

OMGEVINGSANALYSE LUBBEEK

Inspiratienota 2020-2025

INHOUD

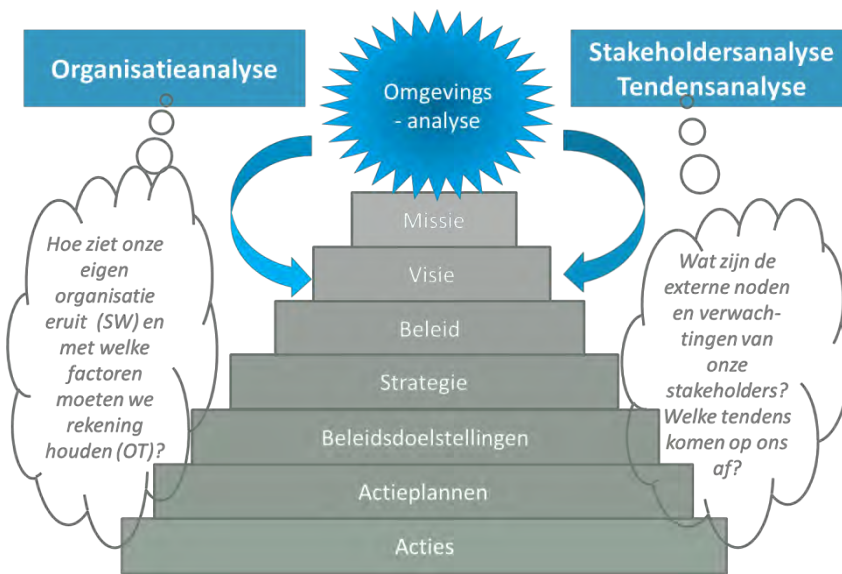
Inleiding	3
Inspiratie voor de nieuwe beleidsploeg...	7
Financiële toelichting	25
Bijlagen.....	31

INLEIDING

Waarom een omgevingsanalyse opmaken?

Sinds 2014 maken gemeenten en OCMW's gebruik van de beleids- en beheerscyclus (BBC), het plannings-, registratie- en evaluatiesysteem van de Vlaamse lokale besturen. Onze organisaties worden hiermee uitgedaagd om geïntegreerd te plannen en te werken, waarbij de beleidskeuzes van het bestuur centraal staan.

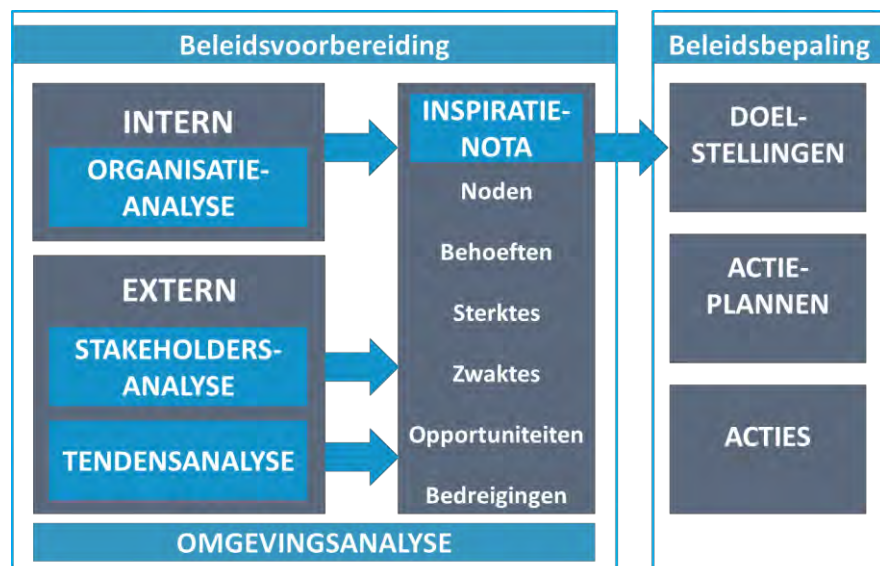

De omgevingsanalyse is de voorafgaande analyse die een basis kan zijn voor de oriëntatie van het beleid en het voor het bepalen van de beleidsprioriteiten.

Er zijn immers heel wat uitdagingen voor de toekomstige bestuursploeg in de volgende bestuursperiode.

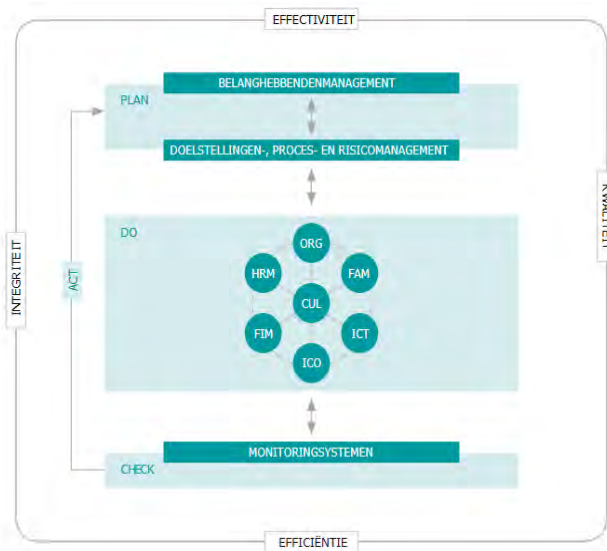
We zijn met gemeente en OCMW Lubbeek al in de zomer van 2017 gestart met de voorbereiding en opmaak van haar omgevingsanalyse.

Het maken van een omgevingsanalyse is wettelijk verplicht binnen de beleids- en beheerscyclus en vormt de basis voor de opmaak van de beleidsdoelstellingen van de nieuwe legislatuur. Hiermee willen we het nieuwe bestuur een inzicht geven in de uitdagingen en kansen in de volgende zes jaar.

Intern en extern onderzoek

Eerst werden de bestaande organisaties onder de loep genomen. Alle medewerkers van zowel de gemeente als het OCMW kregen in het *najaar van 2017* de kans om een gestructureerde vragenlijst over de interne werking van de gemeente en/of het OCMW in te vullen op basis van het model van Audit Vlaanderen; dat is tevens ons model voor organisatiebeheersing.

De resultaten vatten we samen in het gedeelte '**Waar onze interne organisatie écht nood aan heeft**'. Deze analyse gaf ons inzicht in de sterktes en aandachtspunten van de gemeente en het OCMW.

Om de invloeden van buitenaf te leren kennen voerden we in de tweede fase de

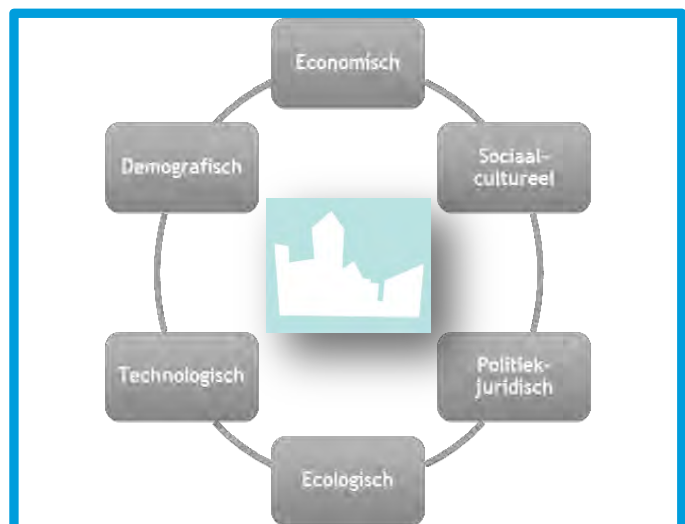
externe analyse uit met behulp van een stakeholders- en tendensanalyse.

In de **stakeholdersanalyse** betrokken we de burgers in een burgerpeiling en gesprekstafels. De burgerpeiling is een bevolkingsbevraging via een a-selecte steekproef van de burgers in Lubbeek over verschillende maatschappelijke thema's. Burgers kregen hiervoor in *december 2017* ongeveer een maand de tijd om deze in te vullen. Dit kon zowel schriftelijk als digitaal. Op basis van de resultaten van de burgerpeiling werden de gesprekstafels georganiseerd op *15 maart 2018*. Hierin kregen de geïnteresseerde burgers de mogelijkheid om stellingen over de belangrijkste maatschappelijke thema's in de gemeente te beoordelen en te bespreken.

Volgende thema's werden besproken:

- Mobiliteit
- Groen en milieu
- Welzijn
- Communicatie & participatie
- Economie & toerisme

Het tweede luik van de externe analyse is de **tendensanalyse**. Hierbij gingen we op een denkdag samen met de afdelings- en diensthoofden van gemeente en OCMW dieper in op de externe factoren die een impact kunnen hebben op de organisatie, maar waar we zelf niet meteen een vat op hebben. De analyse gebeurde aan

de hand van de DESTEP-methode. Het DESTEP-model vormt de basis voor het in kaart brengen van de externe factoren.

DESTEP is een acroniem en staat voor:

- Demografische factoren
- Economische factoren
- Sociaal-culturele factoren
- Technologische factoren
- Ecologische factoren
- Politiek-juridische factoren

Vooraf aan de denkdag kregen de diensthoofden en de deskundigen van gemeente en OCMW de kans om een vragenlijst in te vullen. Zo kregen we vooraf inzichten in de verschillende

tendensen over diensten en clusters heen. Op de denkdag werd alle input gebundeld en konden we de vraag beantwoorden: ‘Welke tendensen zullen de komende legislatuur een grote impact hebben op onze organisatie en waar zullen we dus extra op moeten inspelen?’

In deze analyses stonden we speciaal stil bij de impact van de ‘Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen’ van de Verenigde Naties, ook SDG’s genoemd. De toepasselijk thema’s zijn telkens vermeld.

Een nota om te inspireren

Deze nota vormt de samenvatting van alle onderzoeken en analyses die in de afgelopen maanden werden doorlopen. We hebben in deze nota de ambitie om de essentie weer te geven en hiermee een antwoord te bieden op de vraag **‘Waar hebben we écht nood aan?’**

Dit hebben we opgebouwd rond drie basisvragen, waarbij wij telkens aangeven waar we voornamelijk de resultaten gehaald hebben:

- Waar de burger écht van wakker ligt.
 - Stakeholderanalyse (burgerpeiling – gesprekstafels)
- Wat er écht op ons afkomt.
 - Tendensanalyse
- Waar onze interne organisatie écht nood aan heeft.
 - (Interne) organisatieanalyse

Het is onmogelijk om alle facetten uit de diverse analyses samen te vatten op slechts enkele pagina’s. De volledige resultaten van de deelonderzoeken zijn echter terug te vinden als

bijlage. We nodigen de lezer dan ook uit om te gaan grasduinen in deze bijlagen. Laat u inspireren door alle resultaten, cijfers en suggesties die door medewerkers en burgers gegeven werden.

We eindigen deze nota met een toelichting van de financieel directeur over de budgettaire ruimte van onze organisaties.

We hopen het toekomstig bestuur met deze nota een duwtje in de rug te geven en hen inzicht te verschaffen in de uitdagingen en kansen die de komende zes jaar aan bod kunnen komen in onze organisatie.

Johan Geens
Algemeen directeur

Kurt Vermoesen
Projectleider ism. CC Consult

Ann Moermans
Financieel directeur

INSPIRATIE VOOR DE NIEUWE BELEIDSPLOEG

Waar onze burger écht van wakker ligt

ONZE BURGERS WILLEN (WEER) TOEVEN IN RUSTIG GROEN

De burgers geven aan (weer) meer te kunnen toeven in rustig groen en vragen dat we onze slogan weer alle eer aandoen in alle beleidskeuzes. Niettegenstaande dat de meerderheid van de deelnemers van de burgerpeiling het wel aangenaam vindt om in Lubbeek te wonen, gaven de burgers sterk de indruk dat we vraagtekens moeten plaatsen bij onze slogan: is het nog wel 'toeven in rustig groen'? Is het beleid wel consequent in het volgen van deze slogan? Zijn de woorden "rustig" en "groen" nog wel aan de orde?

Rustig toeven = veilig en gerust toeven

Aandacht voor mobiliteit, mobiliteit, mobiliteit!

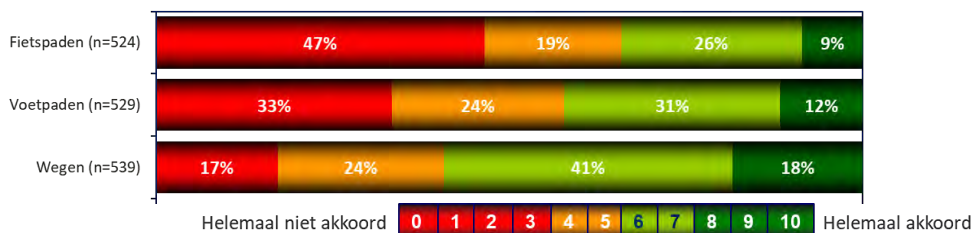
Topprioriteit uit de burgerpeiling én de gesprekstafels is wel alles wat we onder de noemer mobiliteit kunnen samenvatten. We dienden zelfs drie gesprekstafels over mobiliteit in te richten omdat dit thema bij werkelijk iedereen in de top 3 stond. Zelfs wanneer het onderwerp van een gesprekstafel in eerste instantie niet mobiliteitsgerelateerd is, kwam mobiliteit toch naar boven. Men vraagt naar [een globale aanpak van het mobiliteitsprobleem](#), geen "putten vullen" of andere ad hoc oplossingen.

Deze globale aanpak is in principe omschreven in het mobiliteitsplan, maar uit de opmerking van de burger blijkt duidelijk dat dit niet geweten of gekend is. We concluderen dan ook dat het belangrijk is om goed met de burger in dialoog te gaan en goed te communiceren over hoe de mobiliteitsproblematiek net wordt aangepakt, welke acties de gemeenten wel kan doen - en ook doet -, wat de planning is, etc.

Burgers zijn het algemeen **niet tevreden** over...

- ...de staat/kwaliteit van fiets- en voetpaden

"In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het onderhoud van de stedelijke infrastructuur? zijn goed onderhouden"

- ... de verkeersveiligheid van onze wegen, men geeft aan dat het niet veilig is om te fietsen of te wandelen in Lubbeek. Dit blijkt vooral in Pellenberg het geval te zijn. De vraag naar goede fietspaden klinkt luid en duidelijk. Men wil ook graag veilig kunnen fietsen tussen de deelgemeenten. Als we de gemeentemonitor erbij nemen, blijkt tevens dat Lubbeek sterk afwijkt van andere Vlaamse gemeenten op dit vlak: men is systematisch **méér ontevreden dan in andere gemeenten**. Dat is echt een opvallende tendens.

- 41% van de inwoners is oneens met de stelling dat het veilig fietsen is in de gemeente:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	41%	21%	38%
Vlaams Gewest	28%	21%	52%

- 63% van de inwoners is oneens dat er voldoende fietspaden zijn:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	63%	17%	19%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	36%	22%	42%

- 61% van de inwoners is oneens dat de fietspaden in goede staat zijn:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	61%	20%	20%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	32%	24%	44%

- 44% van de inwoners is oneens dat de voetpaden in goede staat zijn:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	44%	23%	34%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	29%	23%	48%

Verbetersuggesties naar kwaliteit en/of veiligheid van wegen en fietspaden kwamen er voor ondermeer volgende locaties: Bollenberg, Lostraat, Ganzendries, Pellenbergsesteenweg, Houwaertstraat, Houwaertsebaan, Meenselstraat, Wolvendreef, Uilenkot, Endepoelstraat, Geestbeek, Heurbeek, Kapelstraat, Pastorijstraat, Gemeentestraat en de Kapelstraat.

Er is ook de vraag naar **veilige overstekplaatsen** in de gemeente, vooral voor het oversteken van de Diestsesteenweg. Ook aan de site van het gemeentehuis wordt een veilige overstekplaats verwacht. De burger is bovendien vragende partij voor het invoeren van snelheidsremmende middelen op de wegen, maar enkel zolang deze op doordachte wijze worden ingezet.

Tot slot vragen de burgers extra aandacht voor een **veilige schoolomgeving**.

- *...het openbaar vervoer;*
Pellenberg heeft – dankzij het revalidatiecentrum – een betere verbinding met het openbaar vervoer. Binkom is erg ontevreden over het aanbod van De Lijn.

In het algemeen is het erg moeilijk om je met de bus naar Aarschot, Boutersem of Leuven te begeven, vooral in het weekend waardoor de burger toch weer op de auto is aangewezen. Men vraagt dan ook betere verbindingen binnen de gemeente zodat je je ook binnen de gemeente kan verplaatsen naar de grote assen.

Rustig toeven = aangenaam en lokaal toeven Meer groen, minder hinder, geen overlast en wel aandacht voor lokale economie

Onze burger wil dat de gemeente werkt aan welzijn door (weer) rust te brengen in Lubbeek en in te zetten op **onderhoud en bescherming van het groen**. Men vindt dat er te veel gebouwd wordt in Lubbeek ten koste van het (openbaar) groen. Eerder vindt men dat er moet worden ingebreed dan uitgebreid qua woongebieden, zodat dorpskernen ook echte kernen zijn, en met aandacht voor een goede sociale mix (jong – oud; autochtoon – nieuwkomers; mensen met zorgnoden – mensen zonder zorgnoden...). Rustig vertoeven is ook zorgen voor nieuwe speeltuintjes en ontmoetingsplaatsen met zitbanken, hier is ook vraag naar. Tevens wil men weten in welke bossen men net kan gaan wandelen in Lubbeek. Dit is in principe omschreven in het bosbeheersplan, maar analoog aan het mobiliteitsplan blijkt dit dus niet of nauwelijks gekend te zijn. Inzetten op openbaar groen in de brede betekenis van het woord is de boodschap!

Hinder wordt ervaren door sluikestorten en zwerfvuil maar vooral verkeerslawaaï en vrachtverkeer in het bijzonder. Men is ontevreden over de **hoeveelheid zwaar verkeer** in deelgemeente Lubbeek: er is lawaaioverlast en de wegen zijn er niet aan aangepast. Vooral in de dorpen ondervindt men hinder. Men vraagt een doordacht beleid om zwaar en sluipverkeer aan te pakken.

Als we dit gegeven toetsen aan de cijfers van de gemeentemonitor, dan ligt de perceptie over **hinder** die men in Lubbeek ervaart in lijn met de hinder die andere gemeenten ervaren, met

uitzondering van **sluipverkeer of lawaai door verkeer**. Hier liggen de cijfers **in de categorie vaak/altijd sterk hoger**:

2017	Af en toe sluipverkeer	Vaak/altijd sluipverkeer	Af en toe lawaai verkeer	Vaak/altijd lawaai verkeer
Lubbeek	21%	38%	26%	34%
Vlaams Gewest	23%	27%	27%	28%

Sommige burgers ervaren hinder en overlast van nachtlawaai bij feesten of van het bijkomend vliegverkeer, wat men niet kan verzoenen met “rustig vertoeven” in Lubbeek.

Men is geen vragende partij naar meer economische activiteit in de gemeente, de rust primeert. Rustig vertoeven betekent ook **lokaal** vertoeven. Initiatieven om de lokale economie te ondersteunen steunt de bevolking (bv. ‘De Buurderij’), maar men wil geen

nieuwe (grotere) bedrijven die dan ook weer meer hinder met zich kunnen meebrengen.

Als lokaal bestuur mogen we het **toeristisch karakter** van onze gemeente verder uitspelen door in te zetten op “aangenaam vertoeven”.

Goede fiets- en wandelroutes en ondersteuning van de lokale producenten en handelaren maken hier deel van uit. We denken hierbij aan initiatieven als de streekproducten in de kijker zetten, pop-up stores ondersteunen, B&B en horeca aantrekken om het toeristisch karakter te versterken, etc.

ONZE BURGER WIL GEÏNFORMEERD EN BETROKKEN WORDEN

Informatie & communicatie

Onze burgers willen echt wel goed op de hoogte gehouden worden. Hoewel men in het algemeen eerder tevreden is over de gemeentelijke communicatie – vooral de communicatie over het aanbod voor kinderen en jongeren scoort goed - blijkt dat de communicatie nog proactiever kan. Vooral wil men op de hoogte gehouden worden van de belangrijkste werken (zowel door de gemeente als door derden) of wijzigingen aan de verkeerssituatie in hun buurt en omliggende straten.

Het infoblad “Lubbeek Info” moet zeker behouden blijven; 86% van de deelnemers wil geïnformeerd worden via dit kanaal. 60% wil ook zeker een bewonersbrief als informatiekanaal. Sociale media valt enkel bij de jongere inwoners in de smaak. Onze website wordt momenteel vernieuwd.

De burgers willen vooral dat de focus van de website ligt op gebruiksvriendelijkheid van de website met een goede zoekfunctie en dat je vlot een dienst via de website kan contacteren.

Inspraak & participatie

De burger wil betrokken zijn bij het beleid; een digitale enquête valt bij de bevolking in de smaak om deze inspraak te realiseren. Participatievergaderingen – zoals de gesprekstafels – blijken een goede methodiek te zijn om de bevolking te betrekken, men wil dit minstens jaarlijks. We stellen vast dat de adviesraden jammer genoeg alsminder geëngageerde mensen vinden. De werking met de “klassieke” adviesraden als inspraakorgaan moet aldus geëvalueerd worden; het zal bijgevolg extra belangrijk zijn om op de meest effectieve manier inspraak te realiseren.

De burgers gaven ook aan dat er in het algemeen weinig gehoor wordt geboden als men een klacht of suggestie geeft.

Dit kwam vooral in het kader van mobiliteit naar boven: men merkt op dat petitie/actiecomités geen gehoor vinden. Dit werkt frustrerend en fnuikt de betrokkenheid van de burger.

De burger wil een duidelijk “meldpunt verkeersproblemen” of een “meldpunt wegenwerken”.

We moeten nagaan of onze klachtenprocedure voldoende organisatiebreed en klantvriendelijk is opgesteld en of deze toegankelijk en gekend genoeg is zodat we via deze weg ook inspraak en participatie kunnen verzekeren. De signalen uit de diverse analyse geven aan dat dit kan verbeteren voor burgers én medewerkers.

ONZE BURGER WIL GOEDE DIENSTVERLENING

De dienstverlening van gemeente en OCMW scoort in het algemeen goed, zowel de loketten als de informatie van medewerkers worden in de burgerpeiling en in de gemeentemonitor positief beoordeeld.

Men is vragende partij voor (meer) digitale, onlinedienstverlening (bv. online inschrijven). Loketwerking wil men zowel met vrije inloopuren als op afspraak voor langer lopende dossiers. Men vraagt echter wel om meer open te zijn buiten de reguliere kantooruren (voor 8u, 's avonds,...), vooral voor

onze jongere bevolking. Dit sluit volledig aan bij ons project om op een nieuwe manier dienstverlening te organiseren: het project “naar een klantgerichte, wendbare organisatie”. Goede dienstverlening wil ook zeggen toegankelijke dienstverlening: Lubbeek moet permanente aandacht hebben voor de toegankelijkheid van alle gebouwen. In dit kader ondertekende de gemeente onlangs een engagementsverklaring om een toegankelijke gemeente te zijn.

Aanbod

De burger lijkt in het algemeen eerder tevreden te zijn met het aanbod aan activiteiten en voorzieningen om te ontspannen (cultuur, sport...) in de gemeente. Onze burger verwacht geen grootste initiatieven, daarvoor richt men zich spontaan op de steden rondom Lubbeek.

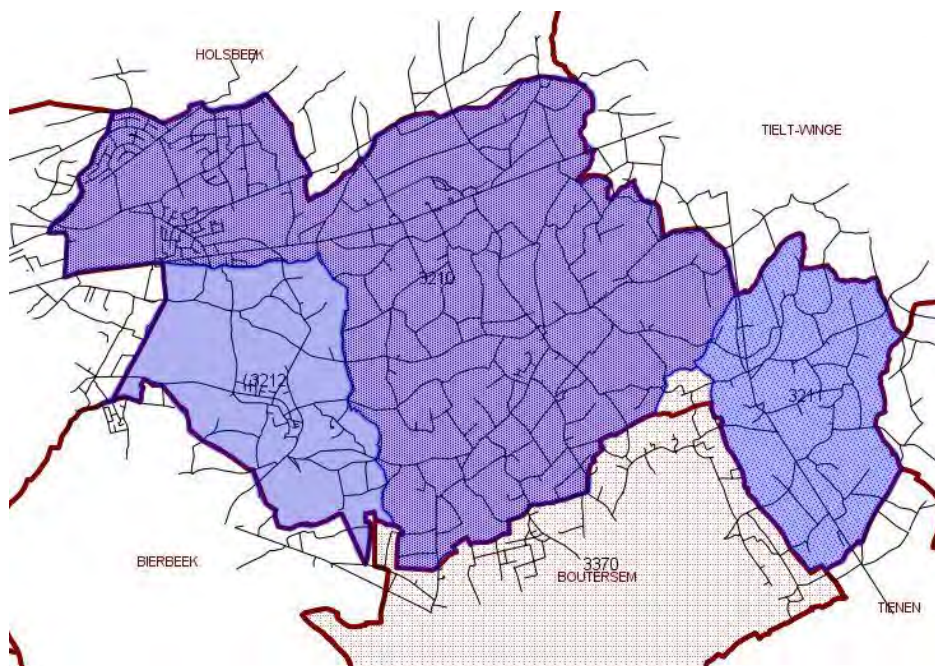
Men vraagt wel naar een groter en beter aanbod van boeken in de bib. Onze burger wil wel dat er meer kleine (vergader)zaaltjes gehuurd kunnen worden voor verenigingen.

Verder vindt de burger dat de gemeente vooral moet faciliteren en initiatieven van buurten, wijken en verenigingen mogelijk moet maken en die ook ondersteunen via het communicatiebeleid. Zelf moet de gemeente geen actor zijn en veel

zaken zelf organiseren (cfr. infra – ‘Sociale tendensen’).

EÉN GEMEENTE, VIER DEELGEMEENTEN

Lubbeek is één gemeente waar elke inwoner uit elke deelgemeente zich goed moet kunnen voelen. Doorheen de diverse analyse merkten we op dat er toch verschillen zijn: in Linden is men het meest tevreden van de wegen, voetpaden en fietspaden en lijkt men minder last te hebben van verkeerslawaaï, sluikstorten en zwerfvuil dan in de andere deelgemeenten.

Bewoners van Linden lijken zich goed vertegenwoordigd te voelen door het beleid, maar in Pellenberg en Binkom heeft men schijnbaar het gevoel wat meer achtergesteld te zijn.

Wat er écht op ons afkomt

In wat volgt overlopen we de diverse onderdelen van het DESTEP-model met daarbij onze belangrijkste opmerkingen. De cijfers en statistieken zijn afkomstig uit de gemeentemonitor en/of de integratie- en inburgeringsmonitor.

DEMOGRAFISCHE VERANDERINGEN

Vergrijzende bevolking

De cijfers van statistiek Vlaanderen zijn duidelijk: onze bevolking vergrijst en in Lubbeek – samen met andere gemeenten uit de Belfius-cluster – nog meer dan gemiddeld in Vlaanderen. Het absoluut aantal inwoners dat 65 jaar is of ouder is, is gestegen in Lubbeek van 2.205 (in 2005) naar 3.194 (in 2017), een stijging van 45%. Dit terwijl de populatie jonger dan 65 daalde tussen 2005 en 2017. Ook deze tendens zet zich door in andere gemeenten uit de Belfiuscluster, zij het minder sterk. Er heerst dus een zekere “druk” op de jongere en actieve bevolking.

Gegevens	Lubbeek	Belfius cluster	Vlaams Gewest	Laatste meting
Grijze druk*	40%	40%	34%	2017
Groene druk**	37%	37%	37%	2017

* Grijze druk: de verhouding van het aantal 65-plussers ten opzichte van het aantal inwoners tussen 20-64 jaar in de gemeente

** Groene druk: de verhouding van het aantal inwoners jonger dan 20 jaar ten opzichte van het aantal inwoners tussen 20-64 jaar

De uitdagingen die hiermee gepaard gaan zijn enorm, maar we denken graag al aan mogelijke maatregelen om met deze uitdaging om te gaan.

Uitdaging	Maatregel
Toename zorgnood voor ouderen op vlak van vervoer, toegankelijkheid, algemene ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> – Woningen voor senioren voorzien in de woonkern – Aangepast vervoer voorzien

Uitdaging	Maatregel
Vereenzaming van (alleenstaande) ouderen	<ul style="list-style-type: none"> – Extra activiteiten en dienstverlening voor senioren – Alternatieve woonvormen met mix van alle leeftijden stimuleren: cohousing, kangoeroewoning, ... – Sterke vrijwilligerswerking uitbouwen: meer proactief & initiatieven stimuleren – Zorgen voor buurtwerking in elke wijk – Verenigingsleven ondersteunen

Migratie

De instroom van vreemdelingen in de gemeente is in stijgende lijn: van 217 in 2007 naar 476 in 2016 tot 619 in mei 2018. Op vlak van afkomst stellen we volgende top 5 vast:

Herkomst	Aantal geregistreerde vreemdelingen in Lubbeek in mei 2018
Nederland	148
Polen	56
Van Syrische herkomst	44
Roemenië	40
Van Iraakse herkomst	22

De opening van het asielcentrum in onze gemeente in november 2015 heeft hier ongetwijfeld een rol in gespeeld. De aanwezigheid van het centrum bracht een spontane vrijwilligerswerking op gang. Na de sluiting van het asielcentrum in september 2017 kwam er een uitstroom van vreemdelingen naar andere gemeenten op gang.

ECONOMISCHE PUNTEN

Prijzen kavels & woongelegenheden

Onze gemeente heeft een eerder hoge prijs voor gronden en vastgoed, waardoor het moeilijker wordt om jonge gezinnen aan te trekken.

De uitdaging zal zijn om deze gronden en panden verder te ontwikkelen. De stijging van de prijzen is echter opmerkelijk:

- De prijzen van *bouwgronden* zijn t.o.v. 2005 méér gestegen in Lubbeek (stijging 202%), t.o.v. de cluster of het Vlaams gewest (160%) De meest recente cijfers zijn uit 2014 en geven dus nog te weinig zicht op de effecten van de activeringsheffing. Het aantal bouwgronden dat extra op de markt gekomen is, is echter wel gestegen.
- De prijzen van *gewone woonhuizen* zijn t.o.v. 2005 méér gestegen in Lubbeek (stijging 167%), t.o.v. de cluster of het Vlaams gewest (164%).

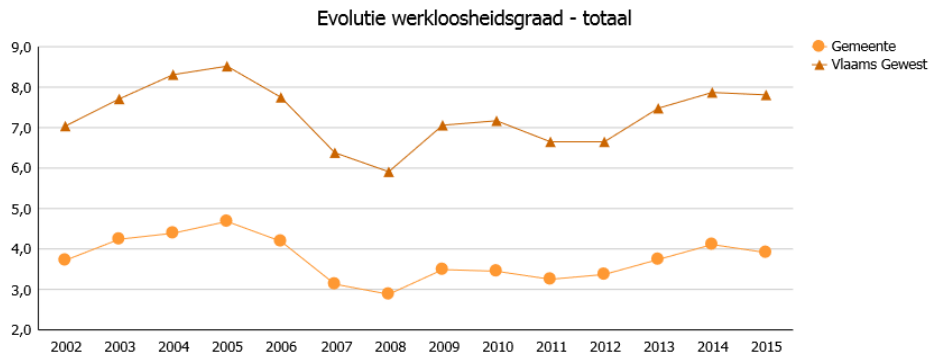

Gegevens	Lubbeek	Belfius-cluster	Vlaams Gewest	Laatste meting
Gem. verkoopprijs bouwgrond in €/m ²	198	208	179	2014
Gem. verkoopprijs appartementen in €	216.363	298.216	277.855	2016
Gem. verkoopprijs gewone woonhuizen in €	277.817	288.262	228.480	2016
Gem. verkoopprijs villa's, bungalows en landhuizen in €	407.537	465.495	374.705	2016

Werkloosheid daalt

De werkloosheidscijfers volgen in Lubbeek de tendens van het Vlaams Gewest, maar ze zijn wel een stuk lager dan in Vlaanderen.

De totale werkloosheid in Lubbeek is 3,9% terwijl dit in Vlaanderen 7,8% is. Van de groep 20 – 64-jarigen is ondertussen 76,6% aan het werk, waar dit in 2003 maar 73,4% was.

Volgens de meest recente statistieken van de VDAB waren er in april 2018 233 niet-werkenden werkzoekenden in Lubbeek. Dit aantal is met 6,8% gedaald t.o.v. 2017, wat dus zeker een positieve evolutie is.

SOCIALE TENDENSEN

Kansarmoede

Kansarmoede is een blijvend aandachtspunt, zelfs in onze gemeente waar we volgens de cijfers nog een eerder laag armoedecijfer kennen.

- In Lubbeek geeft 5% van de inwoners aan betalingsmoeilijkheden te hebben, terwijl dit gemiddeld in Vlaanderen op 9% zit (gemeentemonitor, 2017)
- Kansarmoede-index: de laatste cijfers geven aan dat 3,8% van de kinderen geboren wordt in een kansarme gezinnen, wat ook lager is dan 7,1% (VRIND¹) of 12,1% (Vlaams Gewest) (meeting 2013 – 2015)
- Onderwijskansarmoedeindex (OKI²) was 0,21 in Lubbeek in 2016; in het Vlaams gewest lag dit op 0,81. Ter vergelijking: in Antwerpen ligt deze op 2,15.
- In 2017 genoot 2,8% een (equivalent) leefloon, waar dit in de Belfius-cluster 1,8% is. In Vlaanderen ligt dit op 6%. (gemeentemonitor, 2017)

Echter ook voor deze relatief kleinere groep is er opvolging nodig en moet we oa. zorgen voor een goede betaalbaarheid en toegankelijkheid van de kinderopvang & vrijetijdsactiviteiten.

¹ VRIND staat voor Vlaamse regionale indicatoren.

² De OKI wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (thuis taal niet Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage, wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen, en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4.

Naar een nieuwe sociale cohesie

Onder meer door de opkomst van sociale media, dalen de fysieke ontmoetingen. We moeten aandacht (blijven) hebben voor een hecht sociaal weefsel, waar mogelijk een uitgebreidere **vrijwilligerswerking** een rol in kan spelen. Dit moeten we als lokaal bestuur niet alleen doen, we denken dat er nood is aan het uitwerken van partnerschappen met andere organisaties zoals VZW's of verenigingen.

Als lokaal bestuur moeten we een **regierol** opnemen zodat verenigingen zich verder kunnen ontplooien. We merken dat de opkomst bij de gemeentelijke evenementen, zaken die we dus zelf organiseren, eerder aan de lage kant is. Anderzijds merken we dat de lokale verenigingen wél aantrek vinden. Onze rol ligt er dus om hun werking goed te ondersteunen. Dit ligt in lijn met de beleidsprioriteiten van hogere hand die aangeven dat lokale besturen (meer) een regie- i.p.v. een actorrol moeten

waarmaken. Zo ondersteunen we de sportverenigingen door sportinfrastructuur ter beschikking te stellen; maar specifiek op de sportinfrastructuur merken we dat er druk is. De bezetting is erg hoog.

Sportinfrastructuur

De huidige sportinfrastructuur is berekend op de situatie zoals ze was, twintig jaar geleden. Ondertussen is de bevolking in beweging, het aantal inwoners is groter geworden en er zijn meer nieuwe initiatieven, b.v. de lacrosse, enkele jaren terug rolstoelbasket enz. De sportinfrastructuur wordt dus intensief gebruikt.

En dat is erg tastbaar. Vier clubs hebben buitenterreinen ter beschikking, terwijl er eigenlijk zes clubs zijn die buitenterreinen nodig hebben. Twee clubs moeten dus steeds hopen om ergens uren te kunnen vastkrijgen. De jaarlijkse zaalverdeling is dan ook een spannende tijd voor de meeste clubs en er één van discussies. Iedereen wil natuurlijk over voldoende uren beschikken om zijn club te kunnen laten groeien.

Een van de oplossingen waaraan momenteel wordt gewerkt, is een optimalisatie van de bezetting en de aanleg van drie kunstgrasvelden (1 in Linden en 2 in Lubbeek). De gemeente heeft vooral nood aan een goed functionerende sporthal, waar er voldoende mogelijkheden zijn voor sportbeleving. De huidige sporthal is na 24 jaar intensief gebruik enerzijds versleten en anderzijds voldoet de

indeling niet meer aan de hedendaagse noden van sportend Lubbeek.

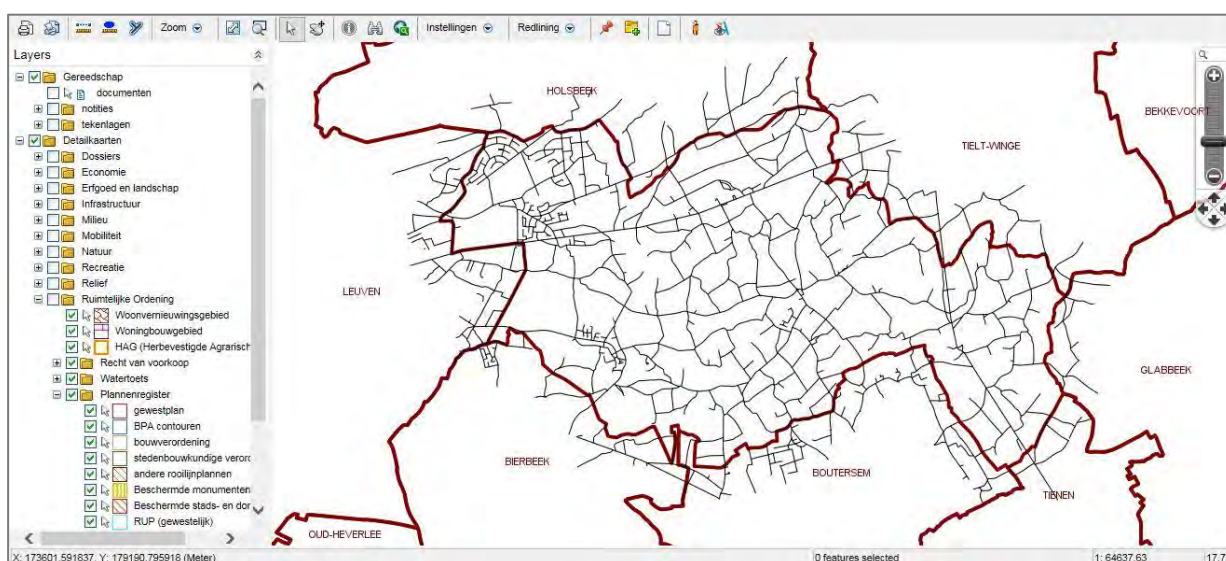
Er zijn momenteel geen groeimogelijkheden meer, er is geen plaats meer voor nieuwe initiatieven of clubs die groter willen worden. Er werd tot hiertoe daarmee creatief omgegaan, maar op een bepaald moment stoppen de mogelijkheden natuurlijk. Helaas hebben we geen exacte cijfers van de bezetting van de sportinfrastructuur. Aangezien er niet wordt gewerkt met een zaalwachter, is er geen controle van aanwezigheden.

TECHNOLOGIE: DE MOGELIJKHEDEN EN GEVAREN VAN DIGITALISERING

De technologische factor bij uitstek is de digitalisering. Dit biedt zeker mogelijkheden zoals digitale communicatie (sociale media, SMS-alert), digitale dienstverlening (via bv. online inschrijvingen), digitaal gegevensbeheer in databanken... Het is wel nog een grote uitdaging om alle databanken op elkaar af te stemmen waarover gemeente & OCMW beschikken. Het is duidelijk dat onze burger wel verwacht dat onze dienstverlening digitaler wordt, maar hij of zij verwacht ook dat digitale dienstverlening **veilig** is. Met de alsmat groeiende focus op privacy en informatieveiligheid verwachten we hier in de komende jaren zeker op in te moeten zetten.

Ook op vlak van GIS³ zijn er evoluties merkbaar. Het GIS is een informatiesysteem waarmee (ruimtelijke) gegevens of informatie over geografische objecten kan worden opgeslagen, beheerd, bewerkt, geanalyseerd, geïntegreerd en gepresenteerd. Zo krijgen we een alomvattende kaart van het gemeentelijk grondgebied. Waar het GIS initieel vooral gebruikt werd om openbare werken en werken van nutsmaatschappijen in te registeren, zal GIS meer organisatiebreed worden ingezet in de toekomst en zo dus ook socio-demografische gegevens integreren.

³ GIS staat voor Geografisch informatiesysteem.

ECOLOGIE: DUURZAAMHEID ALS LANGE TERMIJN ENGAGEMENT

We willen erop wijzen dat duurzaamheid een topic moet zijn én blijven door de hele legislatuur heen en daarna. Als gemeente moeten we een lange termijnvisie aanhouden en een duurzame reflex in onze werking inbouwen.

Bij elke beslissing – al dan niet met financiële impact – verwachten we een duurzame insteek, denk maar aan:

- Duurzaam ruimtegebruik (onderhoud gebouwen, beschikbaarheid gebouwen)
- Duurzame interne werking (al dan niet printen)
- Blijvende acties in het onderwijs over duurzaamheid
- ...

Onze burgers moeten we stimuleren om duurzaamheid te gaan/te blijven leven. Onze rol zal er absoluut in liggen om te investeren in **goede communicatie over de mogelijkheden** om méér duurzaam te gaan leven.

Het klimaatactieplan vormt hiermee al een goede basis, al blijkt echter uit de burgerpeiling dat het merendeel van de bevolking de acties uit het klimaatactieplan niet kent.

POLITIEK-JURIDISCHE FACTOREN: NIEUWE REGELGEVINGEN VOOR DIVERSE DIENSTEN

Twee belangrijke decreten veranderen de werking van gemeente & OCMW enorm: het decreet lokaal bestuur en het decreet lokaal sociaal beleid. Deze lichten we hieronder toe, samen met enkele andere verwachte bestuurskundige wijzingen.

Decreet lokaal bestuur

Het decreet Lokaal bestuur streeft naar een maximale integratie van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn waarbij er twee aparte rechtspersonen zullen blijven bestaan.

Samengevat beoogt het decreet:

- de verdere integratie van het OCMW in de gemeente
- de hervorming en vereenvoudiging van het bestuurlijk toezicht
- het bijsturen van de regels over de beleids- en beheerscyclus,
- het bijsturen of verstrengen van een aantal regels rond intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hun filialen

- alle organieke regels over de gemeente, het OCMW en het intergemeentelijk samenwerkingsverband logisch en gestructureerd in één decreet onder te brengen
- organieke regels verder te vereenvoudigen, te dereguleren en digivriendelijker te maken en
- meer ruimte voor lokale autonomie, lokaal maatwerk en lokale daadkracht te genereren om zo de dienstverlening te verbeteren.

Het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 verscheen op 15 februari 2018 in het Belgisch Staatsblad. Sommige bepalingen zijn reeds in werking getreden, maar de meeste bepalingen treden pas op 1 januari 2019 in werking.

Decreet lokaal sociaal beleid

Het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid (november 2017) wil lokale besturen ondersteunen bij het voeren van een lokaal sociaal beleid, rekening houdend met het decreet Lokaal Bestuur, via vier inhoudelijke hoofdstukken:

- lokaal sociaal beleid als onderdeel van de meerjarenplanning
- regie van de lokale sociale hulp- en dienstverlening
- toegankelijke hulp- en dienstverlening en onderbescherming aanpakken
- vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening

Participatie in decreet lokaal sociaal beleid?

- Meer democratie
- Een beter lokaal sociaal beleid
- Een betere toegang tot de grondrechten

2

Vlaanderen wil de sturende rol van het lokaal bestuur in netwerken versterken om te komen tot een meer integraal beleid. Ook een sociaal beleid in samenwerking met andere lokale besturen wordt mogelijk gemaakt.

Dit nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid is op 31 januari 2018 in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement aangenomen. Het decreet verscheen op 26 februari 2018 in het Belgisch Staatsblad.

Overige bestuurskundige wijzigingen

Hieronder geven we een kort, niet-exhaustief overzicht van de nieuwe regelgeving of bestuurskundige wijzigingen die we verwachten in de komende jaren en een impact kunnen hebben op de diensten.

- Doorschuiven van bevoegdheden van hogere overheden naar de lokale besturen.
- Fusie gemeenten: met haar kleine 15.000 inwoners is Lubbeek mogelijk onderwerp voor een verplichte fusie met een andere gemeente. Dit zal afhangen van de beleidslijnen die op Vlaams niveau zullen worden uitgezet.
- Personeel:
 - Aanpassingen aan personeelsstatuut & arbeidsregeling worden verwacht.
 - Tendensen op vlak van flexibiliteit zullen ook verwacht worden: zal thuiswerk (meer) mogelijk gemaakt moeten worden?
- ICT - GDPR: informatieveiligheid zal in al onze processen én ICT systemen een rol spelen.

- Vrije tijd:
 - Nieuwe wijze van financiering van de vrije tijdsdomeinen.
 - De tendens om te besparen op dit domein is zeker aanwezig.
 - Onderwijs
 - Nieuwe eindtermen in het basisonderwijs
 - Schaalvergroting in de scholen: grotere scholengroepen brengen bredere samenwerkingsverbanden met zich mee, waar we mee om moeten gaan.
 - Inzet op “brede school” – meer dan louter plaats voor onderwijs (vb. kinderopvang i.s.m. het onderwijs).
- Welzijn:
 - Decreet buitenschoolse activiteiten, waarin kinderopvang, sport, cultuur en jeugd als één geheel worden beschouwd en waarbij van het lokaal bestuur verwacht wordt er meer zal worden gewerkt binnen hun regierol.
- GIM:
 - Europese normen over waterzuivering zullen moeten gevolgd worden.
- Burgerzaken:
 - Algemene digitalisering van de (aktes van de) dienst burgerzaken.

Waar onze interne organisatie écht nood aan heeft

Onze burger goed kunnen dienen en gewapend zijn om externe uitdagingen aan te gaan, dat start bij een sterke interne organisatie met competente en betrokken medewerkers. We hebben zeker troeven in huis maar ook wij moeten ons nog verder verbeteren. De gemeentelijke organisatie vraagt hiervoor extra aandacht en meer (financiële) middelen aan het bestuur.

Onze organisatie startte in dit kader ook met het programma ‘Naar een klantgerichte en wendbare organisatie’: onze huidige structuur kan nog onvoldoende kwalitatief inspelen op de verwachtingen van onze burgers. Bovendien is aangetoond dat veel problemen van interne afstemming, overlapping, het werken op eilanden, etc. met een andere organisatiestructuur kunnen worden opgelost.

In deze structuur – die op de eerste plaats gericht is op de klant – zal een cultuur ontstaan die dienstbaarheid en samenwerking voorop stelt. Via het programma willen we er als gemeentelijke organisatie voor zorgen dat we de meest optimale dienstverlening kunnen leveren aan elke burger in Lubbeek, en dat de medewerkers van onze organisatie werken vanuit de bedoeling, mét goesting.

Beknopt overzicht van onze belangrijkste sterktes en aandachtspunten:

Onze sterktes	Onze aandachtspunten
Projectmatige aanpak van het werk loont	Eénmansdiensten (bv. ICT)
Productencatalogus (= overzicht van wat we allemaal doen in de gemeente) is beschikbaar	Medewerkers betrokken en gemotiveerd houden
Infoblad als communicatiekanaal	Samenwerking over de diensten heen
Wil om te verbeteren	Verdere inspanningen op het vlak van budgettering en budgetplanning
Aandacht voor meer participatie met de burgers	Meer autonomie voor de diensten
Verregaande samenwerking tussen gemeente en OCMW	Duidelijke visie op de verschillende beleidsdomeinen (lange termijn)
Dossieropbouw en –opvolging	Werking managementteams
Werken aan klantgerichte dienstverlening	Indicatoren en monitoring

STERK(ER) MANAGEMENTTEAM

Onze managementteams zijn volop aan het groeien en kunnen zich nog verbeteren door...

- het werken met indicatoren en rapporten voor opvolging beleidsplan;
- het sturen van de organisaties op basis van de financiële cijfers en een neus hebben voor financieel management en financiële prognoses;
- een duidelijk samenwerkingsmodel met het beleid vast te leggen (afsprakennota – hoe we beslissingen van beleid tot bij de uitvoerende diensten krijgen);

- het monitoren van personeelsgegevens;
- het over de gemeentegrenzen heen kijken en niet steeds zelf het warm water uit te vinden.

STERKE(RE) TEAMS BINNEN EEN NIEUWE VISIE OP LEIDERSCHAP EN MET EEN OPEN, GEZAMENLIJKE CULTUUR

Leidinggevend en die medewerkers kunnen inspireren en motiveren, daar moeten we aan werken. De rol die zij vervullen is primordiaal maar verre van eenvoudig. Er is nood aan meer ondersteuning in de coachende en communicerende vaardigheden. Veel leidinggevend en zitten immers puur vanuit deskundigheid in de leidinggevend en positie. Leidinggevend en zitten ook in een sleutelpositie tussen beleid en management enerzijds en uitvoerend medewerkers anderzijds. Zo moeten we samen met onze leidinggevend en...

- onze missie, visie en beleidsdoelstellingen goed/beter gekend maken bij medewerkers; het is niet alleen een zaak van het managementteam;
- ervoor zorgen dat medewerkers actiever op zoek gaan naar informatie over de organisatie;
- ons organogram meer kenbaar maken en in praktijk omzetten en (meer) aandacht hebben voor een evenredige werklast;
- het personeelsbeleid verbeteren:
- onthaalbeleid uitwerken én toepassen
- onze recent geactualiseerde functiebeschrijvingen (meer) bekend maken bij de medewerkers
- psychosociale risico's en het ziekteverzuim aanpakken
- organisatiewaarden meer in de verf zetten;
- de deontologie van een Lubbeeks ambtenaar beter in de verf zetten;
- werken aan een interne communicatie d.m.v. goede overlegmomenten;
- werken aan één organisatiecultuur.

FOCUS OP EFFICIËNTIE & DIGITALISERING

Zeker nu gemeente en OCMW in de volgende legislatuur nog meer in elkaar gaan schuiven, moeten we werken aan...

- de verderzetting van het uittekenen van onze sleutelprocessen;
 - het uittekenen van ondersteunende processen op zodanige manier dat ze correct toegepast én gevolgd worden (vooral in het OCMW blijkt dit een werkpunt te zijn)
 - nagaan welke mogelijkheden we hebben om enkele basisprocessen efficiënter te organiseren:
 - aankoopprocedure
 - facturatieprocedure: debiteurenbeheer op punt stellen
 - klachtenmanagement
 - processen rond personeelsbeheer met het oog op integratie
- alle facilitaire middelen (zowel inventaris technische middelen, gebouwen & infrastructuur als ICT) in kaart brengen; op vlak van ICT kunnen we zeker nog innovatiever zijn;

- digitalisering (verder) doorvoeren in de organisatie;
 - bv. ook voor notulenbeheer, DMS⁴, postregistratie, archief
 - wie digitalisering zegt, zegt privacy; we moeten informatieveiligheid sterker in de verf zetten en een bewustzijn bij medewerkers creëren; ook een scan van alle toegangsrechten is nodig.

GEDRAGEN COMMUNICATIEBELEID

Uit al onze analyses blijkt dat we in onze gemeente en het OCMW met heel wat zaken bezig zijn, maar dat we hier veel te weinig consequent over communiceren. De burger *weet* dit niet altijd en zelfs onze eigen medewerkers weten vaak niet wat een andere dienst allemaal doet! Dit wekt ten onrechte de perceptie dat er *niets* gebeurt in onze organisatie. Wanneer projecten “on hold” worden gezet of stuiten op problemen of vertraging buiten onze wil om, dan moeten we dit ook durven communiceren.

We moeten dus als interne organisatie écht en oprecht in contact staan met onze burgers en werken aan een uitvoering communicatiebeleid. Zoals we eerder al vermeldden, zijn het infoblad en participatievergaderingen zeker te behouden communicatiemiddelen. We vragen ons nieuw bestuur dan ook om echt te investeren in het communicatiebeleid.

⁴ Document management systeem.

FINANCIËLE TOELICHTING

Hoeveel ruimte voor nieuwe initiatieven is er in de toekomst? Een blik op ons financieel profiel.

Belfius stelde op 23 februari 2018 een individueel financieel profiel op van onze gemeente (zie bijlage 7). In de verdere toelichting vestigen we de aandacht op enkele belangrijke gegevens en bedenkingen die naar het oordeel van de gemeentelijke organisatie mee in rekening moeten genomen worden bij de opmaak van het meerjarenplan 2020 – 2025.

Lokale besturen moeten een financiële planning in evenwicht indienen. De belangrijkste parameter om dit financieel evenwicht aan af te toetsen, is de autofinancieringsmarge (AFM). Uit de AFM blijkt of het bestuur op langere termijn in staat is om via zijn gewone werking (de exploitatie) voldoende middelen te genereren om de financiële gevolgen van het afsluiten van leningen en leasings te dragen.

De **autofinancieringsmarge** wordt berekend door het verschil te maken tussen het financieel draagvlak (i.e. de cashflow die het bestuur zelf kan genereren via exploitatie voor de betaling van de intresten) en de netto periodieke leningsuitgaven.

De autofinancieringsmarge is met name wat overblijft nadat een bestuur uit het saldo van exploitatie-uitgaven en -ontvangsten ook de periodieke leningslasten heeft betaald. Anders gesteld, hoeveel middelen die het bestuur heeft gegenereerd uit de exploitatie blijven er, na de vereffening van de geplande en lopende periodieke leningsuitgaven, over om nieuwe investeringen zelf te financieren of om de leningslasten van bijkomende leningen te dragen.

Een positieve autofinancieringsmarge duidt dus op de capaciteit van het bestuur om bijkomende initiatieven te ontwikkelen of om bijkomende leningen aan te gaan.

Hierna vind je een overzicht van de **autofinancieringsmarge van de gemeente** tot op vandaag (juni 2018). De jaarrekening 2017 werd hierin verwerkt. Alle cijfers zijn in euro.

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AUTOFINANCIERINGSMARGE	Code	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
I. Financieel draagvlak (A - B)		3.486.293	4.714.594	4.513.433	2.750.613	1.600.656	1.827.792	1.943.734
A. Exploitatieontvangsten	70/5-794	19.264.023	22.048.698	21.451.629	20.614.552	20.822.890	21.130.852	21.340.645
B. Exploitatieuitgaven exclusief de netto kosten van de schulden		15.777.730	17.334.105	16.938.196	17.863.940	19.222.234	19.303.059	19.396.911
1. Exploitatie-uitgaven	60/5-694	16.280.278	17.796.748	17.489.115	18.369.951	19.699.937	19.748.418	19.804.169
2. Nettokosten van de schulden		502.548	462.643	550.919	506.012	477.703	445.359	407.258
a. Kosten van de schulden	6500-6502	502.548	482.588	578.425	524.652	487.561	446.989	407.258
b. Terugvordering van de kosten van de schulden	7531-758	0	19.945	27.506	18.640	9.858	1.630	0
II. Netto periodieke leningsuitgaven (A + B)		1.856.280	1.748.219	1.756.292	1.635.330	1.636.296	1.812.427	1.929.138
A. Netto aflossing van de schulden		1.353.732	1.285.576	1.205.374	1.129.318	1.158.593	1.367.068	1.521.880
1. Periodieke aflossing van de schulden	421/4	1.353.732	1.480.724	1.595.670	1.519.614	1.548.890	1.562.217	1.521.880
2. Terugvordering van de periodieke aflossingen van schulden	4943/4-4952	0	195.148	390.296	390.296	390.296	195.148	0
B. Nettokosten van de schulden		502.548	462.643	550.919	506.012	477.703	445.359	407.258
1. Kosten van de schulden	6500-6502	502.548	482.588	578.425	524.652	487.561	446.989	407.258
2. Terugvordering van de kosten van de schulden	7531-758	0	19.945	27.506	18.640	9.858	1.630	0
III. Autofinancieringsmarge (I - II)		1.630.013	2.966.375	2.757.141	1.115.283	-35.640	15.366	14.597

In 2020 bedraagt de autofinancieringsmarge slechts 14.597 euro en de prognose is dat deze verder sterk zal dalen. Om in de toekomst over de nodige beleidsruimte te kunnen beschikken, en minstens het huidige beleid te kunnen verderzetten, moeten mogelijke maatregelen nader bekeken worden.

Hierna vind je een overzicht van de **autofinancieringsmarge van het OCMW** tot op vandaag (juni 2018). De jaarrekening 2017 werd hierin verwerkt. Alle cijfers zijn in euro.

Autofinancieringsmarge	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Financieel draagvlak (A-B)	508.321,91	618.873,10	490.106,93	624.045,94	-27.135,39	174.563,10	95.383,86
A. Exploitatieontvangsten	4.238.863,78	4.413.296,78	4.507.090,09	4.813.274,55	5.278.349,00	5.562.646,00	5.596.758,00
B. Exploitatie-uitgaven exclusief de nettokosten van schulden (1-2)	3.730.541,87	3.794.423,68	4.016.983,16	4.189.228,61	5.305.484,39	5.388.082,90	5.501.374,14
1. Exploitatie-uitgaven	3.768.548,18	3.823.522,24	4.036.949,35	4.199.470,01	5.308.255,25	5.391.879,04	5.504.907,25
2. Nettokosten van schulden	38.006,31	29.098,56	19.966,19	10.241,40	2.770,86	3.796,14	3.533,11
II. Netto periodieke leningsuitgaven (A+B)	265.923,53	265.736,27	268.280,93	267.179,65	38.811,72	24.857,26	24.857,22
A. Netto-aflossingen van schulden	227.917,22	236.637,71	248.314,74	256.938,25	36.040,86	21.061,12	21.324,11
B. Nettokosten van schulden	38.006,31	29.098,56	19.966,19	10.241,40	2.770,86	3.796,14	3.533,11
III. Autofinancieringsmarge (I-II)	242.398,38	353.136,83	221.826,00	356.866,29	-65.947,11	149.705,84	70.526,64

Vanaf 2020 maken gemeente en OCMW na de inkanteling een gemeenschappelijk meerjarenplan op.

De **geconsolideerde versie van de autofinancieringsmarge** (gemeente én OCMW samen) tot op vandaag (juni 2018) ziet er dan als volgt uit:

AUTOFINANCIERINGSMARGE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
I. Financiële draagvlak (A - B)	3.994.615	5.333.467	5.003.540	3.374.659	1.573.521	2.002.355	2.039.118
A. Exploitatieontvangsten	23.502.887	26.461.995	25.958.719	25.427.827	26.101.239	26.693.498	26.937.403
B. Exploitatieuitgaven exclusief de netto kosten van de schulden	19.508.272	21.128.529	20.955.179	22.053.169	24.527.718	24.691.142	24.898.285
1. Exploitatie-uitgaven	20.048.826	21.620.270	21.526.064	22.569.421	25.008.192	25.140.297	25.309.076
2. Nettokosten van de schulden	540.554	491.742	570.885	516.253	480.474	449.155	410.791
II. Netto periodieke leningsuitgaven (A + B)	2.122.204	2.013.955	2.024.573	1.902.510	1.675.108	1.837.284	1.953.995
A. Netto aflossing van de schulden	1.581.649	1.522.214	1.453.689	1.386.256	1.194.634	1.388.129	1.543.204
B. Nettokosten van de schulden	540.554	491.742	570.885	516.253	480.474	449.155	410.791
III. Autofinancieringsmarge (I - II)	1.872.411	3.319.512	2.978.967	1.472.149	-101.587	165.072	85.124

De jaarrekening 2017 werd hierin verwerkt. Alle cijfers zijn in euro.

Bij de opmaak van het volgende meerjarenplan 2020-2025 is een voorafgaand debat nodig over de kerntaken van gemeente en OCMW. Daarbij ligt de vraag op tafel hoe de beschikbare middelen op de meest efficiënte manier kunnen ingezet worden.

We verwijzen hierbij naar de nota aan de Vlaamse regering bij het nieuwe besluit BBC 2020 (30.03.2018 BVR over de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen):

“Om tegemoet te komen aan de bezorgdheden die naar boven kwamen tijdens de georganiseerde bevraging, is het aangewezen om het financieel evenwicht niet enkel te bekijken op het niveau van de individuele besturen, maar ook op geconsolideerd niveau. Door de verdere integratie van het OCMW en de gemeente worden de cijfers van beide besturen sowieso al samengenomen en als één geheel gepresenteerd. Om het geconsolideerde evenwicht te beoordelen, komen daar dan ook de autonome gemeentebedrijven bij. Voor dat financieel evenwicht op groepsniveau gelden geen afzonderlijke normen, maar het wordt wel getoond in de beleidsrapporten van de moederbesturen, ter informatie van de raadsleden.”

Enkele cijfers en bedenkingen

De economische verdeling van de **exploitatie-ontvangsten van de gemeente** Lubbeek ziet er uit als volgt (zie ook bijlage 7 ‘Belfius - Individueel Financieel Profiel Lubbeek’, blz. 8):

- 72,1% fiscale ontvangsten
- 20,3% werkingssubsidies
- 5,2% ontvangsten uit de werking
- 0,3% financiële ontvangsten

De fiscale ontvangsten bestaan uit:

- 57% ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting
- 30% onroerende voorheffing
- 11% andere belastingen
- 2 % financiële ontvangsten

De **aanslagvoet van de aanvullende personenbelasting** bedraagt in Lubbeek 7,50% hetgeen aansluit met de aanslagvoeten gehanteerd in de gemeenten van onze provincie en het gewest (zie ook bijlage 7 'Belfius - Individueel Financieel Profiel Lubbeek', blz. 10).

Sinds 2016 ervaren de gemeenten de gevolgen van de verlaging van de personenbelasting ten gevolge van de zogenaamde taxshift. Het effect was 2016 nog zeer bescheiden (ca. 0,36%), maar loopt tegen 2021 op naar ruim 10%. Als de personenbelasting daalt, neemt ook de opbrengst van de door de gemeenten geheven aanvullende personenbelasting (APB) af. Elke gemeente kreeg in december van de FOD Financiën (brief van 7 december 2017) een raming toegestuurd van wat de taxshift de komende jaren aan minderontvangsten zou betekenen.

De bruto effecten d.w.z. zonder de "terugverdieneffecten" voortvloeiend uit de diverse maatregelen genomen op vlak van **tax shift I en II** in rekening te brengen, voor de gemeente Lubbeek werden geraamd als volgt (bedragen in euro):

Tax shift	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021
Bruto impact per jaar	120.279,14	153.805,38	75.868,43	223.914,41	144.355,12
Gecumuleerde bruto impact	141.967,36	295.772,74	371.641,17	595.555,58	739.910,70

Daarnaast moet rekening gehouden worden met de verdere **vergrijzing van onze bevolking**.

Voor de periode 2014 t.e.m. 2018 bedraagt de aanslagvoet **opcentiemen op de onroerende voorheffing** in Lubbeek 975, omgezet naar 614 voor 2018 ingevolge de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies (Decreet van 18 november 2017).

Deze aanslagvoet is beduidend lager dan deze gehanteerd in de overige gemeenten van onze provincie en gewest. In 2012 bedroeg de aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing in de andere gemeenten van onze provincie en gewest gemiddeld respectievelijk 1.145 en 1.389 en liep deze op tot respectievelijk 1.231 en 1.443 in 2016 terwijl deze in Lubbeek stabiel bleef op 975. In de andere gemeenten van onze politiezone bedragen de opcentiemen (<https://belastingen.vlaanderen.be/hoe-wordt-de-onroerende-voorheffing-berekend>):

- Bierbeek: 1100 /690 (2018)
- Boutersem: 1.290 /812,34 (2018)
- Holsbeek: 1.300 /818,64 (2018)

De raming van de onroerende voorheffing bedroeg voor 2018 3.572.628,44 euro of 3.664,23 euro per opcentiem. Wanneer men de opcentiemen in Lubbeek zou verhogen zou dit volgende bijkomende inkomsten opleveren voor Lubbeek:

	Aanslagvoet (nog niet omgezet ingevolge Decreet 18 november 2018)	Jaarlijkse extra ontvangst
Verhoging tot het gemiddelde van de andere gemeenten van onze politiezone	1.260 opcentiemen	1.044.305 euro
Verhoging tot het gemiddelde van de andere gemeenten van onze provincie (cijfer 2016)	1.231 opcentiemen	938.043 euro
Verhoging tot het gemiddelde van de andere gemeenten (cijfer 2016)	1.443 opcentiemen	1.714.860 euro

De economische verdeling van de **exploitatie-uitgaven van de gemeente** Lubbeek ziet er uit als volgt (zie ook bijlage 7 'Belfius - Individueel Financieel Profiel Lubbeek', blz. 6):

- 37,9 % bezoldigingen en pensioenen
- 32,2 % toegestane werkingssubsidies
- 25,6 % goederen en diensten
- 0,3% financiële uitgaven

Wat het **aantal personeelsleden** betreft, zit de gemeente Lubbeek op 5,9 VTE (voltijdse equivalenten) per 1.000 inwoners (zie ook bijlage 7 'Belfius - Individueel Financieel Profiel Lubbeek', blz. 31). Daarmee zitten we op net hetzelfde niveau als de cluster en lager dan de provincie (6,2) en het gewest (6,8).

De afgelopen jaren zijn er bij het gemeentepersoneel ook inspanningen gedaan om het aantal VTE te doen dalen. Waar er in 2014 nog 96,64 VTE bij de gemeente aan de slag waren (dus excl. onderwijs en OCMW), is dat aantal gradueel gedaald tot 86,54 VTE dit jaar (2018).

De **toegestane werkingssubsidies** omvatten in het Belfiusprofiel de werkingssubsidies voor het OCMW, de politiezone en de hulpverleningszone. De categorie 'andere' bevat onder andere de werkingssubsidies naar de gemeentelijke vzw's, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de kerkfabrieken, de bedrijven, verenigingen, particulieren... Op blz. 30 van het Belfiusprofiel vind je een detail van de werkingssubsidies (cijfers 2016).

De toelage aan de politiezone en aan de hulpverleningszone is voor Lubbeek lager dan het clustergemiddelde. De toelage aan het OCMW bedroeg in 2016 139 euro per inwoner. In de clustergemeentes was dit 76 euro, in provincie en gewest respectievelijk 130 en 123 euro per inwoner.

De impact die de gemeente heeft op de hoogte van de toegestane werkingssubsidies aan met name politiezone, hulpverleningszone en kerkfabrieken is beperkt.

Wat betreft **goederen en diensten** (zie ook bijlage 7 'Belfius - Individueel Financieel Profiel Lubbeek', blz. 6) zit de gemeente Lubbeek op 248 euro per inwoner. In de cluster, provincie en gewest is dit respectievelijk 238 euro, 243 euro en 240 euro (cijfers jaarrekening 2016).

Uitdaging

We sluiten deze bijdrage af met een uitdaging met belangrijke financiële gevolgen die de gemeente Lubbeek de volgende jaren zal moeten aangaan.

Ingevolge de Europese Kaderrichtlijn Water, omgezet in het Vlaams decreet van 18 juli 2003 over het integraal waterbeleid, moet de zuiveringsgraad (d.i. de verhouding van het totaal aantal op een rioolwaterzuiveringsinstallatie aangesloten inwoners t.o.v. het totaal aantal inwoners van de gemeente) tegen 2027 naar 96,66%. De huidige zuiveringsgraad bedraagt in Lubbeek slechts 34,91% (zie <https://www.vmm.be/data/riolerings-en-zuiveringsgraden>).

De programmatie en de financiering van de infrastructuurwerken voor waterzuivering en collectoren is een gewestelijke bevoegdheid. De aanleg van gemeentelijke riolen is een gemeentelijke bevoegdheid. Het beheer van de rioleringen en het inzamelen en afvoeren van afvalwater werd in Lubbeek uitbesteed aan Riobra, thans Infrac.

Voor Lubbeek zijn de actoren in de waterzuivering en riolering Aquafin (bovengemeentelijk) en Infrac (gemeentelijk). Deze actoren bepalen de programmatie van de infrastructuurwerken.

Deze werken gaan veelal gepaard met noodzakelijke verbeteringen van de wegen, de aanleg van voet- en fietspaden, het ondergronds brengen van nutsleidingen. Dit dient door de gemeente gefinancierd te worden. Een voorlopige raming gaat uit van 7 à 8 miljoen euro over de komende 10 jaar.

BIJLAGEN

Interne analyse

- [Bijlage 1.](#) Overzicht van het model van Audit Vlaanderen
- [Bijlage 2.](#) Powerpoint met resultaten interne analyse uit de omgevingsanalyse
- [Bijlage 3.](#) Vragenlijst voor medewerkers

Externe analyse - Burgerpeiling & gesprekstafels

- [Bijlage 4.](#) Powerpoint met resultaten burgerpeiling
- [Bijlage 5.](#) Overzicht van alle stellingen van de gesprekstafels
- [Bijlage 6.](#) Vragenlijst burgerpeiling
- [Bijlage 7.](#) De verslagen van de 7 gesprekstafels (per ronde)

Externe analyse - Tendensanalyse

- [Bijlage 8.](#) Overzicht van het DESTEP model
- [Bijlage 9.](#) Overzicht SDG's
- [Bijlage 10a.](#) Belfius - Individueel Financieel Profiel (IFP) - begroting 2017
- [Bijlage 10b.](#) Belfius - Individueel Financieel Profiel (IFP) - begroting 2018
- [Bijlage 11.](#) Bestuurskrachtmonitor
- [Bijlage 12.](#) Gemeentemonitor
- [Bijlage 13a.](#) Lokale inburgerings- en integratiemonitor - editie 2016
- [Bijlage 13b.](#) Lokale inburgerings- en integratiemonitor - editie 2018
- [Bijlage 14.](#) Classificaties: BELFIUS- en VRIND-indeling

Memorandi

- [Bijlage 15.](#) 11.11.11
- [Bijlage 16.](#) Aqua Flanders
- [Bijlage 17.](#) Ecowerf
- [Bijlage 18.](#) GRIS (Gemeentelijke Raad voor Internationale samenwerking)
- [Bijlage 19.](#) Koepel LDE (Lokale Diensteneconomie)
- [Bijlage 20.](#) Minderhedenforum
- [Bijlage 21.](#) Vlario (overlegplatform)
- [Bijlage 22.](#) VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten)

Bijlage 1.

Overzicht van het model van Audit Vlaanderen

Vlaamse
overheid

Wat u zeker
moet weten over

Audit Vlaanderen & de Leidraad Organisatie- beheersing

VOOR LOKALE BESTUREN

AUDIT
VLAANDEREN

www.auditvlaanderen.be

Inhoud

AUDIT VLAANDEREN	5
INTERNE CONTROLE OF ORGANISATIEBEHEERSING?	9
WAT IS DE LEIDRAAD ORGANISATIEBEHEERSING?	11
WAT IS HET MODEL ACHTER DE LEIDRAAD?	13

Audit Vlaanderen

Audit Vlaanderen is een intern verzelfstandigd agentschap dat volledig onafhankelijk audits uitvoert bij zowel lokale besturen als bij de Vlaamse administratie. Het agentschap werd op 1 januari 2014 opgericht, maar beschikt over voldoende knowhow aangezien het vroegere agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) er in is opgenomen.

WAT IS DE MISSIE VAN AUDIT VLAANDEREN?

Audit Vlaanderen wil een **onafhankelijke, objectieve en bewaame partner** van de lokale besturen en de Vlaamse administratie zijn bij de beheersing van de financiële, wettelijke en organisatorische risico's, om zo een toegevoegde waarde te creëren bij de **uitbouw** van een **effectieve, integrale, kwaliteitsvolle en efficiënte organisatie**.

WAT IS DE OPDRACHT VAN AUDIT VLAANDEREN?

De opdracht van Audit Vlaanderen is terug te vinden in artikel 265 van het Gemeente- en OCMW-decreet en artikel 34 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid: **Audit Vlaanderen evalueert de interne controlesystemen, gaat na of ze adequaat zijn en formuleert aanbevelingen tot verbetering daarvan**. Wat interne controle is, leest u op pagina 9.

HOE WORDT AUDIT VLAANDEREN AANGESTUURD?

Audit Vlaanderen wordt aangestuurd door **twee auditcomités**: één voor de lokale besturen en één voor de Vlaamse administratie. De auditcomités **garanderen de onafhankelijkheid** van Audit Vlaanderen. Het Auditcomité van de lokale besturen bestaat uit: vier onafhankelijke leden, twee personen aangeduid door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), één persoon aangeduid door de Vereniging Vlaamse Provincies (VVP) en de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur als waarnemer. De voorzitter is een onafhankelijk lid.

WELK TYPE VAN AUDITS DOET AUDIT VLAANDEREN?

Organisatie-audits

Audit Vlaanderen gaat bij een organisatie-audit na of een organisatie over adequate **sturings- en beheersinstrumenten** beschikt om goed te functioneren. Vooral de managementprocessen en de ondersteunende processen komen aan bod. Zij creëren immers de randvoorwaarden om de kernprocessen goed te laten verlopen. De **Leidraad Organisatiebeheersing** (zie pagina 11) is voor de auditoren het referentiekader voor het uitvoeren van organisatie-audits.

Thema-audits

Bij thema-audits wordt **een bepaald thema** bij meerdere lokale besturen onderzocht. Het kan gaan om een kernproces (bv. de werking van de jeugddienst) of een van de management- of ondersteunende processen (bv. het aanwerven van medewerkers). Aan elke organisatie waar een thema-audit plaatsvindt, wordt een auditrapport bezorgd. Daarnaast wordt er ook een globaal rapport opgesteld met structurele bevindingen en eventuele beleidsmatige aanbevelingen. Audit Vlaanderen kan ook **interbestuurlijke thema-audits** uitvoeren, waarbij processen geauditeerd worden die zich zowel op Vlaams, provinciaal als op lokaal niveau afspelen.

Forensische audits

Een forensische audit wordt uitgevoerd als er **ernstige vermoedens van mogelijke onregelmatigheden** zijn. Vooraleer een forensische audit wordt opgestart, vindt een vooronderzoek plaats waarbij de betrouwbaarheid van de melding, de noodzaak en hoogdringendheid van een audit eerst grondig onderzocht worden. Een forensische audit kan zowel uitgevoerd worden op eigen initiatief als op vraag van derden. De Gemeente-, OCMW- en Provinciedecreten bieden bescherming aan klokkenluiders.

Interne controle of organisatiebeheersing?

WAT IS INTERNE CONTROLE EN WAT IS ORGANISATIEBEHEERSING?

Bij interne controle gaat het over het **beheersen van een organisatie**. Beheersen betekent in deze context: in de hand hebben en er de nodige sturing aan geven. Zo kan de organisatie de juiste dingen doen en de dingen juist doen. Interne controle is dus iets waar elke organisatie, al dan niet bewust, dagelijks mee bezig is. Een beter woord voor interne controle is dus **organisatiebeheersing**. Niet alleen de secretaris, het management en de politiek mandatarissen spelen een rol in de organisatiebeheersing van een lokaal bestuur, maar ook elk personeelslid in functie van zijn toegewezen verantwoordelijkheden.

WAT IS DE TAAK VAN DE SECRETARIS EN HET MANAGEMENT?

De **secretaris** is verantwoordelijk voor organisatiebeheersing. Hij werkt, in overleg met het managementteam, een kader uit om de organisatie te beheersen en rapporteert jaarlijks over de opvolging ervan aan de raad.

WAT IS DE ROL VAN DE POLITIEK MANDATARISSEN?

De **raad** keurt het kader voor de globale organisatiebeheersing goed. Het is de **taak van de politiek mandatarissen** om de organisatiebeheersing op te volgen aan de hand van de jaarlijkse rapportering van de secretaris en het managementteam. De implementatie van de aanbevelingen die in de auditrapporten van Audit Vlaanderen worden geformuleerd, kan deel uitmaken van de opvolging.

Wat is de Leidraad Organisatiebeheersing?

De leidraad is een uitgebreide gids met doelstellingen rond organisatiebeheersing, risico's en beheersmaatregelen die ondersteuning kunnen bieden om een systeem van organisatiebeheersing of interne controle uit te bouwen.

WAAROM IS ER EEN LEIDRAAD ORGANISATIEBEHEERSING VOOR LOKALE BESTUREN?

De leidraad biedt een **kader** voor een degelijke organisatiebeheersing. Door een **zelfevaluatie** op basis van de leidraad uit te voeren, kunnen lokale besturen zelf onderzoeken waar ze staan op het vlak van organisatiebeheersing.

De resultaten van een zelfevaluatie geven de organisatie een beeld van de sterke punten en verbeterpunten op vlak van organisatiebeheersing en waar ze verder op moet inzetten. Via een jaarlijkse rapportering over de verbeteracties kunnen het college en de raad de organisatiebeheersing opvolgen.

Voor Audit Vlaanderen is de leidraad het **referentiekader** bij het uitvoeren van organisatie-audits.

IS DE LEIDRAAD NIET EERDER VOOR GROTE BESTUREN?

De leidraad kan als zelfevaluatie-instrument gebruikt worden door **kleine en grote besturen**. Een systeem voor organisatiebeheersing moet immers op maat van de organisatie worden gemaakt. De uitgewerkte maatregelen kunnen in een kleine organisatie anders zijn dan in een grote. Belangrijk is dat er op een pragmatische wijze aan de slag wordt gegaan en er dus wordt gezocht naar een hanteerbare aanpak die kosten/baten verantwoord is.

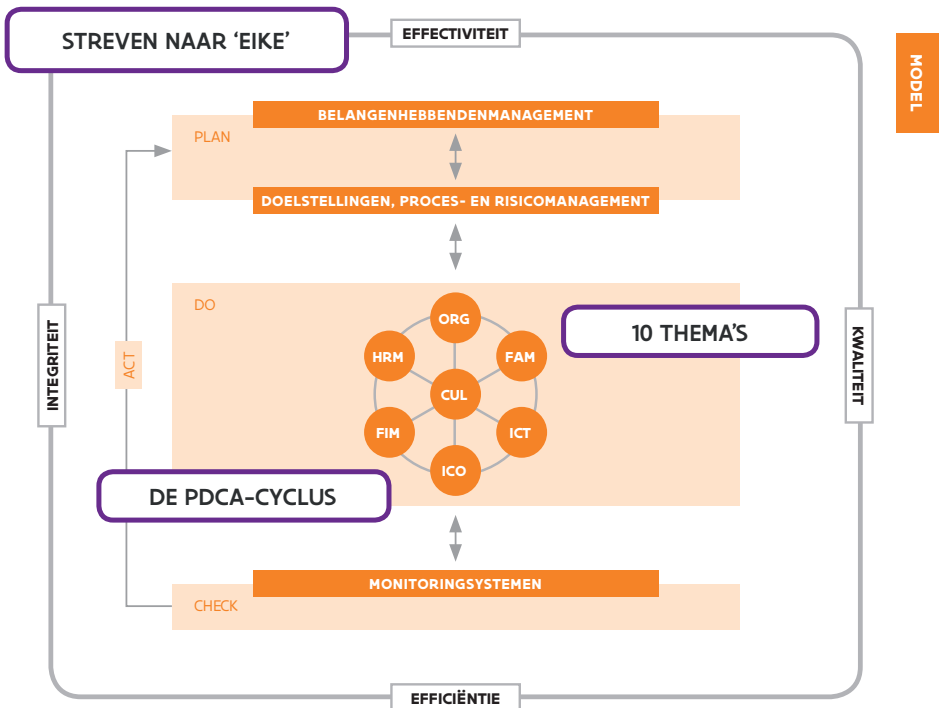

De Leidraad Organisatiebeheersing vindt u terug op www.auditvlaanderen.be.

Wat is het model achter de leidraad?

In de Leidraad Organisatiebeheersing zijn er tien verschillende thema's. Elk thema speelt een rol met betrekking tot de vier globale doelstellingen van een goede organisatiebeheersing: effectiviteit, integriteit, kwaliteit en efficiëntie (EIKE).

Schematisch kan het model voor organisatiebeheersing zo worden voorgesteld:

TIEN THEMA'S

1. Doelstellingen, proces- en risicomanagement
2. Belanghebbendenmanagement
3. Monitoring
4. Organisatiestructuur (=ORG)
5. Personeelsbeleid (=HRM)
6. Organisatiecultuur (=CUL)
7. Informatie en communicatie (=ICO)
8. Financieel management (=FIM)
9. Facilitaire middelen (=FAM)
10. Informatie- en communicatietechnologie (=ICT)

Deze thema's staan niet los van elkaar: er bestaat een voortdurende wisselwerking.

STREVEN NAAR EIKE ORGANISATIES

Aan de buitenkant van het model zien we de vier algemene doelstellingen rond organisatiebeheersing:

EFFECTIVITEIT = 'de juiste dingen doen'

INTEGRITEIT = inzetten op de versterking van de integriteit

KWALITEIT = voortdurend streven naar verbetering, rekening houdend met de verwachtingen van de belanghebbenden

EFFICIËNTIE = de middelen correct inzetten

Organisaties die beantwoorden aan de principes van de Leidraad Organisatiebeheersing beschikken over de instrumenten om effectief, integer, kwaliteitsvol en efficiënt te functioneren.

DE PDCA-CYCLUS: GOED PLANNEN, UITVOEREN, EVALUEREN EN BIJSTUREN

De PDCA-cyclus is een methode voor een continue organisatieverbetering. Het cyclisch karakter van de vier activiteiten garandeert dat de verbetering systematisch onder de aandacht blijft.

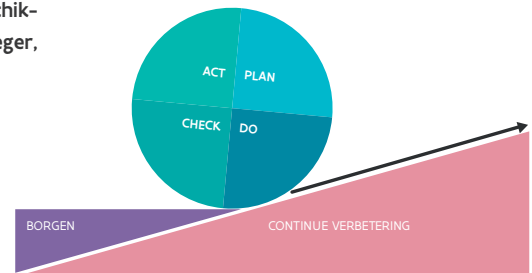
PLAN = doelstellingen formuleren en plannen maken om de doelstellingen te bereiken.

DO = een organisatie zo uitbouwen dat plannen en doelstellingen op een effectieve, integere, kwaliteitsvolle en efficiënte manier kunnen gerealiseerd worden.

CHECK = regelmatig opvolgen van de realisaties op basis van de planning.

ADJUST/ACT = bijsturen van realisaties en mogelijk ook van de plannen en doelstellingen.

In de leidraad wordt de PDCA-cyclus zowel voor het model in het algemeen als per thema gehanteerd.

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Eddy Guilliams
administrateur-generaal
Audit Vlaanderen

CONTACT

Audit Vlaanderen
Boudewijnlaan 30, bus 24
1000 Brussel
T 02 553 45 55

Meer info over Audit Vlaanderen kunt u terugvinden op
www.auditvlaanderen.be.

Vindt u toch niet wat u zoekt?

Contacteer ons:
audit@vlaanderen.be

DEPOTNUMMER

D/2014/3241/269

De Leidraad Organisatiebeheersing is opgemaakt met de medewerking van volgende partners:

Bijlage 2.
**Powerpoint met resultaten interne analyse uit de
omgevingsanalyse**

OPMAAK OMGEVINGSANALYSE

Resultaten organisatieanalyse

Oktober 2017

Inhoud

CONTEXT

METHODIEK

RESULTATEN

Organisatieanalyse

Stakeholdersanalyse Tendensanalyse

Omgevings - analyse

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Hoe ziet onze eigen organisatie eruit (SW) en met welke factoren moeten we rekening houden (OT)?

Wat zijn de externe noden en verwachtingen van onze stakeholders? Welke tendenzen komen op ons af?

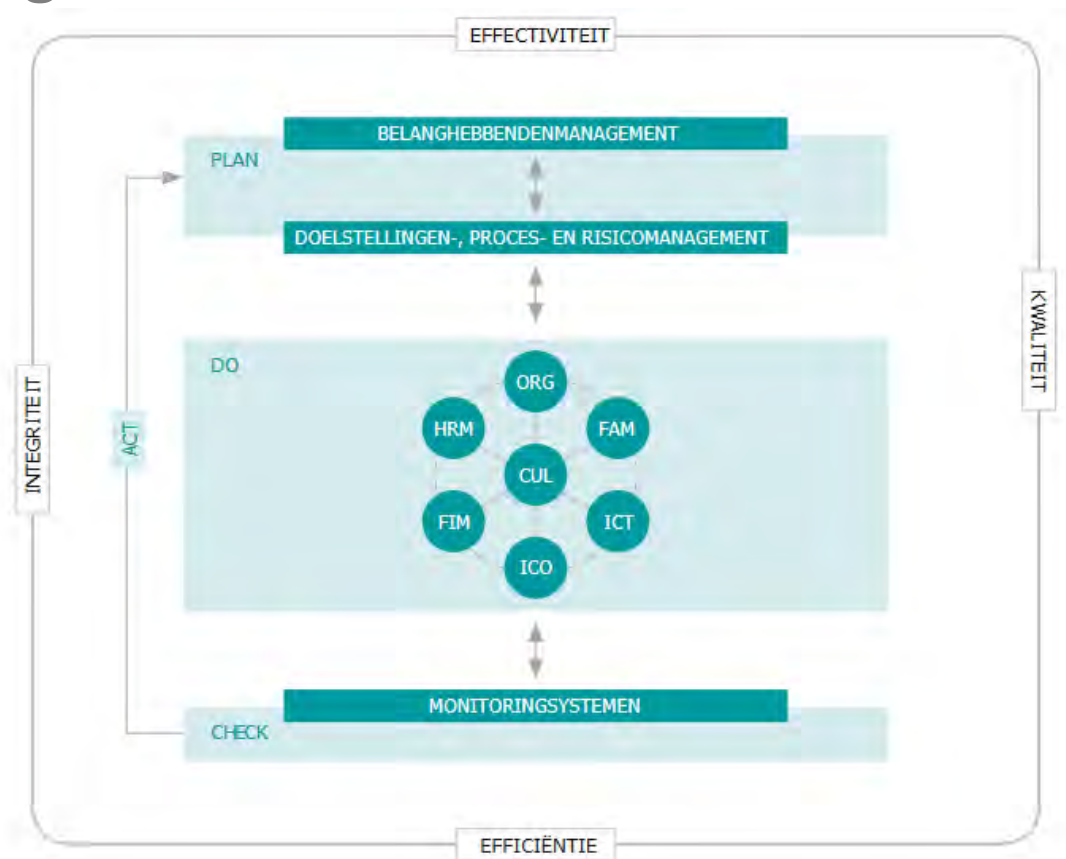

Projectaanpak

- 1 Organisatieanalyse
- 2 Stakeholdersanalyse
- 3 Tendensanalyse
- 4 Inspiratienota

Organisatieanalyse

- ☞ Detecteren aandachtspunten en sterke punten in eigen organisatie

Inhoud

CONTEXT

METHODIEK

RESULTATEN

Methodiek organisatieanalyse

- ✈ Vragenlijst a.h.v. thema's van **Audit Vlaanderen** opgemaakt in stuurgroep 13 september 2017
- ✈ Vragenlijst gevalideerd (via protime360) door stuurgroep
- ✈ Alle medewerkers van gemeente en OCMW werden uitgenodigd om deel te nemen
- ✈ Deelnemers werden per e-mail uitgenodigd om deel te nemen
- ✈ Wie niet over een computer beschikt, kreeg de vragenlijst op papier
- ✈ Vragen konden ingevuld worden van 26 september tot 13 oktober 2017
 - In realiteit kwamen ook nog vragenlijsten binnen na de deadline 13 oktober. Deze werden ook integraal verwerkt.

Methodiek organisatieanalyse

- ✈ De resultaten worden als volgt gerapporteerd:
 - Resultaten worden ingedeeld volgens de thema's van de leidraad
 - **Per thema** wordt een **staafdiagram** met de antwoordverdeling van de respondenten weergegeven
 - De voornaamste **opmerkingen** van de medewerkers worden per thema weergegeven
 - Ook opmerkingen die bij een thema werden gegeven, maar betrekking hebben op een ander thema worden aldaar verwerkt, zodat alle gegevens thematisch zijn ingedeeld
- ✈ Vermoeden dat er 3 personen hebben “samengewerkt” voor invullen van de vragenlijst door zeer analoge antwoorden

Methodiek organisatieanalyse

✈ De **kleurenlegende** in de verschillende grafieken, komt overeen met een bepaalde mening:

Volledig oneens

Eerder oneens

Eerder eens

Volledig eens

Ik weet het niet

Niet van toepassing

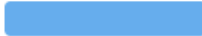

Het **microfoontje** duidt erop dat het om bemerkingen van medewerkers gaat

Responsrate

Totaal aantal
deelnemers: 76

🌀 Overzicht van het aantal **deelnemers** per cluster:

Antwoord	Totaal	% van antwoorden	%
Gemeente: welzijn, vrije tijd en burgerzaken	19		25%
Gemeente: financiën, bestuurs- en beleidsondersteuning, stafdiensten & beleidscoördinatie	11		14%
OCMW: overige diensten (administratie, financiële & sociale diensten)	10		13%
Gemeente: leefomgeving (GIM-technische functies)	10		13%
Gemeente: leefomgeving (omgevingsvergunningen & mobiliteit, GIM-administratie)	9		12%
OCMW: thuisdiensten	9		12%
OCMW: dienstencentrum	5		7%
Gemeente: administratie onderwijs	3		4%
Totaal aantal respondenten: 76		0% 20% 40% 60% 80%	
Vraag overgeslagen: 0			

Responsrate

Op papier

- 62 vragenlijsten naar medewerkers van het OCMW
- 48 vragenlijsten naar medewerkers van de gemeente
- **16** vragenlijsten werden teruggestuurd
 - 5 van het OCMW
 - 11 van de gemeente

Per e-mail

- 74 vragenlijsten werden verstuurd
- **48** volledig beantwoorde vragenlijsten werden teruggestuurd
- **6** gedeeltelijk beantwoorde vragenlijsten werden teruggestuurd (deze medewerkers komen uit verschillende diensten):
 - 2 medewerkers hebben enkel hun dienst ingevuld
 - 2 medewerkers zijn niet bijzonder ver geraakt bij het invullen van de vragen
 - 2 medewerkers hebben wel nog waardevolle gegevens ingebracht, hoewel ze niet tot het einde zijn geraakt

Responsrate

 Conclusie responsrate

Type	Responsrate
Papier	15 %
E-mail	86 %
Totale responsrate	44 %

Inhoud

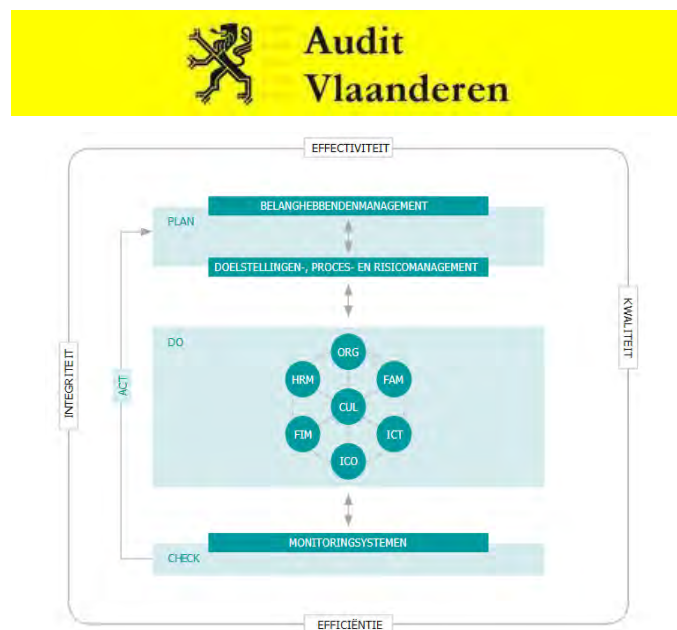
CONTEXT

METHODIEK

RESULTATEN

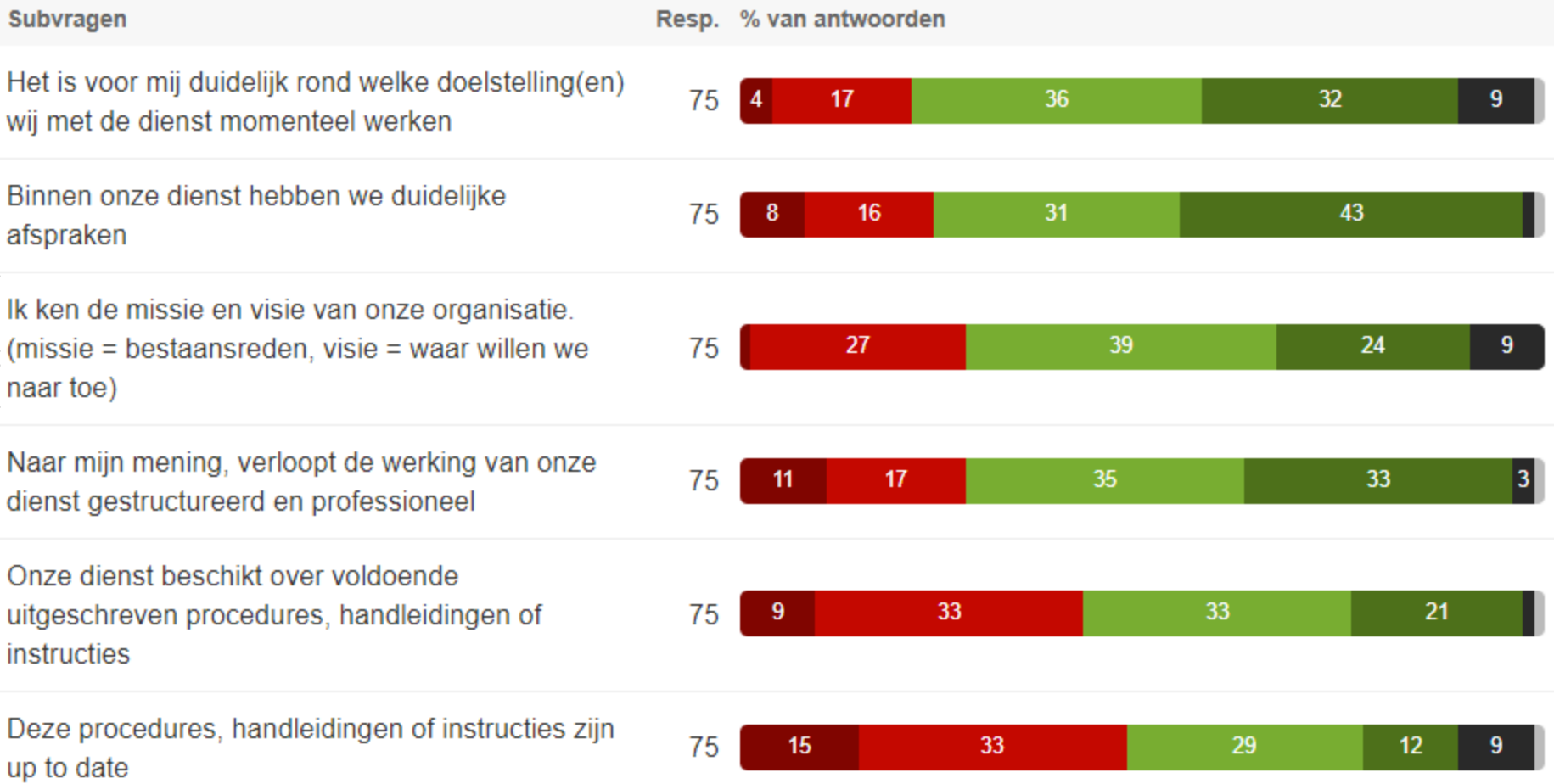
Overzicht thema's

- Doelstellingen, proces- en risicomangement (=DPR)
- Belanghebbendenmanagement (=BHM)
- Monitoring (=MON)
- Organisatiestructuur (=ORG)
- Personeelsbeleid (=HRM)
- Organisatiecultuur (=CUL)
- Informatie en communicatie (=ICO)
- Financieel management (=FIM)
- Facilitaire middelen (=FAM)
- Informatie- en communicatietechnologie (=ICT)

Doelstellingen, proces en risicomanagement

TOTAAL

Doelstellingen, proces en risicomanagement

GEMEENTE

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Het is voor mij duidelijk rond welke doelstelling(en) wij met de dienst momenteel werken	52	
Binnen onze dienst hebben we duidelijke afspraken	52	
Ik ken de missie en visie van onze organisatie. (missie = bestaansreden, visie = waar willen we naar toe)	52	
Naar mijn mening, verloopt de werking van onze dienst gestructureerd en professioneel	52	
Deze procedures, handleidingen of instructies zijn up to date	52	
Onze dienst beschikt over voldoende uitgeschreven procedures, handleidingen of instructies	52	

Doelstellingen, proces en risicomanagement OCMW

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Het is voor mij duidelijk rond welke doelstelling(en) wij met de dienst momenteel werken	23	
Ik ken de missie en visie van onze organisatie. (missie = bestaansreden, visie = waar willen we naar toe)	23	
Naar mijn mening, verloopt de werking van onze dienst gestructureerd en professioneel	23	
Binnen onze dienst hebben we duidelijke afspraken	23	
Onze dienst beschikt over voldoende uitgeschreven procedures, handleidingen of instructies	23	
Deze procedures, handleidingen of instructies zijn up to date	23	

Doelstellingen, proces en risicomanagement

Grafiek

- **Missie, visie en doelstellingen zijn door ongeveer 60% van de medewerkers gekend**
 - het OCMW scoort hier sterker in dan de gemeente
- **Meningen sterk verdeeld over beschikbaarheid en up-to-date zijn van procedures en handleidingen**

Doelstellingen, proces en risicomanagement

🌿 Gemeente:

- Het lijkt erop dat niet alle medewerkers voldoende op de hoogte zijn van de **missie en de visie** van de organisatie
- Verschillende medewerkers zien het belang in van duidelijke **doelstellingen** in de organisatie, maar geven aan dat deze helaas **niet door iedereen gerespecteerd** worden.
- In het algemeen lijkt een duidelijke strategie gemist te worden.
- Men geeft aan dat **processen...**
 - ...beter zouden gekend moeten zijn
 - ...juister moeten worden toegepast door alle medewerkers
 - ...**efficiënter** kunnen opgesteld worden
 - ...beter kunnen beschikbaar gemaakt worden
- **Efficiënt(er) werken** lijkt in het algemeen een aandachtspunt te zijn
- **Meer communicatie** over de manier van werken is een aandachtspunt dat door meerdere medewerkers wordt aangehaald.

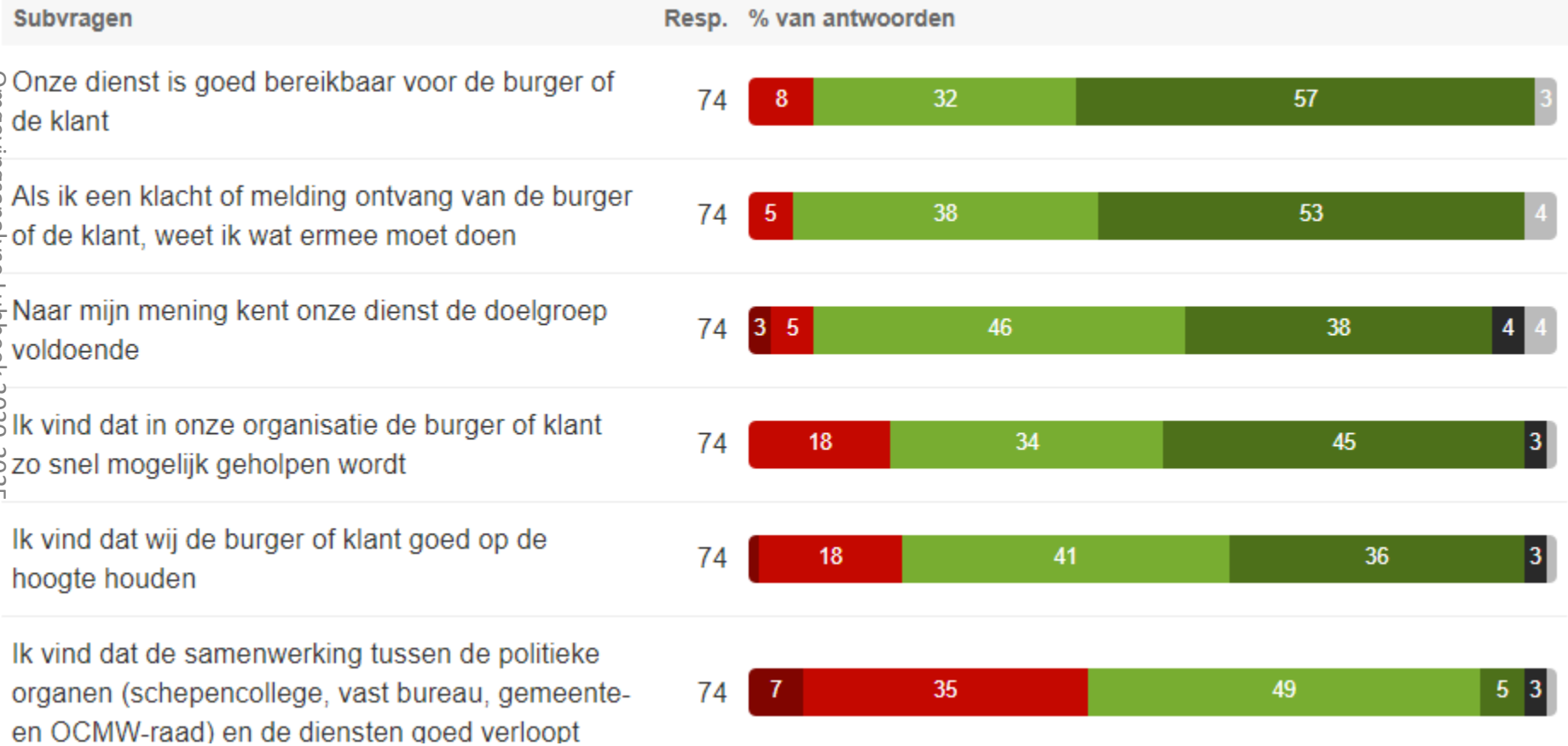
Doelstellingen, proces en risicomanagement

OCMW:

- **Het wijst erop dat de werking van het OCMW **gestructureerder** zou verlopen door meer **procedures** en **handleidingen****
 - Nu lijken niet alle medewerkers deze voldoende te kennen en toe te passen in de dagelijkse werking
 - Daarnaast worden ze niet voldoende aangepast en zijn ze dus niet altijd up-to-date
 - Meningen verdeeld over het belang van procedures, structuur, reglementen etc
- **Suggestie van één medewerker: de duurzame **ontwikkelingsdoelstellingen** gebruiken bij opmaak nieuw**

MJP

Belanghebbendenmanagement TOTAAL

Belanghebbendenmanagement GEMEENTE

Subvragen	Resp.	% van antwoorden					
Als ik een klacht of melding ontvang van de burger of de klant, weet ik wat ermee moet doen	51	8	27	59	6		
Onze dienst is goed bereikbaar voor de burger of de klant	51	10	29	57	4		
Ik vind dat in onze organisatie de burger of klant zo snel mogelijk geholpen wordt	51	20	27	47	4		
Naar mijn mening kent onze dienst de doelgroep voldoende	51	4	6	47	33	4	6
Ik vind dat wij de burger of klant goed op de hoogte houden	51	20	35	39			
Ik vind dat de samenwerking tussen de politieke organen (schepencollege, vast bureau, gemeentebestuur en OCMW-raad) en de diensten goed verloopt	51	10	35	47	6		

Belanghebbendenmanagement OCMW

Subvragen	Resp.	% van antwoorden			
Naar mijn mening kent onze dienst de doelgroep voldoende	23	4	43	48	4
Onze dienst is goed bereikbaar voor de burger of de klant	23	4	39	57	
Als ik een klacht of melding ontvang van de burger of de klant, weet ik wat ermee moet doen	23		61	39	
Ik vind dat wij de burger of klant goed op de hoogte houden	23	13	52	30	4
Ik vind dat in onze organisatie de burger of klant zo snel mogelijk geholpen wordt	23	13	48	39	
Ik vind dat de samenwerking tussen de politieke organen (schepencollege, vast bureau, gemeente- en OCMW-raad) en de diensten goed verloopt	23	35	52	4	9

Belanghebbendenmanagement

Grafiek

- **Stellingen scoren in gemeente en OCMW overwegend goed**
- **Over samenwerking met politieke organen zijn de meningen eerder verdeeld, vooral in de gemeente**

Belanghebbendenmanagement

Gemeente:

- **Bemerkingen dat communicatie met burger beter kan: burger wordt momenteel niet voldoende en niet snel genoeg **op de hoogte** gehouden.**
 - Klachten, vragen komen niet steeds op de juiste dienst terecht
 - Essentiële informatie van de diensten stroomt niet voldoende door naar dienst communicatie
- **Spanningsveld samenwerking met politieke organen:**
 - Bemerking dat **meer autonoom beslissingsrecht** voor de diensten zou kunnen leiden tot een efficiëntere werking
 - Algemene vraag naar **meer transparantie over beslissingen** naar medewerkers

Belanghebbendenmanagement

OCMW

- Er wordt op gewezen dat **klachten** niet steeds geregistreerd worden en aan de aanbelangende dienst worden meegegeven. Bijgevolg worden klachten niet correct **afgehandeld**.
- Spanningsveld op vlak van informatiedoorstroming vanuit politieke organen: **meer communicatie** omtrent beleidsbeslissingen naar de medewerkers

Monitoring TOTAAL

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Subvragen	Resp.	% van antwoorden				
We sturen onze werking bij wanneer nodig	73	15	51	29		
Wij houden rapporten en verslagen bij van onze werking	73	4	21	37	30	4 4
In onze dienst staan we regelmatig stil bij de vraag of wij een goede dienstverlening verstrekken	73	12	56	23		4
De rapporten en verslagen zijn volledig en duidelijk zodat we er echt op kunnen terugvallen wanneer nodig	73	4	26	33	23	5 8
Ik word op de hoogte gehouden van de uitvoering van het beleidsplan (v.b. via rapporten)	73	23	34	27	11	4

Monitoring GEMEENTE

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
We sturen onze werking bij wanneer nodig	50	4 14 46 34
In onze dienst staan we regelmatig stil bij de vraag of wij een goede dienstverlening verstrekken	50	4 14 52 24 6
Wij houden rapporten en verslagen bij van onze werking	50	6 22 34 28 4 6
De rapporten en verslagen zijn volledig en duidelijk zodat we er echt op kunnen terugvallen wanneer nodig	50	6 22 36 22 4 10
Ik word op de hoogte gehouden van de uitvoering van het beleidsplan (v.b. via rapporten)	50	24 38 28 10

Monitoring OCMW

Subvragen	Resp.	% van antwoorden				
Wij houden rapporten en verslagen bij van onze werking	23	17	43	35	4	
In onze dienst staan we regelmatig stil bij de vraag of wij een goede dienstverlening verstrekken	23	9	65	22	4	
We sturen onze werking bij wanneer nodig	23	17	61	17	4	
De rapporten en verslagen zijn volledig en duidelijk zodat we er echt op kunnen terugvallen wanneer nodig	23	35	26	26	9	4
Ik word op de hoogte gehouden van de uitvoering van het beleidsplan (v.b. via rapporten)	23	22	26	26	13	13

Monitoring

Grafieken

- **Er is een duidelijk verschil voor monitoring van de organisatie(doelstellingen) en monitoring binnen de dienst: monitoring binnen de dienst scoort beter dan monitoring van de organisatie**

Monitoring

Gemeente & OCMW

- Monitoringsinstrumenten voor de organisatie blijken er nog niet te zijn, nog geen **systematische opvolging**
- Expliciete vraag naar periodiek overleg over (opvolging van) het **beleidsplan**

OCMW:

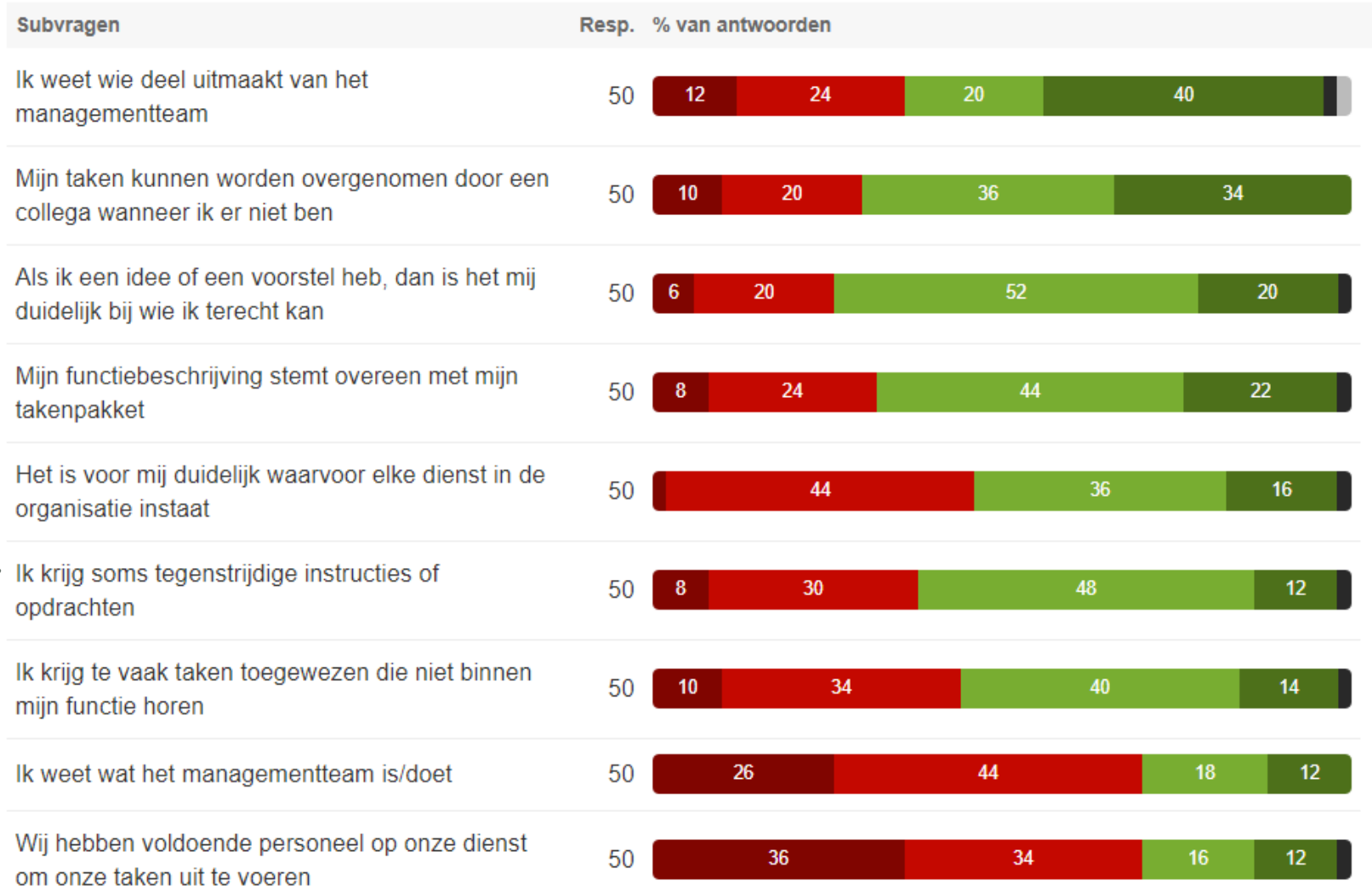
- Vermelding dat monitoring op dienstniveau nog niet overal gebeurt en niet iedereen ervoor openstaat

Organisatiestructuur TOTAAL

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Ik weet wie deel uitmaakt van het managementteam	73	10 18 21 45 5
Mijn taken kunnen worden overgenomen door een collega wanneer ik er niet ben	73	10 19 37 34
Als ik een idee of een voorstel heb, dan is het mij duidelijk bij wie ik terecht kan	73	5 23 47 22 3
Ik krijg soms tegenstrijdige instructies of opdrachten	73	8 26 40 23 3
Het is voor mij duidelijk waarvoor elke dienst in de organisatie instaat	73	3 34 40 21 3
Mijn functiebeschrijving stemt overeen met mijn takenpakket	73	8 26 41 23
Ik krijg te vaak taken toegewezen die niet binnen mijn functie horen	73	10 36 38 15
Ik weet wat het managementteam is/doet	73	25 36 19 15 5
Wij hebben voldoende personeel op onze dienst om onze taken uit te voeren	73	33 27 23 12 4

Omgevingsaanpak 2020-2025
gespiegelde vraag!

Organisatiestructuur GEMEENTE

gespiegelde vraag!

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Opgelet,

Organisatiestructuur OCMW

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Ik weet wie deel uitmaakt van het managementteam	23	4 4 22 57 13
Ik krijg soms tegenstrijdige instructies of opdrachten	23	9 17 22 48 4
Het is voor mij duidelijk waarvoor elke dienst in de organisatie instaat	23	4 13 48 30 4
Mijn taken kunnen worden overgenomen door een collega wanneer ik er niet ben	23	9 17 39 35
Ik weet wat het managementteam is/doet	23	22 17 22 22 17
Als ik een idee of een voorstel heb, dan is het mij duidelijk bij wie ik terecht kan	23	4 30 35 26 4
Mijn functiebeschrijving stemt overeen met mijn takenpakket	23	9 30 35 26
Wij hebben voldoende personeel op onze dienst om onze taken uit te voeren	23	26 13 39 13 9
Ik krijg te vaak taken toegewezen die niet binnen mijn functie horen	23	9 39 35 17

Opgelet,
gespiegelde vraag!

Organisatiestructuur

Grafiek

- De leden van het managementteam kennen, scoort beter in het OCMW dan in de gemeente
- In gemeente en OCMW geeft 40% van de respondenten aan te weten wat het managementteam doet
- Wat de organisatiestructuur en interne taakafbakening betreft, zijn de meningen sterk verdeeld, wat kan wijzen op duidelijke dienstspecifieke verschillen
- Zowel in gemeente als in OCMW is er toch nog een groot aandeel (60%, resp. 70% van de respondenten) dat (eerder) eens antwoordt op de stelling over het krijgen van tegenstrijdige opdrachten

Organisatiestructuur

Gemeente en OCMW

- **Doorstroom van informatie** naar alle diensten vanuit het managementteam is een aandachtspunt
 - Dit kwam ook expliciet terug bij de open antwoorden
- **Bemerking dat het managementteam slagkrachtiger** zou moeten zijn om de visie van het beleid om te zetten in acties van de diensten en om mee prioriteiten te bepalen

Organisatiestructuur

Gemeente:

- Bemerking dat **functiebeschrijvingen** te algemeen zijn en niet meer volledig up-to-date
- De focus van de werking in de gemeente ligt voornamelijk op **operationele en administratieve taken**
 - Gebrek aan kennis en tijd om taken met specifieke expertise op te nemen
- Opvallend: slechts twee keer de expliciete bemerking dat er een **tekort aan personeel** is
 - Merk op dat bij de open vragen (cfr. infra) er in bepaalde diensten WEL herhaaldelijk de vraag naar meer personeel komt

Organisatiestructuur

OCMW:

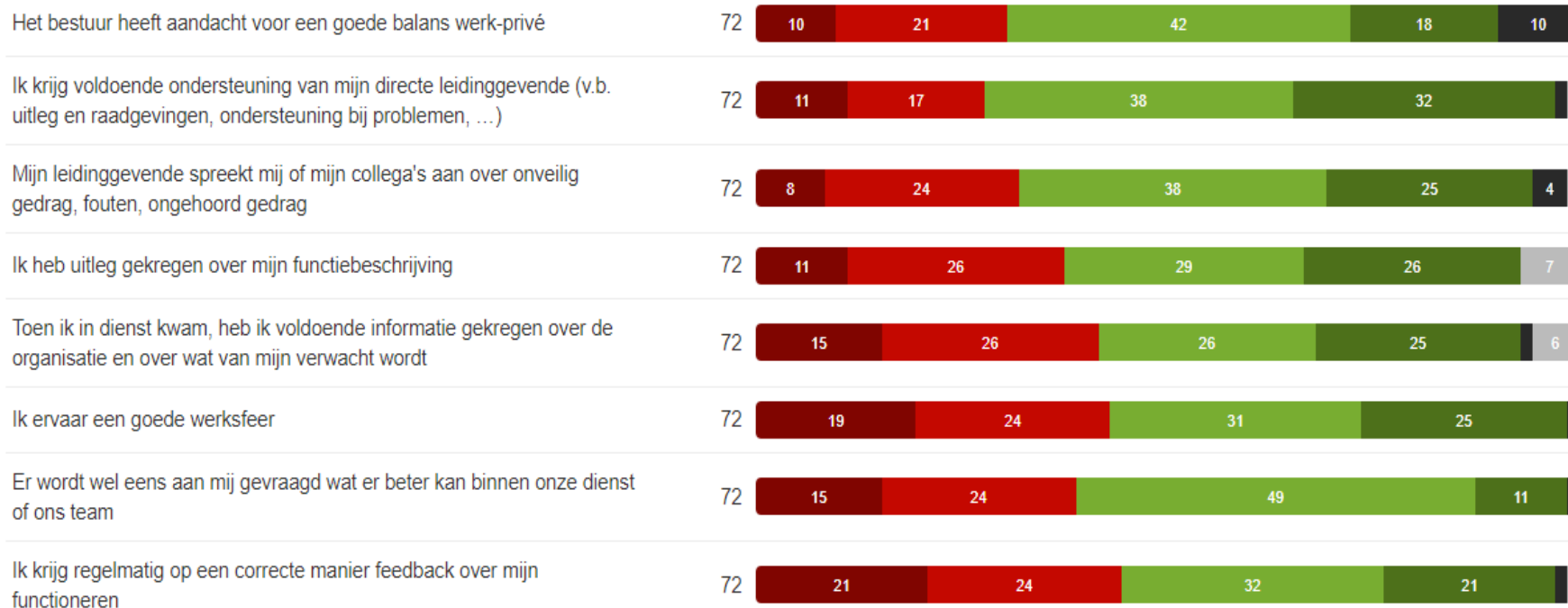
- Er is een vermoeden dat **taakafbakening en –verdeling** beter kan in sommige diensten. Doublure ontbreekt soms: niet alle taken kunnen door meerdere medewerkers worden uitgevoerd, met nefaste gevolgen voor de dienstverlening voor de burger
- Sommige medewerkers zitten met het gevoel dat de **werkdruk niet evenredig verdeeld** is tussen de medewerkers van de diensten
 - “harde werkers” vs “zij die kantjes ervan aflopen”

Personeelsbeleid (1) TOTAAL

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Ik weet duidelijk wie mijn rechtstreeks leidinggevende is	72	7 21 72
Ik kan, als dat nodig is, mijn collega's om hulp vragen	72	10 44 46
Ik ben tevreden over de praktische regelingen in mijn dienst (v.b. uurrooster, verlofregeling...)	72	3 10 44 42
Ik krijg kansen om bij te leren en mij te verbeteren in wat ik doe (v.b. via opleiding)	72	3 11 46 40
Ik heb de indruk dat mijn personeelsdossier goed wordt beheerd (v.b. juiste en tijdige uitbetalingen van het loon, correcte registratie van ziekte, correcte registratie van meerprestaties en overuren,...)	72	7 8 44 36 3
Voor mij is het in het algemeen duidelijk waar ik terecht kan als ik vragen heb over mijn loopbaan, mijn rechten als personeelslid, het arbeidsreglement...	72	8 17 42 29 4

Personeelsbeleid (2) TOTAAL

Personeelsbeleid GEMEENTE

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Ik weet duidelijk wie mijn rechtstreeks leidinggevende is	50	8 20 72
Ik kan, als dat nodig is, mijn collega's om hulp vragen	50	8 44 48
Ik ben tevreden over de praktische regelingen in mijn dienst (v.b. uurrooster, verlofregeling...)	50	10 44 42
Ik krijg kansen om bij te leren en mij te verbeteren in wat ik doe (v.b. via opleiding)	50	12 46 40
Het bestuur heeft aandacht voor een goede balans werk-privé	50	6 22 48 18 6
Ik heb de indruk dat mijn personeelsdossier goed wordt beheerd (v.b. juiste en tijdige uitbetalingen van het loon, correcte registratie van ziekte, correcte registratie van meerprestaties en overuren,...)	50	10 10 52 22 4
Ik krijg voldoende ondersteuning van mijn directe leidinggevende (v.b. uitleg en raadgevingen, ondersteuning bij problemen, ...)	50	10 16 40 32
Voor mij is het in het algemeen duidelijk waar ik terecht kan als ik vragen heb over mijn loopbaan, mijn rechten als personeelslid, het arbeidsreglement...	50	10 16 48 24
Mijn leidinggevende spreekt mij of mijn collega's aan over onveilig gedrag, fouten, ongehoord gedrag	50	10 24 38 22 4
Ik ervaar een goede werksfeer	50	14 26 34 24
Ik heb uitleg gekregen over mijn functiebeschrijving	50	12 26 32 22 8
Er wordt wel eens aan mij gevraagd wat er beter kan binnen onze dienst of ons team	50	16 24 46 12
Ik krijg regelmatig op een correcte manier feedback over mijn functioneren	50	18 24 36 20
Toen ik in dienst kwam, heb ik voldoende informatie gekregen over de organisatie en over wat van mij verwacht wordt	50	16 30 28 20 6

Personeelsbeleid OCMW

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Ik weet duidelijk wie mijn rechtstreeks leidinggevende is	22	5 23 73
Ik heb de indruk dat mijn personeelsdossier goed wordt beheerd (v.b. juiste en tijdige uitbetalingen van het loon, correcte registratie van ziekte, correcte registratie van meerprestaties en overuren,...)	22	5 27 68
Voor mij is het in het algemeen duidelijk waar ik terecht kan als ik vragen heb over mijn loopbaan, mijn rechten als personeelslid, het arbeidsreglement...	22	5 18 27 41 9
Ik kan, als dat nodig is, mijn collega's om hulp vragen	22	14 45 41
Ik ben tevreden over de praktische regelingen in mijn dienst (v.b. uurrooster, verlofregeling...)	22	5 9 45 41
Ik krijg kansen om bij te leren en mij te verbeteren in wat ik doe (v.b. via opleiding)	22	5 9 45 41
Mijn leidinggevende spreekt mij of mijn collega's aan over onveilig gedrag, fouten, ongehoord gedrag	22	5 23 36 32 5
Het bestuur heeft aandacht voor een goede balans werk-privé	22	18 18 27 18 18
Toen ik in dienst kwam, heb ik voldoende informatie gekregen over de organisatie en over wat van mij verwacht wordt	22	14 18 23 36 5 5
Ik krijg voldoende ondersteuning van mijn directe leidinggevende (v.b. uitleg en raadgevingen, ondersteuning bij problemen, ...)	22	14 18 32 32 5
Ik heb uitleg gekregen over mijn functiebeschrijving	22	9 27 23 36 5
Er wordt wel eens aan mij gevraagd wat er beter kan binnen onze dienst of ons team	22	14 23 55 9
Ik krijg regelmatig op een correcte manier feedback over mijn functioneren	22	27 23 23 23 5
Ik ervaar een goede werksfeer	22	32 18 23 27

Personeelsbeleid

Grafiek

- **Aspecten die eerder goed scoren in de grafieken**
 - Collegialiteit
 - Vorming
 - Personeelsbeheer
- **Aspecten die minder goed scoren in de grafieken**
 - Relatie werknemer – leidinggevende: feedback, ondersteuning...
 - Goede werksfeer
 - Onthaalbeleid

Personeelsbeleid

Gemeente:

- De **werksfeer en bijhorende collegialiteit** lijkt verschillend van dienst tot dienst
 - Het gevoel leeft dat sommige diensten taken vlot naar een andere dienst afschuiven
- Het lijkt erop dat medewerkers weten dat ze bij de **personeelsdienst** terecht kunnen met hun vragen, maar dat de werking van de dienst optimaler kan (soms lange wachttijden, onbeantwoorde vragen...)
 - Cfr. infra: in open antwoorden worden enkele minder goede opmerkingen gegeven over de werking van personeelsdienst

OCMW:

- Gebrek aan **sturing** van de organisatiecultuur
- Vermoeden dat het **contact** met **leidinggevenden** soms stroef verloopt
- Er is nog marge voor digitalisering van het personeelsbeleid

Organisatiecultuur (1) TOTAAL

Opgelet, gespiegelde vraag!

Subvragen

Resp. % van antwoorden

Naar mijn mening, zijn er collega's of leidinggevendenden die het niet zo nauw nemen met de deontologie

72

Ik weet wat de waarden zijn van onze organisatie

72

Ik weet wat er in de deontologische code beschreven staat

72

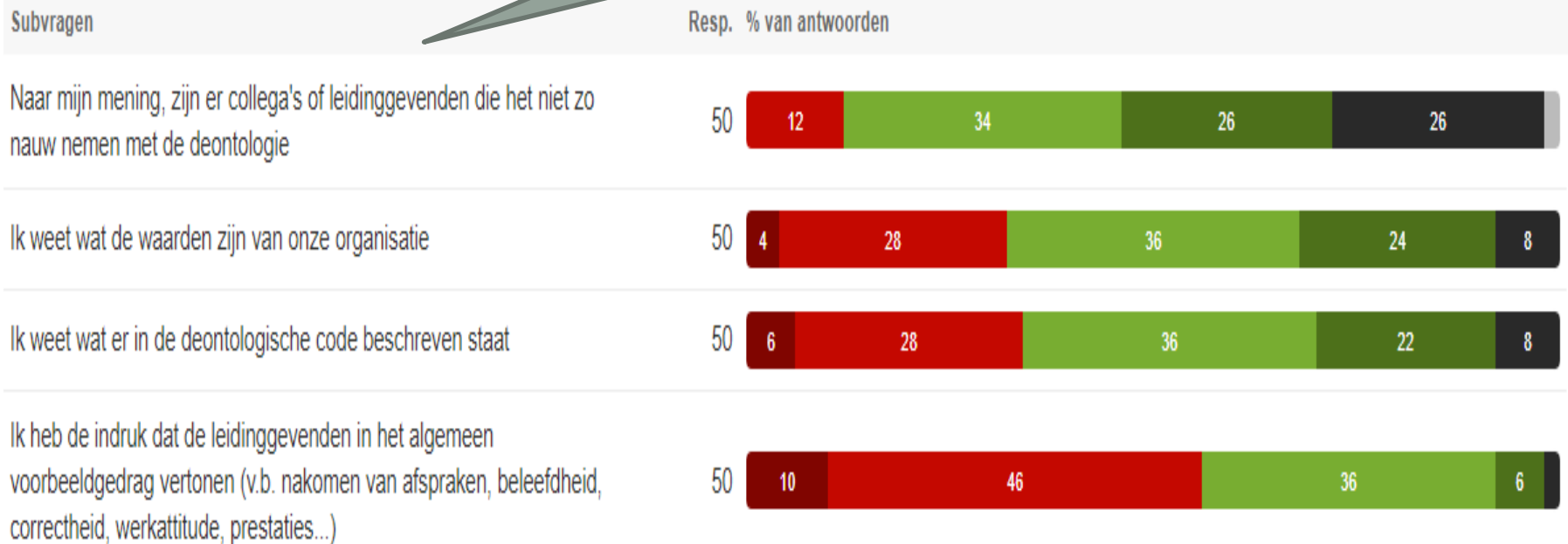
Ik heb de indruk dat de leidinggevendenden in het algemeen voorbeeldgedrag vertonen (v.b. nakomen van afspraken, beleefdheid, correctheid, werkhouding, prestaties...)

72

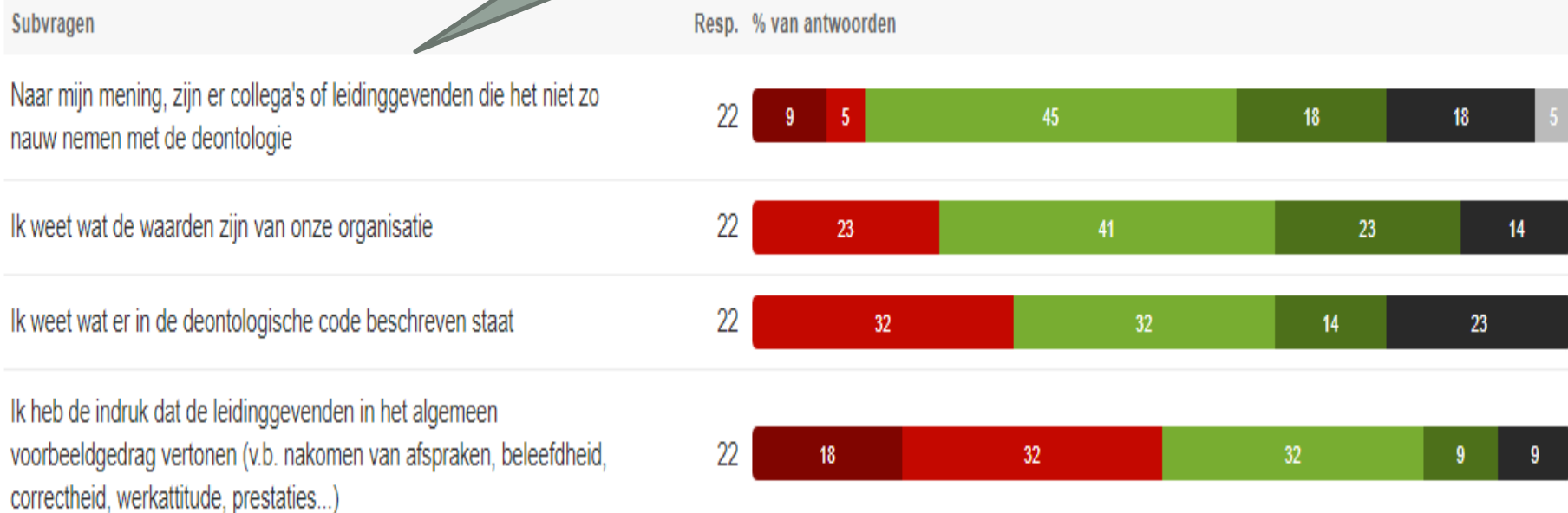
Organisatiecultuur (1) GEMEENTE

Opgelet, gespiegelde vraag!

Organisatiecultuur (1) OCMW

Opgelet, gespiegelde vraag!

Organisatiecultuur

Grafiek

- Kennis van de waarden scoort vrij goed
- Opvallend dat de meeste respondenten het eens zijn dat sommige collega's of leidinggevenden het niet zo nauw nemen met de deontologie
- Amper 42 % vindt dat leidinggevenden voorbeeldgedrag vertonen

Organisatiecultuur

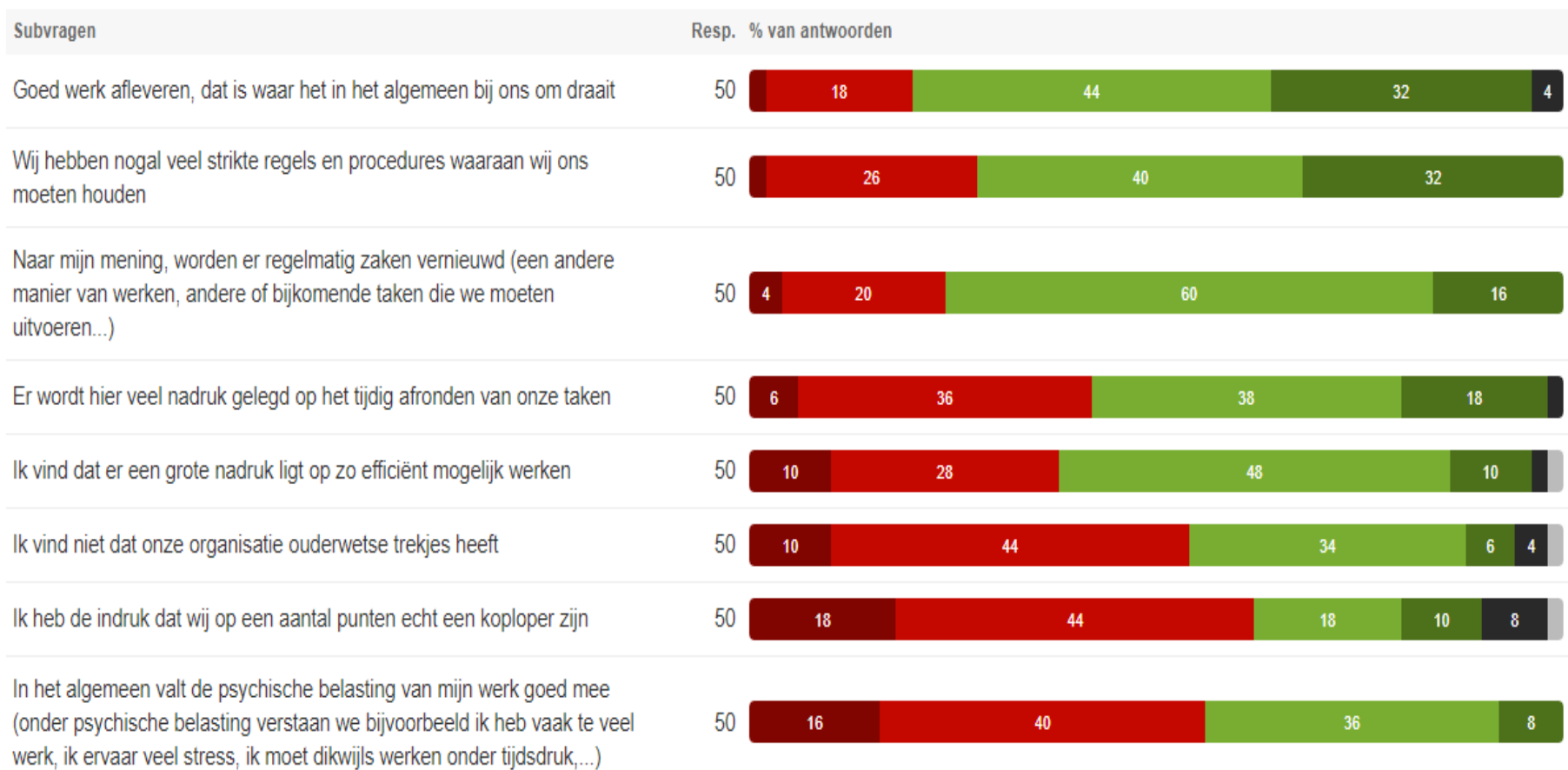
✈ Gemeente en OCMW:

- Sommigen geven aan dat **organisatiewaarden meer aan bod** mogen komen om onduidelijkheid hieromtrent bij medewerkers te vermijden
- Sommige bemerkingen wijzen in de richting dat de **organisatiecultuur in negatieve zin wordt beïnvloed** door medewerkers met een verkeerde werkmentaliteit en door wrijvingen tussen leidinggevenden (weinig collegiale, constructieve cultuur)
- Het lijkt alsof **niet** alle medewerkers even **positief** zijn over **verandering**:
 - Specifiek in de gemeente werd aangegeven dat “**vernieuwingen**” meestal niet de beste oplossing waren voor een gegeven probleem
 - Gebrek aan vertrouwen in medewerkers
 - Weinig het gevoel dat (veranderings)initiatieven worden geapprecieerd
- De **communicatie** tussen de leidinggevende en de medewerker lijkt te kunnen verbeteren

Organisatiecultuur (2) TOTAAL

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Goed werk afleveren, dat is waar het in het algemeen bij ons om draait	72	4 18 40 35 3
Wij hebben nogal veel strikte regels en procedures waaraan wij ons moeten houden	72	4 24 42 29
Naar mijn mening, worden er regelmatig zaken vernieuwd (een andere manier van werken, andere of bijkomende taken die we moeten uitvoeren...)	72	3 21 58 13 6
Er wordt hier veel nadruk gelegd op het tijdig afronden van onze taken	72	8 29 42 18 3
Ik vind dat er een grote nadruk ligt op zo efficiënt mogelijk werken	72	13 26 44 13 3
Ik vind niet dat onze organisatie ouderwetse trekjes heeft	72	13 39 32 8 4 4
In het algemeen valt de psychische belasting van mijn werk goed mee (onder psychische belasting verstaan we bijvoorbeeld ik heb vaak te veel werk, ik ervaar veel stress, ik moet dikwijls werken onder tijdsdruk,...)	72	19 33 35 11
Ik heb de indruk dat wij op een aantal punten echt een koploper zijn	72	24 38 19 10 8

Organisatiecultuur (2) GEMEENTE

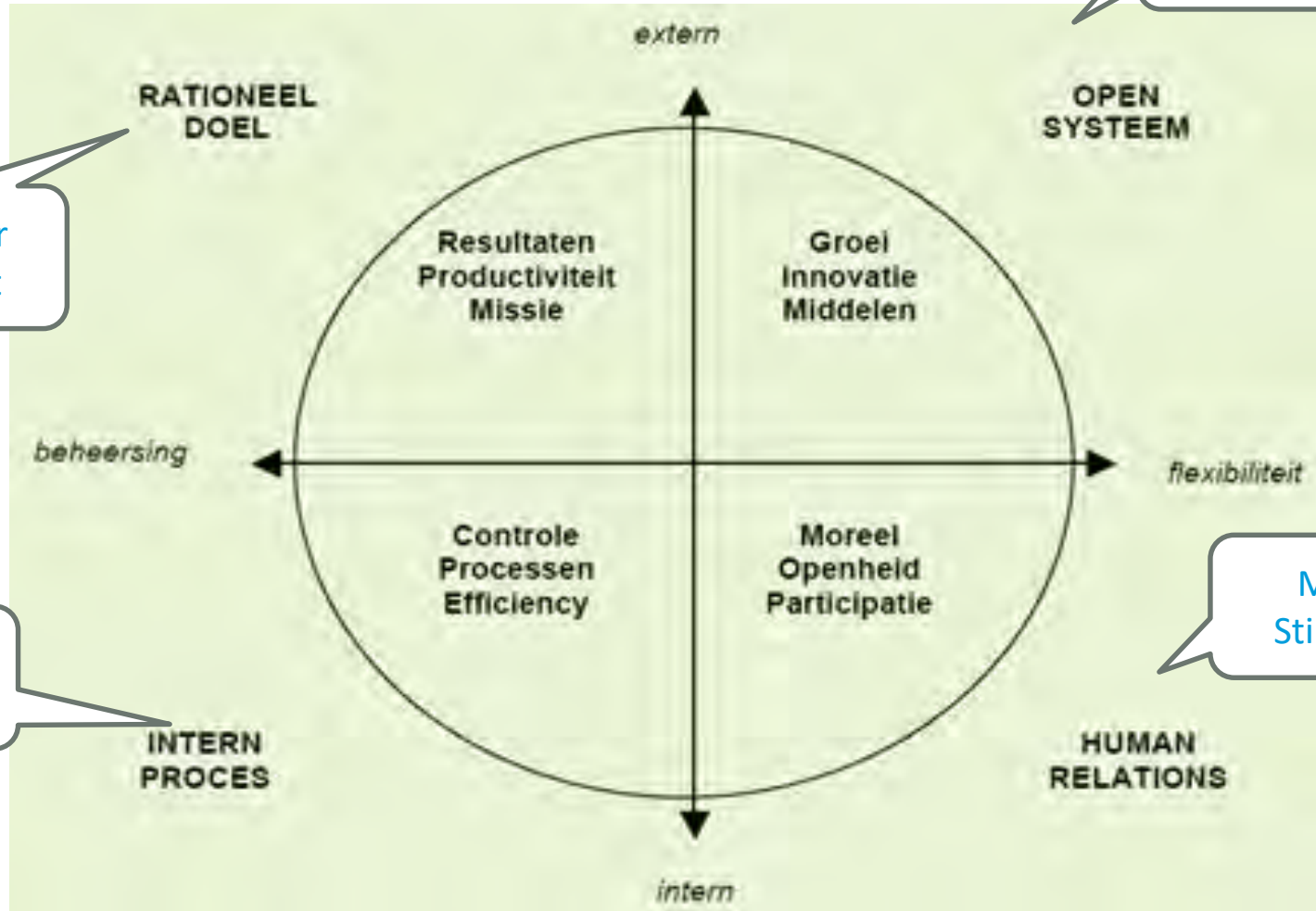
Organisatiecultuur (2) OCMW

Subvragen	Resp.	% van antwoorden						
Naar mijn mening, worden er regelmatig zaken vernieuwd (een andere manier van werken, andere of bijkomende taken die we moeten uitvoeren...)	22	<table border="1"> <tr> <td>23</td> <td>55</td> <td>5</td> <td>18</td> </tr> </table>	23	55	5	18		
23	55	5	18					
Goed werk afleveren, dat is waar het in het algemeen bij ons om draait	22	<table border="1"> <tr> <td>9</td> <td>18</td> <td>32</td> <td>41</td> </tr> </table>	9	18	32	41		
9	18	32	41					
Er wordt hier veel nadruk gelegd op het tijdig afronden van onze taken	22	<table border="1"> <tr> <td>14</td> <td>14</td> <td>50</td> <td>18</td> <td>5</td> </tr> </table>	14	14	50	18	5	
14	14	50	18	5				
Wij hebben nogal veel strikte regels en procedures waaraan wij ons moeten houden	22	<table border="1"> <tr> <td>9</td> <td>18</td> <td>45</td> <td>23</td> <td>5</td> </tr> </table>	9	18	45	23	5	
9	18	45	23	5				
Ik vind dat er een grote nadruk ligt op zo efficiënt mogelijk werken	22	<table border="1"> <tr> <td>18</td> <td>23</td> <td>36</td> <td>18</td> <td>5</td> </tr> </table>	18	23	36	18	5	
18	23	36	18	5				
Ik vind niet dat onze organisatie ouderwetse trekjes heeft	22	<table border="1"> <tr> <td>18</td> <td>27</td> <td>27</td> <td>14</td> <td>5</td> <td>9</td> </tr> </table>	18	27	27	14	5	9
18	27	27	14	5	9			
In het algemeen valt de psychische belasting van mijn werk goed mee (onder psychische belasting verstaan we bijvoorbeeld ik heb vaak te veel werk, ik ervaar veel stress, ik moet dikwijls werken onder tijdsdruk,...)	22	<table border="1"> <tr> <td>27</td> <td>18</td> <td>32</td> <td>18</td> <td>5</td> </tr> </table>	27	18	32	18	5	
27	18	32	18	5				
Ik heb de indruk dat wij op een aantal punten echt een koploper zijn	22	<table border="1"> <tr> <td>36</td> <td>23</td> <td>23</td> <td>9</td> <td>9</td> </tr> </table>	36	23	23	9	9	
36	23	23	9	9				

Organisatiecultuur

- ✈ Quinn-model of model van de concurrerende waarden
- **Elke organisatie heeft een eigen kenmerkende cultuur. Quinn zet mogelijke culturen uit volgens 2 assen:**
 - Interne versus externe focus van de organisatie
 - Mate van flexibiliteit / beheersing
 - **Bij elk kwadrant hoort een specifieke leiderschapsrol**

Organisatiecultuur

Innovator
Bemiddelaar

Bestuurder
Producent

Mentor
Stimulator

Controleur
Coördinator

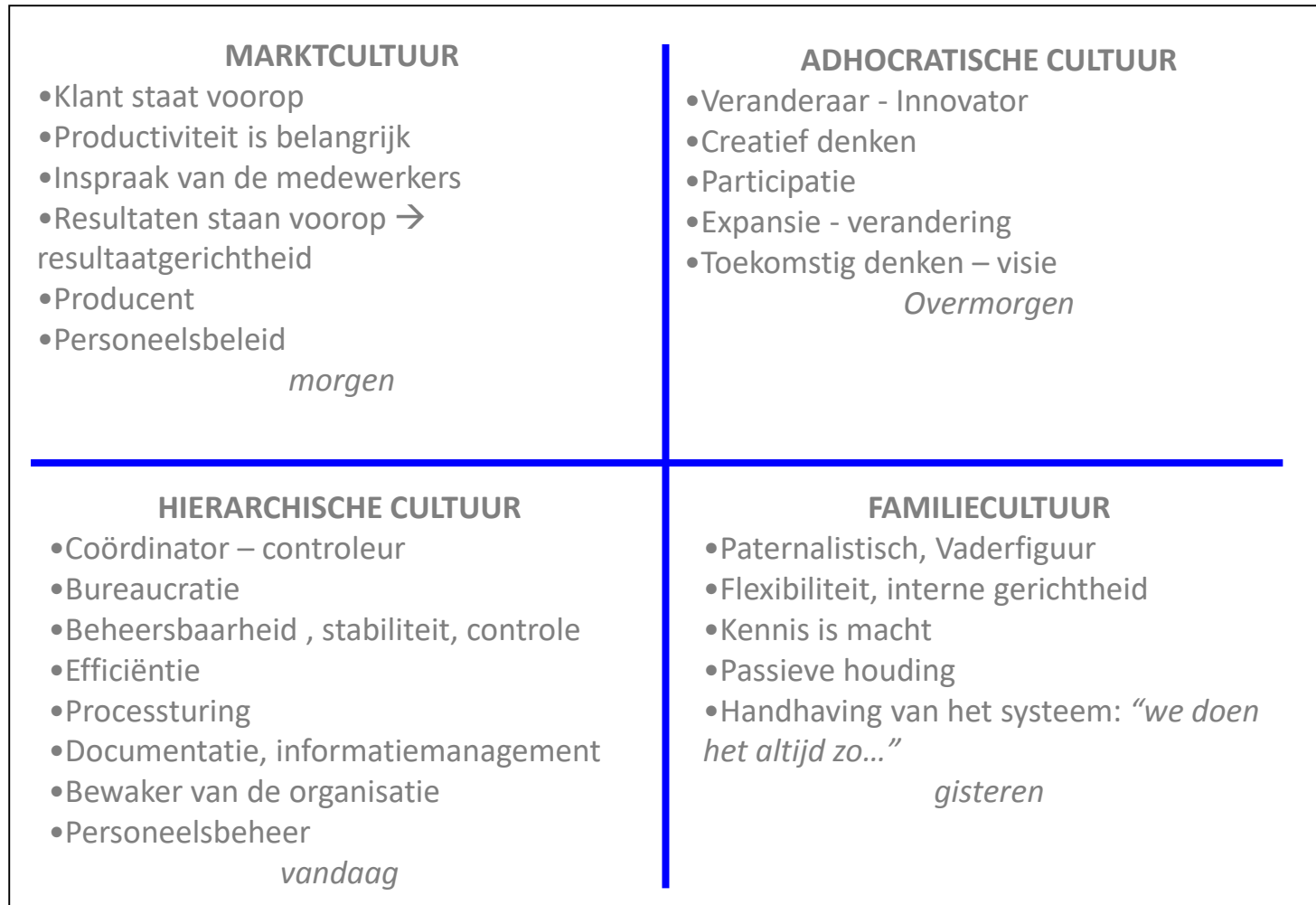
Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Elk model heeft een andere organisatiecultuur

EXTERN

BEHEERSING

FLEXIBILITEIT

INTERN

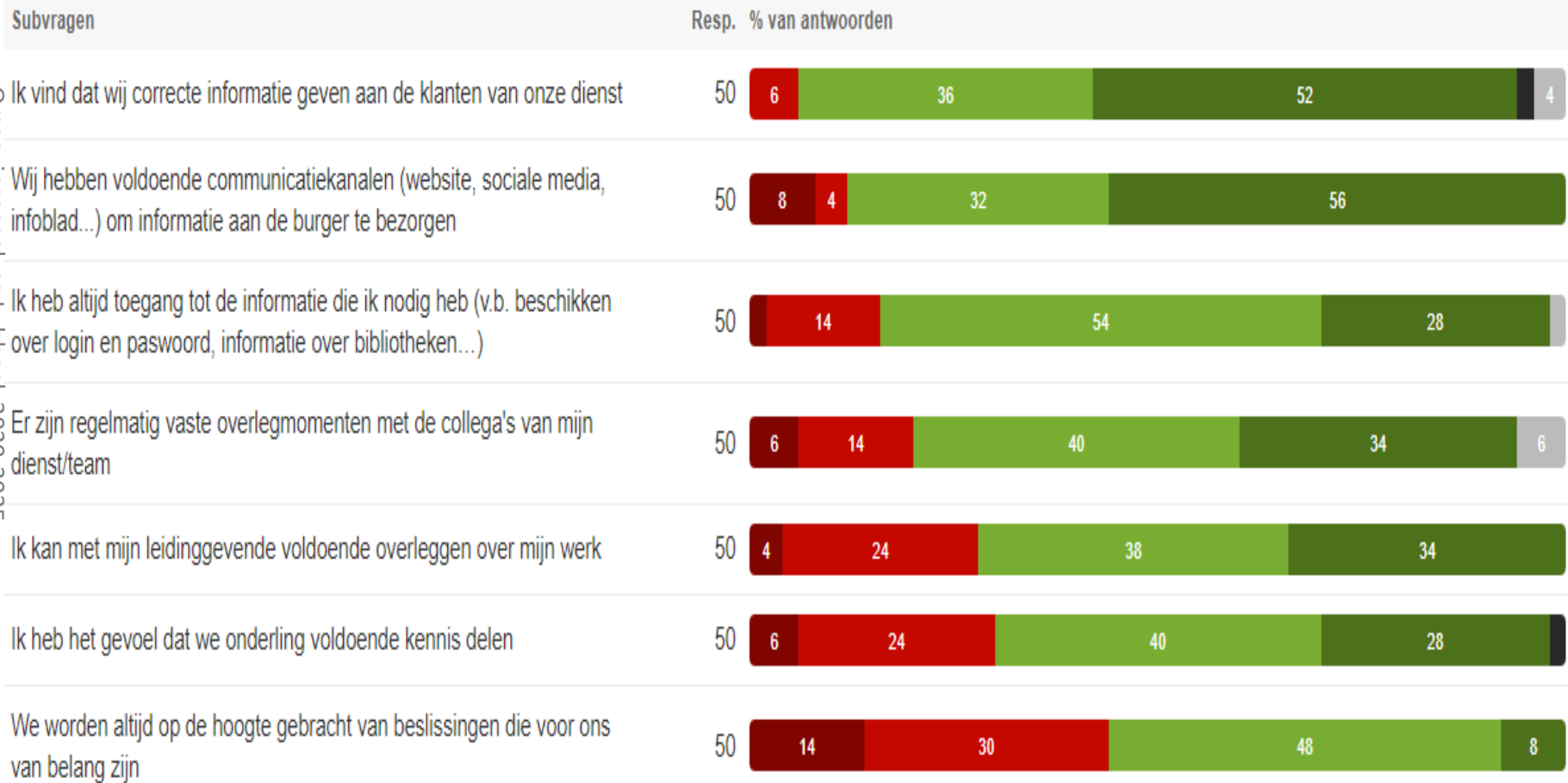
Organisatiecultuur

✈ Welke organisatiecultuur typeert jullie momenteel?

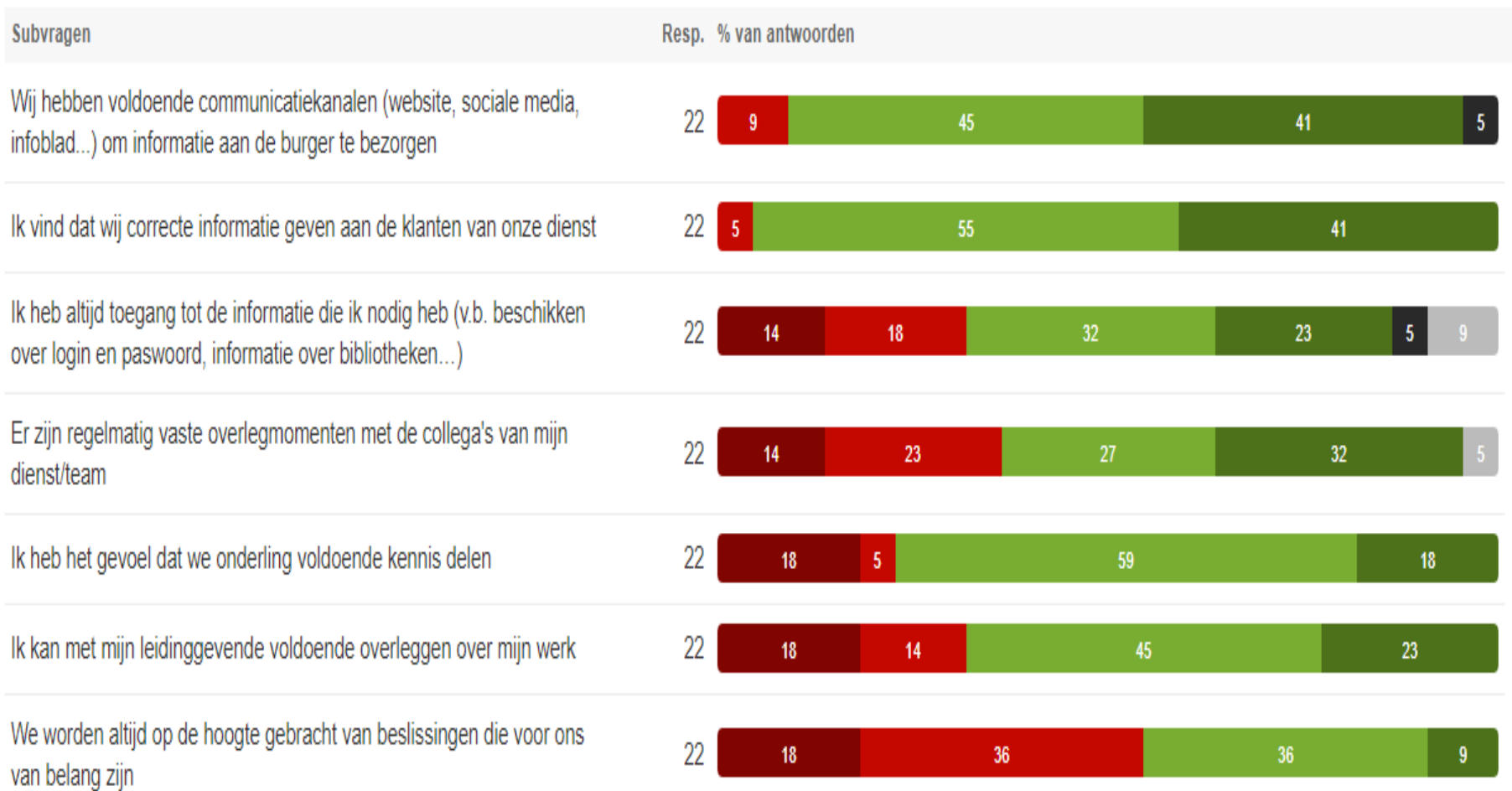
Informatie en communicatie TOTAAL

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Ik vind dat wij correcte informatie geven aan de klanten van onze dienst	72	
Wij hebben voldoende communicatiekanalen (website, sociale media, infoblad...) om informatie aan de burger te bezorgen	72	
Ik heb altijd toegang tot de informatie die ik nodig heb (v.b. beschikken over login en paswoord, informatie over bibliotheken...)	72	
Er zijn regelmatig vaste overlegmomenten met de collega's van mijn dienst/team	72	
Ik kan met mijn leidinggevende voldoende overleggen over mijn werk	72	
Ik heb het gevoel dat we onderling voldoende kennis delen	72	
We worden altijd op de hoogte gebracht van beslissingen die voor ons van belang zijn	72	

Informatie en communicatie GEMEENTE

Informatie en communicatie OCMW

Informatie en communicatie

Grafiek

- **Informatievoorziening aan de klant wordt in het algemeen goed bevonden**
- **20% (gemeente) en 37 % (OCMW) van de respondenten geeft aan dat er geen vaste overlegmomenten zijn in de dienst**
- **Communicatie en kennisdeling binnen diensten wordt uiteenlopend beantwoord**
 - 44% (gemeente) en 54% (OCMW) is het (eerder) oneens dat men voldoende op de hoogte wordt gebracht van beslissingen van die voor hen van belang zijn

Informatie en communicatie

Gemeente:

- Hoewel de stellingen over informatievoorziening aan de klant goed lijken te scoren, zijn er ook opmerkingen dat de huidige **communicatiekanalen** niet voldoende benut worden en dat de doorstroom van diensten naar communicatiedienst om de **burger tijdig en correct te informeren** een pijnpunt van de organisatie is
 - Daarnaast zou meer digitaal gecommuniceerd kunnen worden naar de burger
- Hoewel ook een goede praktijk op vlak van intern **dienstoverleg** werd vermeld, zijn er meer opmerkingen dat structureel overleg binnen sommige diensten nodig is
- In het algemeen ook de opmerking dat er meer kennisdeling **dienstoverschrijdend** zou moeten zijn

Geen opmerkingen bij OCMW

Financieel management

Totaal

Subvragen

Ik heb al eens gehoord van de beleids- en beheerscyclus (BBC)

Resp. % van antwoorden

Ik vind dat we binnen onze dienst als een 'goede huisvader' omgaan met de financiële middelen

Gemeente

Subvragen

Ik vind dat we binnen onze dienst als een 'goede huisvader' omgaan met de financiële middelen

Resp. % van antwoorden

Ik heb al eens gehoord van de beleids- en beheerscyclus (BBC)

OCMW

Subvragen

Ik heb al eens gehoord van de beleids- en beheerscyclus (BBC)

Resp. % van antwoorden

Ik vind dat we binnen onze dienst als een 'goede huisvader' omgaan met de financiële middelen

Financieel management

Grafiek

- 65% van de respondenten heeft al eens gehoord over BBC te hebben
- Groot verschil tussen gemeente en OCMW qua idee dat uitgaven als een goede huisvader gebeuren: OCMW meer “weet niet” geantwoord

Financieel management

Gemeente:

- Gevoel dat de organisatie **te weinig vanuit financieel management gestuurd** wordt
- **Procedure uitgaven** kan geoptimaliseerd worden (delegatie budgethouderschap, goedkeuring facturen, papieren werking)
- Bij bepaalde medewerkers leeft het gevoel dat financiële middelen voor de ene dienst **flexibeler** worden **ter beschikking gesteld dan** voor een andere dienst

OCMW

- Geen opmerkingen

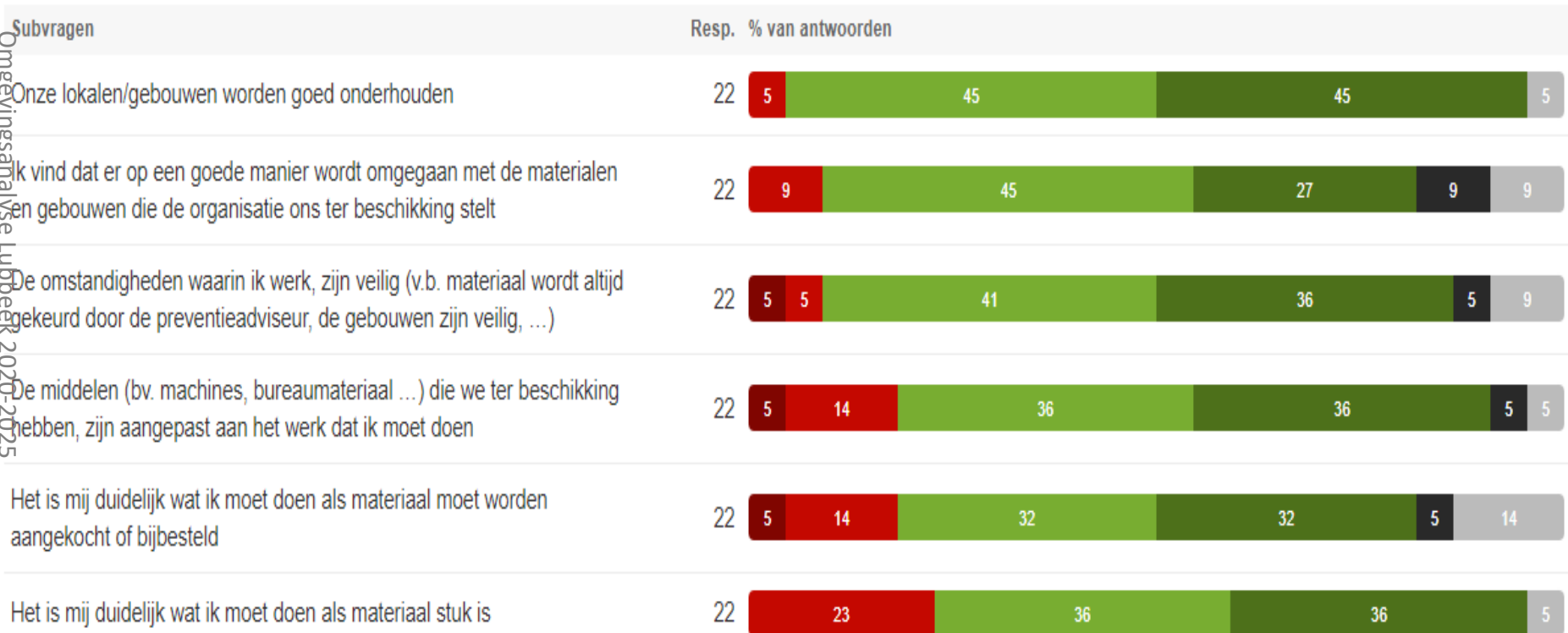
Facilitaire middelen TOTAAL

Facilitaire middelen GEMEENTE

Opvragen	Resp.	% van antwoorden
Het is mij duidelijk wat ik moet doen als materiaal stuk is	50	14 (red), 44 (green), 42 (dark green)
De middelen (bv. machines, bureaumateriaal ...) die we ter beschikking hebben, zijn aangepast aan het werk dat ik moet doen	50	12 (red), 52 (green), 36 (dark green)
De omstandigheden waarin ik werk, zijn veilig (v.b. materiaal wordt altijd gekeurd door de preventieadviseur, de gebouwen zijn veilig, ...)	50	12 (red), 56 (green), 28 (dark green), 4 (black)
Onze lokalen/gebouwen worden goed onderhouden	50	10 (red), 56 (green), 30 (dark green), 4 (grey)
Ik vind dat er op een goede manier wordt omgegaan met de materialen en gebouwen die de organisatie ons ter beschikking stelt	50	20 (red), 46 (green), 34 (dark green)
Het is mij duidelijk wat ik moet doen als materiaal moet worden aangekocht of bijbesteld	50	4 (red), 18 (red), 40 (green), 38 (dark green)

Facilitaire middelen OCMW

Facilitaire middelen

Grafiek

- De stellingen scoren in het algemeen goed
- De meerderheid van de respondenten geeft aan de procedure voor bijbestellingen of herstellingen te kennen

Facilitaire middelen

🌀 Gemeente en OCMW:

- Het is voor de meeste medewerkers duidelijk waar men terecht kan met vragen om **materialen bij te bestellen, aan te kopen, maar...**
 - Voor nieuwkomers is dit minder het geval
 - Er wordt niet altijd gevolg gegeven aan de vraag naar materialen ('niet geluisterd', 'geen noodzaak')
 - De procedure wordt soms omzeild
- **Administratie onderwijs** geeft aan de het contact met de **preventieadviseur** moeilijk verloopt
- **Goede materialen** om het werk te doen zijn aanwezig. Er is een **goede infrastructuur**

ICT TOTAAL

Subvragen

Resp. % van antwoorden

Het is mij duidelijk wat ik moet doen als ik een informaticaprobleem vaststelt (v.b. softwareprobleem, geen internetverbinding ...)

We beschikken over de nodige software of programma's om goed te kunnen werken

Ik ken de richtlijnen die ik moet volgen om veilig met onze digitale informatie om te gaan

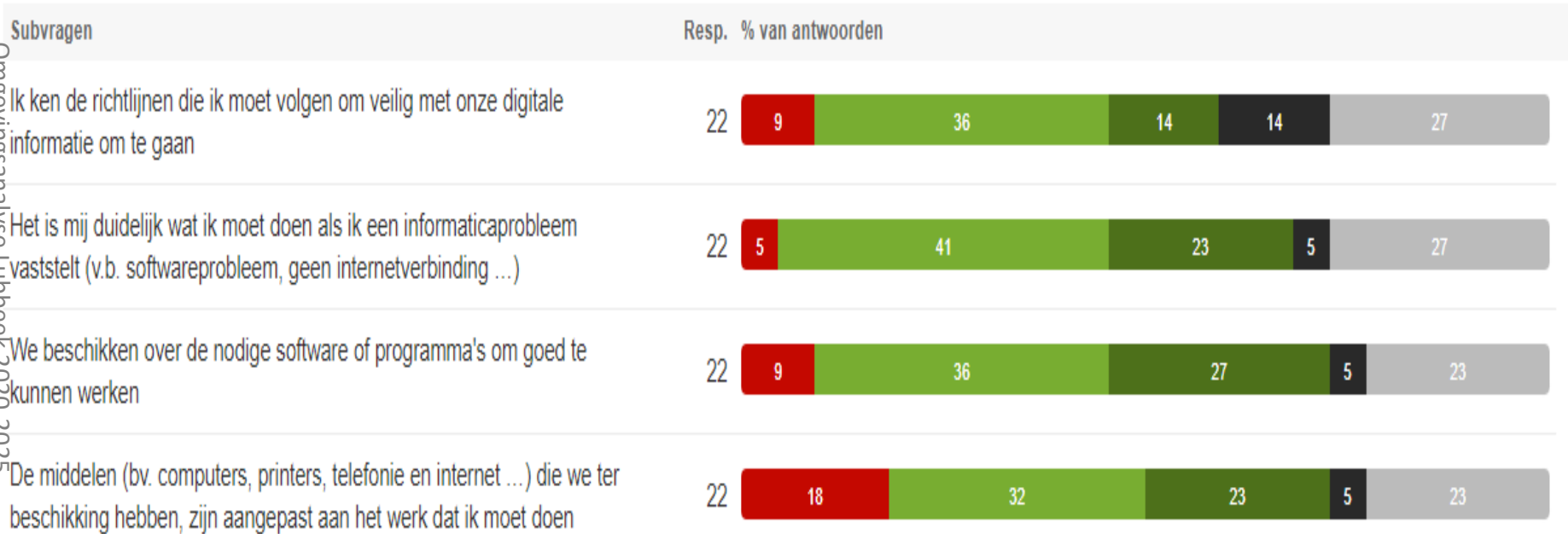
De middelen (bv. computers, printers, telefonie en internet ...) die we ter beschikking hebben, zijn aangepast aan het werk dat ik moet doen

ICT GEMEENTE

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Het is mij duidelijk wat ik moet doen als ik een informaticaprobleem vaststelt (v.b. softwareprobleem, geen internetverbinding ...)	50	
We beschikken over de nodige software of programma's om goed te kunnen werken	50	
Ik ken de richtlijnen die ik moet volgen om veilig met onze digitale informatie om te gaan	50	
De middelen (bv. computers, printers, telefonie en internet ...) die we ter beschikking hebben, zijn aangepast aan het werk dat ik moet doen	50	

ICT OCMW

ICT

Grafiek

- De stellingen over beschikbaarheid en gebruik van ICT-materialen scoren in het algemeen goed
- 14% (gemeente) en 18% (OCMW) van de respondenten geeft aan het (eerder) oneens te zijn dat de ICT middelen zijn aangepast aan het werk

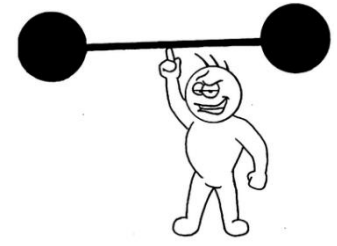
Gemeente:

- Er is duidelijkheid wie medewerkers kunnen **aanspreken** bij ICT-problemen
- Eén opmerking wijst in de richting dat er geen ICT-inventaris of ICT-plan is
- Bemerking van onderwijs dat er **internetproblemen** zijn (traag & uitval)
- Welzijn, vrije tijd en burgerzaken: telefoon al 2 jaar stuk, enkel beschikbaar op GSM

OCMW:

- Een opfrissing omtrent **richtlijnen** in verband met veiligheid, privacy lijkt volgens verschillende medewerkers aangewezen

Sterke punten van de organisaties

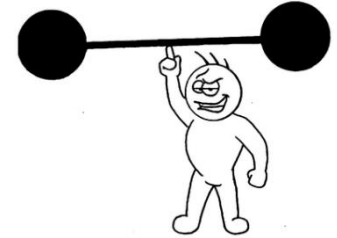

 OCMW

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Sterke punten van de organisaties

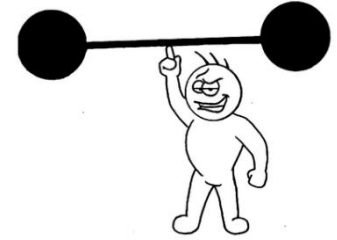
Gemeente en OCMW:

- Gedrevenheid van de medewerkers
- Vlotte samenwerking en goed overleg binnen de diensten/teams
- Collegialiteit en aangename werksfeer
- Vriendelijkheid en behulpzaamheid naar de burgers toe

OCMW:

- Flexibiliteit in de werking beschouwt men een sterk punt

Sterke punten van de organisaties

Specifieke opmerkingen

- **Gemeente: administratie onderwijs**
 - Tevreden over uitvoering van technische herstellingen
- **Gemeente: vrije tijd, welzijn, burgerzaken**
 - Goede organisatie van evenementen
- **OCMW thuisdiensten**
 - Flexibiliteit voor opnemen verlof, overuren, recup
 - Angst voor verandering van deze regels bij integratie gemeente – OCMW!

Verbeterpunten van de organisaties

Gemeente

Opgelet: dienst en communicatie zijn 2 “tags”. Er staat niet “de dienst communicatie”.

Verbeterpunten van de organisaties

OCMW

Opgelet: dienst en communicatie zijn 2 “tags”. Er staat niet “communicatiedienst”.

Verbeterpunten van de organisaties

Gemeente en OCMW:

- Duidelijkere afspraken (o.a. ook beter inzicht in doelstellingen, visie van de organisatie)
- Meer samenwerking tussen medewerkers en diensten onderling
- Werklast voor bepaalde diensten vrij hoog,
 - Risico op demotivatie

Gemeente

- Enkele opmerkingen specifiek over werking van de personeelsdienst
- Durven beslissingen nemen

Verbeterpunten van de organisaties

Specifieke opmerkingen

- **Gemeente: administratie onderwijs**
 - “Nemen van beslissingen duurt veel te lang”
- **Gemeente ondersteunende diensten**
 - Organisatiecultuur kan nog meer digitaal
 - Appreciatie voor “goed werk” wordt gemist
 - Vraag naar meer / open communicatie, meer overleg zowel onder medewerkers als met leidinggevende
 - Gevoel dat men meer verantwoordelijkheid moet kunnen krijgen
 - Vraag naar meer personeel voor communicatiedienst

Verbeterpunten van de organisaties

Specifieke opmerkingen

- **Gemeente: GIM – technische functie**
 - Vraag naar meer uitvoerend personeel
 - Respecteren van werktijden / afspraken naleven, samenwerking teamsfeer
- **Gemeente GIM leefomgeving (omgevingsvergunningen & mobiliteit, GIM-administratie)**
 - Afspraken naleven
 - Diverse opmerkingen m.b.t. planning en werkdruk
 - Vraag naar meer personeel, werkdruk hoog
- **Gemeente: Vrije tijd, welzijn, burgerzaken**
 - Workload / werkdruk hoog in sommige diensten
 - Diverse opmerkingen i.v.m. gebruik aan vertrouwen, goed werksfeer, respect en transparantie

Verbeterpunten van de organisaties

Specifieke opmerkingen

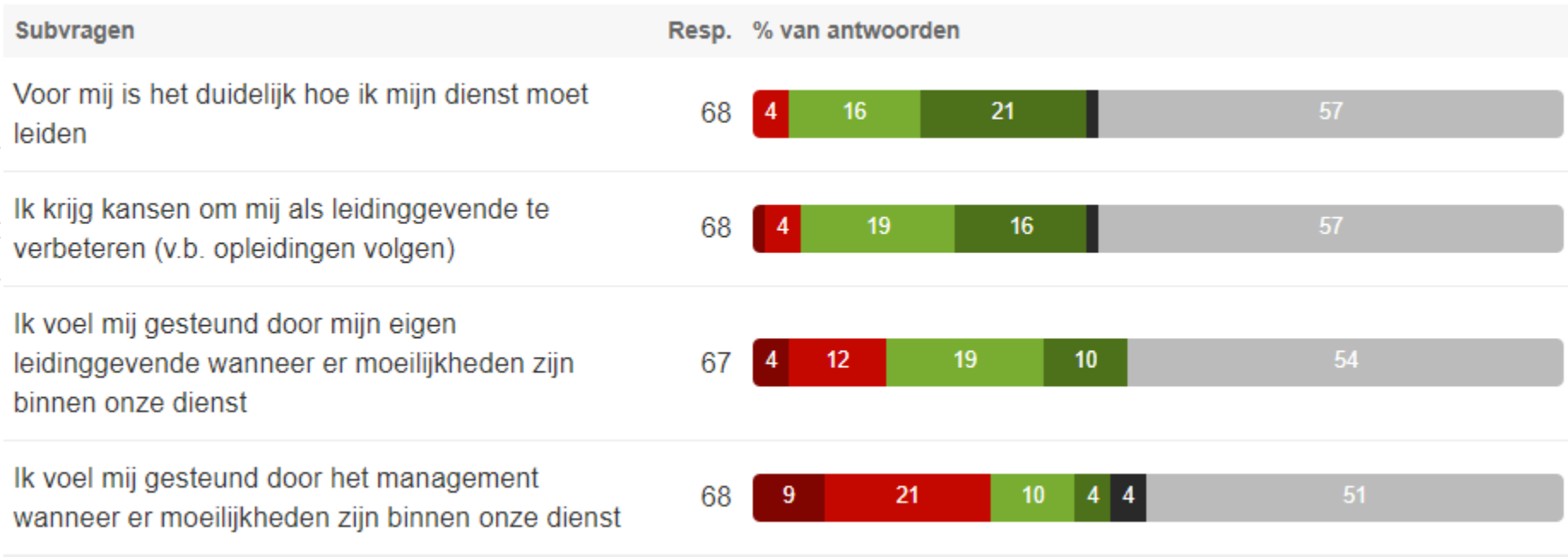
- **OCMW: administratie, financiële & sociale diensten**
 - Communicatie en sfeer
 - Te veel bureaucratie in de procedures
 - Soms ook foute functieweging: taak op administratief niveau door deskundige uitgevoerd
- **OCMW: thuisdiensten**
 - Communicatie, sfeer, algemene ondersteuning
 - Feedback vanuit leidinggevende

Wat zou men veranderen?

- ✈ Medewerkers moeten meer kennis hebben over de visie van de organisatie
- ✈ Nood aan meer betrokkenheid van alle medewerkers voor de gehele organisatie
- ✈ Betere afbakening van het takenpakket
- ✈ Meer inspraak omtrent de werking vanuit de medewerkers
- ✈ Positieve feedback geven
- ✈ Verbouwingsplannen afvoeren? (één specifieke opmerking)

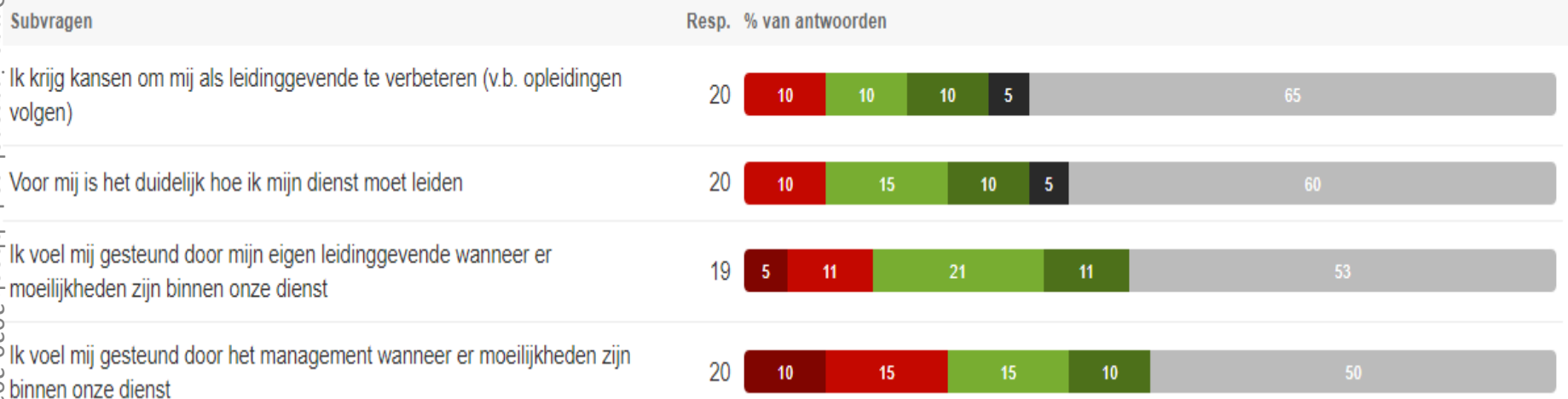
Leiderschap TOTAAL

Leiderschap GEMEENTE

Subvragen	Resp.	% van antwoorden
Voor mij is het duidelijk hoe ik mijn dienst moet leiden	48	
Ik krijg kansen om mij als leidinggevende te verbeteren (v.b. opleidingen volgen)	48	
Ik voel mij gesteund door mijn eigen leidinggevende wanneer er moeilijkheden zijn binnen onze dienst	48	
Ik voel mij gesteund door het management wanneer er moeilijkheden zijn binnen onze dienst	48	

Leiderschap OCMW

Leiderschap

- ✈ Het lijkt erop dat sommige leidinggevenden meer vrijheid zouden willen:
 - om meer **verantwoordelijkheden** op te bouwen
 - om meer **expertise** op te bouwen
- ✈ Vraag naar “interviews leidinggevenden”

Contact

Freya Schreurs
Constant Pompen
Matthias Vandenbussche

CC Consult
Vliegveldreef 9
1082 Brussel
Tel: 02 363 15 25

freyaschreurs@ccconsult.be
www.cconsult.be

Bijlage 3.

Vragenlijst voor medewerkers

Gemeente & OCMW Lubbeek

Omgevingsanalyse – interne organisatieanalyse

Vragenlijst voor medewerkers

Inleiding

Gemeente en OCMW Lubbeek werken aan de *omgevingsanalyse* om het meerjarenplan van de volgende legislatuur voor te bereiden.

De vragenlijst die nu voor je ligt, maakt deel uit van de *organisatieanalyse*. Daarin willen we weten wat de medewerkers van gemeente en OCMW Lubbeek - ook jij dus - vinden van de werking van gemeente en OCMW. *Hoe werken wij? Moeten er zaken herbekeken worden? Wat loopt er goed, waar zitten de verbeterpunten? Doen we de dingen juist? Zijn we met de juiste dingen bezig?*

Jouw inbreng hierbij is erg waardevol!

Hoe gaan we te werk?

In wat volgt zal je *stellingen* krijgen over jouw organisatie (gemeente of OCMW) en jouw dienst. We vragen hierbij jouw mening, er is geen goed of fout antwoord.

Er zijn telkens vier antwoordmogelijkheden:

- Volledig oneens
- Eerder oneens
- Eerder eens
- Volledig eens

Kies en duid aan jouw mening is.

Indien je vindt dat je onvoldoende op de hoogte bent op de vraag te beantwoorden, mag je "ik weet het niet" aanduiden.

Indien je de vraag niet kan beoordelen omdat ze niet van toepassing is op jouw dienst of functie, mag je "niet van toepassing" aanduiden. *(Bijvoorbeeld: vragen over ICT zijn voor jou "niet van toepassing" als je niet met een computer in aanraking komt tijdens je werk.)*

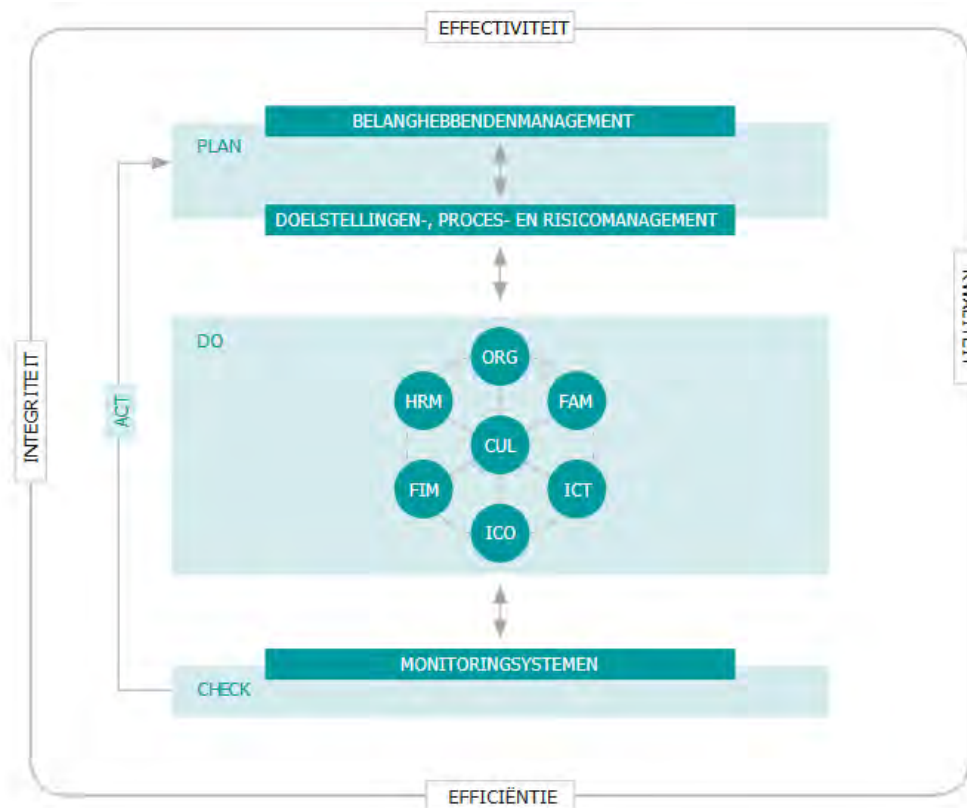
Bij de meeste vragen is plaats voorzien om extra commentaar te geven. Het is de bedoeling dat je jouw antwoord hier toelicht.

De antwoorden worden volledig anoniem verwerkt. Enkel CC Consult heeft inzage en deze individuele gegevens zullen nooit kenbaar gemaakt worden aan jouw leidinggevende(n), het bestuur of wie dan ook. De totale gegevens worden wel als groep gerapporteerd, maar er wordt nooit onthuld wie welke antwoorden heeft gegeven.

Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer een half uur. De vragenlijst loopt van 26 september tot 13 oktober 2017.

Indien je vragen hebt of problemen ondervindt met de vragenlijst, gelieve dan contact op te nemen met Kurt Vermoesen.

Het model van Audit Vlaanderen

Als kapstok om onze stelling aan op te hangen, gebruiken we een model met verschillende thema's. Binnen jouw bestuur is gekozen voor een model dat op niveau van de Vlaamse Overheid (Audit Vlaanderen) heeft ontwikkeld voor gemeenten en OCMW's. Dit model kan je hierboven zien.

Het bestaat uit tien thema's. We overlopen ze even voor je:

1. Doelstellingen, proces- en risicomanagement (=DPR)
2. Belanghebbendenmanagement (=BHM)
3. Monitoring (=MON)
4. Organisatiestructuur (=ORG)
5. Personeelsbeleid (=HRM)
6. Organisatiecultuur (=CUL)
7. Informatie en communicatie (=ICO)
8. Financieel management (=FIM)
9. Facilitaire middelen (=FAM)
10. Informatie- en communicatietechnologie (=ICT)

Wanneer je de stelling leest, zal het duidelijk zijn wat er met elk thema bedoeld wordt.

Tot slot nog een algemene tip: als je "organisatie" ziet staan in deze vragenlijst, dan bedoelen we "de gemeente/het OCMW".

Vragenlijst

Gelieve aan te kruisen in welke dienst je werkzaam bent:

- Gemeente: financiën, bestuurs- en beleidsondersteuning, stafdiensten & beleidscoördinatie
- Gemeente: leefomgeving (GIM – technische functies)
- Gemeente: leefomgeving (omgevingsvergunningen & mobiliteit, GIM-administratie)
- Gemeente: welzijn, vrije tijd en burgerzaken
- Gemeente: administratie onderwijs
- OCMW: thuisdiensten
- OCMW: dienstencentrum
- OCMW: overige diensten (administratie, financiële & sociale diensten)

Doelstellingen, proces- en risicomanagement	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Ik ken de <i>missie en visie</i> van onze organisatie. <i>(missie = bestaansreden, visie = waar willen we naar toe)</i>						
Het duidelijk rond welke <i>doelstelling(en)</i> wij met de dienst momenteel werken.						
Binnen onze dienst hebben we <i>duidelijke afspraken</i> .						
Naar mijn mening, verloopt de werking van onze dienst <i>gestructureerd en professioneel</i> .						
Onze dienst beschikt over voldoende uitgeschreven <i>procedures, handleidingen of instructies</i> .						
Deze procedures, handleidingen of instructies zijn <i>up to date</i> .						
<i>Opmerkingen</i>						

Belanghebbendenmanagement	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Als ik een <i>klacht of melding</i> ontvang van de burger of de klant, weet ik wat ermee moet doen.						
Onze dienst is goed <i>bereikbaar</i> voor de burger of de klant.						
Ik vind dat in onze organisatie de burger of klant <i>zo snel mogelijk</i> geholpen wordt.						
Ik vind dat wij de burger of klant <i>goed op de hoogte</i> houden.						
Naar mijn mening kent onze dienst de <i>doelgroep</i> voldoende.						
Ik vind dat de <i>samenwerking tussen de politieke organen</i> (schepencollege, vast bureau, gemeente- en OCMW-raad) <i>en de diensten</i> goed verloopt.						
<i>Opmerkingen</i>						

Monitoring	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
In onze dienst staan we regelmatig stil bij de vraag of wij een <i>goede dienstverlening</i> verstrekken.						
Wij houden <i>rapporten en verslagen</i> bij van onze werking.						
De rapporten en verslagen zijn <i>volledig en duidelijk</i> zodat we er echt op kunnen terugvallen wanneer nodig.						
We <i>sturen onze werking bij</i> wanneer nodig.						
Ik word op de hoogte gehouden van de uitvoering van het						

<i>beleidsplan (v.b. via rapporten).</i>						
<i>Opmerkingen</i>						

Organisatiestructuur	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Mijn taken kunnen worden <i>overgenomen</i> door een collega wanneer ik er niet ben.						
Mijn functiebeschrijving <i>stemt overeen</i> met mijn takenpakket.						
Ik krijg soms <i>tegenstrijdige instructies of opdrachten</i> .						
Ik krijg te vaak taken toegewezen die <i>niet binnen mijn functie</i> horen.						
Het is voor mij duidelijk <i>waarvoor elke dienst in de organisatie instaat</i> .						
Wij hebben <i>voldoende personeel</i> op onze dienst om onze taken uit te voeren.						
Als ik een idee of een voorstel heb, dan is het mij duidelijk <i>bij wie ik terecht kan</i> .						
Ik weet wat het <i>managementteam</i> is/doet.						
Ik weet wie deel uitmaakt van het <i>managementteam</i> .						
<i>Opmerkingen</i>						

Personeelsbeleid	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Toen ik in dienst kwam, heb ik voldoende <i>informatie</i> gekregen over de organisatie en over wat van mij verwacht wordt.						
Ik heb uitleg gekregen over mijn <i>functiebeschrijving</i> .						
Ik krijg regelmatig op een correcte manier <i>feedback</i> over mijn functioneren.						
Ik krijg <i>kansen om bij te leren</i> en mij te verbeteren in wat ik doe (v.b. via <i>opleiding</i>).						
Ik weet duidelijk wie mijn rechtstreeks <i>leidinggevende</i> is.						
Ik krijg <i>voldoende ondersteuning</i> van mijn directe leidinggevende (v.b. <i>uitleg en raadgevingen, ondersteuning bij problemen, ...</i>).						
Er wordt wel eens aan mij <i>gevraagd wat er beter kan</i> binnen onze dienst of ons team.						
Ik ervaar een <i>goede werksfeer</i> .						
Ik kan, als dat nodig is, mijn <i>collega's om hulp vragen</i> .						
Mijn <i>leidinggevende spreekt mij of mijn collega's aan</i> over onveilig gedrag, fouten, ongehoord gedrag...						
Ik ben tevreden over de <i>praktische regelingen</i> in mijn dienst (v.b. <i>uurrooster, verlofregeling ...</i>)						
Het bestuur heeft aandacht voor een goede <i>balans werk-privé</i> .						
Voor mij is het in het algemeen duidelijk waar ik terecht kan als ik <i>vragen</i> heb over mijn loopbaan, mijn rechten als personeelslid, het arbeidsreglement, ...						
Ik heb de indruk dat mijn <i>personeelsdossier</i> goed wordt beheerd (v.b. <i>juiste en tijdige uitbetalingen van het loon, correcte registratie van ziekte, correcte registratie van meerprestaties en overuren, ...</i>).						
<i>Opmerkingen</i>						

--

Organisatiecultuur (1)	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Ik weet wat de <i>waarden</i> zijn van onze organisatie.						
Ik weet wat er in de <i>deontologische code</i> beschreven staat.						
Naar mijn mening, zijn er collega's of leidinggevenden die het <i>niet zo nauw</i> nemen met de deontologie.						
Ik heb de indruk dat de leidinggevenden in het algemeen <i>voorbeeldgedrag</i> vertonen (v.b. <i>nakomen van afspraken, beleefdheid, correctheid, werkattitude, prestaties ...</i>).						
<i>Opmerkingen</i>						

Organisatiecultuur (2)	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Ik vind niet dat onze organisatie <i>ouderwetse trekjes</i> heeft.						
Naar mijn mening, worden er regelmatig zaken <i>vernieuwd</i> (een andere manier van werken, andere of bijkomende taken die we moeten uitvoeren).						
Ik heb de indruk dat wij op een aantal punten echt een <i>koploper</i> zijn.						
In het algemeen valt de <i>psychische belasting</i> van mijn werk goed mee (onder psychische belasting verstaan we bijvoorbeeld ik heb vaak te veel werk, ik ervaar veel stress, ik moet dikwijls werken onder tijdsdruk, ...).						

Er wordt hier veel nadruk gelegd op het <i>tijdig afronden</i> van onze taken.					
<i>Goed werk</i> afleveren, dat is waar het in het algemeen bij ons om draait.					
Wij hebben nogal veel strikte <i>regels en procedures</i> waaraan we ons moeten houden.					
Ik vind dat er een grote nadruk ligt op zo <i>efficiënt</i> mogelijk werken.					
<i>Opmerkingen</i>					

Informatie en communicatie	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Er zijn regelmatig vaste <i>overlegmomenten</i> met de collega's van mijn dienst/team.						
We worden altijd <i>op de hoogte</i> gebracht van beslissingen die voor ons van belang zijn.						
Ik kan met mijn leidinggevende <i>voldoende overleggen</i> over mijn werk.						
Ik vind dat wij <i>correcte informatie</i> geven aan de klanten van onze dienst.						
We hebben voldoende <i>communicatiekanalen</i> (<i>website, sociale media, infoblad...</i>) om informatie aan de burger te bezorgen.						
Ik heb altijd <i>toegang</i> tot de informatie die ik nodig heb (<i>v.b. beschikken over login en paswoord, informatie over bibliotheken...</i>).						
Ik heb het gevoel dat we onderling voldoende <i>kennis delen</i> .						
<i>Opmerkingen</i>						

--

Financieel management	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Ik vind dat we binnen onze dienst als een " <i>goede huisvader</i> " omgaan met de financiële middelen.						
Ik heb al eens gehoord van de <i>beleids- en beheerscyclus</i> (BBC).						
<i>Opmerkingen</i>						

Facilitaire middelen	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Onze lokalen/gebouwen worden goed <i>onderhouden</i> .						
De middelen (bv. machines, bureaumateriaal ...) die we ter beschikking hebben, zijn <i>aangepast</i> aan het werk dat ik moet doen.						
Het is mij duidelijk wat ik moet doen als <i>materiaal stuk</i> is.						
Ik vind dat er <i>op een goede manier wordt omgegaan</i> met de materialen en gebouwen die de organisatie ons ter beschikking stelt.						
Het is mij duidelijk wat ik moet doen als materiaal moet worden <i>aangekocht of bijbesteld</i> .						
De omstandigheden waarin ik werk, zijn <i>veilig</i> (v.b. <i>materiaal wordt altijd gekeurd door de preventieadviseur, de gebouwen zijn veilig, ...</i>).						
<i>Opmerkingen</i>						

--

Werk je zelf met digitale middelen (ICT)? Gelieve dan ook onderstaande vragen te beantwoorden. Zo niet, mag je “niet van toepassing” aankruisen.

ICT	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
De middelen (bv. computers, printers, telefonie en internet ...) die we ter beschikking hebben, zijn <i>aangepast</i> aan het werk dat ik moet doen.						
Het is mij duidelijk wat ik moet doen als ik een <i>informaticaprobleem</i> vaststel (v.b. <i>softwareprobleem</i> , <i>geen internetverbinding</i> ...).						
We beschikken over de nodige <i>software of programma's</i> om goed te kunnen werken.						
Ik ken de <i>richtlijnen</i> die ik moet volgen om veilig met onze digitale informatie om te gaan.						
<i>Opmerkingen</i>						

Geef drie *sterke punten* van de organisatie, dienst of het team waarbinnen je werkt.

1	
2	
3	

Geef drie *verbeterpunten* van de organisatie, dienst of het team waarbinnen je werkt.

1	
2	
3	

Als je zaken zou veranderen in de organisatie, je dienst of het team, wat zou het dan zijn en waarom?

Wat?	Waarom?

Geef je zelf leiding? Gelieve dan ook onderstaande vragen te beantwoorden. Indien je geen leiding geeft, mag je "niet van toepassing" aankruisen.

Leiderschap	Volledig oneens	Eerder oneens	Eerder eens	Volledig eens	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Voor mij is het <i>duidelijk</i> hoe ik mijn dienst moet leiden.						
Ik krijg <i>kansen</i> om mij als leidinggevende te verbeteren (<i>v.b. opleidingen volgen</i>).						

Ik voel mij <i>gesteund</i> door mijn eigen leidinggevende wanneer er moeilijkheden zijn binnen onze dienst.						
Ik voel mij <i>gesteund</i> door het management wanneer er moeilijkheden zijn binnen onze dienst.						
<i>Opmerkingen</i>						

Bedankt voor je medewerking!

Bijlage 4.

Powerpoint met resultaten burgerpeiling

BURGERPEILING LUBBEEK OMGEVINGSANALYSE

Rapport

10 januari 2018

Agenda

CONTEXT EN
METHODE

RESULTATEN

PRIORITEITEN

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

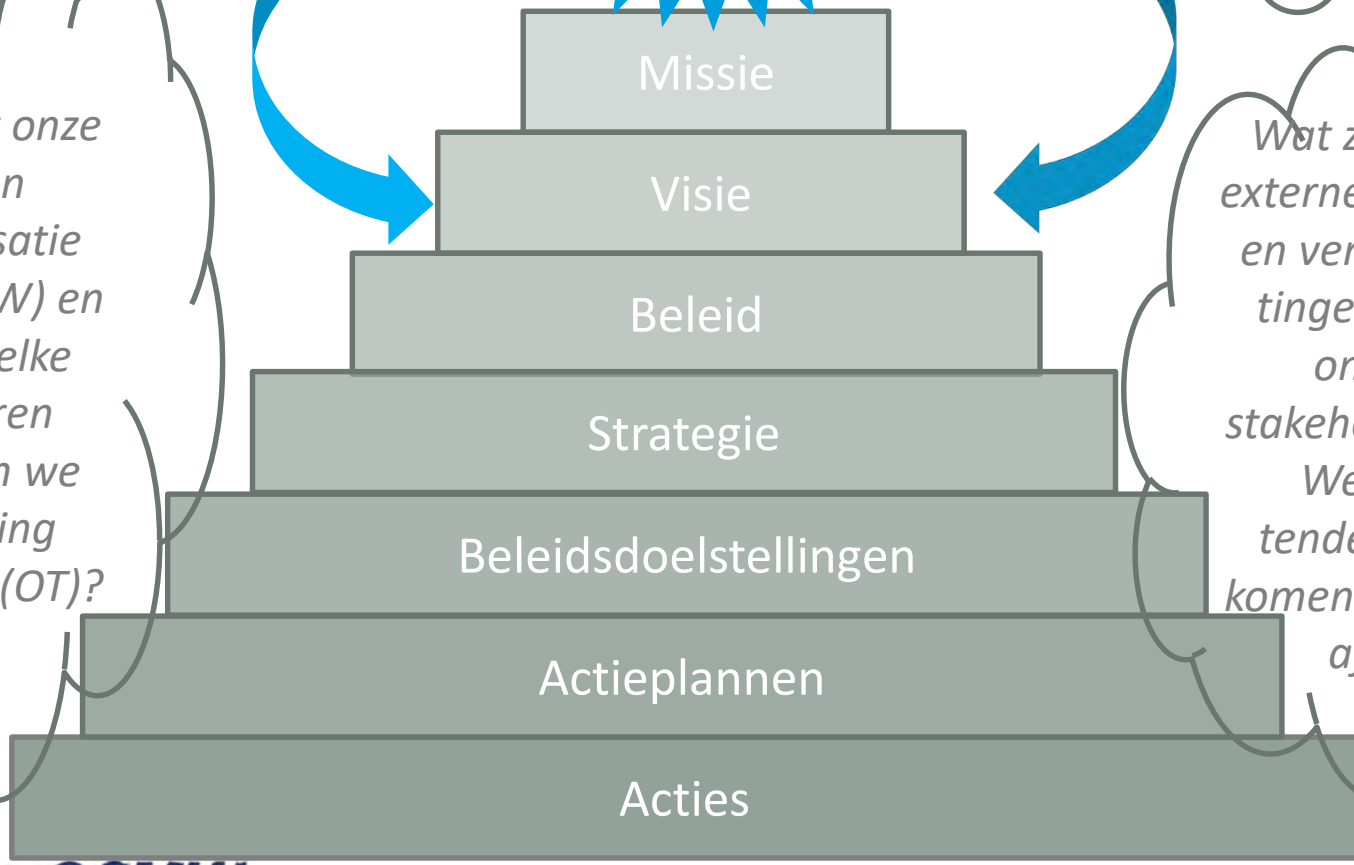

Organisatieanalyse

Stakeholdersanalyse Tendensanalyse

Omgevings - analyse

Hoe ziet onze eigen organisatie eruit (SW) en met welke factoren moeten we rekening houden (OT)?

Wat zijn de externe noden en verwachtingen van onze stakeholders? Welke tendenzen komen op ons af?

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

**OCMW
Lubbeek**

Context

Gemeente en OCMW Lubbeek wensen in het kader van het extern luik van de omgevingsanalyse een participatietraject op te zetten, volgende onderdelen worden daarin voorzien:

- 1. Burgerpeiling: diverse thema's, ruime bevraging onder inwoners**
- 2. Gesprekstafels met inwoners: bepaalde thema's uit burgerpeiling verder uitdiepen**

Methode

- ✍ Aselecte steekproef (SRS) bij +16 jarigen (n=1400)
- ✍ Veldwerk: 4 december '17 – 31 december '17
 - **Uitnodiging:** in brievenbus op maandag 4 december
 - **Herinnering:** maandag 18 december
- ✍ Gemixte methode: papier en online (*burgerpeiling.lubbeek.be*)
- ✍ Unieke inlogcode:

Methode

- Bruto steekproef n=1.400
- Gemixte methode: papier en online

n = 173 (32%)

CAWI

*Computer Assisted
Web Interviews*

n = 369 (68%)

PAPI

*Paper And Pencil
Interviews*

- Netto respons (n=542 / responsgraad = 39%)
- Foutenmarge: 4,11 % / betrouwbaarheidsniveau: 95%
- Totaal terug gestuurde omslagen: 384 ex.

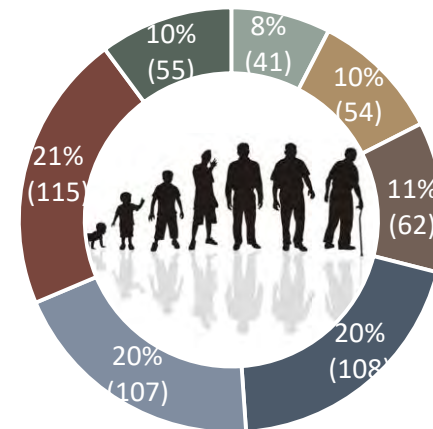
15 respondenten te hoge graad item non-respons / laattijdig

Steekproef: geslacht en leeftijd

Geslacht

Leeftijd

- Jonger dan 24 jaar
- 25 tot 34
- 35 tot 44
- 45 tot 54
- 55 tot 64
- 65 tot 74
- ouder dan 75

n=542

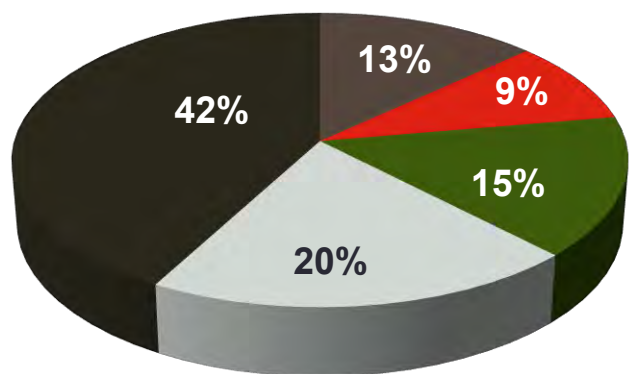
Beperkte weging op geslacht en leeftijd

		Netto steekproef	Realiteit	Wegingsfactor
16-24	M	4,43%	6,68%	1,5087
	V	3,14%	5,74%	1,8302
25-34	M	3,87%	6,05%	1,5610
	V	6,09%	5,84%	0,9592
35-44	M	5,35%	7,03%	1,3139
	V	6,09%	7,31%	1,2011
45-54	M	9,96%	8,51%	0,8542
	V	9,96%	8,68%	0,8709
55-64	M	8,86%	8,71%	0,9836
	V	10,89%	8,73%	0,8017
65-74	M	10,70%	7,14%	0,6670
	V	10,52%	7,48%	0,7112
75 en ouder	M	4,98%	5,42%	1,0872
	V	5,17%	6,69%	1,2948

Om representatieve uitspraken te kunnen doen voor alle inwoners van Lubbeek van 16 jaar of ouder wordt een (beperkte) weging doorgevoerd op basis van geslacht en leeftijd.

Steekproef: samenstelling

Aantal jaar woonachtig

- minder dan 5 jaar
- van 6 tot 10 jaar
- van 11 tot 20 jaar
- van 21 tot 30 jaar
- langer dan 30 jaar

Woonplaats

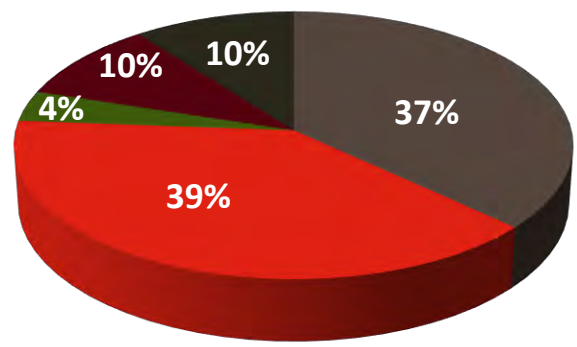
	Steekproef	Realiteit
Lubbeek	36,5%	39,0%
Binkom	11,6%	10,3%
Linden	35,4%	34,6%
Pellenberg	16,4%	16,2%

Steekproefverdeling quasi identiek aan reële situatie

n=542

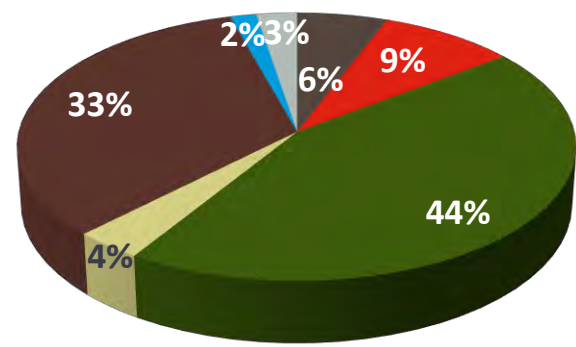
Steekproef: samenstelling

Gezinssituatie

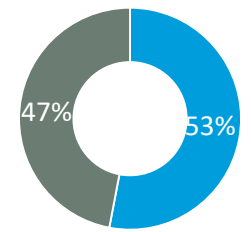

- Gehuwd / samenwonend koppel MET thuiswonende kinderen
- Gehuwd / samenwonend koppel ZONDER thuiswonende kinderen
- Alleenstaande ouder MET thuiswonende kinderen
- Alleenstaande ZONDER (thuiswonende) kinderen
- Thuiswonend bij ouders, grootouder of familie

Beroepscategorie

- student
- loontrekkende
- gepensioneerde
- andere
- zelfstandige
- huisman / huisvrouw
- werkloos / werkzoekend

■ Actief ■ Niet-actief

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

n=542

Agenda

CONTEXT EN
METHODE

RESULTATEN

PRIORITEITEN

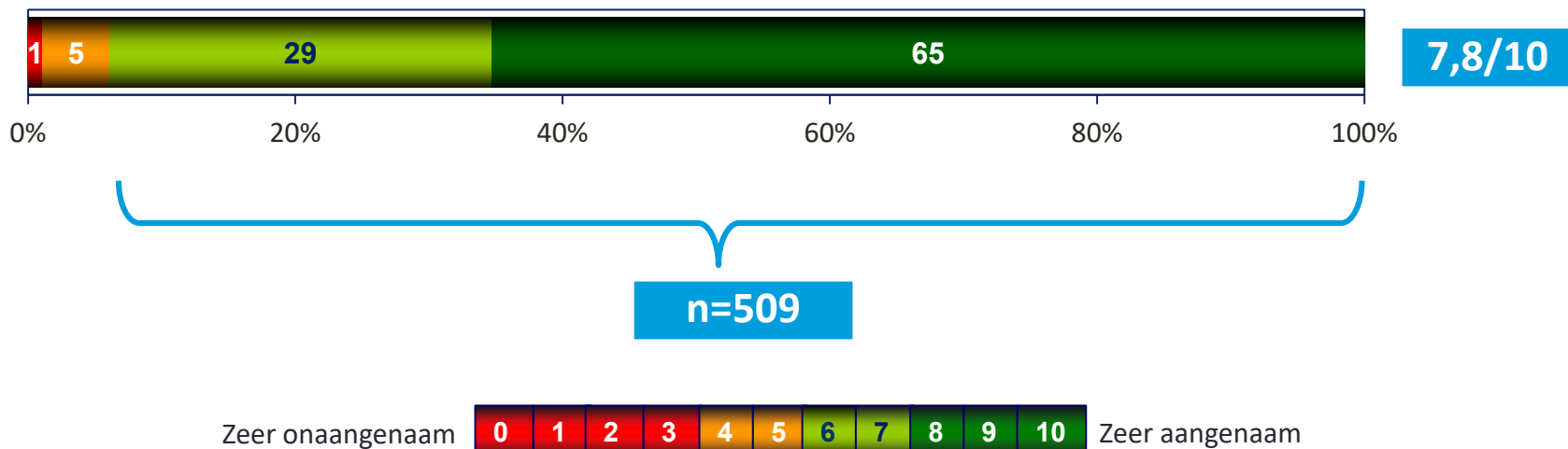
Resultaten

WONEN & OMGEVING
BURGER & WELZIJN
VEILIGHEID
DIENSTVERLENING
COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Een ruime meerderheid vindt het (heel) aangenaam wonen in Lubbeek

“Hoe aangenaam vind je het om in Lubbeek te wonen?”

n=542

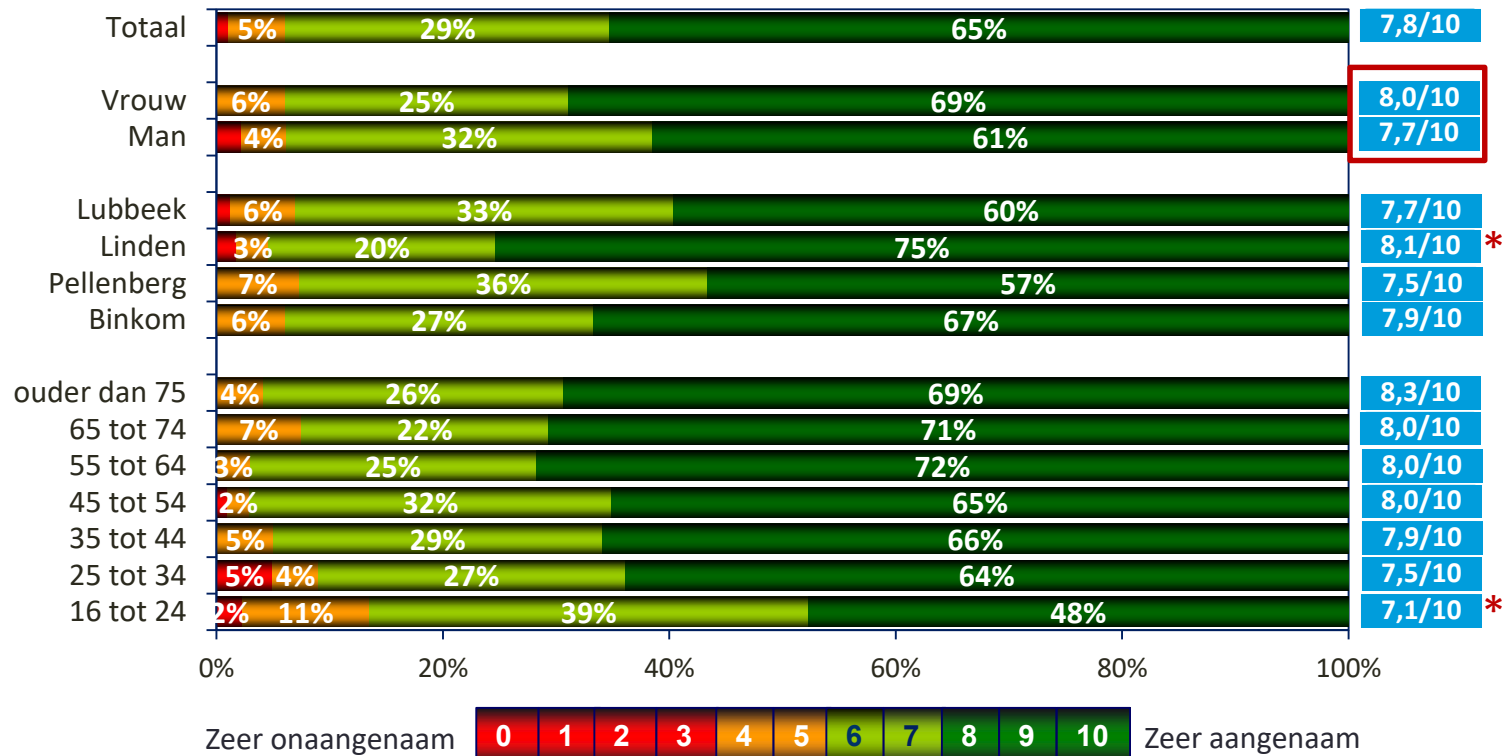

OCMW
Lubbeek

Verskil in beoordeling naargelang geslacht en of men in Linden of elders woont.

Significant verschil *

“Hoe aangenaam vind je het om in Lubbeek te wonen?”

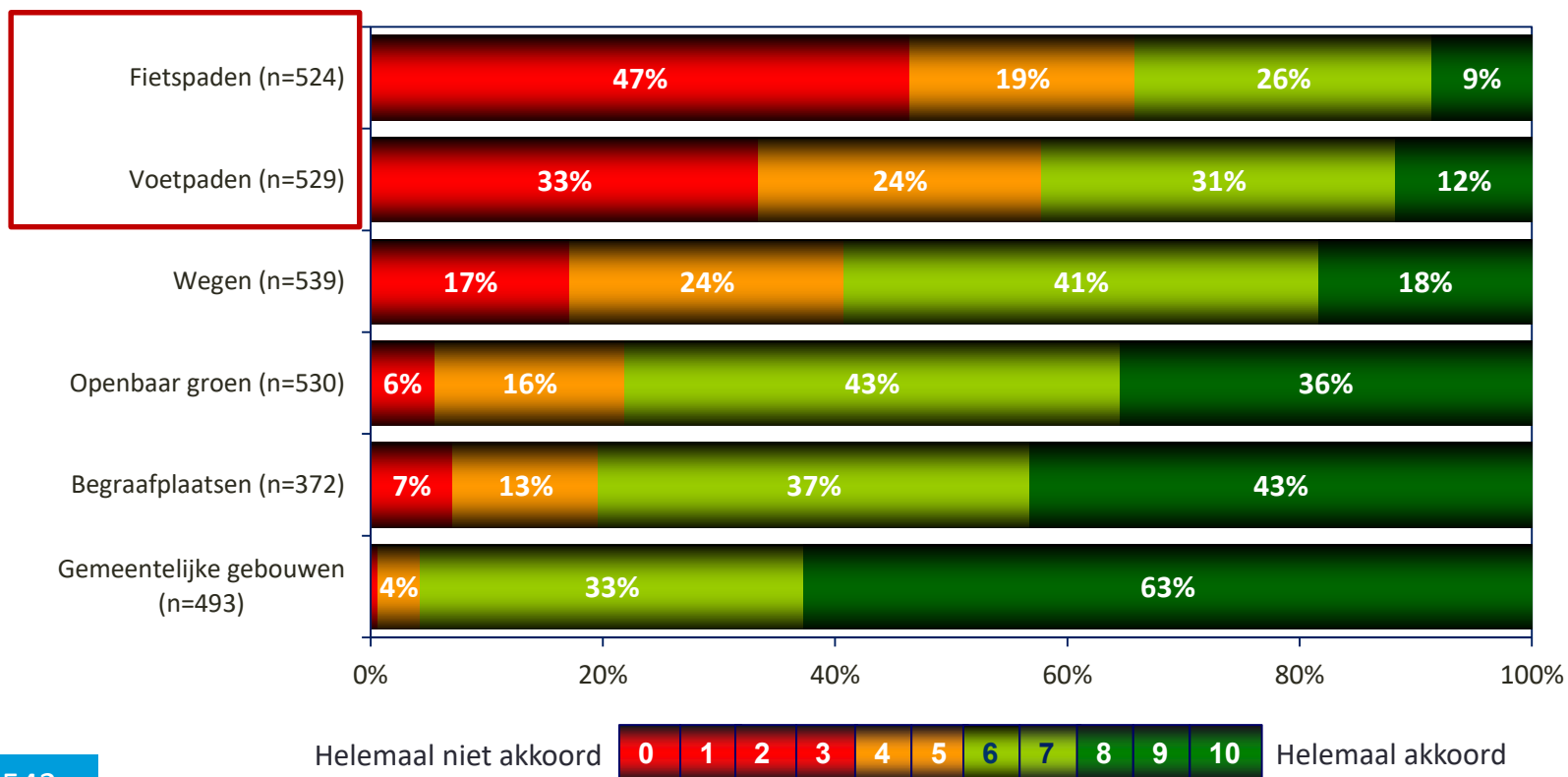

n=542

Geen noemenswaardige verschillen naargelang beroeps categorie of gezinssamenstelling (uitgezonderd student => leeftijd verklarend)

Een meerderheid vindt het onderhoud van de fiets- en voetpaden in Lubbeek ondermaats.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het onderhoud van de stedelijke infrastructuur? is/ zijn goed onderhouden”

Helemaal niet akkoord

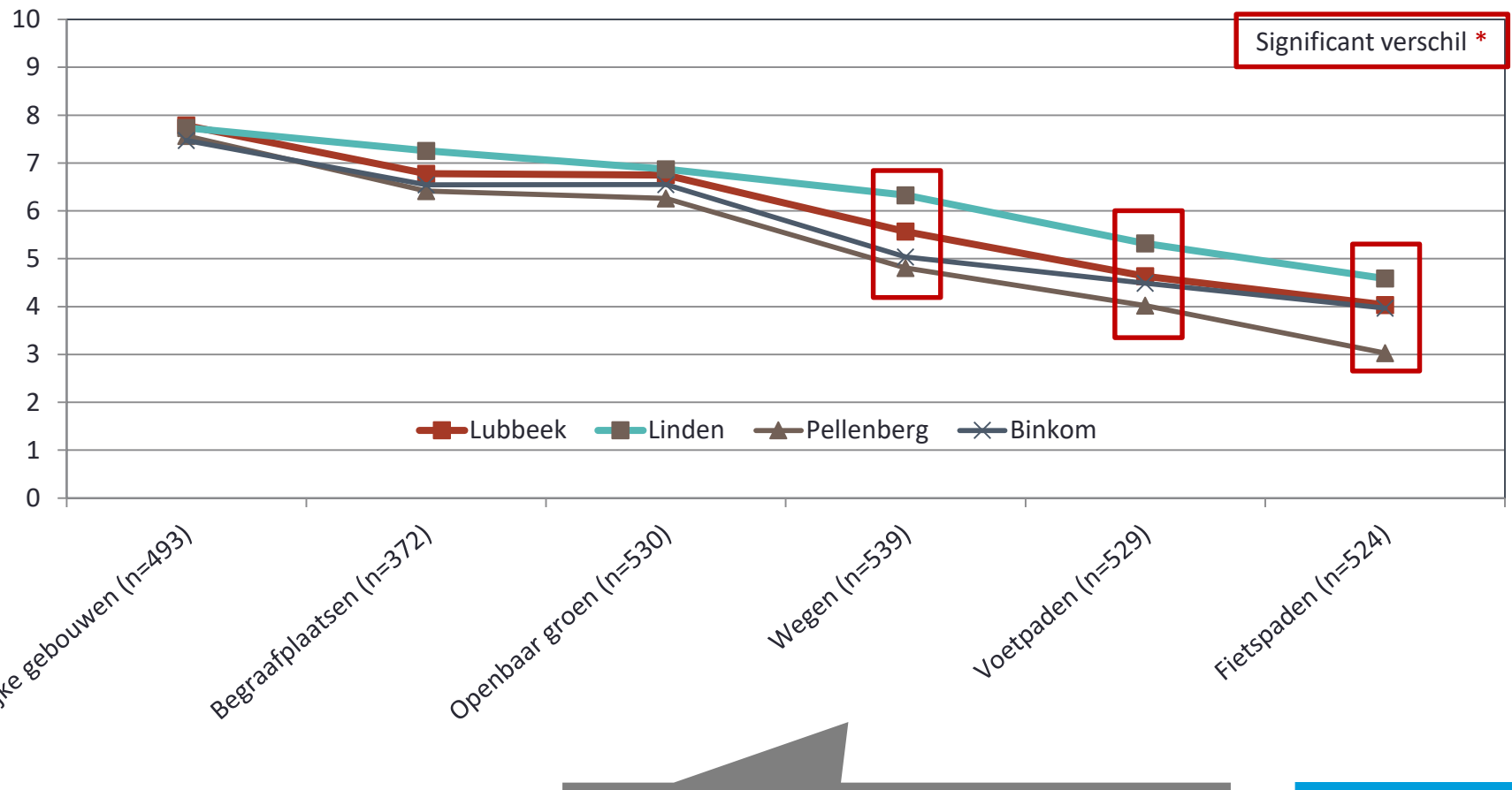

Helemaal akkoord

n=542

Inwoners van Pellenberg geven een mindere score aan het onderhoud van wegen, voet- en fietspaden. Linden meest tevreden.

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

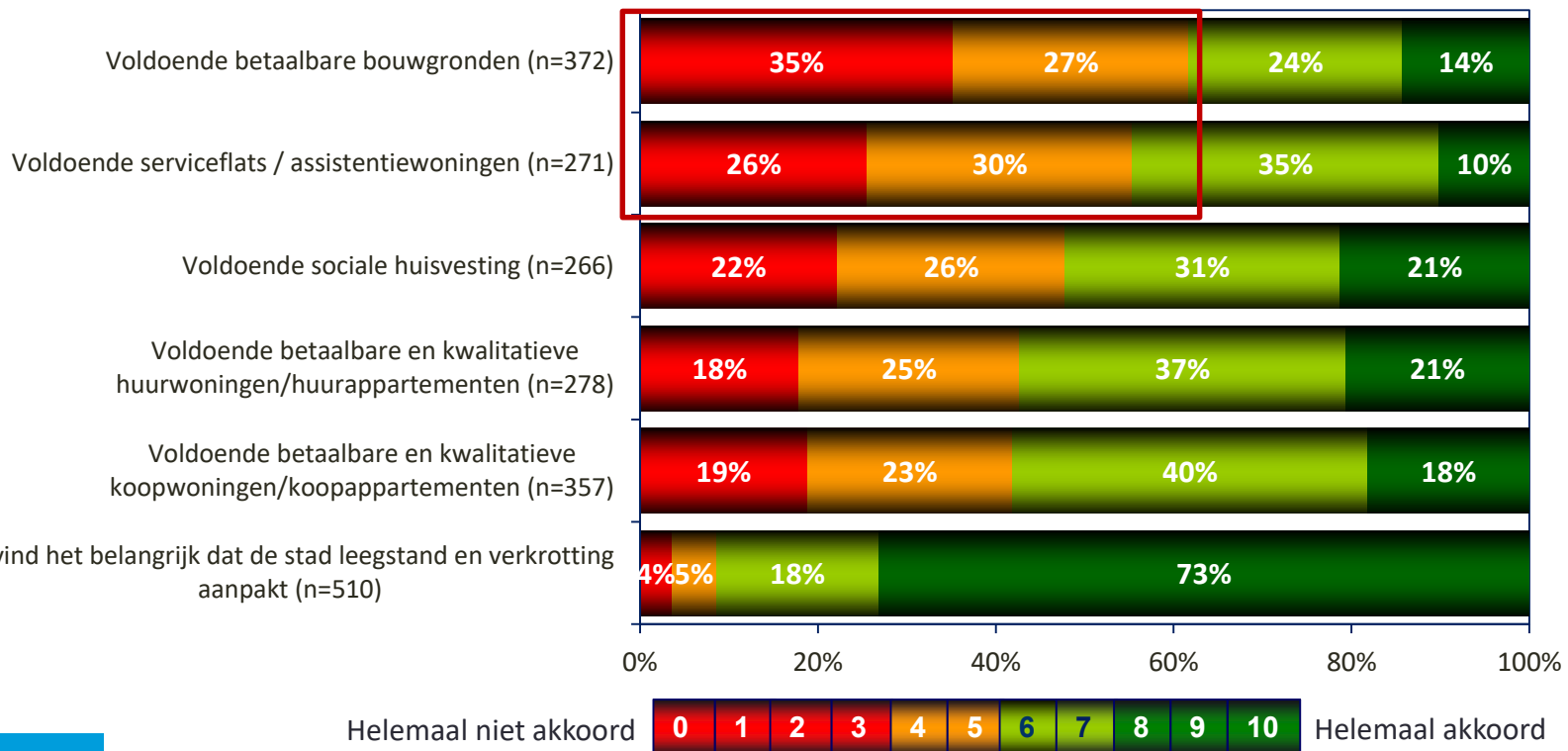
Geen significante verschillen naargelang geslacht, leeftijd, beroepscategorie of gezinssamenstelling.

Gemiddelde score op 10

Aanbod aan betaalbare bouwgronden en aanbod aan serviceflats/assistentiewoningen blijken aandachtspunt.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over wonen en ruimtelijke ordening in Lubbeek?”

n=542

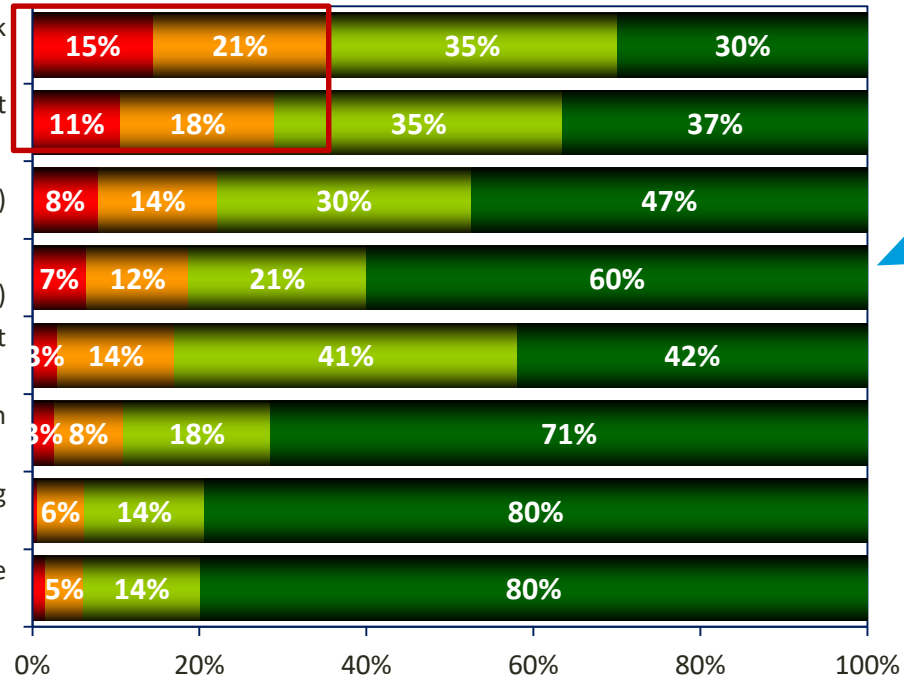
Geen significante verschillen in beoordeling stellingen naargelang leeftijd en/of beroeps categorie.

De diensten van het containerpark worden (erg) positief beoordeeld. Ruim een kwart is van oordeel dat er extra inspanningen mogen gebeuren om het groene karakter te behouden.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het milieu en het groene karakter in Lubbeek?”

Omgevingsanalyse Lubbeek 2000-2025

- Er zijn voldoende openbare vuilnisbakken in Lubbeek (n=454)
- De gemeente doet voldoende inspanningen om het groene karakter te behouden (n=521)
- Er is voldoende openbaar groen in Lubbeek (n=533)
- De gemeente moet bij de heraanleg van straten het planten van bomen zoveel mogelijk overwegen (n=531)
- Gemeente Lubbeek doet voldoende inspanning om het openbaar domein net en proper te houden (n=509)
- Het containerpark heeft voldoende ruime openingsuren (n=524)
- Het containerpark biedt een goede dienstverlening (n=524)
- De huisvuilophaling gebeurt op een goede en vlotte manier (n=530)

65+ minder uitgesproken overtuigd van deze stelling

Helemaal niet akkoord 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Helemaal akkoord

n=542

Fietsveiligheid blijkt een stevig aandachtspunt voor gemeente Lubbeek.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over verkeer en mobiliteit in Lubbeek?”

het algemeen ben ik tevreden over de verkeersveiligheid in Lubbeek.

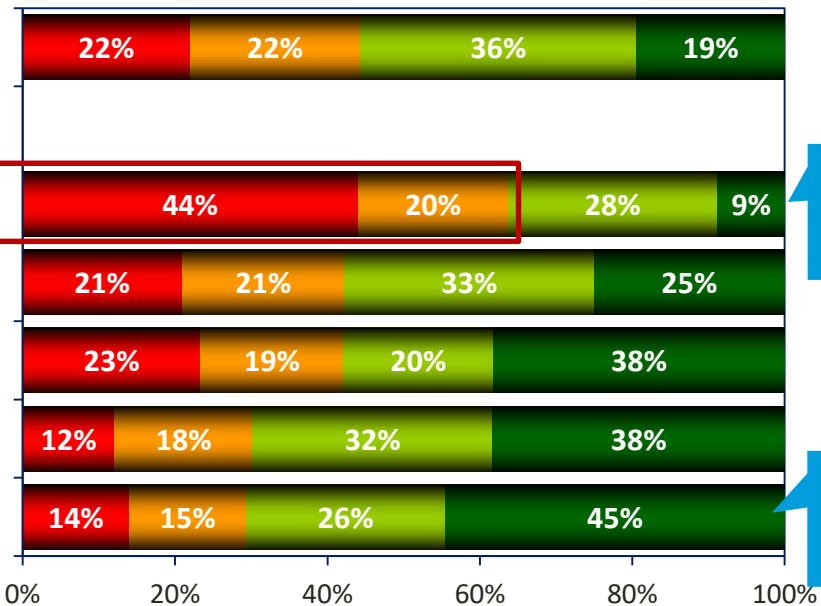
In Lubbeek is het mogelijk om op een veilige manier te fietsen (n=527)

In Lubbeek is het mogelijk om op een veilige manier te wandelen (n=533)

Ik ondervind hinder van het zwaar verkeer in Lubbeek (n=507)

Er is voldoende openbare parkeergelegenheid in de gemeente (n=521)

Er is voldoende openbaar vervoer in de gemeente (n=513)

Mensen tussen 35 en 44 meer uitgesproken negatief (73% score 5 of minder)

Mensen in leeftijdscategorie 16 tot 24 jaar meer uitgesproken negatief (43% score 5 of minder)

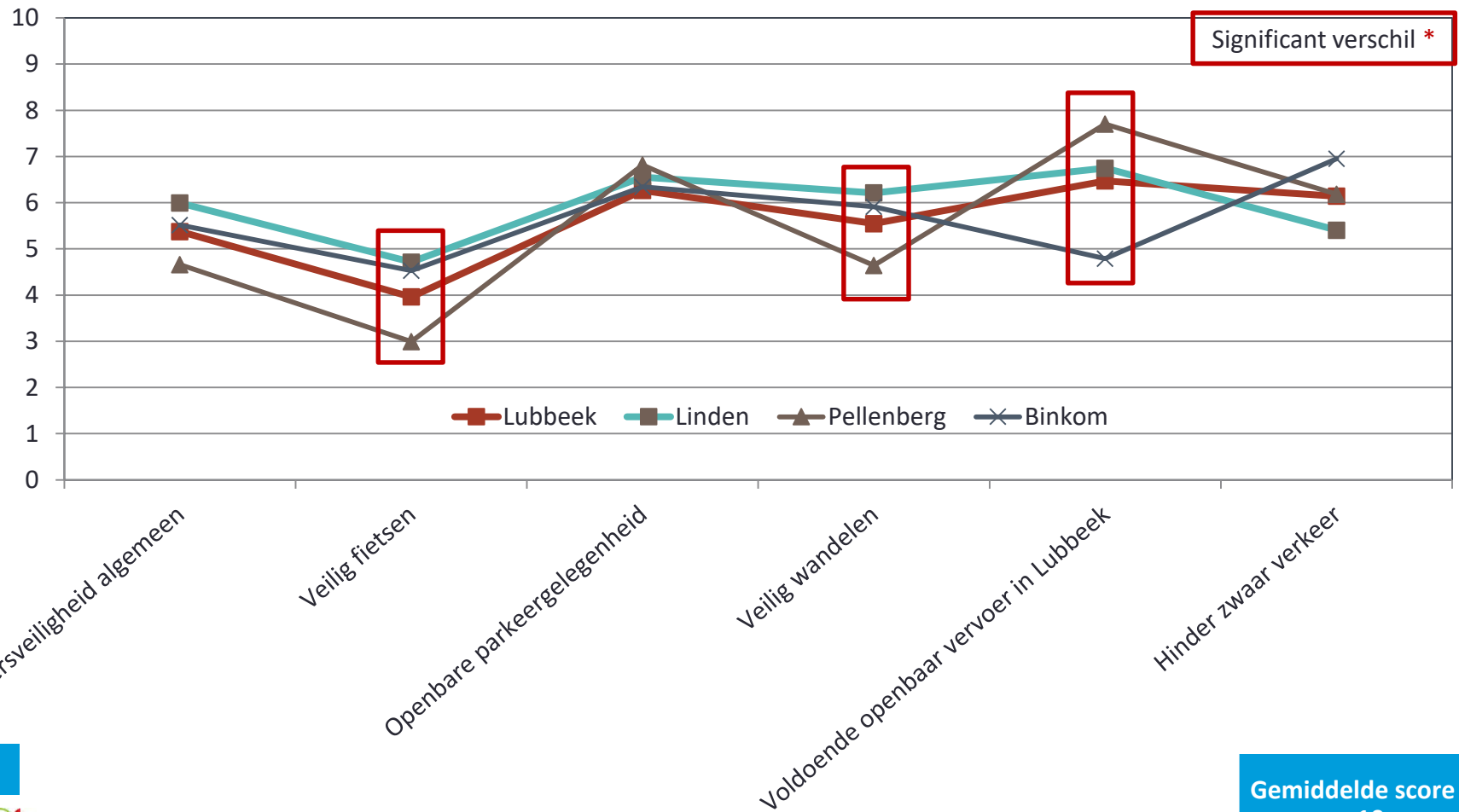
n=542

Helemaal niet akkoord 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Helemaal akkoord

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Inwoners van Binkom beoordelen het aanbod aan openbaar vervoer minder positief dan inwoners van overige gemeenten.

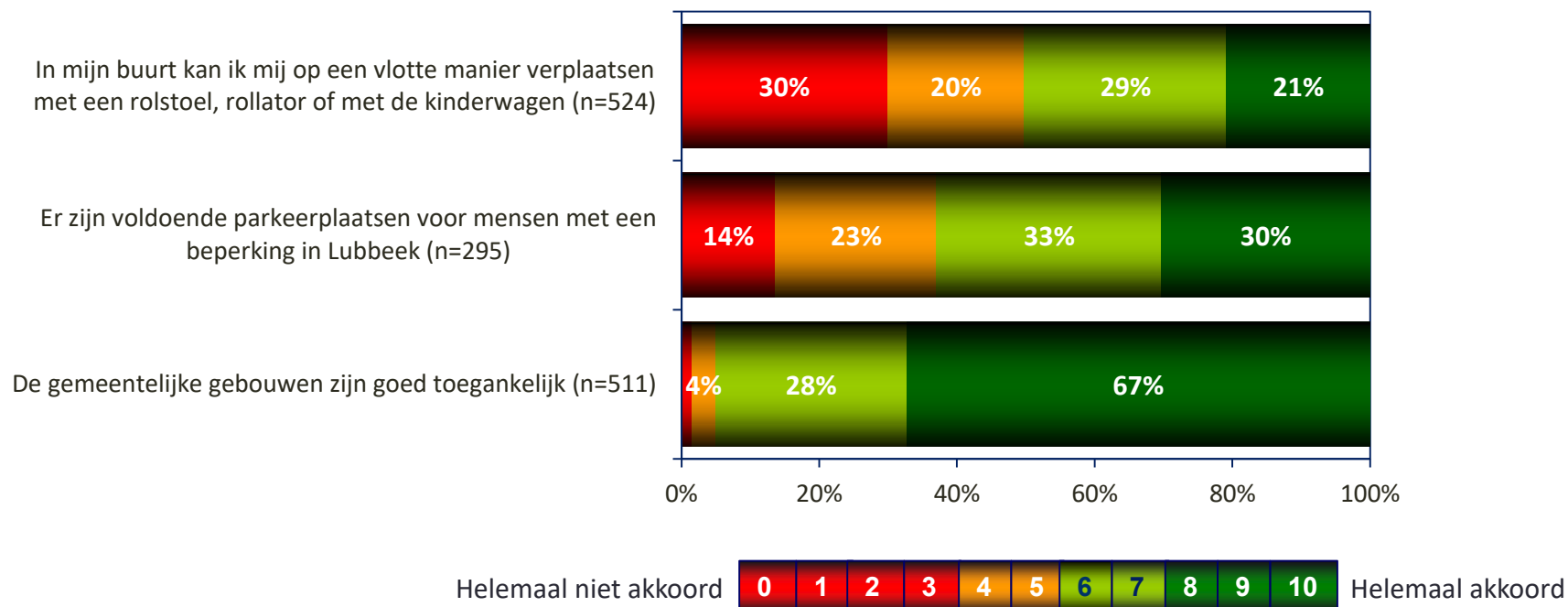

n=542

Gemiddelde score
op 10OCMW
Lubbeek

De helft van de respondenten is van oordeel dat het niet mogelijk is om zich vlot te verplaatsen in de buurt met rolstoel, kinderwagen...

Beoordeling stellingen m.b.t. toegankelijkheid:

Diverse acties van het gemeentelijk actieplan zijn matig bekend. De samenaankoop van zonnepanelen is meest bekend.

“De voorbije jaren werkte de gemeente aan de uitvoering van het gemeentelijk klimaatactieplan. Welke van onderstaande acties ken je?”

Mogelijkheid tot deelname aan samenaankoop van zonnepanelen.

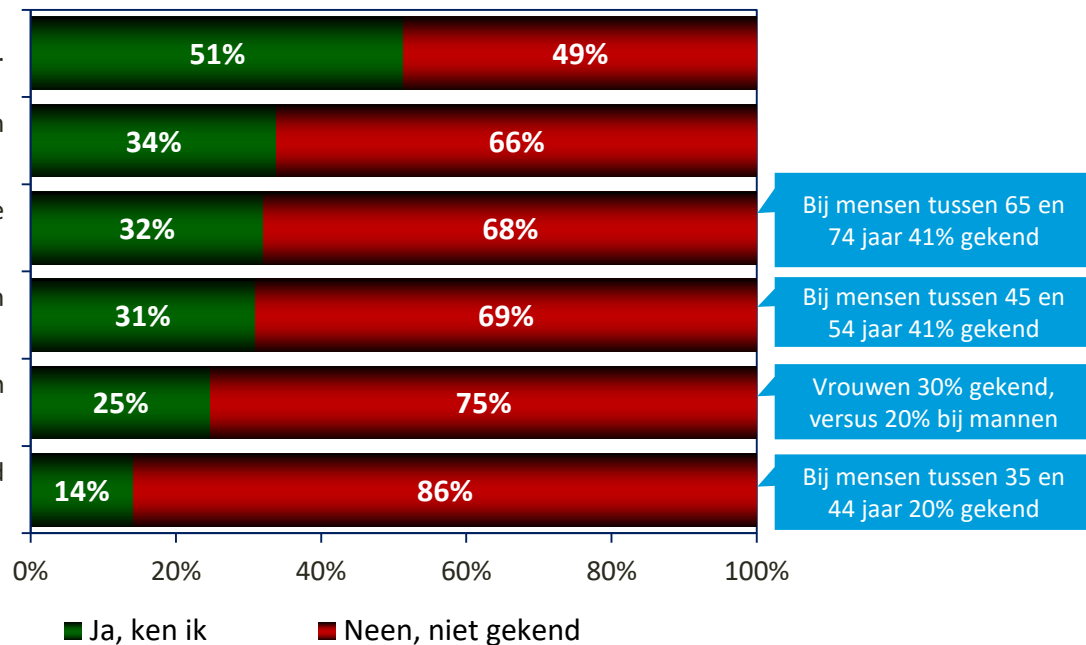
Het aanbieden van goedkope leningen voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen in een particuliere woning.

Het bevorderen van fietsgebruik door trage wegen te herwaarderen.

Het verlenen van een gemeentelijke subsidie voor de plaatsing van een net-gekoppelde pv-installatie of een zonneboiler aan...

Het ondersteunen van initiatieven op het vlak van korte-keten landbouw (rechtstreeks van producent naar consument).

Ondersteuning van het klimaattraject voor het onderwijs, bekend onder de noemer van ‘De Klimaatbrigade’.

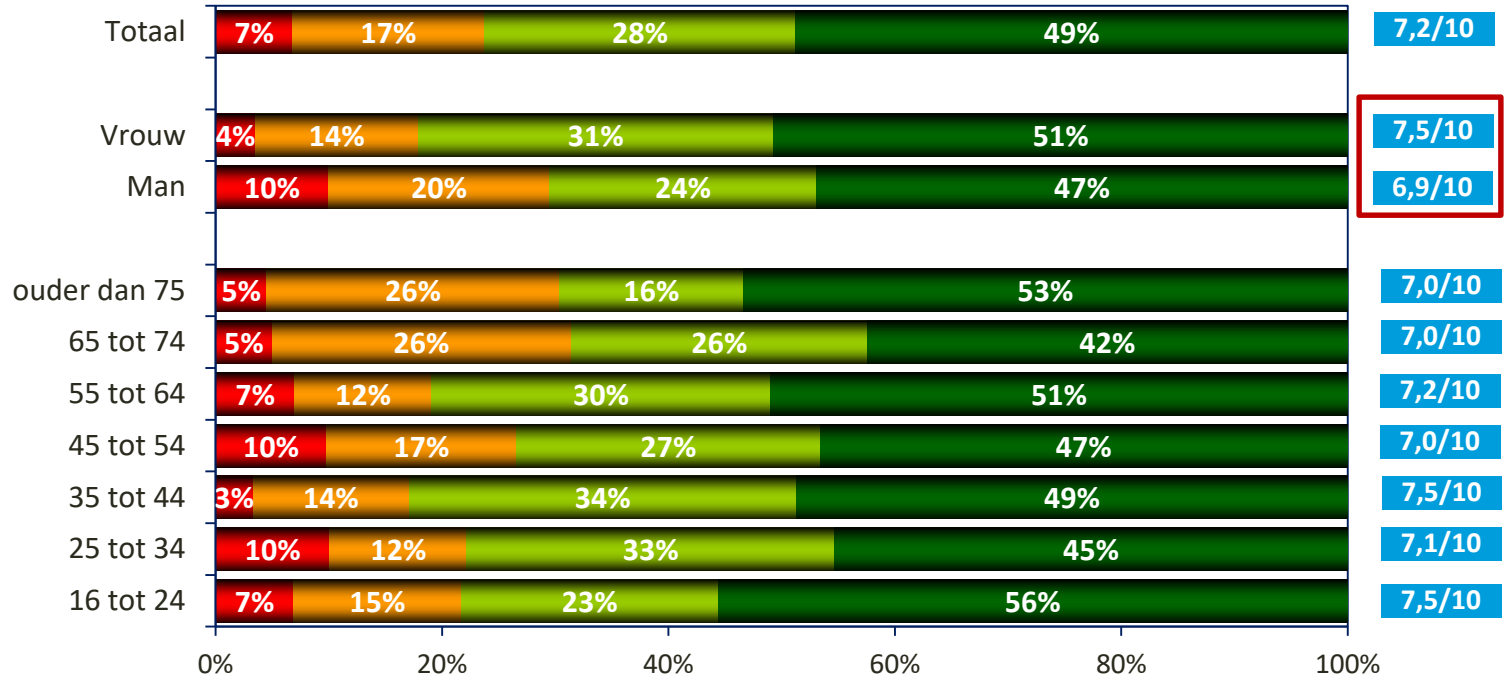

n=542

De meerderheid van de inwoners is voorstander om prioritair in te zetten op verdere concrete acties in het kader van het gemeentelijk klimaatactieplan.

“Ik vind dat de gemeente prioritair moet inzetten op verdere concrete acties in het kader van het gemeentelijk klimaatactieplan?”

Significant verschil *

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

n=542

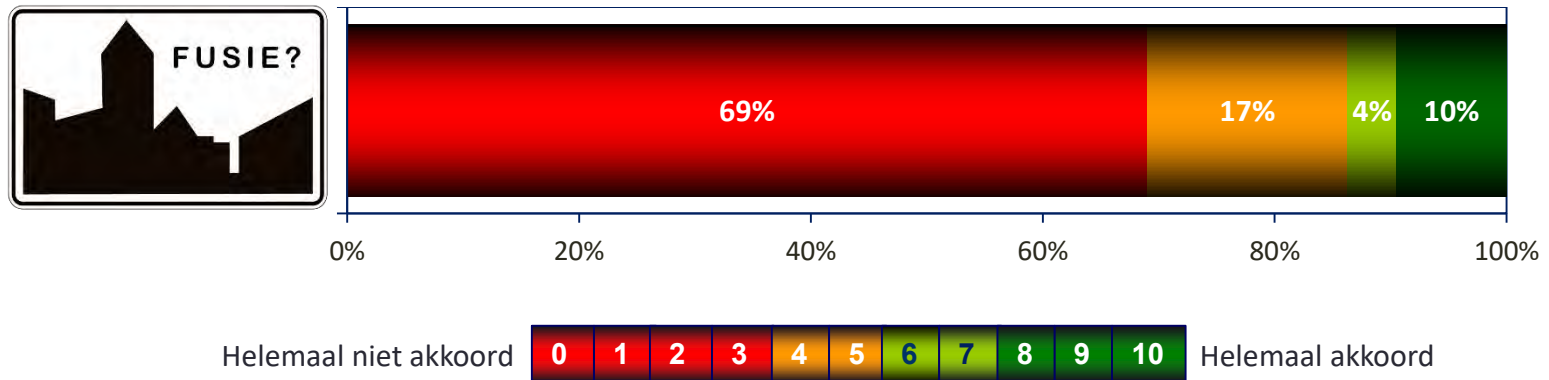
OCMW Lubbeek

Helemaal niet akkoord 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Helemaal akkoord

Minderheid voorstander van fusie met andere gemeente

“Lubbeek moet fusioneren met een andere gemeente”

Inwoners die er langer dan 30 jaar wonen zijn meer uitgesproken tegen een fusie (75% van hen geeft score van 3 of lager). Het verschil met mensen die minder lang in Lubbeek wonen is echter niet significant.

n=542

Geen significante verschillen inzake geslacht, leeftijd, gezinssituatie, beroeps categorie

Inwoners van Pellenberg meer voorstander dan overige inwoners (15% score 8, 9 of 10) (trend, geen significant verschil)

Resultaten

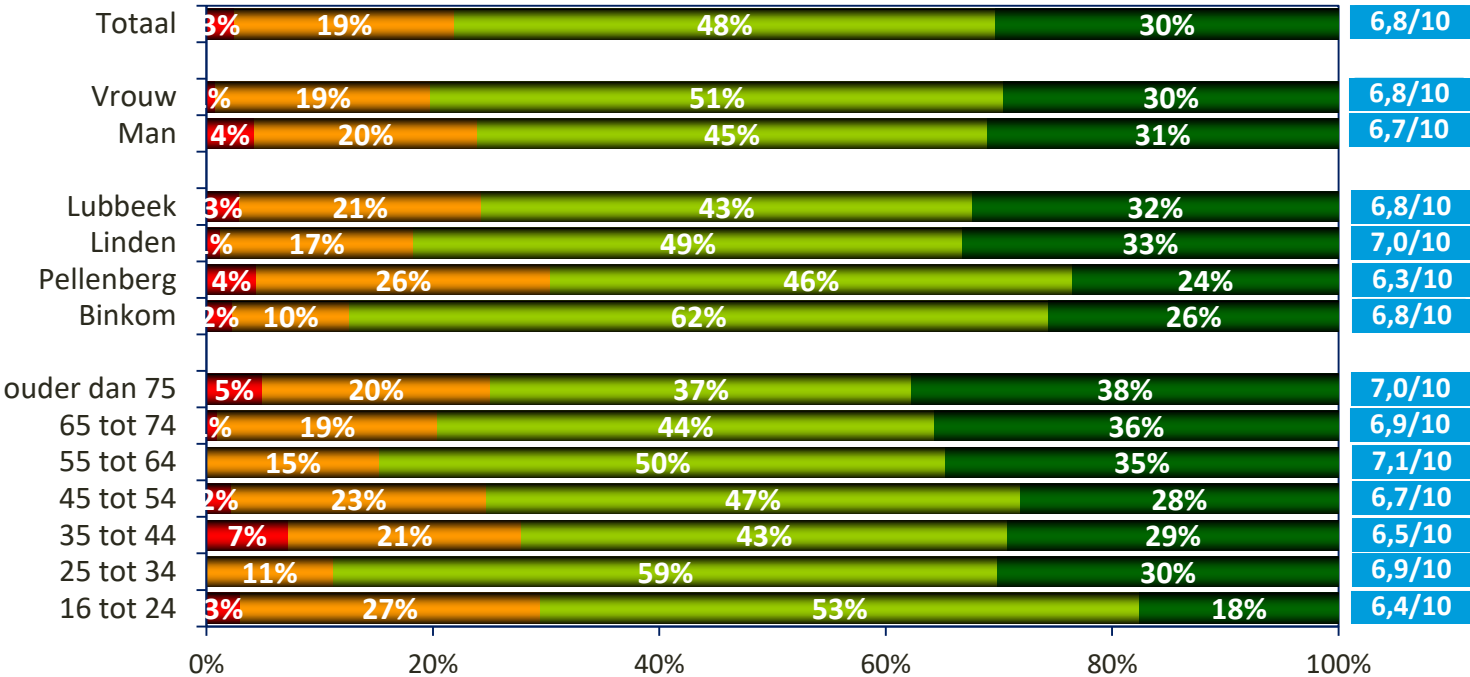
WONEN & OMGEVING
BURGER & WELZIJN
VEILIGHEID
DIENSTVERLENING
COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Meerderheid tevreden met aanbod aan voorzieningen in Lubbeek. Weinig verschil in tevredenheid m.b.t. aanbod aan voorzieningen volgens deelgemeente.

Significant verschil *

“In het algemeen ben ik tevreden over het aanbod aan voorzieningen in Lubbeek”

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

n=542

Helemaal niet akkoord 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Helemaal akkoord

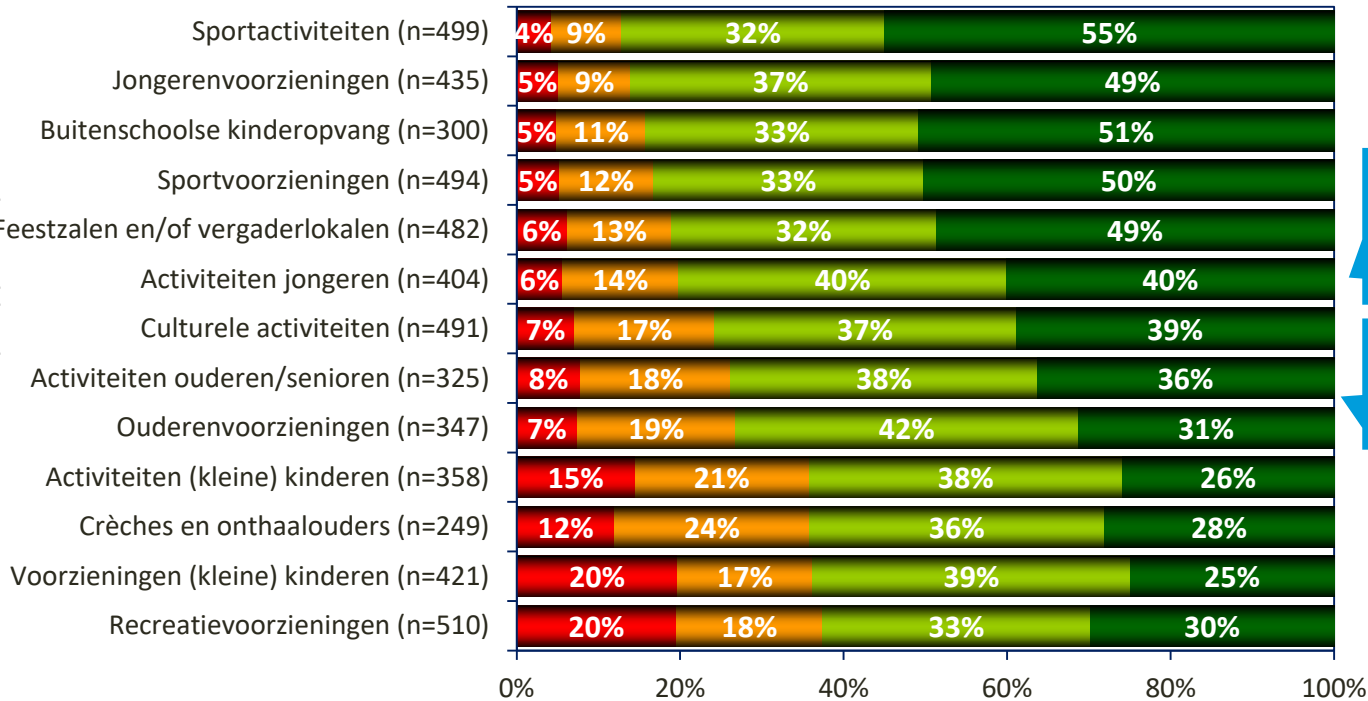

De diverse voorzieningen worden positief beoordeeld.

Recreatievoorzieningen, activiteiten en voorzieningen voor kleine kinderen kunnen aandachtspunt vormen.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over diverse voorzieningen in Lubbeek? Er is voldoende **aanbod** aan...”

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

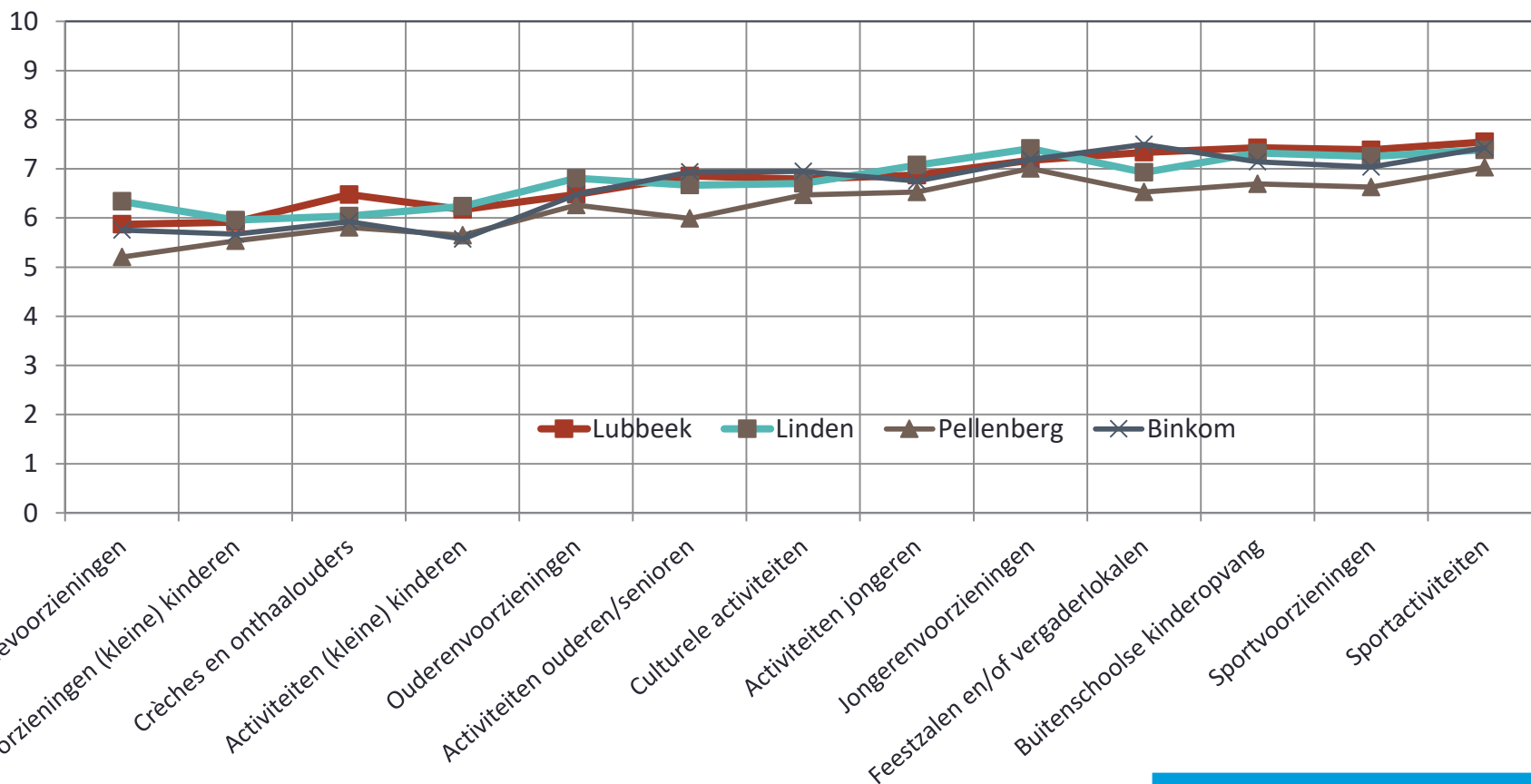

De activiteiten voor jongeren worden door de -24 jarigen (n=38) negatiever beoordeeld dan gemiddeld: *Activiteiten: 5,8/10 versus 6,9 gemiddeld*

De beoordeling wat betreft voorzieningen en activiteiten voor ouderen is niet significant verschillend naargelang leeftijd.

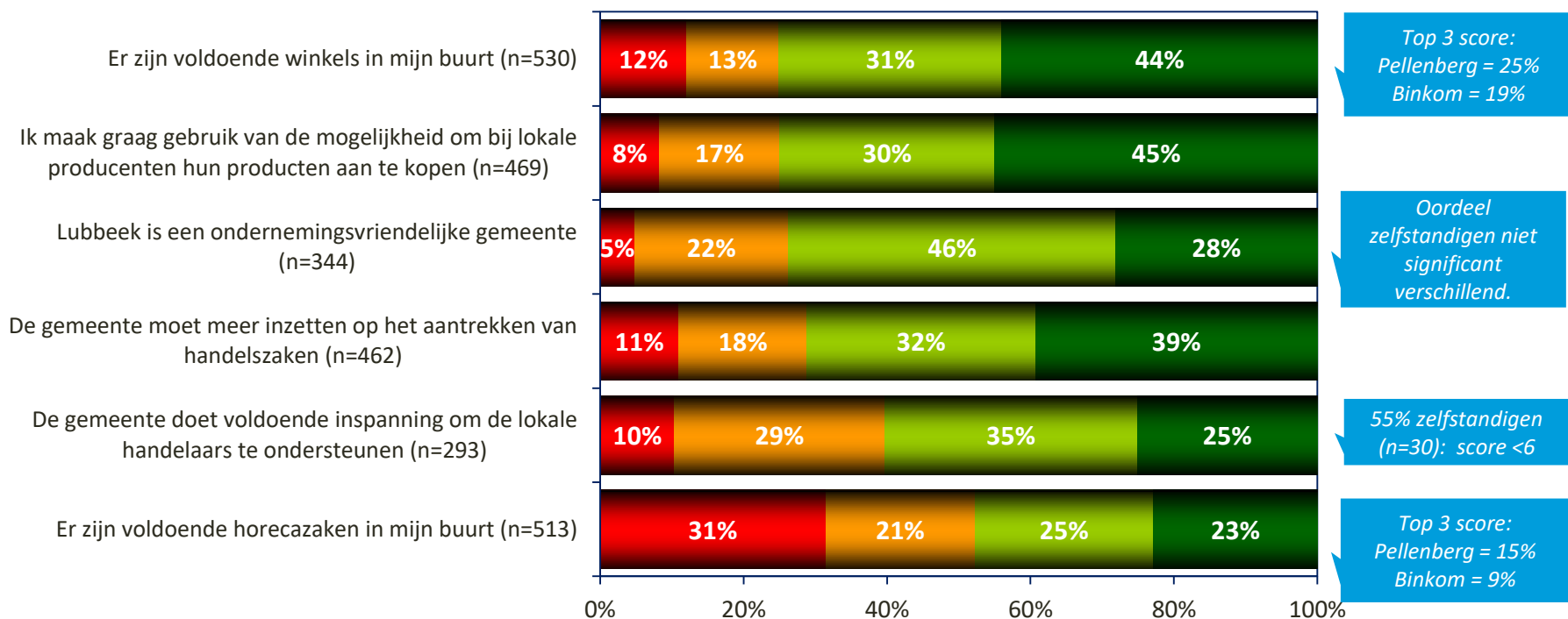
Tevredenheid ten aanzien van diverse voorzieningen: geen significante verschillen in beoordeling naargelang woonplaats.

Gemiddelde score op 10

Meerderheid is van oordeel dat Lubbeek een ondernemingsvriendelijke gemeente is.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over de economische activiteit in Lubbeek?”

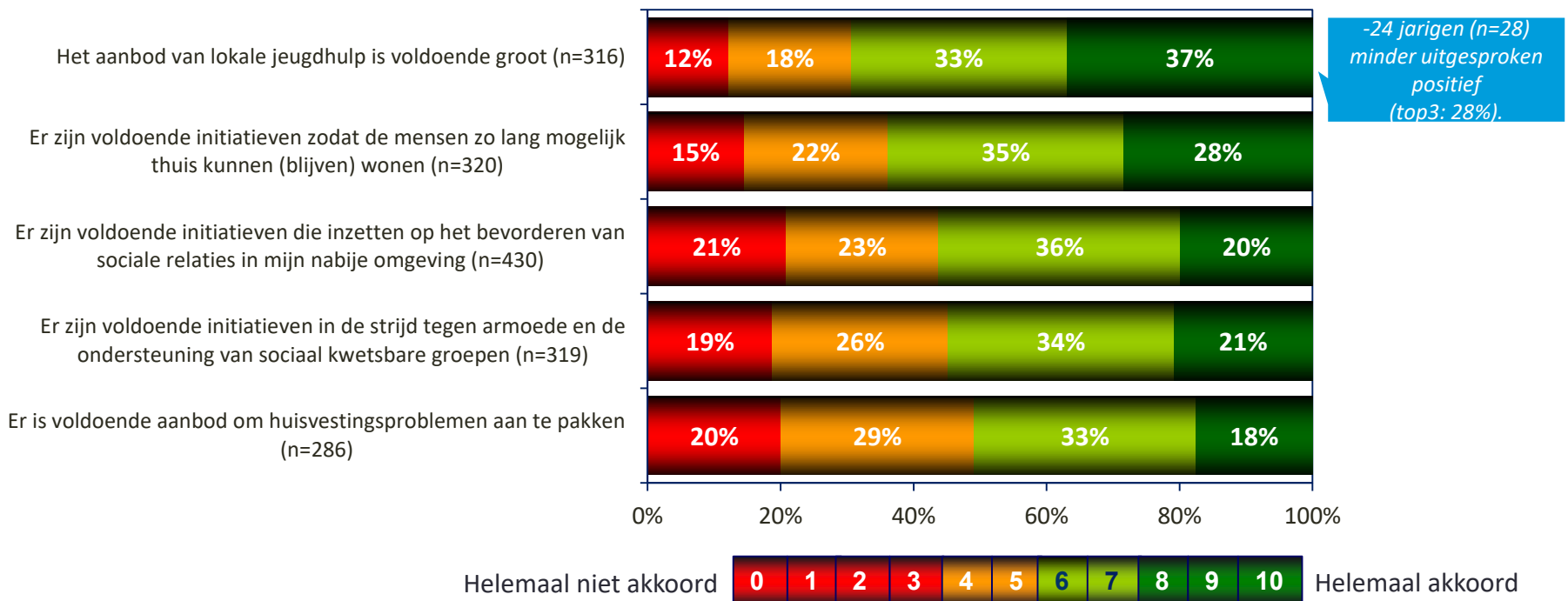
Helemaal niet akkoord

Helemaal akkoord

Het aanbod aan initiatieven om het welzijn te bevorderen wordt door meerderheid als voldoende ervaren.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het welzijn in Lubbeek?”

Geen significante verschillen in beoordeling naargelang thuissituatie of beroeps categorie.

Resultaten

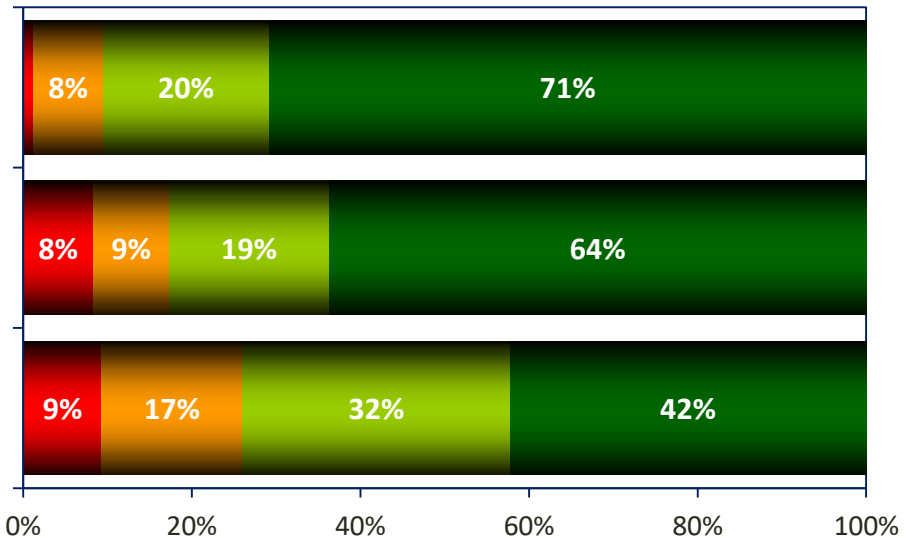

WONEN & OMGEVING
BURGER & WELZIJN
VEILIGHEID
DIENSTVERLENING
COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Sociale veiligheid scoort vrij goed in Lubbeek. Geen significant verschil tussen Lubbeek en de deelgemeenten, noch naar geslacht.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over sociale veiligheid in Lubbeek?”

In het algemeen voel ik me veilig in Lubbeek.

Mijn buren houden een oogje in het zeil wanneer ik er niet ben.

Er is weinig vandalisme in Lubbeek.

Helemaal niet akkoord

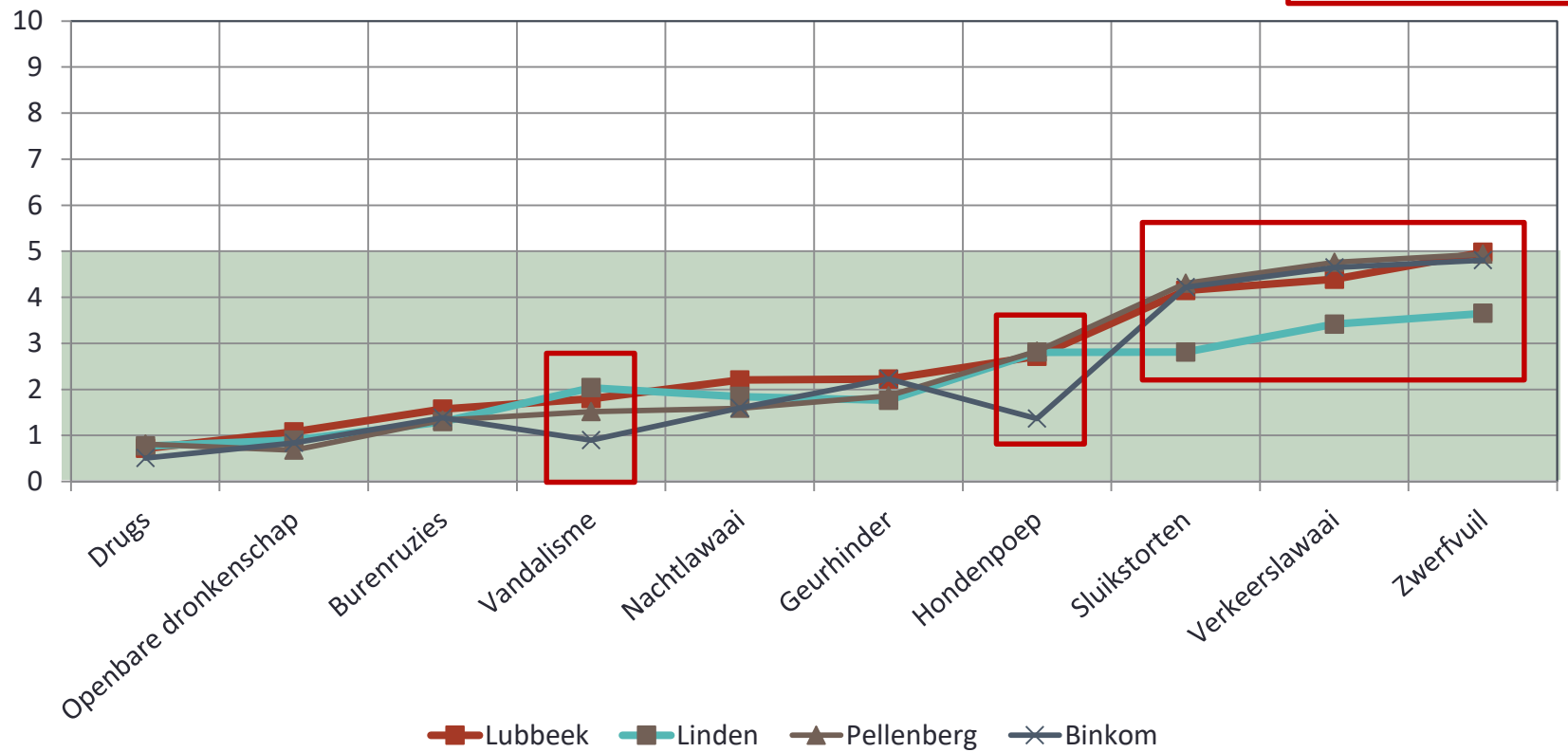

Helemaal akkoord

n=542

Sluikstort, zwerfvuil en verkeerslawaaai zijn de voornaamste bronnen van hinder. Inwoners van Linden hebben er minder last van dan de overige inwoners.

Significant verschil *

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

n=542

Helemaal geen hinder 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Heel veel hinder

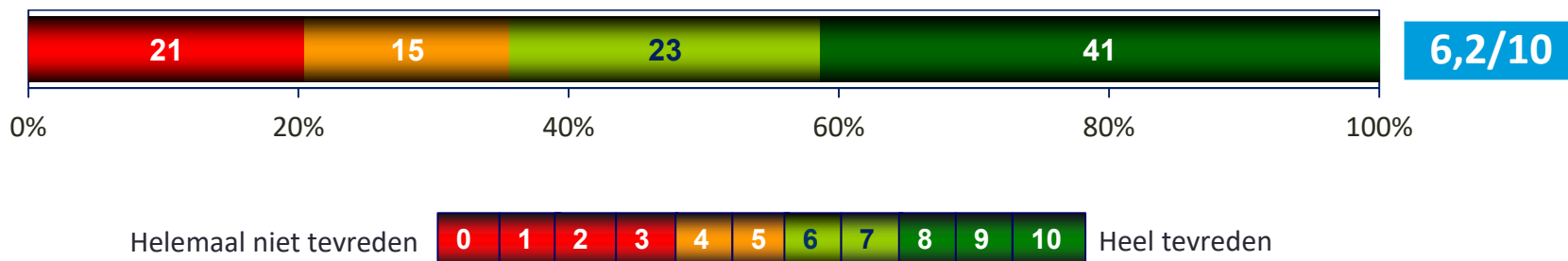

OCMW Lubbeek

Mensen die de voorbije jaren een feit hebben gemeld bij de politie zijn matig tevreden over de behandeling ervan.

“Indien je de voorbije jaren een feit hebt gemeld aan de politie, in welke mate was je dan tevreden over de behandeling ervan door de politie?”

Geen significante verschillen in beoordeling naargelang geslacht, leeftijd, deelgemeente

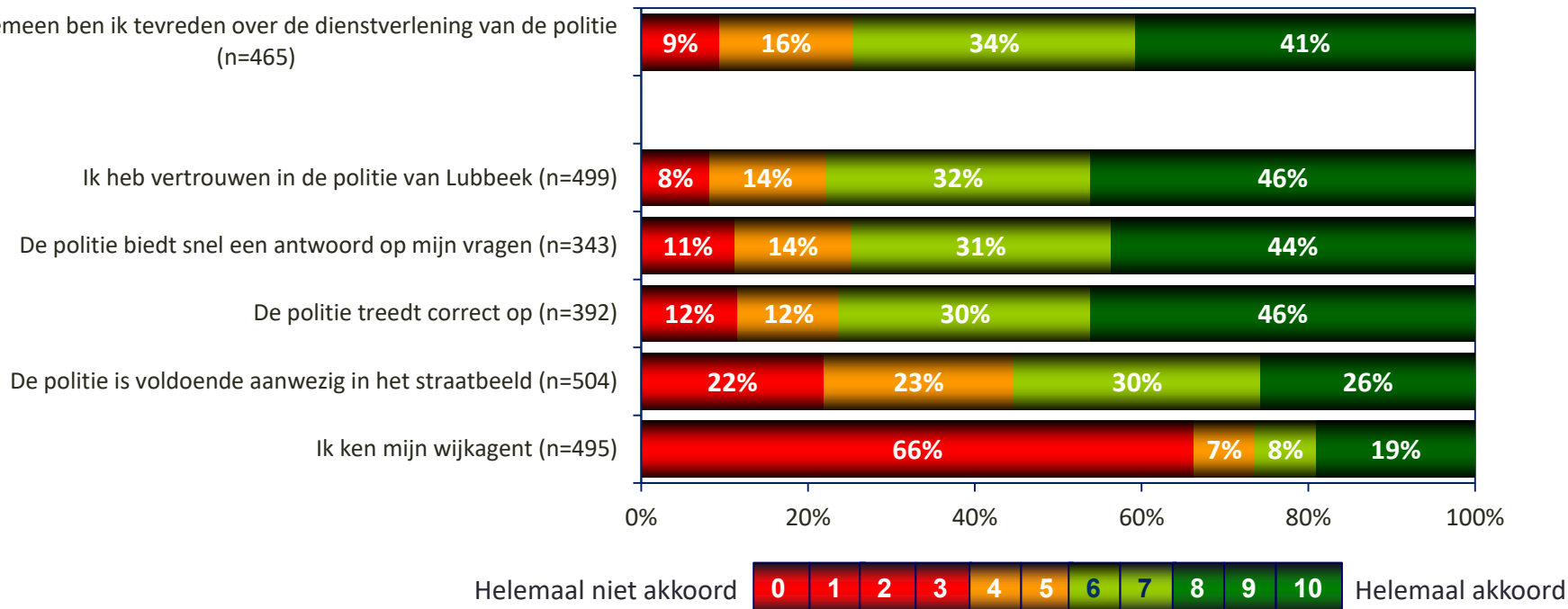
n=250

46% van de respondenten (n=542) heeft een feit gemeld de voorbije jaren.

73% van de inwoners van Lubbeek kent hun wijkagent niet.

“In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het optreden van de politie in Lubbeek?”

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Hoe ouder, hoe meer tevreden en hoe meer vertrouwen men heeft in de politie.
Matig verband tussen het kennen van de wijkagent en leeftijd.

OCMW
Lubbeek

Resultaten

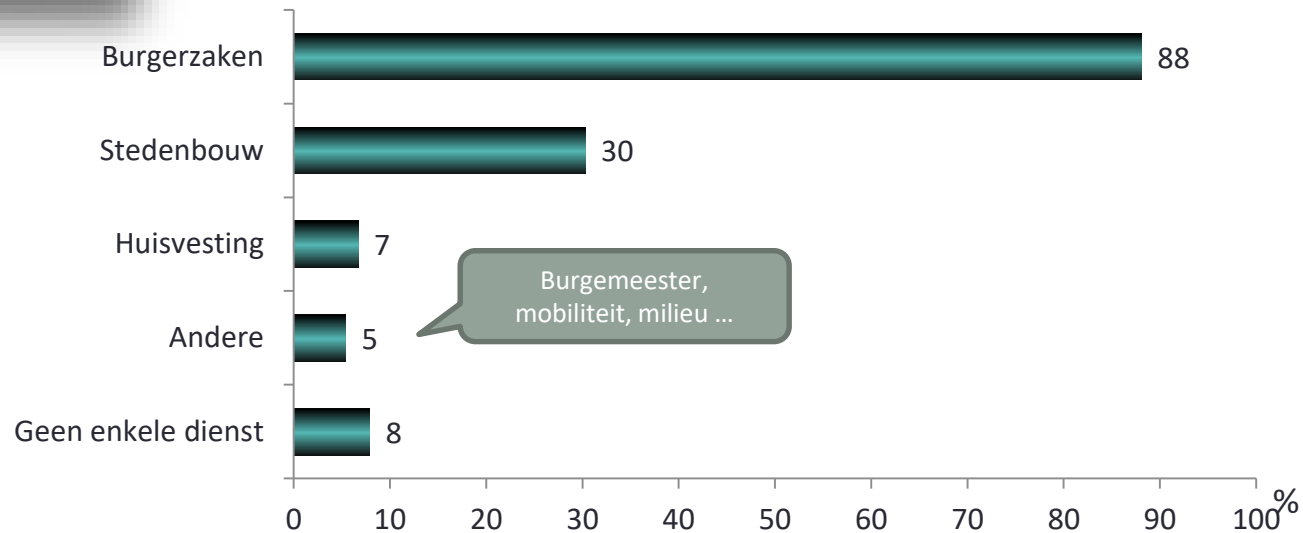

WONEN & OMGEVING
BURGER & WELZIJN
VEILIGHEID
DIENSTVERLENING
COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Een ruime meerderheid deed de voorbije jaren beroep op één van de diensten van het gemeentehuis. Voornamelijk de dienst burgerzaken.

“Op welke van onderstaande diensten van het gemeentehuis heb je de voorbije jaren een beroep gedaan?”

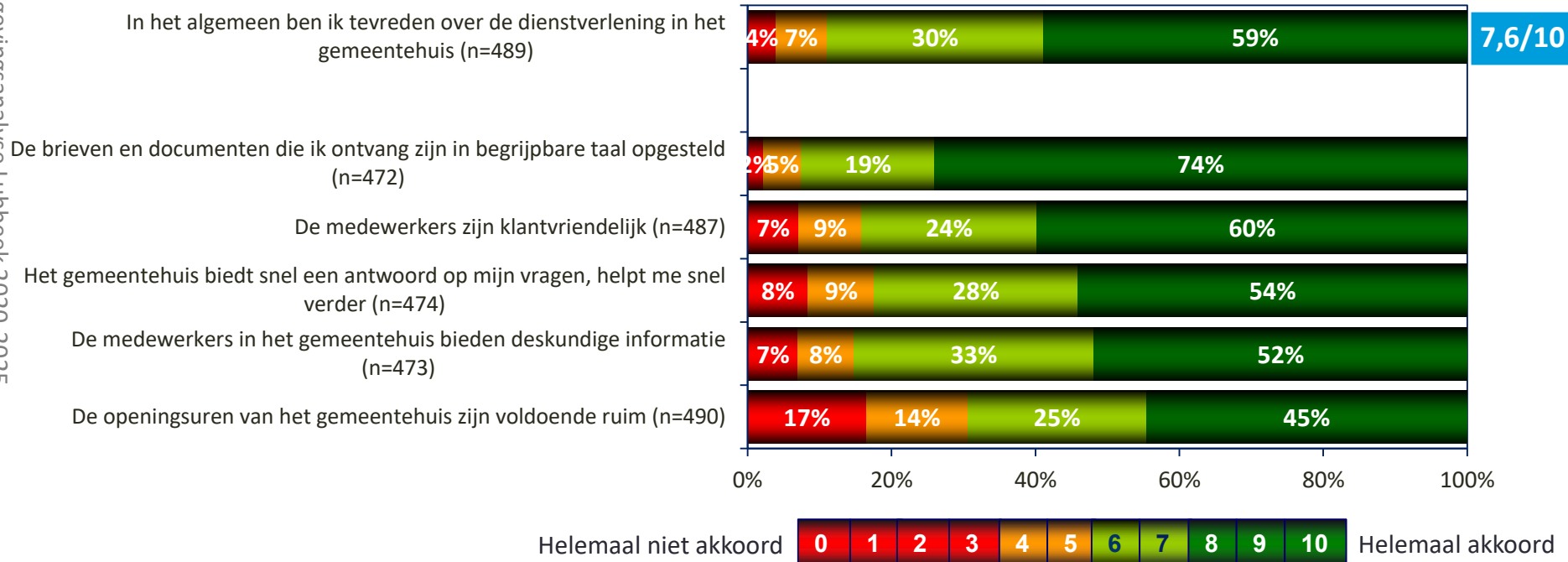

n=542

59% is uitgesproken tevreden over de dienstverlening van het gemeentehuis.

GEMEENTEHUIS

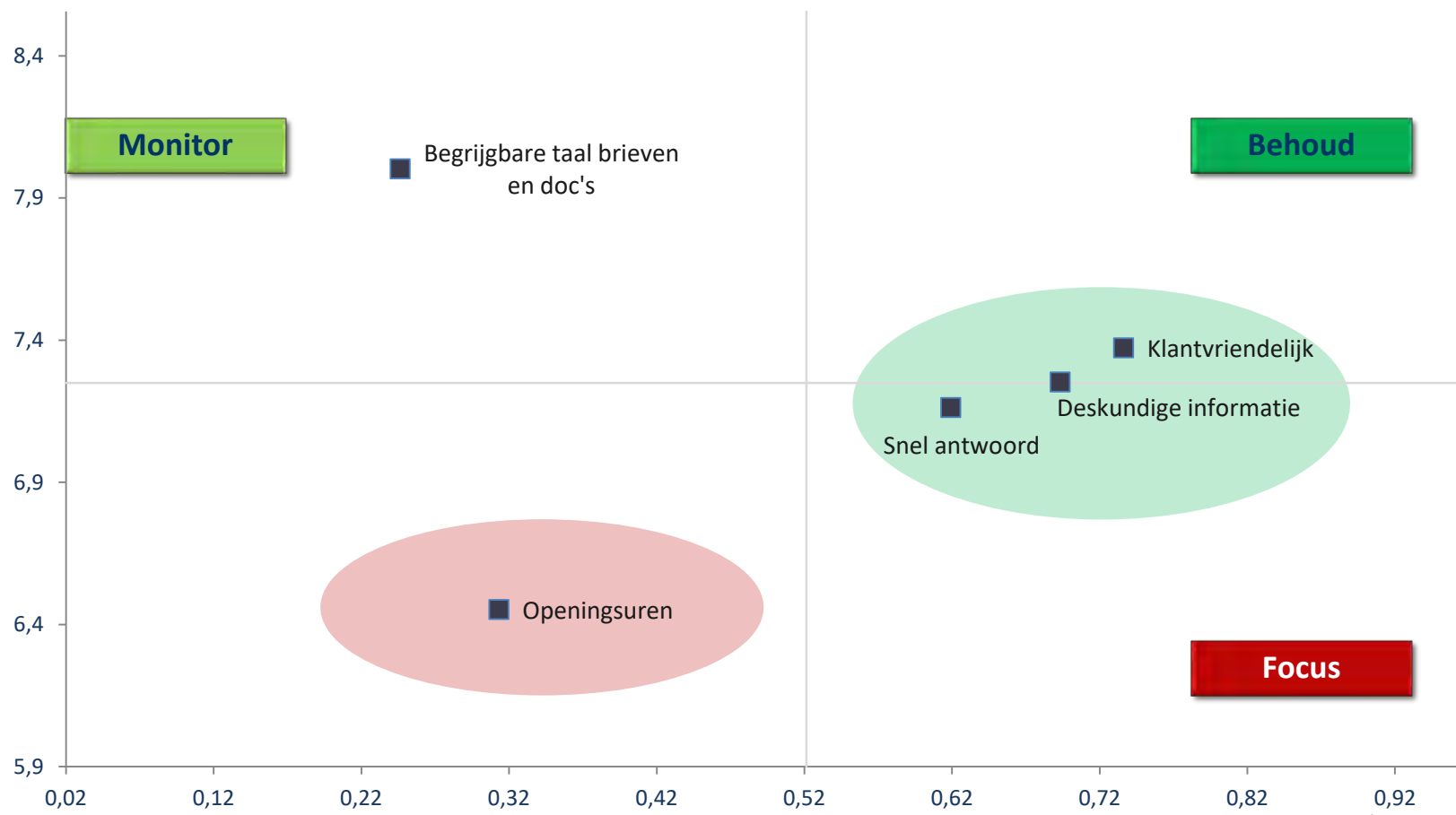
“Wanneer je denkt aan de dienstverlening van het gemeentehuis, welke scores geef je dan aan de volgende thema’s?”

Hoe ouder, hoe meer tevreden men is over de dienstverlening in het algemeen en de verschillende deelaspecten (uitgezonderd ‘brieven en documenten’: geen verschil naar leeftijd). Geen significante afwijkingen naargelang geslacht of deelgemeente betreffende evaluatie dienstverlening.

Klantvriendelijkheid van de medewerkers heeft de grootste impact op het algemeen oordeel over dienstverlening.

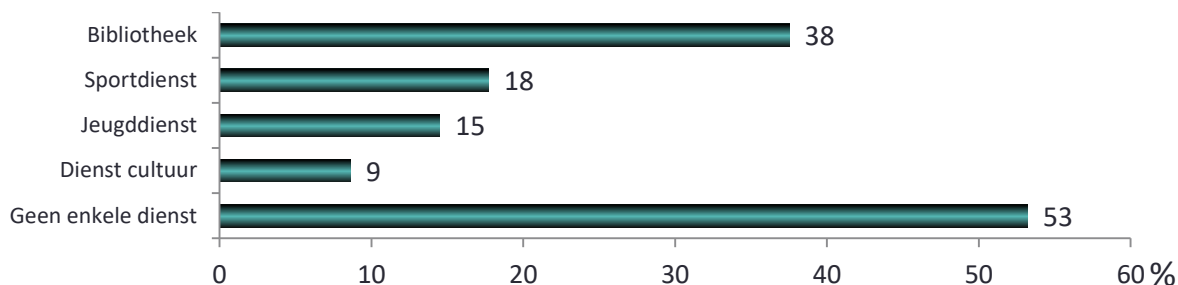
Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Bij de inwoners die beroep deden op één van de vrijetijdsdiensten is de beoordeling (erg) positief.

VRIJE TIJD

“Op welke van onderstaande vrijetijdsdiensten heb je de voorbije jaren een beroep gedaan?”

47% van de respondenten deed beroep op één van de diensten.

“Wanneer je denkt aan de dienstverlening van de vrijetijdsdiensten, welke scores geef je dan aan de volgende thema’s?”

In het algemeen ben ik tevreden over de dienstverlening van de vrijetijdsdiensten (n=215)

8,1/10

De medewerkers zijn klantvriendelijk (n=215)

De medewerkers van de vrijetijdsdiensten bieden deskundige informatie (n=211)

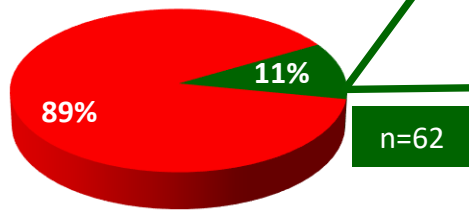
De medewerkers van de vrijetijdsdiensten bieden snel een antwoord op mijn vragen, helpen me snel verder (n=210)

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Een kleine minderheid van de inwoners deed de voorbije jaren beroep op het OCMW.

“Heb je de voorbije jaren een beroep gedaan op één van de diensten van het OCMW?”

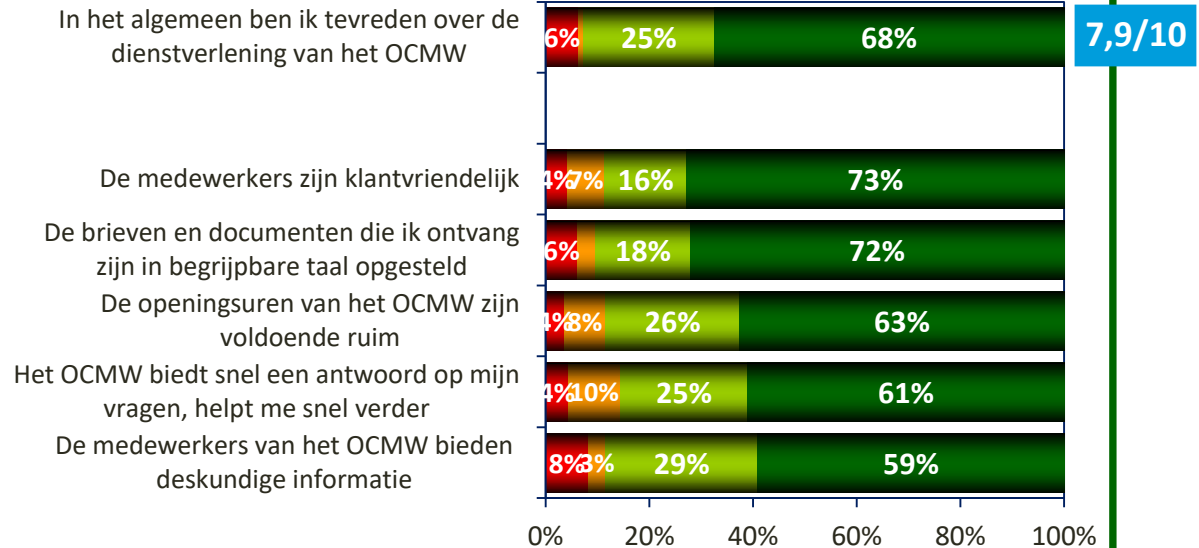

■ Ja ■ Neen

65 tot 74 jarigen (n=111): 14,4% 'ja'
75 jarigen en ouder (n=49): 41,1% 'ja'

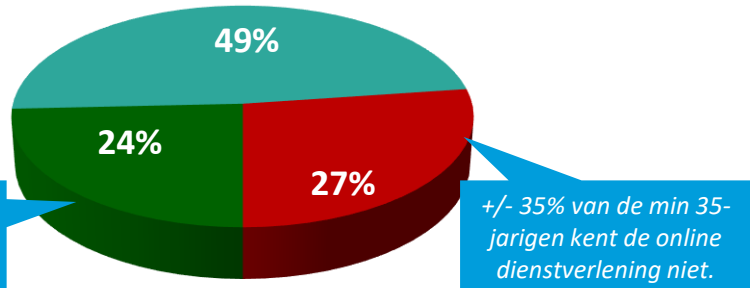
n=542

“Wanneer je denkt aan de dienstverlening van de diensten van het OCMW, welke scores geef je dan aan de volgende thema's?”

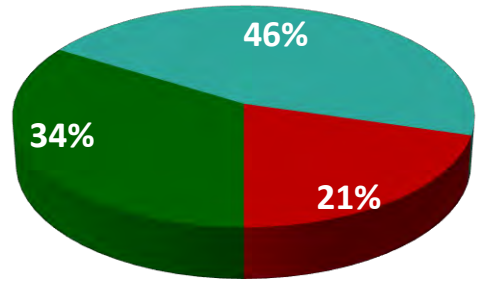
Online dienstverlening vrij goed bekend: helft van inwoners maakte er nog geen gebruik van.

“In welke mate ken en gebruik je de online dienstverlening van de gemeente?”

- Ik ken het en maak er gebruik van.
- Ik ken het, maar heb er nog geen gebruik van gemaakt.
- Ik ken het niet

“Indien voor het bekomen van gemeentelijke diensten en producten de mogelijkheid geboden wordt om een afspraak te maken bij de dienst, zou dit jou interesseren?”

- Ja, absoluut
- Eventueel
- Niet meteen

Weinig verschil naargelang leeftijd.

Omgevingsanalyse Lubbeek 2010-2025

n=542

Resultaten

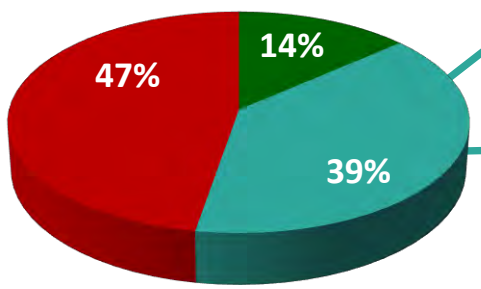
WONEN & OMGEVING
BURGER & WELZIJN
VEILIGHEID
DIENSTVERLENING
COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Een (nipte) meerderheid praat graag mee over toekomstplannen in Lubbeek. Vooral 35 tot 44-jarigen wensen meer te kunnen meepraten dan vandaag het geval is.

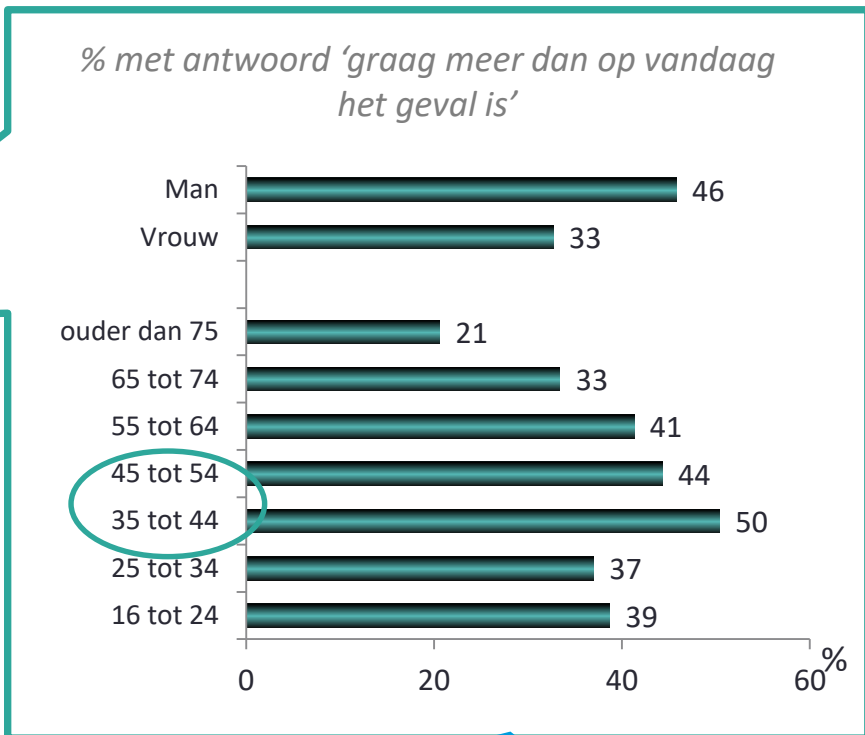

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

“Wil je graag meepraten over bepaalde toekomstplannen in Lubbeek?”

- Ja, op vandaag krijgen we daar voldoende de kans toe
- Ja, en graag meer dan op vandaag het geval is
- Neen, dat hoeft voor mij niet

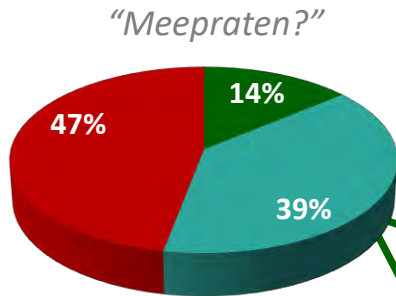

n=542

51% van de inwoners van Pellenberg (n=87) wensen graag meer kunnen meepraten dan vandaag het geval is

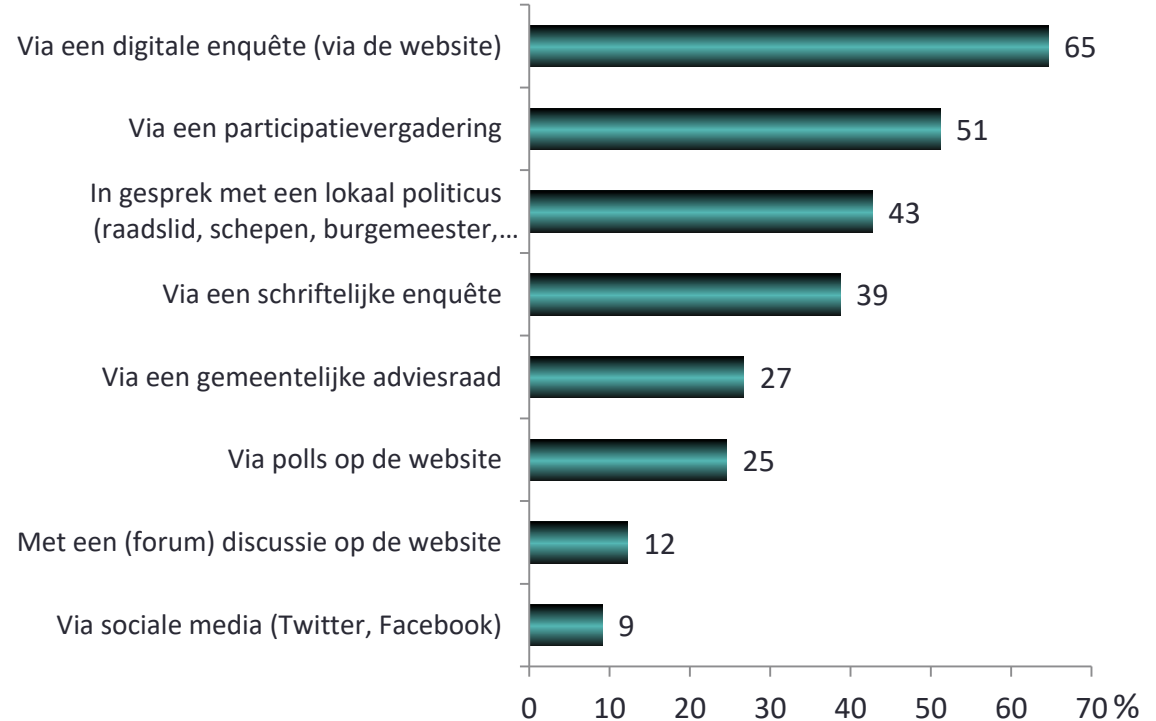

Indien men wenst betrokken te worden, gaat de voorkeur uit naar een (digitale) enquête of een participatievergadering.

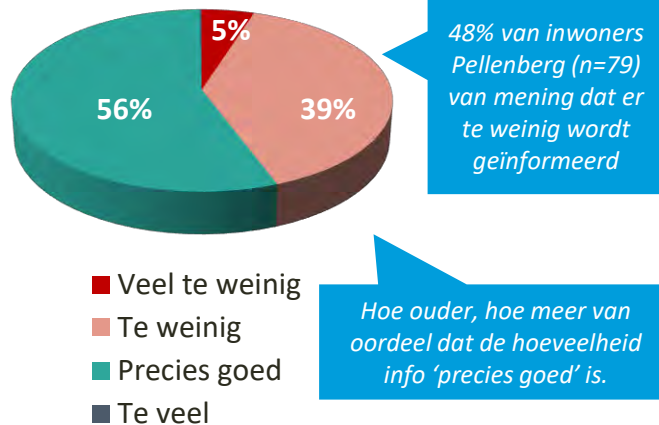
Indien positief
(53%)
n=279

“Hoe wil je graag dat het gemeentebestuur je hierbij betreft (in %)?”

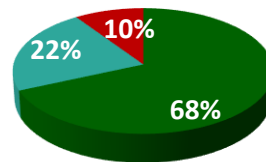

Het infoblad is bij uitstek de gewenste infobron, weinig voorkeur voor persoonlijke contacten en info via smartphone/gsm.

“Word je voldoende geïnformeerd door de gemeente?”

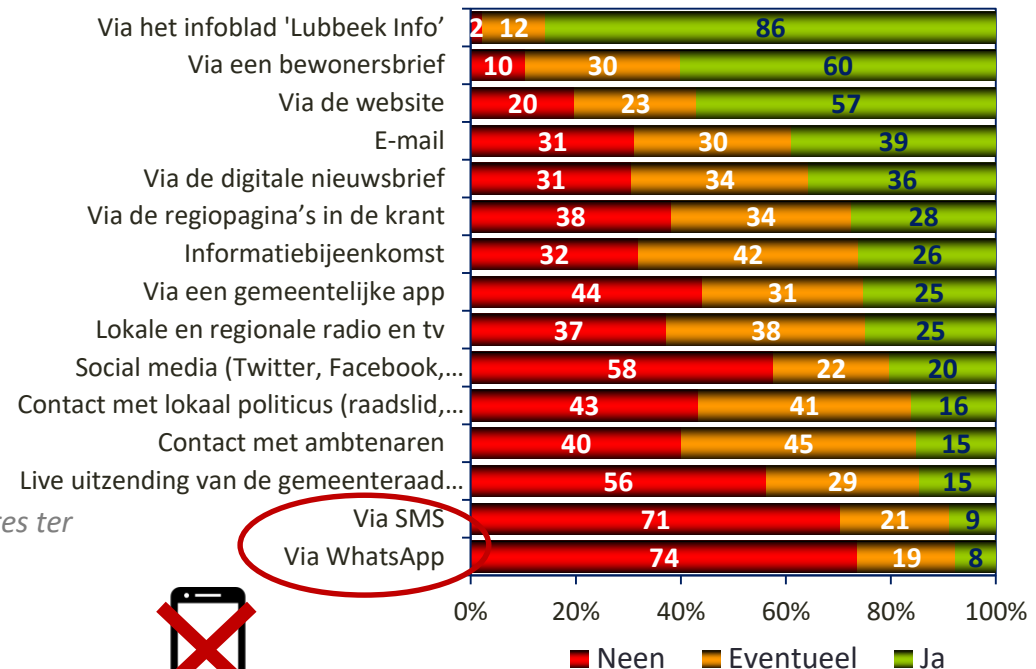
“Ben je bereid om jouw e-mailadres ter beschikking te stellen?”

n=481

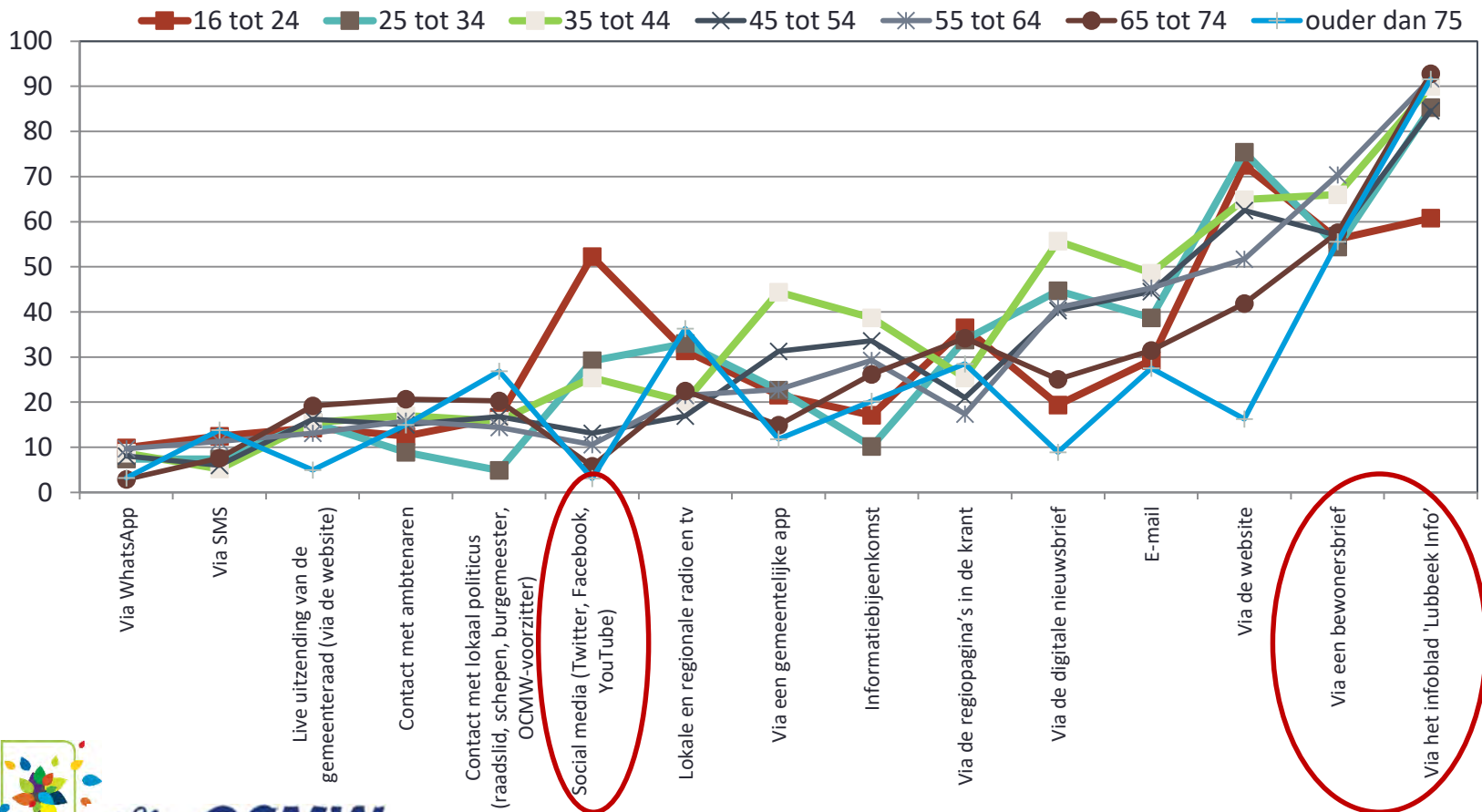
Excl. geen mening

“Hoe wens je graag geïnformeerd te worden door het gemeentebestuur (in %)?”

Infoblad en bewonersbrief meest populair over verschillende leeftijdscategorieën. Sociale media voornamelijk bij mensen jonger dan 25 jaar.

“Hoe wens je graag geïnformeerd te worden door het gemeentebestuur (% antwoord ‘JA’)?”

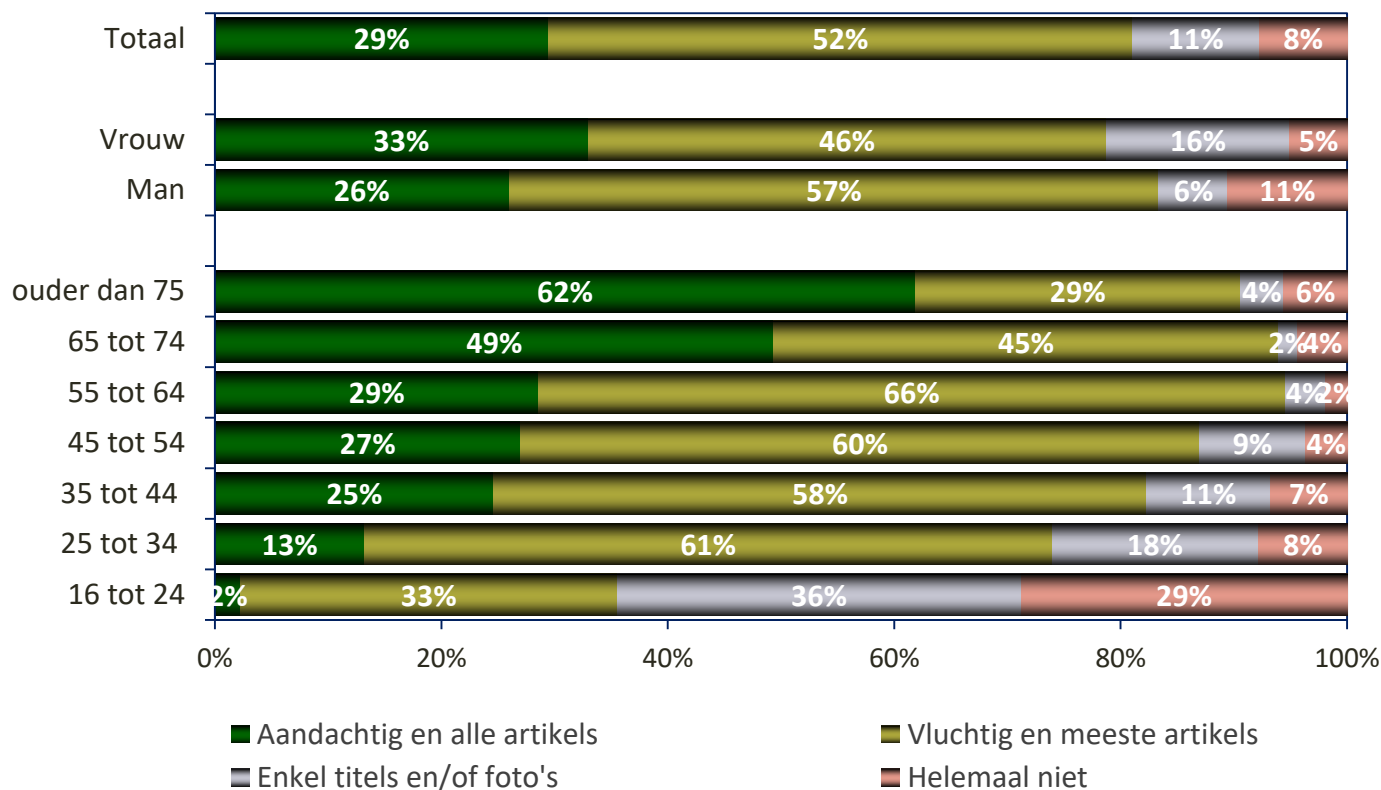

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Een ruime meerderheid leest het infoblad, hoe ouder... hoe grondiger dit wordt gelezen.

“Op welke manier lees je het infoblad ‘Lubbeek info’?”

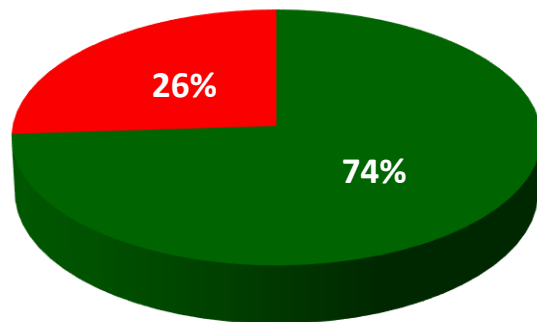
n=542

■ Aandachtig en alle artikels
■ Enkel titels en/of foto's

■ Vluchtig en meeste artikels
■ Helemaal niet

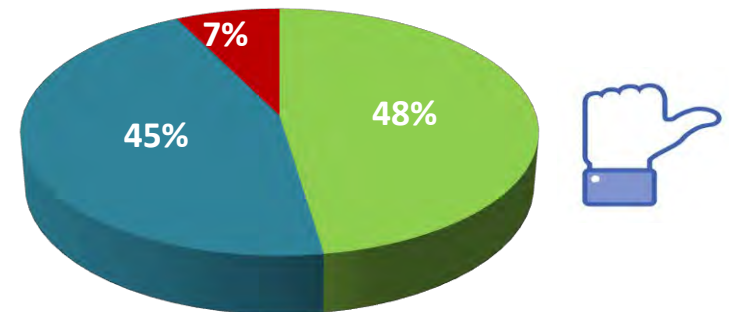
Ruime meerderheid bezocht al eens de website. In de helft van de gevallen vond men ook (volledig) de info waarnaar hij/zij op zoek was.

“Heeft u de website www.lubbeek.be al eens bezocht?”

■ Ja ■ Neen

“Vond je op de website de informatie waarnaar je op zoek was?”

■ Ja, absoluut
■ Een deeltje, maar niet volledig
■ Neen, absoluut niet

N=403

Gecorreleerd met leeftijd: hoe ouder, hoe minder (+65 jarigen bezocht reeds in 66% van de gevallen de website, +75 jarigen in 41%... tegenover +/-90% bij mensen jongeren dan 45 jaar)

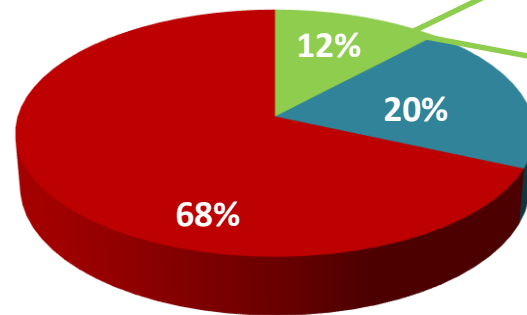
Het niet volledig vinden van de info is over diverse leeftijdscategorieën.

n=542

De facebookpagina is bij meerderheid van de inwoners niet gekend.

“Ken je de facebookpagina van de gemeente Lubbeek?”

Gekend en af en toe eens gaan kijken:

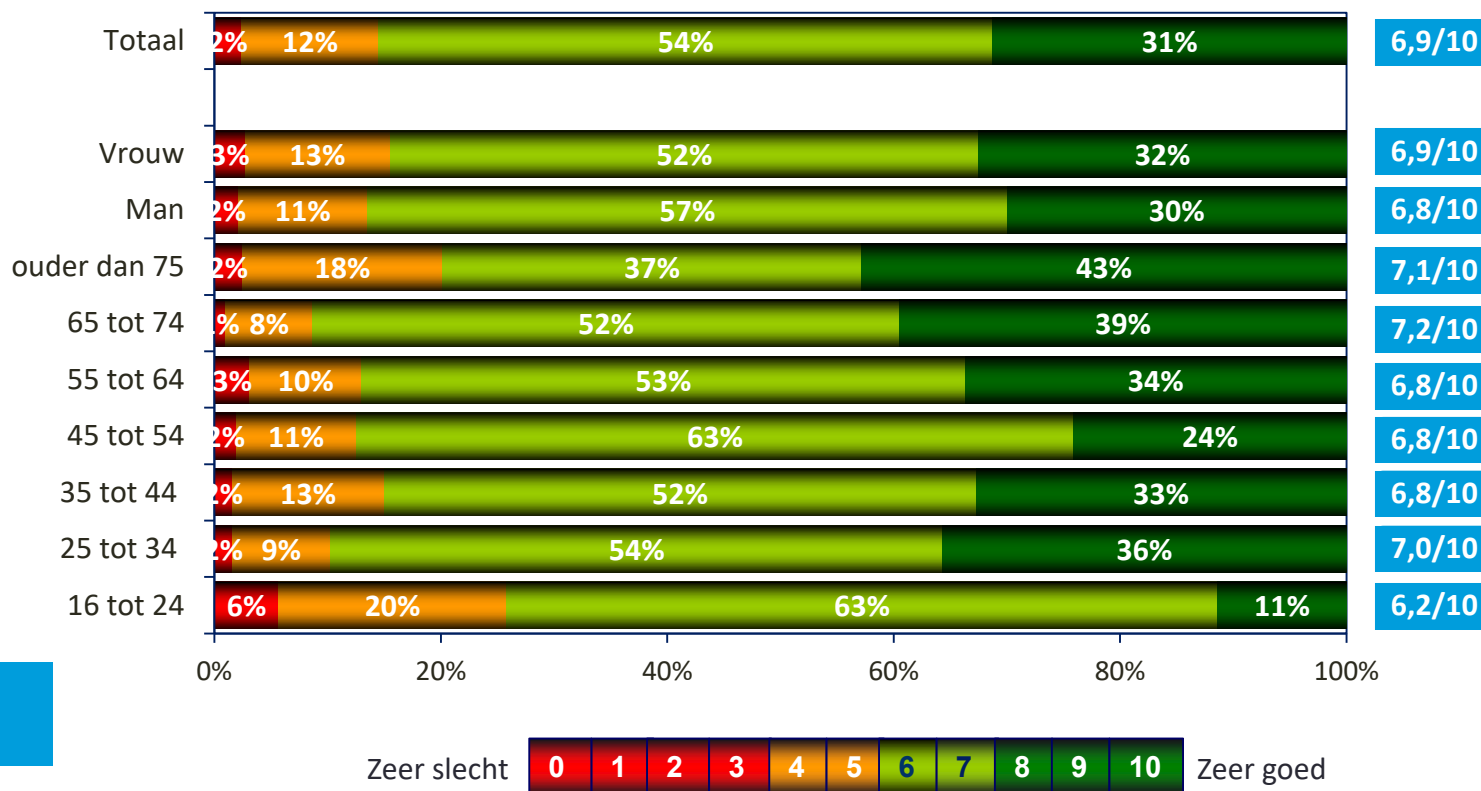
+75j = 4%
 65-74j = 7%
 55-64j = 8%
 45-54j = 12%
 35-44j = 27%
 25-34j = 16%
 16-24j = 7%

- Ja, en ik ga er af en toe eens kijken
- Ja, maar ik heb die nog niet bekeken
- Neen, die ken ik niet

n=542

Gemeentelijke communicatie wordt door 1/3 van de inwoners als (zeer) positief aanzien.

“In het algemeen, als je de gemeentelijke communicatie (infoblad, website, facebook ...) door middel van een rapportcijfer zou moeten beoordelen, welk cijfer geef je dan?”

Agenda

CONTEXT EN
METHODE

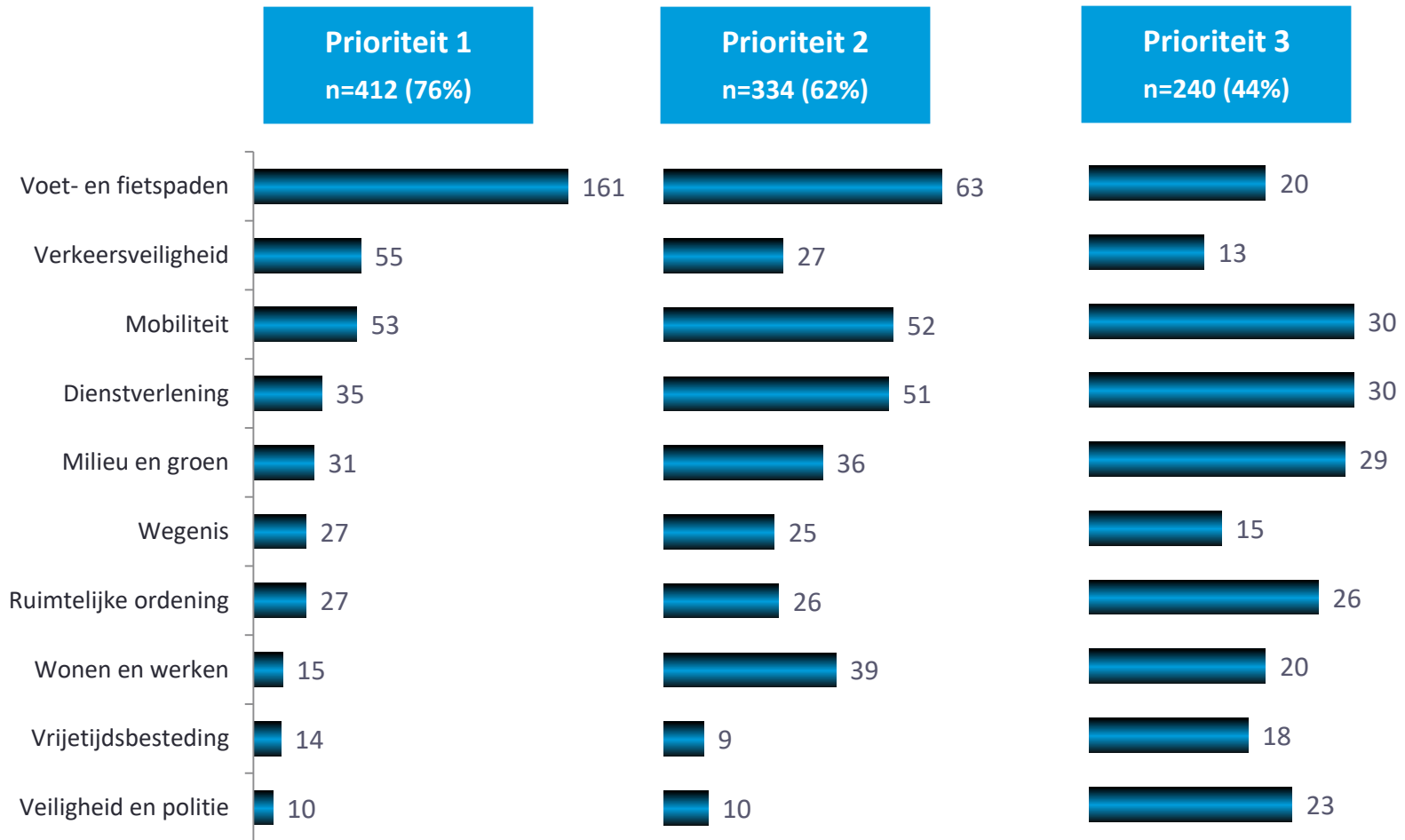
RESULTATEN

PRIORITEITEN

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

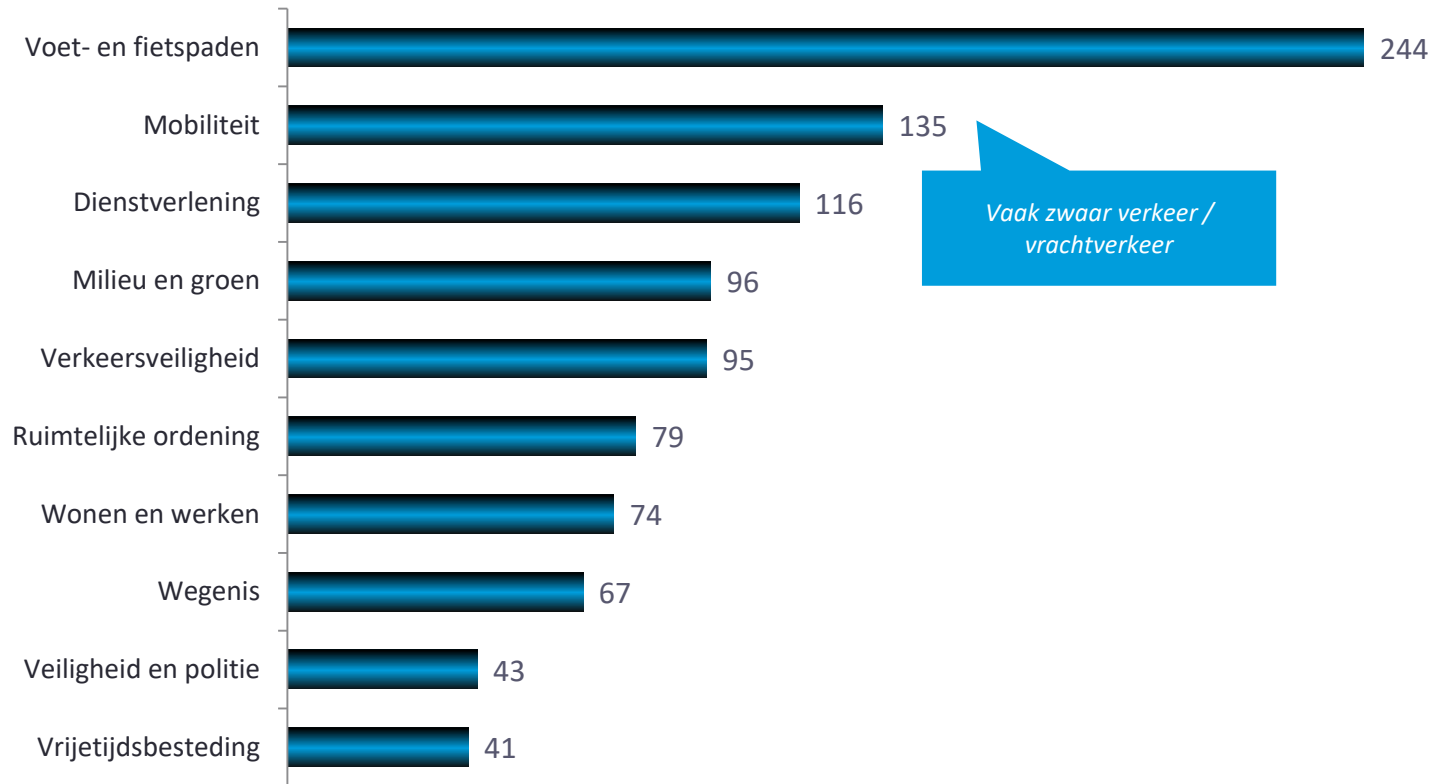

Prioriteiten

Absolute aantallen

Prioriteiten: totaal

Enkele vaststellingen

1

Inwoners van Lubbeek vinden het aangenaam wonen in de gemeente. Een meerderheid is niet tevreden over het onderhoud en de staat van de fietspaden in Lubbeek.

2

Het meest hinder in de gemeente wordt ondervonden van verkeerslawaaï, slukstorten en zwerfvuil. In Linden is dit minder het geval. Bij de open antwoorden komt vaak aan bod dat vrachtverkeer hinder veroorzaakt.

3

Een ruime meerderheid is tevreden over de geboden dienstverlening en aanziet de medewerkers als klantvriendelijk. Het infoblad 'Lubbeek info' is voor heel wat inwoners een belangrijke –en favoriete- bron van informatie.

Thema's gesprekstafels (aanzet):

Mobiliteit:

- o.a. veiligheid zwakke weggebruikers / vrachtverkeer
- Fiets- en voetpaden

Groene karakter / recreatie

- Hoe te behouden? Versterken?

Welzijnsvoorzieningen in Lubbeek: noden? Wensen?

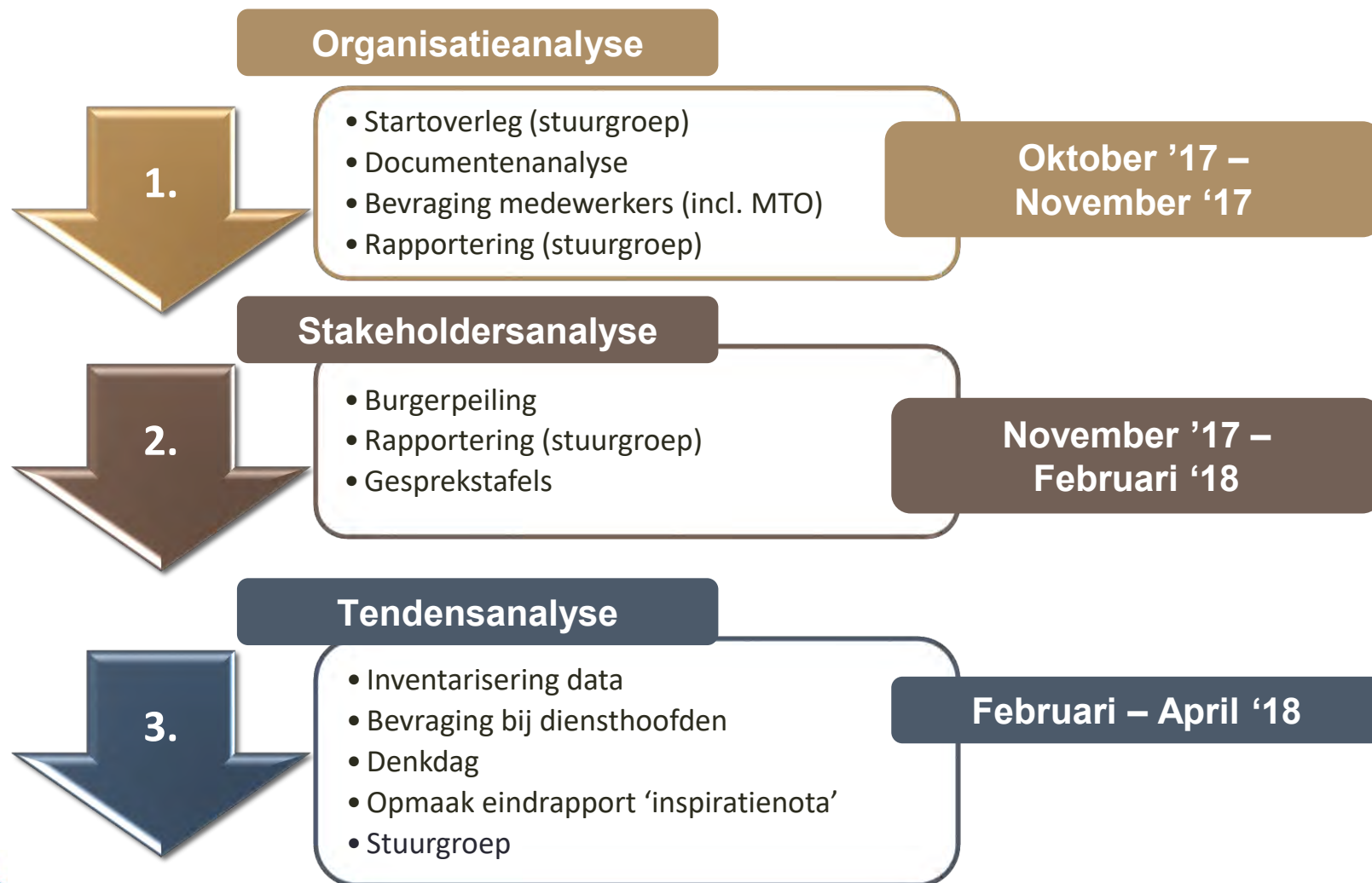
Lokale economie:

- Korte keten landbouw / lokale producent
- Voor handelaars: wat wordt verwacht van ondersteuning?
- Koppeling lokale economie / toerisme. Hoe kunnen we Lubbeek beter op de kaart zetten? (unique selling proposition)

Communicatie en participatie

Dienstverlening

Vervolg en afspraken: planning

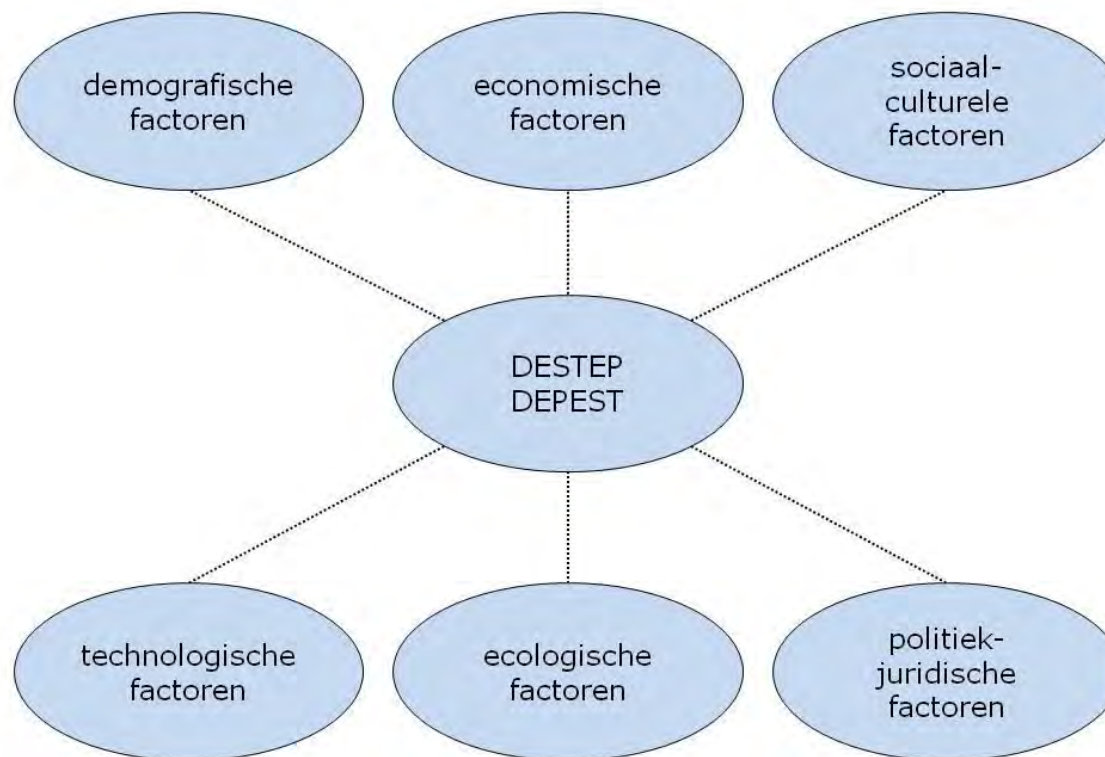

Vervolg en afspraken: planning

Activiteit	Datum
Resultaten burgerpeiling en vervolg (stuurgroep)	10 januari
Gesprekstafels	22 februari 2018
Tendensanalyse: uitsturen interne bevraging diensthoofden en deskundigen	Eind januari Februari (looptijd om in te vullen)
Tendensanalyse: denkdag	Te bepalen
Eindrapport: inspiratienota (stuurgroep)	April 2018

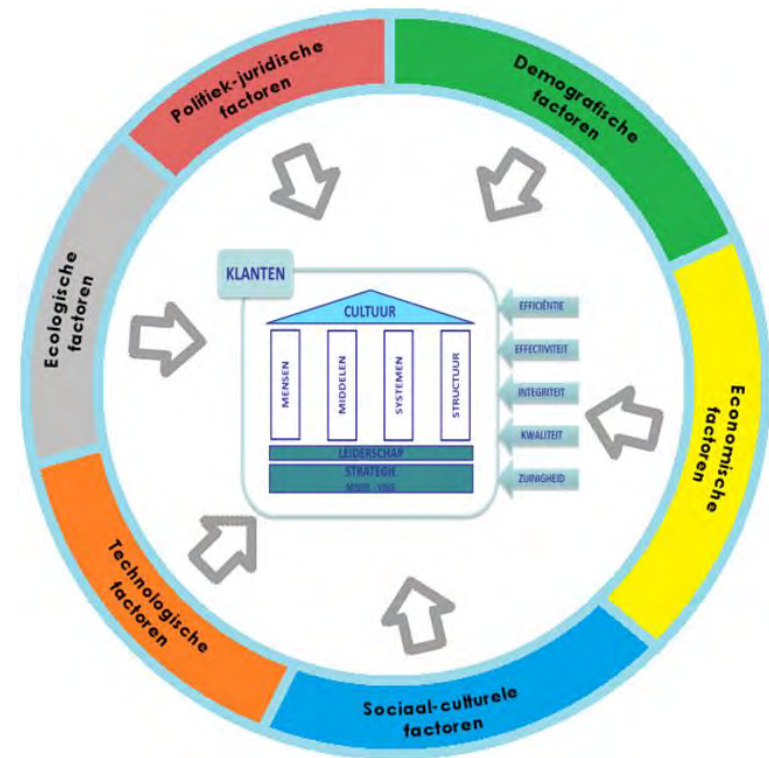
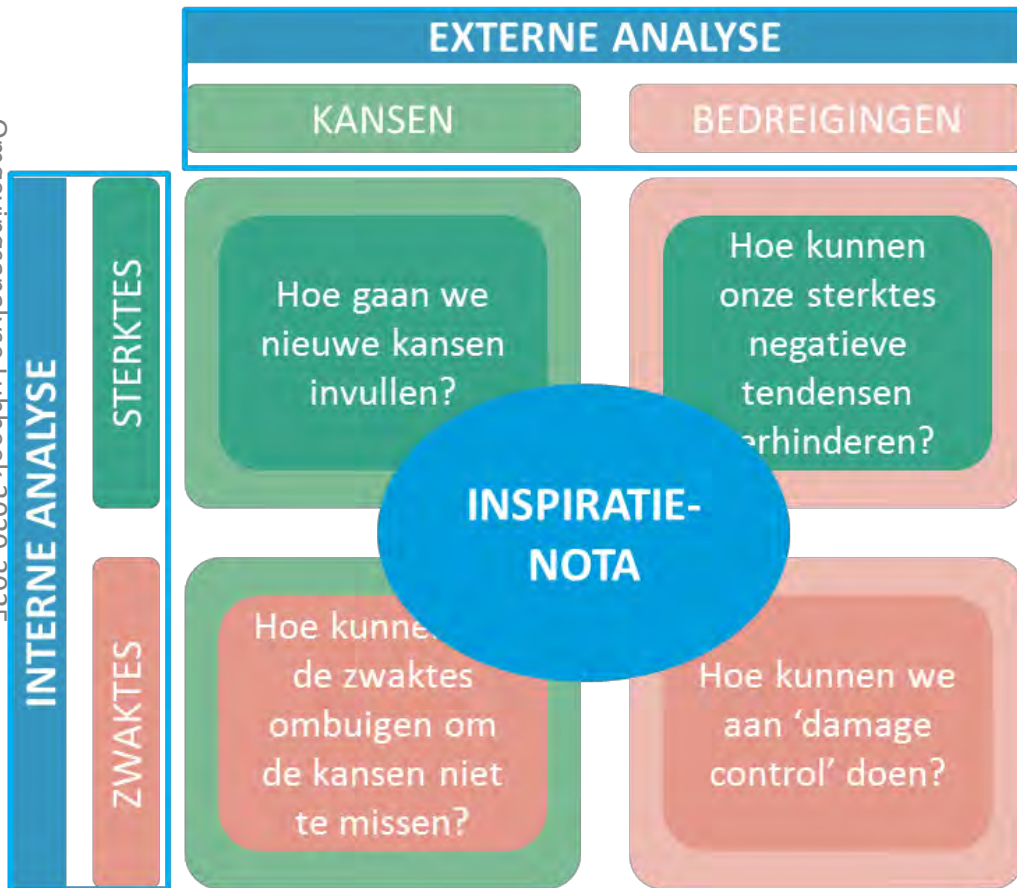
Tendensanalyse

✈ Externe factoren die potentiële **opportuniteit** of **uitdaging** vormen voor de organisatie

Inspiratienota

Omgevingsanalyse Lubbeek 2020-2025

Contact

Matthias Vandenbussche
Freya Schreurs
Constant Pompen

CC Consult
Vliegveldreef 9
1082 Brussel
Tel: 02 363 15 25

matthiasvandenbussche@ccconsult.be
freyaschreurs@ccconsult.be
www.cconsult.be

Bijlage 5.

Overzicht van alle stellingen van de gesprekstafels

Stellingen gesprekstafels

Opmaak omgevingsanalyse

Thema Mobiliteit

- 1/ De wegeninfrastructuur is aan herstelling toe.
(Neem een post-it en schrijf de naam van de plaats/weg er op.)
- 2/ De gemeente moet in nieuwe fiets- en voetpaden investeren.
- 3/ Ik ben bereid financieel bij te dragen aan de aanleg van een fiets- en wandelknooppuntennetwerk in Lubbeek.
- 4/ De gemeente moet meer snelheidsremmende middelen gebruiken op de wegen, zodat chauffeurs verplicht worden om hun snelheid aan te passen.
- 5/ De gemeente moet investeren in oplossingen om zwaar vervoer uit de centra van de gemeente en/of de deelgemeenten te weren.
- 6/ Er moet meer parkeergelegenheid gecreëerd worden in de dorpskernen.
- 7/ Alle dorpskernen moeten volledig zone 30 worden.
- 8/ De gemeente moet een inspanning vragen aan De Lijn om extra diensten te verzekeren. (bv. weekend, deelgemeenten...)

Thema Groen & Milieu

- 1/ De gemeente moet zich meer inzetten voor het onderhoud en de bescherming van het groen.
- 2/ Er zijn genoeg groene publieke ruimtes (parken, speelpleintjes...).
- 3/ De gemeente moet meer initiatief nemen om zwerfvuil te bestrijden. Bv. burgers sensibiliseren m.b.t. het sorteren van afval.
- 4/ De gemeente moet een voorbeeldrol vervullen in de investeringen in duurzaamheid en hernieuwbare energie. Mogelijkheden?
- 5/ De gemeente moet inzetten op elektrische laadpalen voor fietsen.
- 6/ De gemeente dient de burger meer te ondersteunen bij investeringen in het duurzaam renoveren van zijn/haar woning.
- 7/ In de gemeente moet in de toekomst vaker opgetreden worden om lawaaioverlast te bestrijden.
- 8/ De gemeente moet landbouwers en bouwondernemingen die de modder niet van de straat verwijderen, beboeten.

Thema Welzijn

- 1/ De gemeente moet een zwembad bouwen.
- 2/ De gemeente biedt voldoende mogelijkheden tot ontspanning aan (cultuur, sport, infrastructuur e.a.).
- 3/ Meer investeringen in lokale verenigingen (jeugd, sport, cultuur ...) zijn nodig.
- 4/ Meer lokale evenementen en festiviteiten in de gemeente zijn wenselijk.
Moeten deze initiatieven enkel uitgaan van de gemeente? Andere voorstellen?
- 5/ De gemeente moet een groter aanbod aan assistentiewoningen en serviceflats voorzien.
- 6/ De gemeente moet meer voorzieningen aanbieden voor rolstoelgebruikers, zodat de gemeente ook voor hen toegankelijk is.
De wegen en voetpaden in het algemeen zouden toegankelijker moeten worden voor o.a. rolstoelgebruikers, senioren, ...
- 7/ De gemeente moet maatregelen treffen om bouwgronden, huur- en koopwoningen betaalbaar te houden. Mogelijkheden?
- 8/ De gemeente moet initiatieven opstarten m.b.t. het psychisch welzijn van zowel jongeren als ouderen (vereenzaming, stress, depressie, ...).

Thema Economie en Toerisme

- 1/ Er is nood aan een groter aanbod handelszaken in de gemeente.
Variatie per deelgemeente?
- 2/ De gemeente moet burgers stimuleren om te ondernemen in eigen streek.
- 3/ De gemeente moet zich meer als toeristische trekpleister profileren. Troeven/valkuilen?
- 4/ Lubbeek heeft een eigen landmark nodig. Voorstellen?
- 5/ De gemeente moet inzetten op de ontwikkeling van meer lokale werkgelegenheid.
- 6/ Biologische en duurzame landbouw dient ondersteund en bevorderd te worden.
- 7/ De gemeente moet vooral inzetten op een uitbreiding van het aantal horecazaken.
- 8/ Lubbeek heeft een wekelijkse markt nodig.

Thema Communicatie en Participatie

- 1/ Ik word tijdig geïnformeerd over werken in mijn straat/buurt.
- 2/ Ik vind makkelijk informatie terug over het aanbod voor kinderen en jongeren in Lubbeek.
- 3/ Ik wil dat de gemeente inzet op online dienstverlening.
- 4/ Ik wil het gemeentehuis bezoeken op afspraak.
- 5/ Ik wil de mogelijkheid tot vrije inloop aan het loket.
- 6/ Ik weet hoe ik een opmerking of klacht kan signaleren aan de gemeente.
- 7/ De deelgemeente waar ik woon, wordt goed vertegenwoordigd door het beleid.
(Neem een post-it en schrijf de naam van je deelgemeente erop, en het thema dat je over- of ondergewaardeerd vindt.)
- 8/ De gemeente moet jaarlijks gespreksavonden zoals deze organiseren.

Bijlage 6.

Vragenlijst Burgerpeiling

Beste Lubbekenaar,

Van harte dank om even tijd vrij te maken om deze vragenlijst in te vullen.

Je kan zowel online als op papier deelnemen.

Je kiest ervoor de vragenlijst op papier in te vullen?

Prima, vergeet dan niet om de ingevulde vragenlijst op de post te doen. Gelieve daarvoor de bijgeleverde enveloppe te gebruiken, een postzegel is niet nodig.

Als je de vragenlijst liever digitaal invult, surf dan naar:

www.burgerpeiling.lubbeek.be en log in met jouw respondent-ID:

Hoe invullen?

Voor het beantwoorden van de vragen gebruik je best een blauwe of zwarte balpen. Per vraag worden een aantal mogelijke antwoorden gegeven, die telkens genummerd zijn. Omcirkel het cijfer bij het antwoord dat het best overeenstemt met jouw eigen mening.

Heb je je vergist of heb je per ongeluk meerdere hokjes aangeduid? Zet dan een pijltje bij jouw definitieve antwoord.

Voor de kwaliteit van het onderzoek is het belangrijk dat je alle vragen beantwoordt. Als je de vraag niet kunt beoordelen, of ze niet van toepassing is, duid dit dan aan in de laatste kolom (NVT).

WONEN EN OMGEVING

1. Hoe aangenaam vind je het om in Lubbeek te wonen?

Een cijfer 0 betekent dat je het zeer onaangenaam vindt, een cijfer 10 dat je het zeer aangenaam vindt om in Lubbeek te wonen.

Zeer onaangenaam						Zeer aangenaam				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over de gemeentelijke infrastructuur in Lubbeek?

Een cijfer 0 betekent dat je helemaal niet akkoord gaat met de stelling, een 10 betekent dat je helemaal akkoord gaat. Indien de stelling niet van toepassing is of je hierover geen uitspraak kan doen, duid dit dan aan in de laatste kolom (NVT).

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De wegen zijn goed onderhouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De voetpaden zijn goed onderhouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De fietspaden zijn goed onderhouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het openbaar groen in Lubbeek is goed onderhouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De begraafplaatsen in Lubbeek worden goed onderhouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De gemeentelijke gebouwen zijn goed onderhouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De gemeentelijke gebouwen zijn goed toegankelijk.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

3. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over wonen en ruimtelijke ordening in Lubbeek?

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende betaalbare en kwalitatieve huurwoningen / huurappartementen in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende betaalbare en kwalitatieve koopwoningen / koopappartementen in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende betaalbare bouwgronden in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende sociale huisvesting beschikbaar in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

Er zijn voldoende serviceflats / assistentiewoningen beschikbaar.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Ik vind het belangrijk dat de gemeente leegstand en verkrotting aanpakt.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

4. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het milieu en het groene karakter in Lubbeek?

	Helemaal niet akkoord											Helemaal akkoord											NVT
Er is voldoende openbaar groen in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De gemeente moet bij de heraanleg van straten het inplanten van bomen zoveel mogelijk overwegen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De gemeente doet voldoende inspanningen om het groene karakter te behouden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De huisvuilophaling gebeurt op een goede en vlotte manier.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het containerpark biedt een goede dienstverlening.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het containerpark heeft voldoende ruime openingsuren.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende openbare vuilnisbakken in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Gemeente Lubbeek doet voldoende inspanning om het openbaar domein net en proper te houden.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

5. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over verkeer en mobiliteit in Lubbeek?

	Helemaal niet akkoord											Helemaal akkoord											NVT
In Lubbeek is het mogelijk om op een veilige manier te fietsen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In Lubbeek is het mogelijk om op een veilige manier te wandelen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Ik ondervind hinder van het zwaar verkeer in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende openbaar vervoer in de gemeente.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende openbare parkeergelegenheid in de gemeente.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende parkeerplaatsen voor mensen met een beperking in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In mijn buurt kan ik mij op een vlotte manier verplaatsen met een rolstoel, rollator of met de kinderwagen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

In het algemeen ben ik tevreden over de verkeersveiligheid in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------------------

6. De voorbije jaren werkte de gemeente aan de uitvoering van het gemeentelijk klimaatactieplan.

Welke van onderstaande acties ken je?

Omcirkel **op elke regel** het cijfer dat jouw mening weergeeft:

1 = ja, deze actie ken ik

2 = neen, deze actie is mij niet bekend

	ja, ken ik	neen, niet gekend
Het aanbieden van goedkope leningen voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen in een particuliere woning.	1	2
Het verlenen van een gemeentelijke subsidie voor de plaatsing van een netgekoppelde pv-installatie of een zonneboiler aan particuliere huishoudens.	1	2
Mogelijkheid tot deelname aan samenaankoop van zonnepanelen.	1	2
Ondersteuning van het klimaattraject voor het onderwijs, bekend onder de noemer van 'De Klimaatbrigade'.	1	2
Het bevorderen van fietsgebruik door trage wegen te herwaarderen.	1	2
Het ondersteunen van initiatieven op het vlak van korte-keten landbouw (rechtstreeks van producent naar consument).	1	2

7. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraak?

	Helemaal niet akkoord	Helemaal akkoord	NVT									
Ik vind dat de gemeente prioritair moet inzetten op verdere concrete acties in het kader van het gemeentelijk klimaatactieplan.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

8. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraak?

	Helemaal niet akkoord	Helemaal akkoord	NVT									
Lubbeek moet fusioneren met een andere gemeente.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

BURGER EN WELZIJN

9. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het welzijn in Lubbeek?

Een cijfer 0 betekent dat je helemaal niet akkoord gaat met de stelling, een 10 betekent dat je helemaal akkoord gaat. Indien de stelling niet van toepassing is of je hierover geen uitspraak kan doen, duid dit dan aan in de laatste kolom (NVT).

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende initiatieven zodat de mensen zo lang mogelijk thuis kunnen (blijven) wonen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende initiatieven die inzetten op het bevorderen van sociale relaties in mijn nabije omgeving.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het aanbod van lokale jeugdhulp is voldoende groot.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende initiatieven in de strijd tegen armoede en de ondersteuning van sociaal kwetsbare groepen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende initiatieven om huisvestingsproblemen aan te pakken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

10. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over diverse voorzieningen in Lubbeek?

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende aanbod aan sportactiviteiten in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn in Lubbeek voldoende voorzieningen voor wie sport wil beoefenen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende feestzalen en/of vergaderlokalen om activiteiten te organiseren.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende aanbod aan culturele activiteiten in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende aanbod aan recreatievoorzieningen (wandelen- en fietspaden, recreatiedomeinen etc.).	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende ouderenvoorzieningen (dienstencentra etc.).	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende activiteiten voor ouderen/senioren .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende jongerenvoorzieningen (jeugdcentrum, lokalen jeugdverenigingen etc.).	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
Er zijn voldoende activiteiten voor jongeren .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende voorzieningen voor (kleine) kinderen (speelplein, buitenspeelplekken, ...).	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende activiteiten voor (kleine) kinderen .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het aanbod aan buitenschoolse kinderopvang is voldoende.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is voldoende aanbod aan crèches en onthaalouders in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In het algemeen ben ik tevreden over het aanbod aan voorzieningen in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

11. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over de economische activiteit in Lubbeek?

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
Lubbeek is een ondernemingsvriendelijke gemeente.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De gemeente moet meer inzetten op het aantrekken van handelszaken.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende winkels in mijn buurt.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er zijn voldoende horecazaken in mijn buurt.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Ik maak graag gebruik van de mogelijkheid om bij lokale producenten hun producten aan te kopen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De gemeente doet voldoende inspanning om de lokale handelaars te ondersteunen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

VEILIGHEID

12. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over sociale veiligheid in Lubbeek ?

Een cijfer 0 betekent dat je helemaal niet akkoord gaat met de stelling, een 10 betekent dat je helemaal akkoord gaat. Indien de stelling niet van toepassing is of je hierover geen uitspraak kan doen, duid dit dan aan in de laatste kolom (NVT).

	Helemaal niet akkoord					Helemaal akkoord					NVT	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Er is weinig vandalisme in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Mijn buren houden een oogje in het zeil wanneer ik er niet ben.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In het algemeen voel ik me veilig in Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

13. In welke mate ondervind je in jouw buurt hinder van volgende zaken?

	Helemaal geen hinder					Heel veel hinder					NVT	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Burenruzies	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Nachtlawaai	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Verkeerslawaai	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Drugs	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Openbaar dronkenschap	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Vandalisme	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Geurhinder	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Hondenpoep	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Zwerfvuil	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Sluikstorten	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

14. Indien je de voorbije jaren een feit hebt gemeld aan de politie, in welke mate was je dan tevreden over de behandeling ervan door de politie?

Helemaal niet tevreden											Heel tevreden											Geen feit gemeld
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

15. In welke mate ga je akkoord met onderstaande uitspraken over het optreden van de politie in Lubbeek?

	Helemaal niet akkoord											Helemaal akkoord											NVT
De politie is voldoende aanwezig in het straatbeeld.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De politie treedt correct op.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De politie biedt snel een antwoord op mijn vragen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Ik heb vertrouwen in de politie van Lubbeek.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Ik ken mijn wijkagent .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In het algemeen ben ik tevreden over de dienstverlening van de politie.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

DIENSTVERLENING

16. Gelieve aan te duiden op welke van onderstaande diensten van het gemeentehuis je de voorbije jaren een beroep hebt gedaan.

Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Burgerzaken
2. Stedenbouw
3. Huisvesting
4. Andere (specifieer aub:)
5. Ik heb op geen enkele dienst een beroep gedaan <ga door naar vraag 18>.

17. Wanneer je denkt aan de dienstverlening van het gemeentehuis, welke scores geef je dan aan de volgende thema's?

	Helemaal niet akkoord					Helemaal akkoord					NVT	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De openingsuren van het gemeentehuis zijn voldoende ruim.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het gemeentehuis biedt snel een antwoord op mijn vragen, helpt me snel verder.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De medewerkers in het gemeentehuis bieden deskundige informatie .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De medewerkers zijn klantvriendelijk .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De brieven en documenten die ik ontvang zijn in begrijpbare taal opgesteld.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In het algemeen ben ik tevreden over de dienstverlening in het gemeentehuis.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

18. Gelieve aan te duiden op welke van onderstaande vrijetijdsdiensten je de voorbije jaren een beroep hebt gedaan.

Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Dienst Cultuur
2. Jeugddienst
3. Sportdienst
4. Bibliotheek
5. Ik heb op geen enkele vrijetijdsdienst een beroep gedaan <ga door naar vraag 20>.

19. Wanneer je denkt aan de dienstverlening van de vrijetijdsdiensten, welke scores geef je dan aan de volgende thema's?

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
De medewerkers van de vrijetijdsdiensten bieden snel een antwoord op mijn vragen, helpen me snel verder.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De medewerkers van de vrijetijdsdiensten bieden deskundige informatie .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De medewerkers zijn klantvriendelijk .	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In het algemeen ben ik tevreden over de dienstverlening van de vrijetijdsdiensten.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

20. Heb je de voorbije jaren een beroep gedaan op één van de diensten van het OCMW?

1. Ja
2. Neen <ga door naar vraag 22>

21. Wanneer je denkt aan de dienstverlening van de diensten van het OCMW, welke scores geef je dan aan de volgende thema's?

	Helemaal niet akkoord										Helemaal akkoord										NVT		
De openingsuren van het OCMW zijn voldoende ruim	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
Het OCMW biedt snel een antwoord op mijn vragen, helpt me snel verder	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De medewerkers van het OCMW bieden deskundige informatie	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De medewerkers zijn klantvriendelijk	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
De brieven en documenten die ik ontvang zijn in begrijpbare taal opgesteld.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐
In het algemeen ben ik tevreden over de dienstverlening van het OCMW.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐

22. In welke mate ken en gebruik je de online dienstverlening van de gemeente? (Bv. melding maken, inschrijving vakantiecampen, inschrijving vrijetijdsactiviteiten, downloaden van documenten etc.)

1. Ik ken het en maak er gebruik van.
2. Ik ken het, maar heb er nog geen gebruik van gemaakt.
3. Ik ken het niet.

23. Indien voor het bekomen van gemeentelijke diensten en producten de mogelijkheid geboden wordt om een afspraken te maken bij de dienst, zou dit jou interesseren?

1. Ja, absoluut
2. Eventueel
3. Niet meteen

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

24. Wil je graag meepraten over bepaalde toekomstplannen in Lubbeek?

1. Ja, op vandaag krijgen we daar voldoende de kans toe.
2. Ja, en graag meer dan vandaag het geval is.
3. Neen, dat hoeft voor mij niet <ga door naar vraag 26>.

25. Als je wil meepraten over plannen in Lubbeek, jouw wijk of buurt, hoe wil je dan dat het gemeentebestuur je hierbij betreft? Meerdere antwoorden mogelijk.

1. Via een participatievergadering
2. Via een schriftelijke enquête
3. Via een digitale enquête (via de website)
4. Met een (forum) discussie op de website
5. Via sociale media (Twitter, Facebook)
6. In gesprek met een lokaal politicus (raadslid, schepen, burgemeester, OCMW-voorzitter)
7. Via polls op de website
8. Via een gemeentelijke adviesraad
9. Andere (specifieer aub:)

26. Word je voldoende geïnformeerd door de gemeente?

1. Veel te weinig
2. Te weinig
3. Precies goed
4. Te veel
5. Veel te veel
6. *Geen mening*

27. Hoe wens je graag geïnformeerd te worden door het gemeentebestuur?

Omcirkel **op elke regel** het cijfer dat jouw mening weergeeft:

1 = ja

2 = eventueel

3 = neen

	ja	eventueel	neen
Via de website	1	2	3
Via de regiopagina's in de krant	1	2	3
Via het infoblad 'Lubbeek Info'	1	2	3
Contact met ambtenaren	1	2	3
Contact met lokaal politicus (raadslid, schepen, burgemeester, OCMW-voorzitter)	1	2	3
Lokale en regionale radio en tv	1	2	3
Live-uitzending van de gemeenteraad (via de website)	1	2	3
Via een bewonersbrief	1	2	3
Social media (Twitter, Facebook, YouTube)	1	2	3
Informatiebijeenkomst	1	2	3
E-mail	1	2	3
Via een gemeentelijke app	1	2	3
Via de digitale nieuwsbrief	1	2	3
Via WhatsApp	1	2	3
Via SMS	1	2	3

28. Ben je bereid om jouw e-mailadres ter beschikking te stellen van de gemeente om geïnformeerd te worden?

1. Ja
2. Neen
3. Ik beschik niet over een e-mailadres.

29. Heb je de website www.lubbeek.be al eens bezocht?

1. Ja.
2. Neen <ga door naar vraag 31>.

30. Vond je op de website de informatie waarnaar je op zoek was?

1. Ja, absoluut.
2. Een deeltje, maar niet volledig.
3. Neen, absoluut niet.

31. Ken je de facebookpagina van de gemeente Lubbeek?

1. Ja, en ik ga er af en toe eens kijken.
2. Ja, maar ik heb die nog niet bekeken.
3. Neen, die ken ik niet.

32. Op welke manier lees je het infoblad 'Lubbeek Info?'

1. Ik lees de info aandachtig en bekijk alle artikels.
2. Ik lees de info vluchtig en bekijk de meeste artikels.
3. Ik lees enkel de titels en/of bekijk de foto's.
4. Ik lees de info helemaal niet.

33. In het algemeen, als je de gemeentelijke communicatie (infoblad, website, facebook, ...) door middel van een rapportcijfer zou moeten beoordelen, welk cijfer geef je dan?

Zeer slecht					Zeer goed					Niet te beoordelen	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

IDEËËN EN SUGGESTIES

34. Hieronder kan je 3 zaken aangeven waar de gemeente Lubbeek volgens jou de komende jaren werk moet van maken. Gelieve jouw absolute voorkeur in het eerste veld in te vullen, vervolgens het tweede meest belangrijke, enzovoort.

Prioriteit 1:

Prioriteit 2:

Prioriteit 3:

ACHTERGRONDVRAGEN

Tot slot willen we je graag nog een aantal vragen stellen over jouw persoonlijke situatie. Deze vragenlijst wordt anoniem verwerkt, de antwoorden zijn dus op geen enkele wijze te herleiden tot individuele personen.

35. Hoeveel jaar woon je reeds in Lubbeek?

1. minder dan 5 jaar
2. van 6 tot 10 jaar
3. van 11 tot 20 jaar
4. van 21 tot 30 jaar
5. langer dan 30 jaar

36. In welke deelgemeente van Lubbeek woon je?

1. Lubbeek	3. Linden
2. Pellenberg	4. Binkom

37. Wat is jouw geslacht?

1. man
2. vrouw

38. Tot welke leeftijdscategorie behoort je?

1. 16 – 18 jaar	5. 45 – 54 jaar
2. 19 – 24 jaar	6. 55 – 64 jaar
3. 25 – 34 jaar	7. 65 – 75 jaar
4. 35 – 44 jaar	8. Ouder dan 75 jaar

39. Tot welke beroepscategorie behoort je?

1. student	5. gepensioneerde
2. zelfstandige	6. werkloos / werkzoekend
3. loontrekkende	7. andere
4. huisman / huisvrouw	

40. Ben je ...

1. Gehuwd / samenwonend koppel MET thuiswonende kinderen
2. Gehuwd / samenwonend koppel ZONDER thuiswonende kinderen
3. Alleenstaande ouder MET thuiswonende kinderen
4. Alleenstaande ZONDER (thuiswonende) kinderen
5. Thuiswonend bij ouders, grootouder of familie
6. Wonend in een residentie of woonzorgcentrum

Na dit onderzoek wensen we graag met jou en overige inwoners verder praten over de toekomst van de gemeente Lubbeek. Deze gesprekstafel zal maximaal anderhalf uur duren en zal plaatsvinden in februari 2018. Wanneer je hier graag wenst aan deel te nemen, vul dan hieronder jouw telefoonnummer of e-mailadres in. Indien je liever niet jouw contactgegevens hieronder noteert, kan je steeds ook een mailtje sturen naar burgerpeiling@lubbeek.be. Nadien ontvang je een persoonlijke uitnodiging.

E-mail:

Telefoonnummer:

Wij wensen jou van harte te bedanken en wensen jou nog een fijne dag.

Bijlage 7.

Verslagen van de 7 gesprekstafels (per ronde)

THEMA	MOBILITEIT A - Ronde 1
1.1. Stelling	De wegen zijn aan herstelling toe. (Neem een post-it en schrijf de naam van de plaats/weg er op.)
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Groep stemt meteen in: zo goed als alle wegen zijn aan herstelling toe. - Kapelstraat, Pellenberg: doorheen de jaren beschadigd door zwaar verkeer. Algemeen worden de vooroorlogse betonbanen niet of weinig aangepakt. De as zwaar verkeer loopt sinds de recente wijzigingen alleen nog maar door Pellenberg, maar de bewoners daar hebben het gevoel dat hun gemeente nooit aan de beurt komt voor onderhoud. - Werken duren soms veel te lang (Schubbeek 1,5 jaar). Als inwoners dan een klacht hierover willen neerleggen bij administratie of politiek, hebben ze het gevoel dat er niet geluisterd wordt. Men reageert defensief en volgt zelden of nooit de klachten op. <p>In dat verband een veel gehoorde opmerking: petitie krijgen geen reactie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omleidingen moeten beter doordacht worden.
1.3. Actiepunten	Behalve de feitelijke overlast door straatwerken of gebrekkig onderhoud, worstelen de bewoners met een gevoel van onmacht. Een eerste pijler kan zijn niet enkel de organisatie van de werken, maar ook de communicatie errond verbeteren.
2.1. Stelling	De gemeente moet in fiets- en voetpaden investeren.
2.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Eerste reactie: er leeft veel frustratie in de groep over fiets- en voetpaden. Er is quasi niets veranderd in de laatste 20 jaar terwijl de fietsroutes i.f.v. school- en werkverkeer al jaren geleden beter ontwikkeld hadden moeten worden. Bv. Dorpskern Linden heeft dringend nood aan duidelijk afgescheiden fietspaden. Fietspaden Houwaarstraat, Pastorijstraat en Gemeentestraat moeten én beter onderhouden, én met elkaar verbonden worden. - Een ander heikel punt is dat de dorpskernen onderling niet verbonden zijn door een veilig fietspad.
2.3. Actiepunten	Deze groep vraagt dringend een meldpunt, specifiek voor verkeersproblemen. Graag krijgt deze cel of persoon een mandaat om snel veranderingen door te voeren waar nodig. Bv. een flitspaal of extra controles ter hoogte van de Gemeentestraat Linden tijdens het spitsuur van de scholen zou op korte termijn enkele hardnekkige hardrijders en foutparkeerders aanpakken.
3.1. Stelling	Ik ben bereid bij te dragen aan de aanleg van een fiets- en wandelknooppuntennetwerk in Lubbeek.
3.2. Discussie	Als ze eenmaal goed uitgebouwd zijn, zouden mensen bereid zijn een handje toe te steken bij bv. onderhoud maar op dit moment wordt de infrastructuur als ondermaats gezien.
3.3. Actiepunten	/
4.1. Stelling	De gemeente moet meer snelheidsremmende middelen gebruiken op de wegen, zodat chauffeurs verplicht worden om hun snelheid aan te passen.
4.2. Discussie	Zie hoger: flitspalen worden vooral gevraagd als middel om de opgelegde zone 30 in de dorpskernen te respecteren. Men geeft aan dat er wel goede snelheidsmarkeringen bestaan, maar er volgt geen enkele sanctie indien men deze niet naleeft.
4.3. Actiepunten	Extra politiecontroles.
5.1. Stelling	De gemeente moet investeren in oplossingen om zwaar vervoer uit de centra van de gemeente en/of de deelgemeenten te weren.

5.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Deze stelling leeft binnen onze groep vooral bij de inwoners afkomstig uit Pellenberg. Men geeft aan dat er al een actiecomité bestaat dat veel nuttige info verzameld heeft, maar de leden voelen zich niet gehoord door de burgemeester/schepenen van mobiliteit. Een lid van het actiecomité geeft aan dat het plan op papier 'Mobiliteit 2020' goede ideeën bevat, maar dat hier zeer weinig van uitgevoerd werd de afgelopen jaren. - Sommige straten kunnen omwille van wegdek/gebrek aan fiets-of voetpad/nabijheid scholen simpelweg geen zwaar verkeer aan. Men wil dat de gemeente hier vooraf beter over nadenkt. (GIS biedt mogelijke oplossing?) - Iedereen wil een globaal, verbindend mobiliteitsplan tussen alle deelgemeenten waar veiligheid en het beperken van lawaaihinder voorop staan.
5.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Regelmatiger communiceren over de globale visie mobiliteit: waarheen evolueren we? Hoe passen werken/tijdelijke omleiding zwaar verkeer in het grote plaatje? - Eenvoudige kortetermijnoplossing: alternerende reeksen paaltjes plaatsen op de drukst gebruikte straten. Inwoners kunnen nog makkelijk van en naar hun huis maar het zal zeker hardrijders en zwaar verkeer ontmoedigen deze route te nemen.
6.1. Stelling	Er moet meer parkeergelegenheid gecreëerd worden in de dorpskernen.
6.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Lubbeek: Men wil vooral de parkeergelegenheid die er is, behouden. De angst leeft dat opgelegde tijdslimieten of betalend parkeren vooral minder mobiele bewoners zullen treffen. - Linden: parkeergelegenheid Spar creëert onveilige situaties, zowel naar de Gemeentestraat toe als naar het fiets- en voetpad naast de winkel toe.
6.3. Actiepunten	Voorstel om een grotere gemeenschappelijke parking aan te leggen ter hoogte van de Wolvendreef aan de Diestsesteenweg, om zo het centrum te ontlasten.
7.1. Stelling	Alle dorpskernen moeten volledig zone 30 worden.
7.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Zeker voor de dorpskern Linden is men het hiermee eens. De dorpskom wordt quasi volledig ingenomen door 2 scholen met een almaar groeiend leerlingenaantal, en veiligheid moet op de eerste plaats komen. - Sommige mensen opperen dat het moeilijk wordt de dorpskern precies af te bakenen. - Het merendeel is voor een fiets- en voetgangersvriendelijk dorpscentrum, waarbij auto's waar mogelijk geweerd worden.
7.3. Actiepunten	Al met al is men tevreden met de layout van de huidige zone 30's in de dorpen, maar de gemeente moet inspanningen leveren om deze ook te laten respecteren door alle chauffeurs.
8.1. Stelling	De gemeente moet een inspanning vragen aan De Lijn om extra diensten te verzekeren. (bv. weekend, deelgemeenten...).
8.2. Discussie	Niet aan bod gekomen.
8.3. Actiepunten	/

THEMA	MOBILITEIT A - Ronde 2
1.1. Stelling	De wegen zijn aan herstelling toe. (Neem een post-it en schrijf de naam van de plaats/weg er op.)
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Een groot knelpunt is de slechte kwaliteit van de kleinere landwegen. Deze kunnen verstevigd worden door bvb. boorden met kasseien aan te brengen (dit werd geopperd naar het voorbeeld van Holsbeek). - Wanneer met melding maakt van een probleem i.v.m. wegen, vindt men geen gehoor. - Heurbeek: wegdek vol putten, herstellen met randen zoals Roth. - Bollenberg: grote putten. - Dringende herstellingen zijn nodig op verschillende plaatsen, maar als ze dan gebeuren, is het niet altijd doordacht. Cfr. heraanleg Lostraat Pellenberg: heeft volgens de bewoners geen enkele zin gehad.
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente kan burgers toegang geven tot GIS Module en hier kaarten bijhouden met planning werken/werkelijke vooruitgang etc. - Interne communicatie gemeente moet verbeterd worden: van melding of klacht de weg naar de juiste dienst vinden blijkt moeilijk.
2.1. Stelling	De gemeente moet in fiets- en voetpaden investeren.
2.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Fietsveiligheid is een groot werkpunt voor deze gemeente. Er zijn niet eens afgescheiden fietspaden voorradig in elke dorpskern om de kinderen veilig door het centrum tot aan hun school te laten fietsen. Dit wordt gezien als de minimale dienstverlening die de gemeente moet kunnen bieden aan zijn burgers. - De Dorpsstraat in Lubbeek is zelfs levensgevaarlijk voor voetgangers. - Is trajectcontrole mogelijk op de Staatsbaan? - Men is op de goede weg met de ontwikkeling van de trage wegen: graag dit soort initiatieven doorzetten. In dat verband wordt verwezen naar Holsbeek, waar op het traject Kortrijksebaan ter hoogte van Kortrijk-Dutsel goede fiets- en voetpaden aangelegd zijn. - Onveilige fietspaden, o.a. Plein in Pellenberg, Lostraat in Pellenberg.
2.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Overal moeten de verkeersstromen beter gescheiden worden: zwaar verkeer, auto's, fietsen... - Voorstel om Herendaal om te vormen tot fietsstraat en volledig autovrij te maken. - Alle deelgemeenten met elkaar verbinden d.m.v. veilige fietspaden. - Meer politiecontrole's tegen hardrijders en foutparkeerders! Merk op dat men in deze groep de politie zélf al heeft zien fout parkeren. - Graag meer flitspalen nabij de dorpskernen, vooral zone 30's. - In overleg gaan met bvb. gemeente Holsbeek, die wel inspanningen geleverd heeft op vlak van bvb. draaglijke omleidingen/betere fietspaden.
3.1. Stelling	Ik ben bereid bij te dragen aan de aanleg van een fiets- en wandelknooppuntennetwerk in Lubbeek.
3.2. Discussie	Niet aan bod gekomen.
3.3. Actiepunten	/
4.1. Stelling	De gemeente moet meer snelheidsremmende middelen gebruiken op de wegen, zodat chauffeurs verplicht worden om hun snelheid aan te passen.
4.2. Discussie	Consensus is dat men over voldoende middelen beschikt (remmers, verkeersborden..) maar dat er geen sanctie volgt als het verkeer deze regels niet volgt.
4.3. Actiepunten	<p>Meer controles.</p> <p>Beter doordacht mobiliteitsplan: waarheen met alle auto's, fietsen...?</p>

5.1. Stelling	De gemeente moet investeren in oplossingen om zwaar vervoer uit de centra van de gemeente en/of de deelgemeenten te weren.
5.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Sommige middelen om zwaar verkeer te weren worden ondoordacht gebruikt; zo staat er een verbodsbord ter hoogte van de Lastberg maar dat is voor vrachtwagens makkelijk te omzeilen door de volgende afslag te nemen. Dan heeft men het bord 'niet gezien'. - Sommige kleine wegen zijn altijd verboden terrein voor zwaar verkeer! Schade aan wegdek of huizen wordt nadien niet hersteld door de gemeente.
5.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Assertiever optreden naar andere gemeenten toe bij de implementatie van een globaal mobiliteitsplan: Leuvense omleidingen reiken soms tot op grondgebied Lubbeek. - Voorstel tot verplaatsen bedrijf Roelants. Het gaat om een zandgroeve, maar meer dan de helft van de activiteiten (nl. afvalverwerking e.d.) kunnen elders uitgevoerd worden dan in het landelijke gebied van de groeve.
6.1. Stelling	Er moet meer parkeergelegenheid gecreëerd worden in de dorpskernen.
6.2. Discussie	Specifiek voor Lubbeek wordt de parkeersituatie ter hoogte van de school St. Martinus vermeld als bijzonder onveilig. Liever geen extra parkeerplaatsen dan ondoordacht aangelegde.
6.3. Actiepunten	Globaal mobiliteitsplan uitwerken en dan pas beslissen waar extra parking nodig is/aangewezen is.
7.1. Stelling	Alle dorpskernen moeten volledig zone 30 worden.
7.2. Discussie	Dit is volgens onze groep enkel nodig tijdens spitsuur scholen . Buiten de start- en einduren van de scholen mogen de dorpskernen zone 50 blijven.
7.3. Actiepunten	Voorstel aankoop alternerende verkeersborden: zone 30-zone 50.
8.1. Stelling	De gemeente moet een inspanning vragen aan De Lijn om extra diensten te verzekeren. (bv. weekend, deelgemeenten...).
8.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Vooral in het weekend is er een gebrek aan openbaar vervoer. Veel lijnen zijn gericht op Leuven maar men wil bv. ook naar Aarschot of Tienen. - Dorpskernen zijn onderling niet verbonden d.m.v. openbaar vervoer, voor een traject van enkele km moet men 1 à 2 keer overstappen.
8.3. Actiepunten	Verdeelde reactie groep: sommigen willen meer bussen in het weekend vragen, anderen geven aan dat de lijnen die nu al bestaan, vaak quasi leeg rondrijden.

THEMA	MOBILITEIT
1.1. Stelling	De wegen zijn aan herstelling toe.
1.2. Discussie	<p>Ronde 1</p> <p><u>1 groene bol</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -In de Kapelstraat – Ganzendries sluiten de betonblokken niet meer aan. Door het zwaar doorgaand vervoer rammelt het. -Het wegdek van de Bollenberg is niet meer van deze tijd. -In de Melkerijstraat werden een witte en gele lijn getekend op 1 meter van de hoek Staatsbaan – Melkerijstraat en mag je 5 à 6 meter voor de bushalte parkeren <p>Ronde 2</p> <p><u>1 groene bol</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Aandacht voor de fietspaden in de Endepoelstraat en de Houwaartse Baan -Aandacht voor het gevaarlijk kruispunt aan de garage Empsen in Binkom -Bollenberg is heel gevaarlijk om te fietsen
1.3. Actiepunten	<p>Ronde 1:</p> <p>Heel veel wegen in Lubbeek zijn aan herstelling toe.</p> <p>Ronde 2:</p> <p>Aandacht voor de verkeersveiligheid in de Endepoelstraat en de Bollenberg</p>
THEMA	MOBILITEIT
2.1. Stelling	De gemeente moet in fiets- en voetpaden investeren.
2.2. Discussie	<p>Ronde 1:</p> <p><u>2 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Fietspaden gevraagd op de Ganzendries – Bollenberg. -In de dorpskern zijn er fietspaden, maar de auto's parkeren erop. -Ofwel zijn er geen fietspaden, ofwel zijn ze kapotgereden. -Op de Geestbeek ook deftig fietspad gewenst, er ligt er één maar het is niet in orde. -In de Dorpsstraat is de fietssuggestiestrook niet de meest veilige situatie. -Als er fietspaden liggen wordt er niet op gefietst. <p>Ronde 2:</p> <p><u>9 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -In de Lostraat is een fietspad, maar niet optimaal. -Er is wel een fietspad op de Gellenberg, maar geen oversteekplaatsen, veel bochten, veel snelheid = geen veilige oversteekplaats -fietspad met haagje is ideaal scenario. -fietspad op de Geestbeek richting Kortrijk-Dutsel is in slechte staat. <p>Aansluitend in de gemeente Holsbeek ligt er een perfect fietspad.</p>
2.3. Actiepunten	Vraag naar zebrapaden op de Gellenberg.
THEMA	MOBILITEIT

3.1. Stelling	Ik ben bereid bij te dragen aan de aanleg van een fiets-en wandelknooppuntennetwerk in Lubbeek.
3.2. Discussie	<p>Ronde 1</p> <p><u>1 groene bol</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -De mensen snappen de vraag niet goed -Voor de wandelwegen zijn ze bereid het peter- en meterschap op te nemen. -De meeste bordjes zijn niet meer leesbaar. -Vraag om de wandelpaden in orde te maken. -De gemeente heeft het save-label gekregen en is daar fier op. Toch zijn er een heel aantal gevaarlijke wegen in de gemeente. Moest de vereniging nu komen kijken zou de gemeente dit label waarschijnlijk niet meer krijgen. <p>Ronde 2</p> <p><u>2 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -De mensen weten niet goed hoe ze deze vraag moeten interpreteren. -De Bolleberg is zeer gevaarlijk. -extra aandacht voor de veiligheid rond de bushaltes
3.3. Actiepunten	
THEMA	MOBILITEIT
4.1. Stelling	De gemeente moet meer snelheidsremmende middelen gebruiken op de wegen, zodat chauffeurs verplicht worden om hun snelheid aan te passen.
4.2. Discussie	<p>Ronde 1</p> <p><u>3 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -In de Grotendries rijden de moto's heel snel -In de Melkerijstraat wordt te snel gereden ondanks de verkeersborden. Wielertoeristen rijden te hard door deze straat en ook de tractors met beer rijden aan 70 km/u en er is geen controle. -Goed opletten wat het plaatsen van vluchtheuvels betreft. Dit geeft lawaaioverlast (Plein). -In de Sint-Gertrudendries zijn er wel veel vluchtheuvels, maar ze zijn altijd kapot. -In de Binkomstraat is er echt terreur van auto's die te snel rijden. Een flietspaal zou hier misschien wenselijk zijn; -De Kapelstraat is een snelweg, de versmalling aan Pasteels wordt continue kapotgereden en niet hersteld. - voorstel om systeem zoals in Spanje/Portugal in te voeren, waarbij een slim verkeerslicht geplaatst wordt. Bij te snel rijden, springt dit licht op rood en doet u stoppen. -verschillende snelheidsregimes op de Bollenberg, waarop basseer je bebouwde kom. -snelheidsregimes zijn niet logisch. <p>Ronde 2</p> <p><u>1 groene en 1 rode bol</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> -Zebrapaden aanleggen -70 km/u op alle hoofdwegen -50-70-50 zoals op Bollenberg is verwarrend. -Waarom wegversmalling bij 50km/u. -Wegversmallingen kunnen een oplossing zijn. -geen bloembakken -Lostraat, af en toe controles
4.3. Actiepunten	<p>Ronde 1 Nadenken over creatieve en betere oplossingen</p> <p>Ronde 2 Evaluatie zone 50. Veel inconsistentie. Ze rijden toch harder. Controles doen</p>
THEMA	MOBILITEIT
5.1. Stelling	De gemeente moet investeren in oplossingen om zwaar vervoer uit de centra van de gemeente en/of de deelgemeente te weren.
5.2. Discussie	<p>Ronde 1 <u>6 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbod op zwaar vervoer zou dankzij een petitie om zwaar doorgaand verkeer te beperken in voege gaan vanaf 1 mei. - Het is niet evident om zwaar verkeer te weren. -De Groenendries is gevaarlijk voor kinderen. -In de Melkerijstraat rijden camions met bouwmaterialen. - Veel doorgaand verkeer dat doorrijdt tussen E314 en E40. <p>Ronde 2 <u>3 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Niet door Dorpsstraat wanneer kinderen naar school moeten. Zeker tijdens de schooluren -Buitenlandse chauffeurs rijden door Lubbeek, sluipverkeer. -Doorsteek gemeente E40 – E314. -Ook sluipverkeer bij files
5.3. Actiepunten	<p>Ronde1 Vraag dat de gemeente een serieus gesprek voert met de transportbedrijven en grote bedrijven op het grondgebied van Lubbeek</p> <p>Ronde 2 Kijken naar andere routes</p>
THEMA	MOBILITEIT
6.1. Stelling	Er moet meer parkeergelegenheid gecreëerd worden in de dorpskernen.
6.2. Discussie	<p>Ronde 1 <u>1 groen bol en 3 rode bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Er is voldoende parking in de Dorpskring. -In Sint-Bernard en Sint-Martinus is er voldoende parkeerplaats - er is ook parking op het Dorpsplein, aan de Pastorie in de Binkomstraat; de parking aan Celis en Happyland (Staatsbaan), de parking aan de school (Lubbeek)

	<p>Ronde 2</p> <p><u>1 rode bol</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Onderscheid maken tussen kortparkeerders en langparkeerders. De parkeermogelijkheden moeten anders ingedeeld worden. -Dorpkring vermijden parkeren op fietspad. -Er zijn parkeermogelijkheden genoeg in Lubbeek, er moeten geen bij gecreëerd worden.
6.3. Actiepunten	<p>Ronde 1</p> <p>Optreden tegen parkeren op fietspaden. Sommige parkeermogelijkheden zijn te weinig gekend</p> <p>Ronde 2</p> <p>Er zijn voldoende parkeermogelijkheden, maar ze moeten anders ingedeeld worden en beter benut worden.</p>
THEMA	MOBILITEIT
7.1. Stelling	Alle dorpskernen moeten volledig zone 30 worden.
7.2. Discussie	<p>Ronde 1</p> <p><u>2 groene bollen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Eerst zone 50 respecteren -50 is beter dan 30 -Aan schoolomgeving zone 30, niet de volledige dorpskernen <p>Ronde 2</p> <p><u>1 groene bol</u></p> <p>Zone 30 aan scholen, waarom geen led verlichting en zone 30 flexibel maken</p>
7.3. Actiepunten	
THEMA	MOBILITEIT
8.1. Stelling	De gemeente moet een inspanning vragen aan De Lijn om extra diensten te verzekeren. (bv weekend, deelgemeenten...)
8.2. Discussie	<p>Ronde 1</p> <p><u>2 groene bollen en 1 rode</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Er zijn heel busverbindingen in Lubbeek -Wel slechte verbinding naar Aarschot -Beter busverbindingen naar de scholen gevraagd <p>Ronde 2</p> <p><u>Geen bolletjes</u></p> <p>-er zijn voldoende busverbindingen in Lubbeek en op alle tijdstippen</p>
8.3. Actiepunten	

THEMA	MOBILITEIT
1.1. Stelling	De wegen zijn aan herstelling toe. (Neem een post-it en schrijf de naam van de plaats/weg er op.)
1.2. Discussie	Verschillende wegen liggen er slecht bij. Er worden reparaties gedaan wanneer een burger klaagt. Deze worden dan enkel uitgevoerd aan het stuk waarover geklaagd is, meestal voor de deur van deze burger. De rest van de straat blijft er dan in slechte staat bij liggen. Houwaertstraat, Meenselstraat.
1.3. Actiepunten	In kaart brengen van herstellingen en deze stelselmatig afwerken, niet enkel bij een klacht.
2.1. Stelling	De gemeente moet in fiets- en voetpaden investeren.
2.2. Discussie	Het is bedroevend. De fiets wordt meer en meer gepromoot, vanaf het middelbaar gaan de kinderen met de fiets. Er wordt echter snel gereden, er is geen apart fietspad, of gewoon geen fietspad. Ook heel gevaarlijk zijn de opritten van winkels enz. De fietspaden die er zijn, zijn van slechte kwaliteit. Naast investeren in fietspaden, is het onderhoud ook heel belangrijk. Fietssuggestiestroken zijn geen veilige oplossing, vlees nog vis. Er zijn te weinig fietspaden in de gemeente: Bollenberg, Ganzendries, Houwaertsebaan. Mensen moeten ook zelf eens nadenken over hoe ze zich voortbewegen maar onze gemeente is niet aangepast om meer de fiets te nemen. Onze kinderen worden veel met de auto vervoerd in Lubbeek maar als er betere fietspaden zouden zijn, mogen ze zelfstandig met de fiets gaan. Oversteken van Diestsesteenweg zonder lichten voor de kinderen is levensgevaarlijk, evenals aan de Wolvendreef, zeker op de uren waar de school start. Bedenking: het plaatsen van verkeerslichten stuurt misschien nog meer wagens door de dorpen. Voetpaden zijn oké in de centra. Wat de stille wegen betreft, is de gemeente bezig om zich er goed vanaf te maken. Als je nagaat wat er is en wat er moet zijn, is het schandalig.
2.3. Actiepunten	Meer fietspaden voorzien en deze ook onderhouden. Nadenken over verkeerslichten aan belangrijke oversteekplaatsen, kruispunten Diestsesteenweg. Misschien verkeerslichten voor zwakke weggebruikers met drukknop op deze plaatsen. Zorgen dat de trage wegen terug opengesteld en onderhouden worden.
3.1. Stelling	Ik ben bereid bij te dragen aan de aanleg van een fiets- en wandelknooppuntennetwerk in Lubbeek.
3.2. Discussie	
3.3. Actiepunten	
4.1. Stelling	De gemeente moet meer snelheidsremmende middelen gebruiken op de wegen, zodat chauffeurs verplicht worden om hun snelheid aan te passen.
4.2. Discussie	
4.3. Actiepunten	
5.1. Stelling	De gemeente moet investeren in oplossingen om zwaar vervoer uit de centra van de gemeente en/of de deelgemeenten te weren.
5.2. Discussie	Er zijn 20-tal actiecomités rond dit thema (Uilenkot, Meenselstraat). Vervoer vanuit Tienen mag Vissenaken niet binnen, dus komt het allemaal door Lubbeek. De verschillende deelgemeenten hebben er last van. Oppassen! Als je het verkeer uit het centrum weert, stuur je het naar andere delen van de gemeente. Het woord 'centra' moet uit de stelling. In Binkom barsten de huizen, er wordt zeer hard gereden, constant gedaver.

	<p>Het probleem is ook dat de wegen niet aangepast zijn. Ze zijn te smal. Lokaal mag er wel zwaar verkeer zijn, maar zoveel zwaar verkeer, daar zijn de wegen niet voor aangepast. De wegen zien eruit als een lappendeken van betonplaten, de straten zijn stuk gereden.</p> <p>Heurbeek heeft minder zwaar verkeer, soms tankwagens, maar we hebben heel veel sluipverkeer.</p> <p>Er zijn wegen waar een bord staat dat het verboden is voor een bepaald tonnage (bijvoorbeeld Steenveldstraat), toch rijdt er veel zwaar verkeer. Er is geen controle, de borden, de regels worden niet afgedwongen.</p> <p>Gemeente moet ook nadenken over welke vergunningen ze afleveren aan bedrijven, hierbij wordt niet nagedacht aan de impact dat dit heeft op de buurt, zeker ivm zwaar verkeer.</p>
5.3. Actiepunten	<p>Verbod voor zwaar verkeer, gekoppeld aan controle op dat verbod.</p> <p>Acties tegen sluipverkeer.</p> <p>Nadenken over alle gevolgen bij het afleveren van vergunningen.</p>
6.1. Stelling	Er moet meer parkeergelegenheid gecreëerd worden in de dorpskernen.
6.2. Discussie	
6.3. Actiepunten	
7.1. Stelling	Alle dorpskernen moeten volledig zone 30 worden.
7.2. Discussie	<p>30 is heel traag, is dat leefbaar? Aan de bakker in de Dopsstraat en aan de scholen oké, maar op andere plaatsen moeilijk. In Leuven is het overall 30 en iedereen past zich aan.</p> <p>De dopskernen 30, daarbuiten niet. Wat is een dorpskern, wat is een centrum? Iedereen wil dat men traag rijdt waar hij woont. Aan scholen 30 oké maar ze moeten ook naar school fietsen. Als je dit koppelt aan goede fietspaden, degelijk en gescheiden van de weg, is het al veiliger. Er moet een andere mentaliteit komen wat verkeer betreft.</p>
7.3. Actiepunten	Eerst fietspaden in orde brengen, dat zorgt al voor een veiligere omgeving.
8.1. Stelling	De gemeente moet een inspanning vragen aan De Lijn om extra diensten te verzekeren. (bv. weekend, deelgemeenten...).
8.2. Discussie	<p>Als je kleine kinderen hebt, valt dit niet op. Als je oudere kinderen hebt, wordt het problematisch. Leuven is nog bereikbaar, maar andere gemeenten niet. Naar Bierbeek is een probleem, naar Aarschot en Boutersem ook. In Binkom zeer weinig bussen. Binkom wordt in het weekend volledig afgesloten.</p> <p>Nachtbus is tot Lubbeek dorp, dan moet je nog in je auto stappen.</p> <p>Tussen de deelgemeenten zelf zijn er geen bussen, wel vanop de steenweg, maar dat is ver van de kern. Bijvoorbeeld geen bus van Linden om naar de bib in Lubbeek te gaan. Groot gemis in Linden. Er zou een bus moeten zijn die enkele keren per dag de verbinding Linden – Lubbeek maakt.</p> <p>Er is wel een belbus geweest maar die is afgeschaft. Belbus kan je niet vastleggen voor een vaste periode elke dag. Hij was ook niet stipt.</p> <p>Er zou een ring gemaakt moeten worden door de gemeente.</p> <p>Er is in het verleden gezegd dat er niet gehoopt moet worden op meer bussen. Men wil naar het idee dat iedereen zich naar de Diestsesteenweg moet bewegen en daar rijdt een superbussen die dan constant op en af rijdt naar Leuven. Zou een oplossing zijn als er ook zo'n verbinding is naar de Tiensesteenweg, dan heb je een ring, een lus. Er moet dan wel plaats voorzien worden om fietsen te plaatsen.</p>
8.3. Actiepunten	Graag betere verbindingen binnen de gemeente. Ook Binkom in het weekend. Indien dit niet mogelijk is, idee van de superbussen, op beide steenwegen met

	voldoende plaats om fietsen achter te laten.
--	--

THEMA	MOBILITEIT
1.1. Stelling	De wegen zijn aan herstelling toe. (Neem een post-it en schrijf de naam van de plaats/weg er op.)
1.2. Discussie	Bollenberg! Wegmarkering is ook zeer onduidelijk. Lostraat, Ganzendries, Pellenbergsesteenweg.
1.3. Actiepunten	
2.1. Stelling	De gemeente moet in fiets- en voetpaden investeren.
2.2. Discussie	In Pellenberg zijn de voetpaden fietspaden, je wordt van je sokken gereden. Er zijn ook te weinig fietspaden. Bollenberg is levensgevaarlijk. Gevaar van ander verkeer maar ook van water dat niet weg kan. De weg zit ook vol putten en kuilen. Als er fietspaden zijn, zijn ze zo slecht dat iedereen op de straat rijdt. Raar voor een landelijke gemeente, daar is toch plaats genoeg? Is anders dan in de stad. Bollenberg is ook een probleem met onteigeningen, gemeente verwacht dat mensen gratis grond afgeven. Als er nieuwe straten aangelegd worden, waarom wordt er dan niet ineens een voetpad en fietspad mee aangelegd? In buurtgemeenten zijn er op drukke assen wel afgescheiden fietspaden. Waarom kan het daar wel, zijn die dan zo rijk? Bollenberg, Pellenbergsesteenweg, ... dringend! Op de centrale assen moeten fietspaden komen, de wegen naar de steenwegen. Diestsesteenweg: in Leuven mooi fietspad, vanaf het Lubbeek wordt, is het fietspad van slechte staat.
2.3. Actiepunten	Er moeten meer fietspaden komen, de reeds bestaande fietspaden moeten degelijk zijn en goed onderhouden worden.
3.1. Stelling	Ik ben bereid bij te dragen aan de aanleg van een fiets- en wandelknooppuntennetwerk in Lubbeek.
3.2. Discussie	
3.3. Actiepunten	
4.1. Stelling	De gemeente moet meer snelheidsremmende middelen gebruiken op de wegen, zodat chauffeurs verplicht worden om hun snelheid aan te passen.
4.2. Discussie	Ja, maar binnen een beleidsplan, niet gewoon een bloempot zetten. De bestuurder moet voelen dat hij minder snel moet rijden. Als er fietspaden aangelegd worden, wordt de weg minder breed en kan er minder snel gereden worden. Visueel een kern maken, duidelijkheid scheppen (fietspad geen voetpad). Wel goed gedaan: kruispunten in de gemeentestraat, dit is visueel een aanpassing waardoor je nadenkt en merkt dat er een kruispunt komt, waardoor je automatisch trager gaat rijden. Kruispunt Linden aan de school: niet veilig, geen zebraapad aan 1 kant. Het gaat nog gevaarlijker worden. Er zijn nochtans goede voorbeelden in Vlaanderen, er bestaan toch bureaus die daarrond werken. Er wordt nu ad hoc gewerkt, we zetten een bloembak en het is in orde. Investeer in je grote assen en werk dan verder. Kader alles in een groter plan (zwaar verkeer, fietspaden, voetpaden, borden, controle, ...). Als de snelheid naar 50 verlaagd wordt, zijn de eisen voor gescheiden fietspaden al lager. Verkeerslichten zijn ook snelheidsremmende middelen. De kinderen kunnen de Diestsesteenweg niet veilig oversteken. Als autobestuurder kan je enkel oversteken als er dan een voetganger is, zoniet is het levensgevaarlijk. Je creëert gaten in het verkeer met een verkeerslicht, er komen blokken. Leuven duwt het verkeer met de lichten naar Lubbeek. Andere gemeenten nemen maatregelen waardoor Lubbeek de dupe is.
4.3. Actiepunten	Niet zomaar in het wilde weg losstaande oplossingen voorzien, moet kaderen in een globaal plan, niet enkel 'putten vullen'. Rekening houden met de

	verschillende kernen, niet enkel met de dorpskernen.
5.1. Stelling	De gemeente moet investeren in oplossingen om zwaar vervoer uit de centra van de gemeente en/of de deelgemeenten te weren.
5.2. Discussie	Er is veel te veel zwaar verkeer, vooral in Pellenberg maar eigenlijk in heel Lubbeek. Waarom alleen uit het centrum weren, ook uit de andere, vaak kleine, straatjes (Uilenkot). Gemeente heeft moeite gedaan om het proper te maken aan Uilenkot maar het is er volledig terug stuk gereden. Er zijn meerdere problemen: lokaal verkeer maar ook verkeer dat doorrijdt omdat Leuven en Boutersem afgesloten is voor zwaar verkeer (oa. Panoramalaan). Zwaar vervoer rijdt ook op plaatsen waar ze niet mogen rijden. Sinds er heffing is op de autostrade en er veel file is, rijden ze eraf en in Aarschot er terug op. Veel te veel doorgaand verkeer. Lokaal verkeer gaat er altijd zijn. Er zijn ook zeer veel transportfirma's in Lubbeek, gespreid. Er is geen industrieterrein waar ze gevestigd zijn. Er moet dan ook nagedacht worden of de zandgroeve wel uitgebreid moet worden. Er wordt daar geen stelling in genomen, dat blijft aanmodderen. In Linden wordt dit minder ervaren. Er is geen communicatie met de omliggende gemeenten. Lubbeek heeft nu al de last omdat de andere gemeenten al eerder een maatregel genomen hebben, zonder overleg. Korbeek-Lo heeft het al zonder overleg gedaan, Leuven ook en nu gaat Lubbeek ook maatregelen nemen zonder overleg.
5.3. Actiepunten	Zowel het lokaal als het sluip-zwaar verkeer moet aangepakt worden. Ze zouden de 2 grote steenwegen genomen moeten worden. Overleg tussen verschillende gemeenten moet beter, dat is er nu niet.
6.1. Stelling	Er moet meer parkeergelegenheid gecreëerd worden in de dorpskernen.
6.2. Discussie	De meerderheid vindt dat er voldoende parkeergelegenheid is. In Pellenberg is er wel een probleem aan bijvoorbeeld de voetbalterreinen. Er gaat ook een nieuwe school komen en daar verdwijnen weer parkeerplaatsen. Wat als er dan een activiteit is, waar gaat iedereen dan staan. Er is geen parkeerbeleid. In Lubbeek centrum is er parking genoeg. En toch parkeert iedereen op het fietspad aan de beenhouwer. In Linden worden er dan plaatsen bij gecreëerd, maar dat is ook niet nagevraagd. Er is gezegd 'zo wordt het'. Er is geen logica voor heel de gemeente. Waarom verschilt het parkeerbeleid per deelgemeente. Waarom komen mensen met de auto: omdat het levensgevaarlijk is met de fiets.
6.3. Actiepunten	Parkeergelegenheid voldoende, behalve in Pellenberg.
7.1. Stelling	Alle dorpskernen moeten volledig zone 30 worden.
7.2. Discussie	Heeft weinig zin, wordt niet gehandhaafd, andere maatregelen zijn beter. Eerst de snelheden die er nu zijn respecteren, infrastructuur moet aangepast worden. Wegen zo aanpassen dat je er niet sneller kan rijden. Bijkomende opmerking: kleine bordjes van 50 zijn bijna niet te zien.
7.3. Actiepunten	Wegen anders aanleggen (vernaauwing), dan rijdt men automatisch trager.
8.1. Stelling	De gemeente moet een inspanning vragen aan De Lijn om extra diensten te verzekeren. (bv. weekend, deelgemeenten...).
8.2. Discussie	Is afschuiven van eigen verantwoordelijkheden. De Lijn werkt goed, Pellenberg gaat heel vlot. Het is echter niet gemakkelijk om vanuit een deelgemeente naar Lubbeek centrum te gaan. Je moet dan naar Leuven. Je kan bijvoorbeeld niet van Pellenberg naar Bierbeek. Tussen de deelgemeenten en de omliggende gemeenten is er een slechte verbinding. Waarom naar Leuven de bus nemen, je staat toch in de file, beter met de fiets. Er zijn echter heel wat mensen die niet met de fiets kunnen gaan, en waarvoor de bus de enige oplossing is. Weer het probleem van fietspaden

	komt naar boven. Inplanning van bepaalde zaken kan ook anders: inrit horecazaak recht tegenover een straat.
8.3. Actiepunten	Kadert weer in een globaal plan . Zorg dat er fietspaden, zijn, dat het verkeer veiliger wordt.

Extra: In Linden gebeurt er plots veel, er is een mobiliteitsplan, wat met de rest van de gemeente? Er wordt niet globaal nagedacht. In Pellenberg komt er een nieuwe school. Er is niet nagedacht over de mobiliteit. Na een opmerking gaat men toch een plan uitwerken. Niet voor de hele gemeente, wel voor slechts 4 straten rond de school. Er moet breder gedacht worden: wandelen, fietsen, enz, het moet allemaal samen bekeken worden voor de hele gemeente.

Waar is dat 'T(r)oeven in rustig groen?'

Groep1;inwoners van Lubbeek en Pellenberg

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik word tijdig geïnformeerd over werken in mijn straat/buurt.
1.2. Discussie	Inwoners voelen zich niet of weinig geïnformeerd, zowel over werken van de gemeente uit alsook over werken van externe nutsvoorzieningen (Infracx, telenet, waterleiding,...) Communicatie hieromtrent is ondermaats.
1.3. Actiepunten	Hoe kunnen we dit verbeteren? Wat zijn de voorstellen van de burgers toe? <ul style="list-style-type: none"> - Er is een meldpunt nodig om dergelijke problemen aan te kaarten - Inwoners willen op alle mogelijke manieren geïnformeerd worden, actief en passief, via sms, nieuwsbrieven, flyers, infoblad, website (momenteel is de info moeilijk terug te vinden op site), facebook - Inwoners vinden dat de gemeente strenger moet optreden tegen de nutsmaatschappijen, desnoods met sancties en of boetes, wanneer er niet correct of niet tijdig gecommuniceerd wordt (soms worden mensen op de hoogte gebracht als de werken reeds gebeurt zijn) - Nutsmaatschappijen én gemeentebestuur moeten verplicht worden om al hun werken in te geven bij GEOpunt, desnoods met politieverordening dit opleggen. - Gemeente MOET strenger optreden en werken desnoods stil leggen.

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik vind makkelijk informatie terug over het aanbod voor kinderen en jongeren in Lubbeek.
1.2. Discussie	Niet behandeld
1.3. Actiepunten	

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik wil dat de gemeente inzet op online dienstverlening.
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Volmondig ja, logisch - inwoners vinden elke vorm van dienstverlening belangrijk - online interactief - men verwijst naar het digitaal inschrijvingssysteem van bv jeugd en sportkampen. Dit is prima, maar men mist aan de andere kant dan het omslachtige om een klacht in te dienen. inwoners missen uniformiteit! - niet terugvinden van huidige informatie op bvb website, zoals verslagen van raden. Hierbij was ook nog de opmerking, als men al de info vond, was deze niet up to date of een zeer pover

	<p>verslag cfr verslag van mobiliteitsraad met enkel vermelding van aan- en afwezigheid en geen inhoud</p> <ul style="list-style-type: none"> - de website is nu zeer onoverzichtelijk; men vindt niet de nodige dingen terug. - Ook info over Toerisme vinden de inwoners ondermaats. - Commentaar op de zeer verouderde versie van de Lubbeekse wandelgids.(uitgave Bond beter leefmilieu) men vindt dat de gemeente zeer slecht presteert op vlak van aanbod voor toeristen. - De dagorde van de GR opvragen vindt men te gecompliceerd, dit zou veel eenvoudiger moeten. - Digitale bestanden, brochures raadplegen gaat moeilijk, cfr SWF bestanden.
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt voorgesteld om met de nieuwe site vooral in te zetten op een A tot Z lijst en een uitgebreide zoekfunctie te hanteren. noot hierbij, erg inzetten op veel trefwoorden bij de zoekfunctie op de website! - Men stelt voor (nadat wij gezegd hebben dat er danig gewerkt wordt aan een nieuwe site) dat het misschien opportuun zou zijn de site te laten testen door verschillende bevolkingsgroepen die interesse hebben in dit thema, cfr de huidige groep was kandidaat! - ivm toerisme, wandelingen, parkeerplaatsen, openbare gebouwen, stelt men voor om deze beter in/op kaart te brengen op een duidelijk en makkelijk te raadplegen stratenplan. (momenteel commentaar op het zeer verouderde stratenplan op huidige website). Men zou graag bvb op voorhand een wandeling kunnen uitstippelen. - voorstel: een mogelijkheid op de website dat je dadelijk in contact kan staan met een medewerker bvb door een popup venster in de benedenhoek, 'raadpleeg een medewerker'

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik wil het gemeentehuis bezoeken op afspraak./ Ik wil de mogelijkheid tot vrije inloop aan het loket. deze 2 stellingen werden min of meer samen behandeld
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Inwoners zijn van mening dat je zowel een afspraak moet kunnen maken indien nodig (zoals bvb bij dossier zoals stedenbouw, langer dan 10 min) alsook vrij moet kunnen inlopen. - over het algemeen is men tevreden over de dienstverlening aan de loketten.
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Men stelt voor om meerdere avonden te openen voor afspraken.

	<ul style="list-style-type: none"> - Maken van online afspraken, maar niet enkel online, ook telefonisch en of ter plaatse een afspraak maken.
--	---

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik wil de mogelijkheid tot vrije inloop aan het loket. cfr stelling 'afspraak'
1.2. Discussie	
1.3. Actiepunten	

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik weet hoe ik een opmerking of klacht kan signaleren aan de gemeente.
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Procedure om een klacht in te dienen is te ingewikkeld en onduidelijk. - verschil tussen klacht en melding is niet duidelijk en volgens de burgers niet nodig. - nadruk ligt echt op omslachtigheid!
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Men wil via 1 platform klacht en of melding kunnen doorgeven en daar ook onmiddellijk een meldingsnummer over krijgen, zodat men op de hoogte is dat de melding, klacht geregistreerd is en dus behandeld zal worden. - langs de ander kant waren er toch meningen die vonden dat de klachtenprocedure tegen de gemeente en of medewerkers apart gehouden moest worden, maar wel onder de voorwaarde van duidelijke procedure.

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	De deelgemeente waar ik woon, wordt goed vertegenwoordigd door het beleid. (Neem een post-it en schrijf de naam van je deelgemeente erop, en het thema dat je over- of ondergewaardeerd vindt.)
1.2. Discussie	<p>Gebieden, post-it:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pellenberg LangeLo, verkeer - Pellenberg: mobiliteit, sportinfrastructuur - inplanting van de school. <p>Over Pellenberg is men zeer ontevreden, er is geen gevoel van vertegenwoordiging, in tegendeel zelfs.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe school; er werd een participatie georganiseerd, maar eigenlijk was dit nutteloos, men heeft niet het gevoel dat de inbreng van de inwoners mee werd genomen, alles werd op voorhand beslist en van inspraak was eigenlijk geen sprake meer (tenzij de beslissing over een kleur ivm afwerking) <p>Linden: inwoners vinden dat Linden zwaar bevoordeeld wordt doordat burgemeesters hierin woonachtig zijn. cfr centrum van Linden wordt alweer verbeterd, heraangelegd.</p>

	Conclusie, inwoners vinden een groot verschil tussen de verschillende deelgemeenten, maar zijn ook niet altijd op de hoogte, door het gebrek aan communicatie langs alle kanten.
1.3. Actiepunten	Politieker in college die opkomt voor Pellenberg. Lubbeek heeft geen slecht gevoel, voelt zich voldoende vertegenwoordigd.

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	De gemeente moet jaarlijks gespreksavonden zoals deze organiseren.
1.2. Discussie	Meningen zijn unaniem positief over dit initiatief, maar zijn wel van mening dat dit meer mag gebeuren en dat er vooral feedback moet terugvloeien naar de deelnemers.
1.3. Actiepunten	Voorstel, kan dit opengetrokken worden naar de adviesraden en vooral een volgende keer ook andere inwoners aanspreken, een nieuwe groep.

Groep2, inwoners uit Linden, Lubbeek en Pellenberg

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik word tijdig geïnformeerd over werken in mijn straat/buurt.
1.2. Discussie	Inwoners zijn absoluut niet akkoord met deze stelling. <ul style="list-style-type: none"> - inwoners vinden dat ze voorafgaand aan de werken inspraak moeten krijgen, men is van mening dat er geld van de maatschappij verspild wordt. - Men is van mening dat er veel werken starten zonder dat er een aankondiging gebeurt is. - Niet enkel de wegenwerken, werken van nutsmaatschappijen worden bekritiseerd, maar evengoed de communicatie rond wielervedstrijden, wandelingen, parkeerverbod en anderen, waar wijzigingen aan de verkeerssituatie plaatsvinden, worden niet of onvoldoende gecommuniceerd - wanneer er toch geïnformeerd wordt, gebeurt dit te beperkt en dienen ook de omliggende straten, buurt (wijken) op de hoogte gebracht te worden.
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Inwoners willen op alle mogelijke manieren geïnformeerd worden, zowel passief als actief, via flyers, nieuwsbrief, dus toch voornamelijk passief. - Nutsmaatschappijen (Infrax, proximus,...), maar evengoed gemeente en verenigingen, verplichten om tijdig werken e.d. door te geven aan gemeente en inwoners. - Voorstel om makkelijk verplaatsbare borden te plaatsen, waar alle nodige info op staat, concreet, begin-, duur, en einddatum

	<ul style="list-style-type: none"> - Graag gerichte info in mailing en of bussen, bvb, inwoners van Linden willen enkel over werken in hun gemeente geïnformeerd worden, maar niet over werken bvb in Binkom... - Het gebruik van digitale borden, om snelle en accurate informatie door te spelen, weer te geven en aan te passen van bvb dag tot dag.
--	---

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik vind makkelijk informatie terug over het aanbod voor kinderen en jongeren in Lubbeek.
1.2. Discussie	<p>JA!</p> <p>Inwoners waren ZEER positief over het informeren over én het aanbod voor kinderen en jongeren.</p> <p>Men is zelfs van meningen dat andere steden en gemeente hiervan een voorbeeld zou mogen nemen cfr. Leuven.</p> <p>De informatie is goed gebundeld en georganiseerd, zeer professioneel, kortom alleen maar lof over deze publicaties! ☺</p>
1.3. Actiepunten	Goe bezig!

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik wil dat de gemeente inzet op online dienstverlening.
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Verdeelde menig. - aan de ene kant is men niet zeker dat persoonlijke gegevens op een betrouwbare, veilige manier kunnen ingevoerd, verwerkt worden. bvb opvragen en of invullen van belangrijke documenten waar persoonsgegevens op dienen ingevuld en opnieuw doorgegeven te worden. (bevolking) - online wordt als onpersoonlijk en afstandelijk ervaren, maar de vooruitgang moet ook niet afgeremd worden. inwoners zijn dus van menig dat beiden moeten behouden blijven, keuze moet gemaakt worden door inwoner zelf. - voor mensen met druk schema is online zeker een oplossing, maar persoonlijk contact heeft ook een sociale, niet te onderschatten functie.
1.3. Actiepunten	Online dienstverlening moet zeer duidelijk zijn.

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik wil het gemeentehuis bezoeken op afspraak./ Ik wil de mogelijkheid tot vrije inloop aan het loket. deze 2 stellingen werden min of meer samen behandeld
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Voorkeur gaat uit naar vrije inloop, maar wel met mogelijkheid om voor langere dossiers een afspraak te maken. - Inwoners vinden dat gemeentehuis meerder avonden moet openstaan voor vrije inloop en of mogelijkheid tot afspraak. - momenteel voelen inwoners hun niet warm, vriendelijk

	<p>onthaald in het gemeentehuis, zijn niet tevreden over de dienstverlening. Personeel staat er niet met 'volle' goesting, inwoners voelen dit aan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - er is weinig parkeerplaats, of deze is niet duidelijk aangegeven (site gemeentehuis)
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Men wil graag op een eenvoudige manier en op hun gewenste tijdstip een afspraak kunnen inplannen, bvb zoals je bij een huisarts doet. - graag de mogelijkheid om ook voor 8u langs te komen en liever mogelijkheid tot 2 avonden in de week. - voorstel voor woensdag en vrijdag de hele dag toegankelijk te maken, veel mensen werken 4/5 en vooral op woe en vrij hun vrije dag hebben.

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik wil de mogelijkheid tot vrije inloop aan het loket. cfr afspraken
1.2. Discussie	
1.3. Actiepunten	

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	Ik weet hoe ik een opmerking of klacht kan signaleren aan de gemeente.
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Men is op de hoogte hoe dit moet, maar is niet zeker van de juiste behandeling. - daarnaast denkt men wel meer te kunnen bereiken wanneer men rechtstreeks een mandataris raadpleegt (schepen, burgemeester), maar dit in tegendeel, hier krijgen ze over het algemeen geen of zeer laat een antwoord (na enkele maanden of herhaaldelijk mailen). dit bewijst dan weer dat men niet op de hoogte is hoe de procedure werkt. - Hier is een beetje tweestrijd tussen de burgers; burgers die mandatarissen persoonlijk kennen krijgen bijna onmiddellijk antwoord tgo ongekende burgers, krijgen nooit antwoord. - men heeft het gevoel dat de klachten.be niet of niet correct wordt opgevolgd. - de burger heeft het gevoel niet voldoende of niet gehoord te worden, zeker op vlak van ruimtelijke ordening en mobiliteit, ze hebben het gevoel van het kastje naar de muur gestuurd te worden. bvb bellen naar een bepaalde dienst, waar ze onmiddellijk het antwoord krijgen 'daarvoor moet je niet bij mij zijn', maar krijgen geen juiste oplossing, nieuwe contactgegevens aangeboden. - Klachten over politie komen hier naar boven, cfr ook stelling nr 8
1.3. Actiepunten	In infoblad geregeld vermelden hoe een klacht en of melding doorgeven

	en het volledige systeem, verwerking daarachter, dus de procedure.
--	--

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	De deelgemeente waar ik woon, wordt goed vertegenwoordigd door het beleid. (Neem een post-it en schrijf de naam van je deelgemeente erop, en het thema dat je over- of ondergewaardeerd vindt.)
1.2. Discussie	<p>Postit: Linden wegenwerken, Pellenberg, St Bernard.</p> <p>Alle aanwezige inwoners (Linden, Pellenberg en Lubbeek) hebben niet het gevoel gesteund te worden, dus vinden dat een schepen van hun woongebied in het college zelfs niet helpt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - flitsacties worden als voorbeeld aangekaart, deze komen vooral voor in Linden, op de Houwaartsebaan (woonplaats Theo Francken) en Nachtegalenstraat (woonplaats Paul Duerinckx), maar er wordt wel geflitst op foute momenten, niet binnen de spitsuren. - Houwaartsebaan is niet op alle plaatsen goed onderhouden, tgo van huis burgemeester wel, ander plaatsen niet. <p>StBernard; heeft het gevoel niet gesteund te zijn in het beleid, geen schepenen van St Bernard, cfr werken staatsbaan, die niet vorderen, een extra push van schepencollege zou helpen.</p> <p>Pellenberg: Participatievergaderingen zijn voor de schijn! Er zouden meerdere vergaderingen moeten plaatsvinden en er dient ook vooral feedback gegeven te worden.</p> <p>Trage wegen; is een goed gegeven, voor de zwakke weggebruiker, maar men heeft het gevoel, deze vooral af te schaffen ipv de moeite te doen deze open te stellen.</p> <p>Kappen van de bomen in de kerkdreef in Linden, inwoners hebben het gevoel met kluitje in het riet gestuurd te worden, ze worden pas achteraf ingelicht en twijfelen aan de redenen van kapping.</p>
1.3. Actiepunten	

THEMA	COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.1. Stelling	De gemeente moet jaarlijks gespreksavonden zoals deze organiseren.
1.2. Discussie	<ul style="list-style-type: none"> - Iedereen is hiermee akkoord! - Er leeft veel, naast frustraties zijn er ook veel ideeën die waardevol kunnen zijn. - De resultaten mogen niet vrijblijvend zijn, blijven, er moet wel iets mee gebeuren, om frustraties te voorkomen. - burgerbegroting; burgers vragen participatie in bepalen van budgetten, waar wat te spenderen.. - Verder kwam hier de werking van de politie spontaan en met de

	<p>nodige frustratie aan bod! Men weet niet waar terecht voor een klacht over de politie, en heeft het gevoel niet au serieux genomen te worden, voornamelijk de volledige dienstverlening van de politie, onthaal, contact... laat te wensen over en de politie houd zich bezig met futiliteiten, waardoor er geen tijd is voor het echte werk. Probleem met 1 permanentiegroep voor de hele politiezone te kunnen bedienen.</p> <p>- <i>Spontane vraag over plaatsen in het infoblad: verenigingen willen meer in de kijker staan in het infoblad, willen hun activiteiten aankondigen aan het grote publiek en niet alleen in de activiteiten kalender. Wanneer kunnen vereniging op samenwerking met de gemeente rekenen??</i></p>
1.3. Actiepunten	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt gesuggereerd dat dit opener mag; men wil dit zelfs spontaan, met vrije inloop kunnen doen en of bij inschrijving in de gemeente. Dit mag zelfs meerder keren per jaar gebeuren. - Men stelt voor om meer thema gericht te gaan werken, en zelfs met suggesties op voorhand formuleren, zodat burgers nog meer inspraak, voorbereiding kunnen treffen. - Men moet het warm water niet uitvinden, er kan gerust een licht opgestoken worden bij andere besturen.

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	Er is nood aan een groter aanbod handelszaken in de gemeente. Variatie per deelgemeente?
1.2. Discussie	Niet ter sprake gekomen
1.3. Actiepunten	

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	De gemeente moet burgers stimuleren om te ondernemen in eigen streek
1.2. Discussie	Burgers zijn in Lubbeek komen wonen voor de rust. Meer economie geeft meer drukte, hier staan ze niet voor te springen Lokale meerwaarde; lokale handelaars is wel oke maar zeker geen industrie, het moet passen in de omgeving. Handel, horeca is oke maar met respect voor de rust. Kleine handelszaken stimuleren vinden ze niet de taak van de gemeente.
1.3. Actiepunten	Niet remmend zijn qua vergunningen, tegemoetkomingen. De gemeente moet vooral verbinden, bv. door ondernemers samen te brengen en zo te informeren.

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	De gemeente moet zich meer als toeristische trekpleister profileren. Troeven/valkuilen?
1.2. Discussie	Mooie gemeente delen met anderen. Routes vanaf parking Libbeke laten starten, nu starten de fietsroutes vanaf het kerkplein en daar is te weinig parking. De bestaande fiets en wandelroutes promoten, goed onderhouden; geen nieuwe, dit geeft overlast.
1.3. Actiepunten	Onderhouden van fiets en wandelroutes Dorpskern aantrekkelijker maken, aan horeca terras bijv. parking kerk. Nood aan een toffe plaats vb met speeltuigen, kindvriendelijk. Een valkuil hier is wel: meer afval, meer verkeer

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	Lubbeek heeft een eigen landmark nodig. Voorstellen?
1.2. Discussie	Inzetten op wandelpaden/fietspaden; Lubbeek is gekend om te komen fietsen. Landmark is de natuur, verzorg de kleine dingen, kapelletjes... Er moet niet noodzakelijk iets extra komen, onze groene omgeving is ons landmark.
1.3. Actiepunten	Groen opwaarderen, onderhouden van wandel – en fietspaden. Verzorg de kleine dingen, kapelletjes...

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	De gemeente moet inzetten op de ontwikkeling van meer lokale werkgelegenheid.
1.2. Discussie	Een goede verbinding naar grote steden. Zorgen dat jongeren hier kunnen blijven, dat ze iets klein kunnen opstarten. Lokaal is ook landbouw, zorgen dat landbouwbedrijven kunnen overgaan naar de volgende generatie = ook werkgelegenheid
1.3. Actiepunten	Nood aan sociale en/of betaalbare woningen

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	Biologische en duurzame landbouw dient ondersteund en bevorderd te worden.
1.2. Discussie	Niet ter sprake gekomen/ komt een beetje ter sprake bij wekelijkse markt
1.3. Actiepunten	

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	De gemeente moet vooral inzetten op een uitbreiding van het aantal horecazaken.

1.2. Discussie	Lubbeek is zeer arm aan horeca Het zou leuk zijn maar dit is een privé initiatief
1.3. Actiepunten	Fietscafé Parking aan de kerk → terrassen zou gezelliger zijn.

THEMA	ECONOMIE & TOERISME
1.1. Stelling	Lubbeek heeft een wekelijkse markt nodig.
1.2. Discussie	Een wekelijkse markt is passé. Waar zou je ze zetten? Is niet noodzakelijk. De buurderij “buren en boeren” wordt goed bevonden en draait goed.
1.3. Actiepunten	Themamarkt een paar keer per jaar is oke, bv. ism. initiatieven als de Buurderij (lokaal en duurzame productie).

THEMA	GROEN
1.1. Stelling	1. De gemeente moet zich meer inzetten voor het onderhoud en de bescherming van het groen.
1.2. Discussie	<p>Burgers zijn unaniem eens met de stelling</p> <p>Burgers zijn van mening dat er teveel gebouwd wordt en veel groen verdwijnt.</p> <p>Er wordt te weinig ingezet om het groen te onderhouden wat tot gevolg heeft dat de veiligheid van het verkeer kan belemmeren – voorbeeld wordt gegeven over grassen die te hoog staan om nog voldoende zicht te hebben op het verkeer bij opdraaien van straat.</p> <p>Strengere maatregelen voor het achterlaten van hondenpoep. → sensibilisering ook over de mentaliteit van inwoners hierover. (zelfde probleem als zwerfvuil)</p> <p>Burgers hebben indruk dat er alleen moeite gedaan wordt indien er een juridische procedure loopt.</p> <p>Aandachtspunt: De Spichtswandeling (brugje is hiervan in slechte staat). Natuur in de gemeente beter onderhouden.</p>
1.3. Actiepunten	<p>Lijfspreuk van de gemeente “T(r)oeven in rustig groen!” meer eer aan doen.</p> <p>Inwoners sensibiliseren: mentaliteit over hondenpoep en zwerfvuil!</p>

THEMA	GROEN
2.1. Stelling	2. Er zijn genoeg groene publieke ruimtes (parken, speelpleintjes...).
2.2. Discussie	<p>Burgers zijn niet eens met de stelling</p> <p>Veel en snellere invulling van bouwgronden door de activeringsheffing.</p> <p>Geen duidelijkheid over ruimtes die al dan niet publiek zijn.</p>
2.3. Actiepunten	<p>Inventaris van publieke bossen (vb is Brakumwandeling, is bos Brakum publiek of niet)</p> <p>Plan met duidelijke (begin- en eindpunt) van wandelingen</p>

THEMA	GROEN
3.1. Stelling	3. De gemeente moet meer initiatief nemen om zwerfvuil te bestrijden. Bv. burgers sensibiliseren m.b.t. het sorteren van afval.
3.2. Discussie	Burgers zijn unaniem eens met de stelling Groot probleem aan de glasbollen en kledingcontainers Veel sluikestort (vb Kwadeschuurstraat) Camerabewaking op bord genoteerd maar geen camera te bespeuren. Is ook een mentaliteitsprobleem.
3.3. Actiepunten	Zware boetes op sluikestorters Meer controles op sluikestorten, afvalruimen bij rondes van de gemeentevoertuigen. Statiegeld invoeren (afgevoerd GR-voorstel 28 februari 2018) Containerpark (grote stukken) goedkoper maken, is nu veel te duur.

THEMA	GROEN
4.1. Stelling	4. De gemeente moet een voorbeeldrol vervullen in de investeringen in duurzaamheid en hernieuwbare energie. Mogelijkheden?
4.2. Discussie	Burgers zijn unaniem niet eens met de stelling Gemeente heeft een voorbeeldfunctie in de zin van om duurzaam te werken (of te bouwen). Maar dient de kosten van de duurzame projecten niet door te rekenen aan de burgers. Het is echter geen prioriteit van de gemeente maar dient op hoger niveau (Vlaams, federaal) bekeken te worden. Is volgens de burgers niet financieel haalbaar om hierin een voortrekkersrol te vervullen als kleine gemeente. Maar voorbeeldfunctie invullen waar kan: gebouwen zeker zo duurzaam mogelijk bouwen en/of renoveren.
4.3. Actiepunten	gebouwen zeker zo duurzaam mogelijk bouwen en/of renoveren.

THEMA	GROEN
5.1. Stelling	5. De gemeente moet inzetten op elektrische laadpalen voor fietsen.
5.2. Discussie	Burgers zijn unaniem niet eens met de stelling

	Dit is zeker geen prioriteit voor de gemeente. Eerder privé of een extra dienst van handelaars.
5.3. Actiepunten	Een optie voor de lokale handelaar om hierop in te spelen? Geen prioriteit voor de gemeente.

THEMA	GROEN
6.1. Stelling	6. De gemeente dient de burger meer te ondersteunen bij investeringen in het duurzaam renoveren van zijn/haar woning.
6.2. Discussie	<p>Burgers zijn het hoofdzakelijk eens met de stelling</p> <p>Er zijn al zoveel subsidies en opties dat ze dit meer zien als een taak van de federale of Vlaamse overheid dan een taak voor de gemeente. Gemeente is wel verantwoordelijk om een leidraad te geven betreffende correcte informatie: zowel fysiek in het gemeentehuis als vooral ook digitaal. Dit kan gaan over het geven van financiële ondersteuning, kenbaarheid van groepsaankopen in het belang van burgers. Maar zeker ook een ophijsting van alle normen die gehaald moeten worden betreffende subsidies.</p> <p>Burgers zoeken het liefst digitaal op, maar vinden het ook interessant om op een laagdrempelige manier terecht te kunnen bij een gemeentelijk ambtenaar voor meer informatie waar nodig.</p> <p>Burgers willen liever ook niet teveel druk krijgen over duurzaam renoveren. Graag informatie op een niet belerende manier: burgers maken zelf graag de keuze betreffende duurzaamheid. Ze willen wel bv graag inzage in folders krijgen of correcte doorverwijzingen naar de juiste instanties.</p>
6.3. Actiepunten	Folder om na fysieke informatie van de ambtenaar thuis door te nemen. Duidelijk overzicht op de website van normen en opties! Website moet duidelijker! Informatie-mogelijkheden zowel digitaal als paperversie als mondelinge informatie.

THEMA	GROEN
7.1. Stelling	7. In de gemeente moet in de toekomst vaker opgetreden worden om lawaaioverlast te bestrijden
7.2. Discussie	<p>Burgers zijn hoofdzakelijk eens met de stelling</p> <p>Burgers worden te weinig op de hoogte gebracht van fuiven, (privé) feesten, En vooral ook: wat te doen bij lawaaioverlast. Er dient meer communicatie hieromtrent te zijn.</p>

	<p>Lawaaihinder door de vele verkeersremmers in de straten en de slechte staat van het wegdek.</p> <p>Vliegtuigen, geen positieve inzet van de gemeente tov de andere steden en gemeenten (Leuven Rechtdoor), zijn veel te laks omtrent dit probleem. Gebrek aan communicatie.</p>
7.3. Actiepunten	<p>Meer communicatie betreffende tijdsduur (website, facebook, burelen) omtrent feesten, fuiven, privé-feesten,</p> <p>Meer inzet, actie betreffende het dossier “Leuven Rechtdoor”.</p> <p>Mentaliteitsverandering, strenger optreden tegen lawaaihinder.</p>

THEMA	GROEN
8.1. Stelling	8. De gemeente moet landbouwers en bouwondernemingen die de modder niet van de straat verwijderen, beboeten
8.2. Discussie	<p>Burgers zijn hoofdzakelijk eens met de stelling Groep 1 was verdeeld, groep 2 was unaniem eens.</p> <p>Er moet niet onmiddellijk beboet worden, communiceren door wijkagent. De landbouwers bewust maken van het probleem. Indien er geen bewustwording is, wel zwaar beboeten zodat het zijn effect niet mist.</p> <p>Veiligheid van het verkeer (fietsers, auto’s, ...) is in gevaar door slipgevaar: het dodelijk ongeval enkele maanden geleden in Binkom komt in beiden groepen aan bod! Aanvaarden dat er landbouwers zijn in een gemeente met slogan “T(r)oeven in rustig groen” maar (!!) modderoverlast dient opgeruimd te worden.</p> <p>De burgers zijn van mening dat er meer dialoog moet zijn met de landbouwers zodat ze zich bewust zijn van het probleem. Eventueel afspraak met de gemeente dat gemeente opkuis doet tegen kostprijs.</p>
8.3. Actiepunten	<p>Regel: einde van de werken = modder opkuisen.</p> <p>Aandachtspunt meegeven naar de landbouworganisaties om de wegen proper te houden.</p> <p>Eventueel de groendienst in te schakelen tegen een kostprijs.</p> <p>Zwaar beboeten indien na communicatie geen gehoor is.</p>

THEMA	WELZIJN
1.1. Stelling	De gemeente moet een zwembad bouwen.
1.2. Discussie	<p>Een zwemvijver zou leuk zijn, een zwembad: zeker niet. Dit betekent een te grote investering. Er is genoeg aanbod in de naburige steden.</p> <p>Lubbeek moet een rustig dorp zijn. Er moet niet verwacht worden dat alles er is. Lubbeek is teveel een half gesloten dorp (teveel parken en bossen zijn privé en zijn afgesloten voor het publiek). Men doet te weinig inspanning om privé domeinen open te stellen.</p> <p>Er wordt geopperd dat men ook andere dingen van welzijn verwacht. Welzijn betekent ook woonkwaliteit, leefbaarheid.</p> <p>Er wordt te weinig gedaan rond "Troeven in rustig groen". Bv. teveel zwaar vrachtverkeer, teveel lawaaihinder, teveel luchtverontreiniging. Welzijn is rust, groen, wandelwegen.</p> <p>Welzijn betekent ook werken rond armoede. Men mist een werking rond vrijwilligers: een loket op de gemeente/OCMW die de noden onderzoekt en waar je terecht kan om je aan te bieden.</p>
1.3. Actiepunten	<p>Zwemvijver aanleggen</p> <p>Werken rond waarden van "Troeven in rustig groen"</p> <p>een loket op de gemeente/OCMW die de noden rond onderzoekt en waar je terecht kan (werken als vrijwilliger, beroep doen op vrijwilligers).</p>
2.1. Stelling	De gemeente biedt voldoende mogelijkheden tot ontspanning aan (cultuur, sport, infrastructuur..).
2.2. Discussie	<p>Voldoende aanbod. Je kan niet voor elke burger iets gepast aanbieden. Het is belangrijker om voor andere prioriteiten te kiezen – De burger wil genieten van groen, niet van grote theaterzalen. Voor cultuur heb je de grootsteden.</p> <p>Sportclubs zijn er genoeg. Ook voldoende sportinfrastructuur in de gemeente.</p> <p>Grote nood aan kleine (vergader)zaaltjes die gehuurd kunnen worden door de verenigingen.</p> <p>Libbeke zou méér kunnen benut moeten worden voor allerlei activiteiten (er zijn méér mogelijkheden).</p> <p>In gebouw waar PVT gehuisvest is, zou je andere diensten kunnen onderbrengen. Dit bevordert ook de integratie.</p> <p>Men zou méér drempelverlagend moeten werken: ouderen, vluchtelingen toeleiden naar activiteiten, hen de weg laten kennen. Vrijtijdsparticipatie betekent deelname voor kansarmen.</p> <p>Er is wel een gebrek aan speeltuintjes, ontmoetingsplaatsen met zitbanken.</p>
2.3. Actiepunten	<p>Zorgen voor kleine (vergader)zaaltjes die gehuurd kunnen worden door de verenigingen.</p> <p>Méér speeltuintjes, ontmoetingsplaatsen met zitbanken</p>
3.1. Stelling	Meer investeringen in lokale verenigingen (jeugd, sport, cultuur ...) zijn nodig.
3.2. Discussie	Goede investeringen voor sport, muziek, jeugd ... Er zijn niet véél gemeenten die zoveel infrastructuur hebben voor de jeugd. De nieuwe gebouwen worden wel niet onderhouden door de jeugdverenigingen.

3.3. Actiepunten	
4.1. Stelling	Meer lokale evenementen en festiviteiten in de gemeente zijn wenselijk. Moeten deze initiatieven enkel uitgaan van de gemeente? Andere voorstellen?
4.2. Discussie	<p>Hangt af voor welke festiviteiten. Zeker geen festiviteiten die gepaard gaan met nachtlawaai. De gemeente is niet streng genoeg in het afleveren van vergunningen voor fuiven. Ze zouden striktere regels ivm de organisatie van evenementen moeten hanteren. In het Schuurke worden vaak fuiven gehouden tot 6u 's morgens. Dit zou niet mogen in de dorpskern. Geen controle door de politie. Ze treden niet op voor nachtlawaai (ook niet voor privé feesten). Welzijn betekent ook beperking van lawaai.</p> <p>Méér buurtinitiatieven, wijk- en buurtfeesten (bevordert het méér zorg dragen voor mekaar). Dit initiatief moet komen van de wijken, verenigingen. De gemeente moet enkel ondersteuning bieden. Er zijn al heel wat initiatieven die de gemeente ondersteunt zoals GRIS, boeren burens, (h)eerlijke markt, ...</p> <p>De gemeente moet luisteren naar de noden, mensen bijeen brengen, mensen in contact brengen met mekaar (ga daar eens kijken, ga eens met die praten, ...).</p> <p>Bv. op de dag van de nieuwe inwoner : ook de trekkers van de buurtcomités betrekken.</p> <p>De bib is zo'n mooi nieuwe gebouw, doch er zijn bijna geen boeken. De benedenverdieping wordt volledig in beslag genomen door de kinder- en jeugdboeken. Er is ook geen interbibliothecair verkeer. De boeken zijn oude boeken. Ook weinig aanbod in andere talen. Twee mensen aan de tafel melden ook dat ze langs geweest waren om mooie collecties van gelezen boeken gratis aan te bieden, maar terug naar huis gestuurd werden.</p>
4.3. Actiepunten	<p>striktere regels ivm de organisatie van evenementen</p> <p>Méér buurtinitiatieven, wijk- en buurtfeesten ondersteunen</p> <p>Op de dag van de nieuwe inwoner : ook de trekkers van de buurtcomités betrekken.</p>
5.1. Stelling	De gemeente moet een groter aanbod aan assistentiewoningen en serviceflats voorzien.
5.2. Discussie	<p>De gemeente moet zeker méér inzetten op woningen voor de oudere bevolking. Dit hoeft niet noodzakelijk een initiatief van de gemeente te zijn.</p> <p>Méér gemengde woningen: jongeren en ouderen samen laten wonen met gezamenlijke plaatsen/ruimtes. Dit bevordert de integratie.</p> <p>Inplanting van de woningen méér in de woonkernen ipv de aanwezigheid van voetbalterreinen, ... Deze horen thuis aan de rand.</p> <p>Duidelijke nood aan méér serviceflats en projecten voor personen met een handicap. Zoals bijvoorbeeld PVT te Lubbeek: dit bevordert het inburgeren (dit wordt niet altijd door iedereen gewaardeerd). Dit is daarom niet de taak van de gemeente, maar zij dienen wel de ruimte te voorzien. Privé-initiatieven kunnen efficiënter werken, doch het winstbejag mag niet beheersen. De gemeente moet enkel zorgen dat het aanbod er komt.</p>

	<p>Assistentiewoningen zijn momenteel véél te duur. De huur zou maar maximum 1/5 van het pensioen mogen zijn of men moet de huurprijs afhankelijk maken van het inkomen.</p> <p>De zorgkernen en sociale huurwoningen : niet apart en afgelegen bouwen, maar in het centrum van de dorpskernen om de betrokkenheid te verhogen.</p>
5.3. Actiepunten	<p>Inplanting van de woningen méér in de woonkernen</p> <p>Méér serviceflats en projecten voor personen met een handicap</p> <p>Méér betaalbare woningen</p> <p>Gemengde woningen</p>
6.1. Stelling	<p>De gemeente moet investeren in meer toegankelijke wegen en voetpaden voor rolstoelgebruikers en senioren.</p>
6.2. Discussie	<p>Zeker zorgen voor méér toegankelijke wegen, voetpaden en fietspaden: dit komt ten goede aan iederéén!</p> <p>Bv Gellenberg (smalle stukken voetgangerszones), Kapelstraat (fietspad stopt ineens voor een duiker), Heideken (mag je 70 km/u rijden), ...</p> <p>De gemeente moet zorgen dat alle infrastructuur degelijk gemaakt en goed onderhouden wordt.</p> <p>Er moet een goed plan van aanpak opgesteld worden, dat haalbaar is. Eerst de kernen aanpakken en aanpassingen doen waar nodig.</p> <p>Elke nieuwbouw zou moeten afgetoetst worden naar toegankelijkheid. Dit zou steeds moeten meegenomen worden.</p> <p>Als gemeente zouden wij fier moeten zijn dat er in Pellenberg een revalidatiecentrum is en zouden wij moeten instaan voor een toegankelijk dorp voor de revalidanten.</p> <p>We zouden er ook moeten voor zorgen dat het kerkhof toegankelijker gemaakt wordt voor senioren (bv het kerkhof Lubbeek achteraan van een toegang voorzien - iedereen moet een enorme omweg maken naar de ingang vooraan). De ouderen geraken ook niet met de auto tot aan de graven.</p>
6.3. Actiepunten	<p>Zorgen voor méér toegankelijke wegen, voetpaden en fietspaden</p> <p>Goed onderhoud</p> <p>Elke nieuwbouw aftoetsen naar toegankelijkheid</p> <p>Kerkhoven toegankelijker maken</p>
7.1. Stelling	<p>De gemeente moet maatregelen treffen om bouwgronden, huur- en koopwoningen betaalbaar te houden. Mogelijkheden?</p>
7.2. Discussie	<p>De gemeente heeft al schitterende maatregelen genomen zoals de activeringsheffing (mensen aanmoedigen om hun bouwgrond te verkopen). Iedereen wint er bij: je kan gronden verhuren, verkopen, schenken.</p> <p>Zo kan je jonge gezinnen aantrekken en hen de kans geven om in Lubbeek te komen wonen. De gemeente moet investeren in hun toekomst door jeugd aan te trekken. Maar de woningen zijn peperduur. Lubbeek is een gemeente voor de adel en de rijken. Kinderen die een woning willen kopen, moeten uitwijken naar andere gemeenten omdat het daar tenminste méér betaalbaar is.</p> <p>Er wordt veel te veel gebouwd in Lubbeek. Alles staat vol en daar is men geen voorstander van. Men is nog alles aan het volderen tegen de betonstop en</p>

	<p>men maakt alles soms onleefbaar. De slogan “troeven in rustig groen” geldt niet méér. Het volbouwen heeft daar een invloed op: er is bijna geen groen méér.</p> <p>Men moet inbreiden ipv uitbreiden: zorgen voor een verdichting. Er ook voor zorgen dat er een sociale mix is (bv sociale woningen verspreiden over het dorp ipv van in 1 wijk).</p> <p>De huizen voor vluchtelingen zijn ook in heel slechte staat.</p>
7.3. Actiepunten	<p>méér betaalbaar woningen en gronden minder volbouwen sociale mix deftige huizen voor vluchtelingen</p>
8.1. Stelling	<p>De gemeente moet initiatieven opstarten m.b.t. het psychisch welzijn van zowel jongeren als ouderen (vereenzaming, stress, depressie, ...).</p>
8.2. Discussie	<p>Het is moeilijk om dit in te schatten omdat je er niet altijd zicht op hebt. Er is wel duidelijk nood aan. Bv voor een oudere buurvrouw die wegwijnt: boodschappen gaan doen, eens binnenspringen. Volgens de bevolkingspiramide zijn er veel alléénstaande ouderen, die dan minder mobiel zijn/worden, ... De vraag is dan natuurlijk: is er véél vereenzaming? Indien je een sociale mix hebt en ouderen niet isoleert, kan je een vangnet creëren. Er zijn hedendaags immens veel psychische problemen. De gemeente kan bv. zorgen voor de organisatie van zitdagen door allerlei instanties. De mensen moeten er dan natuurlijk wel naartoe gaan. Doch de gemeente moet stimuleren om de mensen door de buurt te laten opvangen. Mensen die in een buurt wonen en luisterbereid zijn: zoiets werkt drempelverlagend. Zo kan er bv door dergelijke personen de vraag gesteld worden: “wie is geïnteresseerd om boodschappen te doen? Wie wil ingezet worden voor mantelzorg? Wie wil mee voor zieke mensen zorgen?” De gemeente kan dit alles niet oplossen, maar wel mensen sensibiliseren.</p> <p>De gemeente moet zorgen voor het psychisch welzijn (bv door een folder uit te geven waar de namen en telefoonnummers van de mensen uit de buurt instaan waar mensen in nood zich kunnen wenden - buurtcomités). Dit kan zeker ook door het nog méér en beter ondersteunen van de organisatie van buurtfeesten, de organisatie van acties zoals “zwerfvuil ruimen”, ...</p> <p>Iemand merkt op dat ze deze avond het luik “kinderen” mist: bv opvang baby’s en kleuters, opvoedingsondersteuning, organiseren van babycafé’s waar moeders samen kunnen praten, het inzamelen van materiaal voor kansarmen (moeders voor moeders), bredeschool ... Dit bevordert het sociale aspect.</p>
8.3. Actiepunten	<p>de organisatie van zitdagen door allerlei instanties voor mensen in nood mensen sensibiliseren - vrijwilligers sociale mix beter ondersteunen : buurtcomités, buurtfeesten, acties zoals “zwerfvuil ruimen”, ...</p>

	opvoedingsondersteuning voor moeders, organiseren van babycafé's waar moeders samen kunnen praten, het verzamelen van materiaal voor kansarmen (moeders voor moeders), bredeschool
--	--

Bijlage 8.

Overzicht van het DESTEP model

DESTEP- model

Model voor analyse van de **impact** van **externe factoren** op de **huidige en toekomstige organisatie**

DESTEP- model

✈ **Model** voor analyse van de **impact** van **externe factoren** op de **huidige en toekomstige organisatie**

- **Model:** DESTEP is een kapstok waaraan we de **vaststellingen gestructureerd** kunnen ophangen (zie volgende slide)
- **Impact:** de analyse meet de **impact** van de verschillende **factoren** in de vorm van opportunities of threats voor de organisatie
- **Externe factoren:** alle elementen die vanuit de omgeving **invloed uitoefenen** op de **organisatie** (wetgeving, maatschappij, economie ...)
- **Huidige en toekomstige organisatie:** we projecteren met de DESTEP analyse de opportunities en threats op de huidige organisatie zodat we ons **strategisch** kunnen voorbereiden op de koers van de **toekomstige organisatie**

Bijlage 9.

Overzicht SDG's

OVERZICHT SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG's) OF DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELEINDEN (DOD's)

SDG 1. Beëindig alle vormen van armoede

SDG 6. Toegang tot water en sanitair voor iedereen en duurzaam watergebruik

SDG 2. Beëindig honger, zorg voor voedselveiligheid /-zekerheid en promoot duurzame landbouw

SDG 7. Toegang tot betaalbare, betrouwbare, moderne en duurzame energie voor iedereen

SDG 3. Zorgdragen voor een gezond leven en het welzijn voor alle leeftijden bevorderen

SDG 8. Langdurige, inclusieve en duurzame economische groei, volledige tewerkstelling en waardig werk voor iedereen

SDG 4. Inclusief, gelijkwaardig, kwalitatief onderwijs en kansen voor levenslang leren voor iedereen

SDG 9. Veerkrachtige/robuuste infrastructuur, inclusieve en duurzame industrialisering en innovatie

SDG 5. Gender gelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes

SDG 10. Vermindering van ongelijkheid binnen en tussen de landen

OVERZICHT SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG's) OF DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELEINDEN (DOD's)

SDG 11. De huisvesting van de toekomst dient rekening te houden met een groeiende bevolking

SDG 15. Bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen bevorderen

SDG 12. Zorgen voor duurzame consumptie-en productiepatronen

SDG 16. Het opbouwen van een inclusieve samenleving voor duurzame ontwikkeling

SDG 13. Dringende maatregelen nemen om de klimaatverandering en de gevolgen ervan te bestrijden

SDG 17. De middelen voor de uitvoering versterken en het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling revitaliseren

SDG 14. Bescherming en duurzaam gebruik van de oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen voor duurzame ontwikkeling

Bijlage 10a.
Belfius - Individueel Financieel Profiel
begroting 2017

Individueel Financieel Profiel

LUBBEEK

NIS-code : 24066

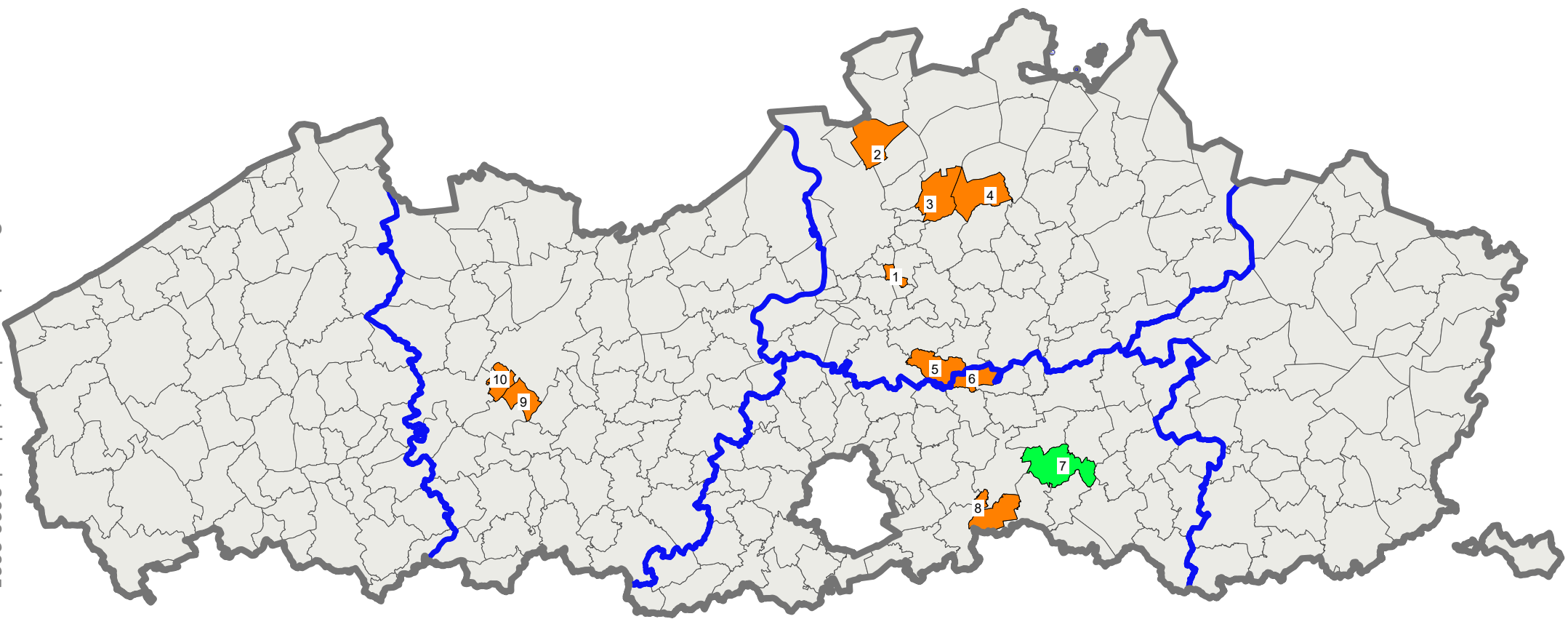
Aantal inwoners op 1/1/2017 : 14.270

Afdruk op : 23/02/2018

Opgenomen gegevens :

Rekeningen : 2012, 2013, 2014, 2015, 2016

Begroting : 2017

Legende :

- LUBBEEK
- V1
- Andere gemeenten
- Provinciegrenzen

Gemeenten van de Cluster :

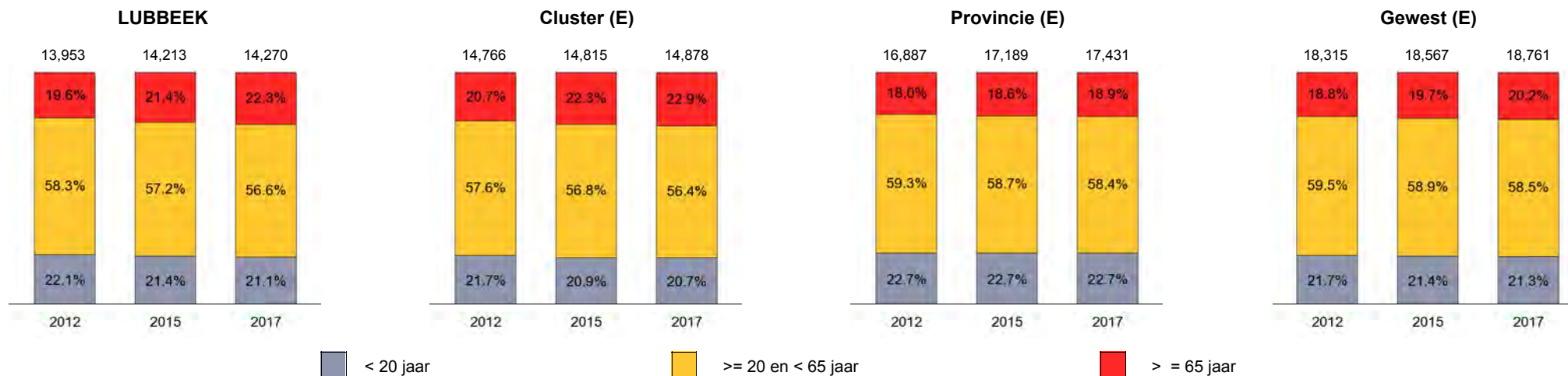
1 - HOVE	2 - KAPELLEN	3 - SCHILDE
4 - ZOERSEL	5 - BONHEIDEN	6 - KEERBERGEN
7 - LUBBEEK	8 - OUD-HEVERLEE	9 - DE PINTE
10 - SINT-MARTENS-LATEM		

	LUBBEK	Cluster (E)	Provincie (E)	Gewest (E)
		(9/9)	(59/64)	(297/305)
DEMOGRAFIE				
(gemiddeld) bevolkingsaantal op 1/1/2017	14.270	14.878	17.431	18.761
Demografische structuur op 1/1/2017				
< 20 jaar	21,1%	20,7%	22,7%	21,3%
>= 20 en < 65 jaar	56,6%	56,4%	58,4%	58,5%
> = 65 jaar	22,3%	22,9%	18,9%	20,2%
Demografische groei over 5 jaar (2011-2016)				
Natuurlijke groei	0,3%	-1,3%	0,8%	0,3%
Migratie	2,5%	2,3%	3,3%	2,7%
Totaal	2,8%	1,0%	4,0%	3,1%
Gemiddelde leeftijd (2015)	43,0	43,8	41,2	42,1
ACTIVITEIT EN INKOMENS				
Werkloosheidsgraad (2015)	3,9%	5,3%	6,2%	6,8%
Begunstigden R.M.I / bevolking (2016)	0,23%	0,17%	0,42%	0,42%
Gemiddeld inkomen / aangifte (2016)	43.302	43.257	37.739	34.109
(gemiddeld) aantal aangiften (2016)	7.775	8.266	9.523	10.558
Aantal sociale woningen / 1000 inwoners (2016)	1	3	15	20
Kadastraal inkomen per inwoner (2017)	635	781	729	635
- onbebouwde terreinen	10	3	9	10
- woningen	557	713	542	442
- industrie	34	21	85	115
- handel en burelen	22	30	69	50
- publieke gebouwen en publiek gebruik	12	14	25	18
GEMEENTELIJK WEGENNET				
Gemeentelijk wegennet (km)	201	123	154	166
Bevolkingsdichtheid - inwoners / km² (2016)	309	585	542	436
PERSONEEL / 1000 inwoners VTE (2016)				
(gemiddeld) aantal vastbenoemden	2,3	2,8	2,8	2,7
(gemiddeld) aantal contractuelen	3,6	3,2	3,3	4,1
(gemiddeld) aantal gesco's	0,0	0,0	0,0	0,0
Andere personeelsleden	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal personeel	5,9	5,9	6,2	6,8
AANSLAGVOETEN EN FISCAAL RENDEMENT				
Aanvullende personenbelasting (2017)				
Aanslagvoet (%)	7,50%	6,34%	7,27%	7,35%
Waarde van 1%	898.465	894.820	869.695	784.806
Waarde van 1% per inwoner	63	62	51	43
Opcentiemen op de onroerende voorheffing (2017)				
Aanslagvoet (opc)	975	993	1.235	1.443
Waarde van 100 opcentiemen	354.544	467.973	475.643	439.771
Waarde van 100 opcentiemen per inwoner	25	32	29	25

Grafiek 1: Bevolkingsevolutie

< 20 jaar

>= 20 en < 65 jaar

>= 65 jaar

	LUBBEK	Cluster (E)	Provincie (E)	Gewest (E)
EVOLUTIE VAN DE SOCIALE INDICATOREN				
Werkloosheidsgraad (2012-2015)	0,6%	0,7%	0,7%	0,9%
Begunstigden R.M.I / bevolking (2012-2016)	7,6%	16,5%	31,0%	27,9%
Gemiddelde leeftijd (2012-2015)	1,7%	1,7%	0,6%	1,1%
EVOLUTIE VAN DE INKOMENS				
Gemiddeld inkomen/aangifte (2011-2016)	13,0%	17,2%	15,5%	16,2%
(gemiddeld) aantal aangiften (2011-2016)	2,5%	0,2%	1,5%	1,2%
Kadastraal inkomen per inwoner (2012-2017)	6,2%	4,8%	0,0%	0,5%
- onbebouwde terreinen	-2,9%	3,7%	-2,2%	1,3%
- woningen	6,2%	5,6%	3,3%	5,2%
- industrie	-2,9%	-6,9%	-14,1%	-13,5%
- handel en burelen	3,8%	-5,0%	-4,4%	-3,2%
- publieke gebouwen en publiek gebruik	72,5%	6,5%	-0,1%	5,4%
EVOLUTIE PERSONEELSBEZETTING (2012-2016)				
(gemiddeld) aantal vastbenoemden / 1000 inw	-7,5%	-9,0%	-15,0%	-16,6%
(gemiddeld) aantal contractuelen / 1000 inw	-4,6%	1,1%	-12,0%	-7,5%
(gemiddeld) aantal gesco's / 1000 inw				
Andere personeelsleden / 1000 inw				
Totaal personeel / 1000 inw	-5,7%	-3,8%	-12,7%	-11,0%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierkening	1.201	1.161	1.152	1.252	1.231	1.355	0,6%
Algemeen bestuur	220	341	231	241	253	288	3,6%
Mobiliteit	140	29	45	49	48	63	-23,5%
Natuur en milieubeheer		86	77	68	73	84	-5,6%
Veiligheidszorg	106	142	117	157	121	129	3,4%
Politie	79	79	84	86	91	92	3,6%
Brandweer	27	63	32	69	29	33	2,2%
Ondernemen en werken	1	1	3	4	5	8	39,8%
Toerisme		1	1	1	1	1	-3,1%
Wonen en ruimtelijke ordening		14	52	52	52	64	56,7%
Cultuur en vrije tijd	106	110	99	96	98	112	-1,8%
Kunst en cultuur		47	34	32	32	41	-11,8%
Sport		25	27	24	25	31	0,1%
Jeugd		23	18	17	15	19	-13,0%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	8	12	9	10	12	9	11,1%
Onderwijs	223	221	305	337	345	365	11,4%
Zorg en opvang	156	167	180	192	188	196	4,8%
Saldo onderwijs	-27	-34	-38	-36	-38	-52	-8,9%
Saldo brandweer	-27	-63	-32	-69	-29	-33	-2,2%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierkening	1.027	1.041	1.023	1.024	1.031	1.125	0,1%
Algemeen bestuur	231	239	272	284	293	322	6,1%
Mobiliteit	112	102	47	43	42	48	-21,6%
Natuur en milieubeheer		87	92	84	78	88	-3,7%
Veiligheidszorg	120	119	151	145	140	150	3,9%
Politie	93	92	99	105	107	112	3,5%
Brandweer	26	26	51	38	31	37	5,1%
Ondernemen en werken	3	2	3	3	4	5	4,8%
Toerisme		2	2	2	2	2	-2,4%
Wonen en ruimtelijke ordening		38	50	54	54	58	11,8%
Cultuur en vrije tijd	118	120	117	122	127	139	2,0%
Kunst en cultuur		63	52	54	57	61	-3,6%
Sport		21	36	38	41	43	25,8%
Jeugd		9	14	15	14	16	18,3%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	2	3	3	3	2	2	0,1%
Onderwijs	148	154	156	156	161	170	2,1%
Zorg en opvang	96	102	95	94	106	117	2,4%
Saldo onderwijs	-20	-19	-17	-16	-15	-20	7,4%
Saldo brandweer	-25	-26	-50	-37	-31	-36	-5,4%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierkening	1.260	1.246	1.199	1.181	1.201	1.301	-1,2%
Algemeen bestuur	222	229	241	242	252	285	3,1%
Mobiliteit	102	95	60	61	63	74	-11,5%
Natuur en milieubeheer	88	92	93	92	92	102	1,1%
Veiligheidszorg	172	172	195	176	168	181	-0,5%
Politie	109	109	110	114	120	125	2,3%
Brandweer	62	61	80	57	43	49	-8,4%
Ondernemen en werken	11	8	9	10	11	12	-0,4%
Toerisme	1	2	5	5	5	5	37,7%
Wonen en ruimtelijke ordening	54	62	64	66	70	77	6,8%
Cultuur en vrije tijd	148	143	132	134	141	153	-1,2%
Kunst en cultuur	67	53	57	59	62	67	-2,0%
Sport	53	45	45	45	49	52	-2,0%
Jeugd	14	12	12	12	12	14	-3,8%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	6	6	6	6	4	6	-5,8%
Onderwijs	175	174	187	189	191	197	2,2%
Zorg en opvang	155	165	168	165	169	175	2,3%
Saldo onderwijs	-21	-18	-17	-16	-18	-24	3,7%
Saldo brandweer	-39	-34	-43	-39	-40	-48	-0,4%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierkening	1.227	1.220	1.172	1.175	1.194	1.282	-0,7%
Algemeen bestuur	227	238	256	264	274	302	4,8%
Mobiliteit	110	96	55	56	56	67	-15,4%
Natuur en milieubeheer	91	95	94	90	89	98	-0,6%
Veiligheidszorg	161	164	174	169	169	174	1,2%
Politie	112	112	112	114	118	123	1,4%
Brandweer	48	49	54	48	44	43	-2,4%
Ondernemen en werken	16	15	17	17	19	22	5,2%
Toerisme	6	8	10	10	11	12	17,8%
Wonen en ruimtelijke ordening	59	65	68	71	75	81	6,4%
Cultuur en vrije tijd	176	168	153	155	160	174	-2,3%
Kunst en cultuur	63	59	64	65	66	71	1,5%
Sport	48	45	51	51	54	57	3,2%
Jeugd	14	13	14	15	15	17	2,5%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	9	8	8	8	8	8	-3,0%
Onderwijs	126	130	138	138	141	145	2,8%
Zorg en opvang	155	157	168	165	167	177	1,9%
Saldo onderwijs	-14	-14	-12	-12	-13	-17	1,2%
Saldo brandweer	-35	-36	-37	-38	-38	-41	-2,7%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierekening	1.201	1.161	1.152	1.252	1.231	1.355	0,6%
Goederen en diensten	264	270	230	242	248	307	-1,5%
Bezoldigingen en pensioenen	496	498	579	607	627	679	6,0%
Vastbenoemden		234	164	160	160	171	-12,0%
Niet-vastbenoemden		83	146	150	165	195	25,6%
Onderwijzend personeel (tlv derden)		143	225	255	260	264	22,0%
Andere personeelskosten		37	44	42	43	49	5,1%
Toegestane werkingssubsidies		340	306	351	312	327	-2,8%
OCMW	115	125	135	147	139	142	4,9%
Politiezone	79	79	84	86	91	92	3,6%
Hulpverleningszone		63	32	69	29	33	-22,4%
Andere werkingssubsidies		74	55	49	52	60	-10,9%
Financiële uitgaven		37	36	34	41	37	3,3%
Andere operationele uitgaven		15	2	17	3	4	-42,3%
Gecorrigeerde uitgaven	1.048	1.017	928	996	969	1.089	-1,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierekening	1.027	1.041	1.023	1.024	1.031	1.125	0,1%
Goederen en diensten	239	232	231	230	238	280	-0,1%
Bezoldigingen en pensioenen	449	474	484	489	500	527	2,7%
Vastbenoemden		191	188	184	180	189	-1,9%
Niet-vastbenoemden		129	136	145	153	166	5,7%
Onderwijzend personeel (tlv derden)		163	115	115	120	123	-9,7%
Andere personeelskosten		48	45	45	46	49	-1,1%
Toegestane werkingssubsidies		252	273	275	267	291	2,0%
OCMW	66	70	66	65	76	79	3,4%
Politiezone	93	92	99	105	107	112	3,6%
Hulpverleningszone		25	43	38	31	37	7,0%
Andere werkingssubsidies		86	65	66	54	64	-14,7%
Financiële uitgaven		18	25	22	20	20	3,3%
Andere operationele uitgaven		23	11	8	6	7	-34,9%
Gecorrigeerde uitgaven	922	929	908	909	911	1.002	-0,3%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierekening	1.260	1.246	1.199	1.181	1.201	1.301	-1,2%
Goederen en diensten	253	247	238	233	243	288	-1,0%
Bezoldigingen en pensioenen	531	543	553	524	533	564	0,1%
Vastbenoemden	235	236	225	194	193	206	-4,7%
Niet-vastbenoemden	120	134	148	151	158	175	7,2%
Onderwijzend personeel (tlv derden)	112	100	120	122	122	119	2,2%
Andere personeelskosten	46	48	59	56	58	64	6,2%
Toegestane werkingssubsidies	315	332	350	374	380	403	4,8%
OCMW	118	126	126	124	130	130	2,5%
Politiezone	107	107	106	114	120	125	2,8%
Hulpverleningszone	25	22	36	56	43	49	14,4%
Andere werkingssubsidies	67	76	83	80	87	99	6,7%
Financiële uitgaven	43	44	44	41	37	39	-4,1%
Andere operationele uitgaven	26	14	14	9	9	8	-22,7%
Gecorrigeerde uitgaven	1.140	1.129	1.079	1.058	1.077	1.180	-1,4%

Gewest (E)

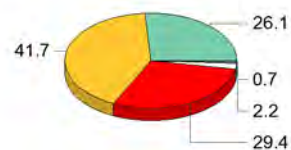
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale uitgaven exploitatierekening	1.227	1.220	1.172	1.175	1.194	1.282	-0,7%
Goederen en diensten	240	235	232	230	240	281	0,0%
Bezoldigingen en pensioenen	517	531	539	517	527	556	0,5%
Vastbenoemden	223	203	209	187	185	193	-4,6%
Niet-vastbenoemden	175	172	184	186	196	214	3,0%
Onderwijzend personeel (tlv derden)	85	79	96	99	102	100	4,5%
Andere personeelskosten	48	46	50	45	45	49	-1,7%
Toegestane werkingssubsidies	314	315	348	378	384	402	5,1%
OCMW	116	117	122	121	123	127	1,5%
Politiezone	108	109	111	114	118	123	2,1%
Hulpverleningszone	11	12	16	45	43	42	41,8%
Andere werkingssubsidies	79	87	100	98	100	111	6,2%
Financiële uitgaven	36	38	41	39	34	34	-1,6%
Andere operationele uitgaven	11	10	12	12	9	9	-3,8%
Gecorrigeerde uitgaven	1.132	1.124	1.075	1.075	1.091	1.181	-0,9%

Grafiek 2: Economische verdeling van de uitgaven (in % van de gecorrigeerde uitgaven - 2016)

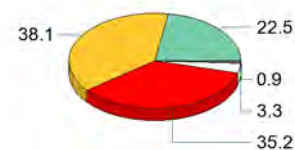
LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Andere operationele uitgaven

Financiële uitgaven

Toegestane werkingssubsidies

Bezoldigingen en pensioenen

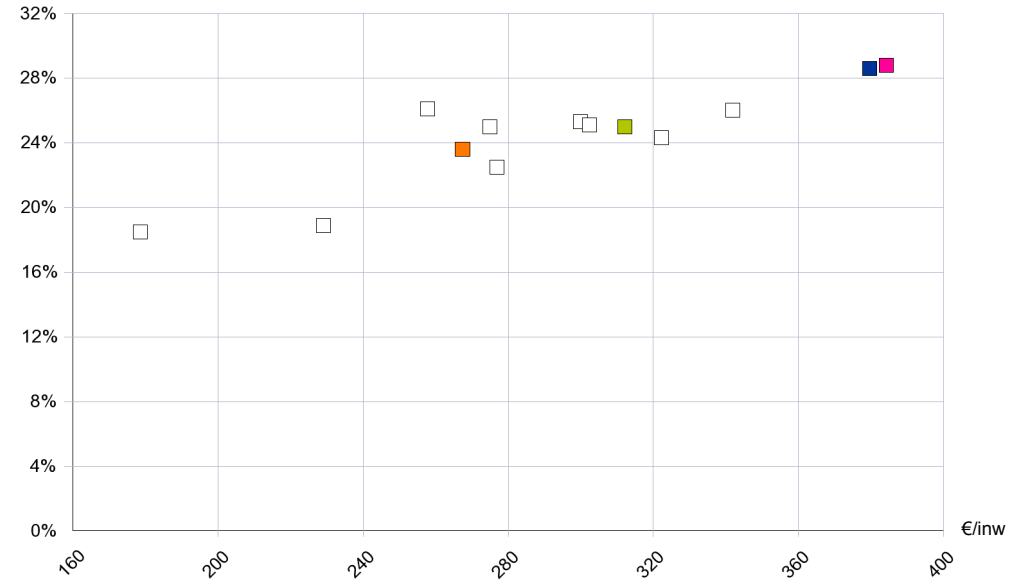
Goederen en diensten

Grafiek 3: Goederen en diensten

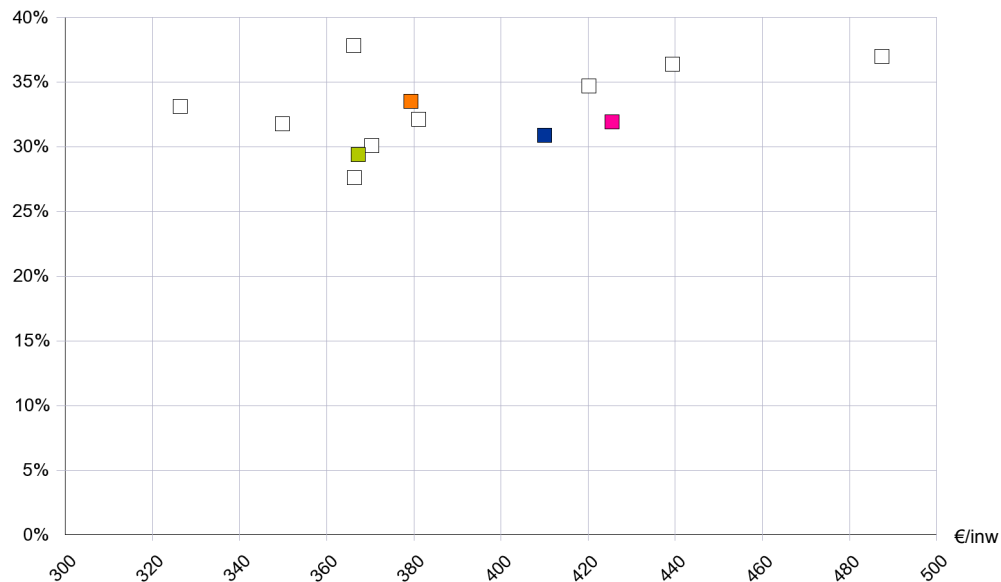
% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 5: Werkingsubsidies

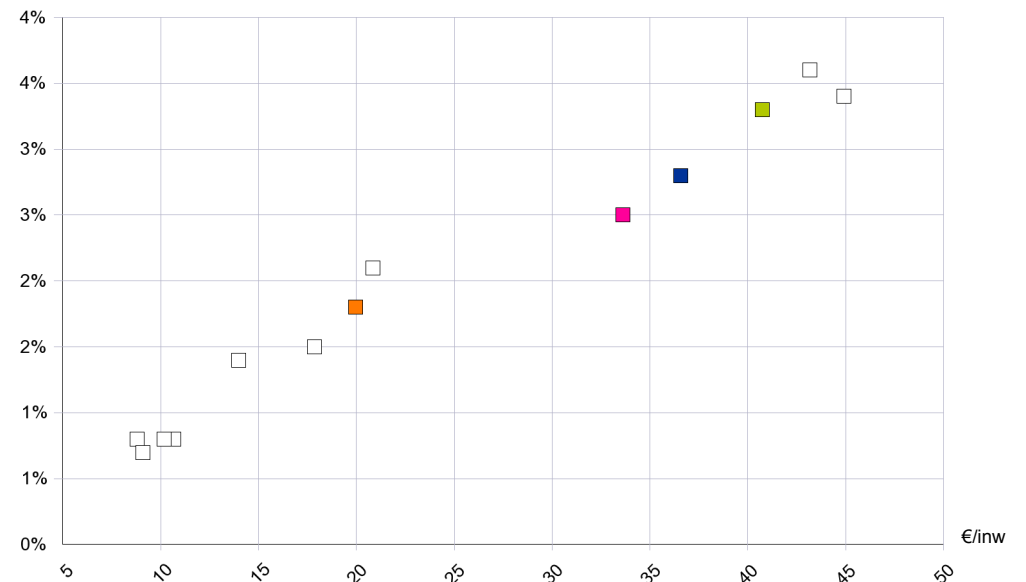
% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 4: Bezoldigingen en pensioenen

% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 6: Financiële uitgaven

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

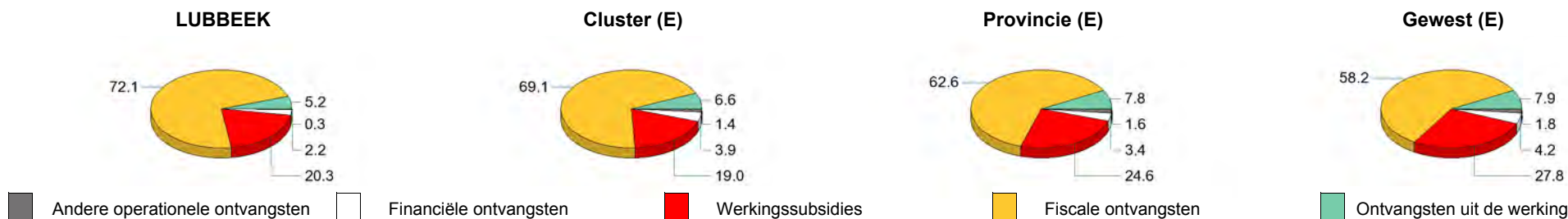

€/inw

	LUBBEEK							Evolutie 2012-2016	Cluster (E)							Evolutie 2012-2016
	Rekeningen				Begroting		2012-2016		Rekeningen				Begroting		2012-2016	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017			2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.187	1.168	1.364	1.551	1.510	1.438	6,2%	1.029	1.046	1.155	1.254	1.252	1.232	5,0%		
Ontvangsten uit de werking	80	82	56	61	64	69	-5,4%	67	69	56	66	75	77	2,9%		
Fiscale ontvangsten	633	647	761	845	899	825	9,2%	610	618	722	767	782	764	6,4%		
APB	387	385	400	465	510	472	7,2%	318	295	346	370	402	381	6,1%		
OV	219	236	244	245	242	242	2,5%	242	272	297	312	306	312	6,0%		
Andere aanvullende belastingen		17	17	17	17	17	0,4%		35	18	18	18	18	-19,6%		
Andere belastingen		9	100	119	130	93	142,0%		54	61	66	55	52	0,7%		
Werkingsubsidies	375	374	465	495	514	524	8,2%	297	310	312	320	335	333	3,1%		
Gemeentefonds	123	137	141	134	138	143	2,8%	104	106	110	111	111	114	1,7%		
Specifieke werkingssubsidies		0	44	68	69	75			2	21	29	55	52	181,4%		
Overige werkingssubsidies		237	280	292	307	306	9,0%		238	181	180	169	167	-10,9%		
Financiële ontvangsten		61	44	146	29	17	-22,2%		43	47	85	44	41	1,1%		
Andere operationele ontvangsten		4	37	4	4	4	1,7%		11	17	15	16	17	15,7%		
Gecorrigeerde ontvangsten	1.034	1.025	1.139	1.295	1.248	1.173	4,8%	924	934	1.040	1.139	1.132	1.109	5,2%		

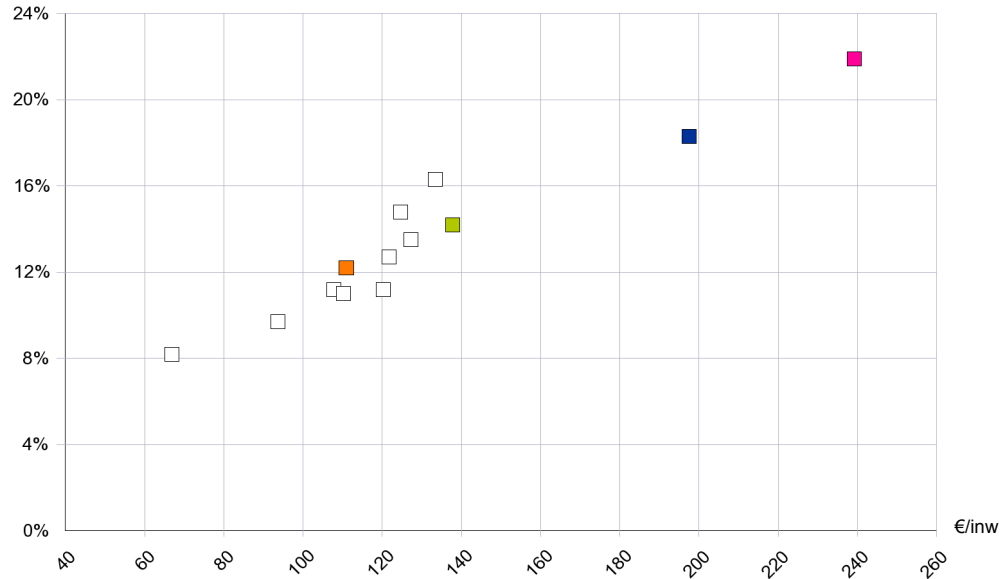
	Provincie (E)							Evolutie 2012-2016	Gewest (E)							Evolutie 2012-2016
	Rekeningen				Begroting		2012-2016		Rekeningen				Begroting		2012-2016	
	2012	2013	2014	2015	2016	2017			2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.274	1.284	1.424	1.461	1.451	1.424	3,3%	1.246	1.274	1.377	1.441	1.436	1.411	3,6%		
Ontvangsten uit de werking	94	96	102	100	103	100	2,4%	88	93	102	104	106	103	4,8%		
Fiscale ontvangsten	696	697	792	828	832	823	4,5%	660	671	739	763	776	770	4,2%		
APB	317	290	337	359	378	366	4,5%	265	253	276	294	317	308	4,6%		
OV	299	317	347	353	340	341	3,3%	299	318	345	348	336	339	3,0%		
Andere aanvullende belastingen	69	52	18	18	20	20	-26,9%	86	69	17	17	17	17	-33,1%		
Andere belastingen	63	90	89	97	93	95	10,4%	67	82	101	105	105	106	12,1%		
Werkingsubsidies	414	430	451	445	449	444	2,1%	428	438	452	455	472	470	2,5%		
Gemeentefonds	175	179	184	189	198	202	3,0%	202	208	226	231	239	245	4,3%		
Specifieke werkingssubsidies	16	18	30	28	52	49	35,5%	16	23	30	34	61	60	38,7%		
Overige werkingssubsidies	199	208	232	228	199	193	0,0%	192	172	195	190	172	165	-2,7%		
Financiële ontvangsten	56	51	60	67	46	41	-4,8%	59	58	63	99	58	51	-0,5%		
Andere operationele ontvangsten	28	18	18	21	21	16	-6,7%	16	19	21	20	24	16	10,3%		
Gecorrigeerde ontvangsten	1.154	1.166	1.303	1.338	1.328	1.303	3,6%	1.151	1.178	1.280	1.340	1.333	1.309	3,7%		

Grafiek 7: Economische verdeling van de exploitatie-ontvangsten (in % van de gecorrigeerde ontvangsten - Rekening 2016)

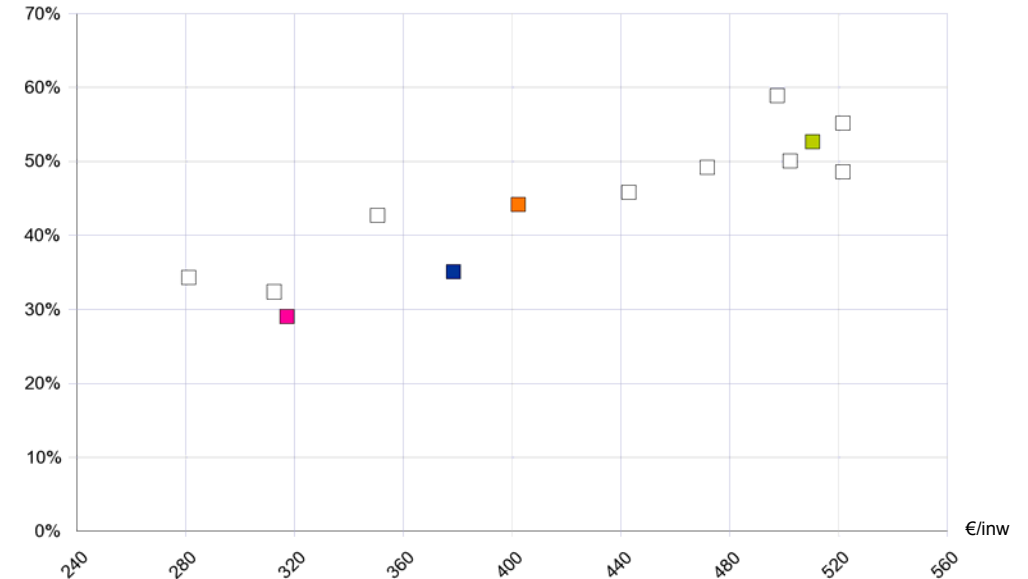

Grafiek 8: Ontvangsten gemeentefonds

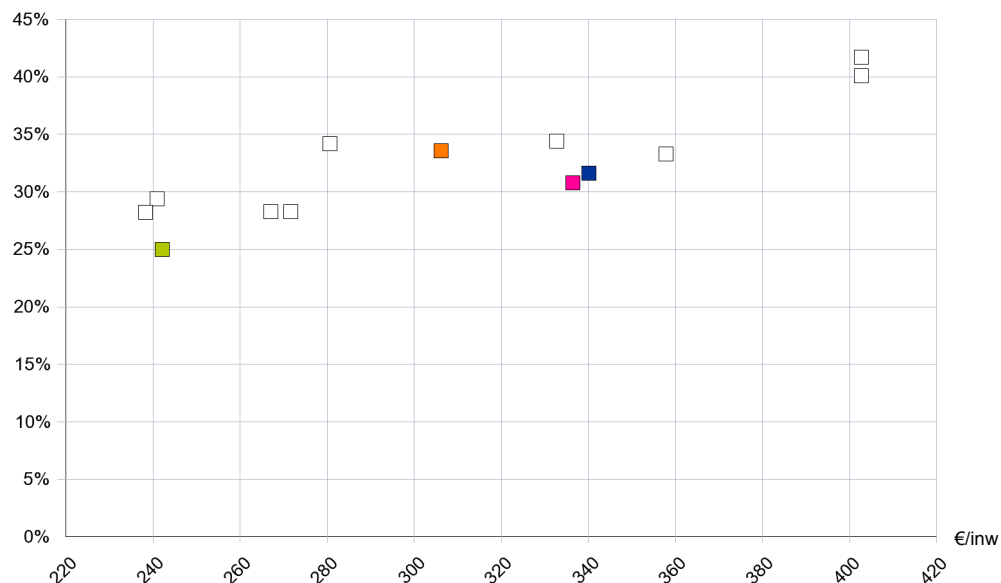
% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 10: Ontvangsten aanvullende personenbelasting

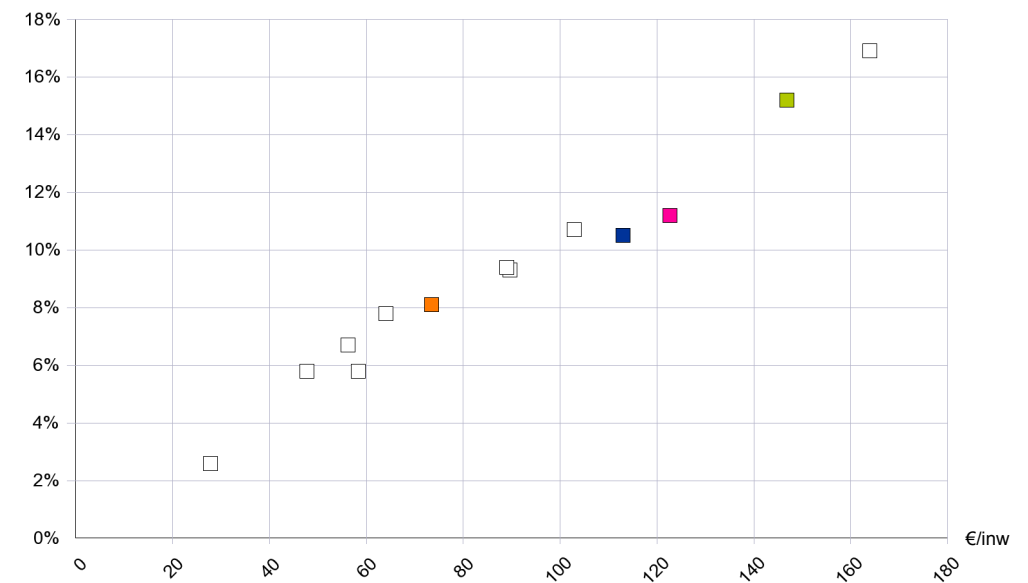
% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 9: Ontvangsten onroerende voorheffing

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 11: Ontvangsten andere (aanvullende) belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

LUBBEEK

Cluster (E)

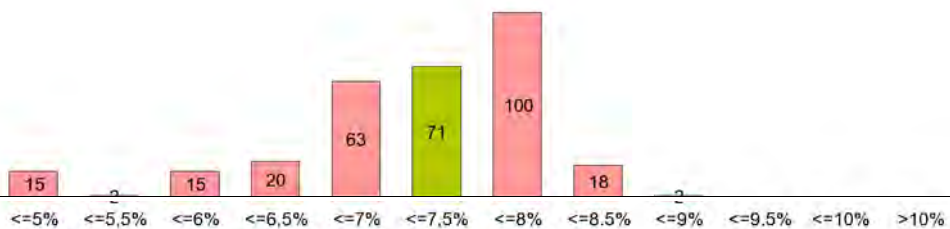
Provincie (E)

Gewest (E)

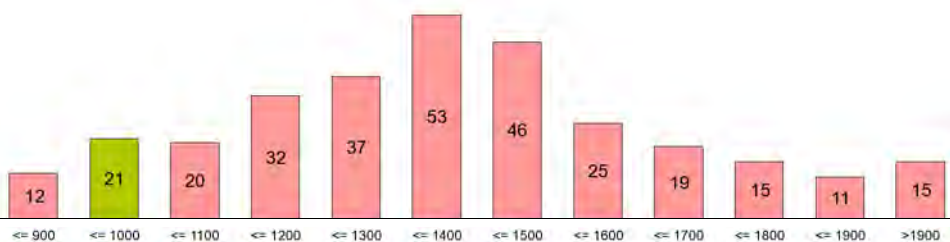

	LUBBEEK			Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2012	2016	2012-2016	2012	2016	2012-2016	2012	2016	2012-2016	2012	2016	2012-2016
Aanvullende personenbelasting												
Aanslagvoet	7,50%	7,50%	0,0%	6,20%	6,34%	0,6%	7,20%	7,31%	0,4%	7,32%	7,38%	0,2%
Waarde 1% APB	719.946	966.684	7,6%	756.476	940.764	5,6%	743.100	899.371	4,9%	664.585	806.310	5,0%
Waarde 1% APB / inwoner	52	68	7,2%	53	65	5,4%	45	52	4,0%	37	44	4,3%
Ontvangsten APB / inwoner	387	510	7,2%	318	402	6,1%	317	378	4,5%	265	317	4,6%
Ontvangsten APB / gecorr. uitgaven	36,9%	52,7%	9,3%	34,4%	44,2%	6,4%	27,8%	35,1%	6,0%	23,4%	29,1%	5,6%
Ontvangsten APB / actieve bevolking	849	1.121	7,2%	718	913	6,2%	695	835	4,7%	572	687	4,7%
Opcentiemen Onroerende Voorheffing												
Aanslagvoet	975	975	0,0%	917	993	2,0%	1.145	1.231	1,8%	1.389	1.443	0,9%
Waarde van 100 opc	313.792	352.671	3,0%	390.236	457.143	4,0%	440.932	480.077	2,1%	396.026	437.201	2,5%
Waarde van 100 opc / inwoner	22	25	2,5%	28	32	3,5%	27	29	1,4%	23	24	1,8%
Ontvangsten OV / inwoner	219	242	2,5%	242	306	6,0%	299	340	3,3%	299	336	3,0%
Ontvangsten OV / gecorr. uitgaven	20,9%	25,0%	4,5%	26,3%	33,6%	6,4%	26,2%	31,6%	4,7%	26,4%	30,8%	3,9%
Andere belastingen per inwoner	27	147	52,7%	50	73	10,4%	80	113	8,9%	95	123	6,5%
Relative evolutie belastingen												
Totale fiscale ontvangsten	633	899	9,2%	610	782	6,4%	696	832	4,5%	660	776	4,2%
Totale gecorrigeerde ontvangsten	1.034	1.248	4,8%	924	1.132	5,2%	1.154	1.328	3,6%	1.151	1.333	3,7%
Fiscale druk												
Gecentraliseerde belastingen	90	88	-3	75	76	1	90	90	0	99	97	-2
Andere belastingen	28	116	89	51	58	8	82	89	8	97	97	0
Totale fiscale druk	82	91	9	72	74	1	89	90	1	98	97	-2

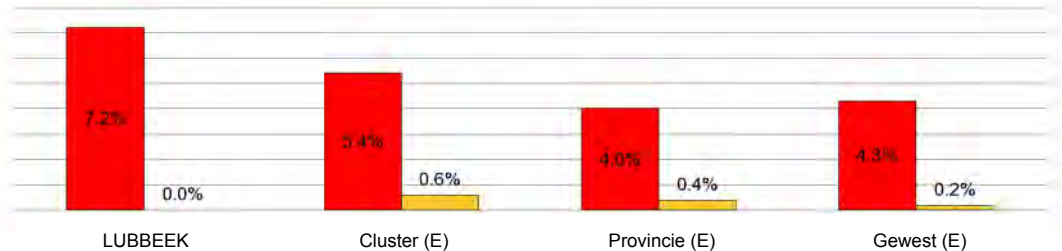
Grafiek 12: Spreiding van de aanslagvoeten APB - Vlaanderen (2017)

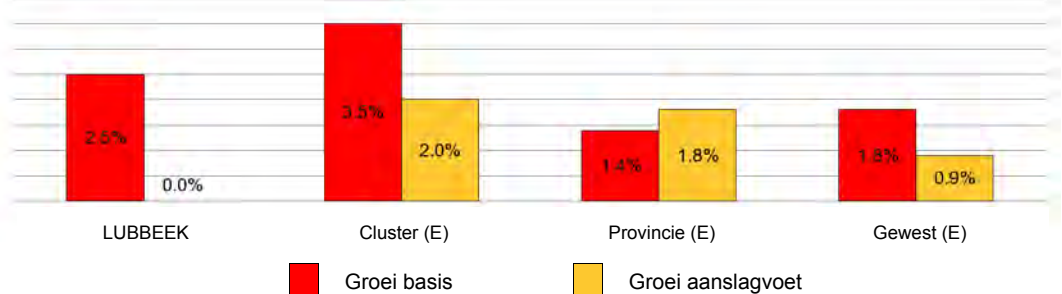
Grafiek 13: Spreiding van de aanslagvoeten OV - Vlaanderen (2017)

Grafiek 14: Gemiddelde evolutie van de ontvangsten APB (in % - 2012-2016)

Grafiek 15: Gemiddelde evolutie van de ontvangsten OV (in % - 2012-2016)

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Exploitatier rekening		7	211	299	279	84	237,6%
Uitgaven		1.161	1.152	1.252	1.231	1.355	2,0%
Ontvangsten		1.168	1.364	1.551	1.510	1.438	8,9%
Investeringsrekening		-102	-312	-139	-278	-145	-39,8%
Uitgaven		103	313	144	281	154	39,8%
Ontvangsten		1	1	5	3	10	38,1%
Andere		-4	272	89	-85	-79	-185,8%
Uitgaven		95	96	214	112	106	5,6%
Periodieke aflossingen		95	96	104	112	106	5,6%
Niet periodieke aflossingen		0	0	0	0	0	
Ontvangsten		92	368	303	27	27	-33,1%
Op te nemen leningen en leasing		92	368	289	0	0	
Terugvordering van aflossingen		0	0	14	27	27	
Budgettair resultaat van het boekjaar		-98	171	249	-84	-140	5,0%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
		43	131	230	222	106	72,4%
Uitgaven		1.040	1.023	1.024	1.031	1.125	-0,3%
Ontvangsten		1.083	1.155	1.254	1.252	1.232	5,0%
		-230	-280	-8	-93	-264	26,2%
Uitgaven		326	307	194	109	360	-30,5%
Ontvangsten		96	27	186	17	96	-44,3%
		180	-38	-28	-112	104	-237,9%
Uitgaven		75	88	97	146	83	24,6%
Periodieke aflossingen		75	80	83	78	79	1,1%
Niet periodieke aflossingen		0	0	0	0	0	
Ontvangsten		255	50	69	33	188	-49,3%
Op te nemen leningen en leasing		250	44	65	25	177	-53,8%
Terugvordering van aflossingen		0	5	4	9	11	
Budgettair resultaat van het boekjaar		-6	-187	193	17	-53	65,8%

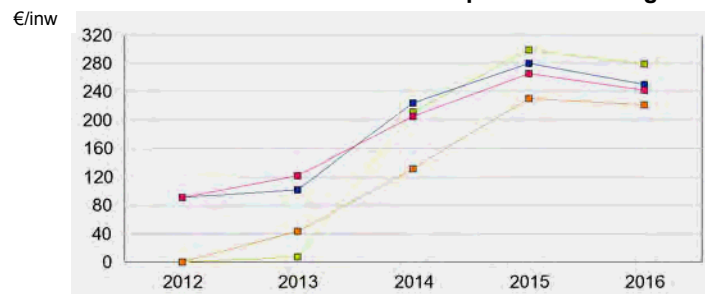
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Exploitatier rekening		91	102	224	280	122	28,6%
Uitgaven		1.131	1.145	1.199	1.181	1.301	1,5%
Ontvangsten		1.222	1.247	1.424	1.461	1.424	4,4%
Investeringsrekening		-317	-179	-226	-29	-256	32,6%
Uitgaven		381	264	306	205	370	-17,9%
Ontvangsten		64	85	80	176	114	13,9%
Andere		90	-10	-65	-56	81	-232,9%
Uitgaven		100	118	143	132	129	20,8%
Periodieke aflossingen		91	117	115	111	109	5,5%
Niet periodieke aflossingen		9	0	13	8	0	-6,4%
Ontvangsten		189	107	78	77	209	-12,3%
Op te nemen leningen en leasing		189	107	63	67	192	-14,9%
Terugvordering van aflossingen		0	0	14	9	17	
Budgettair resultaat van het boekjaar		-136	-87	-67	195	-53	27,3%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
		91	122	205	266	128	27,5%
Uitgaven		1.129	1.097	1.172	1.175	1.282	1,4%
Ontvangsten		1.220	1.219	1.377	1.441	1.411	4,2%
		-250	-165	-251	-60	-130	15,1%
Uitgaven		334	240	328	258	429	-10,6%
Ontvangsten		84	75	77	198	128	-0,3%
		79	25	-48	-42	75	-228,6%
Uitgaven		75	83	122	123	121	19,2%
Periodieke aflossingen		72	85	99	96	95	6,7%
Niet periodieke aflossingen		3	-1	7	12	2	31,5%
Ontvangsten		154	108	74	81	196	-11,8%
Op te nemen leningen en leasing		154	108	65	69	183	-15,6%
Terugvordering van aflossingen		0	0	9	11	12	
Budgettair resultaat van het boekjaar		-80	-19	-94	163	-98	27,8%

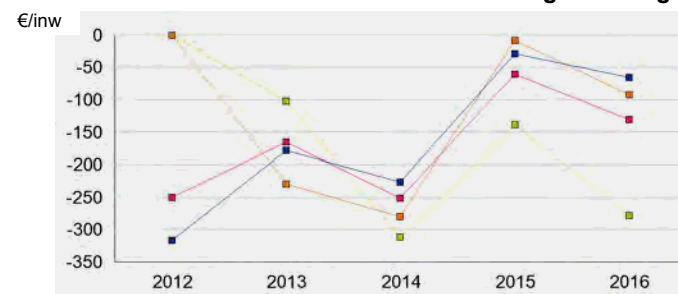
Grafiek 16: Evolutie van de exploitatier rekening

LUBBEEK

Cluster (E)

Grafiek 17: Evolutie van de investeringsrekening

Provincie (E)

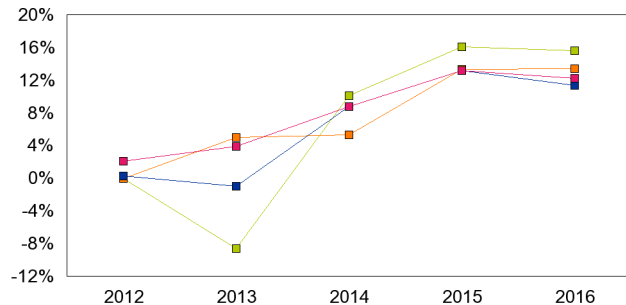
Gewest (E)

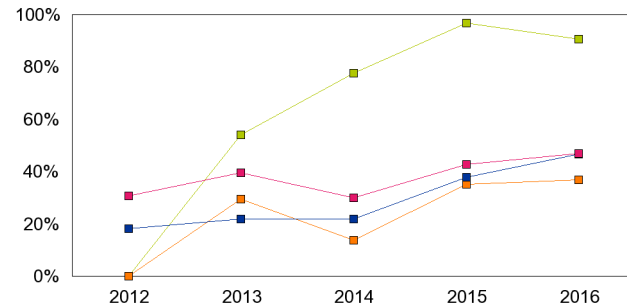
€/inw

	LUBBEEK							Cluster (E)								
	Rekeningen					Begroting	Evolutie	Rekeningen					Begroting	Evolutie		
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016		
Resultaat op kasbasis		551	720	964	880	736	16,9%		259	119	275	298	289	4,7%		
Budgettair resultaat van het boekjaar		-98	171	249	-84	-140	5,0%		-6	-187	193	17	-53	65,8%		
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar		650	548	715	964	876	14,1%		266	313	126	319	335	6,3%		
Gecumuleerd budgettair resultaat		551	720	964	880	736	16,9%		259	126	319	335	281	9,0%		
Bestemde gelden		0	0	0	0	0			0	6	44	37	-8			
Resultaat op kasbasis		551	720	964	880	736	16,9%		259	119	275	298	289	4,7%		
Autofinancieringsmarge		-88	115	209	194	5	61,3%		46	55	151	152	37	48,7%		
Financieel draagvlak		44	247	332	318	119	93,2%		61	156	252	241	127	58,0%		
Netto periodieke leningsuitgaven		132	131	123	124	115	-2,2%		15	101	101	89	90	81,3%		
Financiële beleidsruimte																
Autofinancieringsmarge / Gecorr Ontvangsten		-8,6%	10,1%	16,1%	15,6%	0,4%	56,1%		5,0%	5,3%	13,3%	13,4%	3,3%	38,8%		
Belastingen / Gecorr Uitgaven		63,6%	82,1%	84,9%	92,8%	75,7%	13,4%		73,3%	79,5%	84,4%	85,9%	76,2%	5,4%		
Onsamendrukbare Gecorr Uitg / Gecorr Ontv		74,5%	65,4%	60,8%	61,1%	68,6%	-6,4%		60,0%	65,4%	60,2%	60,4%	65,2%	0,2%		
	Provincie (E)							Gewest (E)								
	Rekeningen					Begroting	Evolutie	Rekeningen					Begroting	Evolutie		
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016		
Resultaat op kasbasis		185	228	221	348	421	24,6%		320	402	276	371	415	8,9%		
Budgettair resultaat van het boekjaar		-136	-87	-67	195	85	-53	27,3%		-80	-19	-94	163	53	-98	27,8%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar		321	315	304	205	419	473	6,9%		400	421	417	296	460	506	3,6%
Gecumuleerd budgettair resultaat		185	228	237	400	504	423	28,5%		320	402	323	459	513	409	12,5%
Bestemde gelden		0	0	17	52	58	1			0	0	47	87	62	-7	
Resultaat op kasbasis		185	228	221	348	446	421	24,6%		320	402	276	371	451	415	8,9%
Autofinancieringsmarge		3	-12	114	177	151	29	165,8%		24	45	113	177	162	44	61,0%
Financieel draagvlak		134	144	265	318	284	156	20,6%		123	155	241	299	272	158	21,8%
Netto periodieke leningsuitgaven		131	156	151	141	133	127	0,4%		99	110	122	110	114	114	2,6%
Financiële beleidsruimte																
Autofinancieringsmarge / Gecorr Ontvangsten		0,3%	-1,0%	8,8%	13,2%	11,4%	2,2%	154,2%		2,1%	3,9%	8,8%	13,2%	12,2%	3,3%	54,6%
Belastingen / Gecorr Uitgaven		66,4%	67,5%	73,4%	78,2%	77,2%	69,7%	3,8%		61,8%	65,1%	68,8%	71,0%	71,1%	65,2%	3,6%
Onsamendrukbare Gecorr Uitg / Gecorr Ontv		70,7%	72,8%	65,7%	62,9%	63,3%	67,6%	-2,8%		69,3%	67,3%	64,7%	61,8%	62,0%	66,5%	-2,7%

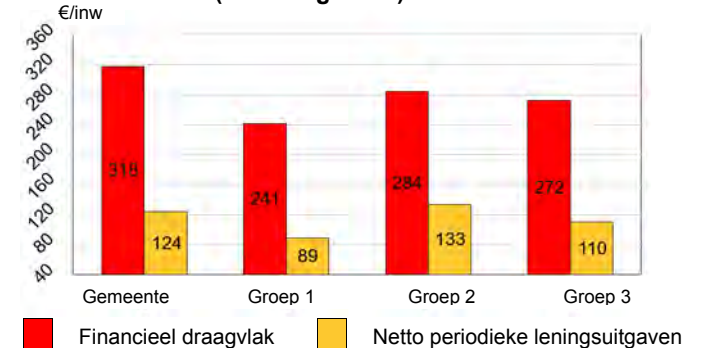
Grafiek 18: Spaarquote

Grafiek 19: Dekkingsgraad v/d uitgaven

Grafiek 20: AFM (Rekening 2016)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Financieel draagvlak

Netto periodieke leningsuitgaven

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
ESR Vorderingsaldo		-84	-101	168	1	-61	26,2%
Totale ontvangsten volgens ESR normen		1.169	1.364	1.557	1.513	1.448	9,0%
Totale ontvangsten volgens BBC normen		1.261	1.732	1.859	1.540	1.476	6,9%
Opname van leningen en leasings		92	368	303	27	27	-33,1%
Verkopen van financiële vaste activa		0	0	0	0	0	
Verrichtingen niet opgenomen in ESR		0	0	0	0	0	
Totale uitgaven volgens ESR normen		1.253	1.465	1.389	1.512	1.509	6,5%
Totale uitgaven volgens BBC normen		1.359	1.561	1.611	1.625	1.615	6,1%
Kapitaalaflossingen		95	96	214	112	106	5,6%
Investerings in financiële vaste activa		11	0	7	0	0	-70,8%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR		0	0	0	0	0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
ESR Vorderingsaldo		-179	-21	122	128	-154	39,5%
Totale ontvangsten volgens ESR normen		1.184	1.181	1.276	1.268	1.328	2,3%
Totale ontvangsten volgens BBC normen		1.434	1.231	1.508	1.302	1.515	-3,2%
Opname van leningen en leasings		250	50	69	33	188	-48,9%
Verkopen van financiële vaste activa		0	0	164	1	0	151,0%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR		0	0	0	0	0	
Totale uitgaven volgens ESR normen		1.363	1.203	1.154	1.140	1.482	-5,8%
Totale uitgaven volgens BBC normen		1.441	1.418	1.315	1.286	1.569	-3,7%
Kapitaalaflossingen		75	88	97	146	83	24,6%
Investerings in financiële vaste activa		2	128	64	0	3	-64,0%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR		0	0	0	0	0	

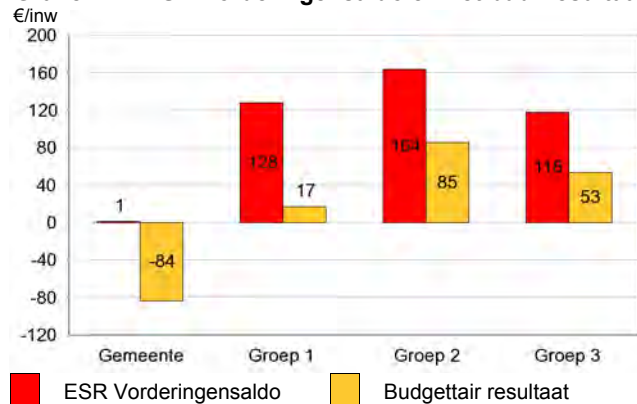
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
ESR Vorderingsaldo	-223	-36	108	161	164	-133	28,6%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.287	1.332	1.502	1.526	1.522	1.537	4,3%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.476	1.440	1.581	1.714	1.671	1.747	3,2%
Opname van leningen en leasings	189	107	78	76	112	209	-12,3%
Verkopen van financiële vaste activa	0	0	2	111	37	0	
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	1	1	153,5%
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.510	1.368	1.394	1.365	1.358	1.670	-2,6%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.611	1.527	1.648	1.519	1.586	1.800	-0,4%
Kapitaalaflossingen	100	118	143	132	212	129	20,8%
Investerings in financiële vaste activa	2	40	112	22	16	1	67,3%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

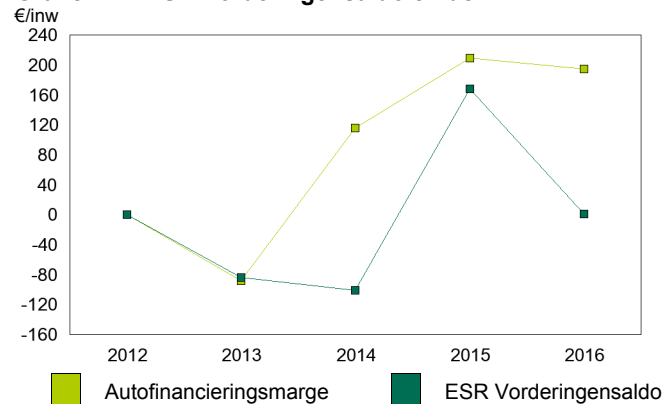
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
ESR Vorderingsaldo	-157	-31	77	122	118	-169	28,8%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.290	1.293	1.452	1.505	1.507	1.538	4,0%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.458	1.401	1.528	1.720	1.612	1.735	2,5%
Opname van leningen en leasings	154	108	74	81	93	195	-11,8%
Verkopen van financiële vaste activa	14	0	1	134	10	0	-9,1%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	1	0	0	2	1	399,9%
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.447	1.324	1.375	1.383	1.389	1.707	-1,0%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.538	1.420	1.622	1.557	1.559	1.832	0,3%
Kapitaalaflossingen	75	83	122	123	152	121	19,2%
Investerings in financiële vaste activa	16	15	124	51	18	4	4,1%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	-3	0	0	0	0	104,9%

Grafiek 21: ESR Vorderingsaldo en het bud. resultaat

Grafiek 22: ESR Vorderingsaldo en de AFM

Grafiek 23: Evolutie ESR Vorderingsaldo

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting 2017	Evolutie 2013-2016
	2012	2013	2014	2015	2016		
Investeringsverrichtingen		85	302	129	270	150	46,7%
Investeringen in FVA		11	0	7	0	0	-70,8%
Investeringen in MVA		53	297	116	263	136	70,8%
Investeringen in Immateriële VA		22	5	5	7	14	-33,0%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)			118,5%	20,6%	61,9%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA		11	0	7	0	0	-70,8%
Netto-investeringen in de MVA		-81	179	6	149	149	56,5%
Desinvesteringen (alle activa)		0	0	2	0	0	88,7%
Investeringsgraad MVA (%)		39,3%	252,2%	105,2%	231,1%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						296	
Desinvesteringen meerjarenplan						148	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies		1	1	3	3	10	37,5%
Toegestane investeringssubsidies		18	11	15	12	4	-12,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting 2017	Evolutie 2013-2016
	2012	2013	2014	2015	2016		
Investeringsverrichtingen		322	278	177	159	340	-20,9%
Investeringen in FVA		2	128	64	0	3	-64,0%
Investeringen in MVA		317	143	105	152	320	-21,8%
Investeringen in Immateriële VA		3	8	7	7	16	35,1%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)		96,9%	87,5%	58,3%	31,7%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA		2	128	44	176	176	338,3%
Netto-investeringen in de MVA		202	19	-23	29	29	-47,4%
Desinvesteringen (alle activa)		6	4	176	10	10	15,4%
Investeringsgraad MVA (%)		284,8%	116,3%	80,4%	125,7%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						773	
Desinvesteringen meerjarenplan						197	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies		90	23	9	7	45	-57,2%
Toegestane investeringssubsidies		4	29	17	-50	20	-351,9%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting 2017	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016		
Investeringsverrichtingen	370	254	287	185	202	346	-14,1%
Investeringen in FVA	2	40	112	22	16	1	67,3%
Investeringen in MVA	362	206	171	158	180	332	-16,0%
Investeringen in Immateriële VA	6	7	5	6	6	14	-0,7%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)		99,6%	86,3%	55,8%	50,7%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	2	40	110	-6	120	120	179,2%
Netto-investeringen in de MVA	197	25	-17	-2	-8	-8	-219,5%
Desinvesteringen (alle activa)	28	52	44	129	80	80	29,8%
Investeringsgraad MVA (%)	243,9%	98,1%	88,2%	98,9%	94,3%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						910	
Desinvesteringen meerjarenplan						264	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	36	33	36	48	28	54	-6,2%
Toegestane investeringssubsidies	10	10	19	20	-29	23	-247,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting 2017	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016		
Investeringsverrichtingen	311	220	303	234	211	395	-9,2%
Investeringen in FVA	16	12	124	51	18	4	4,1%
Investeringen in MVA	288	202	173	178	187	378	-10,3%
Investeringen in Immateriële VA	7	6	5	6	6	13	-3,5%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)		90,9%	82,2%	66,7%	53,3%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	0	13	123	36	184	184	345,1%
Netto-investeringen in de MVA	128	32	-16	3	-3	-3	-219,2%
Desinvesteringen (alle activa)	41	35	41	164	52	52	5,7%
Investeringsgraad MVA (%)	196,3%	119,1%	89,2%	102,0%	98,2%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						1.008	
Desinvesteringen meerjarenplan						330	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	43	39	36	34	32	66	-7,3%
Toegestane investeringssubsidies	24	20	25	24	2	34	-44,1%

€/inw	LUBBEEK			Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2015	2016	2015-2016	2015	2016	2015-2016	2015	2016	2015-2016	2015	2016	2015-2016
VLOTTENDE ACTIVA	1.160	1.072	-7,6%	470	499	6,0%	678	742	9,4%	705	748	6,1%
Liquide middelen en geldbeleggingen	932	829	-11,1%	339	372	9,7%	473	549	16,1%	500	564	12,7%
Vorderingen <= 1 jaar	200	215	7,5%	127	118	-6,9%	195	177	-9,1%	194	173	-11,1%
Andere vlottende activa	27	27	0,0%	5	9	86,1%	10	16	52,9%	11	12	8,7%
VASTE ACTIVA	4.323	4.452	3,0%	4.042	4.157	2,8%	4.043	4.250	5,1%	4.518	4.659	3,1%
Materiële vaste activa	3.467	3.618	4,4%	3.176	3.203	0,9%	3.181	3.243	2,0%	3.410	3.438	0,8%
Terreinen en gebouwen	2.811	2.951	5,0%	1.793	1.806	0,7%	1.774	1.786	0,7%	2.017	2.026	0,5%
Gemeenschapsgoederen	2.811	2.951	5,0%	1.706	1.724	1,1%	1.566	1.571	0,3%	1.690	1.700	0,6%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		37	35	-2,2%	132	143	8,3%	86	88	2,4%
Overige MVA	0	0		50	47	-6,1%	75	72	-3,7%	241	238	-1,1%
Wegen en overige infrastructuur	470	480	2,0%	1.133	1.148	1,3%	1.209	1.224	1,3%	1.221	1.228	0,6%
Installaties, machines en uitrusting	5	3	-41,9%	18	20	14,0%	32	32	-0,6%	30	29	-2,3%
Gemeenschapsgoederen	5	3	-41,9%	17	20	14,4%	30	30	-1,1%	29	28	-2,8%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		0	0	-10,7%	2	2	6,0%	1	1	14,0%
Roerende goederen	33	44	32,3%	37	40	7,1%	35	36	5,5%	40	40	1,4%
Gemeenschapsgoederen	33	27	-19,3%	37	38	3,5%	33	35	5,5%	39	39	1,4%
Bedrijfsmatige MVA	0	17		0	2	349,4%	1	2	2,8%	1	1	2,3%
Overige MVA	0	0		0	0	-17,9%	0	0	57,4%	0	0	2,4%
Leasing en soortgelijke rechten	147	139	-5,5%	97	94	-3,2%	72	100	40,0%	53	63	18,7%
Gemeenschapsgoederen	147	139	-5,5%	97	94	-3,2%	56	85	49,9%	47	57	21,6%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		0	0		15	16	3,2%	6	6	-3,6%
Erfgoed	0	0	0,0%	98	96	-2,2%	60	64	6,2%	49	51	4,3%
Financiële vaste activa	701	701	0,1%	654	686	4,9%	708	751	6,1%	941	1.010	7,3%
EVA	0	0		27	27	-0,1%	82	56	-31,4%	47	48	1,7%
IGS	445	446	0,1%	534	566	6,0%	530	593	11,9%	731	798	9,2%
PPS	0	0		0	0		0	0	6,9%	8	4	-56,4%
OCMW verenigingen	0	0		0	0		0	0		0	0	10,4%
Andere FVA	255	256	0,1%	93	93	0,2%	97	102	5,8%	155	161	3,8%
Immateriële vaste activa	86	91	5,8%	51	51	0,9%	32	30	-4,8%	28	27	-4,5%
Vorderingen op LT	69	41	-40,0%	161	216	34,1%	123	225	82,7%	139	184	32,3%
TOTALE ACTIVA	5.483	5.523	0,7%	4.512	4.655	3,2%	4.721	4.991	5,7%	5.223	5.407	3,5%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.059	1.040	1.306	1.456	1.344		6,1%
Leningen ten laste van de gemeente	949	931	1.211	1.375	1.276		7,7%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	110	109	95	81	68		-11,5%
Schuldenlast	142	132	131	123	124	115	-3,4%
Netto-aflossingen van schulden	100	95	96	90	85	79	-4,1%
Netto-intrestlasten van schulden	42	37	36	33	39	36	-1,9%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	13,7%	12,9%	11,5%	9,5%	9,9%	9,8%	-3,8%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	164,0%	300,1%	53,2%	37,1%	38,9%	96,1%	-125,1%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	12,22	23,59	5,29	4,39	4,23		-799,4%
Schuld ratio	1,02	1,02	1,15	1,12	1,08		5,3%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Schuld LT ten laste van gemeente	859	950	887	866	807		-1,5%
Leningen ten laste van de gemeente	833	880	820	806	752		-2,5%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	25	70	67	60	55		21,4%
Schuldenlast	89	76	101	101	89	90	0,0%
Netto-aflossingen van schulden	65	52	76	79	69	69	1,7%
Netto-intrestlasten van schulden	24	23	24	22	20	20	-5,1%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	9,7%	8,1%	9,7%	8,9%	7,9%	8,1%	-1,8%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	91,4%	94,6%	64,7%	40,1%	36,9%	70,8%	-54,4%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	8,79	11,87	5,69	3,44	3,34		-545,0%
Schuld ratio	0,94	1,02	0,85	0,76	0,71		-22,4%

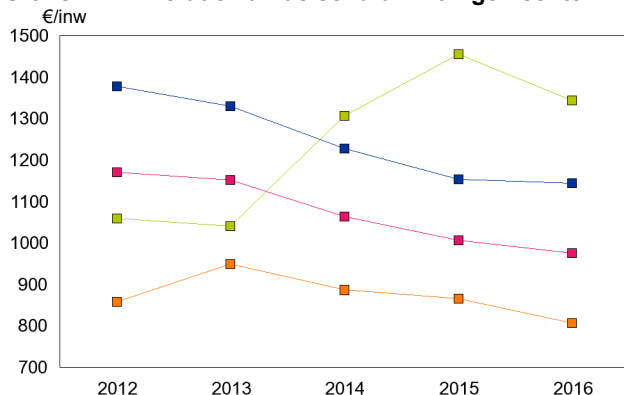
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.378	1.330	1.228	1.153	1.144		-4,5%
Leningen ten laste van de gemeente	1.329	1.280	1.192	1.117	1.081		-5,0%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	49	50	37	37	63		6,6%
Schuldenlast	153	156	151	141	133	127	-3,3%
Netto-aflossingen van schulden	106	112	110	103	100	94	-1,6%
Netto-intrestlasten van schulden	46	44	41	38	34	34	-7,7%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	13,2%	13,4%	11,6%	10,6%	10,1%	9,8%	-3,2%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	93,9%	107,7%	56,9%	44,4%	47,0%	81,6%	-46,9%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	8,46	9,19	4,63	3,63	4,03		-443,3%
Schuld ratio	1,23	1,17	0,94	0,86	0,86		-36,7%

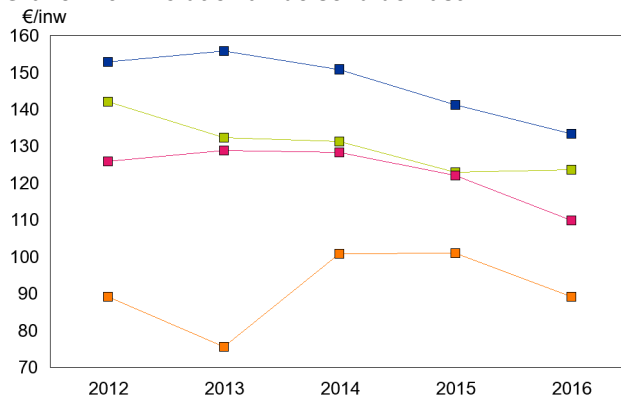
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.171	1.151	1.064	1.007	976		-4,5%
Leningen ten laste van de gemeente	1.132	1.112	1.033	976	934		-4,7%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	40	40	31	30	41		1,2%
Schuldenlast	126	129	128	122	110	114	-3,4%
Netto-aflossingen van schulden	88	92	92	89	80	85	-2,4%
Netto-intrestlasten van schulden	38	37	36	33	30	29	-5,7%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	10,9%	10,9%	10,0%	9,1%	8,2%	8,7%	-2,7%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	84,0%	87,2%	53,2%	40,8%	40,4%	72,3%	-43,6%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	7,81	7,79	4,42	3,37	3,59		-422,1%
Schuld ratio	1,05	1,00	0,83	0,75	0,73		-31,5%

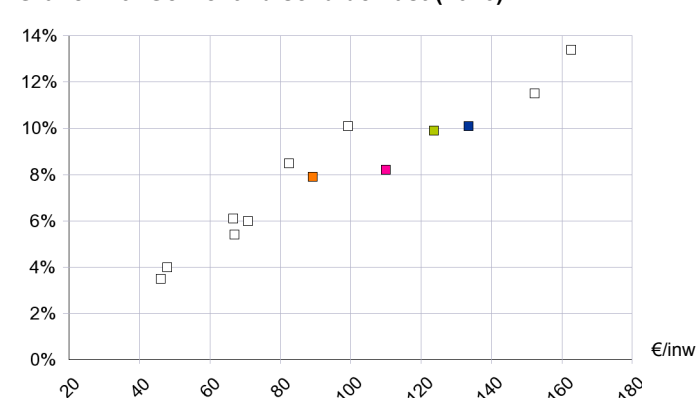
Grafiek 24: Evolutie van de schuld LT tlv gemeente

Grafiek 25: Evolutie van de schuldenlast

Grafiek 26: Gewicht vd schuldenlast (2016)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

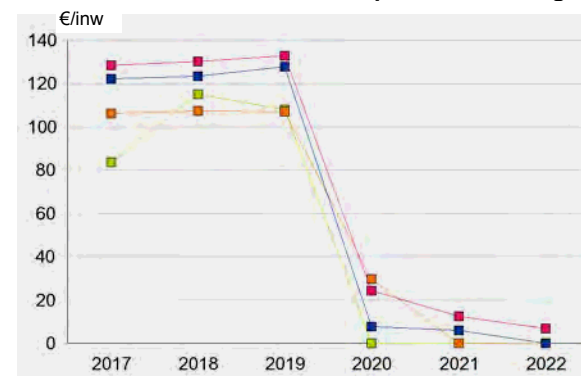
Gewest (E)

€/inw

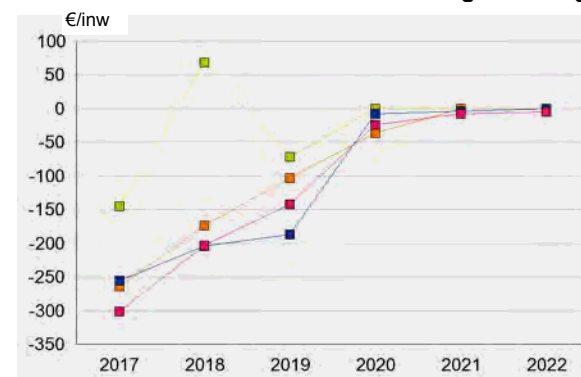
LUBBEEK

	Meerjarenplan						Evolutie 2017-2021
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Exploitatierkening	84	115	108	0	0	0	
Uitgaven	1.355	1.340	1.370	0	0	0	
Ontvangsten	1.438	1.455	1.478	0	0	0	
Investeringsrekening	-145	69	-72	0	0	0	
Uitgaven	154	61	80	0	0	0	
Ontvangsten	10	130	9	0	0	0	
Andere	-79	-81	-96	0	0	0	
Uitgaven	106	109	109	0	0	0	
Periodieke aflossingen	106	109	109	0	0	0	
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	27	27	14	0	0	0	
Op te nemen leningen en leasings	0	0	0	0	0	0	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-140	103	-60	0	0	0	
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	876	736	839	780	780	780	-2,9%
Gecumuleerd budgettair resultaat	736	839	780	780	780	780	1,4%
Bestemde gelden	0	0	0	0	0	0	
Resultaat op kasbasis	736	839	780	780	780	780	1,4%
Autofinancieringsmarge	5	34	12	0	0	0	
Financieel draagvlak	119	149	139	0	0	0	
Netto periodieke leningsuitgaven	115	115	127	0	0	0	

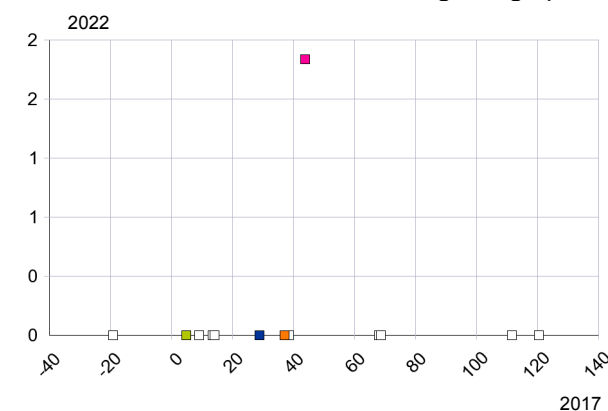
Grafiek 27: Evolutie van de exploitatierkening

Grafiek 28: Evolutie van de investeringsrekening

Grafiek 29: Evolutie autofinancieringsmarge (€/inw)

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

	Cluster (E)		Provincie (E)		Gewest (E)	
	Meerjarenplan 2017	Evolutie 2022 2017-2021	Meerjarenplan 2017	Evolutie 2022 2017-2021	Meerjarenplan 2017	Evolutie 2022 2017-2021
Exploitatierkening	106	0	122	0	128	7
Uitgaven	1.125	0	1.301	0	1.282	69
Ontvangsten	1.232	0	1.424	0	1.411	76
Investeringsrekening	-264	0	-256	0	-301	-4
Uitgaven	360	0	370	0	429	5
Ontvangsten	96	0	114	0	128	1
Andere	104	0	81	0	75	-2
Uitgaven	83	0	129	0	121	6
Periodieke aflossingen	79	0	109	0	95	5
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	2	0
Ontvangsten	188	0	209	0	196	3
Op te nemen leningen en leasings	177	0	192	0	183	3
Budgettair resultaat van het boekjaar	-53	0	-53	0	-98	0
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	335	272	473	390	506	380
Gecumuleerd budgettair resultaat	281	272	423	390	409	380
Bestemde gelden	-8	0	1	0	-7	0
Resultaat op kasbasis	289	272	421	390	415	380
Autofinancieringsmarge	37	0	29	0	44	2
Financieel draagvlak	127	0	156	0	158	8
Netto periodieke leningsuitgaven	90	0	127	0	114	6

Interpretatie van het Individueel Financieel Profiel

Inleiding

In de huidige omgeving is het niet gemakkelijk voor de mandataris om de financiële toestand van zijn gemeente te beoordelen. Er bestaan immers amper wettelijke normen en regels waaraan zij of hij de gemeentefinanciën kan spiegelen.

In dit Individueel Financieel Profiel biedt Belfius Bank u de mogelijkheid om de financiële toestand van uw bestuur te vergelijken met cijfers uit het verleden en met de gemiddelde cijfers van gemeenten behorend tot relevante referentiegroepen.

Het Individueel Financieel Profiel is samengesteld uit zes grote onderdelen:

- **de algemene indicatoren:** zij geven u een zicht op de niet-financiële omgevingsfactoren die, rechtstreeks of onrechtstreeks een effect hebben op de gemeentefinanciën en hun evolutie.
- **de exploitatierekening:** dit hoofdstuk biedt u een vergelijking in de tijd en met de referentiegroepen volgens de aard (economische verdeling) en de beleidsvelden (functionele verdeling) van de gemeentelijke exploitatie-uitgaven en -ontvangsten.
- **de fiscaliteit en de financiële beleidsruimte:** detailleert de samenstelling van de gemeentelijke fiscaliteit en identificeert de mate waarin de gemeente in staat is om een toekomstige druk op de financiën het hoofd te bieden.
- **de investeringen en het patrimonium:** omvat een weergave van de investeringsdynamiek en de evolutie van het gemeentelijke patrimonium, evenals een belichting van de (on)toereikendheid van de investeringen.
- **de schuld:** biedt u een analyse van de schuldtoestand van de gemeente, met inbegrip van een ratio-analyse.
- **de vooruitzichten:** kijkt vooruit op de geplande exploitatie- investerings- en financieringscyclus en de evolutie van de financiële evenwichten van de gemeente.

De vergelijkingscategorieën

Elk cijfer van uw gemeente wordt geplaatst naast gemiddelden afkomstig van de gemeenten uit dezelfde provincie, de socio-economische cluster en het gewest.

De socio-economische cluster groepeerde gemeenten die op demografisch, economisch en sociaal gebied het dichtst aanleunen bij uw gemeente. Om de socio-economische typologie van de gemeenten te realiseren heeft Belfius Bank een beroep gedaan op meer dan 150 indicatoren waaronder de tewerkstellingsgraad, de grondbestemming, de economische activiteit, de leeftijdsstructuur van de bevolking, de scholingsgraad, het gemiddelde inkomen, de demografische evolutie, de kadastrale inkomens, de bevolkingsdichtheid... en dit voor elke gemeente.

Voor verdere informatie over het ontwerp van de clusters en hun samenstelling, kan u de studie raadplegen over de Sociaaleconomische typologie van de gemeenten: <https://www.belfius.be/Nl/small/sites/research/PublicFinance/typo/>

Algemene indicatoren

De algemene indicatoren die in het Individueel Financieel Profiel opgenomen worden, zijn afkomstig uit verscheidene, hoofdzakelijk officiële bronnen:

- de meest recente statistische rapporten van de FOD Economie (www.economie.fgov.be): bevolking op 1 januari, demografische structuur, demografische groei, inkomens van de bevolking, kadastrale inkomens, sociale woningen
- het Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE) (www.steunpuntwse.be): werkloosheidsgraad
- POD Maatschappelijke integratie (www.mi-is.be): aantal begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie (R.M.I)
- de gemeentebegrotingen: aanslagvoeten inzake aanvullende personenbelasting en opcentiemen op de onroerende voorheffing
- gewestelijke statistiekdiensten: lengte van het wegennet

De evolutie van deze sociale, economische en demografische kenmerken van de gemeente bepaalt mede, rechtstreeks of onrechtstreeks, de accenten die gelegd worden in het financiële beleid.

De analyse van deze algemene indicatoren laat toe om een reeks knelpunten en/of opportuniteiten te identificeren met betrekking tot het toekomstige financiële beleid, bijvoorbeeld op het vlak van:

- de evolutie van de fiscale basis
- de algemene financiering (fondsen)
- het sociale beleid
- het investeringsbeleid
- specifieke behoeften van de bevolking inzake publieke dienstverlening, bijvoorbeeld gekoppeld aan de demografie

De exploitatierekening

Met de **functionele verdeling van de exploitatie-uitgaven** geven we een inzicht in welke beleidsvelden de uitgaven van de exploitatierekening zich situeren. Voor de beleidsvelden onderwijs en brandweer kijken we eveneens naar de saldi (ontvangsten – uitgaven).

De exploitatierekening is onderverdeeld in de hoofdrubrieken uit het algemene rekeningenstelsel van de BBC, zijnde:

- voor de **exploitatie-uitgaven**: goederen en diensten; bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen; toegestane werkingssubsidies; financiële uitgaven; andere operationele uitgaven.
- voor de **exploitatie-ontvangsten**: ontvangsten uit de werking; fiscale ontvangsten; ontvangen werkingssubsidies; financiële ontvangsten; andere operationele ontvangsten.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: de elektronische boekhoudbestanden van de Beleids- en BeheersCyclus bevatten gedetailleerde informatie met betrekking tot de personeelsuitgaven van de verschillende personeelsstatuten binnen de gemeente. De rubriek contractanten bevat eveneens de personeelsuitgaven voor de gesubsidieerde contractanten (GESCO).

Toegestane werkingssubsidies: de werkingssubsidies voor het OCMW, de politiezone en de hulpverleningszone staan apart vermeld. De categorie 'andere' bevat onder andere de werkingssubsidies naar de AGB's, de gemeentelijke vzw's, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de kerkfabrieken, de bedrijven, verenigingen, particulieren...

Ontvangen werkingssubsidies: binnen de ontvangen werkingssubsidies zijn er drie rubrieken: het gemeentefonds, de specifieke werkingssubsidies en de overige werkingssubsidies. De specifieke werkingssubsidies bestaan uit subsidies die direct gelinkt zijn met een bepaald project of een bepaalde dienstverlening. De overige werkingssubsidies daarentegen zijn subsidies die door een derde worden toegekend voor de algemene financiering van de activiteiten van een bestuur.

Gecorrigeerde uitgaven en ontvangsten: de exploitatierekening bevat een aantal posten die zowel voor de uitgaven als voor de ontvangsten identiek zijn en daardoor de uitgaven- en ontvangstencyclus verhogen. Het gaat hier ondermeer om: uitgaven en subsidies voor het gesubsidieerd onderwijzend personeel, uitgaven voor leningen "overheidsaandeel" en de overeenstemmende overdrachtontvangsten vanuit de hogere overheid. Zij veroorzaken in principe geen uitgaande of inkomende kasstromen. Bovendien beïnvloeden zij het saldo niet. Wanneer wij een benadering wensen waarbij we enkel rekening houden met de reële uitgaven of ontvangsten, dan dienen we bovenstaande elementen te neutraliseren. In het Individueel Financieel Profiel noemen we het resultaat hiervan de "gecorrigeerde ontvangsten", respectievelijk de "gecorrigeerde uitgaven".

De fiscaliteit

Waarde van 1% APB, resp. waarde van 100 opcentiemen: dit bedrag geeft weer hoeveel potentiële meer / minder inkomsten het bestuur kan halen uit een verhoging / verlaging van de belastingtarieven.

Waarde van 1% APB, resp. waarde van 100 opcentiemen / inwoner: dit bedrag geeft de financiële weerslag per inwoner weer van een verhoging of verlaging van de belastingtarieven.

Ontvangsten APB, resp. OV / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio gaat na in welke mate de reële uitgaven gefinancierd worden door de ontvangsten uit de algemene personenbelasting (APB), respectievelijk de onroerende voorheffing (OV).

Ontvangsten APB / actieve bevolking: deze ratio gaat na wat de ontvangsten APB betekenen per actief bevolkingslid binnen de gemeente.

Fiscale druk van de gecentraliseerde belastingen: hierbij confronteren we de reële ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing met de theoretische ontvangsten, die de gemeente zou optekenen indien er de gemiddelde gemeentelijke aanslagvoeten toepast werden, die gelden in het gewest. Een ratio kleiner dan 100% geeft aan dat de fiscale druk in de gemeente kleiner is dan gemiddeld in het gewest en wijst aldus op een zekere (relatieve) ruimte om extra ontvangsten te genereren via de fiscaliteit. Een ratio groter dan 100% wijst op een hogere fiscale druk dan gemiddeld in het gewest van toepassing is.

Fiscale druk van de andere belastingen: deze ratio vergelijkt de reële ontvangsten van de gemeente uit de overige belastingen met de overeenstemmende gemiddelde ontvangsten van alle gemeenten uit het gewest. Deze ratio wordt op dezelfde manier geïnterpreteerd als de voorgaande.

Totale fiscale druk: deze ratio geeft de gewogen gemiddelde fiscale druk weer, berekend over de gehele fiscaliteit (gecentraliseerde en andere belastingen).

De grafiek met de gemiddelde **evolutie van de ontvangsten** uit fiscaliteit, maakt een opdeling tussen de groei van de belastbare basis (nl. de waarde van 1% APB, resp. 100 opcentiemen OV = **groei basis**) en deze van de aanslagvoeten (**groei aanslagvoet**).

De financiële beleidsruimte (1)

Op pagina 11 van het Individueel Financieel Profiel staat een **reflectie van de liquiditeitenrekening in de BBC**. De liquiditeitenrekening is onderverdeeld in de exploitatiecyclus (I), de investeringscyclus (II) en de andere / financiering (III). De som van deze drie cycli geeft het budgettaire resultaat van het boekjaar (IV). De som van dit budgettaire resultaat van het boekjaar (IV) en het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige boekjaar (V) geeft het gecumuleerd budgettaire resultaat (VI). Wanneer men van dit gecumuleerd budgettaire resultaat (VI) de bestemde gelden (VII) aftrekt komt men tot het resultaat op kasbasis (VIII). Schematisch geeft dit:

Schema J5: De liquiditeitenrekening

RESULTAAT OP KASBASIS
I. Exploitierekening (B-A)
A. Uitgaven
B. Ontvangsten
II. Investeringsrekening (B-A)
A. Uitgaven
B. Ontvangsten
III. Andere (B-A)
A. Uitgaven
1. Aflossing financiële schulden
a. Periodieke aflossingen
b. Niet-periodieke aflossingen
2. Toegestane leningen
3. Overige transacties
B. Ontvangsten
1. Op te nemen leningen en leasing
2. Terugvordering van aflossing van financiële schulden
a. Periodieke terugvorderingen
b. Niet-periodieke terugvorderingen
3. Overige transacties
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)
V. Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december)
A. Bestemde gelden voor de exploitatie
B. Bestemde gelden voor investeringen
C. Bestemde gelden voor andere verrichtingen
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)

De financiële beleidsruimte (2)

Het gecumuleerd budgettair resultaat geeft aan hoe groot de financiële buffer van de gemeente is.

De bestemde gelden zijn middelen die men bewust niet uitgeeft maar voorbestemt voor bepaalde toekomstige uitgaven. Deze bestemde gelden worden afgetrokken van het gecumuleerd budgettair resultaat om te komen tot het resultaat op kasbasis.

De autofinancieringsmarge geeft aan of de gemeente al dan niet structureel in evenwicht is. De autofinancieringsmarge dient positief te zijn aan het einde van de planningsperiode (legislatuur + 1 jaar). De autofinancieringsmarge bestaat uit het verschil tussen het financieel draagvlak en de netto-periodieke leningsuitgaven.

Autofinancieringsmarge / gecorrigeerde ontvangsten: deze ratio geeft weer welk aandeel van de ontvangsten omgezet wordt in een overschot, dan wel een tekort. Deze ratio identificeert de 'spaarquote' van het bestuur (positieve ratio), resp. de relatieve ontoereikendheid van de exploitatie-ontvangsten om een structureel evenwicht te bereiken (negatieve ratio).

Belastingen / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio gaat na in welke mate de reële uitgaven gefinancierd worden door de belastingontvangsten.

Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven / gecorrigeerde ontvangsten: deze ratio gaat na in welke mate de gemeente haar uitgaven flexibel en op korte termijn zou kunnen reduceren. Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven zijn uitgaven die op korte termijn moeilijk op substantiële wijze gereduceerd kunnen worden: de personeelsuitgaven, de schulduitgaven en de verplichte overdrachten (OCMW, politiezone, hulpverleningszone, kerkfabrieken en ziekenhuizen). Hoe lager de ratio, des te flexibeler de gemeente kan inspelen op een extra druk op zijn financiën door de uitgaven terug te dringen.

Gecumuleerd budgettair resultaat / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio geeft aan hoeveel van de reële jaarlijkse uitgaven kunnen gefinancierd worden met de financiële buffer van de gemeente. In andere woorden spreekt men hier van de dekingsgraad van de uitgaven, uitgedrukt in een percentage.

Het saldo, berekend volgens de ESR normen

In het kader van het **Europese stabiliteitspact** zijn de lidstaten van de Europese Unie verplicht hun begrotingsresultaat op geconsolideerd niveau naar de Europese toezichthouders door te sturen. Dit begrotingsresultaat dient opgesteld te worden volgens de ESR (Europees Stelsel van de Rekeningen) begrotingsnormen, teneinde een conformiteit tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie te creëren.

De Beleids- en BeheersCyclus die wordt toegepast door de Vlaamse lokale besturen maakt het mits enkele aanpassingen mogelijk om de begrotings- en rekeningcijfers om te zetten naar een ESR conform begrotingsresultaat.

Het ESR-saldo komt in grote lijnen overeen met de ontvangsten en uitgaven van zowel de exploitatie-, de investerings- als de liquiditeitenrekening **met uitzondering van de transacties in verband met financiering via kredieten (opname van leningen of leasings, kapitaalaflossingen) en de investeringen in en de verkoop van financiële vaste activa.**

ESR Vorderingsaldo: Het ESR Vorderingsaldo is het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven berekend volgens de ESR normen.

Totale ontvangsten volgens ESR / BBC normen: maakt het totaal van alle ontvangsten van het boekjaar afhankelijk van de boekhoudkundige registratieregels die zijn toegepast ('ESR of BBC)

Totale uitgaven volgens ESR / BBC normen: maakt het totaal van alle uitgaven van het boekjaar afhankelijk van de boekhoudkundige registratieregels die zijn toegepast ('ESR of BBC)

De investeringen en het patrimonium

De investeringsverrichtingen bevatten enkel de uitgaven uit de investeringsrekening.

Realisatiegraad van de investeringen: deze wordt bekomen door de reële investeringsuitgaven (afkomstig uit de rekeningen van jaar n) te vergelijken met de voorziene investeringsuitgaven (uit de initiële begroting van jaar n). Het resultaat hiervan geeft aan in welke mate de begrotingsvooruitzichten in de rekening werden gerealiseerd. Een ratio kleiner dan 100% is een indicator van de onvolledige uitvoering van de investeringsbegroting. Een ratio hoger dan 100% wijst op doorgevoerde begrotingswijzigingen inzake investeringen. Nagaan in welke mate de investeringsbegroting gerealiseerd werd in de laatste jaren laat toe om in te schatten hoe realistisch de investeringsvooruitzichten uit de recentste begroting zijn.

In de **netto-investeringen** is de groei van de vaste activa door de reële vermogensstromen vervat. Hierbij wordt de toename (investeringen) van de financiële / materiële vaste activa ten opzichte van het voorgaande jaar gecorrigeerd met de desinvesteringen, de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen op het patrimonium. Op die manier gaat men na welke de reële aangroei van het patrimonium is geweest.

Investeringsgraad: deze ratio geeft de netto-investeringen verhoudingsgewijs weer. De investeringen worden gecorrigeerd met de desinvesteringen en geplaatst tegenover de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen. Het doel van deze ratio is na te gaan in welke mate de nieuwe investeringen de veroudering van het bestaande patrimonium compenseren. Een ratio gelijk aan 100% geeft aan dat de gemeente net voldoende nieuwe investeringen realiseert om haar patrimonium in stand te houden. Een ratio groter dan 100% wijst op een netto patrimoniale aangroei. Een ratio die meerdere jaren kleiner is dan 100% wijst op een progressieve veroudering van het patrimonium en op de potentiële noodzaak om in de toekomst over te gaan tot aanzienlijke herstel- of vervangingsinvesteringen.

De toekomstige investeringen gaan na welk investerings- en desinvesteringenvolume er gepland is volgens het meerjarenplan van de gemeente.

Binnen **de balans** wordt een onderscheid gemaakt voor de **materiële vaste activa**:

- **Gemeenschapsgoederen:** materiële vaste activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen, maar waarbij de vervulling van deze dienstverlening minder ontvangsten genereert dan de uitgaven noodzakelijk voor het uitvoeren van deze dienstverlening.
- **Bedrijfsmatige materiële vaste activa:** materiële vaste activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen, maar in tegenstelling tot de gemeenschapsgoederen genereren deze activa voldoende ontvangsten om de uitgaven te compenseren.
- **Overige materiële vaste activa:** deze activa worden niet aangewend in het kader van maatschappelijke dienstverlening. Deze activa kunnen gemakkelijker ontvreemd worden zonder een invloed te hebben op de maatschappelijke dienstverlening.

De schuld

Schuldenlast eigen aandeel / gecorrigeerde ontvangsten: hierbij wordt berekend in welke mate de ontvangsten van de gemeente besteed worden aan de terugbetaling en de kosten van de schuld. Deze ratio geeft een indicatie van het "gewicht" van de schuld op de courante financiën van het bestuur.

Schuldenlast eigen aandeel / financieel draagvlak: deze ratio geeft weer in welke mate het resultaat uit de exploitatiecyclus (financieel draagvlak) volstaat om de lasten van de externe financiering van de gemeente (aflossingen + intrestlast) te dekken.

Schuld LT eigen aandeel / financieel draagvlak: deze verhouding geeft het aantal jaren weer dat de gemeente nodig heeft om zijn schuld terug te betalen, in de veronderstelling dat het financieel draagvlak constant blijft.

Schuld ratio: deze vergelijkt de schuld LT eigen aandeel met het volume van de gecorrigeerde exploitatie-ontvangsten. Het betreft dus een toestand (de schuld) die geplaatst wordt tegenover een stroom (ontvangsten). De ratio bepaalt het aantal jaren dat een gemeente nodig heeft om haar schuld terug te betalen indien ze het geheel van de ontvangsten hieraan zou kunnen besteden.

Gewicht van de schuldenlast: Schulduitgaven (X-as) en schulduitgaven / gecorrigeerde ontvangsten (Y-as): deze grafiek vergelijkt twee fundamentele indicatoren inzake 'draagbaarheid van de schuld', namelijk inzake schuldenlasten en inzake de impact op de exploitatiecyclus (schulduitgaven / gecorrigeerde ontvangsten). Hoe meer naar rechtsboven, hoe zwaarder het gewicht van de schuld op de exploitatiecyclus. Hoe meer naar linksonder, hoe draagbaarder het gewicht van de schuld voor de exploitatiecyclus.

€/inw

LUBBEK

	Netto-uitgaven		Evolutie 2013-2016	Gemiddelde 2013-2016	Investing 2013-2016
	2013	2016			
Algemeen bestuur	314	240	-8,6%	248	15
Mobiliteit	27	48	21,3%	42	29
Natuur en milieubeheer	30	53	20,6%	42	4
Veiligheidszorg	142	121	-5,0%	134	1
Politie	79	91	5,1%	85	0
Brandweer	63	29	-22,4%	48	1
Ondernemen en werken	1	5	56,5%	3	0
Wonen & ruimtelijke ordening	-33	29	42,3%	-24	1
Cultuur en vrije tijd	79	88	3,6%	76	84
Kunst en cultuur	29	31	2,2%	28	68
Sport	18	19	2,4%	19	1
Jeugd	17	12	-11,0%	13	9
Onderwijs	34	38	3,3%	37	74
Zorg en opvang	140	156	3,7%	144	1

Cluster (E)

	Netto-uitgaven		Evolutie 2013-2016	Gemiddelde 2013-2016	Investing 2013-2016
	2013	2016			
Algemeen bestuur	308	279	-3,3%	271	13
Mobiliteit	35	40	4,0%	41	48
Natuur en milieubeheer	55	38	-11,2%	50	13
Veiligheidszorg	119	138	5,1%	141	2
Politie	82	106	9,2%	101	1
Brandweer	34	31	-2,7%	39	2
Ondernemen en werken	1	3	31,4%	3	0
Wonen & ruimtelijke ordening	-5	9	53,4%	2	64
Cultuur en vrije tijd	80	115	13,0%	98	44
Kunst en cultuur	49	50	1,1%	43	33
Sport	17	38	31,3%	32	6
Jeugd	5	13	40,1%	11	1
Onderwijs	34	15	-24,1%	18	23
Zorg en opvang	66	83	8,0%	76	3

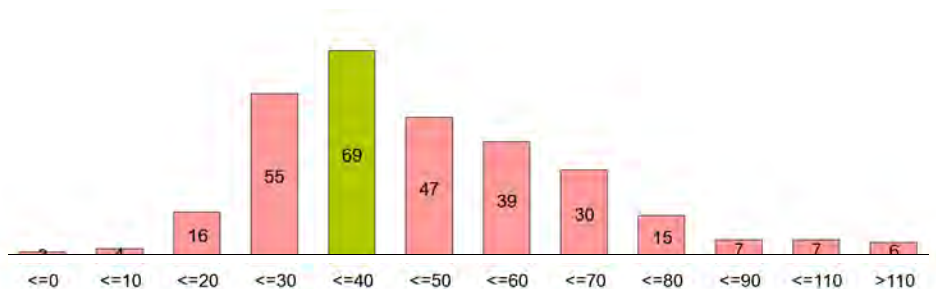
Provincie (E)

	Netto-uitgaven		Evolutie 2012-2016	Gemiddelde 2012-2016	Investing 2012-2016
	2012	2016			
Algemeen bestuur	216	238	2,4%	228	34
Mobiliteit	42	49	3,9%	49	62
Natuur en milieubeheer	44	40	-2,5%	43	21
Veiligheidszorg	152	160	1,3%	154	7
Politie	105	119	3,2%	112	3
Brandweer	46	40	-3,7%	40	4
Ondernemen en werken	6	9	11,6%	7	1
Wonen & ruimtelijke ordening	12	27	21,6%	10	48
Cultuur en vrije tijd	107	119	2,6%	103	28
Kunst en cultuur	50	55	2,9%	45	5
Sport	36	39	2,1%	35	7
Jeugd	10	10	0,0%	8	4
Onderwijs	15	18	4,5%	17	28
Zorg en opvang	134	148	2,6%	145	9

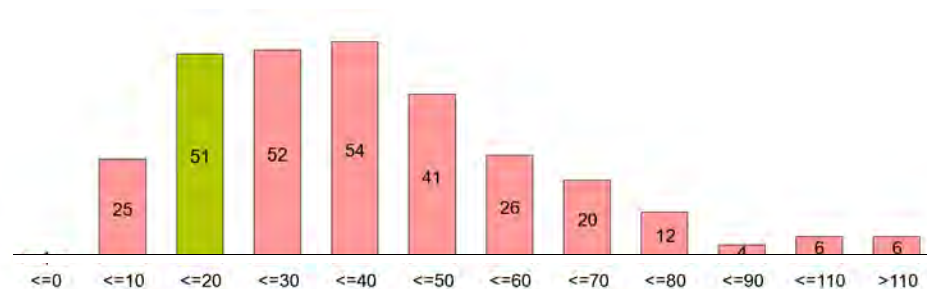
Gewest (E)

	Netto-uitgaven		Evolutie 2012-2016	Gemiddelde 2012-2016	Investing 2012-2016
	2012	2016			
Algemeen bestuur	256	254	-0,2%	242	30
Mobiliteit	37	45	5,4%	44	62
Natuur en milieubeheer	45	44	-1,0%	45	22
Veiligheidszorg	142	157	2,5%	151	8
Politie	106	117	2,5%	112	2
Brandweer	34	38	2,8%	37	5
Ondernemen en werken	8	13	10,9%	11	4
Wonen & ruimtelijke ordening	12	19	12,1%	9	64
Cultuur en vrije tijd	103	133	6,7%	115	38
Kunst en cultuur	42	56	7,4%	46	12
Sport	34	43	6,1%	39	12
Jeugd	9	13	10,3%	10	4
Onderwijs	10	13	6,0%	13	20
Zorg en opvang	135	143	1,5%	140	10

Grafiek 30: Spreiding netto-uitgaven kunst en cultuur - Vlaanderen (2016)

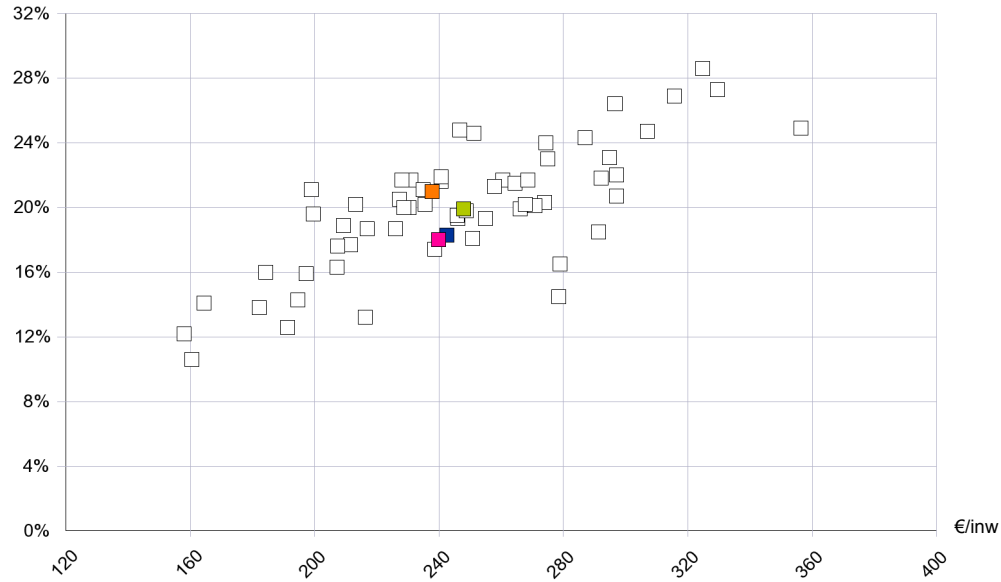
Grafiek 31: Spreiding netto-uitgaven sport - Vlaanderen (2016)

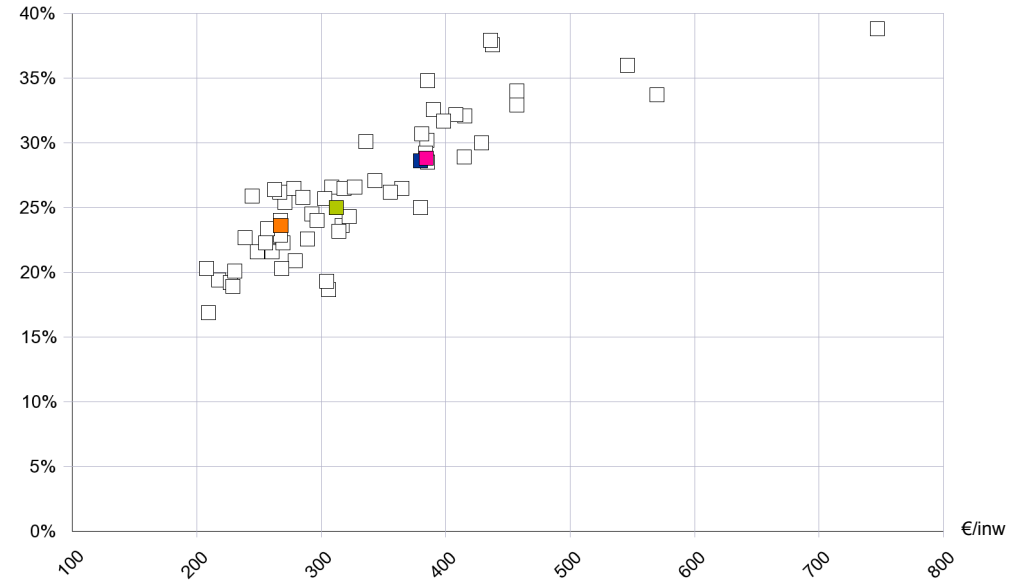
Grafiek 32: Goederen en diensten

% van de gecorrigeerde ontvangsten

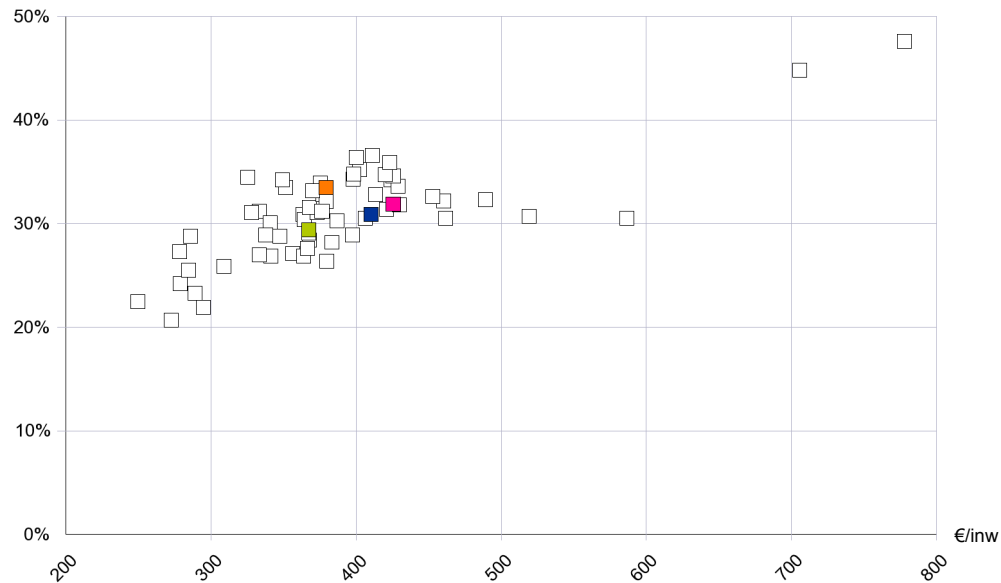
Grafiek 34: Werkingsubsidies

% van de gecorrigeerde ontvangsten

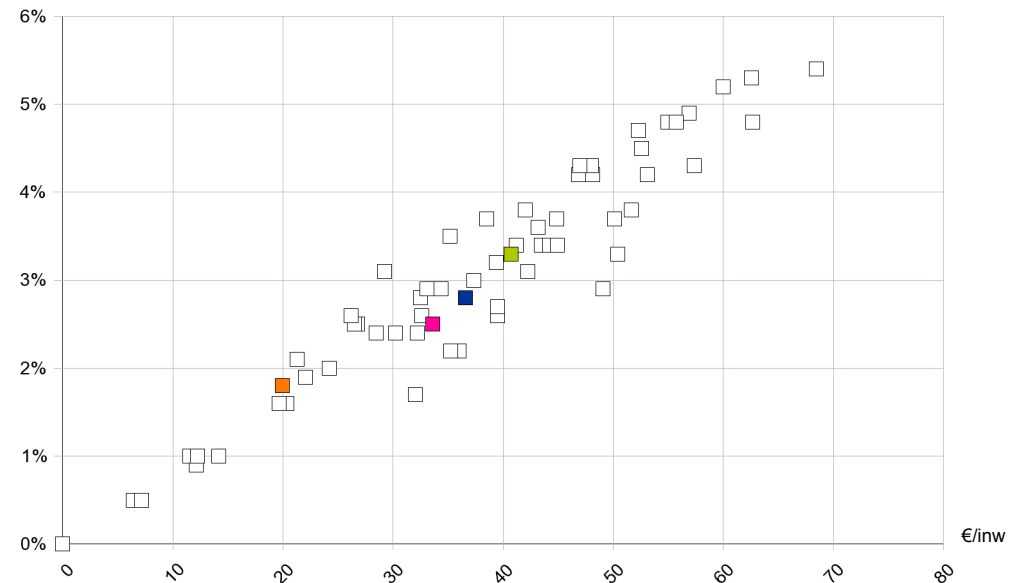
Grafiek 33: Bezoldigingen en pensioenen

% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 35: Financiële uitgaven

% van de gecorrigeerde ontvangsten

■ LUBBEEK

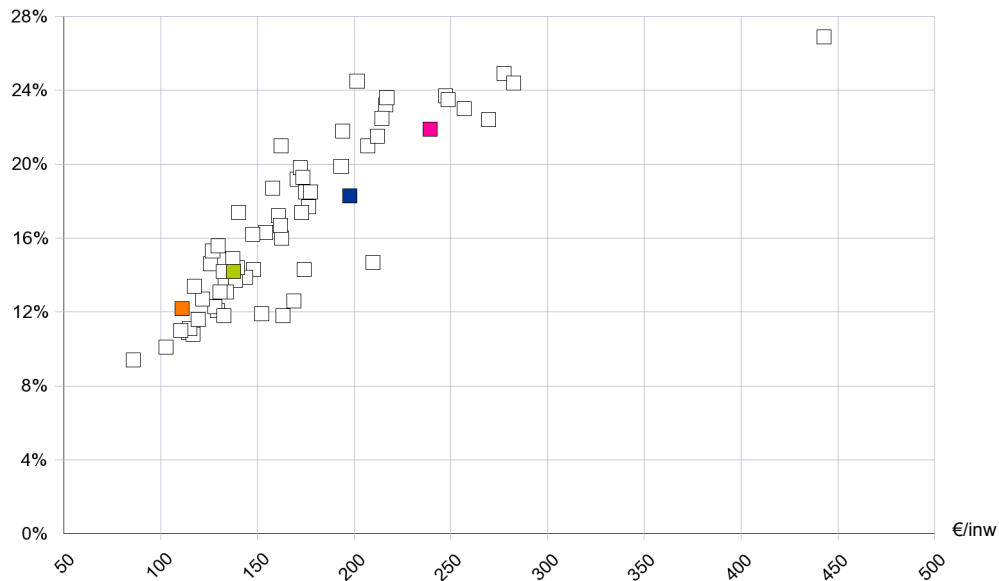
■ Cluster (E)

■ Provincie (E)

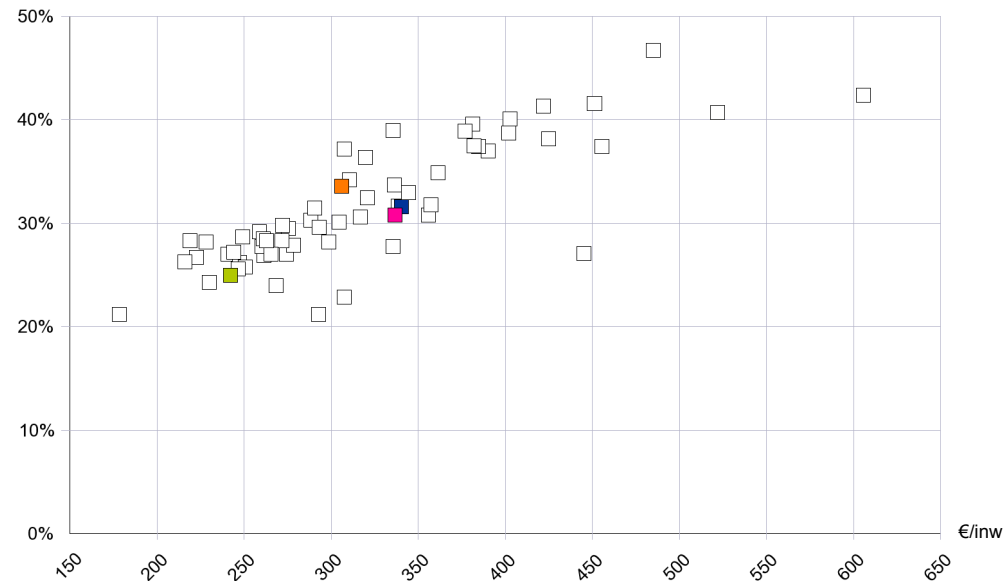
■ Gewest (E)

Grafiek 36: Ontvangsten Gemeentefonds

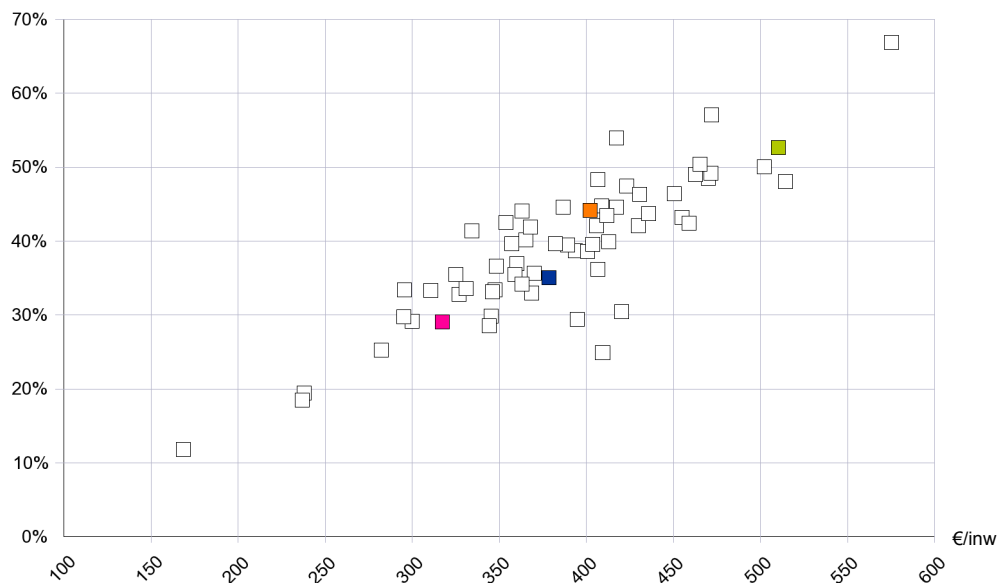
% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 38: Ontvangsten onroerende voorheffing

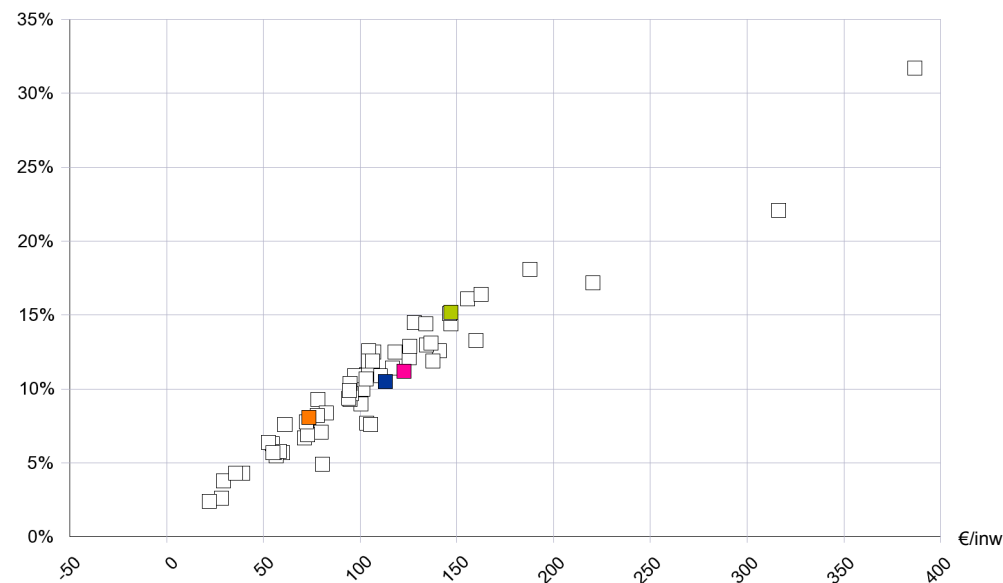
% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 37: Ontvangsten aanvullende personenbelasting

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 39: Ontvangsten andere (aanvullende) belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

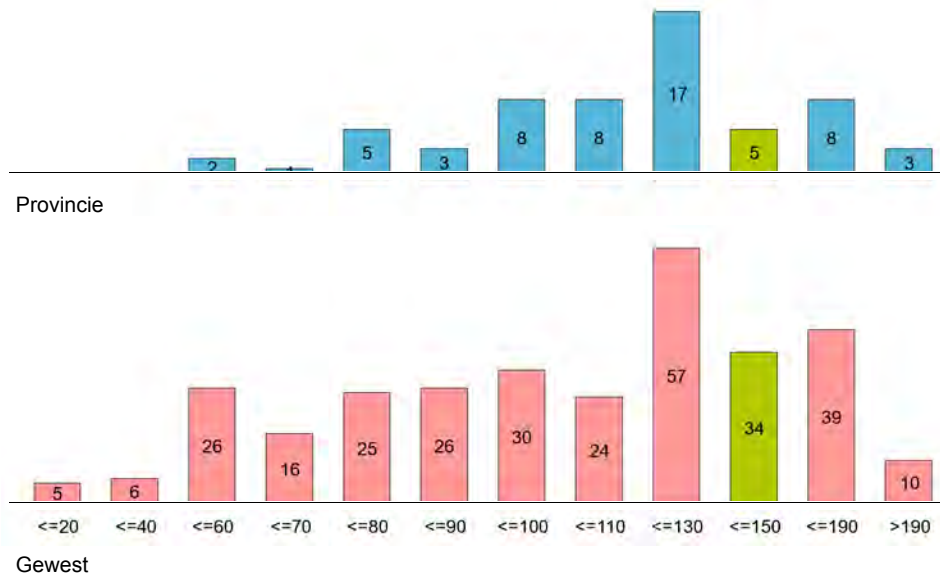
LUBBEEK

Cluster (E)

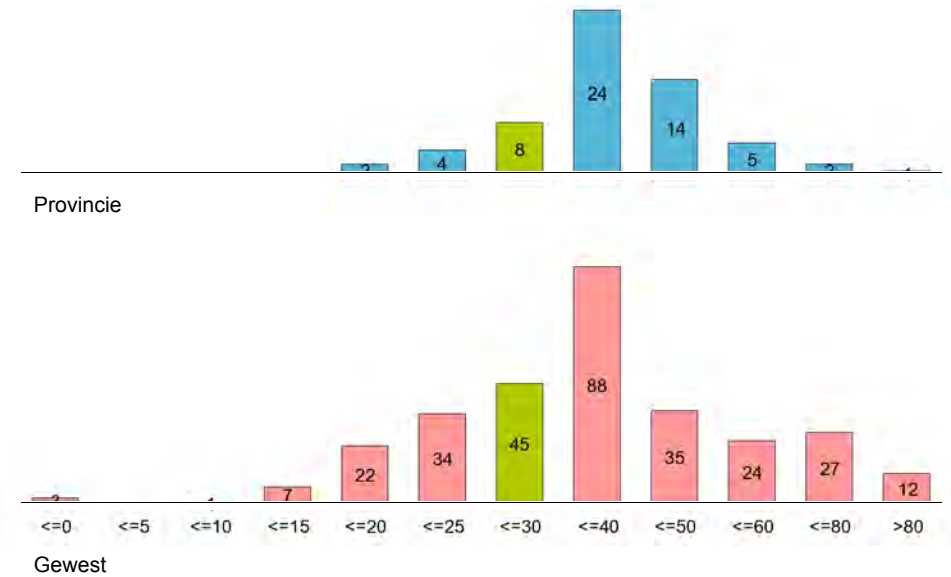
Provincie (E)

Gewest (E)

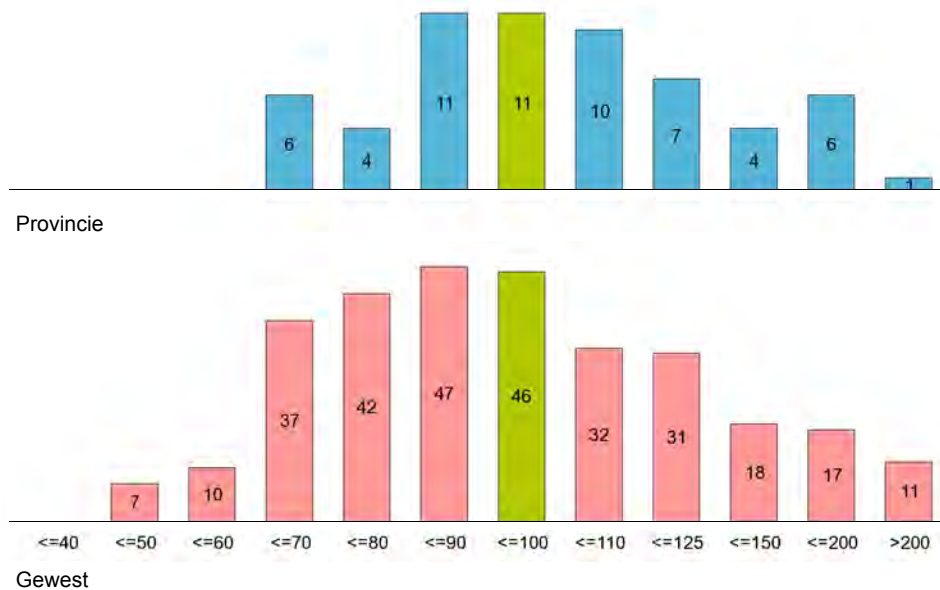
Grafiek 40: Verdeling van de OCMW toelage (2016)

Grafiek 42: Verdeling van de toelage aan de hulpverleningszone (2016)

Grafiek 41: Verdeling van de toelage aan de politiezone (2016)

	Gemiddelde	Mediaan		Standaardafwijking	
	EUR / inw.	EUR / inw.	% ontv.	EUR / inw.	% ontv.
Toelage OCMW					
LUBBEEK	139		11,2%		
Cluster (E)	76	92	7,4%	31	2,5%
Provincie (E)	130	112	9,2%	37	2,4%
Gewest (E)	123	107	8,7%	44	3,1%
Toelage politiezone					
LUBBEEK	91		7,3%		
Cluster (E)	107	98	8,2%	20	2,2%
Provincie (E)	120	97	8,2%	33	2,1%
Gewest (E)	118	92	7,9%	43	2,1%
Toelage hulpverleningszone					
LUBBEEK	29		2,3%		
Cluster (E)	31	31	2,7%	5	0,4%
Provincie (E)	43	37	3,1%	16	1,0%
Gewest (E)	43	35	2,8%	20	1,5%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Personeel per 1000 inwoners VTE	6,2	5,9	5,8	5,8	5,9		-1,2%
Vastbenoemden	2,6	2,6	2,5	2,5	2,3		-3,0%
Contractuelen	1,4	1,1	1,1	1,1	3,6		26,6%
Gesco's	2,2	2,2	2,2	2,2	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	425	423	441	455	493		2,3%
Vastbenoemden	177	118	114	114	121		-13,8%
Niet-vastbenoemden	78	118	117	128	153		17,8%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	2	1	1	0	1		-37,4%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	143	164	188	192	195		10,3%
Politiek personeel	25	22	21	21	23		-5,0%
Patronale bijdragen	61	135	144	150	158		35,2%
Vastbenoemden	56	45	46	46	49		-6,2%
Niet-vastbenoemden	5	28	31	35	40		92,7%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0		
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	61	67	68	69		
Politiek personeel	0	1	1	0	1		
Pensioenen tlv de gemeente	6	6	6	6	8		4,6%
Andere bijdragen en sociale lasten	6	15	16	16	19		37,7%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Personeel per 1000 inwoners VTE	6,3	6,1	6,1	6,1	5,9		-1,3%
Vastbenoemden	3,0	3,0	3,0	3,0	2,8		-2,2%
Contractuelen	1,3	1,2	1,2	1,2	3,2		24,4%
Gesco's	1,9	1,9	1,9	1,9	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	440	390	384	386	405		-4,3%
Vastbenoemden	139	136	131	128	134		-2,7%
Niet-vastbenoemden	112	116	115	118	128		1,9%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	3	2	2	2	2		-12,7%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	163	115	115	117	119		-10,6%
Politiek personeel	23	21	21	21	22		-2,4%
Patronale bijdragen	67	59	79	85	91		8,0%
Vastbenoemden	51	41	51	51	54		0,1%
Niet-vastbenoemden	16	18	27	32	36		27,3%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0		11,1%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	0	0	0	0		
Politiek personeel	0	0	0	1	0		929,7%
Pensioenen tlv de gemeente	7	18	8	7	7		-0,1%
Andere bijdragen en sociale lasten	17	18	18	22	25		10,0%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Personeel per 1000 inwoners VTE	6,7	6,8	6,8	6,8	6,2		-2,0%
Vastbenoemden	3,0	3,5	3,4	3,4	2,8		-1,8%
Contractuelen	2,1	1,8	1,8	1,8	3,3		12,9%
Gesco's	1,6	1,6	1,6	1,6	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	397	405	439	411	414	435	1,0%
Vastbenoemden	171	173	161	136	135	141	-5,7%
Niet-vastbenoemden	93	109	124	120	123	135	7,0%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	5	4	16	16	17	21	38,3%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	112	100	119	120	121	118	1,9%
Politiek personeel	16	19	19	19	19	20	4,0%
Patronale bijdragen	88	85	85	87	91	99	0,9%
Vastbenoemden	61	60	60	55	55	59	-2,5%
Niet-vastbenoemden	26	24	23	30	34	37	6,6%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	1	1	0	0	0	0	-20,5%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	0	1	2	1	1	240,5%
Politiek personeel	0	0	1	1	1	1	26,6%
Pensioenen tlv de gemeente	10	10	12	10	11	11	0,9%
Andere bijdragen en sociale lasten	16	17	19	18	18	21	3,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Personeel per 1000 inwoners VTE	7,3	7,4	7,3	7,3	6,8		-1,9%
Vastbenoemden	3,0	3,2	3,2	3,2	2,7		-2,5%
Contractuelen	2,0	1,9	1,9	1,9	4,1		19,2%
Gesco's	2,3	2,3	2,3	2,3	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	421	398	425	399	402	422	-1,2%
Vastbenoemden	164	148	148	131	128	134	-6,1%
Niet-vastbenoemden	145	146	155	147	151	165	1,1%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	11	5	7	4	4	5	-21,9%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	84	79	94	97	99	98	4,3%
Politiek personeel	16	19	20	20	19	19	3,0%
Patronale bijdragen	88	78	87	92	98	103	2,8%
Vastbenoemden	57	53	57	53	53	54	-2,0%
Niet-vastbenoemden	29	24	27	37	43	46	10,4%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0	0	-8,8%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	1	1	2	2	2	2	13,4%
Politiek personeel	0	0	1	1	1	1	6,1%
Pensioenen tlv de gemeente	7	8	9	8	9	10	8,1%
Andere bijdragen en sociale lasten	16	18	21	20	21	24	7,6%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Energie-uitgaven	0,0	20,6	21,3	22,2	25,0		
Elektriciteit	0,0	12,3	14,7	16,8	16,4		
Gas	0,0	5,5	4,6	3,6	5,7		
Aardolieproducten	0,0	1,3	0,8	0,6	1,1		
Andere energie-uitgaven	0,0	1,5	1,2	1,3	1,9		
Kosten voor onroerende goederen	12,6	34,8	38,0	33,7	45,6		38,7%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	3,1	3,1	3,1	3,3		
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	31,7	34,7	30,6	41,4		
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,3	0,1	0,9		
Andere werkingsuitgaven	259,1	174,2	183,1	192,0	236,3		-9,5%
Verzekeringen	52,2	4,5	4,9	4,8	6,1		-54,7%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Aankoop van grondstoffen en goederen	1,8	95,0	95,6	100,2	113,7		283,8%
Overige diensten en diverse leveringen	205,1	74,7	82,6	87,0	116,5		-24,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
		15,8	28,1	28,1	27,2	30,5	19,9%
		0,0	18,4	19,0	19,4	19,8	
		0,0	6,1	5,9	4,8	6,9	
		0,0	2,3	1,8	1,6	2,2	
		0,0	1,2	1,3	1,4	1,6	
		8,3	25,1	24,3	24,6	30,7	43,4%
		0,0	4,8	4,8	4,7	4,5	
		0,0	20,2	19,5	19,7	25,9	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
		0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	
		191,8	178,4	177,9	185,9	218,9	-1,0%
		63,7	5,1	4,7	4,5	5,2	-58,8%
		1,3	0,3	0,3	0,1	0,0	-56,3%
		9,6	2,2	1,7	2,4	2,4	-37,0%
		117,1	170,9	171,2	178,9	211,2	15,2%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Energie-uitgaven	12,7	11,9	28,9	27,9	30,0	31,9	24,0%
Elektriciteit	0,0	0,0	18,1	18,4	20,3	19,8	
Gas	0,0	0,0	6,7	5,7	5,7	7,5	
Aardolieproducten	0,0	0,0	1,5	1,1	0,9	1,5	
Andere energie-uitgaven	0,0	0,0	2,6	2,8	3,1	3,1	
Kosten voor onroerende goederen	47,7	36,9	40,1	42,3	42,2	51,4	-3,0%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	0,0	10,5	12,4	10,5	10,6	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	0,0	27,5	28,0	29,1	37,3	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,0	0,3	0,3	0,8	1,9	
Andere	0,0	0,0	1,8	1,6	1,8	1,7	
Andere werkingsuitgaven	173,6	188,5	169,5	163,2	170,3	204,3	-0,5%
Verzekeringen	41,5	53,3	5,6	4,5	3,8	4,6	-44,9%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	2,1	1,4	1,8	1,9	3,3	3,4	12,1%
Aankoop van grondstoffen en goederen	3,4	7,4	13,4	11,9	12,3	15,0	38,3%
Overige diensten en diverse leveringen	126,6	126,5	148,7	144,9	150,9	181,4	4,5%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
		21,8	27,6	29,2	27,8	29,2	7,6%
		0,0	0,0	18,6	18,6	20,3	
		0,0	0,0	6,7	5,8	5,4	
		0,0	0,0	1,7	1,2	1,1	
		0,0	0,0	2,2	2,1	2,3	
		32,6	27,6	30,4	31,1	32,4	-0,2%
		0,0	0,0	5,8	6,1	6,3	
		0,0	0,0	22,8	23,2	23,8	
		0,0	0,0	0,8	0,9	1,2	
		0,0	0,0	1,0	0,9	1,1	
		182,4	175,2	172,3	170,7	178,1	-0,6%
		69,9	54,0	6,2	5,4	6,3	-46,9%
		1,4	0,8	1,6	1,6	2,1	8,7%
		4,9	7,9	9,3	10,4	10,7	18,0%
		106,2	112,4	155,2	153,3	189,3	11,0%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Totale lokale fiscaliteit	647,3	761,5	845,4	899,3	824,7		11,6%
Belastingen op prestaties	0,4	1,6	1,3	1,5	1,6		55,0%
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Openbare hygiëne	0,0	42,4	42,6	55,0	43,4		
Huisvuil	0,0	42,4	42,6	55,0	43,4		
Bedrijfsbelastingen	0,9	0,5	9,7	13,8	7,9		152,7%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Verblijfsbelasting	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0		
Verspreiding drukwerk	0,0	0,0	7,3	11,3	6,0		
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Gebruik van het openbare domein	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8		
Masten en pylonen	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8		
Parkeerbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Belastingen op patrimonium	7,3	45,1	54,7	49,2	29,4		88,7%
Leegstaand en verkrotting	0,0	0,0	1,1	3,0	1,8		598,2%
Tweede verblijven	0,0	1,0	3,1	3,0	3,2		454,0%
Aanvullende belastingen	638,1	661,5	726,8	769,6	731,9		6,4%
Diverse belastingen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		
Boetes	0,5	0,4	0,5	0,3	0,6		-12,6%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Totale lokale fiscaliteit	642,4	722,2	766,9	781,7	764,0		6,8%
Belastingen op prestaties	14,6	6,9	7,5	6,2	7,4		-24,9%
Verhaalbelastingen	8,0	5,2	4,2	4,1	5,4		-20,0%
Openbare hygiëne	4,8	30,6	28,3	18,0	13,8		55,3%
Huisvuil	4,8	29,7	27,4	17,1	12,9		52,7%
Bedrijfsbelastingen	16,0	5,9	12,7	11,7	11,3		-9,8%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Verspreiding drukwerk	1,1	1,3	5,9	6,5	6,6		80,3%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Gebruik van het openbare domein	0,6	1,6	1,5	1,3	1,3		27,3%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Parkeerbelasting	0,6	0,5	0,3	0,2	0,3		-23,9%
Belastingen op patrimonium	9,9	10,8	11,6	13,5	12,2		10,8%
Leegstaand en verkrotting	0,2	1,0	1,5	1,9	1,9		105,3%
Tweede verblijven	3,0	4,4	4,5	4,7	4,6		15,8%
Aanvullende belastingen	588,1	661,0	700,8	726,3	711,7		7,3%
Diverse belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Boetes	0,2	0,2	0,2	0,6	0,9		34,8%

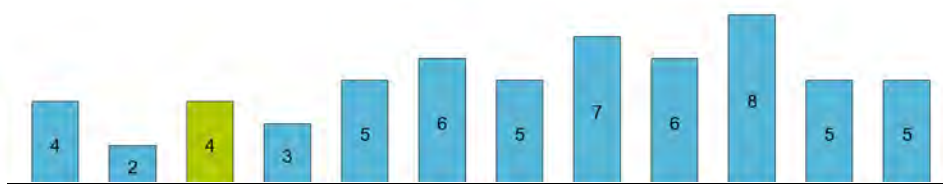
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale lokale fiscaliteit	675,9	704,4	792,0	827,6	831,6	822,6	5,3%
Belastingen op prestaties	5,9	6,7	8,3	10,2	9,2	9,3	11,8%
Verhaalbelastingen	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	-35,9%
Openbare hygiëne	18,0	27,9	30,3	30,8	29,2	30,1	12,8%
Huisvuil	17,6	27,4	28,0	28,4	27,0	27,7	11,2%
Bedrijfsbelastingen	24,2	31,3	23,5	26,5	28,2	26,6	3,9%
Drijfkracht	15,7	9,6	4,0	3,2	6,2	4,2	-20,8%
Verblijfsbelasting	1,3	8,8	4,0	4,3	4,3	4,3	34,3%
Verspreiding drukwerk	4,5	5,6	8,5	9,6	9,0	9,4	18,8%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	
Gebruik van het openbare domein	8,7	15,5	10,9	11,9	11,4	12,5	6,9%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,3	0,5	0,4	0,7	
Parkeerbelasting	2,9	11,4	6,2	6,7	6,8	7,3	23,6%
Belastingen op patrimonium	4,8	7,4	13,5	12,2	11,5	11,9	24,4%
Leegstaand en verkrotting	0,6	0,8	2,4	2,5	2,9	2,8	46,1%
Tweede verblijven	1,0	0,9	6,2	4,2	2,2	4,5	23,5%
Aanvullende belastingen	613,0	614,8	702,8	730,9	738,3	727,3	4,8%
Diverse belastingen	0,4	0,4	2,3	4,5	2,5	2,5	55,8%
Boetes	0,5	0,3	0,3	0,3	0,9	2,1	13,9%

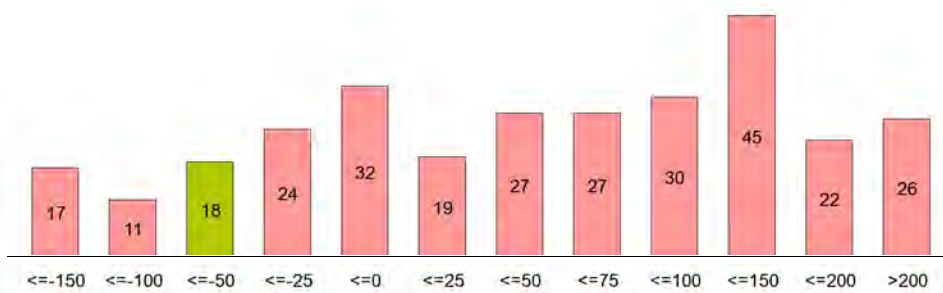
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Totale lokale fiscaliteit	644,0	662,3	738,9	762,8	776,3	769,7	4,8%
Belastingen op prestaties	4,0	5,2	5,9	7,2	7,2	6,8	15,7%
Verhaalbelastingen	0,5	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	-8,6%
Openbare hygiëne	16,8	20,9	28,4	28,9	27,8	28,0	13,4%
Huisvuil	15,3	19,5	26,1	26,5	25,5	25,6	13,5%
Bedrijfsbelastingen	24,8	23,1	25,3	26,2	27,9	27,8	3,0%
Drijfkracht	15,5	10,3	8,5	7,9	8,6	8,6	-13,5%
Verblijfsbelasting	0,7	2,3	1,6	2,0	2,1	2,1	31,5%
Verspreiding drukwerk	3,6	3,6	5,6	6,4	6,3	6,4	15,0%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,2	0,1	0,3	0,4	0,3	0,5	15,0%
Gebruik van het openbare domein	5,9	8,4	9,3	9,3	8,9	9,1	10,7%
Masten en pylonen	0,0	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	
Parkeerbelasting	2,2	4,2	4,2	4,1	4,0	4,1	16,3%
Belastingen op patrimonium	6,2	15,2	21,3	21,8	22,3	22,8	37,6%
Leegstaand en verkrotting	1,3	1,3	3,1	3,0	3,5	3,7	28,5%
Tweede verblijven	1,2	9,6	14,1	14,3	14,2	14,7	83,8%
Aanvullende belastingen	577,1	580,3	638,3	658,0	670,9	663,7	3,8%
Diverse belastingen	7,8	8,4	9,1	9,3	8,7	8,5	2,6%
Boetes	0,5	0,3	0,7	1,4	1,9	2,1	37,8%

Grafiek 43: Verdeling van het budgettair resultaat van het boekjaar (2016)

Provincie

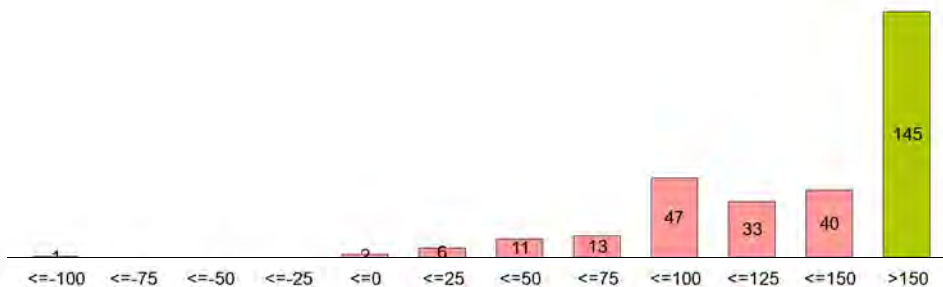

Gewest

Grafiek 44: Verdeling van de autofinancieringsmarge (2016)

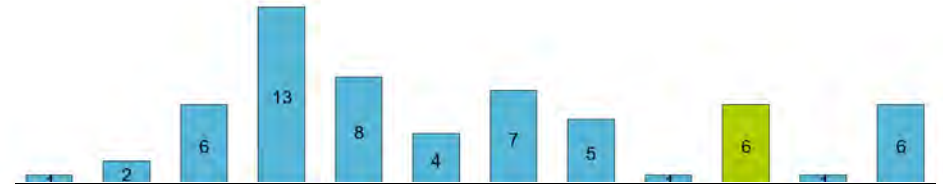

Provincie

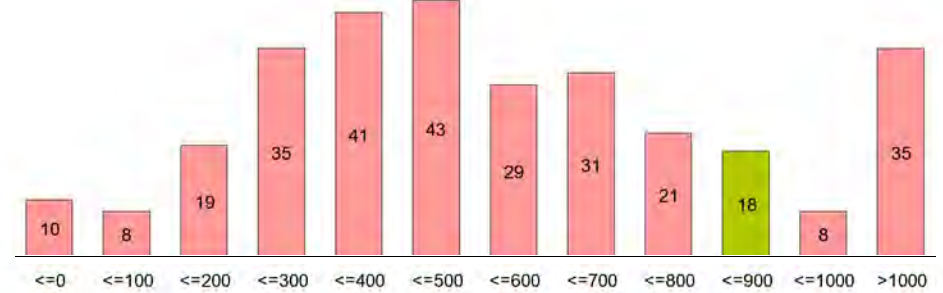

Gewest

Grafiek 45: Verdeling van het gecumuleerd budgettair resultaat (2016)

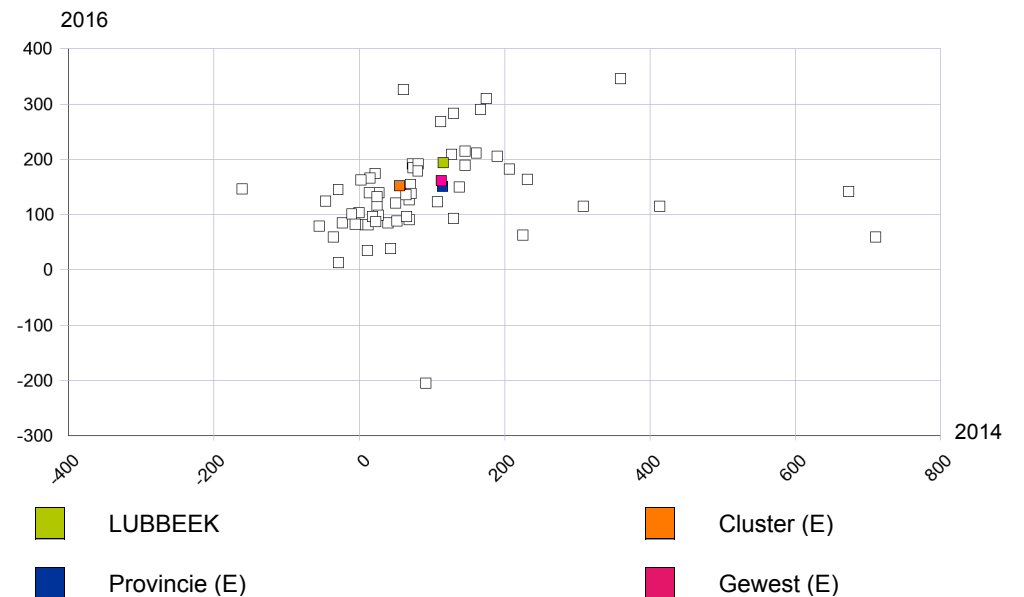

Provincie

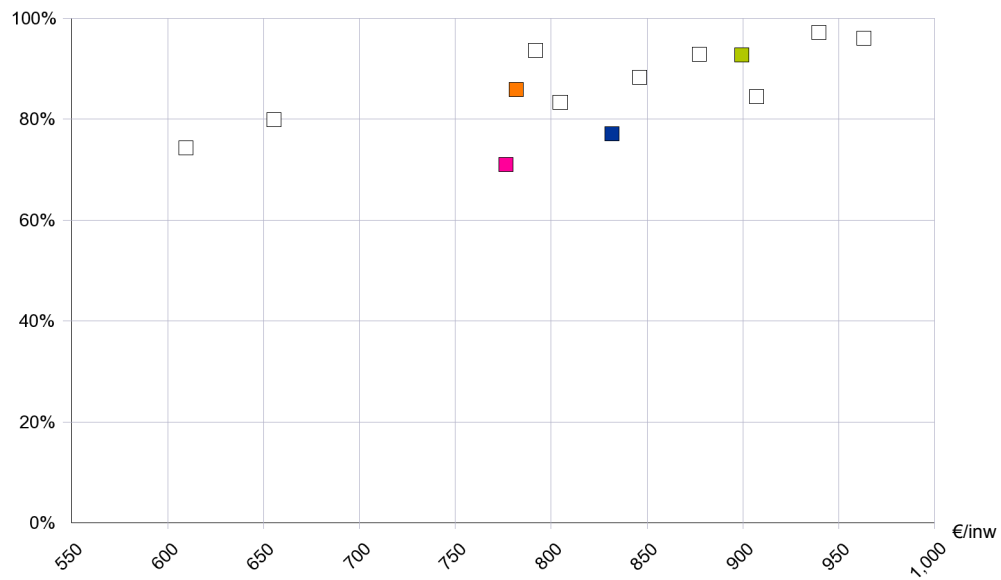
Gewest

Grafiek 46: Evolutie van de autofinancieringsmarge (€/inw)

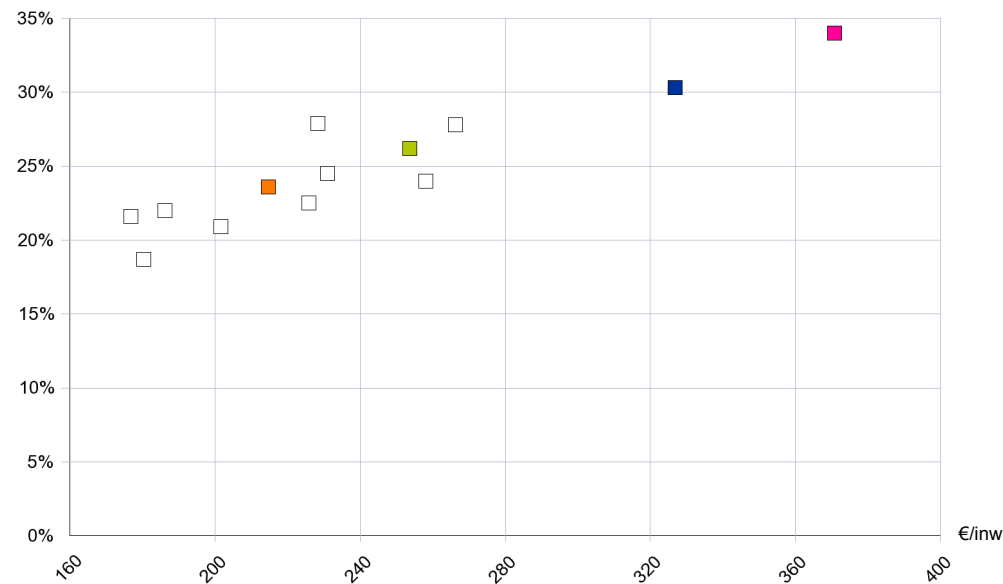

Grafiek 47: Dekkingsgraad van de belastingen

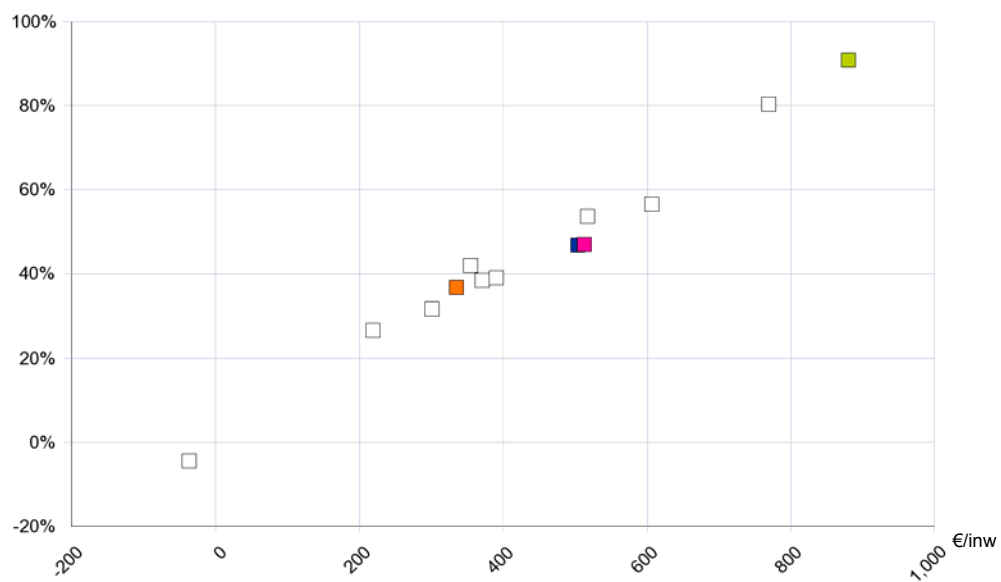
% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 48: Dekkingsgraad van de ontvangen werkingssubsidies

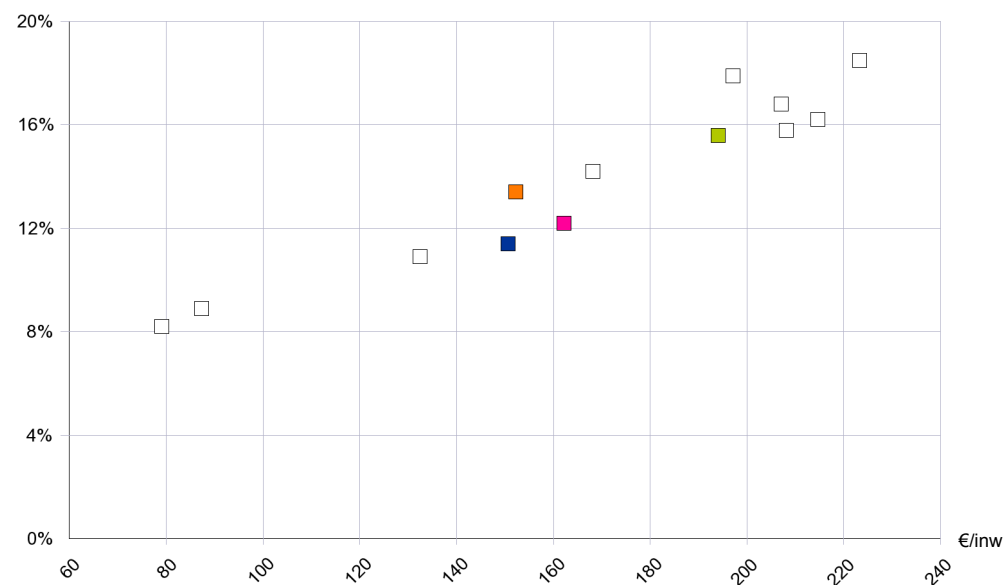
% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 49: Dekkingsgraad van de uitgaven door reserves

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 50: Autofinancieringsmarge en spaarquote

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Interpretatie van de detailanalyses

Inleiding

In het tweede en derde deel van het Individueel Financieel Profiel wenst Belfius bank de gemeenten een extra toegevoegde waarde te bieden, door de financiële analyse uit te diepen op drie vlakken: de exploitatie-uitgaven, de fiscaliteit en de financiële resultaten met bijhorende evenwichtscriteria.

De insteek varieert van het ene thema tot het andere: nu eens wordt een parallel getrokken tussen de middelen die op jaarlijkse basis worden uitgetrokken per beleidsveld en de uitgevoerde investeringen, dan weer worden een aantal specifieke thema's belicht (personeelsuitgaven, pensioenuitgaven, specifieke werkingskosten, detail van de lokale fiscaliteit...). Ook gaan we dieper in op de spreiding van de financiële evenwichten binnen de representatieve vergelijkingsgroepen.

Opgenomen detailanalyses

Het detail van de uitgaven volgens beleidsveld: legt de parallel tussen de netto-uitgaven, het verschil tussen de exploitatie-uitgaven en –ontvangsten van het betrokken jaar, voor een aantal beleidsvelden en de overeenstemmende gemiddelde investeringsinspanning over de laatste jaren. Eveneens worden de totale investeringsuitgaven per beleidsveld weergegeven.

Met 2 grafieken onderaan de bladzijde wordt de spreiding van de netto-uitgaven voor de beleidsvelden “sport “ en “kunst & cultuur” weergegeven binnen het gewest.

De **bubbelgrafieken met betrekking tot de exploitatie-uitgaven en –ontvangsten** uit het 1ste deel van het Individueel Financieel Profiel worden hernomen met een provinciale verdeling (in plaats van de clusterverdeling).

Teneinde een preciezer zicht te krijgen op de representativiteit van de gemiddelde waarden voor de 4 vergelijkingsgroepen op het vlak van de belangrijkste toelagen (O.C.M.W., politiezone en hulpverleningszone) wordt een grafische voorstelling gehanteerd in de vorm van een dubbele staafgrafiek en worden tevens, voor elke toelage, het **gemiddelde**, de **mediaan** en de **standaardafwijking** berekend.

Het **gemiddelde** is de waarde die verkregen wordt wanneer de totale waarde van de observaties wordt gedeeld door het aantal observaties.

De **mediaan** is de waarde die het aantal observaties (gemeenten) in een steekproef (vergelijkingsgroep) in twee even grote groepen verdeelt: de helft van de steekproef heeft een waarde kleiner dan de mediaan, de andere helft is groter. In tegenstelling tot het (rekenkundig) gemiddelde wordt de waarde van de mediaan niet beïnvloed door extreem lage of extreem hoge waarden.

De **standaardafwijking** is een maat van de spreiding van de steekproef rond de mediaan. Hoe kleiner de standaardafwijking, hoe groter de concentratie van waarden rond de mediaan. Bij een zgn. “normaalverdeling” vindt men 68,3% van de steekproef binnen een perimeter van (mediaan – standaardafwijking; mediaan + standaardafwijking) en 95,4% van de steekproef binnen een bereik van (mediaan – 2x de standaardafwijking; mediaan + 2x de standaardafwijking)

In **het detail van de personeelsuitgaven** wordt het personeelsbestand van de gemeente verder gedetailleerd per type contract en in functie van de verschillende uitgavenstromen.

Het detail van de werkingsuitgaven geeft een meer gedetailleerde uitsplitsing van de uitgaven die vallen onder de “goederen en diensten”. Dit detail kan u onder andere helpen in het vergelijken van de energie-uitgaven en andere werkingsuitgaven van uw gemeente tegenover de relevante vergelijkingsgroepen.

De bijkomende gegevens rond de **lokale fiscaliteit** tenslotte, geven uw gemeente een duidelijk beeld van het belang van enkele specifieke lokale heffingen en spiegelen deze aan de gegevens van relevante vergelijkingsgroepen.

De voorlaatste pagina van dit tweede deel gaat dieper in op **de details van de liquiditeitenrekening en de financiële evenwichten binnen de Beleids- en BeheersCyclus**. Het budgettair resultaat van het boekjaar, het gecumuleerd budgettair resultaat en de autofinancieringsmarge worden geanalyseerd met behulp van 2 types grafieken.

- **Dubbele staafgrafieken:** deze geven weer hoeveel gemeenten zich binnen een bepaalde waardecategorie bevinden. Afhankelijk van de kleur die voor de staven wordt gebruikt, gaat het hierbij over de provincie (blauw) of het gewest (roze). De grafiek toont het patroon van deze verdeling binnen de provincie en het gewest, waartegenover de waarde voor uw gemeente kan worden geplaatst. De staaf waarbinnen de gemeente zich bevindt is aangeduid in het groen.
- **Bubbelgrafiek:** deze situeren de gemeente op 2 assen, ten opzichte van zijn vergelijkingsgroepen en alle andere gemeenten binnen de provincie. De gemeente en zijn vergelijkingsgroepen worden hierbij voorgesteld door een vierkant in de kleur die doorheen het document is gebruikt. De andere gemeenten uit de provincie worden elk door een wit symbool voorgesteld. Deze voorstelling wordt gebruikt om na te gaan hoe representatief de gemiddelde waarden uit het Individueel Financieel Profiel zijn door vast te stellen hoe geconcentreerd (of gespreid) alle gemeenten uit de provincie zijn rond deze gemiddelde waarden. De bubbelgrafiek geeft de evolutie weer van de onderliggende waarden over de vastgestelde jaren op de x- en y-as.

Op de laatste pagina van dit tweede deel analyseren we nog enkele bubbelgrafieken met informatie op clusterniveau. Deze bubbelgrafieken geven **de dekkinggraad van enkele ontvangstencategorieën** (de belastingen, het totaal van de ontvangen werkingssubsidies en de reserves = gecumuleerd budgettair resultaat) **tegenover de totale exploitatie-uitgaven**. In de vierde bubbelgrafiek analyseren we de **autofinancieringsmarge (x-as) en de spaarquote (y-as)**. Deze spaarquote vinden we ook terug in tabelvorm bij de financiële beleidsruimte in het eerste deel van het Individueel Financieel Profiel.

BIJLAGE : DETAIL VAN DE LOKALE FISCALITEIT

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
	Aanvullende belastingen		638,1	661,5	726,8	769,6	731,9
Opcentiemen op de onroerende voorheffing		235,8	244,1	244,7	242,0	242,2	0,9%
Aanvullende personenbelasting		385,3	400,2	465,0	510,4	472,2	9,8%
Motorrijtuigen		17,0	17,1	17,1	17,2	17,4	0,4%
Gewestelijke milieuheffing		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere aanvullende belastingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op prestaties		0,4	1,6	1,3	1,5	1,6	55,0%
Aansluiting riolering		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aansluiting waterleiding		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vervoer personen die overlast veroorzaken		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Valse alarmmeldingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Weghalen in beslag genomen voertuigen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Afgifte documenten		0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen		0,0	1,2	1,2	1,3	1,2	
Meldingen hinderlijke inrichtingen		0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	
Andere belastingen op afgifte adm. stukken		0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-71,2%
Andere belastingen op prestaties		0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
			588,1	661,0	700,8	726,3	711,7
		251,2	296,8	312,4	306,2	312,4	6,8%
		319,3	346,3	370,5	402,1	381,1	8,0%
		17,5	17,8	17,9	18,0	18,2	0,8%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-39,1%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-68,1%
		14,6	6,9	7,5	6,2	7,4	-24,9%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		3,3	2,4	2,9	3,0	2,8	-3,1%
		11,3	2,8	2,4	1,1	2,4	-54,0%
		0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,7%
		0,0	1,7	2,1	2,1	2,1	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
	Aanvullende belastingen	613,0	614,8	702,8	730,9	738,3	727,3
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	297,8	317,3	347,0	353,4	340,2	340,6	3,4%
Aanvullende personenbelasting	301,7	274,5	337,4	359,1	378,4	366,4	5,8%
Motorrijtuigen	12,7	21,1	18,0	18,3	19,4	19,5	11,1%
Gewestelijke milieuheffing	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,6	0,6	0,1	0,0	0,1	0,1	-42,7%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,7	-3,4%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	
Belastingen op prestaties	5,9	6,7	8,3	10,2	9,2	9,3	11,8%
Aansluiting riolering	0,0	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	82,2%
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,1%
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Weghalen in beslag genomen voertuigen	1,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-65,3%
Afgifte documenten	3,1	3,4	3,9	5,3	4,9	5,0	11,9%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,5	0,8	0,9	1,0	0,9	0,9	15,8%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	19,4%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	0,6	1,5	2,3	2,8	2,9	2,7	48,1%
Andere belastingen op prestaties	0,0	0,2	0,6	0,6	0,1	0,1	12,8%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
		577,1	580,3	638,3	658,0	670,9	663,7
	292,7	310,7	345,1	347,8	336,5	338,6	3,5%
	268,5	251,9	276,4	293,5	317,2	307,7	4,3%
	14,2	16,9	16,2	16,3	16,6	16,7	4,0%
	1,4	0,5	0,2	0,3	0,5	0,3	-22,6%
	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	-27,8%
	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	-19,5%
	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	
	4,0	5,2	5,9	7,2	7,2	6,8	15,7%
	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	118,8%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	8,2%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	32,1%
	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-28,2%
	2,1	2,9	2,7	3,8	3,7	3,6	15,8%
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	1,6%
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	2,9%
	0,6	1,1	1,7	1,9	2,0	1,8	36,6%
	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	27,8%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Verhaalbelastingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verwerving zate		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen straten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen riolen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen trottoirs		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen inritten in trottoirs		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere verhaalbelastingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen inzake openbare hygiëne		0,0	42,4	42,6	55,0	43,4	
Onderhoud rioolnet		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ruiming aalputten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijf lijkenhuis		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Begraving / bijzetting / verstrooiing		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lijkenvervoer		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
		8,0	5,2	4,2	4,1	5,4	-20,0%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	1,0	0,6	0,4	0,6	
		0,0	1,4	0,6	0,6	1,6	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		8,0	2,8	2,9	3,1	3,2	-27,1%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		4,8	30,6	28,3	18,0	13,8	55,3%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,7	0,7	0,7	0,7	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Verhaalbelastingen	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	-35,9%
Verwerving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Leggen straten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen riolen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen trottoirs	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-60,1%
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Belastingen inzake openbare hygiëne	18,0	27,9	30,3	30,8	29,2	30,1	12,8%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	1,4	1,6	1,3	1,4	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	-0,9%
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
	0,5	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	-8,6%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	65,3%
	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	36,7%
	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-23,8%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-19,8%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	16,8	20,9	28,4	28,9	27,8	28,0	13,4%
	0,0	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	
	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	
	0,8	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4	-16,5%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-69,0%
	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-7,8%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-40,5%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,7%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,5%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Jaarlijkse huisvuilbelasting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Jaarlijkse milieubelasting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Diftar / ophaalronde		0,0	36,1	36,5	48,0	36,4	
Afgifte zakken, klevers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Gebruik gemeentelijke containers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toegang containerpark		0,0	6,3	6,1	6,9	6,7	
Grof vuil		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sluikstorten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	
Reinigen openbare weg		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsbelastingen		0,9	0,5	9,7	13,8	7,9	152,7%
Algemene bedrijfsbelasting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Exploitatie hinderlijke inrichtingen		0,5	0,3	0,0	0,3	0,5	-10,4%
Drijfkracht		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Groeven: zand, klei, kiezel		0,0	0,0	0,3	1,0	0,5	
Steenbakkerijen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Jaarlijkse huisvuilbelasting		0,0	0,7	0,7	0,0	0,0	
Jaarlijkse milieubelasting		0,0	2,9	2,9	1,5	1,5	2210,9%
Diftar / ophaalronde		0,0	9,9	10,2	12,6	8,2	
Afgifte zakken, klevers		4,8	15,4	12,9	2,5	2,5	-20,0%
Gebruik gemeentelijke containers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toegang containerpark		0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	
Grof vuil		0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil		0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Sluikstorten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	32,3%
Reinigen openbare weg		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsbelastingen		16,0	5,9	12,7	11,7	11,3	-9,8%
Algemene bedrijfsbelasting		13,7	4,1	6,2	4,7	4,1	-30,0%
Exploitatie hinderlijke inrichtingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drijfkracht		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Groeven: zand, klei, kiezel		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Steenbakkerijen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen		0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting		1,1	0,2	0,2	0,2	0,1	-48,2%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,0	2,9	2,7	2,5	2,1	2,3	
Jaarlijkse milieubelasting	0,1	4,3	4,6	4,5	4,2	4,6	129,9%
Diftar / ophaalronde	1,2	0,5	3,6	5,2	6,4	7,1	51,4%
Afgifte zakken, klevers	16,2	17,9	15,4	14,6	12,6	12,1	-6,0%
Gebruik gemeentelijke containers	0,0	0,9	0,4	0,4	0,5	0,4	
Toegang containerpark	0,0	0,3	1,0	0,9	1,0	1,0	
Grof vuil	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	65,6%
Sluikstorten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,6%
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	482,0%
Bedrijfsbelastingen	24,2	31,3	23,5	26,5	28,2	26,6	3,9%
Algemene bedrijfsbelasting	0,0	0,0	2,1	4,3	3,3	3,3	
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	14,8%
Drijfkracht	15,7	9,6	4,0	3,2	6,2	4,2	-20,8%
Groeven: zand, klei, kiezel	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2012-2016
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,0	0,6	4,2	4,5	4,4	4,5	
Jaarlijkse milieubelasting	2,3	4,7	6,1	6,0	5,9	5,8	25,8%
Diftar / ophaalronde	4,1	5,3	6,1	6,7	7,3	7,3	15,7%
Afgifte zakken, klevers	8,5	7,9	8,7	8,3	7,0	7,0	-4,6%
Gebruik gemeentelijke containers	0,0	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	
Toegang containerpark	0,3	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	9,6%
Grof vuil	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	101,3%
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	-10,3%
Sluikstorten	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	-10,5%
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	38,9%
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,5	1,0	0,9	0,9	1,0	486,4%
Bedrijfsbelastingen	24,8	23,1	25,3	26,2	27,9	27,8	3,0%
Algemene bedrijfsbelasting	0,5	1,9	2,6	2,9	3,6	3,0	60,1%
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,7	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	-13,5%
Drijfkracht	15,5	10,3	8,5	7,9	8,6	8,6	-13,5%
Groeven: zand, klei, kiezel	0,2	0,1	0,6	0,6	0,5	0,5	20,1%
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,4%
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	111,5%

€/inw

LUBBEEK

Rekeningen Begroting Evolutie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Nachtwinkels en phoneshops		0,0	0,0	0,7	0,3	0,3	
Barpersoneel		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-clubs		0,0	0,0	1,4	0,9	0,7	
Banken en financieringsinstellingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wedkantoren		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Taxidiensten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stortplaatsen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stapelplaatsen voor schroot		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tanks en vergaarbakken		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting		0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	
Kamers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kampeertreinen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Reclameborden		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lichtreclames		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding kosteloos drukwerk		0,0	0,0	7,3	11,3	6,0	
Voertuigen met reclame		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere bedrijfsbelastingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Nachtwinkels en phoneshops		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Barpersoneel		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-clubs		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Banken en financieringsinstellingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wedkantoren		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Taxidiensten		0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-32,5%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	8,1%
Stortplaatsen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stapelplaatsen voor schroot		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tanks en vergaarbakken		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kamers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kampeertreinen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Reclameborden		0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	
Lichtreclames		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding kosteloos drukwerk		1,1	1,3	5,9	6,5	6,6	80,3%
Voertuigen met reclame		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere bedrijfsbelastingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Nachtwinkels en phoneshops	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	-2,2%
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,1%
Privé-clubs	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	
Banken en financieringsinstellingen	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-15,7%
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0%
Taxidiensten	0,1	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	28,6%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	91,2%
Stortplaatsen	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	47,6%
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	
Verblijfsbelasting	1,3	8,8	4,0	4,3	4,3	4,3	34,3%
Kamers	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	
Kampeertreinen	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	60,7%
Reclameborden	0,9	0,7	0,4	0,7	0,5	0,6	-13,6%
Lichtreclames	0,9	0,4	0,4	0,6	0,5	0,5	-11,4%
Verspreiding kosteloos drukwerk	4,5	5,6	8,5	9,6	9,0	9,4	18,8%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9%
Andere bedrijfsbelastingen	0,3	4,9	2,5	2,3	2,8	2,8	71,9%

Gewest (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Nachtwinkels en phoneshops	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	5,2%
Barpersoneel	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	40,4%
Privé-clubs	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	-5,1%
Banken en financieringsinstellingen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-21,6%
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1%
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	105,1%
Taxidiensten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	8,5%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9%
Stortplaatsen	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	55,8%
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,9%
Tanks en vergaarbakken	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	30,0%
Verblijfsbelasting	0,7	2,3	1,6	2,0	2,1	2,1	31,5%
Kamers	0,0	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	54,1%
Kampeertreinen	0,2	0,3	1,6	1,4	1,4	1,7	71,1%
Reclameborden	0,8	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	-3,0%
Lichtreclames	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	-15,6%
Verspreiding kosteloos drukwerk	3,6	3,6	5,6	6,4	6,3	6,4	15,0%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-24,6%
Andere bedrijfsbelastingen	1,5	2,0	2,7	2,6	3,0	3,0	18,0%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Belastingen vertoningen/vermakelijkheden		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vermakelijkheden		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vertoningen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openbare bals		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen gebruik v/h openbare domein		0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	
Plaatsrecht markten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Plaatsrecht kermissen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kaairechten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dagbladkiosken, handelsinrichtingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Strandexploitaties		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Benzine-, olie- en persdrukpompen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Automatische verdelers		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Standplaatsen huurrijtuigen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Terrassen, tafels, stoelen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masten en pylonen		0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	
Andere inname openbaar domein		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Parkeren		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen openbaar domein		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,6	1,6	1,5	1,3	1,3	27,3%
		0,0	0,5	0,5	0,4	0,5	
		0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,2%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,2	0,3	0,3	0,2	152,6%
		0,6	0,5	0,3	0,2	0,3	-23,9%
		0,0	0,3	0,3	0,3	0,2	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Belastingen vertoningen/vermakelijkheden	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	
Vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vertoningen	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	
Openbare bals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen gebruik v/h openbare domein	8,7	15,5	10,9	11,9	11,4	12,5	6,9%
Plaatsrecht markten	2,4	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	-7,2%
Plaatsrecht kermissen	0,9	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-18,7%
Kaairechten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dagbladkiosken, handelsinrichtingen	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	43,6%
Strandexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Benzine-, olie- en persdrukpompen	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	39,0%
Automatische verdelers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Standplaatsen huurrijtuigen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-23,8%
Terrassen, tafels, stoelen	0,3	0,1	0,1	0,5	0,1	0,3	-28,0%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,3	0,5	0,4	0,7	
Andere inname openbaar domein	0,0	0,1	0,7	0,9	0,7	0,9	92,4%
Parkeren	2,9	11,4	6,2	6,7	6,8	7,3	23,6%
Andere belastingen openbaar domein	2,1	1,4	1,2	0,9	1,0	0,8	-16,8%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
	0,2	0,1	0,3	0,4	0,3	0,5	15,0%
	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	-8,5%
	0,0	0,0	0,2	0,3	0,2	0,2	
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-27,1%
	5,9	8,4	9,3	9,3	8,9	9,1	10,7%
	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5	-0,3%
	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	-3,5%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-34,9%
	0,0	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-19,9%
	0,3	0,3	0,7	0,8	0,6	0,7	18,5%
	0,0	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	
	0,2	0,3	1,1	0,8	0,9	0,9	40,5%
	2,2	4,2	4,2	4,1	4,0	4,1	16,3%
	0,8	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	-2,7%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
Belastingen op het patrimonium		7,3	45,1	54,7	49,2	29,4	88,7%
Bouwen		0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	
Niet-bebouwde gronden		6,6	44,2	50,6	43,1	24,5	87,1%
Niet-bebouwde percelen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontbreken van parkeerplaatsen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstaande woningen en gebouwen		0,0	0,0	1,1	3,0	1,8	
Krotten, verwaarloosde woningen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tweede verblijven		0,0	1,0	3,1	3,0	3,2	454,0%
Andere belastingen op het patrimonium		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen		0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Algemene gemeentebelasting		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Luxepaarden		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Honden		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overige andere belastingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes		0,5	0,4	0,5	0,3	0,6	-12,6%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2016
		9,9	10,8	11,6	13,5	12,2	10,8%
		2,0	1,8	1,4	2,5	1,5	8,8%
		1,6	1,9	1,8	1,8	1,8	4,7%
		3,1	1,8	2,4	2,5	2,4	-7,1%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	1,0	1,4	1,8	1,8	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-21,0%
		3,0	4,4	4,5	4,7	4,6	15,8%
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		0,2	0,2	0,2	0,6	0,9	34,8%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
Belastingen op het patrimonium	4,8	7,4	13,5	12,2	11,5	11,9	24,4%
Bouwen	1,8	4,3	2,9	3,1	3,7	2,1	19,4%
Niet-bebouwde gronden	0,6	0,2	1,4	1,6	1,6	1,6	26,0%
Niet-bebouwde percelen	0,1	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	58,5%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,7	0,2	0,2	0,1	0,1	0,4	-37,8%
Leegstaande woningen en gebouwen	0,5	0,7	2,1	2,2	2,5	2,5	47,3%
Krotten, verwaarloosde woningen	0,1	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	30,0%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	
Tweede verblijven	1,0	0,9	6,2	4,2	2,2	4,5	23,5%
Andere belastingen op het patrimonium	0,0	0,7	0,1	0,4	0,5	0,1	
Andere belastingen	0,4	0,4	2,3	4,5	2,5	2,5	55,8%
Algemene gemeentebelasting	0,0	0,0	2,0	2,1	2,3	1,7	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Honden	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-28,8%
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,5	0,3	0,3	0,3	0,9	2,1	13,9%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2016
	6,2	15,2	21,3	21,8	22,3	22,8	37,6%
	1,1	1,7	1,4	1,3	1,5	1,1	9,0%
	1,2	0,7	1,2	1,3	1,3	1,3	1,6%
	0,6	0,9	0,8	1,0	0,9	1,0	11,1%
	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3	0,4	17,6%
	0,5	0,9	1,7	1,8	2,2	2,1	48,6%
	0,8	0,4	1,0	1,0	1,0	1,4	4,5%
	0,0	0,1	0,4	0,1	0,3	0,2	120,0%
	1,2	9,6	14,1	14,3	14,2	14,7	83,8%
	0,6	0,8	0,4	0,5	0,5	0,6	-3,6%
	7,8	8,4	9,1	9,3	8,7	8,5	2,6%
	7,6	8,2	8,4	8,6	8,3	8,1	2,3%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-30,1%
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0,5	0,3	0,7	1,4	1,9	2,1	37,8%

Beschrijving van het detail van de lokale fiscaliteit

Op basis van de digitale rapportering is er een volledig detail gemaakt van de opbrengsten die vallen onder de **lokale fiscaliteit**. Deze specifieke opbrengsten stemmen overeen met volgende rekeningnummers en beschrijvingen:

- 730 Aanvullende belastingen
- 731 Belastingen op prestaties
- 732 Verhaalbelastingen
- 733 Belasting inzake openbare hygiëne
- 734 Bedrijfsbelastingen
- 735 Belastingen op vertoningen en gemakkelikheden
- 736 Belastingen op het gebruik van het openbaar domein
- 737 Belastingen op patrimonium
- 738 Andere belastingen

Individueel Financieel Profiel

LUBBEEK

NIS-code : 24066

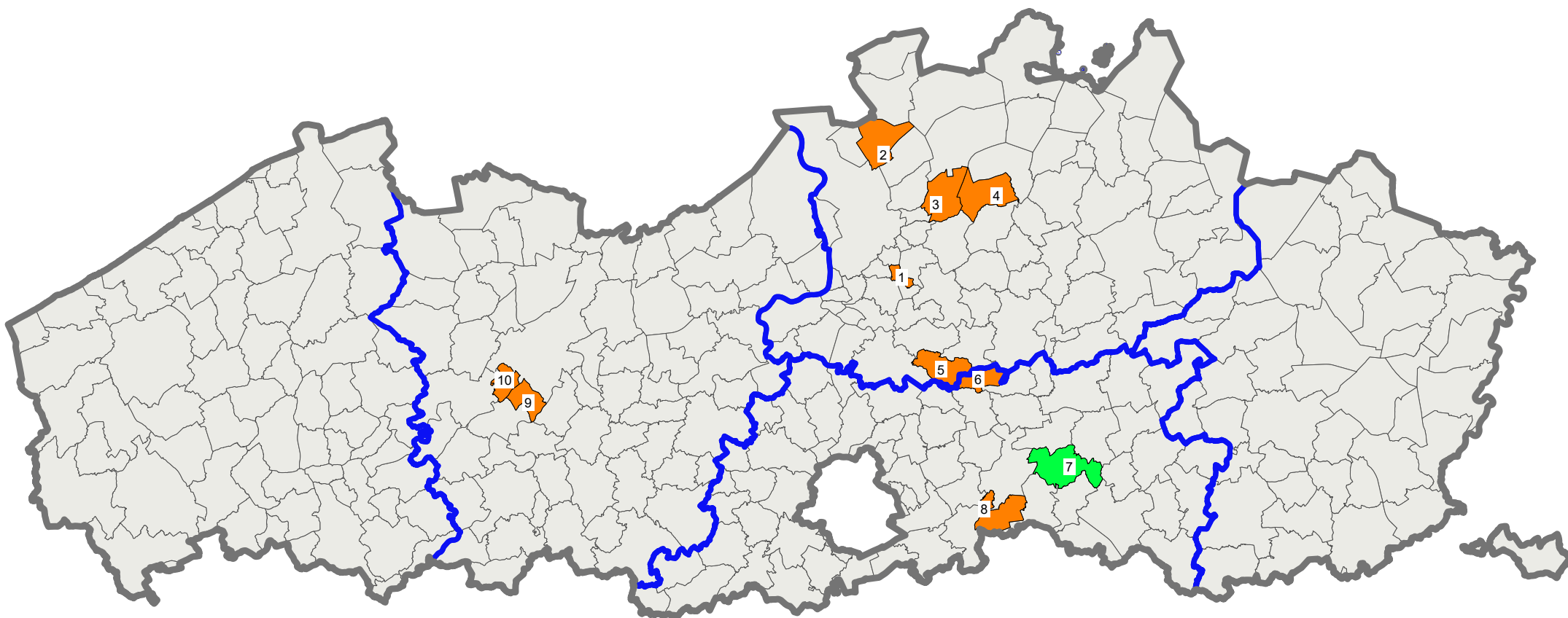
Aantal inwoners op 1/1/2018 : 14.393

Afdruk op : 09/01/2019

Opgenomen gegevens :

Rekeningen : 2013, 2014, 2015, 2016, 2017

Begroting : 2018

Legende :

 LUBBEEK

 V1

 Andere gemeenten

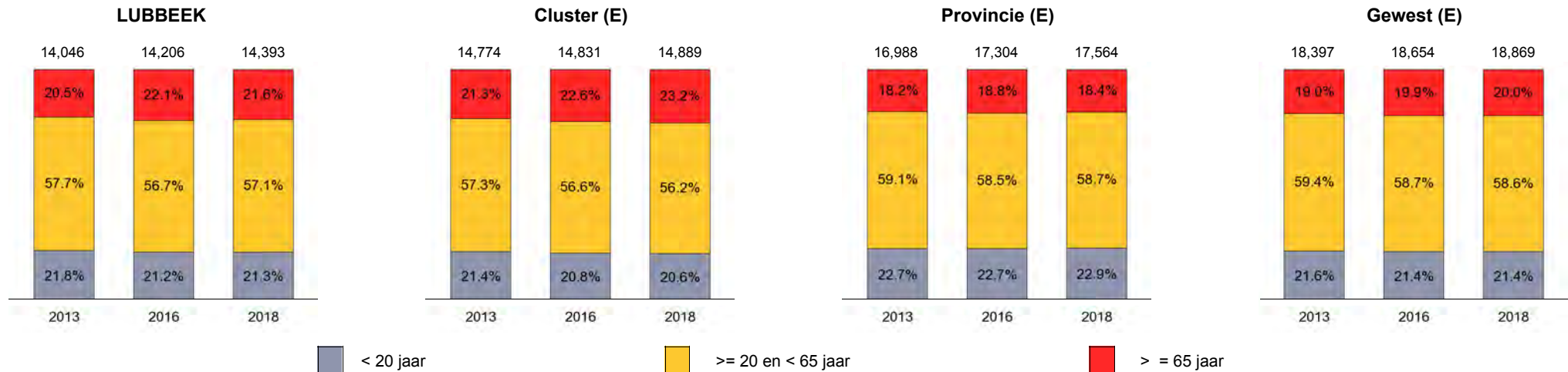
 Provinciegrenzen

Gemeenten van de Cluster :

1 - HOVE	2 - KAPELLEN	3 - SCHILDE
4 - ZOERSEL	5 - BONHEIDEN	6 - KEERBERGEN
7 - LUBBEEK	8 - OUD-HEVERLEE	9 - DE PINTE
10 - SINT-MARTENS-LATEM		

	LUBBEEK	Cluster (E) (9/9)	Provincie (E) (63/64)	Gewest (E) (302/305)
DEMOGRAFIE				
(gemiddeld) bevolkingsaantal op 1/1/2018	14.393	14.889	17.564	18.869
Demografische structuur op 1/1/2018				
< 20 jaar	21,3%	20,6%	22,9%	21,4%
>= 20 en < 65 jaar	57,1%	56,2%	58,7%	58,6%
> = 65 jaar	21,6%	23,2%	18,4%	20,0%
Demografische groei over 5 jaar (2012-2017)				
Natuurlijke groei	0,1%	-1,5%	0,7%	0,2%
Migratie	3,0%	2,4%	3,3%	2,8%
Totaal	3,2%	0,8%	4,0%	3,0%
Gemiddelde leeftijd (2015)	43,0	43,8	41,2	42,1
ACTIVITEIT EN INKOMENS				
Werkloosheidsgraad (2016)	4,1%	5,2%	6,1%	6,6%
Begunstigden R.M.I / bevolking (2017)	0,33%	0,18%	0,51%	0,49%
Gemiddeld inkomen / aangifte (2016)	43.302	43.257	37.739	34.109
(gemiddeld) aantal aangiften (2016)	7.775	8.266	9.523	10.558
Aantal sociale woningen / 1000 inwoners (2017)	1	4	15	20
Kadastraal inkomen per inwoner (2017)	635	781	730	635
- onbebouwde terreinen	10	3	9	10
- woningen	557	713	542	442
- industrie	34	21	85	115
- handel en burelen	22	30	69	50
- publieke gebouwen en publiek gebruik	12	14	25	18
GEMEENTELIJK WEGENNET				
Gemeentelijk wegennet (km)	201	123	154	166
Bevolkingsdichtheid - inwoners / km² (2017)	312	586	546	439
PERSONEEL / 1000 inwoners VTE (2016)				
(gemiddeld) aantal vastbenoemden	2,3	2,8	2,8	2,7
(gemiddeld) aantal contractuelen	3,5	3,2	3,3	4,1
(gemiddeld) aantal gesco's	0,0	0,0	0,0	0,0
Andere personeelsleden	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal personeel	5,8	5,9	6,1	6,8
AANSLAGVOETEN EN FISCAAL RENDEMENT				
Aanvullende personenbelasting (2018)				
Aanslagvoet (%)	7,50%	6,33%	7,21%	7,31%
Waarde van 1%	886.171	908.190	887.101	792.253
Waarde van 1% per inwoner	62	62	51	43
Opcentiemen op de onroerende voorheffing (2018)				
Aanslagvoet (opc)	614	607	774	905
Waarde van 100 opcentiemen	581.861	758.249	785.882	715.096
Waarde van 100 opcentiemen per inwoner	40	52	47	40

Grafiek 1: Bevolkingsevolutie

■ < 20 jaar

■ >= 20 en < 65 jaar

■ >= 65 jaar

	LUBBEK	Cluster (E)	Provincie (E)	Gewest (E)
EVOLUTIE VAN DE SOCIALE INDICATOREN				
Werkloosheidsgraad (2013-2016)	0,5%	0,2%	0,2%	0,1%
Begunstigden R.M.I / bevolking (2013-2017)	51,1%	42,7%	55,3%	45,7%
Gemiddelde leeftijd (2013-2015)	1,0%	1,1%	0,4%	0,8%
EVOLUTIE VAN DE INKOMENS				
Gemiddeld inkomen/aangifte (2012-2016)	10,6%	13,3%	11,2%	11,7%
(gemiddeld) aantal aangiften (2012-2016)	2,4%	0,4%	1,3%	1,2%
Kadastraal inkomen per inwoner (2013-2017)	5,0%	3,7%	0,0%	0,4%
- onbebouwde terreinen	-2,0%	4,6%	-1,5%	1,8%
- woningen	4,8%	4,1%	2,3%	3,9%
- industrie	-2,2%	-7,4%	-12,3%	-12,1%
- handel en burelen	0,7%	-3,5%	-3,5%	-2,6%
- publieke gebouwen en publiek gebruik	89,8%	21,3%	9,3%	21,0%
EVOLUTIE PERSONEELSBEZETTING (2013-2016)				
(gemiddeld) aantal vastbenoemden / 1000 inw	-12,1%	-8,4%	-7,7%	-10,1%
(gemiddeld) aantal contractuelen / 1000 inw	-0,9%	-1,9%	-9,9%	-6,6%
(gemiddeld) aantal gesco's / 1000 inw				
Andere personeelsleden / 1000 inw				
Totaal personeel / 1000 inw	-5,6%	-5,0%	-8,4%	-7,8%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierkening	1.161	1.152	1.252	1.231	1.287	1.369	2,6%
Algemeen bestuur	341	231	241	253	279	307	-4,9%
Mobiliteit	29	45	49	48	55	55	17,4%
Natuur en milieubeheer	86	77	68	73	74	78	-3,7%
Veiligheidszorg	142	117	157	121	124	128	-3,3%
Politie	79	84	86	91	92	95	3,9%
Brandweer	63	32	69	29	32	33	-15,6%
Ondernemen en werken	1	3	4	5	6	8	47,3%
Toerisme	1	1	1	1	1	1	-2,0%
Wonen en ruimtelijke ordening	14	52	52	52	61	72	46,0%
Cultuur en vrije tijd	110	99	96	98	98	118	-2,8%
Kunst en cultuur	47	34	32	32	36	39	-6,3%
Sport	25	27	24	25	27	39	2,1%
Jeugd	23	18	17	15	17	20	-7,8%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	12	9	10	12	9	7	-6,8%
Onderwijs	221	305	337	345	353	368	12,5%
Zorg en opvang	167	180	192	188	193	193	3,7%
Saldo onderwijs	-34	-38	-36	-38	-37	-52	-1,8%
Saldo brandweer	-63	-32	-69	-29	-32	-33	15,6%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierkening	1.041	1.023	1.024	1.031	1.074	1.143	0,8%
Algemeen bestuur	239	272	284	293	305	330	6,3%
Mobiliteit	102	47	43	42	41	49	-20,5%
Natuur en milieubeheer	87	92	84	78	83	91	-1,2%
Veiligheidszorg	119	151	145	140	156	150	6,9%
Politie	92	99	105	107	108	108	4,1%
Brandweer	26	51	38	31	45	40	15,1%
Ondernemen en werken	2	3	3	4	4	6	13,4%
Toerisme	2	2	2	2	2	2	-1,7%
Wonen en ruimtelijke ordening	38	50	54	54	56	59	10,0%
Cultuur en vrije tijd	120	117	122	127	131	139	2,3%
Kunst en cultuur	63	52	54	57	59	62	-1,7%
Sport	21	36	38	41	42	43	19,0%
Jeugd	9	14	15	14	14	16	12,4%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	3	3	3	2	2	2	-2,6%
Onderwijs	154	156	156	161	166	174	2,0%
Zorg en opvang	102	95	94	106	108	118	1,4%
Saldo onderwijs	-19	-17	-16	-15	-16	-20	4,5%
Saldo brandweer	-26	-50	-37	-31	-45	-40	-15,2%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierkening	1.246	1.199	1.180	1.189	1.210	1.325	-0,7%
Algemeen bestuur	229	241	242	249	262	294	3,4%
Mobiliteit	95	60	60	63	65	79	-9,0%
Natuur en milieubeheer	92	93	92	93	92	102	-0,1%
Veiligheidszorg	172	195	176	167	171	181	-0,2%
Politie	109	110	114	119	121	127	2,7%
Brandweer	61	80	57	44	45	47	-7,6%
Ondernemen en werken	8	9	10	11	11	13	7,2%
Toerisme	2	5	5	5	5	6	24,8%
Wonen en ruimtelijke ordening	62	64	66	68	72	77	3,6%
Cultuur en vrije tijd	143	132	134	140	145	161	0,3%
Kunst en cultuur	53	57	59	62	65	71	5,3%
Sport	45	45	45	48	48	54	1,6%
Jeugd	12	12	12	12	13	14	0,8%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	6	6	6	5	5	6	-5,0%
Onderwijs	174	187	188	188	193	202	2,6%
Zorg en opvang	165	168	165	168	161	178	-0,7%
Saldo onderwijs	-18	-17	-16	-18	-19	-27	-0,4%
Saldo brandweer	-34	-43	-39	-40	-43	-47	-6,1%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierkening	1.220	1.172	1.174	1.189	1.212	1.308	-0,2%
Algemeen bestuur	238	256	264	274	282	314	4,3%
Mobiliteit	96	55	55	56	59	68	-11,3%
Natuur en milieubeheer	95	94	90	89	90	99	-1,1%
Veiligheidszorg	164	174	169	168	170	176	0,9%
Politie	112	112	114	118	120	125	1,6%
Brandweer	49	53	48	44	43	43	-3,3%
Ondernemen en werken	15	17	17	19	20	23	7,9%
Toerisme	8	10	10	11	11	12	8,4%
Wonen en ruimtelijke ordening	65	68	71	74	75	83	3,9%
Cultuur en vrije tijd	168	154	155	159	164	180	-0,6%
Kunst en cultuur	59	64	65	66	66	74	3,1%
Sport	45	51	51	53	55	59	4,7%
Jeugd	13	14	15	15	15	17	4,7%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	8	8	8	8	7	8	-3,7%
Onderwijs	130	138	138	140	144	148	2,7%
Zorg en opvang	157	168	165	166	166	178	1,4%
Saldo onderwijs	-14	-12	-12	-13	-14	-18	0,7%
Saldo brandweer	-36	-37	-38	-39	-39	-41	-2,1%

€/inw

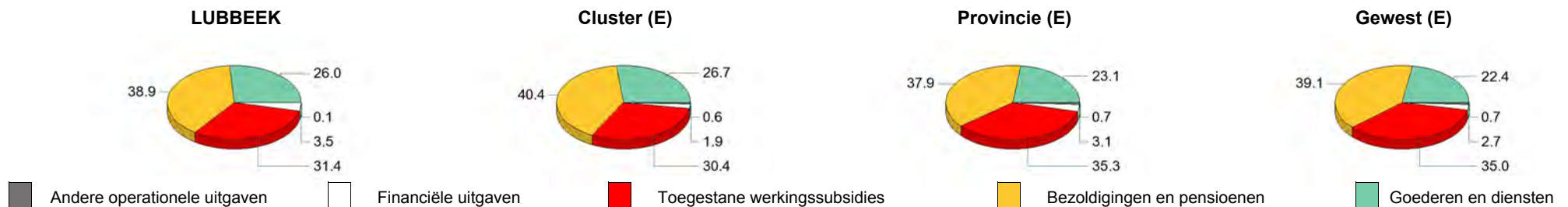
	LUBBEEK						Evolutie 2013-2017
	Rekeningen					Begroting	
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Totale uitgaven exploitatierekening	1.161	1.152	1.252	1.231	1.287	1.369	2,6%
Goederen en diensten	270	230	242	248	266	321	-0,4%
Bezoldigingen en pensioenen	498	579	607	627	662	699	7,4%
Vastbenoemden	234	164	160	160	161	159	-8,9%
Niet-vastbenoemden	83	146	150	165	191	222	23,1%
Onderwijzend personeel (tlv derden)	143	225	255	260	264	267	16,5%
Andere personeelskosten	37	44	42	43	46	50	5,3%
Toegestane werkingssubsidies	340	306	351	312	321	312	-1,5%
OCMW	125	135	147	139	142	131	3,4%
Politiezone	79	84	86	91	92	95	3,9%
Hulpverleningszone	63	32	69	29	32	33	-15,6%
Andere werkingssubsidies	74	55	49	52	55	53	-7,1%
Financiële uitgaven	37	36	34	41	37	34	-0,1%
Andere operationele uitgaven	15	2	17	3	1	3	-45,5%
Gecorrigeerde uitgaven	1.017	928	996	969	1.022	1.101	0,1%

	Cluster (E)						Evolutie 2013-2017
	Rekeningen					Begroting	
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Totale uitgaven exploitatierekening	1.041	1.023	1.024	1.031	1.074	1.143	0,8%
Goederen en diensten	232	231	230	238	253	285	2,2%
Bezoldigingen en pensioenen	474	484	489	500	508	539	1,8%
Vastbenoemden	191	188	184	180	176	183	-2,1%
Niet-vastbenoemden	129	136	145	153	163	181	6,0%
Onderwijzend personeel (tlv derden)	163	115	115	120	125	127	-6,5%
Andere personeelskosten	48	45	45	46	45	48	-1,6%
Toegestane werkingssubsidies	252	273	275	267	289	292	3,5%
OCMW	70	66	65	76	73	79	1,1%
Politiezone	92	99	105	107	108	108	4,2%
Hulpverleningszone	25	43	38	31	45	40	15,7%
Andere werkingssubsidies	86	65	66	54	62	65	-7,8%
Financiële uitgaven	18	25	22	20	18	20	-0,2%
Andere operationele uitgaven	23	11	8	6	5	7	-30,9%
Gecorrigeerde uitgaven	929	908	909	911	949	1.016	0,5%

	Provincie (E)						Evolutie 2013-2017
	Rekeningen					Begroting	
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Totale uitgaven exploitatierekening	1.246	1.199	1.180	1.189	1.210	1.325	-0,7%
Goederen en diensten	247	238	234	243	250	298	0,3%
Bezoldigingen en pensioenen	543	553	523	526	534	575	-0,4%
Vastbenoemden	236	225	194	191	194	212	-4,7%
Niet-vastbenoemden	134	148	151	158	161	178	4,6%
Onderwijzend personeel (tlv derden)	100	120	122	121	124	121	5,3%
Andere personeelskosten	48	59	56	56	56	63	4,1%
Toegestane werkingssubsidies	332	350	373	376	382	413	3,6%
OCMW	126	126	124	129	124	133	-0,6%
Politiezone	107	106	114	118	120	126	3,1%
Hulpverleningszone	22	36	56	43	44	47	19,0%
Andere werkingssubsidies	76	83	80	86	94	107	5,3%
Financiële uitgaven	44	44	41	36	35	31	-5,3%
Andere operationele uitgaven	14	14	9	9	8	8	-13,5%
Gecorrigeerde uitgaven	1.129	1.079	1.058	1.068	1.085	1.202	-1,0%

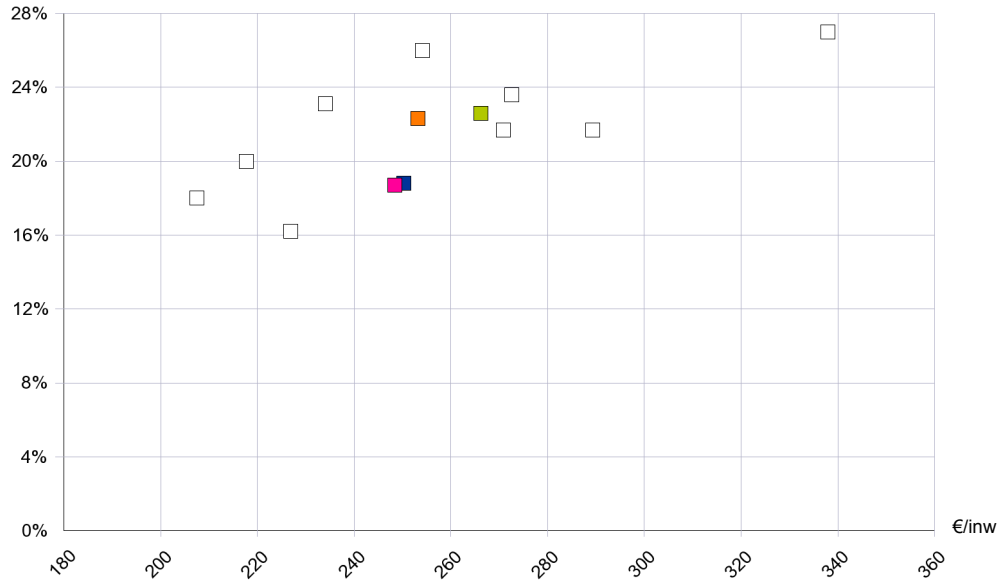
	Gewest (E)						Evolutie 2013-2017
	Rekeningen					Begroting	
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Totale uitgaven exploitatierekening	1.220	1.172	1.174	1.189	1.212	1.308	-0,2%
Goederen en diensten	235	232	230	240	248	291	1,4%
Bezoldigingen en pensioenen	531	539	516	525	536	570	0,2%
Vastbenoemden	203	209	186	184	183	194	-2,6%
Niet-vastbenoemden	172	184	186	195	206	225	4,7%
Onderwijzend personeel (tlv derden)	79	96	99	101	103	102	6,8%
Andere personeelskosten	46	50	45	44	44	48	-1,2%
Toegestane werkingssubsidies	315	348	378	382	388	408	5,3%
OCMW	117	122	121	123	121	127	0,9%
Politiezone	109	111	114	118	119	124	2,4%
Hulpverleningszone	12	16	45	43	43	42	36,9%
Andere werkingssubsidies	87	100	98	99	104	115	4,6%
Financiële uitgaven	38	41	38	33	31	30	-4,8%
Andere operationele uitgaven	10	12	12	9	8	9	-4,3%
Gecorrigeerde uitgaven	1.124	1.075	1.073	1.087	1.107	1.204	-0,4%

Grafiek 2: Economische verdeling van de uitgaven (in % van de gecorrigeerde uitgaven - 2017)

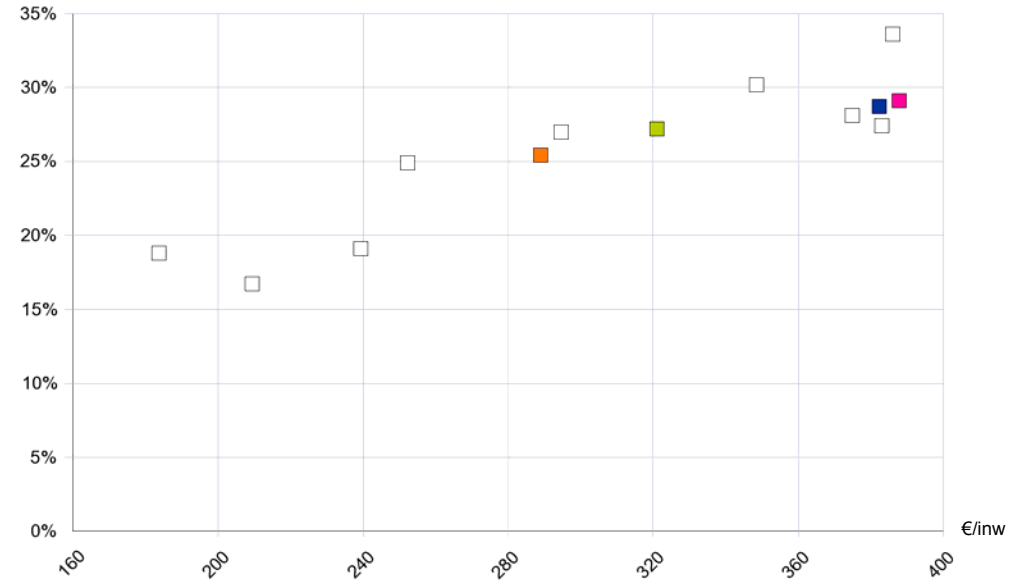
Grafiek 3: Goederen en diensten

% van de gecorrigeerde ontvangsten

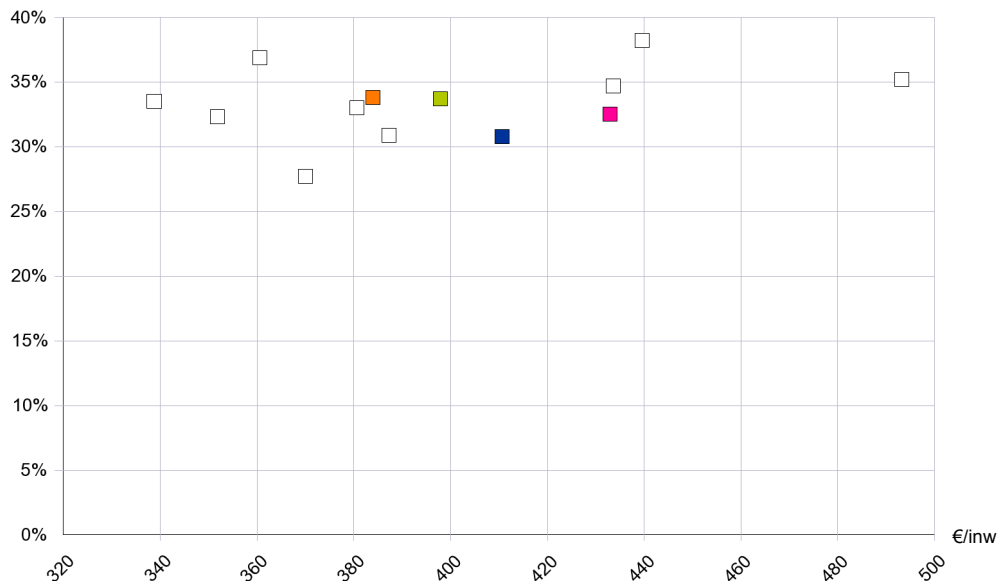
Grafiek 5: Werkingsubsidies

% van de gecorrigeerde ontvangsten

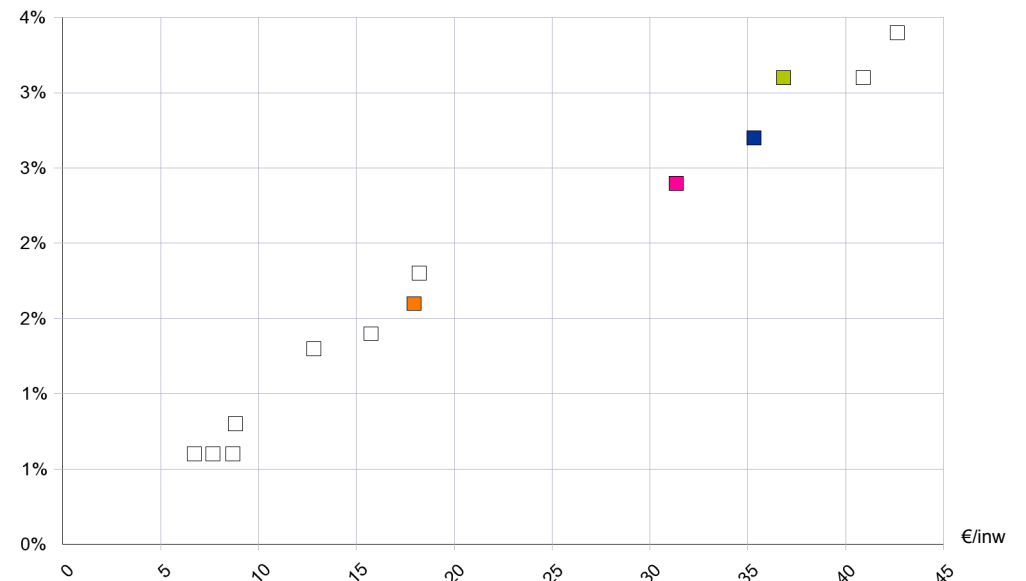
Grafiek 4: Bezoldigingen en pensioenen

% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 6: Financiële uitgaven

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.168	1.364	1.551	1.510	1.445	1.447	5,5%
Ontvangsten uit de werking	82	56	61	64	63	75	-6,4%
Fiscale ontvangsten	647	761	845	899	826	825	6,3%
APB	385	400	465	510	468	462	5,0%
OV	236	244	245	242	249	248	1,3%
Andere aanvullende belastingen	17	17	17	17	17	18	0,7%
Andere belastingen	9	100	119	130	92	97	78,2%
Werkingsubsidies	374	465	495	514	524	527	8,8%
Gemeentefonds	137	141	134	138	142	145	0,8%
Specifieke werkingsubsidies	0	44	68	69	70	75	
Overige werkingsubsidies	237	280	292	307	312	307	7,1%
Financiële ontvangsten	61	44	146	29	26	14	-19,5%
Andere operationele ontvangsten	4	37	4	4	6	5	10,4%
Gecorrigeerde ontvangsten	1.025	1.139	1.295	1.248	1.179	1.179	3,6%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.046	1.155	1.254	1.252	1.262	1.238	4,8%
Ontvangsten uit de werking	69	56	66	75	78	77	3,0%
Fiscale ontvangsten	618	722	767	782	763	767	5,4%
APB	295	346	370	402	384	386	6,8%
OV	272	297	312	306	309	309	3,3%
Andere aanvullende belastingen	35	18	18	18	18	19	-14,8%
Andere belastingen	54	61	66	55	52	53	-1,1%
Werkingsubsidies	310	312	320	335	337	339	2,2%
Gemeentefonds	106	110	111	111	114	118	1,8%
Specifieke werkingsubsidies	2	21	29	55	59	59	120,6%
Overige werkingsubsidies	238	181	180	169	165	162	-8,8%
Financiële ontvangsten	43	47	85	44	64	38	10,6%
Andere operationele ontvangsten	11	17	15	16	20	17	16,6%
Gecorrigeerde ontvangsten	934	1.040	1.139	1.132	1.137	1.111	5,0%

Provincie (E)

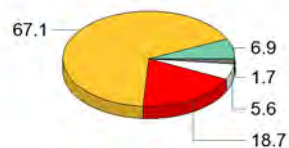
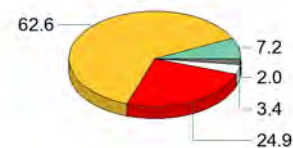
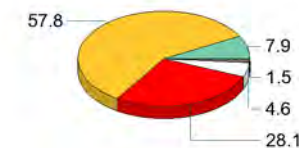
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.284	1.424	1.460	1.437	1.456	1.436	3,2%
Ontvangsten uit de werking	96	102	100	101	96	95	-0,1%
Fiscale ontvangsten	697	792	827	828	833	826	4,6%
APB	290	337	359	379	371	364	6,3%
OV	317	347	353	338	345	346	2,1%
Andere aanvullende belastingen	52	18	18	19	20	20	-21,3%
Andere belastingen	90	89	97	91	97	95	2,1%
Werkingsubsidies	430	451	445	443	454	457	1,4%
Gemeentefonds	179	184	189	195	206	212	3,5%
Specifieke werkingsubsidies	18	30	28	52	66	58	37,6%
Overige werkingsubsidies	208	232	228	196	183	187	-3,2%
Financiële ontvangsten	51	60	67	45	47	40	-1,8%
Andere operationele ontvangsten	18	18	20	20	26	18	9,2%
Gecorrigeerde ontvangsten	1.166	1.303	1.337	1.315	1.331	1.313	3,4%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.274	1.378	1.439	1.431	1.437	1.426	3,1%
Ontvangsten uit de werking	93	102	104	105	106	106	3,4%
Fiscale ontvangsten	671	740	762	776	770	775	3,5%
APB	253	276	294	318	311	307	5,3%
OV	318	346	347	335	336	343	1,4%
Andere aanvullende belastingen	69	17	17	17	18	18	-28,9%
Andere belastingen	82	101	105	105	106	107	6,6%
Werkingsubsidies	438	452	454	469	477	479	2,2%
Gemeentefonds	208	226	231	238	245	252	4,1%
Specifieke werkingsubsidies	23	30	34	60	78	73	35,1%
Overige werkingsubsidies	172	195	189	171	155	154	-2,5%
Financiële ontvangsten	58	63	99	57	63	50	2,2%
Andere operationele ontvangsten	19	21	20	24	20	17	1,9%
Gecorrigeerde ontvangsten	1.178	1.280	1.339	1.329	1.332	1.323	3,1%

Grafiek 7: Economische verdeling van de exploitatie-ontvangsten (in % van de gecorrigeerde ontvangsten - Rekening 2017)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

■ Andere operationele ontvangsten

□ Financiële ontvangsten

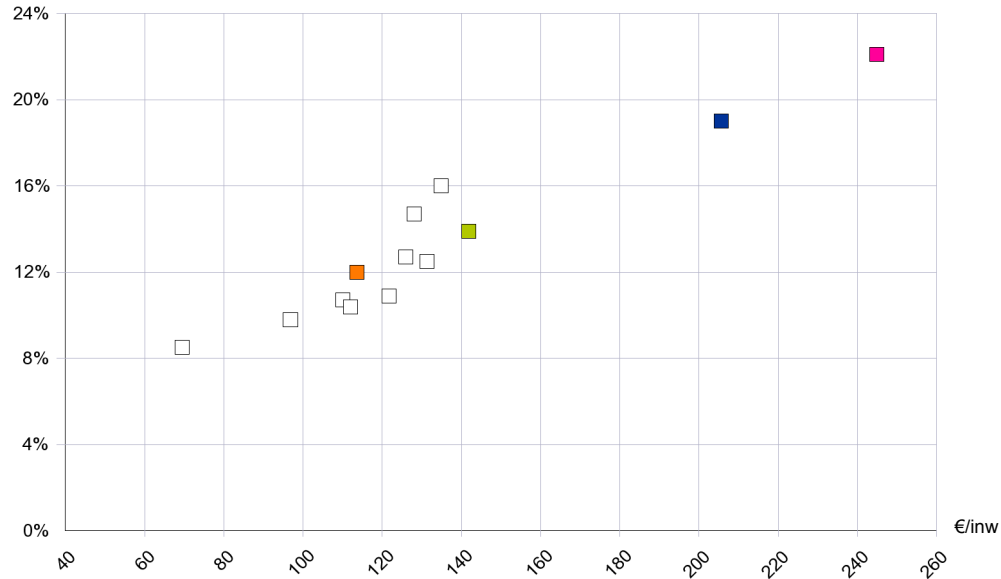
■ Werkingsubsidies

■ Fiscale ontvangsten

■ Ontvangsten uit de werking

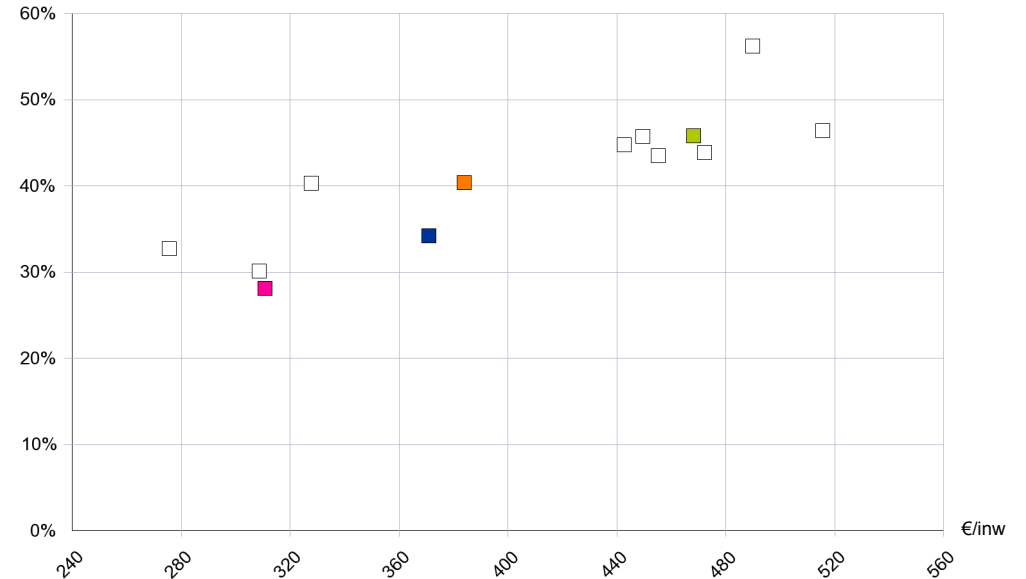
Grafiek 8: Ontvangsten gemeentefonds

% van de gecorrigeerde uitgaven

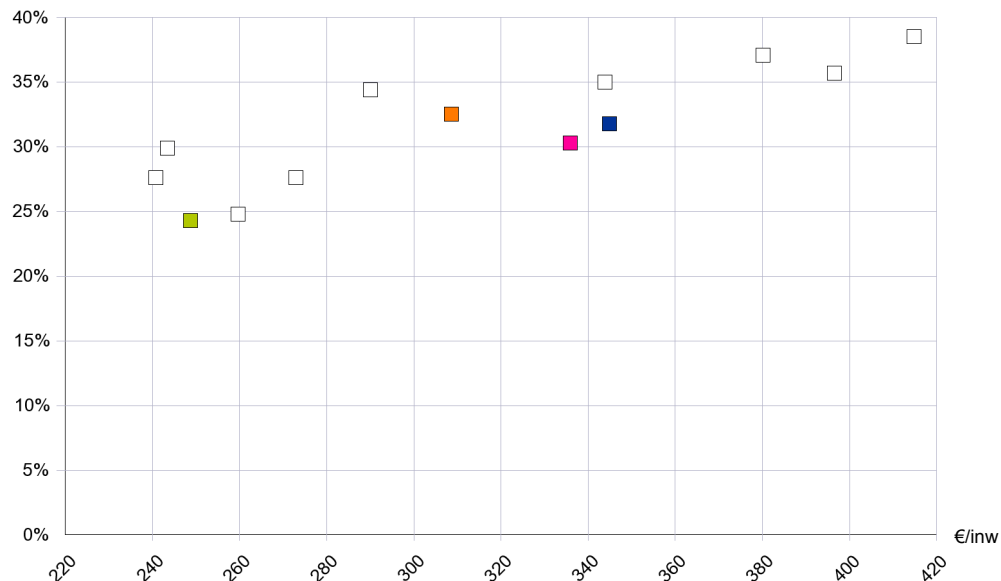
Grafiek 10: Ontvangsten aanvullende personenbelasting

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 9: Ontvangsten onroerende voorheffing

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 11: Ontvangsten andere (aanvullende) belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

LUBBEEK

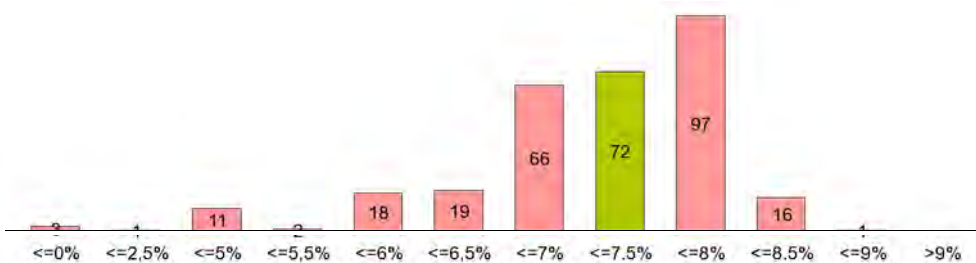
Cluster (E)

Provincie (E)

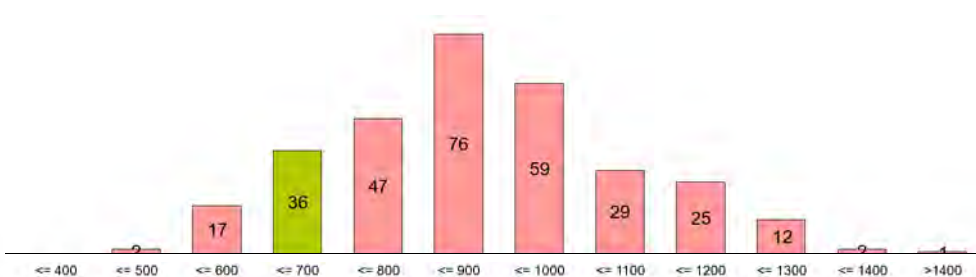
Gewest (E)

	LUBBEK			Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2013	2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017
Aanvullende personenbelasting												
Aanslagvoet	7,50%	7,50%	0,0%	6,31%	6,32%	0,0%	7,26%	7,24%	-0,1%	7,35%	7,34%	0,0%
Waarde 1% APB	721.561	890.655	5,4%	691.501	903.790	6,9%	679.166	893.759	7,1%	632.914	793.418	5,8%
Waarde 1% APB / inwoner	51	62	5,0%	48	62	6,8%	40	52	6,3%	35	43	5,3%
Ontvangsten APB / inwoner	385	468	5,0%	295	384	6,8%	290	371	6,3%	253	311	5,3%
Ontvangsten APB / gecorr. uitgaven	37,9%	45,8%	4,9%	31,8%	40,4%	6,2%	25,7%	34,2%	7,4%	22,5%	28,1%	5,7%
Ontvangsten APB / actieve bevolking	850	1.033	5,0%	667	874	7,0%	638	825	6,7%	546	677	5,6%
Opcentiemen Onroerende Voorheffing												
Aanslagvoet	975	975	0,0%	958	996	1,0%	1.174	1.230	1,2%	1.399	1.440	0,7%
Waarde van 100 opc	339.736	363.935	1,7%	418.875	460.910	2,4%	459.280	489.596	1,6%	419.336	437.556	1,1%
Waarde van 100 opc / inwoner	24	26	1,3%	30	32	1,8%	28	29	0,9%	24	24	0,4%
Ontvangsten OV / inwoner	236	249	1,3%	272	309	3,3%	317	345	2,1%	318	336	1,4%
Ontvangsten OV / gecorr. uitgaven	23,2%	24,3%	1,2%	29,2%	32,5%	2,7%	28,1%	31,8%	3,1%	28,3%	30,3%	1,7%
Andere belastingen per inwoner	26	110	43,1%	51	70	8,3%	89	117	7,1%	100	124	5,4%
Relative evolutie belastingen												
Totale fiscale ontvangsten	647	826	6,3%	618	763	5,4%	697	833	4,6%	671	770	3,5%
Totale gecorrigeerde ontvangsten	1.025	1.179	3,6%	934	1.137	5,0%	1.166	1.331	3,4%	1.178	1.332	3,1%
Fiscale druk												
Gecentraliseerde belastingen	89	87	-2	76	76	0	90	89	-1	99	97	-2
Andere belastingen	25	85	60	49	55	6	86	91	6	96	96	0
Totale fiscale druk	81	87	6	73	73	0	90	90	0	98	96	-2

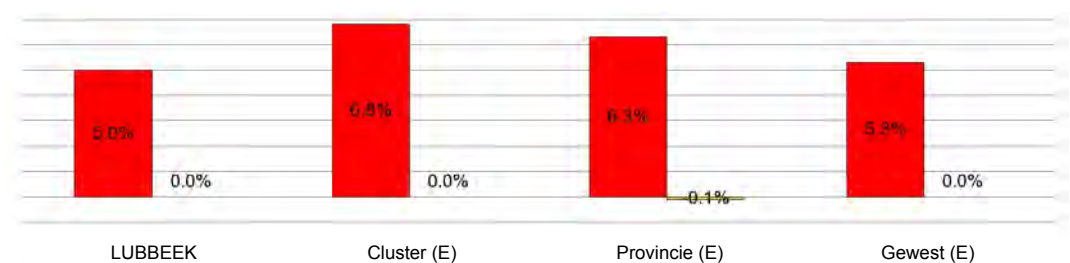
Grafiek 12: Spreiding van de aanslagvoeten APB - Vlaanderen (2018)

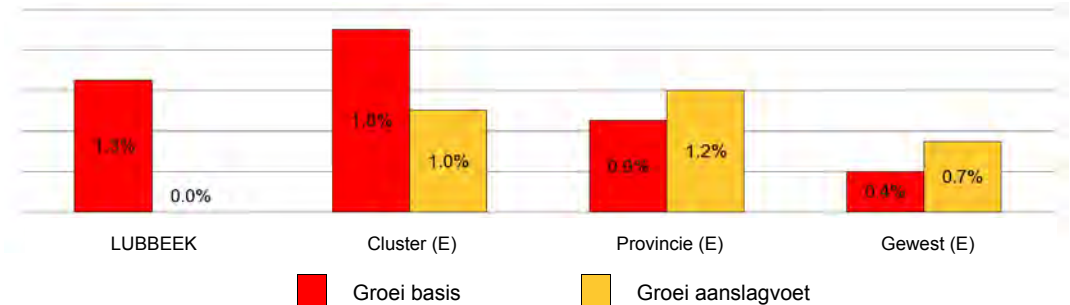
Grafiek 13: Spreiding van de aanslagvoeten OV - Vlaanderen (2018)

Grafiek 14: Gemiddelde evolutie van de ontvangsten APB (in % - 2013-2017)

Grafiek 15: Gemiddelde evolutie van de ontvangsten OV (in % - 2013-2017)

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	7	211	299	279	157	78	115,8%
Uitgaven	1.161	1.152	1.252	1.231	1.287	1.369	2,6%
Ontvangsten	1.168	1.364	1.551	1.510	1.445	1.447	5,5%
Investeringsrekening	-102	-312	-139	-278	-73	-280	8,1%
Uitgaven	103	313	144	281	220	286	20,9%
Ontvangsten	1	1	5	3	148	7	238,2%
Andere	-4	272	89	-85	-79	-80	-116,0%
Uitgaven	95	96	214	112	106	108	2,8%
Periodieke aflossingen	95	96	104	112	106	108	2,8%
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	92	368	303	27	27	27	-26,1%
Op te nemen leningen en leasing	92	368	289	0	0	0	
Terugvordering van aflossingen	0	0	14	27	27	27	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-98	171	249	-84	6	-282	19,8%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	43	131	230	222	188	95	44,4%
Uitgaven	1.040	1.023	1.024	1.031	1.074	1.143	0,8%
Ontvangsten	1.083	1.155	1.254	1.252	1.262	1.238	3,9%
Investeringsrekening	-230	-280	-8	-93	-227	-315	0,3%
Uitgaven	326	307	194	109	274	389	-4,3%
Ontvangsten	96	27	186	17	46	74	-16,6%
Andere	180	-38	-28	-112	37	155	-32,6%
Uitgaven	75	88	97	146	81	86	1,7%
Periodieke aflossingen	75	80	83	78	77	79	0,6%
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	255	50	69	33	118	240	-17,6%
Op te nemen leningen en leasing	250	44	65	25	108	228	-18,9%
Terugvordering van aflossingen	0	5	4	9	9	12	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-6	-187	193	17	-2	-66	26,7%

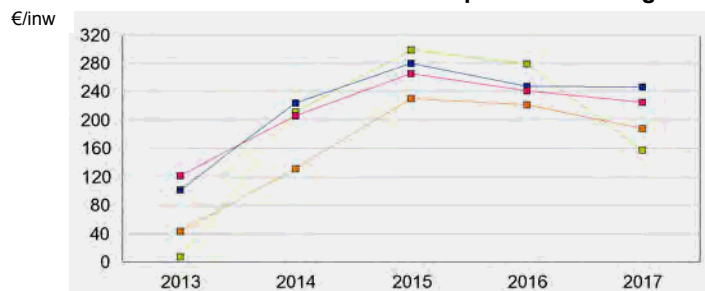
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	102	224	280	247	247	111	24,7%
Uitgaven	1.145	1.199	1.180	1.189	1.210	1.325	1,4%
Ontvangsten	1.247	1.424	1.460	1.437	1.456	1.436	4,0%
Investeringsrekening	-179	-226	-29	-69	-136	-237	6,5%
Uitgaven	264	306	205	170	224	484	-4,0%
Ontvangsten	85	80	176	101	88	248	0,6%
Andere	-10	-65	-56	-97	-91	65	-72,6%
Uitgaven	118	143	133	204	144	137	5,2%
Periodieke aflossingen	117	115	111	112	105	99	-2,7%
Niet periodieke aflossingen	0	13	8	6	9	2	
Ontvangsten	107	78	77	108	53	202	-16,3%
Op te nemen leningen en leasing	107	63	68	95	35	186	-24,7%
Terugvordering van aflossingen	0	14	9	13	18	16	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-87	-67	195	82	19	-61	22,0%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	122	206	265	241	224	119	16,5%
Uitgaven	1.097	1.172	1.174	1.189	1.212	1.308	2,5%
Ontvangsten	1.219	1.378	1.439	1.431	1.437	1.426	4,2%
Investeringsrekening	-165	-252	-60	-130	-187	-294	-3,1%
Uitgaven	240	328	257	212	261	451	2,2%
Ontvangsten	75	77	198	82	75	157	-0,1%
Andere	25	-48	-43	-57	-40	74	-238,0%
Uitgaven	83	122	123	151	125	129	10,6%
Periodieke aflossingen	85	99	96	94	92	92	2,2%
Niet periodieke aflossingen	-1	7	12	8	7	5	66,0%
Ontvangsten	108	74	81	93	85	203	-5,9%
Op te nemen leningen en leasing	108	65	69	78	71	185	-9,9%
Terugvordering van aflossingen	0	9	11	15	14	18	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-19	-94	163	53	-3	-101	38,7%

Grafiek 16: Evolutie van de exploitatierekening

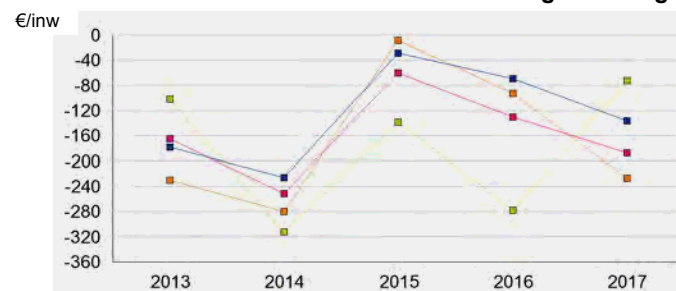

LUBBEEK

Cluster (E)

Grafiek 17: Evolutie van de investeringsrekening

Provincie (E)

Gewest (E)

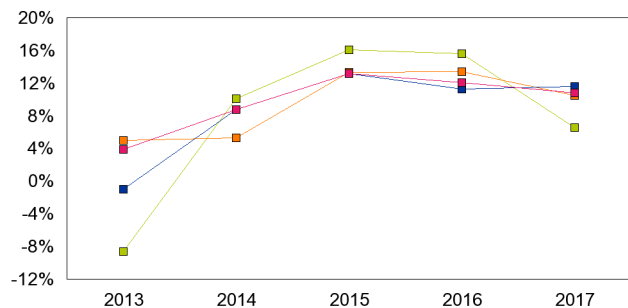

€/inw

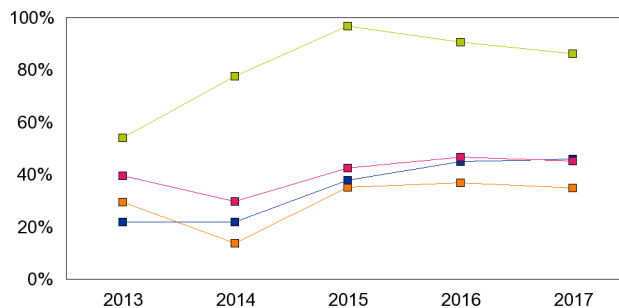
	LUBBEEK							Cluster (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Resultaat op kasbasis	551	720	964	880	882	592	12,5%	259	119	275	298	294	268	3,2%
Budgettair resultaat van het boekjaar	-98	171	249	-84	6	-282	19,8%	-6	-187	193	17	-2	-66	26,7%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	650	548	715	964	876	874	7,8%	266	313	126	319	334	332	5,9%
Gecumuleerd budgettair resultaat	551	720	964	880	882	592	12,5%	259	126	319	335	333	266	6,4%
Bestemde gelden	0	0	0	0	0	0		0	6	44	37	39	-2	
Resultaat op kasbasis	551	720	964	880	882	592	12,5%	259	119	275	298	294	268	3,2%
Autofinancieringsmarge	-88	115	209	194	78	-2	30,3%	46	55	151	152	120	25	26,8%
Financieel draagvlak	44	247	332	318	193	111	44,6%	61	156	252	241	206	114	35,4%
Netto periodieke leningsuitgaven	132	131	123	124	115	114	-3,5%	15	101	101	89	86	89	55,0%
Financiële beleidsruimte														
Autofinancieringsmarge / Gecorr Ontvangsten	-8,6%	10,1%	16,1%	15,6%	6,6%	-0,2%	29,0%	5,0%	5,3%	13,3%	13,4%	10,5%	2,2%	20,3%
Belastingen / Gecorr Uitgaven	63,6%	82,1%	84,9%	92,8%	80,9%	74,9%	6,2%	73,3%	79,5%	84,4%	85,9%	80,3%	75,5%	2,3%
Onsamendrukbare Gecorr Uitg / Gecorr Ontv	74,5%	65,4%	60,8%	61,1%	66,7%	68,7%	-2,7%	60,0%	65,4%	60,2%	60,4%	61,4%	65,8%	0,6%

	Provincie (E)							Gewest (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Resultaat op kasbasis	228	221	347	422	443	426	18,0%	402	273	370	448	428	407	1,6%
Budgettair resultaat van het boekjaar	-87	-67	195	82	19	-61	22,0%	-19	-94	163	53	-3	-101	38,7%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	315	304	205	400	480	493	11,1%	421	414	295	456	504	501	4,6%
Gecumuleerd budgettair resultaat	228	237	400	482	499	432	21,5%	402	320	457	509	501	400	5,7%
Bestemde gelden	0	17	52	59	56	6		0	47	87	61	73	-7	
Resultaat op kasbasis	228	221	347	422	443	426	18,0%	402	273	370	448	428	407	1,6%
Autofinancieringsmarge	-12	114	177	148	154	27	96,9%	45	113	177	161	144	37	33,9%
Financieel draagvlak	144	265	318	280	277	140	17,8%	155	242	299	271	252	146	13,0%
Netto periodieke leningsuitgaven	156	151	141	132	122	113	-5,9%	110	128	122	110	109	109	-0,3%
Financiële beleidsruimte														
Autofinancieringsmarge / Gecorr Ontvangsten	-1,0%	8,8%	13,2%	11,3%	11,6%	2,0%	90,7%	3,9%	8,8%	13,2%	12,1%	10,8%	2,8%	28,8%
Belastingen / Gecorr Uitgaven	67,5%	73,4%	78,2%	77,5%	76,8%	68,7%	3,3%	65,1%	68,8%	71,0%	71,3%	69,6%	64,3%	1,7%
Onsamendrukbare Gecorr Uitg / Gecorr Ontv	72,8%	65,7%	62,9%	63,3%	62,0%	66,8%	-3,9%	67,3%	64,6%	61,8%	62,1%	62,5%	66,3%	-1,8%

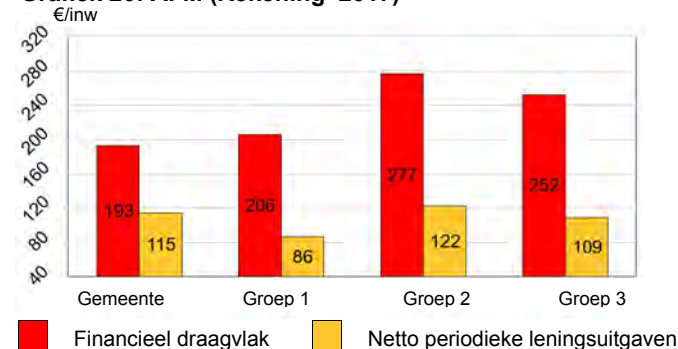
Grafiek 18: Spaarquote

Grafiek 19: Dekkingsgraad v/d uitgaven

Grafiek 20: AFM (Rekening 2017)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Financieel draagvlak

Netto periodieke leningsuitgaven

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-84	-101	168	1	87	-201	32,0%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.169	1.364	1.557	1.513	1.592	1.453	8,0%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.261	1.732	1.859	1.540	1.620	1.480	6,5%
Opname van leningen en leasings	92	368	303	27	27	27	-26,1%
Verkopen van financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.253	1.465	1.389	1.512	1.506	1.654	4,7%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.359	1.561	1.611	1.625	1.614	1.763	4,4%
Kapitaalaflossingen	95	96	214	112	106	108	2,8%
Investeringen in financiële vaste activa	11	0	7	0	2	1	-35,6%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

Cluster (E)

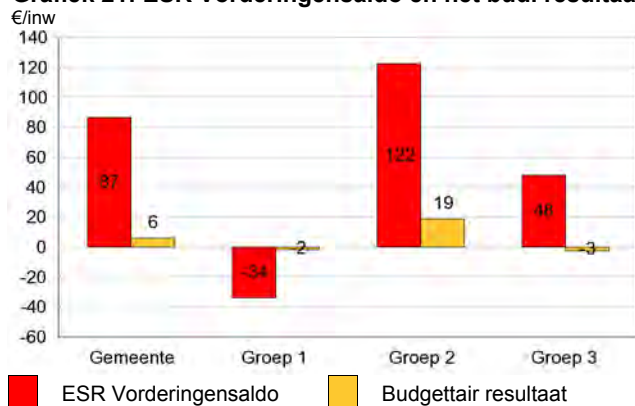
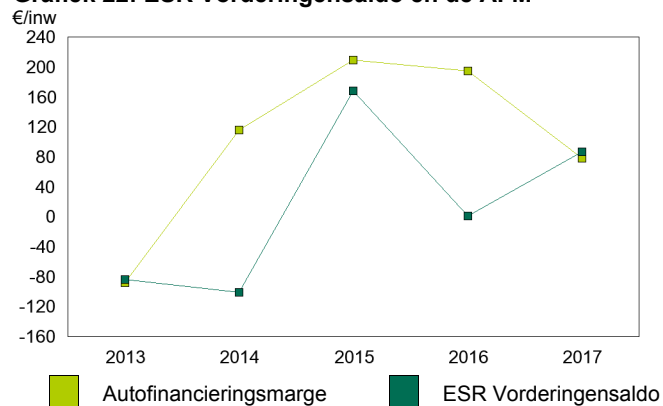
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-179	-21	122	128	-34	-220	34,0%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.184	1.181	1.276	1.268	1.307	1.312	2,5%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.434	1.231	1.508	1.302	1.426	1.552	-0,1%
Opname van leningen en leasings	250	50	69	33	118	240	-17,2%
Verkopen van financiële vaste activa	0	0	164	1	1	0	102,1%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.363	1.203	1.154	1.140	1.341	1.532	-0,4%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.441	1.418	1.315	1.286	1.428	1.618	-0,2%
Kapitaalaflossingen	75	88	97	146	81	86	1,7%
Investeringen in financiële vaste activa	2	128	64	0	6	0	30,9%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-36	108	161	158	122	-112	52,3%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.332	1.502	1.525	1.503	1.542	1.651	3,7%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.440	1.581	1.713	1.646	1.597	1.886	2,6%
Opname van leningen en leasings	107	78	77	107	52	202	-16,4%
Verkopen van financiële vaste activa	0	2	111	34	2	32	402,7%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	1	1	92,5%
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.368	1.394	1.363	1.345	1.420	1.764	0,9%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.527	1.648	1.518	1.564	1.578	1.946	0,8%
Kapitaalaflossingen	118	143	133	204	144	137	5,2%
Investeringen in financiële vaste activa	40	112	22	14	14	46	-23,0%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-31	77	122	117	48	-170	37,0%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.293	1.453	1.503	1.501	1.510	1.577	4,0%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.401	1.528	1.717	1.606	1.596	1.787	3,3%
Opname van leningen en leasings	108	74	81	93	85	203	-5,8%
Verkopen van financiële vaste activa	0	1	134	9	1	6	31,6%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	1	0	0	2	0	0	-3,6%
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.324	1.376	1.381	1.384	1.462	1.747	2,5%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.420	1.623	1.554	1.552	1.599	1.888	3,0%
Kapitaalaflossingen	83	122	123	151	125	129	10,6%
Investeringen in financiële vaste activa	15	124	50	18	12	12	-6,6%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	-3	0	0	0	0	0	18,9%

Grafiek 21: ESR Vorderingsaldo en het bud. resultaat

Grafiek 22: ESR Vorderingsaldo en de AFM

Grafiek 23: Evolutie ESR Vorderingsaldo

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	85	302	129	270	212	279	25,5%
Investerings in FVA	11	0	7	0	2	1	-35,6%
Investerings in MVA	53	297	116	263	200	271	39,6%
Investerings in Immateriële VA	22	5	5	7	10	8	-18,4%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)		118,5%	20,6%	61,9%	142,6%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	11	0	7	0	2		-35,6%
Netto-investeringen in de MVA	-81	179	6	149	70		30,1%
Desinvesteringen (alle activa)	0	0	2	0	25		599,0%
Investeringsgraad MVA (%)	39,3%	252,2%	105,2%	231,1%	166,9%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						607	
Desinvesteringen meerjarenplan						230	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	1	1	3	3	123	6	223,6%
Toegestane investeringssubsidies	18	11	15	12	9	7	-16,4%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	322	278	177	159	254	370	-5,8%
Investerings in FVA	2	128	64	0	6	0	30,9%
Investerings in MVA	317	143	105	152	235	355	-7,2%
Investerings in Immateriële VA	3	8	7	7	12	15	41,7%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)	96,9%	87,5%	58,3%	31,7%	76,0%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	2	128	44	176	200		212,6%
Netto-investeringen in de MVA	202	19	-23	29	97		-16,8%
Desinvesteringen (alle activa)	6	4	176	10	9		8,6%
Investeringsgraad MVA (%)	284,8%	116,3%	80,4%	125,7%	173,7%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						837	
Desinvesteringen meerjarenplan						223	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	90	23	9	7	38	44	-19,4%
Toegestane investeringssubsidies	4	29	17	-50	20	20	52,7%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	254	287	185	196	212	454	-4,4%
Investerings in FVA	40	112	22	14	14	46	-23,0%
Investerings in MVA	206	171	157	175	190	396	-2,0%
Investerings in Immateriële VA	7	5	6	6	7	13	0,1%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)	99,6%	86,3%	55,6%	48,7%	63,8%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	40	110	-6	123	177		44,7%
Netto-investeringen in de MVA	25	-17	-2	-8	-3		-220,7%
Desinvesteringen (alle activa)	52	44	128	74	51		-0,5%
Investeringsgraad MVA (%)	98,1%	88,2%	98,9%	94,5%	97,9%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						978	
Desinvesteringen meerjarenplan						378	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	33	36	48	27	36	77	2,2%
Toegestane investeringssubsidies	10	19	20	-25	12	30	4,0%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	220	303	233	210	240	421	2,2%
Investerings in FVA	12	124	50	18	12	12	-1,6%
Investerings in MVA	202	174	178	185	221	397	2,4%
Investerings in Immateriële VA	6	5	6	6	7	11	3,1%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)	90,9%	82,2%	66,4%	53,1%	61,4%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	13	123	36	183	199		98,0%
Netto-investeringen in de MVA	32	-16	3	-3	33		0,5%
Desinvesteringen (alle activa)	35	41	163	51	42		4,4%
Investeringsgraad MVA (%)	119,1%	89,5%	102,0%	98,2%	122,4%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						996	
Desinvesteringen meerjarenplan						328	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	39	36	34	31	33	73	-4,6%
Toegestane investeringssubsidies	20	25	24	3	22	30	2,3%

€/inw	LUBBEEK			Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2016	2017	2016-2017	2016	2017	2016-2017	2016	2017	2016-2017	2016	2017	2016-2017
VLOTTENDE ACTIVA	1.072	1.051	-1,9%	499	507	1,7%	717	744	3,7%	743	748	0,7%
Liquide middelen en geldbeleggingen	829	820	-1,0%	372	439	18,2%	529	573	8,4%	560	588	5,0%
Vorderingen <= 1 jaar	215	204	-5,5%	118	58	-51,0%	173	154	-11,0%	171	148	-13,9%
Andere vlottende activa	27	27	-0,4%	9	10	14,0%	16	17	9,3%	12	12	6,9%
VASTE ACTIVA	4.452	4.498	1,0%	4.157	4.261	2,5%	4.172	4.231	1,4%	4.631	4.712	1,7%
Materiële vaste activa	3.618	3.685	1,9%	3.203	3.292	2,8%	3.173	3.196	0,7%	3.419	3.462	1,3%
Terreinen en gebouwen	2.951	2.968	0,5%	1.806	1.879	4,0%	1.753	1.754	0,0%	2.014	2.028	0,7%
Gemeenschapsgoederen	2.951	2.968	0,5%	1.724	1.795	4,1%	1.544	1.561	1,1%	1.692	1.716	1,4%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		35	34	-2,8%	132	123	-7,4%	87	83	-4,2%
Overige MVA	0	0		47	50	6,3%	77	71	-8,1%	235	230	-2,3%
Wegen en overige infrastructuur	480	516	7,6%	1.148	1.175	2,4%	1.196	1.218	1,8%	1.223	1.246	1,9%
Installaties, machines en uitrusting	3	4	45,3%	20	20	-3,0%	32	30	-7,1%	29	29	0,2%
Gemeenschapsgoederen	3	2	-20,5%	20	19	-3,0%	30	27	-7,0%	28	28	0,3%
Bedrijfsmatige MVA	0	2		0	0	-1,6%	2	2	-8,0%	1	1	-2,6%
Roerende goederen	44	66	50,0%	40	40	0,0%	37	39	6,2%	40	42	4,3%
Gemeenschapsgoederen	27	52	91,4%	38	38	0,6%	35	37	6,1%	39	41	4,2%
Bedrijfsmatige MVA	17	15	-14,7%	2	2	-11,7%	1	2	8,0%	1	1	3,4%
Overige MVA	0	0		0	0	-4,3%	0	0	-7,5%	0	0	12,0%
Leasing en soortgelijke rechten	139	131	-6,3%	94	85	-9,5%	93	93	0,3%	62	63	1,5%
Gemeenschapsgoederen	139	131	-6,3%	94	85	-9,5%	78	79	0,9%	56	58	2,3%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		0	0		14	14	-3,0%	6	5	-6,0%
Erfgoed	0	0	-0,5%	96	94	-1,9%	62	62	-0,1%	51	53	4,4%
Financiële vaste activa	701	700	-0,2%	686	707	3,0%	752	777	3,3%	1.004	1.026	2,2%
EVA	0	0		27	27	-0,3%	52	51	-2,0%	47	48	1,2%
IGS	446	444	-0,4%	566	587	3,7%	601	624	3,8%	795	810	1,9%
PPS	0	0		0	0		0	0	0,7%	3	3	-3,7%
OCMW verenigingen	0	0		0	0		0	0		0	0	10556,7%
Andere FVA	256	256	0,3%	93	93	-0,1%	99	101	2,8%	159	165	3,9%
Immateriële vaste activa	91	99	8,4%	51	57	11,4%	30	29	-2,7%	27	27	-1,1%
Vorderingen op LT	41	14	-66,8%	216	205	-5,0%	217	229	5,8%	181	197	8,8%
TOTALE ACTIVA	5.523	5.549	0,5%	4.655	4.768	2,4%	4.889	4.974	1,8%	5.374	5.460	1,6%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.040	1.306	1.456	1.344	1.232		4,3%
Leningen ten laste van de gemeente	931	1.211	1.375	1.276	1.178		6,1%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	109	95	81	68	54		-16,2%
Schuldenlast	132	131	123	124	115	114	-3,5%
Netto-aflossingen van schulden	95	96	90	85	79	80	-4,6%
Netto-intrestlasten van schulden	37	36	33	39	35	33	-0,9%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	12,9%	11,5%	9,5%	9,9%	9,7%	9,6%	-3,2%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	300,1%	53,2%	37,1%	38,9%	59,5%	102,2%	-240,7%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	23,59	5,29	4,39	4,23	6,39		-1720,4%
Schuld ratio	1,02	1,15	1,12	1,08	1,04		2,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	950	887	866	807	835		-3,2%
Leningen ten laste van de gemeente	880	820	806	752	785		-2,8%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	70	67	60	55	50		-8,0%
Schuldenlast	76	101	101	89	86	89	3,3%
Netto-aflossingen van schulden	52	76	79	69	68	70	7,0%
Netto-intrestlasten van schulden	23	24	22	20	18	20	-6,6%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	8,1%	9,7%	8,9%	7,9%	7,6%	8,1%	-0,5%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	94,6%	64,7%	40,1%	36,9%	41,9%	78,4%	-52,7%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	11,87	5,69	3,44	3,34	4,05		-782,0%
Schuld ratio	1,02	0,85	0,76	0,71	0,73		-28,5%

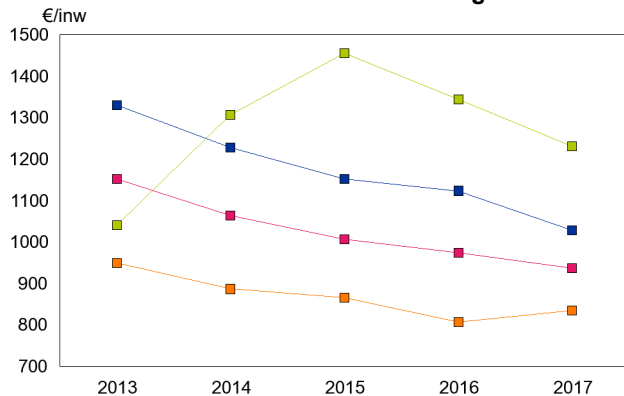
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.330	1.228	1.152	1.124	1.029		-6,2%
Leningen ten laste van de gemeente	1.280	1.192	1.116	1.066	962		-6,9%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	50	37	37	58	66		7,6%
Schuldenlast	156	151	141	132	122	113	-5,9%
Netto-aflossingen van schulden	112	110	103	99	92	85	-4,9%
Netto-intrestlasten van schulden	44	41	38	33	30	29	-8,7%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	13,4%	11,6%	10,6%	10,1%	9,2%	8,6%	-4,2%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	107,7%	56,9%	44,4%	47,2%	44,2%	80,9%	-63,5%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	9,19	4,63	3,63	4,01	3,72		-546,9%
Schuld ratio	1,17	0,94	0,86	0,85	0,77		-39,9%

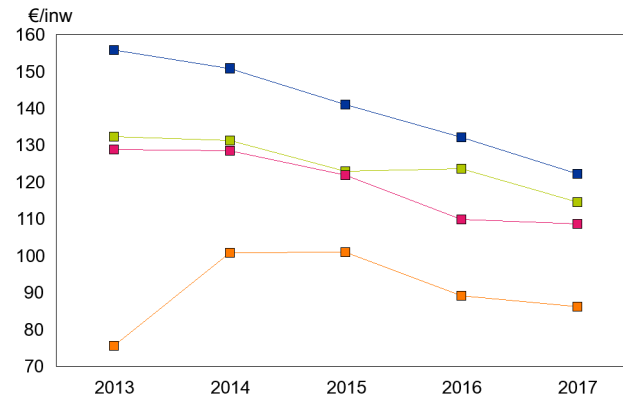
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.151	1.064	1.006	975	938		-5,0%
Leningen ten laste van de gemeente	1.112	1.033	975	934	893		-5,3%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	40	31	30	41	44		2,7%
Schuldenlast	129	128	122	110	109	109	-4,2%
Netto-aflossingen van schulden	92	92	88	80	81	82	-3,2%
Netto-intrestlasten van schulden	37	36	33	30	28	27	-6,9%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	10,9%	10,0%	9,1%	8,3%	8,2%	8,2%	-2,8%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	87,2%	53,2%	40,8%	40,5%	43,1%	74,5%	-44,2%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	7,79	4,40	3,37	3,59	3,72		-407,7%
Schuld ratio	1,00	0,83	0,75	0,73	0,70		-29,6%

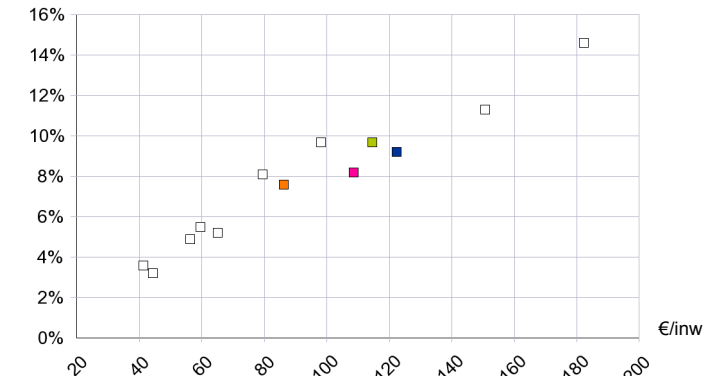
Grafiek 24: Evolutie van de schuld LT tlv gemeente

Grafiek 25: Evolutie van de schuldenlast

Grafiek 26: Gewicht vd schuldenlast (2017)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

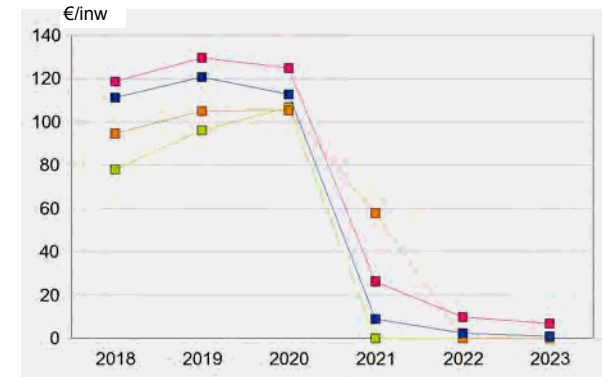

€/inw

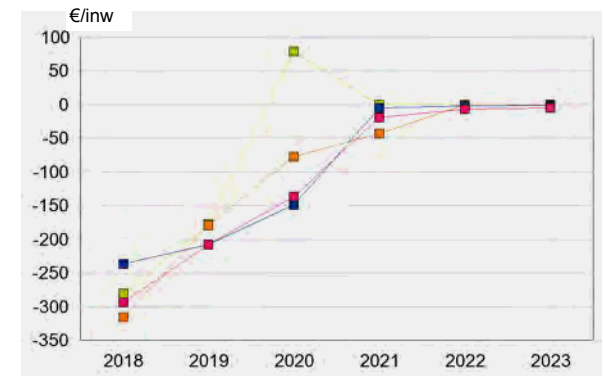
LUBBEEK

	Meerjarenplan						Evolutie 2018-2022
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Exploitatier rekening	78	96	107	0	0	0	
Uitgaven	1.369	1.372	1.376	0	0	0	
Ontvangsten	1.447	1.468	1.483	0	0	0	
Investeringsrekening	-280	-177	79	0	0	0	
Uitgaven	286	283	38	0	0	0	
Ontvangsten	7	106	117	0	0	0	
Andere	-80	-95	-106	0	0	0	
Uitgaven	108	109	106	0	0	0	
Periodieke aflossingen	108	109	106	0	0	0	
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	27	14	0	0	0	0	
Op te nemen leningen en leasings	0	0	0	0	0	0	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-282	-176	80	0	0	0	
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	874	592	416	496	496	496	-13,2%
Gecumuleerd budgettair resultaat	592	416	496	496	496	496	-4,3%
Bestemde gelden	0	0	0	0	0	0	
Resultaat op kasbasis	592	416	496	496	496	496	-4,3%
Autofinancieringsmarge	-2	1	1	0	0	0	
Financieel draagvlak	111	127	135	0	0	0	
Netto periodieke leningsuitgaven	114	126	134	0	0	0	

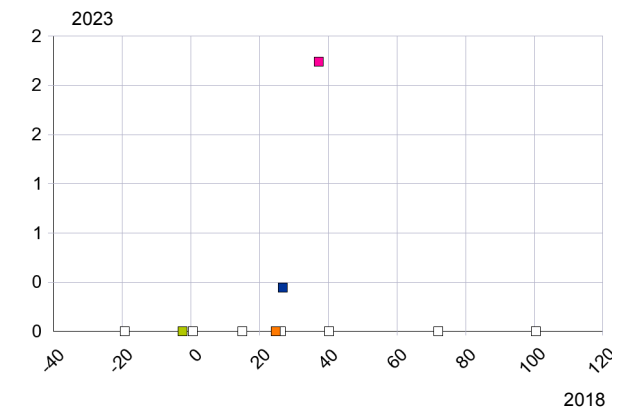
Grafiek 27: Evolutie van de exploitatier rekening

Grafiek 28: Evolutie van de investeringsrekening

Grafiek 29: Evolutie autofinancieringsmarge (€/inw)

	Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Meerjarenplan		Evolutie 2018-2022	Meerjarenplan		Evolutie 2018-2022	Meerjarenplan		Evolutie 2018-2022
	2018	2023		2018	2023		2018	2023	
Exploitatier rekening	95	0		111	1	-61,8%	119	7	-46,3%
Uitgaven	1.143	0		1.325	8	-65,2%	1.308	61	-46,8%
Ontvangsten	1.238	0		1.436	10	-64,9%	1.426	68	-46,8%
Investeringsrekening	-315	0		-237	-1	70,6%	-294	-5	61,5%
Uitgaven	389	0		484	1	-73,0%	451	5	-62,9%
Ontvangsten	74	0		248	0	-76,2%	157	0	-65,8%
Andere	155	0		65	0	-219,1%	74	-2	-219,6%
Uitgaven	86	0		137	1	-66,1%	129	5	-48,3%
Periodieke aflossingen	79	0		99	1	-63,3%	92	5	-46,0%
Niet periodieke aflossingen	0	0		2	0		5	0	-39,3%
Ontvangsten	240	0		202	1	-72,7%	203	4	-58,8%
Op te nemen leningen en leasings	228	0		186	1	-72,2%	185	3	-59,7%
Budgettair resultaat van het boekjaar	-66	0		-61	0	80,2%	-101	1	18,9%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	332	295	-2,9%	493	426	-3,6%	501	377	-6,8%
Gecumuleerd budgettair resultaat	266	295	2,6%	432	427	-0,3%	400	378	-1,4%
Bestemde gelden	-2	0		6	0		-7	0	19,1%
Resultaat op kasbasis	268	295	2,4%	426	427	0,0%	407	378	-1,9%
Autofinancieringsmarge	25	0		27	0	-61,7%	37	2	-46,7%
Financieel draagvlak	114	0		140	1	-62,0%	146	9	-46,3%
Netto periodieke leningsuitgaven	89	0		113	1	-62,0%	109	6	-46,2%

Interpretatie van het Individueel Financieel Profiel

Inleiding

In de huidige omgeving is het niet gemakkelijk voor de mandataris om de financiële toestand van zijn gemeente te beoordelen. Er bestaan immers amper wettelijke normen en regels waaraan zij of hij de gemeentefinanciën kan spiegelen.

In dit Individueel Financieel Profiel biedt Belfius Bank u de mogelijkheid om de financiële toestand van uw bestuur te vergelijken met cijfers uit het verleden en met de gemiddelde cijfers van gemeenten behorend tot relevante referentiegroepen.

Het Individueel Financieel Profiel is samengesteld uit zes grote onderdelen:

- **de algemene indicatoren:** zij geven u een zicht op de niet-financiële omgevingsfactoren die, rechtstreeks of onrechtstreeks een effect hebben op de gemeentefinanciën en hun evolutie.
- **de exploitatierekening:** dit hoofdstuk biedt u een vergelijking in de tijd en met de referentiegroepen volgens de aard (economische verdeling) en de beleidsvelden (functionele verdeling) van de gemeentelijke exploitatie-uitgaven en -ontvangsten.
- **de fiscaliteit en de financiële beleidsruimte:** detailleert de samenstelling van de gemeentelijke fiscaliteit en identificeert de mate waarin de gemeente in staat is om een toekomstige druk op de financiën het hoofd te bieden.
- **de investeringen en het patrimonium:** omvat een weergave van de investeringsdynamiek en de evolutie van het gemeentelijke patrimonium, evenals een belichting van de (on)toereikendheid van de investeringen.
- **de schuld:** biedt u een analyse van de schuldtoestand van de gemeente, met inbegrip van een ratio-analyse.
- **de vooruitzichten:** kijkt vooruit op de geplande exploitatie- investerings- en financieringscyclus en de evolutie van de financiële evenwichten van de gemeente.

De vergelijkingscategorieën

Elk cijfer van uw gemeente wordt geplaatst naast gemiddelden afkomstig van de gemeenten uit dezelfde provincie, de socio-economische cluster en het gewest.

De socio-economische cluster groepeert gemeenten die op demografisch, economisch en sociaal gebied het dichtst aanleunen bij uw gemeente. Om de socio-economische typologie van de gemeenten te realiseren heeft Belfius Bank een beroep gedaan op meer dan 150 indicatoren waaronder de tewerkstellingsgraad, de grondbestemming, de economische activiteit, de leeftijdsstructuur van de bevolking, de scholingsgraad, het gemiddelde inkomen, de demografische evolutie, de kadastrale inkomens, de bevolkingsdichtheid... en dit voor elke gemeente.

Voor verdere informatie over het ontwerp van de clusters en hun samenstelling, kan u de studie raadplegen over de Sociaaleconomische typologie van de gemeenten: <https://www.belfius.be/Nl/small/sites/research/PublicFinance/typo/>

Algemene indicatoren

De algemene indicatoren die in het Individueel Financieel Profiel opgenomen worden, zijn afkomstig uit verscheidene, hoofdzakelijk officiële bronnen:

- de meest recente statistische rapporten van de FOD Economie (www.economie.fgov.be): bevolking op 1 januari, demografische structuur, demografische groei, inkomens van de bevolking, kadastrale inkomens, sociale woningen
- het Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE) (www.steunpuntwse.be): werkloosheidsgraad
- POD Maatschappelijke integratie (www.mi-is.be): aantal begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie (R.M.I)
- de gemeentebegrotingen: aanslagvoeten inzake aanvullende personenbelasting en opcentiemen op de onroerende voorheffing
- gewestelijke statistiekdiensten: lengte van het wegennet

De evolutie van deze sociale, economische en demografische kenmerken van de gemeente bepaalt mede, rechtstreeks of onrechtstreeks, de accenten die gelegd worden in het financiële beleid.

De analyse van deze algemene indicatoren laat toe om een reeks knelpunten en/of opportuniteiten te identificeren met betrekking tot het toekomstige financiële beleid, bijvoorbeeld op het vlak van:

- de evolutie van de fiscale basis
- de algemene financiering (fondsen)
- het sociale beleid
- het investeringsbeleid
- specifieke behoeften van de bevolking inzake publieke dienstverlening, bijvoorbeeld gekoppeld aan de demografie

De exploitatierekening

Met de **functionele verdeling van de exploitatie-uitgaven** geven we een inzicht in welke beleidsvelden de uitgaven van de exploitatierekening zich situeren. Voor de beleidsvelden onderwijs en brandweer kijken we eveneens naar de saldi (ontvangsten – uitgaven).

De exploitatierekening is onderverdeeld in de hoofdrubrieken uit het algemene rekeningenstelsel van de BBC, zijnde:

- voor de **exploitatie-uitgaven**: goederen en diensten; bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen; toegestane werkingssubsidies; financiële uitgaven; andere operationele uitgaven.
- voor de **exploitatie-ontvangsten**: ontvangsten uit de werking; fiscale ontvangsten; ontvangen werkingssubsidies; financiële ontvangsten; andere operationele ontvangsten.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: de elektronische boekhoudbestanden van de Beleids- en BeheersCyclus bevatten gedetailleerde informatie met betrekking tot de personeelsuitgaven van de verschillende personeelsstatuten binnen de gemeente. De rubriek contractanten bevat eveneens de personeelsuitgaven voor de gesubsidieerde contractanten (GESCO).

Toegestane werkingssubsidies: de werkingssubsidies voor het OCMW, de politiezone en de hulpverleningszone staan apart vermeld. De categorie 'andere' bevat onder andere de werkingssubsidies naar de AGB's, de gemeentelijke vzw's, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de kerkfabrieken, de bedrijven, verenigingen, particulieren...

Ontvangen werkingssubsidies: binnen de ontvangen werkingssubsidies zijn er drie rubrieken: het gemeentefonds, de specifieke werkingssubsidies en de overige werkingssubsidies. De specifieke werkingssubsidies bestaan uit subsidies die direct gelinkt zijn met een bepaald project of een bepaalde dienstverlening. De overige werkingssubsidies daarentegen zijn subsidies die door een derde worden toegekend voor de algemene financiering van de activiteiten van een bestuur.

Gecorrigeerde uitgaven en ontvangsten: de exploitatierekening bevat een aantal posten die zowel voor de uitgaven als voor de ontvangsten identiek zijn en daardoor de uitgaven- en ontvangstencyclus verhogen. Het gaat hier ondermeer om: uitgaven en subsidies voor het gesubsidieerd onderwijzend personeel, uitgaven voor leningen "overheidsaandeel" en de overeenstemmende overdrachtontvangsten vanuit de hogere overheid. Zij veroorzaken in principe geen uitgaande of inkomende kasstromen. Bovendien beïnvloeden zij het saldo niet. Wanneer wij een benadering wensen waarbij we enkel rekening houden met de reële uitgaven of ontvangsten, dan dienen we bovenstaande elementen te neutraliseren. In het Individueel Financieel Profiel noemen we het resultaat hiervan de "gecorrigeerde ontvangsten", respectievelijk de "gecorrigeerde uitgaven".

De fiscaliteit

Waarde van 1% APB, resp. waarde van 100 opcentiemen: dit bedrag geeft weer hoeveel potentiële meer / minder inkomsten het bestuur kan halen uit een verhoging / verlaging van de belastingtarieven.

Waarde van 1% APB, resp. waarde van 100 opcentiemen / inwoner: dit bedrag geeft de financiële weerslag per inwoner weer van een verhoging of verlaging van de belastingtarieven.

Ontvangsten APB, resp. OV / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio gaat na in welke mate de reële uitgaven gefinancierd worden door de ontvangsten uit de algemene personenbelasting (APB), respectievelijk de onroerende voorheffing (OV).

Ontvangsten APB / actieve bevolking: deze ratio gaat na wat de ontvangsten APB betekenen per actief bevolkingslid binnen de gemeente.

Fiscale druk van de gecentraliseerde belastingen: hierbij confronteren we de reële ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing met de theoretische ontvangsten, die de gemeente zou optekenen indien er de gemiddelde gemeentelijke aanslagvoeten toepast werden, die gelden in het gewest. Een ratio kleiner dan 100% geeft aan dat de fiscale druk in de gemeente kleiner is dan gemiddeld in het gewest en wijst aldus op een zekere (relatieve) ruimte om extra ontvangsten te genereren via de fiscaliteit. Een ratio groter dan 100% wijst op een hogere fiscale druk dan gemiddeld in het gewest van toepassing is.

Fiscale druk van de andere belastingen: deze ratio vergelijkt de reële ontvangsten van de gemeente uit de overige belastingen met de overeenstemmende gemiddelde ontvangsten van alle gemeenten uit het gewest. Deze ratio wordt op dezelfde manier geïnterpreteerd als de voorgaande.

Totale fiscale druk: deze ratio geeft de gewogen gemiddelde fiscale druk weer, berekend over de gehele fiscaliteit (gecentraliseerde en andere belastingen).

De grafiek met de gemiddelde **evolutie van de ontvangsten** uit fiscaliteit, maakt een opdeling tussen de groei van de belastbare basis (nl. de waarde van 1% APB, resp. 100 opcentiemen OV = **groei basis**) en deze van de aanslagvoeten (**groei aanslagvoet**).

De financiële beleidsruimte (1)

Op pagina 11 van het Individueel Financieel Profiel staat een **reflectie van de liquiditeitenrekening in de BBC**. De liquiditeitenrekening is onderverdeeld in de exploitatiecyclus (I), de investeringscyclus (II) en de andere / financiering (III). De som van deze drie cycli geeft het budgettaire resultaat van het boekjaar (IV). De som van dit budgettaire resultaat van het boekjaar (IV) en het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige boekjaar (V) geeft het gecumuleerd budgettaire resultaat (VI). Wanneer men van dit gecumuleerd budgettaire resultaat (VI) de bestemde gelden (VII) aftrekt komt men tot het resultaat op kasbasis (VIII). Schematisch geeft dit:

Schema J5: De liquiditeitenrekening

RESULTAAT OP KASBASIS
I. Exploitatierekening (B-A) A. Uitgaven B. Ontvangsten
II. Investeringsrekening (B-A) A. Uitgaven B. Ontvangsten
III. Andere (B-A) A. Uitgaven 1. Aflossing financiële schulden a. Periodieke aflossingen b. Niet-periodieke aflossingen 2. Toegestane leningen 3. Overige transacties B. Ontvangsten 1. Op te nemen leningen en leasings 2. Terugvordering van aflossing van financiële schulden a. Periodieke terugvorderingen b. Niet-periodieke terugvorderingen 3. Overige transacties
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)
V. Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december) A. Bestemde gelden voor de exploitatie B. Bestemde gelden voor investeringen C. Bestemde gelden voor andere verrichtingen
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)

De financiële beleidsruimte (2)

Het gecumuleerd budgettair resultaat geeft aan hoe groot de financiële buffer van de gemeente is.

De bestemde gelden zijn middelen die men bewust niet uitgeeft maar voorbestemt voor bepaalde toekomstige uitgaven. Deze bestemde gelden worden afgetrokken van het gecumuleerd budgettair resultaat om te komen tot het resultaat op kasbasis.

De autofinancieringsmarge geeft aan of de gemeente al dan niet structureel in evenwicht is. De autofinancieringsmarge dient positief te zijn aan het einde van de planningsperiode (legislatuur + 1 jaar). De autofinancieringsmarge bestaat uit het verschil tussen het financieel draagvlak en de netto-periodieke leningsuitgaven.

Autofinancieringsmarge / gecorrigeerde ontvangsten: deze ratio geeft weer welk aandeel van de ontvangsten omgezet wordt in een overschot, dan wel een tekort. Deze ratio identificeert de 'spaarquote' van het bestuur (positieve ratio), resp. de relatieve ontoereikendheid van de exploitatie-ontvangsten om een structureel evenwicht te bereiken (negatieve ratio).

Belastingen / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio gaat na in welke mate de reële uitgaven gefinancierd worden door de belastingontvangsten.

Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven / gecorrigeerde ontvangsten: deze ratio gaat na in welke mate de gemeente haar uitgaven flexibel en op korte termijn zou kunnen reduceren. Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven zijn uitgaven die op korte termijn moeilijk op substantiële wijze gereduceerd kunnen worden: de personeelsuitgaven, de schulduitgaven en de verplichte overdrachten (OCMW, politiezone, hulpverleningszone, kerkfabrieken en ziekenhuizen). Hoe lager de ratio, des te flexibeler de gemeente kan inspelen op een extra druk op zijn financiën door de uitgaven terug te dringen.

Gecumuleerd budgettair resultaat / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio geeft aan hoeveel van de reële jaarlijkse uitgaven kunnen gefinancierd worden met de financiële buffer van de gemeente. In andere woorden spreekt men hier van de dekkingsgraad van de uitgaven, uitgedrukt in een percentage.

Het saldo, berekend volgens de ESR normen

In het kader van het **Europese stabiliteitspact** zijn de lidstaten van de Europese Unie verplicht hun begrotingsresultaat op geconsolideerd niveau naar de Europese toezichthouders door te sturen. Dit begrotingsresultaat dient opgesteld te worden volgens de ESR (Europees Stelsel van de Rekeningen) begrotingsnormen, teneinde een conformiteit tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie te creëren.

De Beleids- en BeheersCyclus die wordt toegepast door de Vlaamse lokale besturen maakt het mits enkele aanpassingen mogelijk om de begrotings- en rekeningcijfers om te zetten naar een ESR conform begrotingsresultaat.

Het ESR-saldo komt in grote lijnen overeen met de ontvangsten en uitgaven van zowel de exploitatie-, de investerings- als de liquiditeitenrekening **met uitzondering van de transacties in verband met financiering via kredieten (opname van leningen of leasings, kapitaalaflossingen) en de investeringen in en de verkoop van financiële vaste activa.**

ESR Vorderingsaldo: Het ESR Vorderingsaldo is het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven berekend volgens de ESR normen.

Totale ontvangsten volgens ESR / BBC normen: maakt het totaal van alle ontvangsten van het boekjaar afhankelijk van de boekhoudkundige registratieregels die zijn toegepast ('ESR of BBC)

Totale uitgaven volgens ESR / BBC normen: maakt het totaal van alle uitgaven van het boekjaar afhankelijk van de boekhoudkundige registratieregels die zijn toegepast ('ESR of BBC)

De investeringen en het patrimonium

De investeringsverrichtingen bevatten enkel de uitgaven uit de investeringsrekening.

Realisatiegraad van de investeringen: deze wordt bekomen door de reële investeringsuitgaven (afkomstig uit de rekeningen van jaar n) te vergelijken met de voorziene investeringsuitgaven (uit de initiële begroting van jaar n). Het resultaat hiervan geeft aan in welke mate de begrotingsvooruitzichten in de rekening werden gerealiseerd. Een ratio kleiner dan 100% is een indicator van de onvolledige uitvoering van de investeringsbegroting. Een ratio hoger dan 100% wijst op doorgevoerde begrotingswijzigingen inzake investeringen. Nagaan in welke mate de investeringsbegroting gerealiseerd werd in de laatste jaren laat toe om in te schatten hoe realistisch de investeringsvooruitzichten uit de recentste begroting zijn.

In de **netto-investeringen** is de groei van de vaste activa door de reële vermogensstromen vervat. Hierbij wordt de toename (investeringen) van de financiële / materiële vaste activa ten opzichte van het voorgaande jaar gecorrigeerd met de desinvesteringen, de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen op het patrimonium. Op die manier gaat men na welke de reële aangroei van het patrimonium is geweest.

Investeringsgraad: deze ratio geeft de netto-investeringen verhoudingsgewijs weer. De investeringen worden gecorrigeerd met de desinvesteringen en geplaatst tegenover de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen. Het doel van deze ratio is na te gaan in welke mate de nieuwe investeringen de veroudering van het bestaande patrimonium compenseren. Een ratio gelijk aan 100% geeft aan dat de gemeente net voldoende nieuwe investeringen realiseert om haar patrimonium in stand te houden. Een ratio groter dan 100% wijst op een netto patrimoniale aangroei. Een ratio die meerdere jaren kleiner is dan 100% wijst op een progressieve veroudering van het patrimonium en op de potentiële noodzaak om in de toekomst over te gaan tot aanzienlijke herstel- of vervangingsinvesteringen.

De toekomstige investeringen gaan na welk investerings- en desinvesteringenvolume er gepland is volgens het meerjarenplan van de gemeente.

Binnen **de balans** wordt een onderscheid gemaakt voor de **materiële vaste activa**:

- **Gemeenschapsgoederen:** materiële vaste activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen, maar waarbij de vervulling van deze dienstverlening minder ontvangsten genereert dan de uitgaven noodzakelijk voor het uitvoeren van deze dienstverlening.
- **Bedrijfsmatige materiële vaste activa:** materiële vaste activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen, maar in tegenstelling tot de gemeenschapsgoederen genereren deze activa voldoende ontvangsten om de uitgaven te compenseren.
- **Overige materiële vaste activa:** deze activa worden niet aangewend in het kader van maatschappelijke dienstverlening. Deze activa kunnen gemakkelijker ontvreemd worden zonder een invloed te hebben op de maatschappelijke dienstverlening.

De schuld

Schuldenlast eigen aandeel / gecorrigeerde ontvangsten: hierbij wordt berekend in welke mate de ontvangsten van de gemeente besteed worden aan de terugbetaling en de kosten van de schuld. Deze ratio geeft een indicatie van het “gewicht” van de schuld op de courante financiën van het bestuur.

Schuldenlast eigen aandeel / financieel draagvlak: deze ratio geeft weer in welke mate het resultaat uit de exploitatiecyclus (financieel draagvlak) volstaat om de lasten van de externe financiering van de gemeente (aflossingen + intrestlast) te dekken.

Schuld LT eigen aandeel / financieel draagvlak: deze verhouding geeft het aantal jaren weer dat de gemeente nodig heeft om zijn schuld terug te betalen, in de veronderstelling dat het financieel draagvlak constant blijft.

Schuld ratio: deze vergelijkt de schuld LT eigen aandeel met het volume van de gecorrigeerde exploitatie-ontvangsten. Het betreft dus een toestand (de schuld) die geplaatst wordt tegenover een stroom (ontvangsten). De ratio bepaalt het aantal jaren dat een gemeente nodig heeft om haar schuld terug te betalen indien ze het geheel van de ontvangsten hieraan zou kunnen besteden.

Gewicht van de schuldenlast: Schulduitgaven (X-as) en schulduitgaven / gecorrigeerde ontvangsten (Y-as): deze grafiek vergelijkt twee fundamentele indicatoren inzake ‘draagbaarheid van de schuld’, namelijk inzake schuldenlasten en inzake de impact op de exploitatiecyclus (schulduitgaven / gecorrigeerde ontvangsten). Hoe meer naar rechtsboven, hoe zwaarder het gewicht van de schuld op de exploitatiecyclus. Hoe meer naar linksonder, hoe draagbaarder het gewicht van de schuld voor de exploitatiecyclus.

€/inw

LUBBEK

	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing
	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017
Algemeen bestuur	314	265	-4,2%	252	15
Mobiliteit	27	55	19,6%	45	36
Natuur en milieubeheer	30	65	21,2%	47	3
Veiligheidszorg	142	124	-3,3%	132	2
Politie	79	92	3,9%	86	0
Brandweer	63	32	-15,6%	45	2
Ondernemen en werken	1	6	49,9%	4	0
Wonen & ruimtelijke ordening	-33	36	32,6%	-12	1
Cultuur en vrije tijd	79	88	2,6%	78	91
Kunst en cultuur	29	35	4,3%	29	77
Sport	18	22	4,4%	19	1
Jeugd	17	13	-5,9%	13	8
Onderwijs	34	37	1,8%	37	60
Zorg en opvang	140	164	4,0%	148	3

Cluster (E)

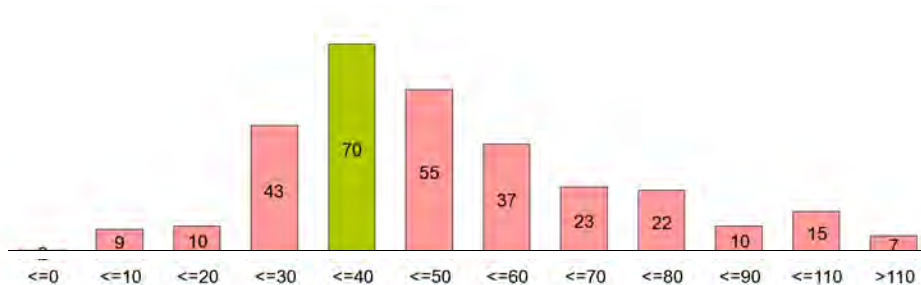
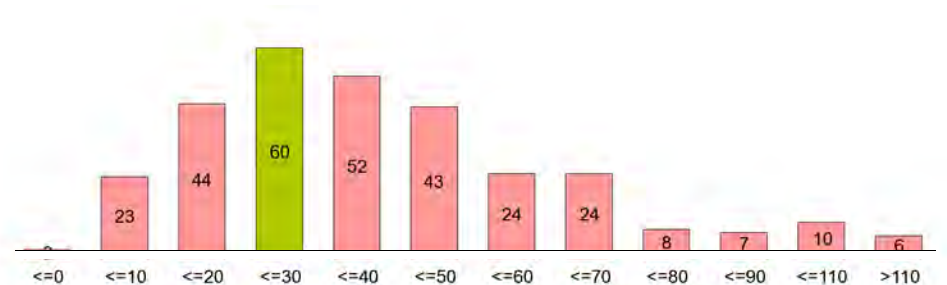
	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing
	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017
Algemeen bestuur	308	291	-1,5%	276	16
Mobiliteit	35	38	1,8%	40	57
Natuur en milieubeheer	55	42	-6,5%	48	17
Veiligheidszorg	119	150	6,0%	144	3
Politie	82	105	6,4%	102	1
Brandweer	34	45	7,6%	40	2
Ondernemen en werken	1	4	27,0%	3	0
Wonen & ruimtelijke ordening	-5	3	26,9%	2	51
Cultuur en vrije tijd	80	122	11,2%	103	48
Kunst en cultuur	49	55	3,1%	46	36
Sport	17	38	22,7%	33	7
Jeugd	5	13	27,8%	12	2
Onderwijs	34	16	-17,9%	17	29
Zorg en opvang	66	87	7,1%	78	3

Provincie (E)

	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing
	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017
Algemeen bestuur	221	249	3,0%	233	26
Mobiliteit	55	52	-1,4%	50	64
Natuur en milieubeheer	49	40	-4,8%	43	23
Veiligheidszorg	140	162	3,6%	155	6
Politie	103	116	3,1%	113	2
Brandweer	36	43	4,5%	41	4
Ondernemen en werken	4	9	23,0%	8	1
Wonen & ruimtelijke ordening	9	27	30,7%	14	41
Cultuur en vrije tijd	91	123	7,9%	107	30
Kunst en cultuur	37	60	12,9%	49	6
Sport	33	40	4,7%	36	8
Jeugd	7	11	11,1%	9	4
Onderwijs	18	19	0,4%	18	28
Zorg en opvang	143	145	0,4%	145	8

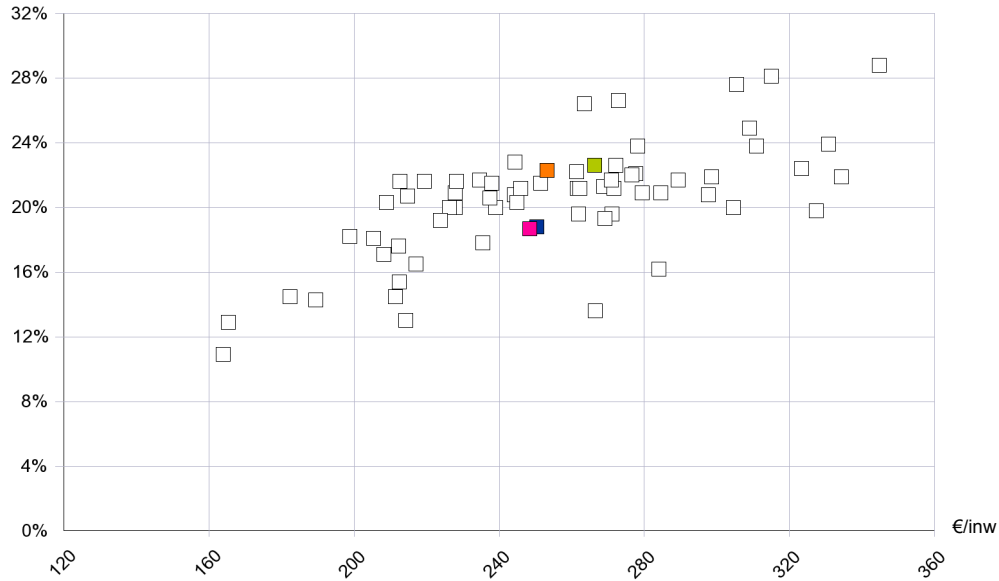
Gewest (E)

	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing
	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017
Algemeen bestuur	233	264	3,1%	247	28
Mobiliteit	43	48	3,0%	45	66
Natuur en milieubeheer	49	45	-2,2%	45	23
Veiligheidszorg	137	159	3,8%	153	7
Politie	101	118	3,8%	113	2
Brandweer	33	39	3,9%	38	4
Ondernemen en werken	10	15	10,0%	12	4
Wonen & ruimtelijke ordening	11	20	17,1%	12	56
Cultuur en vrije tijd	97	141	9,8%	121	41
Kunst en cultuur	38	58	11,6%	49	13
Sport	33	45	7,8%	40	13
Jeugd	8	13	13,2%	11	4
Onderwijs	15	14	-2,3%	13	21
Zorg en opvang	125	144	3,6%	141	9

Grafiek 30: Spreiding netto-uitgaven kunst en cultuur - Vlaanderen (2017)

Grafiek 31: Spreiding netto-uitgaven sport - Vlaanderen (2017)

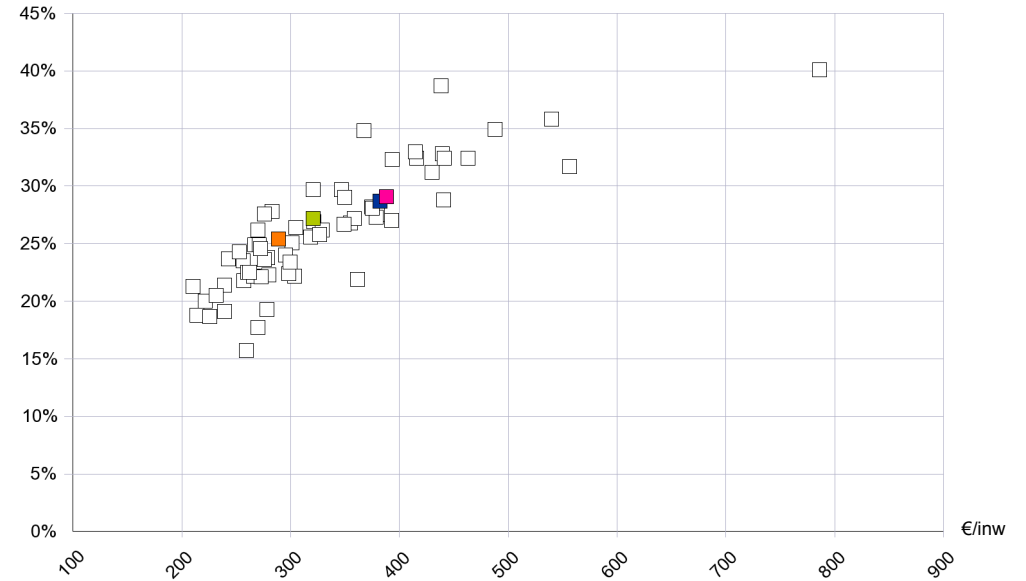
Grafiek 32: Goederen en diensten

% van de gecorrigeerde ontvangsten

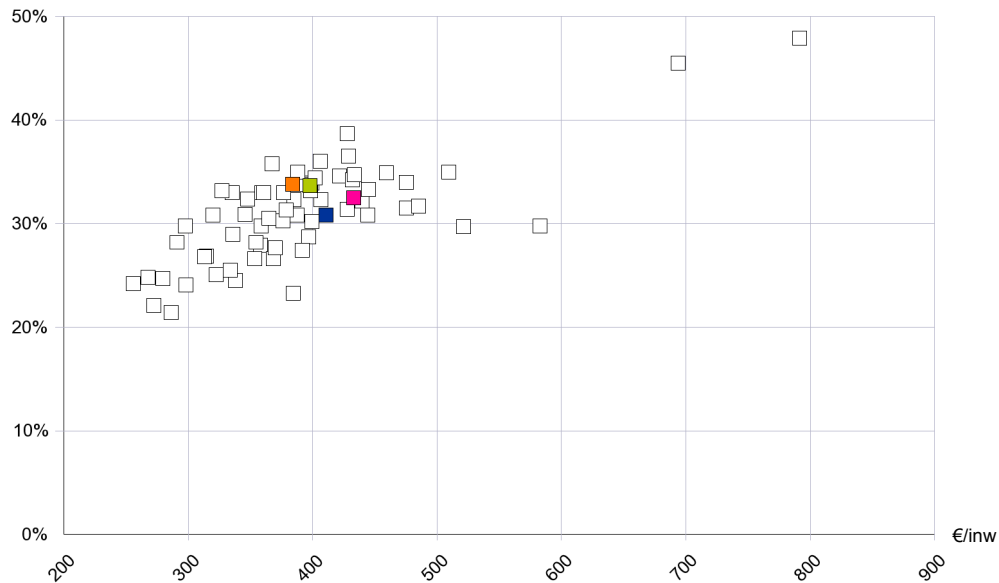
Grafiek 34: Werkingssubsidies

% van de gecorrigeerde ontvangsten

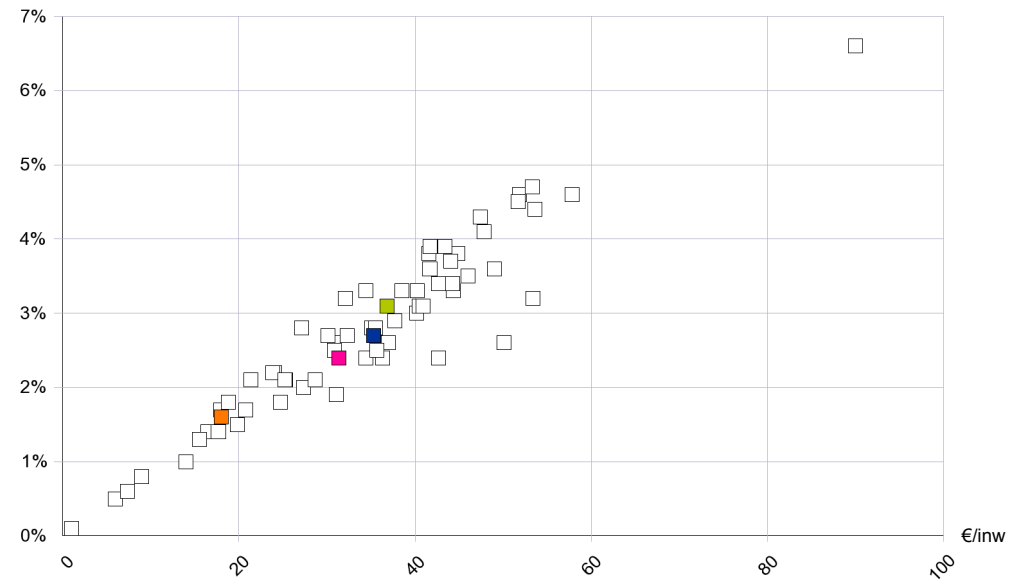
Grafiek 33: Bezoldigingen en pensioenen

% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 35: Financiële uitgaven

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

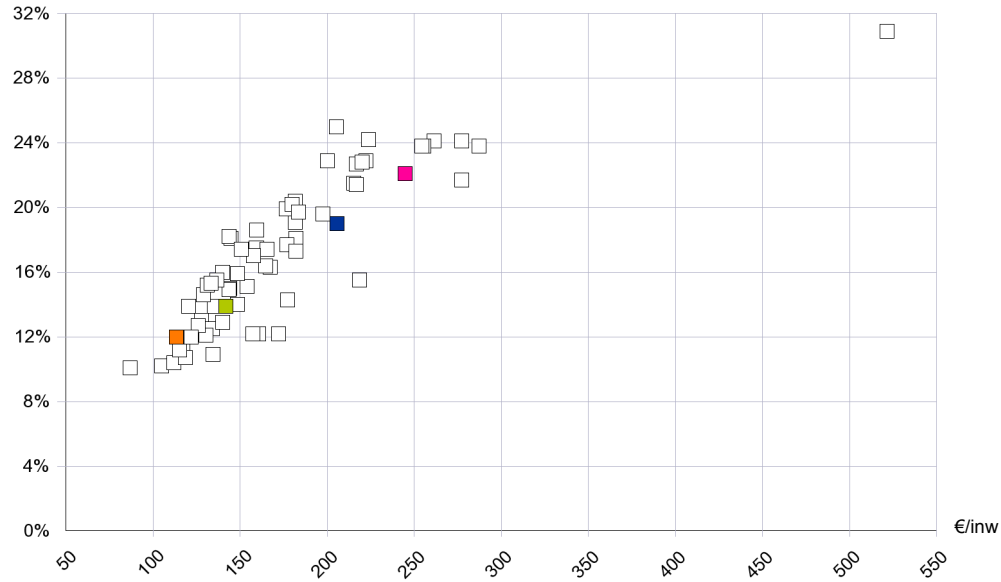
Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

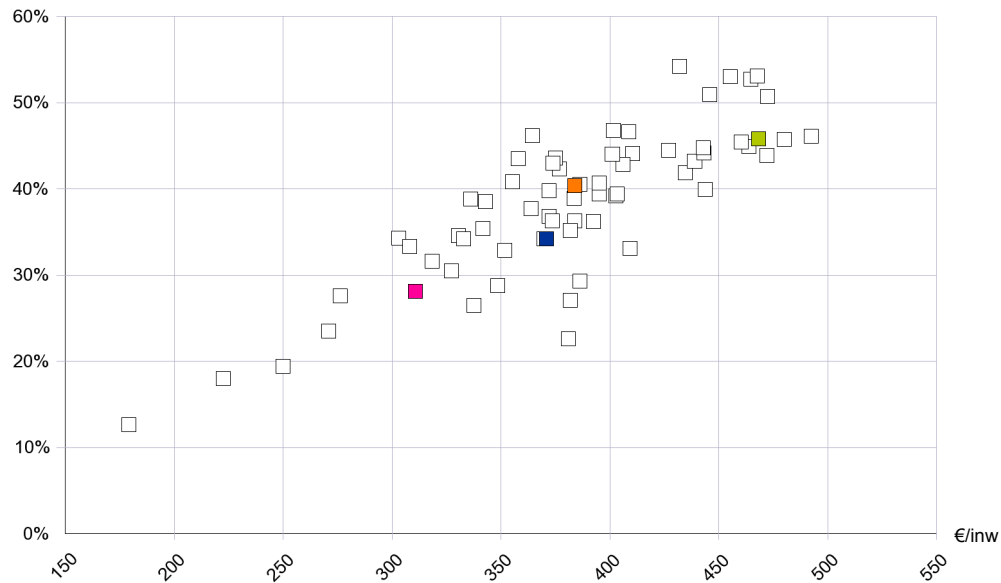
Grafiek 36: Ontvangsten Gemeentefonds

% van de gecorrigeerde uitgaven

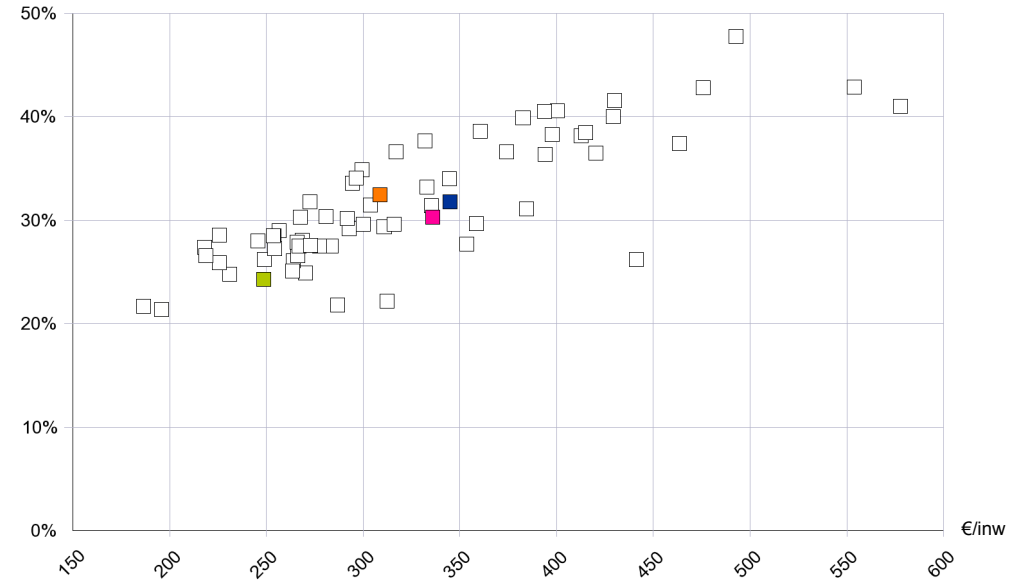
Grafiek 37: Ontvangsten aanvullende personenbelasting

% van de gecorrigeerde uitgaven

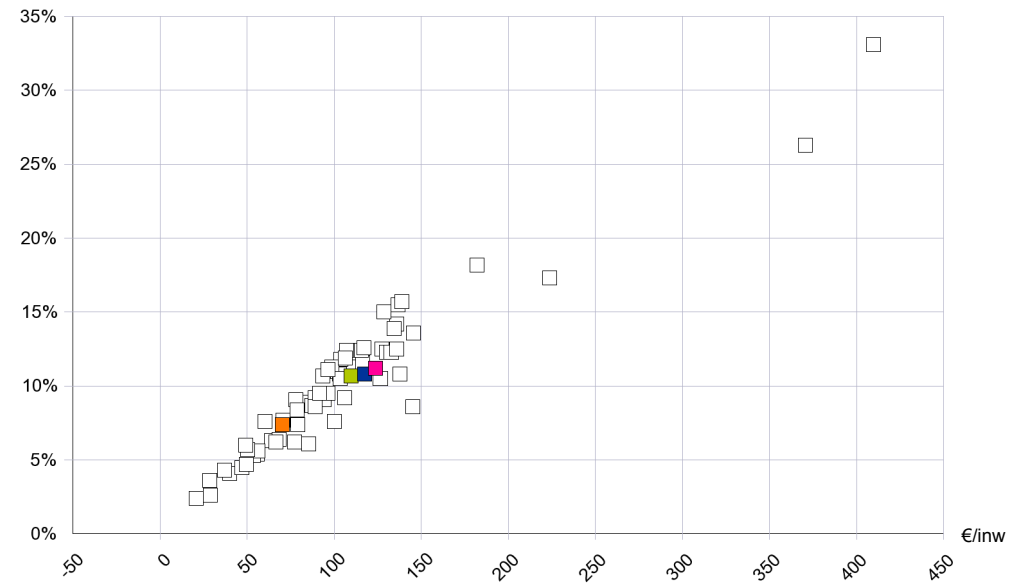
Grafiek 38: Ontvangsten onroerende voorheffing

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 39: Ontvangsten andere (aanvullende) belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

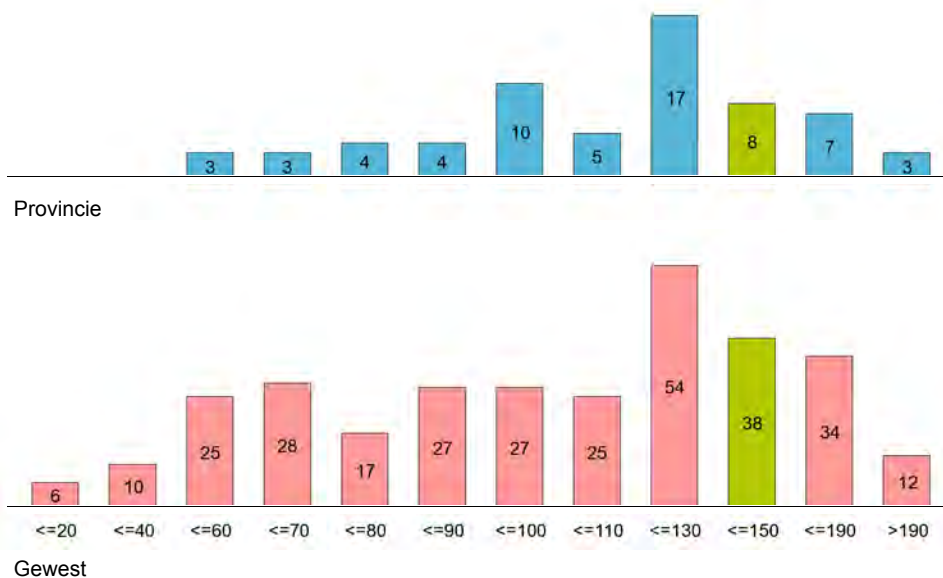
LUBBEEK

Cluster (E)

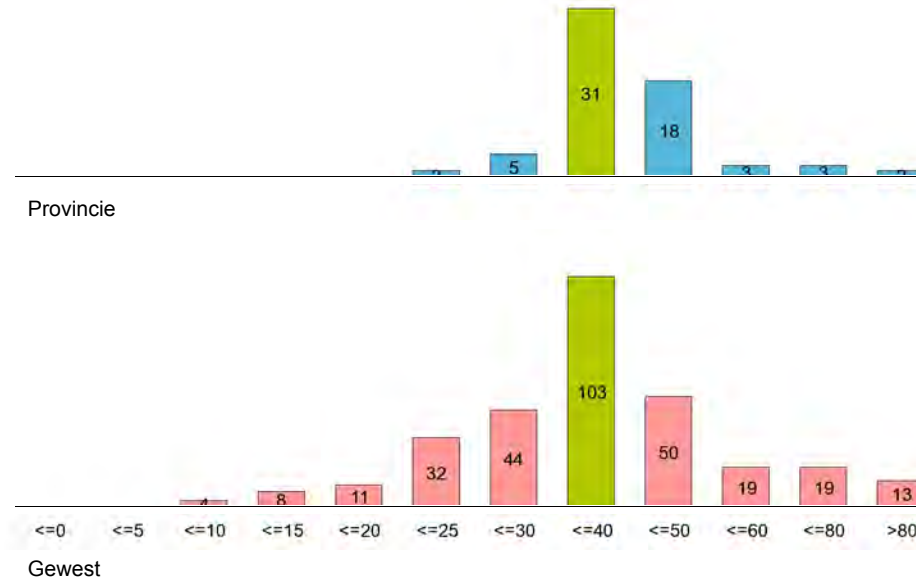
Provincie (E)

Gewest (E)

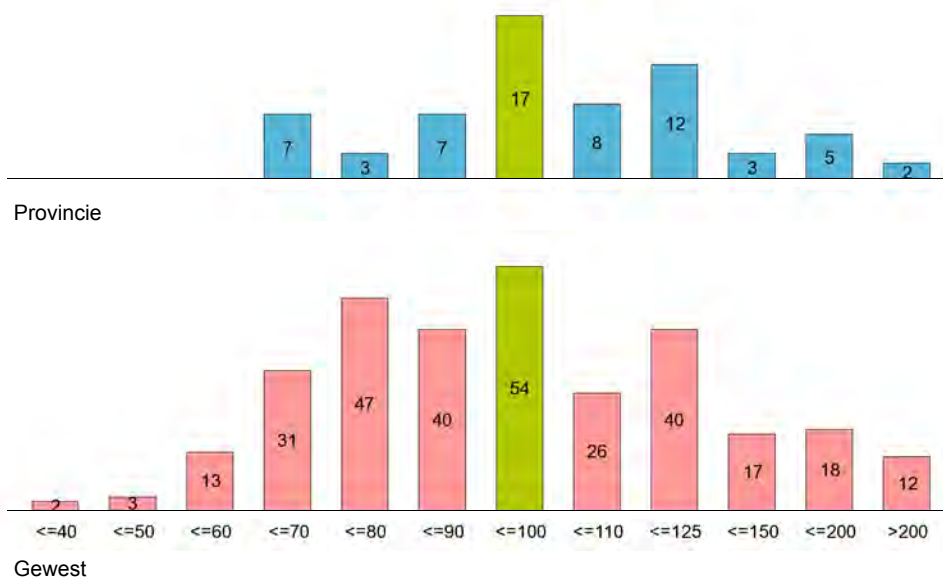
Grafiek 40: Verdeling van de OCMW toelage (2017)

Grafiek 42: Verdeling van de toelage aan de hulpverleningszone (2017)

Grafiek 41: Verdeling van de toelage aan de politiezone (2017)

	Gemiddelde	Mediaan		Standaardafwijking	
	EUR / inw.	EUR / inw.	% ontv.	EUR / inw.	% ontv.
Toelage OCMW					
LUBBEEK	142		12,1%		
Cluster (E)	73	88	7,0%	38	3,2%
Provincie (E)	124	112	8,9%	36	2,4%
Gewest (E)	121	106	8,5%	45	3,2%
Toelage politiezone					
LUBBEEK	92		7,8%		
Cluster (E)	108	97	8,3%	19	2,1%
Provincie (E)	120	100	8,4%	34	2,1%
Gewest (E)	119	94	8,1%	43	2,1%
Toelage hulpverleningszone					
LUBBEEK	32		2,7%		
Cluster (E)	45	32	3,0%	23	1,9%
Provincie (E)	44	39	3,2%	14	0,8%
Gewest (E)	43	35	3,0%	18	1,2%

€/inw

	LUBBEEK							Cluster (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Personeel per 1000 inwoners VTE	5,9	5,8	5,8	5,9	5,8		0,0%	6,1	6,1	6,1	5,9	5,9		-0,7%
Vastbenoemden	2,6	2,5	2,5	2,3	2,3		-2,6%	3,0	3,0	3,0	2,8	2,8		-2,3%
Contractuelen	1,1	1,1	1,1	3,6	3,5		33,3%	1,2	1,2	1,2	3,2	3,2		27,7%
Gesco's	2,2	2,2	2,2	0,0	0,0			1,9	1,9	1,9	0,0	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	425	423	441	455	480	507	3,1%	440	390	384	386	395	416	-2,7%
Vastbenoemden	177	118	114	114	115	113	-10,2%	139	136	131	128	125	130	-2,7%
Niet-vastbenoemden	78	118	117	128	148	173	17,2%	112	116	115	118	126	139	3,0%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	2	1	1	0	1	1	-25,4%	3	2	2	2	2	2	-12,4%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	143	164	188	192	195	197	8,0%	163	115	115	117	121	123	-7,2%
Politiek personeel	25	22	21	21	22	23	-2,8%	23	21	21	21	21	22	-1,6%
Patronale bijdragen	61	135	144	150	157	164	26,8%	67	59	79	85	85	92	6,2%
Vastbenoemden	56	45	46	46	46	46	-4,7%	51	41	51	51	50	53	-0,5%
Niet-vastbenoemden	5	28	31	35	42	48	70,2%	16	18	27	32	34	39	21,9%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	-2,5%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	61	67	68	69	70		0	0	0	0	0	0	
Politiek personeel	0	1	1	0	0	1		0	0	0	1	0	0	423,2%
Pensioenen tlv de gemeente	6	6	6	6	10	9	14,0%	7	18	8	7	7	7	0,5%
Andere bijdragen en sociale lasten	6	15	16	16	15	19	24,6%	17	18	18	22	22	25	6,4%
	Provincie (E)							Gewest (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Personeel per 1000 inwoners VTE	6,8	6,8	6,8	6,2	6,1		-2,8%	7,4	7,3	7,3	6,8	6,8		-2,2%
Vastbenoemden	3,5	3,4	3,4	2,8	2,8		-5,2%	3,2	3,2	3,2	2,7	2,7		-4,5%
Contractuelen	1,8	1,8	1,8	3,3	3,3		16,5%	1,9	1,9	1,9	4,1	4,1		21,2%
Gesco's	1,6	1,6	1,6	0,0	0,0			2,3	2,3	2,3	0,0	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	405	439	411	410	416	443	0,7%	398	425	399	400	410	432	0,7%
Vastbenoemden	173	161	136	133	133	145	-6,3%	148	148	131	128	126	133	-3,9%
Niet-vastbenoemden	109	124	120	122	125	138	3,5%	146	155	147	151	159	174	2,1%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	4	16	16	16	16	20	39,7%	5	7	4	4	4	5	-6,1%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	100	119	120	119	122	120	5,1%	79	94	97	99	101	100	6,5%
Politiek personeel	19	19	19	19	19	20	0,5%	19	20	20	19	19	19	-0,3%
Patronale bijdragen	85	85	87	90	92	102	1,8%	78	87	92	98	100	107	6,4%
Vastbenoemden	60	60	55	54	56	61	-1,9%	53	57	53	53	53	55	0,1%
Niet-vastbenoemden	24	23	30	34	34	38	8,5%	24	27	37	42	45	49	16,7%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	1	0	0	0	0	0	-18,2%	0	0	0	0	0	0	-11,7%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	1	2	1	1	1	315,1%	1	2	2	2	2	2	32,7%
Politiek personeel	0	1	1	1	1	1	24,6%	0	1	1	1	1	1	6,8%
Pensioenen tlv de gemeente	10	12	10	10	12	11	4,7%	8	9	8	9	10	10	3,5%
Andere bijdragen en sociale lasten	17	19	18	18	17	21	-0,9%	18	21	20	21	20	24	3,1%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	0,0	20,6	21,3	22,2	21,4	26,9	
Elektriciteit	0,0	12,3	14,7	16,8	14,7	18,0	
Gas	0,0	5,5	4,6	3,6	4,7	5,9	
Aardolieproducten	0,0	1,3	0,8	0,6	0,7	1,0	
Andere energie-uitgaven	0,0	1,5	1,2	1,3	1,3	1,9	
Kosten voor onroerende goederen	12,6	34,8	38,0	33,7	44,3	52,5	36,8%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,4	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	31,7	34,7	30,6	40,9	48,7	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,5	
Andere werkingsuitgaven	259,1	174,2	183,1	192,0	200,6	241,5	-6,2%
Verzekeringen	52,2	4,5	4,9	4,8	5,0	6,1	-44,3%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,7	
Aankoop van grondstoffen en goederen	1,8	95,0	95,6	100,2	92,7	109,5	169,0%
Overige diensten en diverse leveringen	205,1	74,7	82,6	87,0	102,6	125,1	-15,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	15,8	28,1	28,1	27,2	29,6	30,0	17,1%
Elektriciteit	0,0	18,4	19,0	19,4	20,6	19,9	
Gas	0,0	6,1	5,9	4,8	5,8	6,4	
Aardolieproducten	0,0	2,3	1,8	1,6	1,8	2,1	
Andere energie-uitgaven	0,0	1,2	1,3	1,4	1,4	1,6	
Kosten voor onroerende goederen	8,3	25,1	24,3	24,6	27,1	30,4	34,2%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	4,8	4,8	4,7	4,5	4,6	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	20,2	19,5	19,7	22,3	25,6	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	
Andere	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
Andere werkingsuitgaven	191,8	178,4	177,9	185,9	196,5	224,4	0,6%
Verzekeringen	63,7	5,1	4,7	4,5	8,1	5,7	-40,2%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	1,3	0,3	0,3	0,1	0,3	1,0	-32,7%
Aankoop van grondstoffen en goederen	9,6	2,2	1,7	2,4	2,2	2,7	-30,9%
Overige diensten en diverse leveringen	117,1	170,9	171,2	178,9	185,9	215,0	12,3%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	11,9	28,9	27,9	29,7	30,1	32,0	26,1%
Elektriciteit	0,0	18,1	18,4	20,1	20,5	20,7	
Gas	0,0	6,7	5,7	5,7	5,8	7,0	
Aardolieproducten	0,0	1,5	1,1	0,9	1,0	1,3	
Andere energie-uitgaven	0,0	2,6	2,8	3,0	2,7	3,0	
Kosten voor onroerende goederen	36,9	40,1	42,3	40,4	43,6	52,4	4,2%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	10,5	12,4	10,0	9,8	11,0	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	27,5	28,0	28,0	30,2	37,9	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,3	0,3	0,7	1,9	1,8	
Andere	0,0	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	
Andere werkingsuitgaven	188,5	169,5	163,4	172,7	176,5	213,9	-1,6%
Verzekeringen	53,3	5,6	4,5	3,8	3,6	4,6	-49,1%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	1,4	1,8	1,9	3,2	3,1	3,2	22,6%
Aankoop van grondstoffen en goederen	7,4	13,4	11,9	12,6	12,8	15,6	14,7%
Overige diensten en diverse leveringen	126,5	148,7	145,2	153,0	157,1	190,5	5,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	27,6	29,3	27,7	29,1	29,5	32,0	1,7%
Elektriciteit	0,0	18,6	18,6	20,2	20,4	21,1	
Gas	0,0	6,7	5,8	5,4	5,7	6,9	
Aardolieproducten	0,0	1,7	1,2	1,1	1,2	1,5	
Andere energie-uitgaven	0,0	2,2	2,1	2,3	2,2	2,5	
Kosten voor onroerende goederen	27,6	30,4	31,1	32,1	34,5	41,1	5,8%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	5,8	6,1	6,2	6,6	7,4	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	22,8	23,2	23,7	25,2	30,5	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,8	0,9	1,2	1,6	1,8	
Andere	0,0	1,0	0,9	1,1	1,2	1,4	
Andere werkingsuitgaven	175,2	172,4	170,7	178,3	184,4	217,8	1,3%
Verzekeringen	54,0	6,2	5,4	5,5	5,7	6,5	-43,0%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	0,8	1,6	1,6	2,0	2,1	2,2	27,0%
Aankoop van grondstoffen en goederen	7,9	9,3	10,4	9,6	9,6	11,0	4,8%
Overige diensten en diverse leveringen	112,4	155,3	153,3	161,2	167,0	198,2	10,4%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	647,3	761,5	845,4	899,3	826,5	825,2	6,3%
Belastingen op prestaties	0,4	1,6	1,3	1,5	1,5	1,6	38,7%
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openbare hygiëne	0,0	42,4	42,6	55,0	40,7	43,1	
Huisvuil	0,0	42,4	42,6	55,0	40,7	43,1	
Bedrijfsbelastingen	0,9	0,5	9,7	13,8	6,0	8,1	62,4%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding drukwerk	0,0	0,0	7,3	11,3	3,9	5,9	
Vertoningen en gemakkelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gebruik van het openbare domein	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	
Masten en pylonen	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	
Parkeerbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op patrimonium	7,3	45,1	54,7	49,2	34,2	34,4	47,0%
Leegstaand en verkrotting	0,0	0,0	1,1	3,0	2,1	2,1	293,7%
Tweede verblijven	0,0	1,0	3,1	3,0	3,0	3,1	261,8%
Aanvullende belastingen	638,1	661,5	726,8	769,6	734,3	727,7	3,6%
Diverse belastingen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,5	0,4	0,5	0,3	0,0	0,6	-55,5%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	642,4	722,2	766,9	781,7	762,6	767,5	4,4%
Belastingen op prestaties	14,6	6,9	7,5	6,2	7,0	7,4	-16,9%
Verhaalbelastingen	8,0	5,2	4,2	4,1	4,7	5,3	-12,5%
Openbare hygiëne	4,8	30,6	28,3	18,0	14,0	13,9	30,6%
Huisvuil	4,8	29,7	27,4	17,1	13,1	13,0	28,4%
Bedrijfsbelastingen	16,0	5,9	12,7	11,7	11,9	11,7	-7,1%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding drukwerk	1,1	1,3	5,9	6,5	6,6	7,3	56,2%
Vertoningen en gemakkelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gebruik van het openbare domein	0,6	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	19,5%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Parkeerbelasting	0,6	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	-14,7%
Belastingen op patrimonium	9,9	10,8	11,6	13,5	11,6	12,5	4,0%
Leegstaand en verkrotting	0,2	1,0	1,5	1,9	1,6	2,1	64,4%
Tweede verblijven	3,0	4,4	4,5	4,7	4,6	4,8	10,9%
Aanvullende belastingen	588,1	661,0	700,8	726,3	710,7	714,1	4,8%
Diverse belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,2	0,2	0,2	0,6	1,4	1,3	55,8%

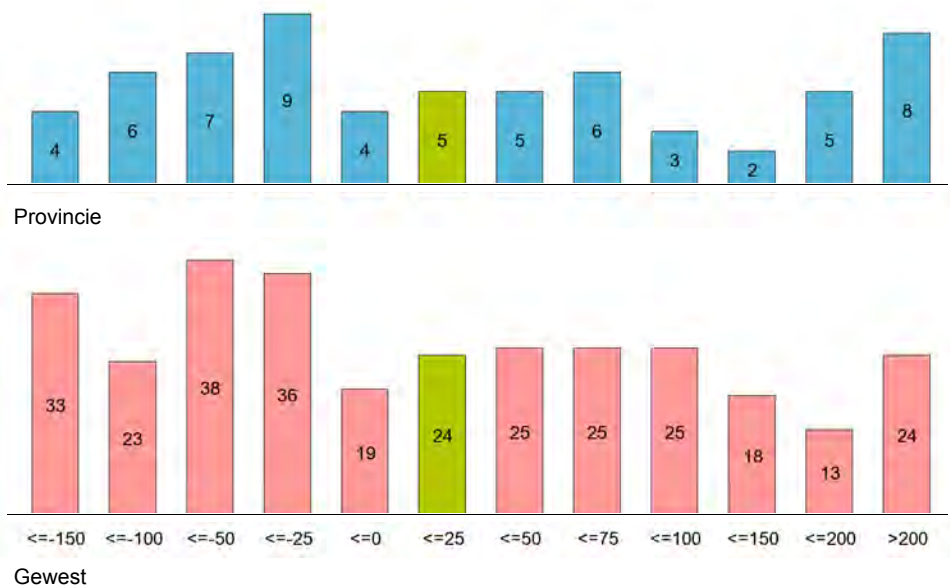
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	704,4	792,0	827,3	827,9	833,2	826,1	4,3%
Belastingen op prestaties	6,7	8,3	10,2	9,2	9,2	9,5	8,3%
Verhaalbelastingen	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	11,8%
Openbare hygiëne	27,9	30,3	30,7	29,6	29,0	29,5	1,0%
Huisvuil	27,4	28,0	28,4	27,4	26,6	27,1	-0,7%
Bedrijfsbelastingen	31,3	23,5	26,5	27,3	26,3	26,2	-4,2%
Drijfkracht	9,6	4,0	3,2	5,8	4,3	4,4	-18,4%
Verblijfsbelasting	8,8	4,0	4,3	4,0	4,4	4,1	-15,7%
Verspreiding drukwerk	5,6	8,5	9,6	9,3	8,8	9,4	12,1%
Vertoningen en gemakkelijkheden	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	112,4%
Gebruik van het openbare domein	15,5	10,9	11,9	10,8	13,0	13,1	-4,2%
Masten en pylonen	0,0	0,3	0,5	0,4	1,2	1,1	224,2%
Parkeerbelasting	11,4	6,2	6,6	6,3	7,5	7,6	-10,0%
Belastingen op patrimonium	7,4	13,5	12,1	11,0	14,3	11,7	17,9%
Leegstaand en verkrotting	0,8	2,4	2,5	2,9	2,4	3,0	33,8%
Tweede verblijven	0,9	6,2	4,1	2,1	6,9	4,3	66,1%
Aanvullende belastingen	614,8	702,8	730,8	736,6	735,8	730,7	4,6%
Diverse belastingen	0,4	2,3	4,5	2,4	2,5	1,9	61,5%
Boetes	0,3	0,3	0,3	0,9	2,7	3,1	70,5%

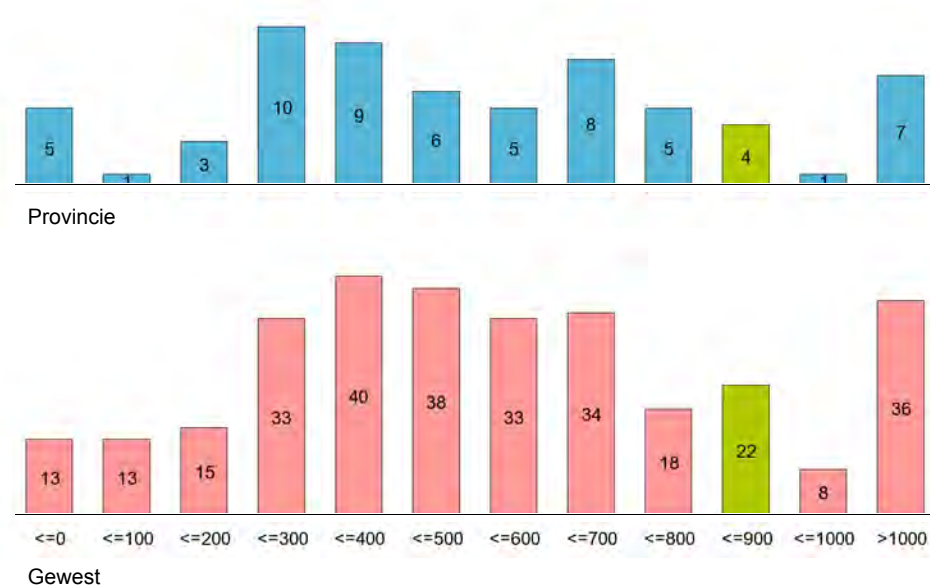
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	662,3	739,7	762,1	775,5	770,3	774,6	3,8%
Belastingen op prestaties	5,2	5,9	7,2	7,3	6,9	6,9	7,2%
Verhaalbelastingen	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,9%
Openbare hygiëne	20,9	28,4	28,9	28,0	27,1	28,0	6,8%
Huisvuil	19,5	26,1	26,5	25,7	24,8	25,6	6,2%
Bedrijfsbelastingen	23,1	25,3	26,1	27,6	27,1	28,0	4,0%
Drijfkracht	10,3	8,5	7,9	8,5	8,6	8,8	-4,3%
Verblijfsbelasting	2,3	1,6	2,0	2,0	2,0	2,1	-3,1%
Verspreiding drukwerk	3,6	5,6	6,4	6,4	6,1	6,4	14,6%
Vertoningen en gemakkelijkheden	0,1	0,2	0,4	0,3	0,6	0,6	63,6%
Gebruik van het openbare domein	8,4	9,3	9,2	8,8	9,2	9,2	2,4%
Masten en pylonen	0,3	0,4	0,5	0,5	0,8	0,7	32,7%
Parkeerbelasting	4,2	4,2	4,1	3,9	3,9	4,1	-1,8%
Belastingen op patrimonium	15,2	21,2	21,7	21,9	24,0	23,3	12,1%
Leegstaand en verkrotting	1,3	3,1	3,0	3,5	3,9	3,9	30,4%
Tweede verblijven	9,6	14,1	14,3	13,9	15,3	14,8	12,6%
Aanvullende belastingen	580,3	639,2	657,6	671,0	664,3	667,9	3,4%
Diverse belastingen	8,4	9,1	9,3	8,5	8,4	8,1	0,3%
Boetes	0,3	0,7	1,4	1,8	2,1	2,4	58,1%

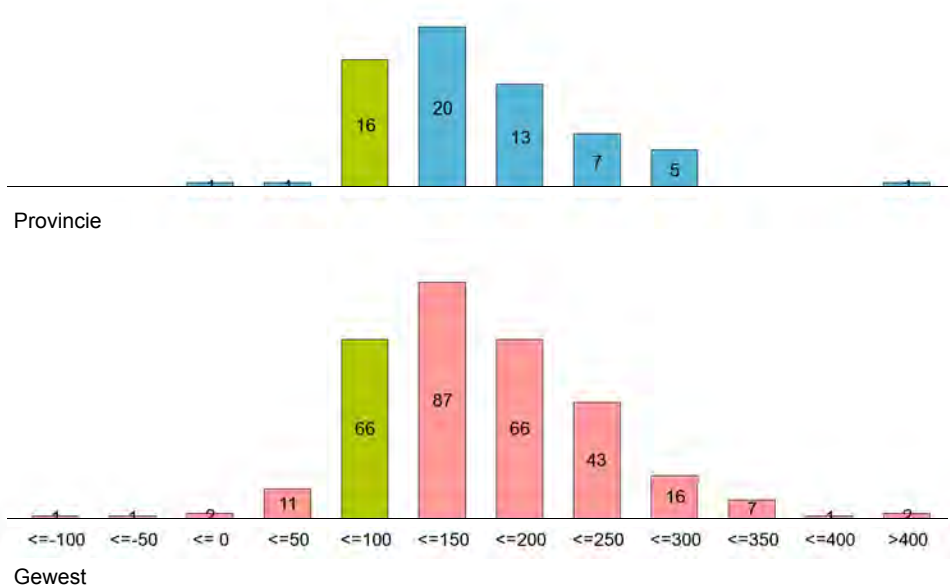
Grafiek 43: Verdeling van het budgettair resultaat van het boekjaar (2017)

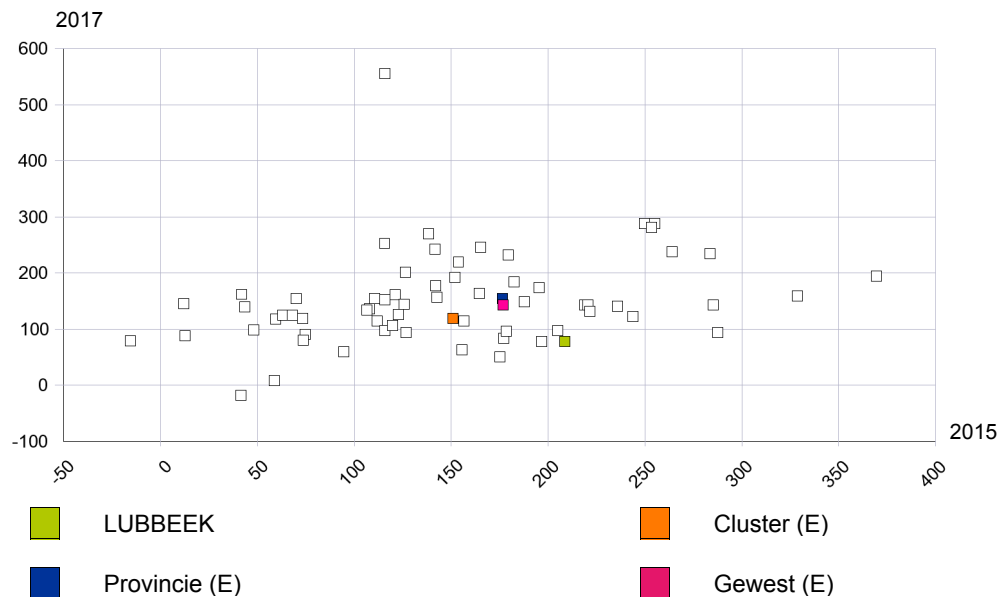
Grafiek 45: Verdeling van het gecumuleerd budgettair resultaat (2017)

Grafiek 44: Verdeling van de autofinancieringsmarge (2017)

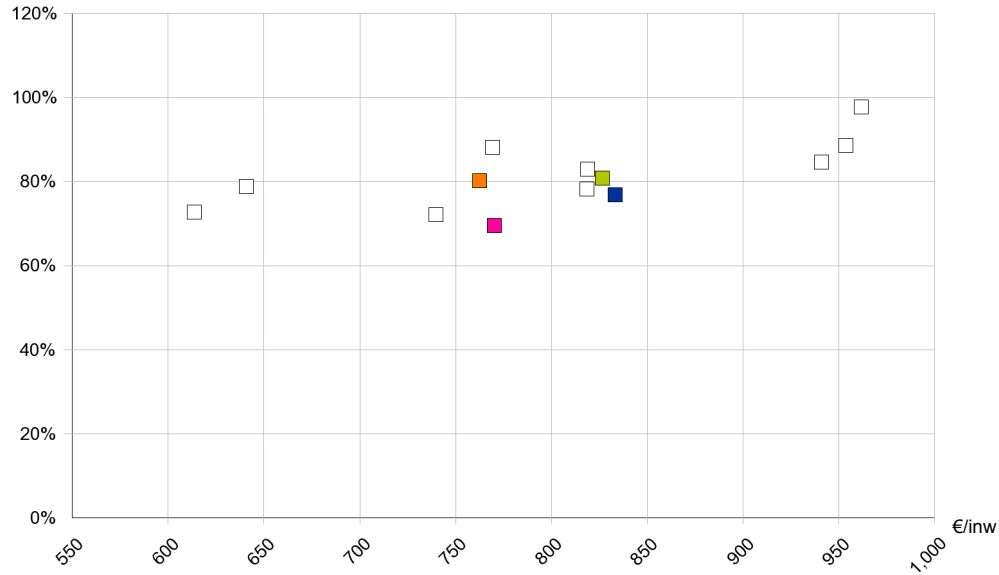

Grafiek 46: Evolutie van de autofinancieringsmarge (€/inw) (2015-2017)

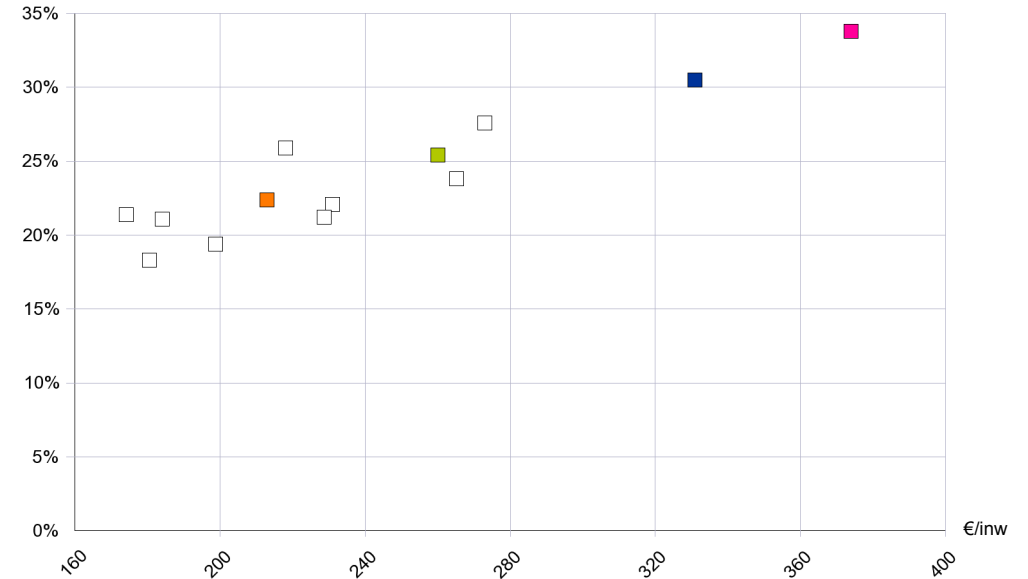
Grafiek 47: Dekkingsgraad van de belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

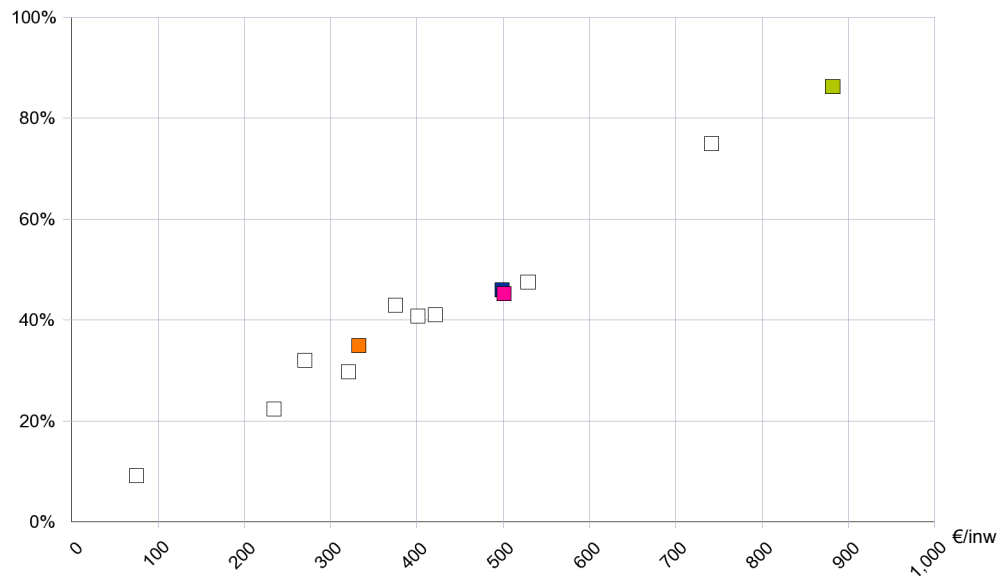
Grafiek 48: Dekkingsgraad van de ontvangen werkingssubsidies

% van de gecorrigeerde uitgaven

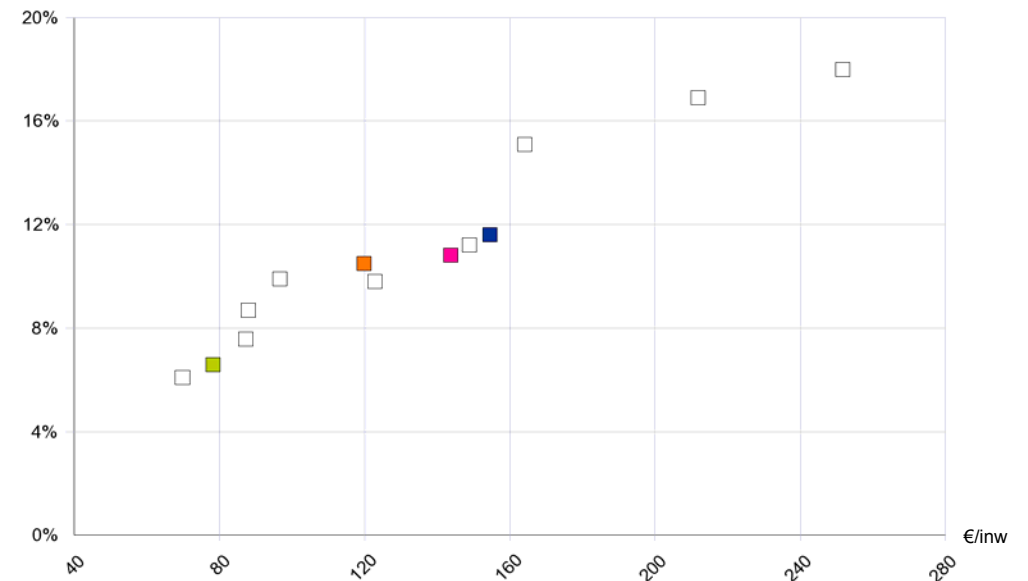
Grafiek 49: Dekkingsgraad van de uitgaven door reserves

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 50: Autofinancieringsmarge en spaarquote

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Interpretatie van de detailanalyses

Inleiding

In het tweede en derde deel van het Individueel Financieel Profiel wenst Belfius bank de gemeenten een extra toegevoegde waarde te bieden, door de financiële analyse uit te diepen op drie vlakken: de exploitatie-uitgaven, de fiscaliteit en de financiële resultaten met bijhorende evenwichtscriteria.

De insteek varieert van het ene thema tot het andere: nu eens wordt een parallel getrokken tussen de middelen die op jaarlijkse basis worden uitgetrokken per beleidsveld en de uitgevoerde investeringen, dan weer worden een aantal specifieke thema's belicht (personeelsuitgaven, pensioenuitgaven, specifieke werkingskosten, detail van de lokale fiscaliteit...). Ook gaan we dieper in op de spreiding van de financiële evenwichten binnen de representatieve vergelijkingsgroepen.

Opgenomen detailanalyses

Het detail van de uitgaven volgens beleidsveld: legt de parallel tussen de netto-uitgaven, het verschil tussen de exploitatie-uitgaven en –ontvangsten van het betrokken jaar, voor een aantal beleidsvelden en de overeenstemmende gemiddelde investeringsinspanning over de laatste jaren. Eveneens worden de totale investeringsuitgaven per beleidsveld weergegeven.

Met 2 grafieken onderaan de bladzijde wordt de spreiding van de netto-uitgaven voor de beleidsvelden “sport “ en “kunst & cultuur” weergegeven binnen het gewest.

De **bubbelgrafieken met betrekking tot de exploitatie-uitgaven en –ontvangsten** uit het 1ste deel van het Individueel Financieel Profiel worden hernomen met een provinciale verdeling (in plaats van de clusterverdeling).

Teneinde een preciezer zicht te krijgen op de representativiteit van de gemiddelde waarden voor de 4 vergelijkingsgroepen op het vlak van de belangrijkste toelagen (O.C.M.W., politiezone en hulpverleningszone) wordt een grafische voorstelling gehanteerd in de vorm van een dubbele staafgrafiek en worden tevens, voor elke toelage, het **gemiddelde**, de **mediaan** en de **standaardafwijking** berekend.

Het **gemiddelde** is de waarde die verkregen wordt wanneer de totale waarde van de observaties wordt gedeeld door het aantal observaties.

De **mediaan** is de waarde die het aantal observaties (gemeenten) in een steekproef (vergelijkingsgroep) in twee even grote groepen verdeelt: de helft van de steekproef heeft een waarde kleiner dan de mediaan, de andere helft is groter. In tegenstelling tot het (rekenkundig) gemiddelde wordt de waarde van de mediaan niet beïnvloed door extreem lage of extreem hoge waarden.

De **standaardafwijking** is een maat van de spreiding van de steekproef rond de mediaan. Hoe kleiner de standaardafwijking, hoe groter de concentratie van waarden rond de mediaan. Bij een zgn. “normaalverdeling” vindt men 68,3% van de steekproef binnen een perimeter van (mediaan – standaardafwijking; mediaan + standaardafwijking) en 95,4% van de steekproef binnen een bereik van (mediaan – 2x de standaardafwijking; mediaan + 2x de standaardafwijking)

In **het detail van de personeelsuitgaven** wordt het personeelsbestand van de gemeente verder gedetailleerd per type contract en in functie van de verschillende uitgavenstromen.

Het detail van de werkingsuitgaven geeft een meer gedetailleerde uitsplitsing van de uitgaven die vallen onder de “goederen en diensten”. Dit detail kan u onder andere helpen in het vergelijken van de energie-uitgaven en andere werkingsuitgaven van uw gemeente tegenover de relevante vergelijkingsgroepen.

De bijkomende gegevens rond de **lokale fiscaliteit** tenslotte, geven uw gemeente een duidelijk beeld van het belang van enkele specifieke lokale heffingen en spiegelen deze aan de gegevens van relevante vergelijkingsgroepen.

De voorlaatste pagina van dit tweede deel gaat dieper in op **de details van de liquiditeitenrekening en de financiële evenwichten binnen de Beleids- en BeheersCyclus**. Het budgettair resultaat van het boekjaar, het gecumuleerd budgettair resultaat en de autofinancieringsmarge worden geanalyseerd met behulp van 2 types grafieken.

- **Dubbele staafgrafieken:** deze geven weer hoeveel gemeenten zich binnen een bepaalde waardecategorie bevinden. Afhankelijk van de kleur die voor de staven wordt gebruikt, gaat het hierbij over de provincie (blauw) of het gewest (roze). De grafiek toont het patroon van deze verdeling binnen de provincie en het gewest, waartegenover de waarde voor uw gemeente kan worden geplaatst. De staaf waarbinnen de gemeente zich bevindt is aangeduid in het groen.
- **Bubbelgrafiek:** deze situeren de gemeente op 2 assen, ten opzichte van zijn vergelijkingsgroepen en alle andere gemeenten binnen de provincie. De gemeente en zijn vergelijkingsgroepen worden hierbij voorgesteld door een vierkant in de kleur die doorheen het document is gebruikt. De andere gemeenten uit de provincie worden elk door een wit symbool voorgesteld. Deze voorstelling wordt gebruikt om na te gaan hoe representatief de gemiddelde waarden uit het Individueel Financieel Profiel zijn door vast te stellen hoe geconcentreerd (of gespreid) alle gemeenten uit de provincie zijn rond deze gemiddelde waarden. De bubbelgrafiek geeft de evolutie weer van de onderliggende waarden over de vastgestelde jaren op de x- en y-as.

Op de laatste pagina van dit tweede deel analyseren we nog enkele bubbelgrafieken met informatie op clusterniveau. Deze bubbelgrafieken geven **de dekkinggraad van enkele ontvangstencategorieën** (de belastingen, het totaal van de ontvangen werkingssubsidies en de reserves = gecumuleerd budgettair resultaat) **tegenover de totale exploitatie-uitgaven**. In de vierde bubbelgrafiek analyseren we de **autofinancieringsmarge (x-as) en de spaarquote (y-as)**. Deze spaarquote vinden we ook terug in tabelvorm bij de financiële beleidsruimte in het eerste deel van het Individueel Financieel Profiel.

BIJLAGE : DETAIL VAN DE LOKALE FISCALITEIT

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	638,1	661,5	726,8	769,6	734,3	727,7	3,6%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	235,8	244,1	244,7	242,0	248,7	248,2	1,3%
Aanvullende personenbelasting	385,3	400,2	465,0	510,4	468,1	461,8	5,0%
Motorrijtuigen	17,0	17,1	17,1	17,2	17,5	17,7	0,7%
Gewestelijke milieuheffing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op prestaties	0,4	1,6	1,3	1,5	1,5	1,6	38,7%
Aansluiting riolering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Afgifte documenten	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,0	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,0	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-68,2%
Andere belastingen op prestaties	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	588,1	661,0	700,8	726,3	710,7	714,1	4,8%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	251,2	296,8	312,4	306,2	308,7	309,2	5,3%
Aanvullende personenbelasting	319,3	346,3	370,5	402,1	383,8	386,2	4,7%
Motorrijtuigen	17,5	17,8	17,9	18,0	18,2	18,6	0,9%
Gewestelijke milieuheffing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-36,8%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,1%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op prestaties	14,6	6,9	7,5	6,2	7,0	7,4	-16,9%
Aansluiting riolering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afgifte documenten	3,3	2,4	2,9	3,0	3,0	2,8	-2,4%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	11,3	2,8	2,4	1,1	1,9	2,4	-35,8%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	35,1%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	0,0	1,7	2,1	2,1	1,9	2,1	
Andere belastingen op prestaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	614,8	702,8	730,8	736,6	735,8	730,7	4,6%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	317,3	347,0	353,2	338,2	344,9	346,2	2,1%
Aanvullende personenbelasting	274,5	337,4	359,2	379,1	370,9	364,3	7,8%
Motorrijtuigen	21,1	18,0	18,2	19,0	19,8	19,4	-1,5%
Gewestelijke milieuheffing	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,6	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	-28,9%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,7	-13,8%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	47,6%
Belastingen op prestaties	6,7	8,3	10,2	9,2	9,2	9,5	8,3%
Aansluiting riolering	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	-0,7%
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,4%
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,4%
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,6%
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-45,1%
Afgifte documenten	3,4	3,9	5,3	5,1	4,9	5,2	9,1%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,8	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	6,9%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,2%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	1,5	2,3	2,8	2,7	2,8	2,7	16,0%
Andere belastingen op prestaties	0,2	0,6	0,6	0,0	0,1	0,1	-29,8%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	580,3	639,2	657,6	671,0	664,3	667,9	3,4%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	310,7	346,1	347,3	335,4	335,9	343,1	2,0%
Aanvullende personenbelasting	251,9	276,3	293,6	318,3	310,7	307,1	5,4%
Motorrijtuigen	16,9	16,2	16,3	16,6	17,0	17,0	0,1%
Gewestelijke milieuheffing	0,5	0,2	0,3	0,5	0,6	0,5	3,9%
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	-15,8%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-18,6%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	57,4%
Belastingen op prestaties	5,2	5,9	7,2	7,3	6,9	6,9	7,2%
Aansluiting riolering	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	16,2%
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	174,6%
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	4,9%
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,1%
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-2,3%
Afgifte documenten	2,9	2,7	3,8	3,8	3,6	3,6	5,1%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	2,8%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-3,1%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	1,1	1,7	1,9	2,0	1,9	1,8	14,0%
Andere belastingen op prestaties	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	16,2%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verwerving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen straten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen riolen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	42,4	42,6	55,0	40,7	43,1	
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Verhaalbelastingen	8,0	5,2	4,2	4,1	4,7	5,3	-12,5%
Verwerving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen straten	0,0	1,0	0,6	0,4	0,7	0,6	
Leggen riolen	0,0	1,4	0,6	0,6	0,8	1,4	
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	8,0	2,8	2,9	3,1	3,3	3,2	-20,2%
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen inzake openbare hygiëne	4,8	30,6	28,3	18,0	14,0	13,9	30,6%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Verhaalbelastingen	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	11,8%
Verwerving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-13,8%
Leggen straten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9%
Leggen riolen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,2%
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	148,0%
Belastingen inzake openbare hygiëne	27,9	30,3	30,7	29,6	29,0	29,5	1,0%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	49,5%
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	1,4	1,5	1,2	1,5	1,4	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	56,9%
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	189,4%
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,9%
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,4%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Verhaalbelastingen	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,9%
Verwerving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,5%
Leggen straten	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	71,5%
Leggen riolen	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	89,9%
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-5,1%
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,2%
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	-13,5%
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	65,1%
Belastingen inzake openbare hygiëne	20,9	28,4	28,9	28,0	27,1	28,0	6,8%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	154,0%
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	6,7%
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	79,6%
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-54,4%
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-2,7%
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-23,6%
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,7%
Ontgraving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Jaarlijkse milieubelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Diftar / ophaalronde	0,0	36,1	36,5	48,0	34,9	36,1	
Afgifte zakken, klevers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Gebruik gemeentelijke containers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toegang containerpark	0,0	6,3	6,1	6,9	5,8	6,7	
Grof vuil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sluikstorten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsbelastingen	0,9	0,5	9,7	13,8	6,0	8,1	62,4%
Algemene bedrijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,5	0,3	0,0	0,3	0,3	0,5	-8,2%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Groeven: zand, klei, kiezel	0,0	0,0	0,3	1,0	0,5	0,5	
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	
Jaarlijkse milieubelasting	0,0	2,9	2,9	1,5	1,5	1,5	952,4%
Diftar / ophaalronde	0,0	9,9	10,2	12,6	8,2	8,0	
Afgifte zakken, klevers	4,8	15,4	12,9	2,5	2,8	2,7	-12,3%
Gebruik gemeentelijke containers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toegang containerpark	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Grof vuil	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	
Sluikstorten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,6%
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsbelastingen	16,0	5,9	12,7	11,7	11,9	11,7	-7,1%
Algemene bedrijfsbelasting	13,7	4,1	6,2	4,7	4,8	3,9	-23,0%
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Groeven: zand, klei, kiezel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	1,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	-38,5%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	2,9	2,7	2,5	2,2	2,1	2,1	-7,3%
Jaarlijkse milieubelasting	4,3	4,6	4,6	4,2	4,0	4,2	-1,8%
Diftar / ophaalronde	0,5	3,6	5,1	6,5	6,1	6,5	82,8%
Afgifte zakken, klevers	17,9	15,4	14,5	13,0	12,7	12,6	-8,1%
Gebruik gemeentelijke containers	0,9	0,4	0,4	0,4	0,6	0,3	-9,6%
Toegang containerpark	0,3	1,0	0,9	0,9	0,9	1,1	29,9%
Grof vuil	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	-17,1%
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-31,3%
Sluikstorten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	-7,5%
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Bedrijfsbelastingen	31,3	23,5	26,5	27,3	26,3	26,2	-4,2%
Algemene bedrijfsbelasting	0,0	2,1	4,2	3,1	3,6	3,3	
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-11,2%
Drijfkracht	9,6	4,0	3,2	5,8	4,3	4,4	-18,4%
Groeven: zand, klei, kiezel	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-14,4%
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,6	4,1	4,5	4,4	4,4	4,5	64,1%
Jaarlijkse milieubelasting	4,7	6,1	6,0	5,8	5,7	5,7	5,0%
Diftar / ophaalronde	5,3	6,1	6,8	7,4	7,0	7,4	7,5%
Afgifte zakken, klevers	7,9	8,7	8,3	7,2	6,8	7,0	-3,7%
Gebruik gemeentelijke containers	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	-3,7%
Toegang containerpark	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	-4,4%
Grof vuil	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,7%
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-31,6%
Sluikstorten	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	-7,1%
Reinigen openbare weg	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	64,8%
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,5	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	16,2%
Bedrijfsbelastingen	23,1	25,3	26,1	27,6	27,1	28,0	4,0%
Algemene bedrijfsbelasting	1,9	2,6	2,8	3,5	3,0	3,0	11,0%
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-11,0%
Drijfkracht	10,3	8,5	7,9	8,5	8,6	8,8	-4,3%
Groeven: zand, klei, kiezel	0,1	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	54,6%
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,3%
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7%
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,8%

€/inw

LUBBEEK

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,0	0,0	0,7	0,3	0,3	0,3	
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-clubs	0,0	0,0	1,4	0,9	0,9	0,9	
Banken en financieringsinstellingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Taxidiensten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stortplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kamers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kampeertreinen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Reclameborden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lichtreclames	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding kosteloos drukwerk	0,0	0,0	7,3	11,3	3,9	5,9	
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere bedrijfsbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-clubs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Banken en financieringsinstellingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Taxidiensten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-41,5%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	7,1%
Stortplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kamers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kampeertreinen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Reclameborden	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	
Lichtreclames	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding kosteloos drukwerk	1,1	1,3	5,9	6,5	6,6	7,3	56,2%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere bedrijfsbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	44,8%
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,1%
Privé-clubs	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Banken en financieringsinstellingen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-15,4%
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,1%
Taxidiensten	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	-15,9%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	53,6%
Stortplaatsen	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	27,1%
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,7%
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	97,8%
Verblijfsbelasting	8,8	4,0	4,3	4,0	4,4	4,1	-15,7%
Kamers	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	91,9%
Kampeertreinen	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,5%
Reclameborden	0,7	0,4	0,7	0,5	0,5	0,5	-7,4%
Lichtreclames	0,4	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	5,6%
Verspreiding kosteloos drukwerk	5,6	8,5	9,6	9,3	8,8	9,4	12,1%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,6%
Andere bedrijfsbelastingen	4,9	2,5	2,3	2,6	2,6	2,6	-14,5%

Gewest (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	7,8%
Barpersoneel	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-23,6%
Privé-clubs	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	-23,3%
Banken en financieringsinstellingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-5,1%
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,6%
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	107,8%
Taxidiensten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,1%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	20,9%
Stortplaatsen	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-9,9%
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1%
Tanks en vergaarbakken	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-16,4%
Verblijfsbelasting	2,3	1,6	2,0	2,0	2,0	2,1	-3,1%
Kamers	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	44,1%
Kampeertreinen	0,3	1,6	1,4	1,4	1,6	1,6	54,0%
Reclameborden	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	2,8%
Lichtreclames	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	1,2%
Verspreiding kosteloos drukwerk	3,6	5,6	6,4	6,4	6,1	6,4	14,6%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,1%
Andere bedrijfsbelastingen	2,0	2,6	2,6	2,9	2,9	3,1	8,7%

€/inw

	LUBBEEK							Cluster (E)						
	Rekeningen				Begroting	Evolutie	Rekeningen				Begroting	Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen vertoningen/vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vertoningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openbare bals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen gebruik v/h openbare domein	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7		0,6	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	19,5%
Plaatsrecht markten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	
Plaatsrecht kermissen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Kaairechten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dagbladkiosken, handelsinrichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,0%
Strandexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Benzine-, olie- en persdrukpompen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Automatische verdelers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Standplaatsen huurrijtuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Terrassen, tafels, stoelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masten en pylonen	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere inname openbaar domein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	93,3%
Parkeren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,6	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	-14,7%
Andere belastingen openbaar domein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	

	Provincie (E)							Gewest (E)						
	Rekeningen				Begroting	Evolutie	Rekeningen				Begroting	Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen vertoningen/vermakelijkheden	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	112,4%	0,1	0,2	0,4	0,3	0,6	0,6	63,6%
Vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,1	0,0	0,1	0,1	0,4	0,3	61,7%
Vertoningen	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2		0,0	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	89,1%
Openbare bals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-22,6%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-14,1%
Belastingen gebruik v/h openbare domein	15,5	10,9	11,9	10,8	13,0	13,1	-4,2%	8,4	9,3	9,2	8,8	9,2	9,2	2,4%
Plaatsrecht markten	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	-2,2%	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	-1,7%
Plaatsrecht kermissen	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-1,9%	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	-2,1%
Kaairechten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	92,7%
Dagbladkiosken, handelsinrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-4,1%	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-24,4%
Strandexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-15,5%
Benzine-, olie- en persdrukpompen	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	43,5%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	22,2%
Automatische verdelers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Standplaatsen huurrijtuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,3%
Terrassen, tafels, stoelen	0,1	0,1	0,5	0,1	0,3	0,3	28,2%	0,3	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	20,6%
Masten en pylonen	0,0	0,3	0,5	0,4	1,2	1,1	224,2%	0,3	0,4	0,5	0,5	0,8	0,7	32,7%
Andere inname openbaar domein	0,1	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	49,9%	0,3	1,0	0,8	0,9	1,1	0,9	34,1%
Parkeren	11,4	6,2	6,6	6,3	7,5	7,6	-10,0%	4,2	4,2	4,1	3,9	3,9	4,1	-1,8%
Andere belastingen openbaar domein	1,4	1,2	0,9	1,1	1,0	1,0	-7,5%	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	-5,1%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	7,3	45,1	54,7	49,2	34,2	34,4	47,0%
Bouwen	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Niet-bebouwde gronden	6,6	44,2	50,6	43,1	29,0	29,2	44,9%
Niet-bebouwde percelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstaande woningen en gebouwen	0,0	0,0	1,1	3,0	2,1	2,1	
Krotten, verwaarloosde woningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tweede verblijven	0,0	1,0	3,1	3,0	3,0	3,1	261,8%
Andere belastingen op het patrimonium	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Algemene gemeentebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Honden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,5	0,4	0,5	0,3	0,0	0,6	-55,5%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	9,9	10,8	11,6	13,5	11,6	12,5	4,0%
Bouwen	2,0	1,8	1,4	2,5	1,3	1,4	-9,0%
Niet-bebouwde gronden	1,6	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	3,5%
Niet-bebouwde percelen	3,1	1,8	2,4	2,5	2,2	2,4	-8,2%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstaande woningen en gebouwen	0,0	1,0	1,4	1,8	1,5	1,9	
Krotten, verwaarloosde woningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-11,8%
Tweede verblijven	3,0	4,4	4,5	4,7	4,6	4,8	10,9%
Andere belastingen op het patrimonium	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Algemene gemeentebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Honden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,2	0,2	0,2	0,6	1,4	1,3	55,8%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	7,4	13,5	12,1	11,0	14,3	11,7	17,9%
Bouwen	4,3	2,9	3,1	3,4	2,7	2,0	-11,5%
Niet-bebouwde gronden	0,2	1,4	1,6	1,5	1,6	1,5	67,4%
Niet-bebouwde percelen	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,4	4,5%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,4	5,2%
Leegstaande woningen en gebouwen	0,7	2,1	2,2	2,5	1,9	2,7	26,4%
Krotten, verwaarloosde woningen	0,0	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	223,5%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	56,3%
Tweede verblijven	0,9	6,2	4,1	2,1	6,9	4,3	66,1%
Andere belastingen op het patrimonium	0,7	0,1	0,4	0,4	0,2	0,1	-30,7%
Andere belastingen	0,4	2,3	4,5	2,4	2,5	1,9	61,5%
Algemene gemeentebelasting	0,0	2,0	2,1	2,1	1,7	1,7	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,2%
Honden	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-49,5%
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,3	0,3	0,3	0,9	2,7	3,1	70,5%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	15,2	21,2	21,7	21,9	24,0	23,3	12,1%
Bouwen	1,7	1,4	1,3	1,5	1,2	1,0	-8,6%
Niet-bebouwde gronden	0,7	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	17,8%
Niet-bebouwde percelen	0,9	0,8	1,0	0,9	1,0	0,9	0,3%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	3,5%
Leegstaande woningen en gebouwen	0,9	1,7	1,8	2,2	2,4	2,4	28,0%
Krotten, verwaarloosde woningen	0,4	1,0	1,0	0,9	1,3	1,4	36,2%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,1	0,4	0,1	0,3	0,1	0,2	23,8%
Tweede verblijven	9,6	14,1	14,3	13,9	15,3	14,8	12,6%
Andere belastingen op het patrimonium	0,8	0,4	0,5	0,5	1,1	0,9	10,1%
Andere belastingen	8,4	9,1	9,3	8,5	8,4	8,1	0,3%
Algemene gemeentebelasting	8,2	8,4	8,5	8,2	7,9	7,8	-0,9%
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,8%
Honden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-45,8%
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,3	0,7	1,4	1,8	2,1	2,4	58,1%

Beschrijving van het detail van de lokale fiscaliteit

Op basis van de digitale rapportering is er een volledig detail gemaakt van de opbrengsten die vallen onder de **lokale fiscaliteit**. Deze specifieke opbrengsten stemmen overeen met volgende rekeningnummers en beschrijvingen:

- 730 Aanvullende belastingen
- 731 Belastingen op prestaties
- 732 Verhaalbelastingen
- 733 Belasting inzake openbare hygiëne
- 734 Bedrijfsbelastingen
- 735 Belastingen op vertoningen en gemakkelikheden
- 736 Belastingen op het gebruik van het openbaar domein
- 737 Belastingen op patrimonium
- 738 Andere belastingen

Bijlage 10b.
Belfius - Individueel Financieel Profiel
begroting 2018

Individueel Financieel Profiel

LUBBEEK

NIS-code : 24066

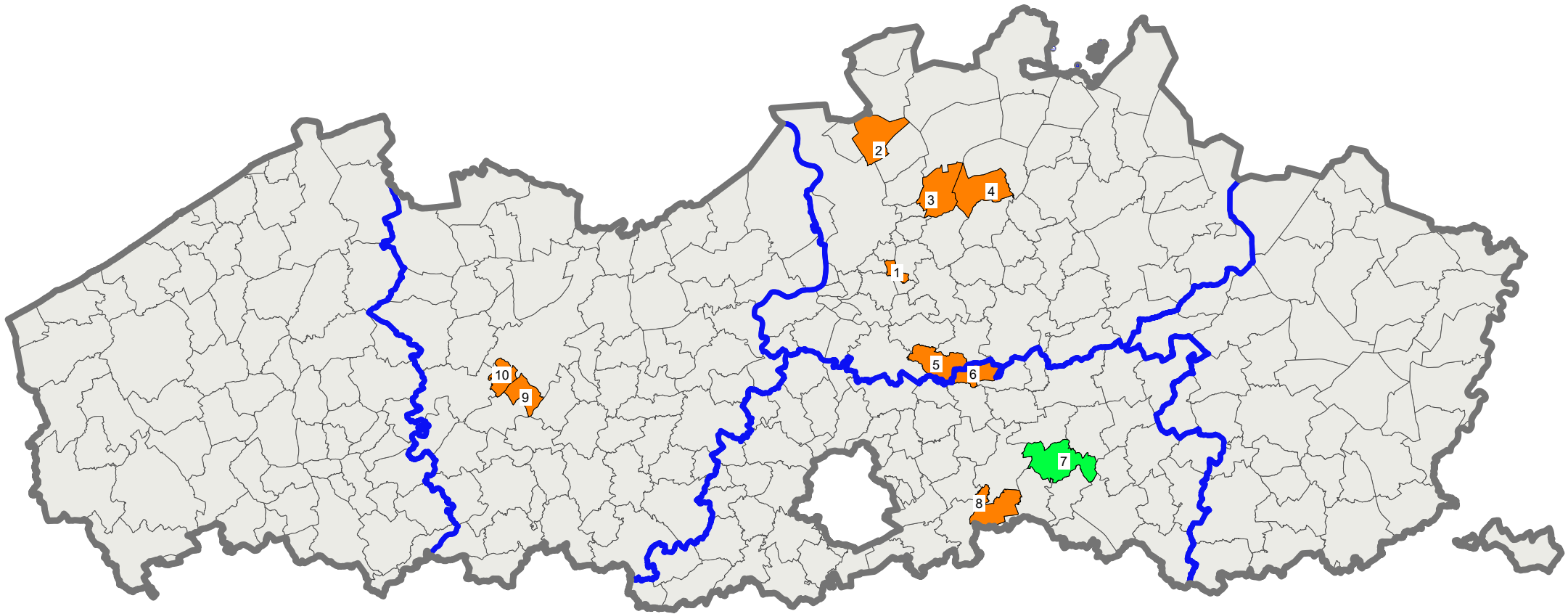
Aantal inwoners op 1/1/2018 : 14.393

Afdruk op : 09/01/2019

Opgenomen gegevens :

Rekeningen : 2013, 2014, 2015, 2016, 2017

Begroting : 2018

Legende :

 LUBBEEK

 V1

 Andere gemeenten

 Provinciegrenzen

Gemeenten van de Cluster :

1 - HOVE

2 - KAPELLEN

3 - SCHILDE

4 - ZOERSEL

5 - BONHEIDEN

6 - KEERBERGEN

7 - LUBBEEK

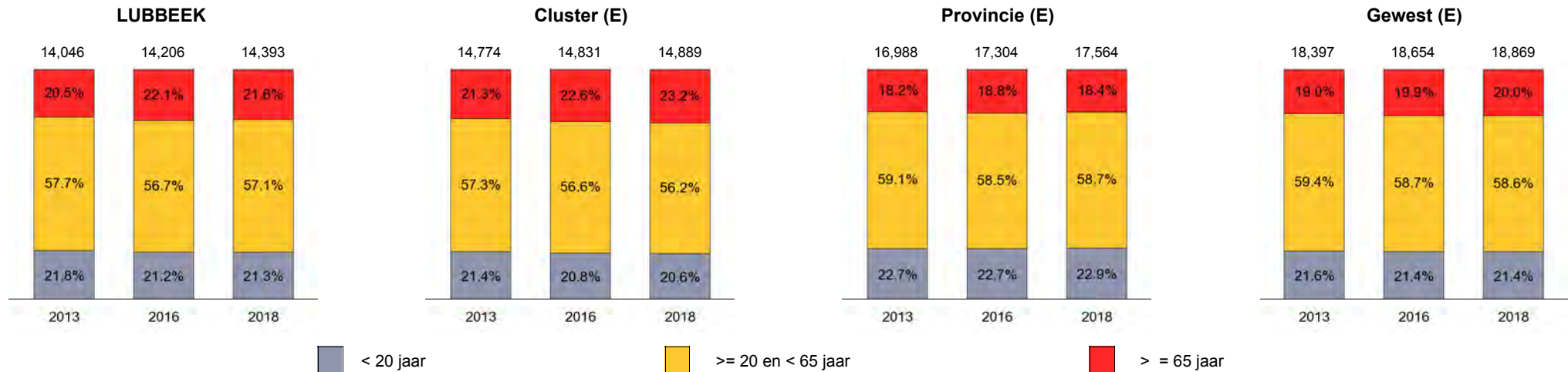
8 - OUD-HEVERLEE

9 - DE PINTE

10 - SINT-MARTENS-LATEM

	LUBBEEK	Cluster (E)	Provincie (E)	Gewest (E)
		(9/9)	(63/64)	(302/305)
DEMOGRAFIE				
(gemiddeld) bevolkingsaantal op 1/1/2018	14.393	14.889	17.564	18.869
Demografische structuur op 1/1/2018				
< 20 jaar	21,3%	20,6%	22,9%	21,4%
>= 20 en < 65 jaar	57,1%	56,2%	58,7%	58,6%
> = 65 jaar	21,6%	23,2%	18,4%	20,0%
Demografische groei over 5 jaar (2012-2017)				
Natuurlijke groei	0,1%	-1,5%	0,7%	0,2%
Migratie	3,0%	2,4%	3,3%	2,8%
Totaal	3,2%	0,8%	4,0%	3,0%
Gemiddelde leeftijd (2015)	43,0	43,8	41,2	42,1
ACTIVITEIT EN INKOMENS				
Werkloosheidsgraad (2016)	4,1%	5,2%	6,1%	6,6%
Begunstigden R.M.I / bevolking (2017)	0,33%	0,18%	0,51%	0,49%
Gemiddeld inkomen / aangifte (2016)	43.302	43.257	37.739	34.109
(gemiddeld) aantal aangiften (2016)	7.775	8.266	9.523	10.558
Aantal sociale woningen / 1000 inwoners (2017)	1	4	15	20
Kadastraal inkomen per inwoner (2017)	635	781	730	635
- onbebouwde terreinen	10	3	9	10
- woningen	557	713	542	442
- industrie	34	21	85	115
- handel en burelen	22	30	69	50
- publieke gebouwen en publiek gebruik	12	14	25	18
GEMEENTELIJK WEGENNET				
Gemeentelijk wegennet (km)	201	123	154	166
Bevolkingsdichtheid - inwoners / km² (2017)	312	586	546	439
PERSONEEL / 1000 inwoners VTE (2016)				
(gemiddeld) aantal vastbenoemden	2,3	2,8	2,8	2,7
(gemiddeld) aantal contractuelen	3,5	3,2	3,3	4,1
(gemiddeld) aantal gesco's	0,0	0,0	0,0	0,0
Andere personeelsleden	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal personeel	5,8	5,9	6,1	6,8
AANSLAGVOETEN EN FISCAAL RENDEMENT				
Aanvullende personenbelasting (2018)				
Aanslagvoet (%)	7,50%	6,33%	7,21%	7,31%
Waarde van 1%	886.171	908.190	887.101	792.253
Waarde van 1% per inwoner	62	62	51	43
Opcentiemen op de onroerende voorheffing (2018)				
Aanslagvoet (opc)	614	607	774	905
Waarde van 100 opcentiemen	581.861	758.249	785.882	715.096
Waarde van 100 opcentiemen per inwoner	40	52	47	40

Grafiek 1: Bevolkingsevolutie

■ < 20 jaar

■ >= 20 en < 65 jaar

■ >= 65 jaar

	LUBBEK	Cluster (E)	Provincie (E)	Gewest (E)
EVOLUTIE VAN DE SOCIALE INDICATOREN				
Werkloosheidsgraad (2013-2016)	0,5%	0,2%	0,2%	0,1%
Begunstigden R.M.I / bevolking (2013-2017)	51,1%	42,7%	55,3%	45,7%
Gemiddelde leeftijd (2013-2015)	1,0%	1,1%	0,4%	0,8%
EVOLUTIE VAN DE INKOMENS				
Gemiddeld inkomen/aangifte (2012-2016)	10,6%	13,3%	11,2%	11,7%
(gemiddeld) aantal aangiften (2012-2016)	2,4%	0,4%	1,3%	1,2%
Kadastraal inkomen per inwoner (2013-2017)	5,0%	3,7%	0,0%	0,4%
- onbebouwde terreinen	-2,0%	4,6%	-1,5%	1,8%
- woningen	4,8%	4,1%	2,3%	3,9%
- industrie	-2,2%	-7,4%	-12,3%	-12,1%
- handel en burelen	0,7%	-3,5%	-3,5%	-2,6%
- publieke gebouwen en publiek gebruik	89,8%	21,3%	9,3%	21,0%
EVOLUTIE PERSONEELSBEZETTING (2013-2016)				
(gemiddeld) aantal vastbenoemden / 1000 inw	-12,1%	-8,4%	-7,7%	-10,1%
(gemiddeld) aantal contractuelen / 1000 inw	-0,9%	-1,9%	-9,9%	-6,6%
(gemiddeld) aantal gesc'o's / 1000 inw				
Andere personeelsleden / 1000 inw				
Totaal personeel / 1000 inw	-5,6%	-5,0%	-8,4%	-7,8%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.161	1.152	1.252	1.231	1.287	1.369	2,6%
Algemeen bestuur	341	231	241	253	279	307	-4,9%
Mobiliteit	29	45	49	48	55	55	17,4%
Natuur en milieubeheer	86	77	68	73	74	78	-3,7%
Veiligheidszorg	142	117	157	121	124	128	-3,3%
Politie	79	84	86	91	92	95	3,9%
Brandweer	63	32	69	29	32	33	-15,6%
Ondernemen en werken	1	3	4	5	6	8	47,3%
Toerisme	1	1	1	1	1	1	-2,0%
Wonen en ruimtelijke ordening	14	52	52	52	61	72	46,0%
Cultuur en vrije tijd	110	99	96	98	98	118	-2,8%
Kunst en cultuur	47	34	32	32	36	39	-6,3%
Sport	25	27	24	25	27	39	2,1%
Jeugd	23	18	17	15	17	20	-7,8%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	12	9	10	12	9	7	-6,8%
Onderwijs	221	305	337	345	353	368	12,5%
Zorg en opvang	167	180	192	188	193	193	3,7%
Saldo onderwijs	-34	-38	-36	-38	-37	-52	-1,8%
Saldo brandweer	-63	-32	-69	-29	-32	-33	15,6%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.041	1.023	1.024	1.031	1.074	1.143	0,8%
Algemeen bestuur	239	272	284	293	305	330	6,3%
Mobiliteit	102	47	43	42	41	49	-20,5%
Natuur en milieubeheer	87	92	84	78	83	91	-1,2%
Veiligheidszorg	119	151	145	140	156	150	6,9%
Politie	92	99	105	107	108	108	4,1%
Brandweer	26	51	38	31	45	40	15,1%
Ondernemen en werken	2	3	3	4	4	6	13,4%
Toerisme	2	2	2	2	2	2	-1,7%
Wonen en ruimtelijke ordening	38	50	54	54	56	59	10,0%
Cultuur en vrije tijd	120	117	122	127	131	139	2,3%
Kunst en cultuur	63	52	54	57	59	62	-1,7%
Sport	21	36	38	41	42	43	19,0%
Jeugd	9	14	15	14	14	16	12,4%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	3	3	3	2	2	2	-2,6%
Onderwijs	154	156	156	161	166	174	2,0%
Zorg en opvang	102	95	94	106	108	118	1,4%
Saldo onderwijs	-19	-17	-16	-15	-16	-20	4,5%
Saldo brandweer	-26	-50	-37	-31	-45	-40	-15,2%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.246	1.199	1.180	1.189	1.210	1.325	-0,7%
Algemeen bestuur	229	241	242	249	262	294	3,4%
Mobiliteit	95	60	60	63	65	79	-9,0%
Natuur en milieubeheer	92	93	92	93	92	102	-0,1%
Veiligheidszorg	172	195	176	167	171	181	-0,2%
Politie	109	110	114	119	121	127	2,7%
Brandweer	61	80	57	44	45	47	-7,6%
Ondernemen en werken	8	9	10	11	11	13	7,2%
Toerisme	2	5	5	5	5	6	24,8%
Wonen en ruimtelijke ordening	62	64	66	68	72	77	3,6%
Cultuur en vrije tijd	143	132	134	140	145	161	0,3%
Kunst en cultuur	53	57	59	62	65	71	5,3%
Sport	45	45	45	48	48	54	1,6%
Jeugd	12	12	12	12	13	14	0,8%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	6	6	6	5	5	6	-5,0%
Onderwijs	174	187	188	188	193	202	2,6%
Zorg en opvang	165	168	165	168	161	178	-0,7%
Saldo onderwijs	-18	-17	-16	-18	-19	-27	-0,4%
Saldo brandweer	-34	-43	-39	-40	-43	-47	-6,1%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.220	1.172	1.174	1.189	1.212	1.308	-0,2%
Algemeen bestuur	238	256	264	274	282	314	4,3%
Mobiliteit	96	55	55	56	59	68	-11,3%
Natuur en milieubeheer	95	94	90	89	90	99	-1,1%
Veiligheidszorg	164	174	169	168	170	176	0,9%
Politie	112	112	114	118	120	125	1,6%
Brandweer	49	53	48	44	43	43	-3,3%
Ondernemen en werken	15	17	17	19	20	23	7,9%
Toerisme	8	10	10	11	11	12	8,4%
Wonen en ruimtelijke ordening	65	68	71	74	75	83	3,9%
Cultuur en vrije tijd	168	154	155	159	164	180	-0,6%
Kunst en cultuur	59	64	65	66	66	74	3,1%
Sport	45	51	51	53	55	59	4,7%
Jeugd	13	14	15	15	15	17	4,7%
Eredienst en niet-conf. levensbeschouwing	8	8	8	8	7	8	-3,7%
Onderwijs	130	138	138	140	144	148	2,7%
Zorg en opvang	157	168	165	166	166	178	1,4%
Saldo onderwijs	-14	-12	-12	-13	-14	-18	0,7%
Saldo brandweer	-36	-37	-38	-39	-39	-41	-2,1%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.161	1.152	1.252	1.231	1.287	1.369	2,6%
Goederen en diensten	270	230	242	248	266	321	-0,4%
Bezoldigingen en pensioenen	498	579	607	627	662	699	7,4%
Vastbenoemden	234	164	160	160	161	159	-8,9%
Niet-vastbenoemden	83	146	150	165	191	222	23,1%
Onderwyzend personeel (tlv derden)	143	225	255	260	264	267	16,5%
Andere personeelskosten	37	44	42	43	46	50	5,3%
Toegestane werkingssubsidies	340	306	351	312	321	312	-1,5%
OCMW	125	135	147	139	142	131	3,4%
Politiezone	79	84	86	91	92	95	3,9%
Hulpverleningszone	63	32	69	29	32	33	-15,6%
Andere werkingssubsidies	74	55	49	52	55	53	-7,1%
Financiële uitgaven	37	36	34	41	37	34	-0,1%
Andere operationele uitgaven	15	2	17	3	1	3	-45,5%
Gecorrigeerde uitgaven	1.017	928	996	969	1.022	1.101	0,1%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.041	1.023	1.024	1.031	1.074	1.143	0,8%
Goederen en diensten	232	231	230	238	253	285	2,2%
Bezoldigingen en pensioenen	474	484	489	500	508	539	1,8%
Vastbenoemden	191	188	184	180	176	183	-2,1%
Niet-vastbenoemden	129	136	145	153	163	181	6,0%
Onderwyzend personeel (tlv derden)	163	115	115	120	125	127	-6,5%
Andere personeelskosten	48	45	45	46	45	48	-1,6%
Toegestane werkingssubsidies	252	273	275	267	289	292	3,5%
OCMW	70	66	65	76	73	79	1,1%
Politiezone	92	99	105	107	108	108	4,2%
Hulpverleningszone	25	43	38	31	45	40	15,7%
Andere werkingssubsidies	86	65	66	54	62	65	-7,8%
Financiële uitgaven	18	25	22	20	18	20	-0,2%
Andere operationele uitgaven	23	11	8	6	5	7	-30,9%
Gecorrigeerde uitgaven	929	908	909	911	949	1.016	0,5%

Provincie (E)

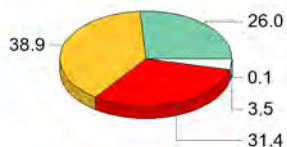
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.246	1.199	1.180	1.189	1.210	1.325	-0,7%
Goederen en diensten	247	238	234	243	250	298	0,3%
Bezoldigingen en pensioenen	543	553	523	526	534	575	-0,4%
Vastbenoemden	236	225	194	191	194	212	-4,7%
Niet-vastbenoemden	134	148	151	158	161	178	4,6%
Onderwyzend personeel (tlv derden)	100	120	122	121	124	121	5,3%
Andere personeelskosten	48	59	56	56	56	63	4,1%
Toegestane werkingssubsidies	332	350	373	376	382	413	3,6%
OCMW	126	126	124	129	124	133	-0,6%
Politiezone	107	106	114	118	120	126	3,1%
Hulpverleningszone	22	36	56	43	44	47	19,0%
Andere werkingssubsidies	76	83	80	86	94	107	5,3%
Financiële uitgaven	44	44	41	36	35	31	-5,3%
Andere operationele uitgaven	14	14	9	9	8	8	-13,5%
Gecorrigeerde uitgaven	1.129	1.079	1.058	1.068	1.085	1.202	-1,0%

Gewest (E)

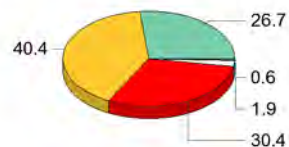
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale uitgaven exploitatierekening	1.220	1.172	1.174	1.189	1.212	1.308	-0,2%
Goederen en diensten	235	232	230	240	248	291	1,4%
Bezoldigingen en pensioenen	531	539	516	525	536	570	0,2%
Vastbenoemden	203	209	186	184	183	194	-2,6%
Niet-vastbenoemden	172	184	186	195	206	225	4,7%
Onderwyzend personeel (tlv derden)	79	96	99	101	103	102	6,8%
Andere personeelskosten	46	50	45	44	44	48	-1,2%
Toegestane werkingssubsidies	315	348	378	382	388	408	5,3%
OCMW	117	122	121	123	121	127	0,9%
Politiezone	109	111	114	118	119	124	2,4%
Hulpverleningszone	12	16	45	43	43	42	36,9%
Andere werkingssubsidies	87	100	98	99	104	115	4,6%
Financiële uitgaven	38	41	38	33	31	30	-4,8%
Andere operationele uitgaven	10	12	12	9	8	9	-4,3%
Gecorrigeerde uitgaven	1.124	1.075	1.073	1.087	1.107	1.204	-0,4%

Grafiek 2: Economische verdeling van de uitgaven (in % van de gecorrigeerde uitgaven - 2017)

LUBBEK

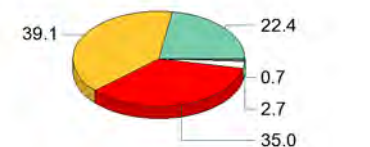
Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Andere operationele uitgaven

Financiële uitgaven

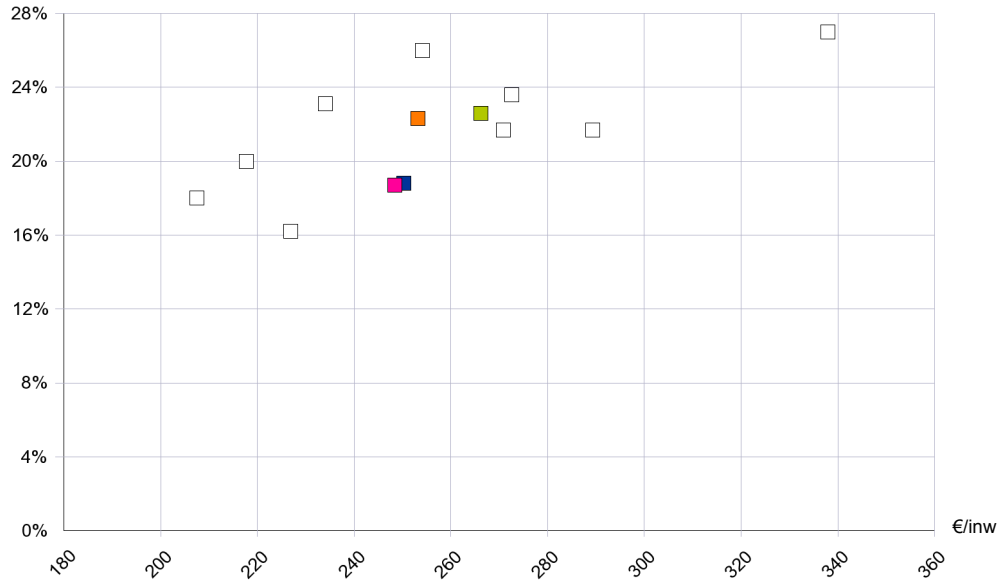
Toegestane werkingssubsidies

Bezoldigingen en pensioenen

Goederen en diensten

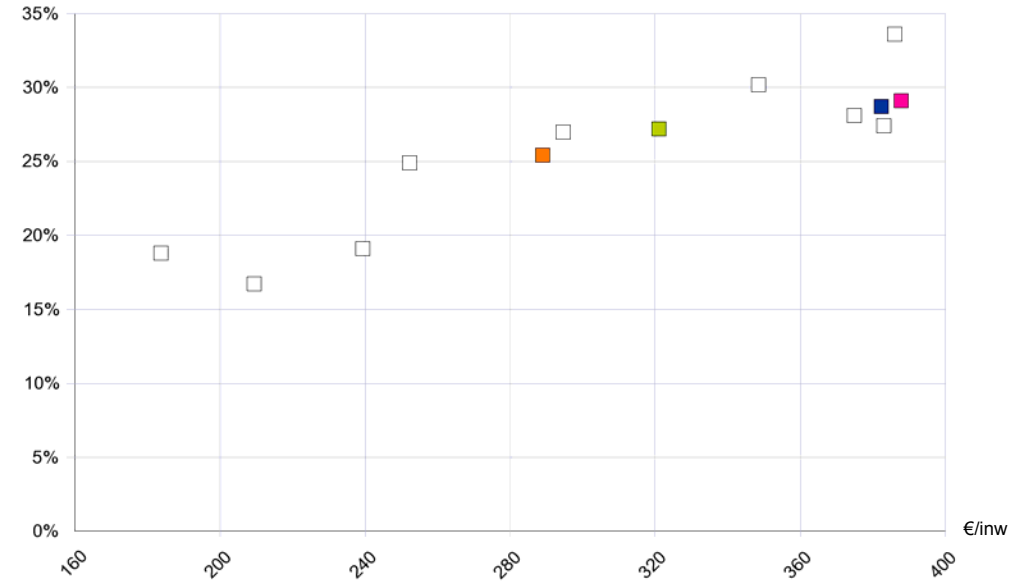
Grafiek 3: Goederen en diensten

% van de gecorrigeerde ontvangsten

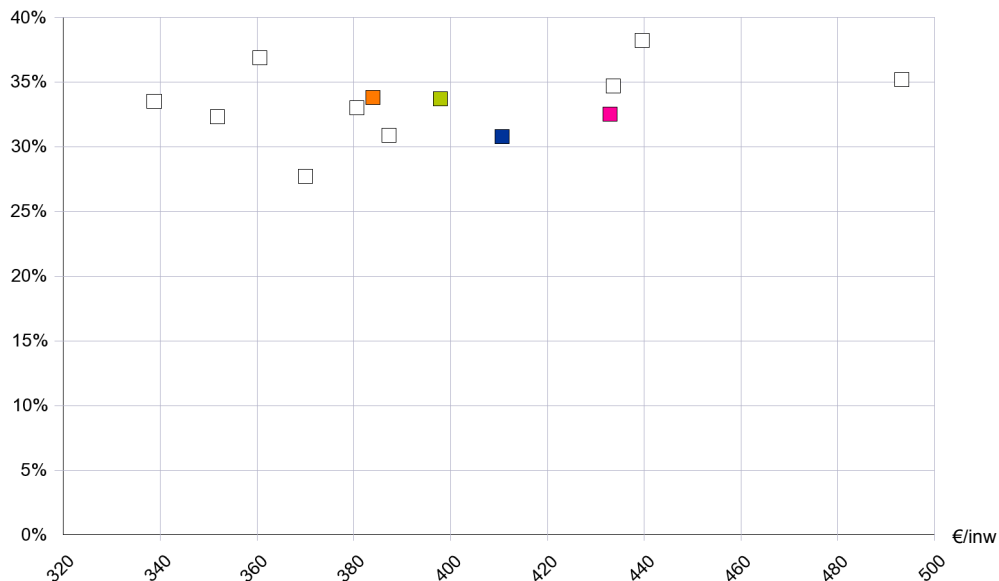
Grafiek 5: Werkingsubsidies

% van de gecorrigeerde ontvangsten

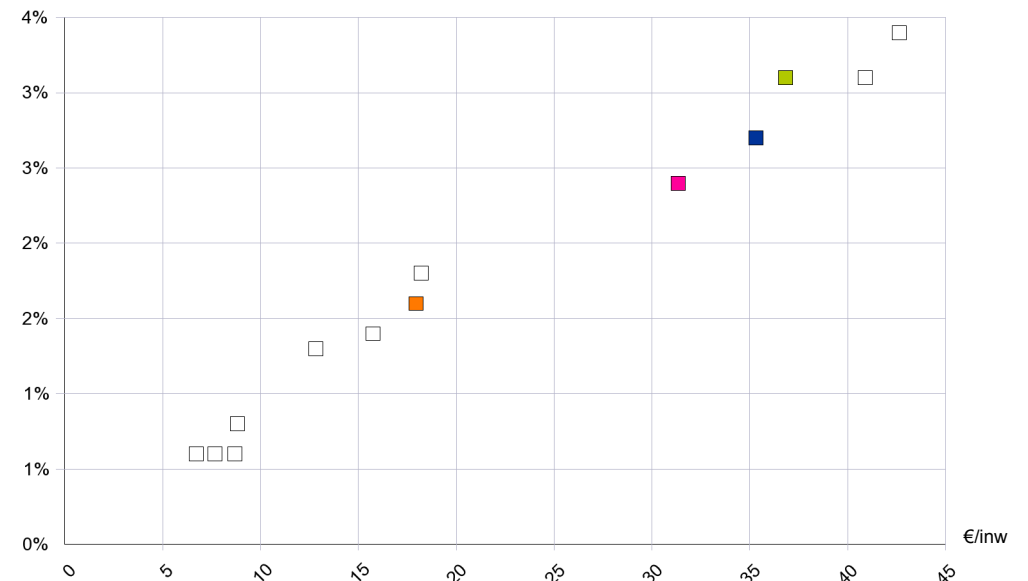
Grafiek 4: Bezoldigingen en pensioenen

% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 6: Financiële uitgaven

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.168	1.364	1.551	1.510	1.445	1.447	5,5%
Ontvangsten uit de werking	82	56	61	64	63	75	-6,4%
Fiscale ontvangsten	647	761	845	899	826	825	6,3%
APB	385	400	465	510	468	462	5,0%
OV	236	244	245	242	249	248	1,3%
Andere aanvullende belastingen	17	17	17	17	17	18	0,7%
Andere belastingen	9	100	119	130	92	97	78,2%
Werkingsubsidies	374	465	495	514	524	527	8,8%
Gemeentefonds	137	141	134	138	142	145	0,8%
Specifieke werkingsubsidies	0	44	68	69	70	75	
Overige werkingsubsidies	237	280	292	307	312	307	7,1%
Financiële ontvangsten	61	44	146	29	26	14	-19,5%
Andere operationele ontvangsten	4	37	4	4	6	5	10,4%
Gecorrigeerde ontvangsten	1.025	1.139	1.295	1.248	1.179	1.179	3,6%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.046	1.155	1.254	1.252	1.262	1.238	4,8%
Ontvangsten uit de werking	69	56	66	75	78	77	3,0%
Fiscale ontvangsten	618	722	767	782	763	767	5,4%
APB	295	346	370	402	384	386	6,8%
OV	272	297	312	306	309	309	3,3%
Andere aanvullende belastingen	35	18	18	18	18	19	-14,8%
Andere belastingen	54	61	66	55	52	53	-1,1%
Werkingsubsidies	310	312	320	335	337	339	2,2%
Gemeentefonds	106	110	111	111	114	118	1,8%
Specifieke werkingsubsidies	2	21	29	55	59	59	120,6%
Overige werkingsubsidies	238	181	180	169	165	162	-8,8%
Financiële ontvangsten	43	47	85	44	64	38	10,6%
Andere operationele ontvangsten	11	17	15	16	20	17	16,6%
Gecorrigeerde ontvangsten	934	1.040	1.139	1.132	1.137	1.111	5,0%

Provincie (E)

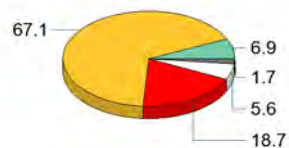
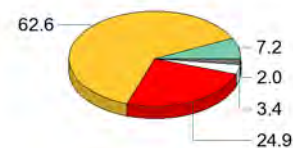
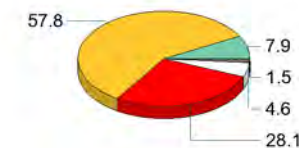
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.284	1.424	1.460	1.437	1.456	1.436	3,2%
Ontvangsten uit de werking	96	102	100	101	96	95	-0,1%
Fiscale ontvangsten	697	792	827	828	833	826	4,6%
APB	290	337	359	379	371	364	6,3%
OV	317	347	353	338	345	346	2,1%
Andere aanvullende belastingen	52	18	18	19	20	20	-21,3%
Andere belastingen	90	89	97	91	97	95	2,1%
Werkingsubsidies	430	451	445	443	454	457	1,4%
Gemeentefonds	179	184	189	195	206	212	3,5%
Specifieke werkingsubsidies	18	30	28	52	66	58	37,6%
Overige werkingsubsidies	208	232	228	196	183	187	-3,2%
Financiële ontvangsten	51	60	67	45	47	40	-1,8%
Andere operationele ontvangsten	18	18	20	20	26	18	9,2%
Gecorrigeerde ontvangsten	1.166	1.303	1.337	1.315	1.331	1.313	3,4%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale ontvangsten exploitatierekening	1.274	1.378	1.439	1.431	1.437	1.426	3,1%
Ontvangsten uit de werking	93	102	104	105	106	106	3,4%
Fiscale ontvangsten	671	740	762	776	770	775	3,5%
APB	253	276	294	318	311	307	5,3%
OV	318	346	347	335	336	343	1,4%
Andere aanvullende belastingen	69	17	17	17	18	18	-28,9%
Andere belastingen	82	101	105	105	106	107	6,6%
Werkingsubsidies	438	452	454	469	477	479	2,2%
Gemeentefonds	208	226	231	238	245	252	4,1%
Specifieke werkingsubsidies	23	30	34	60	78	73	35,1%
Overige werkingsubsidies	172	195	189	171	155	154	-2,5%
Financiële ontvangsten	58	63	99	57	63	50	2,2%
Andere operationele ontvangsten	19	21	20	24	20	17	1,9%
Gecorrigeerde ontvangsten	1.178	1.280	1.339	1.329	1.332	1.323	3,1%

Grafiek 7: Economische verdeling van de exploitatie-ontvangsten (in % van de gecorrigeerde ontvangsten - Rekening 2017)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

■ Andere operationele ontvangsten

□ Financiële ontvangsten

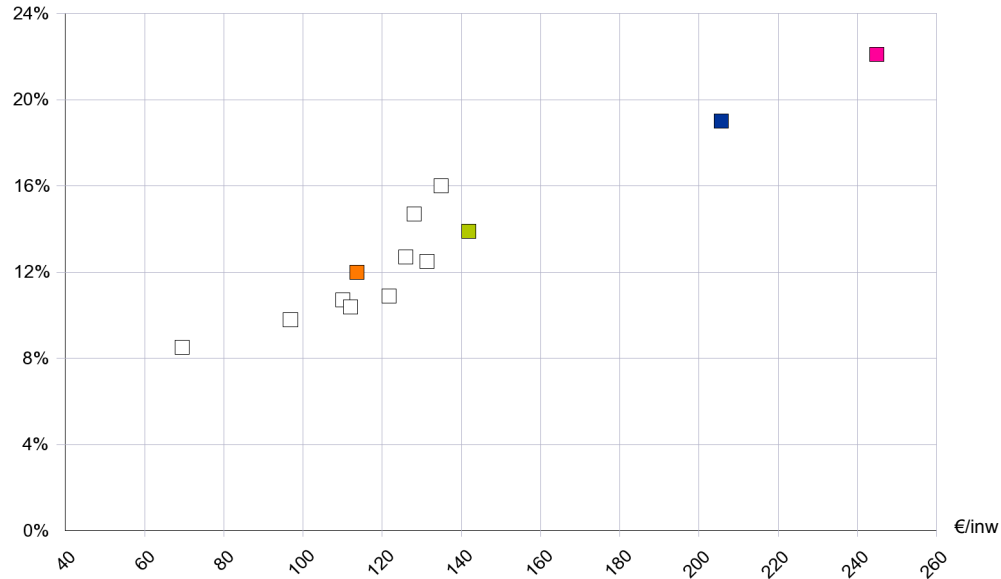
■ Werkingsubsidies

■ Fiscale ontvangsten

■ Ontvangsten uit de werking

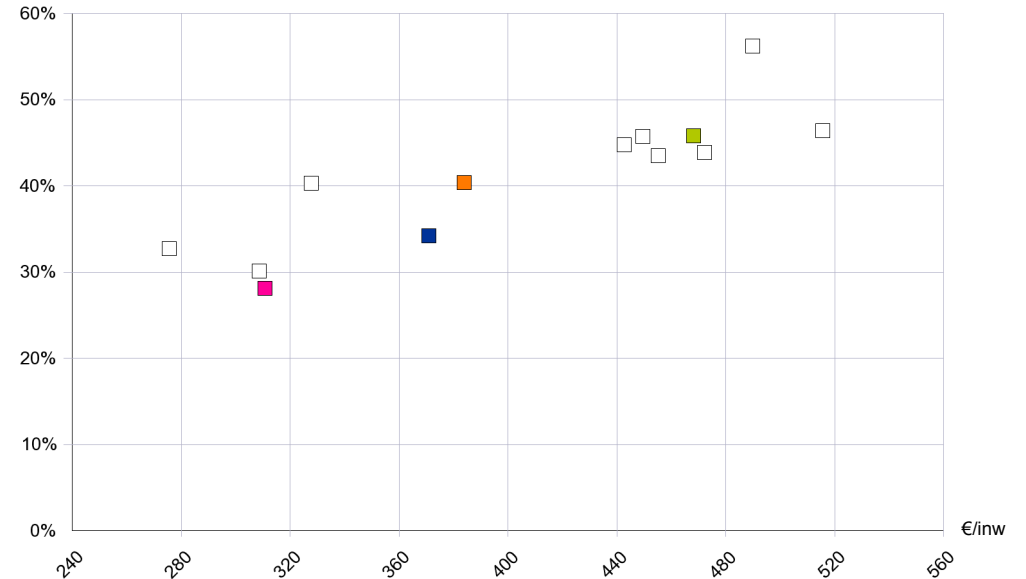
Grafiek 8: Ontvangsten gemeentefonds

% van de gecorrigeerde uitgaven

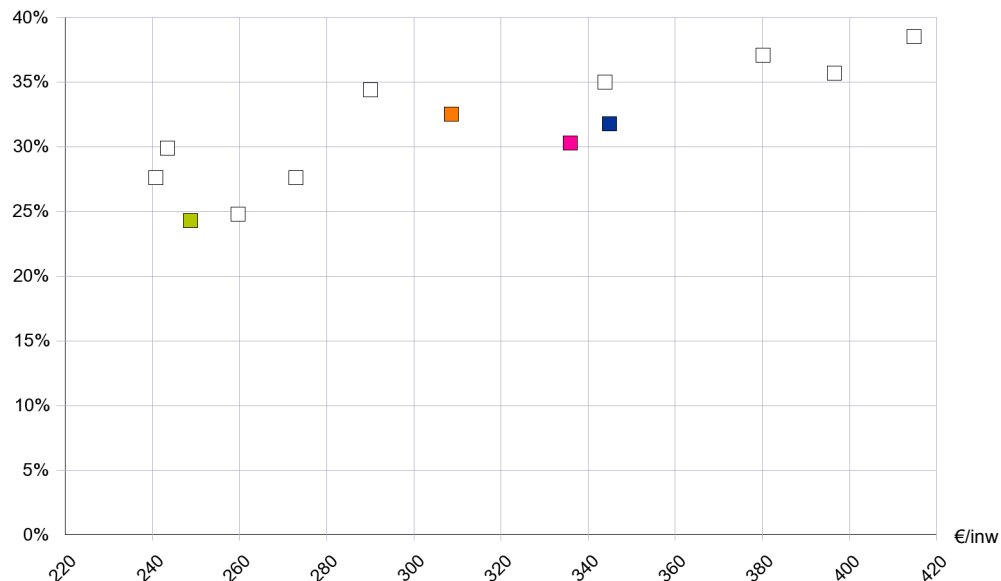
Grafiek 10: Ontvangsten aanvullende personenbelasting

% van de gecorrigeerde uitgaven

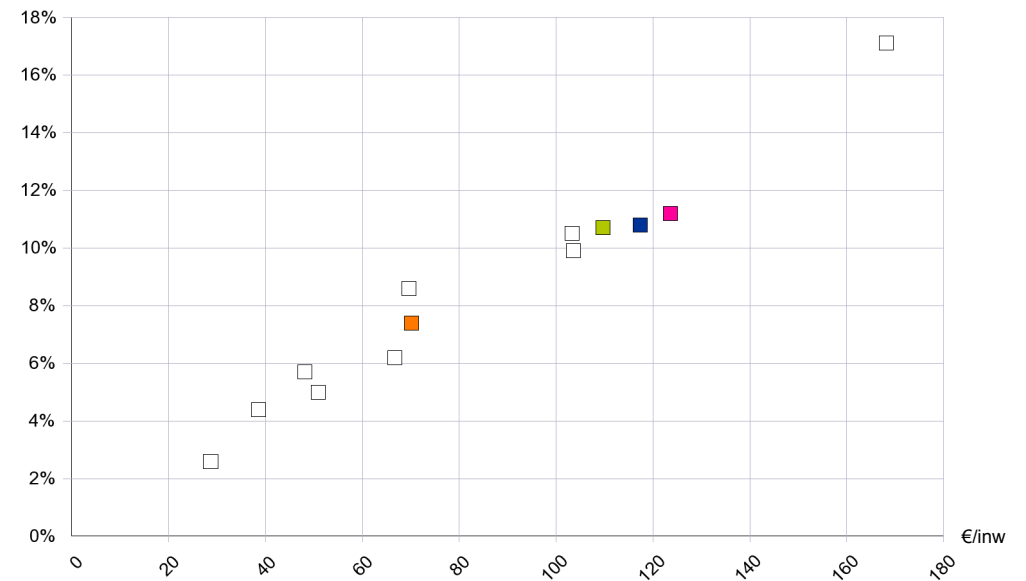
Grafiek 9: Ontvangsten onroerende voorheffing

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 11: Ontvangsten andere (aanvullende) belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

LUBBEEK

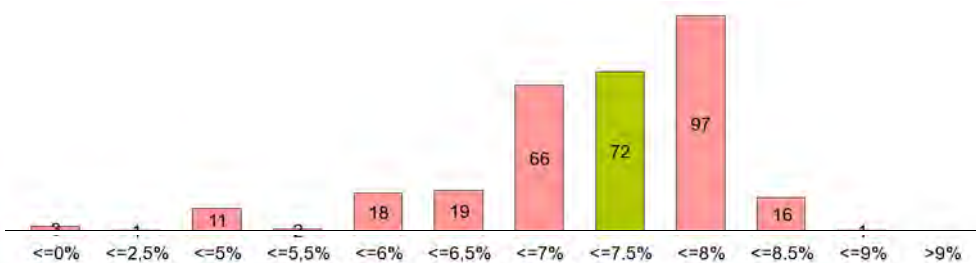
Cluster (E)

Provincie (E)

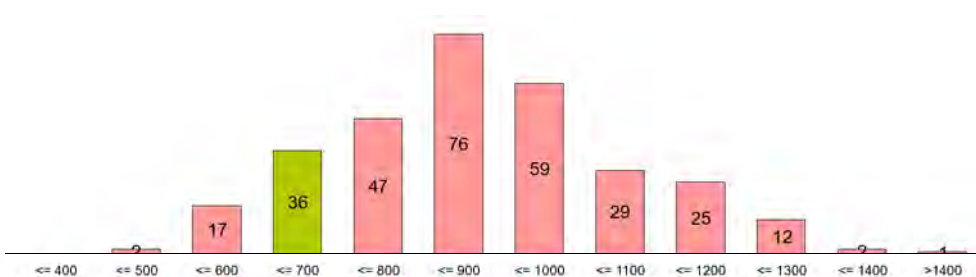
Gewest (E)

	LUBBEK			Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2013	2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017
Aanvullende personenbelasting												
Aanslagvoet	7,50%	7,50%	0,0%	6,31%	6,32%	0,0%	7,26%	7,24%	-0,1%	7,35%	7,34%	0,0%
Waarde 1% APB	721.561	890.655	5,4%	691.501	903.790	6,9%	679.166	893.759	7,1%	632.914	793.418	5,8%
Waarde 1% APB / inwoner	51	62	5,0%	48	62	6,8%	40	52	6,3%	35	43	5,3%
Ontvangsten APB / inwoner	385	468	5,0%	295	384	6,8%	290	371	6,3%	253	311	5,3%
Ontvangsten APB / gecorr. uitgaven	37,9%	45,8%	4,9%	31,8%	40,4%	6,2%	25,7%	34,2%	7,4%	22,5%	28,1%	5,7%
Ontvangsten APB / actieve bevolking	850	1.033	5,0%	667	874	7,0%	638	825	6,7%	546	677	5,6%
Opcentiemen Onroerende Voorheffing												
Aanslagvoet	975	975	0,0%	958	996	1,0%	1.174	1.230	1,2%	1.399	1.440	0,7%
Waarde van 100 opc	339.736	363.935	1,7%	418.875	460.910	2,4%	459.280	489.596	1,6%	419.336	437.556	1,1%
Waarde van 100 opc / inwoner	24	26	1,3%	30	32	1,8%	28	29	0,9%	24	24	0,4%
Ontvangsten OV / inwoner	236	249	1,3%	272	309	3,3%	317	345	2,1%	318	336	1,4%
Ontvangsten OV / gecorr. uitgaven	23,2%	24,3%	1,2%	29,2%	32,5%	2,7%	28,1%	31,8%	3,1%	28,3%	30,3%	1,7%
Andere belastingen per inwoner	26	110	43,1%	51	70	8,3%	89	117	7,1%	100	124	5,4%
Relative evolutie belastingen												
Totale fiscale ontvangsten	647	826	6,3%	618	763	5,4%	697	833	4,6%	671	770	3,5%
Totale gecorrigeerde ontvangsten	1.025	1.179	3,6%	934	1.137	5,0%	1.166	1.331	3,4%	1.178	1.332	3,1%
Fiscale druk												
Gecentraliseerde belastingen	89	87	-2	76	76	0	90	89	-1	99	97	-2
Andere belastingen	25	85	60	49	55	6	86	91	6	96	96	0
Totale fiscale druk	81	87	6	73	73	0	90	90	0	98	96	-2

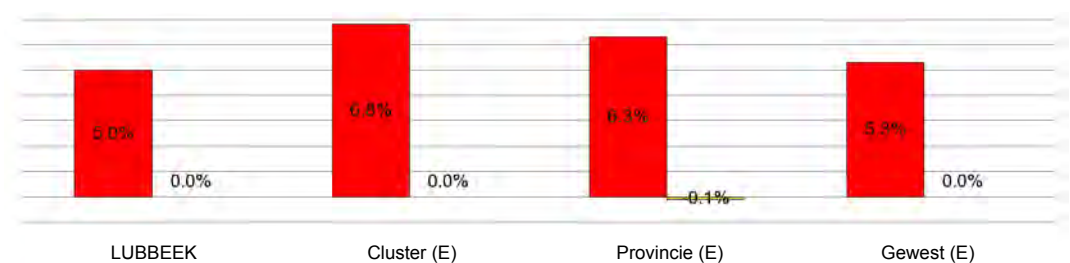
Grafiek 12: Spreiding van de aanslagvoeten APB - Vlaanderen (2018)

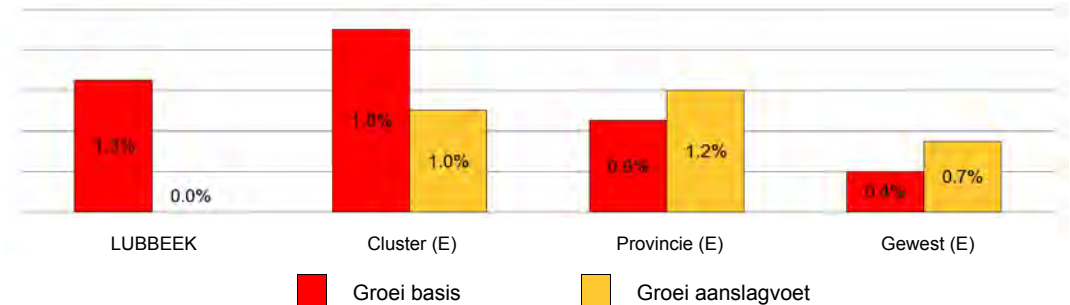
Grafiek 13: Spreiding van de aanslagvoeten OV - Vlaanderen (2018)

Grafiek 14: Gemiddelde evolutie van de ontvangsten APB (in % - 2013-2017)

Grafiek 15: Gemiddelde evolutie van de ontvangsten OV (in % - 2013-2017)

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	7	211	299	279	157	78	115,8%
Uitgaven	1.161	1.152	1.252	1.231	1.287	1.369	2,6%
Ontvangsten	1.168	1.364	1.551	1.510	1.445	1.447	5,5%
Investeringsrekening	-102	-312	-139	-278	-73	-280	8,1%
Uitgaven	103	313	144	281	220	286	20,9%
Ontvangsten	1	1	5	3	148	7	238,2%
Andere	-4	272	89	-85	-79	-80	-116,0%
Uitgaven	95	96	214	112	106	108	2,8%
Periodieke aflossingen	95	96	104	112	106	108	2,8%
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	92	368	303	27	27	27	-26,1%
Op te nemen leningen en leases	92	368	289	0	0	0	
Terugvordering van aflossingen	0	0	14	27	27	27	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-98	171	249	-84	6	-282	19,8%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	43	131	230	222	188	95	44,4%
Uitgaven	1.040	1.023	1.024	1.031	1.074	1.143	0,8%
Ontvangsten	1.083	1.155	1.254	1.252	1.262	1.238	3,9%
Investeringsrekening	-230	-280	-8	-93	-227	-315	0,3%
Uitgaven	326	307	194	109	274	389	-4,3%
Ontvangsten	96	27	186	17	46	74	-16,6%
Andere	180	-38	-28	-112	37	155	-32,6%
Uitgaven	75	88	97	146	81	86	1,7%
Periodieke aflossingen	75	80	83	78	77	79	0,6%
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	255	50	69	33	118	240	-17,6%
Op te nemen leningen en leases	250	44	65	25	108	228	-18,9%
Terugvordering van aflossingen	0	5	4	9	9	12	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-6	-187	193	17	-2	-66	26,7%

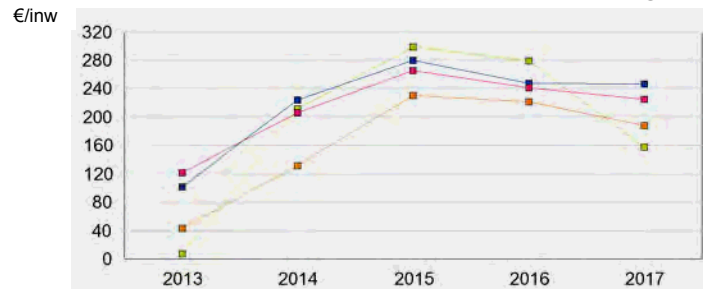
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	102	224	280	247	247	111	24,7%
Uitgaven	1.145	1.199	1.180	1.189	1.210	1.325	1,4%
Ontvangsten	1.247	1.424	1.460	1.437	1.456	1.436	4,0%
Investeringsrekening	-179	-226	-29	-69	-136	-237	6,5%
Uitgaven	264	306	205	170	224	484	-4,0%
Ontvangsten	85	80	176	101	88	248	0,6%
Andere	-10	-65	-56	-97	-91	65	-72,6%
Uitgaven	118	143	133	204	144	137	5,2%
Periodieke aflossingen	117	115	111	112	105	99	-2,7%
Niet periodieke aflossingen	0	13	8	6	9	2	
Ontvangsten	107	78	77	108	53	202	-16,3%
Op te nemen leningen en leases	107	63	68	95	35	186	-24,7%
Terugvordering van aflossingen	0	14	9	13	18	16	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-87	-67	195	82	19	-61	22,0%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Exploitierekening	122	206	265	241	224	119	16,5%
Uitgaven	1.097	1.172	1.174	1.189	1.212	1.308	2,5%
Ontvangsten	1.219	1.378	1.439	1.431	1.437	1.426	4,2%
Investeringsrekening	-165	-252	-60	-130	-187	-294	-3,1%
Uitgaven	240	328	257	212	261	451	2,2%
Ontvangsten	75	77	198	82	75	157	-0,1%
Andere	25	-48	-43	-57	-40	74	-238,0%
Uitgaven	83	122	123	151	125	129	10,6%
Periodieke aflossingen	85	99	96	94	92	92	2,2%
Niet periodieke aflossingen	-1	7	12	8	7	5	66,0%
Ontvangsten	108	74	81	93	85	203	-5,9%
Op te nemen leningen en leases	108	65	69	78	71	185	-9,9%
Terugvordering van aflossingen	0	9	11	15	14	18	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-19	-94	163	53	-3	-101	38,7%

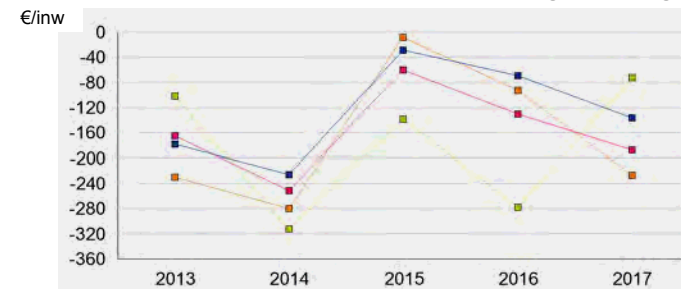
Grafiek 16: Evolutie van de exploitatierekening

LUBBEEK

Cluster (E)

Grafiek 17: Evolutie van de investeringsrekening

Provincie (E)

Gewest (E)

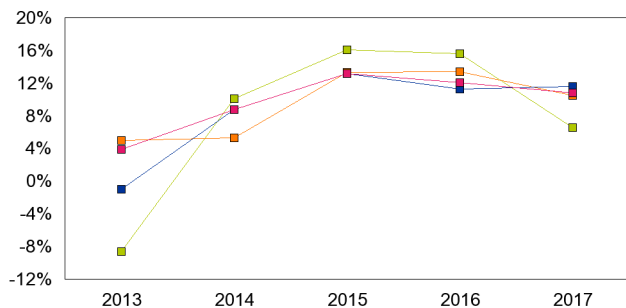

€/inw

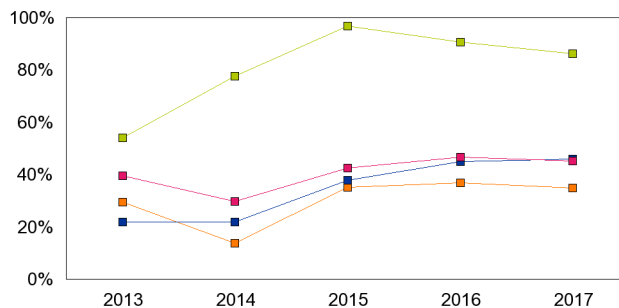
	LUBBEEK							Cluster (E)						
	Rekeningen				Begroting	Evolutie	Rekeningen				Begroting	Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Resultaat op kasbasis	551	720	964	880	882	592	12,5%	259	119	275	298	294	268	3,2%
Budgettair resultaat van het boekjaar	-98	171	249	-84	6	-282	19,8%	-6	-187	193	17	-2	-66	26,7%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	650	548	715	964	876	874	7,8%	266	313	126	319	334	332	5,9%
Gecumuleerd budgettair resultaat	551	720	964	880	882	592	12,5%	259	126	319	335	333	266	6,4%
Bestemde gelden	0	0	0	0	0	0		0	6	44	37	39	-2	
Resultaat op kasbasis	551	720	964	880	882	592	12,5%	259	119	275	298	294	268	3,2%
Autofinancieringsmarge	-88	115	209	194	78	-2	30,3%	46	55	151	152	120	25	26,8%
Financieel draagvlak	44	247	332	318	193	111	44,6%	61	156	252	241	206	114	35,4%
Netto periodieke leningsuitgaven	132	131	123	124	115	114	-3,5%	15	101	101	89	86	89	55,0%
Financiële beleidsruimte														
Autofinancieringsmarge / Gecorr Ontvangsten	-8,6%	10,1%	16,1%	15,6%	6,6%	-0,2%	29,0%	5,0%	5,3%	13,3%	13,4%	10,5%	2,2%	20,3%
Belastingen / Gecorr Uitgaven	63,6%	82,1%	84,9%	92,8%	80,9%	74,9%	6,2%	73,3%	79,5%	84,4%	85,9%	80,3%	75,5%	2,3%
Onsamendrukbare Gecorr Uitg / Gecorr Ontv	74,5%	65,4%	60,8%	61,1%	66,7%	68,7%	-2,7%	60,0%	65,4%	60,2%	60,4%	61,4%	65,8%	0,6%

	Provincie (E)							Gewest (E)						
	Rekeningen				Begroting	Evolutie	Rekeningen				Begroting	Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Resultaat op kasbasis	228	221	347	422	443	426	18,0%	402	273	370	448	428	407	1,6%
Budgettair resultaat van het boekjaar	-87	-67	195	82	19	-61	22,0%	-19	-94	163	53	-3	-101	38,7%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	315	304	205	400	480	493	11,1%	421	414	295	456	504	501	4,6%
Gecumuleerd budgettair resultaat	228	237	400	482	499	432	21,5%	402	320	457	509	501	400	5,7%
Bestemde gelden	0	17	52	59	56	6		0	47	87	61	73	-7	
Resultaat op kasbasis	228	221	347	422	443	426	18,0%	402	273	370	448	428	407	1,6%
Autofinancieringsmarge	-12	114	177	148	154	27	96,9%	45	113	177	161	144	37	33,9%
Financieel draagvlak	144	265	318	280	277	140	17,8%	155	242	299	271	252	146	13,0%
Netto periodieke leningsuitgaven	156	151	141	132	122	113	-5,9%	110	128	122	110	109	109	-0,3%
Financiële beleidsruimte														
Autofinancieringsmarge / Gecorr Ontvangsten	-1,0%	8,8%	13,2%	11,3%	11,6%	2,0%	90,7%	3,9%	8,8%	13,2%	12,1%	10,8%	2,8%	28,8%
Belastingen / Gecorr Uitgaven	67,5%	73,4%	78,2%	77,5%	76,8%	68,7%	3,3%	65,1%	68,8%	71,0%	71,3%	69,6%	64,3%	1,7%
Onsamendrukbare Gecorr Uitg / Gecorr Ontv	72,8%	65,7%	62,9%	63,3%	62,0%	66,8%	-3,9%	67,3%	64,6%	61,8%	62,1%	62,5%	66,3%	-1,8%

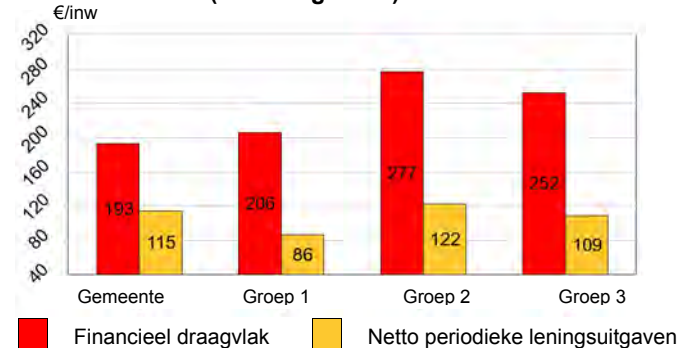
Grafiek 18: Spaarquote

Grafiek 19: Dekkingsgraad v/d uitgaven

Grafiek 20: AFM (Rekening 2017)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Financieel draagvlak

Netto periodieke leningsuitgaven

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-84	-101	168	1	87	-201	32,0%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.169	1.364	1.557	1.513	1.592	1.453	8,0%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.261	1.732	1.859	1.540	1.620	1.480	6,5%
Opname van leningen en leasings	92	368	303	27	27	27	-26,1%
Verkopen van financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.253	1.465	1.389	1.512	1.506	1.654	4,7%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.359	1.561	1.611	1.625	1.614	1.763	4,4%
Kapitaalaflossingen	95	96	214	112	106	108	2,8%
Investeringen in financiële vaste activa	11	0	7	0	2	1	-35,6%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

Cluster (E)

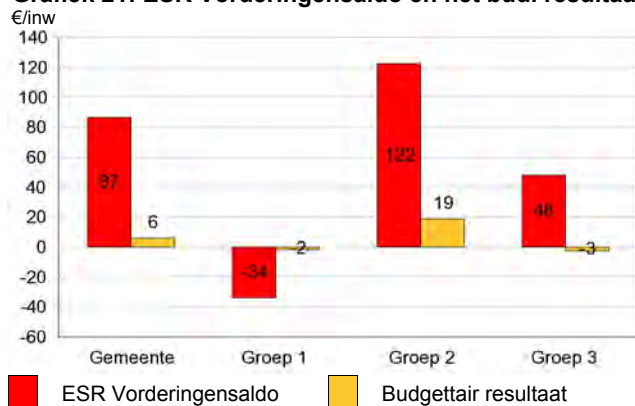
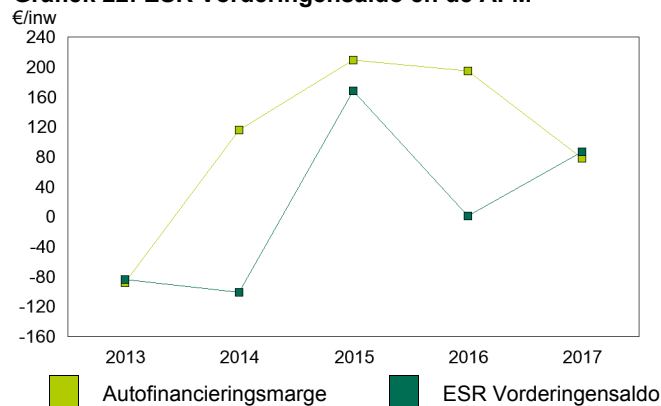
	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-179	-21	122	128	-34	-220	34,0%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.184	1.181	1.276	1.268	1.307	1.312	2,5%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.434	1.231	1.508	1.302	1.426	1.552	-0,1%
Opname van leningen en leasings	250	50	69	33	118	240	-17,2%
Verkopen van financiële vaste activa	0	0	164	1	1	0	102,1%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.363	1.203	1.154	1.140	1.341	1.532	-0,4%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.441	1.418	1.315	1.286	1.428	1.618	-0,2%
Kapitaalaflossingen	75	88	97	146	81	86	1,7%
Investeringen in financiële vaste activa	2	128	64	0	6	0	30,9%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-36	108	161	158	122	-112	52,3%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.332	1.502	1.525	1.503	1.542	1.651	3,7%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.440	1.581	1.713	1.646	1.597	1.886	2,6%
Opname van leningen en leasings	107	78	77	107	52	202	-16,4%
Verkopen van financiële vaste activa	0	2	111	34	2	32	402,7%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	1	1	92,5%
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.368	1.394	1.363	1.345	1.420	1.764	0,9%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.527	1.648	1.518	1.564	1.578	1.946	0,8%
Kapitaalaflossingen	118	143	133	204	144	137	5,2%
Investeringen in financiële vaste activa	40	112	22	14	14	46	-23,0%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	0	0	0	0	0	0	

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
ESR Vorderingsaldo	-31	77	122	117	48	-170	37,0%
Totale ontvangsten volgens ESR normen	1.293	1.453	1.503	1.501	1.510	1.577	4,0%
Totale ontvangsten volgens BBC normen	1.401	1.528	1.717	1.606	1.596	1.787	3,3%
Opname van leningen en leasings	108	74	81	93	85	203	-5,8%
Verkopen van financiële vaste activa	0	1	134	9	1	6	31,6%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	1	0	0	2	0	0	-3,6%
Totale uitgaven volgens ESR normen	1.324	1.376	1.381	1.384	1.462	1.747	2,5%
Totale uitgaven volgens BBC normen	1.420	1.623	1.554	1.552	1.599	1.888	3,0%
Kapitaalaflossingen	83	122	123	151	125	129	10,6%
Investeringen in financiële vaste activa	15	124	50	18	12	12	-6,6%
Verrichtingen niet opgenomen in ESR	-3	0	0	0	0	0	18,9%

Grafiek 21: ESR Vorderingsaldo en het bud. resultaat

Grafiek 22: ESR Vorderingsaldo en de AFM

Grafiek 23: Evolutie ESR Vorderingsaldo

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	85	302	129	270	212	279	25,5%
Investeringen in FVA	11	0	7	0	2	1	-35,6%
Investeringen in MVA	53	297	116	263	200	271	39,6%
Investeringen in Immateriële VA	22	5	5	7	10	8	-18,4%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)		118,5%	20,6%	61,9%	142,6%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	11	0	7	0	2		-35,6%
Netto-investeringen in de MVA	-81	179	6	149	70		30,1%
Desinvesteringen (alle activa)	0	0	2	0	25		599,0%
Investeringsgraad MVA (%)	39,3%	252,2%	105,2%	231,1%	166,9%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						607	
Desinvesteringen meerjarenplan						230	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	1	1	3	3	123	6	223,6%
Toegestane investeringssubsidies	18	11	15	12	9	7	-16,4%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	322	278	177	159	254	370	-5,8%
Investeringen in FVA	2	128	64	0	6	0	30,9%
Investeringen in MVA	317	143	105	152	235	355	-7,2%
Investeringen in Immateriële VA	3	8	7	7	12	15	41,7%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)	96,9%	87,5%	58,3%	31,7%	76,0%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	2	128	44	176	200		212,6%
Netto-investeringen in de MVA	202	19	-23	29	97		-16,8%
Desinvesteringen (alle activa)	6	4	176	10	9		8,6%
Investeringsgraad MVA (%)	284,8%	116,3%	80,4%	125,7%	173,7%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						837	
Desinvesteringen meerjarenplan						223	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	90	23	9	7	38	44	-19,4%
Toegestane investeringssubsidies	4	29	17	-50	20	20	52,7%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	254	287	185	196	212	454	-4,4%
Investeringen in FVA	40	112	22	14	14	46	-23,0%
Investeringen in MVA	206	171	157	175	190	396	-2,0%
Investeringen in Immateriële VA	7	5	6	6	7	13	0,1%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)	99,6%	86,3%	55,6%	48,7%	63,8%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	40	110	-6	123	177		44,7%
Netto-investeringen in de MVA	25	-17	-2	-8	-3		-220,7%
Desinvesteringen (alle activa)	52	44	128	74	51		-0,5%
Investeringsgraad MVA (%)	98,1%	88,2%	98,9%	94,5%	97,9%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						978	
Desinvesteringen meerjarenplan						378	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	33	36	48	27	36	77	2,2%
Toegestane investeringssubsidies	10	19	20	-25	12	30	4,0%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting 2018	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Investeringsverrichtingen	220	303	233	210	240	421	2,2%
Investeringen in FVA	12	124	50	18	12	12	-1,6%
Investeringen in MVA	202	174	178	185	221	397	2,4%
Investeringen in Immateriële VA	6	5	6	6	7	11	3,1%
Realisatiegraad van de investeringen							
Investeringsverrichtingen boekjaar (%)	90,9%	82,2%	66,4%	53,1%	61,4%		
Investeringsdynamiek							
Netto-investeringen in de FVA	13	123	36	183	199		98,0%
Netto-investeringen in de MVA	32	-16	3	-3	33		0,5%
Desinvesteringen (alle activa)	35	41	163	51	42		4,4%
Investeringsgraad MVA (%)	119,1%	89,5%	102,0%	98,2%	122,4%		
Toekomstige investeringen							
Investeringsvolume meerjarenplan						996	
Desinvesteringen meerjarenplan						328	
Investeringssubsidies							
Ontvangen investeringssubsidies	39	36	34	31	33	73	-4,6%
Toegestane investeringssubsidies	20	25	24	3	22	30	2,3%

€/inw	LUBBEEK			Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2016	2017	2016-2017	2016	2017	2016-2017	2016	2017	2016-2017	2016	2017	2016-2017
VLOTTENDE ACTIVA	1.072	1.051	-1,9%	499	507	1,7%	717	744	3,7%	743	748	0,7%
Liquide middelen en geldbeleggingen	829	820	-1,0%	372	439	18,2%	529	573	8,4%	560	588	5,0%
Vorderingen <= 1 jaar	215	204	-5,5%	118	58	-51,0%	173	154	-11,0%	171	148	-13,9%
Andere vlottende activa	27	27	-0,4%	9	10	14,0%	16	17	9,3%	12	12	6,9%
VASTE ACTIVA	4.452	4.498	1,0%	4.157	4.261	2,5%	4.172	4.231	1,4%	4.631	4.712	1,7%
Materiële vaste activa	3.618	3.685	1,9%	3.203	3.292	2,8%	3.173	3.196	0,7%	3.419	3.462	1,3%
Terreinen en gebouwen	2.951	2.968	0,5%	1.806	1.879	4,0%	1.753	1.754	0,0%	2.014	2.028	0,7%
Gemeenschapsgoederen	2.951	2.968	0,5%	1.724	1.795	4,1%	1.544	1.561	1,1%	1.692	1.716	1,4%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		35	34	-2,8%	132	123	-7,4%	87	83	-4,2%
Overige MVA	0	0		47	50	6,3%	77	71	-8,1%	235	230	-2,3%
Wegen en overige infrastructuur	480	516	7,6%	1.148	1.175	2,4%	1.196	1.218	1,8%	1.223	1.246	1,9%
Installaties, machines en uitrusting	3	4	45,3%	20	20	-3,0%	32	30	-7,1%	29	29	0,2%
Gemeenschapsgoederen	3	2	-20,5%	20	19	-3,0%	30	27	-7,0%	28	28	0,3%
Bedrijfsmatige MVA	0	2		0	0	-1,6%	2	2	-8,0%	1	1	-2,6%
Roerende goederen	44	66	50,0%	40	40	0,0%	37	39	6,2%	40	42	4,3%
Gemeenschapsgoederen	27	52	91,4%	38	38	0,6%	35	37	6,1%	39	41	4,2%
Bedrijfsmatige MVA	17	15	-14,7%	2	2	-11,7%	1	2	8,0%	1	1	3,4%
Overige MVA	0	0		0	0	-4,3%	0	0	-7,5%	0	0	12,0%
Leasing en soortgelijke rechten	139	131	-6,3%	94	85	-9,5%	93	93	0,3%	62	63	1,5%
Gemeenschapsgoederen	139	131	-6,3%	94	85	-9,5%	78	79	0,9%	56	58	2,3%
Bedrijfsmatige MVA	0	0		0	0		14	14	-3,0%	6	5	-6,0%
Erfgoed	0	0	-0,5%	96	94	-1,9%	62	62	-0,1%	51	53	4,4%
Financiële vaste activa	701	700	-0,2%	686	707	3,0%	752	777	3,3%	1.004	1.026	2,2%
EVA	0	0		27	27	-0,3%	52	51	-2,0%	47	48	1,2%
IGS	446	444	-0,4%	566	587	3,7%	601	624	3,8%	795	810	1,9%
PPS	0	0		0	0		0	0	0,7%	3	3	-3,7%
OCMW verenigingen	0	0		0	0		0	0		0	0	10556,7%
Andere FVA	256	256	0,3%	93	93	-0,1%	99	101	2,8%	159	165	3,9%
Immateriële vaste activa	91	99	8,4%	51	57	11,4%	30	29	-2,7%	27	27	-1,1%
Vorderingen op LT	41	14	-66,8%	216	205	-5,0%	217	229	5,8%	181	197	8,8%
TOTALE ACTIVA	5.523	5.549	0,5%	4.655	4.768	2,4%	4.889	4.974	1,8%	5.374	5.460	1,6%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.040	1.306	1.456	1.344	1.232		4,3%
Leningen ten laste van de gemeente	931	1.211	1.375	1.276	1.178		6,1%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	109	95	81	68	54		-16,2%
Schuldenlast	132	131	123	124	115	114	-3,5%
Netto-aflossingen van schulden	95	96	90	85	79	80	-4,6%
Netto-intrestlasten van schulden	37	36	33	39	35	33	-0,9%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	12,9%	11,5%	9,5%	9,9%	9,7%	9,6%	-3,2%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	300,1%	53,2%	37,1%	38,9%	59,5%	102,2%	-240,7%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	23,59	5,29	4,39	4,23	6,39		-1720,4%
Schuld ratio	1,02	1,15	1,12	1,08	1,04		2,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	950	887	866	807	835		-3,2%
Leningen ten laste van de gemeente	880	820	806	752	785		-2,8%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	70	67	60	55	50		-8,0%
Schuldenlast	76	101	101	89	86	89	3,3%
Netto-aflossingen van schulden	52	76	79	69	68	70	7,0%
Netto-intrestlasten van schulden	23	24	22	20	18	20	-6,6%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	8,1%	9,7%	8,9%	7,9%	7,6%	8,1%	-0,5%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	94,6%	64,7%	40,1%	36,9%	41,9%	78,4%	-52,7%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	11,87	5,69	3,44	3,34	4,05		-782,0%
Schuld ratio	1,02	0,85	0,76	0,71	0,73		-28,5%

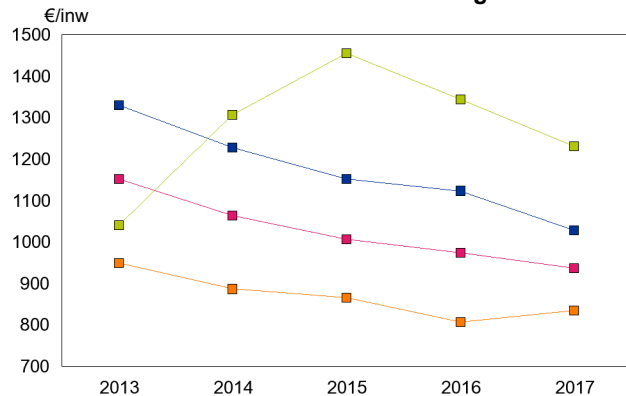
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.330	1.228	1.152	1.124	1.029		-6,2%
Leningen ten laste van de gemeente	1.280	1.192	1.116	1.066	962		-6,9%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	50	37	37	58	66		7,6%
Schuldenlast	156	151	141	132	122	113	-5,9%
Netto-aflossingen van schulden	112	110	103	99	92	85	-4,9%
Netto-intrestlasten van schulden	44	41	38	33	30	29	-8,7%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	13,4%	11,6%	10,6%	10,1%	9,2%	8,6%	-4,2%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	107,7%	56,9%	44,4%	47,2%	44,2%	80,9%	-63,5%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	9,19	4,63	3,63	4,01	3,72		-546,9%
Schuld ratio	1,17	0,94	0,86	0,85	0,77		-39,9%

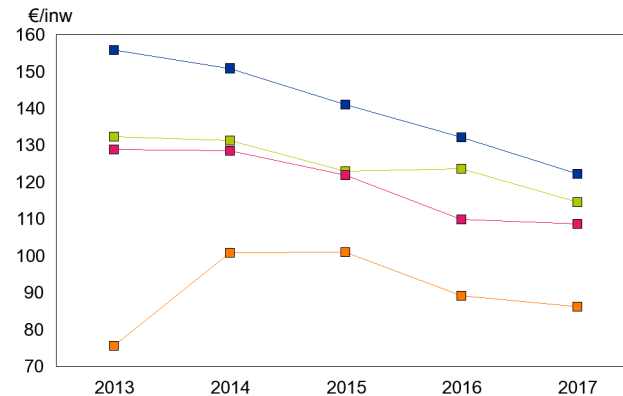
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie 2013-2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Schuld LT ten laste van gemeente	1.151	1.064	1.006	975	938		-5,0%
Leningen ten laste van de gemeente	1.112	1.033	975	934	893		-5,3%
Leasingschuld ten laste van de gemeente	40	31	30	41	44		2,7%
Schuldenlast	129	128	122	110	109	109	-4,2%
Netto-aflossingen van schulden	92	92	88	80	81	82	-3,2%
Netto-intrestlasten van schulden	37	36	33	30	28	27	-6,9%
Schuldtoestand							
Schuldenlast EA / gecorrigeerde ontvangsten	10,9%	10,0%	9,1%	8,3%	8,2%	8,2%	-2,8%
Schuldenlast EA / financieel draagvlak	87,2%	53,2%	40,8%	40,5%	43,1%	74,5%	-44,2%
Schuld LT EA / financieel draagvlak	7,79	4,40	3,37	3,59	3,72		-407,7%
Schuld ratio	1,00	0,83	0,75	0,73	0,70		-29,6%

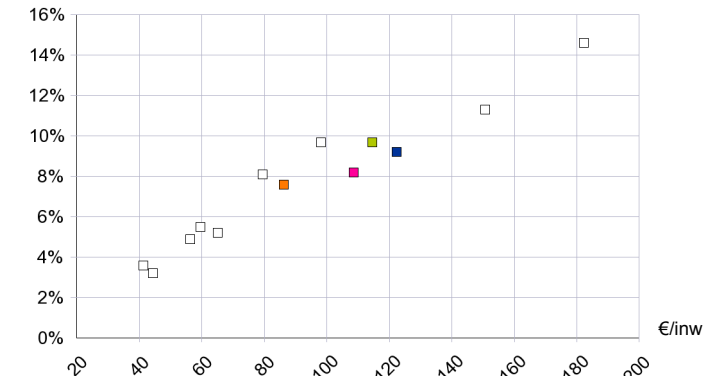
Grafiek 24: Evolutie van de schuld LT tlv gemeente

Grafiek 25: Evolutie van de schuldenlast

Grafiek 26: Gewicht vd schuldenlast (2017)

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

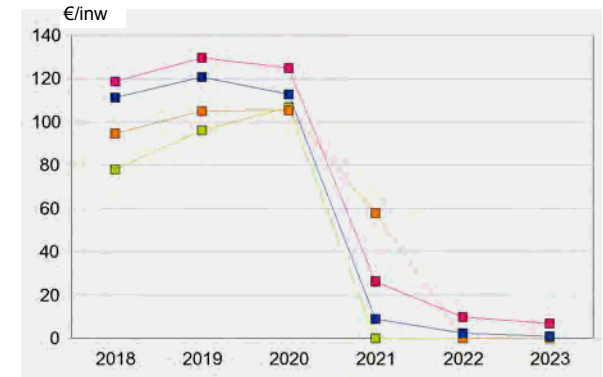

€/inw

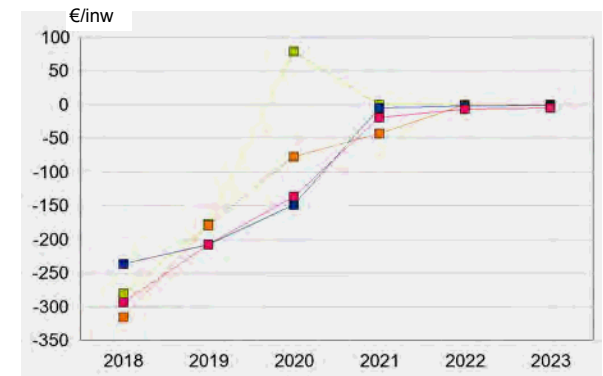
LUBBEEK

	Meerjarenplan						Evolutie 2018-2022
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Exploitatier rekening	78	96	107	0	0	0	
Uitgaven	1.369	1.372	1.376	0	0	0	
Ontvangsten	1.447	1.468	1.483	0	0	0	
Investeringsrekening	-280	-177	79	0	0	0	
Uitgaven	286	283	38	0	0	0	
Ontvangsten	7	106	117	0	0	0	
Andere	-80	-95	-106	0	0	0	
Uitgaven	108	109	106	0	0	0	
Periodieke aflossingen	108	109	106	0	0	0	
Niet periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	
Ontvangsten	27	14	0	0	0	0	
Op te nemen leningen en leasings	0	0	0	0	0	0	
Budgettair resultaat van het boekjaar	-282	-176	80	0	0	0	
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	874	592	416	496	496	496	-13,2%
Gecumuleerd budgettair resultaat	592	416	496	496	496	496	-4,3%
Bestemde gelden	0	0	0	0	0	0	
Resultaat op kasbasis	592	416	496	496	496	496	-4,3%
Autofinancieringsmarge	-2	1	1	0	0	0	
Financieel draagvlak	111	127	135	0	0	0	
Netto periodieke leningsuitgaven	114	126	134	0	0	0	

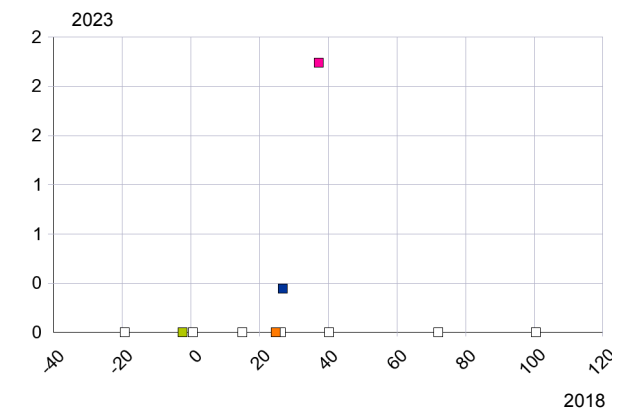
Grafiek 27: Evolutie van de exploitatier rekening

Grafiek 28: Evolutie van de investeringsrekening

Grafiek 29: Evolutie autofinancieringsmarge (€/inw)

	Cluster (E)			Provincie (E)			Gewest (E)		
	Meerjarenplan 2018	Evolutie 2023	Evolutie 2018-2022	Meerjarenplan 2018	Evolutie 2023	Evolutie 2018-2022	Meerjarenplan 2018	Evolutie 2023	Evolutie 2018-2022
Exploitatier rekening	95	0		111	1	-61,8%	119	7	-46,3%
Uitgaven	1.143	0		1.325	8	-65,2%	1.308	61	-46,8%
Ontvangsten	1.238	0		1.436	10	-64,9%	1.426	68	-46,8%
Investeringsrekening	-315	0		-237	-1	70,6%	-294	-5	61,5%
Uitgaven	389	0		484	1	-73,0%	451	5	-62,9%
Ontvangsten	74	0		248	0	-76,2%	157	0	-65,8%
Andere	155	0		65	0	-219,1%	74	-2	-219,6%
Uitgaven	86	0		137	1	-66,1%	129	5	-48,3%
Periodieke aflossingen	79	0		99	1	-63,3%	92	5	-46,0%
Niet periodieke aflossingen	0	0		2	0		5	0	-39,3%
Ontvangsten	240	0		202	1	-72,7%	203	4	-58,8%
Op te nemen leningen en leasings	228	0		186	1	-72,2%	185	3	-59,7%
Budgettair resultaat van het boekjaar	-66	0		-61	0	80,2%	-101	1	18,9%
Gecumuleerd resultaat vorig boekjaar	332	295	-2,9%	493	426	-3,6%	501	377	-6,8%
Gecumuleerd budgettair resultaat	266	295	2,6%	432	427	-0,3%	400	378	-1,4%
Bestemde gelden	-2	0		6	0		-7	0	19,1%
Resultaat op kasbasis	268	295	2,4%	426	427	0,0%	407	378	-1,9%
Autofinancieringsmarge	25	0		27	0	-61,7%	37	2	-46,7%
Financieel draagvlak	114	0		140	1	-62,0%	146	9	-46,3%
Netto periodieke leningsuitgaven	89	0		113	1	-62,0%	109	6	-46,2%

Interpretatie van het Individueel Financieel Profiel

Inleiding

In de huidige omgeving is het niet gemakkelijk voor de mandataris om de financiële toestand van zijn gemeente te beoordelen. Er bestaan immers amper wettelijke normen en regels waaraan zij of hij de gemeentefinanciën kan spiegelen.

In dit Individueel Financieel Profiel biedt Belfius Bank u de mogelijkheid om de financiële toestand van uw bestuur te vergelijken met cijfers uit het verleden en met de gemiddelde cijfers van gemeenten behorend tot relevante referentiegroepen.

Het Individueel Financieel Profiel is samengesteld uit zes grote onderdelen:

- **de algemene indicatoren:** zij geven u een zicht op de niet-financiële omgevingsfactoren die, rechtstreeks of onrechtstreeks een effect hebben op de gemeentefinanciën en hun evolutie.
- **de exploitatierekening:** dit hoofdstuk biedt u een vergelijking in de tijd en met de referentiegroepen volgens de aard (economische verdeling) en de beleidsvelden (functionele verdeling) van de gemeentelijke exploitatie-uitgaven en -ontvangsten.
- **de fiscaliteit en de financiële beleidsruimte:** detailleert de samenstelling van de gemeentelijke fiscaliteit en identificeert de mate waarin de gemeente in staat is om een toekomstige druk op de financiën het hoofd te bieden.
- **de investeringen en het patrimonium:** omvat een weergave van de investeringsdynamiek en de evolutie van het gemeentelijke patrimonium, evenals een belichting van de (on)toereikendheid van de investeringen.
- **de schuld:** biedt u een analyse van de schuldtoestand van de gemeente, met inbegrip van een ratio-analyse.
- **de vooruitzichten:** kijkt vooruit op de geplande exploitatie- investerings- en financieringscyclus en de evolutie van de financiële evenwichten van de gemeente.

De vergelijkingscategorieën

Elk cijfer van uw gemeente wordt geplaatst naast gemiddelden afkomstig van de gemeenten uit dezelfde provincie, de socio-economische cluster en het gewest.

De socio-economische cluster groepeert gemeenten die op demografisch, economisch en sociaal gebied het dichtst aanleunen bij uw gemeente. Om de socio-economische typologie van de gemeenten te realiseren heeft Belfius Bank een beroep gedaan op meer dan 150 indicatoren waaronder de tewerkstellingsgraad, de grondbestemming, de economische activiteit, de leeftijdsstructuur van de bevolking, de scholingsgraad, het gemiddelde inkomen, de demografische evolutie, de kadastrale inkomens, de bevolkingsdichtheid... en dit voor elke gemeente.

Voor verdere informatie over het ontwerp van de clusters en hun samenstelling, kan u de studie raadplegen over de Sociaaleconomische typologie van de gemeenten: <https://www.belfius.be/Nl/small/sites/research/PublicFinance/typo/>

Algemene indicatoren

De algemene indicatoren die in het Individueel Financieel Profiel opgenomen worden, zijn afkomstig uit verscheidene, hoofdzakelijk officiële bronnen:

- de meest recente statistische rapporten van de FOD Economie (www.economie.fgov.be): bevolking op 1 januari, demografische structuur, demografische groei, inkomens van de bevolking, kadastrale inkomens, sociale woningen
- het Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE) (www.steunpuntwse.be): werkloosheidsgraad
- POD Maatschappelijke integratie (www.mi-is.be): aantal begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie (R.M.I)
- de gemeentebegrotingen: aanslagvoeten inzake aanvullende personenbelasting en opcentiemen op de onroerende voorheffing
- gewestelijke statistiekdiensten: lengte van het wegennet

De evolutie van deze sociale, economische en demografische kenmerken van de gemeente bepaalt mede, rechtstreeks of onrechtstreeks, de accenten die gelegd worden in het financiële beleid.

De analyse van deze algemene indicatoren laat toe om een reeks knelpunten en/of opportuniteiten te identificeren met betrekking tot het toekomstige financiële beleid, bijvoorbeeld op het vlak van:

- de evolutie van de fiscale basis
- de algemene financiering (fondsen)
- het sociale beleid
- het investeringsbeleid
- specifieke behoeften van de bevolking inzake publieke dienstverlening, bijvoorbeeld gekoppeld aan de demografie

De exploitatierekening

Met de **functionele verdeling van de exploitatie-uitgaven** geven we een inzicht in welke beleidsvelden de uitgaven van de exploitatierekening zich situeren. Voor de beleidsvelden onderwijs en brandweer kijken we eveneens naar de saldi (ontvangsten – uitgaven).

De exploitatierekening is onderverdeeld in de hoofdrubrieken uit het algemene rekeningenstelsel van de BBC, zijnde:

- voor de **exploitatie-uitgaven**: goederen en diensten; bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen; toegestane werkingssubsidies; financiële uitgaven; andere operationele uitgaven.
- voor de **exploitatie-ontvangsten**: ontvangsten uit de werking; fiscale ontvangsten; ontvangen werkingssubsidies; financiële ontvangsten; andere operationele ontvangsten.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: de elektronische boekhoudbestanden van de Beleids- en BeheersCyclus bevatten gedetailleerde informatie met betrekking tot de personeelsuitgaven van de verschillende personeelsstatuten binnen de gemeente. De rubriek contractanten bevat eveneens de personeelsuitgaven voor de gesubsidieerde contractanten (GESCO).

Toegestane werkingssubsidies: de werkingssubsidies voor het OCMW, de politiezone en de hulpverleningszone staan apart vermeld. De categorie 'andere' bevat onder andere de werkingssubsidies naar de AGB's, de gemeentelijke vzw's, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de kerkfabrieken, de bedrijven, verenigingen, particulieren...

Ontvangen werkingssubsidies: binnen de ontvangen werkingssubsidies zijn er drie rubrieken: het gemeentefonds, de specifieke werkingssubsidies en de overige werkingssubsidies. De specifieke werkingssubsidies bestaan uit subsidies die direct gelinkt zijn met een bepaald project of een bepaalde dienstverlening. De overige werkingssubsidies daarentegen zijn subsidies die door een derde worden toegekend voor de algemene financiering van de activiteiten van een bestuur.

Gecorrigeerde uitgaven en ontvangsten: de exploitatierekening bevat een aantal posten die zowel voor de uitgaven als voor de ontvangsten identiek zijn en daardoor de uitgaven- en ontvangstencyclus verhogen. Het gaat hier ondermeer om: uitgaven en subsidies voor het gesubsidieerd onderwijzend personeel, uitgaven voor leningen "overheidsaandeel" en de overeenstemmende overdrachtontvangsten vanuit de hogere overheid. Zij veroorzaken in principe geen uitgaande of inkomende kasstromen. Bovendien beïnvloeden zij het saldo niet. Wanneer wij een benadering wensen waarbij we enkel rekening houden met de reële uitgaven of ontvangsten, dan dienen we bovenstaande elementen te neutraliseren. In het Individueel Financieel Profiel noemen we het resultaat hiervan de "gecorrigeerde ontvangsten", respectievelijk de "gecorrigeerde uitgaven".

De fiscaliteit

Waarde van 1% APB, resp. waarde van 100 opcentiemen: dit bedrag geeft weer hoeveel potentiële meer / minder inkomsten het bestuur kan halen uit een verhoging / verlaging van de belastingtarieven.

Waarde van 1% APB, resp. waarde van 100 opcentiemen / inwoner: dit bedrag geeft de financiële weerslag per inwoner weer van een verhoging of verlaging van de belastingtarieven.

Ontvangsten APB, resp. OV / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio gaat na in welke mate de reële uitgaven gefinancierd worden door de ontvangsten uit de algemene personenbelasting (APB), respectievelijk de onroerende voorheffing (OV).

Ontvangsten APB / actieve bevolking: deze ratio gaat na wat de ontvangsten APB betekenen per actief bevolkingslid binnen de gemeente.

Fiscale druk van de gecentraliseerde belastingen: hierbij confronteren we de reële ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing met de theoretische ontvangsten, die de gemeente zou optekenen indien er de gemiddelde gemeentelijke aanslagvoeten toepast werden, die gelden in het gewest. Een ratio kleiner dan 100% geeft aan dat de fiscale druk in de gemeente kleiner is dan gemiddeld in het gewest en wijst aldus op een zekere (relatieve) ruimte om extra ontvangsten te genereren via de fiscaliteit. Een ratio groter dan 100% wijst op een hogere fiscale druk dan gemiddeld in het gewest van toepassing is.

Fiscale druk van de andere belastingen: deze ratio vergelijkt de reële ontvangsten van de gemeente uit de overige belastingen met de overeenstemmende gemiddelde ontvangsten van alle gemeenten uit het gewest. Deze ratio wordt op dezelfde manier geïnterpreteerd als de voorgaande.

Totale fiscale druk: deze ratio geeft de gewogen gemiddelde fiscale druk weer, berekend over de gehele fiscaliteit (gecentraliseerde en andere belastingen).

De grafiek met de gemiddelde **evolutie van de ontvangsten** uit fiscaliteit, maakt een opdeling tussen de groei van de belastbare basis (nl. de waarde van 1% APB, resp. 100 opcentiemen OV = **groei basis**) en deze van de aanslagvoeten (**groei aanslagvoet**).

De financiële beleidsruimte (1)

Op pagina 11 van het Individueel Financieel Profiel staat een **reflectie van de liquiditeitenrekening in de BBC**. De liquiditeitenrekening is onderverdeeld in de exploitatiecyclus (I), de investeringscyclus (II) en de andere / financiering (III). De som van deze drie cycli geeft het budgettaire resultaat van het boekjaar (IV). De som van dit budgettaire resultaat van het boekjaar (IV) en het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige boekjaar (V) geeft het gecumuleerd budgettaire resultaat (VI). Wanneer men van dit gecumuleerd budgettaire resultaat (VI) de bestemde gelden (VII) aftrekt komt men tot het resultaat op kasbasis (VIII). Schematisch geeft dit:

Schema J5: De liquiditeitenrekening

RESULTAAT OP KASBASIS
I. Exploitatierekening (B-A) A. Uitgaven B. Ontvangsten
II. Investeringsrekening (B-A) A. Uitgaven B. Ontvangsten
III. Andere (B-A) A. Uitgaven 1. Aflossing financiële schulden a. Periodieke aflossingen b. Niet-periodieke aflossingen 2. Toegestane leningen 3. Overige transacties B. Ontvangsten 1. Op te nemen leningen en leasings 2. Terugvordering van aflossing van financiële schulden a. Periodieke terugvorderingen b. Niet-periodieke terugvorderingen 3. Overige transacties
IV. Budgettaire resultaat boekjaar (I+II+III)
V. Gecumuleerde budgettaire resultaat vorig boekjaar
VI. Gecumuleerde budgettaire resultaat (IV+V)
VII. Bestemde gelden (toestand op 31 december) A. Bestemde gelden voor de exploitatie B. Bestemde gelden voor investeringen C. Bestemde gelden voor andere verrichtingen
VIII. Resultaat op kasbasis (VI-VII)

De financiële beleidsruimte (2)

Het gecumuleerd budgettair resultaat geeft aan hoe groot de financiële buffer van de gemeente is.

De bestemde gelden zijn middelen die men bewust niet uitgeeft maar voorbestemt voor bepaalde toekomstige uitgaven. Deze bestemde gelden worden afgetrokken van het gecumuleerd budgettair resultaat om te komen tot het resultaat op kasbasis.

De autofinancieringsmarge geeft aan of de gemeente al dan niet structureel in evenwicht is. De autofinancieringsmarge dient positief te zijn aan het einde van de planningsperiode (legislatuur + 1 jaar). De autofinancieringsmarge bestaat uit het verschil tussen het financieel draagvlak en de netto-periodieke leningsuitgaven.

Autofinancieringsmarge / gecorrigeerde ontvangsten: deze ratio geeft weer welk aandeel van de ontvangsten omgezet wordt in een overschot, dan wel een tekort. Deze ratio identificeert de 'spaarquote' van het bestuur (positieve ratio), resp. de relatieve ontoereikendheid van de exploitatie-ontvangsten om een structureel evenwicht te bereiken (negatieve ratio).

Belastingen / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio gaat na in welke mate de reële uitgaven gefinancierd worden door de belastingontvangsten.

Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven / gecorrigeerde ontvangsten: deze ratio gaat na in welke mate de gemeente haar uitgaven flexibel en op korte termijn zou kunnen reduceren. Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven zijn uitgaven die op korte termijn moeilijk op substantiële wijze gereduceerd kunnen worden: de personeelsuitgaven, de schulduitgaven en de verplichte overdrachten (OCMW, politiezone, hulpverleningszone, kerkfabrieken en ziekenhuizen). Hoe lager de ratio, des te flexibeler de gemeente kan inspelen op een extra druk op zijn financiën door de uitgaven terug te dringen.

Gecumuleerd budgettair resultaat / gecorrigeerde uitgaven: deze ratio geeft aan hoeveel van de reële jaarlijkse uitgaven kunnen gefinancierd worden met de financiële buffer van de gemeente. In andere woorden spreekt men hier van de dekkingsgraad van de uitgaven, uitgedrukt in een percentage.

Het saldo, berekend volgens de ESR normen

In het kader van het **Europese stabiliteitspact** zijn de lidstaten van de Europese Unie verplicht hun begrotingsresultaat op geconsolideerd niveau naar de Europese toezichthouders door te sturen. Dit begrotingsresultaat dient opgesteld te worden volgens de ESR (Europees Stelsel van de Rekeningen) begrotingsnormen, teneinde een conformiteit tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie te creëren.

De Beleids- en BeheersCyclus die wordt toegepast door de Vlaamse lokale besturen maakt het mits enkele aanpassingen mogelijk om de begrotings- en rekeningcijfers om te zetten naar een ESR conform begrotingsresultaat.

Het ESR-saldo komt in grote lijnen overeen met de ontvangsten en uitgaven van zowel de exploitatie-, de investerings- als de liquiditeitenrekening **met uitzondering van de transacties in verband met financiering via kredieten (opname van leningen of leasings, kapitaalaflossingen) en de investeringen in en de verkoop van financiële vaste activa.**

ESR Vorderingsaldo: Het ESR Vorderingsaldo is het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven berekend volgens de ESR normen.

Totale ontvangsten volgens ESR / BBC normen: maakt het totaal van alle ontvangsten van het boekjaar afhankelijk van de boekhoudkundige registratieregels die zijn toegepast ('ESR of BBC)

Totale uitgaven volgens ESR / BBC normen: maakt het totaal van alle uitgaven van het boekjaar afhankelijk van de boekhoudkundige registratieregels die zijn toegepast ('ESR of BBC)

De investeringen en het patrimonium

De investeringsverrichtingen bevatten enkel de uitgaven uit de investeringsrekening.

Realisatiegraad van de investeringen: deze wordt bekomen door de reële investeringsuitgaven (afkomstig uit de rekeningen van jaar n) te vergelijken met de voorziene investeringsuitgaven (uit de initiële begroting van jaar n). Het resultaat hiervan geeft aan in welke mate de begrotingsvooruitzichten in de rekening werden gerealiseerd. Een ratio kleiner dan 100% is een indicator van de onvolledige uitvoering van de investeringsbegroting. Een ratio hoger dan 100% wijst op doorgevoerde begrotingswijzigingen inzake investeringen. Nagaan in welke mate de investeringsbegroting gerealiseerd werd in de laatste jaren laat toe om in te schatten hoe realistisch de investeringsvooruitzichten uit de recentste begroting zijn.

In de **netto-investeringen** is de groei van de vaste activa door de reële vermogensstromen vervat. Hierbij wordt de toename (investeringen) van de financiële / materiële vaste activa ten opzichte van het voorgaande jaar gecorrigeerd met de desinvesteringen, de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen op het patrimonium. Op die manier gaat men na welke de reële aangroei van het patrimonium is geweest.

Investeringsgraad: deze ratio geeft de netto-investeringen verhoudingsgewijs weer. De investeringen worden gecorrigeerd met de desinvesteringen en geplaatst tegenover de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen. Het doel van deze ratio is na te gaan in welke mate de nieuwe investeringen de veroudering van het bestaande patrimonium compenseren. Een ratio gelijk aan 100% geeft aan dat de gemeente net voldoende nieuwe investeringen realiseert om haar patrimonium in stand te houden. Een ratio groter dan 100% wijst op een netto patrimoniale aangroei. Een ratio die meerdere jaren kleiner is dan 100% wijst op een progressieve veroudering van het patrimonium en op de potentiële noodzaak om in de toekomst over te gaan tot aanzienlijke herstel- of vervangingsinvesteringen.

De toekomstige investeringen gaan na welk investerings- en desinvesteringenvolume er gepland is volgens het meerjarenplan van de gemeente.

Binnen **de balans** wordt een onderscheid gemaakt voor de **materiële vaste activa**:

- **Gemeenschapsgoederen:** materiële vaste activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen, maar waarbij de vervulling van deze dienstverlening minder ontvangsten genereert dan de uitgaven noodzakelijk voor het uitvoeren van deze dienstverlening.
- **Bedrijfsmatige materiële vaste activa:** materiële vaste activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen, maar in tegenstelling tot de gemeenschapsgoederen genereren deze activa voldoende ontvangsten om de uitgaven te compenseren.
- **Overige materiële vaste activa:** deze activa worden niet aangewend in het kader van maatschappelijke dienstverlening. Deze activa kunnen gemakkelijker ontvreemd worden zonder een invloed te hebben op de maatschappelijke dienstverlening.

De schuld

Schuldenlast eigen aandeel / gecorrigeerde ontvangsten: hierbij wordt berekend in welke mate de ontvangsten van de gemeente besteed worden aan de terugbetaling en de kosten van de schuld. Deze ratio geeft een indicatie van het “gewicht” van de schuld op de courante financiën van het bestuur.

Schuldenlast eigen aandeel / financieel draagvlak: deze ratio geeft weer in welke mate het resultaat uit de exploitatiecyclus (financieel draagvlak) volstaat om de lasten van de externe financiering van de gemeente (aflossingen + intrestlast) te dekken.

Schuld LT eigen aandeel / financieel draagvlak: deze verhouding geeft het aantal jaren weer dat de gemeente nodig heeft om zijn schuld terug te betalen, in de veronderstelling dat het financieel draagvlak constant blijft.

Schuld ratio: deze vergelijkt de schuld LT eigen aandeel met het volume van de gecorrigeerde exploitatie-ontvangsten. Het betreft dus een toestand (de schuld) die geplaatst wordt tegenover een stroom (ontvangsten). De ratio bepaalt het aantal jaren dat een gemeente nodig heeft om haar schuld terug te betalen indien ze het geheel van de ontvangsten hieraan zou kunnen besteden.

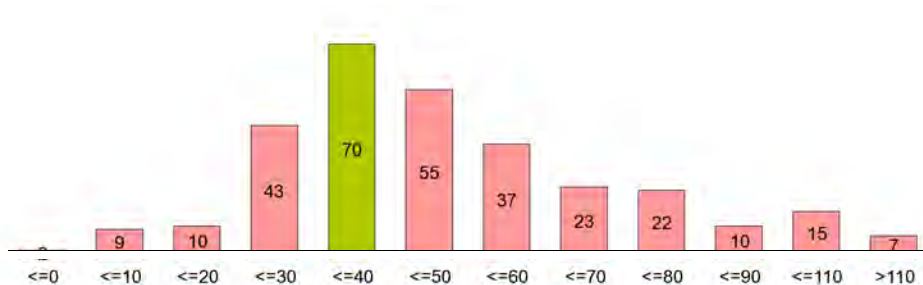
Gewicht van de schuldenlast: Schulduitgaven (X-as) en schulduitgaven / gecorrigeerde ontvangsten (Y-as): deze grafiek vergelijkt twee fundamentele indicatoren inzake ‘draagbaarheid van de schuld’, namelijk inzake schuldenlasten en inzake de impact op de exploitatiecyclus (schulduitgaven / gecorrigeerde ontvangsten). Hoe meer naar rechtsboven, hoe zwaarder het gewicht van de schuld op de exploitatiecyclus. Hoe meer naar linksonder, hoe draagbaarder het gewicht van de schuld voor de exploitatiecyclus.

€/inw

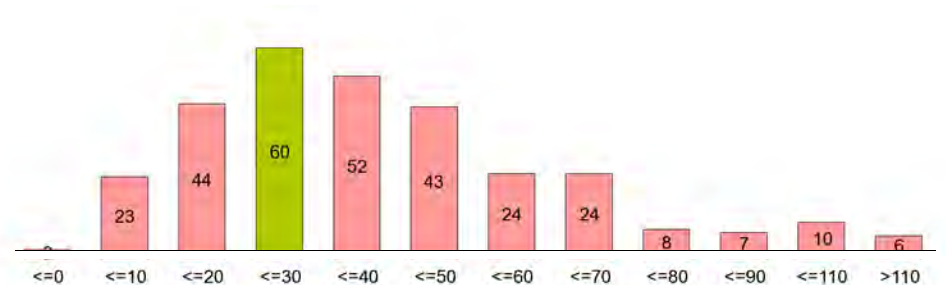
	LUBBEK					Cluster (E)				
	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing
	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017
Algemeen bestuur	314	265	-4,2%	252	15	308	291	-1,5%	276	16
Mobiliteit	27	55	19,6%	45	36	35	38	1,8%	40	57
Natuur en milieubeheer	30	65	21,2%	47	3	55	42	-6,5%	48	17
Veiligheidszorg	142	124	-3,3%	132	2	119	150	6,0%	144	3
Politie	79	92	3,9%	86	0	82	105	6,4%	102	1
Brandweer	63	32	-15,6%	45	2	34	45	7,6%	40	2
Ondernemen en werken	1	6	49,9%	4	0	1	4	27,0%	3	0
Wonen & ruimtelijke ordening	-33	36	32,6%	-12	1	-5	3	26,9%	2	51
Cultuur en vrije tijd	79	88	2,6%	78	91	80	122	11,2%	103	48
Kunst en cultuur	29	35	4,3%	29	77	49	55	3,1%	46	36
Sport	18	22	4,4%	19	1	17	38	22,7%	33	7
Jeugd	17	13	-5,9%	13	8	5	13	27,8%	12	2
Onderwijs	34	37	1,8%	37	60	34	16	-17,9%	17	29
Zorg en opvang	140	164	4,0%	148	3	66	87	7,1%	78	3

	Provincie (E)					Gewest (E)				
	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing	Netto-uitgaven		Evolutie	Gemiddelde	Investing
	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017	2013	2017	2013-2017	2013-2017	2013-2017
Algemeen bestuur	221	249	3,0%	233	26	233	264	3,1%	247	28
Mobiliteit	55	52	-1,4%	50	64	43	48	3,0%	45	66
Natuur en milieubeheer	49	40	-4,8%	43	23	49	45	-2,2%	45	23
Veiligheidszorg	140	162	3,6%	155	6	137	159	3,8%	153	7
Politie	103	116	3,1%	113	2	101	118	3,8%	113	2
Brandweer	36	43	4,5%	41	4	33	39	3,9%	38	4
Ondernemen en werken	4	9	23,0%	8	1	10	15	10,0%	12	4
Wonen & ruimtelijke ordening	9	27	30,7%	14	41	11	20	17,1%	12	56
Cultuur en vrije tijd	91	123	7,9%	107	30	97	141	9,8%	121	41
Kunst en cultuur	37	60	12,9%	49	6	38	58	11,6%	49	13
Sport	33	40	4,7%	36	8	33	45	7,8%	40	13
Jeugd	7	11	11,1%	9	4	8	13	13,2%	11	4
Onderwijs	18	19	0,4%	18	28	15	14	-2,3%	13	21
Zorg en opvang	143	145	0,4%	145	8	125	144	3,6%	141	9

Grafiek 30: Spreiding netto-uitgaven kunst en cultuur - Vlaanderen (2017)

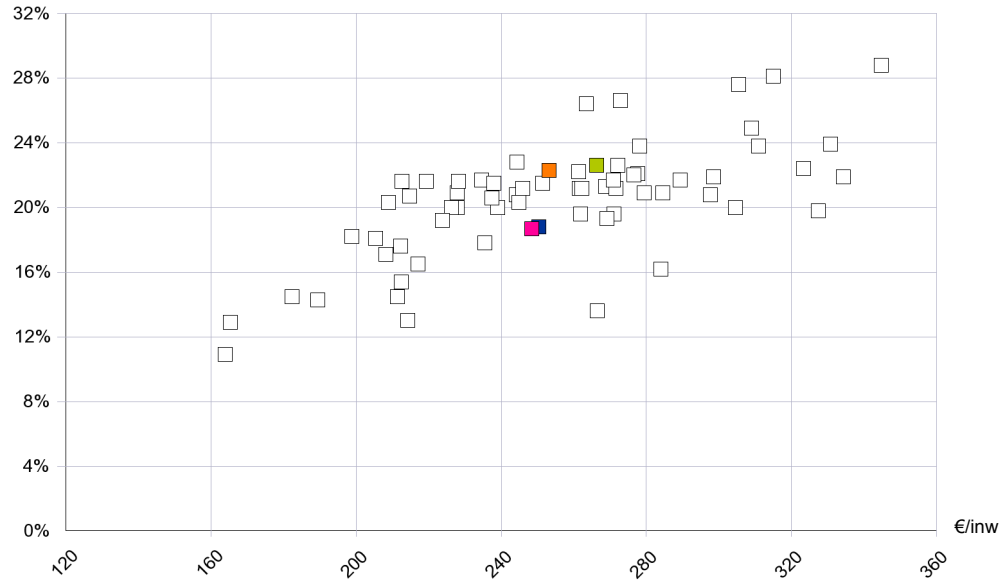

Grafiek 31: Spreiding netto-uitgaven sport - Vlaanderen (2017)

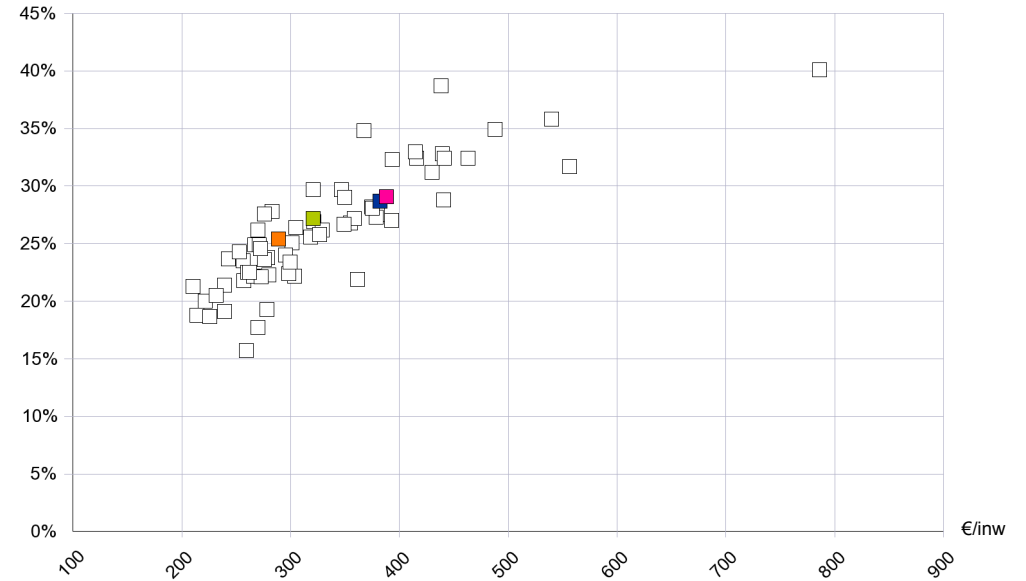
Grafiek 32: Goederen en diensten

% van de gecorrigeerde ontvangsten

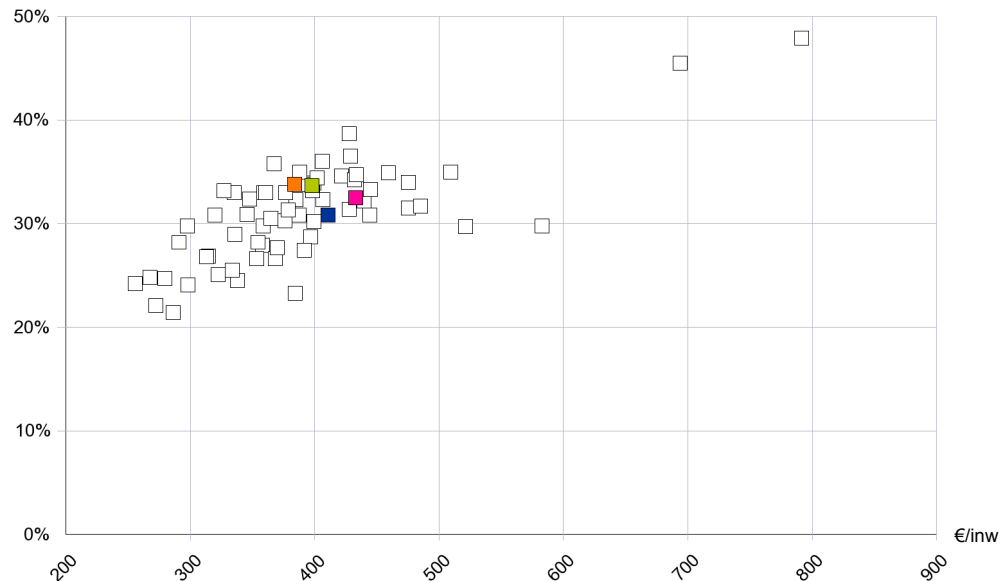
Grafiek 34: Werkingssubsidies

% van de gecorrigeerde ontvangsten

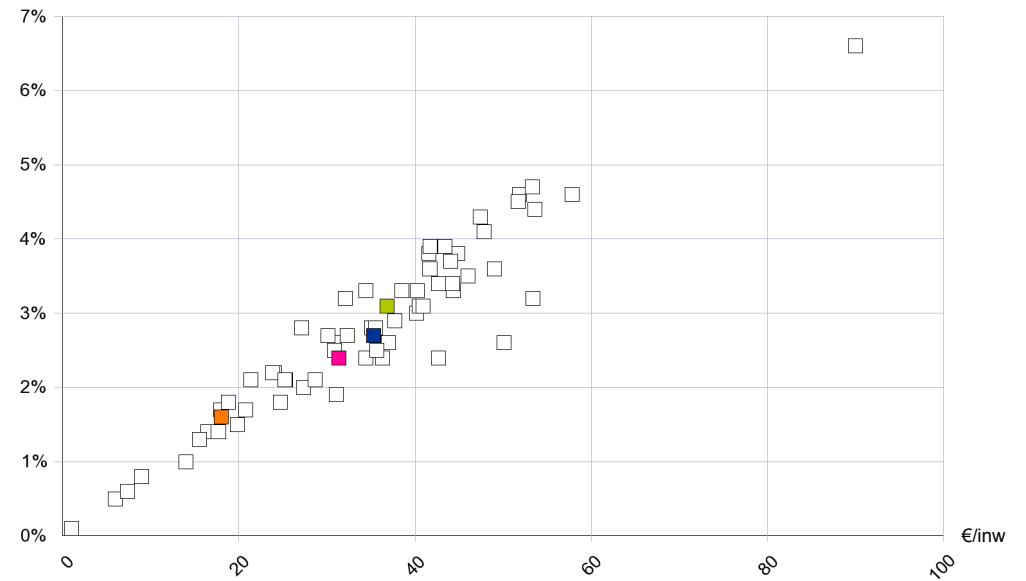
Grafiek 33: Bezoldigingen en pensioenen

% van de gecorrigeerde ontvangsten

Grafiek 35: Financiële uitgaven

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

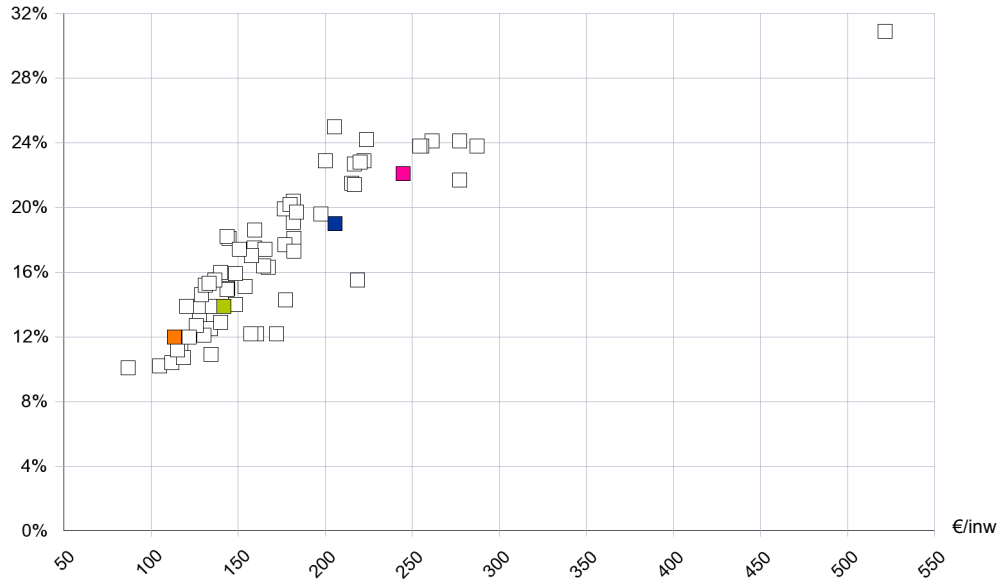
Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

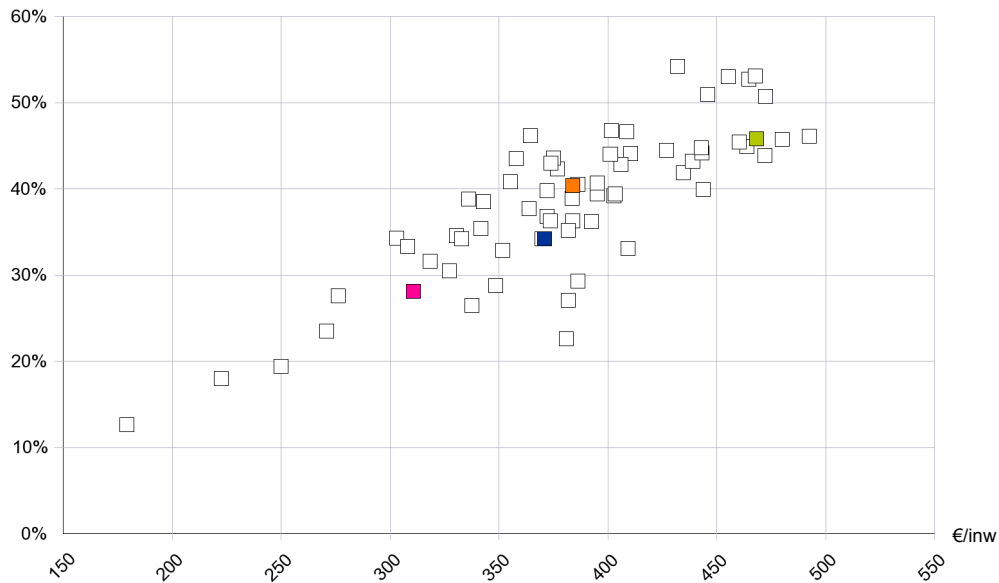
Grafiek 36: Ontvangsten Gemeentefonds

% van de gecorrigeerde uitgaven

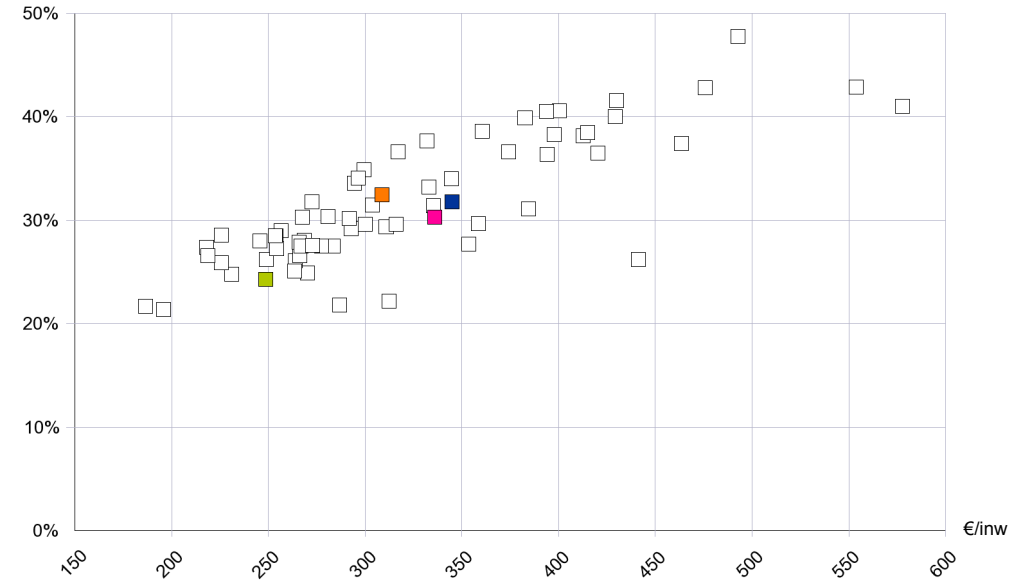
Grafiek 37: Ontvangsten aanvullende personenbelasting

% van de gecorrigeerde uitgaven

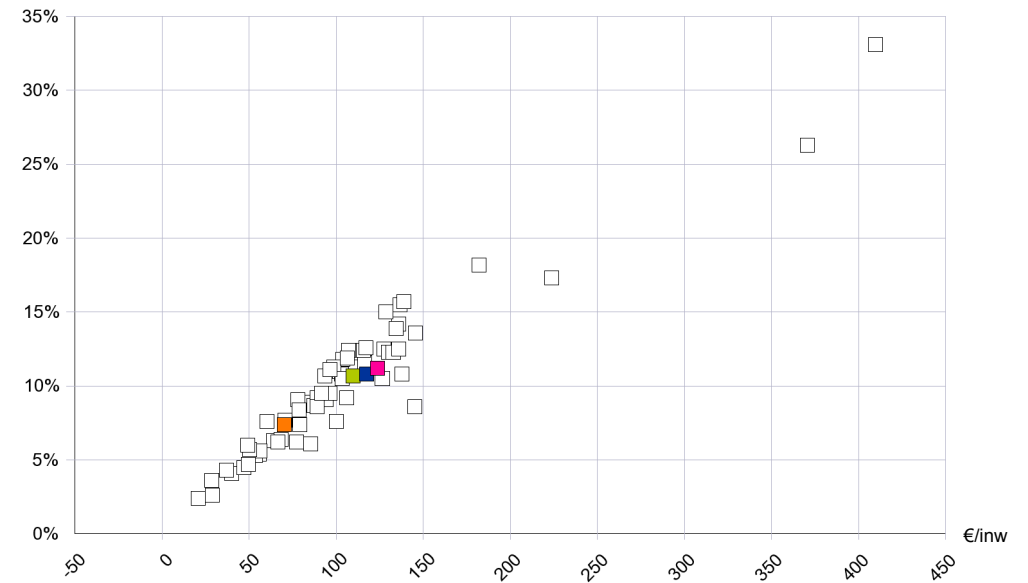
Grafiek 38: Ontvangsten onroerende voorheffing

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 39: Ontvangsten andere (aanvullende) belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

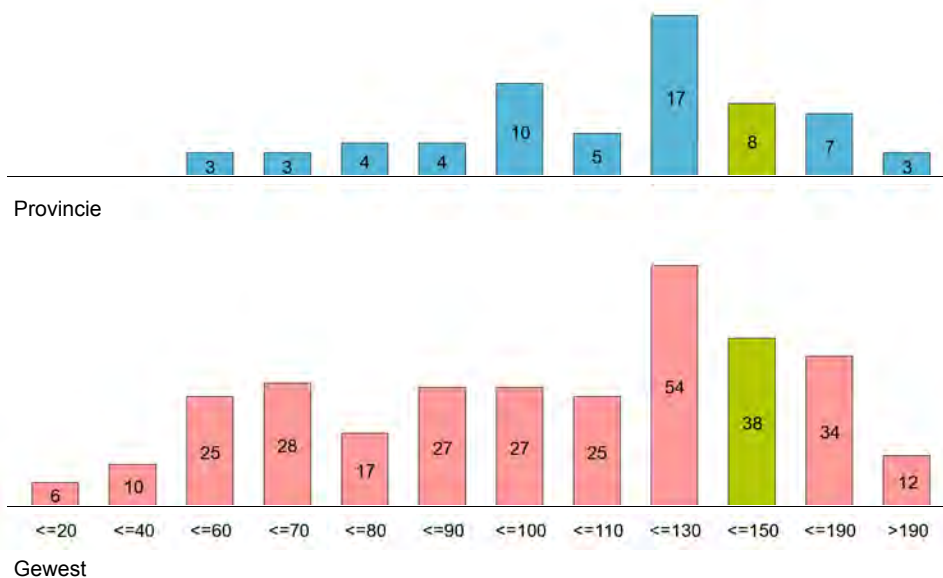
LUBBEEK

Cluster (E)

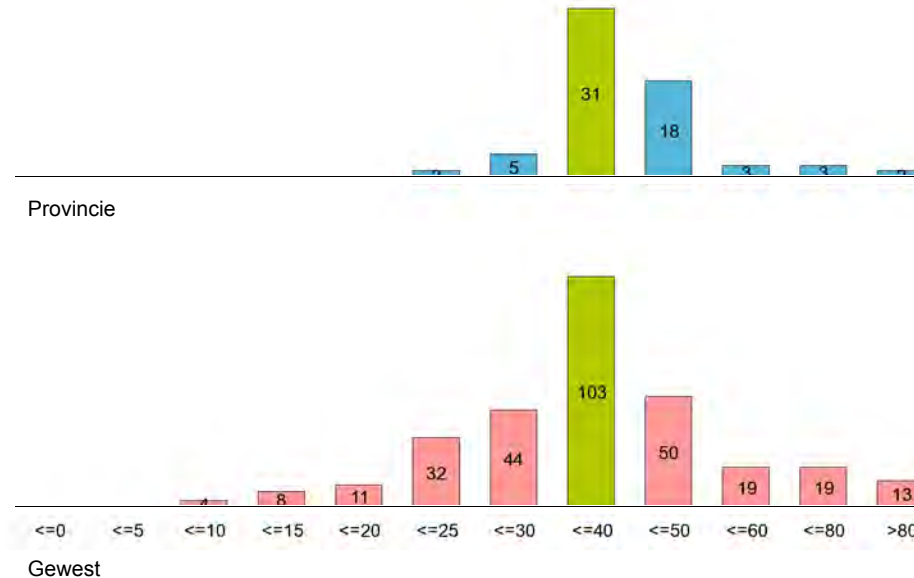
Provincie (E)

Gewest (E)

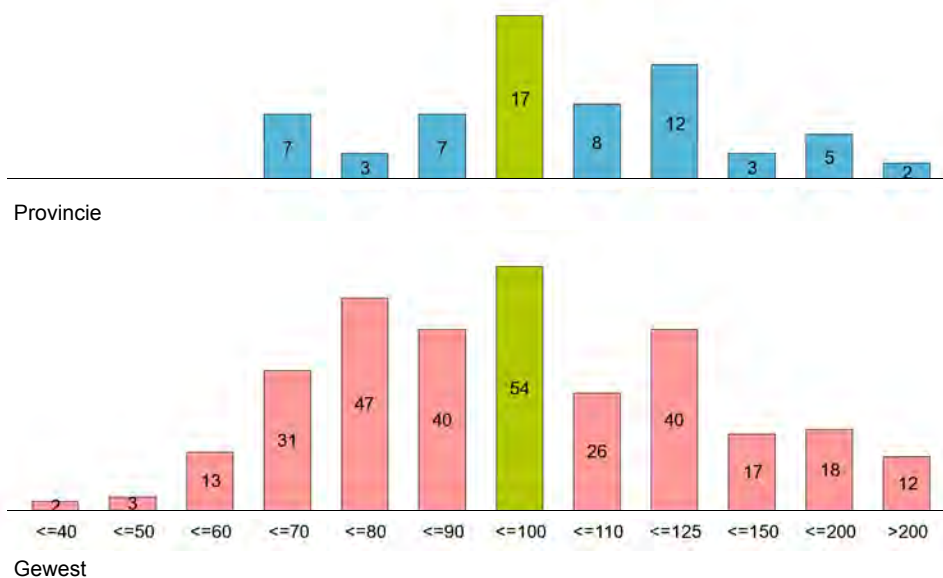
Grafiek 40: Verdeling van de OCMW toelage (2017)

Grafiek 42: Verdeling van de toelage aan de hulpverleningszone (2017)

Grafiek 41: Verdeling van de toelage aan de politiezone (2017)

	Gemiddelde	Mediaan		Standaardafwijking	
	EUR / inw.	EUR / inw.	% ontv.	EUR / inw.	% ontv.
Toelage OCMW					
LUBBEEK	142		12,1%		
Cluster (E)	73	88	7,0%	38	3,2%
Provincie (E)	124	112	8,9%	36	2,4%
Gewest (E)	121	106	8,5%	45	3,2%
Toelage politiezone					
LUBBEEK	92		7,8%		
Cluster (E)	108	97	8,3%	19	2,1%
Provincie (E)	120	100	8,4%	34	2,1%
Gewest (E)	119	94	8,1%	43	2,1%
Toelage hulpverleningszone					
LUBBEEK	32		2,7%		
Cluster (E)	45	32	3,0%	23	1,9%
Provincie (E)	44	39	3,2%	14	0,8%
Gewest (E)	43	35	3,0%	18	1,2%

€/inw

	LUBBEEK							Cluster (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Personeel per 1000 inwoners VTE	5,9	5,8	5,8	5,9	5,8		0,0%	6,1	6,1	6,1	5,9	5,9		-0,7%
Vastbenoemden	2,6	2,5	2,5	2,3	2,3		-2,6%	3,0	3,0	3,0	2,8	2,8		-2,3%
Contractuelen	1,1	1,1	1,1	3,6	3,5		33,3%	1,2	1,2	1,2	3,2	3,2		27,7%
Gesco's	2,2	2,2	2,2	0,0	0,0			1,9	1,9	1,9	0,0	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	425	423	441	455	480	507	3,1%	440	390	384	386	395	416	-2,7%
Vastbenoemden	177	118	114	114	115	113	-10,2%	139	136	131	128	125	130	-2,7%
Niet-vastbenoemden	78	118	117	128	148	173	17,2%	112	116	115	118	126	139	3,0%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	2	1	1	0	1	1	-25,4%	3	2	2	2	2	2	-12,4%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	143	164	188	192	195	197	8,0%	163	115	115	117	121	123	-7,2%
Politiek personeel	25	22	21	21	22	23	-2,8%	23	21	21	21	21	22	-1,6%
Patronale bijdragen	61	135	144	150	157	164	26,8%	67	59	79	85	85	92	6,2%
Vastbenoemden	56	45	46	46	46	46	-4,7%	51	41	51	51	50	53	-0,5%
Niet-vastbenoemden	5	28	31	35	42	48	70,2%	16	18	27	32	34	39	21,9%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	-2,5%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	61	67	68	69	70		0	0	0	0	0	0	
Politiek personeel	0	1	1	0	0	1		0	0	0	1	0	0	423,2%
Pensioenen tlv de gemeente	6	6	6	6	10	9	14,0%	7	18	8	7	7	7	0,5%
Andere bijdragen en sociale lasten	6	15	16	16	15	19	24,6%	17	18	18	22	22	25	6,4%
	Provincie (E)							Gewest (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Personeel per 1000 inwoners VTE	6,8	6,8	6,8	6,2	6,1		-2,8%	7,4	7,3	7,3	6,8	6,8		-2,2%
Vastbenoemden	3,5	3,4	3,4	2,8	2,8		-5,2%	3,2	3,2	3,2	2,7	2,7		-4,5%
Contractuelen	1,8	1,8	1,8	3,3	3,3		16,5%	1,9	1,9	1,9	4,1	4,1		21,2%
Gesco's	1,6	1,6	1,6	0,0	0,0			2,3	2,3	2,3	0,0	0,0		
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Bezoldigingen en sociale voordelen	405	439	411	410	416	443	0,7%	398	425	399	400	410	432	0,7%
Vastbenoemden	173	161	136	133	133	145	-6,3%	148	148	131	128	126	133	-3,9%
Niet-vastbenoemden	109	124	120	122	125	138	3,5%	146	155	147	151	159	174	2,1%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	4	16	16	16	16	20	39,7%	5	7	4	4	4	5	-6,1%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	100	119	120	119	122	120	5,1%	79	94	97	99	101	100	6,5%
Politiek personeel	19	19	19	19	19	20	0,5%	19	20	20	19	19	19	-0,3%
Patronale bijdragen	85	85	87	90	92	102	1,8%	78	87	92	98	100	107	6,4%
Vastbenoemden	60	60	55	54	56	61	-1,9%	53	57	53	53	53	55	0,1%
Niet-vastbenoemden	24	23	30	34	34	38	8,5%	24	27	37	42	45	49	16,7%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	1	0	0	0	0	0	-18,2%	0	0	0	0	0	0	-11,7%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	1	2	1	1	1	315,1%	1	2	2	2	2	2	32,7%
Politiek personeel	0	1	1	1	1	1	24,6%	0	1	1	1	1	1	6,8%
Pensioenen tlv de gemeente	10	12	10	10	12	11	4,7%	8	9	8	9	10	10	3,5%
Andere bijdragen en sociale lasten	17	19	18	18	17	21	-0,9%	18	21	20	21	20	24	3,1%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	0,0	20,6	21,3	22,2	21,4	26,9	
Elektriciteit	0,0	12,3	14,7	16,8	14,7	18,0	
Gas	0,0	5,5	4,6	3,6	4,7	5,9	
Aardolieproducten	0,0	1,3	0,8	0,6	0,7	1,0	
Andere energie-uitgaven	0,0	1,5	1,2	1,3	1,3	1,9	
Kosten voor onroerende goederen	12,6	34,8	38,0	33,7	44,3	52,5	36,8%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,4	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	31,7	34,7	30,6	40,9	48,7	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,5	
Andere werkingsuitgaven	259,1	174,2	183,1	192,0	200,6	241,5	-6,2%
Verzekeringen	52,2	4,5	4,9	4,8	5,0	6,1	-44,3%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,7	
Aankoop van grondstoffen en goederen	1,8	95,0	95,6	100,2	92,7	109,5	169,0%
Overige diensten en diverse leveringen	205,1	74,7	82,6	87,0	102,6	125,1	-15,9%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	15,8	28,1	28,1	27,2	29,6	30,0	17,1%
Elektriciteit	0,0	18,4	19,0	19,4	20,6	19,9	
Gas	0,0	6,1	5,9	4,8	5,8	6,4	
Aardolieproducten	0,0	2,3	1,8	1,6	1,8	2,1	
Andere energie-uitgaven	0,0	1,2	1,3	1,4	1,4	1,6	
Kosten voor onroerende goederen	8,3	25,1	24,3	24,6	27,1	30,4	34,2%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	4,8	4,8	4,7	4,5	4,6	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	20,2	19,5	19,7	22,3	25,6	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	
Andere	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
Andere werkingsuitgaven	191,8	178,4	177,9	185,9	196,5	224,4	0,6%
Verzekeringen	63,7	5,1	4,7	4,5	8,1	5,7	-40,2%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	1,3	0,3	0,3	0,1	0,3	1,0	-32,7%
Aankoop van grondstoffen en goederen	9,6	2,2	1,7	2,4	2,2	2,7	-30,9%
Overige diensten en diverse leveringen	117,1	170,9	171,2	178,9	185,9	215,0	12,3%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	11,9	28,9	27,9	29,7	30,1	32,0	26,1%
Elektriciteit	0,0	18,1	18,4	20,1	20,5	20,7	
Gas	0,0	6,7	5,7	5,7	5,8	7,0	
Aardolieproducten	0,0	1,5	1,1	0,9	1,0	1,3	
Andere energie-uitgaven	0,0	2,6	2,8	3,0	2,7	3,0	
Kosten voor onroerende goederen	36,9	40,1	42,3	40,4	43,6	52,4	4,2%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	10,5	12,4	10,0	9,8	11,0	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	27,5	28,0	28,0	30,2	37,9	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,3	0,3	0,7	1,9	1,8	
Andere	0,0	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	
Andere werkingsuitgaven	188,5	169,5	163,4	172,7	176,5	213,9	-1,6%
Verzekeringen	53,3	5,6	4,5	3,8	3,6	4,6	-49,1%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	1,4	1,8	1,9	3,2	3,1	3,2	22,6%
Aankoop van grondstoffen en goederen	7,4	13,4	11,9	12,6	12,8	15,6	14,7%
Overige diensten en diverse leveringen	126,5	148,7	145,2	153,0	157,1	190,5	5,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Energie-uitgaven	27,6	29,3	27,7	29,1	29,5	32,0	1,7%
Elektriciteit	0,0	18,6	18,6	20,2	20,4	21,1	
Gas	0,0	6,7	5,8	5,4	5,7	6,9	
Aardolieproducten	0,0	1,7	1,2	1,1	1,2	1,5	
Andere energie-uitgaven	0,0	2,2	2,1	2,3	2,2	2,5	
Kosten voor onroerende goederen	27,6	30,4	31,1	32,1	34,5	41,1	5,8%
Huur en -lasten onroerende goederen	0,0	5,8	6,1	6,2	6,6	7,4	
Onderhoud en herstel van gebouwen	0,0	22,8	23,2	23,7	25,2	30,5	
Vergoedingen in het kader van PPS	0,0	0,8	0,9	1,2	1,6	1,8	
Andere	0,0	1,0	0,9	1,1	1,2	1,4	
Andere werkingsuitgaven	175,2	172,4	170,7	178,3	184,4	217,8	1,3%
Verzekeringen	54,0	6,2	5,4	5,5	5,7	6,5	-43,0%
Uitzendkrachten ter beschikking v/h bestuur	0,8	1,6	1,6	2,0	2,1	2,2	27,0%
Aankoop van grondstoffen en goederen	7,9	9,3	10,4	9,6	9,6	11,0	4,8%
Overige diensten en diverse leveringen	112,4	155,3	153,3	161,2	167,0	198,2	10,4%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	647,3	761,5	845,4	899,3	826,5	825,2	6,3%
Belastingen op prestaties	0,4	1,6	1,3	1,5	1,5	1,6	38,7%
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openbare hygiëne	0,0	42,4	42,6	55,0	40,7	43,1	
Huisvuil	0,0	42,4	42,6	55,0	40,7	43,1	
Bedrijfsbelastingen	0,9	0,5	9,7	13,8	6,0	8,1	62,4%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding drukwerk	0,0	0,0	7,3	11,3	3,9	5,9	
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gebruik van het openbare domein	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	
Masten en pylonen	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	
Parkeerbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op patrimonium	7,3	45,1	54,7	49,2	34,2	34,4	47,0%
Leegstaand en verkrotting	0,0	0,0	1,1	3,0	2,1	2,1	293,7%
Tweede verblijven	0,0	1,0	3,1	3,0	3,0	3,1	261,8%
Aanvullende belastingen	638,1	661,5	726,8	769,6	734,3	727,7	3,6%
Diverse belastingen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,5	0,4	0,5	0,3	0,0	0,6	-55,5%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	642,4	722,2	766,9	781,7	762,6	767,5	4,4%
Belastingen op prestaties	14,6	6,9	7,5	6,2	7,0	7,4	-16,9%
Verhaalbelastingen	8,0	5,2	4,2	4,1	4,7	5,3	-12,5%
Openbare hygiëne	4,8	30,6	28,3	18,0	14,0	13,9	30,6%
Huisvuil	4,8	29,7	27,4	17,1	13,1	13,0	28,4%
Bedrijfsbelastingen	16,0	5,9	12,7	11,7	11,9	11,7	-7,1%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding drukwerk	1,1	1,3	5,9	6,5	6,6	7,3	56,2%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gebruik van het openbare domein	0,6	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	19,5%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Parkeerbelasting	0,6	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	-14,7%
Belastingen op patrimonium	9,9	10,8	11,6	13,5	11,6	12,5	4,0%
Leegstaand en verkrotting	0,2	1,0	1,5	1,9	1,6	2,1	64,4%
Tweede verblijven	3,0	4,4	4,5	4,7	4,6	4,8	10,9%
Aanvullende belastingen	588,1	661,0	700,8	726,3	710,7	714,1	4,8%
Diverse belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,2	0,2	0,2	0,6	1,4	1,3	55,8%

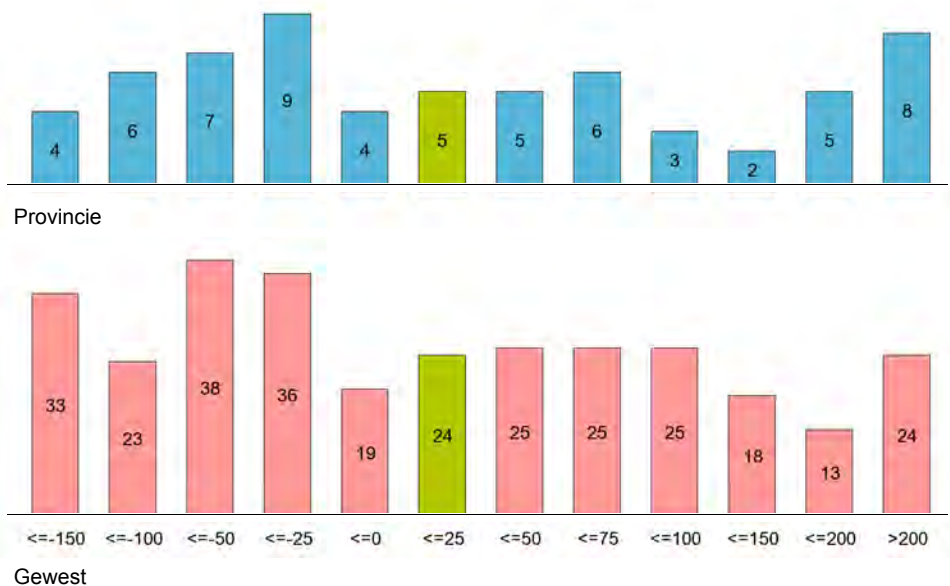
Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	704,4	792,0	827,3	827,9	833,2	826,1	4,3%
Belastingen op prestaties	6,7	8,3	10,2	9,2	9,2	9,5	8,3%
Verhaalbelastingen	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	11,8%
Openbare hygiëne	27,9	30,3	30,7	29,6	29,0	29,5	1,0%
Huisvuil	27,4	28,0	28,4	27,4	26,6	27,1	-0,7%
Bedrijfsbelastingen	31,3	23,5	26,5	27,3	26,3	26,2	-4,2%
Drijfkracht	9,6	4,0	3,2	5,8	4,3	4,4	-18,4%
Verblijfsbelasting	8,8	4,0	4,3	4,0	4,4	4,1	-15,7%
Verspreiding drukwerk	5,6	8,5	9,6	9,3	8,8	9,4	12,1%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	112,4%
Gebruik van het openbare domein	15,5	10,9	11,9	10,8	13,0	13,1	-4,2%
Masten en pylonen	0,0	0,3	0,5	0,4	1,2	1,1	224,2%
Parkeerbelasting	11,4	6,2	6,6	6,3	7,5	7,6	-10,0%
Belastingen op patrimonium	7,4	13,5	12,1	11,0	14,3	11,7	17,9%
Leegstaand en verkrotting	0,8	2,4	2,5	2,9	2,4	3,0	33,8%
Tweede verblijven	0,9	6,2	4,1	2,1	6,9	4,3	66,1%
Aanvullende belastingen	614,8	702,8	730,8	736,6	735,8	730,7	4,6%
Diverse belastingen	0,4	2,3	4,5	2,4	2,5	1,9	61,5%
Boetes	0,3	0,3	0,3	0,9	2,7	3,1	70,5%

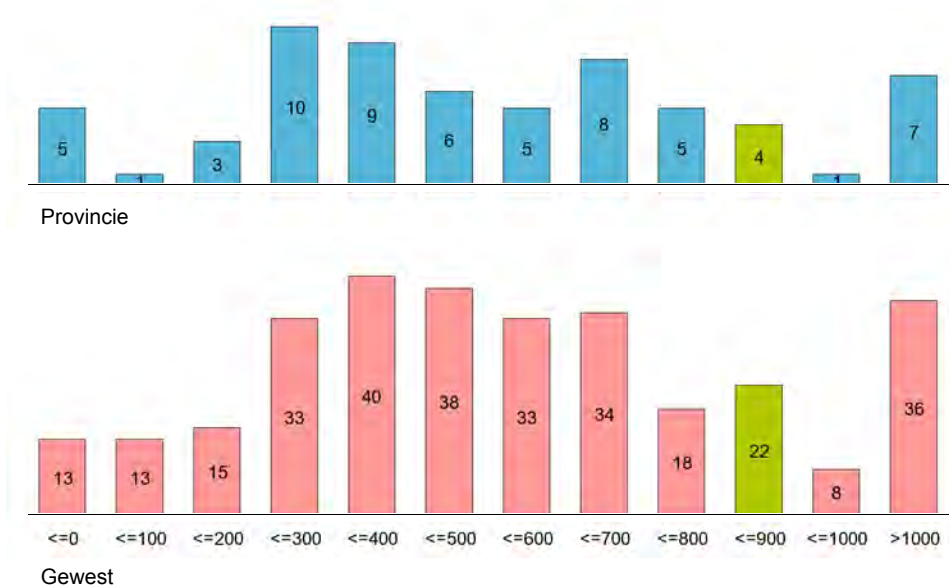
Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Totale lokale fiscaliteit	662,3	739,7	762,1	775,5	770,3	774,6	3,8%
Belastingen op prestaties	5,2	5,9	7,2	7,3	6,9	6,9	7,2%
Verhaalbelastingen	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,9%
Openbare hygiëne	20,9	28,4	28,9	28,0	27,1	28,0	6,8%
Huisvuil	19,5	26,1	26,5	25,7	24,8	25,6	6,2%
Bedrijfsbelastingen	23,1	25,3	26,1	27,6	27,1	28,0	4,0%
Drijfkracht	10,3	8,5	7,9	8,5	8,6	8,8	-4,3%
Verblijfsbelasting	2,3	1,6	2,0	2,0	2,0	2,1	-3,1%
Verspreiding drukwerk	3,6	5,6	6,4	6,4	6,1	6,4	14,6%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,1	0,2	0,4	0,3	0,6	0,6	63,6%
Gebruik van het openbare domein	8,4	9,3	9,2	8,8	9,2	9,2	2,4%
Masten en pylonen	0,3	0,4	0,5	0,5	0,8	0,7	32,7%
Parkeerbelasting	4,2	4,2	4,1	3,9	3,9	4,1	-1,8%
Belastingen op patrimonium	15,2	21,2	21,7	21,9	24,0	23,3	12,1%
Leegstaand en verkrotting	1,3	3,1	3,0	3,5	3,9	3,9	30,4%
Tweede verblijven	9,6	14,1	14,3	13,9	15,3	14,8	12,6%
Aanvullende belastingen	580,3	639,2	657,6	671,0	664,3	667,9	3,4%
Diverse belastingen	8,4	9,1	9,3	8,5	8,4	8,1	0,3%
Boetes	0,3	0,7	1,4	1,8	2,1	2,4	58,1%

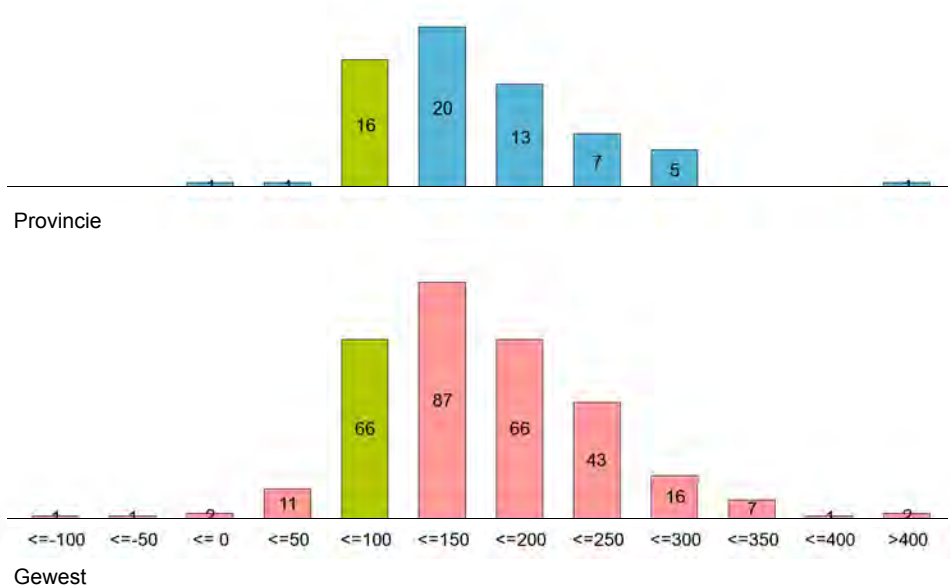
Grafiek 43: Verdeling van het budgettair resultaat van het boekjaar (2017)

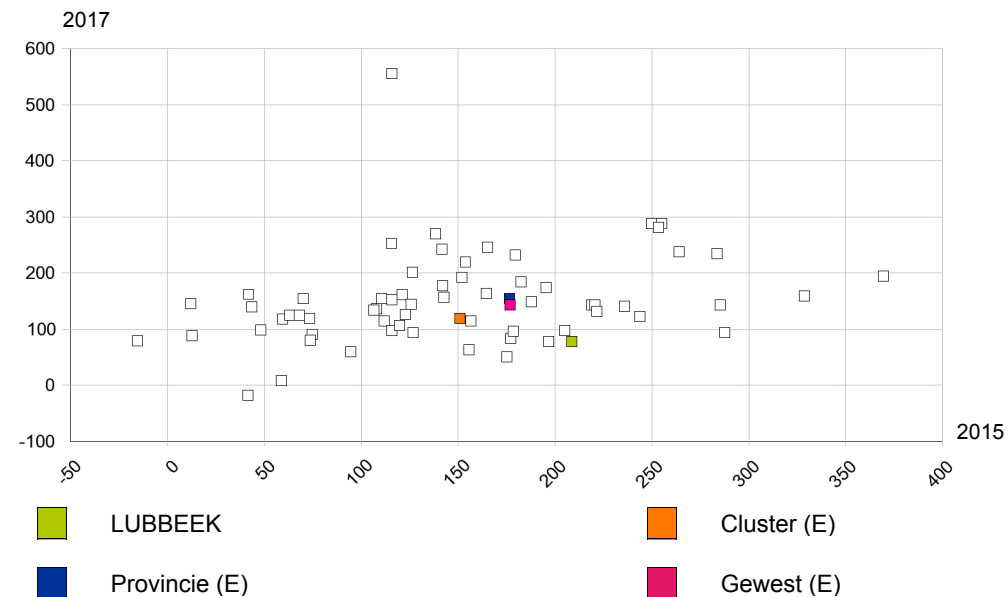
Grafiek 45: Verdeling van het gecumuleerd budgettair resultaat (2017)

Grafiek 44: Verdeling van de autofinancieringsmarge (2017)

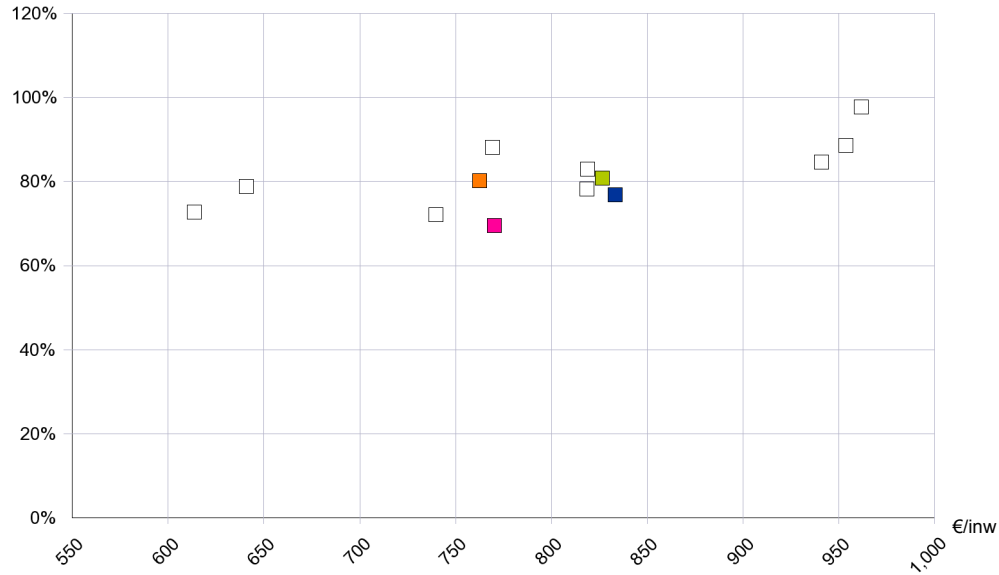

Grafiek 46: Evolutie van de autofinancieringsmarge (€/inw) (2015-2017)

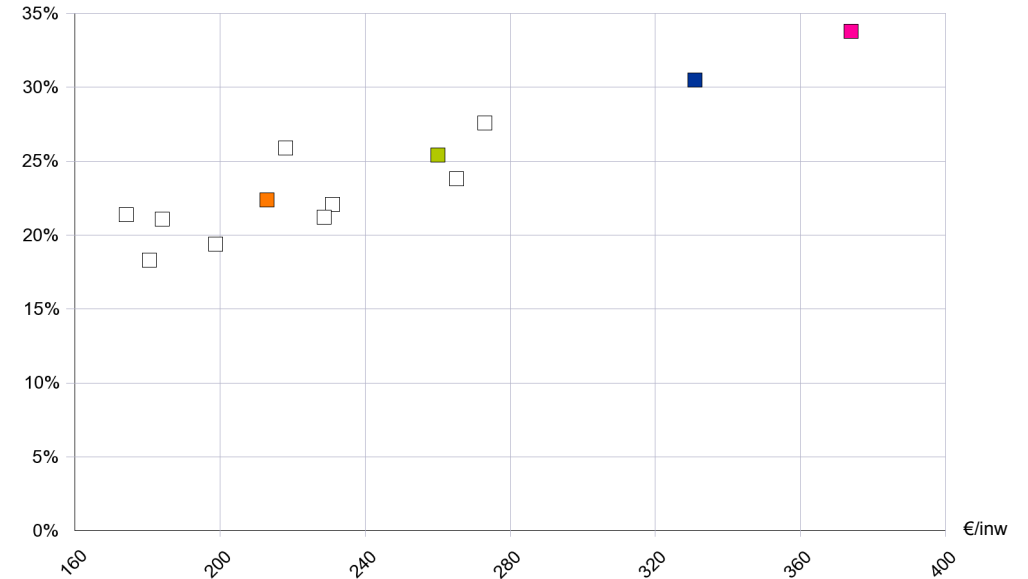
Grafiek 47: Dekkingsgraad van de belastingen

% van de gecorrigeerde uitgaven

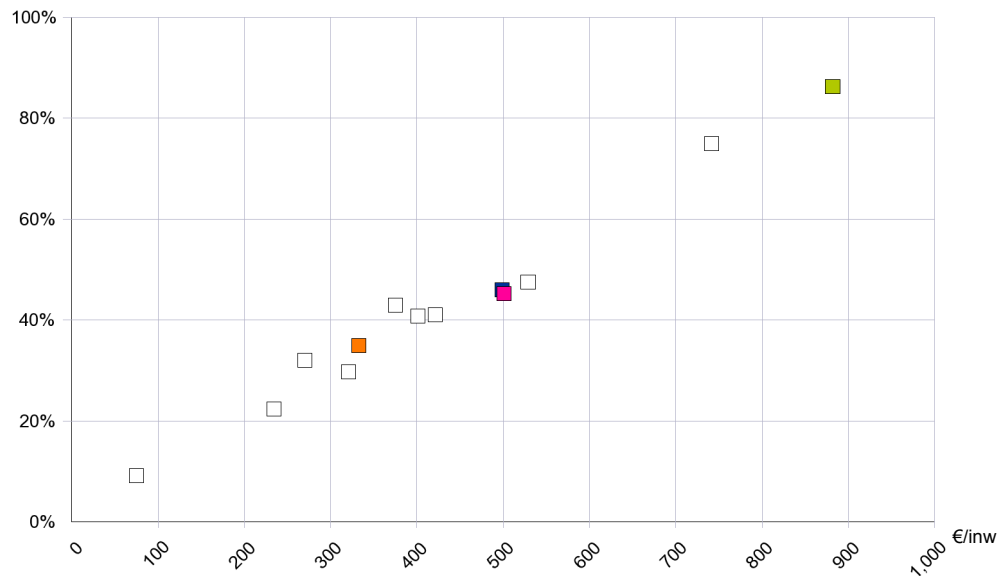
Grafiek 48: Dekkingsgraad van de ontvangen werkingssubsidies

% van de gecorrigeerde uitgaven

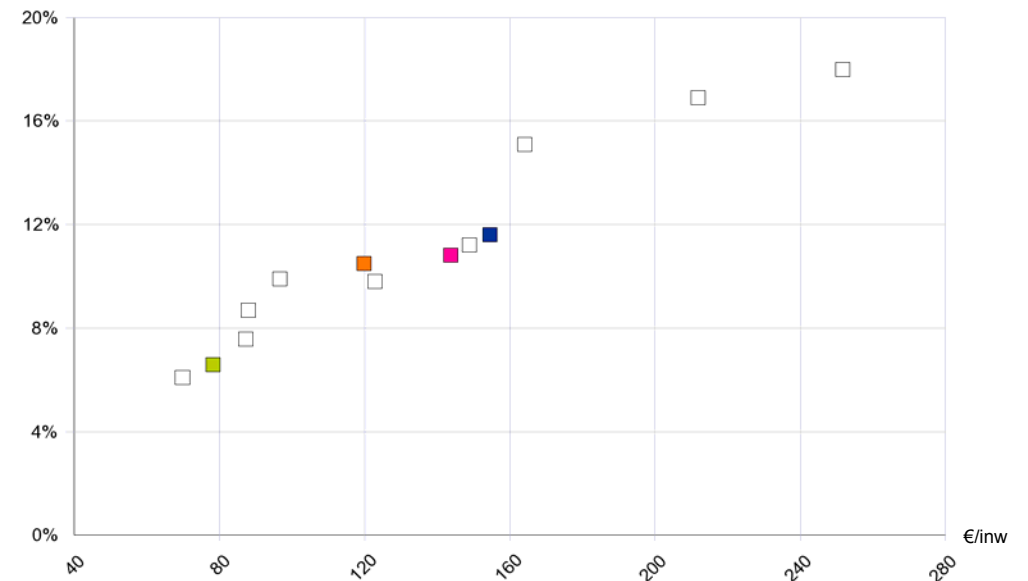
Grafiek 49: Dekkingsgraad van de uitgaven door reserves

% van de gecorrigeerde uitgaven

Grafiek 50: Autofinancieringsmarge en spaarquote

% van de gecorrigeerde ontvangsten

LUBBEEK

Cluster (E)

Provincie (E)

Gewest (E)

Interpretatie van de detailanalyses

Inleiding

In het tweede en derde deel van het Individueel Financieel Profiel wenst Belfius bank de gemeenten een extra toegevoegde waarde te bieden, door de financiële analyse uit te diepen op drie vlakken: de exploitatie-uitgaven, de fiscaliteit en de financiële resultaten met bijhorende evenwichtscriteria.

De insteek varieert van het ene thema tot het andere: nu eens wordt een parallel getrokken tussen de middelen die op jaarlijkse basis worden uitgetrokken per beleidsveld en de uitgevoerde investeringen, dan weer worden een aantal specifieke thema's belicht (personeelsuitgaven, pensioenuitgaven, specifieke werkingskosten, detail van de lokale fiscaliteit...). Ook gaan we dieper in op de spreiding van de financiële evenwichten binnen de representatieve vergelijkingsgroepen.

Opgenomen detailanalyses

Het detail van de uitgaven volgens beleidsveld: legt de parallel tussen de netto-uitgaven, het verschil tussen de exploitatie-uitgaven en –ontvangsten van het betrokken jaar, voor een aantal beleidsvelden en de overeenstemmende gemiddelde investeringsinspanning over de laatste jaren. Eveneens worden de totale investeringsuitgaven per beleidsveld weergegeven.

Met 2 grafieken onderaan de bladzijde wordt de spreiding van de netto-uitgaven voor de beleidsvelden “sport “ en “kunst & cultuur” weergegeven binnen het gewest.

De **bubbelgrafieken met betrekking tot de exploitatie-uitgaven en –ontvangsten** uit het 1ste deel van het Individueel Financieel Profiel worden hernomen met een provinciale verdeling (in plaats van de clusterverdeling).

Teneinde een preciezer zicht te krijgen op de representativiteit van de gemiddelde waarden voor de 4 vergelijkingsgroepen op het vlak van de belangrijkste toelagen (O.C.M.W., politiezone en hulpverleningszone) wordt een grafische voorstelling gehanteerd in de vorm van een dubbele staafgrafiek en worden tevens, voor elke toelage, het **gemiddelde**, de **mediaan** en de **standaardafwijking** berekend.

Het **gemiddelde** is de waarde die verkregen wordt wanneer de totale waarde van de observaties wordt gedeeld door het aantal observaties.

De **mediaan** is de waarde die het aantal observaties (gemeenten) in een steekproef (vergelijkingsgroep) in twee even grote groepen verdeelt: de helft van de steekproef heeft een waarde kleiner dan de mediaan, de andere helft is groter. In tegenstelling tot het (rekenkundig) gemiddelde wordt de waarde van de mediaan niet beïnvloed door extreem lage of extreem hoge waarden.

De **standaardafwijking** is een maat van de spreiding van de steekproef rond de mediaan. Hoe kleiner de standaardafwijking, hoe groter de concentratie van waarden rond de mediaan. Bij een zgn. “normaalverdeling” vindt men 68,3% van de steekproef binnen een perimeter van (mediaan – standaardafwijking; mediaan + standaardafwijking) en 95,4% van de steekproef binnen een bereik van (mediaan – 2x de standaardafwijking; mediaan + 2x de standaardafwijking)

In **het detail van de personeelsuitgaven** wordt het personeelsbestand van de gemeente verder gedetailleerd per type contract en in functie van de verschillende uitgavenstromen.

Het detail van de werkingsuitgaven geeft een meer gedetailleerde uitsplitsing van de uitgaven die vallen onder de “goederen en diensten”. Dit detail kan u onder andere helpen in het vergelijken van de energie-uitgaven en andere werkingsuitgaven van uw gemeente tegenover de relevante vergelijkingsgroepen.

De bijkomende gegevens rond de **lokale fiscaliteit** tenslotte, geven uw gemeente een duidelijk beeld van het belang van enkele specifieke lokale heffingen en spiegelen deze aan de gegevens van relevante vergelijkingsgroepen.

De voorlaatste pagina van dit tweede deel gaat dieper in op **de details van de liquiditeitenrekening en de financiële evenwichten binnen de Beleids- en BeheersCyclus**. Het budgettair resultaat van het boekjaar, het gecumuleerd budgettair resultaat en de autofinancieringsmarge worden geanalyseerd met behulp van 2 types grafieken.

- **Dubbele staafgrafieken:** deze geven weer hoeveel gemeenten zich binnen een bepaalde waardecategorie bevinden. Afhankelijk van de kleur die voor de staven wordt gebruikt, gaat het hierbij over de provincie (blauw) of het gewest (roze). De grafiek toont het patroon van deze verdeling binnen de provincie en het gewest, waartegenover de waarde voor uw gemeente kan worden geplaatst. De staaf waarbinnen de gemeente zich bevindt is aangeduid in het groen.
- **Bubbelgrafiek:** deze situeren de gemeente op 2 assen, ten opzichte van zijn vergelijkingsgroepen en alle andere gemeenten binnen de provincie. De gemeente en zijn vergelijkingsgroepen worden hierbij voorgesteld door een vierkant in de kleur die doorheen het document is gebruikt. De andere gemeenten uit de provincie worden elk door een wit symbool voorgesteld. Deze voorstelling wordt gebruikt om na te gaan hoe representatief de gemiddelde waarden uit het Individueel Financieel Profiel zijn door vast te stellen hoe geconcentreerd (of gespreid) alle gemeenten uit de provincie zijn rond deze gemiddelde waarden. De bubbelgrafiek geeft de evolutie weer van de onderliggende waarden over de vastgestelde jaren op de x- en y-as.

Op de laatste pagina van dit tweede deel analyseren we nog enkele bubbelgrafieken met informatie op clusterniveau. Deze bubbelgrafieken geven **de dekkinggraad van enkele ontvangstencategorieën** (de belastingen, het totaal van de ontvangen werkingssubsidies en de reserves = gecumuleerd budgettair resultaat) **tegenover de totale exploitatie-uitgaven**. In de vierde bubbelgrafiek analyseren we de **autofinancieringsmarge (x-as) en de spaarquote (y-as)**. Deze spaarquote vinden we ook terug in tabelvorm bij de financiële beleidsruimte in het eerste deel van het Individueel Financieel Profiel.

BIJLAGE : DETAIL VAN DE LOKALE FISCALITEIT

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	638,1	661,5	726,8	769,6	734,3	727,7	3,6%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	235,8	244,1	244,7	242,0	248,7	248,2	1,3%
Aanvullende personenbelasting	385,3	400,2	465,0	510,4	468,1	461,8	5,0%
Motorrijtuigen	17,0	17,1	17,1	17,2	17,5	17,7	0,7%
Gewestelijke milieuheffing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op prestaties	0,4	1,6	1,3	1,5	1,5	1,6	38,7%
Aansluiting riolering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Afgifte documenten	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,0	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,0	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-68,2%
Andere belastingen op prestaties	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	588,1	661,0	700,8	726,3	710,7	714,1	4,8%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	251,2	296,8	312,4	306,2	308,7	309,2	5,3%
Aanvullende personenbelasting	319,3	346,3	370,5	402,1	383,8	386,2	4,7%
Motorrijtuigen	17,5	17,8	17,9	18,0	18,2	18,6	0,9%
Gewestelijke milieuheffing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-36,8%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,1%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen op prestaties	14,6	6,9	7,5	6,2	7,0	7,4	-16,9%
Aansluiting riolering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afgifte documenten	3,3	2,4	2,9	3,0	3,0	2,8	-2,4%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	11,3	2,8	2,4	1,1	1,9	2,4	-35,8%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	35,1%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	0,0	1,7	2,1	2,1	1,9	2,1	
Andere belastingen op prestaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	614,8	702,8	730,8	736,6	735,8	730,7	4,6%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	317,3	347,0	353,2	338,2	344,9	346,2	2,1%
Aanvullende personenbelasting	274,5	337,4	359,2	379,1	370,9	364,3	7,8%
Motorrijtuigen	21,1	18,0	18,2	19,0	19,8	19,4	-1,5%
Gewestelijke milieuheffing	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,6	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	-28,9%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,7	-13,8%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	47,6%
Belastingen op prestaties	6,7	8,3	10,2	9,2	9,2	9,5	8,3%
Aansluiting riolering	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	-0,7%
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,4%
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,4%
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,6%
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-45,1%
Afgifte documenten	3,4	3,9	5,3	5,1	4,9	5,2	9,1%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,8	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	6,9%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,2%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	1,5	2,3	2,8	2,7	2,8	2,7	16,0%
Andere belastingen op prestaties	0,2	0,6	0,6	0,0	0,1	0,1	-29,8%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Aanvullende belastingen	580,3	639,2	657,6	671,0	664,3	667,9	3,4%
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	310,7	346,1	347,3	335,4	335,9	343,1	2,0%
Aanvullende personenbelasting	251,9	276,3	293,6	318,3	310,7	307,1	5,4%
Motorrijtuigen	16,9	16,2	16,3	16,6	17,0	17,0	0,1%
Gewestelijke milieuheffing	0,5	0,2	0,3	0,5	0,6	0,5	3,9%
Gewestbelasting verwaarlozing gebouwen	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	-15,8%
Gewestbelasting leegstand bedrijfsruimten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-18,6%
Andere aanvullende belastingen	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	57,4%
Belastingen op prestaties	5,2	5,9	7,2	7,3	6,9	6,9	7,2%
Aansluiting riolering	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	16,2%
Aansluiting waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	174,6%
Vervoer personen die overlast veroorzaken	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	4,9%
Valse alarmmeldingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,1%
Weghalen in beslag genomen voertuigen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-2,3%
Afgifte documenten	2,9	2,7	3,8	3,8	3,6	3,6	5,1%
Aanvraag stedenbouwkundige vergunningen	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	2,8%
Meldingen hinderlijke inrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-3,1%
Andere belastingen op afgifte adm. stukken	1,1	1,7	1,9	2,0	1,9	1,8	14,0%
Andere belastingen op prestaties	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	16,2%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vererving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen straten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen riolen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	42,4	42,6	55,0	40,7	43,1	
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Verhaalbelastingen	8,0	5,2	4,2	4,1	4,7	5,3	-12,5%
Vererving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen straten	0,0	1,0	0,6	0,4	0,7	0,6	
Leggen riolen	0,0	1,4	0,6	0,6	0,8	1,4	
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	8,0	2,8	2,9	3,1	3,3	3,2	-20,2%
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen inzake openbare hygiëne	4,8	30,6	28,3	18,0	14,0	13,9	30,6%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Verhaalbelastingen	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	11,8%
Vererving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-13,8%
Leggen straten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9%
Leggen riolen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,2%
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	148,0%
Belastingen inzake openbare hygiëne	27,9	30,3	30,7	29,6	29,0	29,5	1,0%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	49,5%
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,0	1,4	1,5	1,2	1,5	1,4	
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	56,9%
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	189,4%
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,9%
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontgraving	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,4%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Verhaalbelastingen	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,9%
Vererving zate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,5%
Leggen straten	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	71,5%
Leggen riolen	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	89,9%
Leggen trottoirs	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-5,1%
Leggen inritten in trottoirs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,2%
Leggen waterleiding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Urbanisatiebelasting	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	-13,5%
Andere verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	65,1%
Belastingen inzake openbare hygiëne	20,9	28,4	28,9	28,0	27,1	28,0	6,8%
Onderhoud rioolnet	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	
Op rioolnet aangesloten gebouwen	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	154,0%
Op waterleidingsnet aangesloten gebouwen	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	6,7%
Ruiming aalputten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Afkoppelen hemelwater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	79,6%
Verblijf lijkenhuis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-54,4%
Begraving / bijzetting / verstrooiing	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-2,7%
Lijkenvervoer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-23,6%
Graftekens	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,7%
Ontgraving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2%

€/inw

LUBBEEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Jaarlijkse milieubelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Diftar / ophaalronde	0,0	36,1	36,5	48,0	34,9	36,1	
Afgifte zakken, klevers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Gebruik gemeentelijke containers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toegang containerpark	0,0	6,3	6,1	6,9	5,8	6,7	
Grof vuil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sluikstorten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsbelastingen	0,9	0,5	9,7	13,8	6,0	8,1	62,4%
Algemene bedrijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,5	0,3	0,0	0,3	0,3	0,5	-8,2%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Groeven: zand, klei, kiezel	0,0	0,0	0,3	1,0	0,5	0,5	
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	
Jaarlijkse milieubelasting	0,0	2,9	2,9	1,5	1,5	1,5	952,4%
Diftar / ophaalronde	0,0	9,9	10,2	12,6	8,2	8,0	
Afgifte zakken, klevers	4,8	15,4	12,9	2,5	2,8	2,7	-12,3%
Gebruik gemeentelijke containers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toegang containerpark	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Grof vuil	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	
Sluikstorten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-17,6%
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bedrijfsbelastingen	16,0	5,9	12,7	11,7	11,9	11,7	-7,1%
Algemene bedrijfsbelasting	13,7	4,1	6,2	4,7	4,8	3,9	-23,0%
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Groeven: zand, klei, kiezel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	1,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	-38,5%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	2,9	2,7	2,5	2,2	2,1	2,1	-7,3%
Jaarlijkse milieubelasting	4,3	4,6	4,6	4,2	4,0	4,2	-1,8%
Diftar / ophaalronde	0,5	3,6	5,1	6,5	6,1	6,5	82,8%
Afgifte zakken, klevers	17,9	15,4	14,5	13,0	12,7	12,6	-8,1%
Gebruik gemeentelijke containers	0,9	0,4	0,4	0,4	0,6	0,3	-9,6%
Toegang containerpark	0,3	1,0	0,9	0,9	0,9	1,1	29,9%
Grof vuil	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	-17,1%
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-31,3%
Sluikstorten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	-7,5%
Reinigen openbare weg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Bedrijfsbelastingen	31,3	23,5	26,5	27,3	26,3	26,2	-4,2%
Algemene bedrijfsbelasting	0,0	2,1	4,2	3,1	3,6	3,3	
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-11,2%
Drijfkracht	9,6	4,0	3,2	5,8	4,3	4,4	-18,4%
Groeven: zand, klei, kiezel	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-14,4%
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,6%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Jaarlijkse huisvuilbelasting	0,6	4,1	4,5	4,4	4,4	4,5	64,1%
Jaarlijkse milieubelasting	4,7	6,1	6,0	5,8	5,7	5,7	5,0%
Diftar / ophaalronde	5,3	6,1	6,8	7,4	7,0	7,4	7,5%
Afgifte zakken, klevers	7,9	8,7	8,3	7,2	6,8	7,0	-3,7%
Gebruik gemeentelijke containers	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	-3,7%
Toegang containerpark	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	-4,4%
Grof vuil	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,7%
Bedrijfsvuil / nijverheidsvuil	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-31,6%
Sluikstorten	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	-7,1%
Reinigen openbare weg	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	64,8%
Andere belastingen inzake openbare hygiëne	0,5	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	16,2%
Bedrijfsbelastingen	23,1	25,3	26,1	27,6	27,1	28,0	4,0%
Algemene bedrijfsbelasting	1,9	2,6	2,8	3,5	3,0	3,0	11,0%
Exploitatie hinderlijke inrichtingen	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-11,0%
Drijfkracht	10,3	8,5	7,9	8,5	8,6	8,8	-4,3%
Groeven: zand, klei, kiezel	0,1	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	54,6%
Steenbakkerijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,3%
Tabakslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drankslijterijen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7%
Openblijven drankgelegenheden na sluiting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,8%

€/inw

LUBBEEK

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,0	0,0	0,7	0,3	0,3	0,3	
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-clubs	0,0	0,0	1,4	0,9	0,9	0,9	
Banken en financieringsinstellingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Taxidiensten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stortplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kamers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kampeertreinen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Reclameborden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lichtreclames	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding kosteloos drukwerk	0,0	0,0	7,3	11,3	3,9	5,9	
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere bedrijfsbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Cluster (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-clubs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Banken en financieringsinstellingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Taxidiensten	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-41,5%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	7,1%
Stortplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kamers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kampeertreinen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Reclameborden	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	
Lichtreclames	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verspreiding kosteloos drukwerk	1,1	1,3	5,9	6,5	6,6	7,3	56,2%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere bedrijfsbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Provincie (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	44,8%
Barpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,1%
Privé-clubs	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
Banken en financieringsinstellingen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-15,4%
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,1%
Taxidiensten	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	-15,9%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	53,6%
Stortplaatsen	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	27,1%
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,7%
Tanks en vergaarbakken	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	97,8%
Verblijfsbelasting	8,8	4,0	4,3	4,0	4,4	4,1	-15,7%
Kamers	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	91,9%
Kampeertreinen	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,5%
Reclameborden	0,7	0,4	0,7	0,5	0,5	0,5	-7,4%
Lichtreclames	0,4	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	5,6%
Verspreiding kosteloos drukwerk	5,6	8,5	9,6	9,3	8,8	9,4	12,1%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,6%
Andere bedrijfsbelastingen	4,9	2,5	2,3	2,6	2,6	2,6	-14,5%

Gewest (E)

Rekeningen Begroting Evolutie

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Nachtwinkels en phoneshops	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	7,8%
Barpersoneel	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-23,6%
Privé-clubs	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	-23,3%
Banken en financieringsinstellingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-5,1%
Wedkantoren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,6%
Leurhandel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	107,8%
Taxidiensten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,1%
Diensten verhuur voertuigen met bestuurder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	20,9%
Stortplaatsen	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-9,9%
Stapelplaatsen voor schroot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1%
Tanks en vergaarbakken	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-16,4%
Verblijfsbelasting	2,3	1,6	2,0	2,0	2,0	2,1	-3,1%
Kamers	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	44,1%
Kampeertreinen	0,3	1,6	1,4	1,4	1,6	1,6	54,0%
Reclameborden	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	2,8%
Lichtreclames	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	1,2%
Verspreiding kosteloos drukwerk	3,6	5,6	6,4	6,4	6,1	6,4	14,6%
Voertuigen met reclame	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Privé-wegwijzers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,1%
Andere bedrijfsbelastingen	2,0	2,6	2,6	2,9	2,9	3,1	8,7%

€/inw

	LUBBEEK							Cluster (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen vertoningen/vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vertoningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Openbare bals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Belastingen gebruik v/h openbare domein	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7		0,6	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	19,5%
Plaatsrecht markten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	
Plaatsrecht kermissen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Kaairechten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Dagbladkiosken, handelsinrichtingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,0%
Strandexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Benzine-, olie- en persdrukpompen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Automatische verdelers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Standplaatsen huurrijtuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Terrassen, tafels, stoelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Masten en pylonen	0,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere inname openbaar domein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	93,3%
Parkeren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,6	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	-14,7%
Andere belastingen openbaar domein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	

	Provincie (E)							Gewest (E)						
	Rekeningen			Begroting		Evolutie	Rekeningen			Begroting		Evolutie		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen vertoningen/vermakelijkheden	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	112,4%	0,1	0,2	0,4	0,3	0,6	0,6	63,6%
Vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,1	0,0	0,1	0,1	0,4	0,3	61,7%
Vertoningen	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2		0,0	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	89,1%
Openbare bals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-22,6%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-14,1%
Belastingen gebruik v/h openbare domein	15,5	10,9	11,9	10,8	13,0	13,1	-4,2%	8,4	9,3	9,2	8,8	9,2	9,2	2,4%
Plaatsrecht markten	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	-2,2%	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	-1,7%
Plaatsrecht kermissen	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-1,9%	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	-2,1%
Kaairechten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	92,7%
Dagbladkiosken, handelsinrichtingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-4,1%	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-24,4%
Strandexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-15,5%
Benzine-, olie- en persdrukpompen	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	43,5%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	22,2%
Automatische verdelers	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Standplaatsen huurrijtuigen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,3%
Terrassen, tafels, stoelen	0,1	0,1	0,5	0,1	0,3	0,3	28,2%	0,3	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	20,6%
Masten en pylonen	0,0	0,3	0,5	0,4	1,2	1,1	224,2%	0,3	0,4	0,5	0,5	0,8	0,7	32,7%
Andere inname openbaar domein	0,1	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	49,9%	0,3	1,0	0,8	0,9	1,1	0,9	34,1%
Parkeren	11,4	6,2	6,6	6,3	7,5	7,6	-10,0%	4,2	4,2	4,1	3,9	3,9	4,1	-1,8%
Andere belastingen openbaar domein	1,4	1,2	0,9	1,1	1,0	1,0	-7,5%	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	-5,1%

€/inw

LUBBEK

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	7,3	45,1	54,7	49,2	34,2	34,4	47,0%
Bouwen	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Niet-bebouwde gronden	6,6	44,2	50,6	43,1	29,0	29,2	44,9%
Niet-bebouwde percelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstaande woningen en gebouwen	0,0	0,0	1,1	3,0	2,1	2,1	
Krotten, verwaarloosde woningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tweede verblijven	0,0	1,0	3,1	3,0	3,0	3,1	261,8%
Andere belastingen op het patrimonium	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Algemene gemeentebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Honden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,5	0,4	0,5	0,3	0,0	0,6	-55,5%

Cluster (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	9,9	10,8	11,6	13,5	11,6	12,5	4,0%
Bouwen	2,0	1,8	1,4	2,5	1,3	1,4	-9,0%
Niet-bebouwde gronden	1,6	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	3,5%
Niet-bebouwde percelen	3,1	1,8	2,4	2,5	2,2	2,4	-8,2%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstaande woningen en gebouwen	0,0	1,0	1,4	1,8	1,5	1,9	
Krotten, verwaarloosde woningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-11,8%
Tweede verblijven	3,0	4,4	4,5	4,7	4,6	4,8	10,9%
Andere belastingen op het patrimonium	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Algemene gemeentebelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Honden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,2	0,2	0,2	0,6	1,4	1,3	55,8%

Provincie (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	7,4	13,5	12,1	11,0	14,3	11,7	17,9%
Bouwen	4,3	2,9	3,1	3,4	2,7	2,0	-11,5%
Niet-bebouwde gronden	0,2	1,4	1,6	1,5	1,6	1,5	67,4%
Niet-bebouwde percelen	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,4	4,5%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,4	5,2%
Leegstaande woningen en gebouwen	0,7	2,1	2,2	2,5	1,9	2,7	26,4%
Krotten, verwaarloosde woningen	0,0	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	223,5%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	56,3%
Tweede verblijven	0,9	6,2	4,1	2,1	6,9	4,3	66,1%
Andere belastingen op het patrimonium	0,7	0,1	0,4	0,4	0,2	0,1	-30,7%
Andere belastingen	0,4	2,3	4,5	2,4	2,5	1,9	61,5%
Algemene gemeentebelasting	0,0	2,0	2,1	2,1	1,7	1,7	
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,2%
Honden	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-49,5%
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,3	0,3	0,3	0,9	2,7	3,1	70,5%

Gewest (E)

	Rekeningen					Begroting	Evolutie
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013-2017
Belastingen op het patrimonium	15,2	21,2	21,7	21,9	24,0	23,3	12,1%
Bouwen	1,7	1,4	1,3	1,5	1,2	1,0	-8,6%
Niet-bebouwde gronden	0,7	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	17,8%
Niet-bebouwde percelen	0,9	0,8	1,0	0,9	1,0	0,9	0,3%
Ontbreken van parkeerplaatsen	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	3,5%
Leegstaande woningen en gebouwen	0,9	1,7	1,8	2,2	2,4	2,4	28,0%
Krotten, verwaarloosde woningen	0,4	1,0	1,0	0,9	1,3	1,4	36,2%
Leegstand, verkrotting bedrijfsruimten	0,1	0,4	0,1	0,3	0,1	0,2	23,8%
Tweede verblijven	9,6	14,1	14,3	13,9	15,3	14,8	12,6%
Andere belastingen op het patrimonium	0,8	0,4	0,5	0,5	1,1	0,9	10,1%
Andere belastingen	8,4	9,1	9,3	8,5	8,4	8,1	0,3%
Algemene gemeentebelasting	8,2	8,4	8,5	8,2	7,9	7,8	-0,9%
Luxepaarden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,8%
Honden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-45,8%
Overige andere belastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Boetes	0,3	0,7	1,4	1,8	2,1	2,4	58,1%

Beschrijving van het detail van de lokale fiscaliteit

Op basis van de digitale rapportering is er een volledig detail gemaakt van de opbrengsten die vallen onder de **lokale fiscaliteit**. Deze specifieke opbrengsten stemmen overeen met volgende rekeningnummers en beschrijvingen:

- 730 Aanvullende belastingen
- 731 Belastingen op prestaties
- 732 Verhaalbelastingen
- 733 Belasting inzake openbare hygiëne
- 734 Bedrijfsbelastingen
- 735 Belastingen op vertoningen en gemakkelikheden
- 736 Belastingen op het gebruik van het openbaar domein
- 737 Belastingen op patrimonium
- 738 Andere belastingen

Bijlage 11.

Bestuurskrachtmonitor

2017

Bestuurskrachtmonitor

Lubbeek

**DEPARTEMENT
KANSELARIJ &
BESTUUR**

Voorwoord

Voor u ligt de derde, geactualiseerde editie van de Lokale Bestuurskrachtmonitor. De lokale bestuurskracht is een term die regelmatig besproken wordt in bestuurlijke kringen. Ook de huidige Vlaamse Regering wil de bestuurskracht van de gemeenten versterken (Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014 - 2019, 2014, p.12). In opdracht van de Vlaamse overheid heeft het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) een bestuurskrachtmonitor ontwikkeld. Deze monitor is een wetenschappelijk onderbouwd instrument, op basis waarvan de bestuurskracht van gemeenten in kaart gebracht wordt. De doelstelling was het meetbaar maken van lokale bestuurskracht op een objectieve, wetenschappelijk onderbouwde, door het werkveld gedragen manier.

De bestuurskrachtmonitor is een set van indicatoren, die een gemeente een zicht geeft op hoe het gesteld is met haar bestuurskracht. Een belangrijke nuance bij deze set is dat hij niet het volledige bestuurskrachtverhaal vertelt. Heel wat aspecten inherent aan het complexe concept bestuurskracht zijn niet of nauwelijks middels indicatoren te meten. Om die reden is de set van indicatoren aangevuld met richtvragen tot zelfevaluatie waarmee een bestuur haar bestuurskracht autonoom in vraag kan stellen.

Ter ondersteuning van de gemeenten om hun bestuurskracht te verhogen werd de bestuurskrachtmonitor effectief van cijfermateriaal voorzien. De gegevens werden verzameld door de Vlaamse Statistische Autoriteit (DKB) in samenwerking met het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het resultaat is een bundeling van een 80-tal ingevulde indicatoren, die de diverse deelaspecten van bestuurskracht in beeld moeten brengen.

Niet alle door SBOV voorgestelde indicatoren kunnen momenteel worden ingevuld. Een aantal gegevens zijn enkel gekend door de gemeente zelf, een aantal anderen zijn gewoon (nog) niet beschikbaar. Om de gemeenten in staat te stellen zelf de ontbrekende indicatoren in te vullen wordt een sjabloon op de websites voorzien waarmee ze zelf makkelijk aan de slag kunnen.

Dit is de laatste editie van de bestuurskrachtmonitor. Vanaf volgend jaar wordt de bestuurskrachtmonitor geïntegreerd in de gemeentemonitor. In maart 2018 wordt die gelanceerd. Aan de hand van een uitgekende indicatorenset geeft de gemeentemonitor een alomvattend beeld van de gemeente. Niet enkel komen er bestuurskrachtindicatoren in aan bod, maar de monitor geeft bijvoorbeeld ook een zicht op de beleidsdomeinen (onderwijs, milieu, wonen, ...) waarin de besturen actief zijn. De gemeentemonitor laat de besturen toe zich onderling te vergelijken. De bestuurskrachtmonitor voor een gemeente naar keuze is te vinden zowel op de site van het Agentschap Binnenlands Bestuur als op die van de Vlaamse Statistische Autoriteit. Op de site van het agentschap vindt u bijkomende info over het ondersteuningstraject dat bepaalde lokale besturen hebben doorlopen.

<http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/lokale-bestuurskrachtmonitor>

<http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/monitor-lokale-bestuurskracht>

Jeroen Windey
Algemeen directeur
Agentschap Binnenlands Bestuur

Roeland Beerten
Hoofdstatisticus Vlaamse overheid
Vlaamse Statistische Autoriteit

Inhoudstafel

Voorwoord	1
Leeswijzer	5

Deel 1. Endogene capaciteitsbepalende factoren

1. Financiën en fiscaliteit

1.1 Solvabiliteit

Indicator 1. Autofinancieringsmarge per inwoner	6
Indicator 2. Aandeel van de autofinancieringsmarge in de exploitatieontvangsten (t-6 tot t)	7

1.2 Liquiditeit

Indicator 1. Gecumuleerd budgettair resultaat van het boekjaar per inwoner	8
--	---

1.3 Schulden

Indicator 1. Financiële schuld per inwoner	9
Indicator 2. Schuldratio	10
Indicator 3. Periodieke leningslasten ten opzichte van de exploitatieontvangsten	11

1.4 Belastingen

Indicator 1. Aanslagvoet aanvullende personenbelasting (APB)	12
Indicator 2. Marge aanslagvoet aanvullende personenbelasting	13
Indicator 3. Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting per inwoner	14
Indicator 4. APB-afhankelijkheid	15
Indicator 5. Aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing (OOV)	16
Indicator 6. Marge aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing	17
Indicator 7. Ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing per inwoner	18
Indicator 8. OOV-afhankelijkheid	19
Indicator 9. Ontvangsten uit gemeentebelastingen en retributies (G&R) per inwoner	20
Indicator 10. G&R-afhankelijkheid	21

2. Personeel

2.1 Aantallen

Indicator 1. Personeelscapaciteit (absoluut)	22
Indicator 2. Personeelscapaciteit per 1.000 inwoners (relatief)	23

2.2 Rechtspositie

Indicator 1. Rechtspositieverdeling (absoluut)	24
Indicator 2. Rechtspositieverdeling (relatief) statutair	25
Indicator 3. Rechtspositieverdeling (relatief) contractueel	26
Indicator 4. Rechtspositieverdeling (relatief) gesco	27

2.3 Financiering

Indicator 1. Aandeel personeelskosten in de totale exploitatie-uitgaven	28
Indicator 2. Relatieve HRM- en vormingsuitgaven	29

3. Planning & coördinatie

Indicator 1. Transparantie	30
Indicator 2. Diepgang	31

4. Lokale samenwerking

Indicator 1. Aantal samenwerkingsverbanden waar de gemeente aan deelneemt naar categorie	32
Indicator 2. Deelname aan opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen	33

5. Werking van de gemeenteraad

Indicator 1. Voorzitterschap	34
------------------------------	----

DEEL 2. Exogene capaciteitsbepalende factoren

1. Belastingvermogen en financiële lasten uit het verleden

Indicator 1. OBV per inwoner	35
Indicator 2. OBV aanvullende personenbelasting (APB) per inwoner	36
Indicator 3. OBV opcentiemen onroerende voorheffing (OOV) per inwoner	37

2. Werkingssubsidies van hogere overheden

2.1 Totaal werkingssubsidies

Indicator 1. Totaal werkingssubsidies afkomstig van hogere overheden per inwoner (relatief)	38
Indicator 2. Aandeel werkingssubsidies in exploitatieontvangsten	39

2.2 Gemeentefonds

Indicator 1. Totale ontvangsten uit het gemeentefonds per inwoner	40
---	----

Indicator 2. Aandeel gemeentefonds in ontvangen werkingssubsidies	41
Indicator 3. Aandeel gemeentefonds in exploitatie-ontvangsten	42

2.3 Stedenfonds

Indicator 1. Totale ontvangsten uit het stedenfonds per inwoner	43
Indicator 2. Aandeel Stedenfonds in ontvangen werkingssubsidies	44
Indicator 3. Aandeel Stedenfonds in exploitatieontvangsten	45

3. Politiek

3.1 Coalitie

Indicator 1. Samenstelling	46
Indicator 2. Sterkte	47

DEEL 3. Endogene opdrachtbepalende factoren

1. Investerings en instandhouding

1.1 Investerings

Indicator 1. Investeringsuitgaven per inwoner	48
---	----

1.2 Instandhouding

Indicator 1. Instandhoudingsratio	49
-----------------------------------	----

DEEL 4. Exogene opdrachtbepalende factoren

Typologie

Belfius-cluster	50
VRIND-cluster	51

1. Fysieke omgeving

1.1 Ruimtelijk

Indicator 1. Oppervlakte gemeente	52
Indicator 2. Bebouwingsgraad	53
Indicator 3. Dichtheid van de weginfrastructuur in eigen beheer	54
Indicator 4. Uitvoeringsgraad rioleringen	55

1.2 Woon-aantrekkelijkheid

Indicator 1. Woningprijzen	56
Indicator 2. Gemiddelde prijs bouwgrond	57

1.3 Functioneel

Indicator 1. Ruimte voor wonen	58
Indicator 2. Ruimte voor werken (uitgezonderd landbouw en publieke voorzieningen)	59
Indicator 3. Ruimte voor landbouw	60
Indicator 4. Toerismeflux	61
Indicator 5. Detailhandelszaken	62
Indicator 6. Scholierenflux lager onderwijs	63
Indicator 7. Scholierenflux secundair onderwijs	64
Indicator 8. Ingaande pendelintensiteit	65
Indicator 9. Uitgaande pendelintensiteit	66

2. Burgergerelateerd

2.1 Demografisch

Indicator 1. Inwonersaantal	67
Indicator 2. Bevolkingsdichtheid	68
Indicator 3. 0-20 jarigen ten opzichte van het totaal inwonersaantal	69
Indicator 4. 20-64 jarigen ten opzichte van het totaal inwonersaantal	70
Indicator 5. 65-plussers relatief gezien ten opzichte van het totaal inwonersaantal	71
Indicator 6. Vergrijzingsindicator	72
Indicator 7. Natuurlijke demografische groei	73
Indicator 8. Demografische aangroei door immigratie (zowel interne alsook internationale migraties)	74

2.2 Sociaal-economisch

Indicator 1. Inkomen per Inwoner	75
Indicator 2. Rechthebbenden op voorkeurregeling in de ziekteverzekering	76
Indicator 3. Zelfstandigen	77
Indicator 4. Kansarmoede-index	78
Indicator 5. Werkloosheidsgraad	79

3. Werkingssubsidies OCMW en politiezone

3.1 OCMW

Indicator 1. Toegestane werkingssubsidies OCMW per inwoner

80

3.2 Politiezone

Indicator 1. Toegestane werkingssubsidies politiezone per inwoner

81

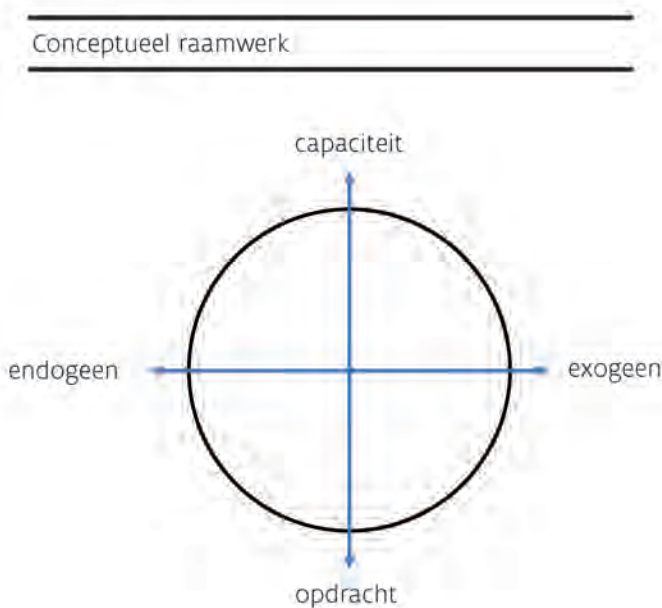
Onderzoeksrapport
Meer informatie
Colofon

82
82
82

Leeswijzer

In dit rapport betekent **bestuurskracht**: “Het hebben en aanwenden van capaciteit door een lokaal bestuur, ten behoeve van de bestuurlijke keten, in relatie tot een bepaalde opdracht volgens bepaalde criteria”.

Op basis van deze definitie van bestuurskracht werden de indicatoren ingedeeld op basis van twee structurerende principes. Enerzijds maken we het onderscheid tussen **capaciteits- en opdrachtgerelateerde** bestuurskrachtbepalers (de verticale dimensie). Waarbij de capaciteit verwijst naar de “potentie”, naar de “act” en naar het “aanwenden van middelen”. Een gemeentebestuur wordt geacht capaciteit in te zetten om aan bepaalde maatschappelijke noden tegemoet te komen. Deze opdrachten zijn legio. Op de horizontale as wordt het onderscheid gemaakt tussen **exogene en endogene** bestuurskrachtbepalende factoren. Hiermee wordt duidelijk gekozen om de bestuurskrachtproblematiek ruimer te zien dan enkel die zaken waar het lokale bestuur rechtstreeks invloed kan op uitoefenen (endogene factoren). Ook heel wat factoren buiten de gemeente om – hoger beleid en omgevingsfactoren – hebben een belangrijke bepalende rol in haar opdrachten of capaciteit (exogene factoren). Een gemeentebestuur wordt geacht capaciteit in te zetten om aan bepaalde maatschappelijke noden tegemoet te komen.

De bestuurskrachtmonitor is gestructureerd op basis van deze kwadranten, zodat direct duidelijk is tot welk kwadrant elke indicator behoort. Verder wordt per indicator steeds de definitie, de berekeningswijze, de relevantie, de bron en de meeteenheid vermeld. Waar mogelijk wordt gewerkt met de gegevens van de **recentste 6 jaar** en worden de gegevens van de gelijkaardige gemeenten (op basis van de Belfius-clustering¹) en van het Vlaamse Gewest als **benchmark** meegegeven.

Om het de gemeente zo eenvoudig mogelijk te maken, wordt de bestuurskrachtmonitor van alle Vlaamse gemeenten ontsloten via het internet. Niet enkel als **PDF**, maar ook als **Excel**. Dit maakt dat het een document wordt waarmee gemeenten vrij eenvoudig zelf aan de slag kunnen gaan.

Voor indicatoren die we niet centraal kunnen invullen, voorzien we een makkelijk hanteerbaar **sjabloon**, waarin de gemeente zelf de eigen data kan aanbrengen. De richtvragen ter zelfevaluatie worden ook in een sjabloon aangeboden aan de besturen.

¹ De Belfiusindeling deelt gemeenten in in groepen van gemeenten met een gelijkaardig sociaaleconomisch profiel.

Meer informatie hierover vindt u op:

[https://www.belfius.be/common/nl/iwscommon/home.html#page=%2Fpublicsocial%2FNL%2FExpertise%2FStudies%2FThemas%2FSociaalEconomischeTypologie%2Findex.aspx%3FfirstWA%3Dno&pan=&entity=&anySurferState=.](https://www.belfius.be/common/nl/iwscommon/home.html#page=%2Fpublicsocial%2FNL%2FExpertise%2FStudies%2FThemas%2FSociaalEconomischeTypologie%2Findex.aspx%3FfirstWA%3Dno&pan=&entity=&anySurferState=)

DEEL 1. Endogene capaciteitsbepalende factoren

de gemeente heeft invloed op deze factoren die haar capaciteit bepalen

1. Financiën en fiscaliteit

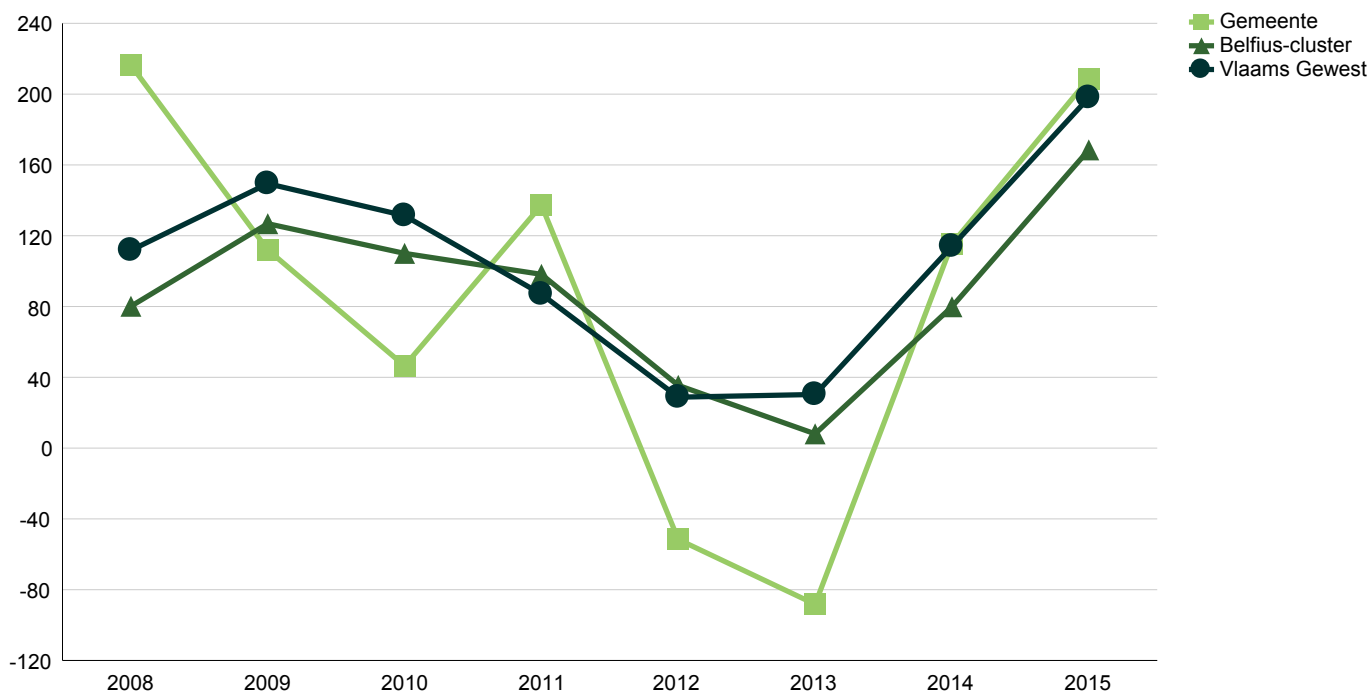
1.1 Solvabiliteit

Indicator 1. Autofinancieringsmarge (AFM) per inwoner

Leeswijzer

- Definitie:** De autofinancieringsmarge (AFM) is het verschil tussen enerzijds het saldo van de ontvangsten en uitgaven uit de exploitatie (zonder interesten) en anderzijds de netto periodieke leningsuitgaven.
- Relevantie:** Deze indicator geeft een antwoord op de vraag of het gemeentebestuur al dan niet in staat is om de gevolgen van aangegane leningen te dragen en of het over de mogelijkheid beschikt om nieuwe investeringen te doen of nieuwe leninglasten aan te gaan. De autofinancieringsmarge wordt ook wel het structureel evenwicht of het evenwicht op lange termijn genoemd.
- Bron:** Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
- Eenheid:** Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	216	112	46	137	-52	-88	115	209
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	80	127	110	98	35	8	80	169
Vlaams Gewest	112	149	131	87	29	30	114	198

Indicator 2. Aandeel van de autofinancieringsmarge in de exploitatieontvangsten (t-5 tot t)

Leeswijzer

- Definitie:** Som van de autofinancieringsmarge van de afgelopen 6 jaar / som exploitatieontvangsten van de afgelopen zes jaar
- Relevantie:** De autofinancieringsmarge moet op het einde van een cyclus wettelijk gezien gelijk zijn aan 0. Een marge is aangewezen.
- Bron:** Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
- Eenheid:** %

	2010-2015
Lubbeek	5,69
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	7,75
Vlaams Gewest	7,38

1.2 Liquiditeit

Indicator 1. Gecumuleerd budgettair resultaat van het boekjaar per inwoner

Leeswijzer

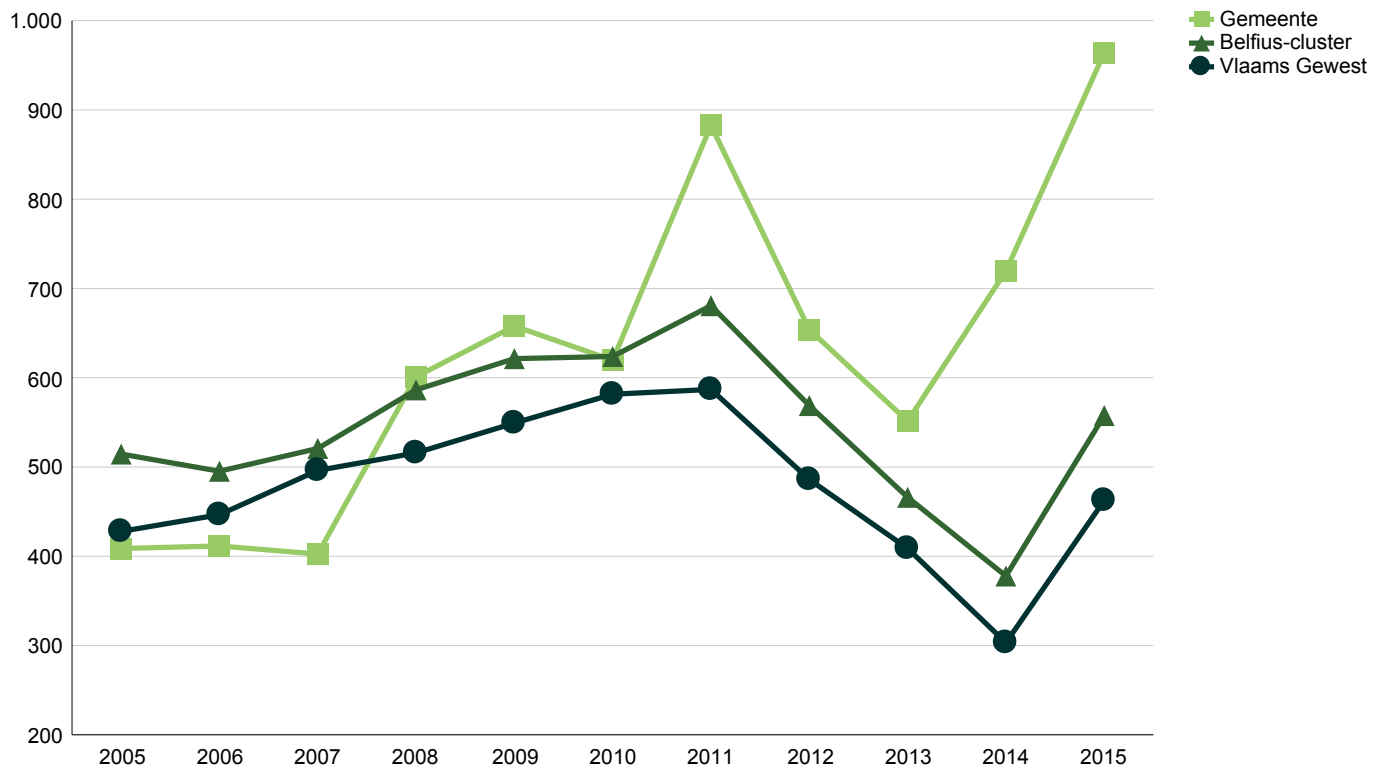
Definitie: Gecumuleerd budgettair resultaat boekjaar t per inwoner.

Relevantie: In welke mate kan de gemeente aan haar lopende betalingsverplichtingen voldoen zonder haar reserves aan te spreken?

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	409	412	402	601	658	620	883	654	551	720	964
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	514	495	521	586	621	624	681	569	466	378	558
Vlaams Gewest	428	447	496	516	549	582	587	486	409	303	463

1.4 Schulden

Indicator 1. Financiële schuld per inwoner

Leeswijzer

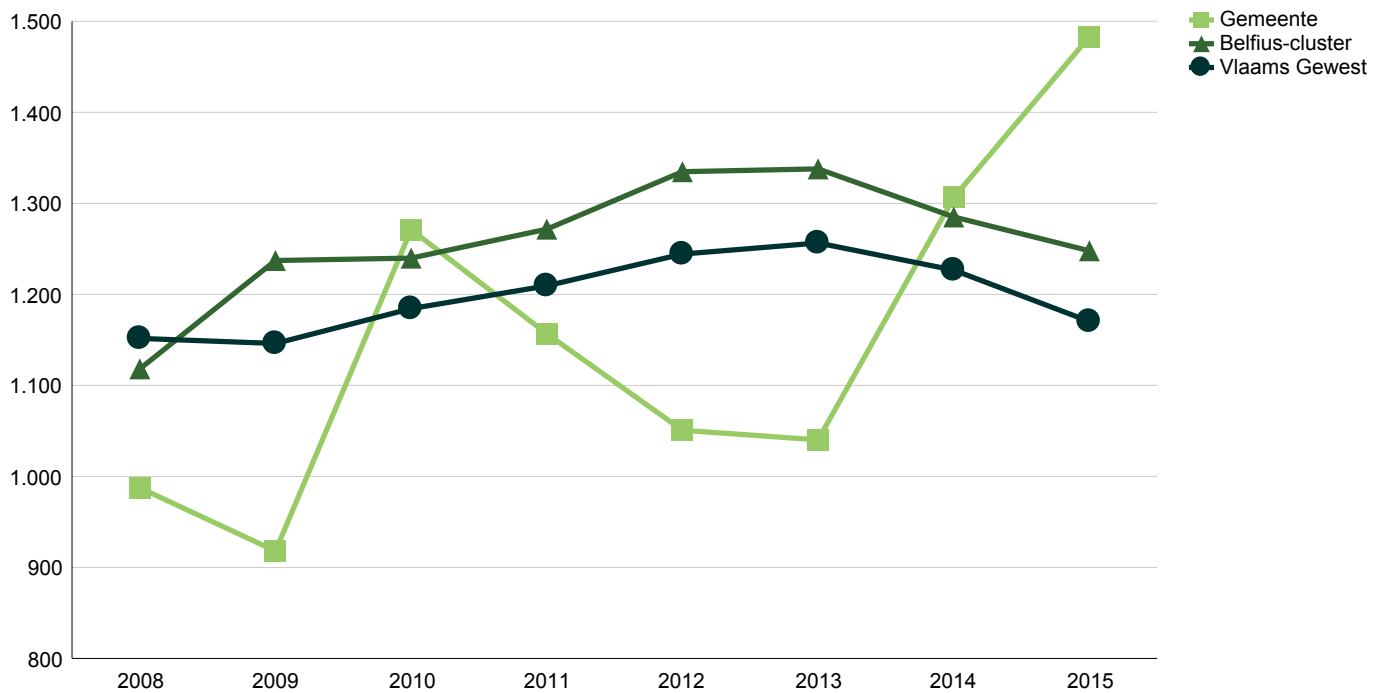
Definitie: Financiële schuld in jaar t / bevolkingsaantal in jaar t

Relevantie: Financiële schuld gerelateerd aan het inwonersaandeel. Het vormt een eerste ruwe vergelijkingsbasis.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	987	918	1.271	1.157	1.051	1.040	1.306	1.483
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	1.118	1.237	1.240	1.272	1.335	1.338	1.285	1.248
Vlaams Gewest	1.152	1.146	1.184	1.209	1.244	1.256	1.227	1.170

Indicator 2. Schuldratio

Leeswijzer

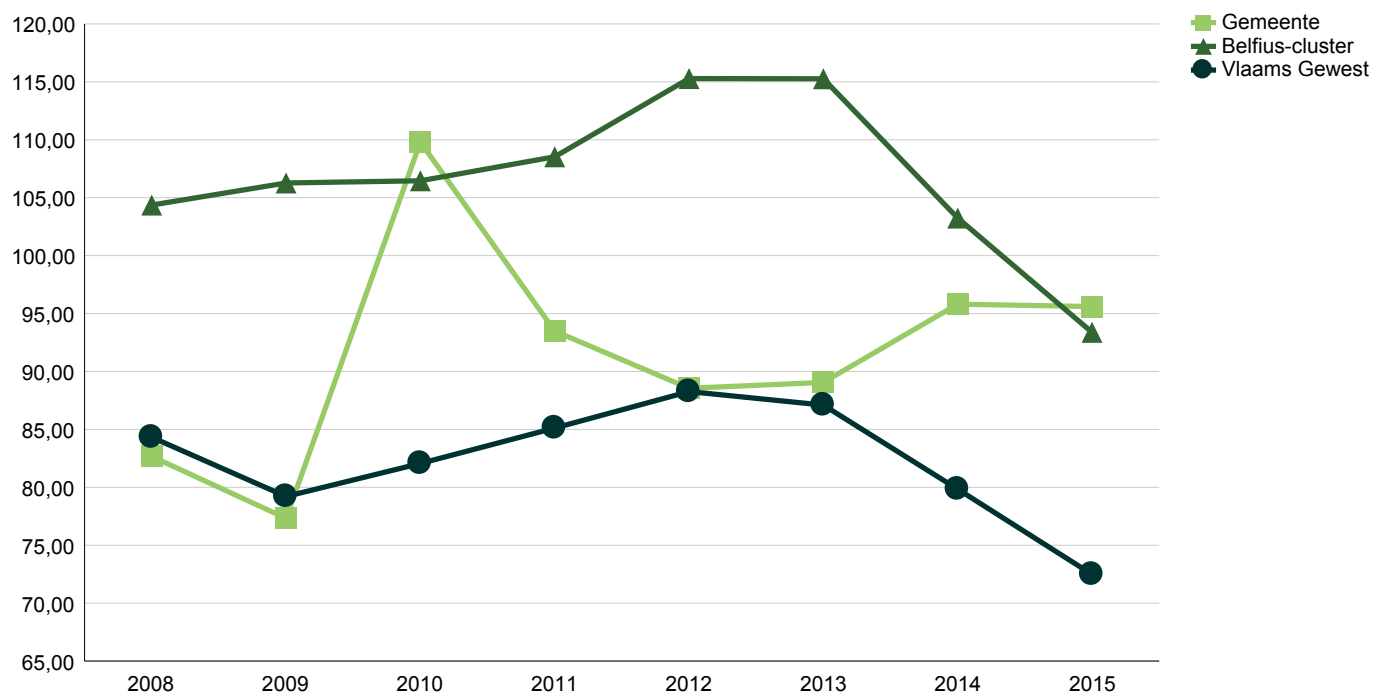
Definitie: Financiële schuld in jaar t / exploitatie-ontvangsten in jaar t

Relevantie: Deze ratio geeft aan hoeveel jaar een gemeente zou moeten besteden aan het terugbetalen van haar leningen wanneer ze daar al haar exploitatie-ontvangsten voor zou aanwenden

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	82,66	77,32	109,81	93,49	88,55	89,06	95,81	95,60
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	104,36	106,27	106,46	108,53	115,28	115,27	103,24	93,38
Vlaams Gewest	84,32	79,21	82,06	85,12	88,26	87,10	79,84	72,48

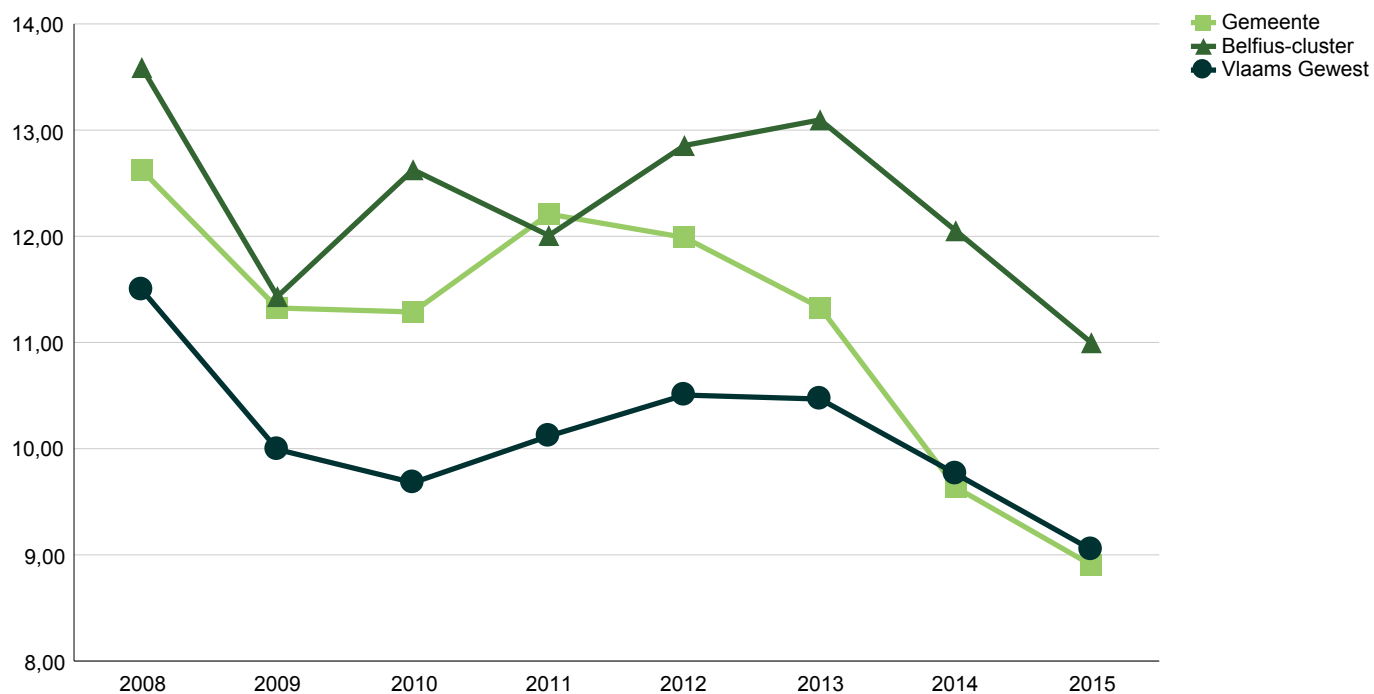

Indicator 3. Periodieke leningslasten ten opzichte van de exploitatieontvangsten

Leeswijzer

Definitie: Aflossingen (kapitaalaflossingen+interesten) in jaar t / exploitatie-ontvangsten in jaar t
Relevantie: Indicatief voor de mate waarin de ontvangsten van de gemeente aangewend moeten worden voor het terugbetalen van aangegane schulden (incl. kost van schuld)
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	12,62	11,33	11,29	12,21	11,99	11,33	9,64	8,90
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	13,59	11,43	12,63	12,01	12,86	13,10	12,05	11,00
Vlaams Gewest	11,50	9,99	9,68	10,12	10,50	10,47	9,76	9,05

1.5 Belastingen

Indicator 1. Aanslagvoet aanvullende personenbelasting (APB)

Leeswijzer

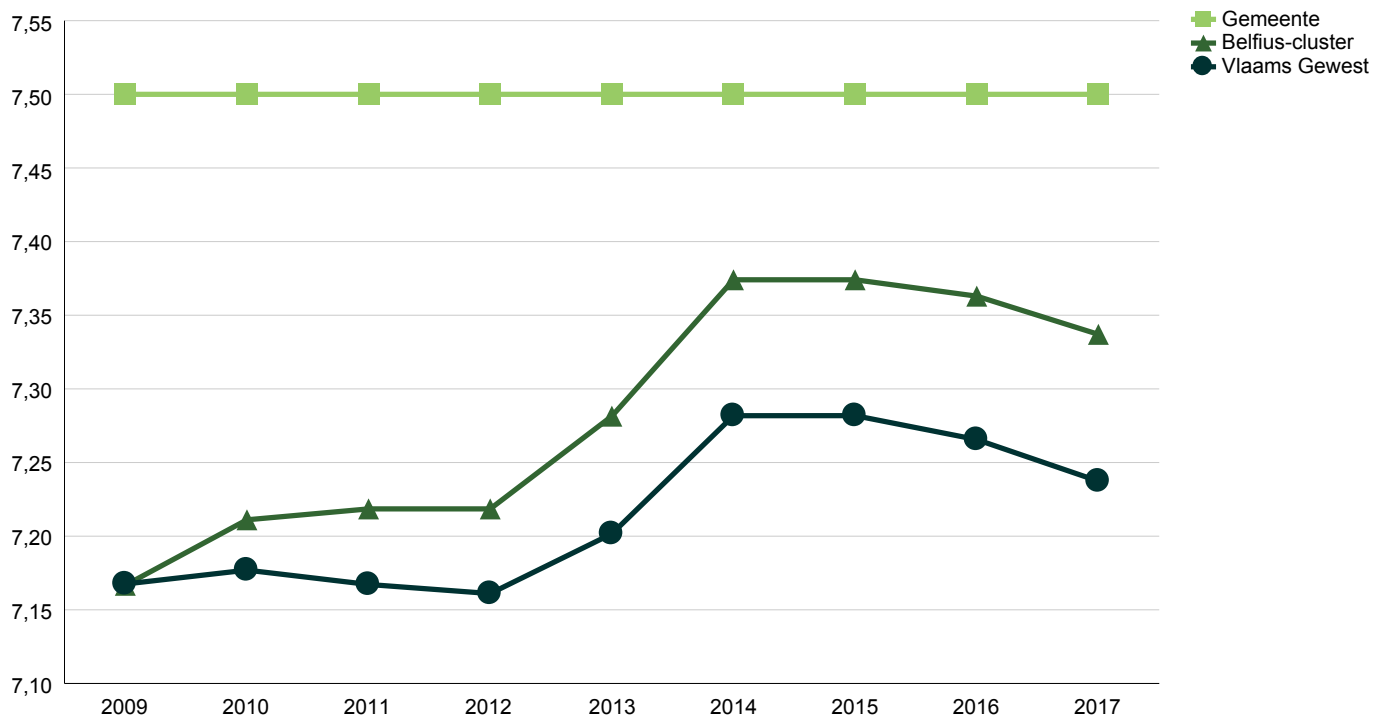
Definitie: Aanslagvoet aanvullende personenbelasting in jaar t

Relevantie: Indicatief voor de belastingsdruk. Hoe hoger de aanslagvoet, hoe kleiner de marge tot belastingsverhoging.

Bron: Belastingsreglementen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lubbeek	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	7,17	7,21	7,22	7,22	7,28	7,37	7,37	7,36	7,34
Vlaams Gewest	7,17	7,18	7,17	7,16	7,20	7,28	7,28	7,27	7,24

Indicator 2. Marge aanslagvoet aanvullende personenbelasting

Leeswijzer

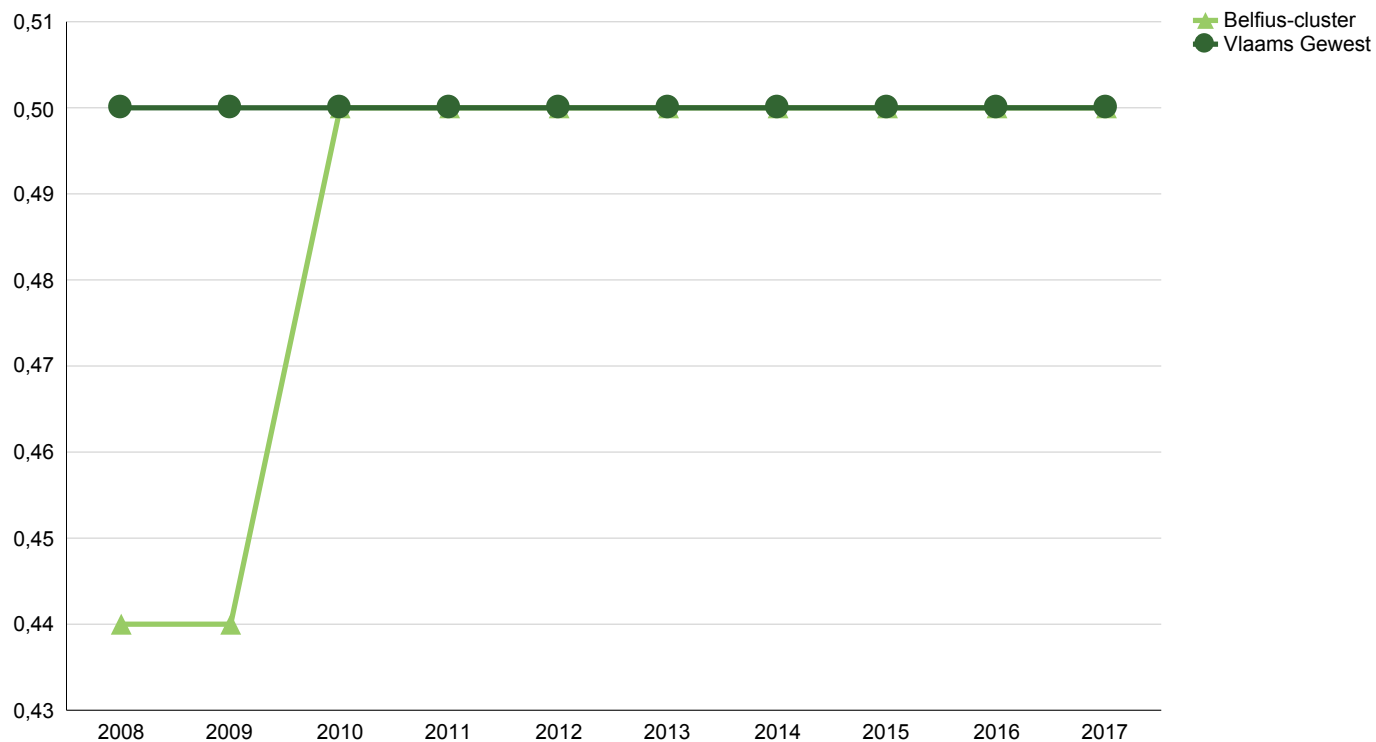
Definitie: Verschil tussen het negende deciel van de Belfius-cluster/het Vlaamse Gewest en de aanslagvoet van de gemeente

Relevantie: In welke mate kan gemeente de APB nog verhogen zonder een outlier te zijn?

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Procentpunten

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	0,44	0,44	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Vlaams Gewest	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50

Indicator 3. Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting per inwoner

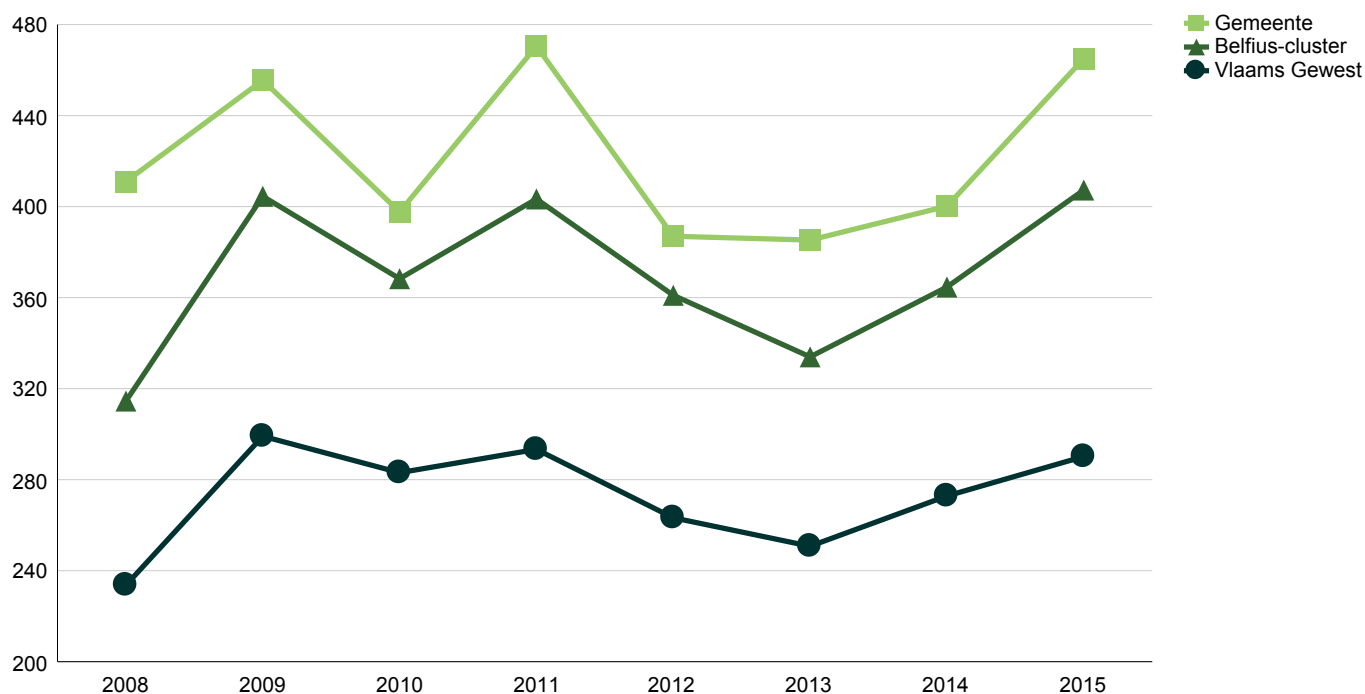
Leeswijzer

Definitie: Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting in jaar t / bevolkingsaantal in jaar t
Relevantie: Het is relevant om naast de aanslagvoet van de aanvullende personenbelasting ook te kijken naar de waarde van de opbrengst van de aanvullende personenbelasting. Eenzelfde aanslagvoet kan in de ene gemeente meer opbrengen dan in een andere gemeente, met een ander samenstelling van de bevolking. Indien een gemeente een wijziging in aanslagvoet overweegt is het belangrijk om dit gegeven mee in rekening te brengen.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	411	456	398	471	387	385	400	465
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	315	405	368	403	361	334	365	407
Vlaams Gewest	234	299	283	293	263	251	273	290

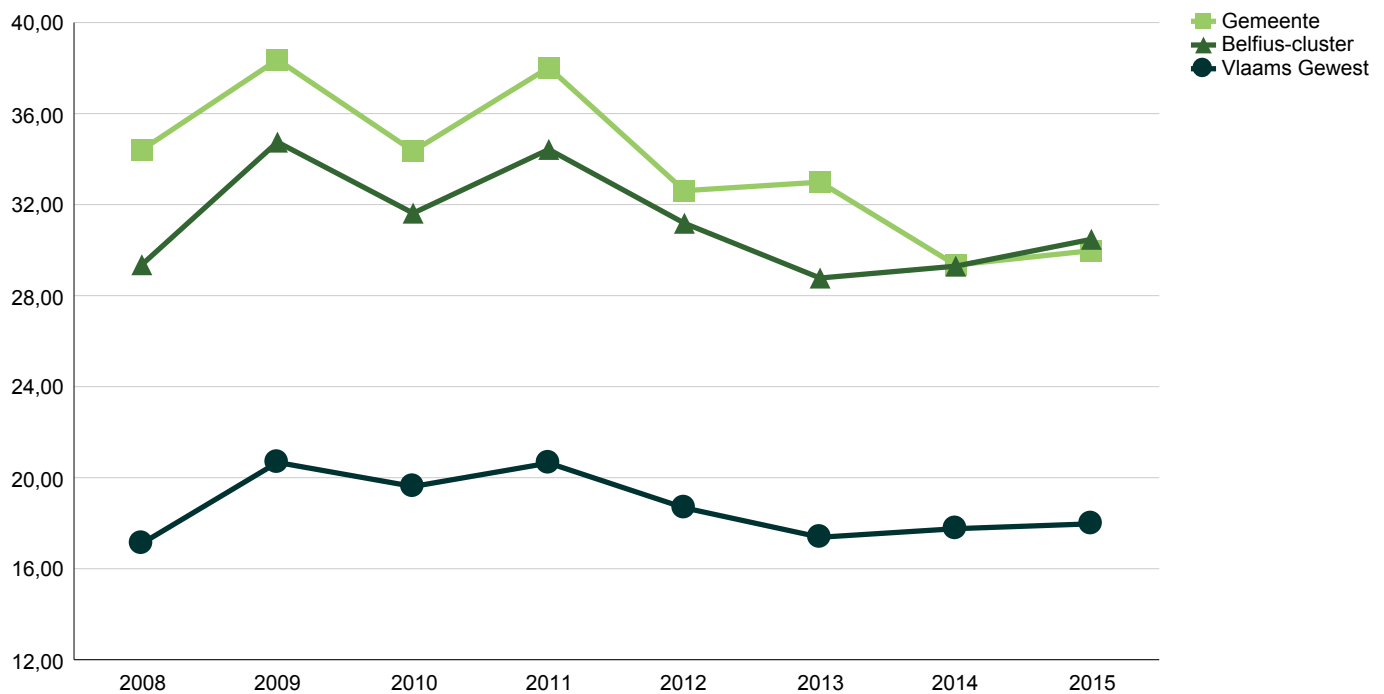

Indicator 4. APB-afhankelijkheid

Leeswijzer

Definitie: Ontvangsten uit aanvullende personenbelasting in jaar t / exploitatie-ontvangsten in jaar t
Relevantie: Geeft weer hoe afhankelijk de gemeente is van de ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting bij de financiëring van haar activiteiten
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	34,41	38,37	34,35	38,02	32,61	32,99	29,35	29,98
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	29,36	34,75	31,63	34,43	31,18	28,77	29,30	30,48
Vlaams Gewest	17,11	20,67	19,61	20,64	18,67	17,38	17,76	17,97

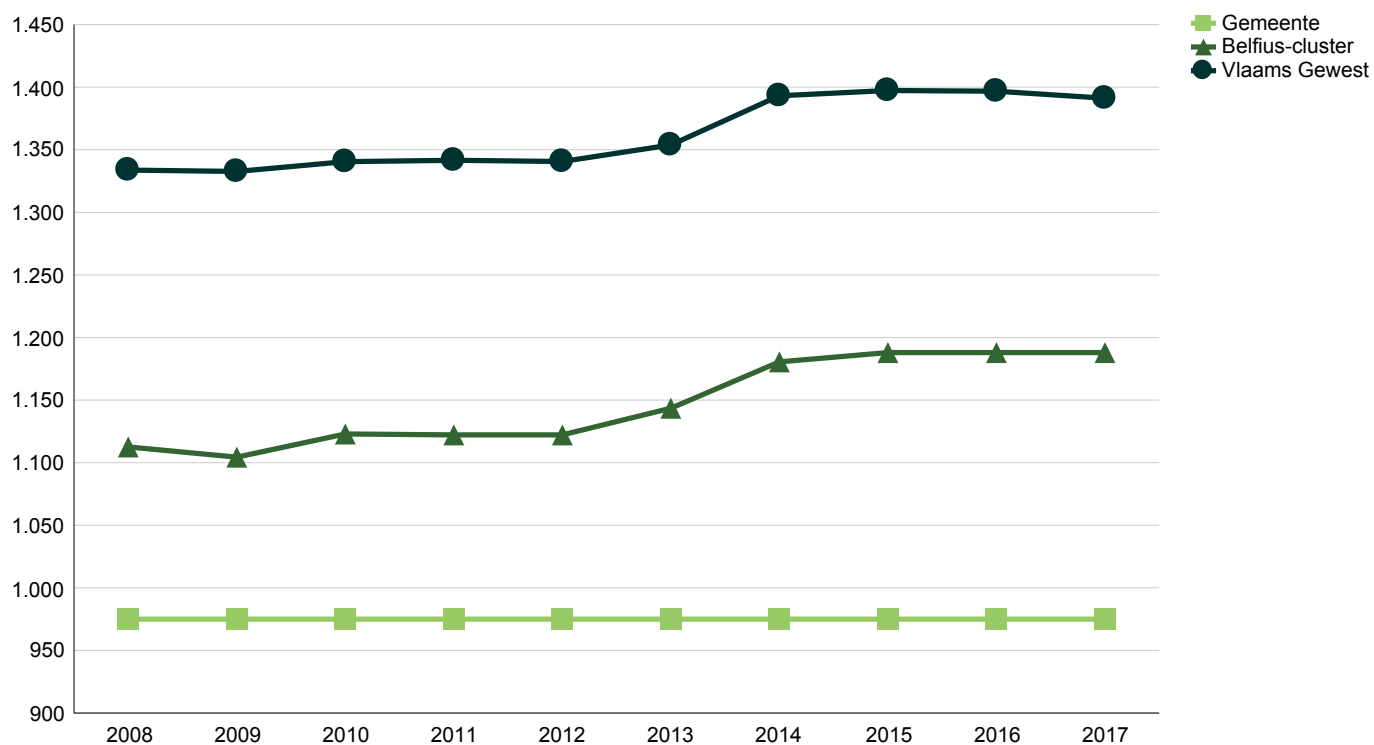

Indicator 5. Aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing (OOV)

Leeswijzer

Definitie: Aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing in jaar t
Relevantie: Indicatief voor de belastingsdruk. Hoe hoger de aanslagvoet, hoe kleiner de marge tot belastingverhoging
Bron: Belastingsreglementen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: Opcentiemen

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lubbeek	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	1.113	1.104	1.123	1.122	1.122	1.144	1.181	1.188	1.188	1.188
Vlaams Gewest	1.334	1.333	1.340	1.342	1.341	1.354	1.393	1.397	1.397	1.391

Indicator 6. Marge aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing

Leeswijzer

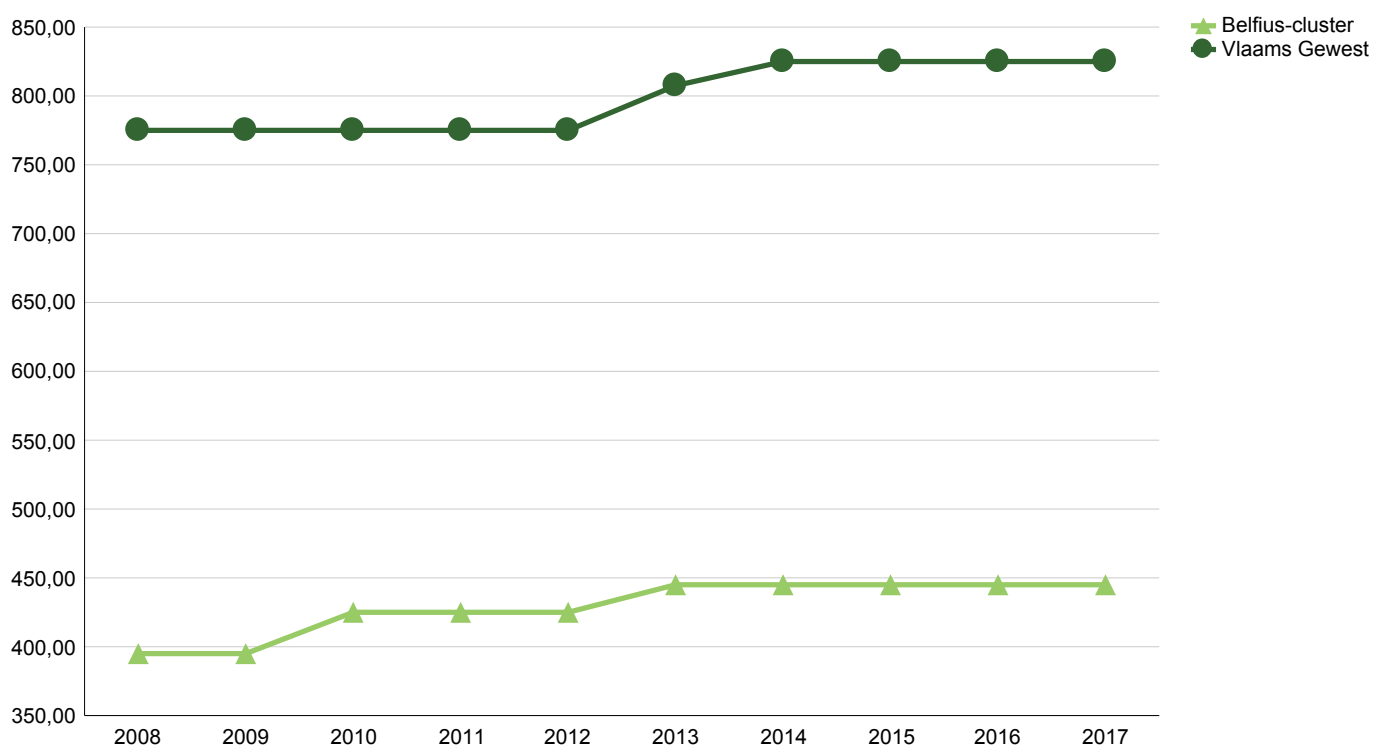
Definitie: Verschil tussen het negende deciel van de Belfius-cluster/het Vlaamse Gewest en de aanslagvoet van de gemeente

Relevantie: In welke mate kan gemeente de opcentiemen onroerende voorheffing nog verhogen zonder een outlier te zijn?

Bron: Belastingsreglementen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Opcentiemen

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	395,00	395,00	425,00	425,00	425,00	445,00	445,00	445,00	445,00	445,00
Vlaams Gewest	775,00	775,00	775,00	775,00	775,00	807,50	825,00	825,00	825,00	825,00

Indicator 7. Ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing per inwoner

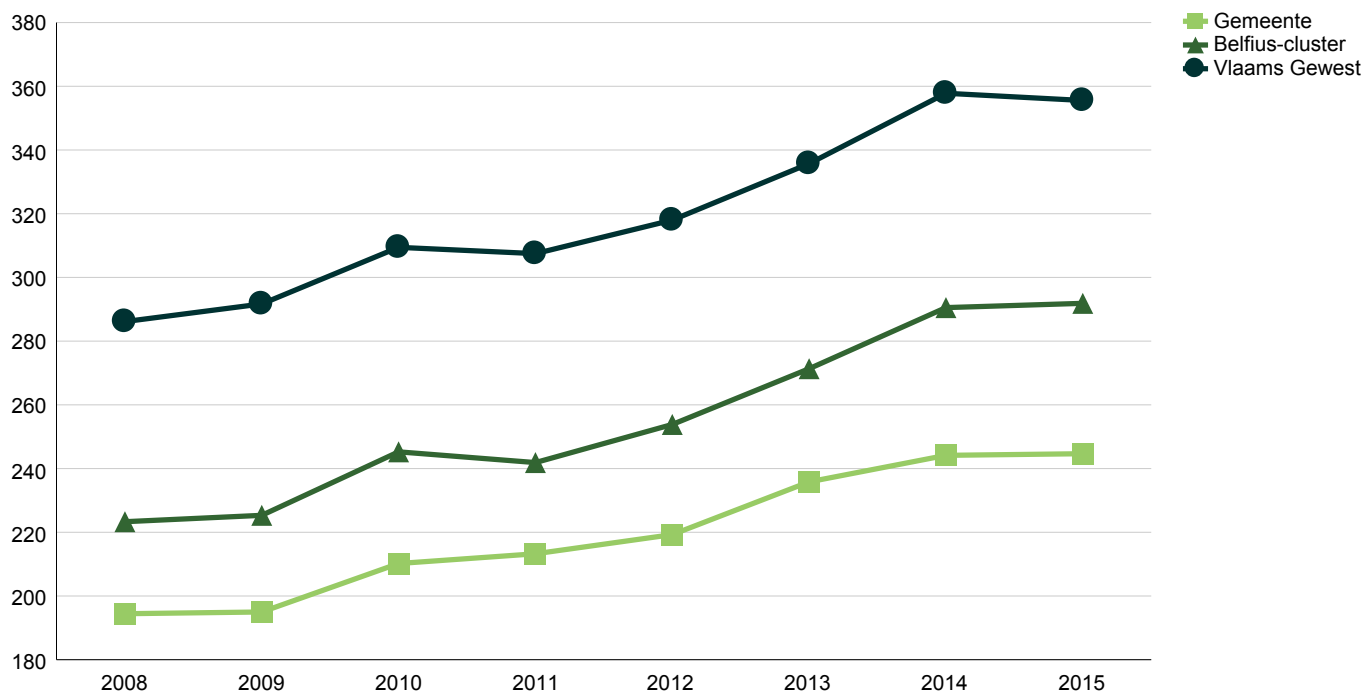
Leeswijzer

Definitie: Ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing in jaar t / bevolkingsaantal in jaar t
Relevantie: Het is relevant om naast de aanslagvoet op de opcentiemen op de onroerende voorheffing ook te kijken naar de waarde van de opbrengst van de opcentiemen op de onroerende voorheffing. Eenzelfde aanslagvoet kan in de ene gemeente meer opbrengen dan in een andere gemeente. Indien een gemeente een wijziging in aanslagvoet overweegt is het belangrijk om dit gegeven mee in rekening te brengen.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	194	195	210	213	219	236	244	245
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	223	225	245	242	254	271	291	292
Vlaams Gewest	286	292	309	307	318	336	358	356

Indicator 8. OOV-afhankelijkheid

Leeswijzer

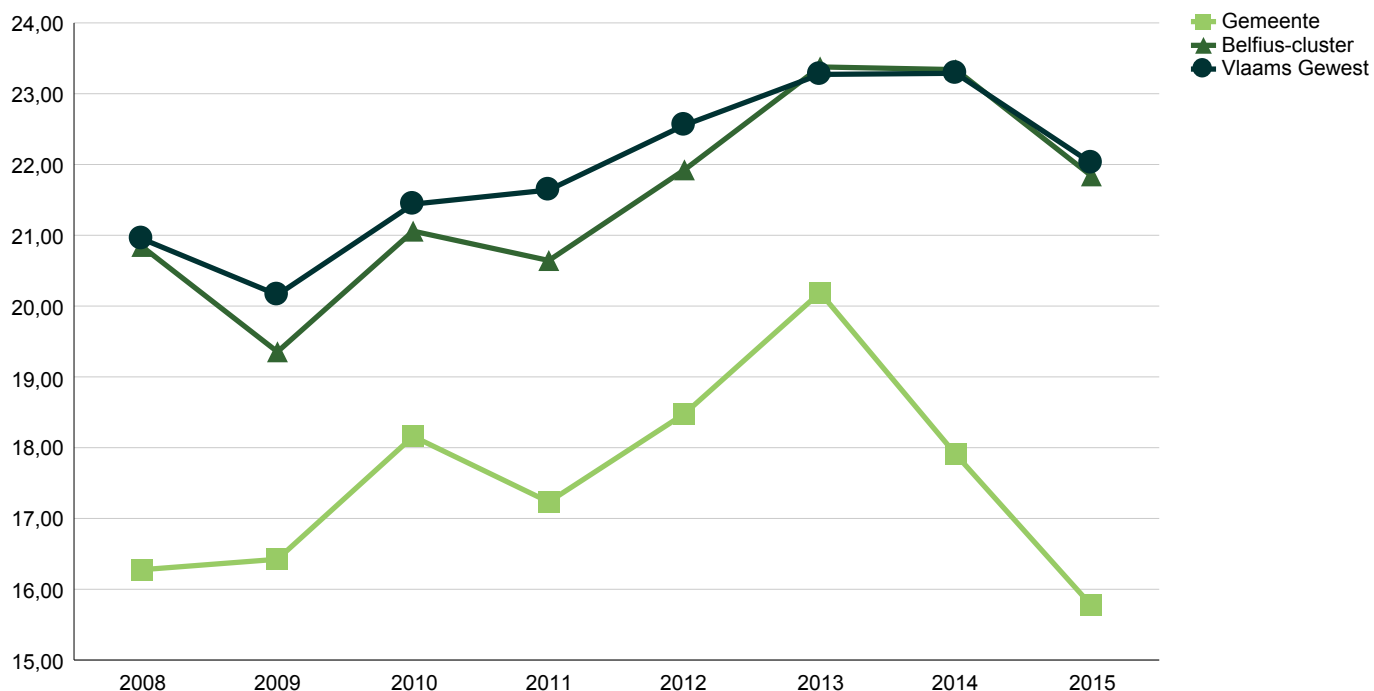
Definitie: Ontvangsten uit opcentiemen op de onroerende voorheffing in jaar t / totaal exploitatie-ontvangsten in jaar t

Relevantie: Geeft weer hoe afhankelijk de gemeente is van de ontvangsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing bij de financiering van haar activiteiten

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	16,28	16,42	18,16	17,23	18,48	20,19	17,90	15,77
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	20,84	19,35	21,06	20,64	21,92	23,38	23,34	21,84
Vlaams Gewest	20,95	20,16	21,44	21,64	22,56	23,27	23,29	22,02

Indicator 9. Ontvangsten uit gemeentebelastingen en retributies (G&R) per inwoner

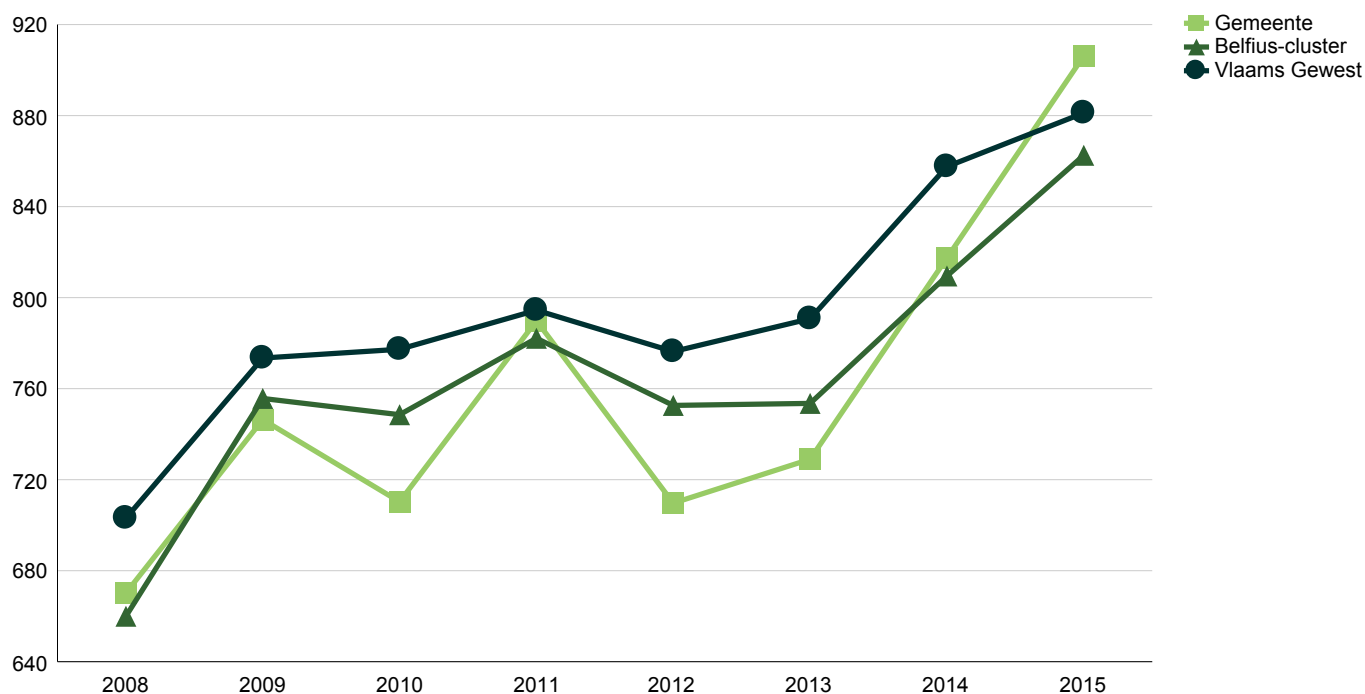
Leeswijzer

Definitie: Ontvangsten uit gemeentebelastingen en retributies in jaar t / bevolkingsaantal in jaar t
Relevantie: De aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing zijn de twee belangrijkste gemeentelijke belastingen. Daarnaast kunnen de gemeenten nog andere belastingen en retributies (opbrengsten uit werking) heffen. Deze indicator geeft een zicht op het geheel van de gemeentelijke belastingen en retributies en geeft een indicatie van de financiële capaciteit van de gemeente.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	670	746	710	790	710	729	817	906
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	660	756	749	782	753	754	810	863
Vlaams Gewest	703	773	777	794	776	791	858	881

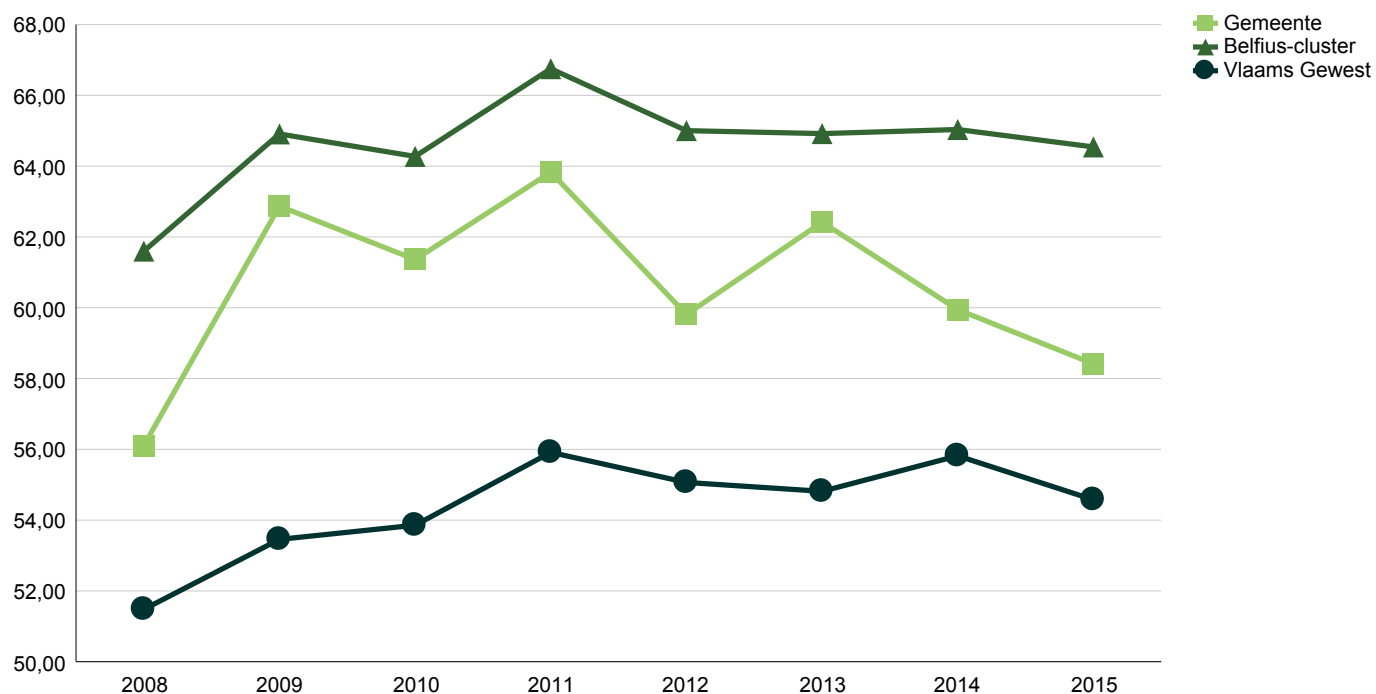

Indicator 10. G&R-afhankelijkheid

Leeswijzer

Definitie: Ontvangsten uit gemeentebelastingen en retributies in jaar t / totaal exploitatie-ontvangsten in jaar t
Relevantie: Geeft weer hoe afhankelijk de gemeente is van de ontvangsten uit de G&R bij de financiering van haar activiteiten
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	56,11	62,87	61,36	63,83	59,81	62,42	59,95	58,42
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	61,60	64,91	64,28	66,75	65,00	64,92	65,04	64,54
Vlaams Gewest	51,48	53,46	53,86	55,91	55,07	54,81	55,82	54,58

2. Personeel

2.1 Aantallen

Indicator 1. Personeelscapaciteit (absoluut)

Leeswijzer

Definitie: Totaal aantal voltijdse equivalenten

Relevantie: De personeelscapaciteit is één van de indicaties van bestuurskracht.

Bron: Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS), gegevens bewerkt door het Agentschap Binnenlands Bestuur

Eenheid: Aantal

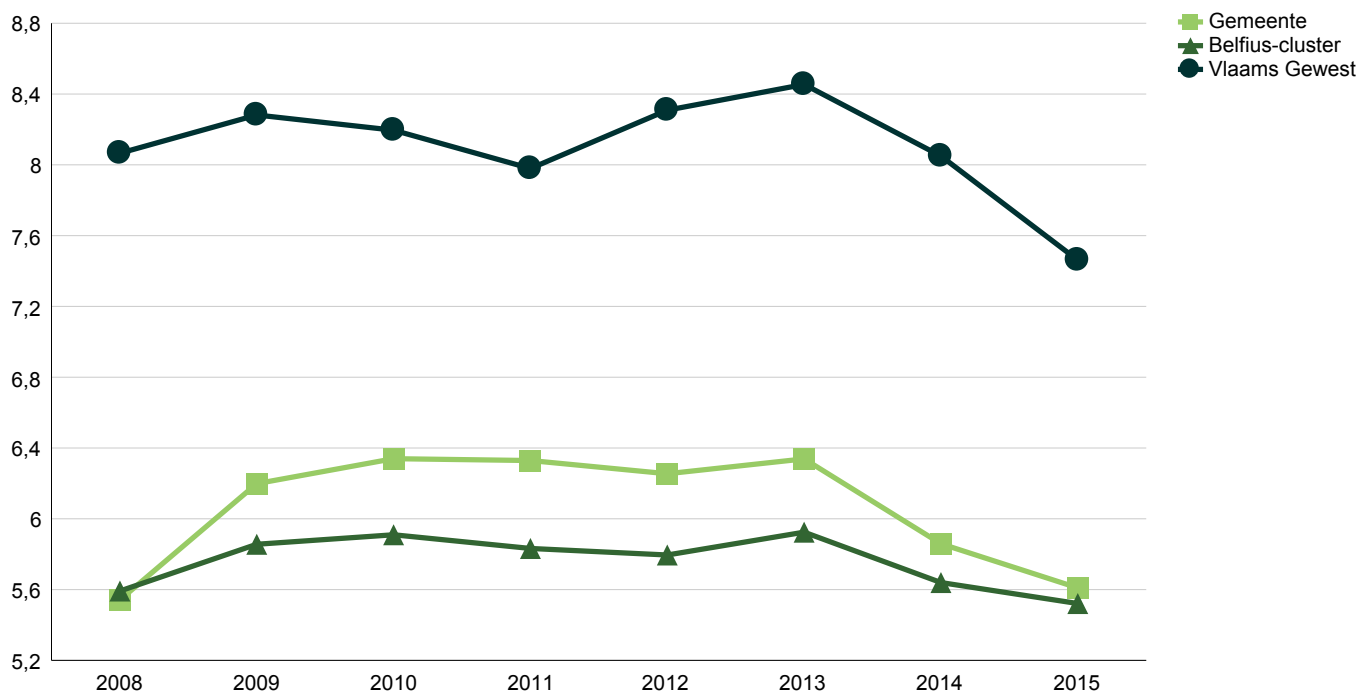
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	76	85	87	88	87	89	83	80

Indicator 2. Personeelcapaciteit per 1.000 inwoners (relatief)

Leeswijzer

- Definitie:** Aantal voltijdse equivalenten /1.000 inwoners
- Relevantie:** De personeelcapaciteit is één van de indicaties van bestuurskracht. Door de absolute personeelcapaciteit relatief te stellen aan het inwonersaantal kunnen gemeenten onderling vergeleken worden.
- Bron:** Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS), gegevens bewerkt door het Agentschap Binnenlands Bestuur
- Eenheid:** Aantal per 1.000 inwoners

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	5,5	6,2	6,3	6,3	6,3	6,3	5,9	5,6
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	5,6	5,9	5,9	5,8	5,8	5,9	5,6	5,5
Vlaams Gewest	8,1	8,3	8,2	8,0	8,3	8,5	8,0	7,5

2.2 Rechtspositie

Indicator 1. Rechtspositieverdeling (absoluut)

Leeswijzer

- Definitie:** Aantal voltijds equivalenten naar statuut in jaar t
- Relevantie:** Profiel van personeelsbestand naar statuut. Het kan relevant zijn voor lokale besturen om de eigen verdeling over de categorieën te vergelijken met de situatie in een vergelijkbare gemeente of groep van vergelijkbare gemeenten.
- Bron:** Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS), gegevens bewerkt door het Agentschap Binnenlands Bestuur
- Eenheid:** Aantal

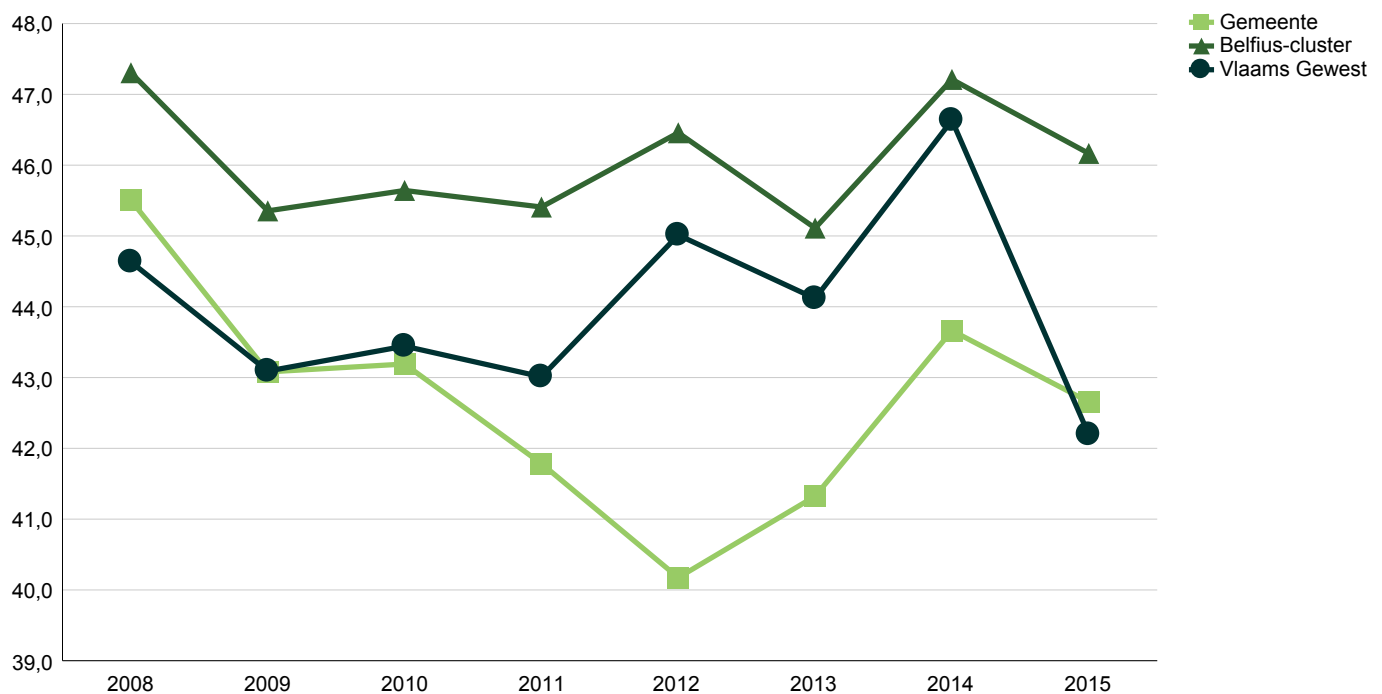
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	contractueel	12,7	15,6	16,6	20,5	20,2	21,6	15,8	40,7
	gesco	28,9	33,0	33,0	30,6	32,1	30,7	30,8	5,0
	vastbenoemd	34,8	36,8	37,7	36,7	35,1	36,8	36,1	34,0

Indicator 2. Rechtspositieverdeling statutairen (relatief)

Leeswijzer

- Definitie:** Aantal statutaire voltijds equivalenten in jaar t * 100 / totaal aantal voltijds equivalenten in jaar t
- Relevantie:** Samenstelling van personeelsbestand naar statuut. Er is geen eenduidige norm of ideale situatie of trend aan te geven. Het kan wel relevant zijn voor lokale besturen om de eigen situatie te vergelijken met de situatie van gelijkaardige gemeenten.
- Bron:** Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS), gegevens bewerkt door het Agentschap Binnenlands Bestuur
- Eenheid:** %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	45,5	43,1	43,2	41,8	40,2	41,3	43,7	42,7
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	47,3	45,4	45,6	45,4	46,5	45,1	47,2	46,2
Vlaams Gewest	44,6	43,1	43,4	43,0	45,0	44,1	46,6	42,2

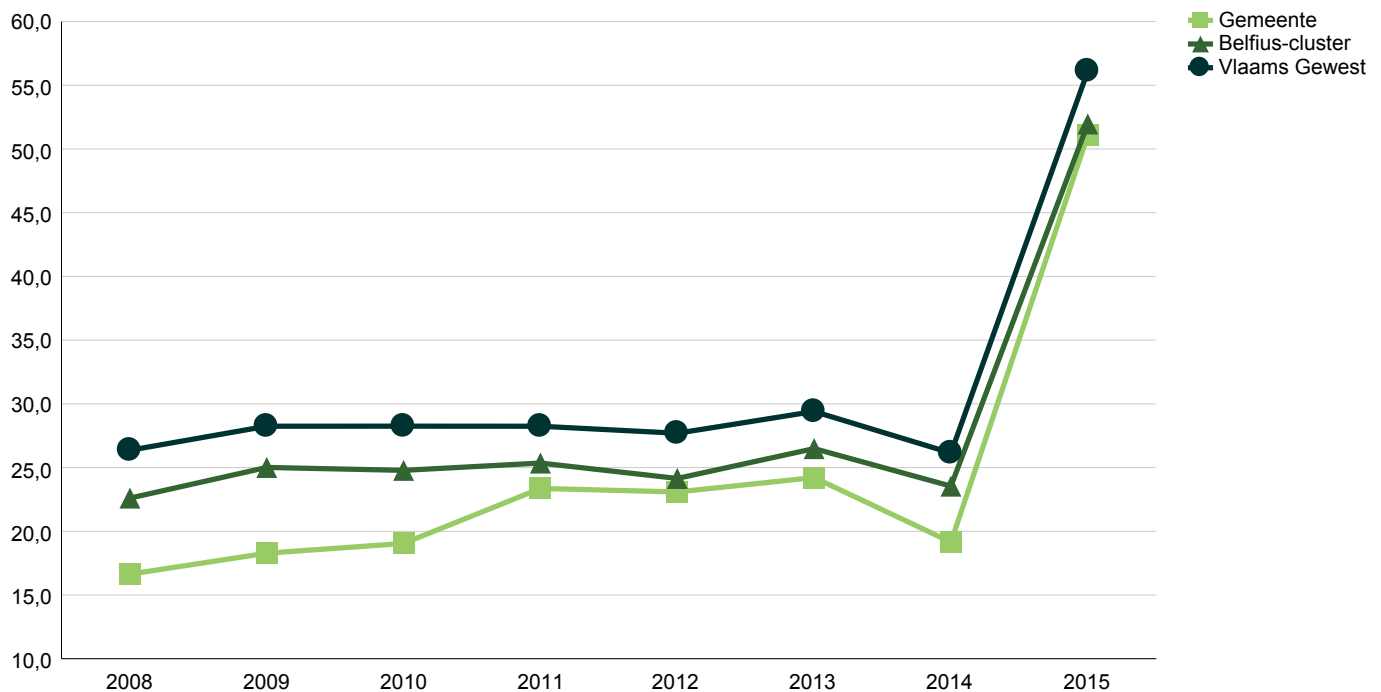

Indicator 3. Rechtspositieverdeling contractuelen (relatief)

Leeswijzer

- Definitie:** Aantal contractuele voltijds equivalenten in jaar t * 100 / totaal aantal voltijds equivalenten in jaar t
- Relevantie:** Samenstelling van personeelsbestand naar statuut. Er is geen eenduidige norm of ideale situatie of trend aan te geven. Het kan wel relevant zijn voor lokale besturen om de eigen situatie te vergelijken met de situatie van gelijkaardige gemeenten.
- Bron:** Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS), gegevens bewerkt door het Agentschap Binnenlands Bestuur
- Eenheid:** %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	16,6	18,3	19,0	23,4	23,1	24,2	19,1	51,1
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	22,6	25,0	24,8	25,4	24,1	26,5	23,5	52,0
Vlaams Gewest	26,4	28,2	28,3	28,2	27,7	29,4	26,1	56,1

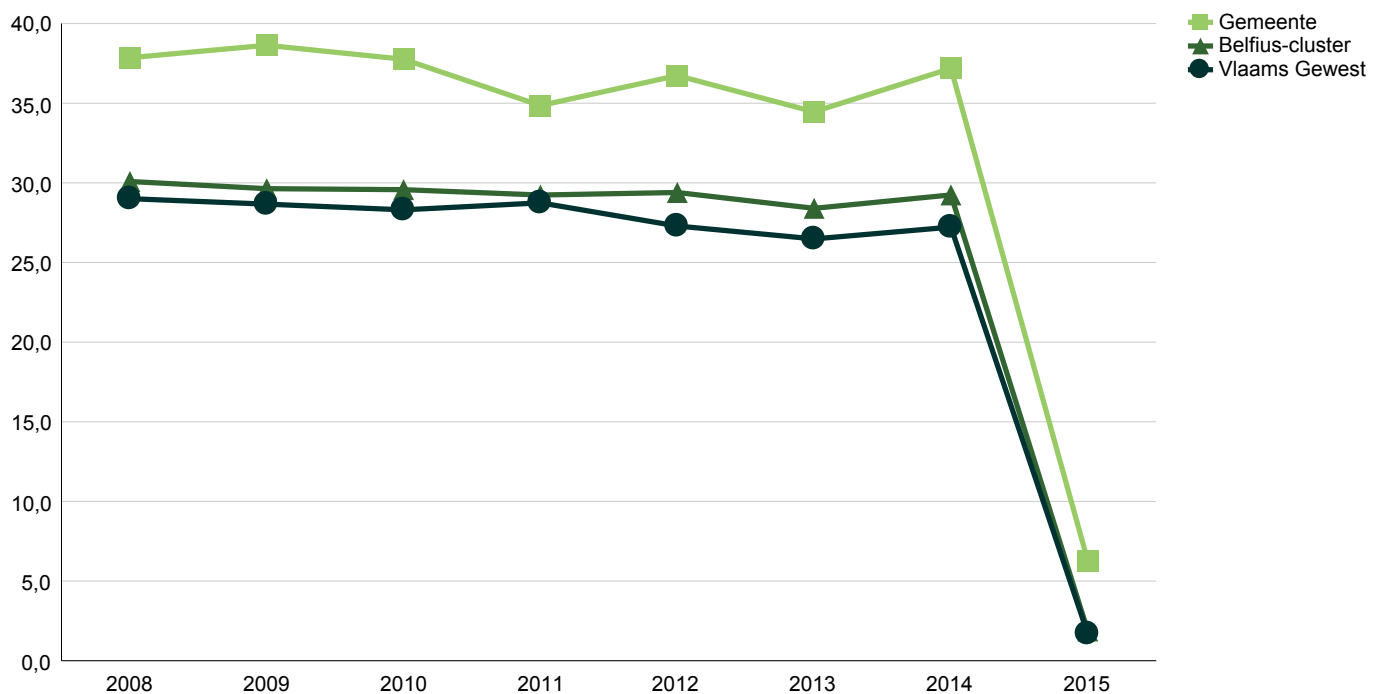

Indicator 4. Rechtspositieverdeling gesco's (relatief)

Leeswijzer

- Definitie:** Aantal gesco voltijds equivalenten in jaar t * 100 / totaal aantal voltijds equivalenten in jaar t
- Relevantie:** Samenstelling van personeelsbestand naar statuut. Er is geen eenduidige norm of ideale situatie of trend aan te geven. Het kan wel relevant zijn voor lokale besturen om de eigen situatie te vergelijken met de situatie van gelijkaardige gemeenten.
- Bron:** Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS), gegevens bewerkt door het Agentschap Binnenlands Bestuur
- Eenheid:** %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	37,9	38,6	37,8	34,9	36,7	34,5	37,2	6,3
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	30,1	29,6	29,6	29,2	29,4	28,4	29,2	1,9
Vlaams Gewest	29,0	28,7	28,3	28,7	27,3	26,5	27,2	1,7

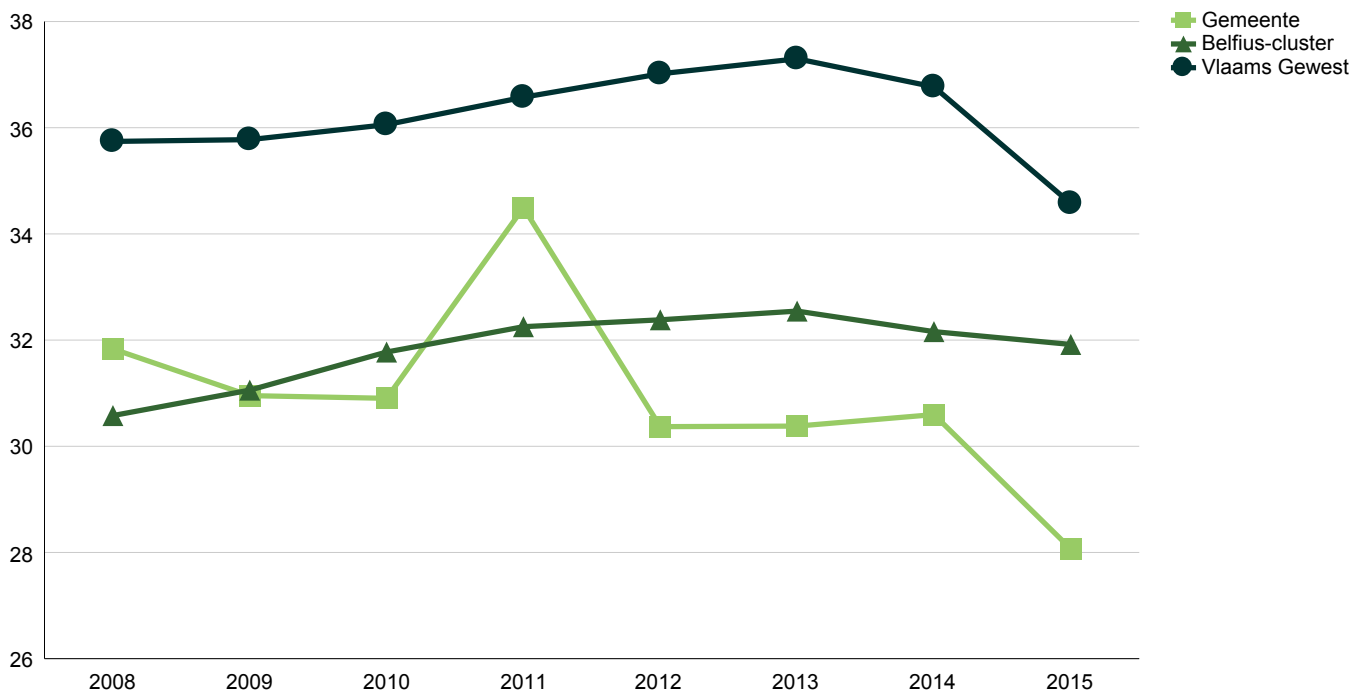
2.3 Financiering

Indicator 1. Aandeel personeelskosten in de totale exploitatie-uitgaven

Leeswijzer

Definitie: Totale personeelskosten, exclusief onderwijs / totale exploitatie-uitgaven in jaar t
Relevantie: Indicatief voor hoe zwaar de personeelskosten doorwegen in het totaal van de uitgaven.
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	32	31	31	34	30	30	31	28
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	31	31	32	32	32	33	32	32
Vlaams Gewest	36	36	36	37	37	37	37	35

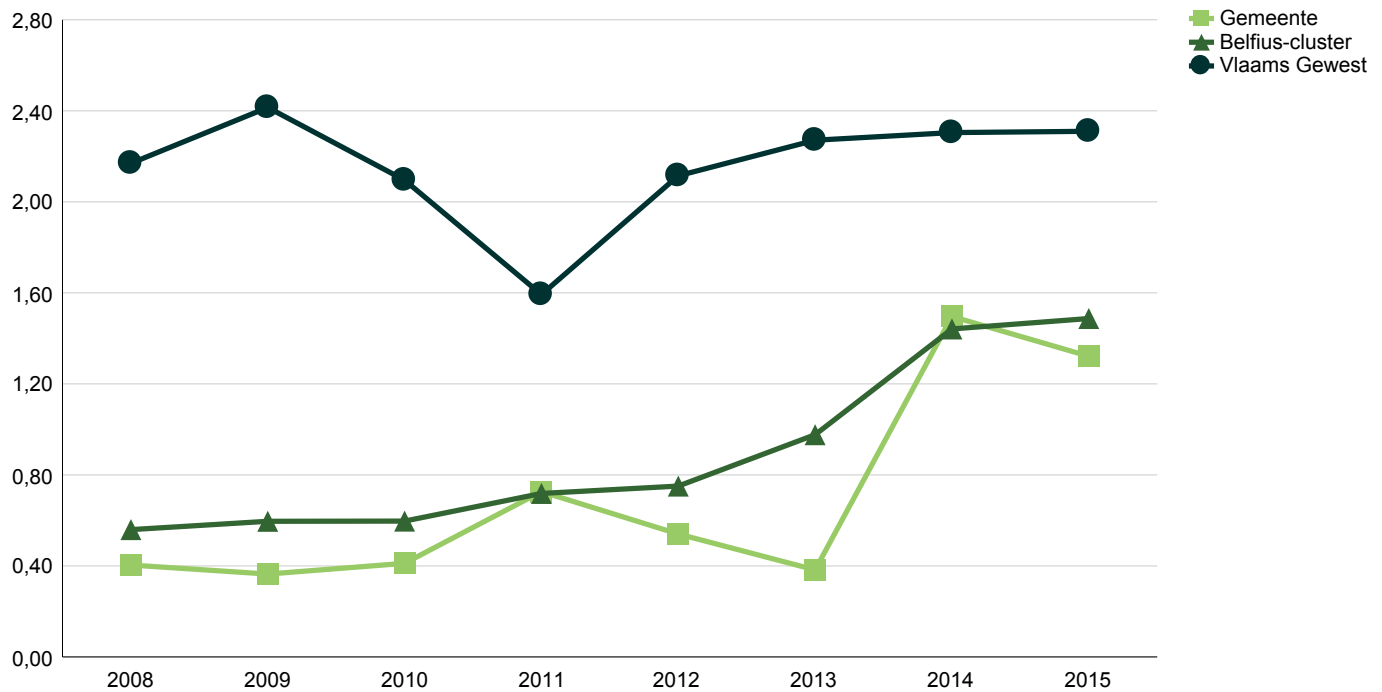

Indicator 2. Relatieve HRM- en vormingsuitgaven

Leeswijzer

- Definitie:** Totale uitgaven personeelsdienst en vorming (BV0112) in jaar t / totaal van de exploitatie-uitgaven in jaar t. De totale uitgaven personeelsdienst zijn de HRM-uitgaven die tevens exploitatie-uitgaven zijn.
- Relevantie:** Het kan relevant zijn om eigen inspanningen inzake HRM-beleid en vorming te vergelijken met die in andere gemeenten.
- Bron:** Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
- Eenheid:** %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	0,40	0,36	0,41	0,73	0,54	0,38	1,50	1,32
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	0,56	0,60	0,60	0,72	0,75	0,98	1,44	1,49
Vlaams Gewest	2,17	2,41	2,10	1,59	2,11	2,27	2,30	2,31

3. Planning & coördinatie

Indicator 1. Transparantie

Leeswijzer

Definitie: Aandeel van het budget van de prioritaire doelstellingen in het totaal van het budget van het meerjarenplan (MJP), berekend over de looptijd van het MJP (2014-2019).

Relevantie: De relevantie van deze indicator is dat het aandeel prioritaire beleidsdoelstellingen in het totale budget een indicatie kan geven over de transparantie van het college van burgemeester en schepenen tegenover de gemeenteraad.

Bron: Digitale meerjarenplannen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: %

	2014-2019
Lubbeek	25,3
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	17,2
Vlaams Gewest	21,5

Indicator 2. Diepgang

Leeswijzer

Definitie: Aandeel prioritaire doelstellingen ten opzichte van de som van de prioritaire en niet-prioritaire doelstellingen

Relevantie: Indicatief voor de diepgang van een meerjarenplanning

Bron: Digitale meerjarenplannen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: %

	2014-2019
Lubbeek	77,8
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	33,1
Vlaams Gewest	33,4

4. Lokale samenwerking

Indicator 1. Aantal samenwerkingsverbanden waar de gemeente aan deelneemt naar categorie

Leeswijzer

Definitie: Aantal samenwerkingsverbanden waar de gemeente aan deelneemt naar categorie.

Volgende categorieën, worden onderscheiden:

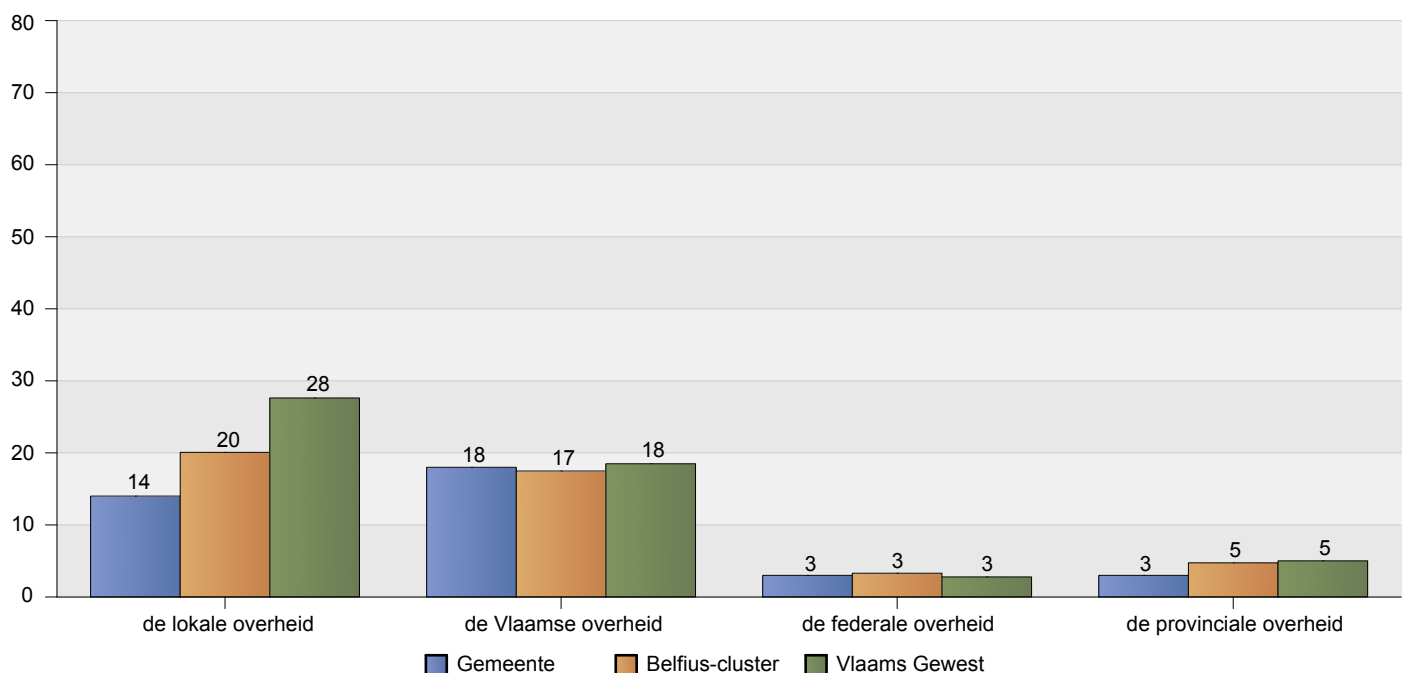
1. Samenwerkingsverbanden geïnitieerd door het lokale bestuur
2. Samenwerkingsverbanden geïnitieerd door de Vlaamse overheid
3. Samenwerkingsverbanden geïnitieerd door de federale overheid
4. Samenwerkingsverbanden geïnitieerd door de provincie

Relevantie: Het aantal samenwerkingsverbanden waar een gemeente aan deelneemt geeft een indicatie van in welke mate de gemeente delen van haar takenpakket samen met andere gemeenten of partners organiseert of net in eigen handen houdt. Belangrijk hierbij is wel een onderscheid te maken in soort van samenwerkingsverbanden. Enerzijds zijn er samenwerkingsverbanden die door de gemeente zelf worden in het leven geroepen, anderzijds nemen gemeenten ook deel aan samenwerkingsverbanden die andere bestuursniveaus initiëren, vaak om eigen beleid lokaal te laten uitvoeren.

Bron: Databank lokale samenwerkingsverbanden van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Eenheid: Aantal naar categorie

	Situatie december 2015			
	samenwerkingsverband geïnitieerd door de lokale overheid	samenwerkingsverband geïnitieerd door de Vlaamse overheid	samenwerkingsverband geïnitieerd door de federale overheid	samenwerkingsverband geïnitieerd door de provinciale overheid
Lubbeek	14	18	3	3
Gemiddelde van BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	20	17	3	5
Gemiddelde van Vlaams Gewest	28	18	3	5

Indicator 2. Deelname aan opdrachthoudende en dienstverlenende verenigingen

Leeswijzer

Definitie: Naam van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen waaraan de gemeente deelneemt.

Bron: Databank lokale samenwerkingsverbanden van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Eenheid: Namen van de samenwerkingen

Gemeente	Juridische vorm	Naam van de dienstverlenende en opdrachthoudende vereniging
Lubbeek	IGS - dienstverlenende vereniging	IGO Leuven
		INTERLEUVEN
	IGS - opdrachthoudende vereniging	Ecowerf
		HOFHEIDE
		IGS DNB Elec PBE
		IGS DNB Gas INTER-ENERGA
		IGS DNB Gas INTERGAS
		IGS Kabel PBE
		IGS Riool RIOBRA

5. Werking van de gemeenteraad

Indicator 1. Voorzitterschap

Leeswijzer

Definitie: Wordt de gemeenteraad voorgezeten door iemand anders dan de burgemeester?

Relevantie: Wanneer de gemeenteraad voorgezeten wordt door een gemeenteraadslid en niet door de burgemeester kan dat wijzen op een onafhankelijke opstelling van de gemeenteraad.

Bron: Mandatendatabank van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Eenheid: Het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest is het percentage gemeenteraden waar de gemeenteraad wordt voorgezeten door een ander raadslid dan de burgemeester.

Jaar	Gemeente	Wordt de gemeenteraad voorgezeten door iemand anders dan de burgemeester?	Gemiddelde voor het Vlaams Gewest
2016	Lubbeek	Ja	68,9

DEEL 2. Exogene capaciteitsbepalende factoren de gemeente heeft weinig tot geen invloed op deze factoren die haar capaciteit bepalen

1. Belastingsvermogen en financiële lasten uit het verleden

1.1 Objectief belastingsvermogen (OBV)

Indicator 1. OBV per inwoner

Leeswijzer

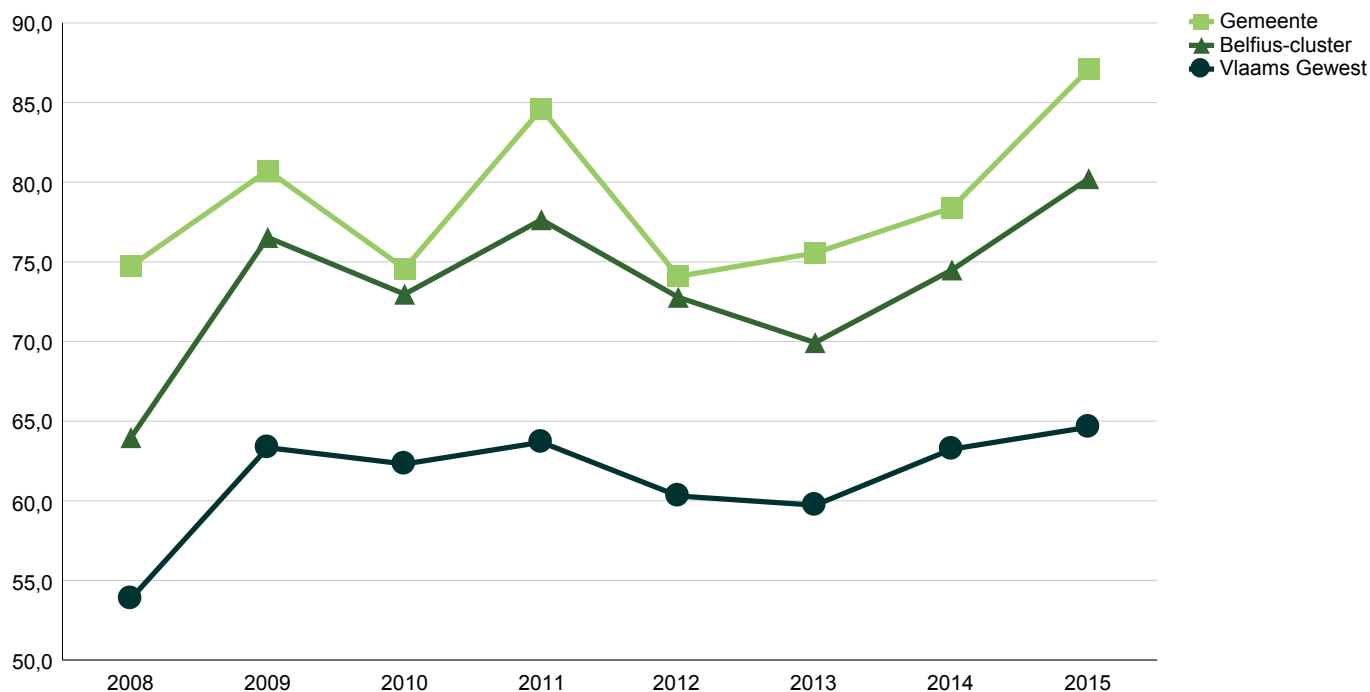
Definitie: (Objectief belastingsvermogen aanvullende personenbelasting + objectief belastingsvermogen opcentiemen op de onroerende voorheffing) / inwonersaantal

Relevantie: Globale indicator voor de fiscale draagkracht van een gemeente.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	74,7	80,7	74,6	84,6	74,1	75,6	78,4	87,1
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	64,0	76,5	73,0	77,6	72,8	69,9	74,5	80,2
Vlaams Gewest	53,9	63,3	62,3	63,7	60,3	59,7	63,2	64,6

Indicator 2. OBV aanvullende personenbelasting (APB) per inwoner

Leeswijzer

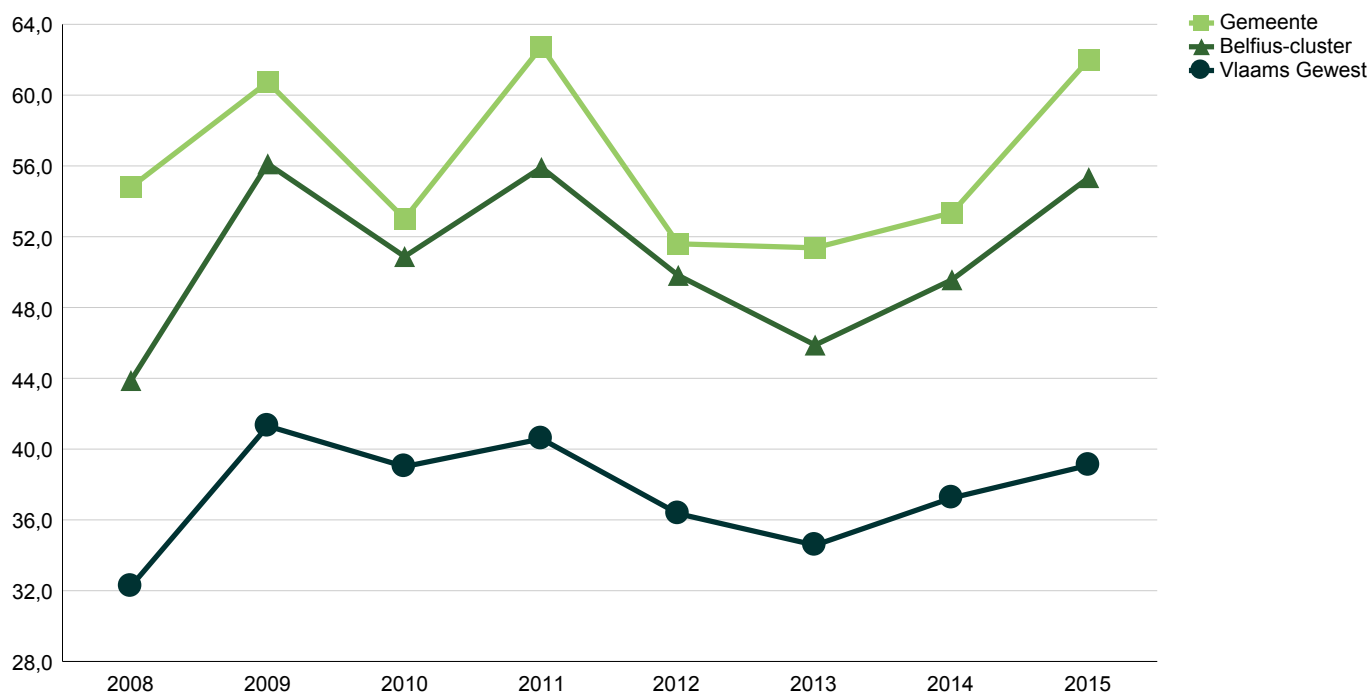
Definitie: Gemiddelde inkomsten per inwoner uit de aanvullende personenbelasting, indien er een tarief van 1% wordt gehanteerd.

Relevantie: Dit cijfer weerspiegelt het vermogen van een gemeente om via de aanvullende personenbelasting inkomsten te verwerven. Hoewel de basispersonenbelasting niet aan de gemeenten toekomt, is het totale volume, bekeken per inwoner, wel indicatief voor het belastingsvermogen van de gemeente. Het totale bedrag van de geïnde basispersonenbelasting vormt immers de grondslag waarop het APB wordt berekend. Dit cijfer wordt grotendeels bepaald door exogene factoren zoals het inkomen van de actieven binnen de gemeente en het aantal personen onderhevig aan de personenbelasting maar ook door de belastingspolitiek van de federale overheid.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	54,8	60,7	53,0	62,7	51,6	51,4	53,4	62,0
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	43,9	56,1	50,9	55,9	49,8	45,9	49,6	55,3
Vlaams Gewest	32,2	41,3	39,0	40,6	36,4	34,6	37,2	39,1

Indicator 3. OBV opcentiemen onroerende voorheffing (OOV) per inwoner

Leeswijzer

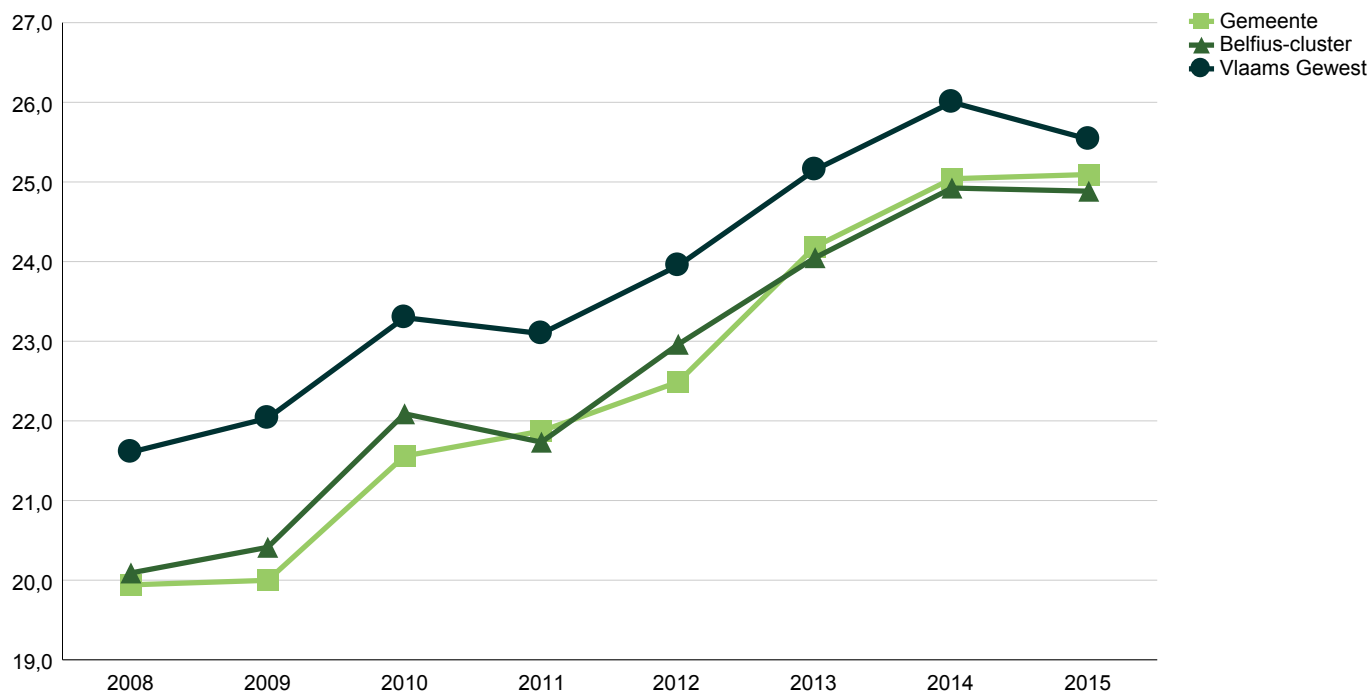
Definitie: Gemiddelde inkomsten per inwoner uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing, indien een tarief van 100 opcentiemen wordt gehanteerd.

Relevantie: Hoewel de onroerende voorheffing niet aan de gemeenten toekomt, is het totale volume, bekeken per inwoner, wel indicatief voor het belastingsvermogen van de gemeente. De basisheffing van de onroerende voorheffing vormt immers de grondslag waarop het OOV wordt berekend. Dit cijfer wordt grotendeels bepaald door exogene factoren zoals het patrimonium aan onroerende goederen op het grondgebied van een gemeente en de belastingspolitiek van de Vlaamse overheid

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	19,9	20,0	21,6	21,9	22,5	24,2	25,0	25,1
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	20,1	20,4	22,1	21,7	23,0	24,0	24,9	24,9
Vlaams Gewest	21,6	22,0	23,3	23,1	24,0	25,2	26,0	25,5

2. Werkingssubsidies van hogere overheden

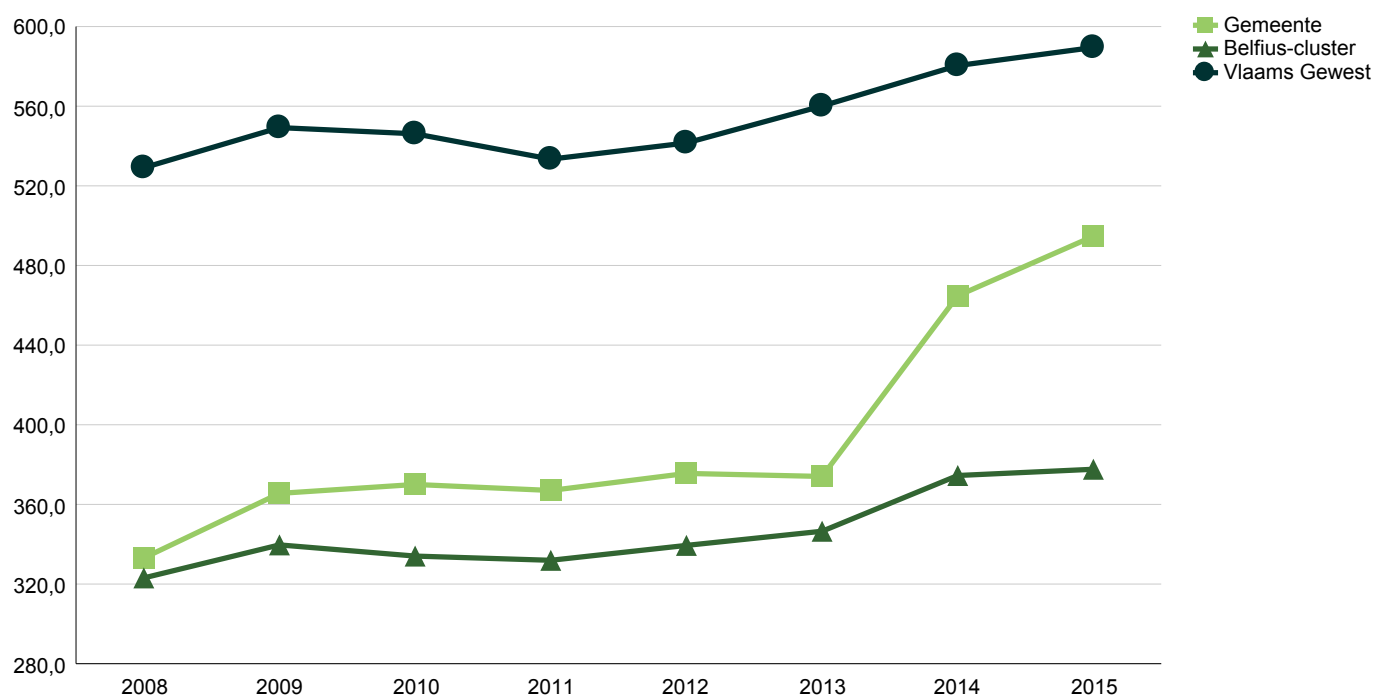
2.1 Totaal werkingssubsidies

Indicator 1. Totaal werkingssubsidies afkomstig van hogere overheden per inwoner

Leeswijzer

Definitie: Totale ontvangsten uit werkingssubsidies van hogere overheden / aantal inwoners gemeente in jaar t
Relevantie: Indicatief voor de afhankelijkheid van de gemeente van werkingssubsidies van hogere overheden
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	333,1	365,5	370,0	367,0	375,6	374,0	464,8	494,7
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	323,1	339,7	334,1	331,9	339,4	346,5	374,5	377,7
Vlaams Gewest	529,1	549,2	546,1	533,4	541,5	560,1	580,4	589,5

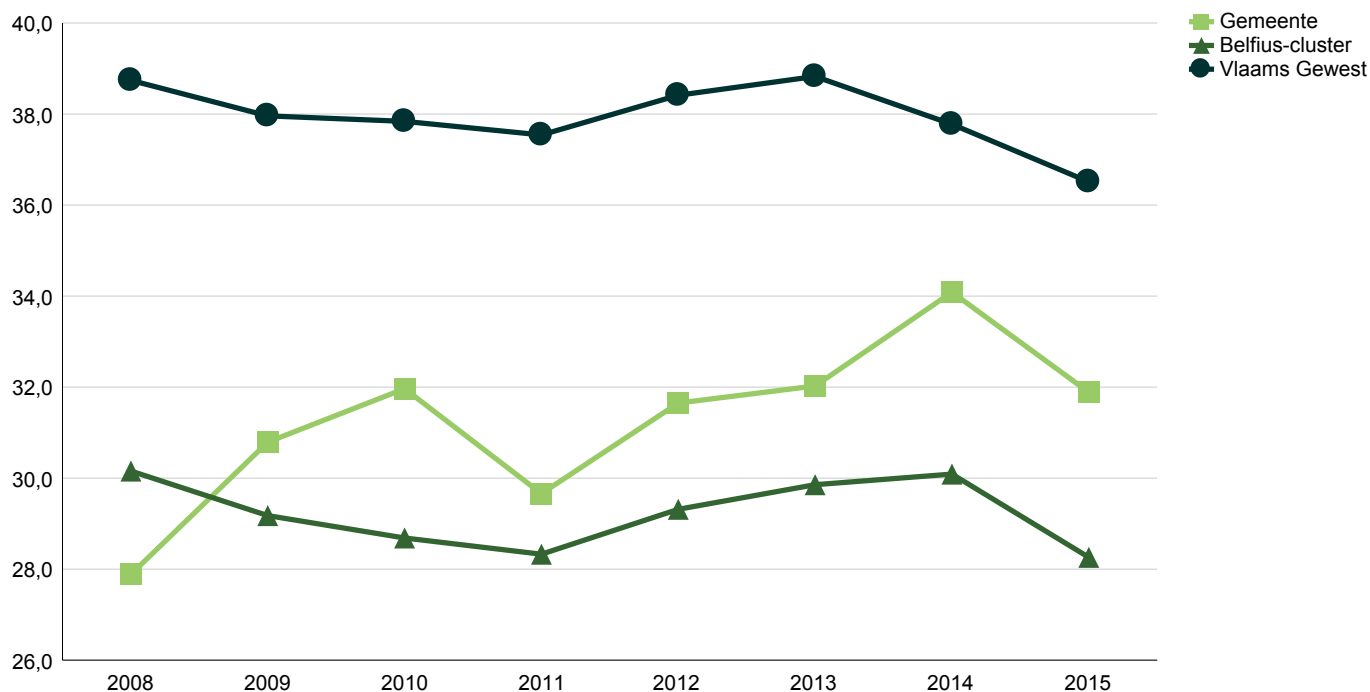

Indicator 2. Aandeel werkingssubsidies in exploitatieontvangsten

Leeswijzer

Definitie: Totaal werkingssubsidies in jaar t / totale exploitatie-ontvangsten in jaar t
Relevantie: Indicatief voor de afhankelijkheid van de gemeente van werkingssubsidies van hogere overheden
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	27,89	30,79	31,97	29,66	31,65	32,02	34,09	31,89
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	30,16	29,18	28,68	28,33	29,32	29,86	30,09	28,26
Vlaams Gewest	38,74	37,96	37,84	37,54	38,41	38,83	37,78	36,51

2.2 Gemeentefonds

Indicator 1. Totale ontvangsten uit het gemeentefonds per inwoner

[Leeswijzer](#)

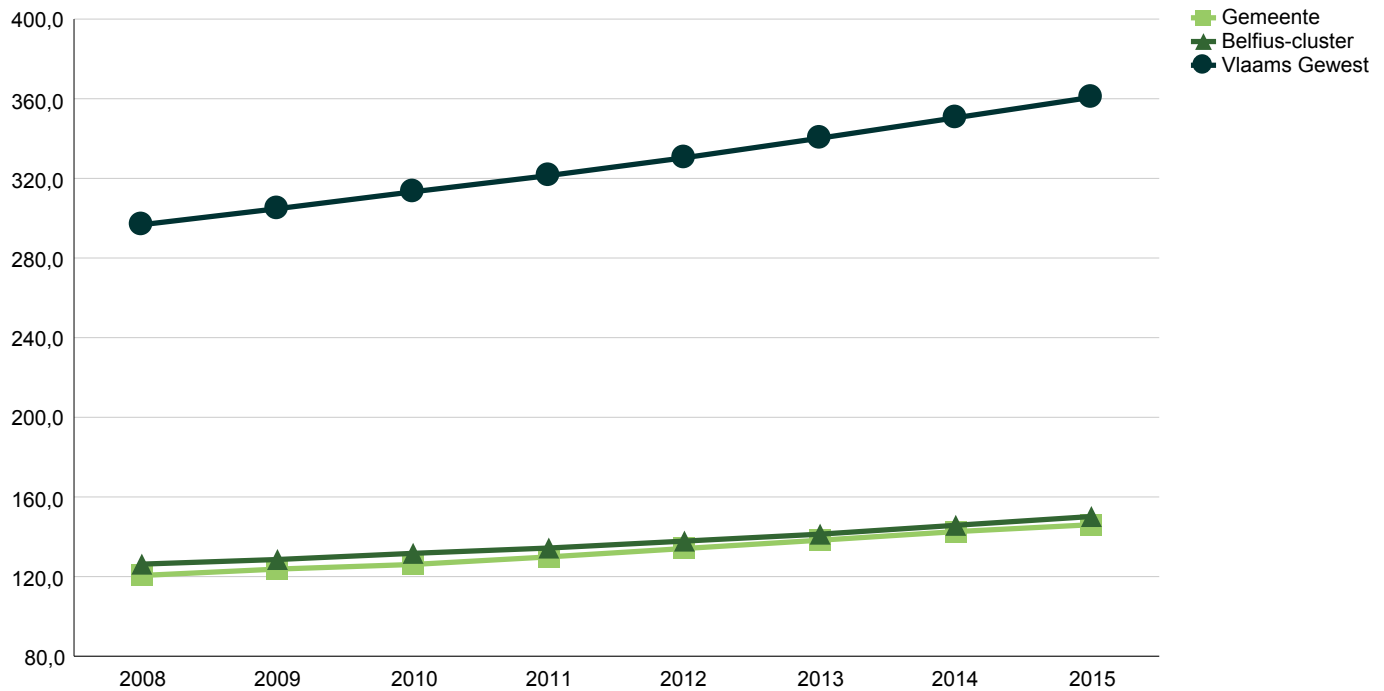
Definitie: Ontvangsten uit het gemeentefonds in jaar t per inwoner

Relevantie: Indicatief voor de afhankelijkheid van de gemeente van de middelen uit het Gemeentefonds

Bron: Verdelingsbesluit Gemeentefonds

Eenheid: Euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	120,6	123,8	126,1	129,9	134,1	138,3	142,6	146,1
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	126,3	128,6	131,7	134,3	137,8	141,3	145,8	150,2
Vlaams Gewest	296,7	304,8	313,3	321,4	330,4	340,2	350,5	360,7

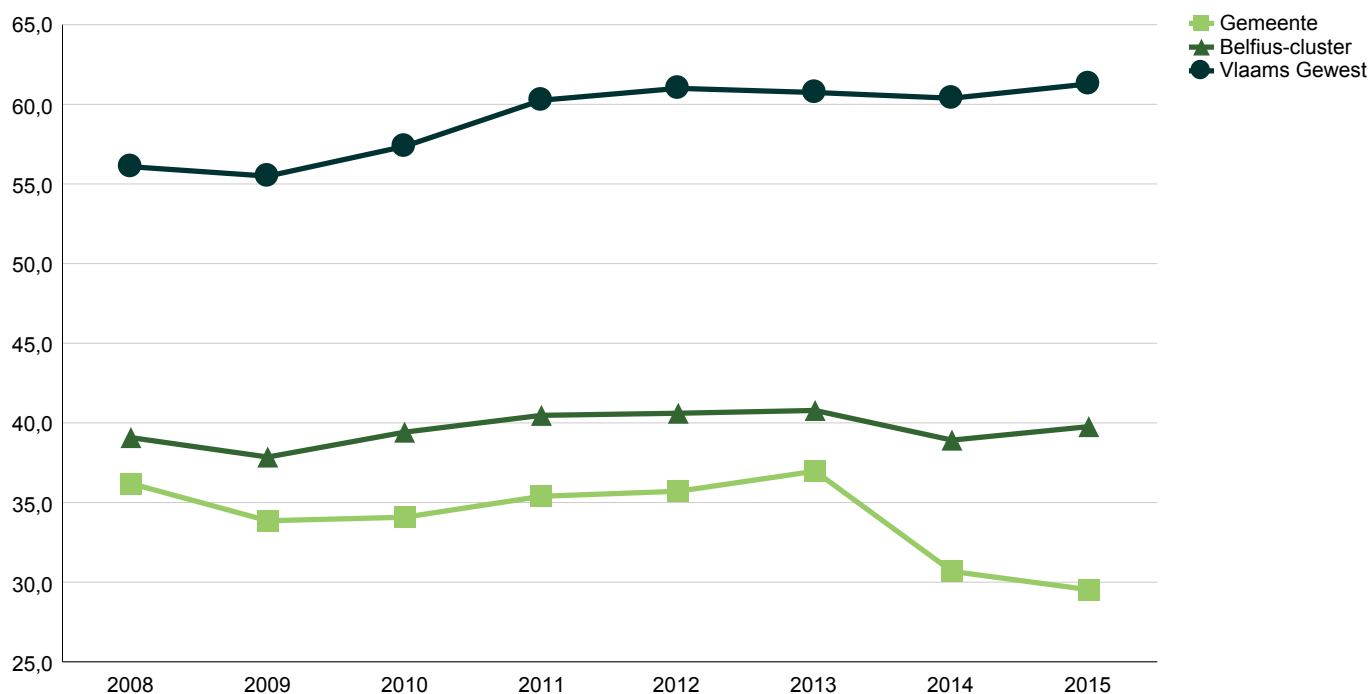

Indicator 2. Aandeel gemeentefonds in ontvangen werkingssubsidies

Leeswijzer

- Definitie:** Ontvangsten uit het gemeentefonds in jaar t / totaal werkingssubsidies afkomstig van hogere overheden in jaar t
- Relevantie:** Indicatief voor de afhankelijkheid van de gemeente van de middelen uit het Gemeentefonds
- Bron:** Verdelingsbesluit Gemeentefonds (voor ontvangsten uit Gemeentefonds) digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur, voor ontvangen werkingssubsidies)
- Eenheid:** %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	36,19	33,86	34,08	35,39	35,71	36,97	30,68	29,53
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	39,08	37,86	39,42	40,47	40,61	40,78	38,92	39,77
Vlaams Gewest	56,08	55,49	57,36	60,26	61,00	60,74	60,38	61,28

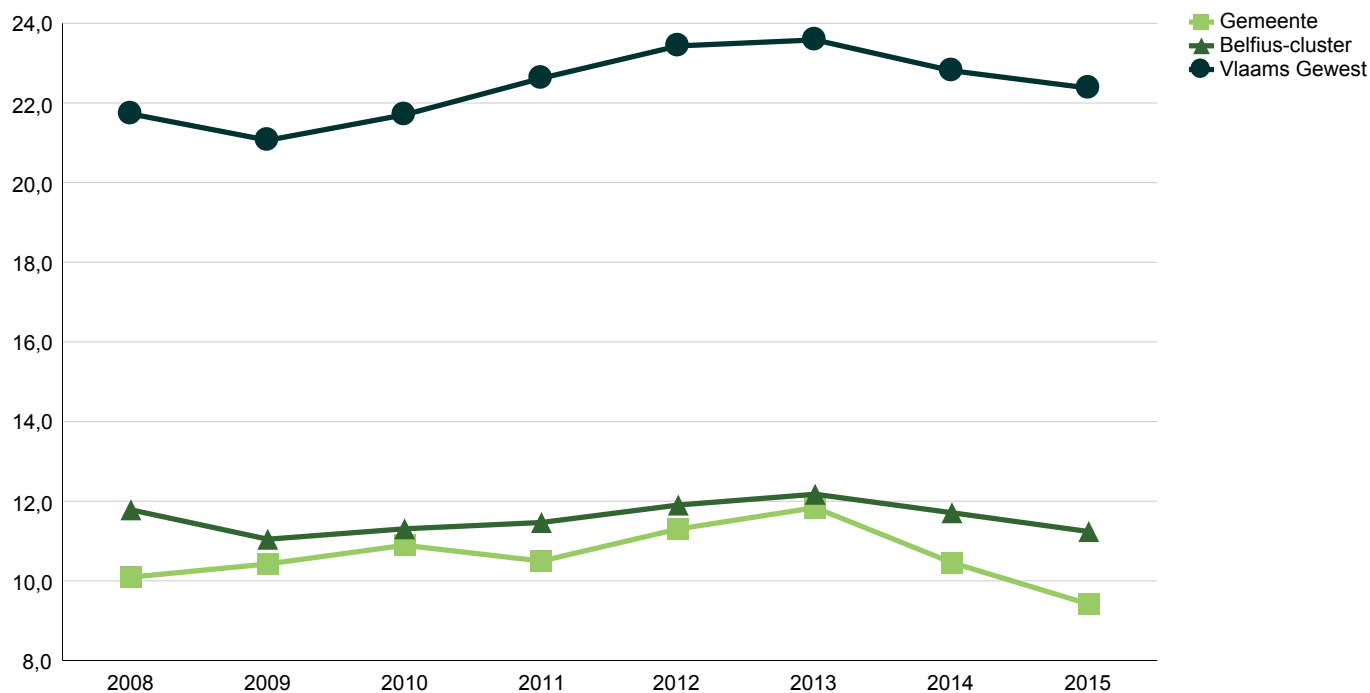

Indicator 3. Aandeel gemeentefonds in exploitatieontvangsten

Leeswijzer

Definitie: Ontvangsten uit het gemeentefonds in jaar t / totale exploitatie-ontvangsten in jaar t
Relevantie: Indicatief voor de financiële afhankelijkheid van een gemeente van het gemeentefonds.
Bron: Verdelingsbesluit Gemeentefonds (voor ontvangsten uit Gemeentefonds) digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur, voor exploitatie-ontvangsten)
Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	10,09	10,43	10,89	10,50	11,30	11,84	10,46	9,42
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	11,78	11,05	11,31	11,47	11,90	12,18	11,71	11,24
Vlaams Gewest	21,73	21,06	21,71	22,62	23,43	23,58	22,81	22,37

2.3 Stedenfonds

Indicator 1. Totale ontvangsten uit het Stedenfonds per inwoner

Leeswijzer

- Definitie:** Ontvangsten uit het Stedenfonds in jaar t per inwoner
Relevantie: Indicatief voor de afhankelijkheid van de gemeente van de middelen uit het Stedenfonds.
Bron: Verdelingsbesluit Stedenfonds. (Cijfers 2015 o.b.v. inwonersaantallen 2014)
Eenheid: Euro per inwoner

De gemeente ontvangt geen middelen uit het Stedenfonds.

Indicator 2. Aandeel Stedenfonds in ontvangen werkingssubsidies

Leeswijzer

- Definitie:** Ontvangsten uit het Stedenfonds in jaar t / totaal werkingssubsidies afkomstig van hogere overheden in jaar t
- Relevantie:** Indicatief voor de afhankelijkheid van de gemeente van de middelen uit het Stedenfonds
- Bron:** Verdelingsbesluit Stedenfonds (voor ontvangsten uit Stedenfonds) digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur, voor ontvangen werkingssubsidies)
- Eenheid:** %

De gemeente ontvangt geen middelen uit het Stedenfonds.

Indicator 3. Aandeel Stedenfonds in exploitatieontvangsten

Leeswijzer

- Definitie:** Ontvangsten uit het Stedenfonds in jaar t / totale exploitatie-ontvangsten in jaar t
Relevantie: Indicatief voor de financiële afhankelijkheid van de gemeente van het Stedenfonds
Bron: Verdelingsbesluit Stedenfonds (voor ontvangsten uit Stedenfonds) digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur, voor exploitatie-ontvangsten)
Eenheid: %

De gemeente ontvangt geen middelen uit het Stedenfonds.

3. Politiek

3.1 Coalitie

Indicator 1. Samenstelling

Leeswijzer

Definitie: Uit hoeveel partijen bestaat de coalitie.

Relevantie: Het geeft een beeld van de politieke constellatie in een gemeente.

Bron: Mandatenbank van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Eenheid: Aantal

	2015	2016
Lubbeek	3,0	3,0
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	2,2	2,1
Vlaams Gewest	2,0	1,9

Indicator 2. Sterkte

Leeswijzer

Definitie: Aantal zetels van de meerderheid / totaal aantal gemeenteraadszetels

Relevantie: Geeft een beeld van de politieke constellatie in de gemeente.

Bron: Mandatenbank van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Eenheid: %

	2015	2016
Lubbeek	65,2	65,2
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	61,3	57,3
Vlaams Gewest	61,6	59,7

DEEL 3. Endogene opdrachtbepalende factoren de gemeente heeft invloed op deze factoren die haar opdracht bepalen

1. Investerings en instandhouding

1.1 Investerings

Indicator 1. Investeringsuitgaven per inwoner

Leeswijzer

Definitie: Investeringsuitgaven in de legislatuur (2014-2019) /aantal inwoners (2014-2019)

Relevantie: Als een bestuur heel veel investeert in vergelijking met andere besturen kan dit wijzen op overdaad. Als er een bestuur weinig investeert in vergelijking met andere besturen kan dit er op wijzen dat het bestuur haar patrimonium niet voldoende in stand houdt en dat er nadien een inhaalbeweging zal moeten gebeuren.

Bron: Digitale meerjarenplannen (Agentschap Binnenlands Bestuur) Cijfers 2015-2019 op basis van inwonersaantallen 2014.

Eenheid: Euro per inwoner

	2014-2019
Lubbeek	229
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	240
Vlaams Gewest	318

1.2 Instandhouding

Indicator 1. Instandhoudingsratio

Leeswijzer

- Definitie:** Investeringsuitgaven laatste 6 jaar (2009-2014) / afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa laatste 6 jaar (2009-2014)
- Relevantie:** Geeft een indicatie in welke mate het bestuur haar patrimonium in stand houdt. Als de ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat een bestuur minder in haar patrimonium investeert dan de boekhoudkundige waardevermindering van haar patrimonium in datzelfde jaar. Wanneer er voor een bestuur jaar na jaar een negatieve instandhoudingsratio opgetekend wordt, zal dat bestuur in de toekomst geconfronteerd worden met hoge en acute investeringsnoden.
- Bron:** Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
- Eenheid:** %

	2009-2014
Lubbeek	98,41
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	178,98
Vlaams Gewest	171,35

DEEL 4. Exogene opdrachtbepalende factoren de gemeente heeft weinig tot geen invloed op deze factoren die haar opdracht bepalen

Typologie

Belfius-cluster

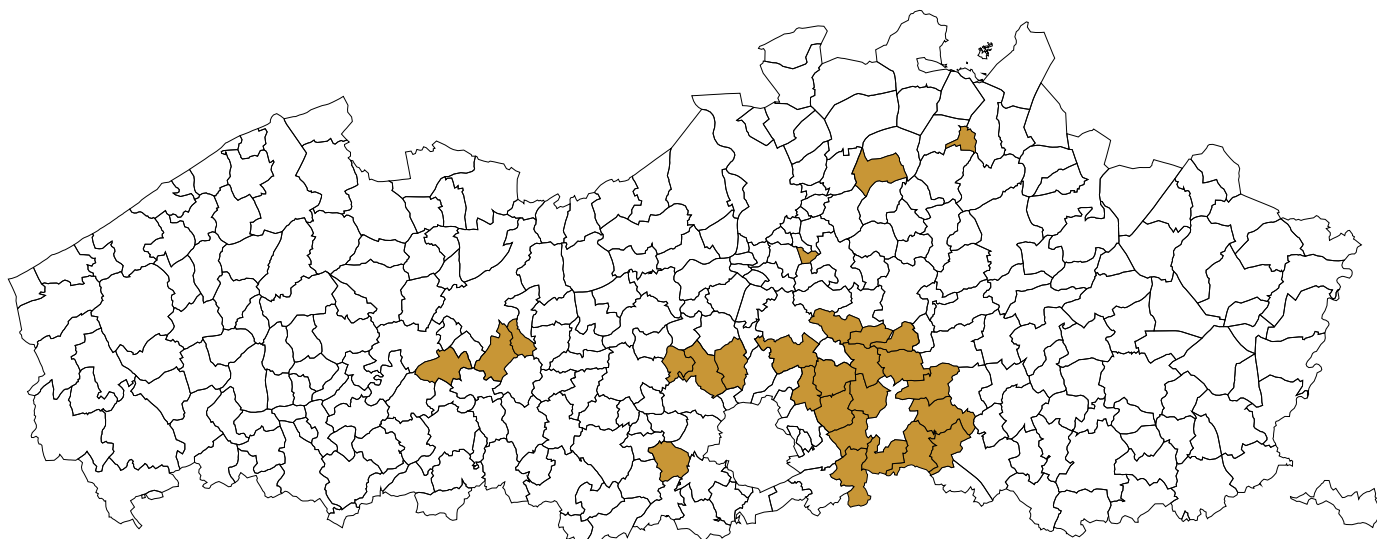
Leeswijzer

Definitie: Tot welke Belfius-cluster wordt de gemeente gerekend?

Relevantie: Geeft weer met welke andere gemeenten de gemeente in kwestie vergeleken kan worden. Deze typologie is gebaseerd op socio-economische indicatoren.

Bron: <https://www.belfius.be/publicsocial/NL/Expertise/Studies/Themas/SociaalEconomischeTypologie/index.aspx>

BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)

VRIND-cluster

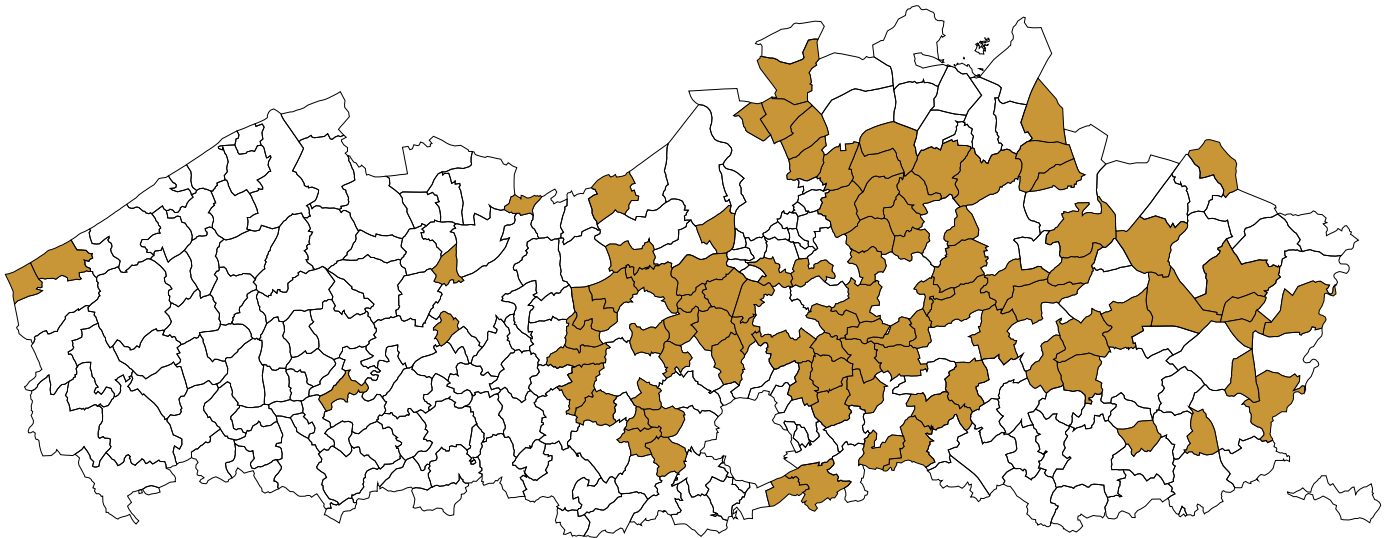
Leeswijzer

Definitie: Tot welke VRIND-cluster wordt de gemeente gerekend?

Relevantie: Geeft weer met welke andere gemeenten de gemeente in kwestie vergeleken kan worden. Deze typologie is gebaseerd op socio-economische indicatoren. Vergelijkingsbasis gebaseerd op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Bron: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/gebiedsindelingen>

VRIND.overgangsgebied

1. Fysieke omgeving

1.1 Ruimtelijk

Indicator 1. Oppervlakte gemeente

Leeswijzer

- Definitie:** Totale oppervlakte van de gemeente volgens het kadasterregister (km²)
- Relevantie:** Dit kengetal geeft het werkingsgebied van de gemeente weer. De oppervlakte van een gemeente bepaalt onder andere de grootte van haar opdracht inzake infrastructuurwerken.
- Bron:** Algemene Directie Statistiek
- Eenheid:** km²

	2016
Lubbeek	46,1
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten binnen de Belfius-cluster BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	30,6
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten	43,9

Indicator 2. Bebouwingsgraad

Leeswijzer

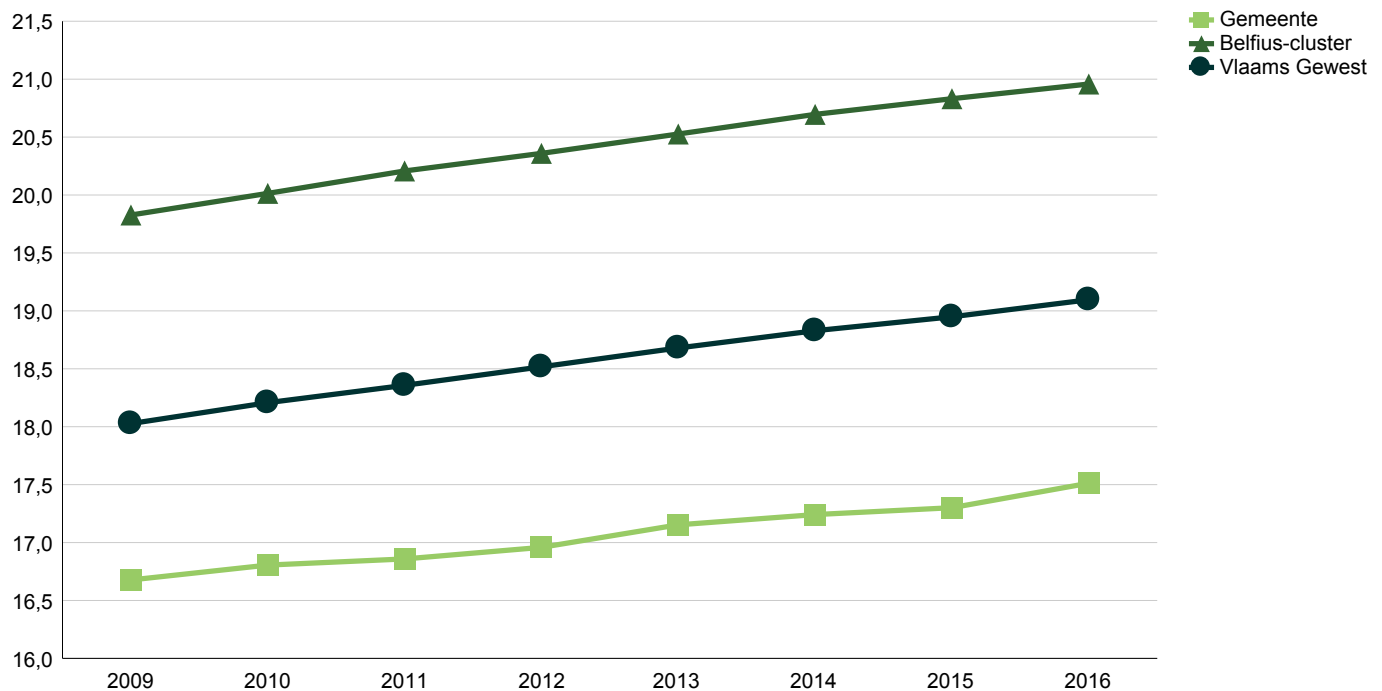
Definitie: Bebouwde oppervlakte in hectare (ha) / totale oppervlakte van de gemeente in hectare (op basis van kadaster)

Relevantie: Algemene Administratie Patrimoniumdocumentatie

Bron: Kadaster

Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	16,7	16,8	16,9	17,0	17,2	17,2	17,3	17,5
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	19,8	20,0	20,2	20,4	20,5	20,7	20,8	21,0
Vlaams Gewest	18,0	18,2	18,4	18,5	18,7	18,8	18,9	19,1

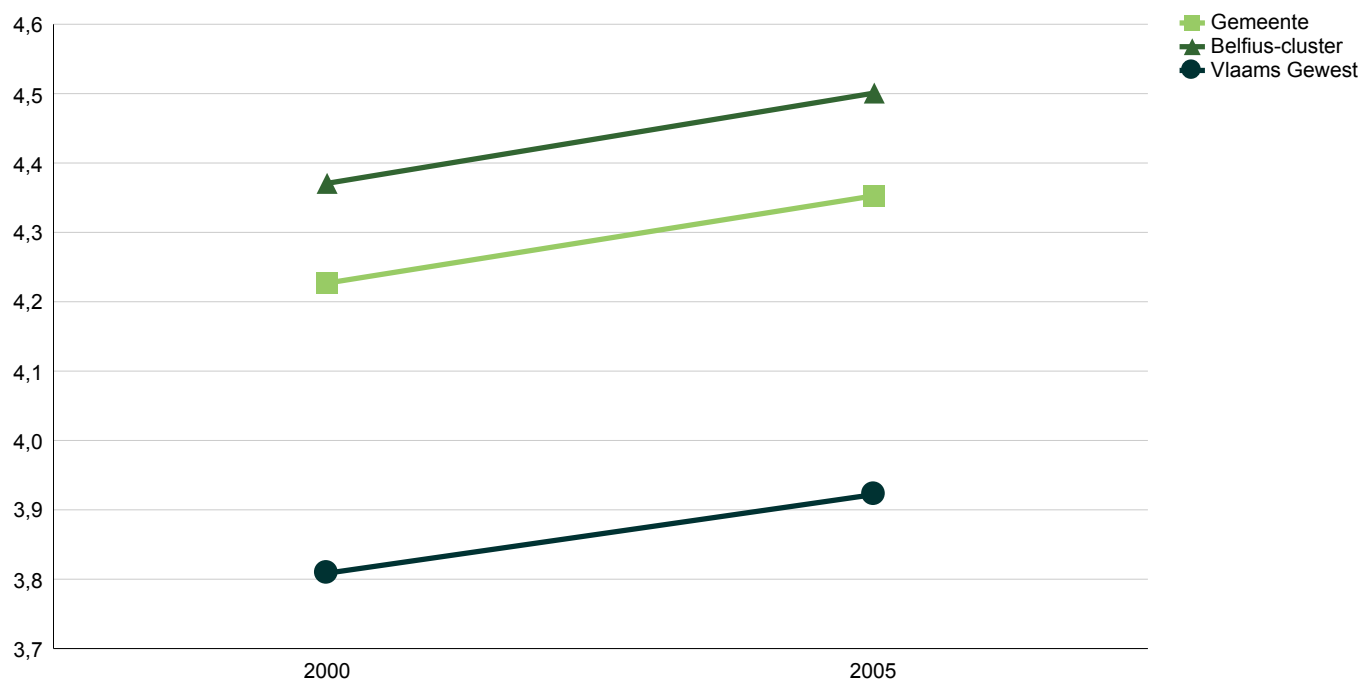

Indicator 3. Dichtheid van de weginfrastructuur in eigen beheer

Leeswijzer

Definitie: De lengte (in lopende km) gemeenteweg ten opzichte van de totale oppervlakte (km²)
Relevantie: De lengte van het wegennet is bepalend voor huidige en toekomstige infrastructuuropgaven (heraanleg, onderhoud, ...).
Bron: Algemene Directie Statistiek
Eenheid: %

	2000	2005
Lubbeek	4,2	4,4
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	4,4	4,5
Vlaams Gewest	3,8	3,9

Indicator 4. Uitvoeringsgraad rioleringen

Leeswijzer

Definitie: Het aantal inwoners dat op de riolering is aangesloten t.o.v. het aantal inwoners dat door de gemeente bij de opmaak van de totaal rioleringsplannen voorzien werd om in de riolering te lozen.

Relevantie: De uitvoeringsgraad geeft aan in welke mate de gemeente reeds gescheiden rioleringen heeft aangelegd in vergelijking met de geplande situatie. Het geeft een indicatie van toekomstige infrastructuuropgaven.

Bron: Vlaamse Milieu Maatschappij

Eenheid: %

	2015
Lubbeek	69,28
Vlaams Gewest	88,01

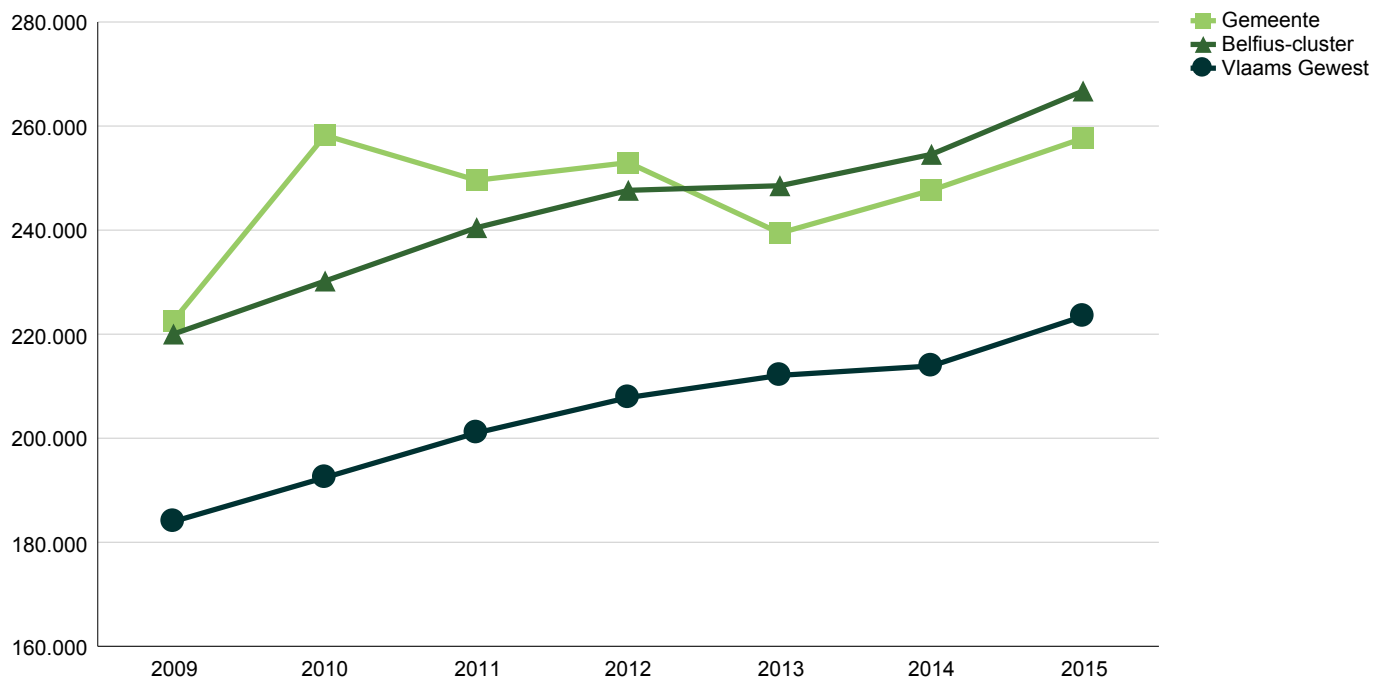
1.2 Woon-aantrekkelijkheid

Indicator 1. Woningprijzen

Leeswijzer

Definitie: Gemiddelde verkoopprijs van gewone woonhuizen
Relevantie: Geeft een indicatie van de woonaantrekkelijkheid van een gemeente.
Bron: Algemene Directie Statistiek
Eenheid: in euro

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	222.623	258.212	249.577	252.977	239.432	247.666	257.662
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	220.025	230.216	240.480	247.647	248.531	254.563	266.742
Vlaams Gewest	183.991	192.446	201.030	207.811	212.079	213.881	223.441

Indicator 2. Gemiddelde prijs bouwgrond

Leeswijzer

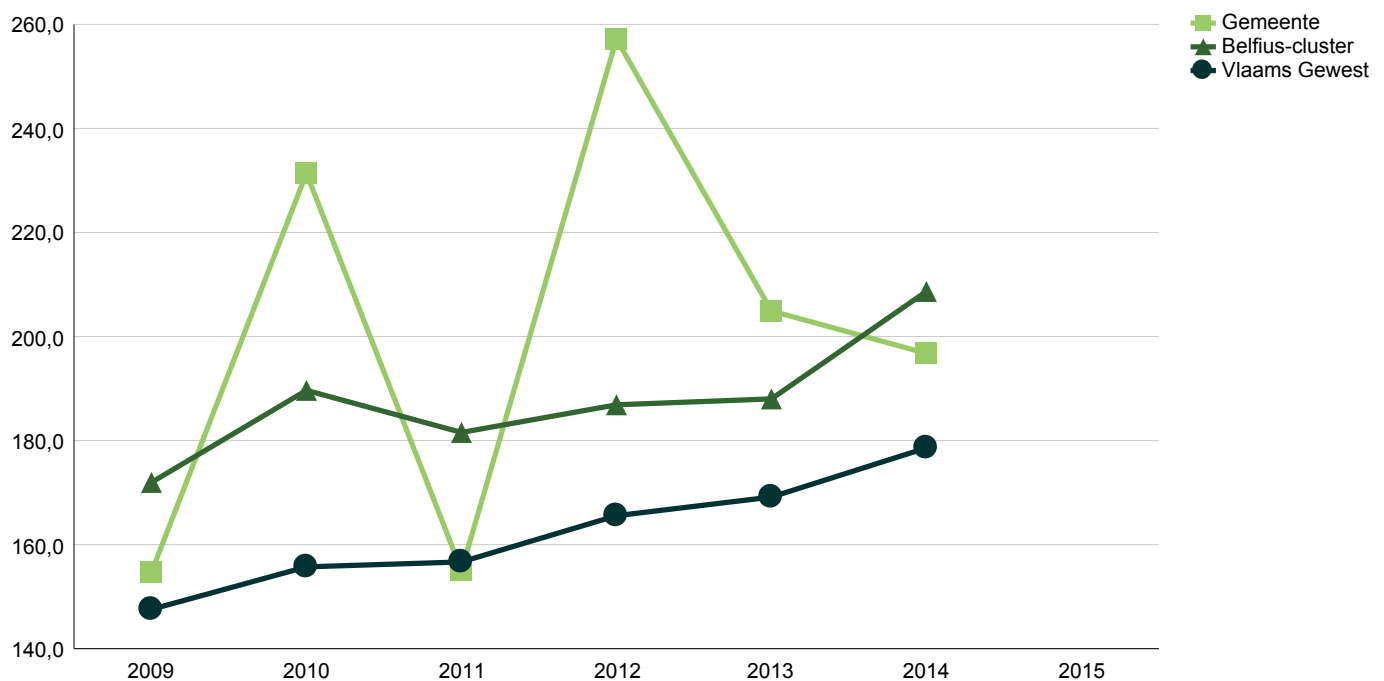
Definitie: Gemiddelde prijs van bouwgronden in de gemeente.

Relevantie: Geeft een indicatie van de woonaantrekkelijkheid van een gemeente. Daarnaast beïnvloed het kadastraal inkomen ook het belastingsvermogen van de gemeente (exogene capaciteitsbepalende factor).

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: in euro per m²

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	155	231	155	257	205	197	
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	172	190	182	187	188	209	
Vlaams Gewest	148	156	157	166	169	179	

1.3 Functioneel

Indicator 1. Ruimte voor wonen

Leeswijzer

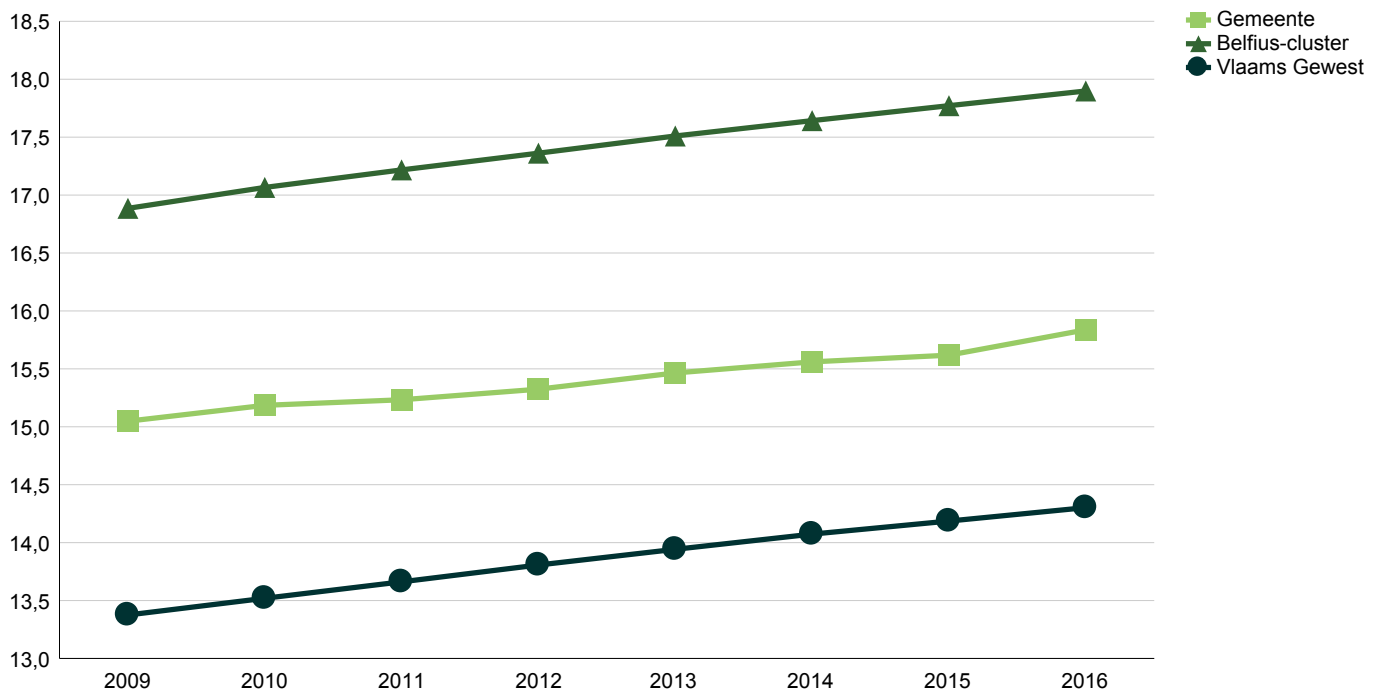
Definitie: gronden bestemd voor wonen (rub. 2A1A2 + 2B + 2C +2DEF) / totale oppervlakte gemeente

Relevantie: Deze indicator maakt de bewoonde oppervlakte in de gemeente relatief aan de totale oppervlakte van de gemeente. Geeft een beeld van het relatieve belang van de woonfunctie in de gemeente.

Bron: Algemene Directie Statistiek, Algemene Administratie Patrimoniumdocumentatie

Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	15,0	15,2	15,2	15,3	15,5	15,6	15,6	15,8
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	16,9	17,1	17,2	17,4	17,5	17,6	17,8	17,9
Vlaams Gewest	13,4	13,5	13,7	13,8	13,9	14,1	14,2	14,3

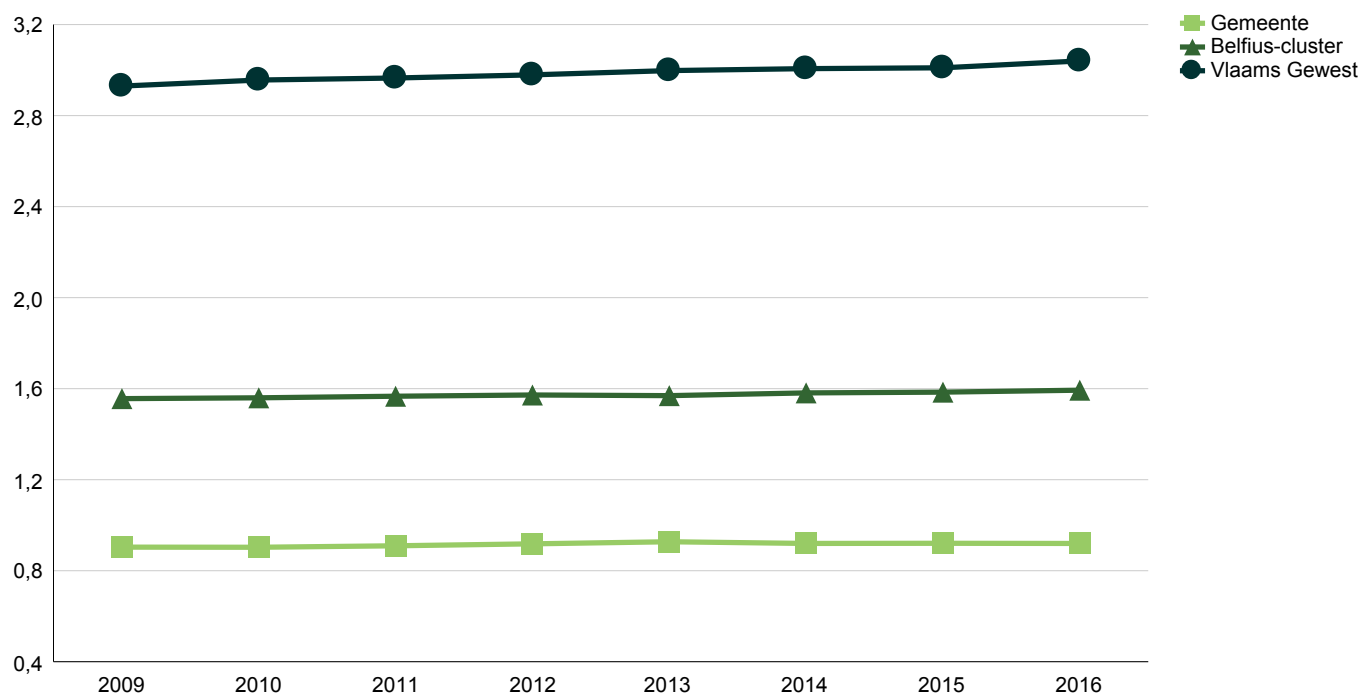

Indicator 2. Ruimte voor werken (uitgezonderd landbouw en publieke voorzieningen)

Leeswijzer

Definitie: gronden bestemd voor werken (rub. 2G + 2H + 2I + 2JK) / totale oppervlakte gemeente
Relevantie: Deze indicator maakt de oppervlakte bestemd voor handelsactiviteiten, nijverheidsactiviteiten en kantoorgebouwen binnen het grondgebied van de gemeente relatief aan de totale oppervlakte van de gemeente. Geeft een beeld van het relatieve belang van de werkfunctie in de gemeente.
Bron: Algemene Directie Statistiek, Algemene Administratie Patrimoniumdocumentatie
Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Vlaams Gewest	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Indicator 3. Ruimte voor landbouw

Leeswijzer

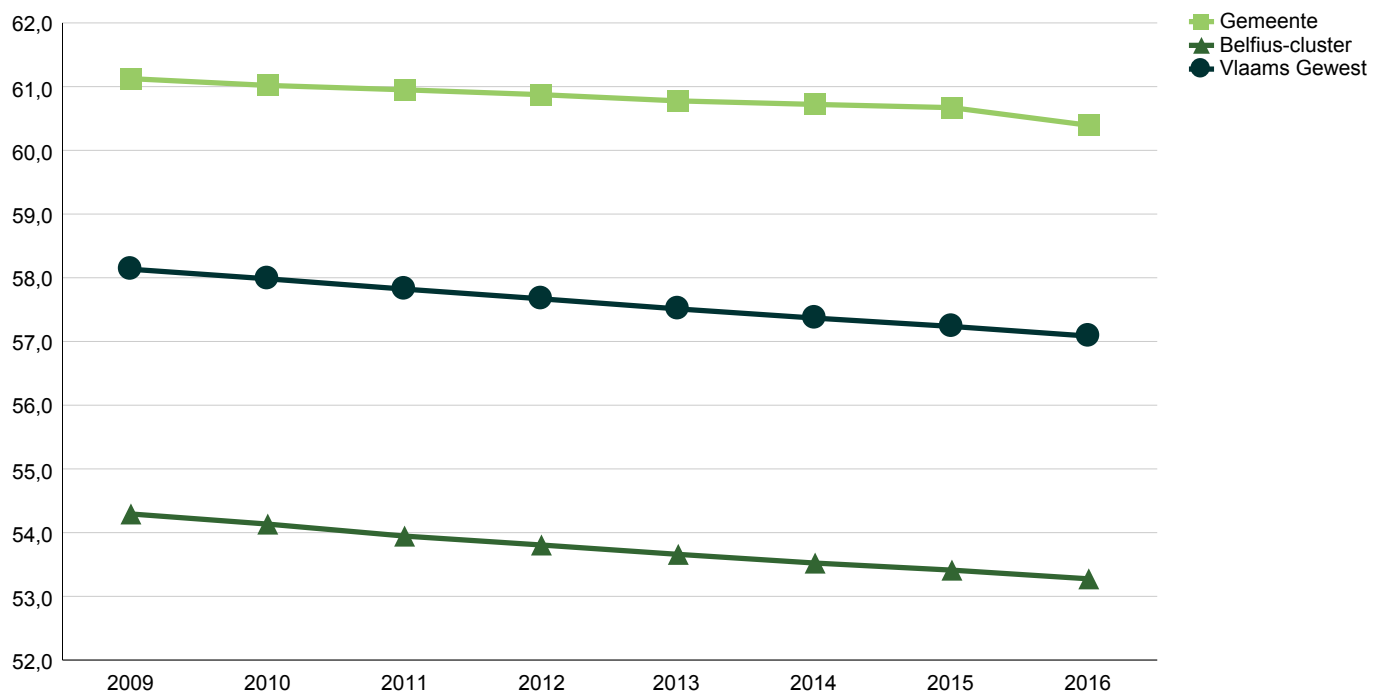
Definitie: gronden bestemd voor landbouw (rub.1AE + 1BC + 1F) / totale oppervlakte gemeente

Relevantie: Geeft een beeld van het relatieve belang van de landbouwfunctie in de gemeente.

Bron: Algemene Directie Statistiek, Algemene Administratie Patrimoniumdocumentatie

Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	61,1	61,0	61,0	60,9	60,8	60,7	60,7	60,4
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	54,3	54,1	53,9	53,8	53,7	53,5	53,4	53,3
Vlaams Gewest	58,1	58,0	57,8	57,7	57,5	57,4	57,2	57,1

Indicator 4. Toerismeflux

Leeswijzer

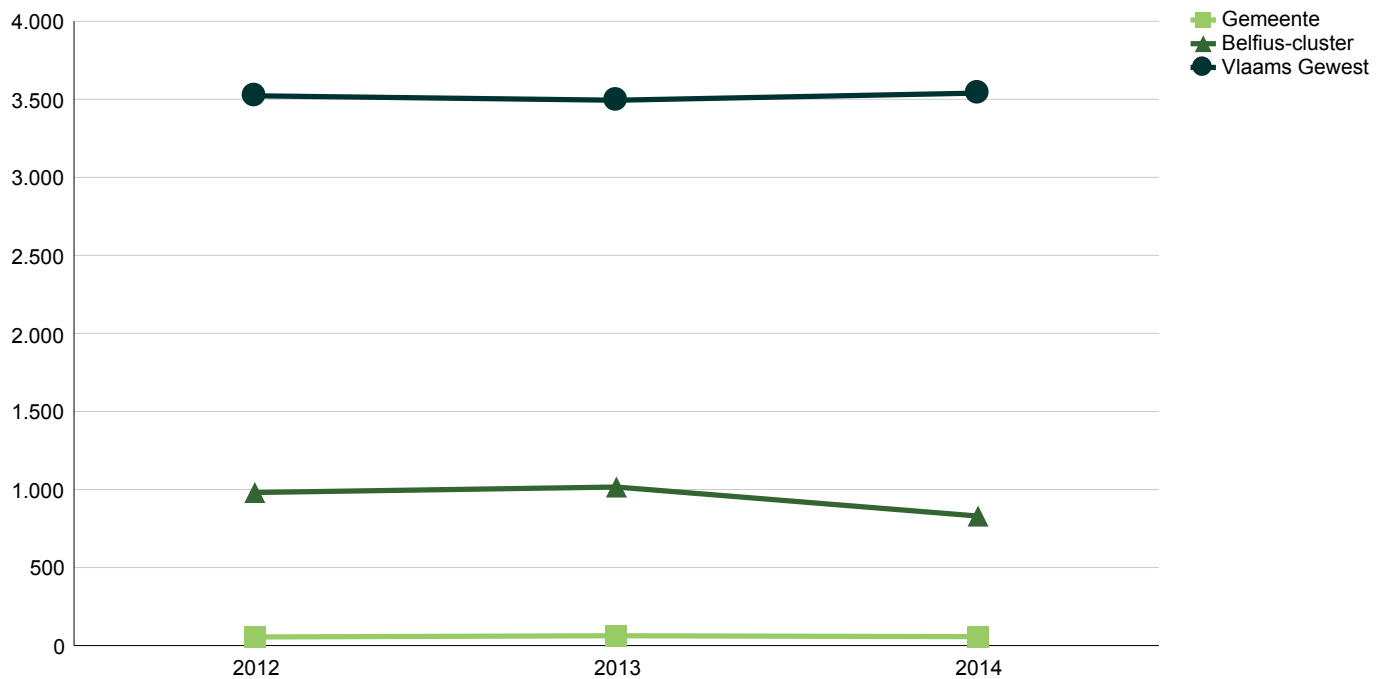
Definitie: totaal aantal overnachtingen / 1.000 inwoners

Relevantie: Indicatief voor de toeristische aantrekkelijkheid van de gemeente. Deze contextindicator is relevant voor beleidsmaatregelen inzake toerisme. Inschattingen gemeentelijke opdracht toerisme

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: promille

	2012	2013	2014
Lubbeek	55	63	57
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	981	1.016	830
Vlaams Gewest	3.522	3.494	3.540

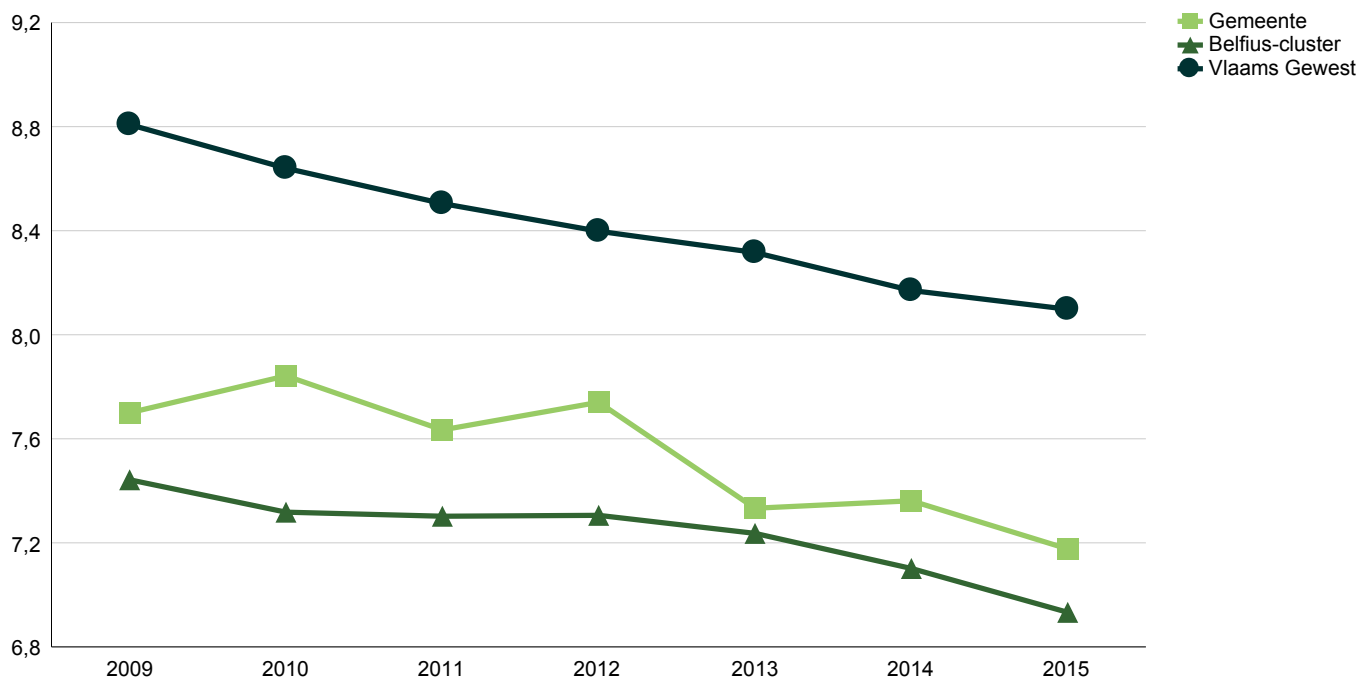

Indicator 5. Detailhandelszaken

Leeswijzer

Definitie: Aantal kleinhandelszaken / 1.000 inwoners (NACEBEL 47 Detailhandel per uniek adres)
Relevantie: Deze indicator kan een beeld geven van de gemeentelijke opgaven inzake lokale economie. De detailhandelszaken worden toegewezen aan de gemeente waar hun hoofzetel is gevestigd dus niet aan de gemeente waar de zaak een vestigingsplaats heeft.
Bron: Vlaamse Kruispuntbank Ondernemingen
Eenheid: promille

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	7,7	7,8	7,6	7,7	7,3	7,4	7,2
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	7,4	7,3	7,3	7,3	7,2	7,1	6,9
Vlaams Gewest	8,8	8,6	8,5	8,4	8,3	8,2	8,1

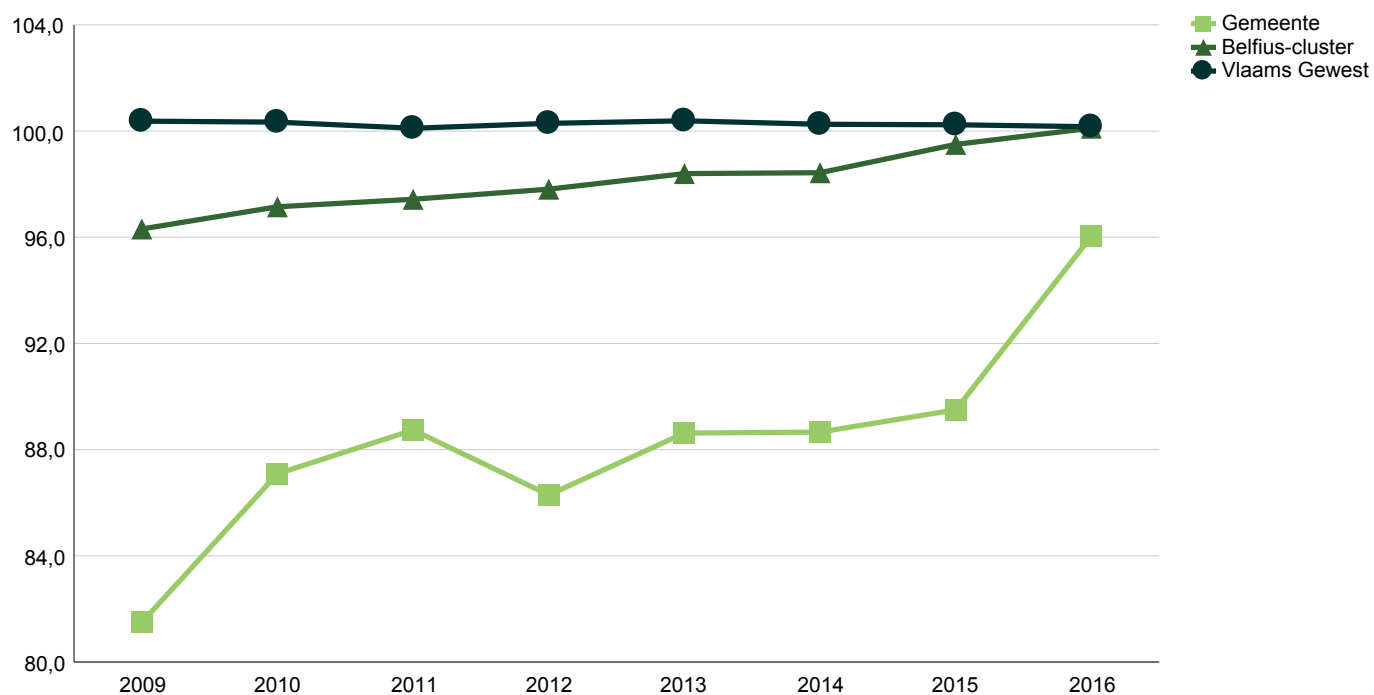

Indicator 6. Scholierenflux lager onderwijs

Leeswijzer

- Definitie:** Totaal aantal leerlingen in gewoon en buitengewoon lager onderwijs in vestigingsplaatsen in de gemeente / totaal aantal schoolplichtige inwoners binnen de gemeente (6-12 jaar)
- Relevantie:** Indien deze ratio groter is dan 100, trekt de gemeente extern schoolgaande jeugd aan. In het omgekeerde geval trekt jeugd naar andere steden of gemeenten voor onderwijs. Beleidsrelevante indicator inzake onderwijs.
- Bron:** Departement Onderwijs en Vorming
- Eenheid:** %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	81,5	87,1	88,7	86,3	88,6	88,7	89,5	96,0
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	96,3	97,1	97,4	97,8	98,4	98,4	99,5	100,1
Vlaams Gewest	100,4	100,3	100,1	100,3	100,4	100,3	100,2	100,2

Indicator 7. Scholierenflux secundair onderwijs

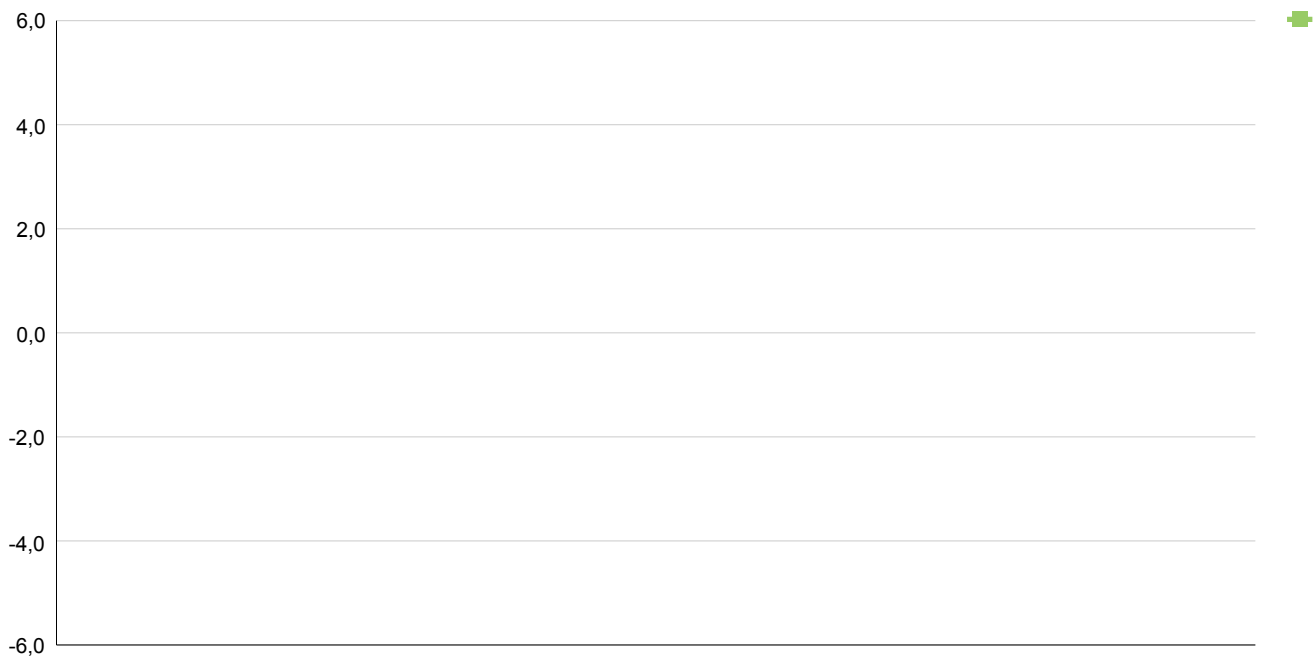
Leeswijzer

Definitie: Totaal aantal leerlingen in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (inclusief deeltijds onderwijs) in vestigingsplaatsen in de gemeente / aantal schoolplichtige inwoners binnen de gemeente (12-18 jaar)

Relevantie: Indien deze ratio groter is dan 100, trekt de gemeente extern schoolgaande jeugd aan. In het omgekeerde geval trekt jeugd naar andere steden of gemeenten voor onderwijs. Beleidsrelevante indicator inzake onderwijs.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming

Eenheid: %
Geen gegevens beschikbaar

Indicator 8. Ingaande pendelintensiteit

Leeswijzer

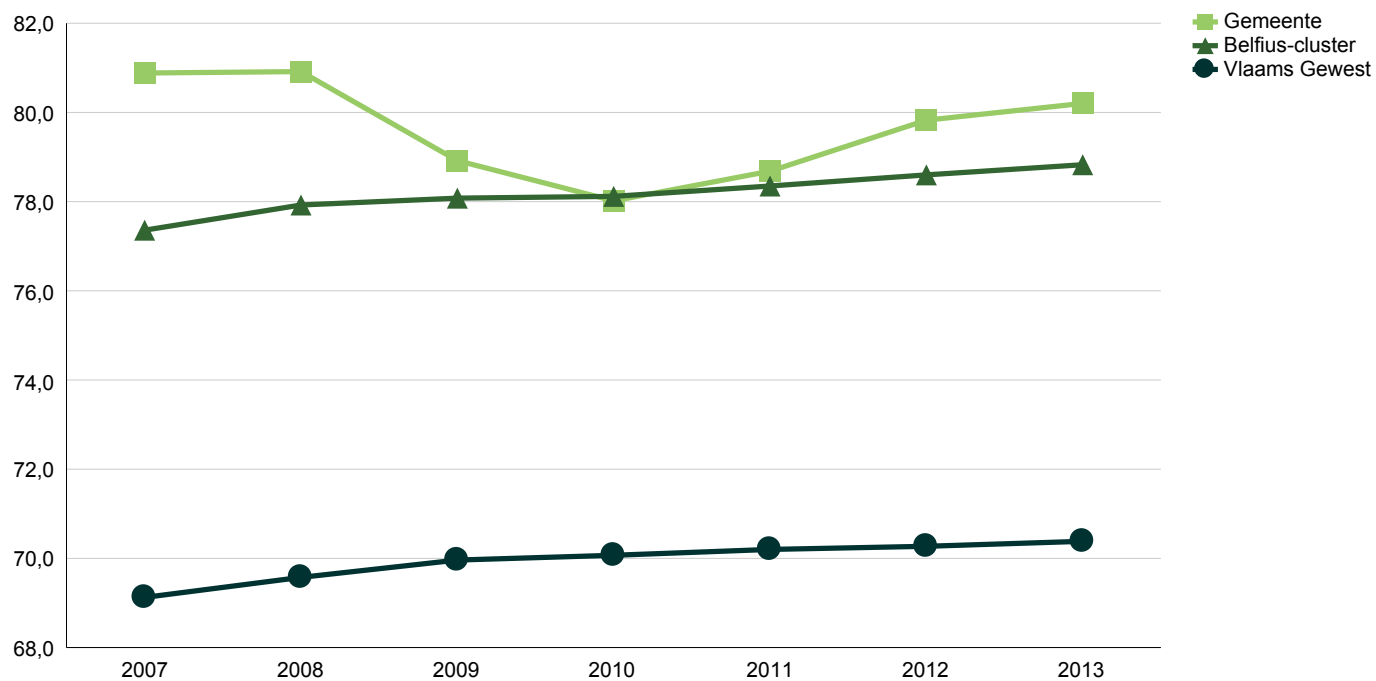
Definitie: Aantal (bezoldigde) pendelaars wonend buiten de gemeente en werkend in de gemeente / aantal bezoldigde werknemers werkend in de gemeente.

Relevantie: Deze indicator geeft weer in welke mate een gemeente een aantrekkingskracht uitoefent op werknemers woonachtig buiten de gemeente. Pendelaars maken eveneens gebruik van publieke faciliteiten en zullen dus in zekere mate een impact hebben op de opdracht van de gemeente (onder andere gebruik van infrastructuur).

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

Eenheid: %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Lubbeek	80,9	80,9	78,9	78,0	78,7	79,8	80,2
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	77,4	77,9	78,1	78,1	78,4	78,6	78,8
Vlaams Gewest	69,1	69,6	70,0	70,1	70,2	70,3	70,4

Indicator 9. Uitgaande pendelintensiteit

Leeswijzer

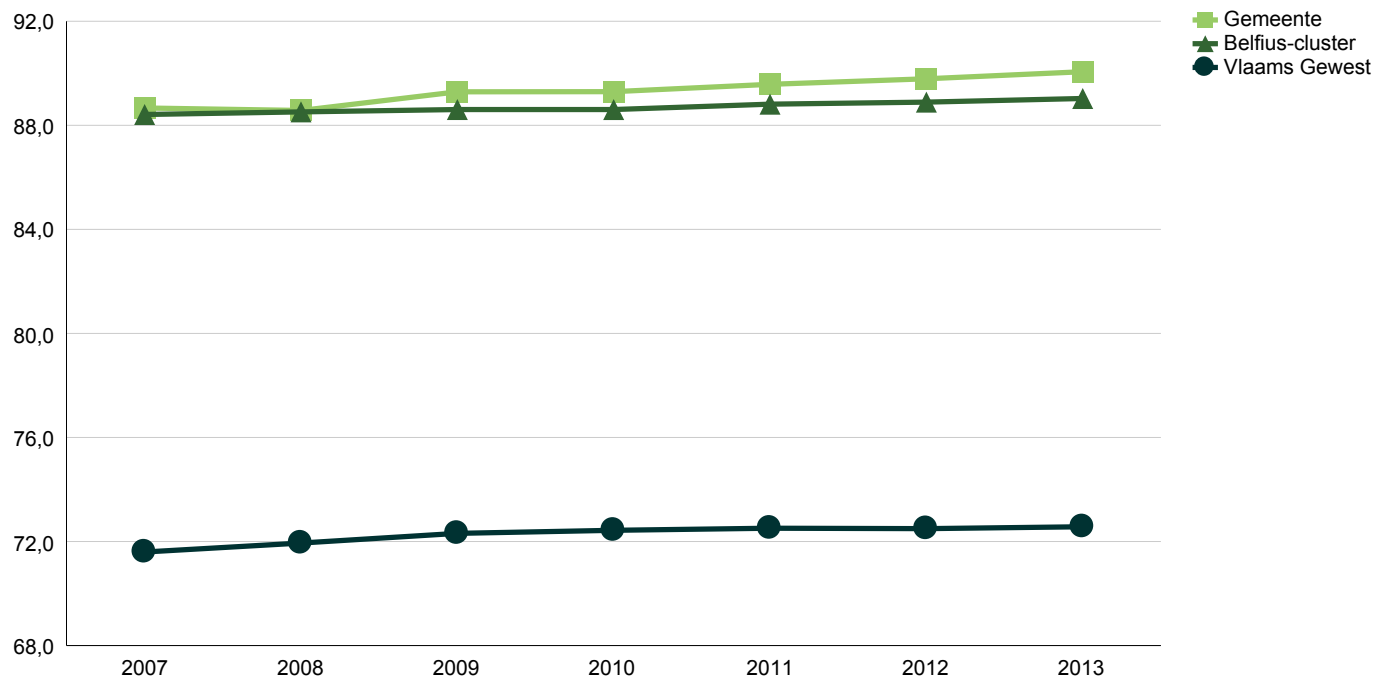
Definitie: Aantal (bezoldigde) pendelaars wonend in de gemeente en werkend buiten de gemeente / aantal bezoldigde werknemers wonend in de gemeente.

Relevantie: Deze indicator geeft weer welk aandeel van de bevolking een job buiten de gemeente betreft.

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

Eenheid: %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Lubbeek	88,7	88,6	89,3	89,3	89,6	89,8	90,1
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	88,4	88,5	88,6	88,6	88,8	88,9	89,0
Vlaams Gewest	71,6	71,9	72,3	72,4	72,5	72,5	72,6

2. Burgergerelateerd

2.1 Demografisch

Indicator 1. Inwonersaantal

Leeswijzer

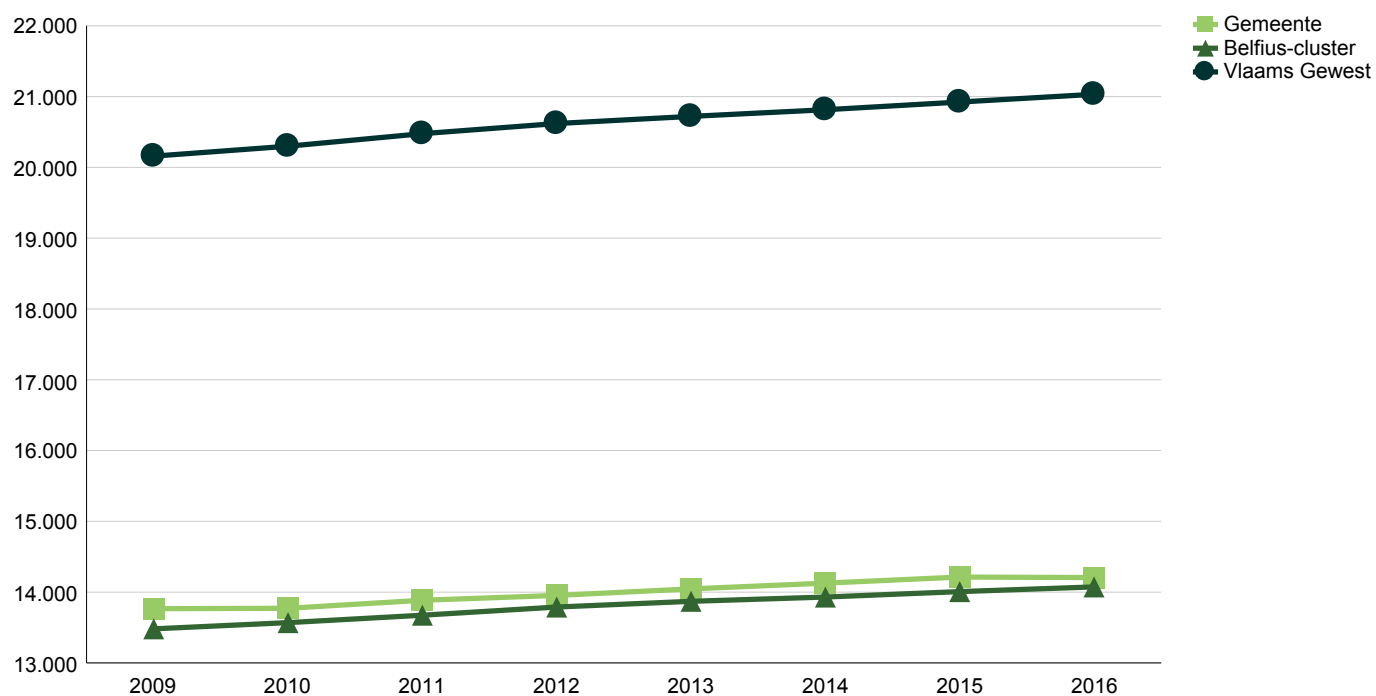
Definitie: Totaal aantal inwoners van de gemeente

Relevantie: Geeft een beeld van de evolutie in de demografische samenstelling van de gemeente.

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: aantal

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten binnen de Belfius-cluster BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	13.481	13.569	13.674	13.789	13.870	13.930	14.007	14.073
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten	20.159	20.299	20.476	20.619	20.720	20.814	20.922	21.032

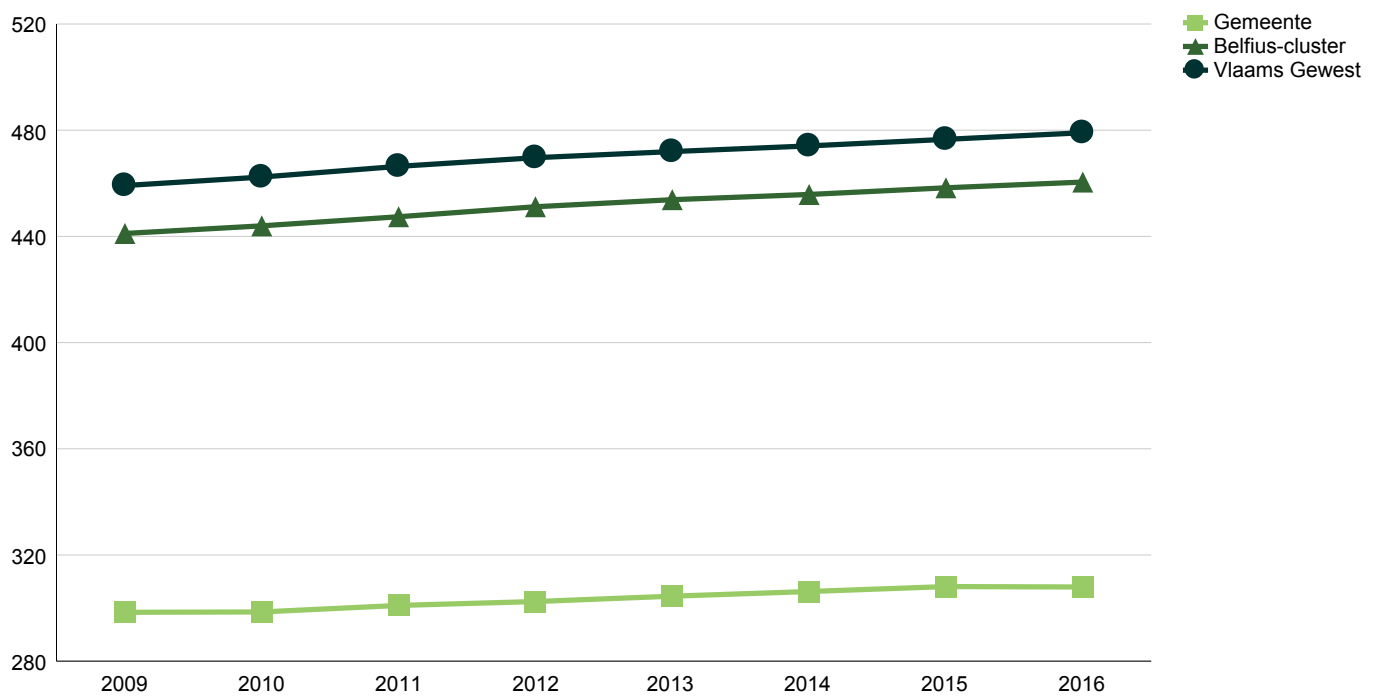

Indicator 2. Bevolkingsdichtheid

Leeswijzer

Definitie: Inwonersaantal / oppervlakte gemeente in km²
Relevantie: Geeft een beeld van de evolutie in de demografische samenstelling van de gemeente in.
Bron: Algemene Directie Statistiek
Eenheid: Ratio

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	298	299	301	302	304	306	308	308
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	441	444	447	451	454	456	458	460
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten	459	462	466	470	472	474	477	479

Indicator 3. 0-20 jarigen ten opzichte van het totaal inwonersaantal

Leeswijzer

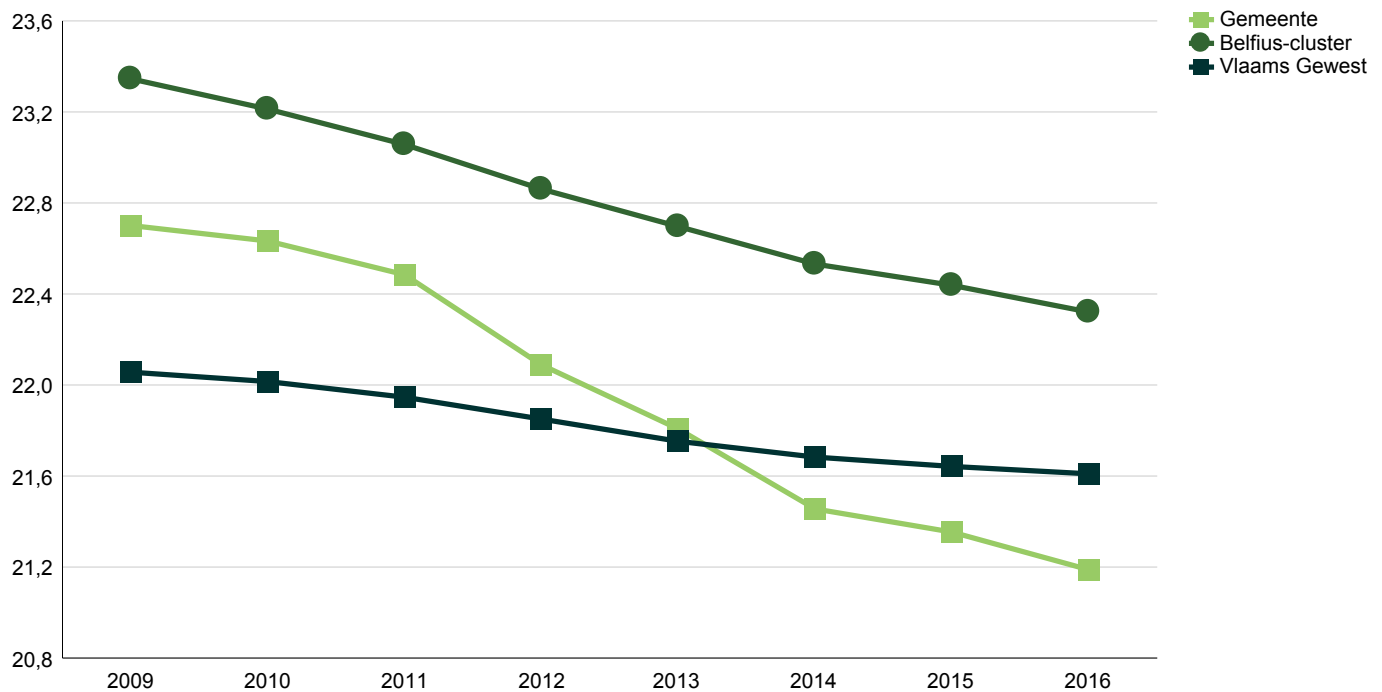
Definitie: Aantal inwoners in de leeftijdscategorie 0-20 jaar / totaal aantal inwoners

Relevantie: Aandeel van de jeugd in het totaal van de bevolking. Opgavenbepaler inzake jeugd.

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	22,7	22,6	22,5	22,1	21,8	21,5	21,4	21,2
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23,3	23,2	23,1	22,9	22,7	22,5	22,4	22,3
Vlaams Gewest	22,1	22,0	21,9	21,9	21,8	21,7	21,6	21,6

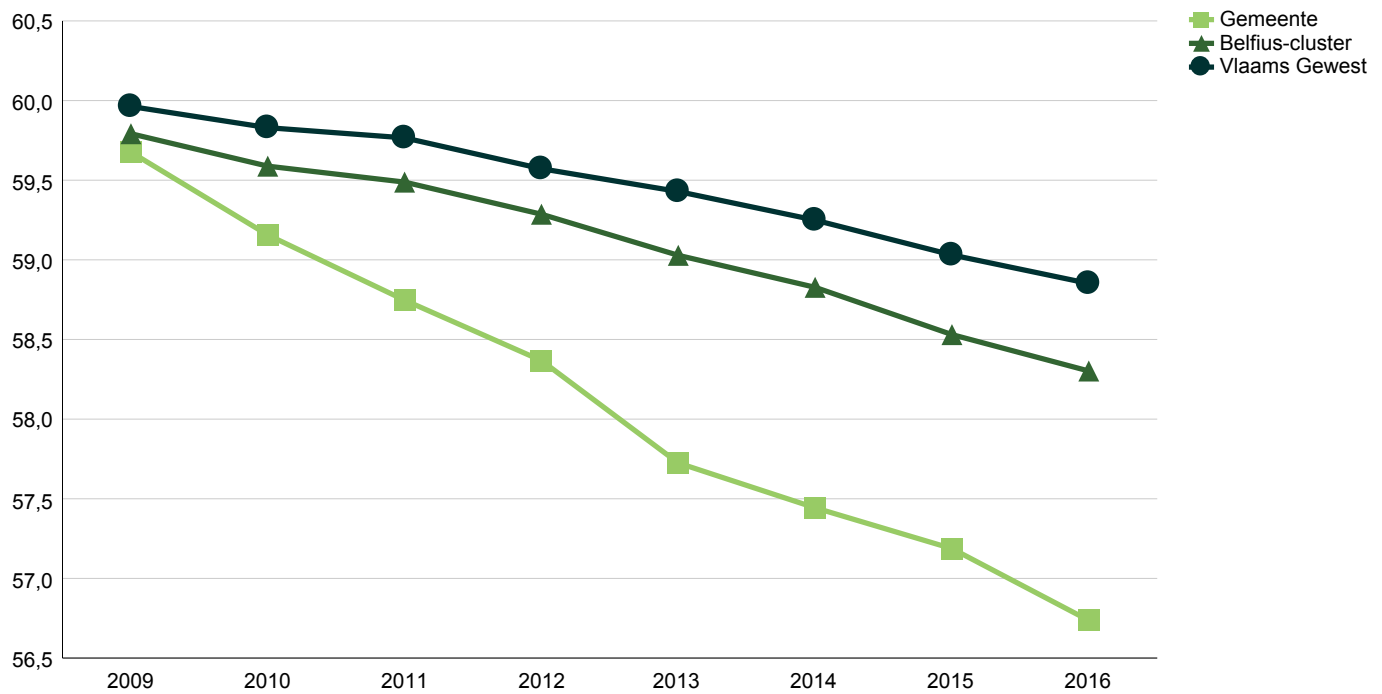

Indicator 4. 20-64 jarigen ten opzichte van het totaal inwonersaantal

Leeswijzer

Definitie: Aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd 20-64 jaar / totaal aantal inwoners
Relevantie: Aandeel van de inwoners op beroepsactieve leeftijd in het totaal van de bevolking.
Bron: Algemene Directie Statistiek
Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	59,7	59,2	58,7	58,4	57,7	57,4	57,2	56,7
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	59,8	59,6	59,5	59,3	59,0	58,8	58,5	58,3
Vlaams Gewest	60,0	59,8	59,8	59,6	59,4	59,2	59,0	58,9

Indicator 5. 65-plussers relatief gezien ten opzichte van het totaal inwonersaantal

Leeswijzer

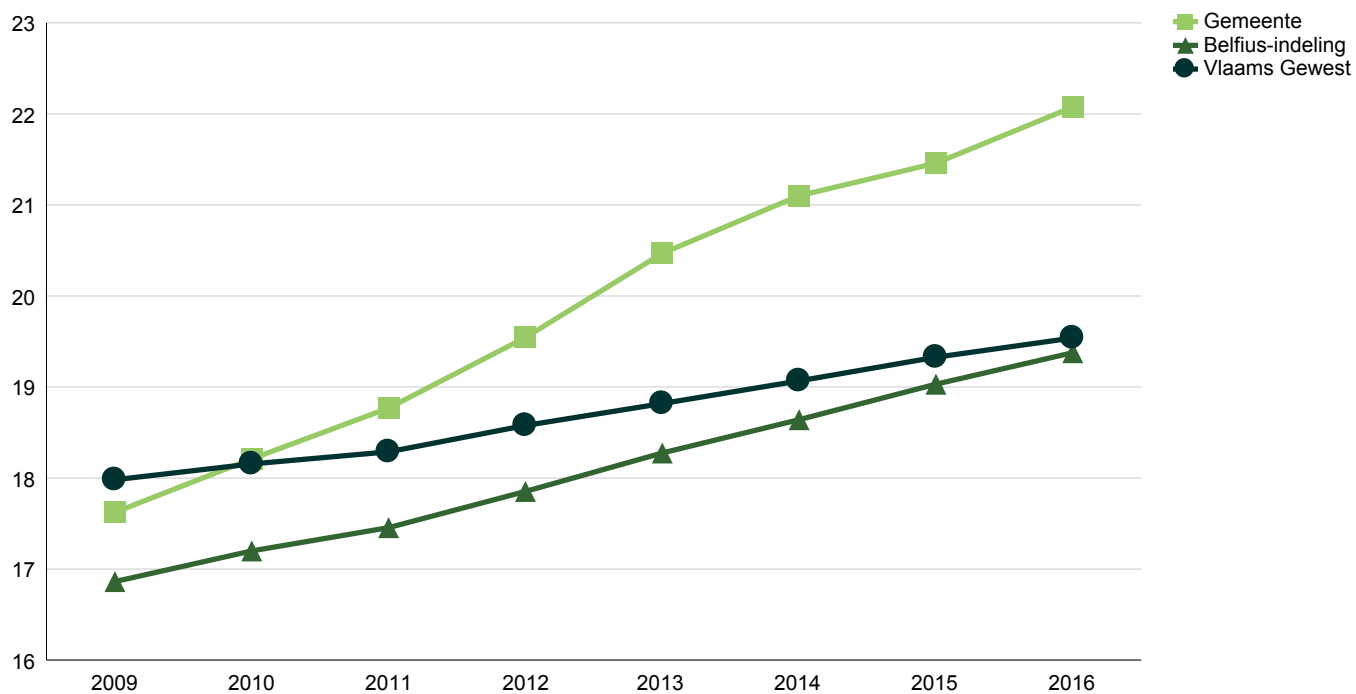
Definitie: Aantal senioren in de gemeenten (65+ jaar) / totaal aantal inwoners

Relevantie: Aandeel van de senioren in het totaal van de bevolking.

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	17,6	18,2	18,8	19,5	20,5	21,1	21,5	22,1
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	16,9	17,2	17,5	17,9	18,3	18,6	19,0	19,4
Vlaams Gewest	18,0	18,2	18,3	18,6	18,8	19,1	19,3	19,5

Indicator 6. Vergrijzingsindicator

Leeswijzer

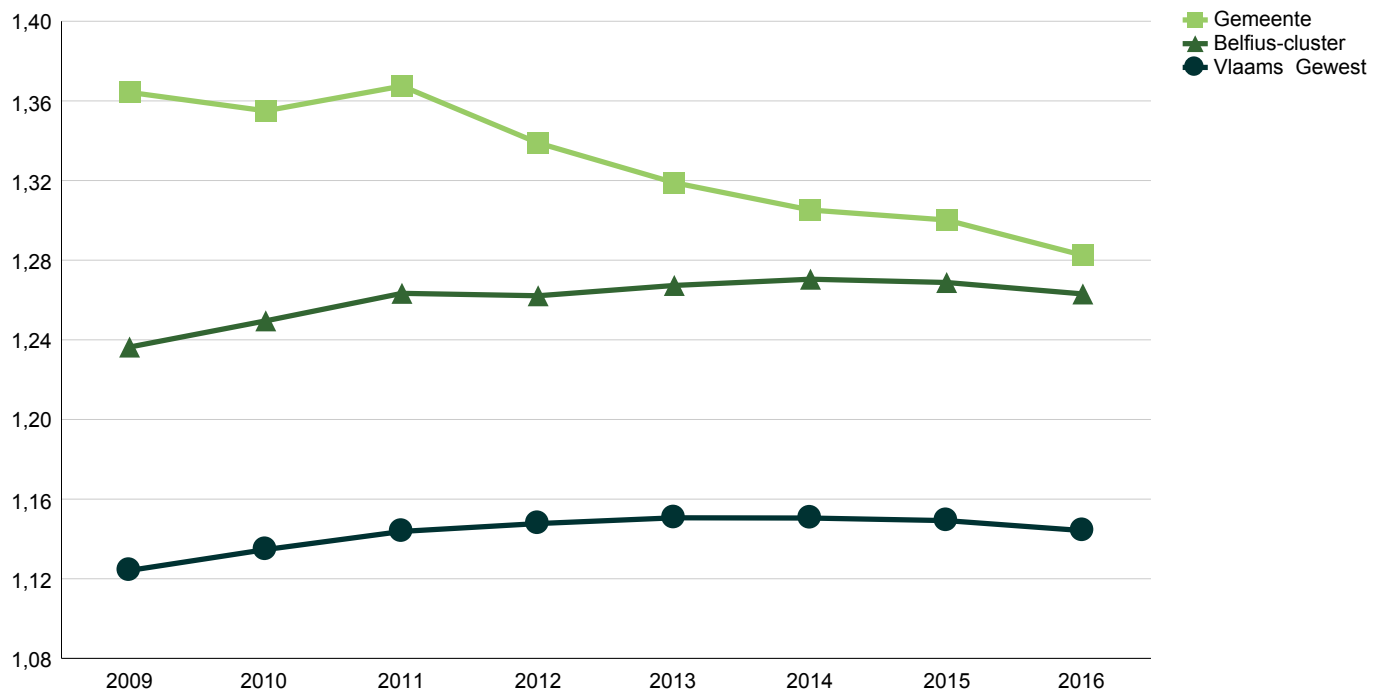
Definitie: Bevolking tussen 40 en 65 jaar / bevolking tussen 15 en 39 jaar

Relevantie: Geeft een beeld van de demografische samenstelling van de gemeente. Indicatief voor toekomstige uitdagingen inzake zorg en seniorenhuisvesting.

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: Ratio

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	1,36	1,35	1,37	1,34	1,32	1,31	1,30	1,28
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	1,24	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,26
Vlaams Gewest	1,12	1,13	1,14	1,15	1,15	1,15	1,15	1,14

Indicator 7. Natuurlijke demografische groei

Leeswijzer

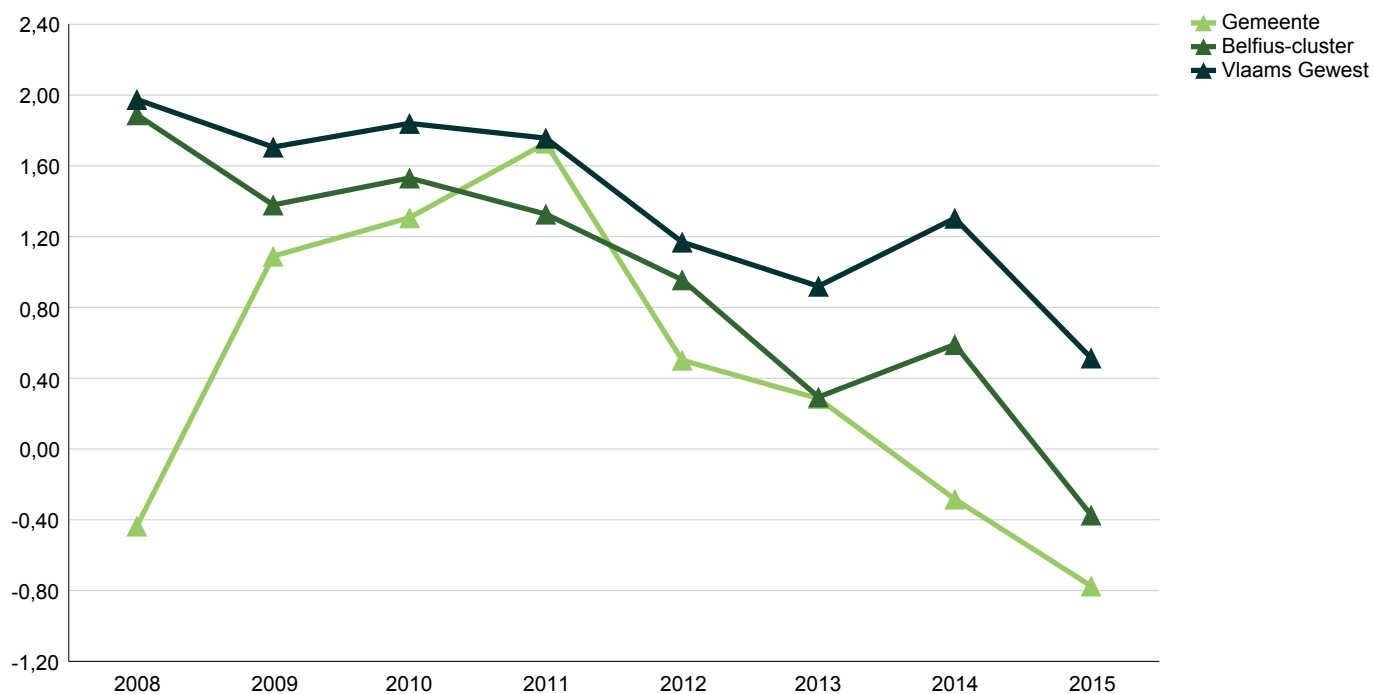
Definitie: Aantal geboorten - aantal sterften per 1.000 inwoners

Relevantie: Geeft een beeld van de evolutie in de demografische samenstelling van de gemeente in. Indicatief voor toekomstige opgaven inzake onderwijs en kinderopvang.

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: Per 1.000 inwoners

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	-0,4	1,1	1,3	1,7	0,5	0,3	-0,3	-0,8
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	1,9	1,4	1,5	1,3	1,0	0,3	0,6	-0,4
Vlaams Gewest	2,0	1,7	1,8	1,8	1,2	0,9	1,3	0,5

Indicator 8. Demografische aangroei door immigratie (zowel interne alsook internationale migraties)

Leeswijzer

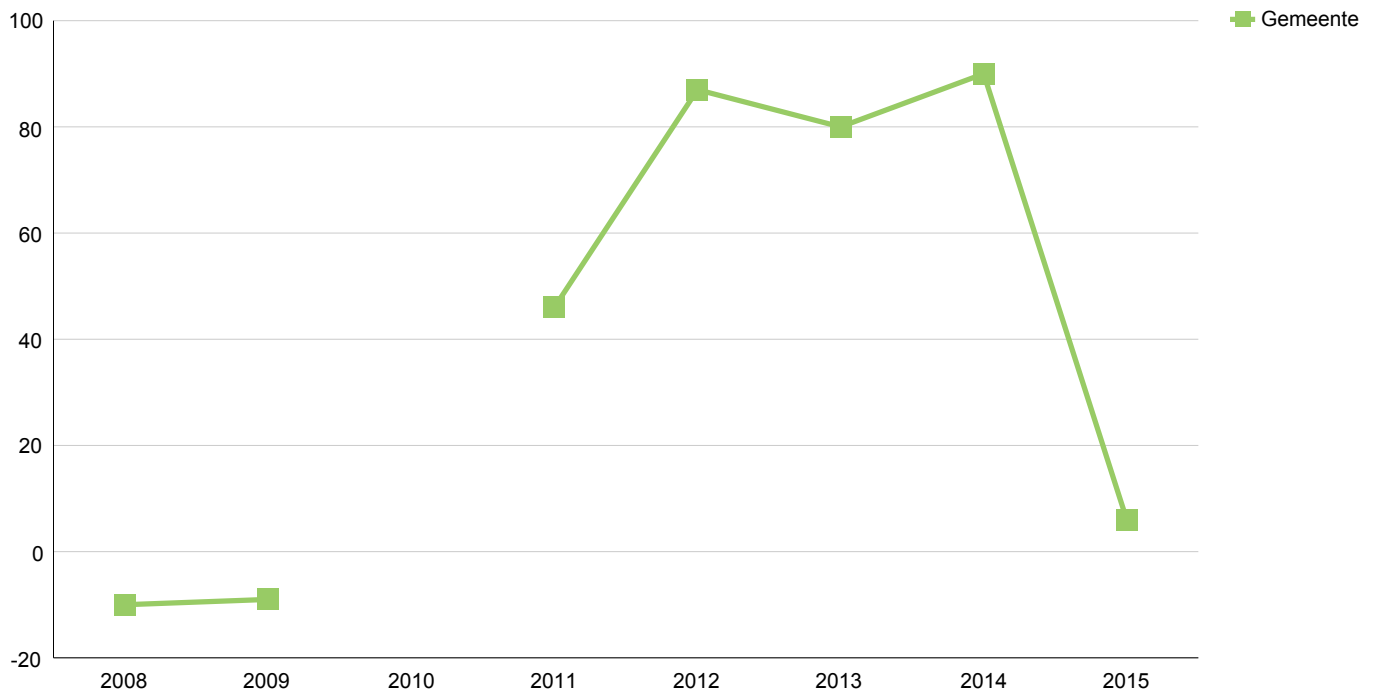
Definitie: Totale demografische groei - natuurlijke demografische groei

Relevantie: Geeft een beeld van de evolutie in de demografische samenstelling van de gemeente.

Bron: Algemene Directie Statistiek

Eenheid: Verschil

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	-10	-9		46	87	80	90	6

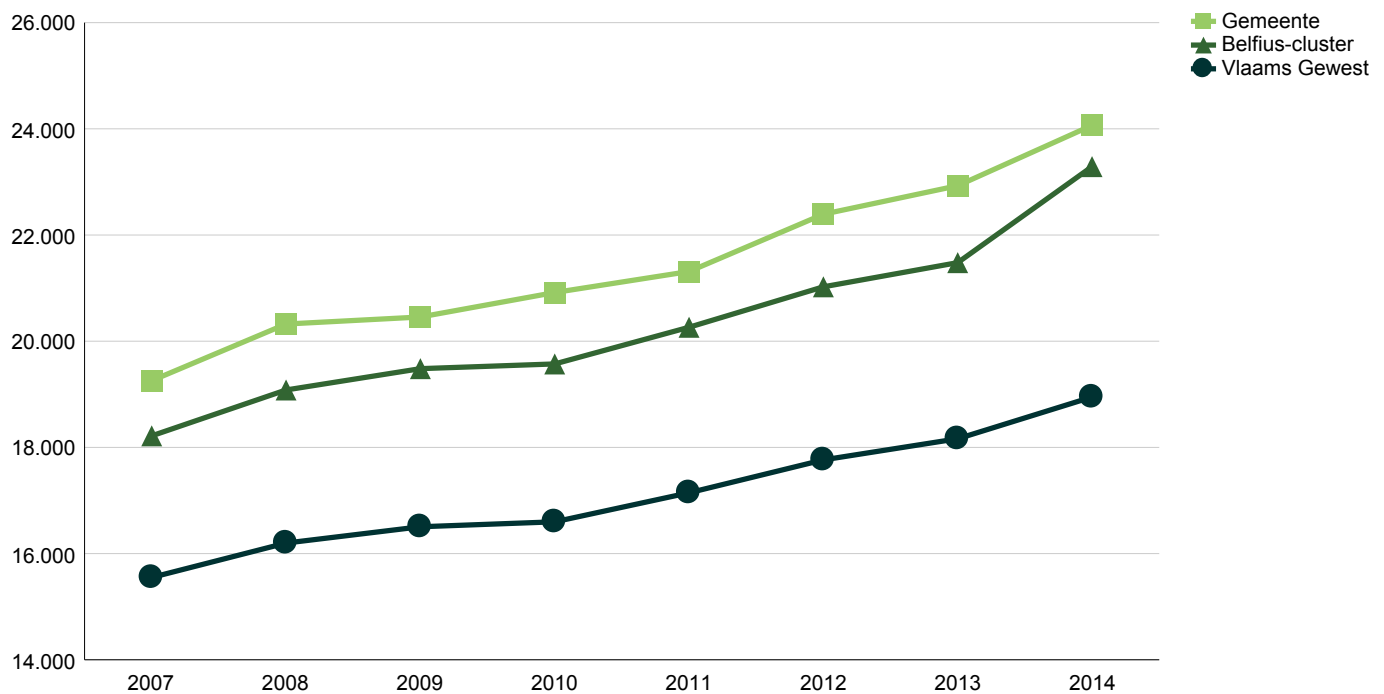
2.2 Sociaal-economisch

Indicator 1. Inkomen per Inwoner

Leeswijzer

Definitie: Jaarlijks gemiddeld inkomen per inwoner van de gemeente
Relevantie: Indicatief voor de socio-economische sterkte van een gemeente. Bepalend voor de opgaven OCMW.
Bron: Algemene Directie Statistiek
Eenheid: in euro

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lubbeek	19.257	20.323	20.456	20.917	21.313	22.392	22.929	24.066
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten binnen de Belfius-cluster BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	18.218	19.082	19.483	19.572	20.263	21.025	21.480	23.288
Gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten	15.551	16.199	16.505	16.599	17.146	17.765	18.163	18.949

Indicator 2. Rechthebbenden op voorkeurregeling in de ziekteverzekering

Leeswijzer

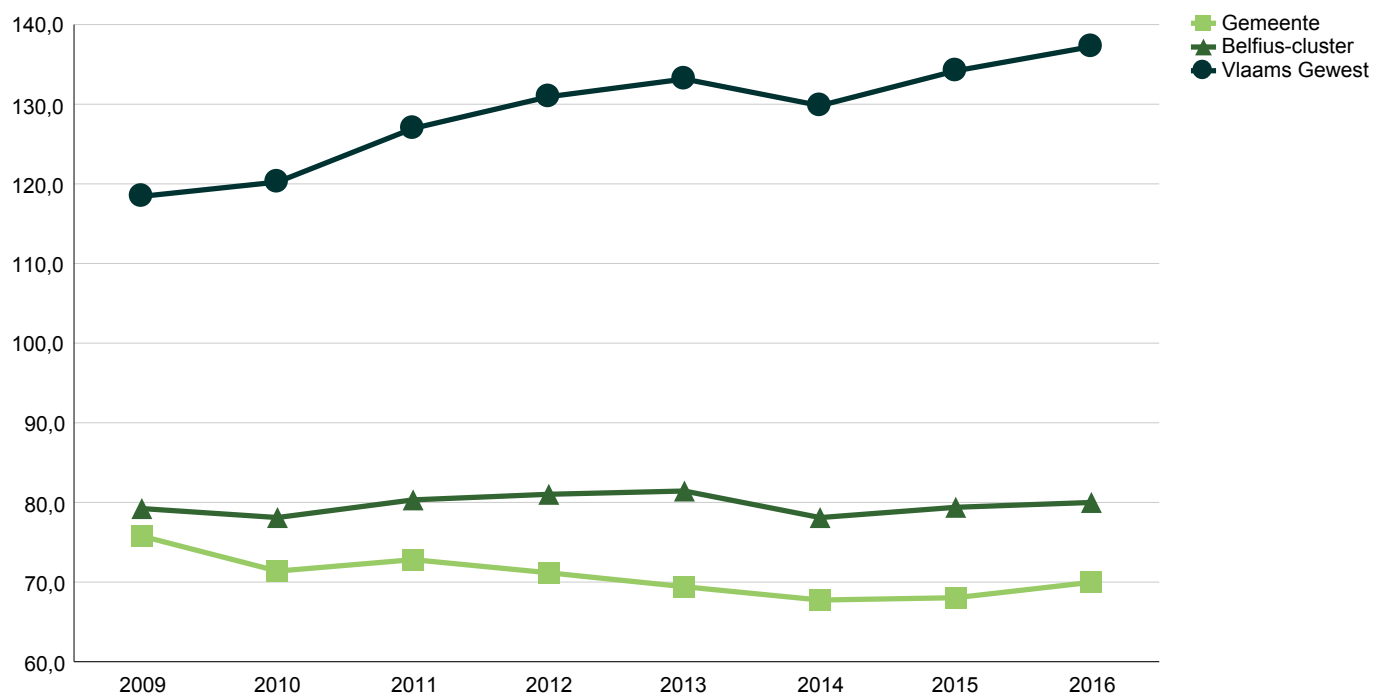
Definitie: Totaal aantal personen die recht hebben op voorkeurregeling in de ziekteverzekering / totaal aantal inwoners

Relevantie: Indicatief voor de socio-economische sterkte van een gemeente. Bepalend voor de opgaven van het OCMW.

Bron: Kruispuntbank Sociale Zekerheid

Eenheid: per 1.000 inwoners

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lubbeek	75,8	71,4	72,8	71,2	69,4	67,7	68,0	70,0
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	79,2	78,1	80,3	81,0	81,4	78,1	79,4	80,0
Vlaamse Gewest	118,4	120,2	127,0	130,9	133,2	129,8	134,2	137,2

Indicator 3. Zelfstandigen

Leeswijzer

Definitie: Aantal zelfstandigen en helpers in hoofdberoep/hoofdbezigheid per 100 inwoners

Relevantie: Indicatief voor de sterkte van de lokale economie.

Bron: Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Eenheid: per 100 inwoners

Geen gegevens beschikbaar

Indicator 4. Kansarmoede-index

Leeswijzer

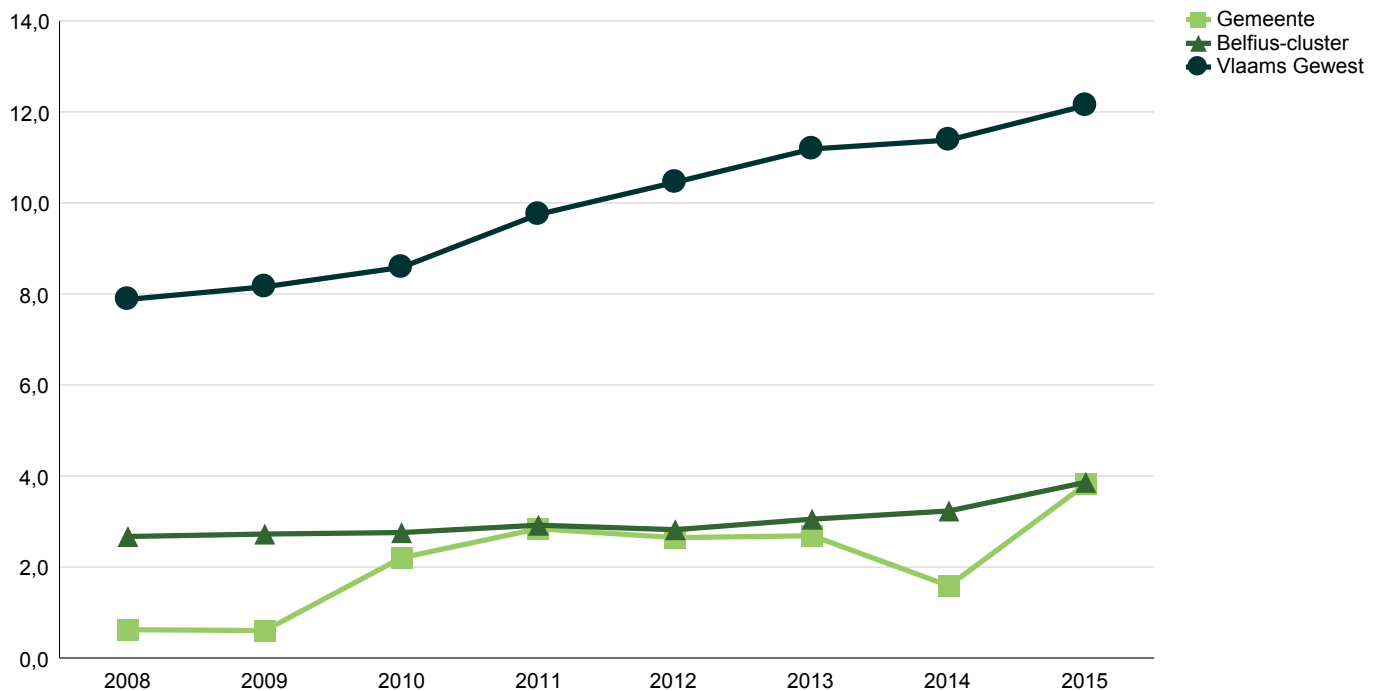
Definitie: Aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar t, jaar t-1 en jaar t-2 en die wonen in de gemeente op 31/12 van het jaar t x 100 / totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en die wonen in de gemeente op 31/12 van het jaar t

Relevantie: Indicatief voor de socio-economische sterkte van een gemeente. Bepalend voor de opgaven van het OCMW.

Bron: Kind & Gezin

Eenheid: index

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	0,6	0,6	2,2	2,8	2,6	2,7	1,6	3,8
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	2,7	2,7	2,8	2,9	2,8	3,1	3,2	3,9
Vlaamse Gewest	7,9	8,2	8,6	9,7	10,5	11,2	11,4	12,1

Indicator 5. Werkloosheidsgraad

Leeswijzer

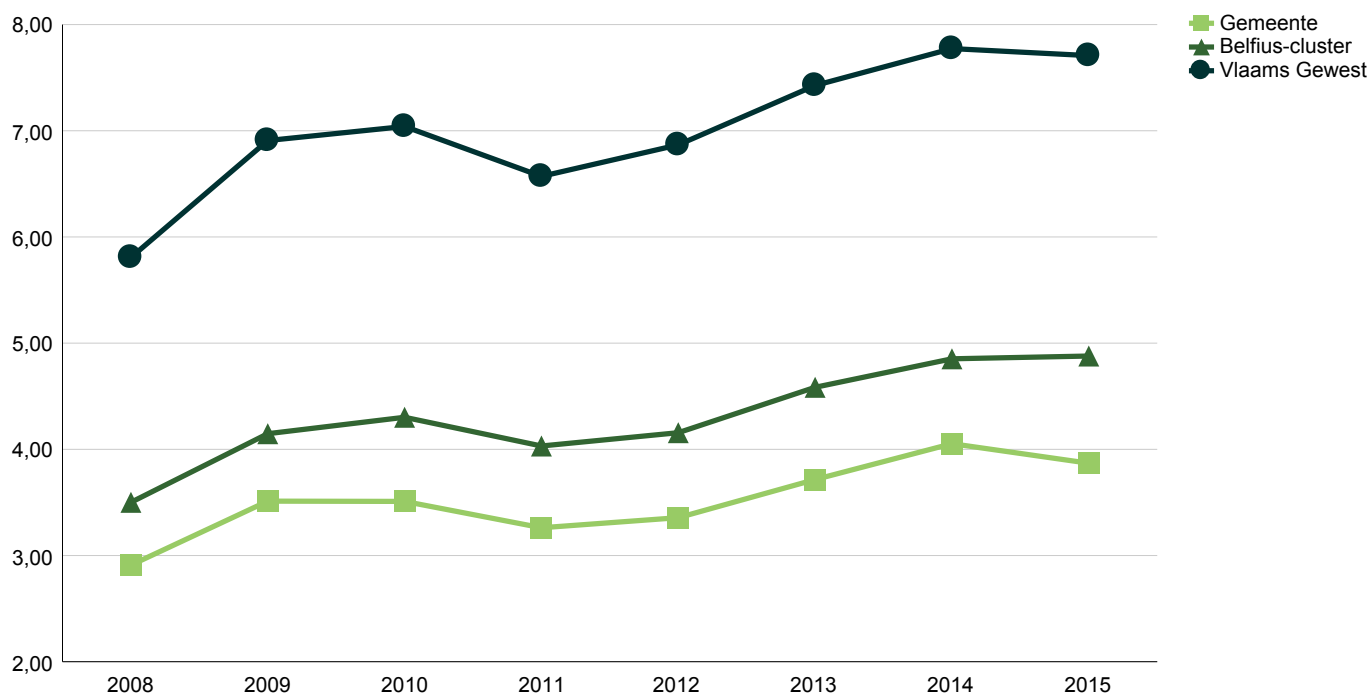
Definitie: Aandeel van de niet werkende werkzoekenden ten aanzien van het totaal van de inwoners op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar), jaargemiddelden.

Relevantie: Indicatief voor de socio-economische sterkte van een gemeente. Bepalend voor de opgaven van het OCMW.

Bron: Steunpunt Werk en Sociale Economie

Eenheid: %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	2,91	3,51	3,51	3,26	3,36	3,72	4,05	3,87
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	3,50	4,15	4,30	4,03	4,16	4,58	4,85	4,88
Vlaamse Gewest	5,81	6,91	7,04	6,57	6,87	7,43	7,77	7,71

3. Werkingssubsidies OCMW en politiezone

3.1 OCMW

Indicator 1. Toegestane werkingssubsidies OCMW per inwoner

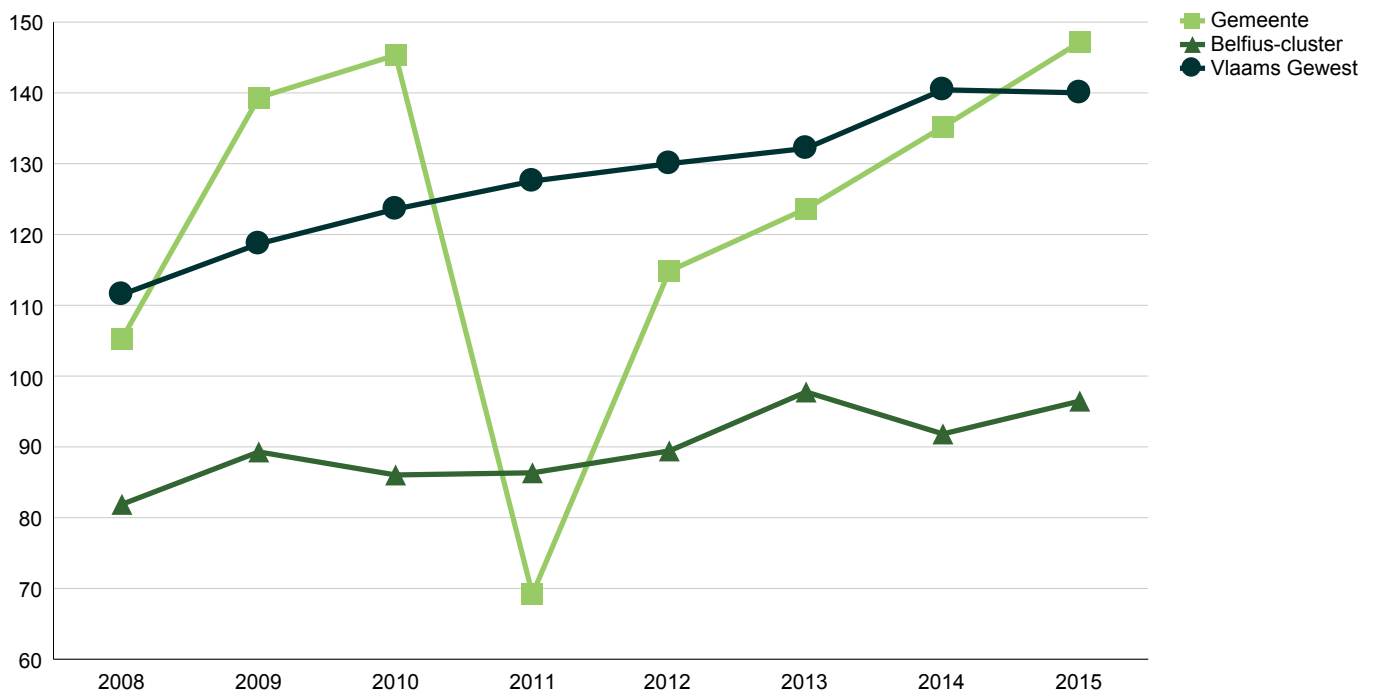
Leeswijzer

Definitie: Toegestane werkingssubsidies aan OCMW (beleidsveld BV 0907) in jaar t/ aantal inwoners in jaar t
Relevantie: Gemeenten zijn verplicht het verschil te dekken tussen de initieel gebudgetteerde middelen van het OCMW en de uitgaven die noodzakelijk zijn voor haar opdracht. Indien de economische toestand deze maatschappelijke opdracht van het OCMW zwaarder maakt, zal dit met andere woorden ook een impact hebben op de financiën van de gemeente.

Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)

Eenheid: euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	105,3	139,3	145,3	69,2	114,8	123,6	135,2	147,2
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	81,9	89,3	86,0	86,3	89,4	97,8	91,8	96,5
Vlaams Gewest	111,5	118,7	123,6	127,5	130,0	132,2	140,4	140,0

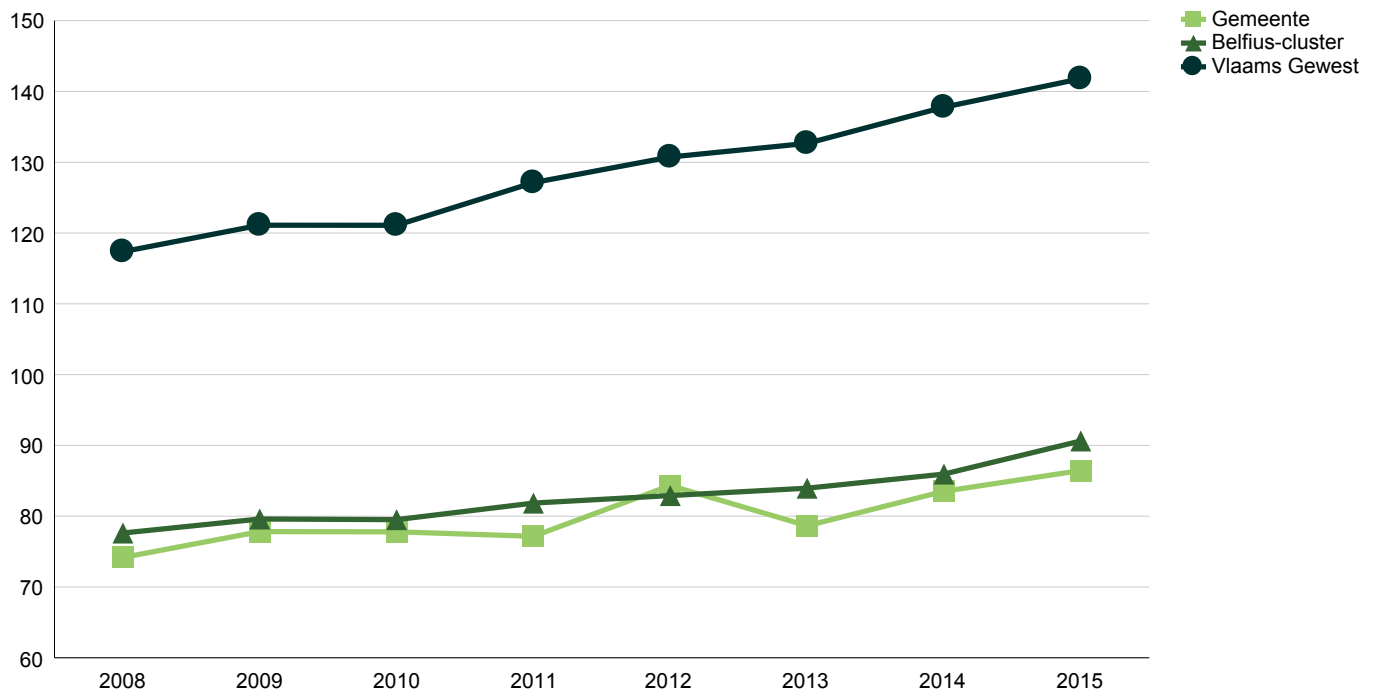
3.2 Politiezone

Indicator 1. Toegestane werkingssubsidies politiezone per inwoner

Leeswijzer

Definitie: Toegestane werkingssubsidies aan politiezone (beleidsveld BV0409) in jaar t / aantal inwoners in jaar t
Relevantie: Gemeenten die deel uitmaken van een politiezone die groter is dan haar eigen grondgebied zijn deels afhankelijk van de wensen van de andere deelnemende gemeenten in de zone. Ze beslissen dus niet volledig autonoom over de werkingssubsidies van de zone.
Bron: Digitale jaarrekeningen (Agentschap Binnenlands Bestuur)
Eenheid: euro per inwoner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lubbeek	74,2	77,8	77,8	77,2	84,3	78,6	83,5	86,5
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	77,6	79,6	79,5	81,9	82,9	84,0	86,0	90,6
Vlaams Gewest	117,4	121,1	121,1	127,1	130,7	132,7	137,8	141,8

Onderzoeksrapport

Van Orshoven, P-J., & De Peuter, B. (2014). Lokale bestuurskrachtmonitoring. Integraal benaderen en meten van lokale bestuurskracht in Vlaanderen. Leuven: Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen.

Het integrale onderzoeksrapport waarop de bestuurskrachtmonitor is gebaseerd kunt u raadplegen op de website van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen, zie www.steunpuntbov.be.

Meer informatie

Wil je meer uitgebreide statistische informatie over een bepaald deelaspect dat aan bod komt in de bestuurskrachtmonitor, dan neem je best eens een kijkje op volgende websites.

<http://regionalestatistieken.vlaanderen.be>: de website lokale statistieken ontsluit veel lokale cijferreeksen over verschillende domeinen.

<http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/monitor-gemeentelijke-profielschetsen>: de gemeentelijke profielschets (GPS+) biedt een selectie indicatoren op basis van bovenstaande website, met als doel de gemeenten te ondersteunen bij hun strategische planning en beleidsvoering.

<http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/bbc-strategisch-en-financieel-beleid/rapporten-en-analyses/financi%C3%A4le-profielen>: een financieel profiel van het lokale bestuur op basis van de jaarrekeningen en het meerjarenplan.

<http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/monitor-lokale-inburgering-en-integratie>: de integratie- en inburgeringsmonitor bundelt gegevens op gemeentelijk niveau over de omvang en de maatschappelijke positie van de groep vreemdelingen en personen van buitenlandse herkomst.

<http://www.binnenland.vlaanderen.be/interne-staats Hervorming/interactieve-beleidsrapporten-lokale-samenwerking>: een inventaris van samenwerkingsverbanden waar Vlaamse gemeenten aan deelnemen

<http://mandatenbeheer-publicatie.vlaanderen.be/mdbPublication/>: databank van mandatarissen van gemeenten, OCMW's, provincies en stadsdistricten

<http://www.stadsmonitor.be/>: de 13 centrumsteden in kaart gebracht aan de hand van een 200-tal indicatoren

Colofon

BI ontwikkelaars: Lieven Van der Elst (SVR) en Dominique Bailleul (SVR).

Eindredactie: Dirk Festraets (SVR), Ann François (ABB), Katie Heyse (ABB) en Dirk Moons (SVR).

Bijlage 12. Gemeentemonitor

Jouw **gemeente**
in cijfers

AGENTSCHAP
BINNENLANDS BESTUUR

STATISTIEK
VLAANDEREN

Editie 2018

Jouw gemeente in cijfers
Lubbeek

Inhoudstafel

Voorwoord	1
Jouw gemeente in cijfers	2
Leeswijzer Survey Gemeentemonitor	3

A. Demografie

Stand van de bevolking	
Evolutie totale bevolking op 1 januari	6
Evolutie van het aantal 0-19 jarigen, 20-64 jarigen en aantal 65 jarigen en ouder	7
Bevolkingsstructuur - Aantal kinderen (0-17 jaar)	9
Bevolkingsstructuur - Aantal ouderen (65 jaar en ouder)	10
Vooruitberekening van de bevolking	11
Geobserveerd (2017) en geprojecteerd (2018-2024) aantal inwoners, toestand op 1 januari van het jaar	
Stand van de bevolking	
Afhankelijkheidsratio (bevolking 0-19 jaar en 65 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking 20-64 jaar)	12
Evolutie van aantal vreemdelingen (= personen met vreemde nationaliteit) per nationaliteitsgroep t.o.v. het totaal aantal inwoners op 1 januari (gemeente)	13
Evolutie van aantal inwoners van buitenlandse herkomst (EU en niet EU) tenopzichte van het totaal aantal inwoners op 1 januari	14
Loop van de bevolking	15
Natuurlijk access (=aantal geboorten - aantal overlijdens)	
Natuurlijk access per 1.000 inwoners	16
Migraties in de gemeente	17
Stand van de huishoudens	
Evolutie aantal huishoudens	18

B. Ruimte en infrastructuur

Grondgebied	
Bevolkingsdichtheid	19
Evolutie bebouwde percelen (opp in ha)	20
Bebouwde oppervlakte: woonfunctie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar woonfunctie: appartementen, buildings, huizen en hoeven, bijgebouwen met inbegrip van serres, in % (t.o.v. totaal kadastrubrieken)	21
Bebouwde oppervlakte: economische functie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar economische functie: ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen, gebouwen met handelsbestemming, in % (t.o.v. totaal kadastrubrieken)	22
Bebouwde oppervlakte: welzijns- en recreatiefunctie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar welzijns- en recreatiefunctie: gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg, gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur, gebouwen voor voorerendienst, gebouwen voor recreatie en sport, in % (t.o.v. totaal kadastrubrieken)	23

C. Wonen en woonomgeving

Tevredenheid over de woning	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de woning	24
Zicht op groen vanuit de woning	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning	25
Tevredenheid over de buurt	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de buurt	26
Tevredenheid over de gemeente/stad	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gemeente/stad	27
Fierheid over de gemeente/stad	
Aandeel (%) van de inwoners dat fier is op de gemeente/stad	28
Tevredenheid over wonen in de gemeente/stad	
Aandeel (%) van de inwoners dat graag woont in de gemeente/stad	29
Private buitenruimte aan de woning: tuin	
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: tuin aan de woning	30
Private buitenruimte aan de woning: balkon / koer / terras / patio	
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: balkon / koer / terras / patio	31
Energiebesparende voorzieningen in de woning (duurzaamheid woning)	
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met energiezuinige ketel	32
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met zonnepanelen	33
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met zonneboiler	34

Netheid van straten en voetpaden in de buurt	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes zijn	35
Betaalbaarheid van het wonen: woonquote (algemeen)	
Aandeel (%) van de inwoners waarvan de totale uitgaven van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen	36
Betaalbaarheid van het wonen: woonquote voor eigenaars	
Aandeel (%) van de inwoners, eigenaars waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen	37
Betaalbaarheid van het wonen: woonquote voor huurders	
Aandeel (%) van de inwoners, huurders waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen	38
Verhuisintentie	
Aandeel (%) van de inwoners dat de intentie heeft om in de komende 5 jaar te verhuizen	39
Wonen	
Woningen aangeboden via sociale verhuurkantoren	40
Sociale huur: woonhuizen, appartementen en duplexen	41
Evolutie verkoopprijzen bouwgrond per m ² (in €)	42
Evolutie verkoopprijs van woongelegenheden (in €)	43

D. Mobiliteit

Vervoersmiddelenbezit: auto, motor of bromfietsbezit	
Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één wagen, motor of bromfiets	44
Vervoersmiddelenbezit: fiets of elektrische fiets	
Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één fiets of elektrische fiets	45
Voldoende openbaar vervoer in de buurt	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt	47
Veilig fietsen	
Aandeel (%) van de inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de gemeente/stad	48
Veilig verplaatsen voor kinderen	
Aandeel (%) van de inwoners dat het voor kinderen veilig vindt om zich te verplaatsen in de gemeente/stad	49
Voldoende fietspaden	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende fietspaden zijn in de gemeente/stad	50
Voldoende parkeerplaatsen	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners in de gemeente/stad	51
Staat van de fietspaden	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de fietspaden in goede staat zijn in de gemeente/stad	52
Staat van de voetpaden	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de voetpaden in goede staat zijn in de gemeente/stad	53
Verplaatsingen tussen woonplaats en werk, school of opleiding: dominant vervoersmiddel	
Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%)	54
Verplaatsingen tussen woonplaats en werk, school of opleiding: tijdsduur	
Tijdsduur van de verplaatsing tussen woonplaats en werk, school of opleiding, volgens aandeel van de inwoners (%)	57
Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden	
Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar de fiets heeft genomen voor korte afstanden	58
Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden: te voet	
Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar zich te voet heeft verplaatst voor korte afstanden	59
Mobiliteit	
Aantal verkeersongevallen	60

E. Natuur, milieu en energie

Voldoende groen in de buurt	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de buurt	61
Zicht op groen vanuit de woning	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning	62
Voldoende groen in de gemeente	
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de gemeente	63
Tevredenheid over de natuur- en groenvoorzieningen in de gemeente	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de natuur- en groenvoorzieningen in de gemeente/stad	64
Bezoek bos, park, of groenzone in de eigen gemeente	
Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in de eigen gemeente	65
Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in een andere gemeente	66
Tevredenheid over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente	
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente	67

F. Cultuur en vrije tijd

Sportparticipatie

Aandeel (%) van de inwoners dat minstens wekelijks aan sport doet 68

Zwemmen in eigen gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar gebruik maakte van een zwembad in eigen gemeente 69

Sporten in eigen gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar gebruik maakte van de sportvoorzieningen in de eigengemeente (sporthal/sportzalen/sportinfrastructuur zoals sportvelden, loop piste, ...) 70

Tevredenheid over de sportvoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen in de gemeente/stad 71

Tevredenheid over de recreatievoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de recreatievoorzieningen in de gemeente/stad 72

Tevredenheid over de culturele voorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen in de gemeente/stad 73

Bijwonen sportevenementen in eigen gemeente of in een andere gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar één of meerdere sportevenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente 74

Bijwonen pleinevenementen in eigen gemeente of in een andere gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar één of meerdere pleinevenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente 75

Bijwonen culturele evenementen in eigen gemeente of in een andere gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar één of meerdere culturele evenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente 76

Cultuur, jeugd en sport

Aantal leners bibliotheek (individuele gebruikers) t.o.v. de totale bevolking (in %) 77

Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %) 78

Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners 79

Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners 80

Bibliotheekbezoek in eigen gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een bibliotheek heeft bezocht in de eigen gemeente 81

Voldoende speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar zijn in de gemeente/stad 82

Voldoende geschikte plekken voor de jeugd

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende geschikte plekken voor de jeugd zijn in de gemeente/stad 83

Voldoende geschikte activiteiten voor ouderen

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende activiteiten zijn voor ouderen in de gemeente/stad 84

Voldoende winkelvoorzieningen in de buurt

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt voor dagelijkse boodschappen 85

Tevredenheid over de shopping- en winkelvoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de shopping- en winkelvoorzieningen in de gemeente/stad 86

Tevredenheid over restaurants en eetcafés

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod van restaurants en eetcafés in de gemeente/stad 87

Tevredenheid over uitgaansgelegenheden

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de uitgaansgelegenheden in de gemeente/stad 88

G. Overheid

Spreiding van informatie

Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, in en door de gemeente/de stad 89

Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de initiatieven, in en door de gemeente/de stad 90

Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de beslissingen, in en door de gemeente/de stad 91

Tevredenheid over de loketvoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad 92

Tevredenheid over algemene dienstverlening

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de algemene dienstverlening in de gemeente/stad 93

Tevredenheid digitale dienstverlening

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening in de gemeente/stad 94

Consultatie van bewoners

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen in hun gemeente/stad te betrekken 95

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur op een goede manier omspringt met de vragen van de inwoners 96

Vertrouwen in de federale overheid	
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de federale overheid	97
Vertrouwen in de Vlaamse overheid	
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de Vlaamse Overheid	98
Vertrouwen in de lokale overheid	
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in het gemeentebestuur of stadsbestuur van zijn gemeente/stad	99
Vertrouwen in de politie	
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de politie	100
Vertrouwen in de pers/media	
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de pers/media	101

H. Armoede

Armoede

Gemiddeld inkomen per inwoner (in €)	102
Gemiddeld inkomen per aangifte (in €)	103
Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp per 1.000 inwoners	104
Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp naar leeftijd per 1.000 inwoners van 18 t.e.m. 24 jaar	105
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) / gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) per 1.000 inwoners van 65 jaar en ouder	106
Kansarmoede-index (= % geboorten in kansarme gezinnen in jaar x, jaar x-1 en jaar x-2)	107
Onderwijskansarmoedeindicator (OKI-index)	108

Inwoners met betalingsmoeilijkheden

Aandeel inwoners (%) dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere rekeningen te betalen (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten,...)	109
---	-----

I. Samenleven

Veiligheid

Aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen per 1.000 inwoners	110
Aantal geregistreerde misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners	111
Aantal geregistreerde gewelddadige misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners	112

Contacten met buurtbewoners

Aandeel (%) van de inwoners dat veel contact heeft met andere buurtbewoners	113
---	-----

Tevredenheid over het contact in de buurt

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het aangenaam is om in hun buurt met de mensen te praten	114
--	-----

Zorg dragen voor elkaar

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er zorg wordt gedragen voor elkaar	115
--	-----

Houding tegenover verschillende culturen

Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met volgende stelling: De verschillende culturen leven goed samen in mijn gemeente	116
Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met volgende stelling: Als je mensen uit een andere cultuur beter leert kennen blijken ze best sympathiek te zijn.	117

Algemeen onveiligheidsgevoel in de buurt

Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de buurt	118
--	-----

Algemeen onveiligheidsgevoel in de gemeente/stad

Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de gemeente/stad	119
--	-----

Buurtproblemen: verkeershinder - te snel rijden, agressief verkeersgedrag

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van agressief verkeersgedrag of van onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt	120
---	-----

Buurtproblemen: verkeershinder - sluijverkeer, lawaaihinder door verkeer

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van sluijverkeer of van lawaai doorverkeer	122
--	-----

Buurtproblemen: milieuhinder - geurhinder, lichthinder

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van geurhinder of lichthinder	124
---	-----

Buurtproblemen: milieuhinder - zwerfuij, sluijstort

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van zwerfuij of sluijstorten	126
--	-----

Buurthinderscore

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar hinder in zijn buurt heeft ondervonden. Buurthinder betreft een samengestelde variabele waarvoor vertrokken wordt van de gemiddelde score op de verschillende items die de batterij van stellingen uitmaken inzake buurtproblemen.	128
---	-----

J. Onderwijs en vorming

Onderwijs

Aantal leerlingen gewoon en buitengewoon kleuteronderwijs t.o.v. kleuterpopulatie (2,5 - 5-jarigen) volgens vestigingsplaats	129
Aantal leerlingen gewoon en buitengewoon lager onderwijs t.o.v. 6 - 11-jarigen via vestigingsplaats	130
Schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs volgens vestigingsplaats	131
Aantal leerlingen gewoon en buitengewoon secundair onderwijs t.o.v. 12 - 17-jarigen volgens vestigingsplaats (inclusief deeltijds onderwijs)	132
Schoolse vertraging in het gewoon secundair onderwijs volgens vestigingsplaats	133

Voldoende aanbod kleuter- en lager onderwijs

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod is aan kleuter en lager onderwijs	134
---	-----

Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen	135
--	-----

K. Ondernemen en werken

Ondernemingen

BTW-plichtige natuurlijke personen en rechtspersonen	136
Oprichtingsratio	137
Stopzettingratio	138
Netto-groeiratio	139
Turbulentie	140

Arbeidsmarkt

Jobratio (= aantal jobs t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar))	141
Werkloosheidsgraad naar leeftijd, in %	142
Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar), in %	143

Economie

Bruto toegevoegde waarde per inwoner (in €)	144
Bruto toegevoegde waarde per werkende (arbeidsproductiviteit in €)	145

L. Zorg en gezondheid

Welzijn

Totaal aantal kinderopvangplaatsen (capaciteit) t.o.v. de doelgroep 0-3 jarigen (in %)	146
--	-----

Voldoende kinderopvang

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan kinderopvang is in de gemeente/stad	147
---	-----

Tevredenheid kinderopvang

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de kinderopvang in de gemeente/stad	148
--	-----

Tevredenheid gezondheidsvoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente/stad	149
--	-----

Tevredenheid ouderenvoorzieningen

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente/stad	150
--	-----

Ouderenzorg

Aantal plaatsen in de residentiële ouderenzorg per 1.000 65-plussers	151
Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg per 1.000 65-plussers	152

Voorwoord Jouw Gemeente in cijfers

Hoe tevreden zijn de inwoners over de netheid van straten en voetpaden? Wat vinden ze over de verkeersveiligheid? Hoe tevreden zijn ze over de voorzieningen? Hoe verplaatsen ze zich? Hoeveel ondernemingen zijn er bijgekomen het afgelopen jaar? Welke financiële middelen zetten de lokale besturen in voor hun werking?

Op deze en andere vragen biedt de gemeentemonitor een antwoord.

De gemeentemonitor bevat een 200-tal indicatoren, waarvan een 70-tal afkomstig uit een grootschalige bevraging bij een representatief staal van de inwoners in elke Vlaamse gemeente.

De gemeentemonitor verschijnt voor de 1ste keer. Uitgangspunt is het beschrijven van 'de staat', 'de toestand' van jouw gemeente. De monitor bevat cijferreeksen, die enerzijds de brede maatschappelijke omgeving van de gemeente in beeld brengen en anderzijds een indicatie geven van de interne organisatie van het lokaal bestuur.

In dit rapport '*jouw gemeente in cijfers*', brengen we een selectie van 100 relevante omgevingsindicatoren in beeld. Dit rapport werpt aldus een eerste snelle blik op jouw gemeente.

Wil je nog meer cijfers raadplegen over je gemeente? Wil je graag een zicht op de interne organisatie van jouw bestuur? Of wil je graag een rapport op maat samenstellen en jouw gemeente vergelijken met andere gemeenten of je buurgemeenten? Dan kan je zelf aan de slag met de interactieve toepassing op www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be.

Wij wensen je veel leesplezier,

Jeroen Windey
Administrateur-generaal
Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Roeland Beerten
Hoofdstatisticus
Statistiek Vlaanderen

Jouw gemeente in cijfers

In het rapport *'Jouw gemeente in cijfers'*, brengen we een selectie van ongeveer 100 omgevingsindicatoren in beeld. Volgende thema's komen aan bod: demografie, ruimte, wonen & woonomgeving, mobiliteit, natuur & milieu & energie, cultuur & vrijetijd, overheid, armoede, samenleven, onderwijs & vorming en zorg & gezondheid.

De omgevingsindicatoren zijn afkomstig uit geregistreerde databanken, zoals bijvoorbeeld de inwonersaantallen, de woningprijzen of het aantal ondernemingen. Voor deze indicatoren vind je per indicatorfiche een cijfertabel en een grafiek voor jouw gemeente; we vergelijken waar mogelijk met het gemiddelde voor de betrokken [Belfiuscluster](#) en met het Vlaamse Gewest.

Voor de survey-indicatoren wordt de fiche aangevuld met een kaart met de surveyresultaten.

De survey gemeentemonitor is in het voorjaar 2017 uitgevoerd in alle Vlaamse gemeenten met uitzondering van de 13 centrumsteden (de survey stadsmonitor vond gelijktijdig plaats in de 13 centrumsteden). De vragenlijsten van de survey gemeentemonitor en de survey stadsmonitor zijn zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Niettegenstaande deze afstemming zijn er soms vragen die enkel in de survey gemeentemonitor aan bod komen en vica versa. Dit impliceert ook dat het gemiddelde soms berekend is op basis van 295 gemeenten en soms op basis van 308 gemeenten. Dit staat ook telkens bij elke surveytabel aangegeven. Het overzicht van de survey-indicatoren die in dit rapport aan bod komen vind je [hier](#).

Meer uitleg over de survey gemeentemonitor vind je in de bijgevoegde leeswijzer survey gemeentemonitor. Wil je weten hoeveel inwoners er in jouw gemeente werden bevraagd en welke respons dit opleverde? Klik dan [hier](#). Wil je graag de integrale vragenlijst van de survey gemeentemonitor raadplegen? Klik dan [hier](#).

Bij elke indicator vind je ook nuttige achtergrondinformatie terug zoals de definitie, bronvermelding enzovoort. Deze achtergrondinformatie kan je telkens raadplegen door in elke fiche op de interactieve link [metadata](#) te klikken.

Dit rapport is een publicatie in het kader van de gemeente- en stadsmonitor en is een eerste scan. Daarnaast zijn er nog heel wat meer cijfers raadpleegbaar. Wil je graag een zicht op de interne organisatie van jouw bestuur? Of wil je graag een rapport op maat samenstellen en jouw gemeente vergelijken met andere gemeenten of je buurgemeenten? De publicatie stadsmonitor en de interactieve toepassing kan je raadplegen via www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be

Hilde Schelfaut - Eindredactie

Met dank aan: BI-ontwikkelaars: Lieven Van der Elst, Dominique Bailleul en Georneth Santos, Guy Pauwels voor de surveyondersteuning en Guy De Smet voor de lay-out. Sam Depauw & Kris Pennings voor de cartografie en alle medewerkers van Statistiek Vlaanderen & het Agentschap Binnenlands Bestuur

Coördinatie Gemeentemonitor: Katie Heyse (ABB) & Hilde Schelfaut (DKB-SV)

Coördinatie survey Gemeentemonitor: Hilde Schelfaut (DKB-SV)

Leeswijzer Survey Gemeentemonitor

De Gemeentemonitor is een omgevingsscanner die de brede omgeving van elke Vlaamse gemeente en stad in beeld brengt. De monitor bestaat uit een set van meer dan 200 indicatoren, waarvan een 70-tal survey-indicatoren. De Gemeentemonitor is een uniek monitoringsinstrument, waarbij voor elke gemeente op een uniforme manier zowel geregistreerde data als surveydata worden geïntegreerd in één rapport.

Survey Gemeentemonitor

Voor heel wat data werd geput uit een survey of bevraging bij de inwoners zelf. De bevraging voor de Gemeentemonitor werd uitgerold in het voorjaar 2017 (maart-april). In alle gemeenten behalve de 13 centrumsteden vond een bevraging plaats bij een representatief staal van de inwoners. Voor de 13 centrumsteden werd een stadsmonitor opgesteld, en vond naar analogie een bevraging plaats bij de inwoners (zie leeswijzer Survey Stadsmonitor).

In elke gemeente werd een representatief staal van de inwoners bevraged, zodat statistisch betrouwbare uitspraken voor elke gemeente mogelijk zijn. Alle gegevens werden anoniem verwerkt. Er werden enkel algemene cijfertabellen op gemeentelijk niveau van de antwoorden gemaakt. In navolging van de socio-economische bevraging van 2001, is dit een unieke databron voor elke Vlaamse gemeente.

De survey gaat de tevredenheid, het gedrag en de participatie van de inwoners na. De gebruikte vragenlijst voor de gemeentemonitor is in de mate van het mogelijke afgestemd op de survey van de Stadsmonitor, doch heeft ze eigen accenten.

De vragenlijst van de Gemeentemonitor [vind je hier](#) of is raadpleegbaar via www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be

Methodologie Survey Gemeentemonitor

In elke gemeente werd een representatief staal van de inwoners bevraged, zodat statistisch betrouwbare uitspraken voor elke gemeente mogelijk zijn. De bruto-steekproef (i.c. alle personen die worden aangeschreven om deel te nemen aan het onderzoek) werd getrokken door het Rijksregister, en bevatte 274.136 personen voor alle 295 gemeenten samen.

De directe benadering van de respondent verliep via 3 communicatiemomenten en is gestoeld op de methode van Dillman. Alle 274.136 personen ontvingen in eerste instantie een brief met een link naar de onlinevragenlijst en een unieke code om toegang te krijgen tot de onlinevragenlijst.

Een week later ontvingen alle 274.136 aangeschreven personen een herinneringsbrief, met opnieuw een link naar de onlinevragenlijst en dezelfde unieke toegangscode.

Respondenten die na zending 1 en 2 een vragenlijst geretourneerd hadden (hetzij online, hetzij schriftelijk, ongeacht die ingevuld was of niet), of hadden aangegeven niet te willen/kunnen meewerken aan het onderzoek (via oproepnummer 1700 of schriftelijk), ontvingen geen zending 3 meer.

In de laatste zending, stuurden we iedereen die nog niet had geantwoord een herinneringsbrief met link naar de onlinebevraging en ook een bijgevoegde vragenlijst op papier. In totaal werden 212.217 inwoners in zending 3 aangeschreven.

In zending 4 werden in uitvoering van de methode van Dillman 5.000 gelukkigen (die de vragenlijst kwaliteitsvol ingevuld hebben) bedankt met een cadeaubon ter waarde van 6 euro.

Overzicht van de vier zendingen

Zending	Datum drop off	Inhoud	Aantal
1	Di 21 maart 2017	Brief met link naar online-enquête	274.136
2	Di 28 maart 2017	Herinneringsbrief met link naar online-enquête	274.136
3	Di 18 april 2017	Herinneringsbrief met link naar online-enquête + schriftelijke vragenlijst	212.217
4	Do 8 juni 2017	Bedankkaartje en geschenkbbon	5.000

Steekproef

De Survey Gemeentemonitor is uitgevoerd bij een representatief staal van de inwoners vanaf 17 jaar van alle Vlaamse gemeenten mvu de 13 centrumsteden. De aangeschreven bruto-steekproef omvatte 274.136 personen.

De steekproeftrekking werd uitgevoerd door het Rijksregister op basis van een steekproefplan. De steekproef is gebaseerd op een impliciete stratificatie. De impliciete stratificatie gebeurt volgens geslacht en leeftijd. Bij impliciete stratificatie wordt de populatielijst, volgens de relevante kenmerken, geordend waarna systematisch eenheden worden geselecteerd. Stel bijvoorbeeld dat er in een gemeente van 50.000 inwoners 500 mensen geselecteerd moeten worden. De sprong is dan gelijk aan 100. Er wordt een toevalsgetal (t) getrokken tussen 1 en 100 en de steekproef bevat dan de elementen t, 100+t, 200+t... Elke inwoner heeft dus evenveel kans om aan dit onderzoek deel te nemen. Dit is een eerste voorwaarde om representativiteit van de respons na te streven.

Respons

Van de 274.136 aangeschreven personen hebben 115.872 personen een vragenlijst ingevuld. Dit geeft een bruto respons van 42,3%.

Iets meer dan 4 op de 10 aangeschreven respondenten vulden de vragenlijst in, na een extra cleaning viel dit aandeel terug op 39% (107.827 personen). Bij de extra cleaning werd nagegaan of het aangegeven geslacht en geboortjaar van de respondent overeenstemde met oorspronkelijke data, en werd een kwaliteitscontrole gedaan op de ingevulde vragenlijst zelf. Van de 107.827 personen die een vragenlijst ingevuld hebben, deed 33,9% dit schriftelijk en 66,1% online.

Wil je weten hoeveel personen in jouw gemeente werden aangeschreven en wat de respons is voor jouw gemeente? Klik [hier](#) of raadpleeg de respons via www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be

Representativiteit

De gerealiseerde steekproef heeft te kampen met een lichte vertekening door oververtegenwoordiging van bepaalde groepen en ondervertegenwoordiging van andere groepen.

Vrouwen hebben iets vaker de vragenlijsten ingevuld dan mannen. Er zijn minder jongeren en jongvolwassenen onder de respondenten dan in de werkelijke populatie. Voor wat betreft de andere leeftijdscategorieën is er een lichte oververtegenwoordiging. Vooral in de leeftijdsgroep 55-75-jarigen is er een oververtegenwoordiging.

	Populatie (vanaf 17j)	Nettosteekproef (ongewogen)
Man	49,0	47,4
Vrouw	51,0	52,6
Belg	93,6	95,8
niet Belg	6,4	4,2
17-24	11,0	8,5
25-34	13,8	10,3
35-44	15,4	12,3
45-54	18,3	17,8
55-64	16,9	21,9
65-74	12,8	18,1
75+	11,9	11,1

Weging

De gerealiseerde steekproef heeft te kampen met een vertekening door oververtegenwoordiging van bepaalde groepen en ondervertegenwoordiging van andere groepen. Om die non-responsvertekening te ondervangen, worden gewichten berekend voor de uiteindelijke steekproef. De weging houdt rekening met twee dingen: ten eerste met de leeftijd/geslacht-verdeling in alle gemeenten en ten tweede met de bevolkingsomvang van de gemeenten.

De gewogen steekproef is representatief voor de kenmerken leeftijd en geslacht in alle gemeenten en ook voor alle 295 gemeenten samen. Als bepaalde kenmerken samenhangen met leeftijd en/of geslacht dan zal de gewogen verdeling voor die kenmerken anders zijn dan de ongewogen verdeling. De – moeilijk of niet te bewijzen - assumptie is ook dat de gewogen verdeling een betere weergave biedt van de werkelijke verdeling dan de ongewogen. Omdat de kans op non-respons uiteraard ook nog samenhangt met veel andere kenmerken, kan deze weging natuurlijk niet alle non-responsvertekening uitsluiten.

Aandachtspunten bij de surveyresultaten

Betrouwbaarheid resultaten

Voor de meeste gemeenten, is de respons voldoende groot om betrouwbare valide uitspraken te genereren. Enkel voor Herstappe zijn de aantallen te klein om valide uitspraken te mogen doen en zijn er geen resultaten ter beschikking voor de surveybevraging. Voor een paar gemeenten is de respons aan de lagere kant (135-200 eenheden), maar laten de aantallen toch toe uitspraken te doen rekening houdend met een bredere foutenmarge.

Voor alle resultaten hebben we dan ook betrouwbaarheidsintervallen ter beschikking. Meestal garanderen deze betrouwbaarheidsintervallen 95% betrouwbaarheid. Hoe breder het betrouwbaarheidsinterval hoe groter de foutenmarge. Die kan je opvragen via www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be

Zoals alle onderzoeken die zich baseren op een steekproef om uitspraken te doen die generaliseerbaar zijn naar de populatie, laat dit onderzoek geen 100% uitspraken toe. Men moet rekening houden met een foutenmarge. Zo kan men op grond van een steekproef van 700 respondenten niet beweren dat 85% van de inwoners fier is over zijn stad. Men kan bv. wel zeggen dat tussen 83% en 88% van de inwoners fier is over zijn stad. Dit is het betrouwbaarheidsinterval, waarvan met een bepaalde waarschijnlijkheid kan gesteld worden dat het populatiepercentage zich erin bevindt.

Resultaten niet altijd beschikbaar voor alle gemeenten

De vragenlijsten van de survey Gemeentemonitor en de survey Stadsmonitor zijn zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Niettegenstaande deze afstemming, zijn er soms vragen die enkel in de survey Gemeentemonitor aan bod komen en vica versa. Bij de resultaten kan het dus zijn dat je soms enkel resultaten ziet voor de 295 gemeenten en niet voor alle Vlaamse gemeenten. Dit impliceert ook dat het gemiddelde soms berekend is op basis van 295 gemeenten en soms op basis van 308 gemeenten. Dit staat ook telkens bij elke surveytabel aangegeven. Je vindt in de leeswijzer Jouw gemeente in cijfers een overzicht van de survey-indicatoren die in dit rapport aan bod komen.

De leeswijzer Survey Stadsmonitor en de vragenlijst Survey Stadsmonitor kan je ook raadplegen via www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be.

Metadata als leidraad voor de surveyresultaten

In de metadatafiches van de survey, vind je voor elk surveyresultaat, een uitgebreide toelichting met exacte vraagstelling uit de survey, berekeningswijze en mogelijke extra aandachtspunten.

De survey metadatafiches kan je [hier](#) per thema raadplegen of www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be.

A. Demografie

Stand van de bevolking Evolutie totale bevolking

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

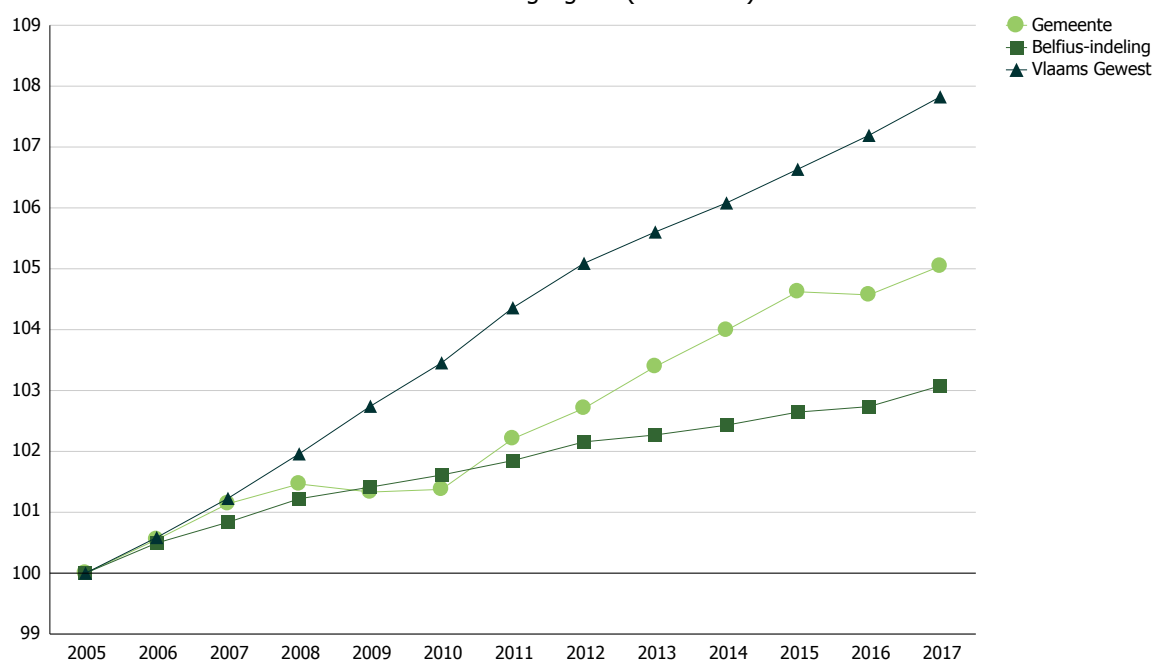
Metadata: [demografie](#)

	Lubbeek												
1 januari	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners	13.585	13.660	13.740	13.784	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206	14.270
Groei (2005=100)	100,0	100,6	101,1	101,5	101,3	101,4	102,2	102,7	103,4	104,0	104,6	104,6	105,0

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
1 januari	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners	143.749	144.460	144.951	145.505	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682	148.172
Groei (2005=100)	100,0	100,5	100,8	101,2	101,4	101,6	101,8	102,2	102,3	102,4	102,6	102,7	103,1

	Vlaams Gewest												
1 januari	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners	6.043.161	6.078.600	6.117.440	6.161.600	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804	6.516.011
Groei (2005=100)	100,0	100,6	101,2	102,0	102,7	103,5	104,4	105,1	105,6	106,1	106,6	107,2	107,8

Bevolking - groei (2005=100)

A. Demografie

Stand van de bevolking

Evolutie van het aantal 0-19 jarigen, 20-64 jarigen en aantal 65 jarigen en ouder

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

1 januari	Lubbeek												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	3.134	3.165	3.158	3.148	3.125	3.117	3.122	3.082	3.063	3.031	3.035	3.010	3.006
Groei (2005=100)	100,0	101,0	100,8	100,4	99,7	99,5	99,6	98,3	97,7	96,7	96,8	96,0	95,9
Aantal inwoners (20-64j)	8.246	8.243	8.279	8.293	8.215	8.147	8.157	8.144	8.108	8.115	8.128	8.060	8.070
Groei (2005=100)	100,0	100,0	100,4	100,6	99,6	98,8	98,9	98,8	98,3	98,4	98,6	97,7	97,9
Aantal inwoners (65j en ouder)	2.205	2.252	2.303	2.343	2.426	2.508	2.606	2.727	2.875	2.981	3.050	3.136	3.194
Groei (2005=100)	100,0	102,1	104,4	106,3	110,0	113,7	118,2	123,7	130,4	135,2	138,3	142,2	144,9

1 januari	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	33.225	33.284	33.196	32.993	32.749	32.496	32.113	31.873	31.496	31.206	30.957	30.751	30.771
Groei (2005=100)	100,0	100,2	99,9	99,3	98,6	97,8	96,7	95,9	94,8	93,9	93,2	92,6	92,6
Aantal inwoners (20-64j)	85.374	85.550	85.718	85.743	85.468	85.157	85.086	84.761	84.352	84.114	83.872	83.617	83.637
Groei (2005=100)	100,0	100,2	100,4	100,4	100,1	99,7	99,7	99,3	98,8	98,5	98,2	97,9	98,0
Aantal inwoners (65j en ouder)	25.150	25.626	26.037	26.769	27.564	28.414	29.209	30.215	31.165	31.924	32.723	33.314	33.764
Groei (2005=100)	100,0	101,9	103,5	106,4	109,6	113,0	116,1	120,1	123,9	126,9	130,1	132,5	134,3

1 januari	Vlaams Gewest												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	1.342.718	1.348.899	1.354.371	1.360.229	1.369.455	1.376.385	1.384.082	1.387.666	1.388.218	1.390.045	1.394.647	1.399.834	1.406.625
Groei (2005=100)	100,0	100,5	100,9	101,3	102,0	102,5	103,1	103,3	103,4	103,5	103,9	104,3	104,8
Aantal inwoners (20-64j)	3.626.563	3.645.455	3.673.762	3.701.177	3.723.015	3.740.553	3.769.208	3.783.287	3.792.676	3.798.307	3.804.014	3.812.304	3.822.351
Groei (2005=100)	100,0	100,5	101,3	102,1	102,7	103,1	103,9	104,3	104,6	104,7	104,9	105,1	105,4
Aantal inwoners (65j en ouder)	1.073.880	1.084.245	1.089.306	1.100.193	1.116.406	1.135.044	1.153.345	1.179.812	1.200.965	1.222.353	1.245.466	1.265.666	1.287.035
Groei (2005=100)	100,0	101,0	101,4	102,5	104,0	105,7	107,4	109,9	111,8	113,8	116,0	117,9	119,8

A. Demografie

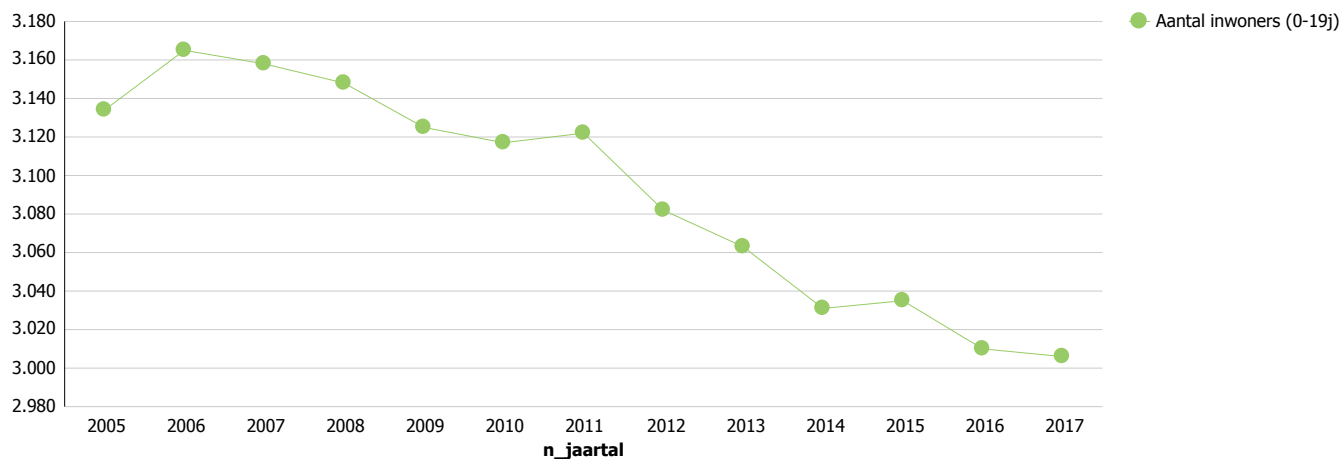
Stand van de bevolking

Evolutie van het aantal 0-19 jarigen, 20-64 jarigen en aantal 65 jarigen en ouder

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

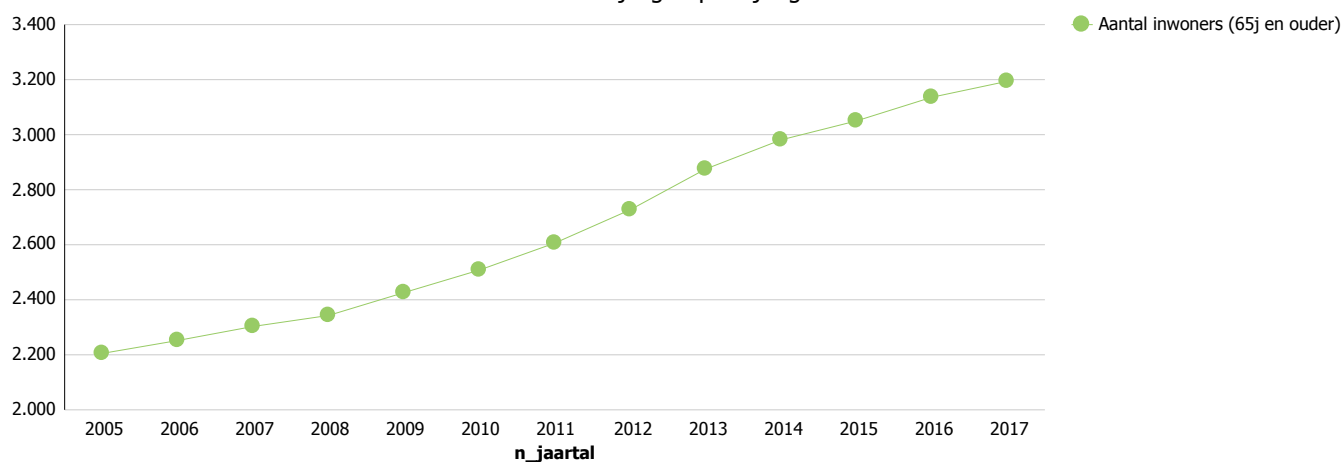
Lubbeek Leeftijdsgroep 0-19 jarigen

Lubbeek Leeftijdsgroep 20-64 jarigen

Lubbeek Leeftijdsgroep 65 jarigen en ouder

A. Demografie

Stand van de bevolking Bevolkingsstructuur - Aantal kinderen (0-17 jaar)

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

1 januari	Lubbeek										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kinderen 0 - 2,5 jaar	341	299	277	276	315	322	326	309	326	329	325
Kinderen 2,5 - 5 jaar	506	524	533	512	495	464	482	479	500	490	493
Kinderen 6 - 11 jaar	930	948	935	922	897	934	923	935	943	909	929
Kinderen 12 - 17 jaar	1.028	1.042	1.049	1.034	1.042	1.005	982	972	930	941	908
Totale bevolking	13.740	13.784	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206	14.270
Aantal kinderen t.o.v. totale bevolking	20,4%	20,4%	20,3%	19,9%	19,8%	19,5%	19,3%	19,1%	19,0%	18,8%	18,6%

1 januari	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kinderen 0 - 2,5 jaar	3.232	3.176	3.180	3.216	3.186	3.117	3.114	3.090	3.066	2.992	2.970
Kinderen 2,5 - 5 jaar	4.842	4.954	4.971	4.905	4.977	5.014	5.043	5.039	5.009	4.931	4.942
Kinderen 6 - 11 jaar	9.824	9.688	9.546	9.378	9.208	9.228	9.173	9.308	9.416	9.479	9.627
Kinderen 12 - 17 jaar	11.488	11.413	11.221	11.042	10.790	10.610	10.396	10.127	9.886	9.765	9.727
Totale bevolking	144.951	145.505	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682	148.172
Aantal kinderen t.o.v. totale bevolking	20,3%	20,1%	19,8%	19,5%	19,2%	19,0%	18,9%	18,7%	18,6%	18,4%	18,4%

1 januari	Vlaams Gewest										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kinderen 0 - 2,5 jaar	163.278	165.651	171.528	173.926	175.922	176.431	175.272	172.527	170.444	168.992	167.707
Kinderen 2,5 - 5 jaar	218.832	222.943	228.787	235.504	242.072	247.196	250.217	252.816	252.474	250.964	249.098
Kinderen 6 - 11 jaar	397.916	396.050	393.675	391.904	394.685	398.579	403.208	410.506	420.446	430.080	438.558
Kinderen 12 - 17 jaar	433.243	432.147	428.380	424.092	419.440	415.423	414.093	411.747	409.006	406.895	409.013
Totale bevolking	6.117.440	6.161.600	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804	6.516.011
Aantal kinderen t.o.v. totale bevolking	19,8%	19,7%	19,7%	19,6%	19,5%	19,5%	19,5%	19,5%	19,4%	19,4%	19,4%

A. Demografie

Stand van de bevolking

Bevolkingsstructuur - Aantal ouderen (65 jaar en ouder)

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

1 januari	Lubbeek										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
65 jaar en ouder	2.303	2.343	2.426	2.508	2.606	2.727	2.875	2.981	3.050	3.136	3.194
80 jaar en ouder	557	588	605	631	644	707	755	793	789	809	824
Totale bevolking	13.740	13.784	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206	14.270
65 jaar en ouder t.o.v. totale bevolking	16,8%	17,0%	17,6%	18,2%	18,8%	19,5%	20,5%	21,1%	21,5%	22,1%	22,4%
80 jaar en ouder t.o.v. totale bevolking	4,1%	4,3%	4,4%	4,6%	4,6%	5,1%	5,4%	5,6%	5,6%	5,7%	5,8%

1 januari	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
65 jaar en ouder	26.037	26.769	27.564	28.414	29.209	30.215	31.165	31.924	32.723	33.314	33.764
80 jaar en ouder	6.277	6.642	6.983	7.362	7.735	8.193	8.621	8.936	9.180	9.340	9.580
Totale bevolking	144.951	145.505	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682	148.172
65 jaar en ouder t.o.v. totale bevolking	18,0%	18,4%	18,9%	19,5%	20,0%	20,6%	21,2%	21,7%	22,2%	22,6%	22,8%
80 jaar en ouder t.o.v. totale bevolking	4,3%	4,6%	4,8%	5,0%	5,3%	5,6%	5,9%	6,1%	6,2%	6,3%	6,5%

1 januari	Vlaams Gewest										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
65 jaar en ouder	1.089.307	1.100.194	1.116.407	1.135.045	1.153.348	1.179.812	1.200.965	1.222.353	1.245.466	1.265.666	1.287.035
80 jaar en ouder	277.514	288.938	299.847	311.262	325.277	339.643	351.211	360.997	372.442	380.204	389.124
Totale bevolking	6.117.440	6.161.600	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804	6.516.011
65 jaar en ouder t.o.v. totale bevolking	17,8%	17,9%	18,0%	18,2%	18,3%	18,6%	18,8%	19,1%	19,3%	19,5%	19,8%
80 jaar en ouder t.o.v. totale bevolking	4,5%	4,7%	4,8%	5,0%	5,2%	5,3%	5,5%	5,6%	5,8%	5,9%	6,0%

A. Demografie

Vooruitberekening van de bevolking Geobserveerd (2017) en geprojecteerd (2018-2024) aantal inwoners

Bron: Statistiek Vlaanderen, Vlaamse gemeentelijke demografische vooruitzichten 2018-2035

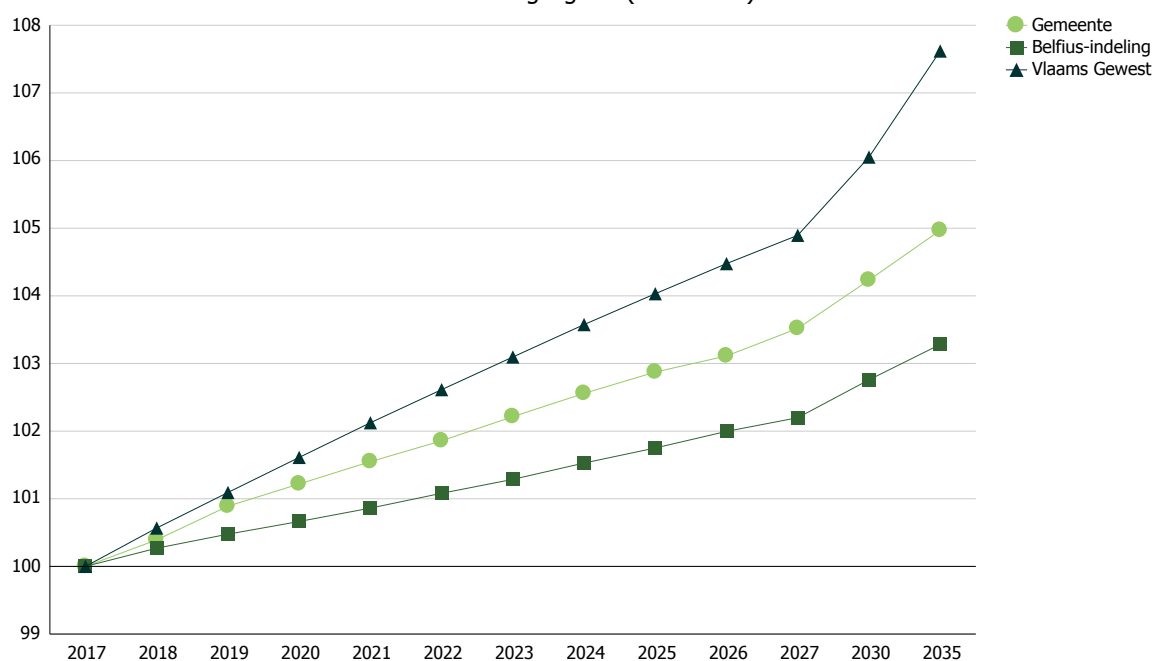
Metadata: [demografie](#)

1 januari	Lubbeek												
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2035
Aantal inwoners	14.270	14.326	14.397	14.444	14.491	14.535	14.586	14.635	14.680	14.714	14.772	14.874	14.979
Groei (2017=100)	100,0	100,4	100,9	101,2	101,5	101,9	102,2	102,6	102,9	103,1	103,5	104,2	105,0

1 januari	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2035
Aantal inwoners	148.172	148.571	148.878	149.156	149.449	149.774	150.079	150.436	150.766	151.130	151.429	152.259	153.034
Groei (2017=100)	100,0	100,3	100,5	100,7	100,9	101,1	101,3	101,5	101,8	102,0	102,2	102,8	103,3

1 januari	Vlaams Gewest												
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2035
Aantal inwoners	6.516.011	6.552.971	6.587.211	6.621.004	6.654.415	6.686.296	6.717.747	6.748.985	6.778.698	6.807.702	6.834.986	6.910.317	7.012.515
Groei (2017=100)	100,0	100,6	101,1	101,6	102,1	102,6	103,1	103,6	104,0	104,5	104,9	106,1	107,6

Bevolking - groei (2017=100)

A. Demografie

Stand van de bevolking

Afhankelijkheidsratio (bevolking 0-19 jaar en 65 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking 20-64 jaar)

Bron: ADS, verwerking Statistiek Vlaanderen

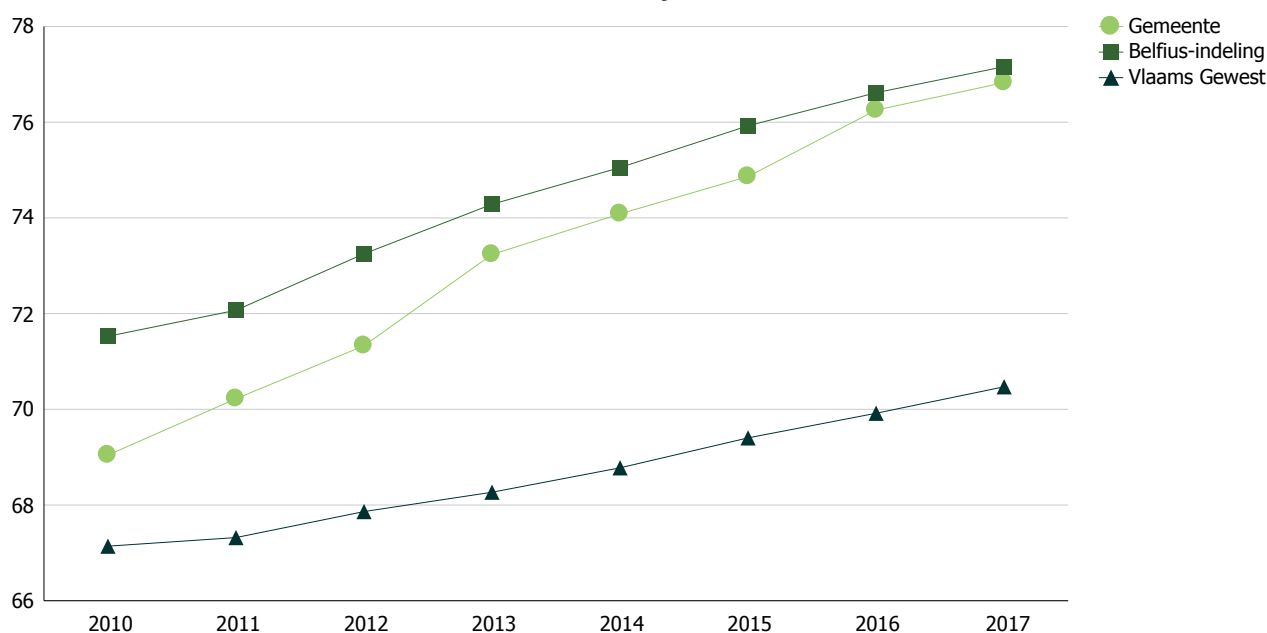
Metadata: [demografie](#)

1 januari	Lubbeek							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-19 jaar	3.117	3.122	3.082	3.063	3.031	3.035	3.010	3.006
65 jaar en ouder	2.508	2.606	2.727	2.875	2.981	3.050	3.136	3.194
20-64 jaar	8.147	8.157	8.144	8.108	8.115	8.128	8.060	8.070
Afhankelijkheidsratio	69,0	70,2	71,3	73,2	74,1	74,9	76,3	76,8

1 januari	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-19 jaar	32.496	32.113	31.873	31.496	31.206	30.957	30.751	30.771
65 jaar en ouder	28.414	29.209	30.215	31.165	31.924	32.723	33.314	33.764
20-64 jaar	85.157	85.086	84.761	84.352	84.114	83.872	83.617	83.637
Afhankelijkheidsratio	71,5	72,1	73,3	74,3	75,1	75,9	76,6	77,2

1 januari	Vlaams Gewest							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-19 jaar	1.376.385	1.384.082	1.387.666	1.388.218	1.390.045	1.394.647	1.399.834	1.406.625
65 jaar en ouder	1.135.045	1.153.348	1.179.812	1.200.965	1.222.353	1.245.466	1.265.666	1.287.035
20-64 jaar	3.740.553	3.769.208	3.783.287	3.792.676	3.798.307	3.804.014	3.812.304	3.822.351
Afhankelijkheidsratio	67,1	67,3	67,9	68,3	68,8	69,4	69,9	70,5

Evolutie afhankelijkheidsratio

A. Demografie

Stand van de bevolking

Evolutie van aantal vreemdelingen (= personen met vreemde nationaliteit) per nationaliteitsgroep ten opzichte van het totaal aantal inwoners op 1 januari

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

		Lubbeek									
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nederland	Aantal vreemdelingen	106	108	121	126	131	125	125	132	146	147
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
Burlanden zonder NL	Aantal vreemdelingen	21	26	26	26	27	34	35	35	32	36
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
West- en Noord-EU15	Aantal vreemdelingen	24	24	25	19	21	30	34	35	40	38
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Zuid-EU15	Aantal vreemdelingen	9	15	15	16	18	25	29	39	41	39
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
EU12 (EU13 vanaf 2014)	Aantal vreemdelingen	5	10	13	18	37	60	91	80	93	106
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,6	0,6	0,7	0,7
Europa niet-EU	Aantal vreemdelingen	15	18	16	16	17	13	20	14	18	12
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Turkije	Aantal vreemdelingen	2	1	1	1	2	3	5	4	4	4
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maghreb	Aantal vreemdelingen	3	2	3	5	8	9	10	10	11	8
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Andere landen	Aantal vreemdelingen	32	36	40	43	56	66	80	77	90	86
	% t.o.v. totaal aantal inwoners	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6
Totaal aantal vreemdelingen		217	240	260	270	317	365	429	426	475	476
% t.o.v. totaal aantal inwoners		1,6	1,7	1,9	2,0	2,3	2,6	3,1	3,0	3,3	3,4

A. Demografie

Stand van de bevolking

Evolutie van aantal inwoners van buitenlandse herkomst (EU en niet EU) ten opzichte van het totaal aantal inwoners op 1 januari

Bron: DWH AM&SB KSZ, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

	Lubbeek											
	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
EU	502	3,61	569	4,08	607	4,32	624	4,42	674	4,75	699	4,92
Niet EU	368	2,65	418	3,00	469	3,34	498	3,53	543	3,82	725	5,10

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)											
	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
EU	11.100	7,55	11.406	7,73	11.548	7,82	11.692	7,92	11.817	8,00	12.105	8,20
Niet EU	4.999	3,40	5.272	3,57	5.524	3,74	5.641	3,82	5.869	3,97	6.730	4,56

	Vlaams Gewest											
	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
EU	500.266	7,91	520.416	8,17	539.639	8,43	557.858	8,68	577.909	8,96	597.923	9,23
Niet EU	576.347	9,12	612.682	9,62	642.374	10,04	666.013	10,37	690.643	10,71	730.492	11,28

A. Demografie

Loop van de bevolking

Natuurlijk access (=aantal geboorten - aantal overlijdens)

Bron: STABEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

loop	Lubbeek										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal geboorten	121	101	100	122	133	127	121	121	129	119	131
Aantal overlijdens	94	102	106	107	115	103	114	117	133	130	112
Natuurlijk access	27	-1	-6	15	18	24	7	4	-4	-11	19

loop	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal geboorten	1.214	1.151	1.274	1.228	1.173	1.180	1.139	1.165	1.104	1.082	1.090
Aantal overlijdens	1.247	1.145	1.241	1.319	1.229	1.295	1.293	1.456	1.431	1.468	1.497
Natuurlijk access	-33	6	33	-91	-56	-115	-154	-291	-327	-386	-407

loop	Vlaams Gewest										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal geboorten	65.655	65.689	69.928	68.925	70.079	69.290	68.549	67.491	67.211	65.606	65.992
Aantal overlijdens	56.179	55.644	57.760	58.332	58.577	58.212	61.124	61.621	58.852	62.291	60.913
Natuurlijk access	9.476	10.045	12.168	10.593	11.502	11.078	7.425	5.870	8.359	3.315	5.079

A. Demografie

Loop van de bevolking

Natuurlijk access (=aantal geboorten - aantal overlijdens) per 1.000 inwoners

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

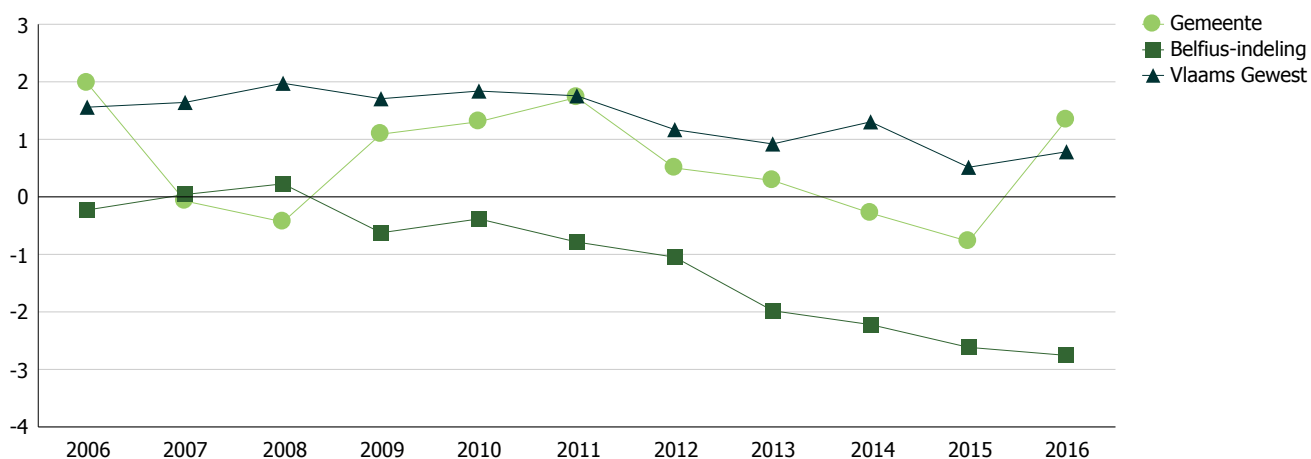
Metadata: [demografie](#)

loop	Lubbeek										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geboorten per 1.000 inwoners	8,9	7,4	7,3	8,9	9,7	9,1	8,7	8,6	9,1	8,4	9,2
Overlijdens per 1.000 inwoners	6,9	7,4	7,7	7,8	8,4	7,4	8,2	8,3	9,4	9,1	7,9
Natuurlijk access per 1.000 inwoners	2,0	-0,1	-0,4	1,1	1,3	1,7	0,5	0,3	-0,3	-0,8	1,3

loop	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geboorten per 1.000 inwoners	8,4	7,9	8,8	8,4	8,0	8,1	7,8	7,9	7,5	7,3	7,4
Overlijdens per 1.000 inwoners	8,6	7,9	8,5	9,0	8,4	8,8	8,8	9,9	9,7	9,9	10,1
Natuurlijk access per 1.000 inwoners	-0,2	0,0	0,2	-0,6	-0,4	-0,8	-1,0	-2,0	-2,2	-2,6	-2,8

loop	Vlaams Gewest										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geboorten per 1.000 inwoners	10,8	10,7	11,3	11,1	11,2	11,0	10,8	10,6	10,5	10,2	10,2
Overlijdens per 1.000 inwoners	9,2	9,1	9,4	9,4	9,4	9,2	9,6	9,7	9,2	9,7	9,4
Natuurlijk access per 1.000 inwoners	1,6	1,6	2,0	1,7	1,8	1,8	1,2	0,9	1,3	0,5	0,8

Natuurlijk access per 1.000 inwoners

A. Demografie

Loop van de bevolking Migraties in de gemeente

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [demografie](#)

Verhuisbewegingen binnen België (interne migraties)¹, in de loop van het jaar

loop	Lubbeek										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Interne inwijking	641	650	625	664	710	738	734	774	730	699	729
Interne uitwijking	623	621	641	675	631	732	657	680	659	687	659
Saldo	18	29	-16	-11	79	6	77	94	71	12	70

Verhuisbewegingen van en naar het buitenland (internationale migraties), in de loop van het jaar

loop		Lubbeek										
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Internationale inwijking	vanuit buitenland	37	32	42	31	52	81	62	44	50	49	57
	vanuit wachtregister ²	11	4	6	1		4	3	1	0	4	78
	herinschrijving ³	6	11	19	4	8	4	2	10	5	7	2
	<i>totaal</i> ⁵	54	47	67	36		89	67	55	55	60	137
Internationale uitwijking	naar buitenland	20	26	44	24	41	42	41	41	31	54	31
	naar wachtregister ⁴						0	0	6	0	0	0
	ambtshalve geschrapt ³	2	10	17	10	3	7	16	22	5	12	5
	<i>totaal</i> ⁵	22	36	61	34	44	49	57	69	36	66	36
Saldo		32	11	6	2		40	10	-14	19	-6	101

Saldo van alle verhuisbewegingen, in de loop van het jaar

loop	Lubbeek										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Totaal migratiesaldo</i>	50	40	-10	-9		46	87	80	90	6	171

¹Gemeentegrensoverschrijdende in- en uitwijkingen binnen België

²ADS gebruikt de term "veranderd van register (binnen)". Vóór 2010 werd er geen opsplitsing gemaakt tussen "veranderd van register (binnen)" en "veranderd van register (buiten)" maar werd het saldo van beide bewegingen opgenomen als "veranderd van register" bij internationale inwijkingen.

³Vanaf 2010 wordt ambtshalve schrapping en herinschrijving enkel genoteerd als beide gebeurtenissen niet in hetzelfde kalenderjaar vallen.

⁴ADS gebruikt de term "veranderd van register (buiten)". Vóór 2010 werd er geen opsplitsing gemaakt tussen "veranderd van register (binnen)" en "veranderd van register (buiten)" maar werd het saldo van beide bewegingen opgenomen als "veranderd van register" bij internationale inwijkingen.

⁵Cijfers vóór 2010 zijn niet perfect vergelijkbaar met cijfers vanaf 2010 ten gevolge van wijzigingen in de definities (zie voetnoten 2, 3 en 4).

A. Demografie

Stand van de huishoudens Evolutie aantal huishoudens

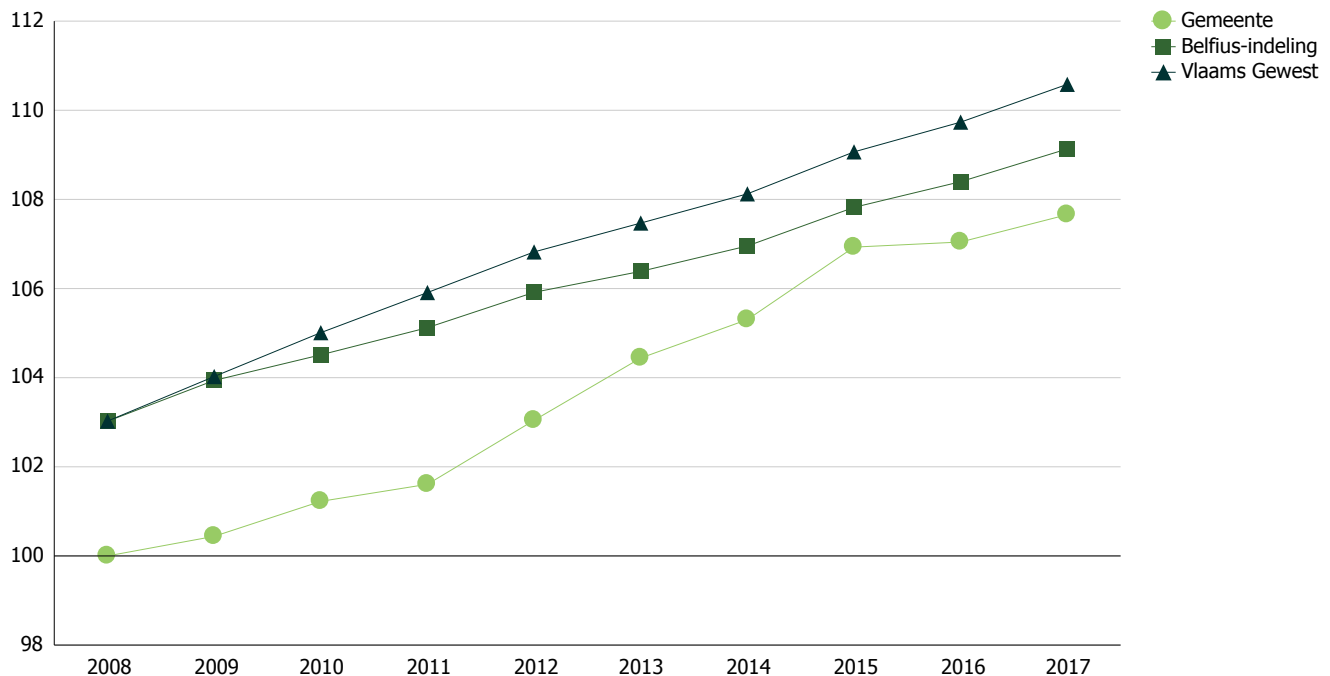
Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen
Metadata: [demografie](#)

1 januari	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal huishoudens	5.224	5.247	5.288	5.308	5.383	5.456	5.501	5.586	5.592	5.624
Groei (2008=100)	100,0	100,4	101,2	101,6	103,0	104,4	105,3	106,9	107,0	107,7

1 januari	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal huishoudens	56.481	56.983	57.298	57.632	58.067	58.325	58.637	59.112	59.428	59.831
Groei (2008=100)	100,0	100,9	101,4	102,0	102,8	103,3	103,8	104,7	105,2	105,9

1 januari	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal huishoudens	2.580.049	2.605.076	2.629.733	2.652.271	2.675.085	2.691.319	2.707.723	2.731.319	2.748.019	2.769.259
Groei (2008=100)	100,0	101,0	101,9	102,8	103,7	104,3	104,9	105,9	106,5	107,3

Huishoudens - groei (2005=100)

B. Ruimte

Grondgebied Bevolkingsdichtheid

Bron: Kadaster en ADS, verwerking Statistiek Vlaanderen

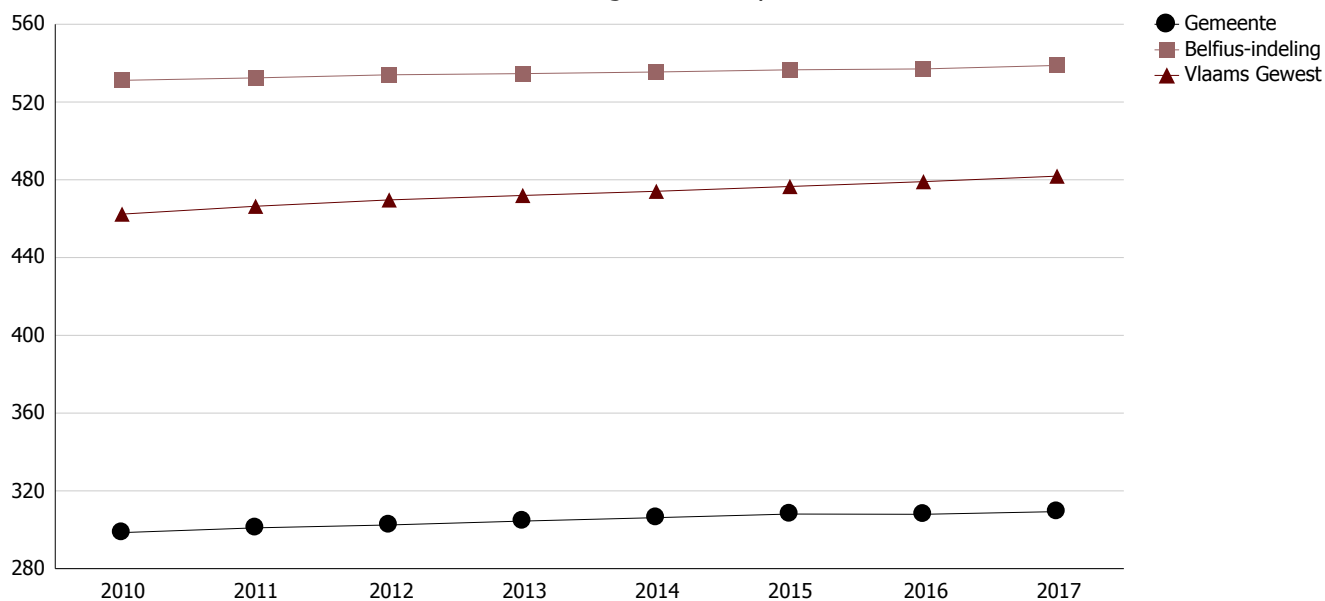
Metadata: [ruimte](#)

	Lubbeek							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Totale bevolking</i>	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206	14.270
<i>Totale oppervlakte in ha</i>	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613	4.613
<i>Bevolkingsdichtheid</i>	299	301	302	304	306	308	308	309

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Totale bevolking</i>	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682	148.172
<i>Totale oppervlakte in ha</i>	27.499	27.499	27.499	27.499	27.499	27.499	27.499	27.499
<i>Bevolkingsdichtheid</i>	531	532	534	535	535	537	537	539

	Vlaams Gewest							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Totale bevolking</i>	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804	6.516.011
<i>Totale oppervlakte in ha</i>	1.352.225	1.352.225	1.352.225	1.352.225	1.352.225	1.352.225	1.352.225	1.352.225
<i>Bevolkingsdichtheid</i>	462	466	470	472	474	477	479	482

Bevolkingsdichtheid per km²

B. Ruimte

Grondgebied

Evolutie bebouwde percelen (opp in ha)

Bron: Kadaster, verwerking Statistiek Vlaanderen

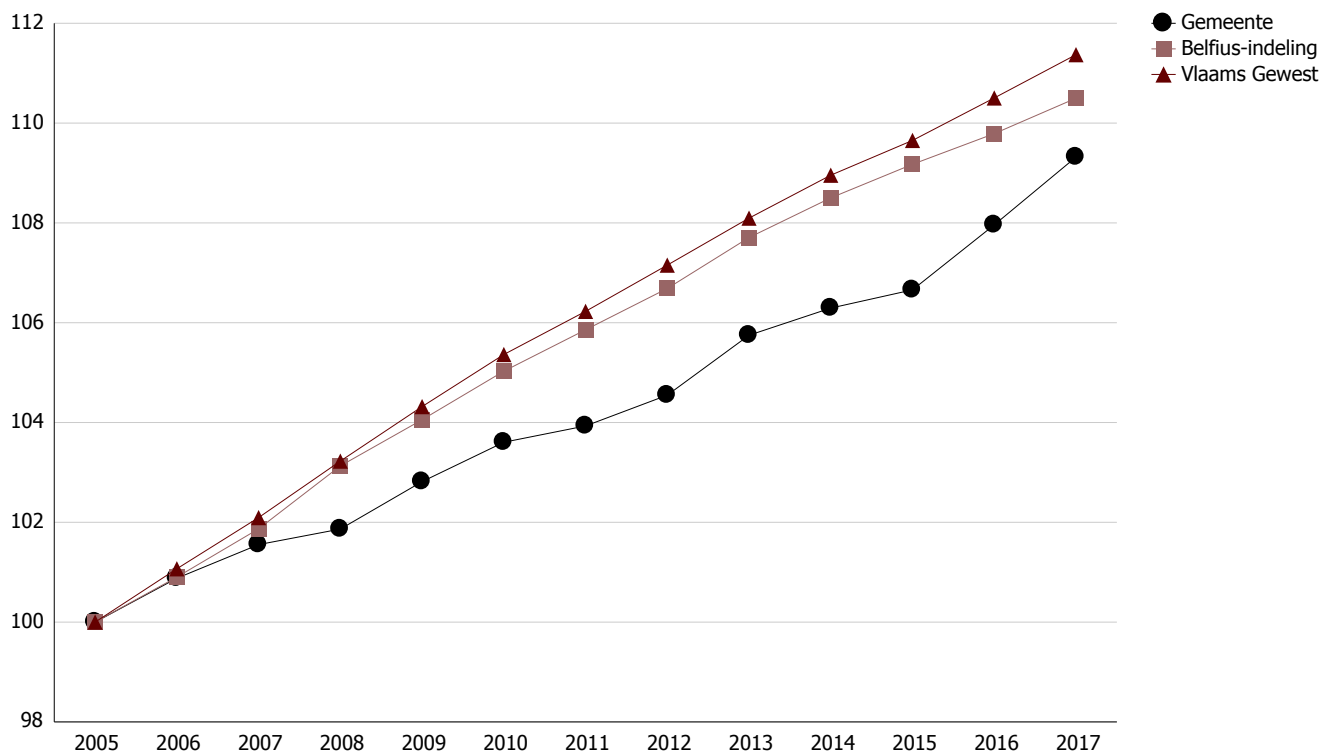
Metadata: [ruimte](#)

	Lubbeek												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal bebouwde oppervlakte	748	755	760	762	769	775	778	782	791	795	798	808	818
Groei (2005=100)	100,0	100,9	101,6	101,9	102,8	103,6	103,9	104,5	105,7	106,3	106,7	108,0	109,3

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal bebouwde oppervlakte	7.096	7.160	7.228	7.318	7.383	7.452	7.511	7.570	7.642	7.699	7.747	7.790	7.841
Groei (2005=100)	100,0	100,9	101,9	103,1	104,1	105,0	105,9	106,7	107,7	108,5	109,2	109,8	110,5

	Vlaams Gewest												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal bebouwde oppervlakte	233.676	236.174	238.571	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
Groei (2005=100)	100,0	101,1	102,1	103,2	104,3	105,4	106,2	107,2	108,1	109,0	109,7	110,5	111,4

Evolutie bebouwde oppervlakte

B. Ruimte

Grondgebied

Bebouwde oppervlakte: woonfunctie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar woonfunctie: appartementen, buildings, huizen en hoeven, bijgebouwen met inbegrip van serres, in % (t.o.v. totaal kadasterrubrieken)

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ruimte](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
appartementen (in ha)	4	5	6	6	6	7	7	7	9	10
bijgebouwen met inbegrip van serres (in ha)	30	30	30	29	29	29	29	29	33	33
buildings (in ha)	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4
huizen en hoeven (in ha)	650	655	661	663	667	673	678	680	685	694
Totale opp. woonfunctie (in ha)	688	694	701	703	707	713	718	720	731	740
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	762	769	775	778	782	791	795	798	808	818
Aandeel (in %)	90,3	90,2	90,4	90,4	90,4	90,2	90,2	90,3	90,4	90,5

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
appartementen (in ha)	117	126	135	141	149	161	172	181	192	209
bijgebouwen met inbegrip van serres (in ha)	215	217	217	223	222	228	231	233	240	239
buildings (in ha)	28	29	29	30	33	32	32	32	32	31
huizen en hoeven (in ha)	6.086	6.134	6.195	6.230	6.284	6.333	6.370	6.407	6.439	6.482
Totale opp. woonfunctie (in ha)	6.446	6.506	6.577	6.624	6.688	6.754	6.805	6.853	6.902	6.960
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	7.318	7.383	7.452	7.511	7.570	7.642	7.699	7.747	7.790	7.841
Aandeel (in %)	88,1	88,1	88,2	88,2	88,4	88,4	88,4	88,5	88,6	88,8

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
appartementen (in ha)	4.460	4.731	4.968	5.252	5.565	5.936	6.341	6.772	7.146	7.772
bijgebouwen met inbegrip van serres (in ha)	13.635	13.987	14.356	14.749	15.181	15.571	16.013	16.383	16.819	17.270
buildings (in ha)	1.735	1.776	1.812	1.851	1.896	1.905	1.892	1.866	1.829	1.785
huizen en hoeven (in ha)	158.819	160.368	161.675	162.881	164.055	165.119	166.057	166.807	167.601	168.479
Totale opp. woonfunctie (in ha)	178.648	180.863	182.812	184.734	186.698	188.531	190.303	191.828	193.395	195.306
Totaal bebouwde opp. (in ha)	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
Aandeel (in %)	74,1	74,2	74,3	74,4	74,6	74,6	74,7	74,9	74,9	75,0

B. Ruimte

Grondgebied

Bebouwde oppervlakte: economische functie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar economische functie: ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen, gebouwen met handelsbestemming, in % (t.o.v. totaal kadasterrubrieken)

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ruimte](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ambachts- en industriegebouwen (in ha)	14	14	14	14	14	14	13	13	13	13
gebouwen met handelsbestemming (in ha)	16	16	16	16	16	17	16	16	16	16
kantoorgebouwen (in ha)	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
opslagruimten (in ha)	11	11	11	12	12	12	12	12	12	12
Totale opp. economische functie (in ha)	41	42	42	42	42	43	42	42	42	43
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	762	769	775	778	782	791	795	798	808	818
Aandeel (in %)	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,2

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ambachts- en industriegebouwen (in ha)	95	95	95	95	95	95	92	91	90	89
gebouwen met handelsbestemming (in ha)	144	143	141	142	140	139	139	136	135	136
kantoorgebouwen (in ha)	14	15	15	16	16	16	16	16	16	16
opslagruimten (in ha)	76	78	78	80	80	83	83	84	84	85
Totale opp. economische functie (in ha)	329	330	329	332	331	332	330	327	326	325
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	7.318	7.383	7.452	7.511	7.570	7.642	7.699	7.747	7.790	7.841
Aandeel (in %)	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ambachts- en industriegebouwen (in ha)	21.035	21.008	21.114	21.017	21.069	21.144	21.073	20.948	21.251	21.304
gebouwen met handelsbestemming (in ha)	7.925	7.934	7.927	7.952	7.942	7.940	7.940	7.941	7.957	7.882
kantoorgebouwen (in ha)	1.173	1.207	1.223	1.242	1.250	1.266	1.253	1.262	1.284	1.316
opslagruimten (in ha)	9.183	9.469	9.713	9.885	10.022	10.187	10.387	10.552	10.620	10.763
Totale opp. economische functie (in ha)	39.316	39.618	39.976	40.096	40.283	40.538	40.654	40.703	41.112	41.266
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
Aandeel (in %)	16,3	16,3	16,2	16,2	16,1	16,0	16,0	15,9	15,9	15,9

B. Ruimte

Grondgebied

Bebouwde oppervlakte: welzijns- en recreatiefunctie: Aandeel bebouwde oppervlakte naar welzijns- en recreatiefunctie: gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg, gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur, gebouwen voor eredienst, gebouwen voor recreatie en sport, in % (t.o.v. totaal kadasterrubrieken)

Bron: Kadaster, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ruimte](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gebouwen voor eredienst (in ha)	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur (in ha)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
gebouwen voor recreatie en sport (in ha)	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg (in ha)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Totale opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	21	22	21	22	22	22	22	22	21	22
Totale bebouwde opp. (in ha)	762	769	775	778	782	791	795	798	808	818
<i>Aandeel (in %)</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>2,7</i>	<i>2,7</i>	<i>2,7</i>	<i>2,7</i>	<i>2,6</i>

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gebouwen voor eredienst (in ha)	20	20	20	20	20	20	20	20	21	18
gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur (in ha)	82	82	82	82	82	84	86	86	86	86
gebouwen voor recreatie en sport (in ha)	248	251	249	249	245	246	251	255	249	245
gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg (in ha)	89	90	91	100	100	104	106	105	105	105
Totale opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	440	444	443	452	448	454	462	465	461	454
Totale bebouwde opp. (in ha)	7.318	7.383	7.452	7.511	7.570	7.642	7.699	7.747	7.790	7.841
<i>Aandeel (in %)</i>	<i>6,0</i>	<i>6,0</i>	<i>5,9</i>	<i>6,0</i>	<i>5,9</i>	<i>5,9</i>	<i>6,0</i>	<i>6,0</i>	<i>5,9</i>	<i>5,8</i>

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gebouwen voor eredienst (in ha)	902	893	883	874	869	857	845	822	805	787
gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur (in ha)	4.484	4.496	4.492	4.502	4.486	4.493	4.483	4.486	4.479	4.493
gebouwen voor recreatie en sport (in ha)	8.567	8.628	8.652	8.626	8.634	8.656	8.668	8.726	8.737	8.727
gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg (in ha)	2.602	2.640	2.665	2.729	2.755	2.826	2.902	2.941	2.987	2.976
Opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	16.555	16.656	16.693	16.732	16.743	16.831	16.898	16.976	17.007	16.983
Totale bebouwde opp. (in ha)	241.214	243.767	246.207	248.228	250.393	252.594	254.604	256.232	258.220	260.248
<i>Aandeel (in %)</i>	<i>6,9</i>	<i>6,8</i>	<i>6,8</i>	<i>6,7</i>	<i>6,7</i>	<i>6,7</i>	<i>6,6</i>	<i>6,6</i>	<i>6,6</i>	<i>6,5</i>

C. Wonen en woonomgeving

Tevredenheid over de woning

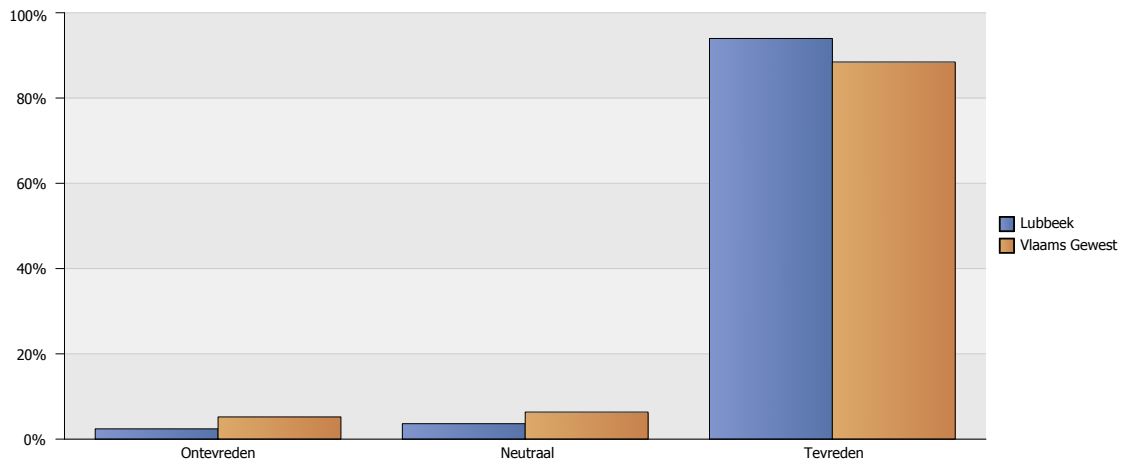
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de woning**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

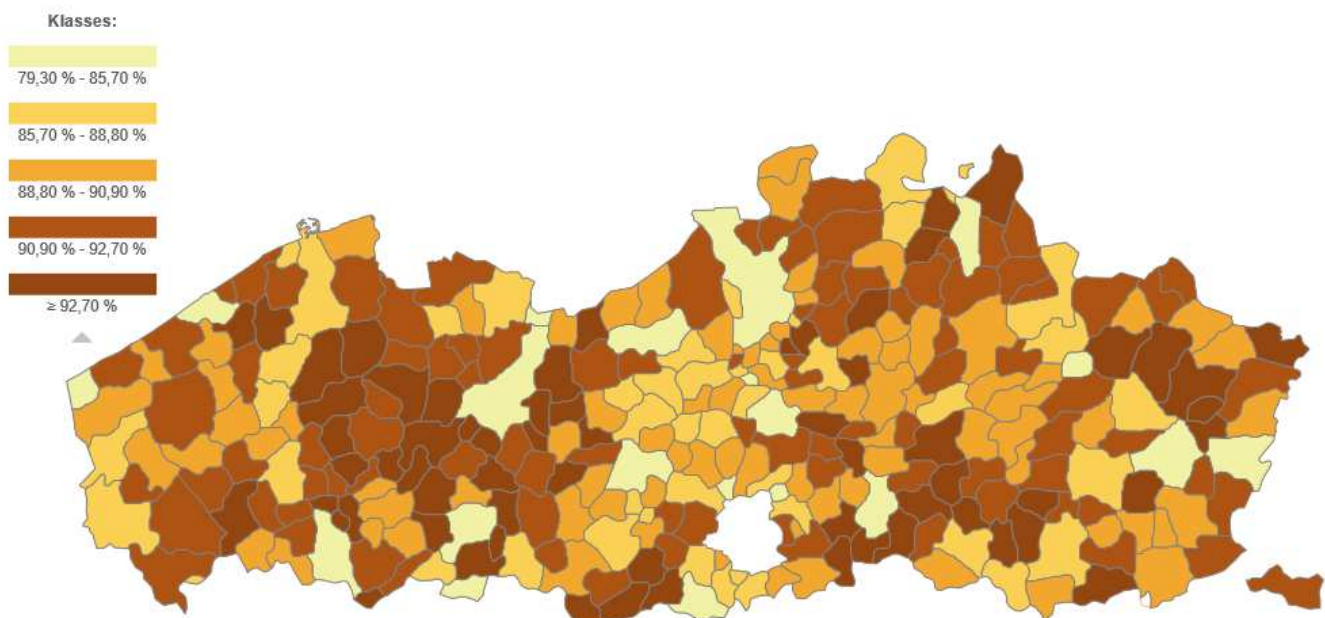
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	2%	4%	94%
Vlaams Gewest	5%	6%	88%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de woning

C. Wonen en woonomgeving

Zicht op groen vanuit de woning

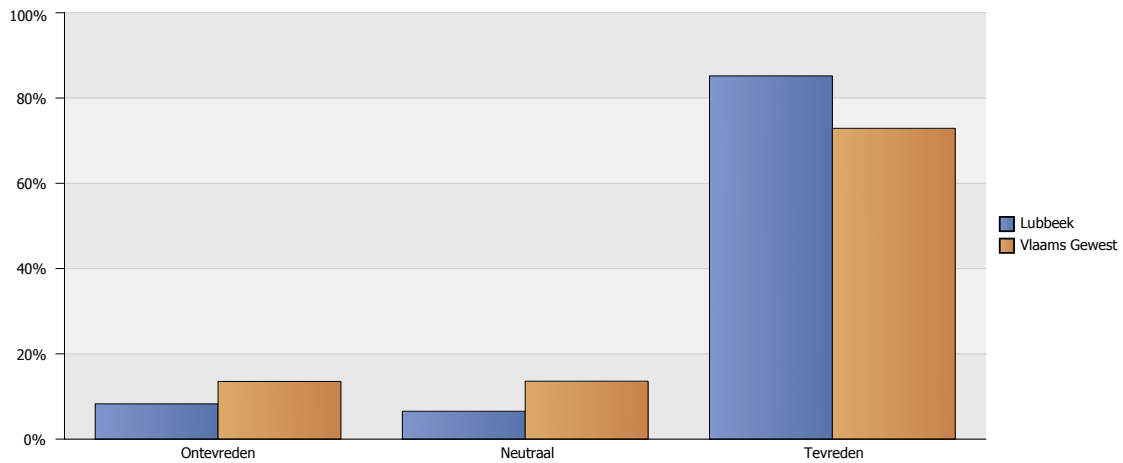
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **het zicht op groen vanuit de woning**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

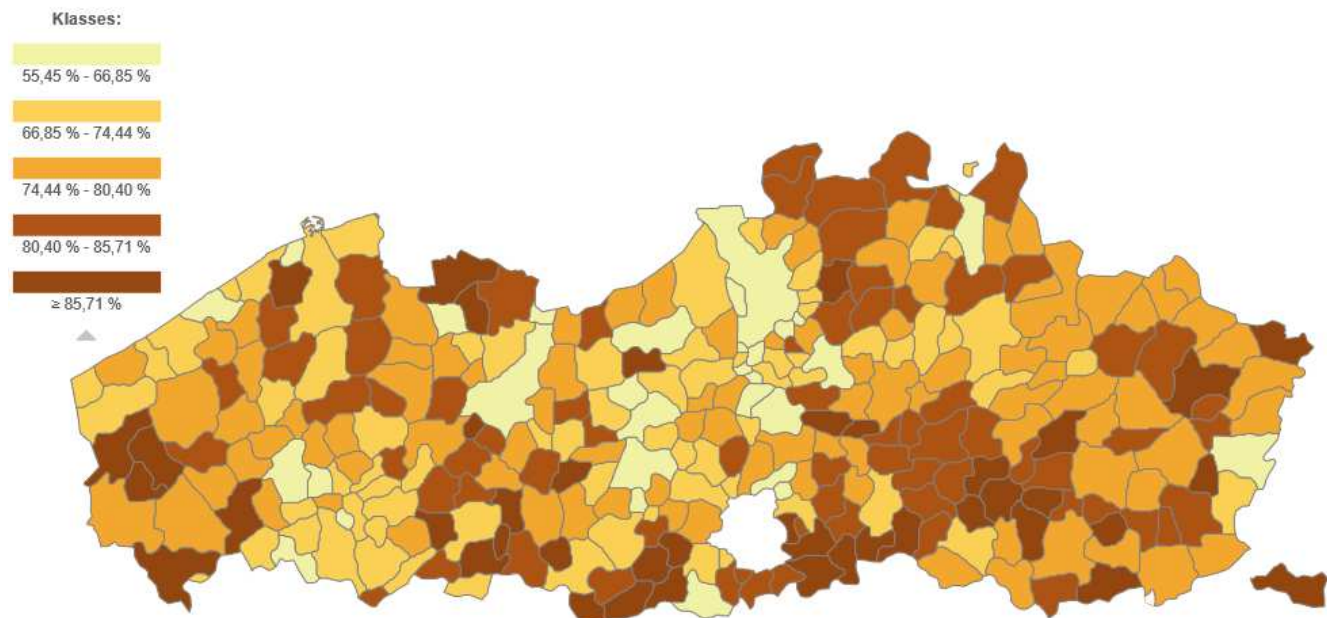
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	8%	7%	85%
Vlaams Gewest	14%	14%	73%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning

C. Wonen en woonomgeving

Tevredenheid over de buurt

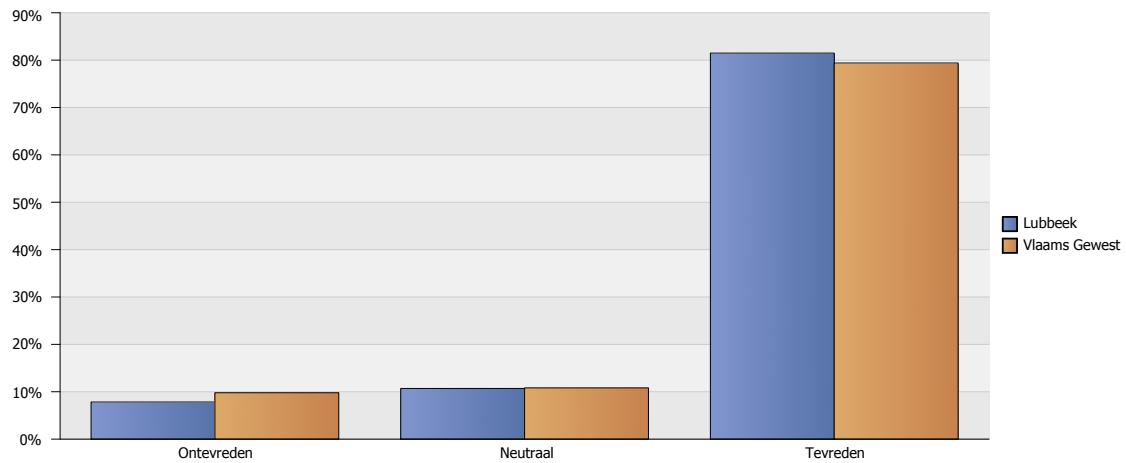
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de buurt**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

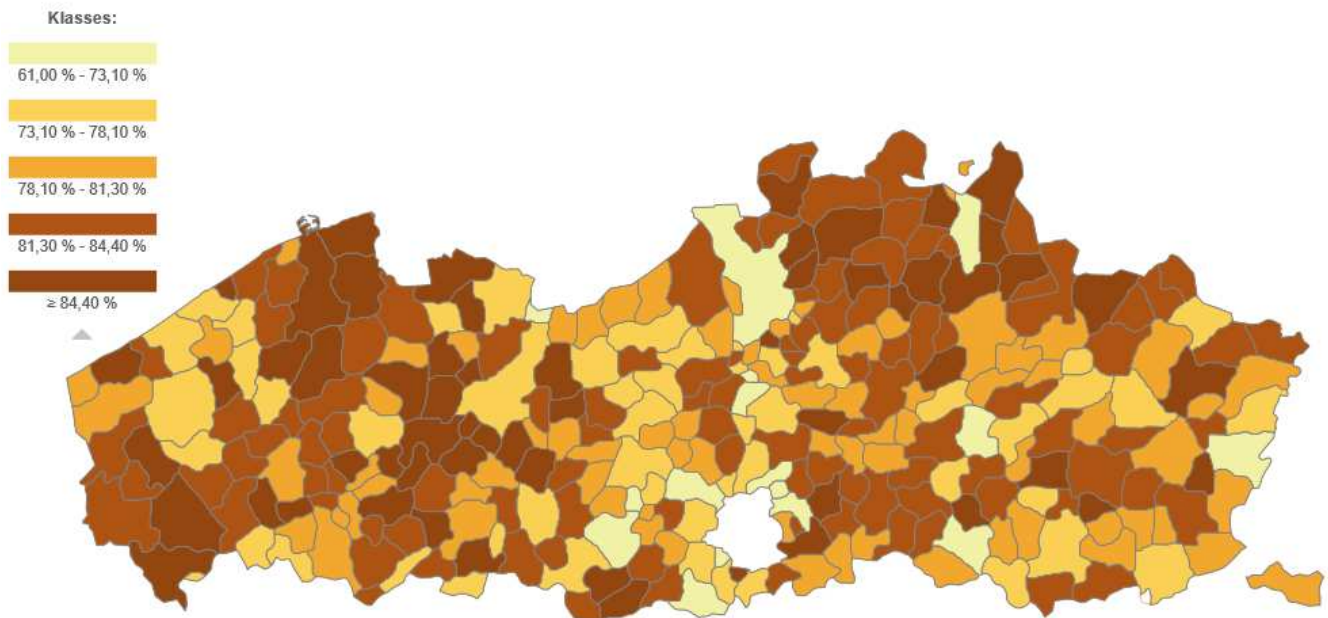
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	8%	11%	81%
Vlaams Gewest	10%	11%	79%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de buurt

C. Wonen en woonomgeving

Tevredenheid over de gemeente/stad

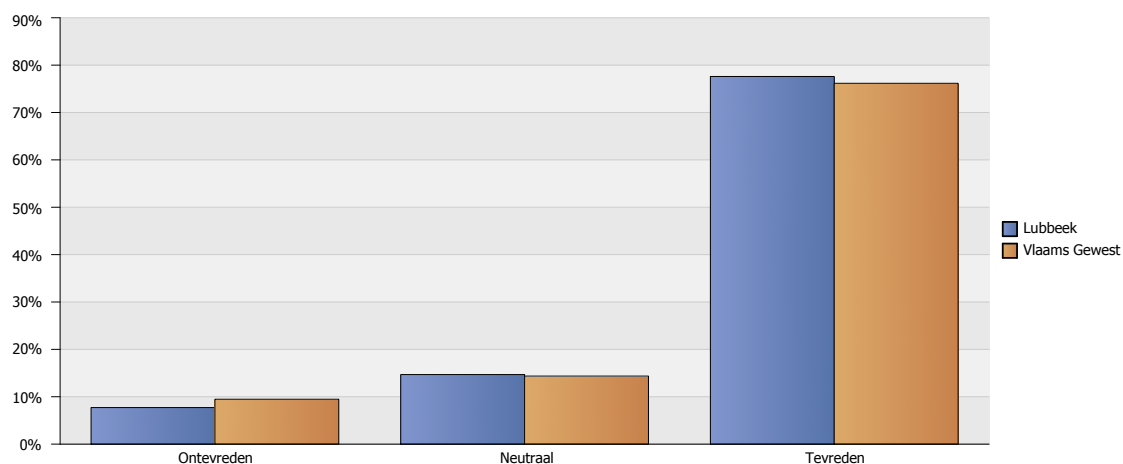
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de **gemeente/stad**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

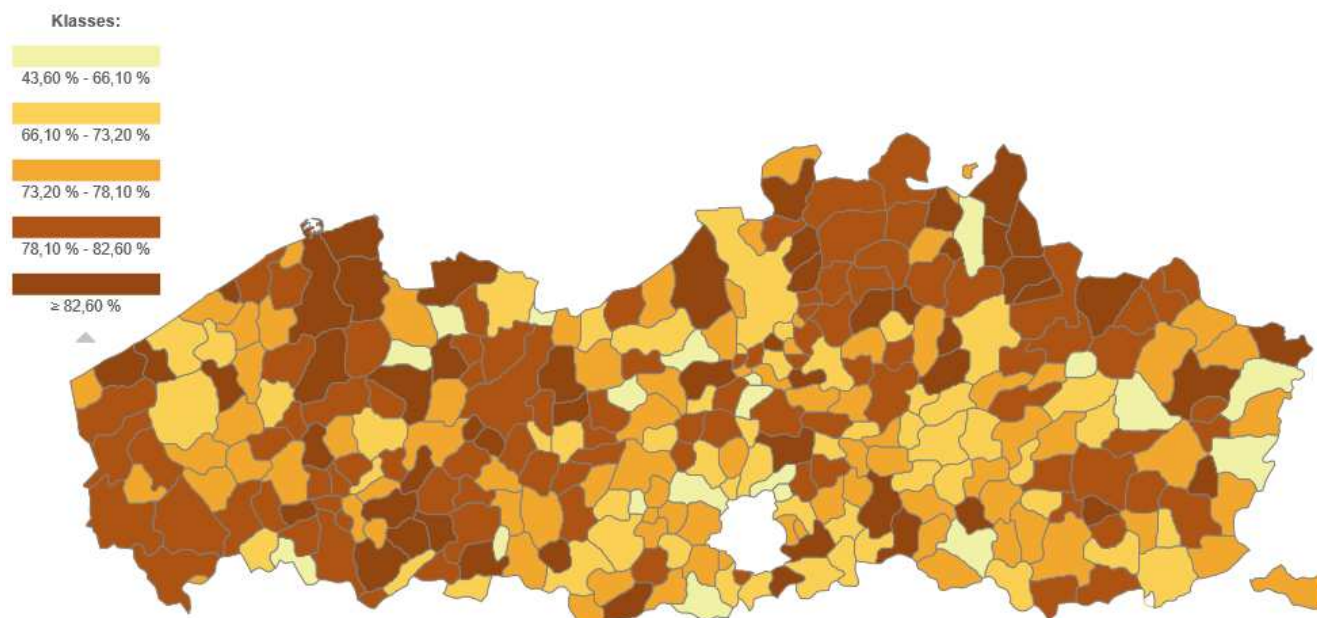
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	8%	15%	78%
Vlaams Gewest	9%	14%	76%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gemeente/stad

C. Wonen en woonomgeving

Fierheid over de gemeente/stad

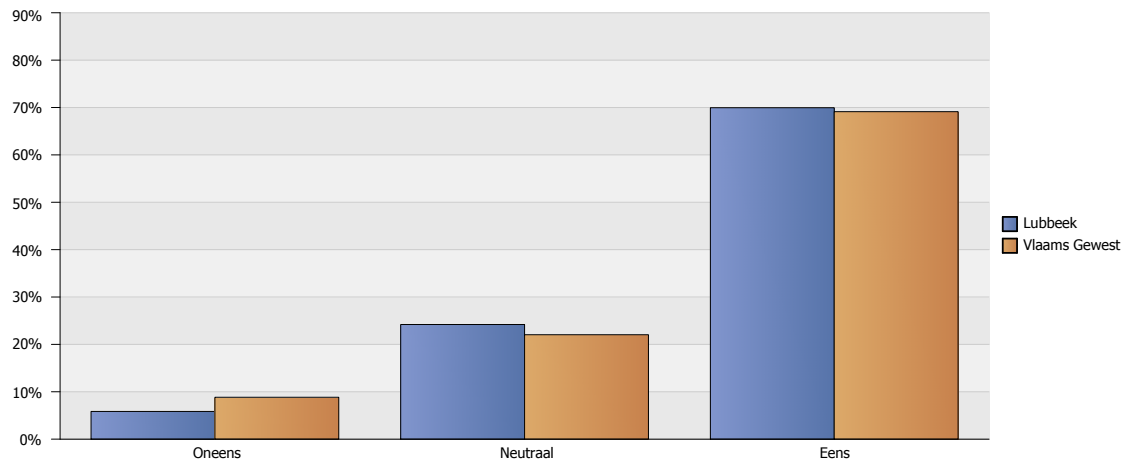
Aandeel (%) van de inwoners dat **fier is op de gemeente/stad**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

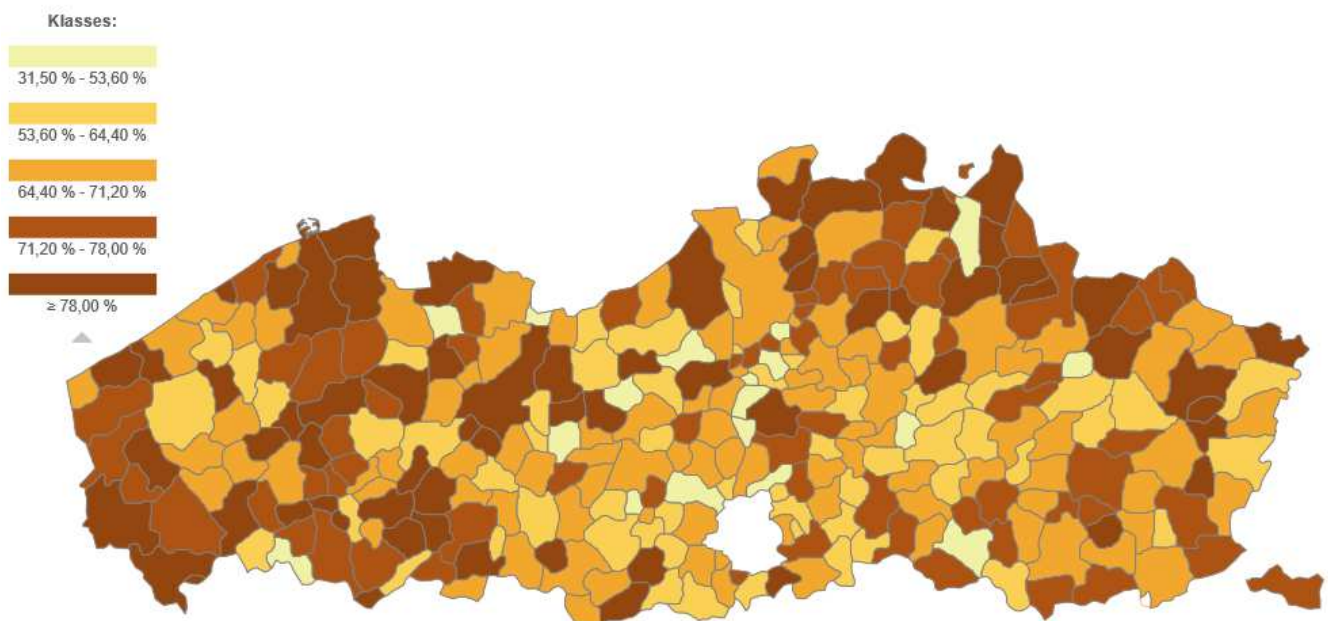
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	6%	24%	70%
Vlaams Gewest	9%	22%	69%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat fier is op de gemeente/stad

C. Wonen en woonomgeving

Tevredenheid over wonen in de gemeente/stad

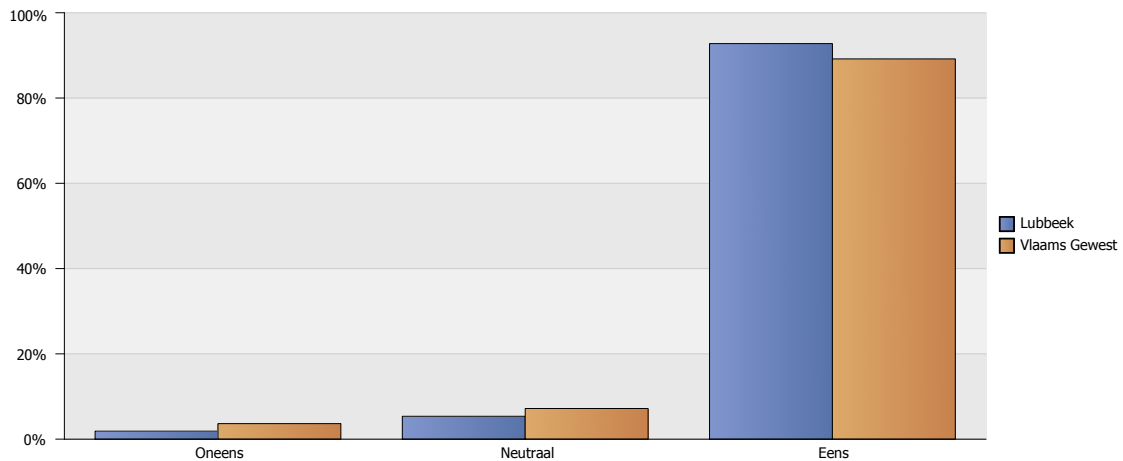
Aandeel (%) van de inwoners dat **graag woont in de gemeente/stad**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

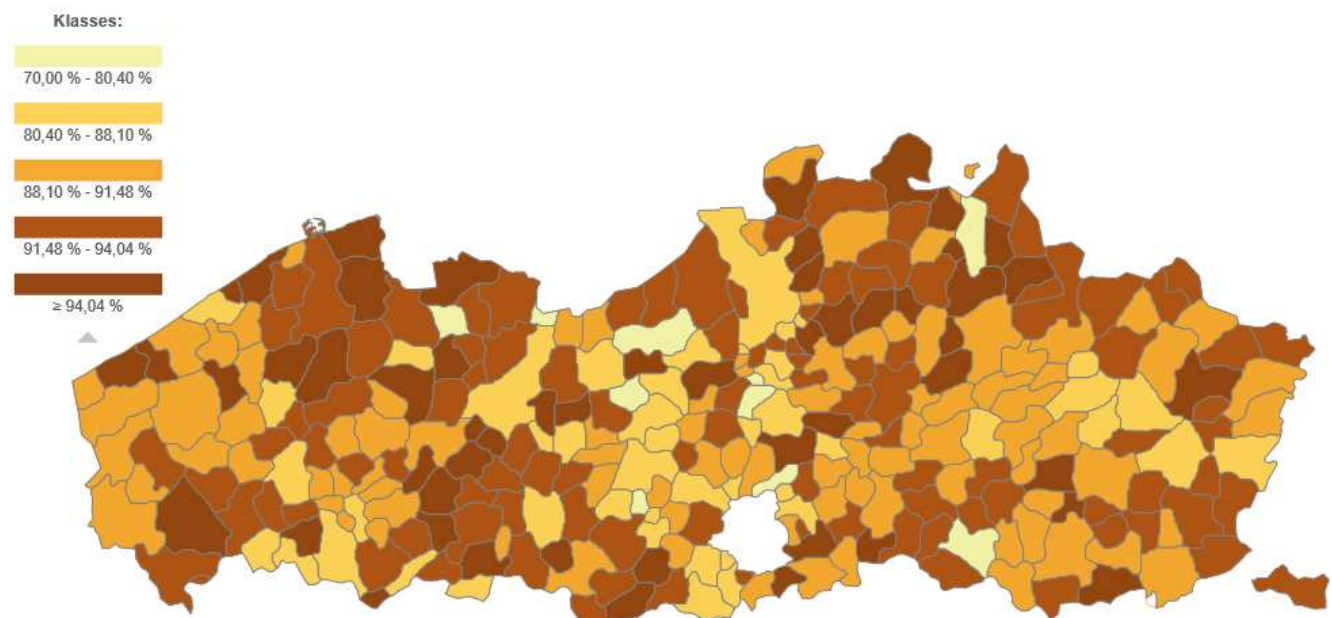
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	2%	5%	93%
Vlaams Gewest	4%	7%	89%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat graag woont in de gemeente/stad

C. Wonen en woonomgeving

Private buitenruimte aan de woning: tuin

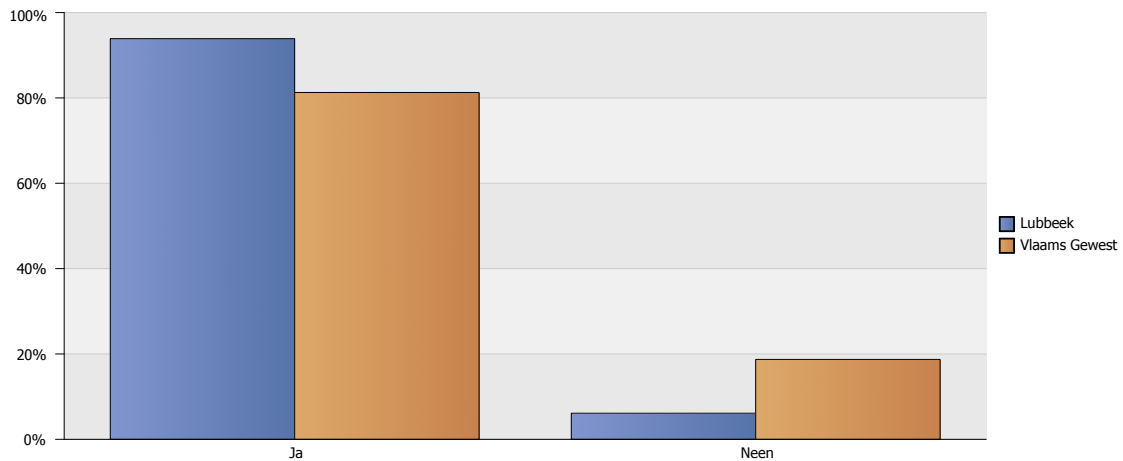
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: **tuin aan de woning**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

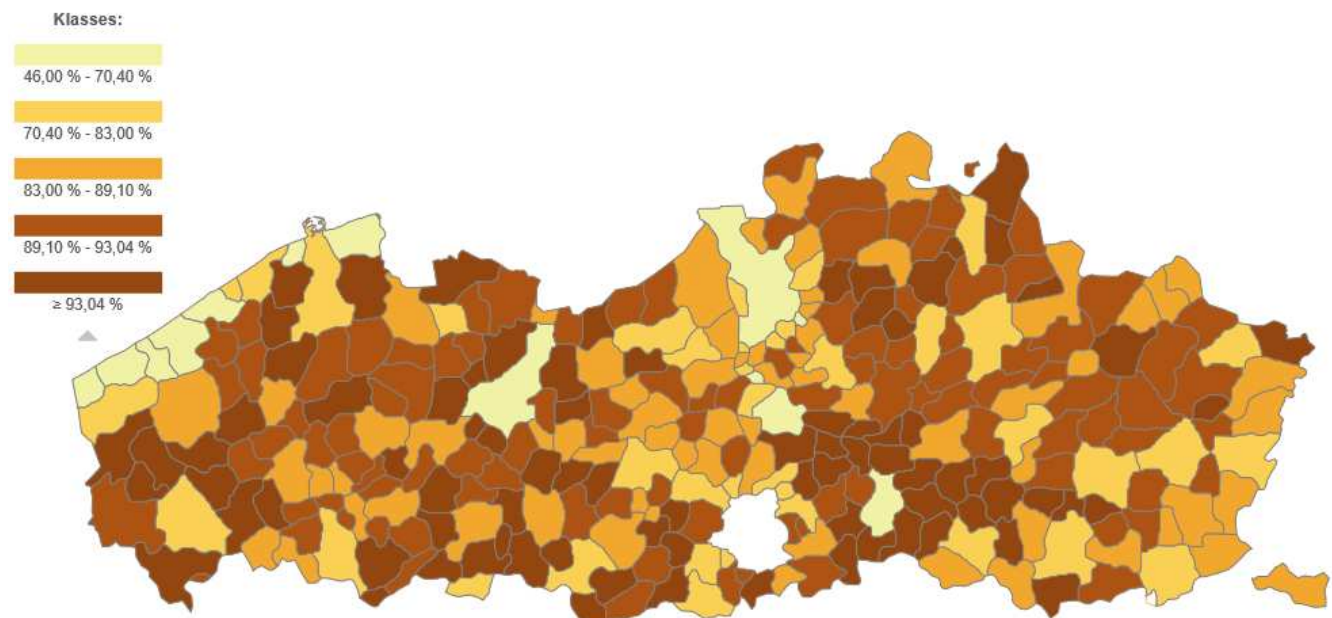
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja	Neen
Lubbeek	94%	6%
Vlaams Gewest	81%	19%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: tuin aan de woning

C. Wonen en woonomgeving

Private buitenruimte aan de woning: balkon / koer / terras / patio

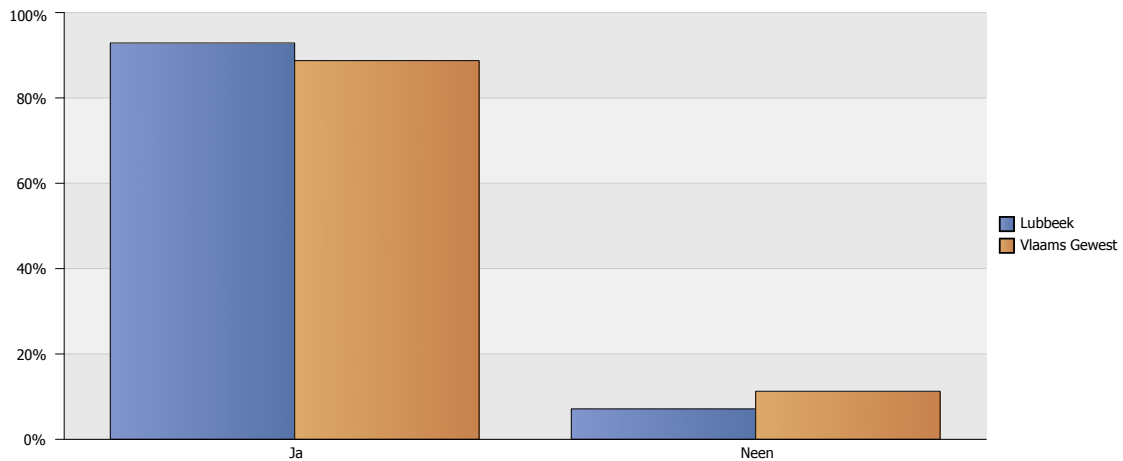
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: **balkon / koer / terras / patio**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

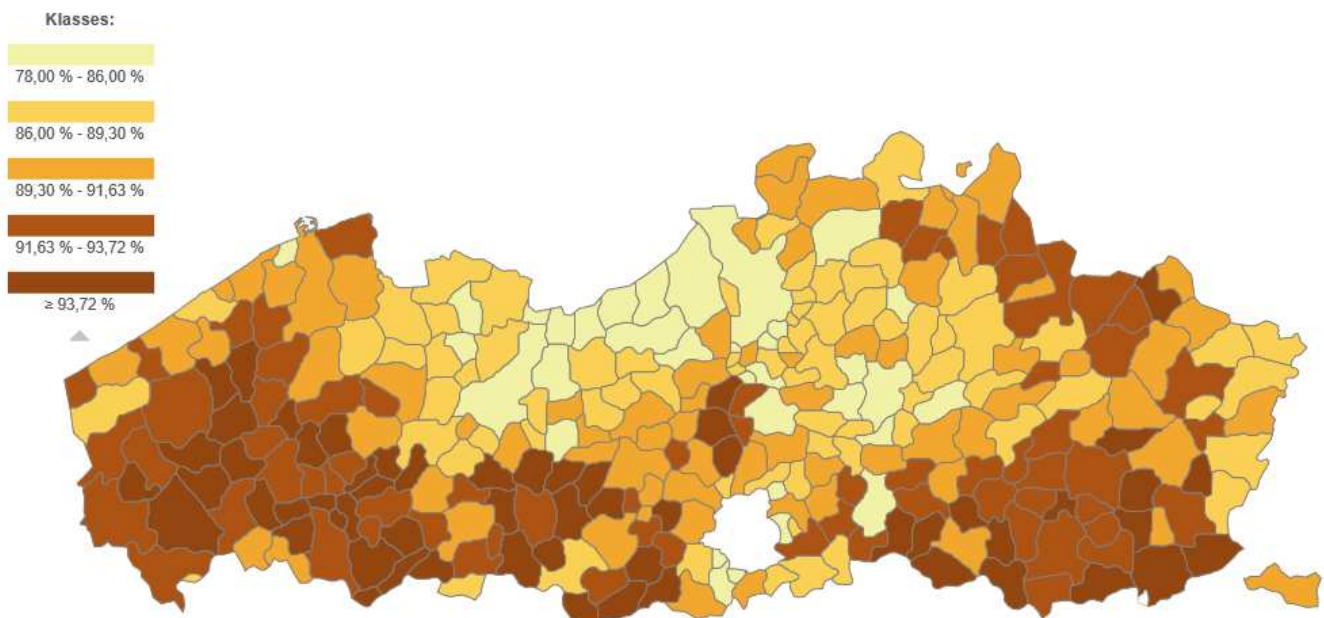
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja	Neen
Lubbeek	93%	7%
Vlaams Gewest	89%	11%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: balkon / koer / terras / patio aan de woning

C. Wonen en woonomgeving

Energiebesparende voorzieningen in de woning (duurzaamheid woning)

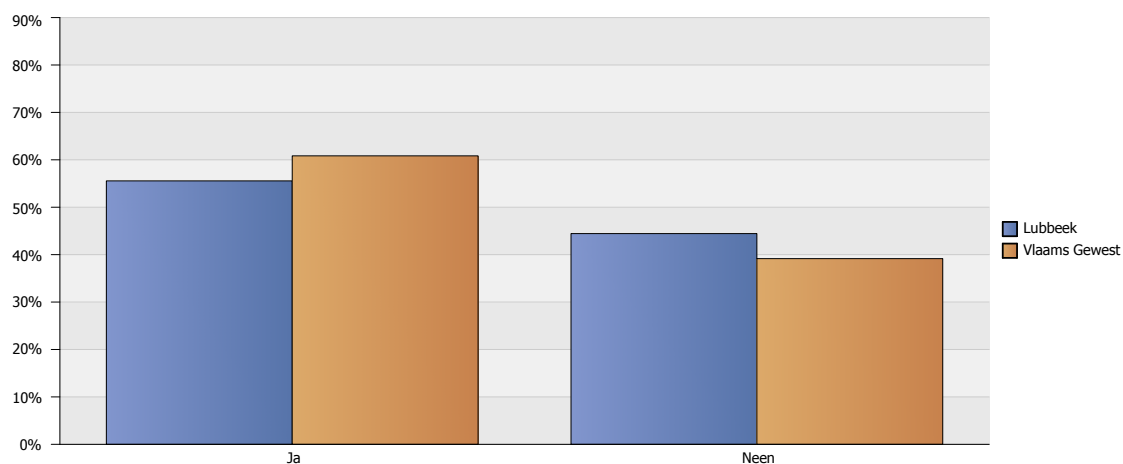
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning **met energiezuinige ketel**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

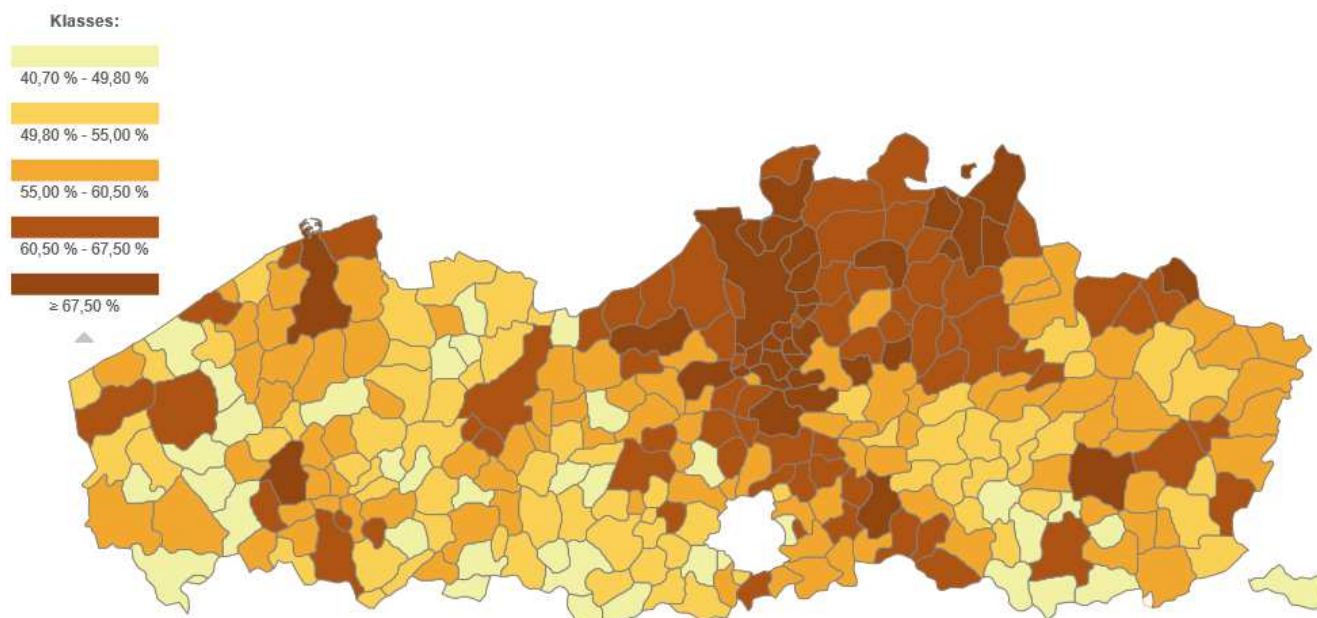
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja	Neen
Lubbeek	56%	44%
Vlaams Gewest	61%	39%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met energiezuinige ketel

C. Wonen en woonomgeving

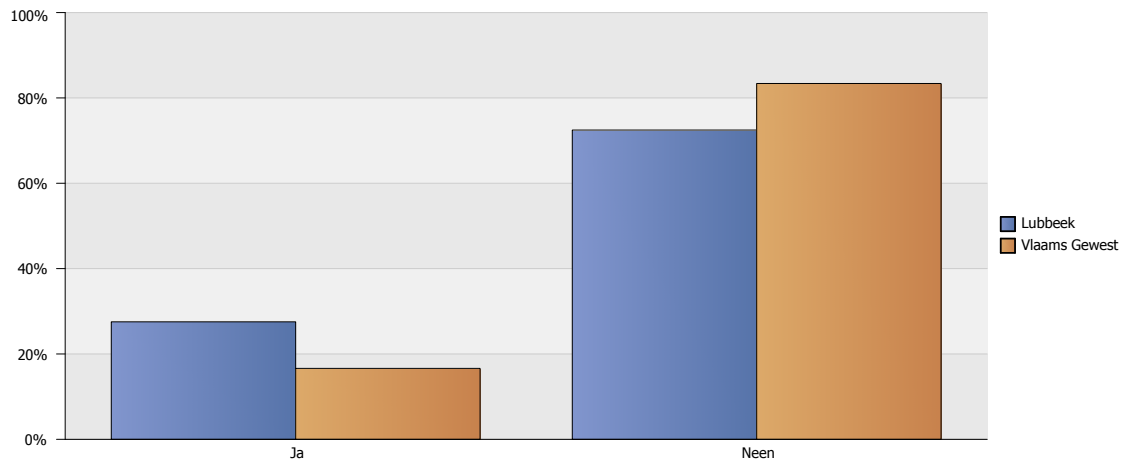
Energiebesparende voorzieningen in de woning (duurzaamheid woning) Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning **met zonnepanelen**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

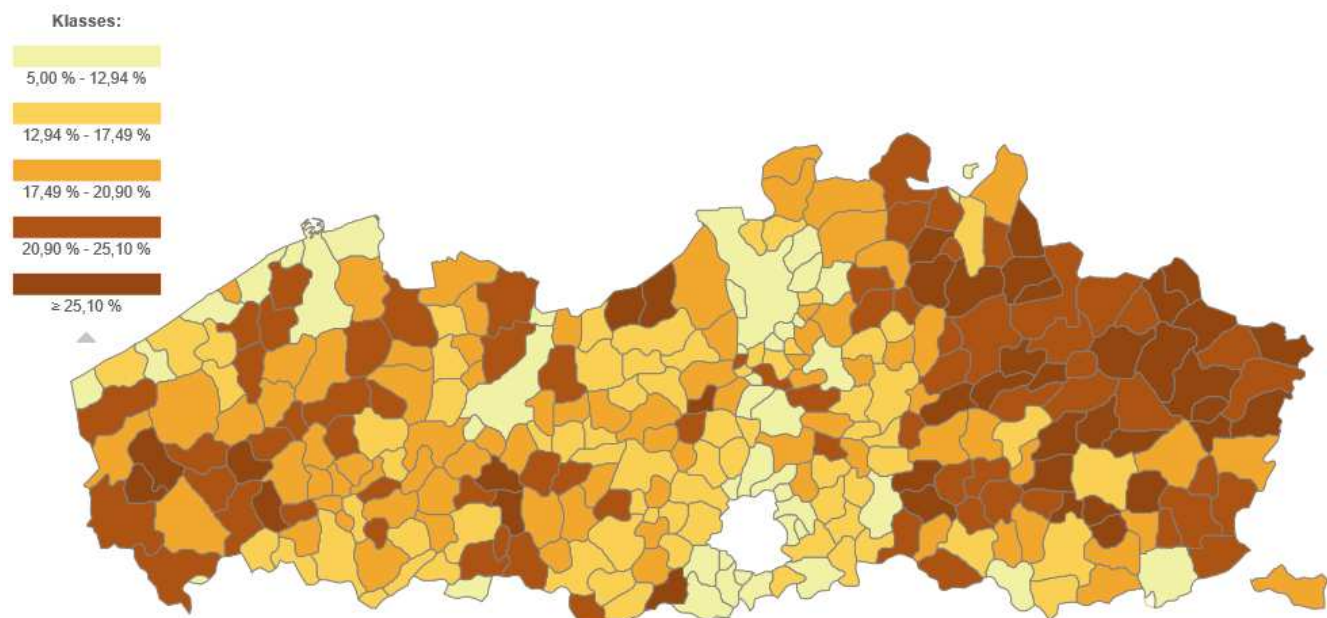
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja	Neen
Lubbeek	28%	72%
Vlaams Gewest	17%	83%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met zonnepanelen

C. Wonen en woonomgeving

Energiebesparende voorzieningen in de woning (duurzaamheid woning)

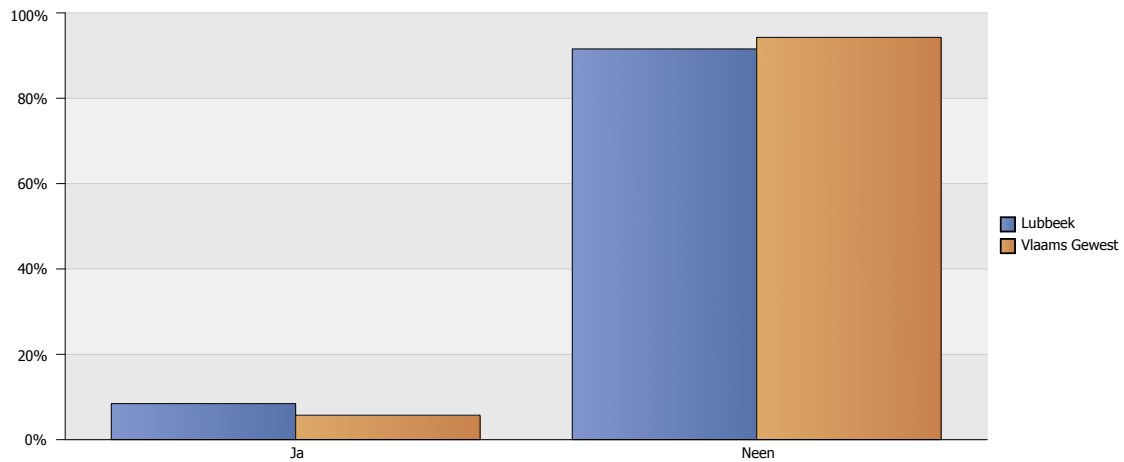
Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning **met zonneboiler**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

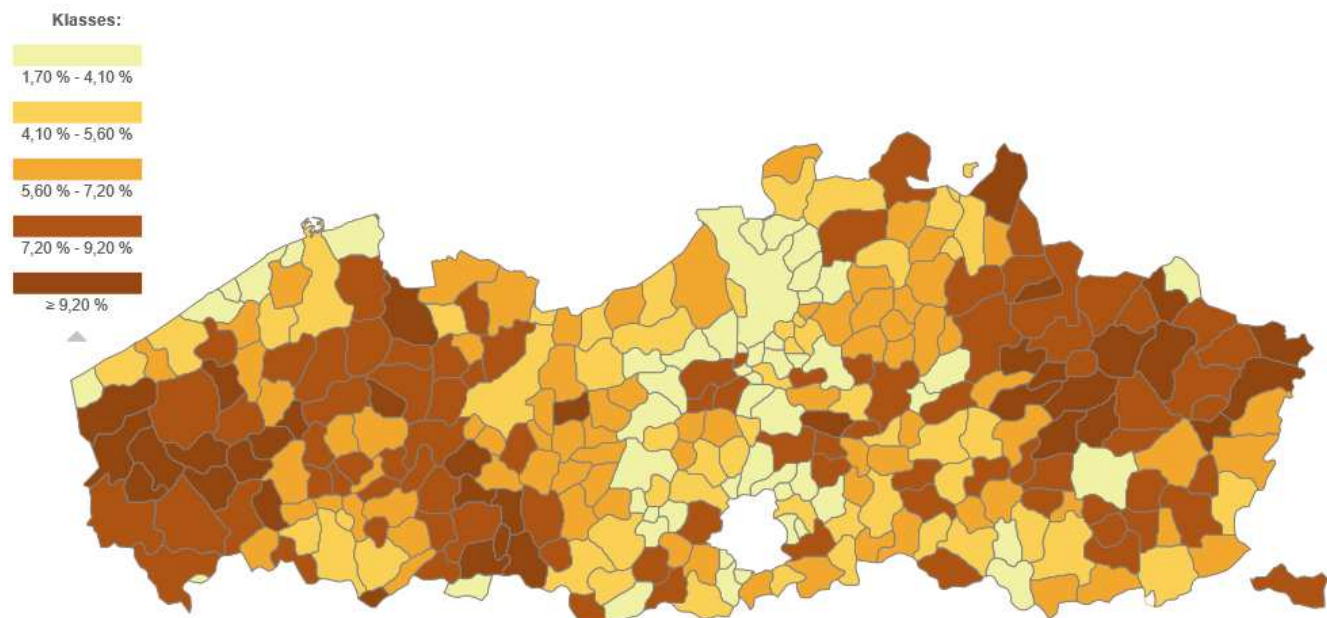
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja	Neen
Lubbeek	8%	92%
Vlaams Gewest	6%	94%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met zonneboiler

C. Wonen en woonomgeving

Netheid van straten en voetpaden in de buurt

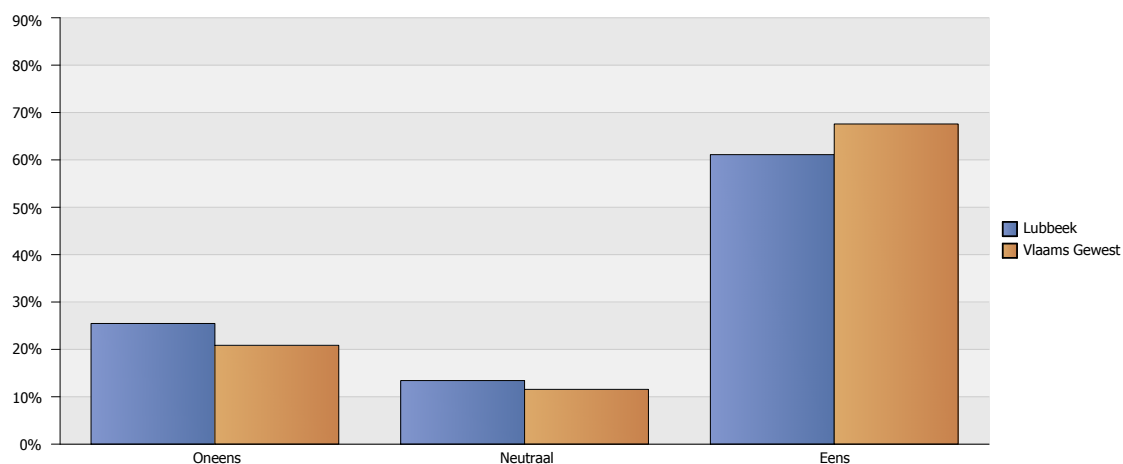
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de **straten en voetpaden in de buurt** over het algemeen **netjes** zijn

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

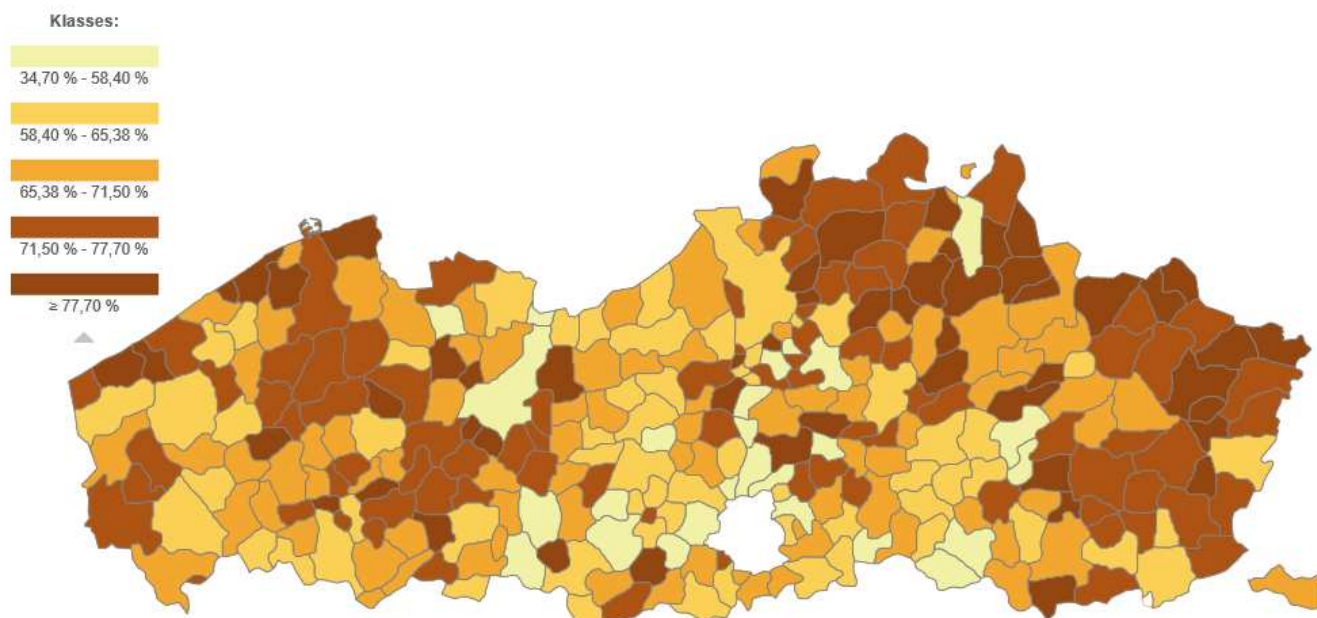
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	25%	13%	61%
Vlaams Gewest	21%	12%	68%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes zijn

C. Wonen en woonomgeving

Betaalbaarheid van het wonen: woonquote (algemeen)

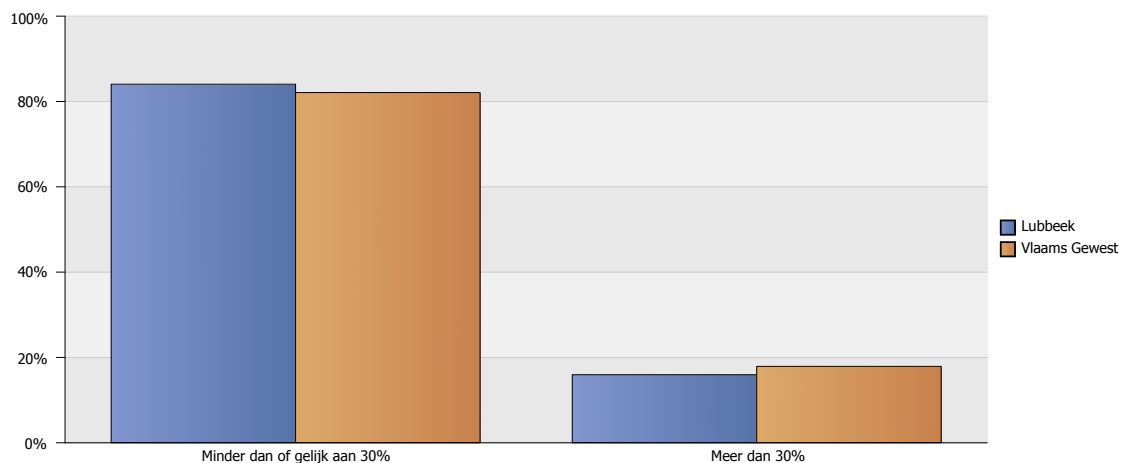
Aandeel (%) van de inwoners waarvan de totale uitgaven van het gezin voor wonen **minstens 30%** bedraagt van het gezinsinkomen

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

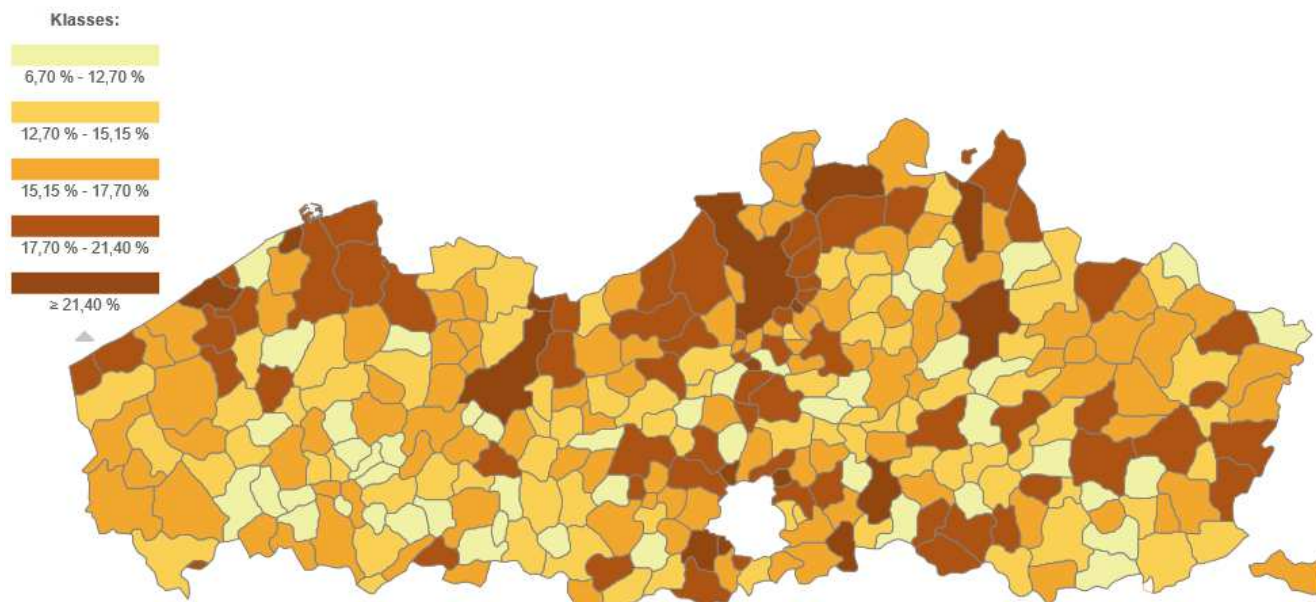
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Lubbeek	84%	16%
Vlaams Gewest	82%	18%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen

C. Wonen en woonomgeving

Betaalbaarheid van het wonen: woonquote voor eigenaars

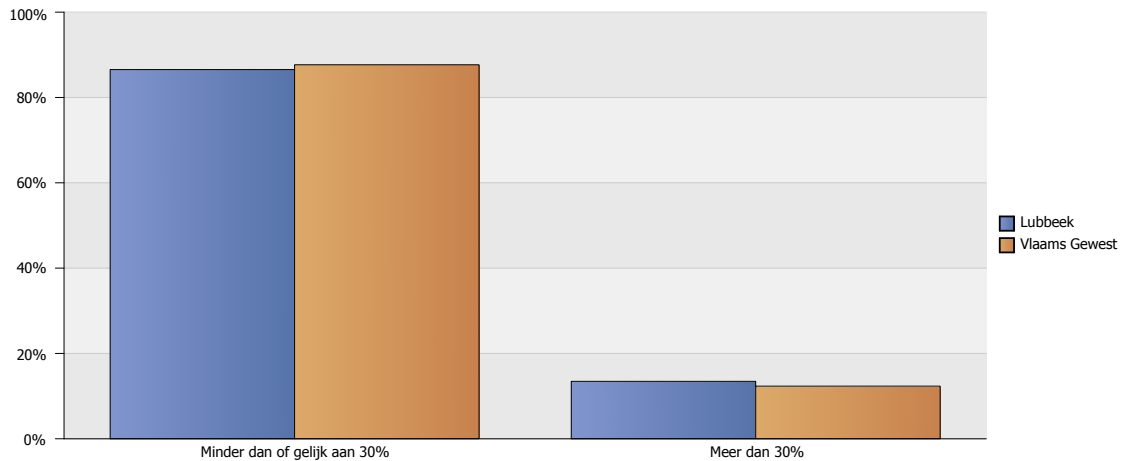
Aandeel (%) van de inwoners, **eigenaars** waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

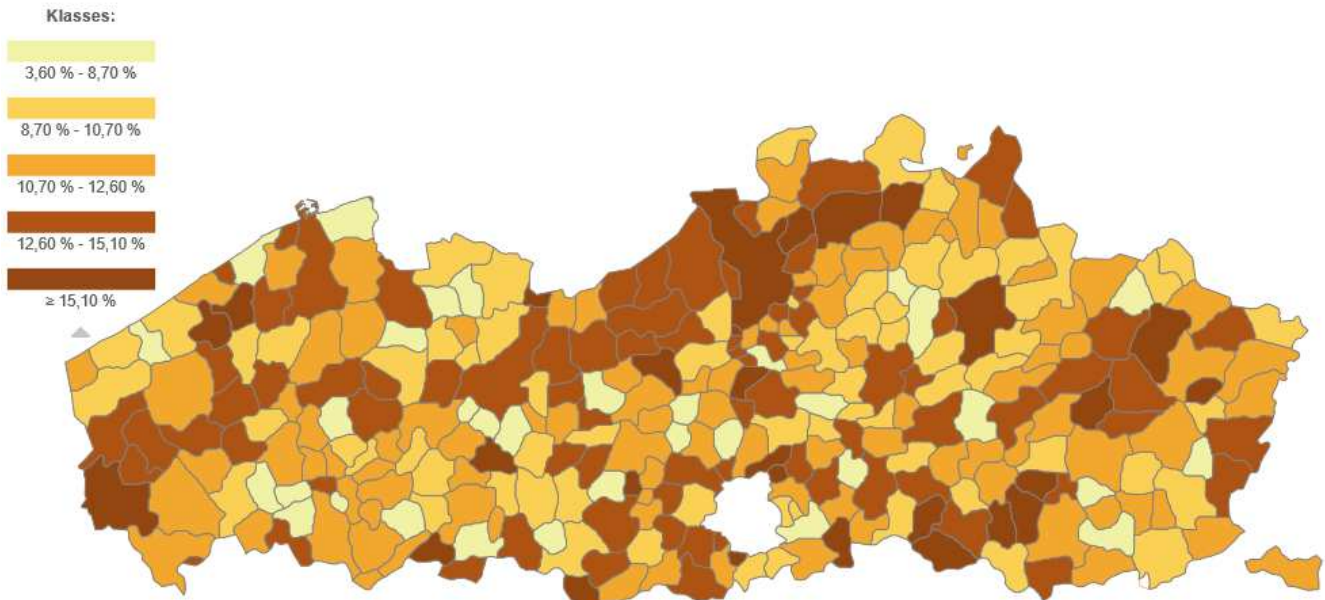
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Lubbeek	87%	13%
Vlaams Gewest	88%	12%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners, eigenaars waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen

C. Wonen en woonomgeving

Betaalbaarheid van het wonen: woonquote voor huurders

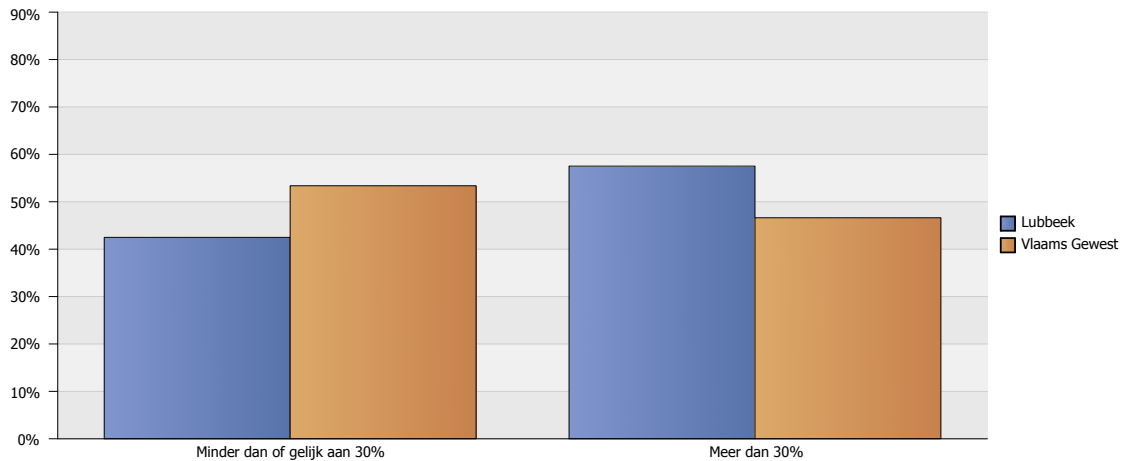
Aandeel (%) van de inwoners, **huurders** waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

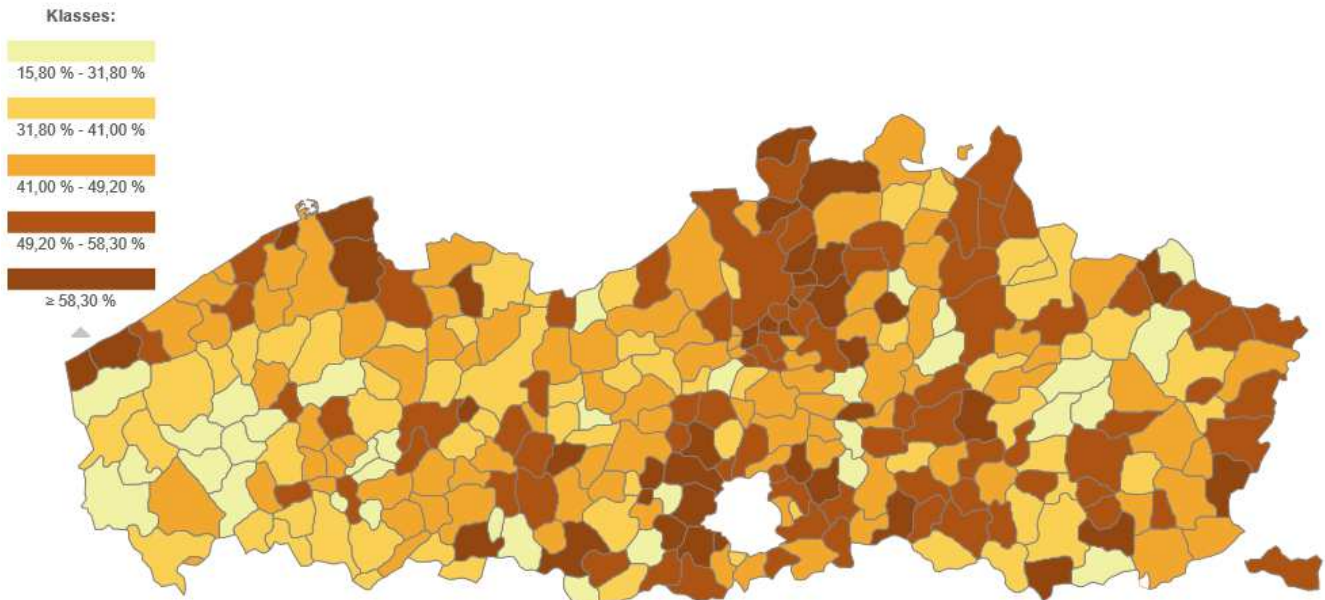
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Lubbeek	42%	58%
Vlaams Gewest	53%	47%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners, huurders waarvan de totale uitgave van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen

C. Wonen en woonomgeving

Verhuisintentie

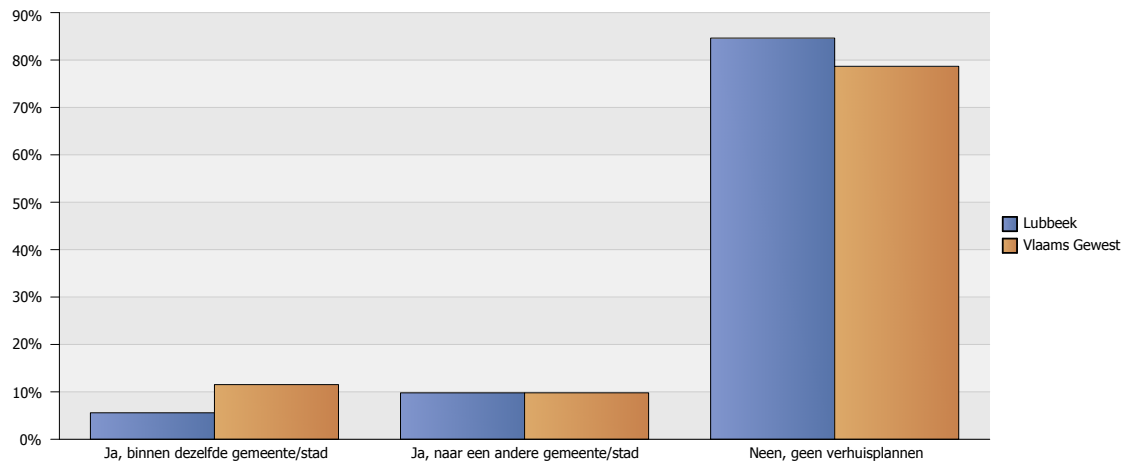
Aandeel (%) van de inwoners dat de intentie heeft om in de komende 5 jaar te **verhuizen**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

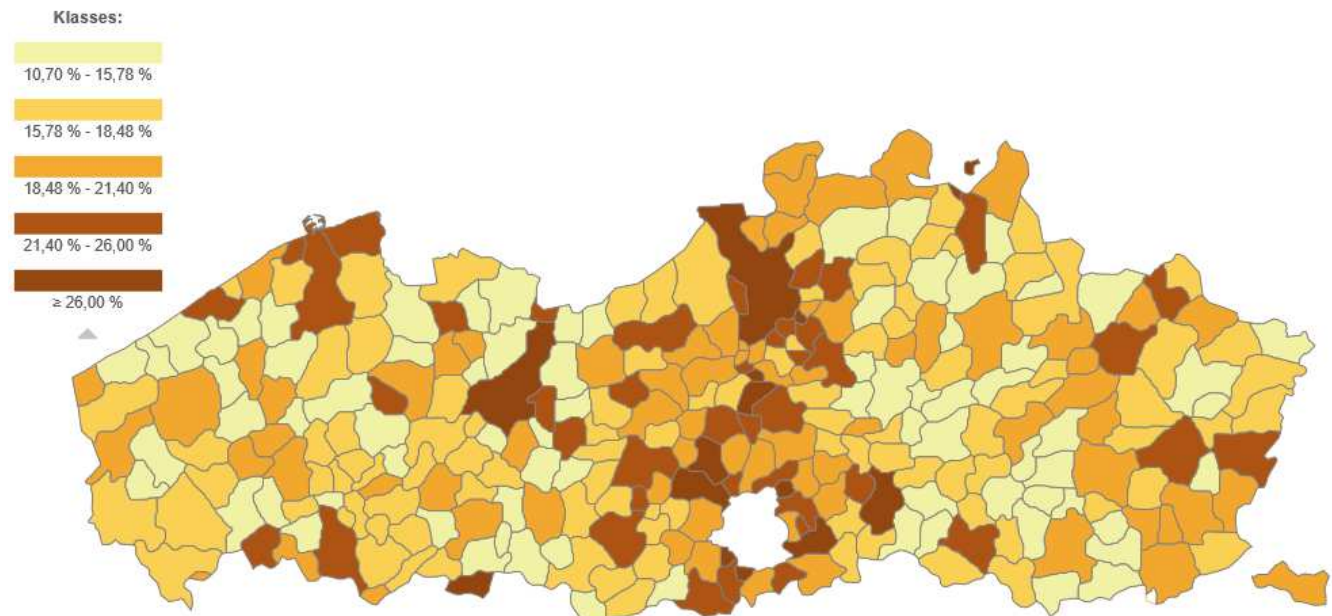
Metadata: [wonen en woonomgevingwonen](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja, binnen dezelfde gemeente/stad	Ja, naar een andere gemeente/stad	Neen, geen verhuisplannen
Lubbeek	6%	10%	85%
Vlaams Gewest	12%	10%	79%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de intentie heeft om in de komende 5 jaar te verhuizen

C. Wonen en woonomgeving

Wonen

Woningen aangeboden via sociale verhuurkantoren

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

	Lubbeek									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal	4	8	10	13	12	15	16	20	24	22
Groei (2007=100)	100,0	200,0	250,0	325,0	300,0	375,0	400,0	500,0	600,0	550,0

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal	43	65	72	78	78	94	103	118	154	160
Groei (2007=100)	100,0	151,2	167,4	181,4	181,4	218,6	239,5	274,4	358,1	372,1

	Vlaams Gewest									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal	3.868	4.364	4.913	5.296	5.751	6.401	7.025	7.785	8.350	9.143
Groei (2007=100)	100,0	112,8	127,0	136,9	148,7	165,5	181,6	201,3	215,9	236,4

C. Wonen en woonomgeving

Wonen

Sociale huur: woonhuizen, appartementen en duplexen

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

	Lubbeek								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal sociale woningen	9	9	9	9	9	9	9	9	9
<i>Aantal sociale woningen t.o.v. aantal private huishoudens, per 100 huishoudens</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal sociale woningen	357	368	373	366	389	392	430	442	458
<i>Aantal sociale woningen t.o.v. aantal private huishoudens, per 100 huishoudens</i>	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8

	Vlaams Gewest								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal sociale woningen	140.802	142.180	142.734	144.184	146.874	147.549	148.704	150.470	153.312
<i>Aantal sociale woningen t.o.v. aantal private huishoudens, per 100 huishoudens</i>	5,5	5,5	5,4	5,4	5,5	5,5	5,5	5,5	5,6

C. Wonen en woonomgeving

Wonen

Evolutie gemiddelde verkoopprijzen bouwgrond (per m² in €)

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

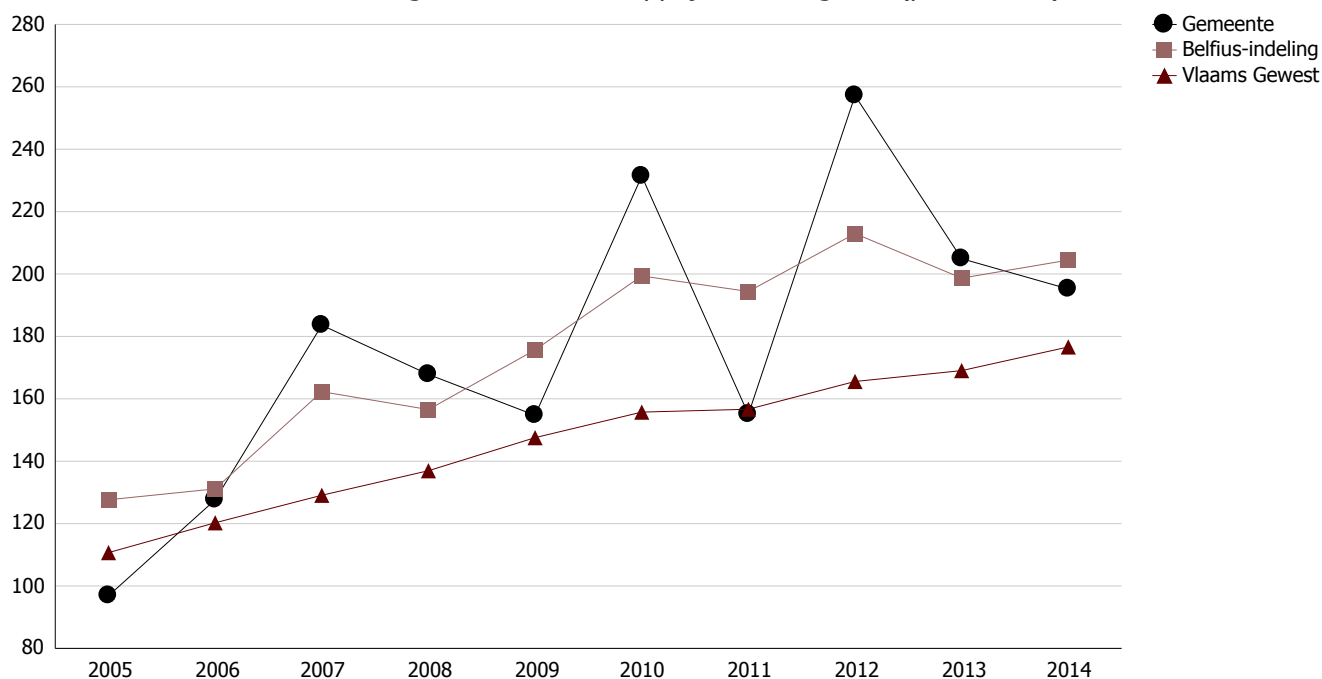
Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

	Lubbeek									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddelde verkoopprijs bouwgrond per m ²	96,9	127,6	183,6	167,8	154,7	231,4	155,0	257,2	204,9	195,2
Groei (2005=100)	100,0	131,7	189,5	173,2	159,7	238,8	160,0	265,4	211,5	201,5

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddelde verkoopprijs bouwgrond per m ²	127,6	131,1	162,3	156,6	175,7	199,4	194,4	213,0	198,7	204,5
Groei (2005=100)	100,0	102,7	127,1	122,7	137,6	156,2	152,3	166,8	155,7	160,2

	Vlaams Gewest									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddelde verkoopprijs bouwgrond per m ²	110,7	120,3	129,1	137,0	147,6	155,7	156,7	165,6	169,0	176,6
Groei (2005=100)	100,0	108,6	116,6	123,7	133,3	140,7	141,5	149,6	152,7	159,6

Evolutie gemiddelde verkoopprijzen bouwgrond (per m² in €)

C. Wonen en woonomgeving

Wonen

Evolutie verkoopprijs van woongelegenheden (in €)

Bron: STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [wonen en woonomgeving](#)

		Lubbeek											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
appartementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs		170.981	181.691	232.139	217.591	234.221	264.678	271.110	262.569	251.611	345.582	216.363
	Groei (2005=100)												
gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	166.294	205.359	201.179	236.510	222.623	258.212	249.577	252.977	239.432	247.795	265.762	277.817
	Groei (2005=100)	100,0	123,5	121,0	142,2	133,9	155,3	150,1	152,1	144,0	149,0	159,8	167,1
villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	304.061	297.632	307.364	340.655	382.038	356.011	352.698	424.552	374.930	402.967	372.815	407.537
	Groei (2005=100)	100,0	97,9	101,1	112,0	125,6	117,1	116,0	139,6	123,3	132,5	122,6	134,0

		BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
appartementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	199.572	228.963	238.195	248.232	242.268	256.100	303.163	285.444	285.250	270.180	287.775	298.216
	Groei (2005=100)	100,0	114,7	119,4	124,4	121,4	128,3	151,9	143,0	142,9	135,4	144,2	149,4
gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	175.875	200.094	215.118	224.131	227.938	243.966	257.877	257.615	251.134	265.449	268.389	288.262
	Groei (2005=100)	100,0	113,8	122,3	127,4	129,6	138,7	146,6	146,5	142,8	150,9	152,6	163,9
villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	370.543	405.745	422.315	447.104	414.980	467.405	456.644	456.673	455.237	438.070	479.218	465.495
	Groei (2005=100)	100,0	109,5	114,0	120,7	112,0	126,1	123,2	123,2	122,9	118,2	129,3	125,6

		Vlaams Gewest											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
appertementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	144.060	160.786	172.070	178.319	182.976	195.574	201.018	206.991	211.182	214.503	230.983	227.855
	Groei (2005=100)	100,0	111,6	119,4	123,8	127,0	135,8	139,5	143,7	146,6	148,9	160,3	158,2
gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	139.648	157.347	172.141	181.925	183.992	192.450	201.020	207.823	212.065	214.138	222.121	228.480
	Groei (2005=100)	100,0	112,7	123,3	130,3	131,8	137,8	143,9	148,8	151,9	153,3	159,1	163,6
villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	281.646	303.318	328.557	336.899	321.849	342.486	352.879	354.095	352.506	353.794	375.112	374.705
	Groei (2005=100)	100,0	107,7	116,7	119,6	114,3	121,6	125,3	125,7	125,2	125,6	133,2	133,0

D. Mobiliteit

Vervoersmiddelenbezit: auto, motor of bromfietsbezit

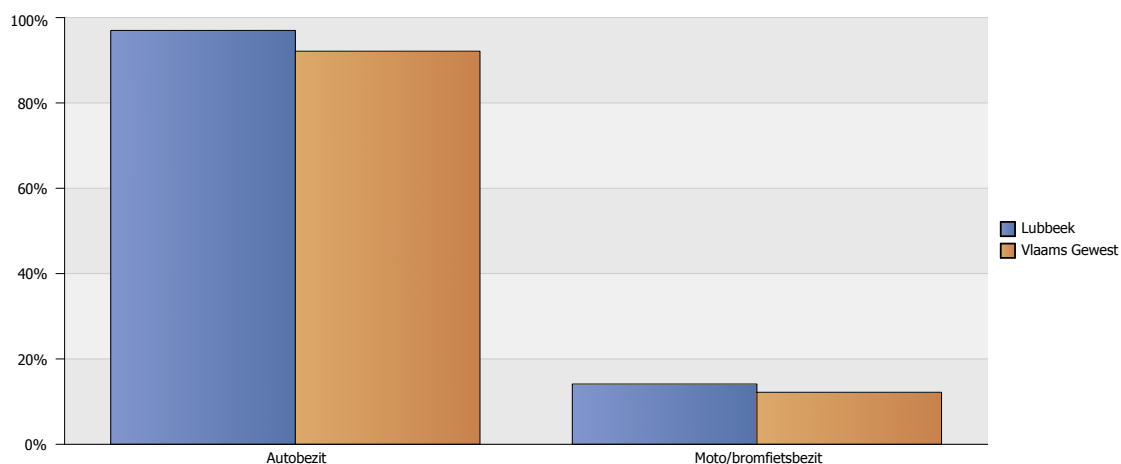
Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over **minstens één wagen, motor of bromfiets**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

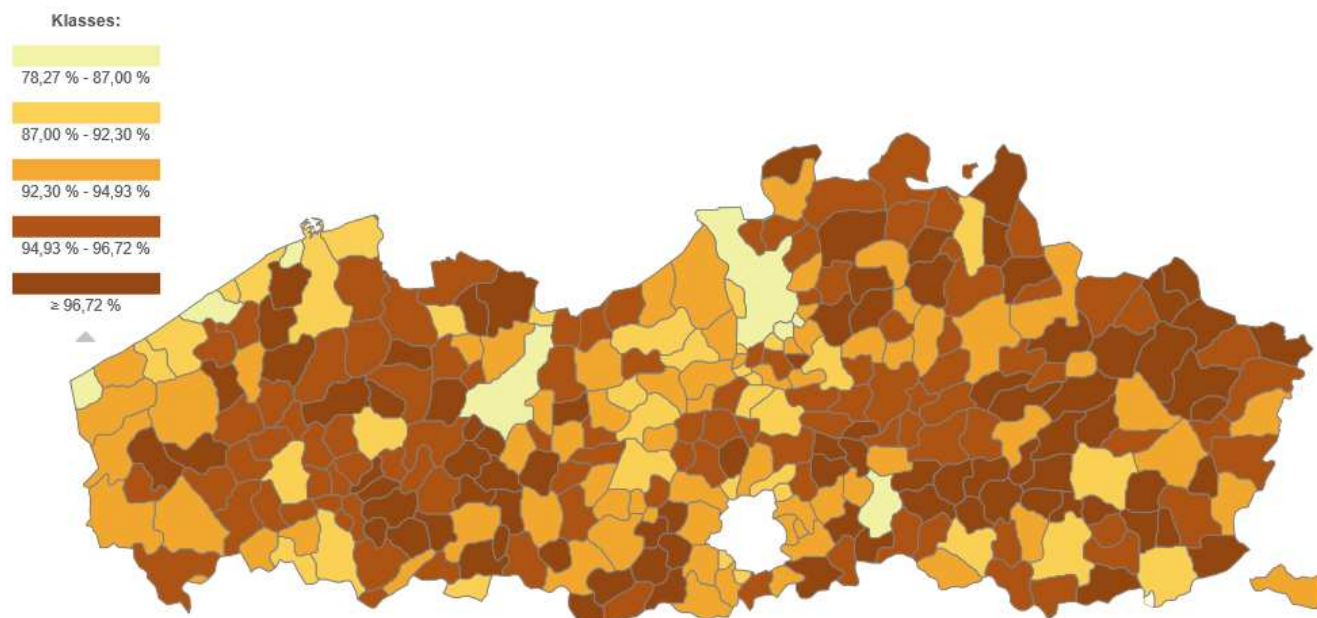
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Autobezit	Moto/bromfietsbezit
Lubbeek	97%	14%
Vlaams Gewest	92%	12%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één wagen, motor of bromfiets

D. Mobiliteit

Vervoersmiddelenbezit: fiets of elektrische fiets

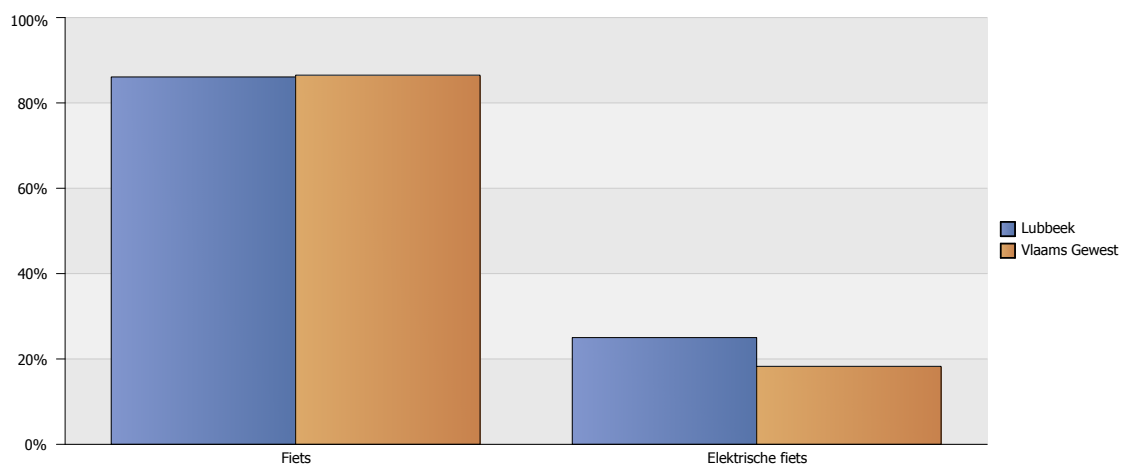
Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over **minstens één fiets of elektrische fiets**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

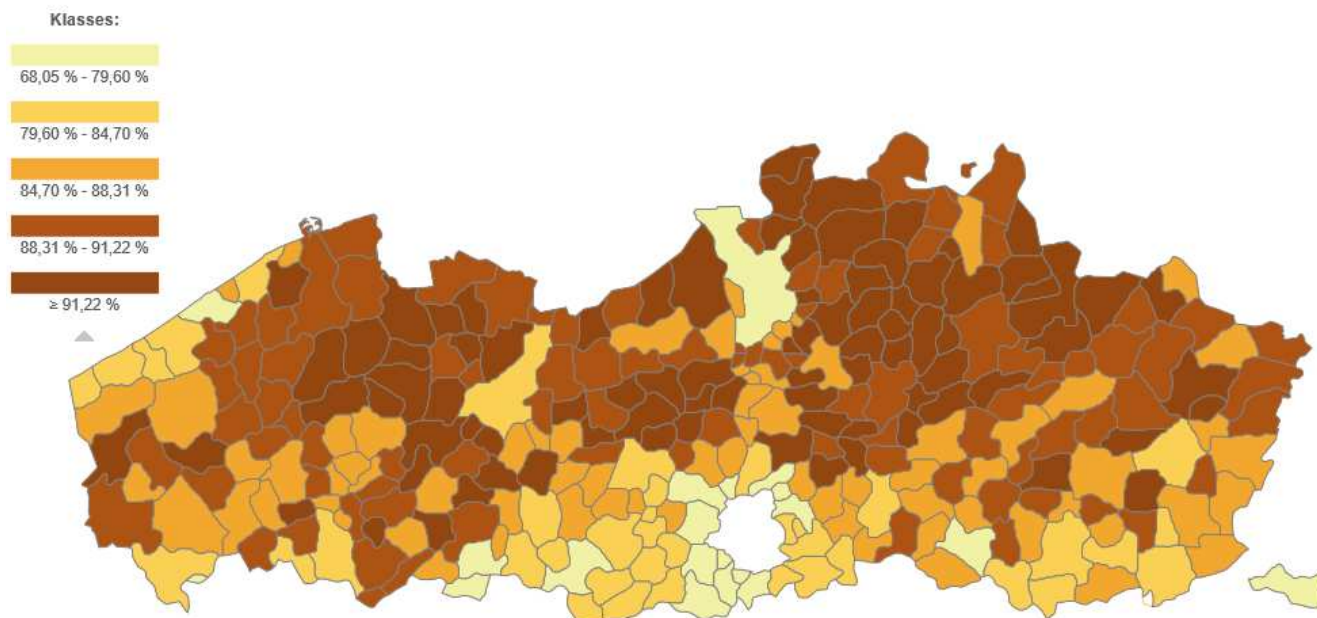
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Fiets	Elektrische fiets
Lubbeek	86%	25%
Vlaams Gewest	87%	18%

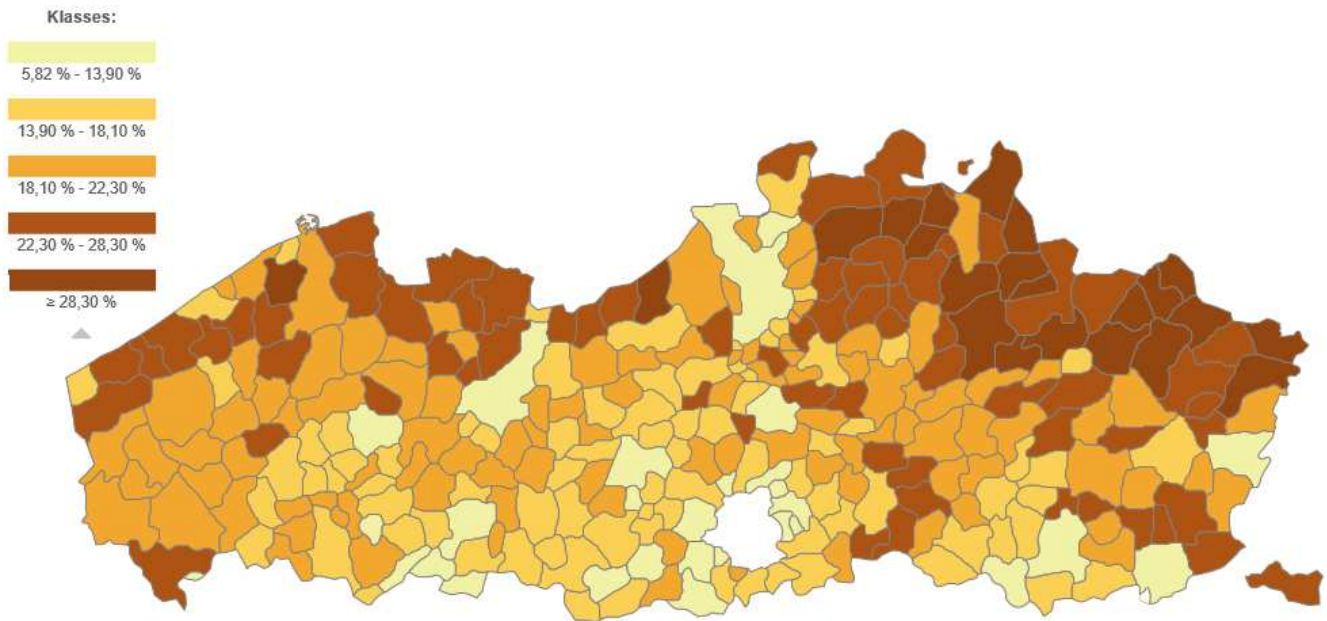

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één fiets

D. Mobiliteit

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één elektrische fiets

D. Mobiliteit

Voldoende openbaar vervoer in de buurt

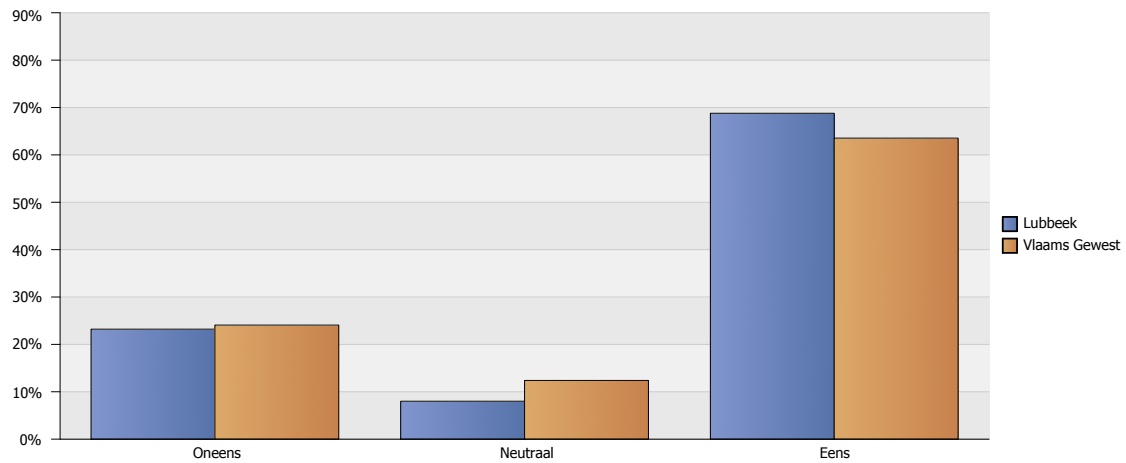
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende openbaar vervoer is in de buurt**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

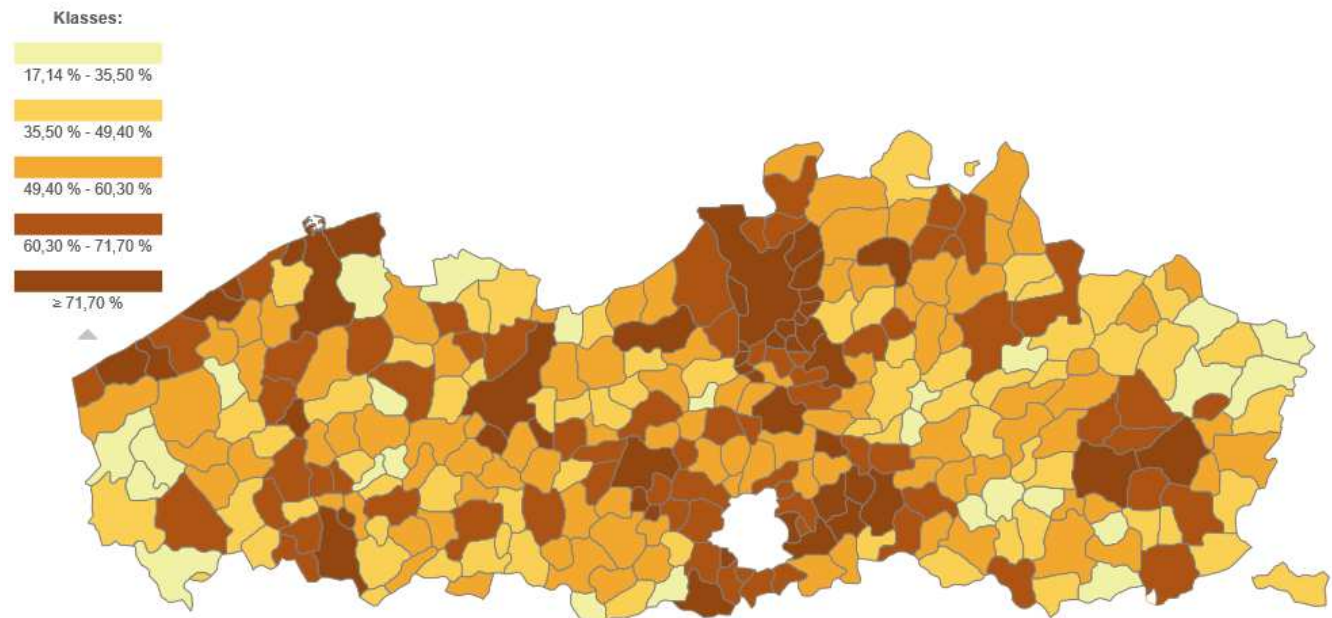
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	23%	8%	69%
Vlaams Gewest	24%	12%	64%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt

D. Mobiliteit

Veilig fietsen

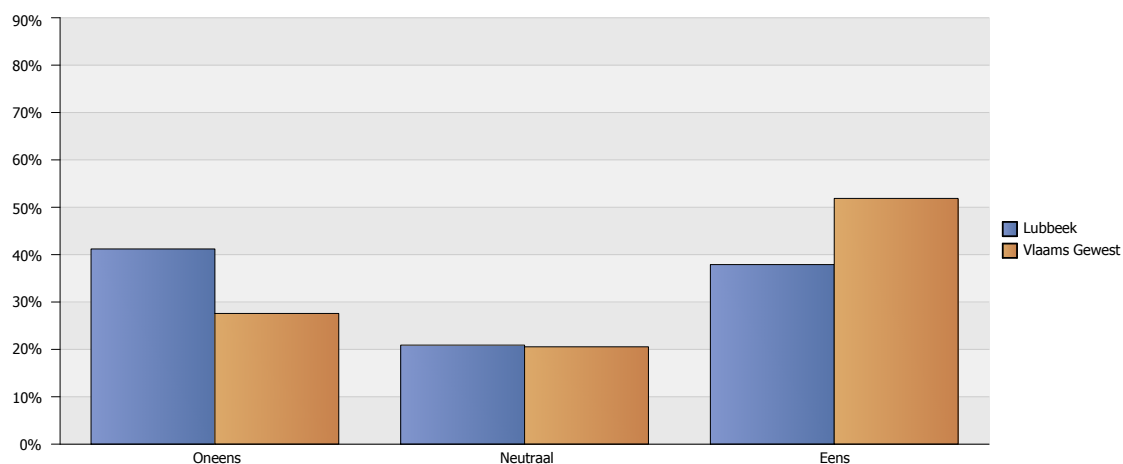
Aandeel (%) van de inwoners dat het **veilig vindt om te fietsen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

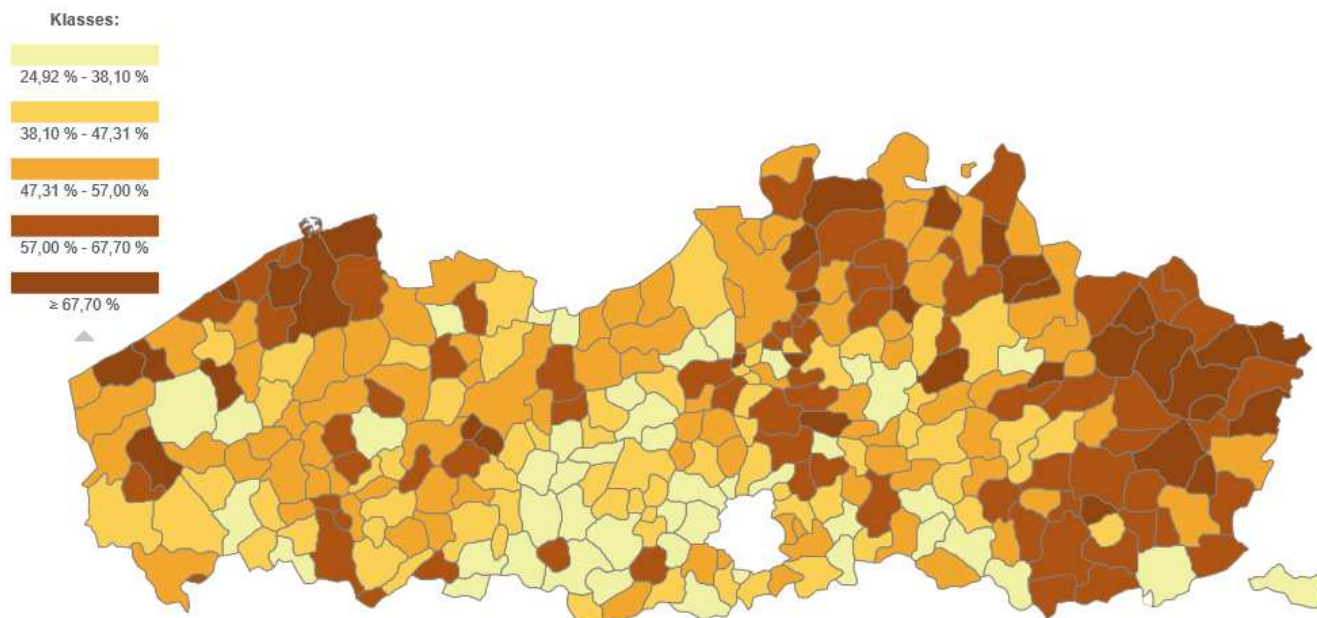
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	41%	21%	38%
Vlaams Gewest	28%	21%	52%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de gemeente/stad

D. Mobiliteit

Veilig verplaatsen voor kinderen

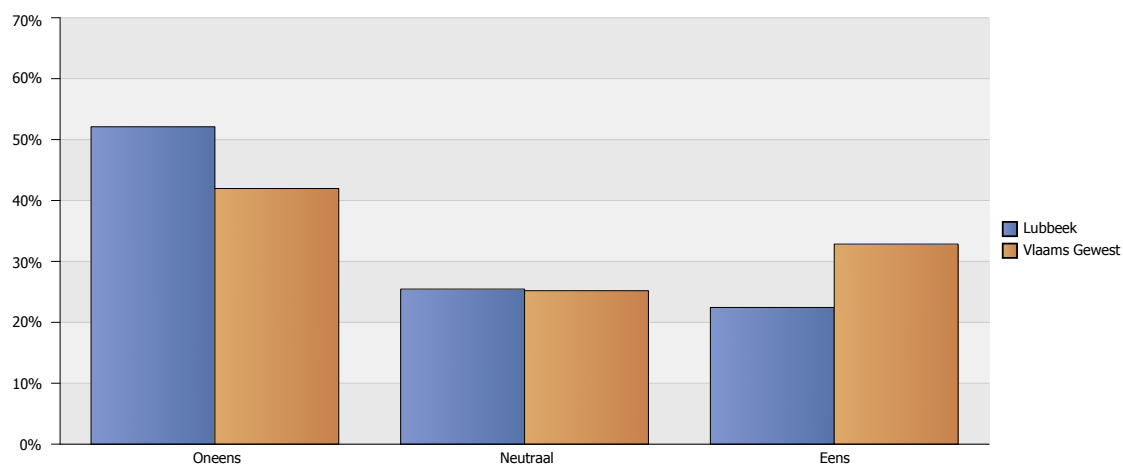
Aandeel (%) van de inwoners dat het **voor kinderen veilig vindt om zich te verplaatsen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

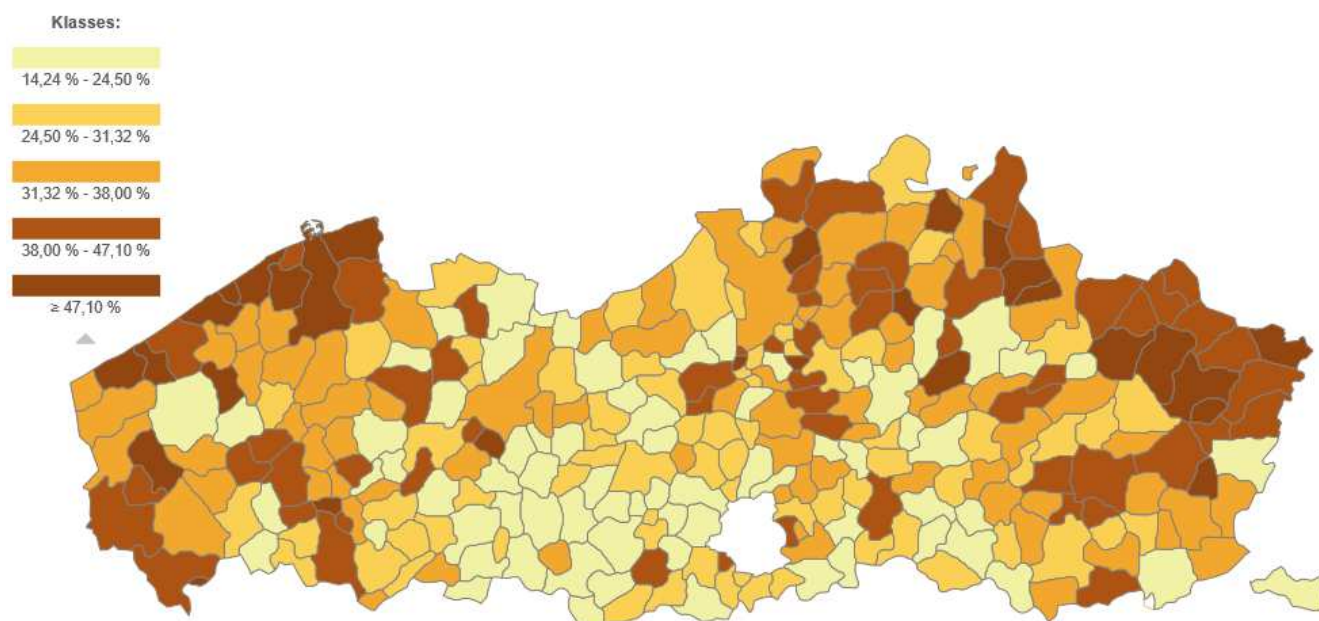
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	52%	25%	22%
Vlaams Gewest	42%	25%	33%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het voor kinderen veilig vindt om zich te verplaatsen in de gemeente/stad

D. Mobiliteit

Voldoende fietspaden

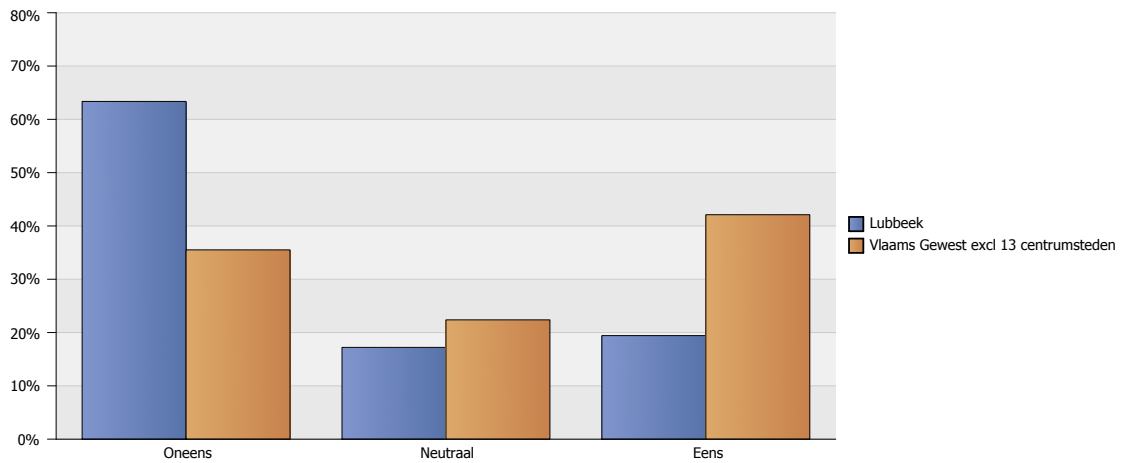
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende fietspaden** zijn in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

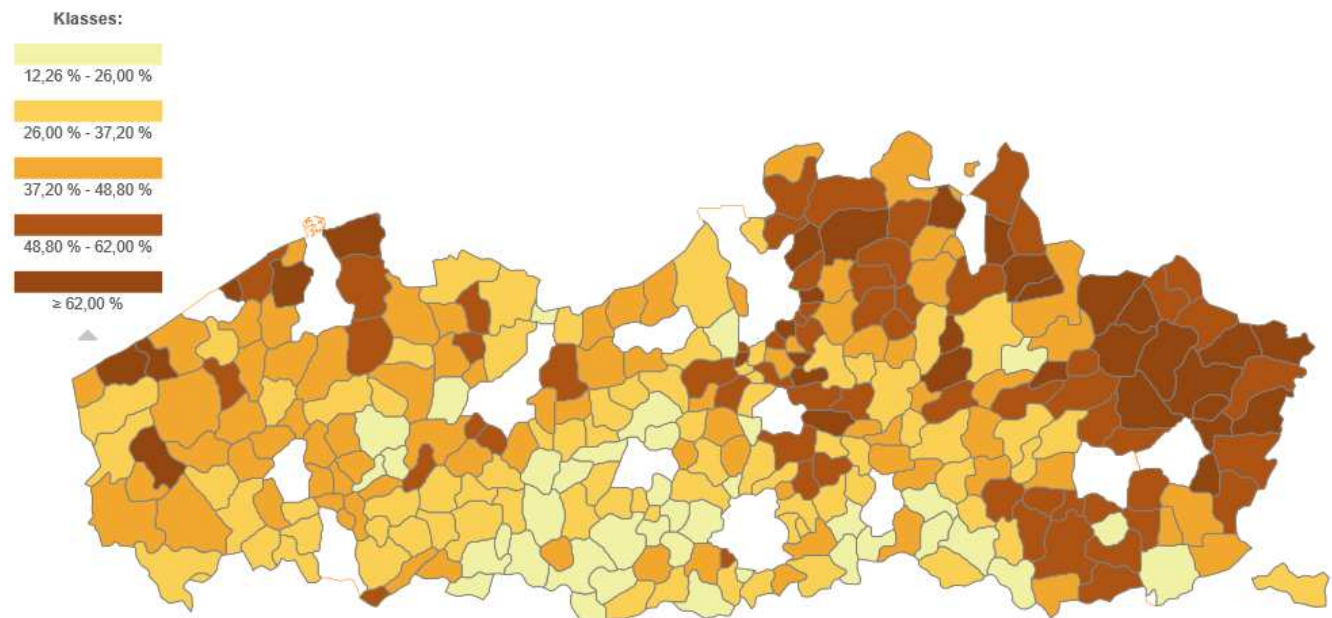
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	63%	17%	19%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	36%	22%	42%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende fietspaden zijn in de gemeente/stad

D. Mobiliteit

Voldoende parkeerplaatsen

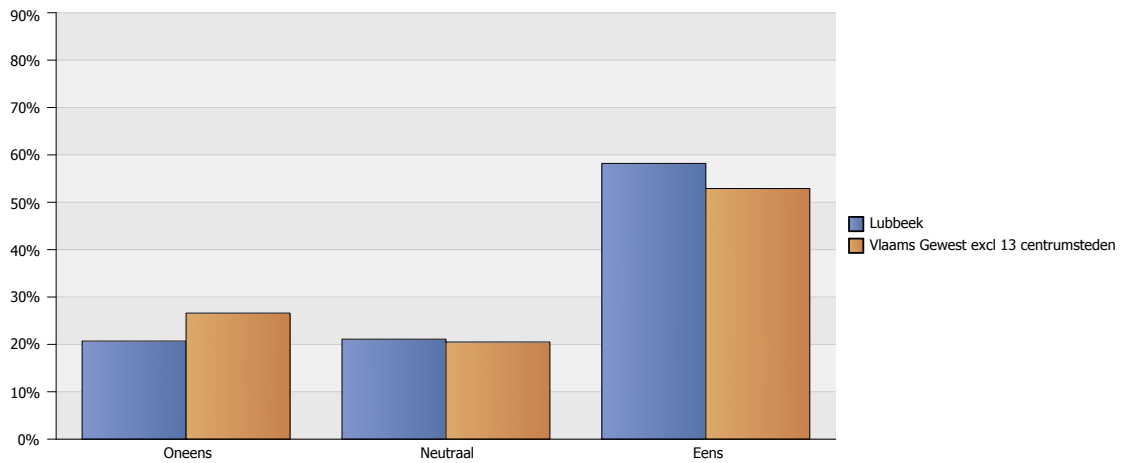
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

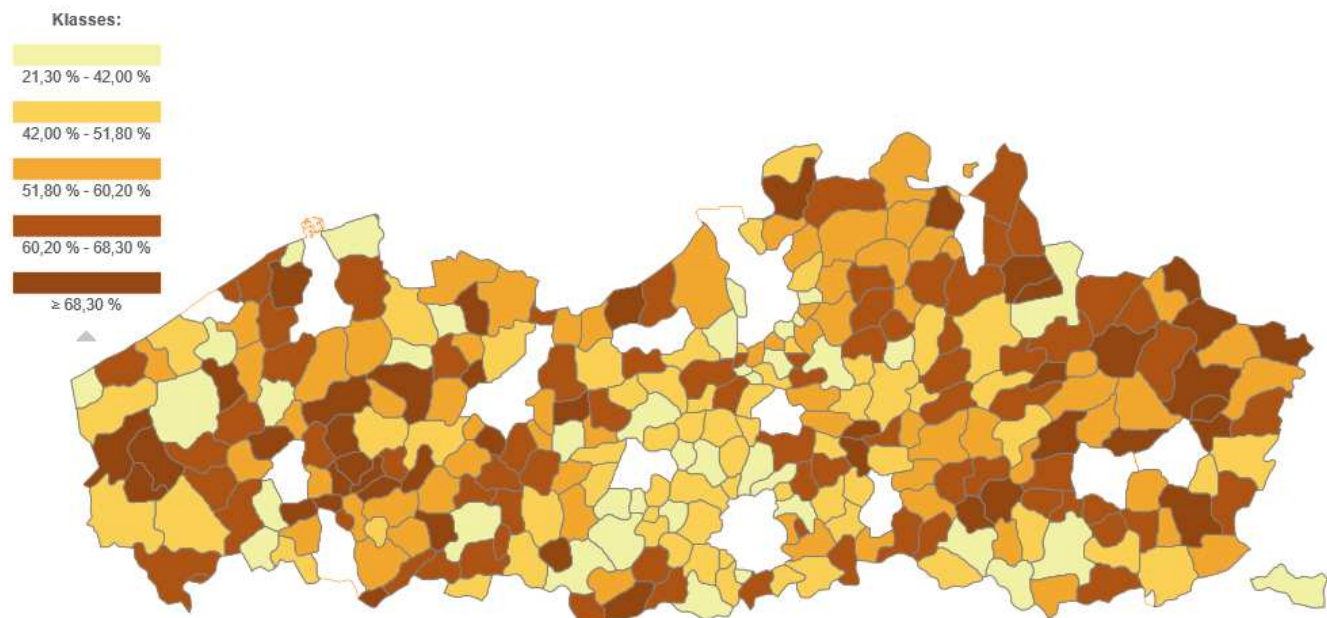
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	21%	21%	58%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	27%	20%	53%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners in de gemeente/stad

D. Mobiliteit

Staat van de fietspaden

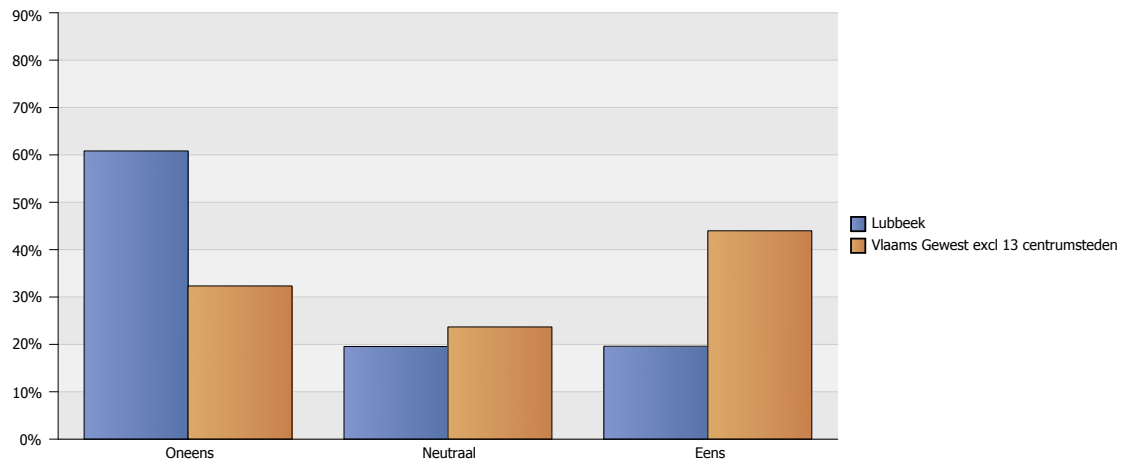
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de **fietspaden in goede staat** zijn in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

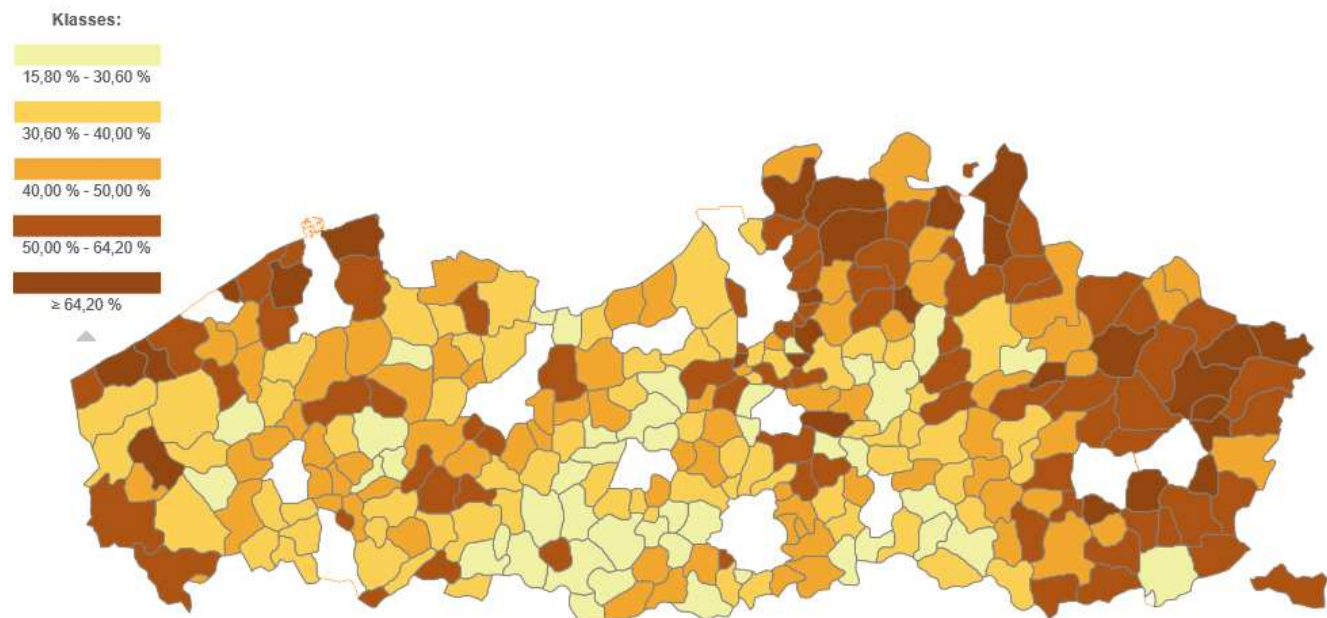
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	61%	20%	20%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	32%	24%	44%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de fietspaden in goede staat zijn in de gemeente/stad

D. Mobiliteit

Staat van de voetpaden

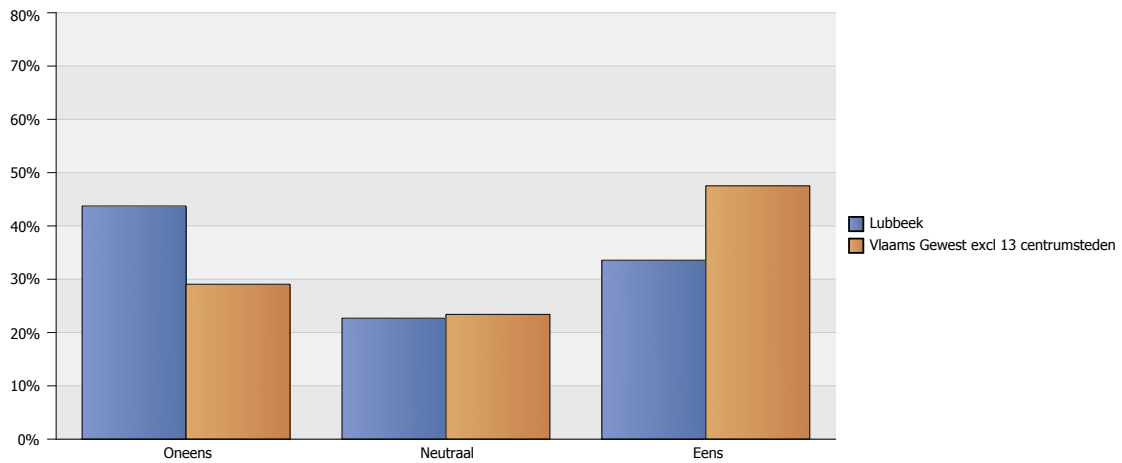
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de **voetpaden in goede staat** zijn in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

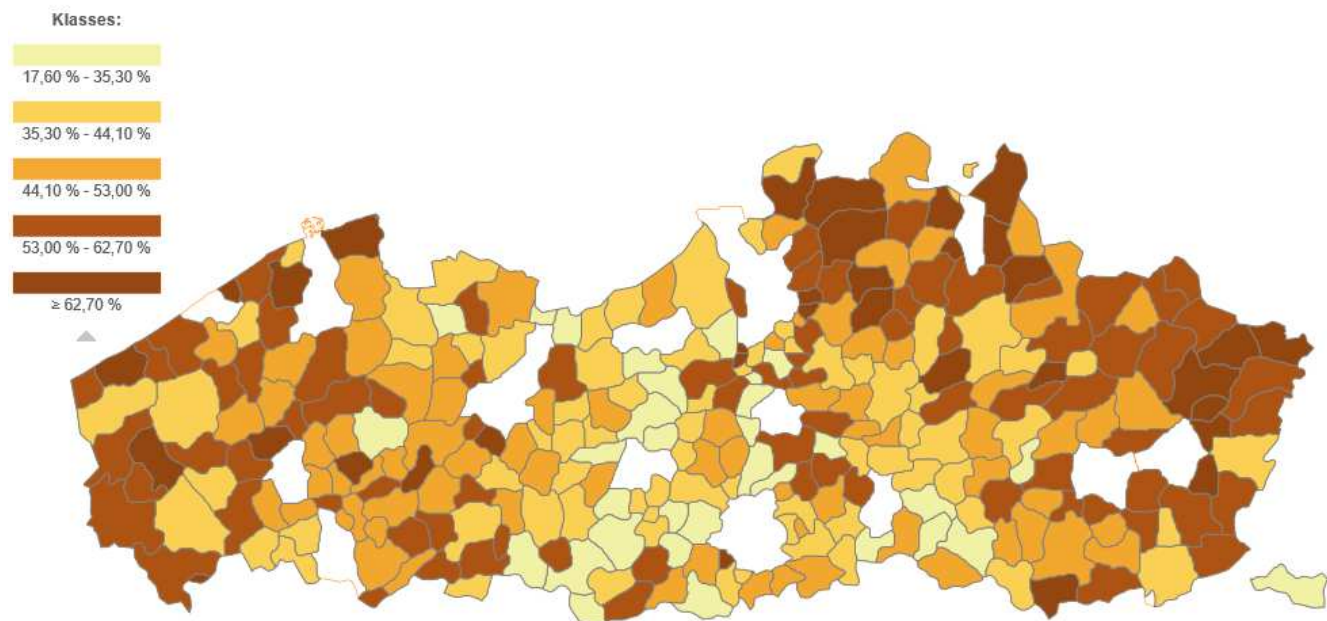
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	44%	23%	34%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	29%	23%	48%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de voetpaden in goede staat zijn in de gemeente/stad

D. Mobiliteit

Verplaatsingen tussen woonplaats en werk, school of opleiding: dominant vervoersmiddel

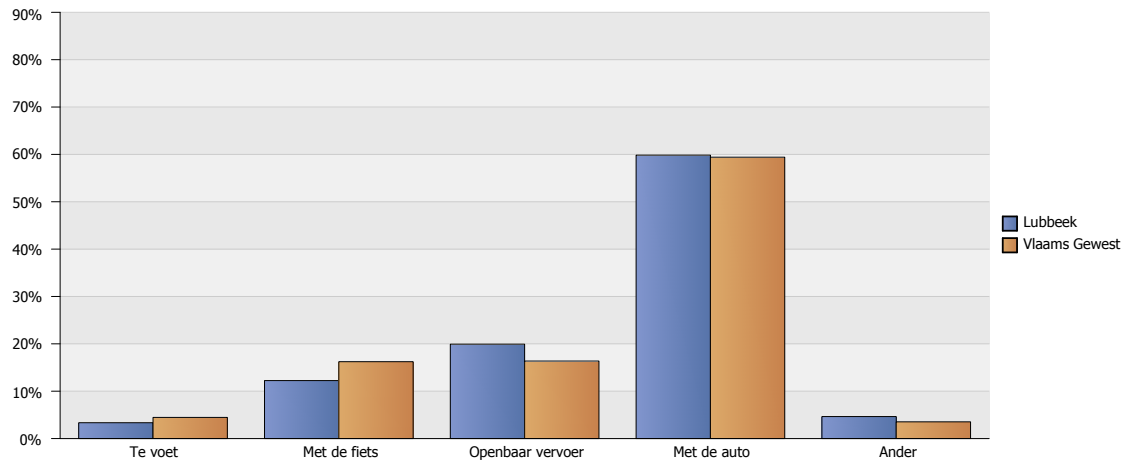
Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%)

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

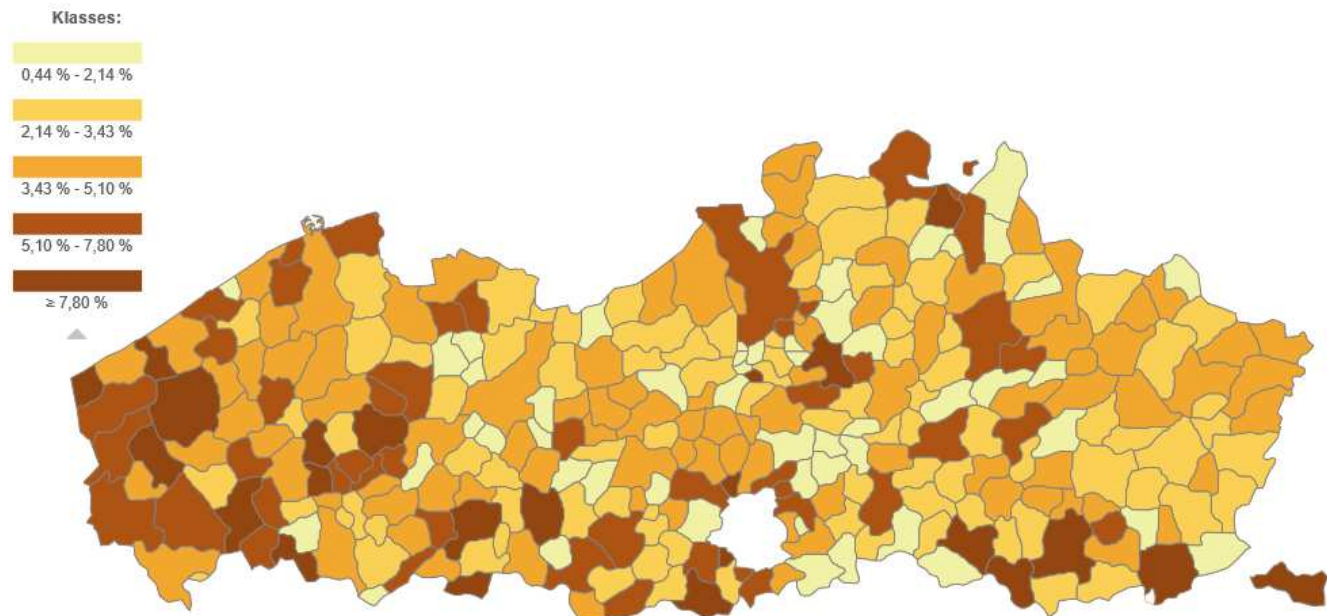
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Te voet	Met de fiets	Openbaar vervoer	Met de auto	Ander
Lubbeek	3%	12%	20%	60%	5%
Vlaams Gewest	4%	16%	16%	59%	4%

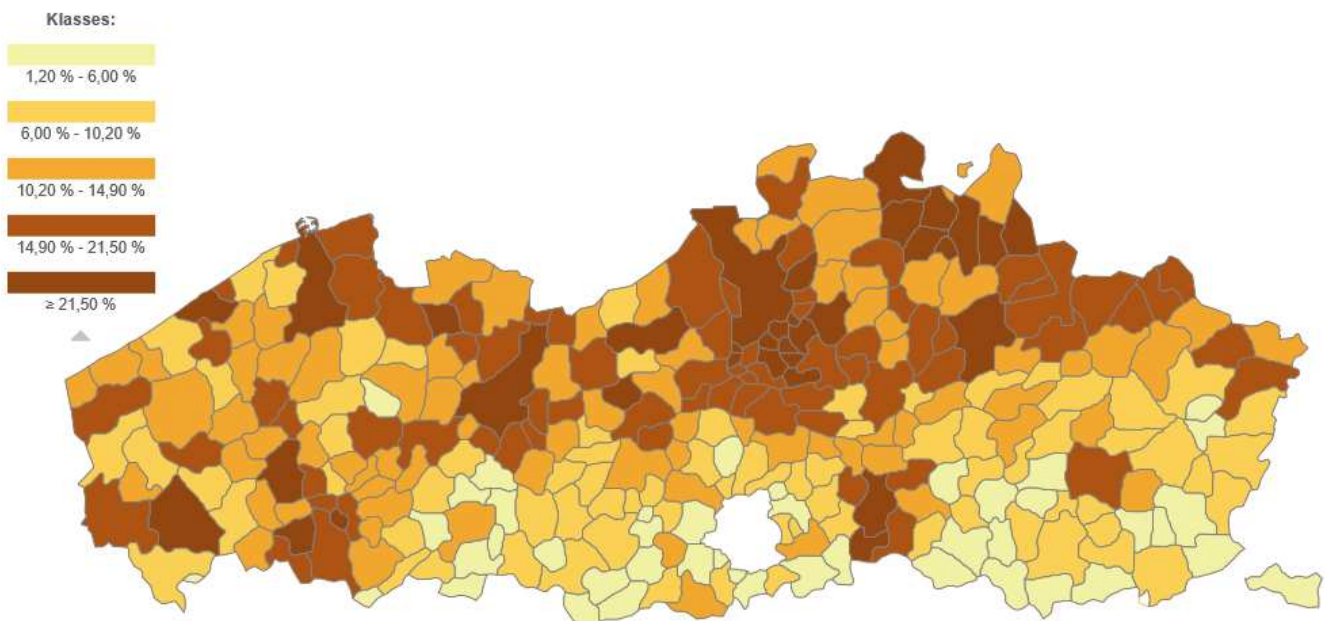

Kaart : Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%) - dominant vervoersmiddel te voet

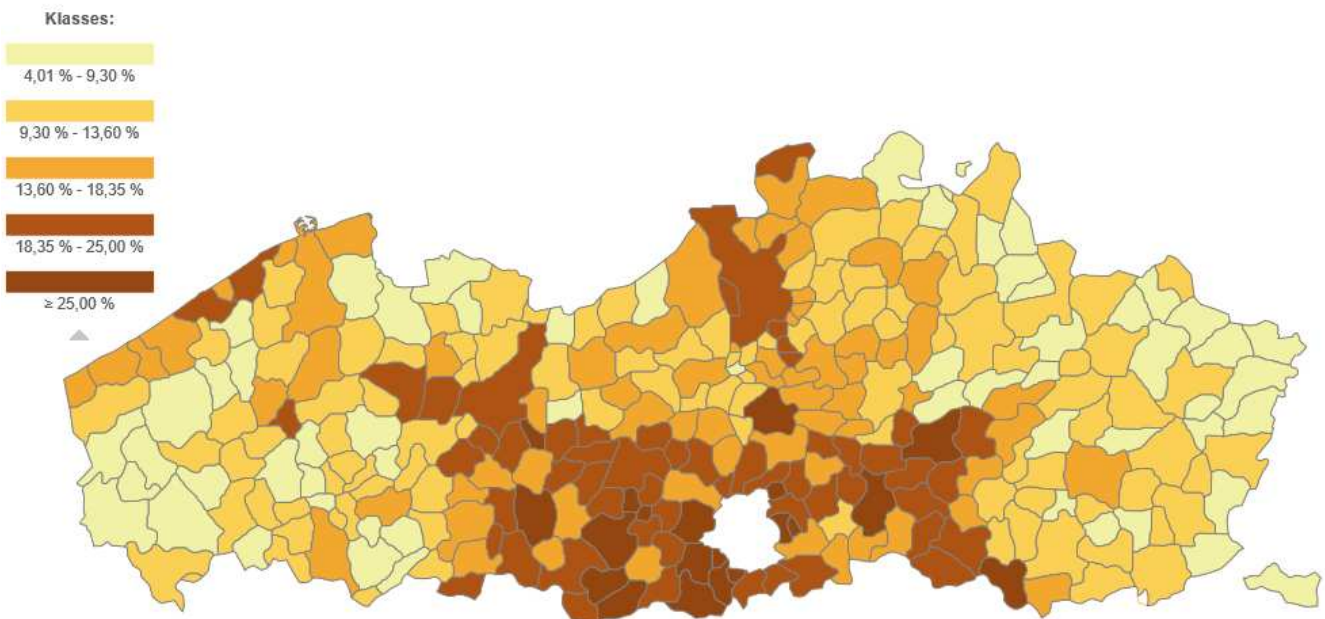

D. Mobiliteit

Kaart : Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%) - dominant vervoersmiddel fiets

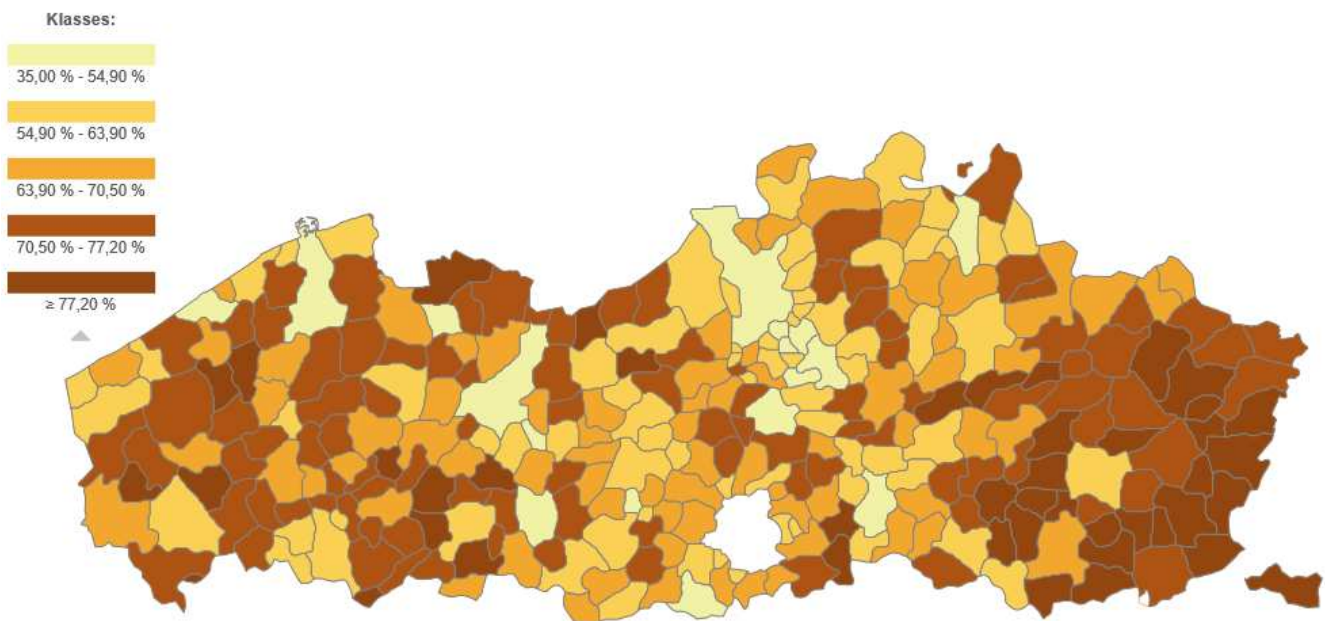

Kaart : Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%) - dominant vervoersmiddel openbaar vervoer

D. Mobiliteit

Kaart : Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%) - dominant vervoersmiddel particulier gemotoriseerd

D. Mobiliteit

Verplaatsingen tussen woonplaats en werk, school of opleiding: tijdsduur

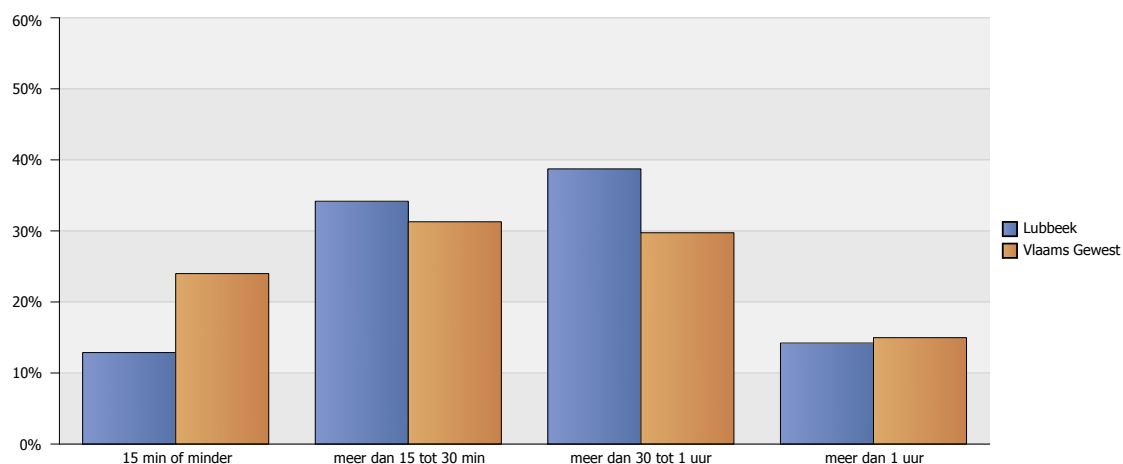
Tijdsduur van de verplaatsing tussen woonplaats en werk, school of opleiding, volgens aandeel van de inwoners (%)

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

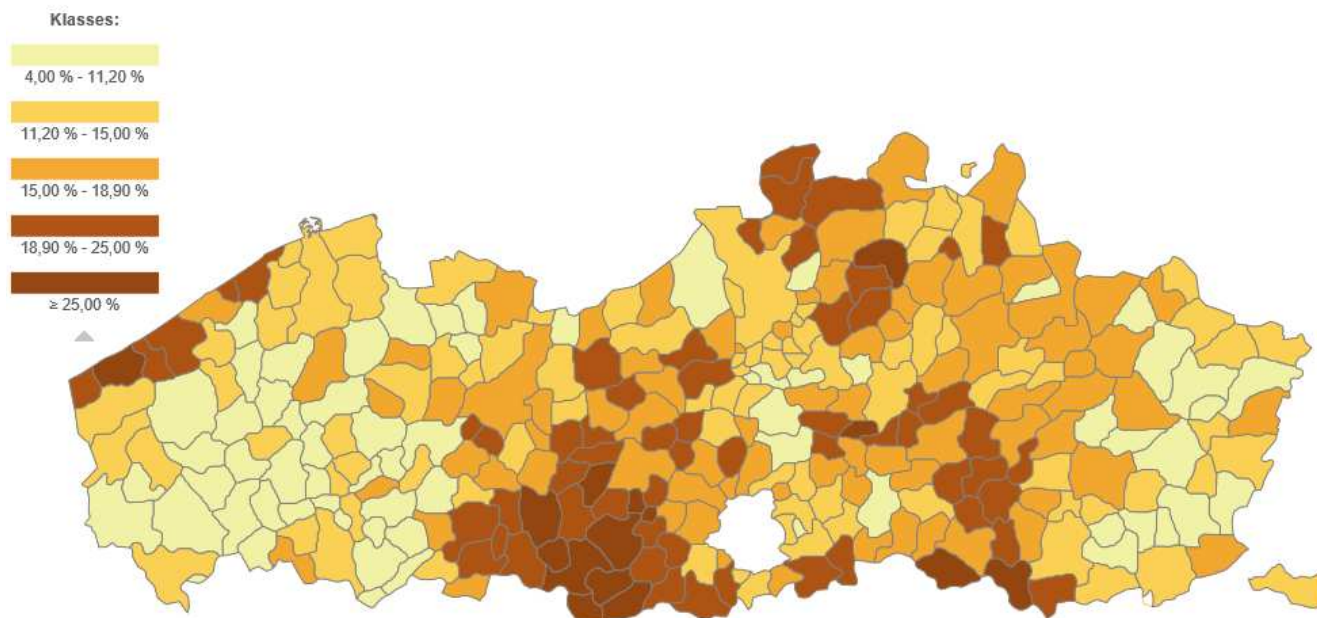
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	15 min of minder	meer dan 15 tot 30 min	meer dan 30 tot 1 uur	meer dan 1 uur
Lubbeek	13%	34%	39%	14%
Vlaams Gewest	24%	31%	30%	15%

Kaart : Tijdsduur van de verplaatsing (meer dan 1 uur) tussen woonplaats en werk, school of opleiding, volgens aandeel van de inwoners (%)

D. Mobiliteit

Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden

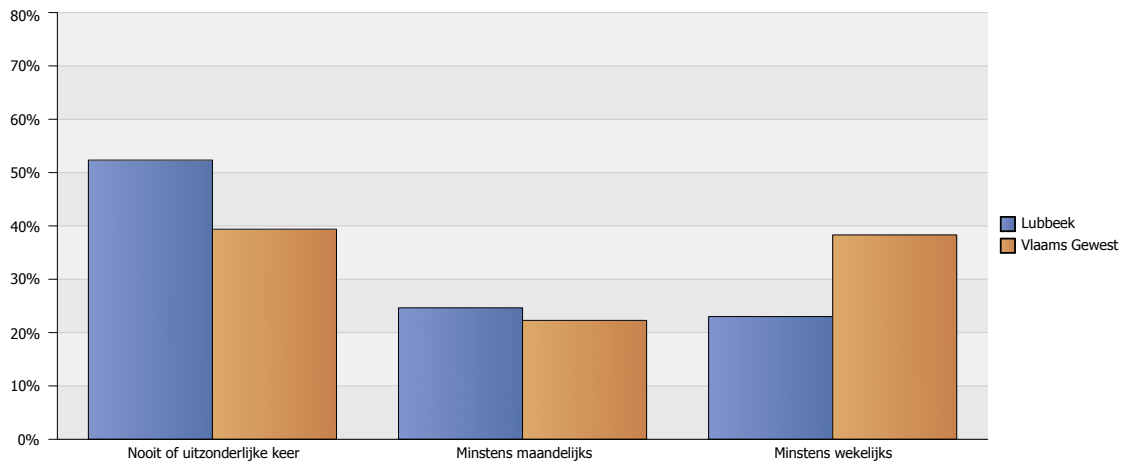
Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar de fiets heeft genomen voor korte afstanden

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

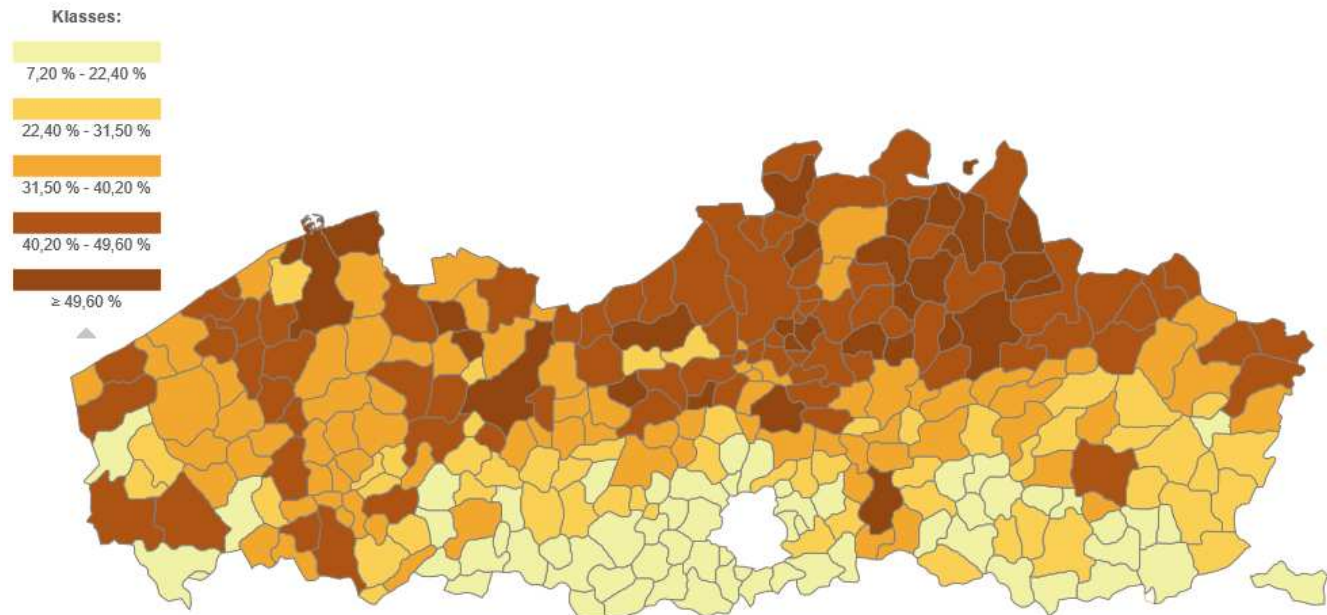
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit of uitzonderlijke keer	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Lubbeek	52%	25%	23%
Vlaams Gewest	39%	22%	38%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar minstens wekelijks de fiets heeft genomen voor korte afstanden

D. Mobiliteit

Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden: te voet

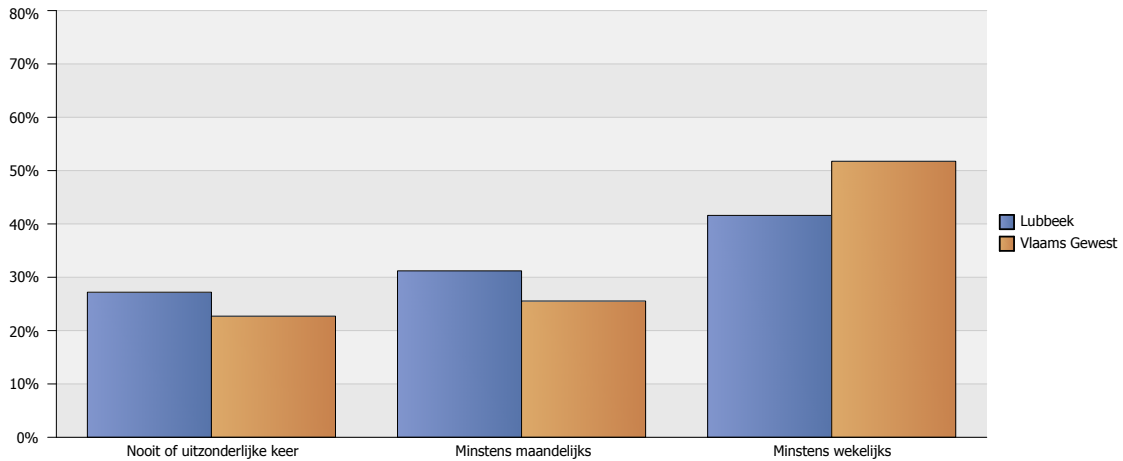
Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar zich **te voet** heeft verplaatst voor korte afstanden

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

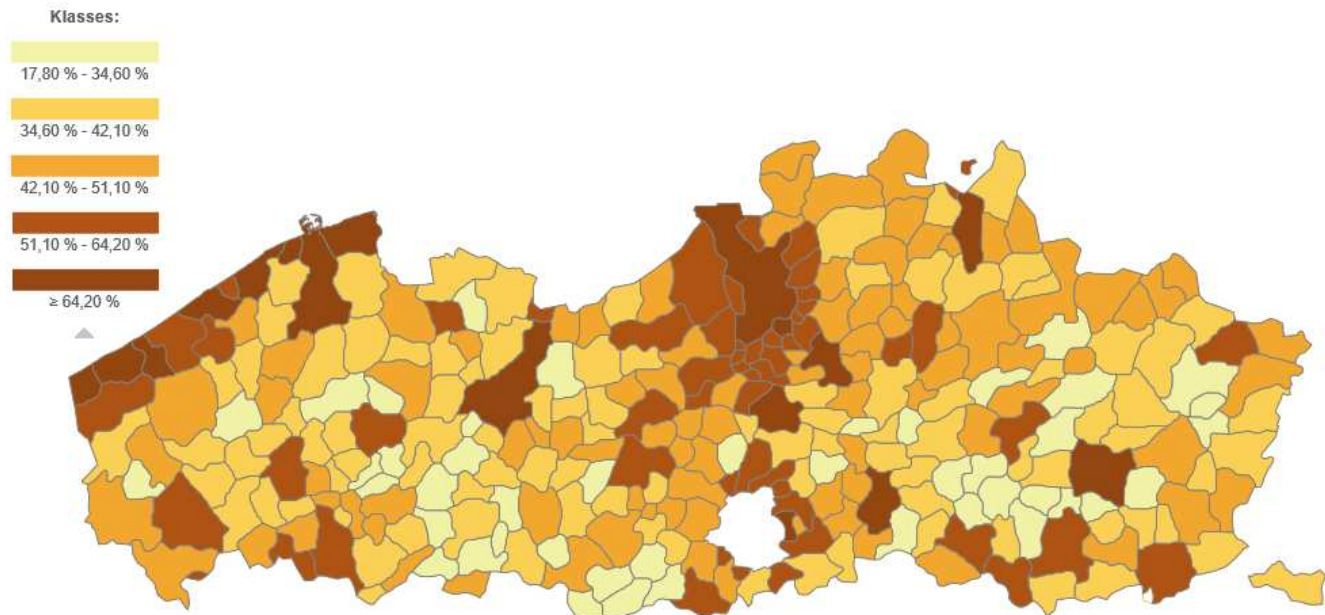
Metadata: [mobiliteit](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit of uitzonderlijke keer	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Lubbeek	27%	31%	42%
Vlaams Gewest	23%	26%	52%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar minstens wekelijks te voet heeft verplaatst voor korte afstanden

D. Mobiliteit

Mobiliteit

Aantal verkeersongevallen

Bron: ADS, verwerking Statistiek Vlaanderen

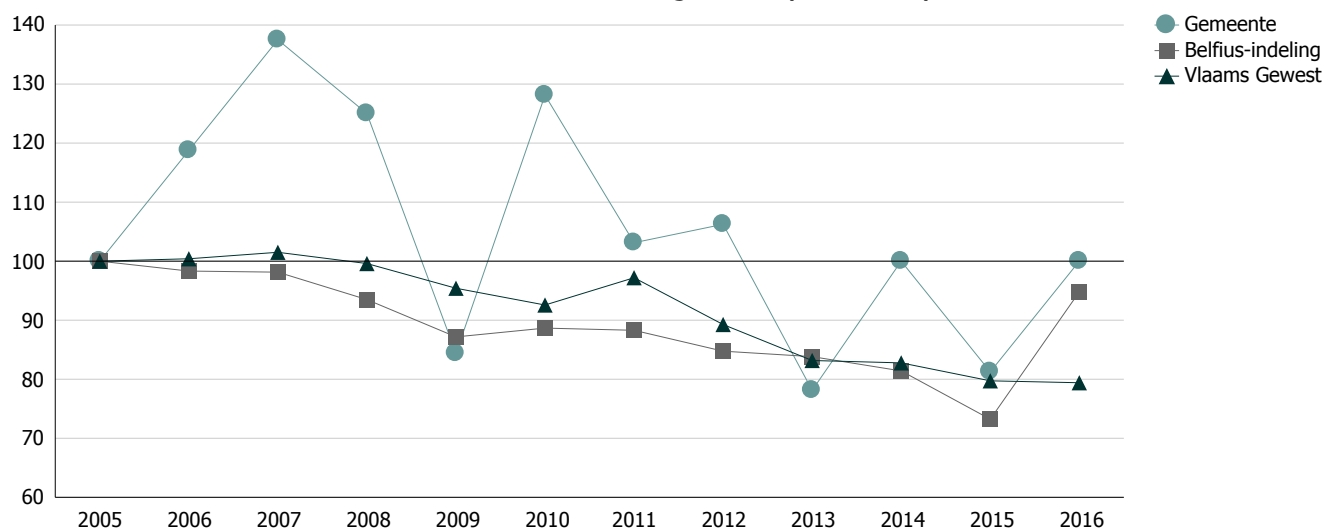
Metadata: [mobiliteit](#)

	Lubbeek											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal ongevallen	32	38	44	40	27	41	33	34	25	32	26	32
Groei (2005=100)	100,0	118,8	137,5	125,0	84,4	128,1	103,1	106,2	78,1	100,0	81,2	100,0

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal ongevallen	538	529	528	503	469	477	475	456	451	438	394	510
Groei (2005=100)	100,0	98,3	98,1	93,5	87,2	88,7	88,3	84,8	83,8	81,4	73,2	94,8

	Vlaams Gewest											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal ongevallen	31.456	31.585	31.929	31.330	30.014	29.120	30.574	28.081	26.164	26.037	25.080	24.978
Groei (2005=100)	100,0	100,4	101,5	99,6	95,4	92,6	97,2	89,3	83,2	82,8	79,7	79,4

Evolutie verkeersongevallen (2005=100)

Voldoende groen in de buurt

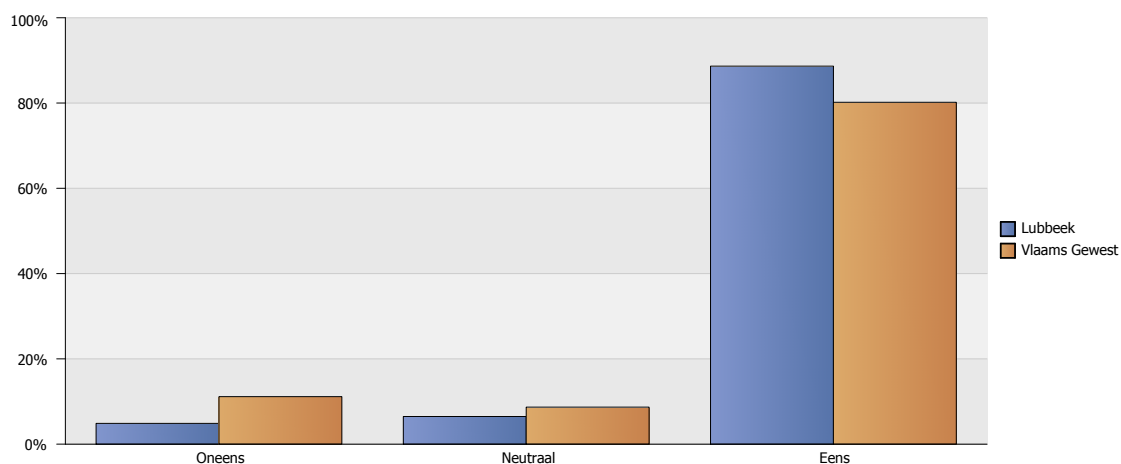
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende aanbod aan groen is in de buurt**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

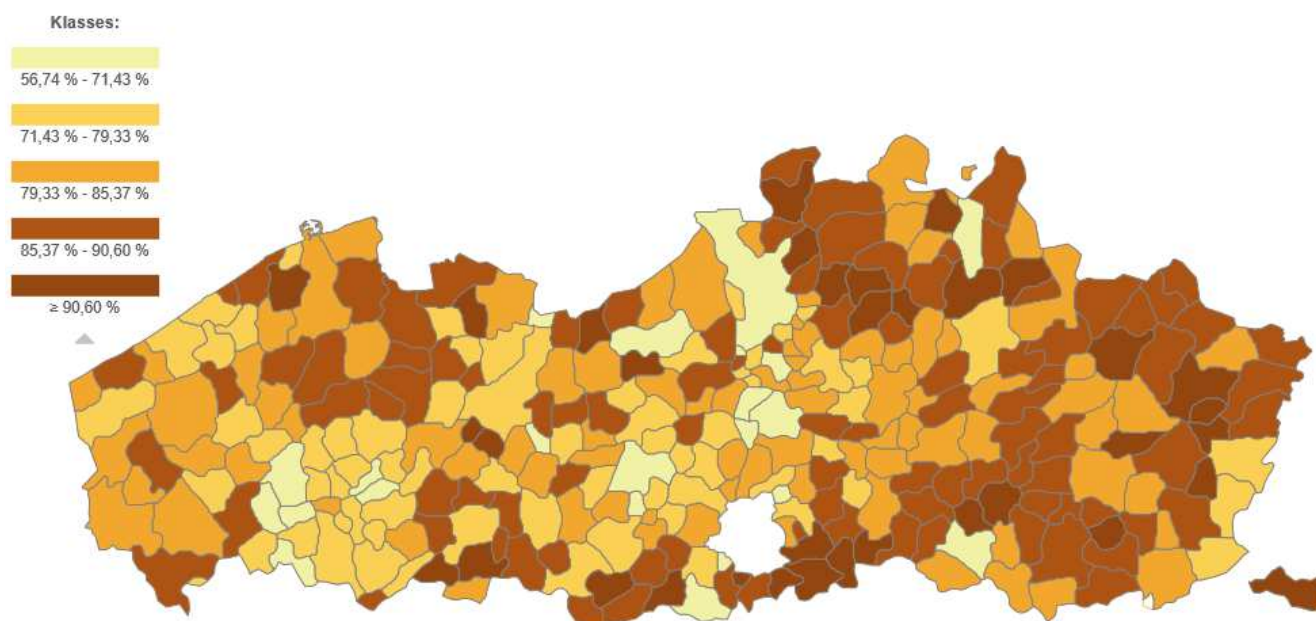
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	5%	6%	89%
Vlaams Gewest	11%	9%	80%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de buurt

Zicht op groen vanuit de woning

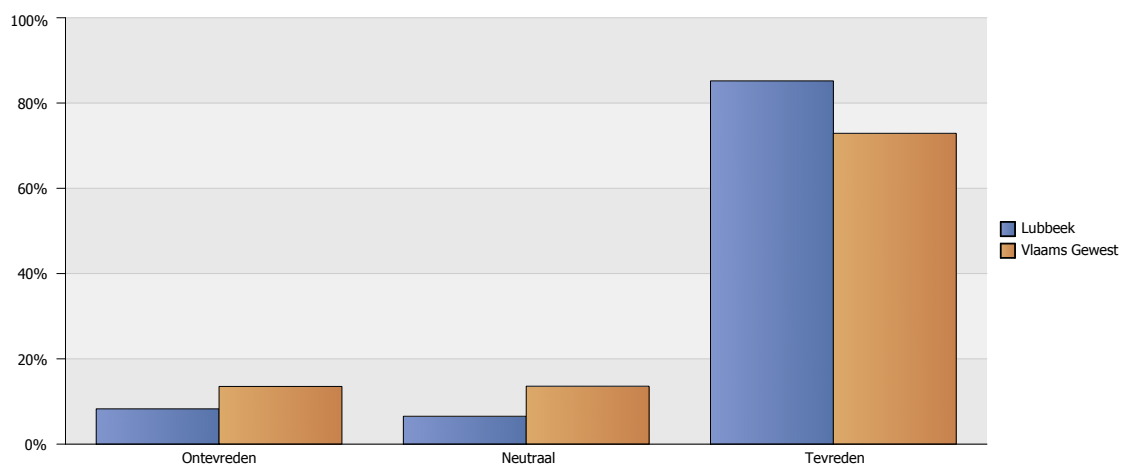
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **het zicht op groen vanuit de woning**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

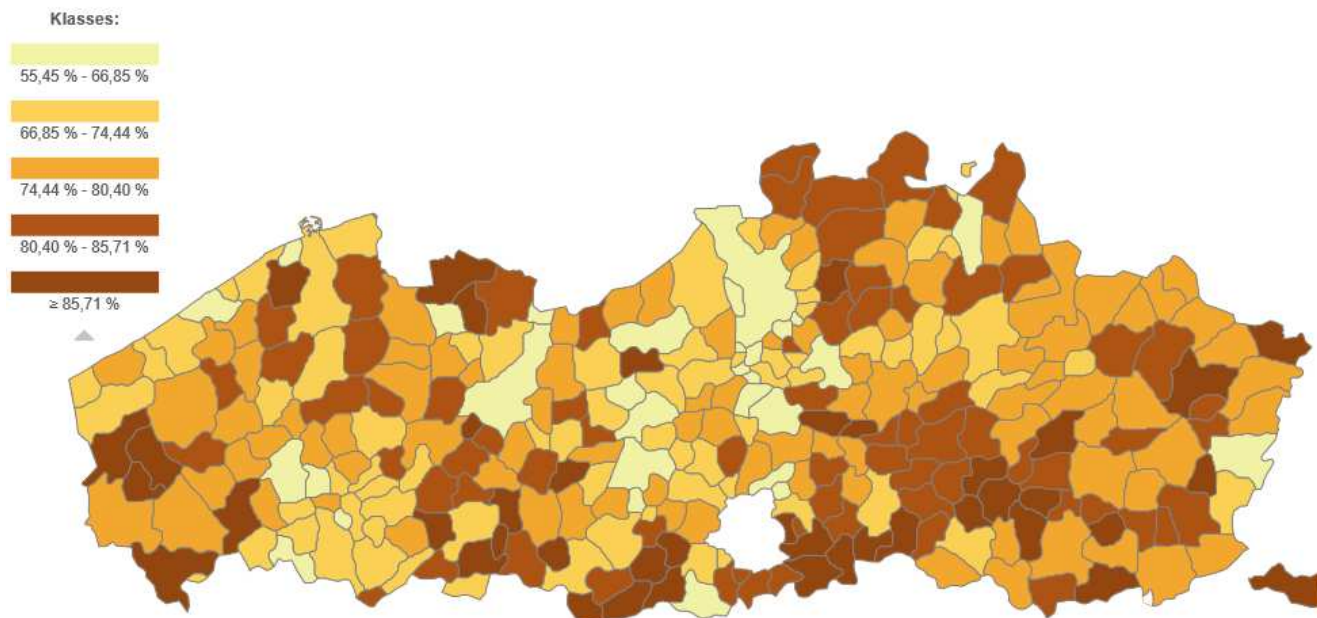
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	8%	7%	85%
Vlaams Gewest	14%	14%	73%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning

Voldoende groen in de gemeente

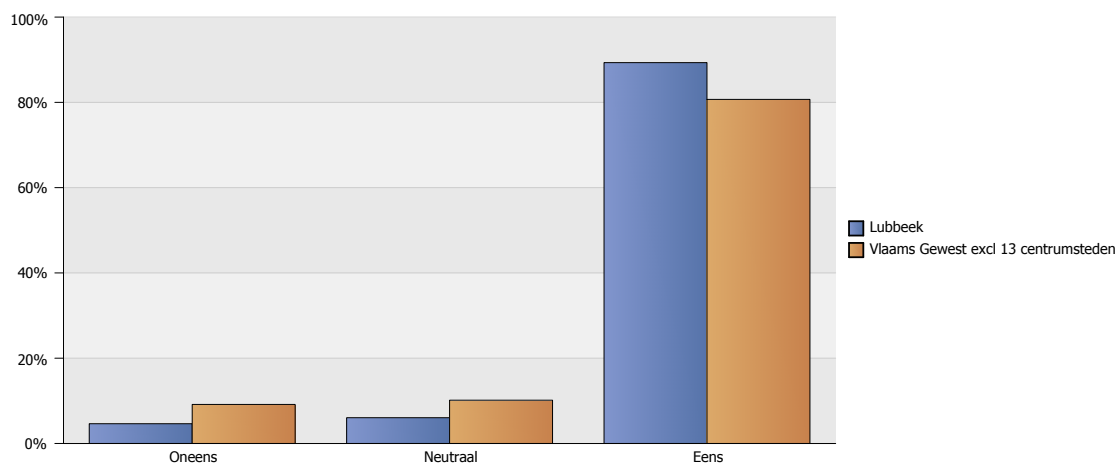
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende aanbod aan groen is in de gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

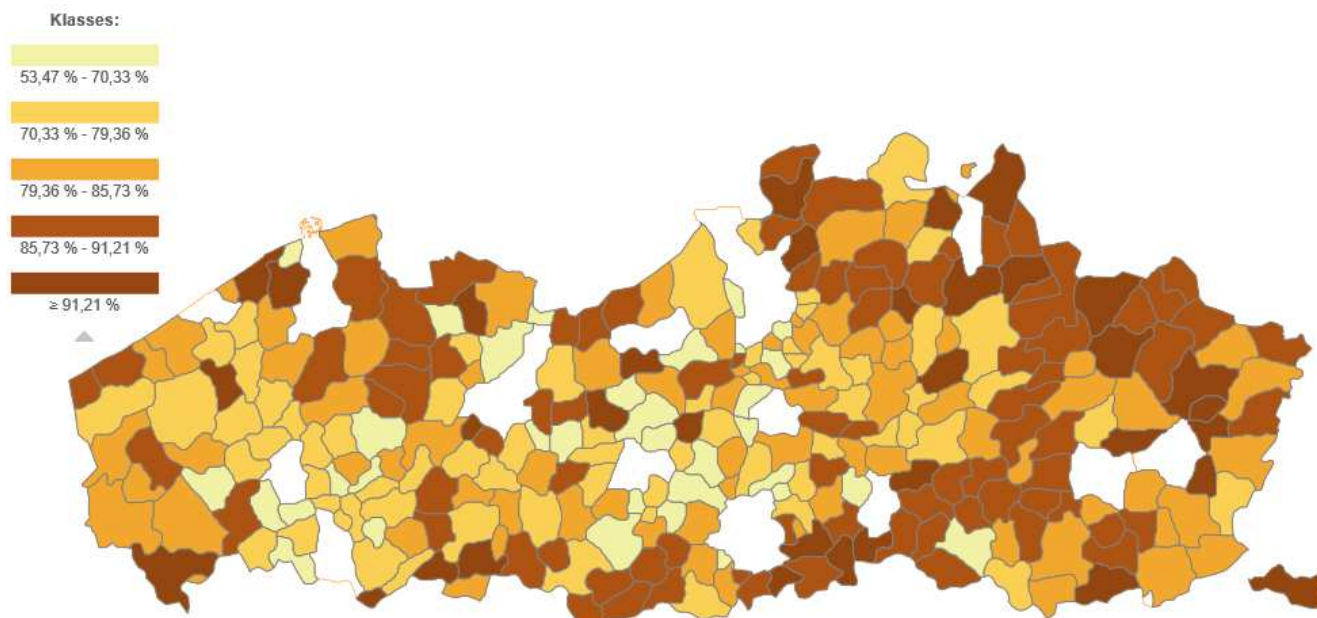
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	5%	6%	89%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	9%	10%	81%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de gemeente

E. Natuur, milieu en energie

Tevredenheid over de natuur- en groenvoorzieningen in de gemeente

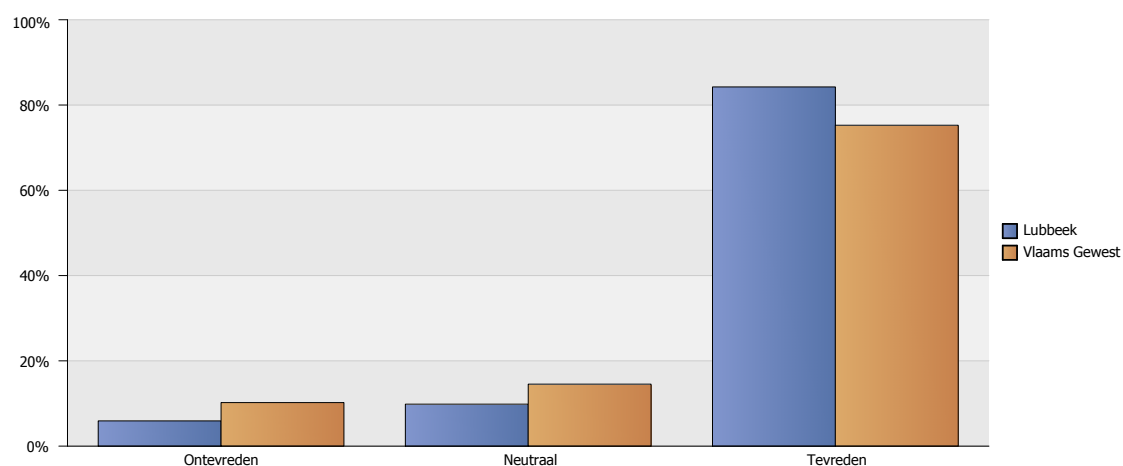
Aandeel (%) van de inwoners dat **tevreden is over de natuur- en groenvoorzieningen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

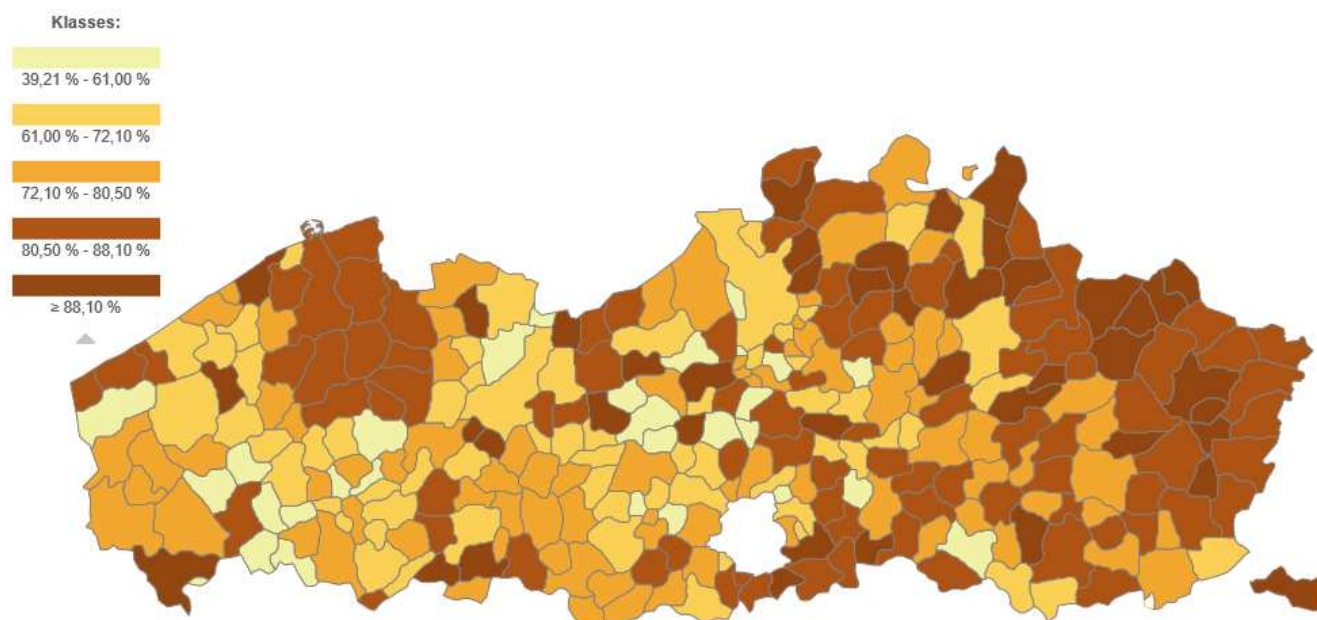
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	6%	10%	84%
Vlaams Gewest	10%	15%	75%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de natuur- en groenvoorzieningen in de gemeente/stad

E. Natuur, milieu en energie

Bezoek bos, park, of groenzone in de eigen gemeente

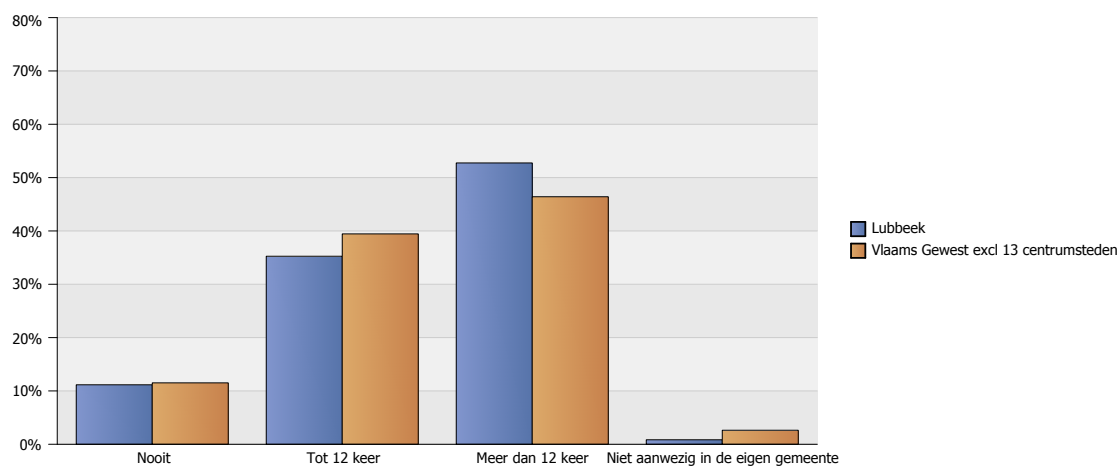
Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar **een bos, park of groenzone bezocht in de eigen gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

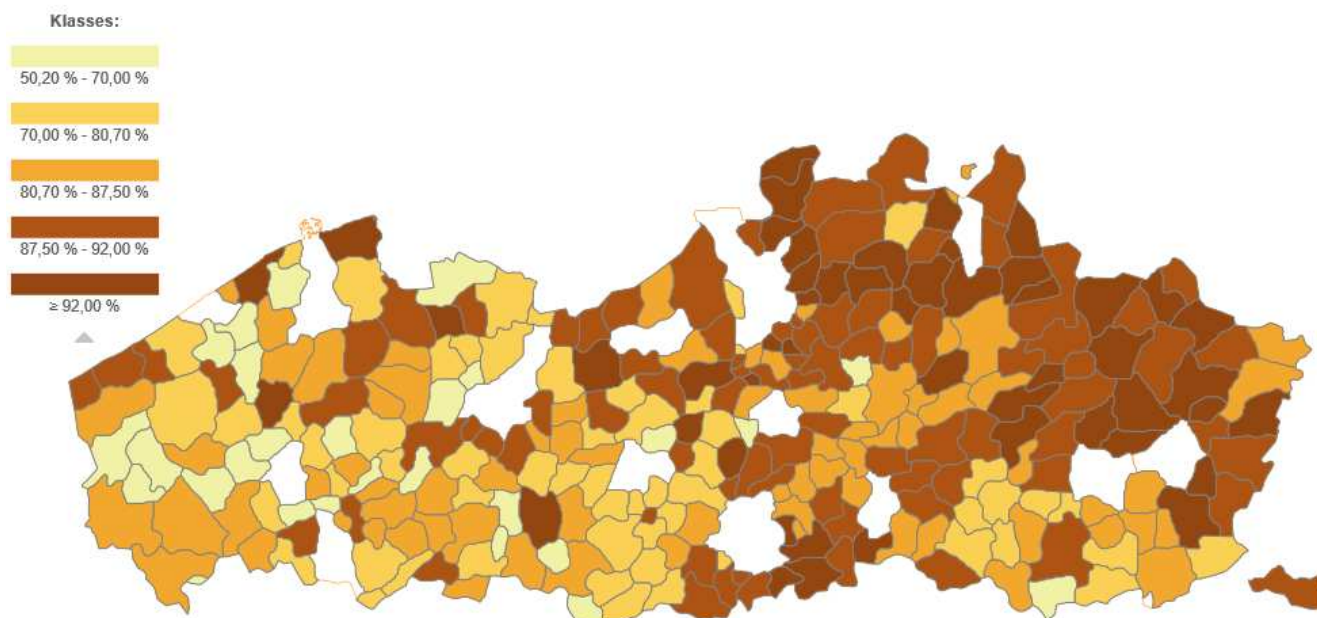
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in de eigen gemeente
Lubbeek	11%	35%	53%	1%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	12%	39%	46%	3%

Kaart : Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in de eigen gemeente

E. Natuur, milieu en energie

Bezoek bos, park, of groenzone in een andere gemeente

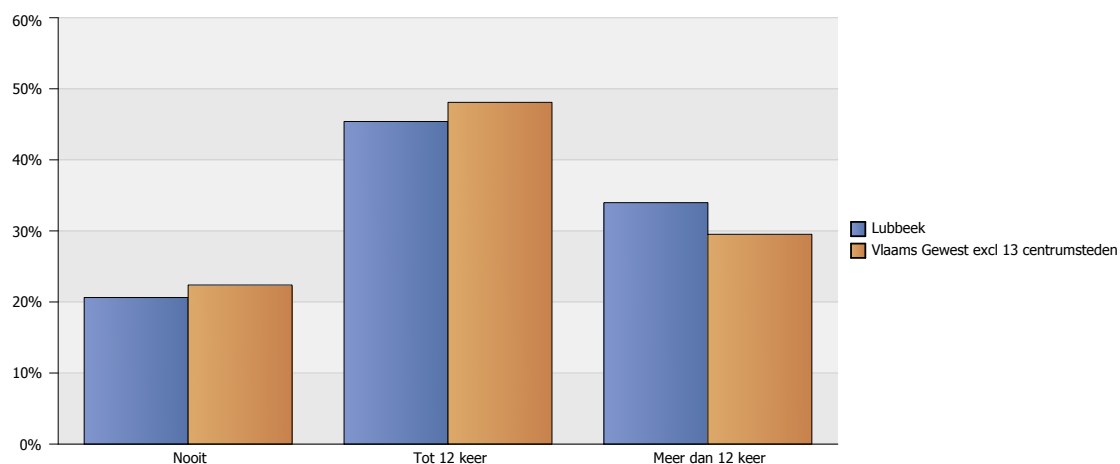
Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar **een bos, park of groenzone bezocht in een andere gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

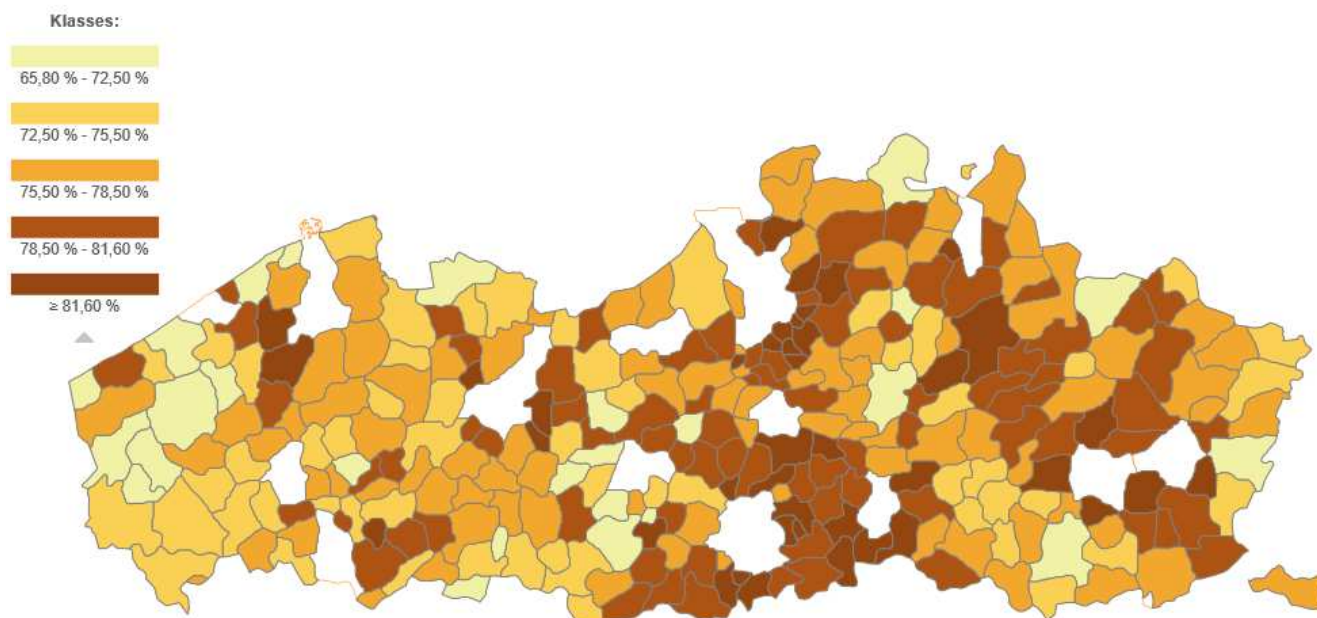
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer
Lubbeek	21%	45%	34%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	22%	48%	30%

Kaart : Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in een andere gemeente

E. Natuur, milieu en energie

Tevredenheid over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente

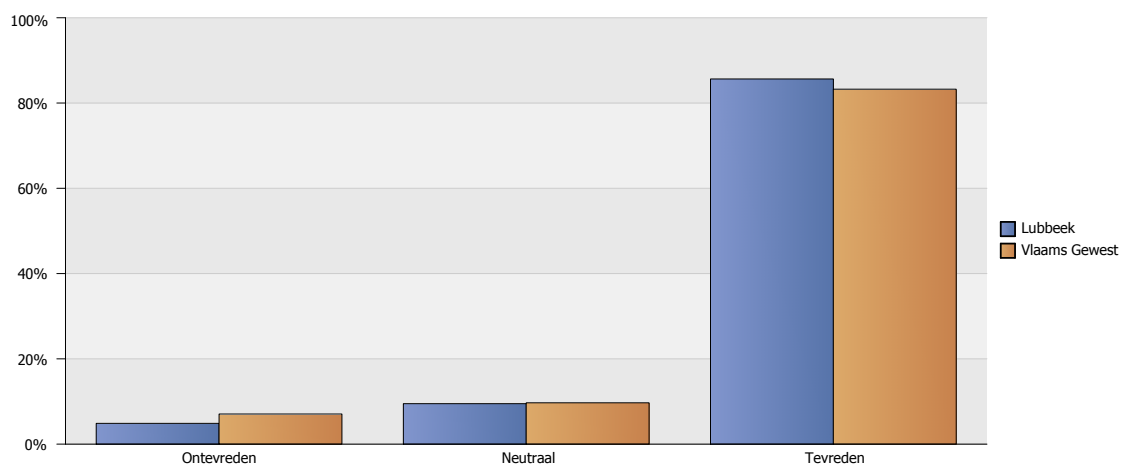
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de huisvuilvoorzieningen in de gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

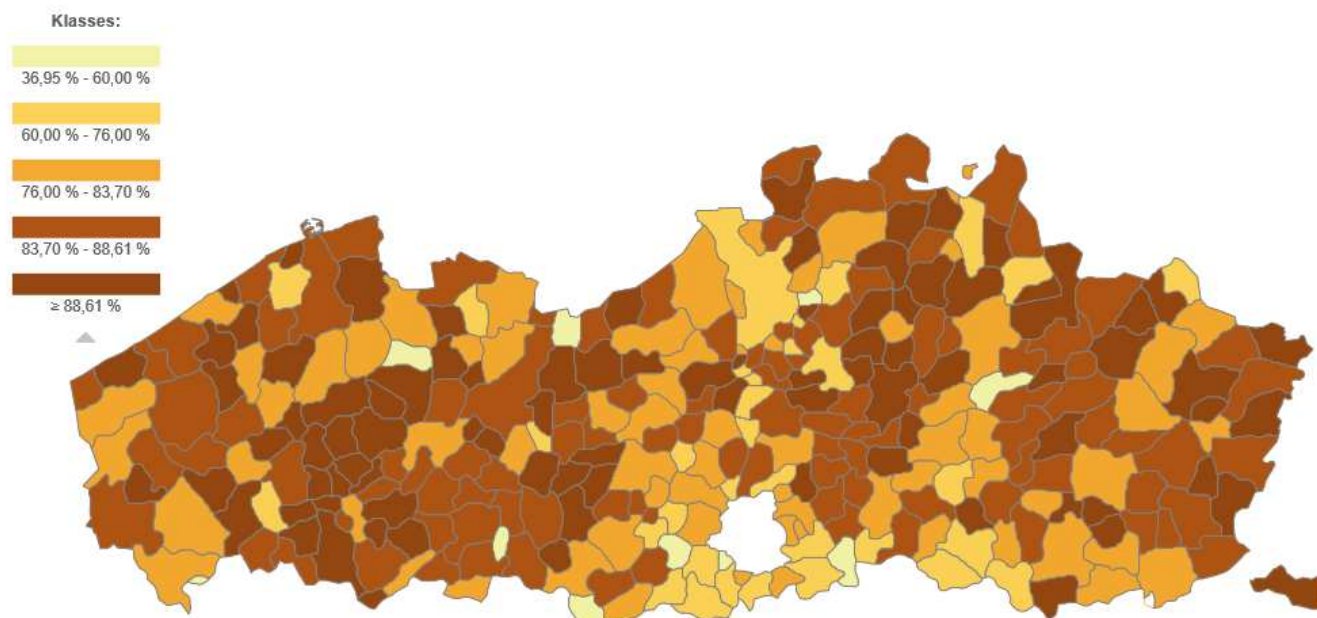
Metadata: [natuur, milieu en energie](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	5%	9%	86%
Vlaams Gewest	7%	10%	83%

Kaart : Aandeel (%) van de bewoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente

F. Cultuur en vrije tijd

Sportparticipatie

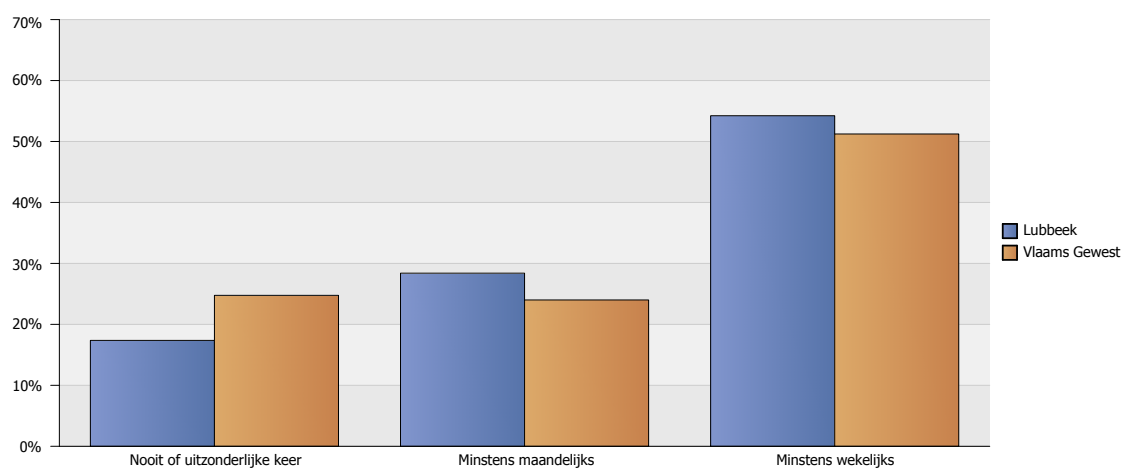
Aandeel (%) van de inwoners dat **minstens wekelijks aan sport doet**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

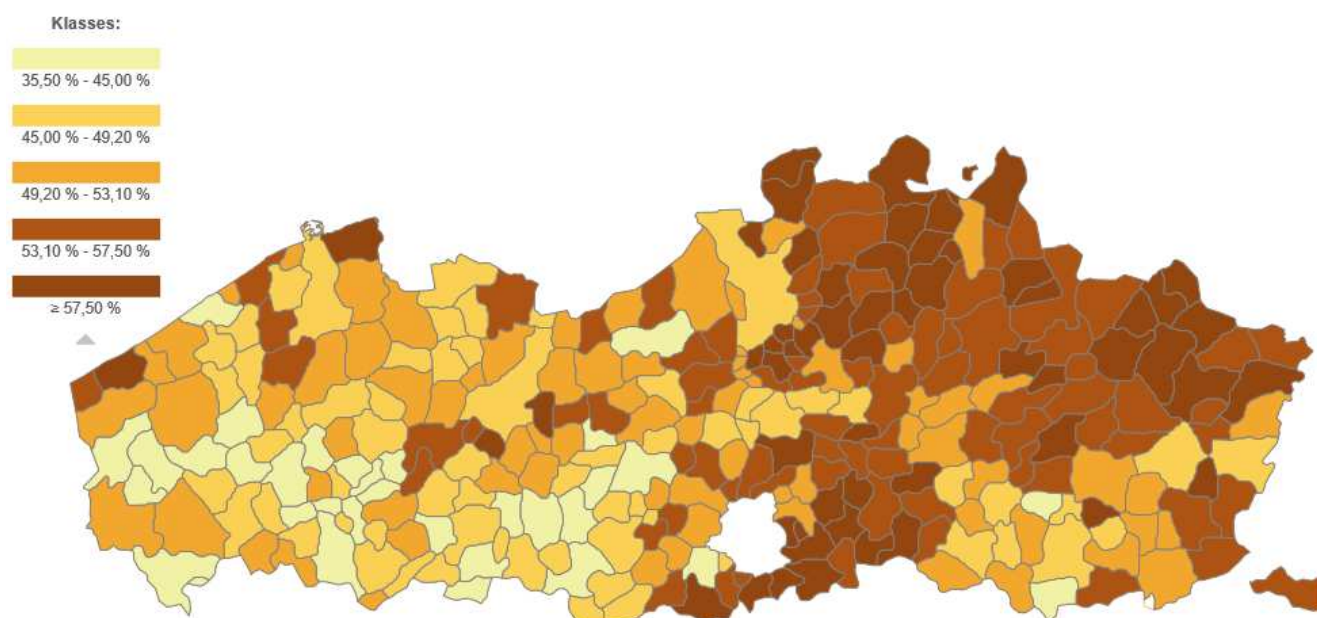
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit of uitzonderlijke keer	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Lubbeek	17%	28%	54%
Vlaams Gewest	25%	24%	51%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat minstens wekelijks aan sport doet

F. Cultuur en vrije tijd

Zwemmen in eigen gemeente

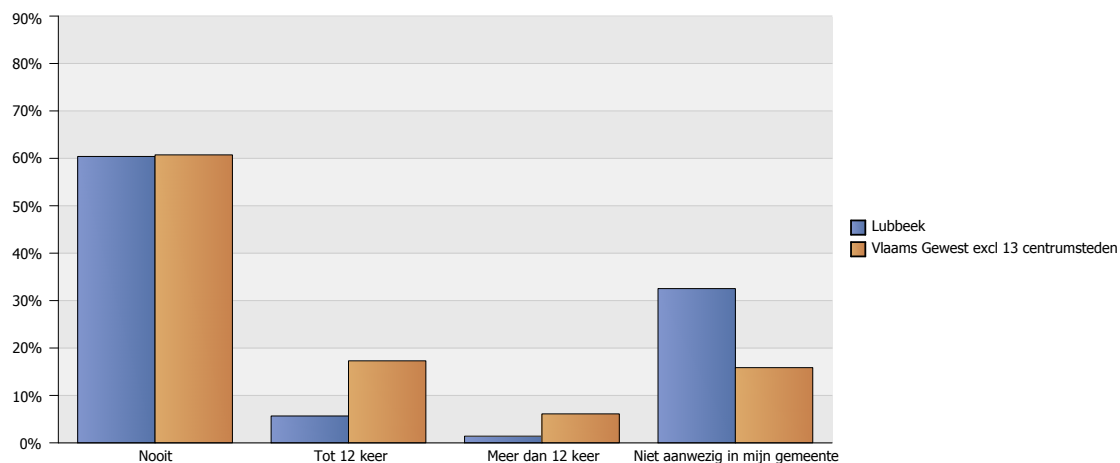
Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar gebruik maakte **van een zwembad in eigen gemeente** (de categorie is niet aanwezig in mijn gemeente is een inschatting vanuit het perspectief van de inwoners)

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

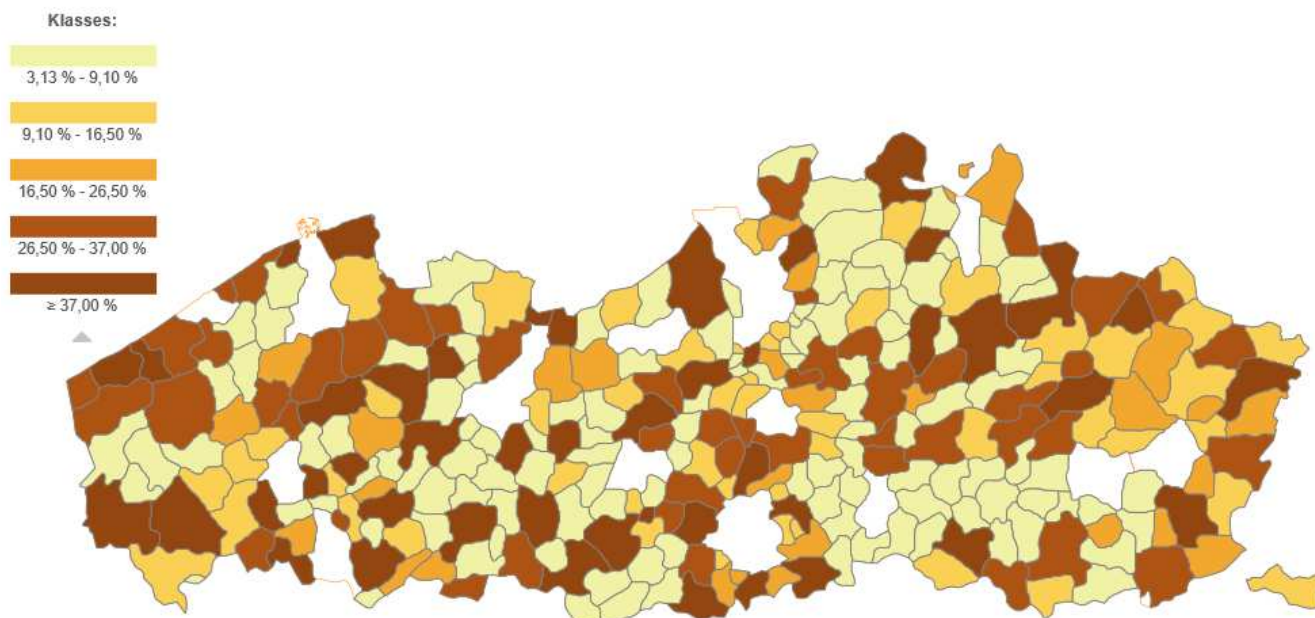
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in mijn gemeente
Lubbeek	60%	6%	1%	33%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	61%	17%	6%	16%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar gebruik maakte van een zwembad in eigen gemeente

F. Cultuur en vrije tijd

Sporten in eigen gemeente

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar gebruik maakte van **de sportvoorzieningen in de eigen gemeente** (sporthal/sportzalen/sportinfrastructuur zoals sportvelden, loop piste, ...)

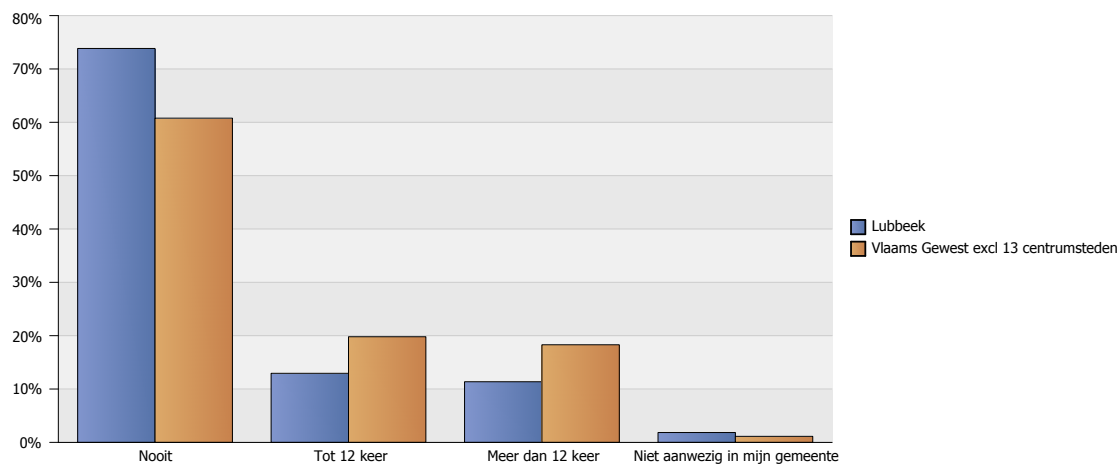
(de categorie is niet aanwezig in mijn gemeente is een inschatting vanuit het perspectief van de inwoners)

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

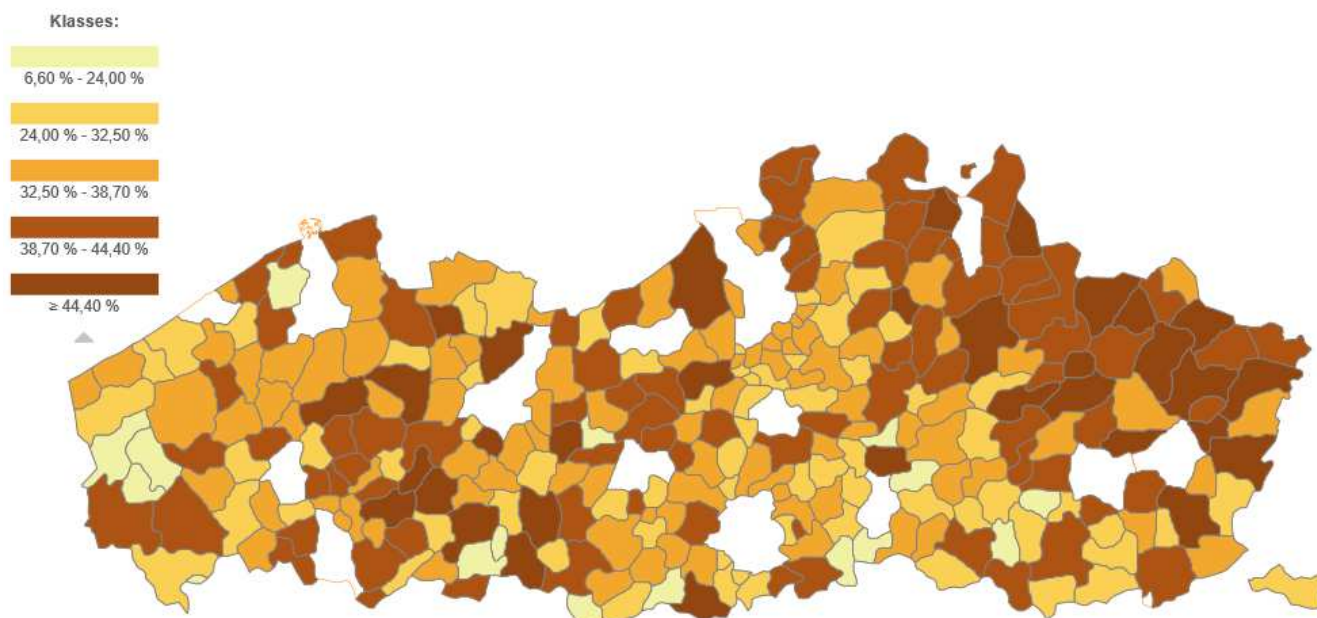
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in mijn gemeente
Lubbeek	74%	13%	11%	2%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	61%	20%	18%	1%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar gebruik maakte van de sportvoorzieningen in eigen gemeente (sporthal/sportzalen/sportinfrastructuur zoals sportvelden, loop piste, ...)

F. Cultuur en vrije tijd

Tevredenheid over de sportvoorzieningen

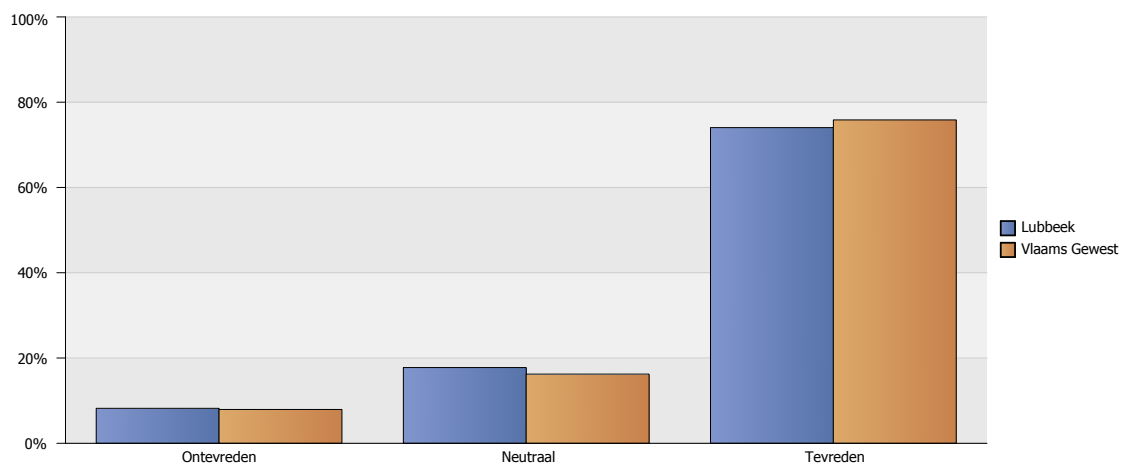
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

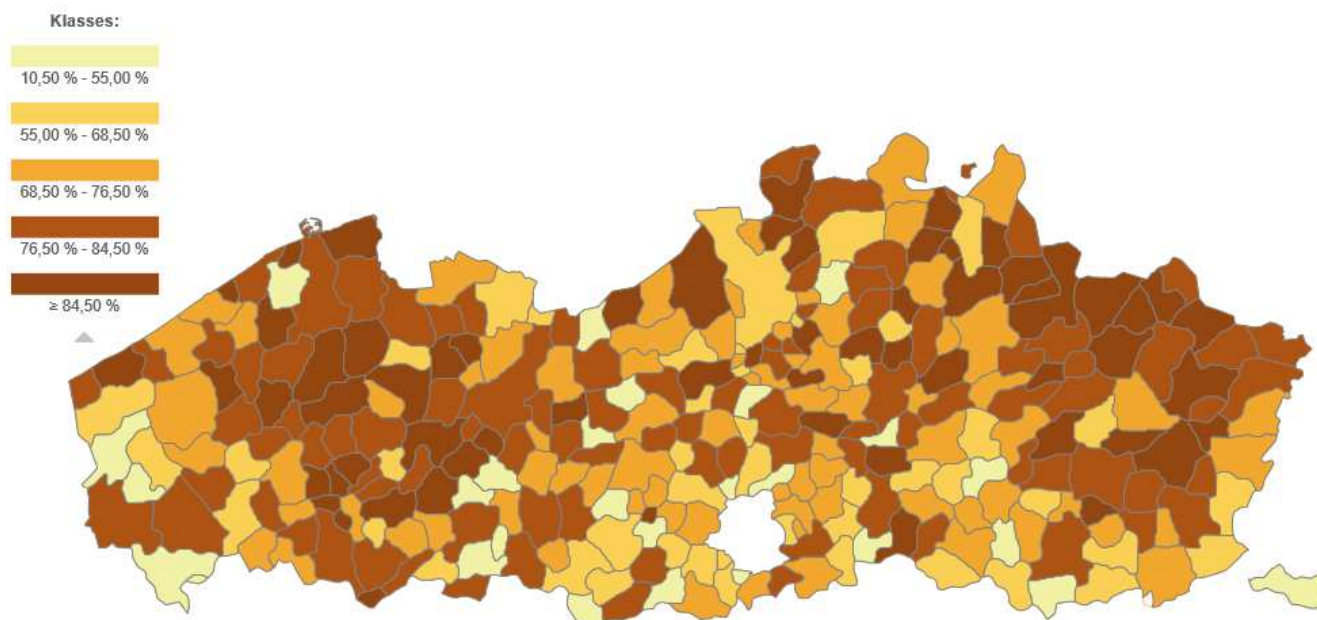
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	8%	18%	74%
Vlaams Gewest	8%	16%	76%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Tevredenheid over de recreatievoorzieningen

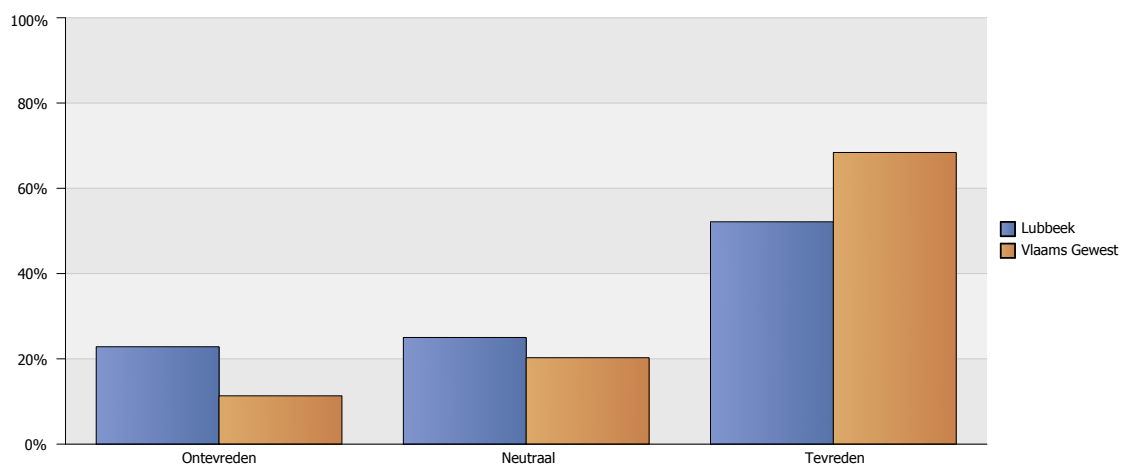
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de recreatievoorzieningen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

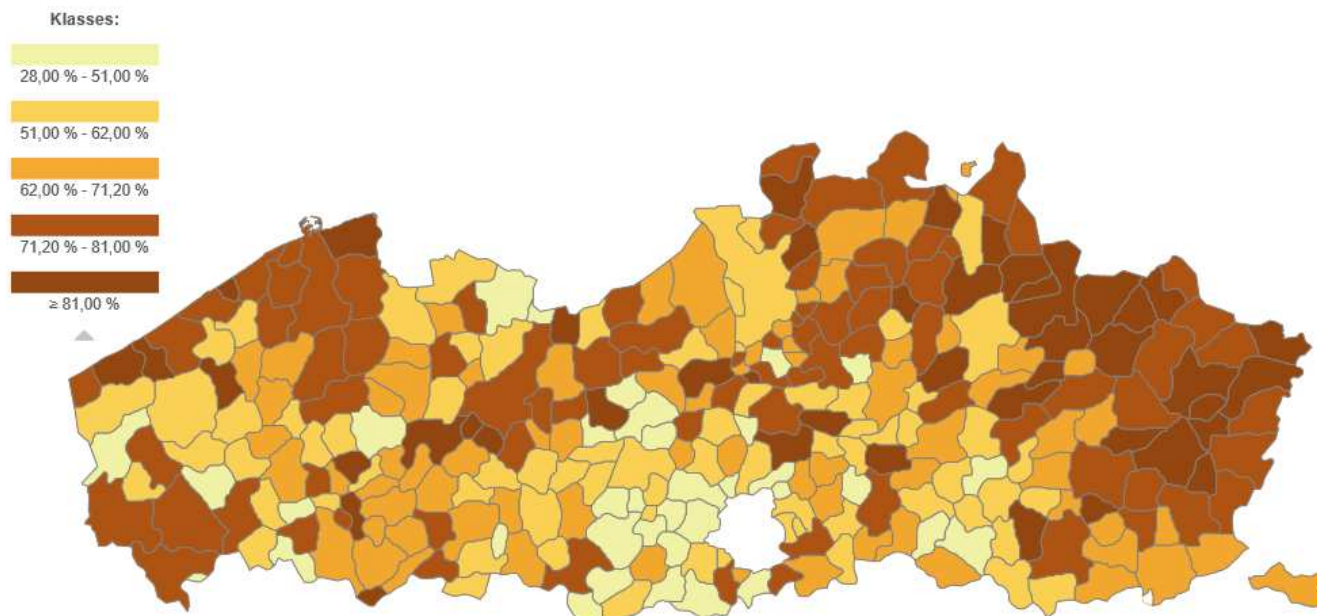
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	23%	25%	52%
Vlaams Gewest	11%	20%	68%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de recreatievoorzieningen in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Tevredenheid over de culturele voorzieningen

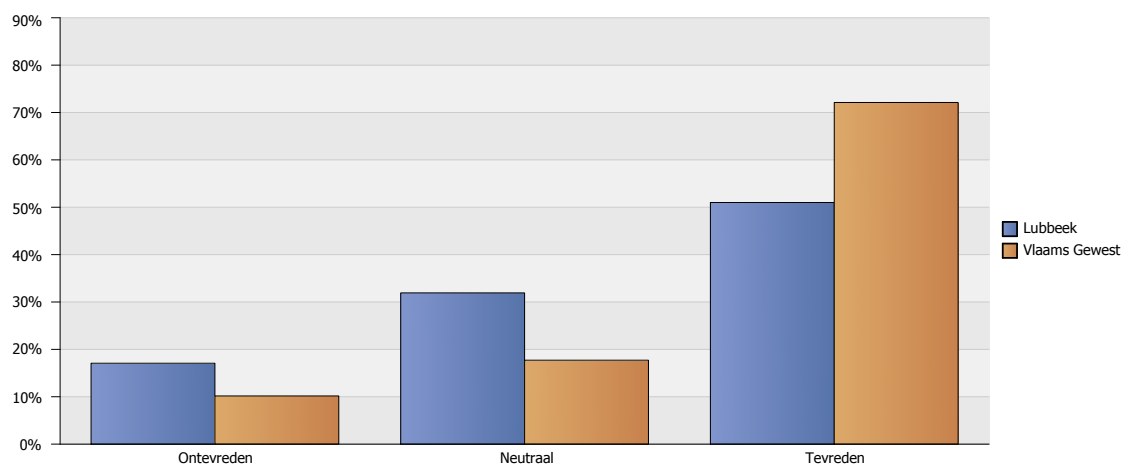
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de culturele voorzieningen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

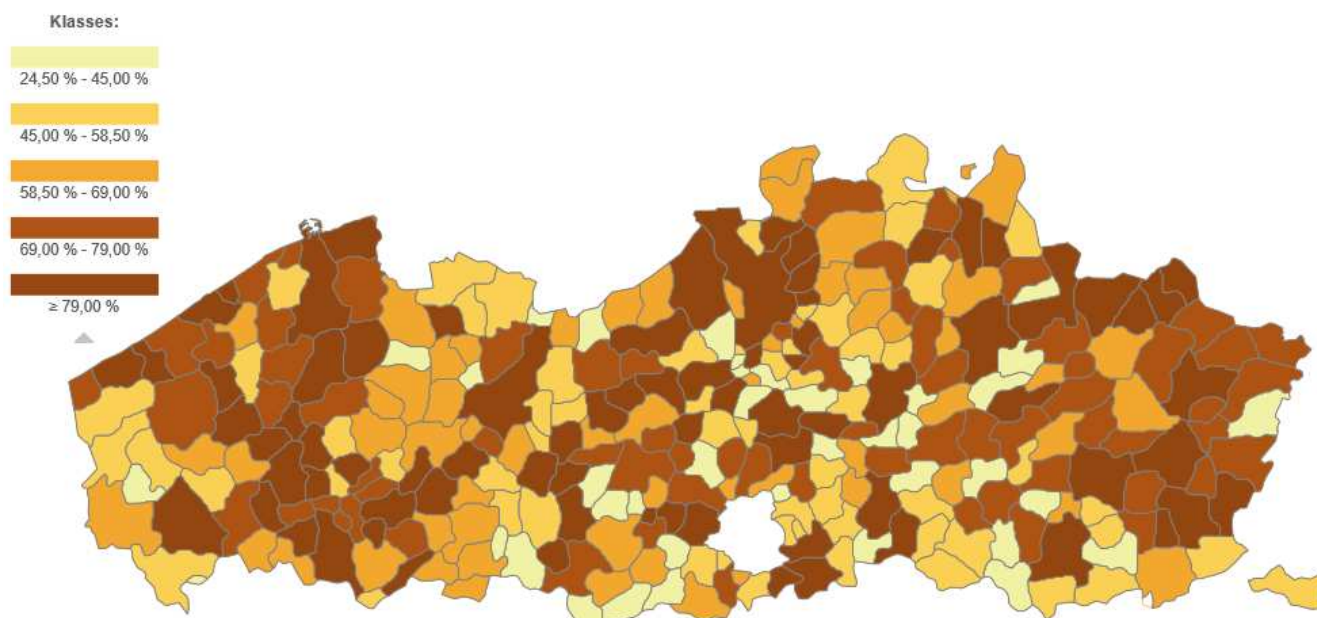
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	17%	32%	51%
Vlaams Gewest	10%	18%	72%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Bijwonen sportevenementen in eigen gemeente of in een andere gemeente

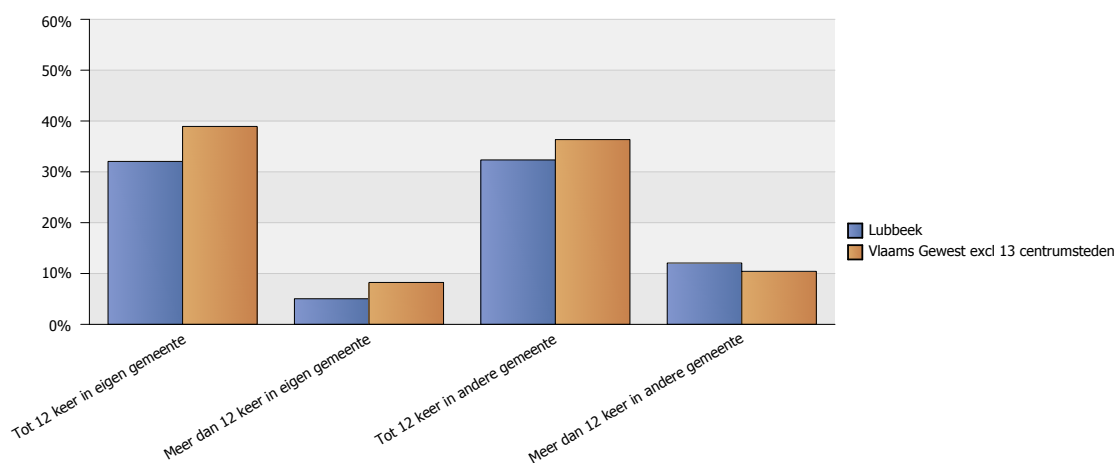
Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar **één of meerdere sportevenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Tot 12 keer in eigen gemeente	Meer dan 12 keer in eigen gemeente	Tot 12 keer in andere gemeente	Meer dan 12 keer in andere gemeente
Lubbeek	32%	5%	32%	12%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	39%	8%	36%	10%

Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar één of meerdere sportevenementen te hebben bijgewoond in de eigen gemeente

F. Cultuur en vrije tijd

Bijwonen pleinevenementen in eigen gemeente of in een andere gemeente

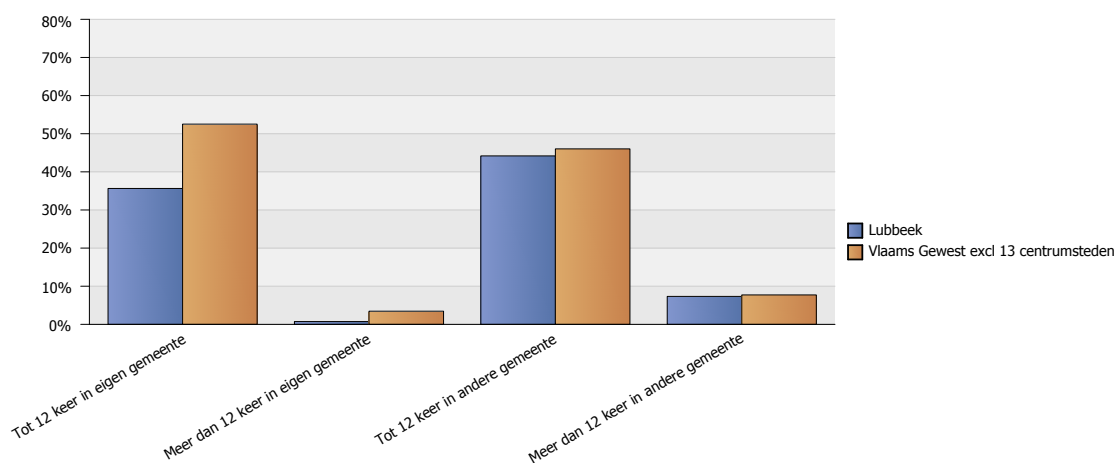
Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar **één of meerdere pleinevenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

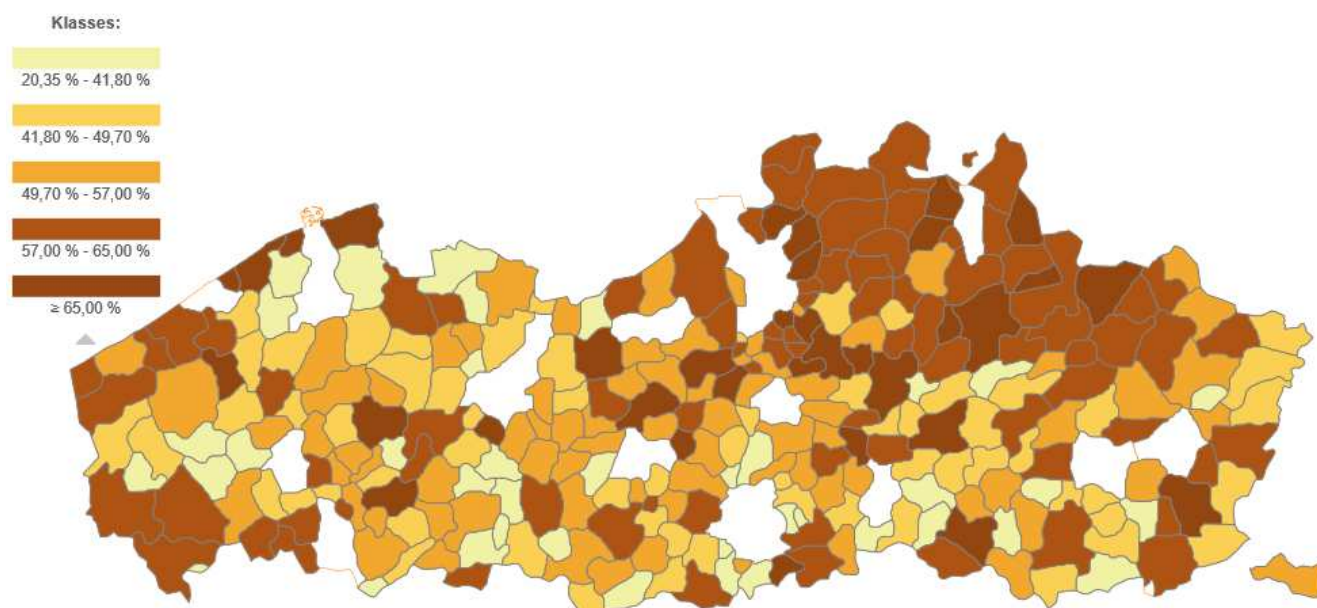
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Tot 12 keer in eigen gemeente	Meer dan 12 keer in eigen gemeente	Tot 12 keer in andere gemeente	Meer dan 12 keer in andere gemeente
Lubbeek	36%	1%	44%	7%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	53%	3%	46%	8%

Kaart: Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf afgelopen jaar één of meerdere pleinevenementen te hebben bijgewoond in de eigen gemeente

F. Cultuur en vrije tijd

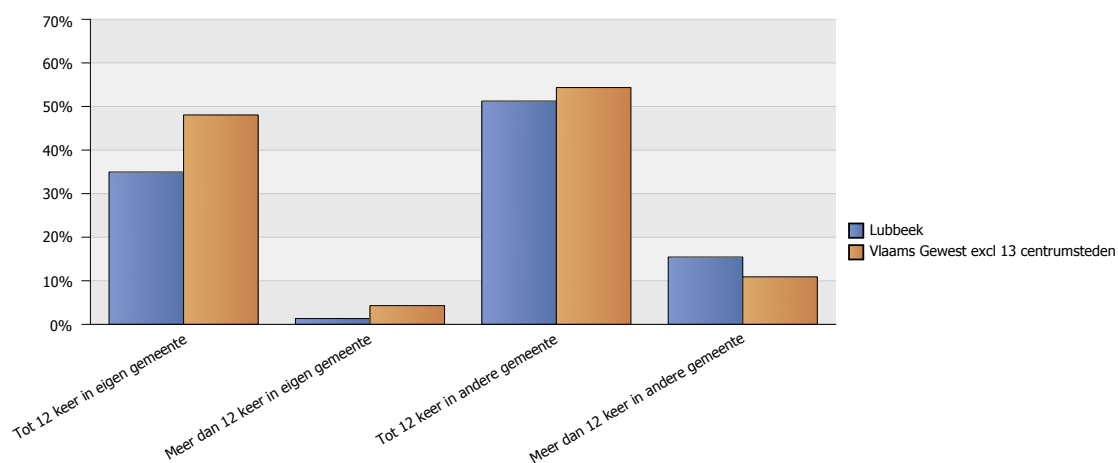
Bijwonen culturele evenementen in eigen gemeente of in een andere gemeente
Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar **één of meerdere culturele evenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

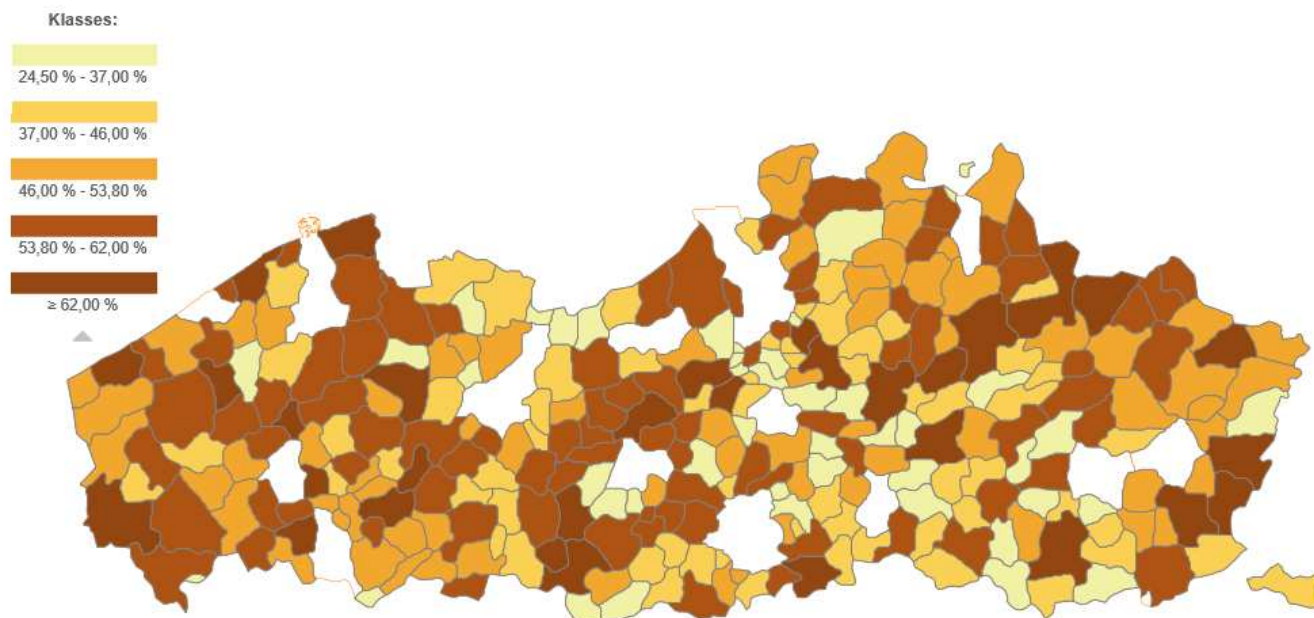
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Tot 12 keer in eigen gemeente	Meer dan 12 keer in eigen gemeente	Tot 12 keer in andere gemeente	Meer dan 12 keer in andere gemeente
Lubbeek	35%	1%	51%	15%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	48%	4%	54%	11%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat aangaf het afgelopen jaar één of meerdere culturele evenementen te hebben bijgewoond in de eigen gemeente

F. Cultuur en vrije tijd

Cultuur, jeugd en sport

Aantal leners bibliotheek (individuele gebruikers) t.o.v. de totale bevolking (in %)

Bron: Bios (Bibliotheek informatie- en opvolgingssysteem), verwerking Statistiek Vlaanderen

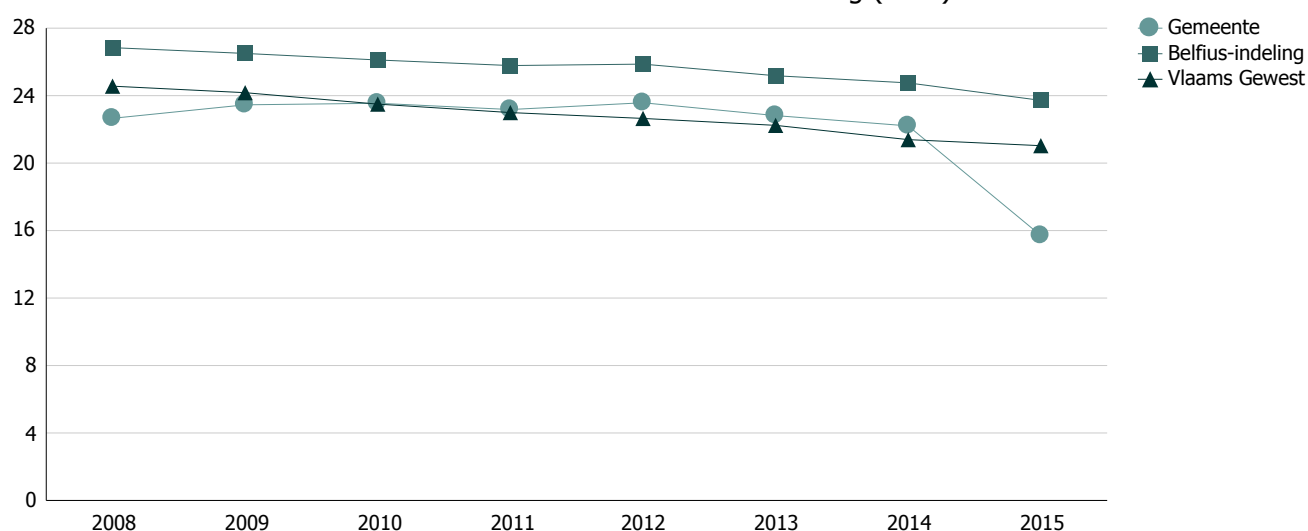
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

	Lubbeek							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	3.123	3.229	3.243	3.218	3.290	3.205	3.137	2.232
Totale bevolking	13.784	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	22,7	23,5	23,5	23,2	23,6	22,8	22,2	15,7

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	39.061	38.636	38.144	37.750	37.988	37.019	36.452	34.998
Totale bevolking	145.505	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	26,8	26,5	26,1	25,8	25,9	25,2	24,8	23,7

	Vlaams Gewest							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	1.513.387	1.501.040	1.469.070	1.450.263	1.438.425	1.419.205	1.371.404	1.355.451
Totale bevolking	6.161.600	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	24,6	24,2	23,5	23,0	22,6	22,2	21,4	21,0

Aantal leners t.o.v. de totale bevolking (in %)

F. Cultuur en vrije tijd

Cultuur, jeugd en sport

Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %)

Bron: Bios (Bibliotheek informatie- en opvolgingssysteem), verwerking Statistiek Vlaanderen

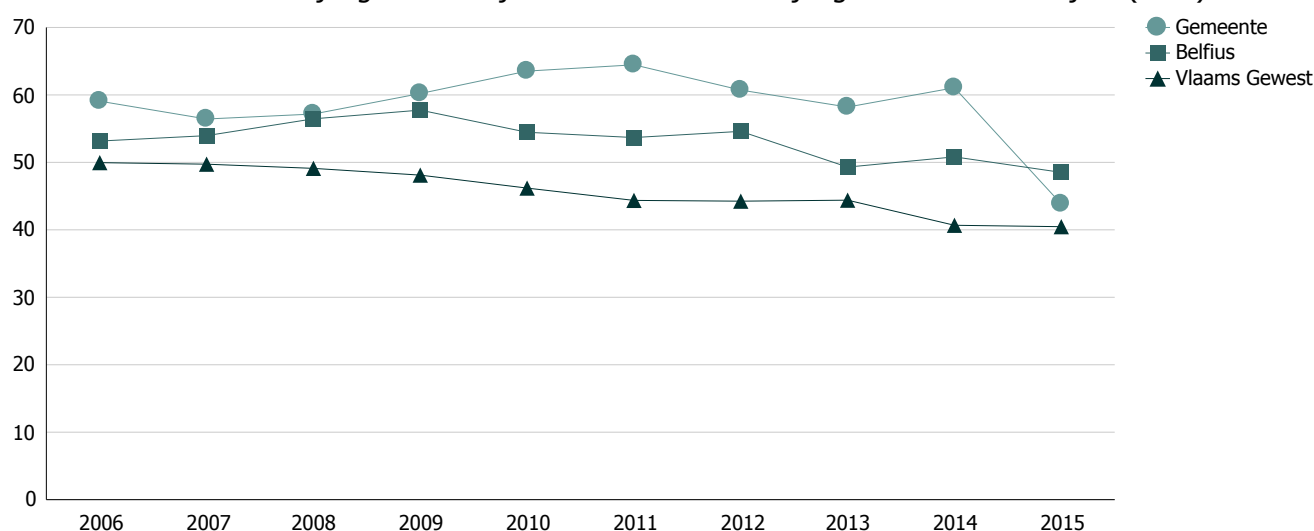
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

	Lubbeek									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	1.361	1.299	1.300	1.357	1.399	1.444	1.343	1.288	1.322	970
Aantal jongeren onder de 15 jaar	2.304	2.302	2.274	2.254	2.202	2.240	2.212	2.213	2.165	2.213
Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %)	59,1	56,4	57,2	60,2	63,5	64,5	60,7	58,2	61,1	43,8

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	12.669	12.702	13.142	13.286	12.409	12.138	12.297	11.011	11.303	10.774
Aantal jongeren onder de 15 jaar	23.831	23.538	23.279	23.006	22.784	22.611	22.523	22.334	22.243	22.207
Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %)	53,2	54,0	56,5	57,8	54,5	53,7	54,6	49,3	50,8	48,5

	Vlaams Gewest									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	496.990	494.238	488.021	481.262	465.632	452.178	454.604	458.250	422.131	422.592
Aantal jongeren onder de 15 jaar	994.767	993.807	993.663	1.000.325	1.008.113	1.019.238	1.027.383	1.032.207	1.037.825	1.044.325
Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %)	50,0	49,7	49,1	48,1	46,2	44,4	44,2	44,4	40,7	40,5

Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %)

F. Cultuur en vrije tijd

Cultuur, jeugd en sport

Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners

Bron: Sport Vlaanderen, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

	Lubbeek
	2017
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente	47
Totale bevolking	14.270
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners	3,3

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)
	2017
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente	766
Totale bevolking	148.172
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners	5,2

	Vlaams Gewest
	2017
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente	27.135
Totale bevolking	6.516.011
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners	4,2

F. Cultuur en vrije tijd

Cultuur, jeugd en sport

Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners

Bron: Sport Vlaanderen, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

	Lubbeek
	2017
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente	28
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners	2,0

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)
	2017
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente	511
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners	3,4

	Vlaams Gewest
	2017
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente	20.680
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners	3,2

F. Cultuur en vrije tijd

Bibliotheekbezoek in eigen gemeente

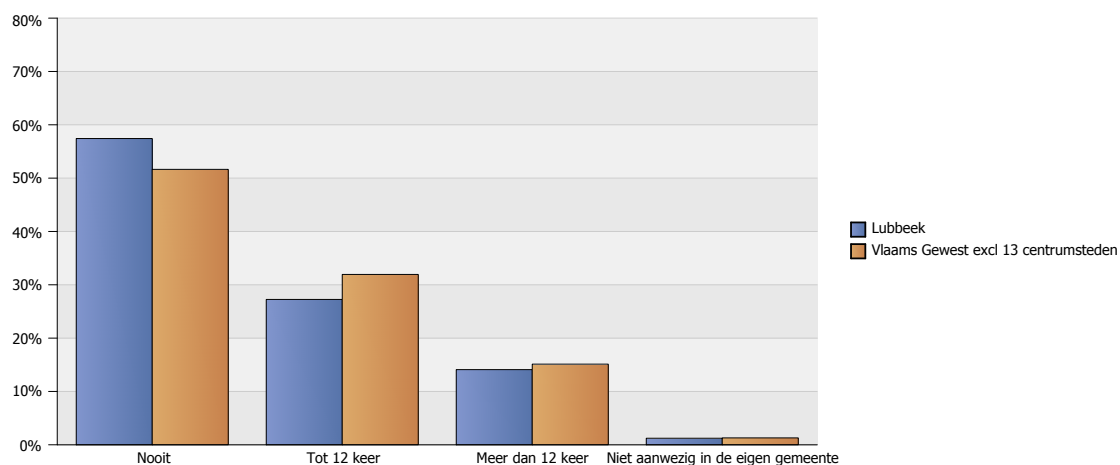
Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar **een bibliotheek heeft bezocht in de eigen gemeente** (de categorie is niet aanwezig in mijn gemeente is een inschatting vanuit het perspectief van de inwoners)

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

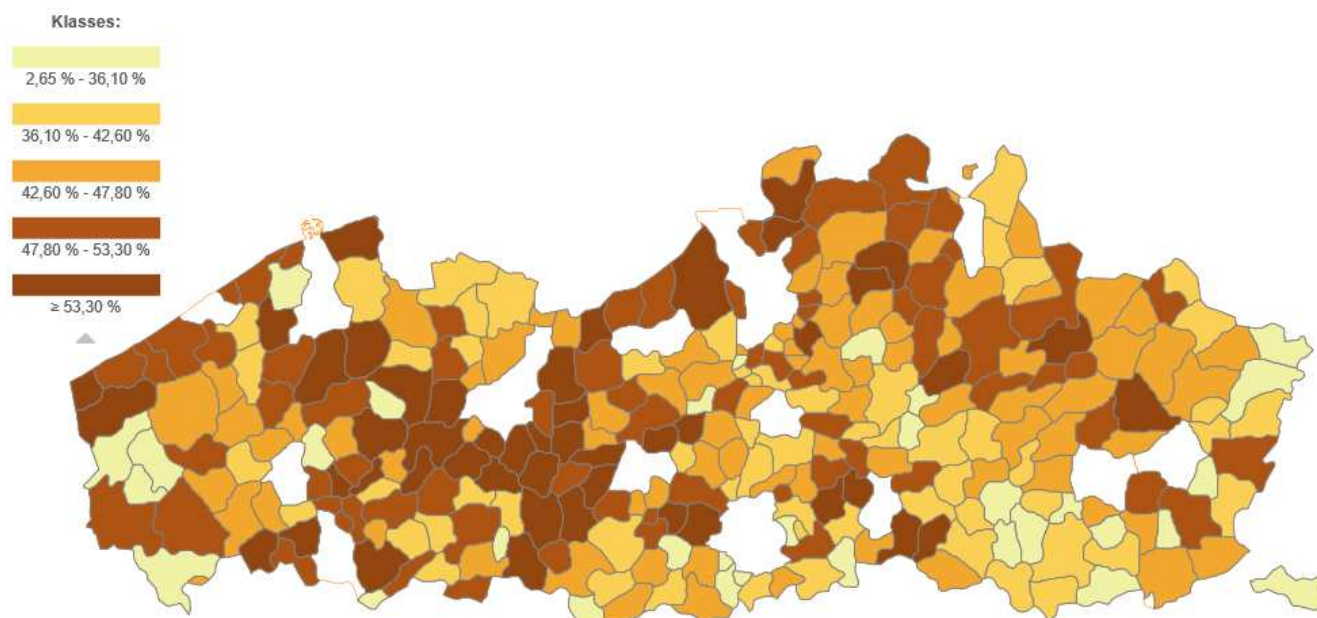
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in de eigen gemeente
Lubbeek	57%	27%	14%	1%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	52%	32%	15%	1%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een bibliotheek heeft bezocht in de eigen gemeente

F. Cultuur en vrije tijd

Voldoende speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar

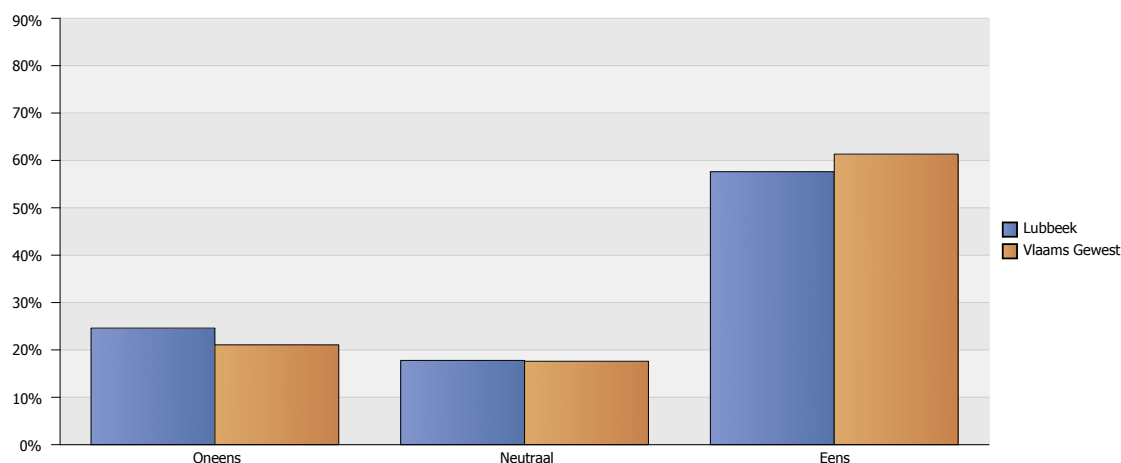
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar zijn** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

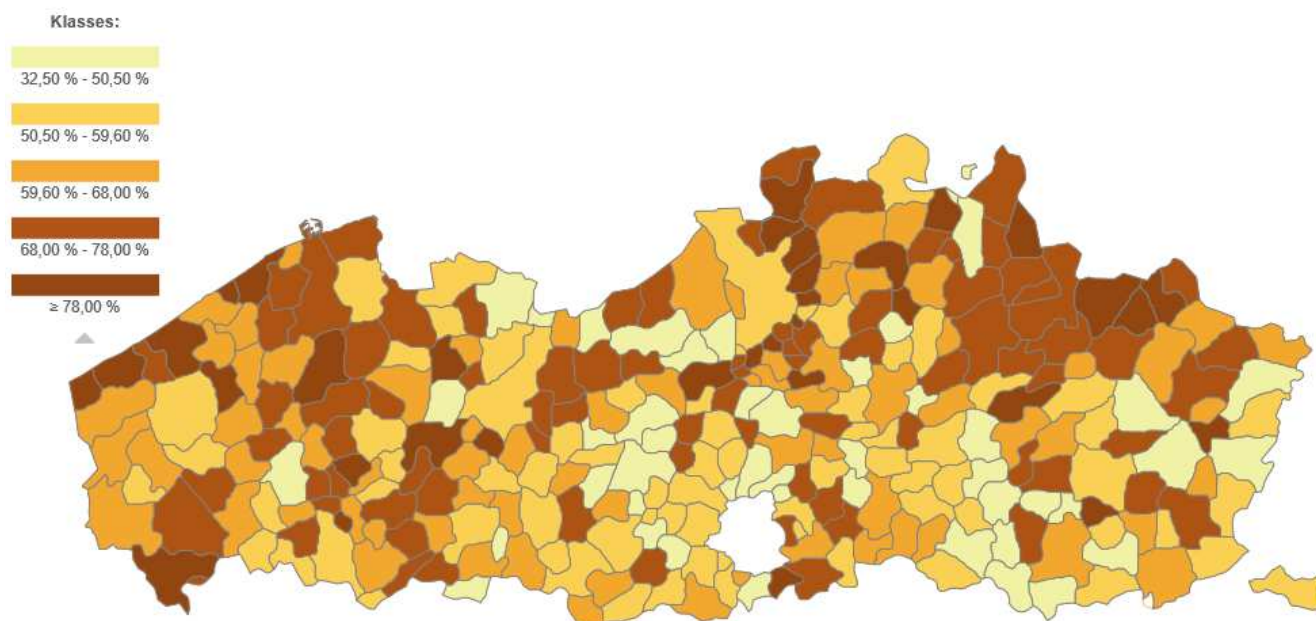
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	25%	18%	58%
Vlaams Gewest	21%	18%	61%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar zijn in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Voldoende geschikte plekken voor de jeugd

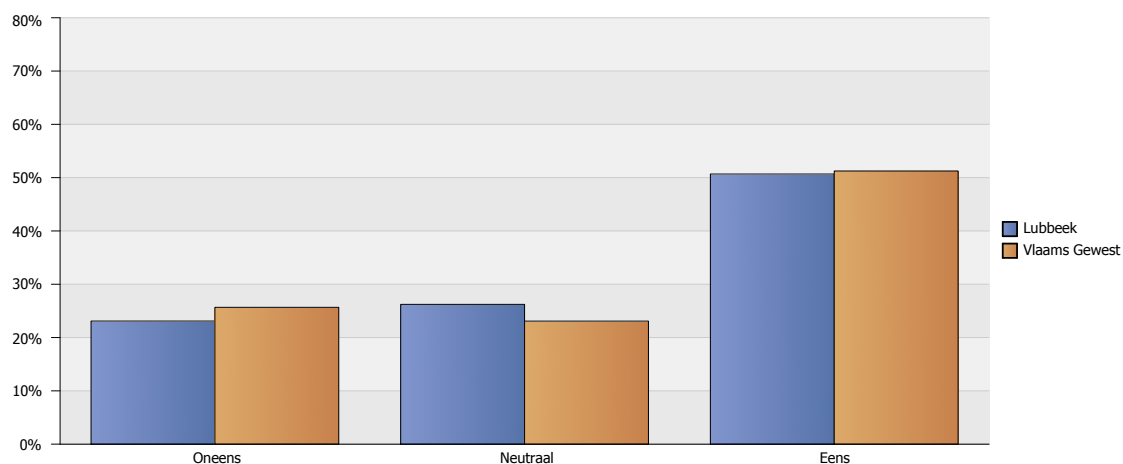
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende geschikte plekken voor de jeugd zijn** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

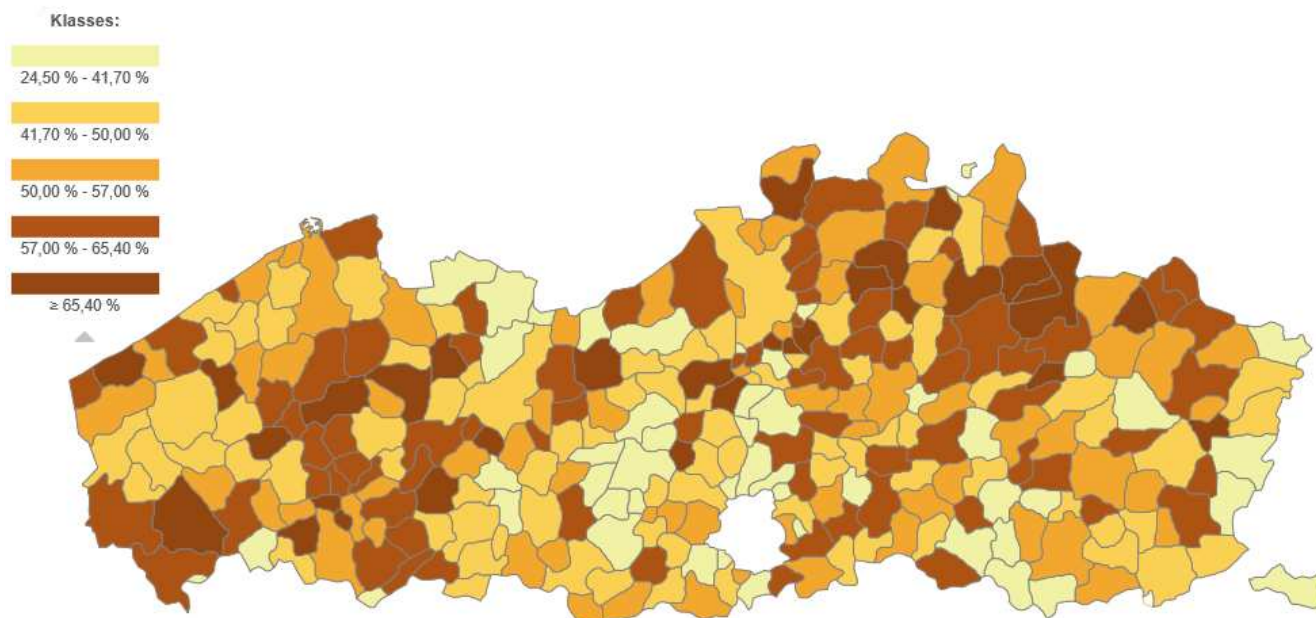
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	23%	26%	51%
Vlaams Gewest	26%	23%	51%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende geschikte plekken voor de jeugd zijn in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Voldoende geschikte activiteiten voor ouderen

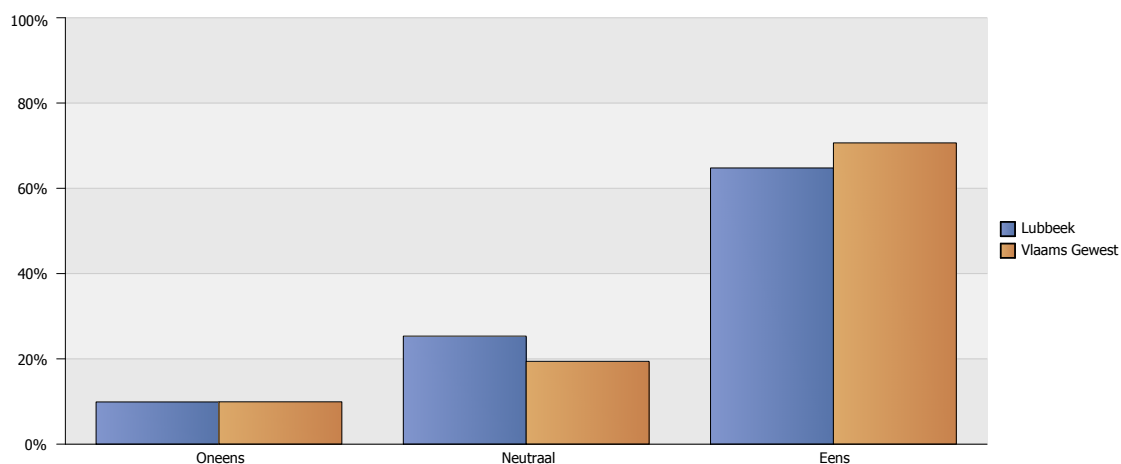
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende activiteiten zijn voor ouderen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

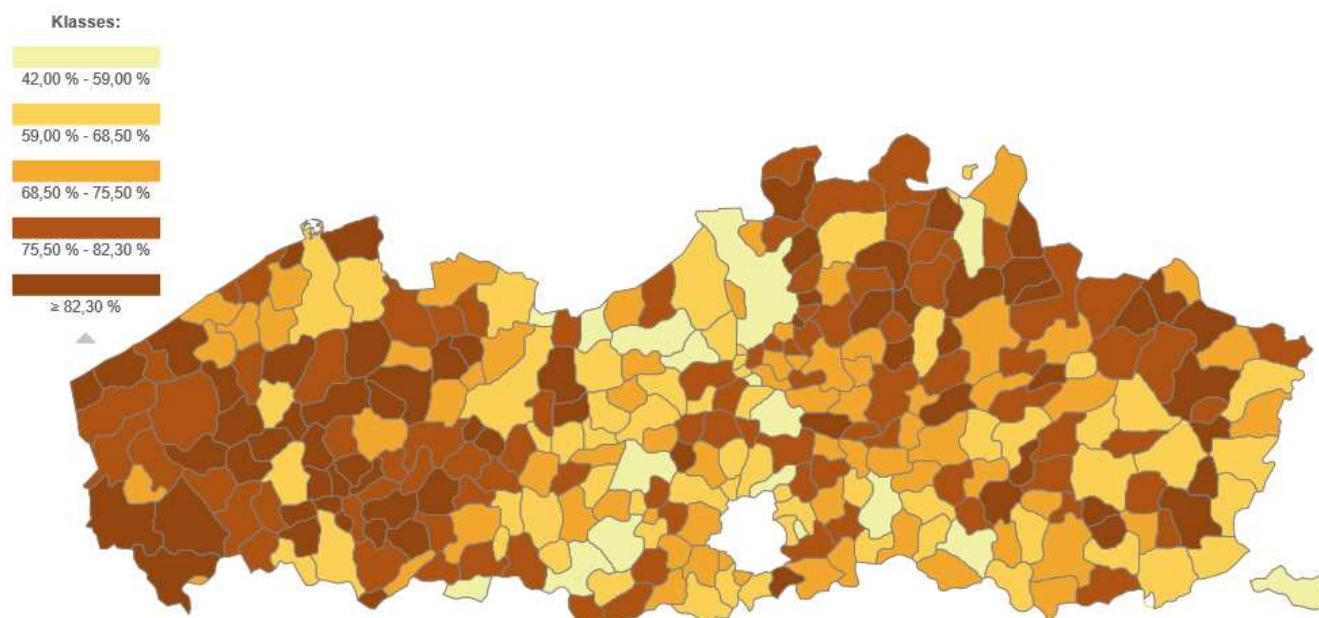
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	10%	25%	65%
Vlaams Gewest	10%	19%	71%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende activiteiten zijn voor ouderen in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Voldoende winkelvoorzieningen in de buurt

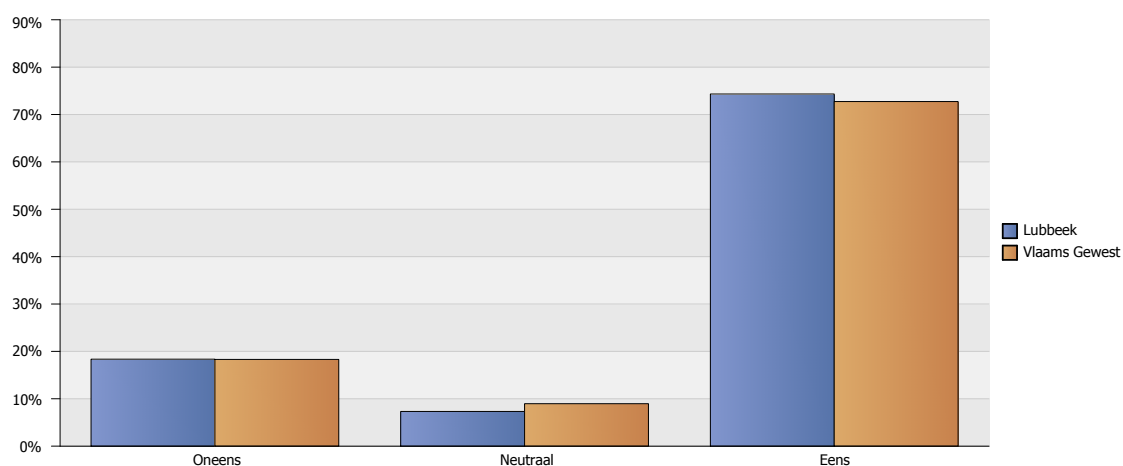
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er **voldoende winkels zijn in de buurt** voor dagelijkse boodschappen

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

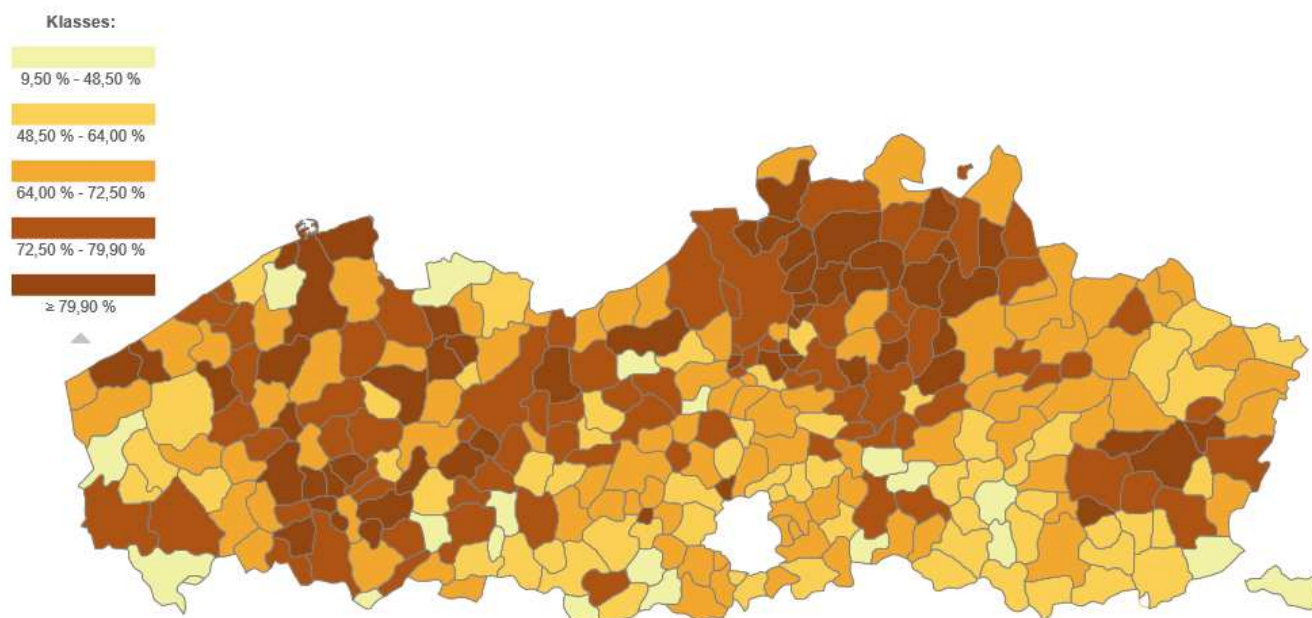
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	18%	7%	74%
Vlaams Gewest	18%	9%	73%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt voor dagelijkse boodschappen

F. Cultuur en vrije tijd

Tevredenheid over de shopping- en winkelvoorzieningen

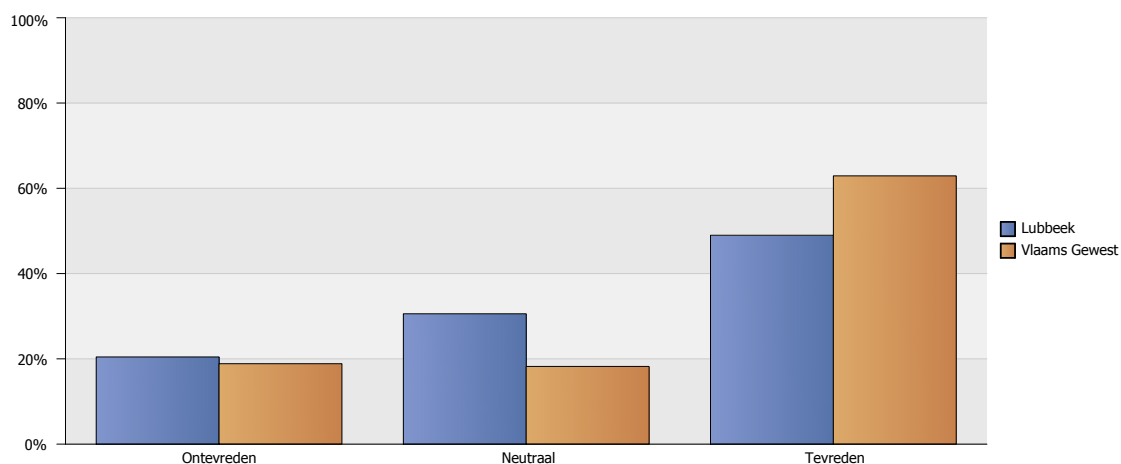
Aandeel (%) van de inwoners dat **tevreden is over de shopping- en winkelvoorzieningen** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

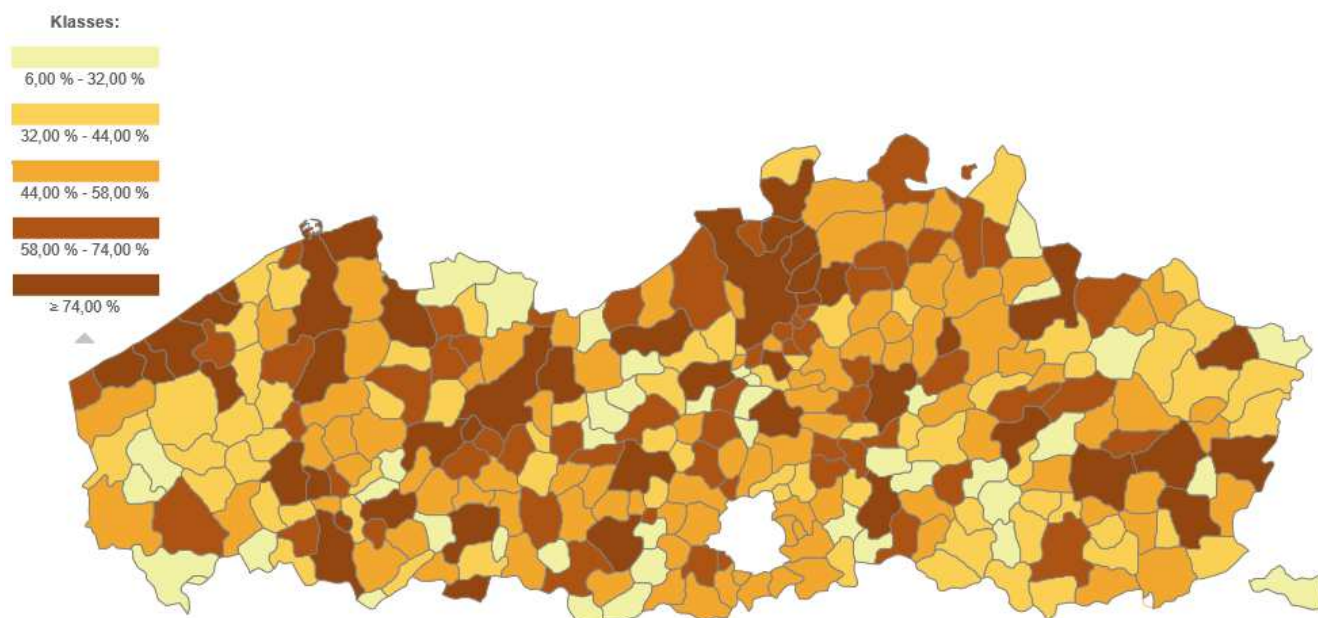
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	20%	31%	49%
Vlaams Gewest	19%	18%	63%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de shopping- en winkelvoorzieningen in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Tevredenheid over restaurants en eetcafés

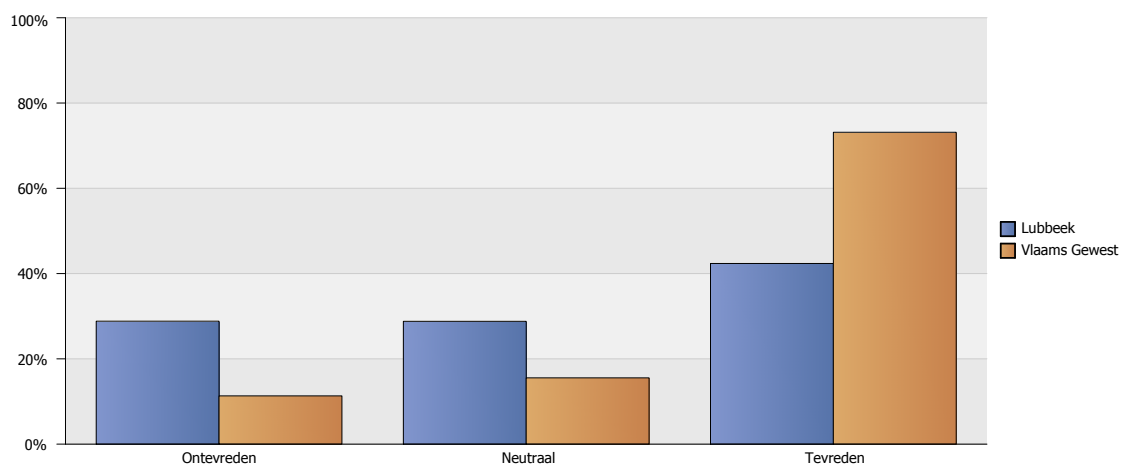
Aandeel (%) van de inwoners dat **tevreden is over het aanbod van restaurants en eetcafés** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

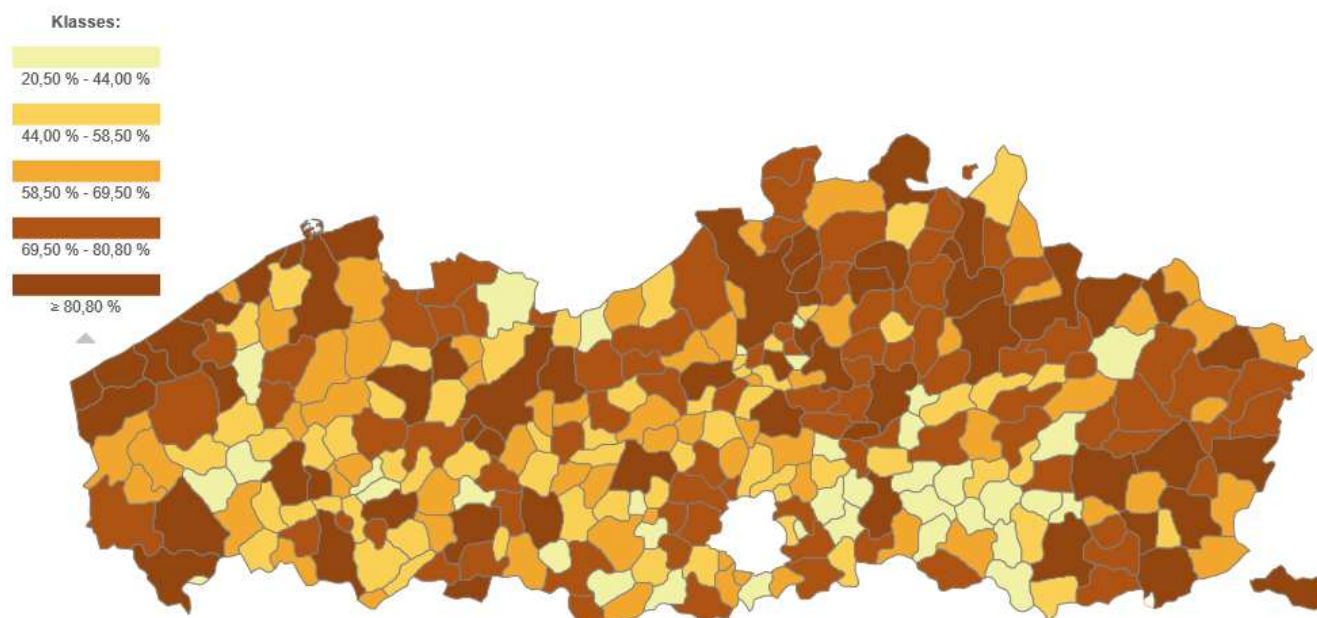
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	29%	29%	42%
Vlaams Gewest	11%	16%	73%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod aan restaurants en eetcafés in de gemeente/stad

F. Cultuur en vrije tijd

Tevredenheid over uitgaansgelegenheden

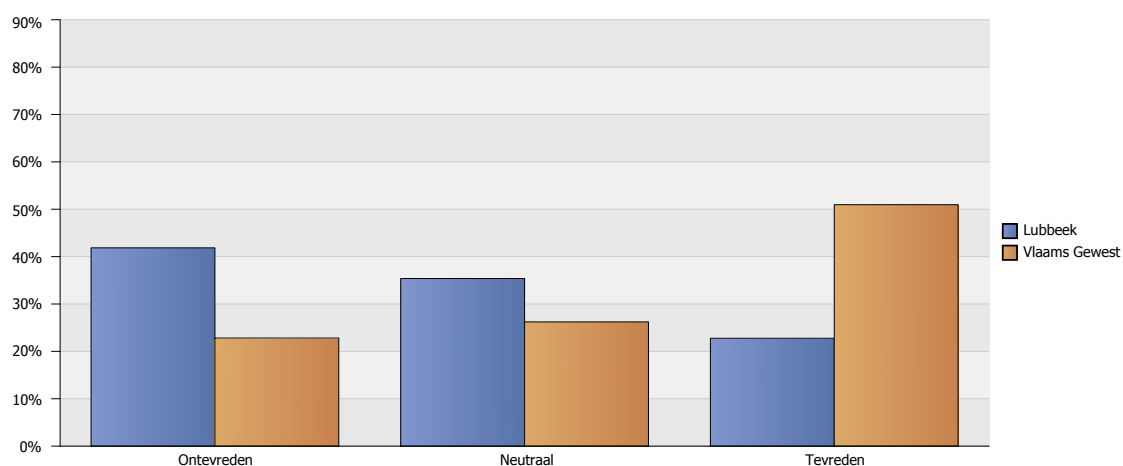
Aandeel (%) van de inwoners dat **tevreden is over de uitgaansgelegenheden** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

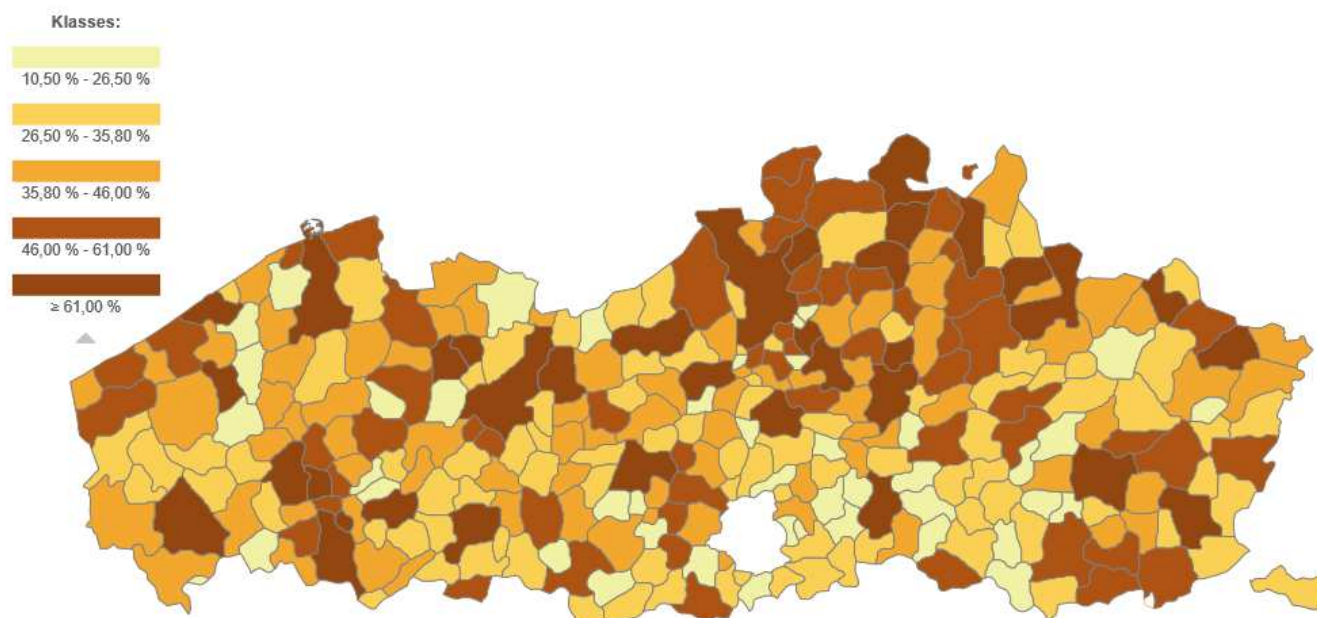
Metadata: [cultuur en vrije tijd](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	42%	35%	23%
Vlaams Gewest	23%	26%	51%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de uitgaansgelegenheden in de gemeente/stad

G. Overheid

Spreiding van informatie

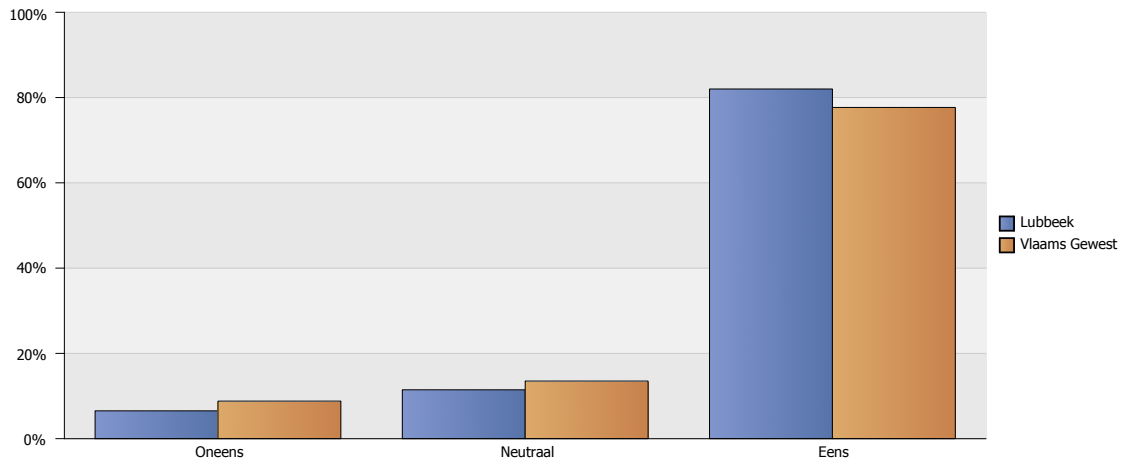
Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt **over de activiteiten**, in en door de gemeente/de stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

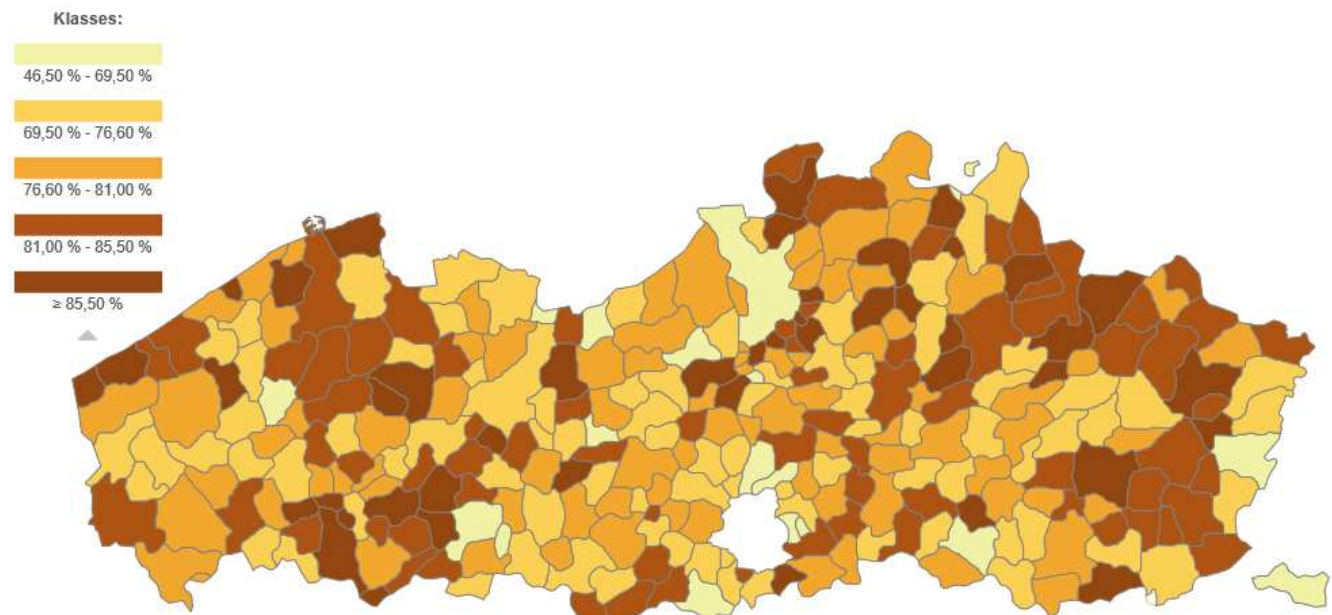
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	7%	11%	82%
Vlaams Gewest	9%	14%	78%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten

G. Overheid

Spreiding van informatie

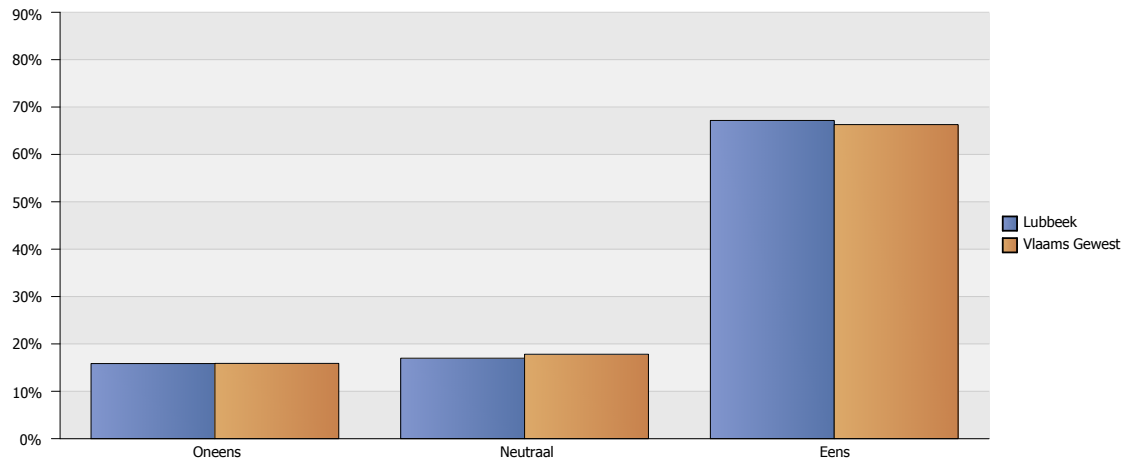
Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt **over de initiatieven**, in en door de gemeente/de stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

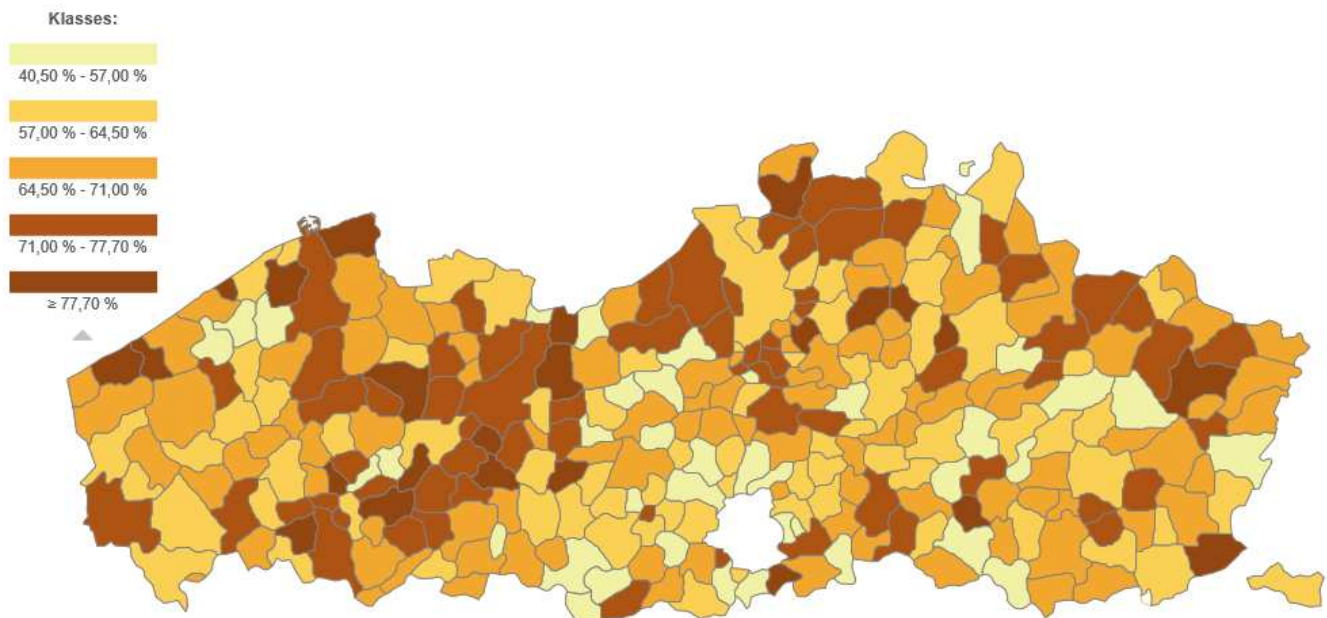
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	16%	17%	67%
Vlaams Gewest	16%	18%	66%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de initiatieven, in en door de gemeente/de stad

G. Overheid

Spreiding van informatie

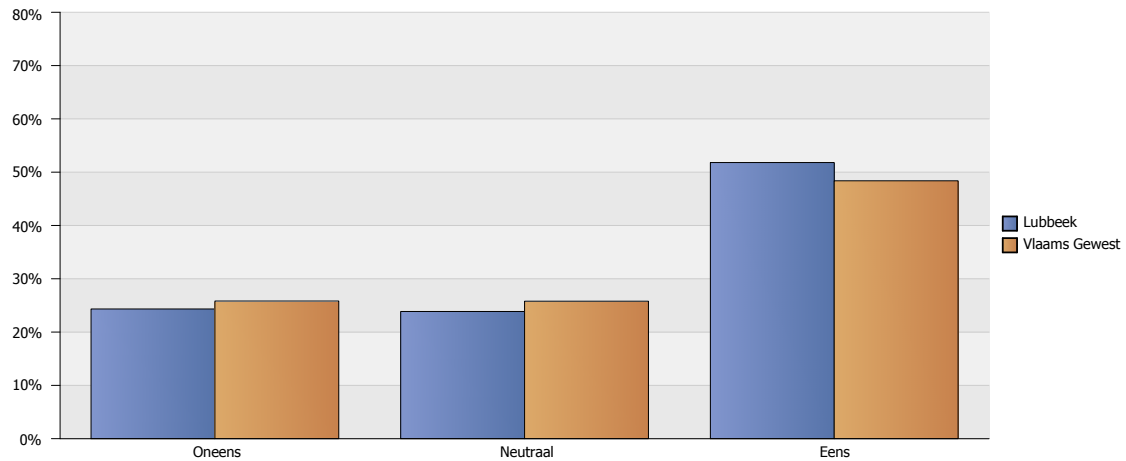
Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt **over de beslissingen**, in en door de gemeente/de stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

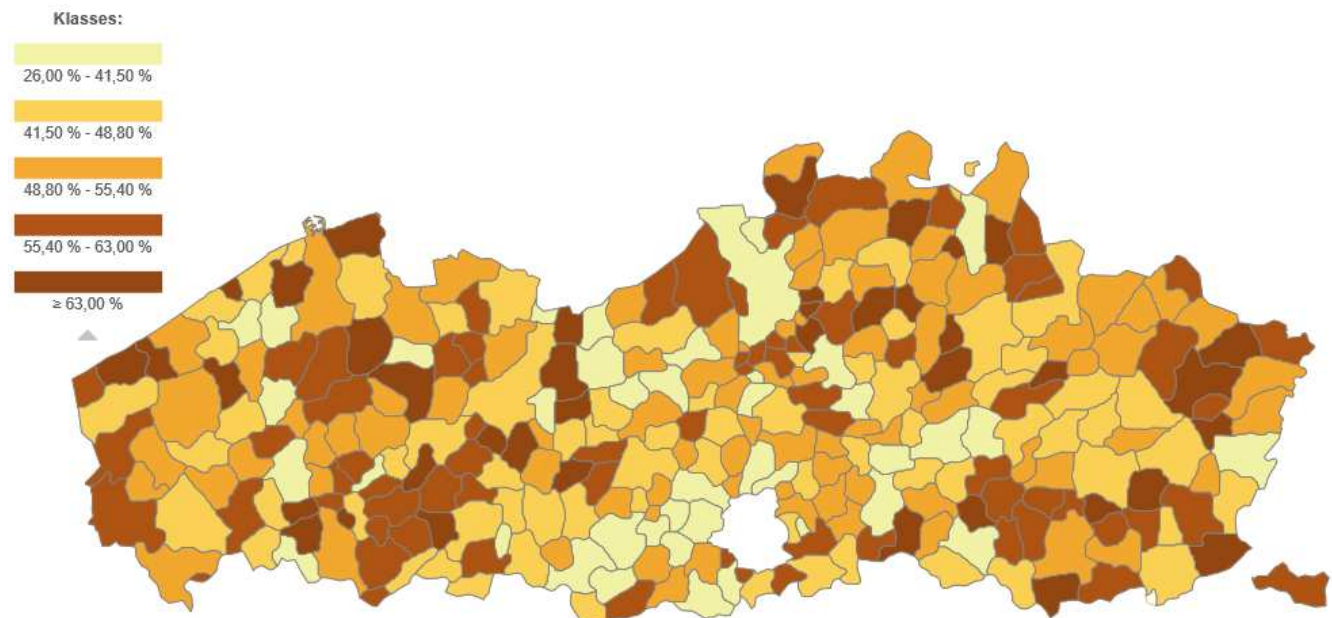
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	24%	24%	52%
Vlaams Gewest	26%	26%	48%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de beslissingen, in en door de gemeente/de stad

Tevredenheid over de loketvoorzieningen

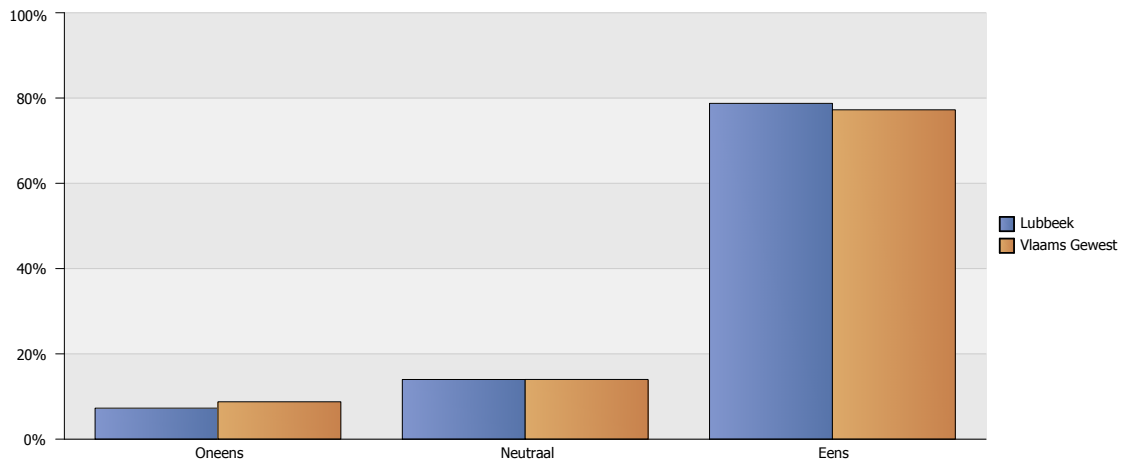
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de loketvoorzieningen** van de gemeente of stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

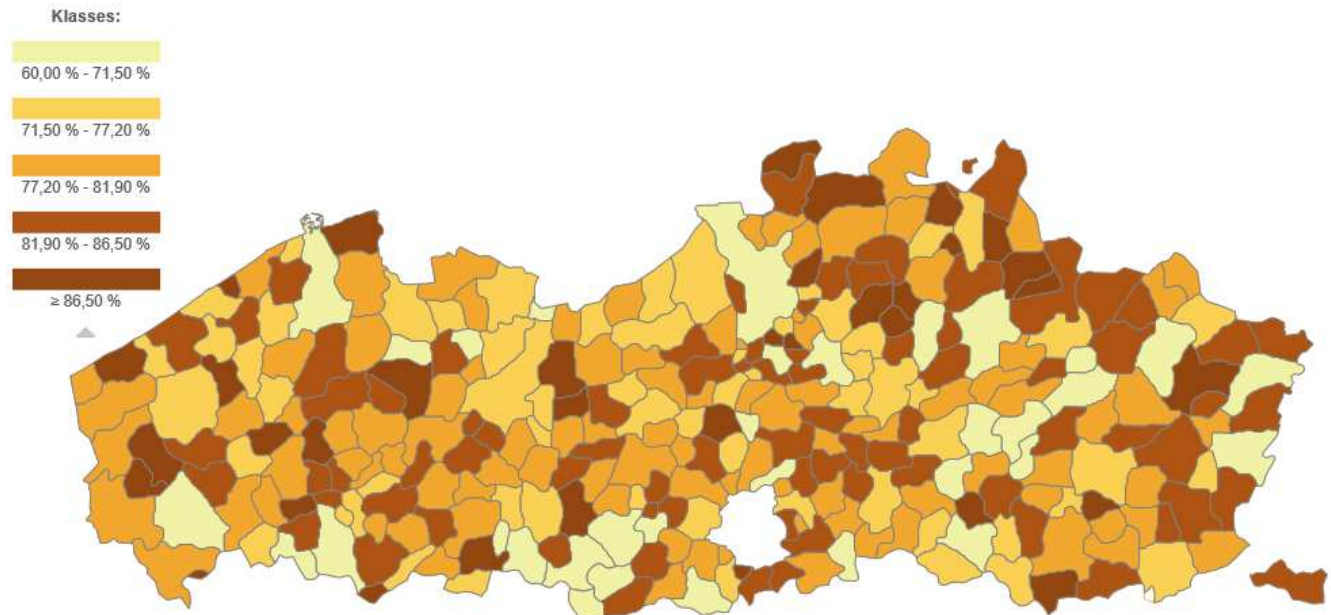
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	7%	14%	79%
Vlaams Gewest	9%	14%	77%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad

Tevredenheid over algemene dienstverlening

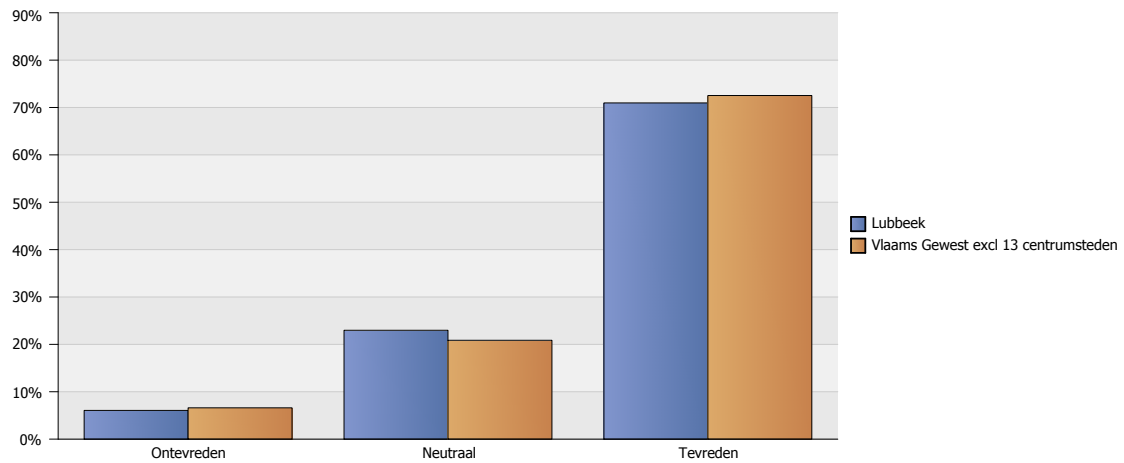
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de algemene dienstverlening** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

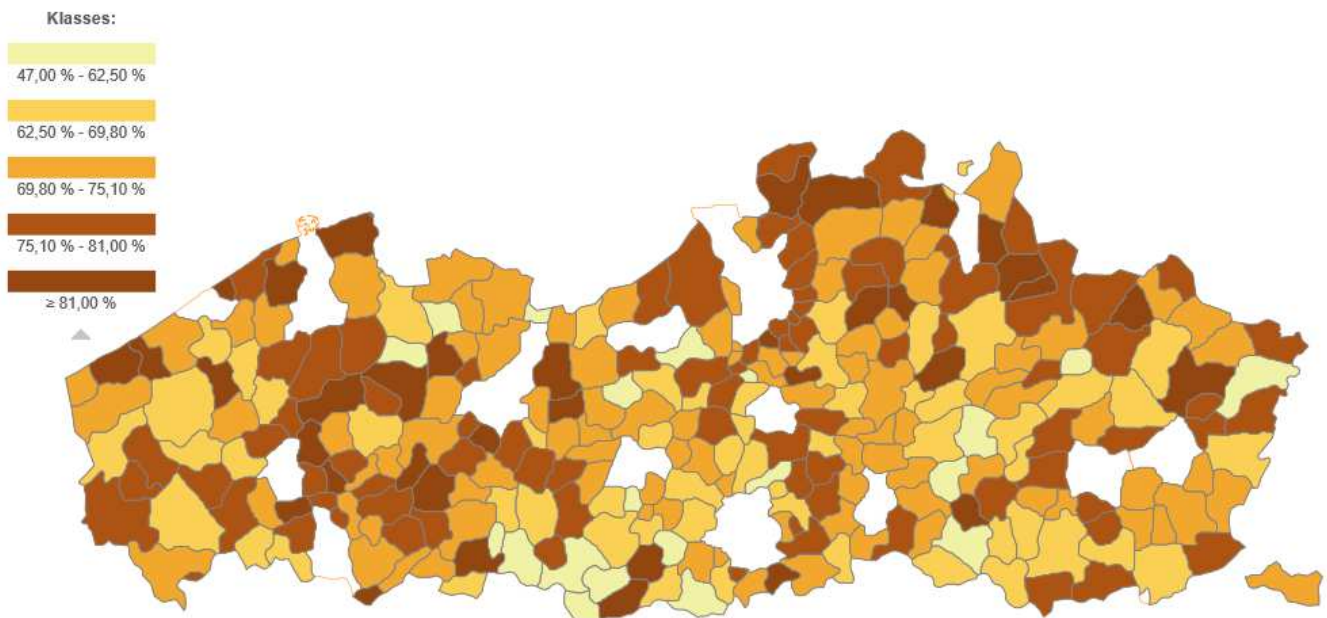
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	6%	23%	71%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	7%	21%	73%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de algemene dienstverlening in de gemeente/stad

Tevredenheid digitale dienstverlening

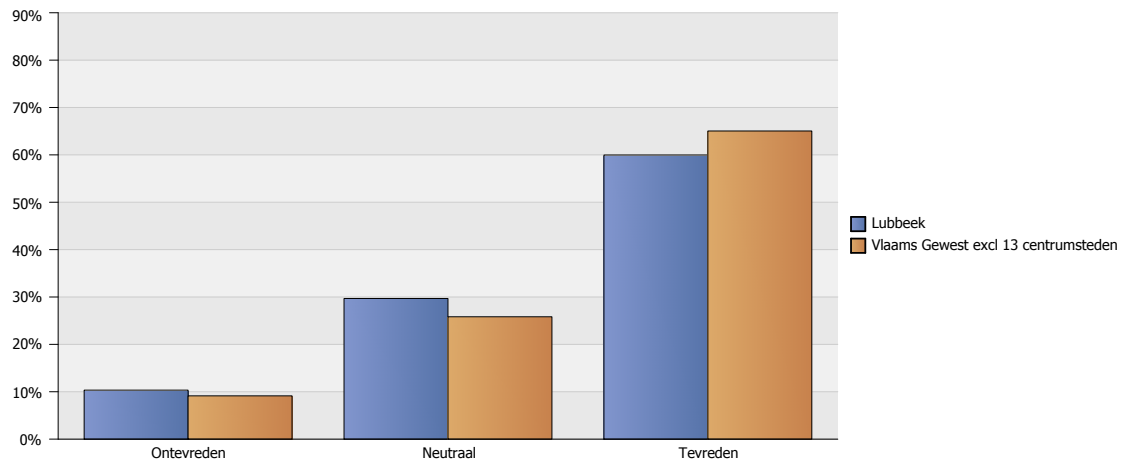
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over **de digitale dienstverlening** in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

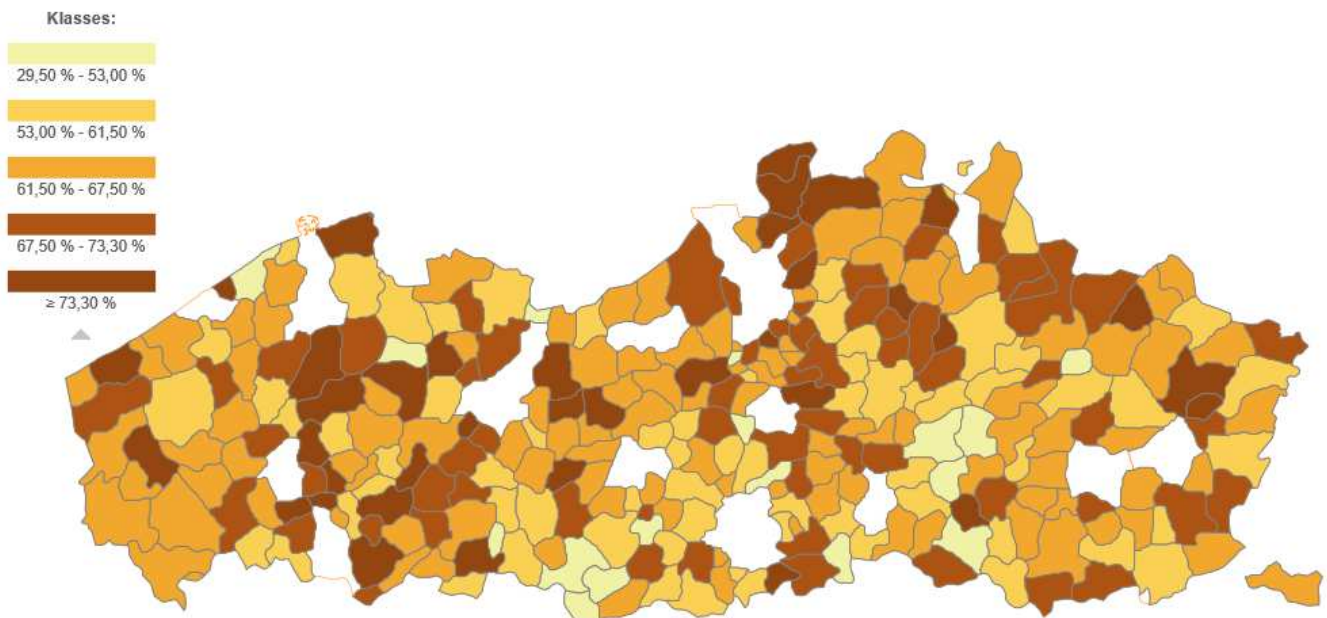
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	10%	30%	60%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	9%	26%	65%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening in de gemeente/stad

G. Overheid

Consultatie van bewoners

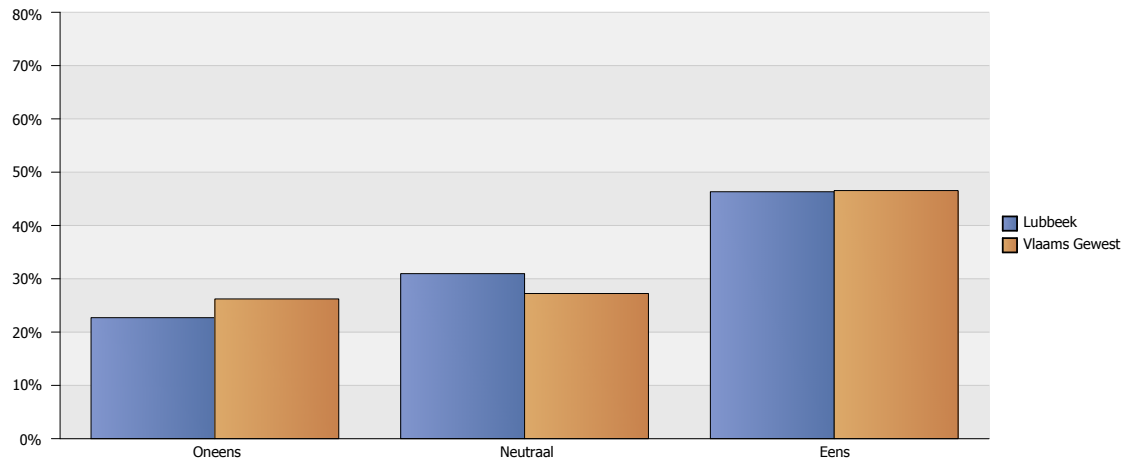
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur **voldoende inspanningen** doet om bewoners bij veranderingen in hun gemeente /stad te betrekken

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

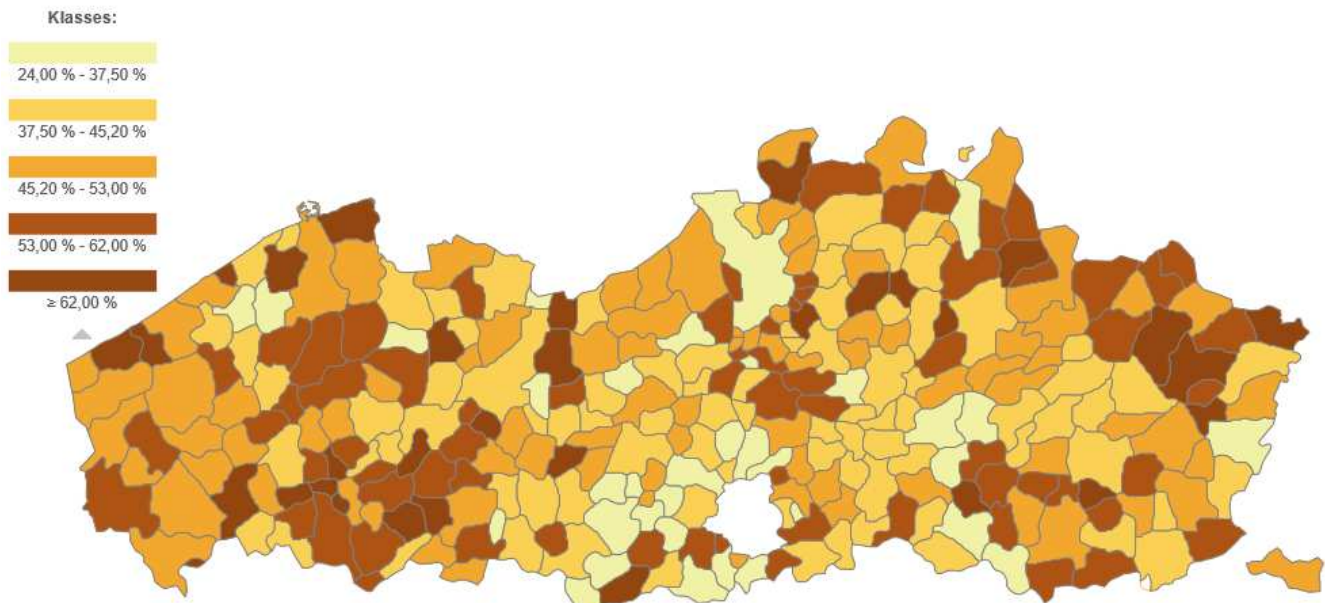
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	23%	31%	46%
Vlaams Gewest	26%	27%	47%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen in hun gemeente /stad te betrekken

G. Overheid

Consultatie van bewoners

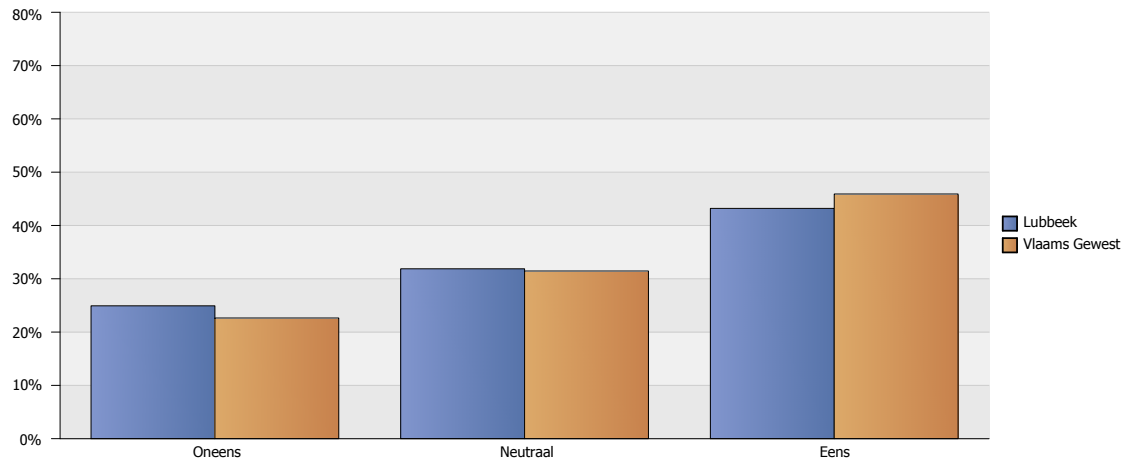
Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur **op een goede manier omspringt met de vragen** van de inwoners

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

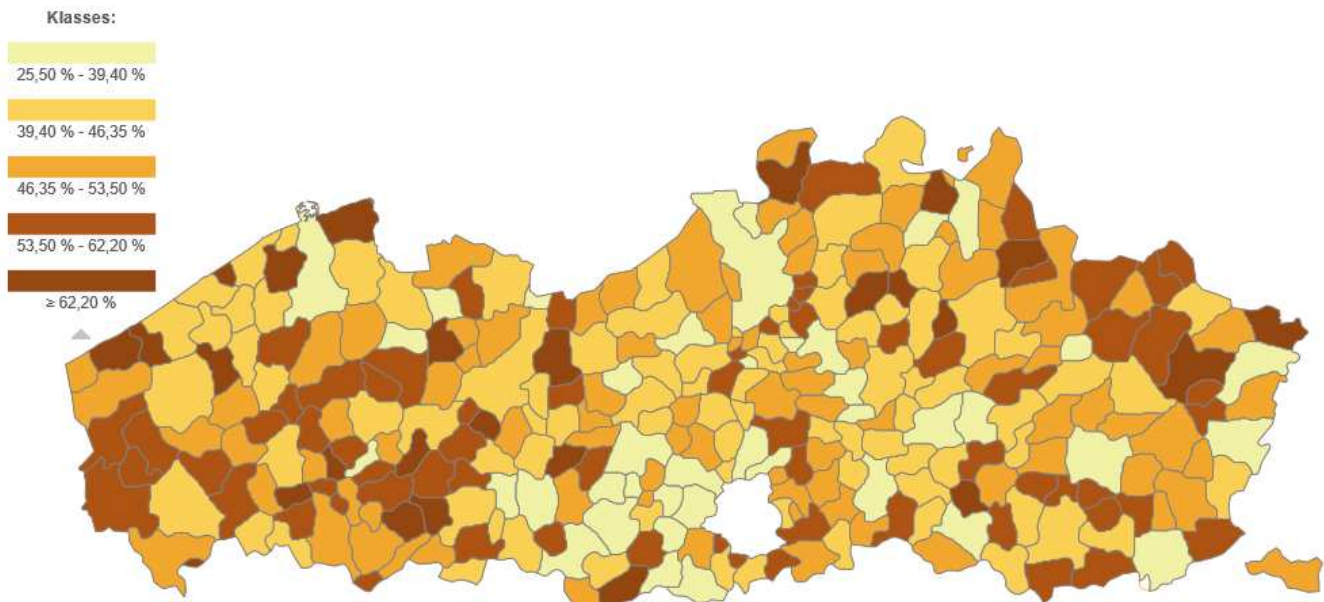
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	25%	32%	43%
Vlaams Gewest	23%	31%	46%

Kaart : Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur op een goede manier omspringt met de vragen van de inwoners

Vertrouwen in de federale overheid

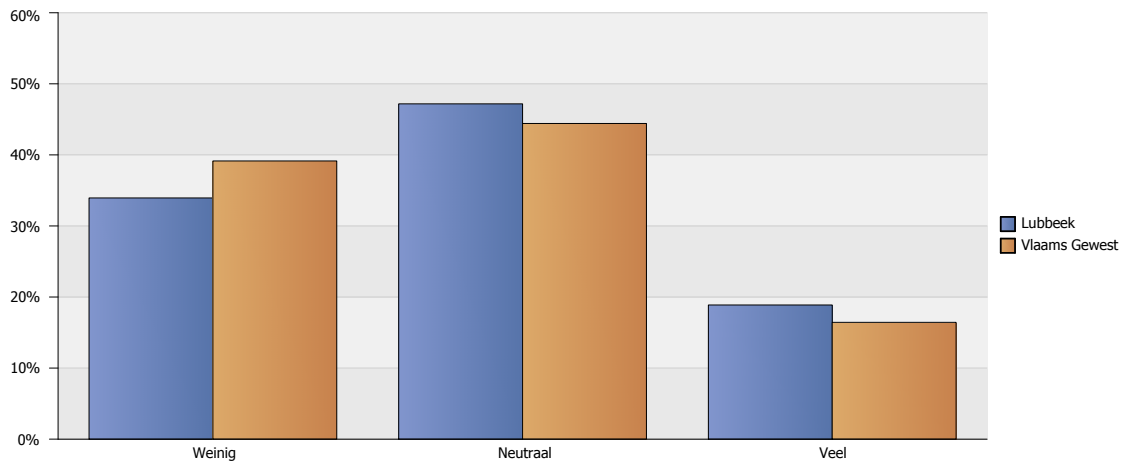
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de **federale overheid**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

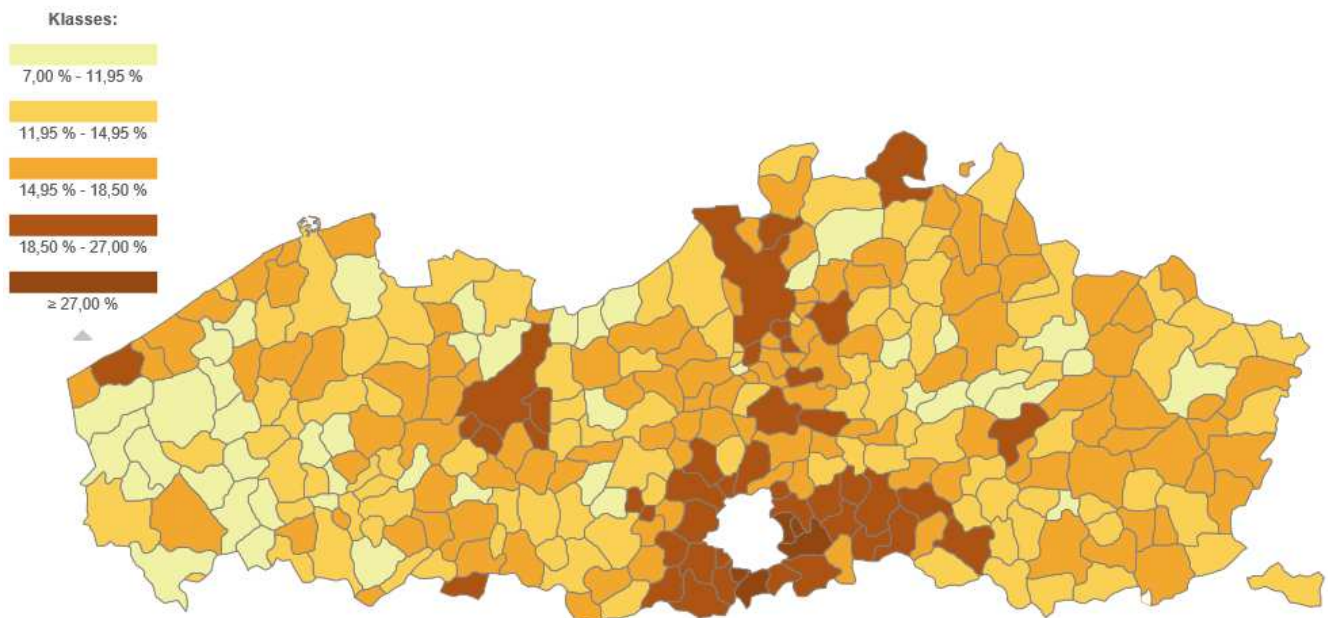
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Weinig	Neutraal	Veel
Lubbeek	34%	47%	19%
Vlaams Gewest	39%	44%	16%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de federale overheid

Vertrouwen in de Vlaamse overheid

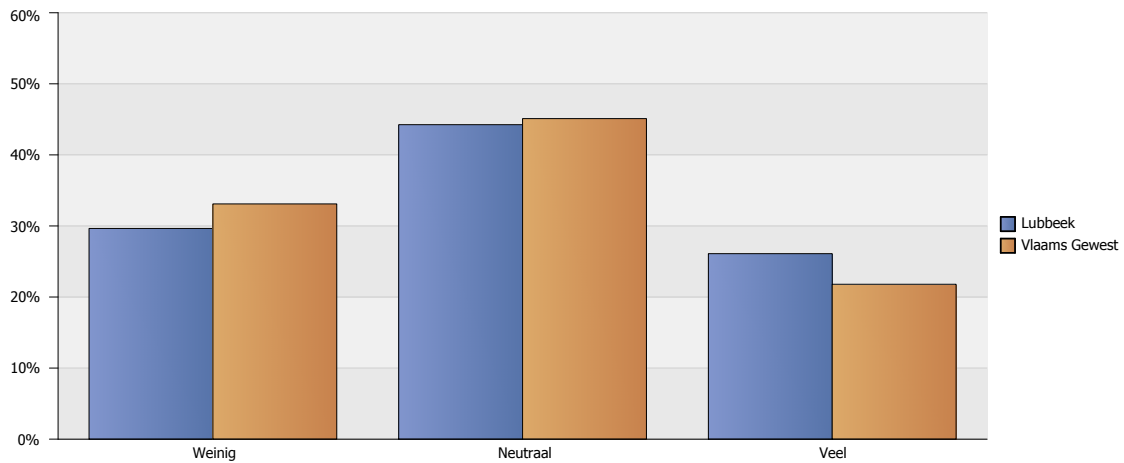
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de **Vlaamse Overheid**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

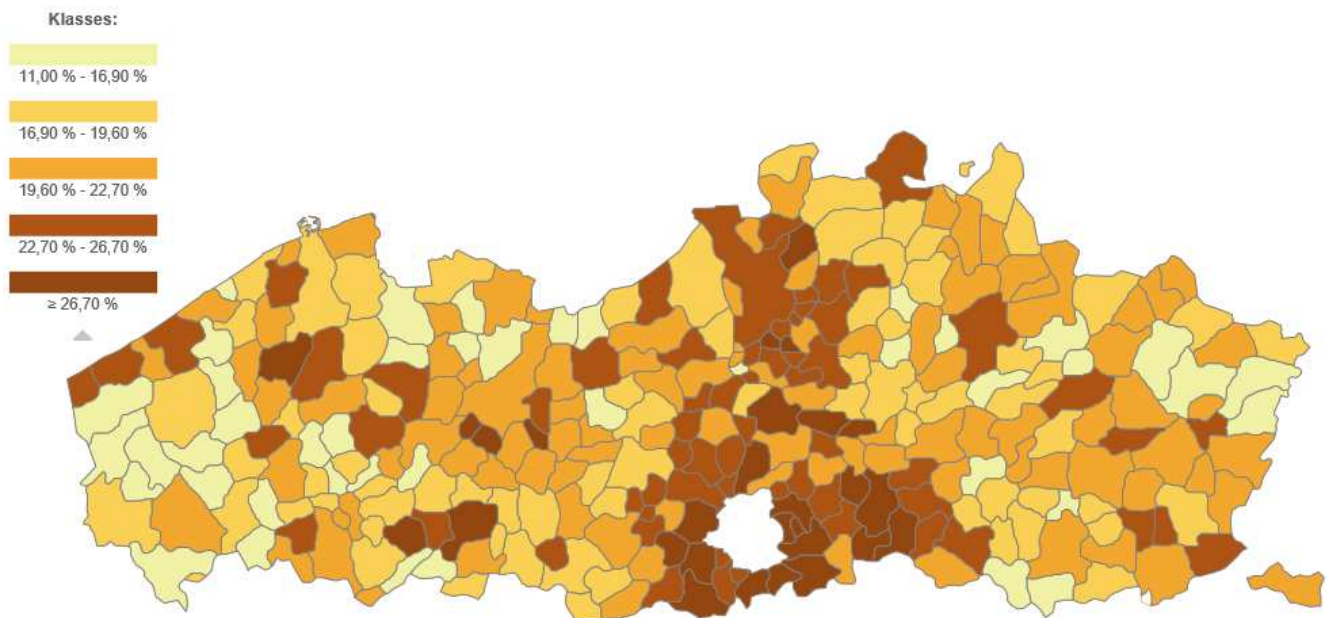
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Weinig	Neutraal	Veel
Lubbeek	30%	44%	26%
Vlaams Gewest	33%	45%	22%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de Vlaamse overheid

Vertrouwen in de lokale overheid

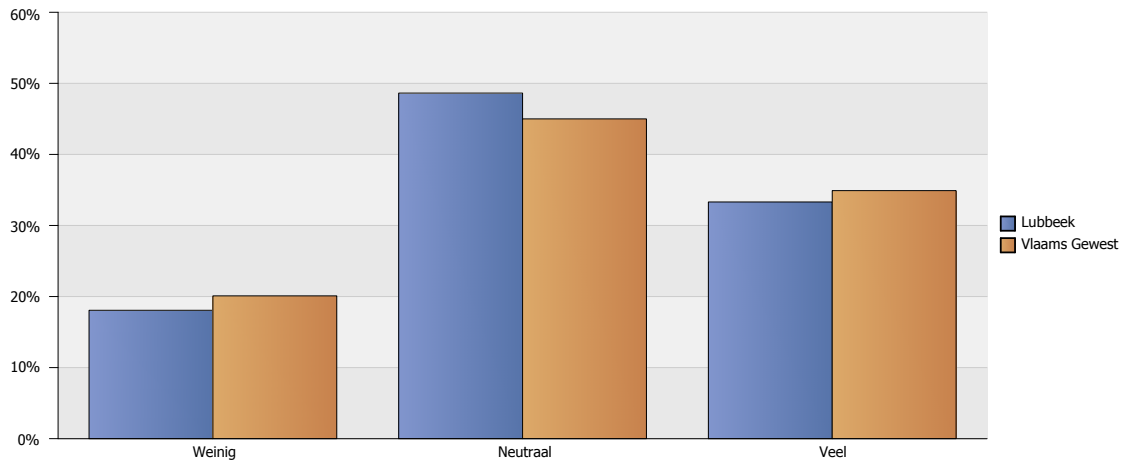
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in **het gemeentebestuur of stadsbestuur** van zijn eigen gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

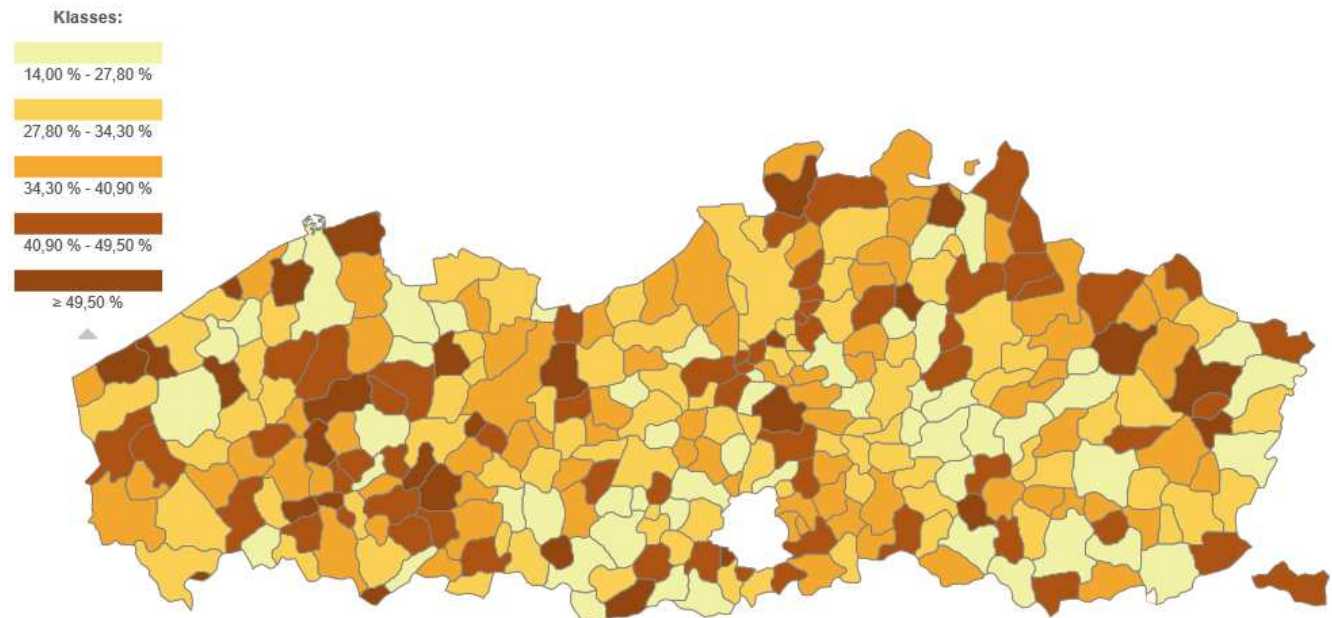
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Weinig	Neutraal	Veel
Lubbeek	18%	49%	33%
Vlaams Gewest	20%	45%	35%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in het gemeentebestuur of stadsbestuur van zijn eigen gemeente/stad

Vertrouwen in de politie

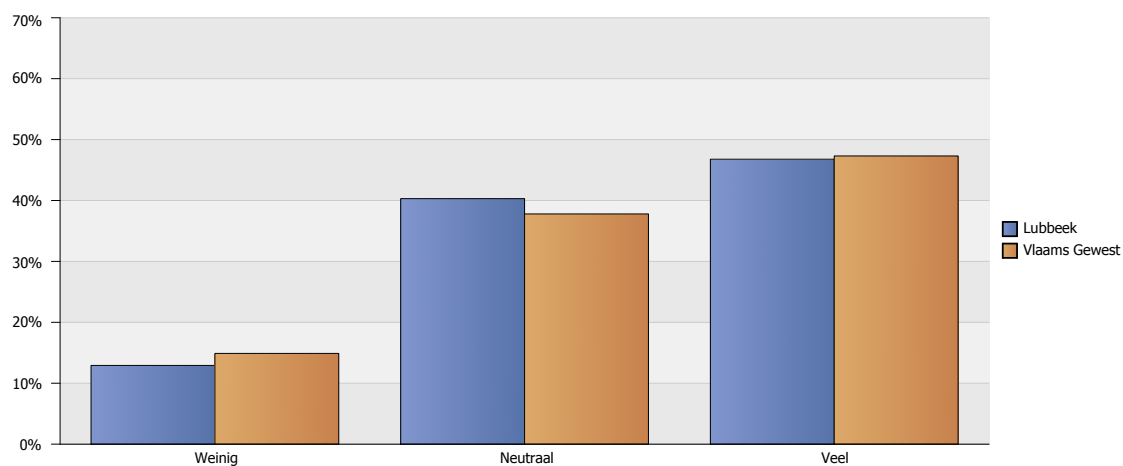
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in **de politie**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

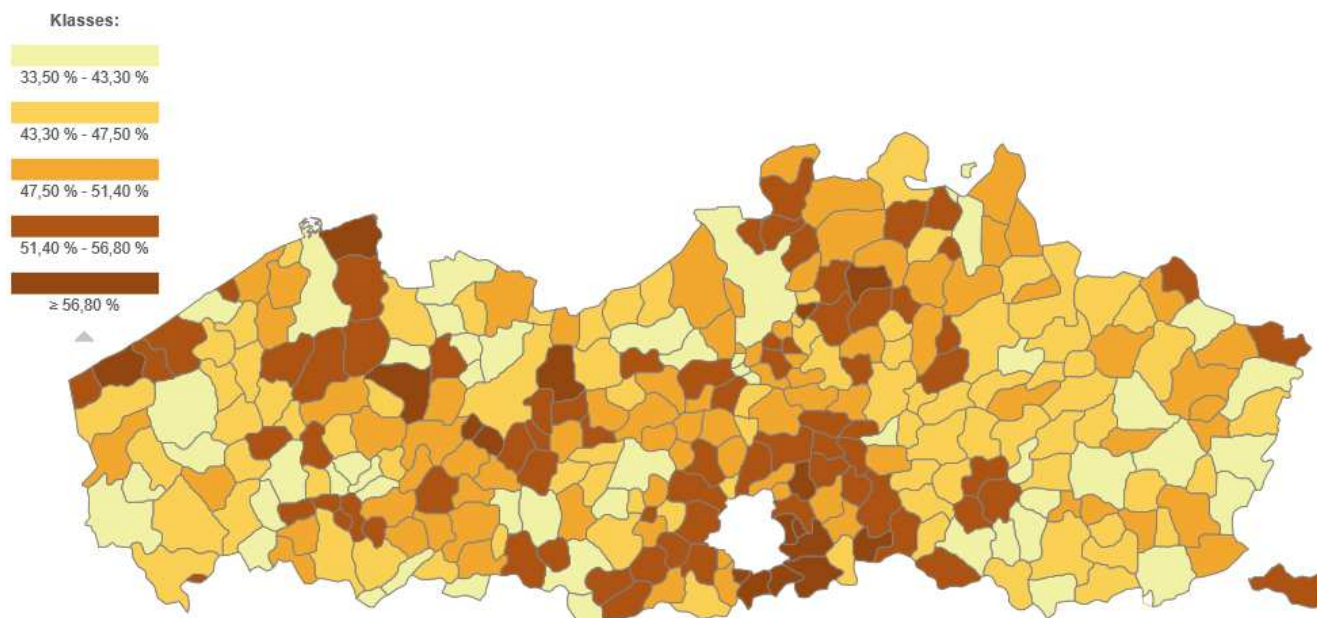
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Weinig	Neutraal	Veel
Lubbeek	13%	40%	47%
Vlaams Gewest	15%	38%	47%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de politie

Vertrouwen in de pers/media

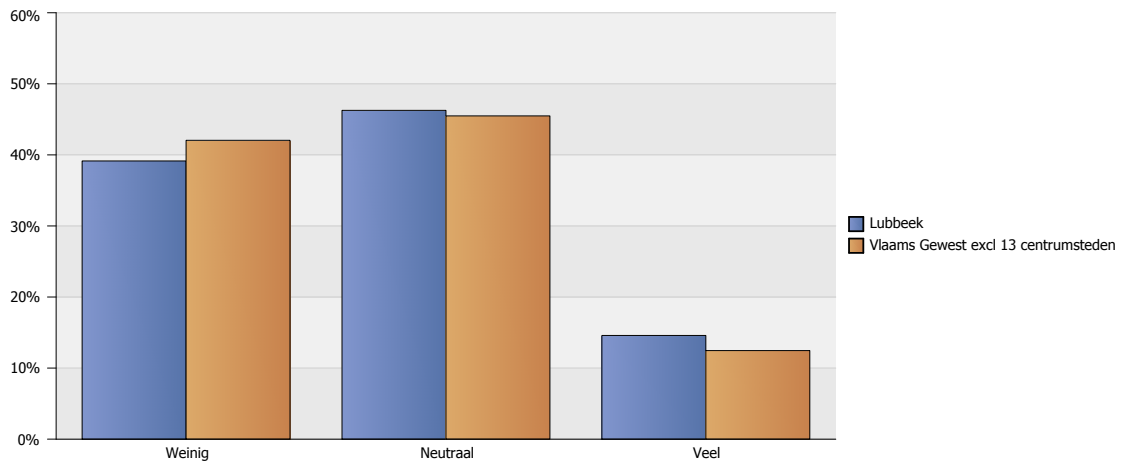
Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in **de pers/media**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

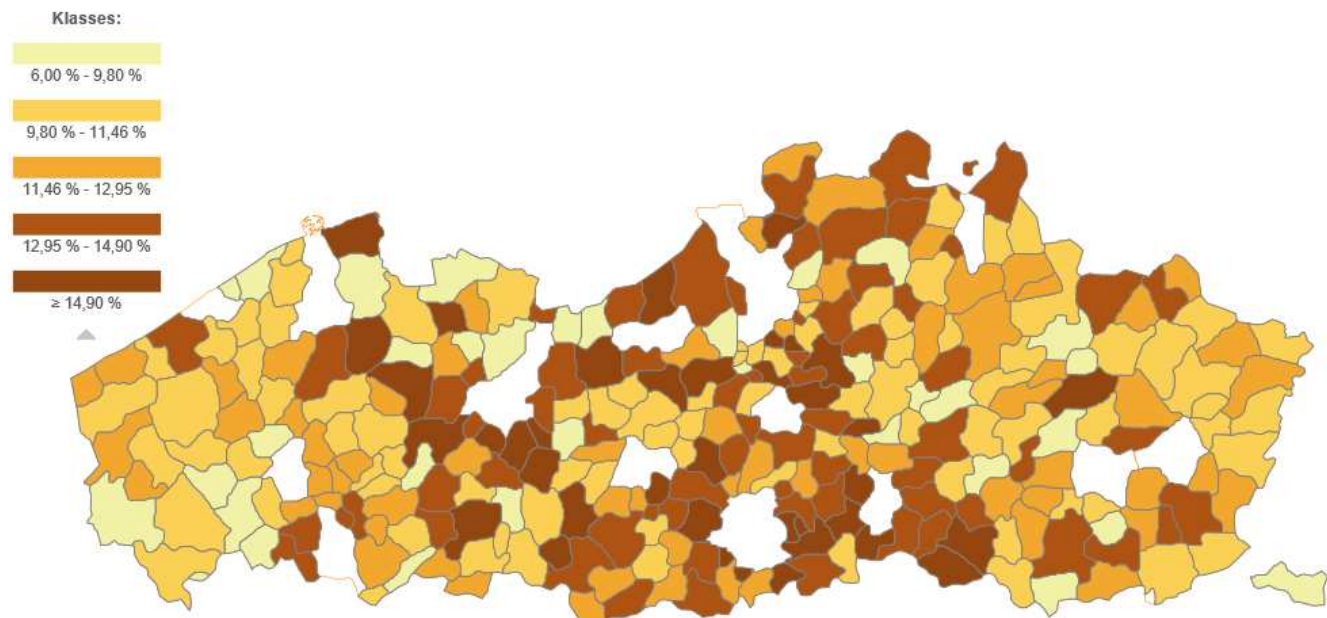
Metadata: [overheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Weinig	Neutraal	Veel
Lubbeek	39%	46%	15%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	42%	45%	12%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de pers/media

H. Armoede

Armoede

Gemiddeld inkomen per inwoner (in €)

Bron: Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

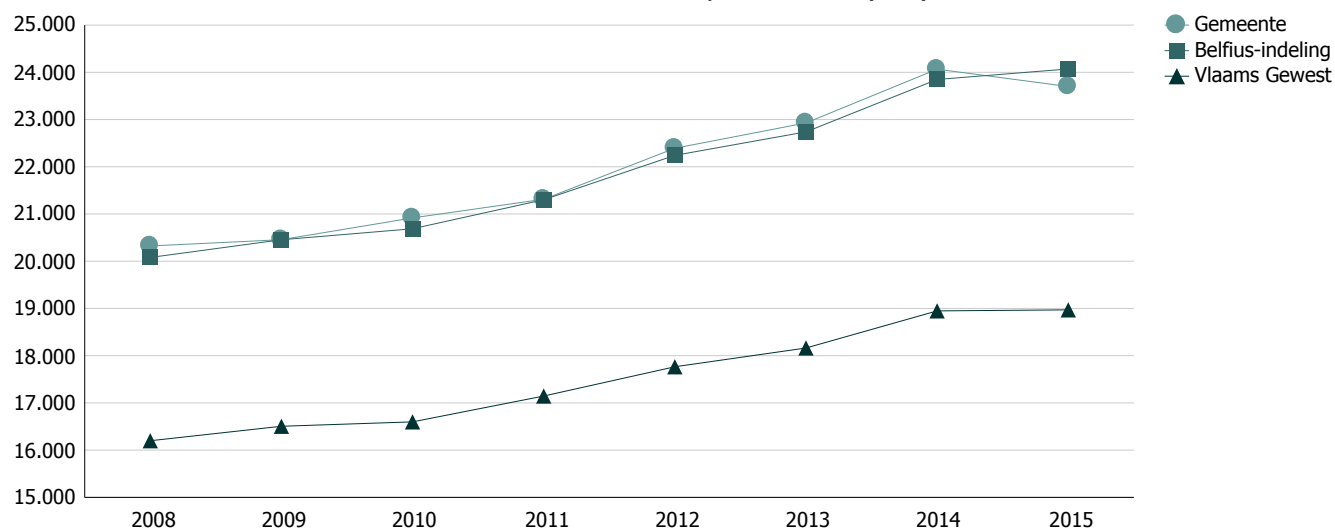
Metadata: [armoede](#)

	Lubbeek							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	279,773	281,723	290,436	297,375	314,520	323,913	342,050	336,676
Totale bevolking in jaar x+1	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206
Gemiddeld inkomen per inwoner (in €)	20.323	20.456	20.917	21.313	22.392	22.929	24.066	23.700

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	2.927,301	2.987,784	3.028,810	3.128,245	3.269,791	3.348,207	3.518,901	3.554,899
Totale bevolking in jaar x+1	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682
Gemiddeld inkomen per inwoner (in €)	20.080	20.455	20.687	21.302	22.242	22.739	23.849	24.071

	Vlaams Gewest							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (* 1 miljoen)	100.576,997	103.191,442	104.680,991	108.888,022	113.374,497	116.437,984	122.107,486	122.885,872
Totale bevolking in jaar x+1	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804
Gemiddeld inkomen per inwoner (in €)	16.199	16.505	16.599	17.146	17.765	18.163	18.949	18.970

Gemiddeld inkomen per inwoner (in €)

H. Armoede

Armoede

Gemiddeld inkomen per aangifte (in €)

Bron: Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen

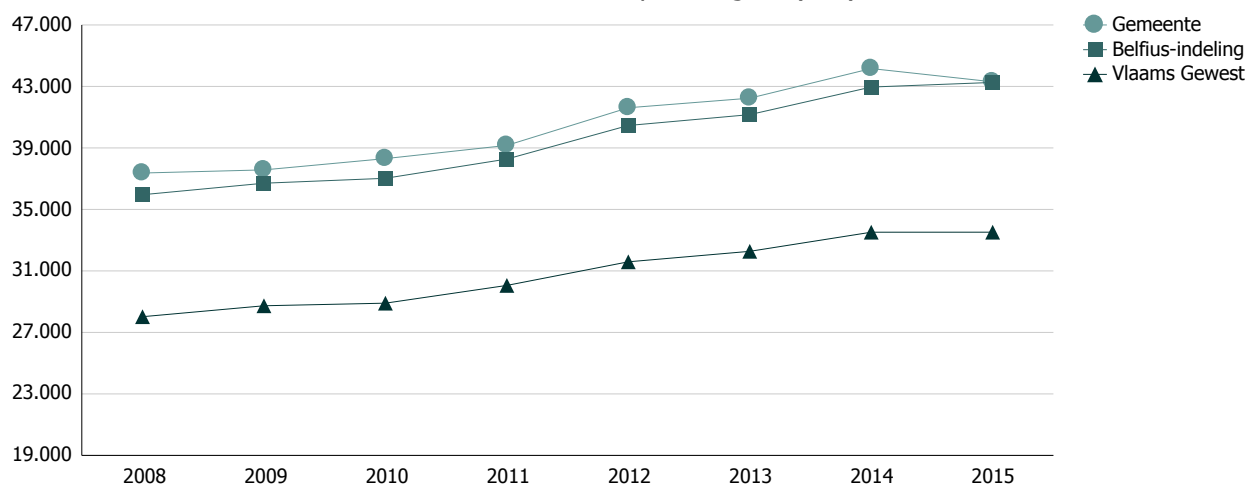
Metadata: [armoede](#)

	Lubbeek							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	279,773	281,723	290,436	297,375	314,520	323,913	342,050	336,676
Totaal aantal aangiften (zonder nulaangiften)	7.487	7.498	7.582	7.593	7.558	7.669	7.745	7.775
Gemiddeld inkomen per aangifte (in €)	37.368	37.573	38.306	39.164	41.614	42.237	44.164	43.302

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	2.927,301	2.987,784	3.028,810	3.128,245	3.269,791	3.348,207	3.518,901	3.554,899
Totaal aantal aangiften (zonder nulaangiften)	81.411	81.401	81.802	81.728	80.816	81.333	81.909	82.173
Gemiddeld inkomen per aangifte (in €)	35.957	36.705	37.026	38.276	40.460	41.167	42.961	43.261

	Vlaams Gewest							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	100.576,997	103.191,442	104.680,991	108.888,022	113.374,497	116.437,984	122.107,486	122.885,872
Totaal aantal aangiften (zonder nulaangiften)	3.589.172	3.591.381	3.621.888	3.622.583	3.588.650	3.607.684	3.642.974	3.666.095
Gemiddeld inkomen per aangifte (in €)	28.022	28.733	28.902	30.058	31.593	32.275	33.519	33.520

Gemiddeld inkomen per aangifte (in €)

H. Armoede

Armoede

Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp per 1.000 inwoners

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, verwerking Statistiek Vlaanderen

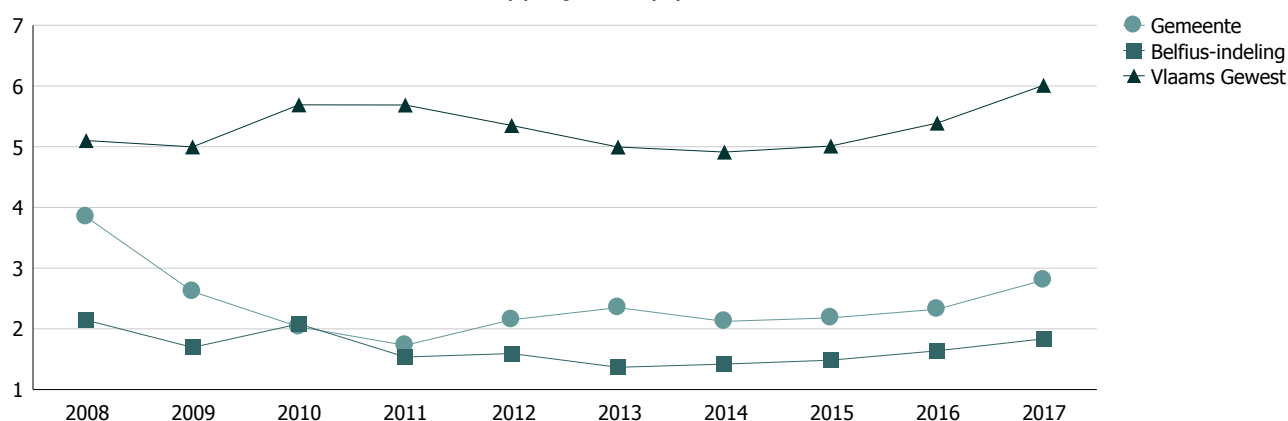
Metadata: [armoede](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal (equivalent) leefloontrekkers	53	36	28	24	30	33	30	31	33	40
Aantal inwoners	13.784	13.766	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206	14.270
Aantal (equivalent) leefloontrekkers per 1.000 inwoners	3,8	2,6	2,0	1,7	2,2	2,3	2,1	2,2	2,3	2,8

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal (equivalent) leefloontrekkers	312	247	304	225	234	201	209	219	242	272
Aantal inwoners	145.505	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682	148.172
Aantal (equivalent) leefloontrekkers per 1.000 inwoners	2,1	1,7	2,1	1,5	1,6	1,4	1,4	1,5	1,6	1,8

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal (equivalent) leefloontrekkers	31.435	31.026	35.573	35.869	33.975	31.878	31.488	32.295	34.910	39.173
Aantal inwoners	6.161.600	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804	6.516.011
Aantal (equivalent) leefloontrekkers per 1.000 inwoners	5,1	5,0	5,7	5,7	5,3	5,0	4,9	5,0	5,4	6,0

Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp per 1.000 inwoners

H. Armoede

Armoede

Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp naar leeftijd per 1.000 inwoners van 18 t.e.m. 24 jaar

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, verwerking Statistiek Vlaanderen

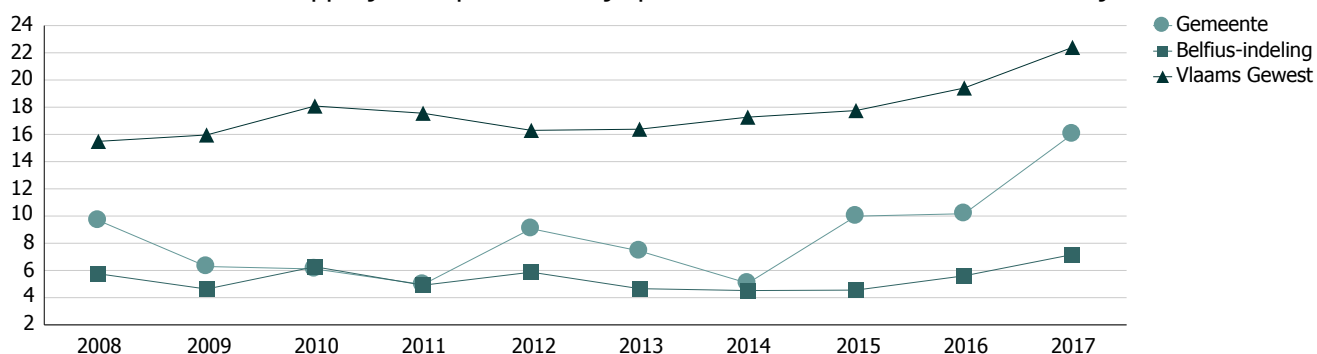
Metadata: [armoede](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal (equivalent) leefloontrekkers (18-24)	11	7	7	6	11	9	6	12	12	19
Aantal 18-24 jarigen	1.137	1.113	1.146	1.208	1.213	1.211	1.186	1.201	1.180	1.186
Aantal (equivalent) leefloontrekkers (18-24) per 1.000 inwoners (18-24)	9,7	6,3	6,1	5,0	9,1	7,4	5,1	10,0	10,2	16,0

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal (equivalent) leefloontrekkers (18-24)	70	57	79	63	76	60	58	58	71	89
Aantal 18-24 jarigen	12.159	12.301	12.596	12.818	12.938	12.874	12.827	12.729	12.663	12.412
Aantal (equivalent) leefloontrekkers (18-24) per 1.000 inwoners (18-24)	5,8	4,6	6,3	4,9	5,9	4,7	4,5	4,6	5,6	7,2

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal (equivalent) leefloontrekkers (18-24)	7.766	8.105	9.323	9.219	8.641	8.700	9.153	9.383	10.199	11.661
Aantal 18-24 jarigen	501.380	507.851	515.457	525.090	530.239	531.025	530.018	528.494	525.370	520.674
Aantal (equivalent) leefloontrekkers (18-24) per 1.000 inwoners (18-24)	15,5	16,0	18,1	17,6	16,3	16,4	17,3	17,8	19,4	22,4

Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp naar leeftijd per 1.000 inwoners van 18 t.e.m. 24 jaar

H. Armoede

Armoede

Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) / gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) per 1.000 inwoners van 65 jaar en ouder

Bron: Rijksdienst voor pensioenen, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [armoede](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal IGO-gerechtigden	64	61	57	57	68	67	69	66	59	38
<i>Aantal IGO-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+</i>	27,3	25,1	22,7	21,9	24,9	23,3	23,1	21,6	18,8	11,9
Aantal GIB-gerechtigden	12	10	9	6	11	5	5	5	6	4
<i>Aantal GIB-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+</i>	5,1	4,1	3,6	2,3	4,0	1,7	1,7	1,6	1,9	1,3

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal IGO-gerechtigden	525	564	580	585	602	637	702	698	667	618
<i>Aantal IGO-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+</i>	19,6	20,5	20,4	20,0	19,9	20,4	22,0	21,3	20,0	18,3
Aantal GIB-gerechtigden	169	147	135	118	112	98	94	81	71	59
<i>Aantal GIB-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+</i>	6,3	5,3	4,8	4,0	3,7	3,1	2,9	2,5	2,1	1,7

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal IGO-gerechtigden	44.754	48.016	48.636	50.552	51.893	53.684	55.977	56.174	54.519	52.298
<i>Aantal IGO-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+</i>	40,7	43,0	42,8	43,8	44,0	44,7	45,8	45,1	43,1	40,6
Aantal GIB-gerechtigden	8.433	7.391	6.442	5.679	5.009	4.412	3.920	3.427	2.922	2.573
<i>Aantal GIB-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+</i>	7,7	6,6	5,7	4,9	4,2	3,7	3,2	2,8	2,3	2,0

H. Armoede

Armoede

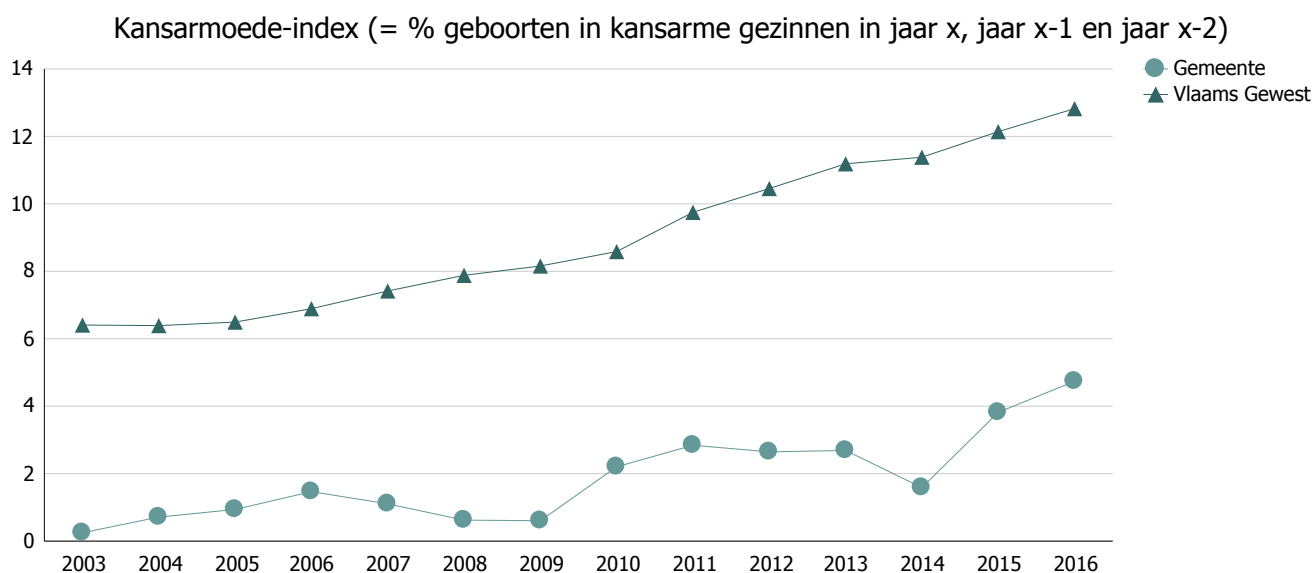
Kansarmoede-index (= % geboorten in kansarme gezinnen in jaar x, jaar x-1 en jaar x-2)

Bron : Kind en Gezin, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [armoede](#)

Lubbeek													
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0,2	0,7	0,9	1,5	1,1	0,6	0,6	2,2	2,8	2,6	2,7	1,6	3,8	4,7

Vlaams Gewest													
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
6,4	6,4	6,5	6,9	7,4	7,9	8,2	8,6	9,7	10,5	11,2	11,4	12,1	12,8

Armoede

Onderwijskansarmoedeindicator (OKI-index)

Definitie: De OKI wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (Thuis taal niet-Nederlands, Laag opleidingsniveau van de moeder, Ontvangen van een schooltoelage, Wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen, en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [armoede](#)

	Lubbeek							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
OKI-index	0,19	0,20	0,23	0,20	0,17	0,17	0,16	0,21

	Vlaams Gewest							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
OKI-index	0,78	0,77	0,77	0,77	0,78	0,78	0,79	0,81

H. Armoede

Inwoners met betalingsmoeilijkheden

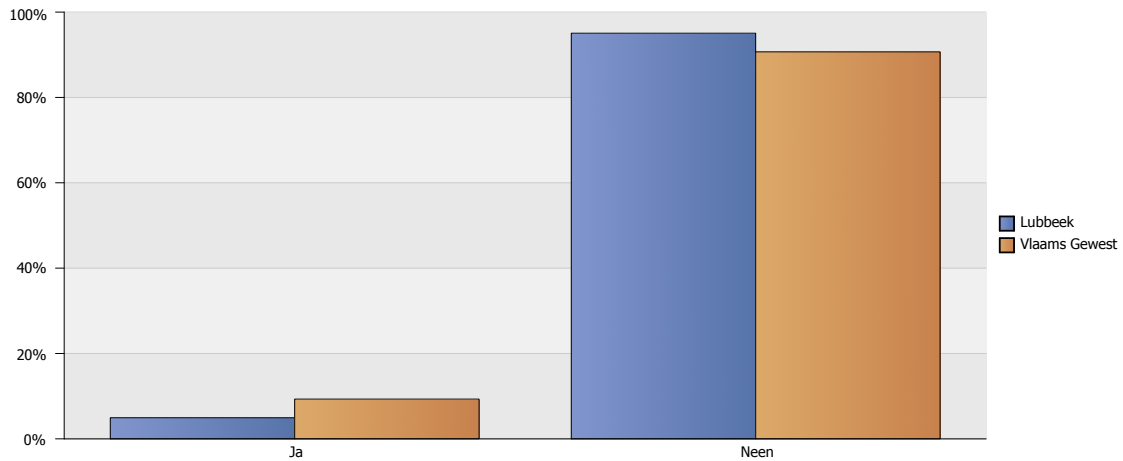
Aandeel inwoners (%) dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere rekeningen te betalen (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten,...)

Bron : Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

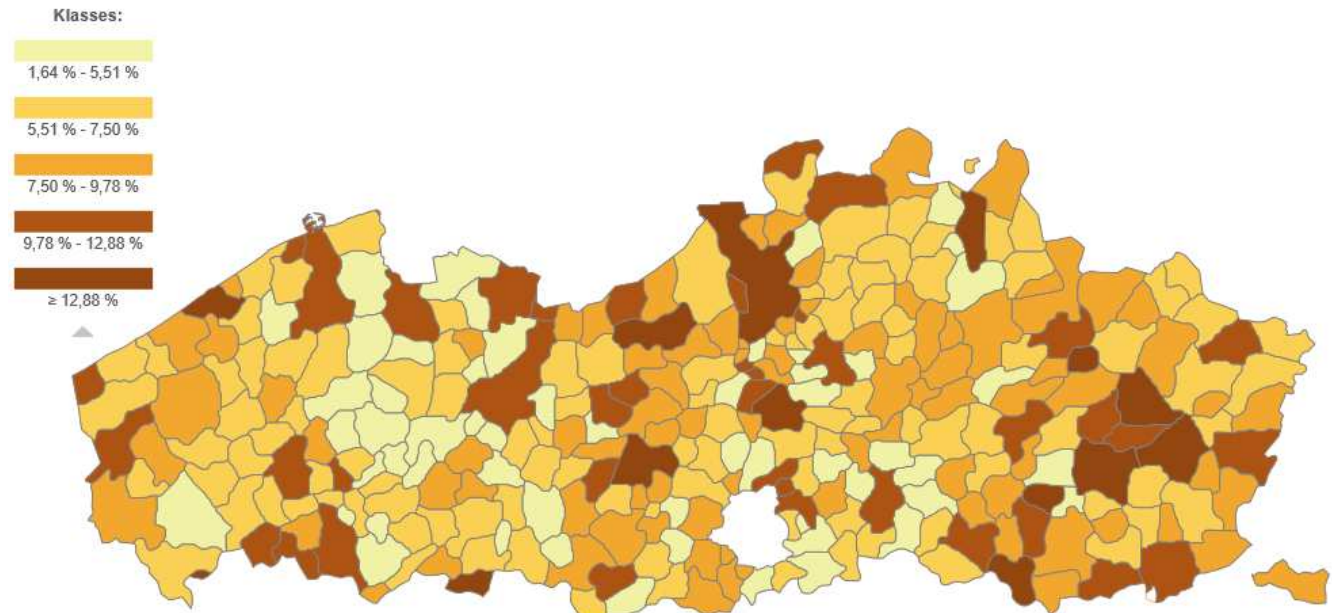
Metadata: [armoede](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ja	Neen
Lubbeek	5%	95%
Vlaams Gewest	9%	91%

Kaart : Aandeel inwoners (%) dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere rekeningen te betalen (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten,...)

I. Samenleven

Veiligheid

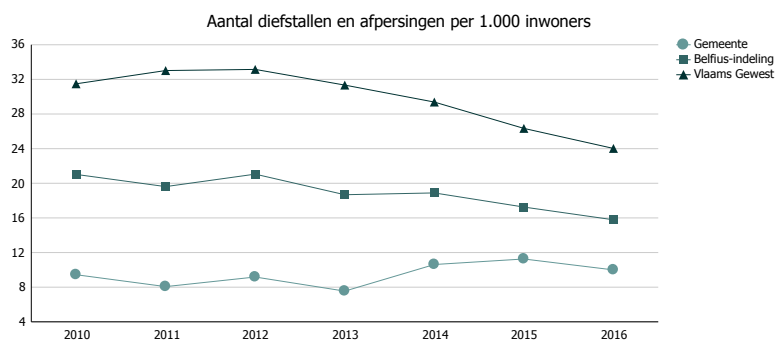
Aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen per 1.000 inwoners

Bron: Directie van de operationele politoniale informatieve, verwerking Statistiek Vlaanderen
 Metadata: [samenleven](#)

	Lubbeek						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geregistreerde diefstallen en afpersingen	130	112	128	106	150	160	142
Totale bevolking	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206
<i>Aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen per 1.000 inwoners</i>	<i>9,4</i>	<i>8,1</i>	<i>9,2</i>	<i>7,5</i>	<i>10,6</i>	<i>11,3</i>	<i>10,0</i>

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geregistreerde diefstallen en afpersingen	3.071	2.872	3.092	2.746	2.781	2.546	2.331
Totale bevolking	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682
<i>Aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen per 1.000 inwoners</i>	<i>21,0</i>	<i>19,6</i>	<i>21,1</i>	<i>18,7</i>	<i>18,9</i>	<i>17,3</i>	<i>15,8</i>

	Vlaams Gewest						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geregistreerde diefstallen en afpersingen	196.876	208.246	210.546	200.013	188.362	169.736	155.634
Totale bevolking	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804
<i>Aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen per 1.000 inwoners</i>	<i>31,5</i>	<i>33,0</i>	<i>33,2</i>	<i>31,3</i>	<i>29,4</i>	<i>26,3</i>	<i>24,0</i>

I. Samenleven

Veiligheid

Aantal geregistreerde misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners

Bron: Directie van de operationele politionele informatieve, verwerking Statistiek Vlaanderen

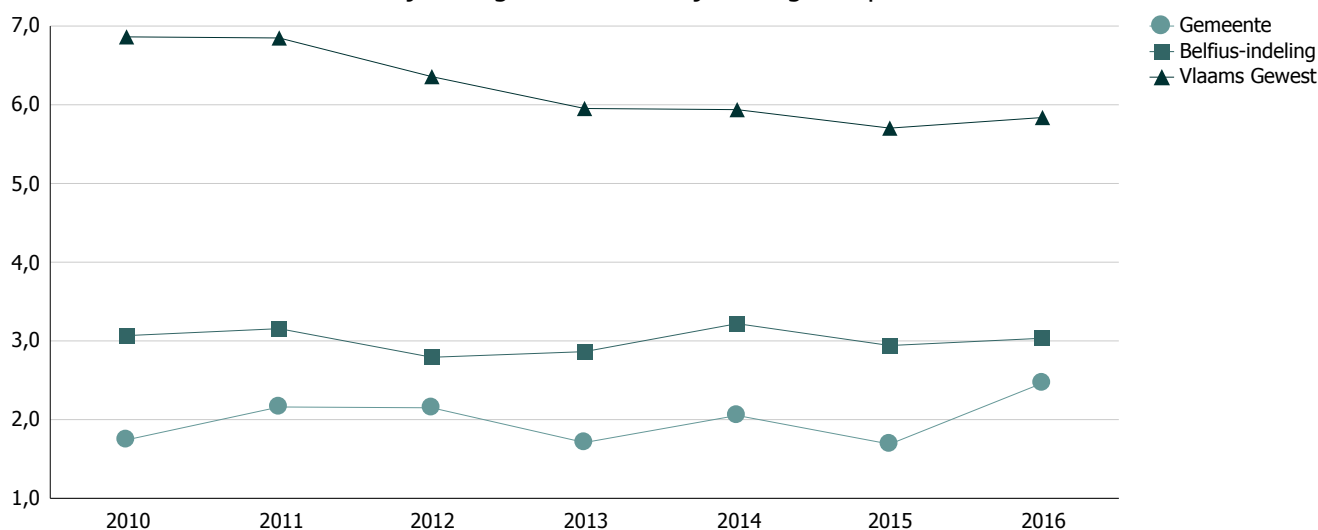
Metadata: [samenleven](#)

	Lubbeek						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geregistreerde misdrijven tegen de lichamelijke integriteit	24	30	30	24	29	24	35
Totale bevolking	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206
Misdrijven per 1.000 inwoners	1,7	2,2	2,2	1,7	2,1	1,7	2,5

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geregistreerde misdrijven tegen de lichamelijke integriteit	448	462	410	421	474	434	448
Totale bevolking	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682
Misdrijven per 1.000 inwoners	3,1	3,2	2,8	2,9	3,2	2,9	3,0

	Vlaams Gewest						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Geregistreerde misdrijven tegen de lichamelijke integriteit	42.906	43.192	40.374	37.989	38.068	36.753	37.818
Totale bevolking	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804
Misdrijven per 1.000 inwoners	6,9	6,8	6,4	6,0	5,9	5,7	5,8

Aantal misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners

I. Samenleven

Veiligheid

Aantal geregistreerde geweldadige misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners

Bron : Directie van de operationele politie-informative, verwerking Statistiek Vlaanderen

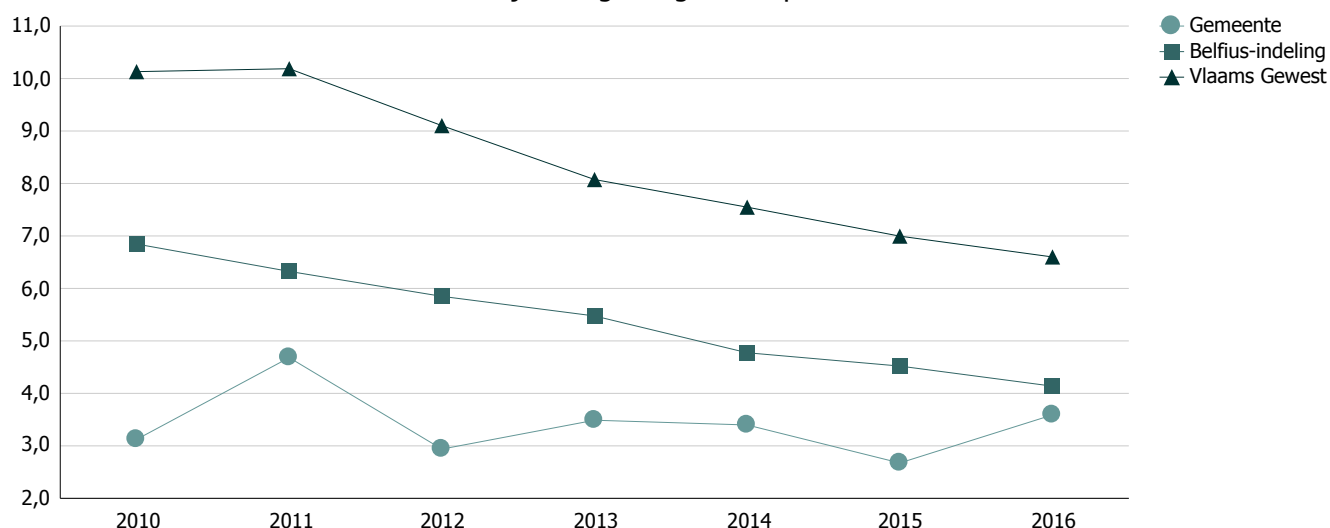
Metadata: [samenleven](#)

	Lubbeek						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Misdrijven tegen eigendom	43	65	41	49	48	38	51
Totale bevolking	13.772	13.885	13.953	14.046	14.127	14.213	14.206
Misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners	3,1	4,7	2,9	3,5	3,4	2,7	3,6

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Misdrijven tegen eigendom	1.000	926	859	805	703	667	611
Totale bevolking	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682
Misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners	6,8	6,3	5,8	5,5	4,8	4,5	4,1

	Vlaams Gewest						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Misdrijven tegen eigendom	63.341	64.249	57.807	51.533	48.392	45.090	42.752
Totale bevolking	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804
Misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners	10,1	10,2	9,1	8,1	7,5	7,0	6,6

Aantal misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners

I. Samenleven

Contacten met buurtbewoners

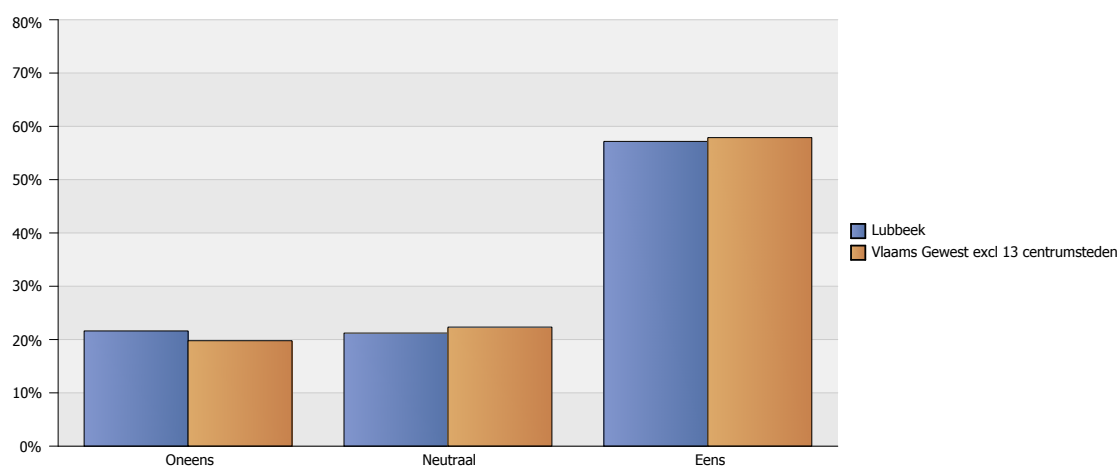
Aandeel (%) van de inwoners dat **veel contact heeft met andere buurtbewoners**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

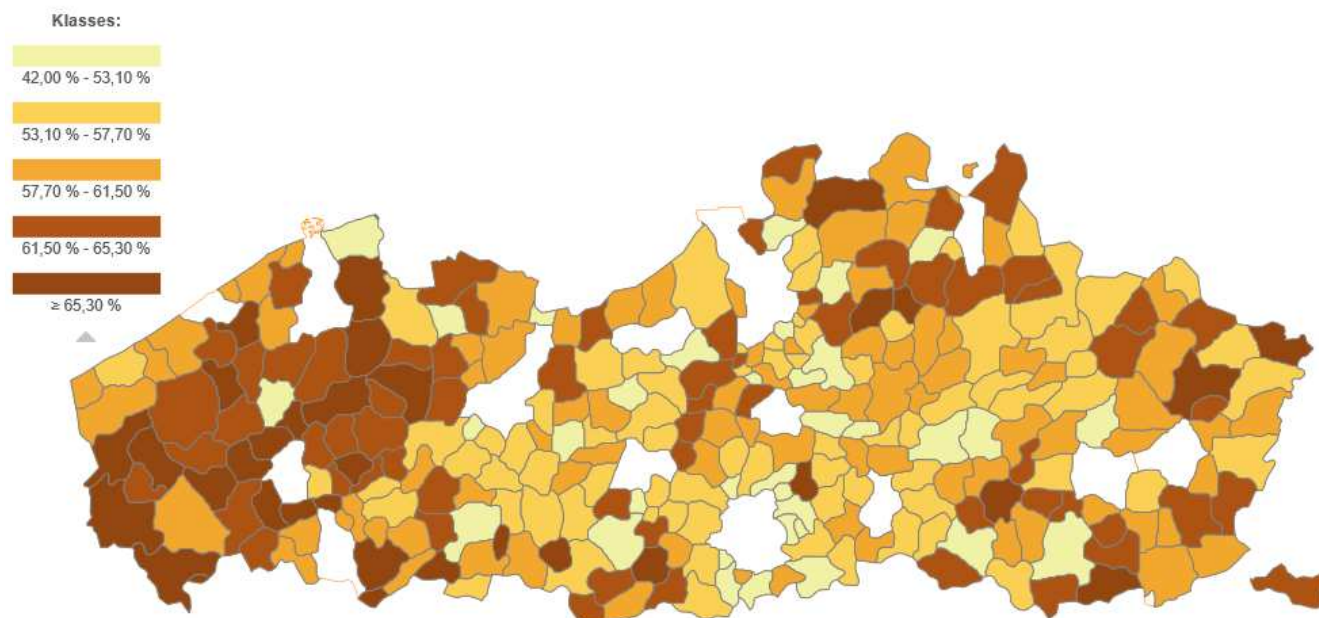
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	22%	21%	57%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	20%	22%	58%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat veel contact heeft met andere buurtbewoners

I. Samenleven

Tevredenheid over het contact in de buurt

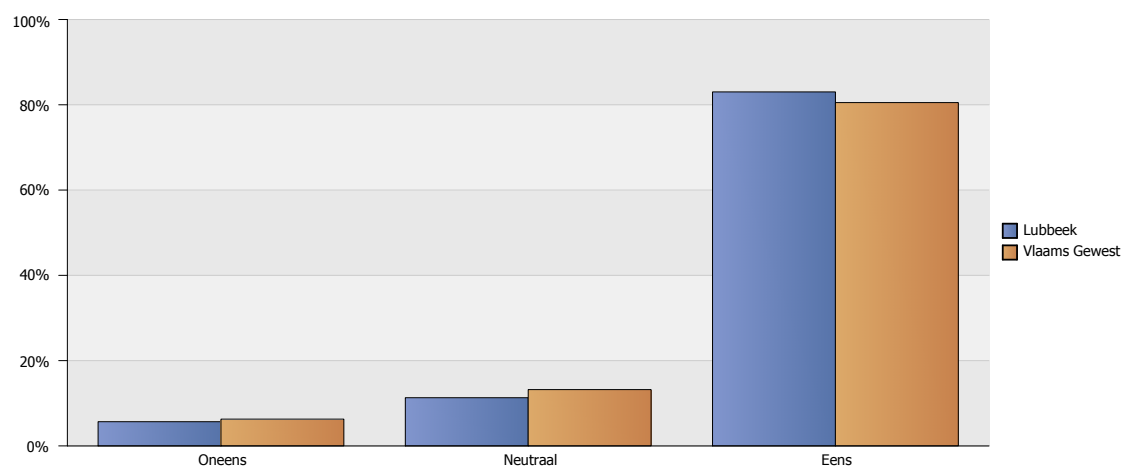
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat **het aangenaam is om in hun buurt met de mensen te praten**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

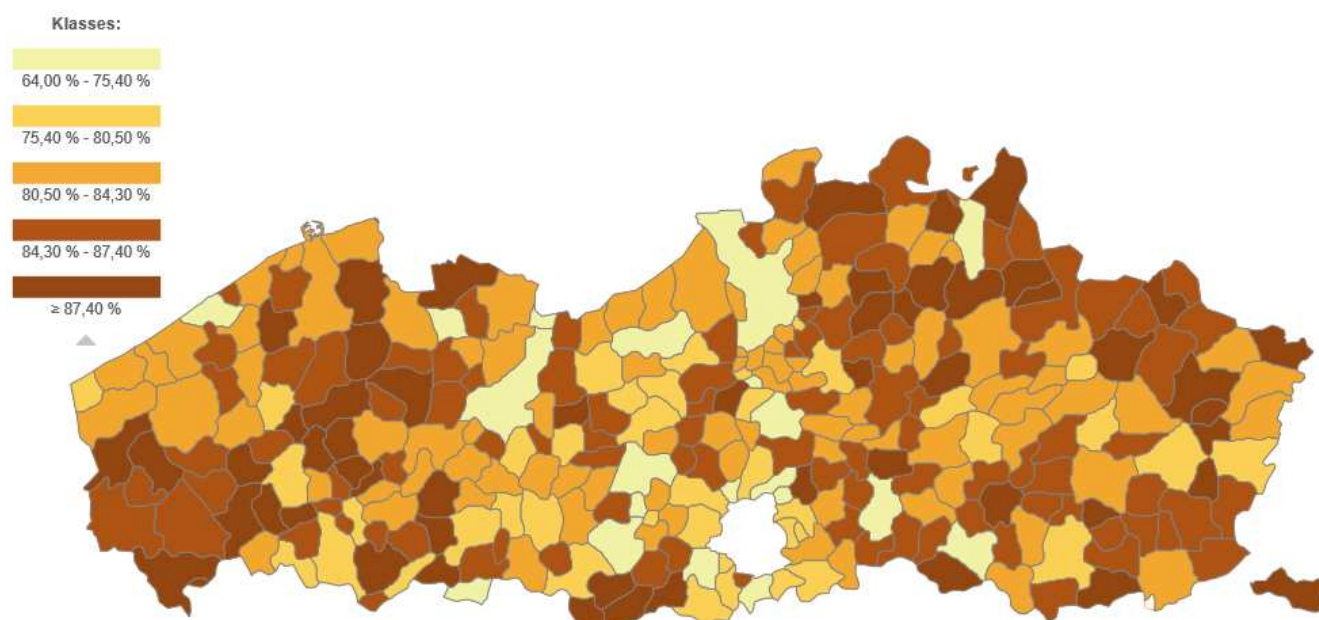
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	6%	11%	83%
Vlaams Gewest	6%	13%	81%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het aangenaam is om in hun buurt met de mensen te praten

I. Samenleven

Zorg dragen voor elkaar

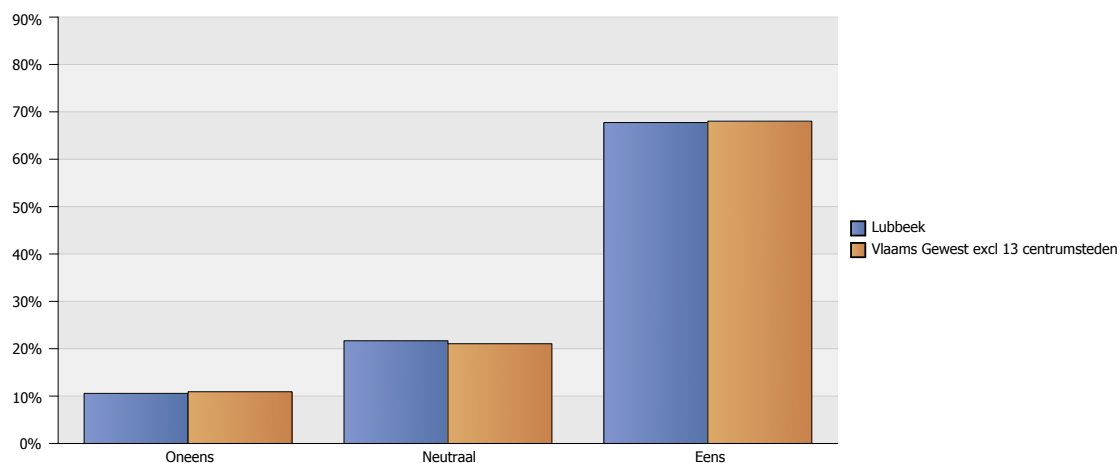
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er zorg wordt gedragen voor elkaar

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

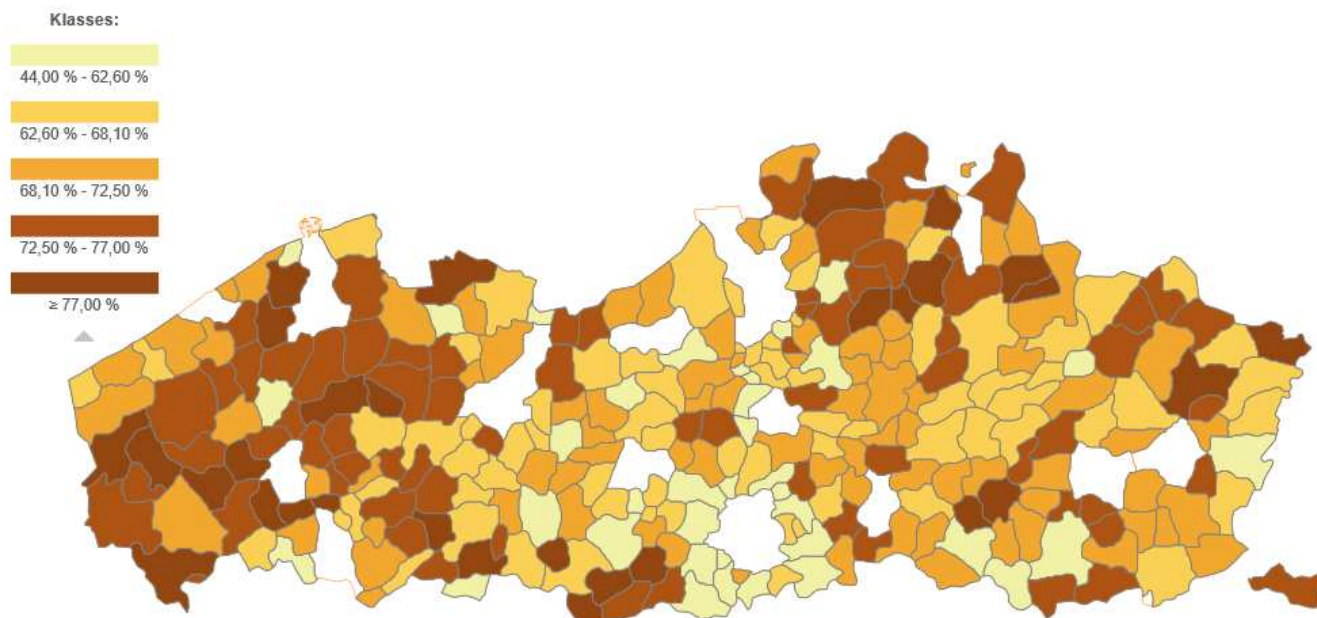
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	11%	22%	68%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	11%	21%	68%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er zorg wordt gedragen voor elkaar

I. Samenleven

Houding tegenover verschillende culturen

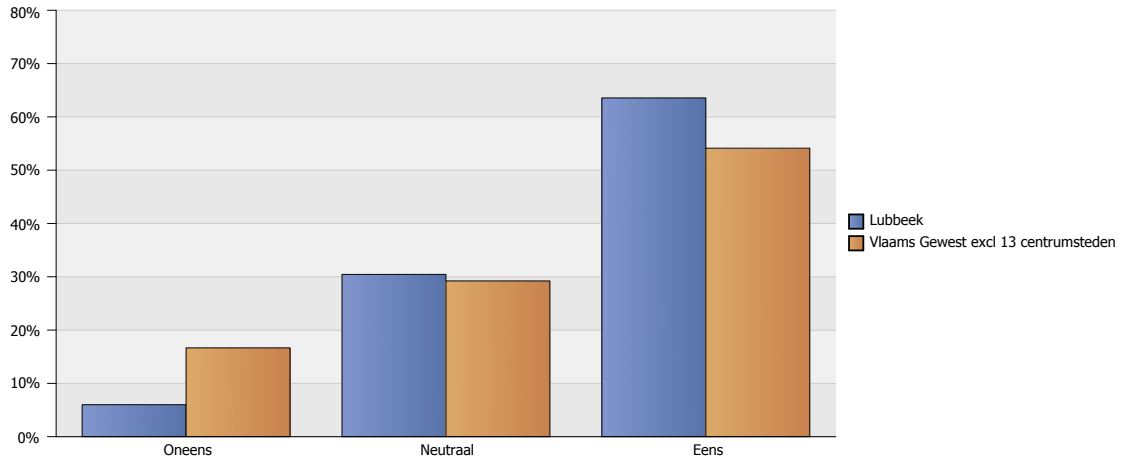
Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met volgende stelling: De verschillende culturen leven goed samen in mijn gemeente.

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

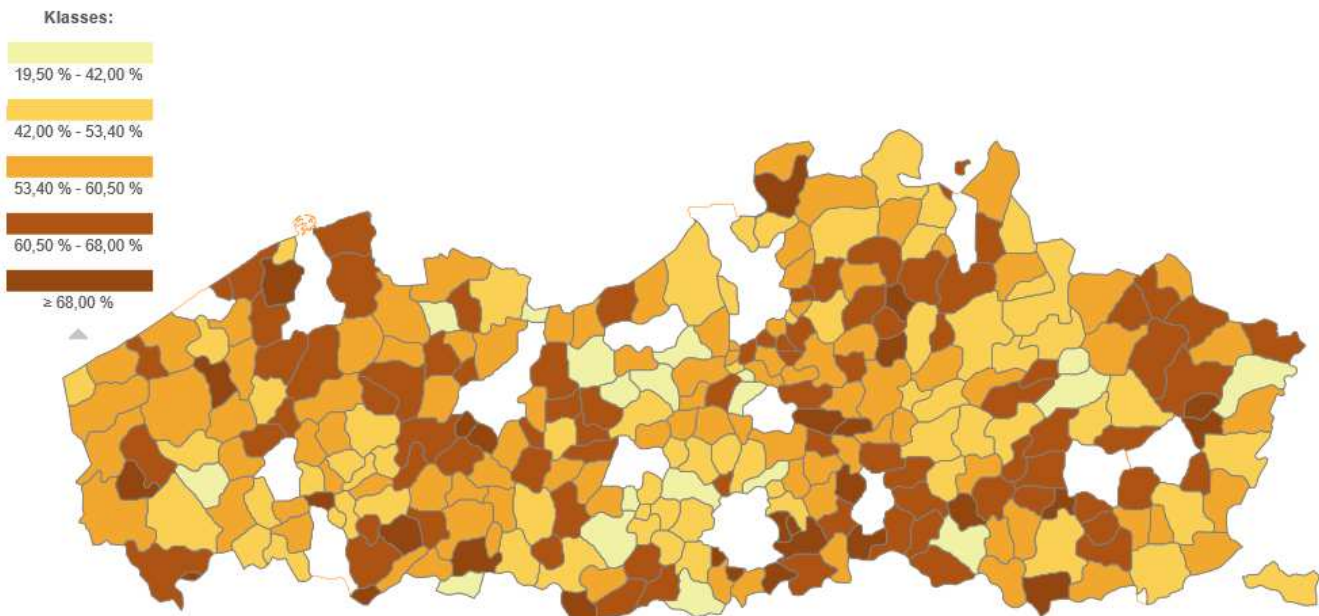
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	6%	30%	64%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	17%	29%	54%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met volgende stelling: De verschillende culturen leven goed samen in mijn gemeente.

I. Samenleven

Houding tegenover verschillende culturen

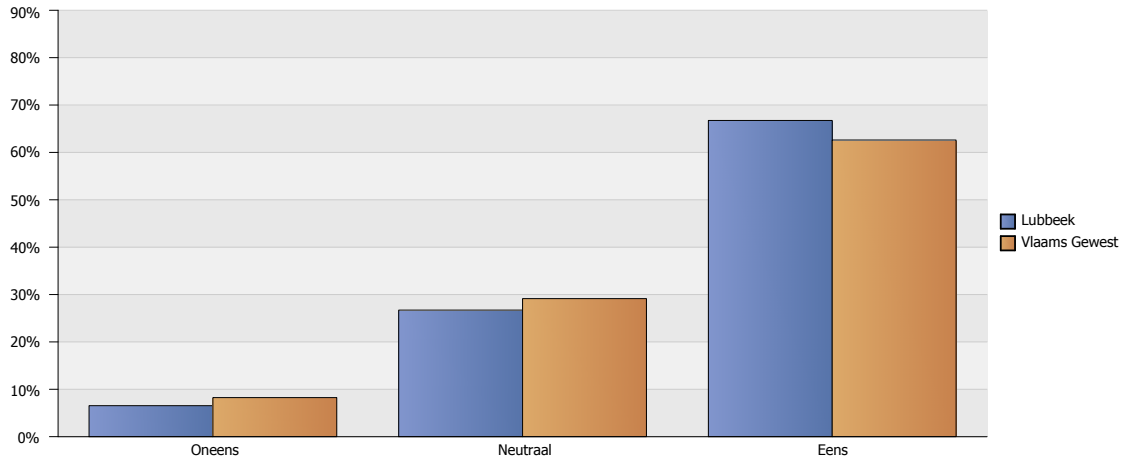
Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met volgende stelling: Als je mensen uit een andere cultuur beter leert kennen blijken ze best sympathiek te zijn.

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

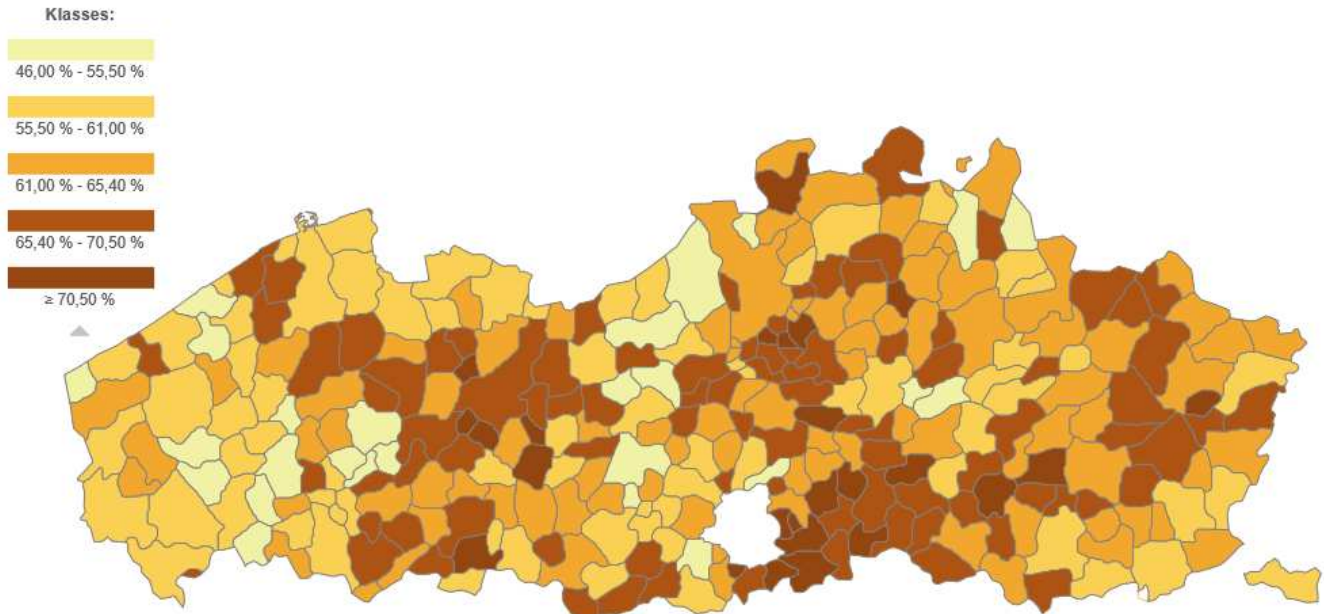
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	7%	27%	67%
Vlaams Gewest	8%	29%	63%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met volgende stelling: Als je mensen uit een andere cultuur beter leert kennen blijken ze best sympathiek te zijn.

I. Samenleven

Algemeen onveiligheidsgevoel in de buurt

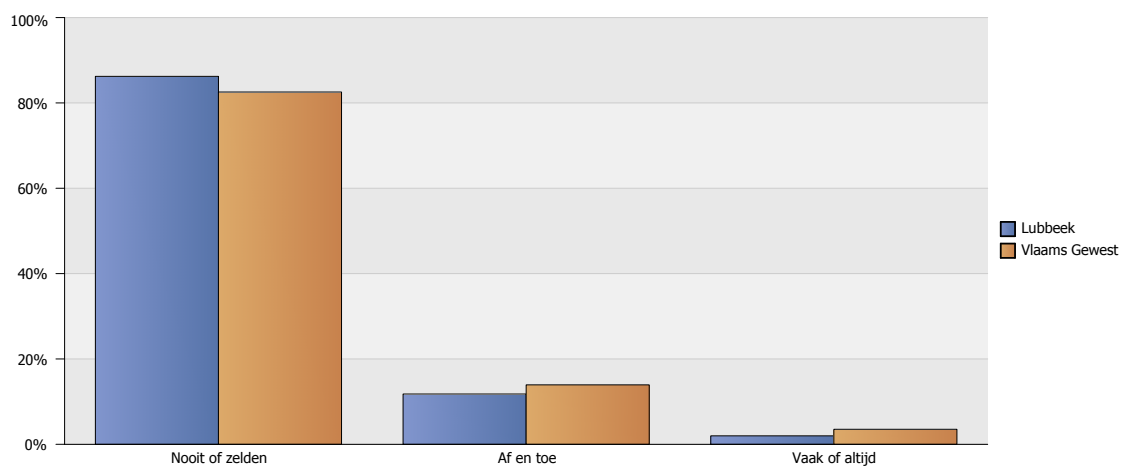
Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd **onveilig voelt in de buurt**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

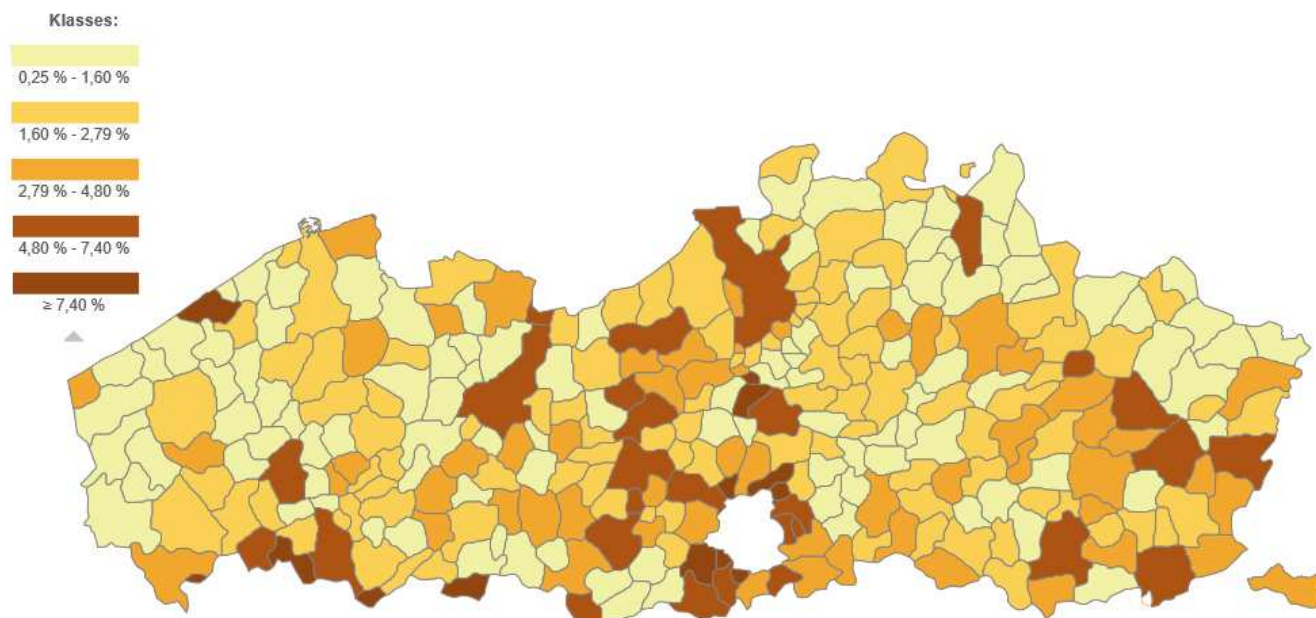
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit of zelden	Af en toe	Vaak of altijd
Lubbeek	86%	12%	2%
Vlaams Gewest	83%	14%	4%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de buurt

I. Samenleven

Algemeen onveiligheidsgevoel in de gemeente/stad

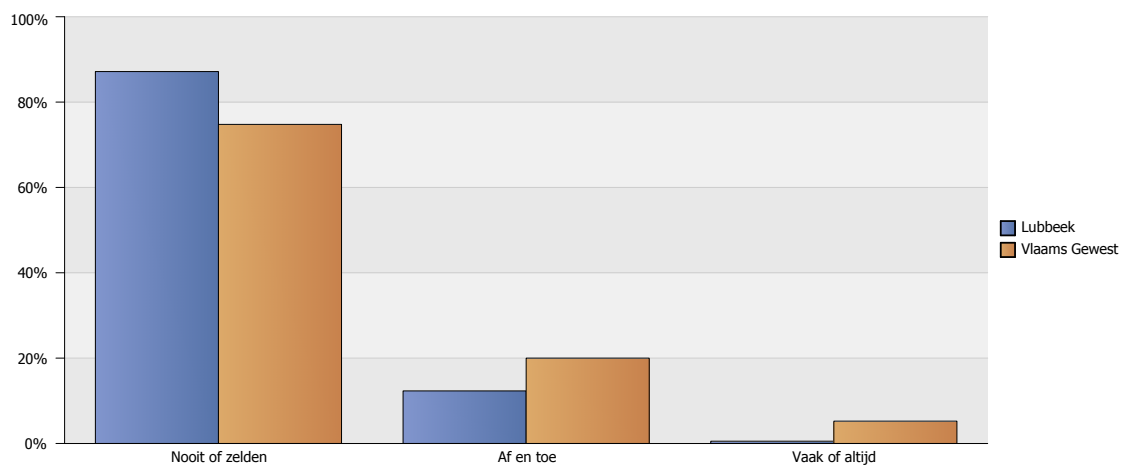
Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd **onveilig voelt in de gemeente/stad**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

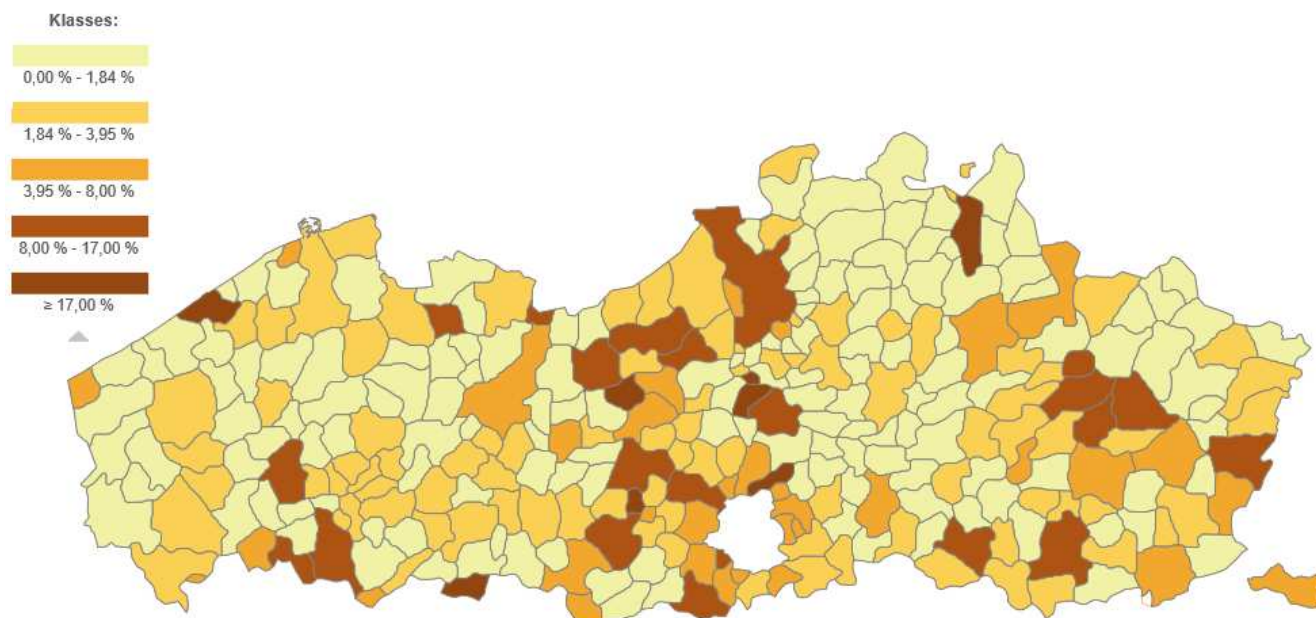
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Nooit of zelden	Af en toe	Vaak of altijd
Lubbeek	87%	12%	1%
Vlaams Gewest	75%	20%	5%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de gemeente/stad

I. Samenleven

Buurtproblemen: verkeershinder - te snel rijden, agressief verkeersgedrag

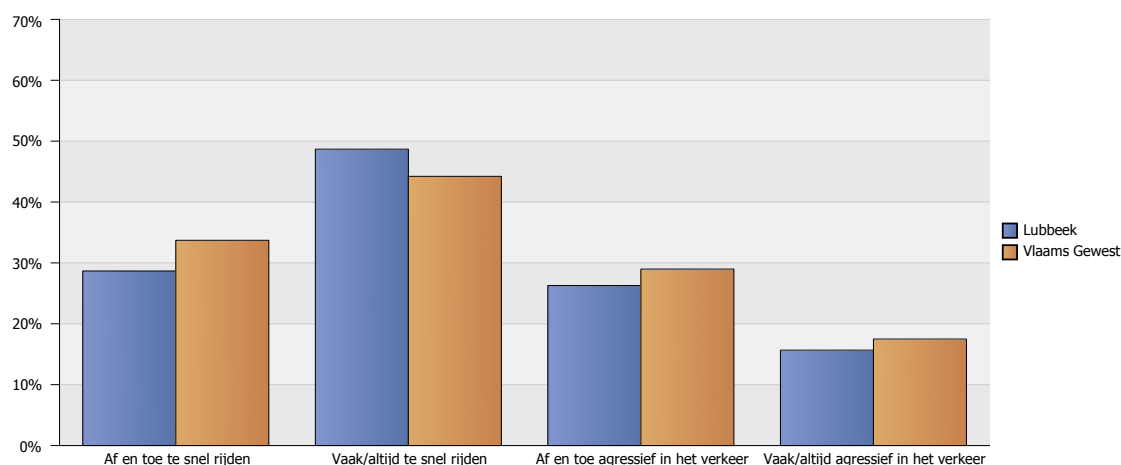
Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden **van agressief verkeersgedrag of van onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

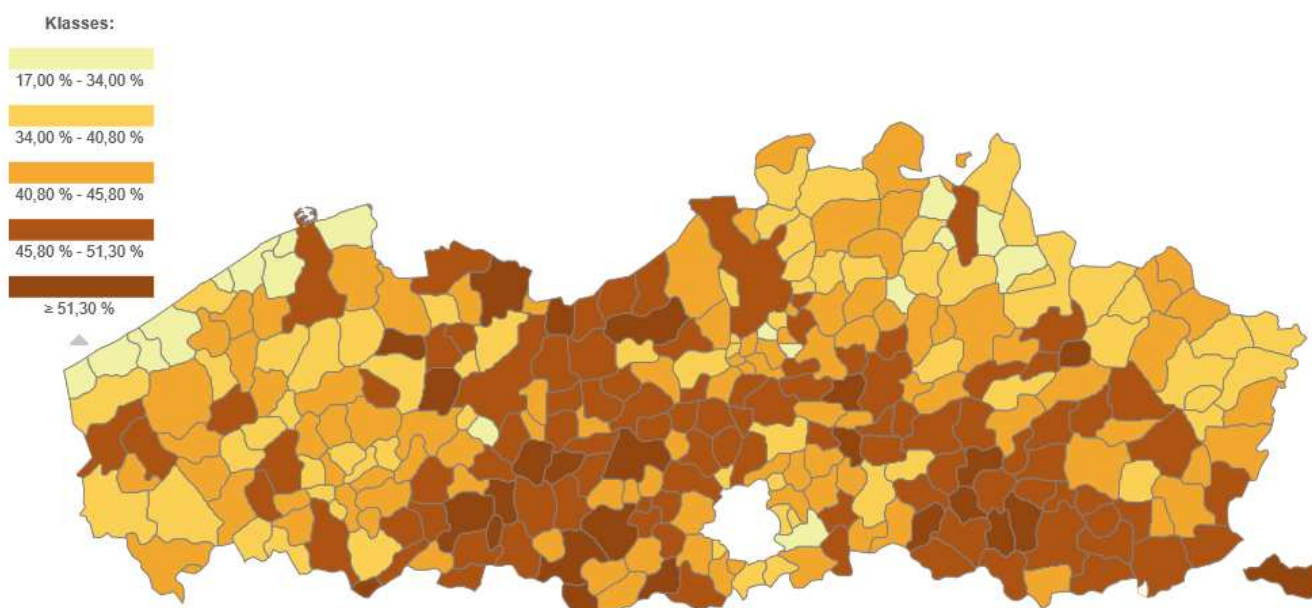
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Af en toe te snel rijden	Vaak/altijd te snel rijden	Af en toe agressief in het verkeer	Vaak/altijd agressief in het verkeer
Lubbeek	29%	49%	26%	16%
Vlaams Gewest	34%	44%	29%	17%

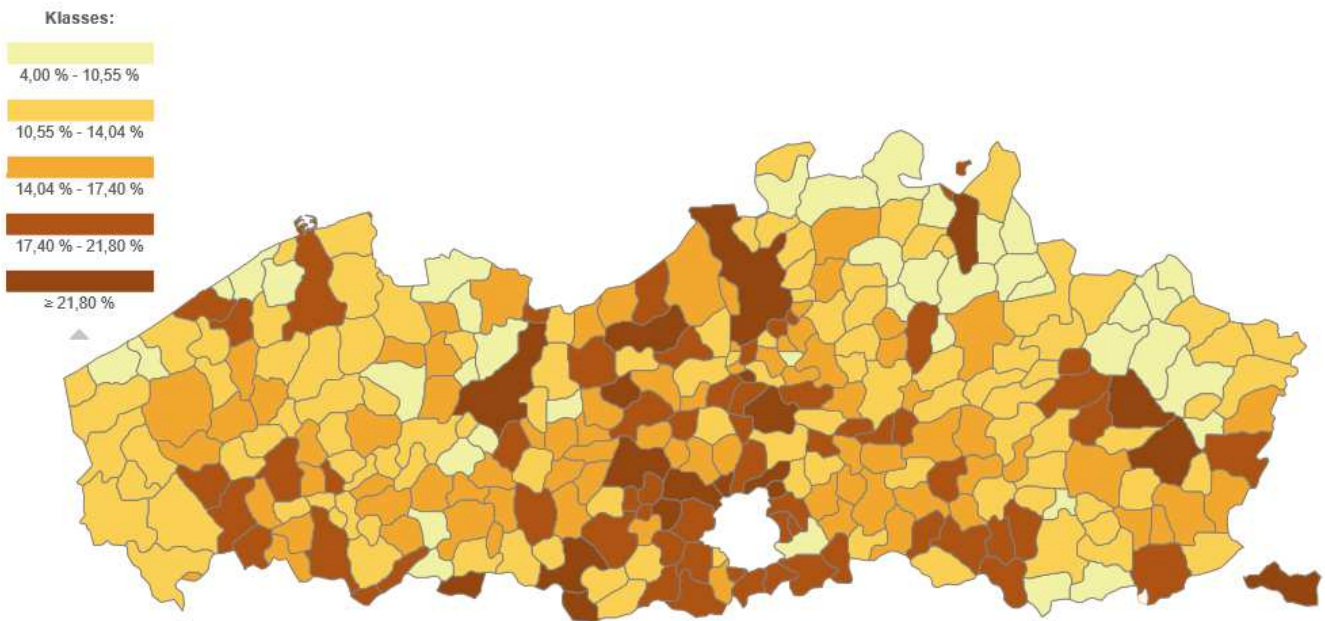

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt

I. Samenleven

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van agressief verkeersgedrag van het verkeer in de buurt

I. Samenleven

Buurtproblemen: verkeershinder - sluijverkeer, lawaaihinder door verkeer

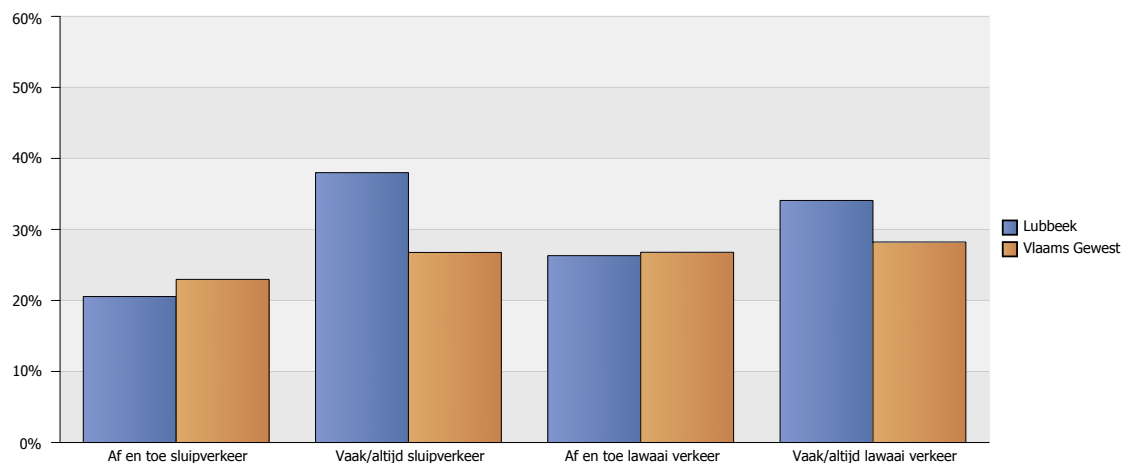
Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden **van sluijverkeer of van lawaai door verkeer**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

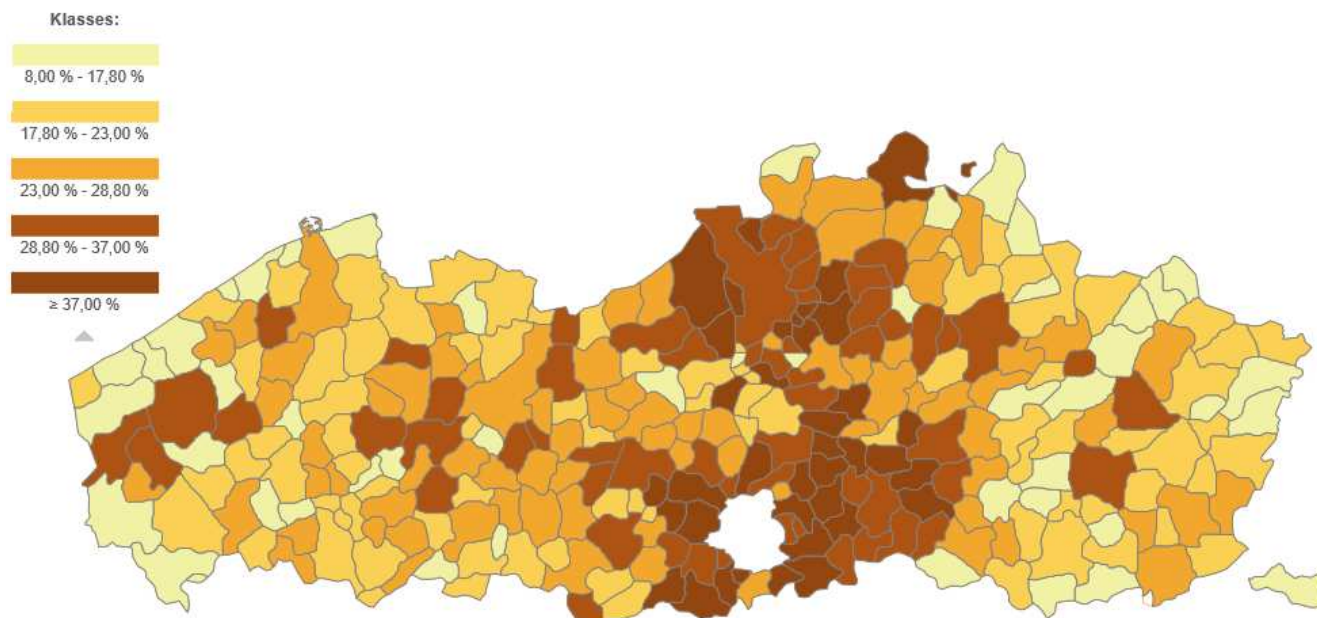
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Af en toe sluijverkeer	Vaak/altijd sluijverkeer	Af en toe lawaai verkeer	Vaak/altijd lawaai verkeer
Lubbeek	21%	38%	26%	34%
Vlaams Gewest	23%	27%	27%	28%

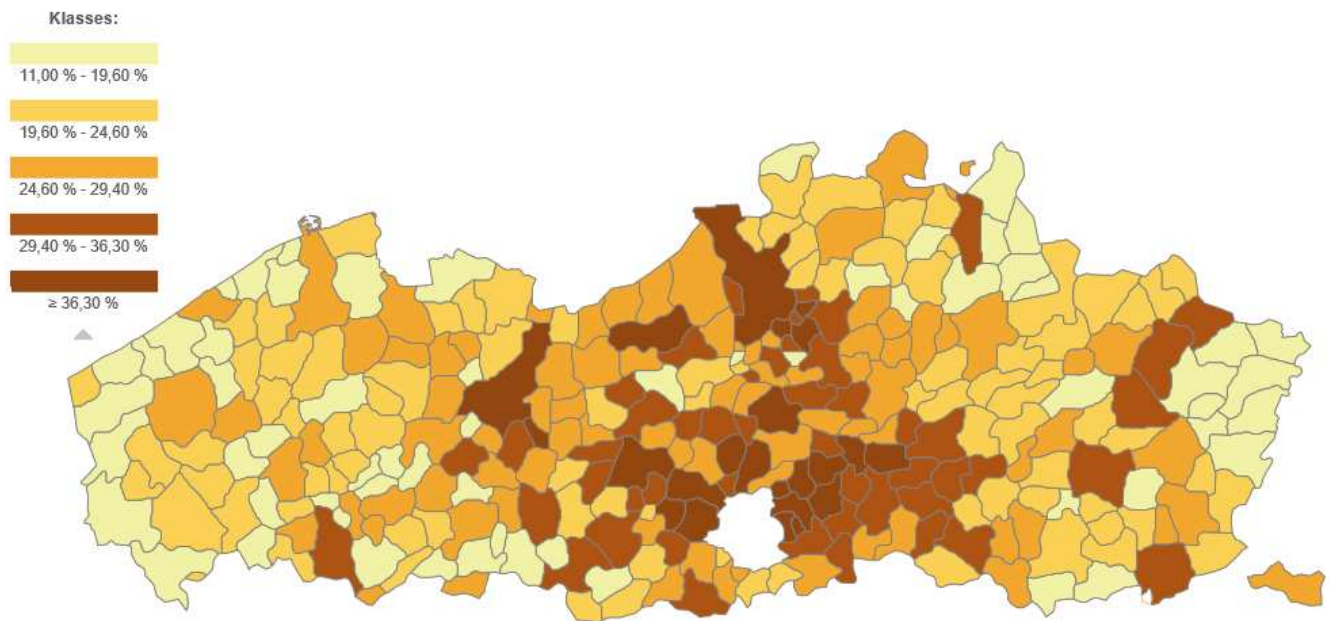

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van sluijverkeer

I. Samenleven

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van lawaai door verkeer

I. Samenleven

Buurtproblemen: milieuhinder - geurhinder, lichthinder

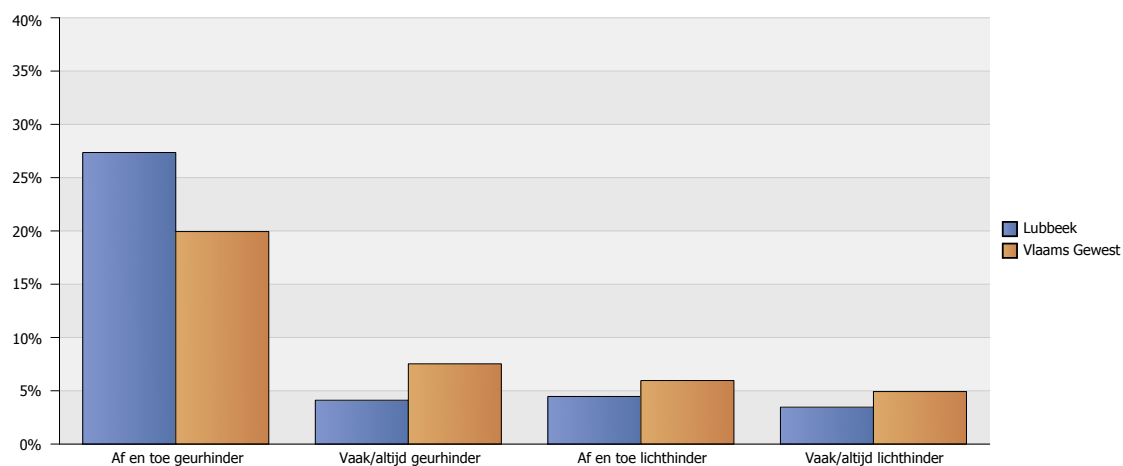
Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden **van geurhinder of lichthinder**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

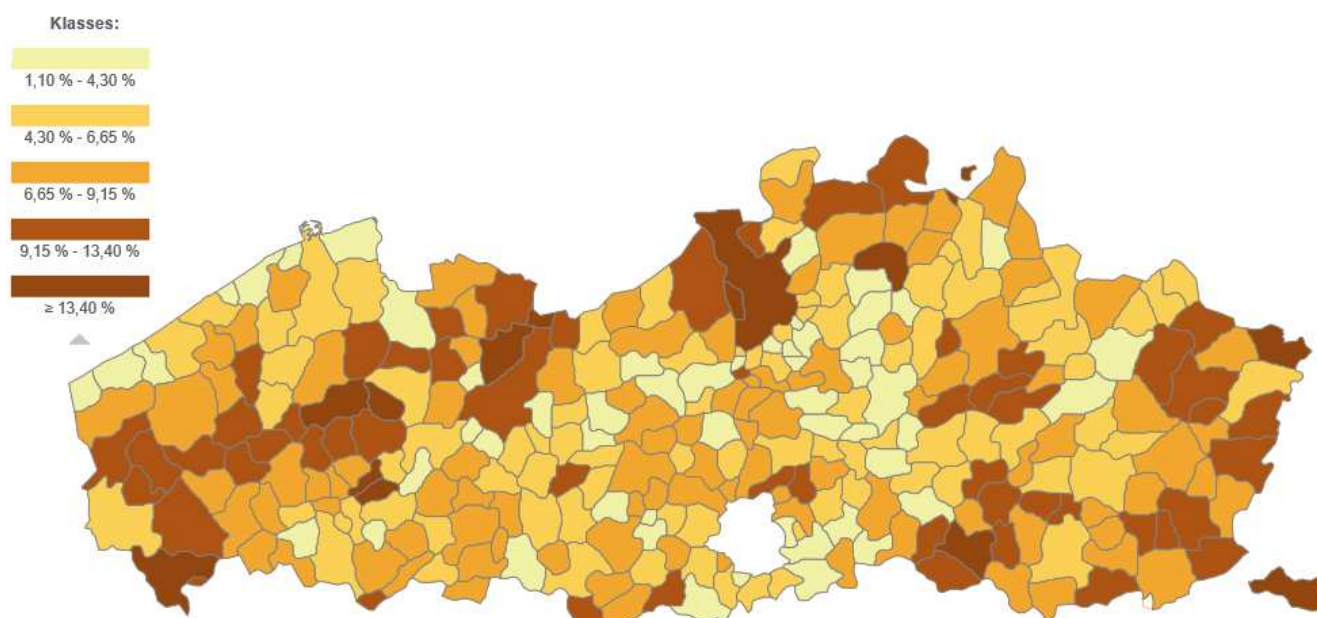
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Af en toe geurhinder	Vaak/altijd geurhinder	Af en toe lichthinder	Vaak/altijd lichthinder
Lubbeek	27%	4%	4%	3%
Vlaams Gewest	20%	8%	6%	5%

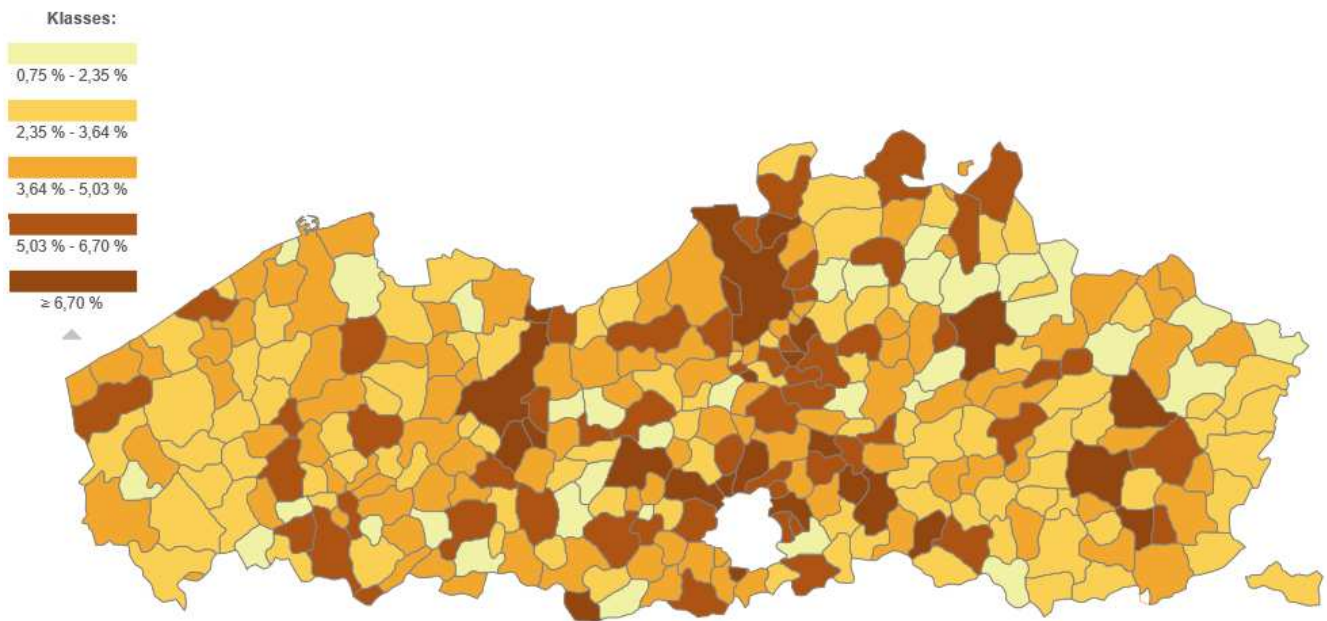

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van geurhinder

I. Samenleven

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van lichthinder

I. Samenleven

Buurtproblemen: milieuhinder - zwerfvuil, sluikestort

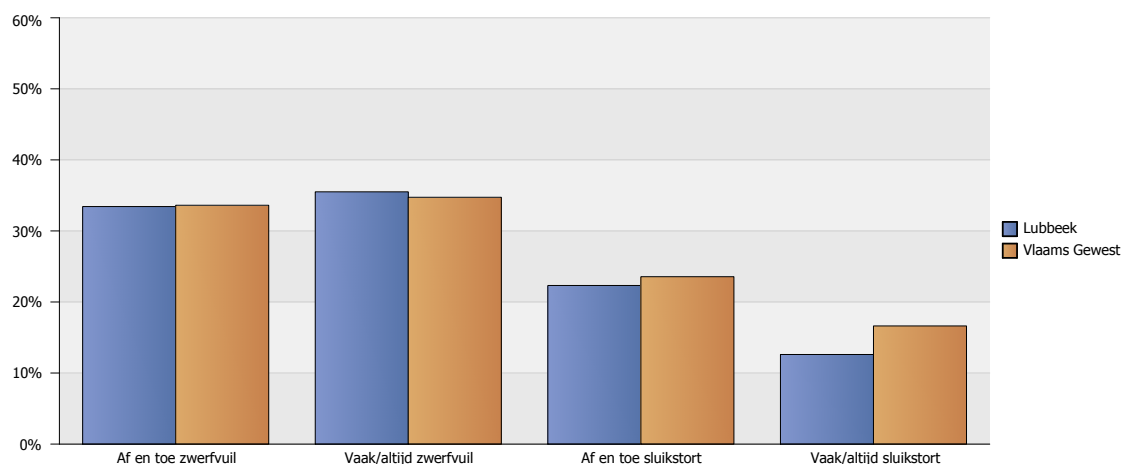
Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden **van zwerfvuil of sluikestorten**

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

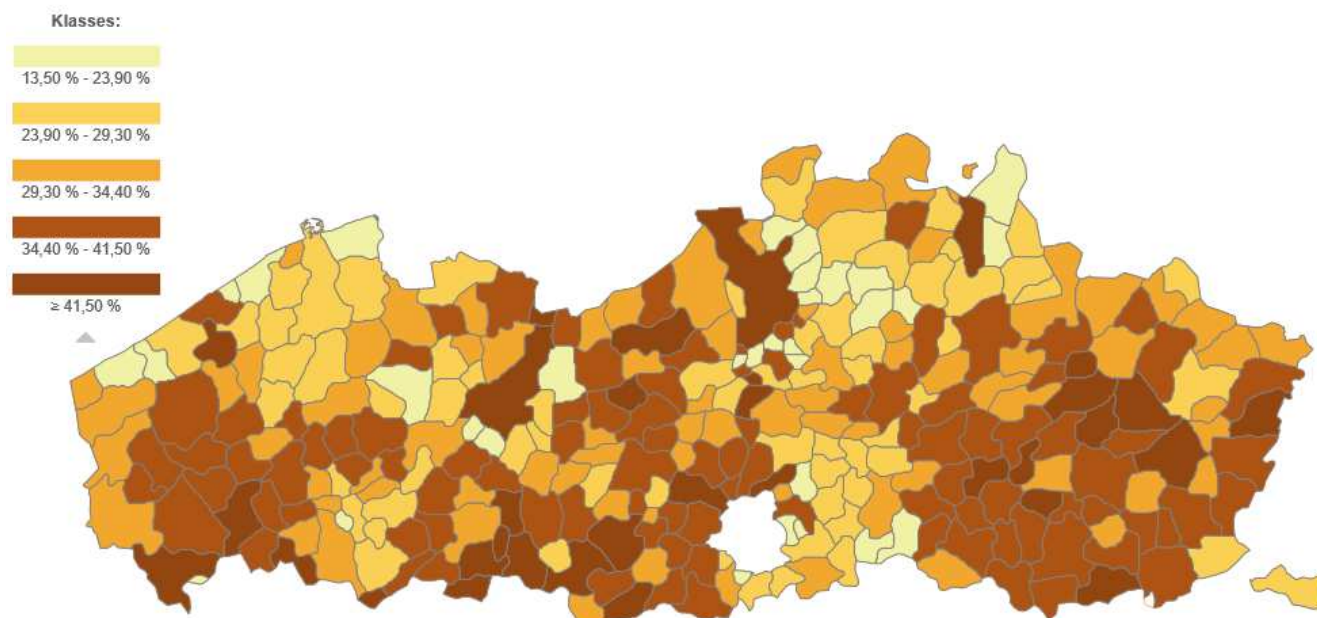
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Af en toe zwerfvuil	Vaak/altijd zwerfvuil	Af en toe sluikestort	Vaak/altijd sluikestort
Lubbeek	33%	36%	22%	13%
Vlaams Gewest	34%	35%	24%	17%

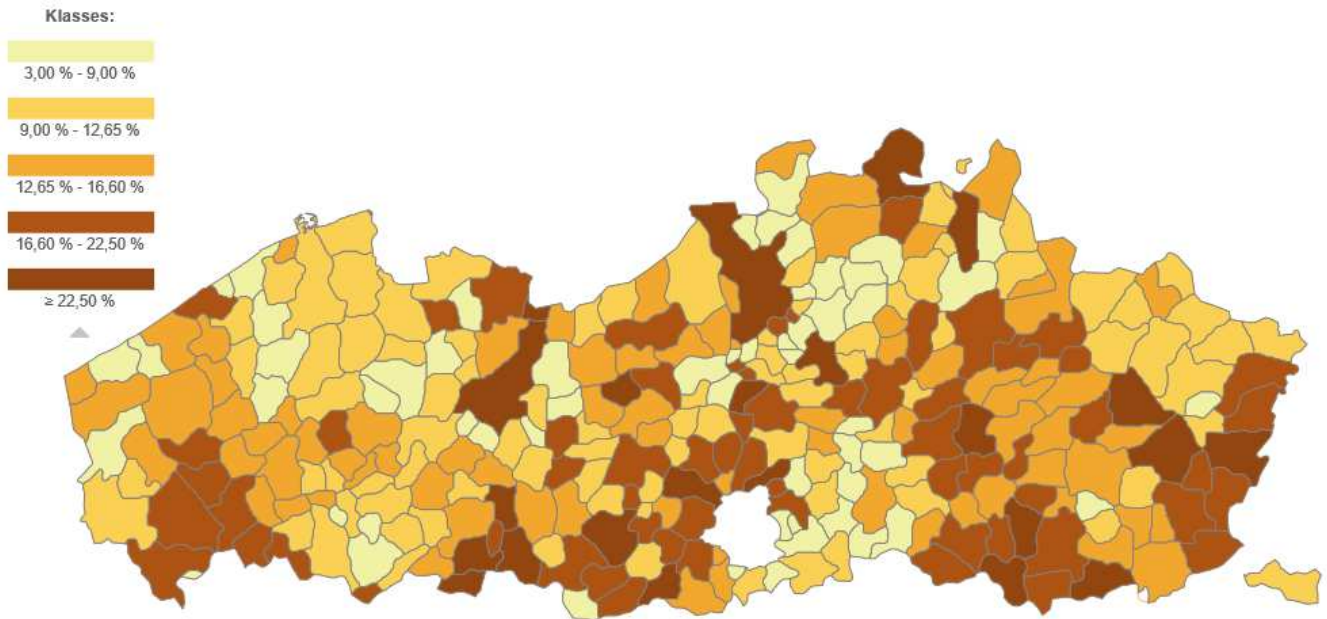

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van zwerfvuil

I. Samenleven

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand vaak of altijd last heeft ondervonden van sluikestort

I. Samenleven

Buurthinderscore

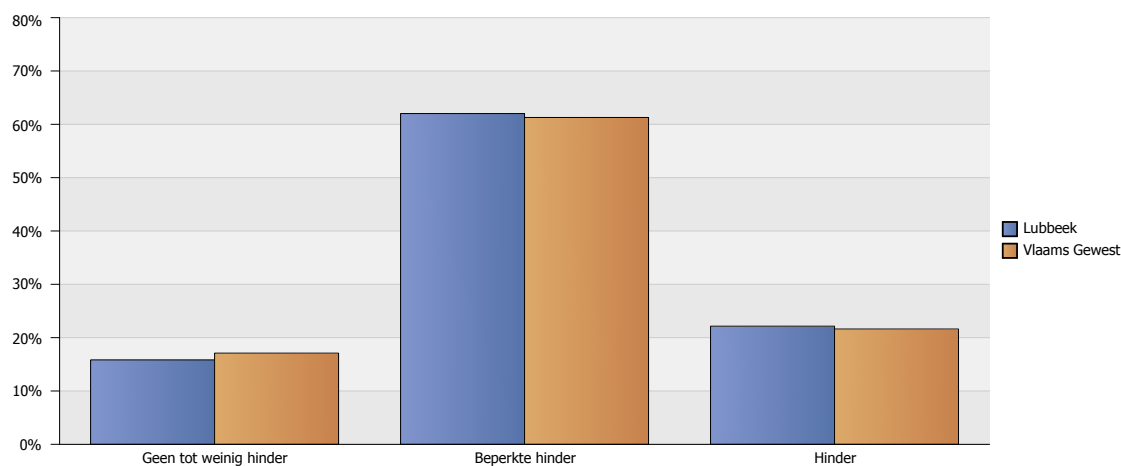
Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar **hinder in zijn buurt** heeft ondervonden. Buurthinder betreft een samengestelde variabele waarvoor vertrokken wordt van de gemiddelde score op de verschillende items die de batterij van stellingen uitmaken inzake buurtproblemen.

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

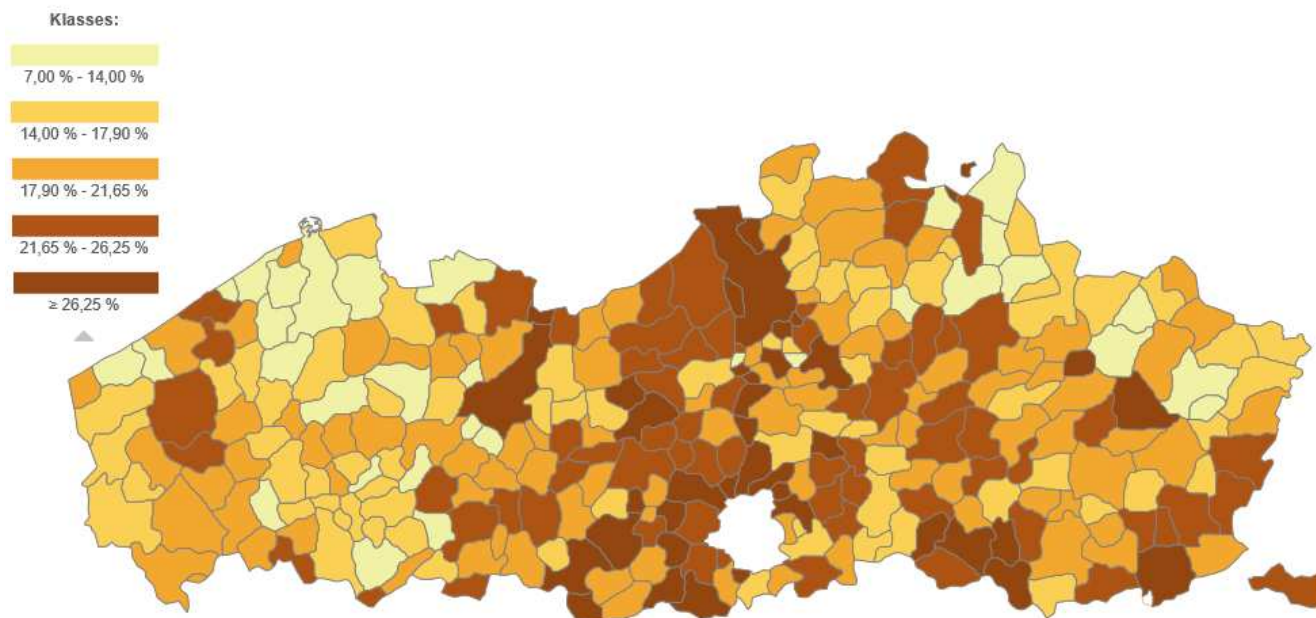
Metadata: [samenleven](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Geen tot weinig hinder	Beperkte hinder	Hinder
Lubbeek	16%	62%	22%
Vlaams Gewest	17%	61%	22%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar hinder in zijn buurt heeft ondervonden. Buurthinder betreft een samengestelde variabele waarvoor vertrokken wordt van de gemiddelde score op de verschillende items die de batterij van stellingen uitmaken inzake buurtproblemen.

J. Onderwijs en vorming

Onderwijs

Aantal leerlingen gewoon en buitengewoon kleuteronderwijs t.o.v. kleuterpopulatie (2,5 - 5-jarigen) volgens vestigingsplaats

Bron: Departement Onderwijs, verwerking Statistiek Vlaanderen

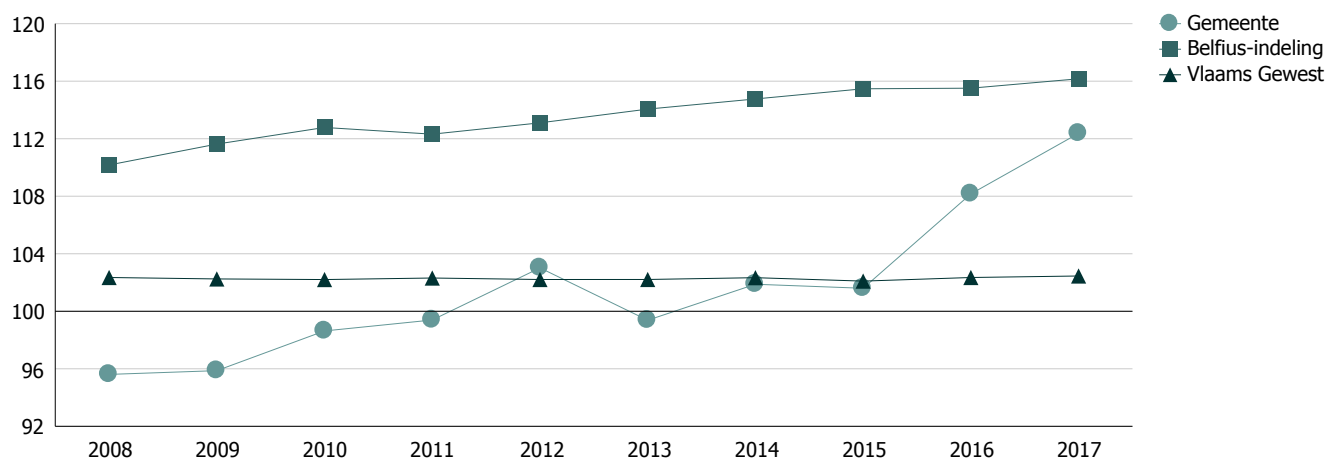
Metadata: [onderwijs en vorming](#)

	Lubbeek									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal ln. kleuters	501,0	511,0	505,0	492,0	478,0	479,0	488,0	508,0	530,0	554,0
Aantal kleuters tussen 2,5 en 5 jaar	524,0	533,0	512,0	495,0	464,0	482,0	479,0	500,0	490,0	493,0
Aandeel ln. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie	95,6	95,9	98,6	99,4	103,0	99,4	101,9	101,6	108,2	112,4

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal ln. kleuters	5.458,0	5.549,0	5.532,0	5.590,0	5.671,0	5.752,0	5.783,0	5.784,0	5.696,0	5.741,0
Aantal kleuters tussen 2,5 en 5 jaar	4.954,0	4.971,0	4.905,0	4.977,0	5.014,0	5.043,0	5.039,0	5.009,0	4.931,0	4.942,0
Aandeel ln. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie	110,2	111,6	112,8	112,3	113,1	114,1	114,8	115,5	115,5	116,2

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal ln. kleuters	228.180,0	233.931,0	240.701,0	247.671,0	252.661,0	255.752,0	258.723,0	257.774,0	256.858,0	255.210,0
Aantal kleuters tussen 2,5 en 5 jaar	222.943,0	228.787,0	235.504,0	242.072,0	247.196,0	250.217,0	252.816,0	252.474,0	250.964,0	249.098,0
Aandeel ln. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie	102,3	102,2	102,2	102,3	102,2	102,2	102,3	102,1	102,3	102,5

Aandeel ln. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie (2,5 - 5-jarigen)

J. Onderwijs en vorming

Onderwijs

Aantal leerlingen gewoon en buitengewoon lager onderwijs t.o.v. 6 - 11-jarigen via vestigingsplaats

Bron: Departement onderwijs, verwerking Statistiek Vlaanderen

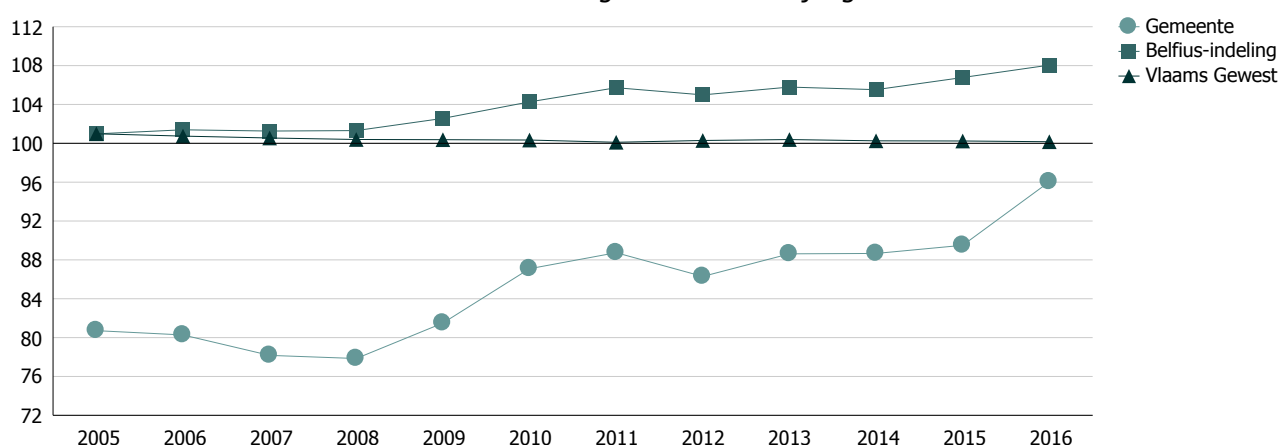
Metadata: [onderwijs en vorming](#)

	Lubbeek												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen lager onderwijs	787	761	727	738	762	803	796	806	818	829	844	873	906
Aantal kinderen tussen 6 en 11 jaar	975	948	930	948	935	922	897	934	923	935	943	909	929
Aandeel leerlingen t.o.v. 6 - 11-jarigen	80,7	80,3	78,2	77,8	81,5	87,1	88,7	86,3	88,6	88,7	89,5	96,0	97,5

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen lager onderwijs	10.266	10.120	9.948	9.815	9.791	9.778	9.735	9.688	9.704	9.822	10.054	10.242	10.429
Aantal kinderen tussen 6 en 11 jaar	10.167	9.981	9.824	9.688	9.546	9.378	9.208	9.228	9.173	9.308	9.416	9.479	9.627
Aandeel leerlingen t.o.v. 6 - 11-jarigen	101,0	101,4	101,3	101,3	102,6	104,3	105,7	105,0	105,8	105,5	106,8	108,0	108,3

	Vlaams Gewest												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen lager onderwijs	407.489	402.160	400.093	397.608	395.149	393.223	395.108	399.741	404.773	411.560	421.448	430.784	438.696
Aantal kinderen tussen 6 en 11 jaar	403.527	399.202	397.916	396.050	393.675	391.904	394.685	398.579	403.208	410.506	420.446	430.080	438.558
Aandeel leerlingen t.o.v. 6 - 11-jarigen	101,0	100,7	100,5	100,4	100,4	100,3	100,1	100,3	100,4	100,3	100,2	100,2	100,0

Aandeel leerlingen t.o.v. 6 - 11-jarigen

J. Onderwijs en vorming

Onderwijs

Schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs volgens vestigingsplaats

Bron: Departement Onderwijs, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [onderwijs en vorming](#)

Het "methode-onderwijs" komt niet in de cijfers voor (=Dalton-, leef-, Jenaplan-, Freinet-, Steiner- en Montessorischolen, alsook instellingen voor spelend leren en ervaringsgericht onderwijs).

	Lubbeek								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal lln met schoolse vertraging - jongens	30	28	33	27	25	17	20	26	21
Aantal lln met schoolse vertraging - meisjes	15	21	23	23	20	21	20	25	19
Aantal lln met schoolse vertraging - totaal	45	49	56	50	45	38	40	51	40
Aandeel schoolse vertraging - jongens	7,4	6,9	8,4	6,9	6,3	4,3	5,0	6,2	4,9
Aandeel schoolse vertraging - meisjes	4,2	5,2	5,7	5,5	4,8	4,8	4,5	5,5	4,0
Aandeel schoolse vertraging - totaal	5,9	6,1	7,0	6,2	5,5	4,6	4,7	5,8	4,4

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal lln met schoolse vertraging - jongens	520	507	474	464	437	421	418	384	365
Aantal lln met schoolse vertraging - meisjes	421	413	409	409	389	362	353	352	328
Aantal lln met schoolse vertraging - totaal	941	920	883	873	826	783	771	736	693
Aandeel schoolse vertraging - jongens	11,1	11,0	10,4	10,0	9,5	9,0	8,7	7,8	7,3
Aandeel schoolse vertraging - meisjes	8,8	8,6	8,6	8,7	8,2	7,5	7,2	7,1	6,4
Aandeel schoolse vertraging - totaal	10,0	9,8	9,5	9,4	8,9	8,3	7,9	7,4	6,9

	Vlaams Gewest								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal lln met schoolse vertraging - jongens	28.928	29.046	29.062	29.093	28.240	27.320	26.875	26.736	26.147
Aantal lln met schoolse vertraging - meisjes	25.942	25.974	26.448	26.488	25.565	24.683	24.064	23.554	22.871
Aantal lln met schoolse vertraging - totaal	54.870	55.020	55.510	55.581	53.805	52.003	50.939	50.290	49.018
Aandeel schoolse vertraging - jongens	16,1	16,3	16,2	16,0	15,4	14,6	14,0	13,6	13,0
Aandeel schoolse vertraging - meisjes	14,5	14,6	14,9	14,8	14,1	13,4	12,7	12,1	11,6
Aandeel schoolse vertraging - totaal	15,3	15,5	15,5	15,4	14,7	14,0	13,4	12,9	12,3

J. Onderwijs en vorming

Onderwijs

Aantal leerlingen gewoon en buitengewoon secundair onderwijs t.o.v. 12 - 17-jarigen volgens vestigingsplaats (inclusief deeltijds onderwijs)

Bron: Departement onderwijs, verwerking Statistiek Vlaanderen

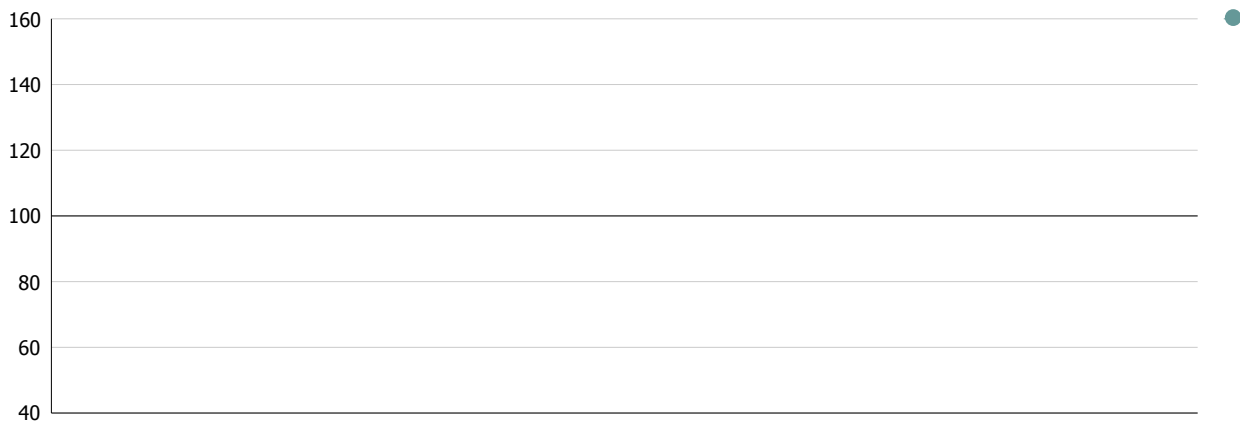
Metadata: [onderwijs en vorming](#)

Aantal leerlingen secundair onderwijs
Aantal kinderen tussen 12 en 17 jaar
Aandeel leerlingen t.o.v. 12 - 17-jarigen

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen secundair onderwijs	5.498	5.528	5.592	5.623	5.744	5.716	5.673	5.591	5.499	5.648	5.614	5.567
Aantal kinderen tussen 12 en 17 jaar	11.551	11.488	11.413	11.221	11.042	10.790	10.610	10.396	10.127	9.886	9.765	9.727
Aandeel leerlingen t.o.v. 12 - 17-jarigen	47,6	48,1	49,0	50,1	52,0	53,0	53,5	53,8	54,3	57,1	57,5	57,2

	Vlaams Gewest											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen secundair onderwijs	450.985	450.960	450.155	448.411	442.730	438.878	435.313	434.056	432.914	432.260	432.842	433.471
Aantal kinderen tussen 12 en 17 jaar	433.495	433.243	432.147	428.380	424.092	419.440	415.423	414.093	411.747	409.006	406.895	409.013
Aandeel leerlingen t.o.v. 12 - 17-jarigen	104,0	104,1	104,2	104,7	104,4	104,6	104,8	104,8	105,1	105,7	106,4	106,0

Aandeel leerlingen t.o.v. 12 - 17-jarigen

J. Onderwijs en vorming

Onderwijs

Schoolse vertraging in het gewoon secundair onderwijs volgens vestigingsplaats

Bron: Departement Onderwijs, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [onderwijs en vorming](#)

Aantal IIn met schoolse vertraging - jongens
Aantal IIn met schoolse vertraging - meisjes
Aantal IIn met schoolse vertraging - totaal
Aandeel IIn met schoolse vertraging - jongens
Aandeel IIn met schoolse vertraging - meisjes
Aandeel IIn met schoolse vertraging - totaal

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal IIn met schoolse vertraging - jongens	724	800	816	824	833	803	801	749	692	642	709	684	650
Aantal IIn met schoolse vertraging - meisjes	536	558	557	543	565	563	533	532	486	478	467	456	428
Aantal IIn met schoolse vertraging - totaal	1.260	1.358	1.373	1.367	1.398	1.366	1.334	1.281	1.178	1.120	1.176	1.140	1.078
Aandeel IIn met schoolse vertraging - jongens	33,0	34,3	34,0	34,1	34,2	32,3	31,9	31,0	29,0	27,9	29,4	28,3	26,8
Aandeel IIn met schoolse vertraging - meisjes	21,2	21,9	22,1	20,9	22,0	21,6	20,8	20,3	18,9	18,2	17,7	17,3	16,3
Aandeel IIn met schoolse vertraging - totaal	26,7	27,9	27,9	27,3	27,9	26,8	26,3	25,4	23,7	22,7	23,3	22,6	21,3

	Vlaams Gewest												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal IIn met schoolse vertraging - jongens	66.304	66.402	66.803	67.287	66.836	66.071	64.796	63.329	62.399	62.144	61.335	60.489	58.781
Aantal IIn met schoolse vertraging - meisjes	46.750	47.290	48.094	48.975	49.823	49.866	49.435	48.947	48.294	48.022	47.364	46.528	45.261
Aantal IIn met schoolse vertraging - totaal	113.054	113.692	114.897	116.262	116.659	115.937	114.231	112.276	110.693	110.166	108.699	107.017	104.042
Aandeel IIn met schoolse vertraging - jongens	32,3	32,1	32,3	32,6	32,6	32,6	32,4	32,1	31,8	31,8	31,4	31,0	30,0
Aandeel IIn met schoolse vertraging - meisjes	23,8	23,8	24,2	24,7	25,2	25,4	25,5	25,5	25,2	25,2	25,0	24,6	23,9
Aandeel IIn met schoolse vertraging - totaal	28,1	28,0	28,3	28,7	29,0	29,1	29,0	28,8	28,6	28,5	28,2	27,9	27,0

J. Onderwijs en vorming

Voldoende aanbod kleuter- en lager onderwijs

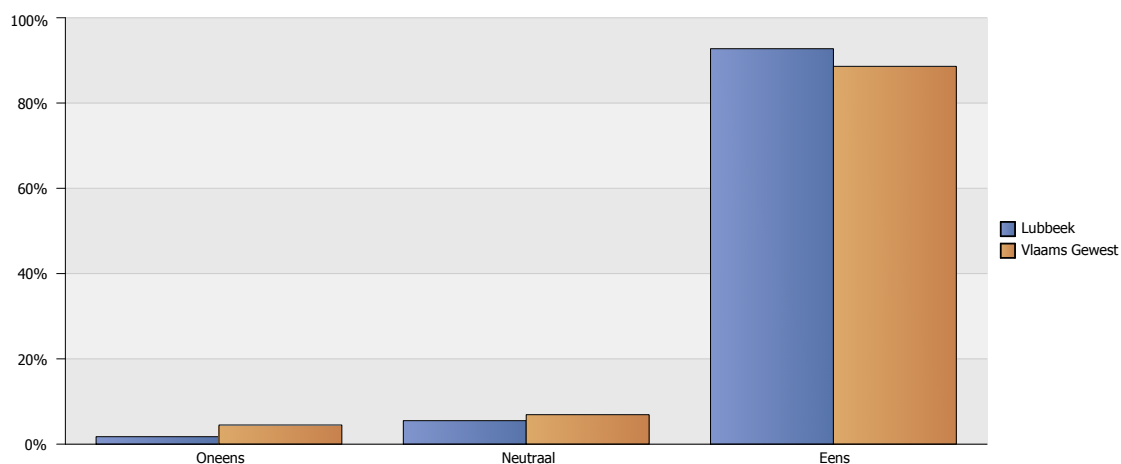
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod is aan kleuter en lager onderwijs

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

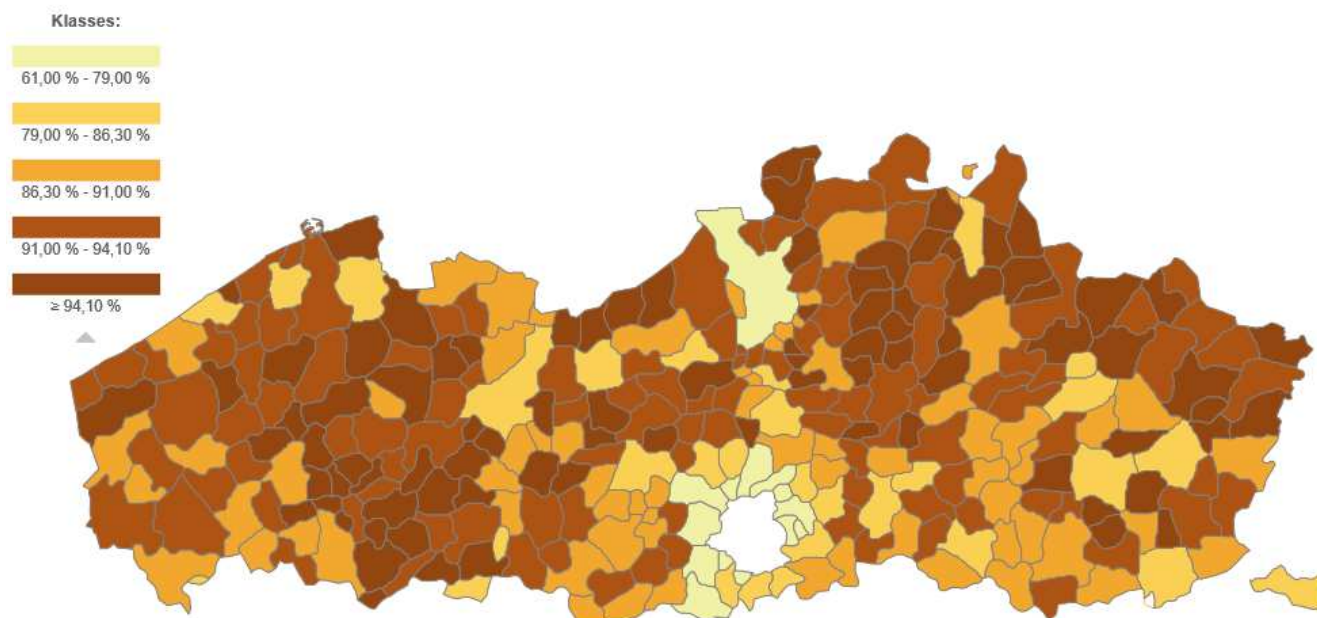
Metadata: [onderwijs en vorming](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	2%	6%	93%
Vlaams Gewest	4%	7%	89%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod is aan kleuter en lager onderwijs

Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen

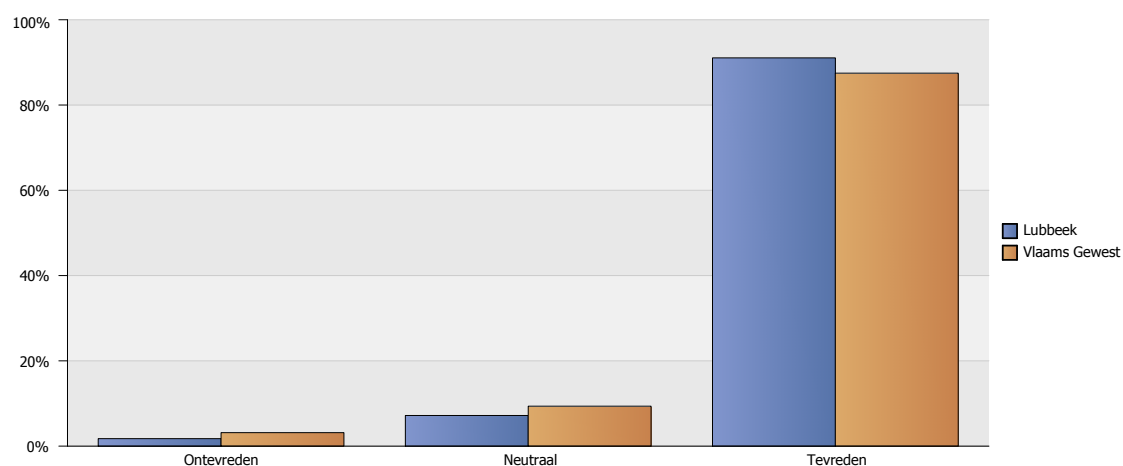
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

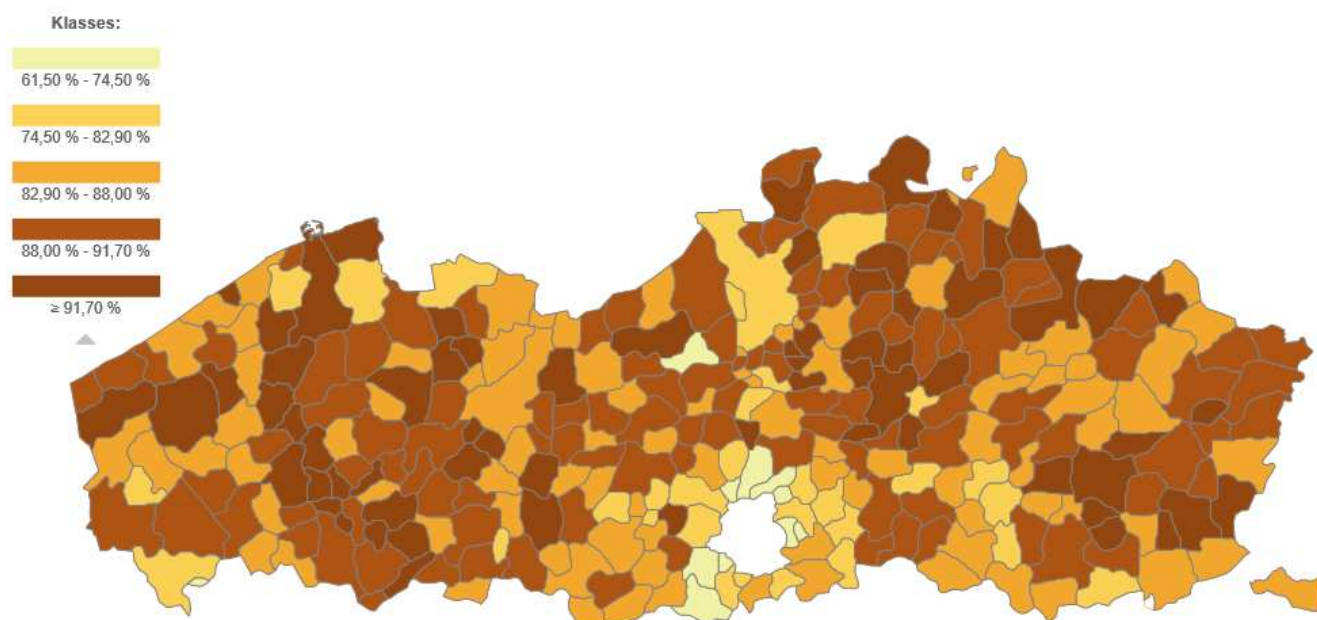
Metadata: [onderwijs en vorming](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	2%	7%	91%
Vlaams Gewest	3%	9%	87%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen

K. Ondernemen en werken

Ondernemingen

BTW-plichtige natuurlijke personen en rechtspersonen

(BTW-plichtige ondernemingen kunnen ingedeeld worden naar type onderneming en zijn derhalve ofwel natuurlijke personen of rechtspersonen.)

Bron: KBO (STATBEL), verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ondernemingen en werken](#)

		Lubbeek								
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BTW-plichtige Natuurlijke Personen	Aantal	555	537	526	535	539	532	562	597	654
	Totaal	1.086	1.104	1.124	1.151	1.169	1.182	1.208	1.272	1.375
	Aandeel	51,10%	48,64%	46,80%	46,48%	46,11%	45,01%	46,52%	46,93%	47,56%
BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	Aantal	531	567	598	616	630	650	646	675	721
	Totaal	1.086	1.104	1.124	1.151	1.169	1.182	1.208	1.272	1.375
	Aandeel	48,90%	51,36%	53,20%	53,52%	53,89%	54,99%	53,48%	53,07%	52,44%

		BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BTW-plichtige Natuurlijke Personen	Aantal	4.843	4.791	4.759	4.698	4.722	4.761	5.154	5.335	5.563
	Totaal	12.669	12.923	13.195	13.575	13.865	14.078	14.542	15.017	15.822
	Aandeel	38,23%	37,07%	36,07%	34,61%	34,06%	33,82%	35,44%	35,53%	35,16%
BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	Aantal	7.826	8.132	8.436	8.877	9.143	9.317	9.388	9.682	10.259
	Totaal	12.669	12.923	13.195	13.575	13.865	14.078	14.542	15.017	15.822
	Aandeel	61,77%	62,93%	63,93%	65,39%	65,94%	66,18%	64,56%	64,47%	64,84%

		Vlaams Gewest								
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BTW-plichtige Natuurlijke Personen	Aantal	224.699	222.438	222.337	222.507	223.584	223.980	234.479	239.418	246.948
	Totaal	456.669	462.694	472.853	483.962	493.260	497.550	511.288	524.615	547.504
	Aandeel	49,20%	48,07%	47,02%	45,98%	45,33%	45,02%	45,86%	45,64%	45,10%
BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	Aantal	231.970	240.256	250.516	261.455	269.676	273.570	276.809	285.197	300.556
	Totaal	456.669	462.694	472.853	483.962	493.260	497.550	511.288	524.615	547.504
	Aandeel	50,80%	51,93%	52,98%	54,02%	54,67%	54,98%	54,14%	54,36%	54,90%

K. Ondernemen en werken

Ondernemingen

Oprichtingsratio (geeft de verhouding weer tussen het aantal oprichtingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar).

Bron: KBO, (STATBEL), verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ondernemingen en werken](#)

	Lubbeek								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oprichtende BTW-plichtige Natuurlijke Personen (=zelfstandigen)	41	37	49	46	40	46	70	60	93
Oprichtende BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	57	44	47	39	36	34	53	45	60
Totaal	98	81	96	85	76	80	123	105	153
Totaal aantal oprichtingen	1.086	1.104	1.124	1.151	1.169	1.182	1.208	1.272	1.375
Aandeel	9,02	7,34	8,54	7,38	6,50	6,77	10,18	8,25	11,13

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oprichtende BTW-plichtige Natuurlijke Personen (=zelfstandigen)	435	461	455	450	496	517	876	666	712
Oprichtende BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	643	563	586	696	571	482	652	629	833
Totaal	1.078	1.024	1.041	1.146	1.067	999	1.528	1.295	1.545
Totaal aantal oprichtingen	12.669	12.923	13.195	13.575	13.865	14.078	14.542	15.017	15.822
Aandeel	9,30	9,02	8,16	6,85	9,78	6,21	10,30	8,16	10,19

	Vlaams Gewest								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oprichtende BTW-plichtige Natuurlijke Personen (=zelfstandigen)	20.250	19.510	20.388	20.603	21.721	21.392	31.322	26.239	28.235
Oprichtende BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	18.470	16.956	19.345	20.408	18.433	15.963	19.691	19.523	25.487
Totaal	38.720	36.466	39.733	41.011	40.154	37.355	51.013	45.762	53.722
Totaal aantal oprichtingen	456.669	462.694	472.853	483.962	493.260	497.550	511.288	524.615	547.504
Aandeel	8,48	7,88	8,40	8,47	8,14	7,51	9,98	8,72	9,81

K. Ondernemen en werken

Ondernemingen

Stopzettingsratio (geeft de verhouding weer tussen het aantal stopzettingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar).

Bron: KBO, (STATBEL), verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ondernemingen en werken](#)

	Lubbeek								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stopzetting BTW-plichtige Natuurlijke Personen (=zelfstandigen)	43	55	55	42	32	44	43	45	37
Stopzetting BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	15	16	10	19	18	10	52	22	18
Totaal	58	71	65	61	50	54	95	67	55
Totaal aantal oprichtingen	1.086	1.104	1.124	1.151	1.169	1.182	1.208	1.272	1.375
Aandeel	5,34	6,43	5,78	5,30	4,28	4,57	7,86	5,27	4,00

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stopzetting BTW-plichtige Natuurlijke Personen (=zelfstandigen)	480	517	506	494	459	482	503	536	465
Stopzetting BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	226	272	251	302	329	358	642	356	303
Totaal	706	789	757	796	788	840	1.145	892	768
Totaal aantal oprichtingen	12.669	12.923	13.195	13.575	13.865	14.078	14.542	15.017	15.822
Aandeel	6,98	4,26	4,08	3,87	5,26	5,35	8,04	6,22	4,26

	Vlaams Gewest								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stopzetting BTW-plichtige Natuurlijke Personen (=zelfstandigen)	20.546	21.838	20.659	20.479	20.797	21.131	21.000	21.510	20.911
Stopzetting BTW-plichtige Rechtspersonen (in de aard van handelsondernemingen)	7.643	8.521	9.071	9.411	10.176	11.989	16.249	11.133	10.069
Totaal	28.189	30.359	29.730	29.890	30.973	33.120	37.249	32.643	30.980
Totaal aantal oprichtingen	456.669	462.694	472.853	483.962	493.260	497.550	511.288	524.615	547.504
Aandeel	6,17	6,56	6,29	6,18	6,28	6,66	7,29	6,22	5,66

K. Ondernemen en werken

Ondernemingen

Netto-groeiratio (relateert het verschil tussen oprichtingen en stopzettingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar).

Bron: KBO, (STATBEL), verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ondernemingen en werken](#)

	Lubbeek								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal oprichtingen	98	81	96	85	76	80	123	105	153
Totaal aantal stopzettingen	58	71	65	61	50	54	95	67	55
Netto-groeiratio	40	10	31	24	26	26	28	38	98
Totaal aantal ondernemingen	1.086	1.104	1.124	1.151	1.169	1.182	1.208	1.272	1.375
Aandeel	3,68	0,91	2,76	2,09	2,22	2,20	2,32	2,99	7,13

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal oprichtingen	1.078	1.024	1.041	1.146	1.067	999	1.528	1.295	1.545
Totaal aantal stopzettingen	706	789	757	796	788	840	1.145	892	768
Netto-groeiratio	372	235	284	350	279	159	383	403	777
Totaal aantal ondernemingen	12.669	12.923	13.195	13.575	13.865	14.078	14.542	15.017	15.822
Aandeel	2,94	1,82	2,15	2,58	2,01	1,13	2,63	2,68	4,91

	Vlaams Gewest								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal oprichtingen	38.720	36.466	39.733	41.011	40.154	37.355	51.013	45.762	53.722
Totaal aantal stopzettingen	28.189	30.359	29.730	29.890	30.973	33.120	37.249	32.643	30.980
Netto-groeiratio	10.531	6.107	10.003	11.121	9.181	4.235	13.764	13.119	22.742
Totaal aantal ondernemingen	456.669	462.694	472.853	483.962	493.260	497.550	511.288	524.615	547.504
Aandeel	2,31	1,32	2,12	2,30	1,86	0,85	2,69	2,50	4,15

K. Ondernemen en werken

Ondernemingen

Turbulentie (in termen van de actieve populatie ondernemingen is de som van de oprichtingsgraad en de stopzettingsgraad).

Bron: KBO, (STATBEL), verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ondernemingen en werken](#)

	Lubbeek								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal oprichtingen	98	81	96	85	76	80	123	105	153
Totaal aantal stopzettingen	58	71	65	61	50	54	95	67	55
Turbulentie	156	152	161	146	126	134	218	172	208
Totaal aantal ondernemingen	1.086	1.104	1.124	1.151	1.169	1.182	1.208	1.272	1.375
Aandeel	14,36	13,77	14,32	12,68	10,78	11,34	18,05	13,52	15,13

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal oprichtingen	1.078	1.024	1.041	1.146	1.067	999	1.528	1.295	1.545
Totaal aantal stopzettingen	706	789	757	796	788	840	1.145	892	768
Turbulentie	1.784	1.813	1.798	1.942	1.855	1.839	2.673	2.187	2.313
Totaal aantal ondernemingen	12.669	12.923	13.195	13.575	13.865	14.078	14.542	15.017	15.822
Aandeel	14,08	14,03	13,63	14,31	13,38	13,06	18,38	14,56	14,62

	Vlaams Gewest								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal oprichtingen	38.720	36.466	39.733	41.011	40.154	37.355	51.013	45.762	53.722
Totaal aantal stopzettingen	28.189	30.359	29.730	29.890	30.973	33.120	37.249	32.643	30.980
Turbulentie	66.909	66.825	69.463	70.901	71.127	70.475	88.262	78.405	84.702
Totaal aantal ondernemingen	456.669	462.694	472.853	483.962	493.260	497.550	511.288	524.615	547.504
Aandeel	14,65	14,44	14,69	14,65	14,42	14,16	17,26	14,95	15,47

K. Ondernemen en werken

Arbeidsmarkt

Jobratio (= aantal jobs t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar))

Bron : Steunpunt werk, verwerking Statistiek Vlaanderen

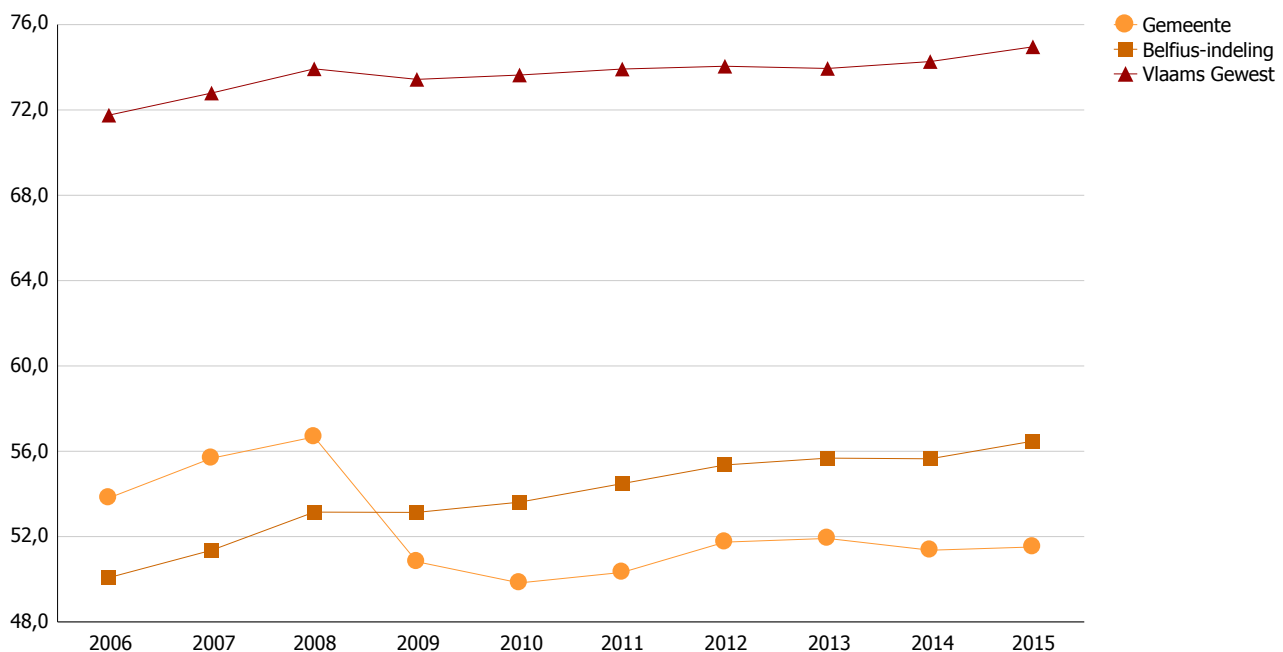
Metadata: [ondernemen en werken](#)

	Lubbeek									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal jobs	4.448	4.613	4.678	4.158	4.062	4.102	4.205	4.211	4.171	4.170
Bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar)	8.266	8.286	8.254	8.181	8.152	8.150	8.126	8.112	8.121	8.094
Jobratio	53,8	55,7	56,7	50,8	49,8	50,3	51,7	51,9	51,4	51,5

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal jobs	42.905	44.032	45.497	45.331	45.637	46.270	46.808	46.900	46.740	47.295
Bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar)	85.676	85.730	85.606	85.312	85.122	84.924	84.556	84.233	83.993	83.744
Jobratio	50,1	51,4	53,1	53,1	53,6	54,5	55,4	55,7	55,6	56,5

	Vlaams Gewest									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal jobs	2.626.984	2.684.216	2.744.313	2.740.392	2.765.018	2.791.336	2.804.971	2.806.607	2.823.075	2.854.610
Bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar)	3.660.988	3.687.470	3.712.095	3.731.782	3.754.899	3.776.244	3.787.979	3.795.490	3.801.161	3.808.159
Jobratio	71,8	72,8	73,9	73,4	73,6	73,9	74,0	73,9	74,3	75,0

Jobratio

K. Ondernemen en werken

Arbeidsmarkt

Werkloosheidsgraad naar leeftijd, in %

Bron: VDAB, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [ondernemen en werken](#)

	Lubbeek													
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
< 25 jaar	15,0	17,2	18,7	16,6	14,5	9,3	8,9	11,6	12,2	10,2	11,3	13,6	14,4	12,9
25 tot 50 jaar	3,1	3,6	3,5	3,8	3,1	2,3	2,2	2,6	2,4	2,2	2,6	3,0	3,3	3,1
>= 50 jaar	1,7	1,8	2,4	3,4	4,0	3,4	2,9	3,3	3,7	3,8	3,1	3,0	3,3	3,6
Totaal	3,7	4,2	4,4	4,7	4,2	3,1	2,9	3,5	3,4	3,2	3,4	3,7	4,1	3,9

	Vlaams Gewest													
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
< 25 jaar	16,9	18,2	18,4	18,0	15,2	11,9	11,3	15,5	15,6	14,2	14,2	17,7	17,5	16,9
25 tot 50 jaar	6,4	7,0	7,4	7,3	6,4	5,1	4,6	5,7	5,8	5,3	5,3	6,3	6,7	6,6
>= 50 jaar	3,2	3,9	5,7	7,7	8,4	7,8	7,4	7,6	7,7	7,3	7,3	6,9	7,5	7,8
Totaal	7,0	7,7	8,3	8,5	7,8	6,4	5,9	7,1	7,2	6,6	6,6	7,5	7,9	7,8

Evolutie werkloosheidsgraad - totaal

K. Ondernemen en werken

Arbeidsmarkt

Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar), in %

Bron: Steunpunt werk, bewerking Statistiek Vlaanderen

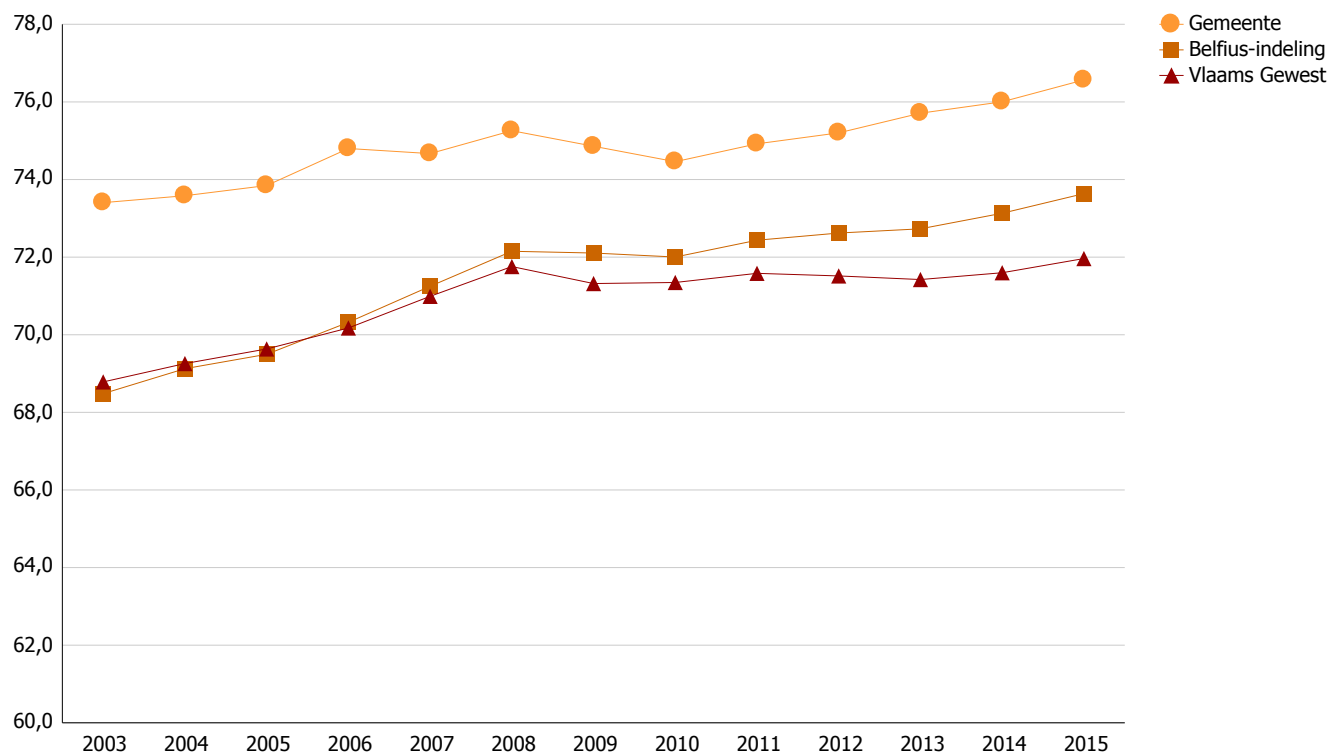
Metadata: [ondernemen en werken](#)

	Lubbeek												
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mannen	79,6	79,8	79,7	80,5	79,9	80,0	79,4	78,8	79,1	78,9	79,2	79,2	79,5
Vrouwen	66,9	67,1	67,9	69,1	69,4	70,5	70,4	70,2	70,8	71,6	72,3	72,8	73,6
Totaal	73,4	73,6	73,8	74,8	74,7	75,3	74,9	74,5	74,9	75,2	75,7	76,0	76,6

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mannen	77,7	77,9	78,0	78,1	78,9	79,2	78,7	78,0	78,2	78,1	77,9	77,9	78,1
Vrouwen	59,4	60,4	61,1	62,6	63,7	65,2	65,7	66,1	66,8	67,2	67,7	68,5	69,3
Totaal	68,5	69,1	69,5	70,3	71,2	72,2	72,1	72,0	72,4	72,6	72,7	73,1	73,6

	Vlaams Gewest												
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mannen	77,0	77,1	77,2	77,1	77,7	78,0	76,8	76,5	76,6	76,2	75,8	75,7	75,7
Vrouwen	60,3	61,2	61,9	63,1	64,1	65,4	65,7	66,1	66,5	66,7	67,0	67,5	68,1
Totaal	68,8	69,3	69,6	70,2	71,0	71,8	71,3	71,3	71,6	71,5	71,4	71,6	72,0

Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) - Totaal

K. Ondernemen en werken

Economie

Bruto toegevoegde waarde per inwoner (in €)

Bron: RSZ, INR, STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

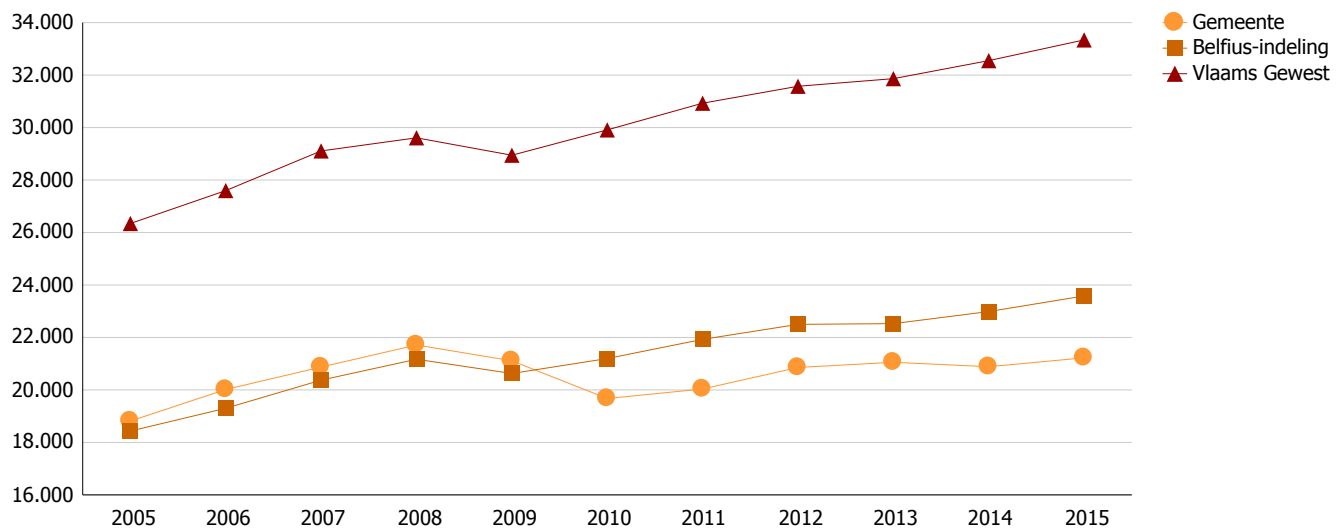
Metadata: [ondernemen en werken](#)

	Lubbeek										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bruto toegevoegde waarde per inwoner (in €)	18.813	20.016	20.872	21.714	21.110	19.673	20.036	20.855	21.055	20.884	21.224

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bruto toegevoegde waarde per inwoner (in €)	18.433	19.302	20.373	21.169	20.626	21.195	21.927	22.499	22.527	22.987	23.581

	Vlaams Gewest										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bruto toegevoegde waarde per inwoner (in €)	26.343	27.598	29.109	29.609	28.946	29.911	30.928	31.574	31.865	32.551	33.341

Evolutie bruto toegevoegde waarde per inwoner (in €)

K. Ondernemen en werken

Economie

Bruto toegevoegde waarde per werkende (arbeidsproductiviteit in €)

Bron: RSZ, INR, STATBEL, verwerking Statistiek Vlaanderen

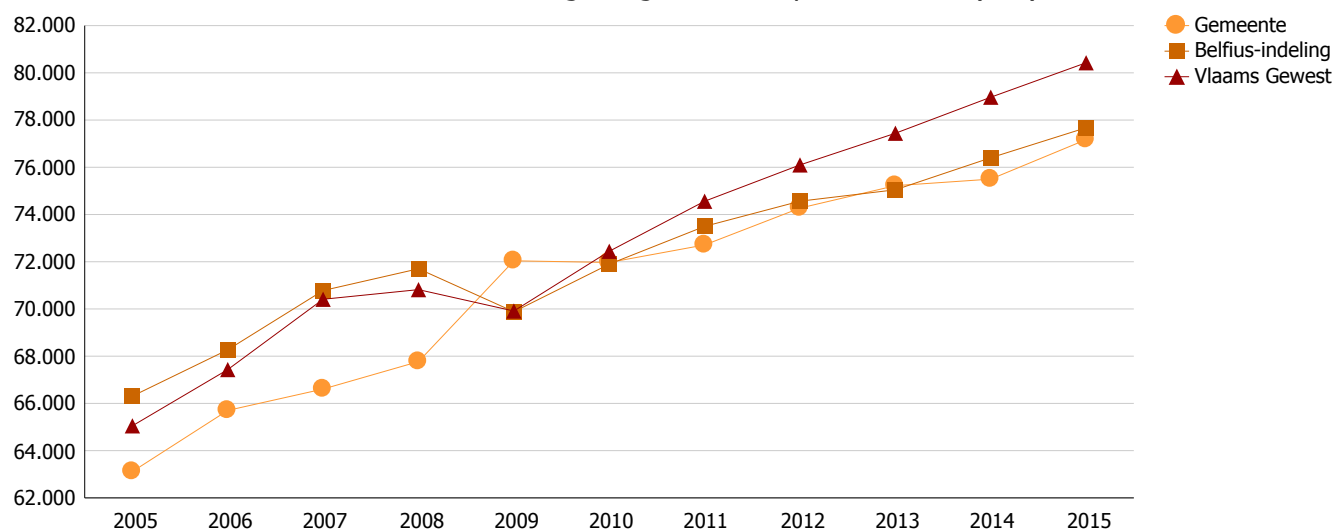
Metadata: [ondernemen en werken](#)

	Lubbeek										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bruto toegevoegde waarde per werkende (in €)	63.114	65.703	66.609	67.770	72.039	71.971	72.712	74.271	75.222	75.500	77.172

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bruto toegevoegde waarde per werkende (in €)	66.310	68.271	70.780	71.703	69.882	71.898	73.499	74.565	75.048	76.403	77.676

	Vlaams Gewest										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bruto toegevoegde waarde per werkende (in €)	65.051	67.434	70.411	70.819	69.912	72.443	74.563	76.100	77.442	78.967	80.426

Evolutie bruto toegevoegde waarde per werkende (in €)

L. Zorg en gezondheid

Welzijn

Totaal aantal kinderopvangplaatsen (capaciteit) t.o.v. de doelgroep 0-3 jarigen (in %)

Bron: Kind en Gezin, verwerking Statistiek Vlaanderen

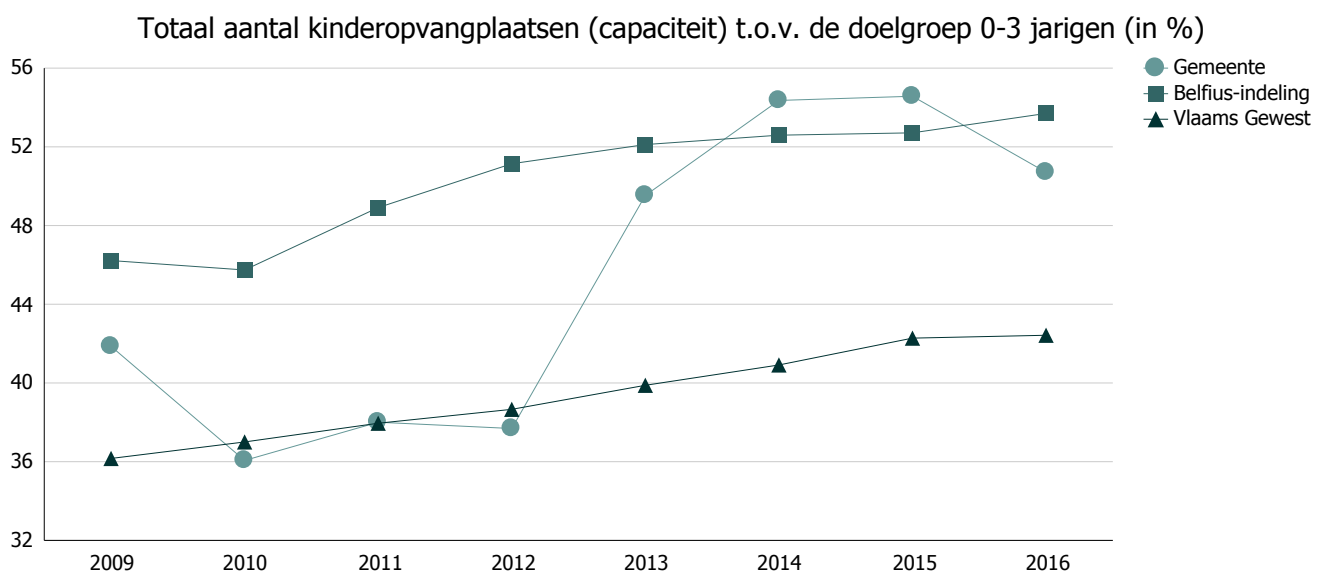
Metadata: [zorg en gezondheid](#)

	Lubbeek							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal opvangplaatsen (capaciteit)	138	131	147	142	185	206	214	203
Totaal aantal kinderopvangplaatsen (capaciteit) t.o.v. de doelgroep 0-3 jarigen (in %)	42	36	38	38	50	54	55	51

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal opvangplaatsen (capaciteit)	1.776	1.772	1.852	1.890	1.932	1.907	1.909	1.908
Totaal aantal kinderopvangplaatsen (capaciteit) t.o.v. de doelgroep 0-3 jarigen (in %)	46	46	49	51	52	53	53	54

	Vlaams Gewest							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal opvangplaatsen (capaciteit)	75.857	78.945	80.959	82.208	83.601	84.744	86.406	86.159
Totaal aantal kinderopvangplaatsen (capaciteit) t.o.v. de doelgroep 0-3 jarigen (in %)	36	37	38	39	40	41	42	42

Noot : In 2016 werd nieuwe regelgeving van kracht, die een invloed heeft op de berekening

L. Zorg en gezondheid

Voldoende kinderopvang

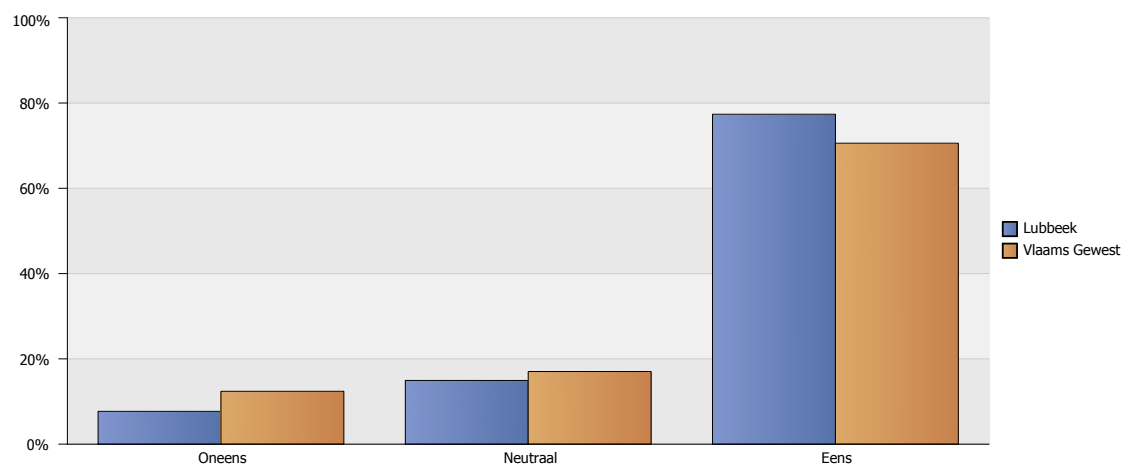
Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan kinderopvang is in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

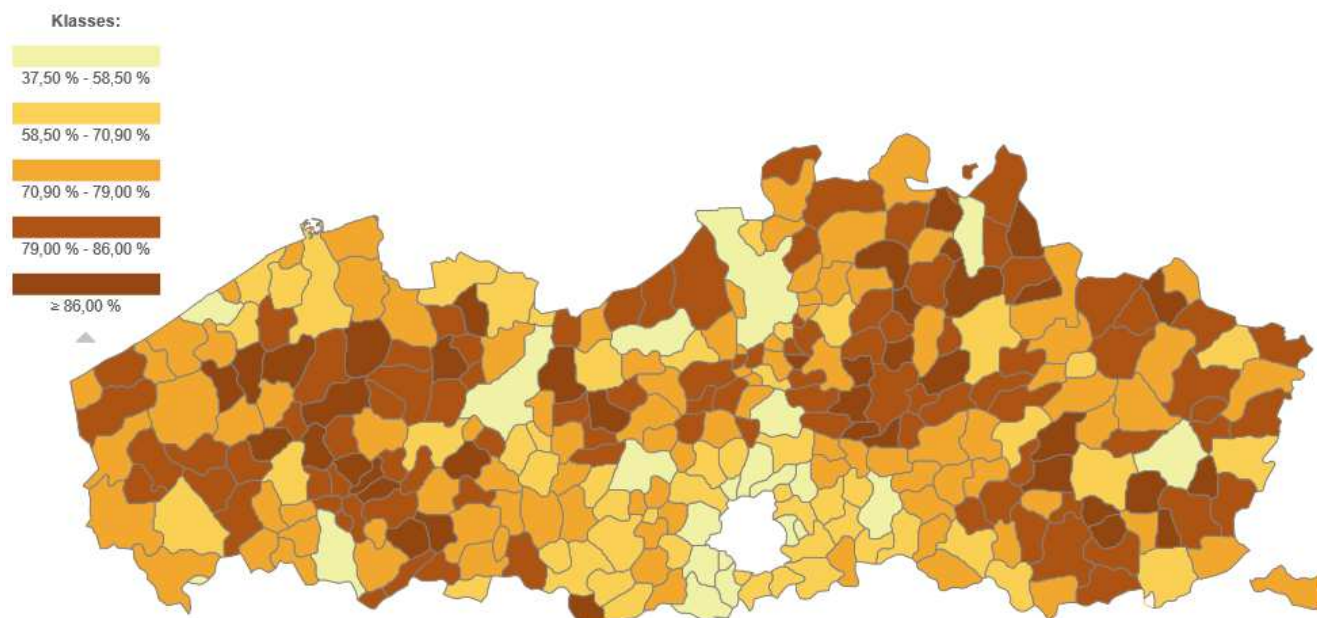
Metadata: [zorg en gezondheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	8%	15%	77%
Vlaams Gewest	12%	17%	71%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan kinderopvang is in de gemeente/stad

L. Zorg en gezondheid

Tevredenheid kinderopvang

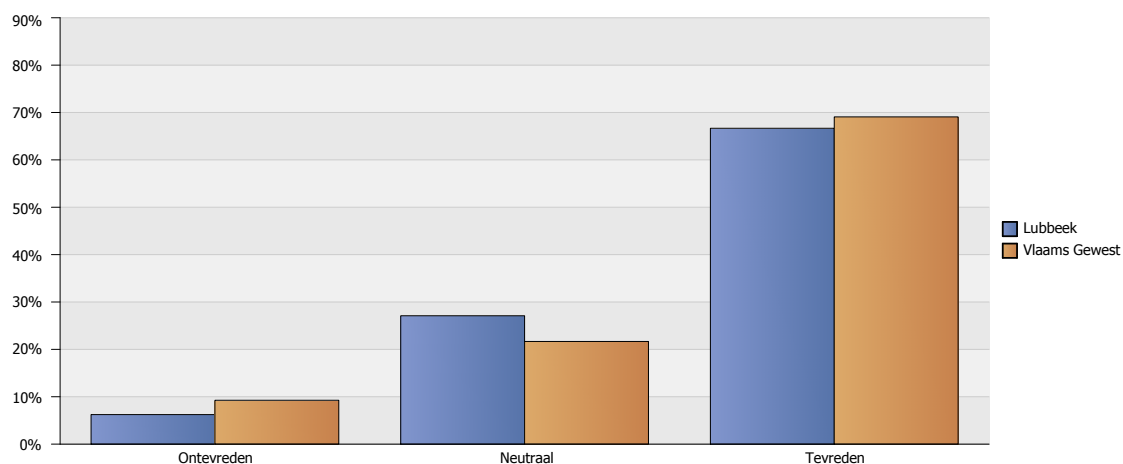
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de kinderopvang in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

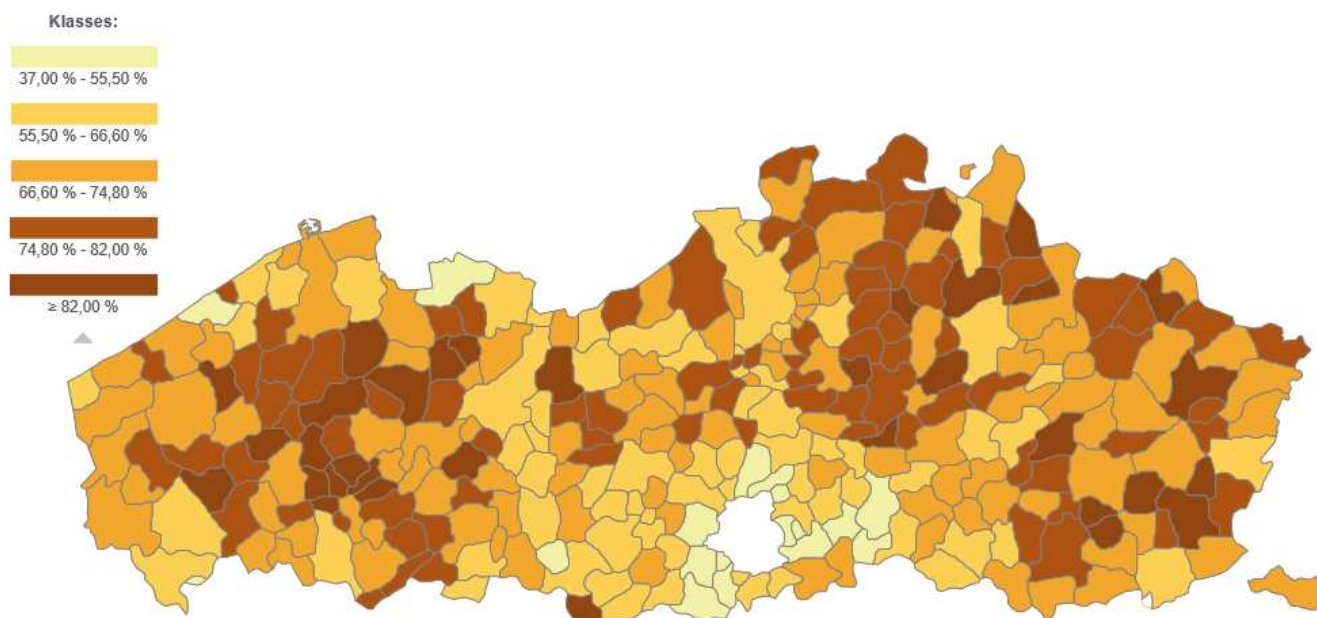
Metadata: [zorg en gezondheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	6%	27%	67%
Vlaams Gewest	9%	22%	69%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de kinderopvang in de gemeente/stad

L. Zorg en gezondheid

Tevredenheid gezondheidsvoorzieningen

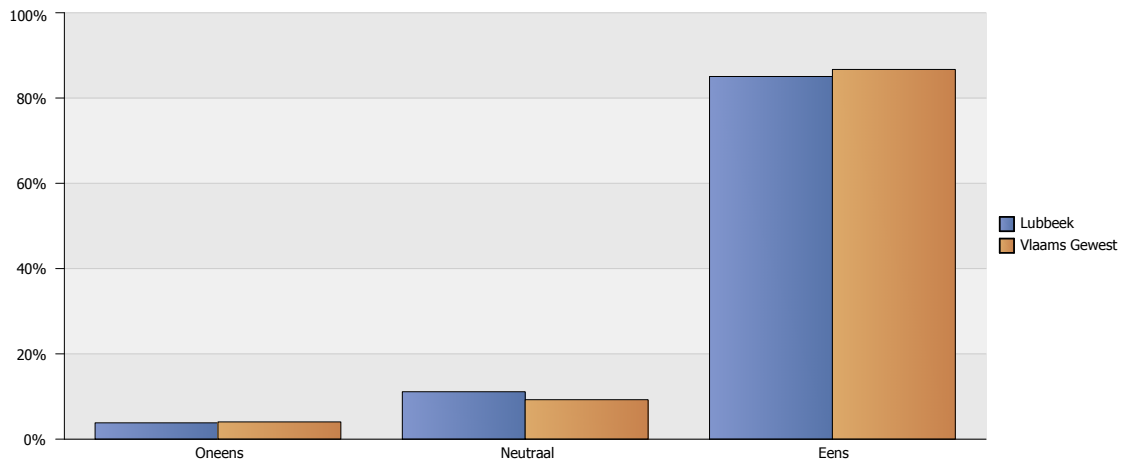
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

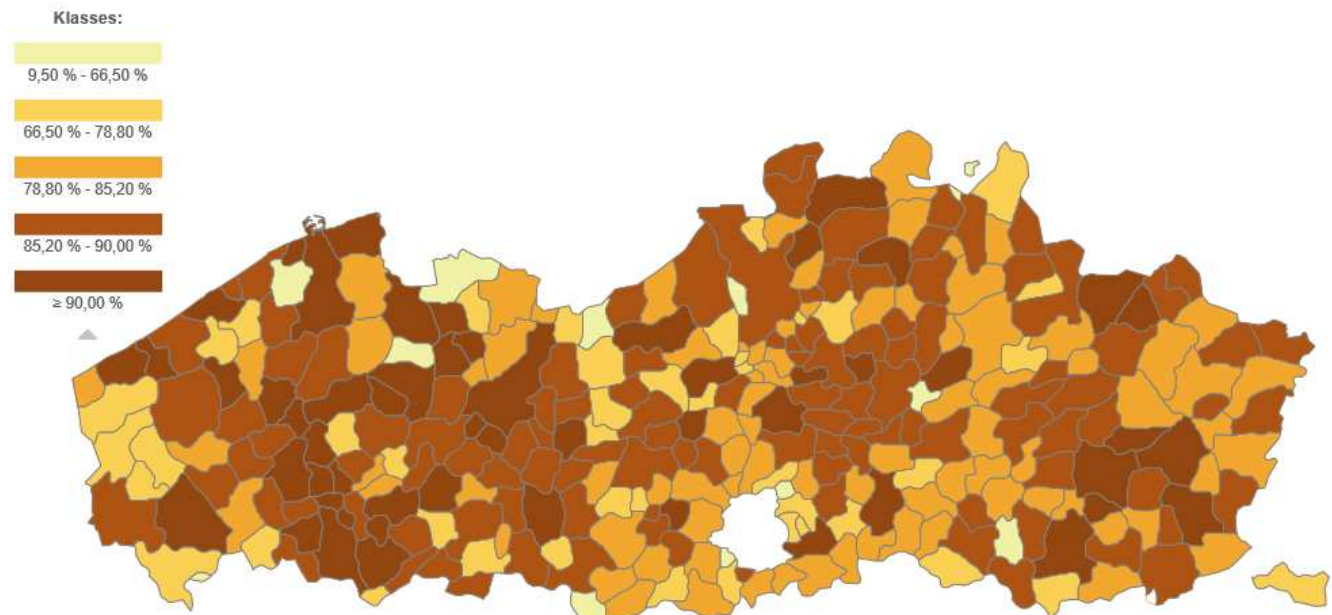
Metadata: [zorg en gezondheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Lubbeek	4%	11%	85%
Vlaams Gewest	4%	9%	87%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente/stad

L. Zorg en gezondheid

Tevredenheid ouderenvoorzieningen

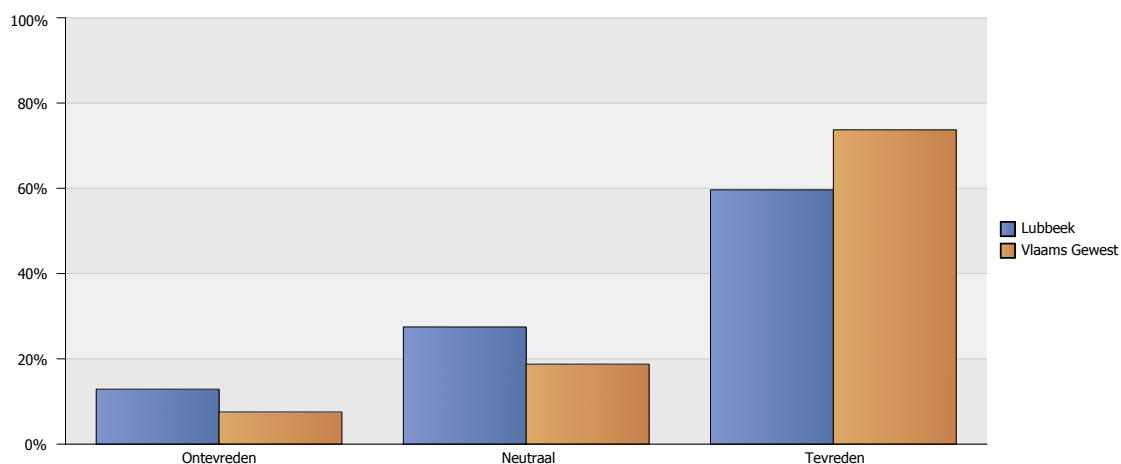
Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente/stad

Bron: Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor, Statistiek Vlaanderen/ABB

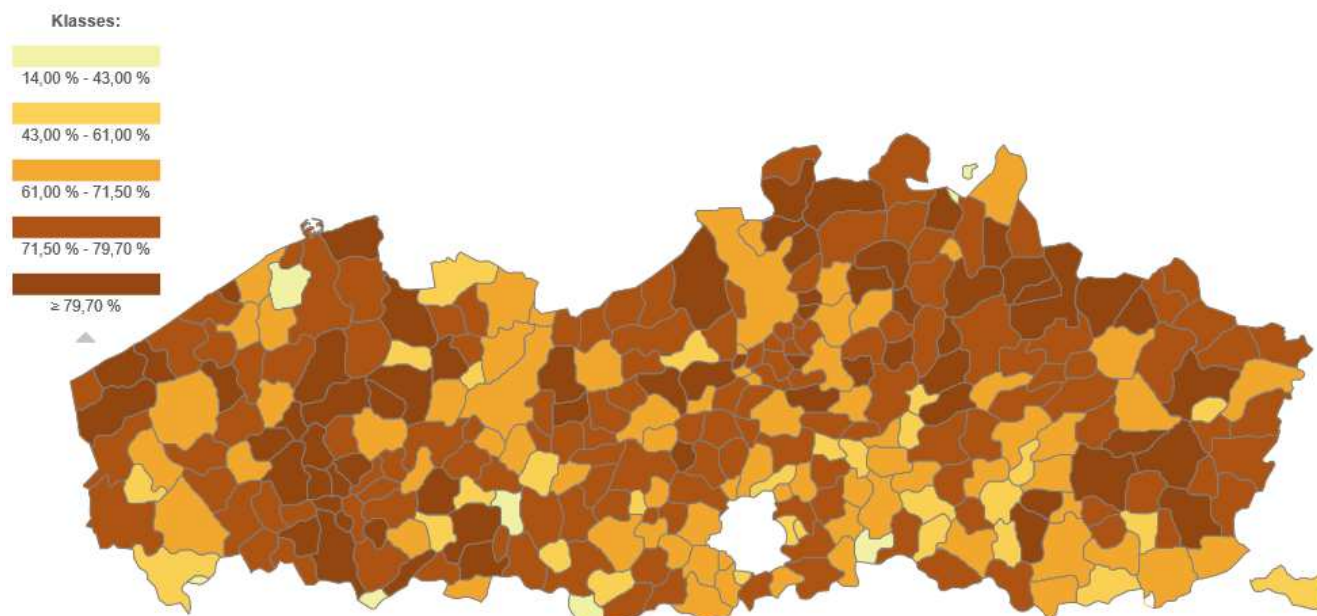
Metadata: [zorg en gezondheid](#)

Meer info? Zie leeswijzer Survey Gemeentemonitor/Stadsmonitor

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Lubbeek	13%	27%	60%
Vlaams Gewest	8%	19%	74%

Kaart : Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente/stad

L. Zorg en gezondheid

Ouderenzorg

Aantal plaatsen in de residentiële ouderenzorg per 1.000 65-plussers

Bron: VAZG, verwerking Statistiek Vlaanderen

Metadata: [zorg en gezondheid](#)

	Lubbeek						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal erkende plaatsen - groepen van assistentiewoningen	40	40	40	40	40	40	40
Aantal erkende plaatsen - woonzorgcentra	106	106	133	182	188	188	188
Aantal 65-plussers	2.508	2.606	2.727	2.875	2.981	3.050	3.136
Aantal plaatsen per 1.000 65-plussers	58,214	56,025	63,440	77,217	76,484	74,754	72,704

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal erkende plaatsen - groepen van assistentiewoningen	650	650	650	650	672	702	768
Aantal erkende plaatsen - woonzorgcentra	1.536	1.530	1.558	1.774	1.787	1.789	1.792
Aantal 65-plussers	28.414	29.209	30.215	31.165	31.924	32.723	33.314
Aantal plaatsen per 1.000 65-plussers	76,9	74,6	73,1	77,8	77,0	76,1	76,8

	Vlaams Gewest						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal erkende plaatsen - groepen van assistentiewoningen	14.401	14.958	15.645	16.664	17.997	19.179	20.335
Aantal erkende plaatsen - woonzorgcentra	66.437	67.282	68.667	69.902	71.611	73.611	75.877
Aantal 65-plussers	1.135.045	1.153.348	1.179.812	1.200.965	1.222.353	1.245.466	1.265.666
Aantal plaatsen per 1.000 65-plussers	71,2	71,3	71,5	72,1	73,3	74,5	76,0

L. Zorg en gezondheid

Ouderenzorg

Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg per 1.000 65-plussers

Bron: VAZG, verwerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: [zorgverzekering](#)

	Lubbeek									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg (65-plussers)	178	188	203	242	269	307	348	367	355	368
65-plussers	2.303	2.343	2.426	2.508	2.606	2.727	2.875	2.981	3.050	3.136
<i>Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg per 1.000 65-plussers</i>	<i>77,3</i>	<i>80,2</i>	<i>83,7</i>	<i>96,5</i>	<i>103,2</i>	<i>112,6</i>	<i>121,0</i>	<i>123,1</i>	<i>116,4</i>	<i>117,3</i>

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg (65-plussers)	1.366	1.440	1.588	1.702	1.773	1.858	1.998	2.051	2.096	2.229
65-plussers	26.037	26.769	27.564	28.414	29.209	30.215	31.165	31.924	32.723	33.314
<i>Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg per 1.000 65-plussers</i>	<i>52,5</i>	<i>53,8</i>	<i>57,6</i>	<i>59,9</i>	<i>60,7</i>	<i>61,5</i>	<i>64,1</i>	<i>64,2</i>	<i>64,1</i>	<i>66,9</i>

	Vlaams Gewest									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg (65-plussers)	81.785	87.394	95.063	101.607	106.442	109.889	115.260	118.866	122.255	127.636
65-plussers	1.089.307	1.100.194	1.116.407	1.135.045	1.153.348	1.179.812	1.200.965	1.222.353	1.245.466	1.265.666
<i>Aantal gerechtigden mantel & thuiszorg per 1.000 65-plussers</i>	<i>75,1</i>	<i>79,4</i>	<i>85,2</i>	<i>89,5</i>	<i>92,3</i>	<i>93,1</i>	<i>96,0</i>	<i>97,2</i>	<i>98,2</i>	<i>100,8</i>

Bijlage 13a.
Lokale inburgerings- en integratiemonitor
- editie 2016

Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2016

Meer info over de cijfers: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Inhoud

Demografie

- [D1a](#) Totaal aantal vreemdelingen en totale bevolking, begin 2016
- [D1b](#) Aantal vreemdelingen per nationaliteitsgroep, begin 2016
- [D1c](#) Aantal vreemdelingen met nationaliteit MOE-landen, begin 2016
- [D1d](#) Aantal vreemde nationaliteiten, begin 2016
- [D1e](#) Aantal vreemdelingen per nationaliteit, begin 2016
- [D1f](#) Aantal vreemdelingen en totale bevolking naar geslacht, begin 2016
- [D1g](#) Aantal vreemdelingen en totale bevolking naar leeftijdsgroep, begin 2016

- [D2a](#) Totaal aantal personen van buitenlandse herkomst en totale bevolking, begin 2015
- [D2b](#) Aantal personen van buitenlandse herkomst per herkomstgroep, begin 2015
- [D2c](#) Aantal personen van buitenlandse herkomst en totale bevolking naar geslacht, begin 2015
- [D2d](#) Aantal personen van buitenlandse herkomst en totale bevolking naar leeftijdsgroep, begin 2015
- [D2e](#) Aantal personen van buitenlandse herkomst naar nationaliteitshistoriek, begin 2015
- [D2f](#) Aantal personen van buitenlandse herkomst zonder personen van Nederlandse herkomst, begin 2015

- [D3a](#) Interne in- en uitwijking van vreemdelingen (binnen België), in de loop van 2015
- [D3b](#) Internationale in- en uitwijking van vreemdelingen (internationale migraties), in de loop van 2015

- [D4](#) Aantal woonwagengezinnen, 2011

Inburgering

- [I1a](#) Totaal aantal meerderjarige nieuwkomers, in de loop van 2016
- [I1b](#) Aantal meerderjarige nieuwkomers naar geslacht, in de loop van 2016
- [I1c](#) Aantal meerderjarige nieuwkomers naar leeftijdsgroep, in de loop van 2016
- [I1d](#) Aantal meerderjarige nieuwkomers naar nationaliteitsgroep, in de loop van 2016
- [I1e](#) Aantal meerderjarige nieuwkomers naar statuut, in de loop van 2016
- [I1f](#) Aantal meerderjarige nieuwkomers naar doelgroep, in de loop van 2016

- [I2a](#) Totaal aantal inburgeraars dat zich heeft aangemeld bij een onthaalbureau, in de loop van 2016

Bron

ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR

DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR

ADS, bewerking SVR
ADS, bewerking SVR

Kruispunt Migratie-Integratie

ABB, Kruispuntbank Inburgering
ABB, Kruispuntbank Inburgering
ABB, Kruispuntbank Inburgering
ABB, Kruispuntbank Inburgering
ABB, Kruispuntbank Inburgering
ABB, Kruispuntbank Inburgering

ABB, Kruispuntbank Inburgering

I2b	Aantal inburgeraars dat zich heeft aangemeld bij een onthaalbureau naar nationaliteitsgroep, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I2c	Aantal inburgeraars dat zich heeft aangemeld bij een onthaalbureau naar doelgroep, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I3a	Totaal aantal inburgeraars dat een inburgeringscontract heeft ondertekend, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I3b	Aantal inburgeraars dat een inburgeringscontract heeft ondertekend naar nationaliteitsgroep, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I3c	Aantal inburgeraars dat een inburgeringscontract heeft ondertekend naar doelgroep, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I4a	Totaal aantal inburgeraars dat een inburgeringsattest heeft behaald, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I4b	Aantal inburgeraars dat een inburgeringsattest heeft behaald naar nationaliteitsgroep, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
I4c	Aantal inburgeraars dat een inburgeringsattest heeft behaald naar doelgroep, in de loop van 2016	ABB, Kruispuntbank Inburgering
Tewerkstelling		
T1a	Aantal werkenden en totale bevolking (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T1b	Aantal werkenden en totale bevolking bij de mannen (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T1c	Aantal werkenden en totale bevolking bij de vrouwen (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T1d	Aantal werkenden en totale bevolking bij de jongeren (20-24 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T1e	Aantal werkenden en totale bevolking bij de ouderen (50-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T2	Aantal loontrekkenden en zelfstandigen (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T3	Aantal loontrekkenden per sector (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T4a	Aantal loontrekkenden per arbeidsregime (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T4b	Aantal loontrekkenden per dagloonklasse (20-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T5a	Aantal werkzoekenden en werkenden (15-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T5b	Aantal werkzoekenden en werkenden bij de mannen (15-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T5c	Aantal werkzoekenden en werkenden bij de vrouwen (15-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T5d	Aantal werkzoekenden en werkenden bij de jongeren (15-24 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T5e	Aantal werkzoekenden en werkenden bij de ouderen (50-64 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T6	Aantal personen in een gezin met en zonder lage werkintensiteit (0-59 jaar) naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
T7a	Aantal niet-werkende werkzoekenden naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR
T7b	Aantal jongere niet-werkende werkzoekenden (< 25 jaar) naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR
T7c	Aantal oudere niet-werkende werkzoekenden (>= 50 jaar) naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR

T7d	Aantal laagopgeleide niet-werkende werkzoekenden naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR
T7e	Aantal langdurige niet-werkende werkzoekenden (> 1 jaar) naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR
T7f	Aantal zeer langdurige niet-werkende werkzoekenden (> 2 jaar) naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR
T8	Aantal jobloze schoolverlaters (NWWZ in beroepsinschakelingstijd) naar origine, 2015	VDAB, bewerking SVR
Onderwijs en vorming		
O1a	Aantal leerlingen in het gewoon kleuteronderwijs wonend in de gemeente naar thuistaal, 2014-2015	O&V
O1b	Aantal leerlingen in het gewoon lager onderwijs wonend in de gemeente naar thuistaal, 2014-2015	O&V
O2a	Aantal leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs wonend in de gemeente naar thuistaal, 2014-2015	O&V
O2b	Aantal leerlingen in het deeltijds secundair onderwijs wonend in de gemeente naar thuistaal, 2014-2015	O&V
O3a	Aantal leerlingen in het gewoon lager onderwijs wonend in de gemeente met minstens 2 jaar vertraging naar thuistaal, 2014-2015	O&V
O3b	Aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs wonend in de gemeente met minstens 2 jaar vertraging naar thuistaal, 2014-2015	O&V
O4	Aantal cursisten in het volwassenenonderwijs wonend in de gemeente naar nationaliteitsgroep, 2014-2015	O&V
Huisvesting		
H1	Aantal huurders en kandidaat-huurders van een sociale woning naar nationaliteitsgroep, 2015	VMSW
Welzijn en armoede		
W1	Aantal personen met een (equivalent) leefloon naar herkomstgroep, begin 2015	DWH AM&SB KSZ, bewerking SVR
W2	Geboorten in kansarme gezinnen naar herkomst van de moeder, 2013-2015	Kind en Gezin, bewerking SVR
Participatie		
P1	Aantal ingeschreven en potentiële kiezers bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 naar nationaliteitsgroep	ADIB, bewerking SVR

Bijlage 13b.
Lokale inburgerings- en integratiemonitor
- editie 2018

Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor

editie 2018

AGENTSCHAP
BINNENLANDS BESTUUR

STATISTIEK
VLAANDEREN

Lubbeek

Inhoudstafel

Demografie

Vreemdelingen

Aantal en aandeel personen met vreemde nationaliteit in 2017	1
<i>Aantal en aandeel vreemdelingen, totaal en naar nationaliteitsgroep</i>	1
<i>Aantal en aandeel vreemdelingen met nationaliteit van een van de MOE-landen</i>	1
<i>Top 5 van nationaliteiten</i>	1
<i>Aantal en aandeel vreemdelingen, naar geslacht en leeftijd</i>	2
<i>Evolutie van aandeel vreemdelingen ten opzichte van de totale bevolking van 2001 tot 2017 (grafiek)</i>	2

Personen van buitenlandse herkomst

Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst in 2016	3
<i>Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst, totaal en naar herkomstgroep</i>	3
<i>Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst, naar geslacht en leeftijd</i>	3
<i>Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst, naar nationaliteitshistoriek</i>	4
<i>Evolutie van aandeel personen van buitenlandse herkomst t.o.v. totale bevolking van 2009 tot 2016 (grafiek)</i>	4
<i>Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst zonder personen van Nederlandse herkomst in 2016</i>	4

Migraties van vreemdelingen

Verhuisbewegingen binnen België en van en naar het buitenland van personen met vreemde nationaliteit	5
<i>Verhuisbewegingen binnen België (interne migraties), in de loop van het jaar</i>	5
<i>Verhuisbewegingen van en naar het buitenland (internationale migraties), in de loop van het jaar</i>	5
<i>Saldo van alle verhuisbewegingen, in de loop van het jaar</i>	5
<i>Evolutie van intern en extern migratiesaldo (grafiek)</i>	5

Woonwagenbewoners

Aantal woonwagengezinnen in 2003 en 2011	6
--	---

Inburgering

Instroom nieuwkomers

Aantal meerderjarige nieuwkomers en profiel in 2017	7
<i>Aantal nieuwkomers</i>	7
<i>Profiel van de nieuwkomers</i>	7
<i>Evolutie van het aantal meerderjarige nieuwkomers (grafiek)</i>	8

Aantal inburgeraars dat zich heeft aangemeld bij een onthaalbureau

Aantal meerderjarige personen dat zich in de loop van 2017 voor het eerst heeft aangemeld bij een onthaalbureau	9
---	---

Aantal inburgeraars dat een inburgeringscontract heeft getekend

Aantal meerderjarige personen dat in de loop van 2017 voor het eerst een inburgeringscontract heeft ondertekend	10
---	----

Aantal inburgeraars dat een inburgeringsattest heeft behaald

Aantal meerderjarige personen dat in de loop van 2017 een inburgeringsattest heeft behaald	11
--	----

Tewerkstelling

Werkzaamheidsgraad

Aandeel werkenden in de bevolking van 20 tot en met 64 jaar naar herkomstgroep in 2016	12
--	----

Loontrekkenden en zelfstandigen

Aandeel loontrekkenden en zelfstandigen bij de werkende personen van 20 tot en met 64 jaar naar herkomstgroep in 2016	14
---	----

Loontrekkenden naar sector

Aandeel loontrekkenden van 20 tot en met 64 jaar naar sector per herkomstgroep in 2016	15
--	----

Loontrekkenden naar arbeidsregime en dagloonklasse

Aandeel loontrekkenden van 20 tot en met 64 jaar naar arbeidsregime en dagloonklasse per herkomstgroep in 2016	17
--	----

Werkloosheidsgraad	19
Aandeel werklozen in de beroepsbevolking (=som van de werkenden en werkzoekenden) van 15 tot en met 64 jaar naar herkomstgroep in 2016	19
Lage werkintensiteit	21
Aandeel personen van 0 tot 59 jaar dat leeft in een gezin met lage werkintensiteit (in %) naar herkomstgroep in 2016	21
Niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)	22
Aantal NWWZ naar herkomstgroep en aandeel van de herkomstgroepen in het totaal aantal NWWZ in 2017	22
Jobloze schoolverlaters	24
Aantal NWWZ in beroepsinschakelingstijd naar herkomstgroep en aandeel van de verschillende herkomstgroepen in het totaal aantal NWWZ in beroepsinschakelingstijd, in 2017	24
Gemeentepersoneel	25
Aandeel personen van buitenlandse herkomst in het personeel van de gemeente (in %) in 2016	25
Onderwijs en vorming	
Deelname kleuter- en lageronderwijs	26
Aantal leerlingen in het gewoon kleuter- en lager onderwijs woonachtig in de gemeente naar thuistaal in 2016-2017	26
<i>Leerlingen in het kleuteronderwijs</i>	26
<i>Leerlingen in het lager onderwijs</i>	26
Deelname secundair onderwijs	27
Aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs woonachtig in de gemeente naar thuistaal in 2016-2017	27
<i>Totaal secundair onderwijs</i>	27
<i>Eerste graad</i>	27
<i>Algemeen secundair onderwijs (ASO)</i>	27
<i>Technisch secundair onderwijs (TSO)</i>	27
<i>Kunstsecundair onderwijs (KSO)</i>	28
<i>Beroepssecundair onderwijs (BSO)</i>	28
<i>Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)</i>	28
<i>Deeltijds beroepssecundair onderwijs</i>	28
Schoolse vertraging lager en secundair onderwijs	29
Aantal leerlingen in het gewoon lager en het gewoon secundair onderwijs woonachtig in de gemeente met minstens 2 jaar schoolse vertraging, naar thuistaal in 2016-2017	29
<i>Lager onderwijs</i>	29
<i>Secundair onderwijs</i>	29
Vroegtijdige schoolverlaters	30
Vroegtijdige schoolverlaters. Aantal leerlingen dat vroegtijdig de school verlaat woonachtig in de gemeente, naar thuistaal in 2015-2016	30
Deelname volwassenonderwijs	31
Aantal cursisten in het volwassenenonderwijs woonachtig in de gemeente, naar nationaliteitsgroep in 2016-2017	31
Huisvesting	
Toegang tot sociale huisvesting	32
Aantal huurders en kandidaat-huurders naar nationaliteitsgroep in 2017	32
Welzijn en armoede	
Sociale bijstand	33
Aandeel personen dat een (equivalent) leefloon ontvangt (in %) naar herkomstgroep in 2016	33
Kansarmoede-index van Kind en Gezin	34
Geboorten in kansarme gezinnen naar herkomst van de moeder, gemiddelde van 2015, 2016 en 2017	34
Participatie	

Deelname aan verkiezingen

Aantal personen met vreemde nationaliteit dat zich als kiezer heeft ingeschreven bij de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 en aandeel van de ingeschreven kiezers t.o.v. het aantal potentiële kiezers, naar nationaliteitsgroep 35

Inleiding

Dit is de zesde editie van de Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor (LIIM). Deze monitor werd ontwikkeld ter ondersteuning van het integratiebeleid van steden en gemeenten. Het gaat om een set van omgevingsindicatoren die het lokale inburgerings- en integratiegebeuren in kaart brengt om zo de lokale besturen met betrouwbare cijfergegevens te ondersteunen bij de planning en ontwikkeling van hun beleid ter zake.

De LIIM 2018 is net als de voorgaande edities het resultaat van een samenwerking tussen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) en Statistiek Vlaanderen (SV). Bij de keuze van de indicatoren werd vertrokken van een voorbereidend rapport uit 2009 met een uitgebreide lijst van mogelijke cijferreeksen. Daaruit werd een selectie gemaakt op basis van beschikbaarheid, bruikbaarheid en relevantie. Daarbij stond voorop dat de lokale besturen niet zelf belast zouden worden met het verzamelen van gegevens. Er wordt daarom enkel gewerkt met cijfergegevens gebaseerd op centrale Vlaamse of federale databanken.

Het monitorrapport dat nu voorligt, geeft vooreerst via een aantal demografische indicatoren inzicht in de omvang en de samenstelling van de groep vreemdelingen, personen van buitenlandse herkomst en nieuwkomers. Daarnaast wordt ingegaan op de maatschappelijke positie van de personen van buitenlandse herkomst op het vlak van tewerkstelling, onderwijs, huisvesting, welzijn en armoede en maatschappelijke participatie

Voor de afbakening van de groep personen van buitenlandse herkomst is de huidige nationaliteit van de persoon geen sluitend criterium. Heel wat vreemdelingen hebben in de loop der jaren de Belgische nationaliteit verworven. De kinderen van deze personen beschikken van bij hun geboorte automatisch over de Belgische nationaliteit. Ook een kind van ouders met een vreemde nationaliteit dat in België geboren wordt, kan onder bepaalde voorwaarden automatisch of na een nationaliteitsverklaring de Belgische nationaliteit verwerven. Bij de operationalisering van de groep personen van buitenlandse herkomst wordt in deze monitor daarom waar mogelijk rekening gehouden met de nationaliteitshistoriek van de persoon zelf en van diens ouders. Dat sluit aan bij de afbakening zoals bepaald in artikel 3 van het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsdecreet van 2013. Daarin wordt de doelgroep van het integratiebeleid omschreven als de "personen die legaal en langdurig in België verblijven en die bij hun geboorte niet de Belgische nationaliteit bezaten of van wie minstens één van de ouders bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat". In de praktijk is het niet bij alle indicatoren mogelijk om de doelgroep op deze manier af te bakenen. Er wordt daarom in een aantal gevallen gewerkt met een 'second best'-operationalisering die rekening houdend met wat momenteel beschikbaar is, bovenstaande operationalisering zo dicht mogelijk benadert. Het is bij de interpretatie van de cijfers dan ook noodzakelijk steeds goed de gebruikte operationalisering voor ogen te houden.

Deze monitor werd opgenomen als een thematisch project op de website van Statistiek Vlaanderen. Voor elke gemeente uit het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kan op <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/monitor-lokale-inburgering-en-integratie> een digitaal cijferrapport afgedownload worden met daarin de gemeentelijke resultaten op de verschillende indicatoren en een vergelijking van deze resultaten met de score van het Vlaamse of Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als geheel en de gemiddelde score van een groep vergelijkbare gemeenten. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de zogenaamde VRIND-indeling van gemeenten. Deze indeling is gebaseerd op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie. U kan op bovengenoemde webpagina ook een overzichtsbestand downloaden met de basisgegevens van de LIIM 2018 voor alle Vlaamse en Brusselse gemeenten.

De metadatafiches van de in deze LIIM 2018 opgenomen cijferreeksen vindt u op <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>. In die fiches vindt u nuttige informatie over onder meer gebruikte definities, kwaliteit van de cijfers, instanties die de cijfers hebben aangemaakt en methodologische aandachtspunten. U vindt de link naar deze metadatafiches ook bovenaan elke cijferreeks.

Voor meer info kan u terecht bij:

Jo Noppe
Statistiek Vlaanderen
Tel.: 02 553 47 59
jo.noppe@vlaanderen.be

Demografie

Vreemdelingen

Aantal en aandeel personen met vreemde nationaliteit (*) in 2017

Bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Aantal en aandeel vreemdelingen, totaal en naar nationaliteitsgroep

Totaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	558	3,9	6,1	8,4

Nationaliteitsgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
Totaal EU	374	2,6	4,6	5,4
- Buurlanden	185	1,3	2,8	2,6
- West- en Noord-EU15 (zonder buurl.)	35	0,2	0,2	0,2
- Zuid-EU15	37	0,3	0,6	1,0
- EU13	117	0,8	0,9	1,6
Totaal Niet-EU	184	1,3	1,5	3,0
- Europa niet-EU	19	0,1	0,2	0,4
- Turkije	16	0,1	0,2	0,3
- Maghreb	11	0,1	0,2	0,5
- Andere landen	138	1,0	0,9	1,9

Aantal en aandeel vreemdelingen met nationaliteit van een van de MOE-landen

MOE-landen	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	151	1,1	1,3	2,2

Aantal verschillende vreemde nationaliteiten: 53

Top 5 van nationaliteiten

	Lubbeek	
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners
1. Nederland	150	1,1
2. Polen	55	0,4
3. Syrië	38	0,3
4. Roemenië	26	0,2
5. Irak	22	0,2

	VRIND. overgangsgebied
	% t.o.v. totaal aantal inwoners
1. Nederland	2,5
2. Polen	0,4
3. Italië	0,3
4. Roemenië	0,3
5. Frankrijk	0,2

	Vlaams Gewest
	% t.o.v. totaal aantal inwoners
1. Nederland	2,1
2. Polen	0,6
3. Roemenië	0,4
4. Marokko	0,4
5. Italië	0,4

(*) Vreemde nationaliteit : huidige niet-Belgische nationaliteit

Demografie

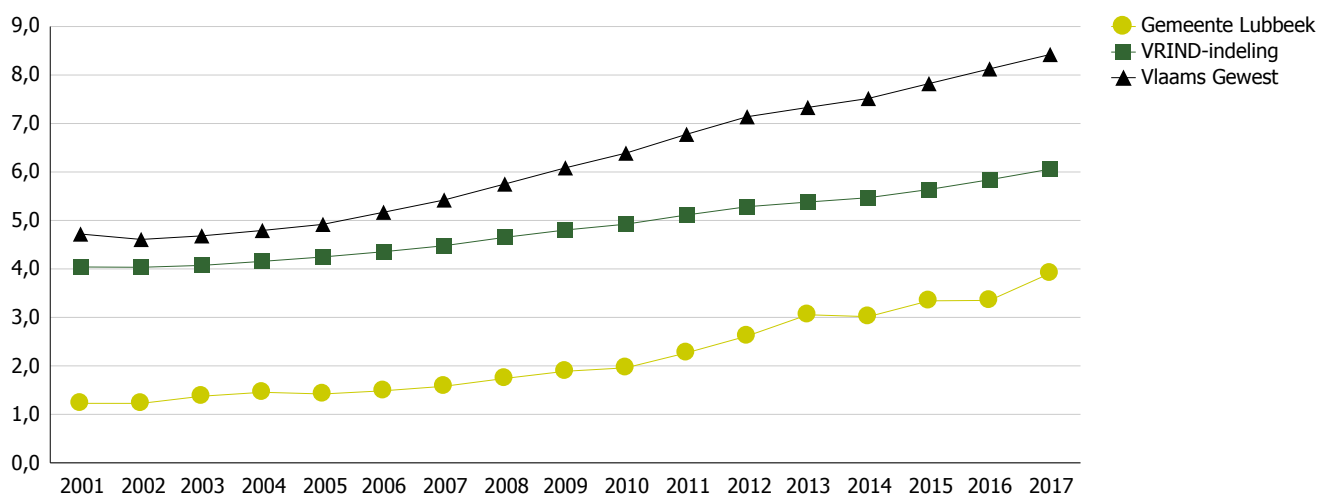
Vreemdelingen (vervolg)

Aantal en aandeel vreemdelingen, naar geslacht en leeftijd

Geslacht	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners per geslacht	% t.o.v. totaal aantal inwoners per geslacht	% t.o.v. totaal aantal inwoners per geslacht
M	285	4,0	6,2	8,8
V	273	3,8	5,9	8,1

Leeftijd	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners per leeftijdsgroep	% t.o.v. totaal aantal inwoners per leeftijdsgroep	% t.o.v. totaal aantal inwoners per leeftijdsgroep
0-5 jaar	45	5,5	7,2	10,6
6-11 jaar	37	4,0	6,3	8,7
12-17 jaar	38	4,2	6,0	7,9
18-24 jaar	55	4,6	5,7	9,4
25-34 jaar	103	7,4	8,8	14,5
35-49 jaar	157	5,8	8,2	11,4
50-64 jaar	86	2,7	4,9	5,8
65-79 jaar	33	1,4	3,9	3,9
80 jaar en ouder	4	0,5	2,7	2,4

Evolutie van aandeel vreemdelingen t.o.v. de totale bevolking van 2001 tot 2017 in %

Demografie

Personen van buitenlandse herkomst

Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst (*) in 2016

Bron: DWH AM&SB KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadatum-inburgering-en-integratie>

Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst, totaal en naar herkomstgroep

Totaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	1.424	9,9	15,3	20,5

Herkomstgroepen	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
Totaal EU-herkomst	699	4,9	8,6	9,2
- West- en Noord-EU15	460	3,2	5,5	5,2
- Zuid-EU15	93	0,6	1,8	2,0
- EU13	146	1,0	1,3	1,9
Totaal niet-EU-herkomst	725	5,1	6,7	11,3
- Turkije en Maghreb	146	1,0	3,0	5,2
- Andere landen	509	3,6	2,9	4,5

Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst, naar geslacht en leeftijd

Geslacht	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners per geslacht	% t.o.v. totaal aantal inwoners per geslacht	% t.o.v. totaal aantal inwoners per geslacht
M	666	9,3	15,5	20,9
V	758	10,5	15,2	20,0

Leeftijd	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoner per leeftijdsgroep	% t.o.v. totaal aantal inwoner per leeftijdsgroep	% t.o.v. totaal aantal inwoner per leeftijdsgroep
	0-5 jaar	183	21,9	26,7
6-11 jaar	158	17,0	26,0	34,2
12-17 jaar	173	18,1	23,5	30,3
18-24 jaar	160	13,3	19,7	26,3
25-34 jaar	212	15,5	20,5	28,4
35-49 jaar	329	11,8	17,2	23,3
50-64 jaar	147	4,7	9,4	11,9
65-79 jaar	57	2,4	6,3	7,1
80 jaar en ouder	5	0,6	3,6	3,5

(*) Buitenlandse herkomst: huidige of eerste nationaliteit van persoon zelf is niet-Belgisch of eerste nationaliteit van vader of moeder is niet-Belgisch.

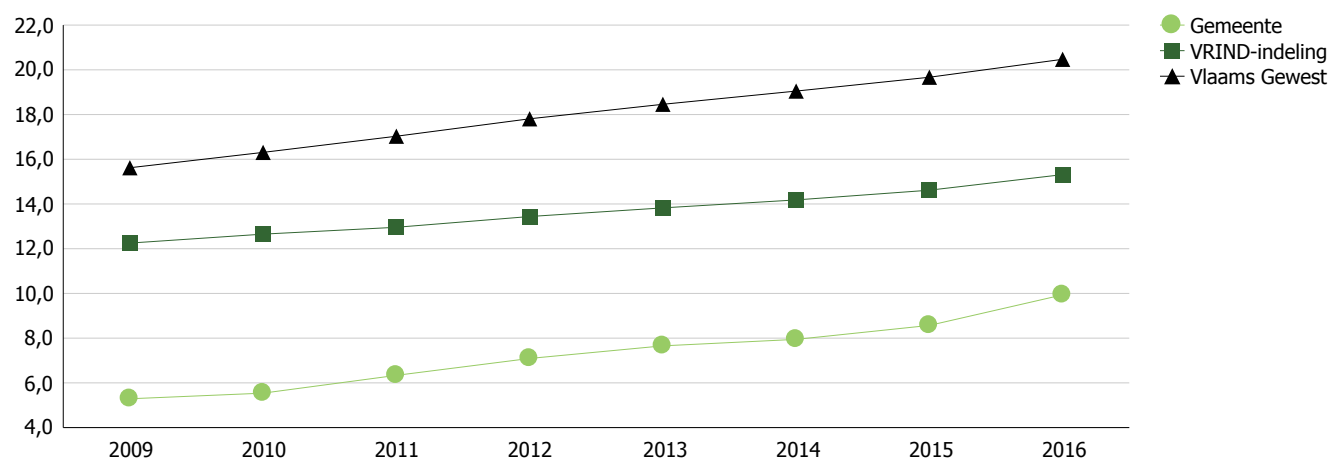
Demografie

Personen van buitenlandse herkomst (vervolg)

Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst, naar nationaliteitshistoriek

Nationaliteitshistoriek	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
Niet-Belgen	612	4,3	6,2	8,3
Belgen geboren als niet-Belg	322	2,2	4,2	6,2
Belgen geboren als Belg	490	3,4	5,0	5,9

Evolutie van aandeel personen van buitenlandse herkomst ten opzichte van de totale bevolking van 2009 tot 2016 in %

Aantal en aandeel personen van buitenlandse herkomst zonder personen van Nederlandse herkomst in 2016 (*)

Buitenlandse herkomst zonder NL	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	1.103	7,7	11,0	16,8

(*) Personen van buitenlandse herkomst volgens de definitie van artikel 1, 4° van het BVR van 26/10/2012 tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaams integratiebeleid.

Demografie

Migraties van vreemdelingen

Verhuisbewegingen binnen België en van en naar het buitenland van personen met vreemde nationaliteit (*)

Bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Verhuisbewegingen binnen België (interne migraties)¹, in de loop van het jaar

	Lubbeek													
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Interne inwijking	14	12	18	21	33	32	34	40	67	74	46	65	54	114
Interne uitwijking	10	17	23	30	26	16	22	22	52	28	37	36	44	118
Saldo interne migraties	4	-5	-5	-9	7	16	12	18	15	46	9	29	10	-4

Verhuisbewegingen van en naar het buitenland (internationale migraties), in de loop van het jaar

		Lubbeek													
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Internationale inwijking	vanuit buitenland	17	18	26	25	24	24	17	44	62	48	34	35	26	42
	vanuit wachtregister ²						6	1		4	3	1		4	78
	herinschrijving ³	0	1	1	0	0	2	1	0	0	1	1	0	3	2
	<i>totaal</i> ⁵	17	19	27	25	24	32	19	44	66	52	36	35	33	122
Internationale uitwijking	naar buitenland	6	16	18	7	10	11	10	16	17	18	19	12	13	23
	naar wachtregister ⁴											6			1
	ambtshalve geschrapt ³	1	1	1	2	0	1	3	0	3	3	11	2	8	5
	<i>totaal</i> ⁵	7	17	19	9	10	12	13	16	20	21	36	14	21	29
Saldo internationale migraties		10	2	8	16	14	20	6	28	46	31	0	21	12	93

Saldo van alle verhuisbewegingen, in de loop van het jaar

	Lubbeek													
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal migratiesaldo	14	-3	3	7	21	36	18	46	61	77	9	50	22	89

¹Gemeentegrensoverschrijdende in- en uitwijkingen binnen België.

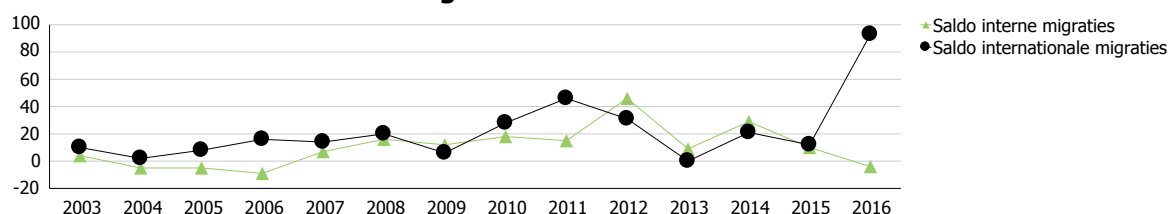
²ADS gebruikt de term "veranderd van register (binnen)". Vóór 2010 werd er geen opsplitsing gemaakt tussen "veranderd van register (binnen)" en "veranderd van register (buiten)" maar werd het saldo van beide bewegingen opgenomen als "veranderd van register" bij internationale inwijkingen.

³Vanaf 2010 wordt ambtshalve schrapping en herinschrijving enkel genoteerd als beide gebeurtenissen niet in hetzelfde kalenderjaar vallen.

⁴ADS gebruikt de term "veranderd van register (buiten)". Vóór 2010 werd er geen opsplitsing gemaakt tussen "veranderd van register (binnen)" en "veranderd van register (buiten)" maar werd het saldo van beide bewegingen opgenomen als "veranderd van register" bij internationale inwijkingen.

⁵Cijfers vóór 2010 zijn niet perfect vergelijkbaar met cijfers vanaf 2010 ten gevolge van wijzigingen in de definities (zie voetnoten 2, 3 en 4).

Evolutie van intern en extern migratiesaldo voor Lubbeek

(*) Vreemde nationaliteit : huidige niet-Belgische nationaliteit

Woonwagengezinnen

Aantal woonwagengezinnen (*) in 2003 en 2011

Bron: Kruispunt Migratie-Integratie

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

	Lubbeek	Gemiddelde van VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
2003	0 tot 5	0 tot 5	774
2011	0 tot 5	0 tot 5	877

(*) *Woonwagengezinnen = gezinnen die op moment van de telling daadwerkelijk in een woonwagen wonen.*

Inburgering

Instroom nieuwkomers

Aantal meerderjarige nieuwkomers (*) en profiel in 2017

Bron: ABB - Kruispuntbank Inburgering

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Aantal nieuwkomers

Totaal	Lubbeek	Gemiddelde VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
	105	64	43.397

Profiel van de nieuwkomers

Geslacht	Lubbeek		Gemiddelde VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers
M	59	56,2	54,4	53,6
V	46	43,8	45,6	46,4

Leeftijd	Aantal	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers
18-34 jaar	61	58,1	58,0	65,2
35-49 jaar	30	28,6	30,0	26,3
50-64 jaar	7	6,7	9,5	6,8
65+	7	6,7	2,5	1,6

Nationaliteitsgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers
Nederlander	7	6,7	15,5	11,6
EU+ zonder NL	20	19,0	30,9	39,1
Derdelander	77	73,3	51,7	47,8
Onbepaald	1	1,0	1,9	1,5

Statuut	Aantal	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers
Arbeidsmigrant	21	20,0	27,3	27,9
Europees onderdaan waarvan reden van migratie onbekend	0	0,0	0,3	5,3
Gezinshereniger	64	61,0	23,2	11,3
Student EU+	0	0,0	8,0	4,9
Asielzoeker, erkend vluchteling, subsidiaire bescherming	3	2,9	12,3	15,4
Beschikker voldoende bestaansmiddelen EU+	10	9,5	23,0	23,6
Onbepaald	0	0,0	0,3	0,1
Overige	7	6,7	5,6	11,6

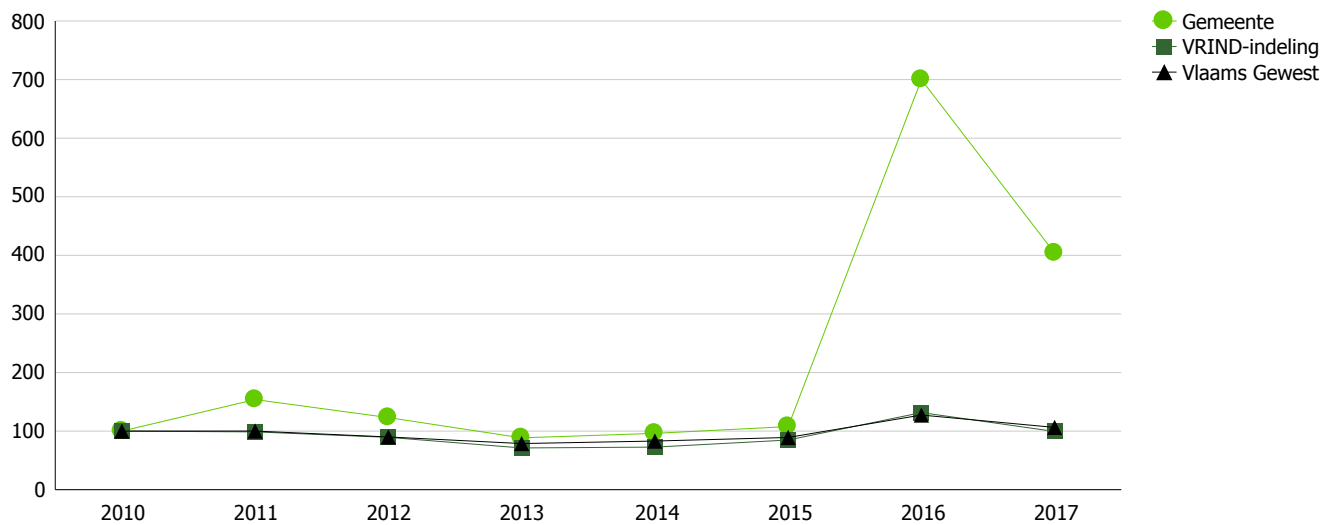
Doelgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers	% t.o.v. totaal aantal nieuwkomers
Verplicht	30	28,6	27,5	23,1
Rechthebbend	75	71,4	70,2	71,9
Onbepaald	0	0,0	2,4	5,0

(*) Nieuwkomers = personen die zich recentelijk, voor het eerst en voor lange duur (meer dan 3 maanden) in Vlaanderen komen vestigen.

Inburgering

Instroom nieuwkomers (vervolg)

Evolutie van het aantal meerderjarige nieuwkomers (2010=100)

Inburgering

Aantal inburgeraars dat zich heeft aangemeld bij een onthaalbureau

Aantal meerderjarige personen dat zich in de loop van 2017 voor het eerst heeft aangemeld bij een onthaalbureau (*)

Bron: ABB - Kruispuntbank Inburgering

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Totaal	Lubbeek	Gemiddelde VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
	32	28	21.105

Nationaliteitsgroep	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal aanmelders	% t.o.v. totaal aantal aanmelders	% t.o.v. totaal aantal aanmelders
Nederlander	0	0,0	1,5	1,4
EU+ zonder NL	7	21,9	18,0	21,9
Derdelander	24	75,0	78,1	74,1
Onbepaald	1	3,1	2,5	2,6

Doelgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal aanmelders	% t.o.v. totaal aantal aanmelders	% t.o.v. totaal aantal aanmelders
Verplicht	15	46,9	47,4	48,4
Rechthebbend	15	46,9	49,8	49,0
Onbepaald	2	6,2	2,8	2,6

(*) Niet alle nieuwkomers zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Zie leeswijzer voor meer informatie.

Inburgering

Aantal inburgeraars dat een inburgeringscontract heeft getekend

Aantal meerderjarige personen dat in de loop van 2017 voor het eerst een inburgeringscontract heeft ondertekend (*)

Bron: ABB - Kruispuntbank Inburgering

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Totaal	Lubbeek	Gemiddelde VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
	24	24	18.345

Nationaliteitsgroep	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal ondertekenaars	% t.o.v. totaal aantal ondertekenaars	% t.o.v. totaal aantal ondertekenaars
Nederlander	0	0,0	0,5	0,5
EU+ zonder NL	4	16,7	13,7	17,6
Derdelander	20	83,3	83,3	79,2
Onbepaald	0	0,0	2,5	2,8

Doelgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal ondertekenaars	% t.o.v. totaal aantal ondertekenaars	% t.o.v. totaal aantal ondertekenaars
Verplicht	9	37,5	53,4	55,4
Rechthebbend	15	62,5	46,6	44,6

(*) Niet alle nieuwkomers zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Zie leeswijzer voor meer informatie.

Inburgering

Aantal inburgeraars dat een inburgeringsattest heeft behaald

Aantal meerderjarige personen dat in de loop van 2017 een inburgeringsattest heeft behaald (*)

Bron: ABB - Kruispuntbank Inburgering

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Totaal	Lubbeek	Gemiddelde VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
	29	17	15.306

Nationaliteitsgroep	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal attest behaalders	% t.o.v. totaal aantal attest behaalders	% t.o.v. totaal aantal attest behaalders
Nederlander	0	0,0	0,7	0,5
EU+ zonder NL	4	13,8	15,6	17,8
Derdelander	25	86,2	81,4	79,3
Onbepaald	0	0,0	2,3	2,3

Doelgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal attest behaalders	% t.o.v. totaal aantal attest behaalders	% t.o.v. totaal aantal attest behaalders
Verplicht	22	75,9	55,2	60,0
Rechthebbend	6	20,7	42,3	37,8
Onbepaald	1	3,4	2,4	2,2

(*) Niet alle nieuwkomers zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Zie leeswijzer voor meer informatie

Tewerkstelling

Werkzaamheidsgraad

Aandeel werkenden in de bevolking van 20 tot en met 64 jaar (in %) naar herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Totaal	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	77,0	74,8	74,8
Totaal EU	69,4	59,8	60,2
- West- en Noord-EU15	67,7	55,6	56,9
- Zuid-EU15	67,9	66,6	63,8
- EU13	74,3	66,2	64,5
Totaal niet-EU	50,1	51,6	50,6
- Europa niet-EU	52,4	53,2	51,3
- Turkije en Magreb	61,0	53,4	51,5
- Andere landen	46,6	49,3	49,3

Mannen	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	79,4	78,3	77,7
Totaal EU	72,0	62,7	62,8
- West- en Noord-EU15	74,2	58,6	59,6
- Zuid-EU15	63,6	68,2	65,5
- EU13	70,2	70,7	67,7
Totaal niet-EU	53,8	56,9	57,8
- Europa niet-EU	50,0	58,5	56,7
- Turkije en Magreb	67,5	64,0	62,8
- Andere landen	49,0	48,2	52,3

Vrouwen	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	74,6	71,3	71,9
Totaal EU	67,2	56,8	57,5
- West- en Noord-EU15	62,1	52,6	54,1
- Zuid-EU15	70,6	64,7	61,9
- EU13	77,6	62,3	61,3
Totaal niet-EU	47,5	46,9	43,5
- Europa niet-EU	53,8	49,2	46,7
- Turkije en Magreb	54,1	42,4	39,5
- Andere landen	45,0	50,2	46,4

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Tewerkstelling

Werkzaamheidsgraad (vervolg)

20 tot en met 24 jaar	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	37,4	47,9	49,6
Totaal EU	25,0	42,5	41,7
- West- en Noord-EU15	18,9	39,8	39,5
- Zuid-EU15	nb	46,4	43,0
- EU13	45,5	48,5	46,0
Totaal niet-EU	20,7	31,9	33,7
- Europa niet-EU	nb	34,1	34,0
- Turkije en Magreb	41,7	40,6	39,9
- Andere landen	14,6	24,3	27,7

50 tot en met 64 jaar	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	70,6	62,8	62,9
Totaal EU	74,0	47,8	49,8
- West- en Noord-EU15	76,8	46,1	47,9
- Zuid-EU15	61,5	50,6	50,8
- EU13	66,7	55,0	56,7
Totaal niet-EU	53,5	41,3	40,8
- Europa niet-EU	87,5	47,8	45,6
- Turkije en Magreb	nb	31,2	31,5
- Andere landen	48,1	49,9	50,0

Tewerkstelling

Loontrekkenden en zelfstandigen

Aandeel loontrekkenden en zelfstandigen bij de werkende personen van 20 tot en met 64 jaar (in %) naar herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Loontrekkenden	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	82,0	83,7	83,5
Totaal EU	79,5	79,9	81,6
- West- en Noord-EU15	77,3	77,0	80,0
- Zuid-EU15	84,2	85,5	85,6
- EU13	82,1	81,5	81,2
Totaal niet-EU	81,2	84,0	86,3
- Europa niet-EU	72,7	85,3	88,1
- Turkije en Magreb	91,5	85,5	87,3
- Andere landen	78,7	82,0	84,4

Zelfstandigen	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	18,0	16,3	16,5
Totaal EU	20,5	20,1	18,4
- West- en Noord-EU15	22,7	23,0	20,0
- Zuid-EU15	15,8	14,5	14,4
- EU13	17,9	18,5	18,8
Totaal niet-EU	18,8	16,0	13,7
- Europa niet-EU	27,3	14,7	11,9
- Turkije en Magreb	8,5	14,5	12,7
- Andere landen	21,3	18,0	15,6

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Tewerkstelling

Loontrekkenden naar sector

Aandeel loontrekkenden van 20 tot en met 64 jaar naar sector (in %) per herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadatum-inburgering-en-integratie>

Primaire sector	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	0,1	0,2	0,3
Totaal EU	nb	0,9	1,2
- West- en Noord-EU15	nb	0,3	0,4
- Zuid-EU15	nb	0,7	0,7
- EU13	nb	2,9	3,3
Totaal niet-EU	nb	0,6	0,8
- Europa niet-EU	nb	0,4	0,5
- Turkije en Magreb	nb	0,4	0,7
- Andere landen	nb	0,8	1,0

Secundaire sector	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	11,4	21,3	20,5
Totaal EU	15,9	21,0	20,0
- West- en Noord-EU15	13,2	19,6	18,6
- Zuid-EU15	18,8	22,1	19,8
- EU13	20,3	23,7	22,8
Totaal niet-EU	9,7	19,8	17,9
- Europa niet-EU	nb	17,4	17,3
- Turkije en Magreb	9,3	27,1	23,3
- Andere landen	10,4	12,1	11,8

Tertiaire sector	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	43,4	41,9	40,6
Totaal EU	53,4	54,2	54,7
- West- en Noord-EU15	47,8	52,9	51,6
- Zuid-EU15	46,9	54,7	55,5
- EU13	68,8	57,4	60,1
Totaal niet-EU	55,5	55,0	55,7
- Europa niet-EU	43,8	57,9	56,9
- Turkije en Magreb	55,8	52,5	53,8
- Andere landen	57,3	57,0	57,5

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Tewerkstelling

Loontrekkenden naar sector (vervolg)

Quartaire sector	Lubbeek	VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	45,1	36,5	38,7
Totaal EU	30,6	23,9	24,1
- West- en Noord-EU15	39,0	27,2	29,4
- Zuid-EU15	34,4	22,6	24,0
- EU13	10,9	16,0	13,8
Totaal niet-EU	34,8	24,6	25,6
- Europa niet-EU	50,0	24,4	25,4
- Turkije en Magreb	34,9	20,1	22,2
- Andere landen	32,3	30,1	29,7

Tewerkstelling

Loontrekkenden naar arbeidsregime en dagloonklasse

Aandeel loontrekkenden van 20 tot en met 64 jaar naar arbeidsregime en dagloonklasse (in %) per herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadatum-inburgering-en-integratie>

Voltijds arbeidsregime	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	61,4	62,8	63,4
Totaal EU	58,6	60,6	60,0
- West- en Noord-EU15	57,4	61,4	62,0
- Zuid-EU15	68,8	62,1	62,7
- EU13	56,2	56,2	53,7
Totaal niet-EU	56,1	58,3	58,1
- Europa niet-EU	62,5	56,6	56,8
- Turkije en Magreb	53,5	61,6	60,3
- Andere landen	56,2	55,1	56,1

Deeltijds arbeidsregime	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	37,1	35,1	34,3
Totaal EU	39,2	34,3	33,9
- West- en Noord-EU15	40,4	33,9	32,8
- Zuid-EU15	31,2	32,9	32,0
- EU13	40,6	37,4	37,9
Totaal niet-EU	38,1	33,8	33,0
- Europa niet-EU	31,2	37,1	35,9
- Turkije en Magreb	34,9	29,5	30,5
- Andere landen	40,6	37,7	34,7

Speciaal arbeidsregime	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	1,5	2,2	2,3
Totaal EU	2,2	5,1	6,1
- West- en Noord-EU15	nb	4,7	5,3
- Zuid-EU15	nb	5,0	5,3
- EU13	nb	6,4	8,5
Totaal niet-EU	5,8	7,9	8,9
- Europa niet-EU	nb	6,3	7,3
- Turkije en Magreb	11,6	8,8	9,2
- Andere landen	nb	7,3	9,1

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Tewerkstelling

Loontrekkenden naar arbeidsregime en dagloonklasse (vervolg)

Dagloon tussen 0 en 100 euro	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	16,8	21,3	22,7
Totaal EU	28,4	36,9	41,0
- West- en Noord-EU15	16,2	30,9	33,0
- Zuid-EU15	28,1	37,7	38,9
- EU13	54,7	53,6	58,9
Totaal niet-EU	41,9	46,6	51,5
- Europa niet-EU	62,5	52,1	55,9
- Turkije en Magreb	41,9	42,1	46,1
- Andere landen	38,5	49,8	56,2

Dagloon tussen 100 en 150 euro	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	34,9	42,2	43,2
Totaal EU	32,3	40,7	40,0
- West- en Noord-EU15	32,4	40,6	41,7
- Zuid-EU15	25,0	44,0	43,3
- EU13	35,9	36,4	33,5
Totaal niet-EU	37,4	41,4	38,6
- Europa niet-EU	nb	35,7	35,0
- Turkije en Magreb	44,2	47,4	44,1
- Andere landen	37,5	36,5	33,5

Dagloon hoger dan 150 euro	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	48,3	36,5	34,1
Totaal EU	39,2	22,4	19,0
- West- en Noord-EU15	51,5	28,5	25,3
- Zuid-EU15	46,9	18,3	17,8
- EU13	9,4	10,1	7,6
Totaal niet-EU	20,6	12,1	9,9
- Europa niet-EU	nb	12,3	9,1
- Turkije en Magreb	14,0	10,6	9,8
- Andere landen	24,0	13,7	10,3

Tewerkstelling

Werkloosheidsgraad

Aandeel werklozen in de beroepsbevolking (=som van de werkenden en werkzoekenden) van 15 tot en met 64 jaar naar herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadatum-inburgering-en-integratie>

Totaal	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	2,0	3,4	3,7
Totaal EU	1,7	6,4	6,9
- West- en Noord-EU15	nb	6,6	7,2
- Zuid-EU15	nb	6,9	7,5
- EU13	nb	5,2	6,0
Totaal niet-EU	7,7	11,3	13,8
- Europa niet-EU	nb	12,9	15,0
- Turkije en Magreb	13,0	12,7	14,8
- Andere landen	6,2	9,0	12,1

Mannen	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	2,1	3,1	3,5
Totaal EU	nb	5,9	6,8
- West- en Noord-EU15	nb	5,9	6,7
- Zuid-EU15	nb	6,9	7,9
- EU13	nb	4,4	5,8
Totaal niet-EU	7,6	11,0	13,9
- Europa niet-EU	nb	14,0	15,7
- Turkije en Magreb	12,9	11,3	14,0
- Andere landen	nb	9,3	13,1

Vrouwen	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	2,0	3,7	3,8
Totaal EU	3,1	6,9	7,1
- West- en Noord-EU15	nb	7,2	7,7
- Zuid-EU15	nb	6,8	7,0
- EU13	nb	6,0	6,3
Totaal niet-EU	7,8	11,6	13,6
- Europa niet-EU	nb	12,0	14,4
- Turkije en Magreb	nb	14,9	15,9
- Andere landen	6,5	8,8	11,1

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Tewerkstelling

Werkloosheidsgraad (vervolg)

15 tot en met 24 jaar	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	3,5	4,6	5,0
Totaal EU	nb	6,7	7,1
- West- en Noord-EU15	nb	6,2	7,0
- Zuid-EU15	nb	9,6	8,0
- EU13	nb	4,2	6,4
Totaal niet-EU	nb	12,0	12,6
- Europa niet-EU	nb	14,6	14,5
- Turkije en Magreb	nb	13,9	13,6
- Andere landen	nb	8,2	10,3

50 tot en met 64 jaar	Lubbeek	VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	2,3	4,6	4,9
Totaal EU	nb	8,6	9,1
- West- en Noord-EU15	nb	8,3	8,8
- Zuid-EU15	nb	8,9	10,3
- EU13	nb	9,4	8,5
Totaal niet-EU	nb	14,8	20,0
- Europa niet-EU	nb	16,5	19,8
- Turkije en Magreb	nb	19,0	24,5
- Andere landen	nb	10,7	16,2

Tewerkstelling

Lage werkintensiteit

Aandeel personen van 0 tot 59 jaar dat leeft in een gezin met lage werkintensiteit (in %) naar herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadatum-inburgering-en-integratie>

Herkomstgroep	Lubbeek	VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	4,5	6,6	7,4
Totaal EU	8,8	19,7	20,4
- West- en Noord-EU15	9,4	23,4	23,5
- Zuid-EU15	9,1	13,8	17,0
- EU13	7,1	13,9	16,2
Totaal niet-EU	11,4	22,0	25,8
- Europa niet-EU	14,1	26,3	28,7
- Turkije en Magreb	12,1	22,0	24,6
- Andere landen	10,9	20,8	26,2

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Tewerkstelling

Niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)

Aantal NWWZ naar herkomstgroep (*) en aandeel van de herkomstgroepen in het totaal aantal NWWZ in 2017

Bron: VDAB, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Totaal NWWZ	Lubbeek		VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	203	77,9	73,9	60,5
West- en Noord-EU15	6	2,5	5,1	4,9
Zuid-EU15	2	0,8	2,1	2,4
EU13	3	1,0	2,2	3,9
Europa niet-EU	4	1,3	2,2	3,5
Turkije en Magreb	10	3,8	6,4	11,0
Andere landen	33	12,7	8,1	13,8
Totaal	261	100,0	100,0	100,0

Jongere NWWZ	Lubbeek		VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	48	81,5	81,6	70,3
West- en Noord-EU15	0	0,3	3,0	2,9
Zuid-EU15	0	0,0	0,7	1,1
EU13	0	0,7	1,9	3,6
Europa niet-EU	1	1,1	2,4	3,5
Turkije en Magreb	1	2,3	3,7	7,4
Andere landen	8	14,1	6,7	11,1
Totaal	59	100,0	100,0	100,0

Oudere NWWZ	Lubbeek		VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	61	83,5	83,5	73,7
West- en Noord-EU15	4	5,3	5,5	5,2
Zuid-EU15	1	1,2	2,2	2,7
EU13	1	1,5	1,1	2,0
Europa niet-EU	0	0,1	1,1	2,3
Turkije en Magreb	2	2,3	3,1	6,6
Andere landen	4	6,0	3,5	7,6
Totaal	73	100,0	100,0	100,0

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf. Met de huidige en eerste nationaliteit van de ouders wordt geen rekening gehouden.

Tewerkstelling

Niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) (vervolg)

Laagopgeleide NWWZ	Lubbeek		VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	59	67,7	70,7	56,7
West- en Noord-EU15	3	3,0	4,7	4,4
Zuid-EU15	0	0,6	2,6	2,8
EU13	1	1,6	2,4	4,3
Europa niet-EU	1	1,0	2,7	3,8
Turkije en Magreb	4	4,2	8,2	13,8
Andere landen	19	21,9	8,7	14,2
Totaal	88	100,0	100,0	100,0

Langdurige NWWZ	Lubbeek		VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	77	84,9	75,2	60,8
West- en Noord-EU15	2	2,4	5,3	4,9
Zuid-EU15	0	0,6	2,1	2,4
EU13	1	1,0	1,9	3,4
Europa niet-EU	1	1,0	2,5	3,9
Turkije en Magreb	4	4,9	6,4	11,9
Andere landen	5	5,3	6,7	12,7
Totaal	91	100,0	100,0	100,0

Zeer langdurige NWWZ	Lubbeek		VRIND.overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	42	88,3	78,1	63,8
West- en Noord-EU15	0	1,0	5,1	4,7
Zuid-EU15	0	1,0	2,1	2,4
EU13	0	0,0	1,5	2,9
Europa niet-EU	0	0,3	2,3	3,8
Turkije en Magreb	3	6,5	5,6	11,3
Andere landen	1	2,8	5,3	11,1
Totaal	48	100,0	100,0	100,0

Tewerkstelling

Jobloze schoolverlaters

Aantal NWWZ in beroepsinschakelingstijd naar herkomstgroep (*) en aandeel van de verschillende herkomstgroepen in het totaal aantal NWWZ in beroepsinschakelingstijd, in 2017

Bron: VDAB, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Herkomstgroep	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep	% t.o.v. totale groep
België	24	96,9	89,1	81,4
West- en Noord-EU15	0	0,7	2,6	2,5
Zuid-EU15	0	0,0	0,4	0,8
EU13	0	0,0	0,9	2,0
Europa niet-EU	0	0,0	1,2	2,4
Turkije en Magreb	0	0,7	2,7	6,1
Andere landen	0	1,7	3,0	4,7
Totaal	25	100,0	100,0	100,0

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf. Met de huidige en eerste nationaliteit van de ouders wordt geen rekening gehouden.

Tewerkstelling

Gemeentepersoneel

Aandeel personen van buitenlandse herkomst (*) in het personeel van de gemeente (in %) in 2016

Bron: DWH AM&SB KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

	Lubbeek	Vlaams Gewest
Totaal gemeentepersoneel	7,1	11,0
-Gemeentediensten in strikte zin	7,1	8,6
-OCMW	11,1	15,9
-Politiezone	nb	4,8

(*) *Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.*

Onderwijs en vorming

Deelname kleuter- en lager onderwijs

Aantal leerlingen in het gewoon kleuter- en lager onderwijs woonachtig in de gemeente naar thuistaal in 2016-2017

Bron: Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Leerlingen in het kleuteronderwijs

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen	% t.o.v. totaal aantal leerlingen	% t.o.v. totaal aantal leerlingen
Nederlands	459	89,0	88,0	80,1
Niet Nederlands	54	10,5	11,8	19,6
Onbekend	3	0,6	0,3	0,3
Totaal	516	100,0	100,0	100,0

Leerlingen in het lager onderwijs

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen	% t.o.v. totaal aantal leerlingen	% t.o.v. totaal aantal leerlingen
Nederlands	841	92,1	89,6	83,0
Niet Nederlands	70	7,7	10,3	16,9
Onbekend	2	0,2	0,1	0,1
Totaal	913	100,0	100,0	100,0

Onderwijs en vorming

Deelname secundair onderwijs

Aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs woonachtig in de gemeente naar thuistaal in 2016-2017

Bron: Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadatum-inburgering-en-integratie>

Totaal secundair onderwijs (zonder deeltijds beroepssecundair onderwijs)

	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied		Vlaams Gewest	
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in het secundair onderwijs	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in het secundair onderwijs	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in het secundair onderwijs	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in het secundair onderwijs	
Nederlands	864	92,6	91,5	86,3		
Niet Nederlands	68	7,3	8,2	13,5		
Onbekend	1	0,1	0,3	0,3		
Totaal	933	100,0	100,0	100,0		

Eerste graad

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied		Vlaams Gewest	
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm		
Nederlands	295	93,1	90,0	82,4		
Niet Nederlands	22	6,9	9,8	17,4		
Onbekend	0	0,0	0,2	0,1		
Totaal	317	100,0	100,0	100,0		

Algemeen secundair onderwijs (ASO)

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied		Vlaams Gewest	
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm		
Nederlands	338	96,8	93,8	88,7		
Niet Nederlands	11	3,2	6,0	11,1		
Onbekend	0	0,0	0,2	0,2		
Totaal	349	100,0	100,0	100,0		

Technisch secundair onderwijs (TSO)

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied		Vlaams Gewest	
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm		
Nederlands	144	94,7	92,8	87,5		
Niet Nederlands	8	5,3	6,9	12,2		
Onbekend	0	0,0	0,3	0,2		
Totaal	152	100,0	100,0	100,0		

Onderwijs en vorming

Deelname secundair onderwijs (vervolg)

Kunstsecundair onderwijs (KSO)

Thuis taal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm
Nederlands	17	94,4	94,3	91,1
Niet Nederlands	1	5,6	5,6	8,3
Onbekend	0	0,0	0,1	0,7
Totaal	18	100,0	100,0	100,0

Beroepssecundair onderwijs (BSO)

Thuis taal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm
Nederlands	70	87,5	85,7	77,0
Niet Nederlands	9	11,2	13,8	22,6
Onbekend	1	1,2	0,5	0,4
Totaal	80	100,0	100,0	100,0

Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)

Thuis taal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm
Nederlands	0	0,0	0,7	1,2
Niet Nederlands	17	100,0	81,9	90,0
Onbekend	0	0,0	17,4	8,8
Totaal	17	100,0	100,0	100,0

Deeltijds beroepssecundair onderwijs

Thuis taal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm	% t.o.v. totaal aantal leerlingen in de onderwijsvorm
Nederlands	9	100,0	81,3	71,9
Niet Nederlands	0	0,0	15,4	25,2
Onbekend	0	0,0	3,3	2,9
Totaal	9	100,0	100,0	100,0

Schoolse vertraging lager en secundair onderwijs

Aantal leerlingen in het gewoon lager en het gewoon secundair onderwijs woonachtig in de gemeente met minstens 2 jaar schoolse vertraging, naar thuistaal in 2016-2017

Bron: Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Lager onderwijs

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal leerlingen met schoolse vertraging	% t.o.v. totaal aantal leerlingen per thuistaal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen per thuistaal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen per thuistaal
Nederlands	0	0,0	0,2	0,4
Niet Nederlands	1	1,4	3,2	3,8

Secundair onderwijs

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal leerlingen met schoolse vertraging	% t.o.v. totaal aantal leerlingen per thuistaal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen per thuistaal	% t.o.v. totaal aantal leerlingen per thuistaal
Nederlands	20	2,3	2,7	3,2
Niet Nederlands	11	16,2	13,0	15,5

Onderwijs en vorming

Vroegtijdige schoolverlaters

Aantal leerlingen dat vroegtijdig de school verlaat woonachtig in de gemeente, naar thuistaal in 2015-2016

Bron: Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Thuistaal	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal vroegtijdige schoolverlaters (vsv)	% t.o.v. aantal vsv en gekwalificeerden	% t.o.v. aantal vsv en gekwalificeerden	% t.o.v. aantal vsv en gekwalificeerden
Nederlands	8	4,8	6,1	7,3
Niet Nederlands	1	14,3	22,2	24,0

Onderwijs en vorming

Deelname volwassenenonderwijs

Aantal cursisten in het volwassenenonderwijs woonachtig in de gemeente, naar nationaliteitsgroep (*) in 2016-2017

Bron: Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal cursisten	% t.o.v. totaal aantal cursisten	% t.o.v. totaal aantal cursisten
België	475	75,2	80,9	72,1
West- en Noord-EU15	11	1,7	2,3	2,2
Zuid-EU15	2	0,3	1,3	2,0
EU13	17	2,7	3,0	4,7
Europa niet-EU	8	1,3	1,1	1,5
Turkije en Maghreb	7	1,1	1,7	3,3
Andere landen	112	17,7	9,7	14,1
Totaal	632	100,0	100,0	100,0

(*) Op basis van huidige nationaliteit van de cursist.

Huisvesting

Toegang tot sociale huisvesting

Aantal huurders per nationaliteitsgroep (*) in 2017

Bron: VMSW

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Huurders

Nationaliteitsgroep	Lubbeek		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners per nationaliteitsgroep	% t.o.v. totaal aantal inwoners per nationaliteitsgroep	% t.o.v. totaal aantal inwoners per nationaliteitsgroep
België	8	0,1	1,4	2,0
EU (zonder België)	0	-	1,1	1,6
Niet-EU	0	-	5,0	7,4
Onbekend	1	-	-	-

(*) Op basis van de huidige nationaliteit van de huurder

Welzijn en armoede

Sociale bijstand

Aandeel personen dat een (equivalent) leefloon ontvangt (in %) naar herkomstgroep (*) in 2016

Bron: Datawarehouse AM&SB, KSZ, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

Herkomstgroep	Lubbeek	VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
België	0,1	0,2	0,2
Totaal EU	0,6	0,4	0,6
- West- en Noord-EU15	nb	0,4	0,5
- Zuid-EU15	nb	0,3	0,5
- EU13	nb	0,6	1,1
Totaal niet-EU	1,8	1,8	3,2
- Europa niet-EU	nb	2,6	4,0
- Turkije en Maghreb	nb	0,9	1,4
- Andere landen	1,8	2,5	5,0

(*) Op basis van huidige en eerste nationaliteit van de persoon zelf en eerste nationaliteit van de ouders.

Welzijn en armoede

Kansarmoede-index van Kind en Gezin

Geboorten in kansarme gezinnen naar herkomst van de moeder, gemiddelde van 2015, 2016 en 2017 (*)

Bron: Kind en Gezin, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://regionalestatistieken.vlaanderen.be/metadata-inburgering-en-integratie>

% geboorten in kansarme gezinnen	Lubbeek
	5,1

% geboorten in kansarme gezinnen	VRIND. overgangsgebied
	8,0

% geboorten in kansarme gezinnen	Vlaams Gewest
	13,8

Herkomst moeder	Lubbeek	VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	<i>% t.o.v. totaal aantal kansarme geboorten</i>	<i>% t.o.v. totaal aantal kansarme geboorten</i>	<i>% t.o.v. totaal aantal kansarme geboorten</i>
België	20,0	42,2	31,1
EU	5,0	9,2	10,5
Niet-EU	65,0	44,9	54,7
Onbekend	10,0	3,7	3,8
Totaal	100,0	100,0	100,0

(*) Op basis van de eerste nationaliteit van de moeder.

Participatie

Deelname aan verkiezingen

Aantal personen met vreemde nationaliteit dat zich als kiezer heeft ingeschreven bij de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 en aandeel van de ingeschreven kiezers ten opzichte van het aantal potentiële kiezers, naar nationaliteitsgroep (*)

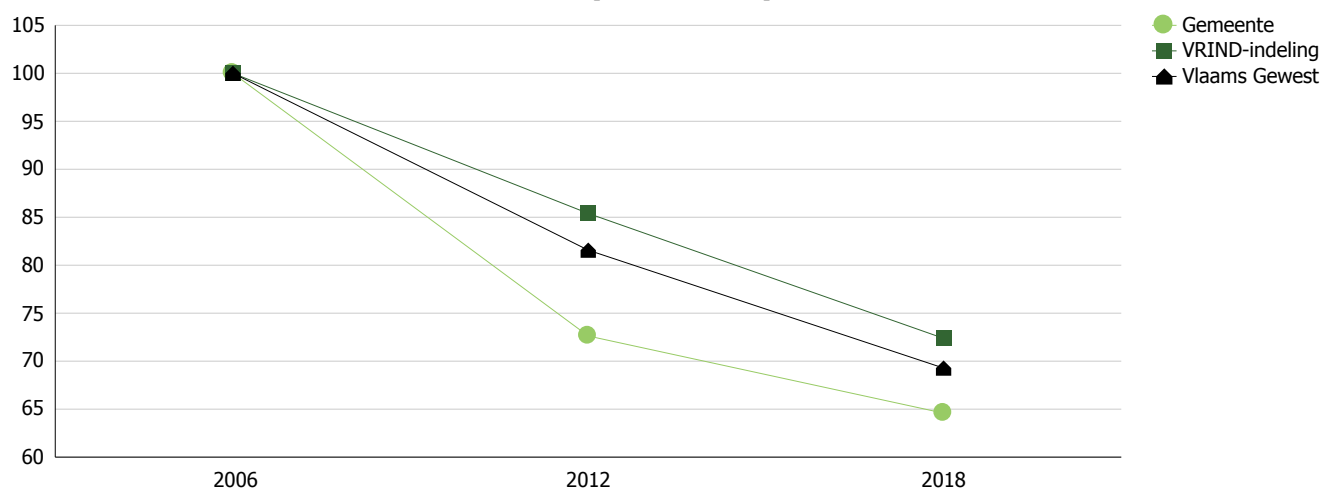
Bron: ADIB, bewerking Statistiek Vlaanderen

Leeswijzer: <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/5757.htm>

Totaal	Lubbeek		Gemiddelde VRIND. overgangsgebied	Totaal Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. aantal potentiële kiezers	% t.o.v. aantal potentiële kiezers	% t.o.v. aantal potentiële kiezers
	72	19,2	13,6	11,1

Nationaliteitsgroep	Aantal	% t.o.v. aantal potentiële kiezers per nationaliteitsgroep	% t.o.v. aantal potentiële kiezers per nationaliteitsgroep	% t.o.v. aantal potentiële kiezers per nationaliteitsgroep
EU	63	20,0	14,3	11,6
Niet-EU	9	15,0	9,6	9,5

Evolutie van % totaal aantal ingeschreven kiezers t.o.v. totaal aantal potentiële kiezers (2006=100)

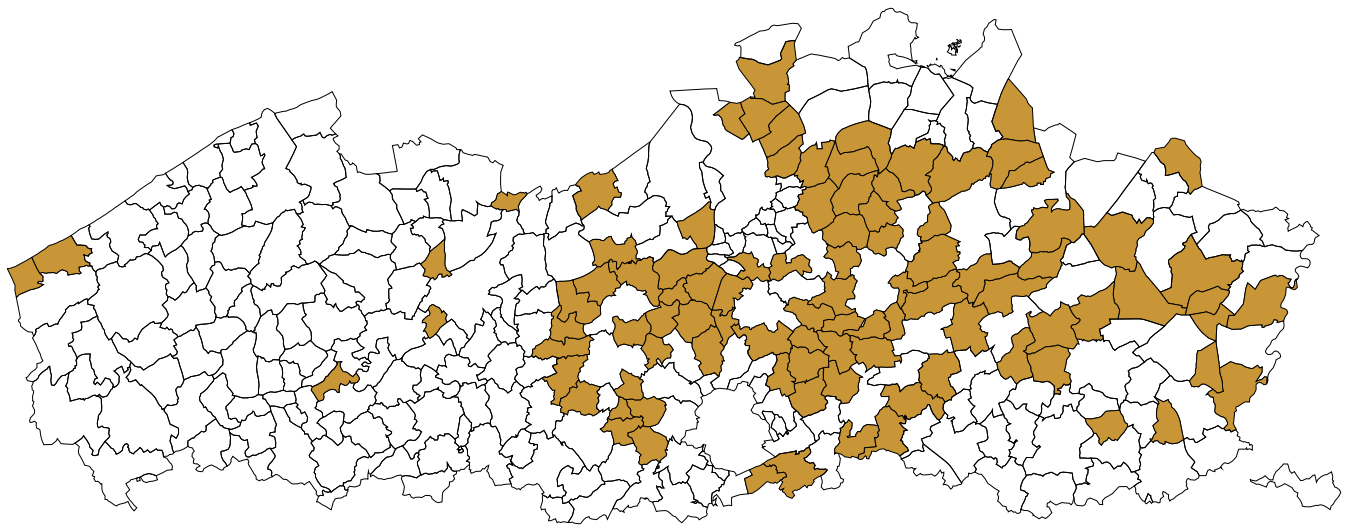
(*) Op basis van de huidige nationaliteit van de kiezer.

VRIND-indeling

VRIND.overgangsgebied	Affligem
	Arendonk
	As
	Balen
	Begijnendijk
	Berlaar
	Berlare
	Bierbeek
	Bonheiden
	Boortmeerbeek
	Bornem
	Brasschaat
	Buggenhout
	De Panne
	Dessel
	Dilsen-Stokkem
	Duffel
	Erpe-Mere
	Grobbendonk
	Haacht
	Haaltert
	Halen
	Ham
	Hamme
	Hamont-Achel
	Hechtel-Eksel
	Herent
	Herenthout
	Herk-de-Stad
	Herselt
	Heusden-Zolder
	Hoeilaart
	Hoeselt
	Houthalen-Helchteren
	Hulshout
	Kalmthout
	Kampenhout
	Kapelle-Op-Den-Bos
	Kapellen
	Kasterlee
	Keerbergen
	Koksijde
Kortenberg	
Kruikeke	
Laakdal	
Lanaken	
Lebbeke	
Lede	
Lennik	

VRIND-indeling

VRIND.overgangsgebied	Liedekerke
	Lille
	Londerzeel
	Lovendegem
	Lubbeek
	Lummen
	Malle
	Meeuwen-Gruitrode
	Meise
	Nijlen
	Olen
	Opglabbeek
	Opwijk
	Oud-Heverlee
	Overijse
	Putte
	Puurs
	Ranst
	Retie
	Roosdaal
	Rotselaar
	Rumst
	Scherpenheuvel-Zichem
	Schilde
	Schoten
	Sint-Amands
	Sint-Martens-Latem
	Stabroek
	Steenokkerzeel
	Stekene
	Ternat
	Tessenderlo
	Tielt-Winge
	Tremelo
	Vorselaar
	Waasmunster
	Wellen
	Westerlo
	Wichelen
	Wielsbeke
Willebroek	
Zandhoven	
Zeleveld	
Zelzate	
Zemst	
Zoersel	
Zutendaal	

Bijlage 14.
Classificaties: BELFIUS- en VRIND-indeling

Bijlage

Classificaties

BELFIUS-indeling

Indeling in 16 groepen op basis van sociaal-economische studies. Lubbeek situeert zich in de groep “woongemeenten in de stadsrand” samen met 26 andere gemeenten.

BELFIUS-indeling	Niscode Gemeente	Gemeente
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23003	Beersel
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11001	Aartselaar
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23016	Dilbeek
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23086	Ternat
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23094	Zaventem
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23077	Sint-Pieters-Leeuw
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11040	Schoten
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23047	Machelen
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23025	Grimbergen
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11052	Wommelgem
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met	23098	Drogenbos

tertiaire activiteit (Cluster V10)		
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11050	Wijnegem
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11029	Mortsel
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11024	Kontich
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11013	Edegem
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	11007	Borsbeek
BELFIUS.Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster V10)	23002	Asse
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	43007	Kaprijke
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	44045	Moerbeke
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	44080	Zomergem
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	44029	Knesselare
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	36007	Ingelmunster
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	37020	Ardooie
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	31006	Damme
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten	32010	Koekelare

met sterke vergrijzing (Cluster V3)		
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	32011	Kortemark
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	42010	Laarne
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	43010	Maldegem
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	37007	Meulebeke
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	33016	Mesen
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	32030	Lo-reninge
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	35006	Ichtegem
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	36019	Staden
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	34009	Deerlijk
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	33040	Langemark-Poelkapelle
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	38002	Alveringem
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	37012	Ruiselede
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	36010	Ledegem
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten	31003	Beernem

met sterke vergrijzing (Cluster V3)		
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	34025	Lendelede
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	33039	Heuvelland
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	33037	Zonnebeke
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	34043	Spiere-Helkijn
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	36011	Lichtervelde
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	32006	Houthulst
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	43002	Assenede
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	33041	Vleteren
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	37011	Pittem
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	35014	Oudenburg
BELFIUS.Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster V3)	36012	Moorslede
BELFIUS.Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	11002	Antwerpen
BELFIUS.Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	35013	Oostende
BELFIUS.Grote steden en regionale	44021	Gent

steden (Cluster V15)		
BELFIUS.Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	71022	Hasselt
BELFIUS.Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	24062	Leuven
BELFIUS.Grote steden en regionale steden (Cluster V15)	31005	Brugge
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24054	Kortenaken
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	43014	Sint-Laureins
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24041	Hoegaarden
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24028	Geetbets
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	45062	Horebeke
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	23009	Bever
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	73066	Riemst
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	45061	Wortegem-Petegem
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	23064	Pepingen
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	23023	Galmaarden
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten	71017	Gingelom

(Cluster V9)		
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	73109	Voeren
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	23024	Gooik
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	71045	Nieuwerkerken
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24137	Glabbeek
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24135	Tielt-Winge
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24008	Bekkevoort
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	73022	Heers
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	45064	Maarkedal
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	73009	Borgloon
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	23032	Herne
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	45063	Lierde
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	73028	Herstappe
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	45065	Zwalm
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten	24133	Linter

(Cluster V9)		
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	31042	Zuienkerke
BELFIUS.Kleine agrarische gemeenten (Cluster V9)	24130	Zoutleeuw
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	35029	De Haan
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	38016	Nieuwpoort
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	38008	De Panne
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	31004	Blankenberge
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	31043	Knokke-Heist
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	38014	Koksijde
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	35002	Bredene
BELFIUS.Kustgemeenten (Cluster V16)	35011	Middelkerke
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	36006	Hooglede
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	72037	Hamont-Achel
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	73001	Alken
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	44081	Zulte
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	34002	Anzegem

BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	13053	Laakdal
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	45017	Kruishoutem
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	13006	Dessel
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	13037	Rijkevorsel
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	34042	Zwevegem
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	31040	Zedelgem
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	37002	Dentergem
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	71020	Halen
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	31022	Oostkamp
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	72004	Bree
BELFIUS.Landelijke en agrarische	37010	Oostrozebeke

gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)		
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	37018	Wingene
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	13021	Meerhout
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	71037	Lummen
BELFIUS.Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster V4)	45060	Kluisbergen
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13017	Kasterlee
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	73006	Bilzen
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72021	Maaseik
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	73040	Kortesseem
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten	11009	Brecht

met sterke demografische groei (Cluster 12)		
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72038	Hechtel-Eksel
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13012	Herenthout
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	71066	Zonhoven
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	71011	Diepenbeek
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13016	Hulshout
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	73032	Hoeselt
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13023	Merksplas
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei	72040	Meeuwen-Gruitrode

(Cluster 12)		
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	71067	Zutendaal
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	71024	Herk-de-Stad
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13019	Lille
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	44034	Lochristi
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72018	Kinrooi
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13013	Herselt
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72003	Bocholt
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	71069	Ham

BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72020	Lommel
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72030	Peer
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	11016	Essen
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13044	Vorselaar
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13035	Ravels
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13036	Retie
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	46024	Stekene
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	11053	Wuustwezel

BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	73098	Wellen
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	73042	Lanaken
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72025	Neerpelt
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	71002	As
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13002	Baarle-Hertog
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	72041	Dilsen-Stokkem
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13003	Balen
BELFIUS.Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	13001	Arendonk

BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	42025	Wetteren
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	73083	Tongeren
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	33011	leper
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	13011	Herentals
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	13025	Mol
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	45035	Oudenaarde
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	71053	Sint-Truiden
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	41018	Geraardsbergen
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	32003	Diksmuide
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	23027	Halle
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	41081	Zottegem
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	38025	Veurne
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	31033	Torhout
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	71034	Leopoldsburg

BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	13008	Geel
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	43005	Eeklo
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	42006	Dendermonde
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	41048	Ninove
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	37015	Tielt
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	24107	Tienen
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	33021	Poperinge
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	24001	Aarschot
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	12021	Lier
BELFIUS.Middelgrote steden (Cluster V5)	24020	Diest
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	46021	Sint-Niklaas
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	36015	Roeselare
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	13040	Turnhout
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	12025	Mechelen

BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	23088	Vilvoorde
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	34022	Kortrijk
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	71016	Genk
BELFIUS.Regionale steden (Cluster V14)	41002	Aalst
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	12007	Bornem
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	34023	Kuurne
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	12009	Duffel
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	12030	Puurs
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	34040	Waregem
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	36008	Izegem
BELFIUS.Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)	46003	Beveren
BELFIUS.Steden en	11056	Zwijndrecht

agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster V8)		
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	34027	Menen
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	71004	Beringen
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	72039	Houthalen-Helchteren
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	73107	Maasmechelen
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	46025	Temse
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	12014	Heist-op-den-berg
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	34041	Wevelgem
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	42028	Zele
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	44019	Evergem
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens	12040	Willebroek

(Cluster V7)		
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	11018	Hemiksem
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	34013	Harelbeke
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	42008	Hamme
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	46014	Lokeren
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	11005	Boom
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	43018	Zelzate
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	33029	Wervik
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	11030	Niel
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	11038	Schelle
BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	45041	Ronse

BELFIUS.Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster V7)	71070	Heusden-Zolder
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	44011	Deinze
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	13029	Olen
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	13010	Grobbendonk
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	44001	Aalter
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	71047	Opglabbeek
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	13014	Hoogstraten
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	72029	Overpelt
BELFIUS.Verstedelijkte	13049	Westerlo

plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)		
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	11057	Malle
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	71057	Tessenderlo
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	37017	Wielsbeke
BELFIUS.Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster V13)	13004	Beerse
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	35005	Gistel
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	42026	Wichelen
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	41024	Haaltert
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	41027	Herzele
BELFIUS.Weinig verstedelijkte	23044	Liedekerke

gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)		
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	41034	Lede
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	42011	Lebbeke
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	46013	Kruibeke
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	24134	Scherpenheuvel-Zichem
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	44072	Waarschoot
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	44073	Wachtebeke
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	34003	Avelgem
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	41011	Denderleeuw
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	24059	Landen
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische	45059	Brakel

achteruitgang (Cluster V6)		
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	12002	Berlaar
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	42003	Berlare
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	11044	Stabroek
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	46020	Sint-Gillis-Waas
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	12034	Sint-Amands
BELFIUS.Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster V6)	11037	Rumst
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	44040	Melle
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	11025	Lint
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24043	Holsbeek
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24045	Huldenberg
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23038	Kampenhout
BELFIUS.Woongemeenten in de	24094	Rotselaar

stadsrand (Cluster V1)		
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24048	Keerbergen
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24109	Tremelo
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23096	Zemst
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24038	Herent
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	11055	Zoersel
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23081	Steenokkerzeel
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	44043	Merelbeke
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	13046	Vosselaar
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23060	Opwijk
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24055	Kortenberg
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23104	Lennik
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24009	Bertem
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24011	Bierbeek
BELFIUS.Woongemeenten in de	12005	Bonheiden

stadsrand (Cluster V1)		
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24066	Lubbeek
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24033	Haacht
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23050	Meise
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	23052	Merchtem
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24016	Boutersem
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	24086	Oud-Heverlee
BELFIUS.Woongemeenten in de stadsrand (Cluster V1)	44048	Nazareth
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	11004	Boechout
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	42023	Waasmunster
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	13031	Oud-Turnhout
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	12035	Sint-Katelijne-Waver
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	44013	Destelbergen
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	23105	Affligem
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	23039	Kapelle-Op-Den-Bos

zones (Cluster V2)		
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	23097	Roosdaal
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	41082	Erpe-Mere
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	12029	Putte
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	11022	Kalmthout
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	11035	Ranst
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	44036	Lovendegem
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	23045	Londerzeel
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	24007	Begijnendijk
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	24014	Boortmeerbeek
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	44020	Gavere
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	41063	Sint-Lievens-Houtem
V2)		
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	44049	Nevele
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	12026	Nijlen

BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	45057	Zingem
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	42004	Buggenhout
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	31012	Jabbeke
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	11054	Zandhoven
BELFIUS.Woongemeenten in landelijke zones (Cluster V2)	44052	Oosterzele
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23102	Wemmel
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	24104	Tervuren
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23062	Overijse
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23101	Sint-Genesius-Rode
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23100	Linkebeek
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23103	Wezembeek-Oppem
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23033	Hoeilaart
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	11021	Hove
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	11008	Brasschaat

BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	23099	Kraainem
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	44064	Sint-Martens-Latem
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	44012	De Pinte
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	11039	Schilde
BELFIUS.residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster V11)	11023	Kapellen

VRIND-indeling

Indeling in 9 groepen op basis van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Lubbeek situeert zich in de groep “overgangsgebied” samen met 95 andere gemeenten.

Platteland	Niscode	Gemeente
centrumsteden	41002	Aalst
centrumsteden	31005	Brugge
centrumsteden	71016	Genk
centrumsteden	71022	Hasselt
centrumsteden	34022	Kortrijk
centrumsteden	24062	Leuven
centrumsteden	12025	Mechelen
centrumsteden	35013	Oostende
centrumsteden	36015	Roeselare
centrumsteden	46021	Sint-Niklaas
centrumsteden	13040	Turnhout
grootstedelijke rand	11001	Aartselaar
grootstedelijke rand	11004	Boechout
grootstedelijke rand	11007	Borsbeek

grootstedelijke rand	44012	De Pinte
grootstedelijke rand	44013	Destelbergen
grootstedelijke rand	11013	Edegem
grootstedelijke rand	44019	Evergem
grootstedelijke rand	11018	Hemiksem
grootstedelijke rand	11021	Hove
grootstedelijke rand	11024	Kontich
grootstedelijke rand	11025	Lint
grootstedelijke rand	44040	Melle
grootstedelijke rand	44043	Merelbeke
grootstedelijke rand	11029	Mortsel
grootstedelijke rand	11030	Niel
grootstedelijke rand	11038	Schelle
grootstedelijke rand	11050	Wijnegem
grootstedelijke rand	11052	Wommelgem
grootstedelijke rand	11056	Zwijndrecht

grootsteden	11002	Antwerpen
grootsteden	44021	Gent
kleinstedelijk provinciaal	23002	Asse
kleinstedelijk provinciaal	73107	Maasmechelen
kleinstedelijk provinciaal	42025	Wetteren
kleinstedelijk provinciaal	46003	Beveren
kleinstedelijk provinciaal	73006	Bilzen
kleinstedelijk provinciaal	31004	Blankenberge
kleinstedelijk provinciaal	11005	Boom
kleinstedelijk provinciaal	72004	Bree
kleinstedelijk provinciaal	32003	Diksmuide
kleinstedelijk provinciaal	41018	Geraardsbergen
kleinstedelijk provinciaal	12014	Heist-op-den-berg
kleinstedelijk provinciaal	13014	Hoogstraten
kleinstedelijk provinciaal	71034	Leopoldsburg
kleinstedelijk provinciaal	72020	Lommel

kleinstedelijk provinciaal	72021	Maaseik
kleinstedelijk provinciaal	34027	Menen
kleinstedelijk provinciaal	72025	Neerpelt
kleinstedelijk provinciaal	41048	Ninove
kleinstedelijk provinciaal	72029	Overpelt
kleinstedelijk provinciaal	33021	Poperinge
kleinstedelijk provinciaal	46025	Temse
kleinstedelijk provinciaal	31033	Torhout
kleinstedelijk provinciaal	38025	Veurne
kleinstedelijk provinciaal	41081	Zottegem
kleinstedelijk provinciaal	71004	Beringen
overgangsgebied	24014	Boortmeerbeek
overgangsgebied	24033	Haacht
overgangsgebied	24038	Herent
overgangsgebied	24048	Keerbergen
overgangsgebied	24055	Kortenberg

overgangsgebied	24134	Scherpenheuvel-Zichem
overgangsgebied	24135	Tielt-Winge
overgangsgebied	71057	Tessenderlo
overgangsgebied	71067	Zutendaal
overgangsgebied	71069	Ham
overgangsgebied	73098	Wellen
overgangsgebied	71002	As
overgangsgebied	13053	Laakdal
overgangsgebied	42026	Wichelen
overgangsgebied	42028	Zeze
overgangsgebied	71070	Heusden-Zolder
overgangsgebied	23105	Affligem
overgangsgebied	24007	Begijnendijk
overgangsgebied	12002	Berlaar
overgangsgebied	42003	Berlare
overgangsgebied	24011	Bierbeek

overgangsgebied	12005	Bonheiden
overgangsgebied	11008	Brasschaat
overgangsgebied	42004	Buggenhout
overgangsgebied	38008	De Panne
overgangsgebied	13006	Dessel
overgangsgebied	41082	Erpe-Mere
overgangsgebied	41024	Haaltert
overgangsgebied	71020	Halen
overgangsgebied	42008	Hamme
overgangsgebied	72038	Hechtel-Eksel
overgangsgebied	13012	Herenthout
overgangsgebied	71024	Herk-de-Stad
overgangsgebied	13013	Herselt
overgangsgebied	23033	Hoeilaart
overgangsgebied	73032	Hoeselt
overgangsgebied	13016	Hulshout

overgangsgebied	11022	Kalmthout
overgangsgebied	23038	Kampenhout
overgangsgebied	11023	Kapellen
overgangsgebied	23039	Kapelle-Op-Den-Bos
overgangsgebied	13017	Kasterlee
overgangsgebied	38014	Koksijde
overgangsgebied	46013	Kruibeke
overgangsgebied	42011	Lebbeke
overgangsgebied	41034	Lede
overgangsgebied	23104	Lennik
overgangsgebied	23044	Liedekerke
overgangsgebied	13019	Lille
overgangsgebied	44036	Lovendegem
overgangsgebied	24066	Lubbeek
overgangsgebied	72040	Meeuwen-Gruitrode
overgangsgebied	23050	Meise

overgangsgebied	12026	Nijlen
overgangsgebied	23060	Opwijk
overgangsgebied	24086	Oud-Heverlee
overgangsgebied	23062	Overijse
overgangsgebied	12029	Putte
overgangsgebied	13036	Retie
overgangsgebied	23097	Roosdaal
overgangsgebied	24094	Rotselaar
overgangsgebied	11037	Rumst
overgangsgebied	12034	Sint-Amands
overgangsgebied	44064	Sint-Martens-Latem
overgangsgebied	11044	Stabroek
overgangsgebied	23081	Steenokkerzeel
overgangsgebied	46024	Stekene
overgangsgebied	24109	Tremelo
overgangsgebied	13044	Vorselaar

overgangsgebied	42023	Waasmunster
overgangsgebied	43018	Zelzate
overgangsgebied	23096	Zemst
overgangsgebied	11055	Zoersel
overgangsgebied	13001	Arendonk
overgangsgebied	13003	Balen
overgangsgebied	12007	Bornem
overgangsgebied	72041	Dilsen-Stokkem
overgangsgebied	12009	Duffel
overgangsgebied	13010	Grobbendonk
overgangsgebied	72037	Hamont-Achel
overgangsgebied	72039	Houthalen-Helchteren
overgangsgebied	73042	Lanaken
overgangsgebied	23045	Londerzeel
overgangsgebied	71037	Lummen
overgangsgebied	11057	Malle

overgangsgebied	13029	Olen
overgangsgebied	71047	Opglabbeek
overgangsgebied	12030	Puurs
overgangsgebied	11035	Ranst
overgangsgebied	11039	Schilde
overgangsgebied	11040	Schoten
overgangsgebied	23086	Ternat
overgangsgebied	13049	Westerlo
overgangsgebied	37017	Wielsbeke
overgangsgebied	12040	Willebroek
overgangsgebied	11054	Zandhoven
platteland	23009	Bever
platteland	24016	Boutersem
platteland	24028	Geetbets
platteland	24041	Hoegaarden
platteland	24043	Holsbeek

platteland	24045	Huldenberg
platteland	24054	Kortenaken
platteland	24059	Landen
platteland	24133	Linter
platteland	24137	Glabbeek
platteland	73109	Voeren
platteland	34002	Anzegem
platteland	34003	Avelgem
platteland	72003	Bocholt
platteland	73009	Borgloon
platteland	44020	Gavere
platteland	45059	Brakel
platteland	38002	Alveringem
platteland	43002	Assenede
platteland	13002	Baarle-Hertog
platteland	31003	Beernem

platteland	24008	Bekkevoort
platteland	24009	Bertem
platteland	11009	Brecht
platteland	35029	De Haan
platteland	37002	Dentergem
platteland	11016	Essen
platteland	23023	Galmaarden
platteland	71017	Gingelom
platteland	35005	Gistel
platteland	23024	Gooik
platteland	73022	Heers
platteland	23032	Herne
platteland	73028	Herstappe
platteland	41027	Herzele
platteland	33039	Heuvelland
platteland	45062	Horebeke

platteland	32006	Houthulst
platteland	35006	Ichtegem
platteland	43007	Kaprijke
platteland	72018	Kinrooi
platteland	44029	Knesselare
platteland	32010	Koekelare
platteland	73040	Kortesseem
platteland	45017	Kruishoutem
platteland	42010	Laarne
platteland	33040	Langemark-Poelkapelle
platteland	36010	Ledegem
platteland	34025	Lendeledede
platteland	36011	Lichtervelde
platteland	45063	Lierde
platteland	44034	Lochristi
platteland	32030	Lo-reninge

platteland	45064	Maarkedal
platteland	23052	Merchtem
platteland	13023	Merksplas
platteland	33016	Mesen
platteland	44045	Moerbeke
platteland	36012	Moorslede
platteland	44049	Nevele
platteland	71045	Nieuwerkerken
platteland	44052	Oosterzele
platteland	37010	Oostrozebeke
platteland	35014	Oudenburg
platteland	72030	Peer
platteland	23064	Pepingen
platteland	37011	Pittem
platteland	13035	Ravels
platteland	73066	Riemst

platteland	13037	Rijkevorsel
platteland	37012	Ruiselede
platteland	46020	Sint-Gillis-Waas
platteland	43014	Sint-Laureins
platteland	41063	Sint-Lievens-Houtem
platteland	34043	Spiere-Helkijn
platteland	33041	Vleteren
platteland	44072	Waarschoot
platteland	44073	Wachtebeke
platteland	45061	Wortegem-Petegem
platteland	11053	Wuustwezel
platteland	45057	Zingem
platteland	44080	Zomergem
platteland	33037	Zonnebeke
platteland	24130	Zoutleeuw
platteland	31042	Zuienkerke

platteland	44081	Zulte
platteland	45065	Zwalm
platteland	44001	Aalter
platteland	73001	Alken
platteland	37020	Ardoonie
platteland	36006	Hooglede
platteland	45060	Kluisbergen
platteland	32011	Kortemark
platteland	43010	Maldegem
platteland	13021	Meerhout
platteland	37007	Meulebeke
platteland	44048	Nazareth
platteland	38016	Nieuwpoort
platteland	36019	Staden
platteland	33029	Wervik
platteland	37018	Wingene

regionaal stedelijke rand	71066	Zonhoven
regionaal stedelijke rand	34009	Deerlijk
regionaal stedelijke rand	13004	Beerse
regionaal stedelijke rand	35002	Bredene
regionaal stedelijke rand	31006	Damme
regionaal stedelijke rand	41011	Denderleeuw
regionaal stedelijke rand	71011	Diepenbeek
regionaal stedelijke rand	34013	Harelbeke
regionaal stedelijke rand	36007	Ingelmunster
regionaal stedelijke rand	36008	Izegem
regionaal stedelijke rand	31012	Jabbeke
regionaal stedelijke rand	34023	Kuurne
regionaal stedelijke rand	35011	Middelkerke
regionaal stedelijke rand	31022	Oostkamp
regionaal stedelijke rand	13031	Oud-Turnhout
regionaal stedelijke rand	12035	Sint-Katelijne-Waver

regionaal stedelijke rand	13046	Vosselaar
regionaal stedelijke rand	34041	Wevelgem
regionaal stedelijke rand	31040	Zedelgem
regionaal stedelijke rand	34042	Zwevegem
stedelijk gebied rond Brussel	23003	Beersel
stedelijk gebied rond Brussel	23016	Dilbeek
stedelijk gebied rond Brussel	23098	Drogenbos
stedelijk gebied rond Brussel	23025	Grimbergen
stedelijk gebied rond Brussel	23099	Kraainem
stedelijk gebied rond Brussel	23100	Linkebeek
stedelijk gebied rond Brussel	23047	Machelen
stedelijk gebied rond Brussel	23101	Sint-Genesius-Rode
stedelijk gebied rond Brussel	23077	Sint-Pieters-Leeuw

stedelijk gebied rond Brussel	24104	Tervuren
stedelijk gebied rond Brussel	23102	Wemmel
stedelijk gebied rond Brussel	23103	Wezembeek-Oppem
stedelijk gebied rond Brussel	23094	Zaventem
structuurondersteunende steden	24020	Diest
structuurondersteunende steden	73083	Tongeren
structuurondersteunende steden	24001	Aarschot
structuurondersteunende steden	44011	Deinze
structuurondersteunende steden	42006	Dendermonde
structuurondersteunende steden	43005	Eeklo
structuurondersteunende steden	13008	Geel
structuurondersteunende	23027	Halle

steden		
structuurondersteunende steden	13011	Herentals
structuurondersteunende steden	33011	leper
structuurondersteunende steden	31043	Knokke-Heist
structuurondersteunende steden	12021	Lier
structuurondersteunende steden	46014	Lokeren
structuurondersteunende steden	13025	Mol
structuurondersteunende steden	45035	Oudenaarde
structuurondersteunende steden	45041	Ronse
structuurondersteunende steden	71053	Sint-Truiden
structuurondersteunende steden	37015	Tielt
structuurondersteunende steden	24107	Tienen

structuurondersteunende steden	23088	Vilvoorde
structuurondersteunende steden	34040	Waregem

Bijlage 15.
11.11.11

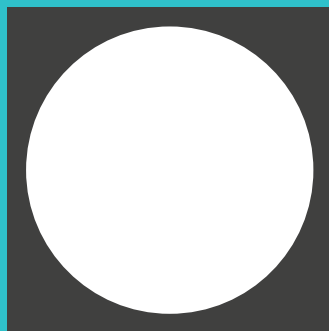

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

MEMORANDUM

lokaal
mondiaal
beleid

Perspective
2030

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

INHOUD

Inleiding	3
DEEL I – Memorandum – Gemeenteraadsverkiezingen 2018	4
Context	5
Ambitie voor de toekomst, 2025 en verder.	6
Aanbeveling 1: iedereen aan boord	6
Aanbeveling 2: voorzie mensen en middelen	7
Aanbeveling 3: wees een mondiale gemeente	10
Conclusie	13
2 DEEL II – Handleiding – Aan de slag in je eigen gemeente of stad	14
1. Een eisenbundel opmaken	15
1.1 Het beleid evalueren	15
1.2 Aanbevelingen formuleren	16
2. Wegen op het beleid	19
3. Het beleid opvolgen	21
TIJDLIJN	22

COLOFON

Een publicatie van 11.11.11 – Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging

Redactie: Gwen Vandebosch • **Eindredactie:** Marieke Bastiaens

Vormgeving: Metronoom - Betty Bex

Op 14 oktober 2018 trekt de Belgische kiezer opnieuw naar de stembus om lokale bestuurders aan te duiden. De politieke partijen werken momenteel al volop de krijtlijnen uit voor de beleidslijnen die zij voor de toekomst zien. Maar ook wij, vrijwilligers van de noord-zuidbeweging, en alle andere geëngageerde burgers, kunnen nadenken over onze visie op het gemeentelijke/stedelijke beleid en over hoe we onze gemeente of stad graag zien evolueren in de toekomst.

En dit is niet onbelangrijk. Een duurzame en solidaire samenleving begint immers op lokaal niveau. De gemeente of stad is de plek waar mensen samen leven, wonen, naar school gaan en werken. Het is de plek waar het beleid gerealiseerd wordt, waar we allen voelen hoe onze samenleving ervoor staat en waar vorm gegeven wordt aan de omgeving waarin we leven. Kortom, een gemeente- of stadsbestuur is het beleidsniveau dat het dichtst bij de burger staat.

Sinds de vorige verkiezingen is er veel veranderd, ook op het vlak van de gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking en haar noord-zuidvisie.¹ Door de technologische evolutie en de globalisering leven we meer dan ooit in een mondiale samenleving. Het Zuiden is in onze eigen contreien voelbaarder dan ooit. Door het internet en de (sociale) media weten we hoe het eraan toegaat in andere delen van de wereld. Ontwikkelingen in de transportsector hebben ervoor gezorgd dat we ons nu vlot op enkele uren tijd naar de andere kant van de wereld kunnen begeven. Dit heeft ons geleerd dat de problemen van het Zuiden niet enkel van het Zuiden zijn. We zijn immers allemaal verbonden. Beslissingen hier hebben invloed op het leven van mensen en leefmilieus aan de andere kant van de wereldbol. En problemen daar hebben invloed op onze samenlevingen hier in het Noorden.

3

Met andere woorden, het is nog nooit zo belangrijk geweest om bij elke beleidskeuze die we maken een mondiale bril op te zetten.

In dit memorandum geeft 11.11.11, de koepel van de Noord-Zuidbeweging, aanbevelingen voor een sterk lokaal mondiaal beleid voor de volgende legislatuur in gemeenten en steden. Het is tegelijk een handleiding die je als vrijwilliger kan omzetten in een lokale vertaling, eigen aan de gemeente of stad waarin je woont. Ook politici die de ambitie tonen om het beleid in de komende legislatuur uit te tekenen kunnen dit memorandum gebruiken als inspiratiebron, net als alle burgers die willen stemmen voor beleidsmakers die kiezen voor een vreedzame, duurzame en sociaal rechtvaardige wereld.

1

MEMORANDUM

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

CONTEXT

In september 2015 ondertekende België de Agenda 2030, de ambitieuze duurzaamheidsagenda van de Verenigde Naties. Deze agenda, ook wel bekend als de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable

Development Goals (hierna SDGs), bevat zeventien concrete doelstellingen om te komen tot een meer rechtvaardige, duurzame en vreedzame wereld tegen 2030. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen gaan over armoedebestrijding, onderwijs, water, gendergelijkheid, duurzame consumptie en productie, klimaatverandering, ongelijkheid, vrede, enzovoort.² Ze omvatten met andere woorden elk aspect van ons leven en onze planeet.

De Verenigde Naties trachten met deze agenda een internationaal politiek antwoord te bieden op de wereldwijde druk op de economische, ecologische en sociale systemen. Premier Michel noemt de Agenda 2030 terecht "een kompas voor de komende vijftien jaar".

5

De geest van de agenda, 'laat niemand in de kou staan', erkent de mondiale verbondenheid van vandaag: we leven allen in dezelfde wereld. De realisatie van de doelstellingen is dus een opdracht voor iedereen, in alle landen, voor alle overheidsniveaus en voor alle lagen van de samenleving.

De volksvertegenwoordigers die na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 aan het roer zullen staan van onze gemeenten en steden, bepalen het lokale beleid van 2020 tot en met 2025. Erop toezien dat ze deze doelstellingen behalen tegen 2030, zal dus een cruciale opdracht zijn voor onze nieuwe lokale besturen.

11.11.11 roept onze toekomstige burgemeesters en schepenen op om de Agenda 2030 als leidraad te nemen bij de opmaak en uitvoering van de beleidsplannen voor 2020-2025. Het is belangrijk dat de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen een ambitieuze lokale invulling krijgen. Gemeenten en steden moeten hen gebruiken als dé hefboom om een antwoord te bieden op de mondiale uitdagingen waarmee ze geconfronteerd worden.

AMBITIE VOOR DE TOEKOMST, 2025 EN VERDER

1 AANBEVELING 1: IEDEREEN AAN BOORD

De zeventien SDGs hebben het potentieel om armoede en onrechtvaardigheid te bestrijden op een structurele en omvattende manier. Daarvoor is het belangrijk dat de Agenda 2030 niet enkel opgenomen wordt in het beleidsdomein Noord-Zuid, maar in de beleidsplannen van alle diensten van de gemeente. De agenda is immers ondeelbaar en moet beleidsoverschrijdend aangepakt worden. Ook andere beleidsdomeinen dragen met hun keuzes over aankoop, mobiliteit, energievoorziening, infrastructuur, ruimtelijke ordening, enzovoort al dan niet bij aan een duurzamere gemeente in een duurzamere wereld. Het is dus van belang om de SDGs bij de opmaak van nieuwe beleids- en beheerscycli³ transversaal in het beleid te implementeren.

Het is met andere woorden noodzakelijk dat het volledige college van burgemeester en schepenen zich schaaft achter de Agenda 2030 als rode draad voor de nieuwe beleidsplannen. Het gemeente- of stadsbestuur moet er bewust voor kiezen om met het volledige bestuur en de administratie werk te maken van de realisatie van deze doelstellingen. De thema's en de universaliteit van de verschillende doelstellingen moedigen ook aan om over het muurtje te kijken en allesomvattend aan de slag te gaan.

6

SLEUTELAANBEVELINGEN

- **Het college van burgemeester en schepenen gebruikt de Agenda 2030 als leidraad voor de opmaak van de beleids- en beheerscycli 2020-2025.**
- **De gemeente gaat in gesprek met het middenveld voor de opmaak en uitvoering van haar beleid en toont ambitie voor 2025 en verder.**
- **De gemeente neemt haar rol op in de realisatie van de SDGs en weegt op het internationale beleid door samen te werken met andere steden en gemeenten.**

Daarnaast is het belangrijk dat het bestuur sterke externe partnerschappen aangaat. De Agenda 2030 is uitdagend en vraagt gedurfde keuzes. Er is ontzettend veel expertise in het maatschappelijke middenveld en bij bedrijven. Een gemeente kan enkel winnen door naar hen te luisteren en hen te betrekken bij en te bevragen over de opmaak van het beleid. Bovendien vergroot een participatieve beleidsopmaak het draagvlak voor de beleidskeuzes.

Door de cruciale rol van steden en gemeenten in de realisatie van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen winnen lokale besturen ook aan belang op het internationale toneel. Een kans die ze zeker moeten grijpen. We moedigen steden en gemeenten aan om het duurzaamheidsverhaal uit te dragen en samen te wegen op het internationale beleid.

Dit kan door onderling ervaringen uit te wisselen, door zich actief te verenigen in brede netwerken (bv. Eurocities⁴) en door een signaalfunctie op te nemen en zich samen met andere gemeenten en steden achter lokale campagnes te scharen (bv. TTIP-vrij gemeente⁵, FairTradeGemeente, klimaatneutrale gemeente).

7

2 AANBEVELING 2: VOORZIE MENSEN EN MIDDELEN

De Verenigde Naties berekenden dat de totale investeringskost voor de realisatie van de Agenda 2030 2,5 triljoen US dollar bedraagt.⁶ Gemeenten en steden dienen daar een stukje aan bij te dragen. Hiermee moeten ze rekening houden bij de opmaak van hun begroting 2020-2025. Ze moeten immers structurele veranderingen doorvoeren en een andere, beleidsoverschrijdende manier van werken implementeren. Een degelijk beleid veronderstelt dus bovendien de nodige mensen en middelen om het uit te voeren.

Het is belangrijk om een interne werkgroep of een 'mondiale ambtenaar' aan te stellen. Die kan de coördinatie opnemen en de vele bestuurlijke initiatieven, de begroting en de transversale samenwerking tussen de diensten bewaken. Deze ambtenaar of ambtenaren moeten voldoende ruimte krijgen in hun takenpakket om hieraan te werken.

De SDGs bevatten een specifieke doelstelling om de mondiale verbondenheid te concretiseren: SDG 17, partnerschap. Deze doelstelling stimuleert wereldwijde samenwerking om overal duurzame ontwikkeling te realiseren. De ontwikkelde landen moeten hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp dus ten volle implementeren,

SLEUTELAANBEVELINGEN

- De gemeente stelt een interne werkgroep of mondiale ambtenaar aan om het overzicht van de bestuurlijke initiatieven te bewaken en te coördineren.
- De gemeente behoudt een apart budget voor ontwikkelingssamenwerking voor de ondersteuning van projecten in het Zuiden en/of om lokale organisaties te ondersteunen die zich inzetten voor duurzame ontwikkeling wereldwijd.
- De gemeente werkt aan een evenwichtig subsidiereglement voor de verdeling van de beschikbare publieke middelen voor ontwikkelingsamenwerking.

waaronder de verbintenis om 0,7% van hun bruto nationaal inkomen te besteden aan ontwikkelingsamenwerking.

De gemeente of stad moet bijgevolg een voldoende hoog budget voor ontwikkelingssamenwerking voorzien om te investeren in projecten en initiatieven in het Zuiden en/of om organisaties te ondersteunen die zich inzetten voor duurzame ontwikkeling wereldwijd. Door betekenisvolle (kwalitatieve én kwantitatieve) vooruitgang te boeken in het budget voor ontwikkelingssamenwerking, richting 0,7% van de gewone begroting als symbolisch streefcijfer, kan de gemeente of stad België helpen om de 0,7%-norm te halen.⁷

8

Bij de besteding van de gemeentelijke budgetten voor ontwikkelingssamenwerking is het wenselijk om de uitgaven voor de noord- en zuidwerking evenwichtig te verdelen. Een visie en afspraken hierover kunnen vastgelegd worden in subsidiereglementen. De beleidsvisie voeden vanuit de lokale realiteit en met participatie en inspraak van het maatschappelijke middenveld is onontbeerlijk. Zo kan de gemeente of stad gefundeerde beslissingen nemen over de besteding van de beschikbare publieke middelen.

We bevelen een evenwichtige verdeling tussen volgende luiken aan:

- **Noordwerking**
 - Educatie en sensibilisering over mondiale thema's
 - Werkingsmiddelen voor noord-zuidorganisaties en de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking
- **Zuidwerking**
 - Steun aan structurele hulp en de programma's van ngo's
 - Steun aan projecten van 4de Pijlers (particuliere initiatieven of kleinschalige projecten opgezet door individuen uit de gemeente)
 - Steun aan mensen die korte engagementen aangaan in het Zuiden (stages van studenten, jeugdwerkers, enzovoort)
- **Noodhulp en visie over noodhulp**
- **11.11.11 als gemeenschappelijke campagne van de noord-zuidbeweging (of een nominatieve bijdrage aan 11.11.11 als koepelorganisatie)**

3 AANBEVELING 3: WEES EEN MONDIALE GEMEENTE

We stipten het al enkele keren aan: door de globalisering is de wereld dichter bij huis dan ooit. We zijn ons bewust van de gevolgen die de klimaatverandering met zich meebrengt, van de grote ongelijkheden die bestaan binnen landen, maar ook tussen landen onderling, en van het recordaantal mensen die sinds de Tweede Wereldoorlog hun land ontvluchtten door conflicten en oorlogen. Een lokaal bestuur dat wil bijdragen aan een duurzame wereld neemt zijn verantwoordelijkheid op voor de mondiale uitdagingen.

In de Agenda 2030 horen bij elke doelstelling duidelijke interne en internationale subdoelstellingen. Dit zijn specifieke aanbevelingen die moeten leiden tot meer ontwikkeling, met speciale aandacht voor de ontwikkelingslanden.

Vier inhoudelijke aspecten zijn essentieel om een lokaal mondiaal beleid te realiseren:

1. De gemeente sensibiliseert over internationale onrechtvaardigheid en het belang van duurzame ontwikkeling

- 10** Een heldere communicatie over en juiste beeldvorming van de mondiale uitdagingen die voor ons liggen, bevorderen een correcte houding en inzichten omtrent duurzame ontwikkeling en (inter)nationale solidariteit. Die solidariteit en het draagvlak voor duurzame verandering kunnen enkel tot stand komen indien de bevolking zich voldoende bewust is van de oorzaken van de huidige ongelijkheden, de impact van haar eigen gedrag en de structurele veranderingen die nodig zijn. Daarvoor is het essentieel dat mensen toegang hebben tot correcte informatie, dat ze via laagdrempelige activiteiten betrokken raken bij mondiale thema's en dat ze mee nadenken over en mee werken aan oplossingen. Communicatie en participatie zijn met andere woorden essentieel.

Elke burger moet doordrongen zijn van de nieuwe Agenda 2030, want werken aan een duurzame, solidaire en leefbare wereld is een opdracht voor iedereen. Educatie en sensibilisering zijn gedeelde taken van de overheid, het onderwijs en educatieve organisaties.⁸ Gemeenten die werk willen maken van een duurzaam bewustzijn bij hun burgers, investeren in mondiale vorming en wereldburgerschapeducatie, besteden aandacht aan de positieve impact van cultuur op ontplooiing en zelfontwikkeling en bieden waar mogelijk handelingsperspectieven aan.

De gemeente kan sensibiliseren via verschillende inrijpoorten. Er zijn de beschikbare gemeentelijke kanalen om te communiceren: de gemeentewebsite, het infoblad of vlaggen en affiches aan het gemeentehuis. Maar ook cultuur is communicatie: tentoonstellingen over actuele thema's in de bibliotheek of mondiale dansvoorstellingen in het cultureel centrum zijn moge-

lijkheden om mensen te bereiken. En laten we de jongeren niet vergeten. De meeste organisaties die duurzaamheid een warm hart toedragen, bieden educatieve pakketten of spellen aan voor de jongsten onder ons. Als mondiale gemeente stimuleer je dit aanbod samen met de jeugdraad in jeugdverenigingen, bij de jeugdbeweging, via de Grabbelpas, enzovoort.

2. De gemeente erkent de toegenomen diversiteit en implementeert een menswaardig lokaal migratie- en diversiteitsbeleid

Zowel in eigen land, maar zeker ook in landen waar conflictsituaties de bovenhand nemen, blijft het belangrijk dat we ijveren voor vreedevolle samenlevingen. Fundamentele vrijheden moeten wereldwijd beschermd worden en geweld en corruptie teruggedrongen. Op lokaal niveau is het belangrijk dat de gemeente actief inzet op sociale cohesie, met bijzondere aandacht voor samenleven in de publieke ruimte. Door de migratie van de laatste jaren kennen onze wijken meer en meer diversiteit. In plaats van dit angstig te willen tegenhouden en terugdringen, kunnen we dit omarmen en erkennen dat zich vrij verplaatsen een fundamenteel recht is. De toegenomen diversiteit in onze contreien is een kans tot culturele verrijking. Mensen met verschillende etnisch-culturele achtergronden brengen een nieuwe dynamiek mee, maken het ons gemakkelijker om verbinding te maken met andere regio's in de wereld en brengen nieuwe kennis en perspectieven aan.

Het is belangrijk dat burgers weten en begrijpen waarom mensen naar onze contreien migreren. In een wereld die in snel tempo verandert en globaliseert is dit van vitaal belang. De gemeente, het overheidsniveau dat het dichtst bij de burger staat, kan hier een belangrijke rol in opnemen door eerlijk te communiceren over de redenen waarom mensen vrijwillig (economische redenen) of onvrijwillig (klimaatverandering, conflict, ongelijkheid ...) migreren. Ze kan actief inzetten op sociale cohesie door gemeenschappelijke ontmoetingsruimtes in te richten en events te organiseren, buddysystemen voor nieuwkomers te ondersteunen, een passend woningaanbod te ontwikkelen, enzovoort. De gemeente heeft de taak om te zorgen voor een menswaardig lokaal migratiebeleid dat mensen die hier toekomen, meestal na een moeilijke tocht, een warme welkom biedt.⁹

11

3. De gemeente werkt aan haar eigen ecologische impact op de rest van de wereld

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen gaan over economische, sociale en ecologische vooruitgang en deze drie dimensies zijn niet van elkaar los te koppelen. Ieder mens moet toegang krijgen tot basisvoorzieningen als water, onderwijs, gezondheidszorg en energie. Maar als we de sociale en economische vooruitgang alle kansen willen geven, moeten we ingrijpende maatregelen nemen om onze manier van leven af te stemmen op de grenzen van onze planeet.

De klimaatverandering treft ons allemaal, maar de ontwikkelingslanden het hardst. Daar ondervinden mensen nu al elke dag de gevolgen van aanhoudende droogte, overstromingen en extreme weersomstandigheden. Nochtans dragen deze landen amper bij tot de opwarming van onze aarde. We mogen het Zuiden niet de rekening laten betalen van ons eigen falen in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Dat begint ook in onze eigen stad of gemeente.

De gemeente kan bijvoorbeeld banken en pensioenfondsen aanmoedigen om investeringen in fossiele brandstoffen stop te zetten ten voordele van hernieuwbare energie. Ze kan er ook voor kiezen om enkel nog via ethische beleggingsfondsen te bankieren.¹⁰ Daarnaast kan ze het engagement opnemen om haar CO₂-uitstoot aanzienlijk te verminderen. Dat wordt ook zo vooropgesteld in het 'Burgemeestersconvenant'¹¹, een initiatief van de Europese Commissie. Verschillende Vlaamse gemeenten hebben dit ondertussen al ondertekend. Het komt er nu voor hen op aan om hier een zeer sterk en ambitieus actieplan aan te koppelen en het uit te voeren.¹²

12

Meer dan de helft van de wereldbevolking woont vandaag in steden. Tegen 2050 zal dat stijgen tot 70% van de mensen. Steden in de hele wereld denken na over deze immense uitdaging. Ze ontwikkelen steeds vaker een voedselbeleid voor hun stad. Daar ligt een kans voor boeren in stedelijk, voorstedelijk en landelijk gebied. Zij kunnen tegelijk de groeiende steden voeden, hun leefomstandigheden verbeteren en de voedselproductie en -consumptie duurzamer maken.¹³

4. De gemeente kiest voluit voor een duurzaam aankoopbeleid

De inkomensongelijkheid moet naar omlaag en er moet werk worden gemaakt van sociale bescherming, rechtvaardige fiscaliteit en eerlijke handel. Op wereldvlak is er nood aan een betere regulering van de financiële markten en instellingen en aan een versterkte en eerlijkere positie van de ontwikkelingslanden in de mondiale besluitvorming. Alleen zo kunnen we gelijkheid tussen landen bewerkstelligen en duurzame welvaart voor iedereen verzekeren.

De gemeente kan haar steentje bijdragen aan deze internationale sociale rechtvaardigheid door voluit te kiezen voor een duurzaam aankoopbeleid. Dit betekent dat ze strenge duurzaamheidscriteria opneemt in haar aankoopbeleid en die voorrang geeft op 'de laagste prijs' bij haar gunningen. Zo stimuleert ze bedrijven die willen meedingen met openbare aanbestedingen om hun productie duurzamer te maken.¹⁴

SLEUTELAANBEVELINGEN

- De gemeente sensibiliseert over internationale onrechtvaardigheid en het belang van duurzame ontwikkeling.
- De gemeente erkent de toegenomen diversiteit en implementeert een menswaardig lokaal migratie- en diversiteitsbeleid.
- De gemeente werkt aan haar eigen ecologische impact op de rest van de wereld.
- De gemeente kiest voluit voor een duurzaam aankoopbeleid.

Strenge duurzaamheidscriteria nemen zowel sociale als ecologische impact in aanmerking. Ze omvatten de arbeidsomstandigheden, gendergelijkheid, sociale bescherming en milieu-impact gedurende de volledige levenscyclus van een product. Er bestaan verschillende labels op de markt (Fairtrade, Fair Wear Foundation, enzovoort)¹⁵ en er zijn veel deskundige organisaties (Oxfam-Wereldwinkels, enzovoort) die gemeenten kunnen ondersteunen. Ook bij VVSG kan de gemeente terecht voor begeleiding bij een duurzaam aankoopbeleid.¹⁶ Deelname aan verschillende

middenveldcampagnes (Schone Kleren Campagne¹⁷, FairTradeGemeente¹⁸, enzovoort) kan het traject en de bewustmaking vergemakkelijken.

Daarnaast kan de gemeente ook waakzaam zijn voor de sociale en ecologische gevolgen van projecten in het Zuiden binnen haar stedenbanden en bij de financiële ondersteuning van projecten in het Zuiden.

CONCLUSIE

Overall ter wereld leven mensen in steden en gemeenten. Het is de omgeving waarin we leven, onze voeding produceren en consumeren en zuivere lucht willen inademen. Het is de plek waar mensen opleidingskansen krijgen en werk zoeken en dat hopelijk ook vinden. De Agenda 2030 is een internationale agenda, maar de doelstellingen worden enkel gerealiseerd als we ervoor gaan in onze steden en gemeenten. De gemeenteraadsverkiezingen in 2018 bieden ons de kans om als mensen en instellingen werk te maken van een sterke en duurzame toekomst voor iedereen.

2

HANDLEIDING

Aan de slag in je eigen gemeente of stad

1. EEN EISENBUNDEL OPMAKEN

De gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 zijn een ideale gelegenheid om beleidsadvies te geven aan lokale beleidsmakers. Je kan dit doen met een eisenbundel of memorandum, of met een document dat je zelf een naam geeft. Maak je deel uit van een GROS (Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking), dan is dit de plek om aan de slag te gaan. De GROS is een erkende adviesraad en heeft zelfs als opdracht om advies te verlenen aan het beleid, zowel op vraag als op eigen initiatief.

Hoe kan een mondiaal beleid in jouw gemeente eruitzien?

Bij deze vraag betrek je het best alle adviesraden in jouw gemeente en/of andere lokale organisaties en burgerinitiatieven. Een transversale visie maakt immers onomstotelijk deel uit van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (zie p. 6). En duurzame ontwikkeling is een uitdaging en opportuniteit voor alle geëngageerde burgers.

Samen aan een mondiale eisenbundel werken, is ook een hefboom voor meer samenwerking tussen verschillende adviesraden, enthousiaste burgers en middenveldactoren van je gemeente. Het vergroot bovendien het draagvlak voor het ideale mondiale beleid van jouw gemeente.

Enkele mogelijkheden:

- Organiseer een denkdag, (open) raden-generaal of een lerend netwerk¹⁹.
- Ga met je eisenbundel langs op de vergaderingen van adviesraden, organisaties en burgerverenigingen.
- Bekijk met hen welke eisen ze willen onderschrijven.
- Noteer interessante aanvullingen.

15

De Wakkere Burger werkte zeven fiches uit die je begeleiden bij het schrijven van een memorandum. Neem zeker een kijkje op hun website: <https://www.dewakkereburger.be/nl/artikel/299/hoeschrijf-ik-een-memorandum>.

1.1 HET BELEID EVALUEREN

Om krachtige ambities vast te leggen is het belangrijk om eerst een goed zicht te krijgen op waar de gemeente al staat. De eerste stap is het beleid evalueren. Het kan handig zijn om het memorandum van de vorige verkiezingen en het beleidsplan van de huidige legislatuur erbij te nemen.

Overloop de volgende vragen:

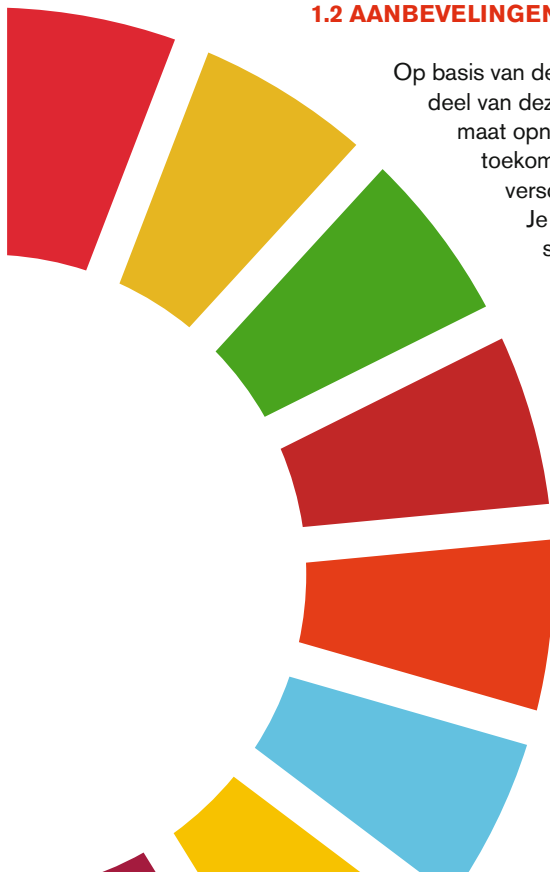
- Wat zijn de sterke punten van het memorandum en het beleidsplan?
- Welke doelstellingen werden verwezenlijkt?
- Welke (nog) niet?
- Met welke punten staat de gemeente nog niet ver?

Daarnaast is het interessant om na te gaan of je gemeente al stappen gezet heeft voor de Agenda 2030. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen werden immers al goedgekeurd in 2015. Het is dus zeker mogelijk dat jouw gemeente al aan de slag is met een SDG-beleid.

Ga na of

- de SDGs al besproken zijn op de gemeenteraad/het college van burgemeester en schepenen.
- jouw gemeente de engagementsverklaring 'Global Goals Local Focus'²⁰ al ondertekend heeft.
- jouw gemeente opgenomen is in het SDG-piloottraject voor gemeenten van VVSG²¹.

16

1.2 AANBEVELINGEN FORMULEREN

Op basis van de sleutelaanbevelingen in het eerste deel van deze bundel kan je aanbevelingen op maat opnemen in de eisenbundel voor je toekomstige bestuur. Je kan daarbij op verschillende manieren tewerk gaan.

Je kan bijvoorbeeld één of meerdere sleutelaanbevelingen vooropstellen en ze een ambitieniveau geven. Of je kan gedetailleerde actiepunten formuleren bij de sleutelaanbevelingen. Het is uiteraard uitermate belangrijk dat je jouw eisen zo concreet mogelijk maakt. Hoe concreter de aanbevelingen zijn, des te meer kans dat ze ook werkelijk worden opgenomen in de beleidsnota's.

Enkele voorbeelden:

Iedereen aan boord

- Het voltallige schepencollege ondertekent de engagementsverklaring 'Global Goals Local Focus'.
- De gemeente noteert bij elke beleidsdoelstelling hoe die bijdraagt aan de SDGs.
- De gemeente erkent de autonomie en expertise van de bestaande adviesraden en betreft hen proactief bij de te maken beleidskeuzes.
- De gemeente belooft de engagementen van en faciliteert de samenwerking tussen lokale werkingen die bijdragen aan de Agenda 2030 (vb. GROS, voedselteam, trekkersgroep FairTradeGemeente, Natuurpunt, enzovoort).

Voorzie mensen en middelen

- De gemeente breidt de halftijdse betrekking van de noord-zuidambtenaar uit naar een voltijds equivalent, zodat de coördinatie van het mondiale beleid kan worden opgenomen in het takenpakket.
- Het budget voor ontwikkelingssamenwerking kent een substantiële groei tijdens de legislatuur 2020-2025, die leidt naar 0,7% van de gemeentebegroting in 2025.
- De gemeente ontwikkelt een evenwichtig en objectief subsidiereglement voor de verdeling van middelen voor ontwikkelingssamenwerking, met oog voor een balans tussen structurele ontwikkelingssamenwerking en 4de-pijlerprojecten.

Wees een mondiale gemeente

- De gemeente draagt bij aan de realisatie van de SDGs in ontwikkelingslanden door intergemeentelijke samenwerkingen aan te gaan met (projecten in) een stad of gemeente in het Zuiden.
- De gemeente voorziet een maandelijks katern in het gemeentelijke infoblad, met informatie over haar SDG-realisaties.
- De gemeente moedigt bedrijven aan om een intercultureel en divers aanwervingsbeleid op touw te zetten en geeft zelf het goede voorbeeld.
- De gemeente zorgt voor een weerspiegeling van de lokale samenleving in alle advies- en participatieraden.
- De gemeente ondersteunt een ruime verscheidenheid aan lokale acties die gekoppeld zijn aan de SDGs, bijvoorbeeld wat betreft lokale voedselstrategieën.
- De gemeente neemt het criterium 'klimaat' op bij de beoordeling van projecten en geeft het een vaste plaats in de werking rond haar stedenband.
- De gemeente ondersteunt en stimuleert de lokale kringloop- en deeleconomie.
- De gemeente neemt strenge duurzaamheidscriteria op voor haar openbare aanbestedingen.
- De gemeente maakt werk van de titel FairTradeGemeente of blaast de werking nieuw leven in.
- De gemeente maakt tegen 2019 een duidelijk en realistisch actieplan voor het Burge-meestersconvenant, dat uitgevoerd wordt tegen 2025.
- De gemeente gaat intergemeentelijke samenwerkingen aan om een klimaatneutrale regio te worden, onder andere door groepsaankopen intergemeentelijk aan te bieden.

Kreeg jouw gemeente impulssubsidies voor ontwikkelingssamenwerking?

Wees dan extra waakzaam wanneer ze haar nieuwe begroting opmaakt en volg de uitvoering ervan goed op.

Sinds 2016 is er immers een nieuwe regeling over de sectorale subsidies van kracht. **Hierdoor zijn de sectorale subsidies, waar de impulssubsidies ontwikkelingssamenwerking bij horen, opgegaan in het Gemeentefonds.** Dit betekent dat de middelen er voorlopig nog wel zijn, maar de toewijzing (oormerking) volledig weggevallen is én gemeenten niet langer een verantwoording moeten indienen. Dit past binnen het Planlastendecreet²² van de Vlaamse overheid. Het doel is gemeenten minder administratie te geven en meer autonomie en vrijheid bij hun besteding van middelen.

Voor de betrokken sectoren – naast ontwikkelingssamenwerking ook cultuur, jeugd en sport –, voor het flankerend onderwijsbeleid, de bestrijding van kinderarmoede en de integratiesubsidies is dit niet zo'n goed nieuws. **Er bestaat immers geen garantie meer** dat de budgetten hiervoor, die ingeschreven waren in de vorige beleids- en beheerscyclus, ook in de toekomst effectief besteed zullen worden zoals ooit voorzien. In budgettair moeilijke tijden of onder een ander bewind is de verleiding misschien groot om het geld te besteden aan andere zaken dan ontwikkelingssamenwerking of de SDGs.

Weet je niet of je gemeente impulssubsidies kreeg? Of wil je graag extra tips en advies over hoe je het budget voor ontwikkelingssamenwerking kan verdedigen? Neem dan zeker contact met ons op via gros@11.be.

18

2. WEGEN OP HET BELEID

Maak een inventaris van alle democratische partijen die in je gemeente opkomen en leg hen de eisenbundel voor

Hoe vroeger je dit doet, hoe groter de kans dat je de auteurs van de verkiezingsprogramma's effectief inspireert.

Zorg ervoor dat je je eisenbundel ook kan beargumenteren

Leg een gesprek vast met elke partijvoorzitter apart, of organiseer een gezamenlijke ontmoeting/vergadering met alle voorzitters samen. Je kan je gesprek achter gesloten deuren houden of openbaar en dit moment aangrijpen voor een beleidsdialoog. Sommigen verkiezen de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van hun stad of gemeente om met het beleid in dialoog te gaan.

Maak je eisen ook bekend bij het brede publiek

Zo vergroot je het draagvlak voor wat je van het toekomstige bestuur vraagt en zijn de opkomende politici sneller geneigd om je eisen op te nemen in hun lokale partijprogramma's.

→ **via de lokale en regionale pers**

Vraag bij de gemeente een perslijst op van de lokale en regionale media. Je vindt dit doorgaans ook op de gemeentelijke website. Verstuur een persbericht met de mondiale beleidseisen voor je bestuur. 'Hoe duurzaam wil onze gemeente zijn?' kan een passende titel voor je persbericht zijn. Of, nog beter, stel één krachtige eis centraal om de aandacht te trekken, bijvoorbeeld: 'Ondersteunt ook onze gemeente de SDG-agenda ten volle?' Als je acties plant, vergeet dan niet om ook die te bezorgen aan de pers en de journalisten ervoor uit te nodigen.

→ **via de sociale media**

De meeste politici zijn tegenwoordig ook erg actief op sociale media (Facebook, Twitter, Instagram, enzovoort), zeker in verkiezingstijd. Ze voeren er soms hele discussies op. Het is dus zeker de moeite waard om ook via deze kanalen (vooral Twitter en Facebook) je eisen bekend te maken of je vragen te stellen aan de opkomende partijvoorzitters. Hou de discussies wel constructief en opbouwend.

→ **via publieke acties**

Met publieke acties kan je tonen dat je mondiale eisen een draagvlak hebben. Werk eventueel samen met andere organisaties of adviesraden om je actie kracht bij te zetten. Nodig zowel de verkiezingskandidaten als de lokale en regionale pers uit.

Enkele suggesties:

- Maak je eigen verkiezingsaffiche met slogan, bv. 'wij willen leven in een mondiale gemeente'.
- Organiseer een debat tussen de diverse politieke partijen en vertegenwoordigers van de noord-zuidbeweging.
- Laat zien in welke wereld jij wil leven in 2030 met een ludieke actie op de grote markt.
- Organiseer een filmavond²³ over een mondiale problematiek en koppel er een interview met een lokale kandidaat aan.
- Organiseer een debat/panelgesprek met verschillende politici.
- Bundel je beleidseisen in een petitie, laat die door zoveel mogelijk mensen ondertekenen en overhandig ze aan de partijvoorzitters tijdens een persconferentie.

20

3. HET BELEID OPVOLGEN

Na de verkiezingen moet het nieuwe schepencollege overtuigd worden van de mondiale eisenbundel. Ga in dialoog met je nieuwe bestuur en bekijk samen de beleidsprioriteiten. Staat het achter de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen? Welke beloftes heeft het gemaakt in de aanloop naar de verkiezingen? Waar willen de bevoegde schepenen werk van maken? Hoe kunnen jullie hier samen aan werken?

Daarnaast is het belangrijk om als mondiale burger te blijven wegen op het beleid tijdens de volledige legislatuur. Zit je in de GROS, dan ben je daarvoor alvast goed geplaatst. Maar je kan met je GROS ook bekijken of de samenwerking met andere adviesraden of organisaties en burgerinitiatieven een vervolg kan krijgen en een breed middenveld-netwerk oprichten. Zo bundel je expertise en vergroot je je gewicht op het gemeentelijke beleid.

Wist je dat?

Je geen lid hoeft te zijn van een adviesraad om punten op de gemeenteraad geagendeerd te krijgen?

Dankzij het gemeentedecreet kunnen burgers een 'voorstel van burgers' agenderen. Dit zogenaamde burgerinitiatief geeft aan alle inwoners van de gemeente het recht om zelf vragen en voorstellen over de gemeentelijke beleidsvoering en dienstverlening te laten opnemen op de agenda van de gemeenteraad en ze mondeling toe te lichten.

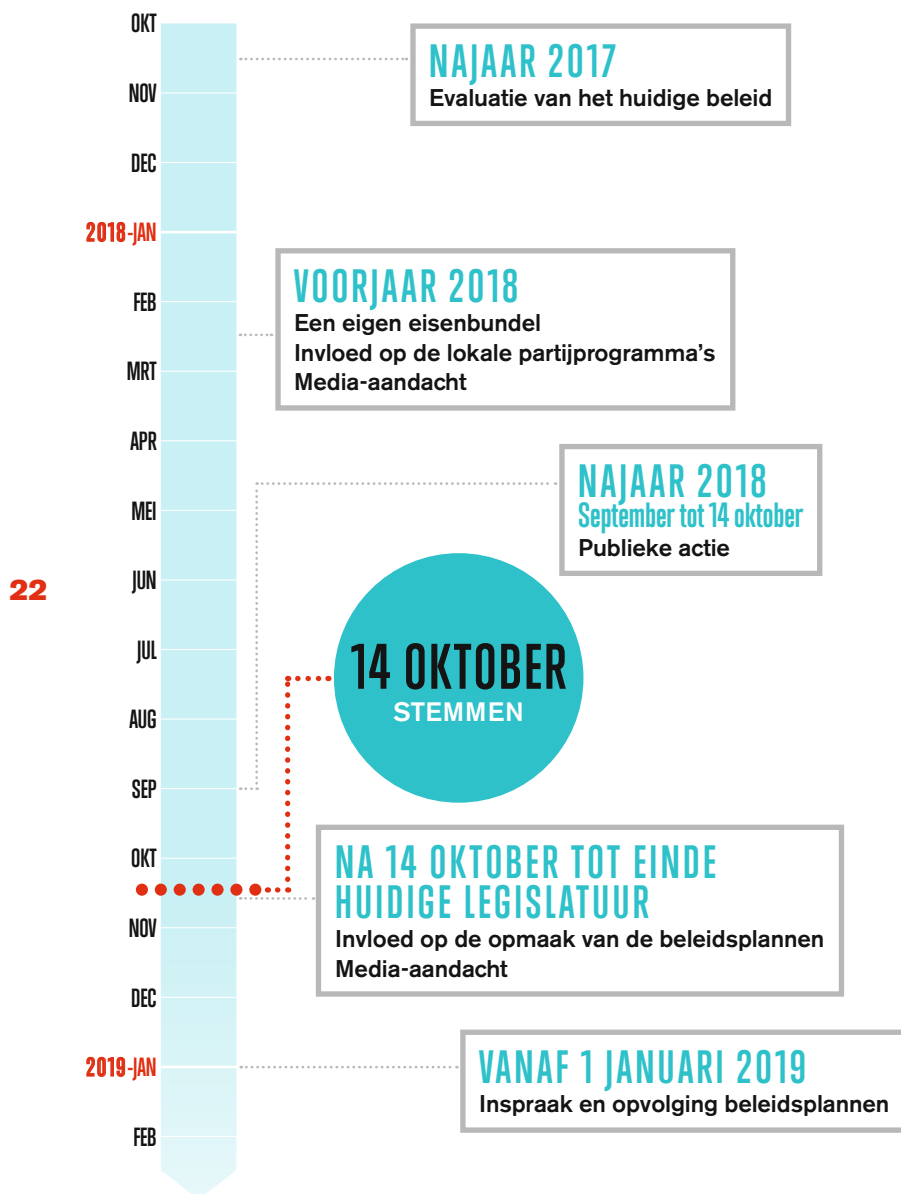
Om de agenda te halen moeten de voorstellen van de burgers gesteund worden door een aantal inwoners ouder dan zestien jaar:

- gemeenten met minder dan 15.000 inwoners: 2% van de inwoners.
- gemeenten met minstens 15.000 en minder dan 30.000 inwoners: 300 inwoners.
- gemeenten met minstens 30.000 inwoners: 1% van de inwoners.

Het gemeentebestuur stelt formulieren ter beschikking. De ingevulde formulieren moeten de naam, voornaam, geboortedatum en woonplaats van alle ondertekenaars vermelden en aangetekend opgestuurd worden naar het college van burgemeester en schepenen. Dat kijkt de ingevulde formulieren na. De burgervoorstellen die minstens twintig dagen voor de volgende gemeenteraadszitting worden ingediend, komen op die vergadering.

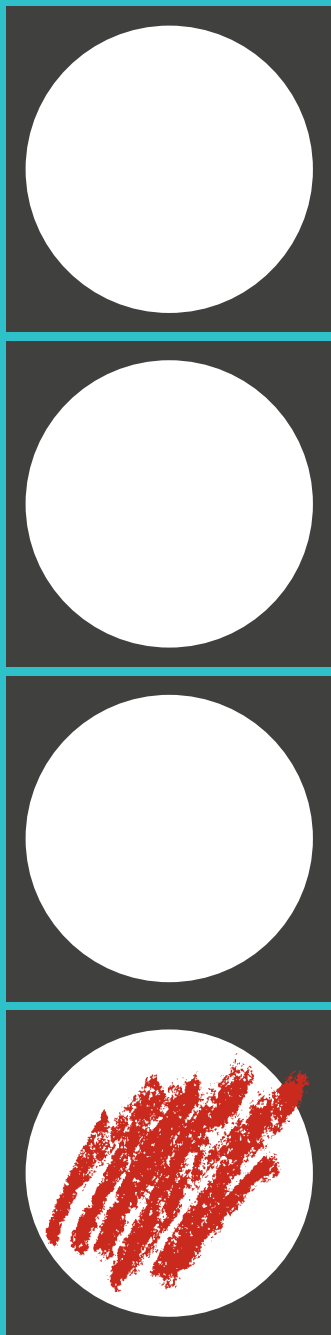
21

TIJDLIJN

EINDNOTEN

- 1 VVSG bracht in 2015 een publicatie uit over de veranderde noord-zuidvisie: http://www.vvsg.be/Internationaal/Noord-Zuid/Documents/VanNoord-ZuidNaarMondiaal_0305.pdf
- 2 <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>
- 3 Meer info over de beleids- en beheerscycli: <http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/bbc-strategisch-en-financieel-beleid>
- 4 <http://www.euocities.eu/>
- 5 <http://nottip.be/>
- 6 <http://unctad.org/en/pages/PressRelease.aspx?OriginalVersionID=194>
- 7 In 2016 gaf België aan 0,49% van zijn bni te besteden aan officiële ontwikkelingshulp. Meer info: <http://www.11.be/artikels/item/cijfers-oda-2016>
- 8 Meer info over educatief aanbod voor scholen: <https://www.klasement.net/wereldburgerschapseducatie/>
- 9 Orbit ontwikkelde tien aanbevelingen voor een menswaardig lokaal beleid: www.orbitvw.be
- 10 Meer info over ethisch en duurzaam beleggen: <http://fairfin.be/>
- 11 http://www.covenantofmayors.eu/index_en.html
- 12 Bond Beter Leefmilieu bracht een inspiratieboek voor een duurzaam lokaal beleid uit, met concrete aanbevelingen: <https://www.gemeentevoordetoeekomst.be/inspiratieboek>
- 13 <https://www.vredeseilanden.be/nl/project/food-smart-cities>
- 14 Wereldsolidariteit schreef hierover een Fiche Duurzaam Aankopen: https://www.cleanecleren.be/images/downloads/FicheDuurzaamAankopen_def.pdf
- 15 Meer info over de verschillende labels: <https://www.labelinfo.be/>
- 16 Meer info: http://www.vvsg.be/Werking_Organisatie/Overheidsopdrachten/Pages/Steunpunt.aspx
- 17 <http://www.schonecleren.be/>
- 18 <http://fairtradegemeenten.be/>
- 19 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Een lerend netwerk adviesraden – publicatie 11.11.11. Meer info: www.11.be/perspective2030
- 20 <http://www.vvsg.be/Internationaal/Noord-Zuid/Pages/Engagementsverklaring-'global-goals'-local-focus'.aspx>
- 21 <http://www.vvsg.be/Internationaal/Noord-Zuid/Pages/Oproep-SDG-pilootgemeenten.aspx>
- 22 http://www.vvsg.be/Werking_Organisatie/Planlastvermindering/Pages/default.aspx
- 23 MOOOV heeft een interessant aanbod aan wereldfilms: <http://www.moovv.be/Home/>

Meer weten?

www.11.be/gemeente

Of contacteer ons: gros@11.be

11.11.11 – Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging
Vlasfabriekstraat 11 – 1060 Brussel

Perspective
2030

11.11.11
VECHT MEE TEGEN ONRECHT

Bijlage 16.

Aqua Flanders

Memorandum voor de volgende gemeentelijke legislatuur

Suggesties voor de gemeentelijke bestuursperiode 2019-2024

Memorandum voor de volgende gemeentelijke legislatuur

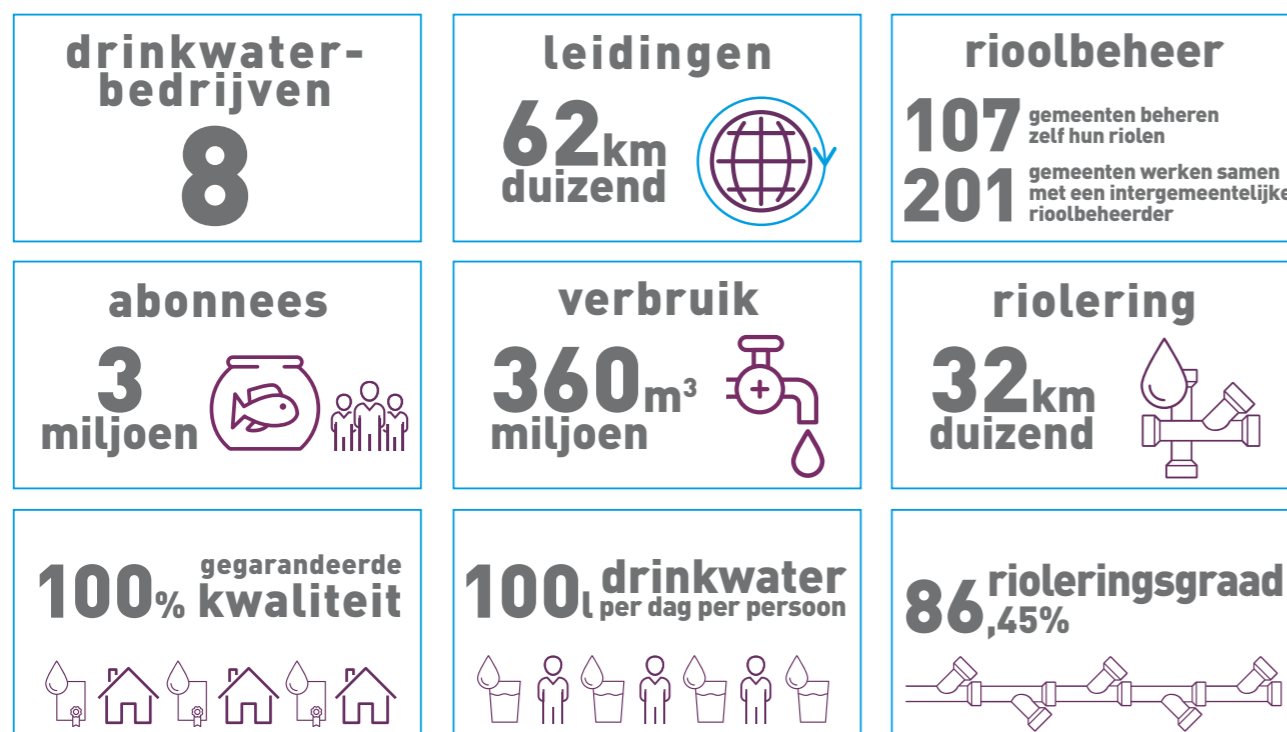
Gemeenteraadsverkiezingen 2018

© foto Shutterstock

Inhoud

1	AquaFlanders	3
2	Investeren in riolering en hemelwater verhoogt de leefbaarheid van uw stad of gemeente	5
3	Waarom investeren in riolering noodzakelijk is	7
4	Opname van het rioolbeleid in de omgevingsanalyse en de meerjarenplanning	9
5	Gemeentelijk ruimtelijk beleid	11
	• Ruimte voor water	11
	• Scheiding van afvalwater en regenwater	13
	• Water vasthouden aan de bron en privéwaterafvoer	13
6	Kwaliteit van het drinkwater	15
	• Lood	15
	• Pesticiden	17
	• Medicijnen	17
7	Drinkwater besparen, een opdracht voor iedereen	19
8	Spaarzaam en duurzaam watergebruik	21
9	Rol van de lokale overheid in geval van nood	23
10	Kraantjeswater is drinkwater	25
11	Code voor infrastructuur en nutswerken langs gemeentewegen	27
12	Rol van de lokale overheid in geval van moeilijkheden bij betaling van de factuur	29
13	Besluit	32
	Lijst met afkortingen	33

AquaFlanders is de koepelvereniging van de Vlaamse drinkwaterbedrijven en rioolbeheerders. Onze organisatie staat voor gezond, kwaliteitsvol, betaalbaar en duurzaam beheerd water, voor iedereen in Vlaanderen.

Onze leden zijn de Vlaamse drinkwaterbedrijven, de (inter)gemeentelijke rioolbeheerders en de gemeenten die hun riolering zelf beheren. Zij beheren de infrastructuur die vereist is voor het voorzien van kraantjeswater enerzijds en de afvoer van afval- en hemelwater anderzijds.

De intergemeentelijke rioolbeheerders en drinkwaterbedrijven en hun vennoten (de gemeenten) hebben elkaar nodig om met gezamenlijke investeringen te komen tot een gezonde, aangename klimaatbestendige leefomgeving in dorp en stad, tot in goede staat verkerende duurzame watersystemen en tot een gezonde, veilige en betaalbare drinkwatervoorziening voor iedereen.

Deze aanpak zal ook bijdragen tot het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Met dit memorandum wil AquaFlanders de gemeenten overtuigen en informatie aanreiken om deze doelstellingen mee op te nemen in de verkiezingsthema's, bij de gemeentelijke bestuursakkoorden en bij de opmaak van de gemeentelijke meerjarenplanning. Een aangenaam en veilig openbaar domein is het visitekaartje van de gemeente. Dit is intens verweven met een goed beheerd rioolstelsel en watersysteem.

© foto gemeente Zwijndrecht

2

INVESTEREN IN RIOLERING EN HEMELWATER VERHOOGT DE LEEFBAARHEID VAN UW STAD OF GEMEENTE

Omgaan met extreme weersomstandigheden en klimaatverandering is een hele uitdaging. Tegelijk biedt het ontwerpers, studie bureaus, leveranciers en publieke opdrachtgevers een kans om creatief nieuwe oplossingen en mogelijkheden te creëren voor multifunctioneel en kwalitatief gebruik van ruimte, bijvoorbeeld voor waterberging.

Door de klimaatverandering wijzigen de weerspatronen. Wetenschappers voorspellen meer neerslag in de winter. 's Zomers krijgen we meer hitte, afgewisseld met zeer hevige regenbuien. Dat zal leiden tot meer droogte en lokale overstromingen in de zomer.

U heeft als lokale overheid een aantal hefboomen in handen om te anticiperen op deze veranderingen.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- U fungeert als het opdrachtgevend bestuur voor de inrichting van de publieke ruimte. De uitdagingen situeren zich zowel in de stads- en dorpskernen als in de landelijke gemeenten en landelijke gebieden. De ruimte die u heeft voor oplossingen zal verschillen.
- Zoek samen met uw rioolbeheerder naar creatieve oplossingen om regenwater bovengronds te bergen.
- Ontwerp uw publieke ruimte 'climate proof' met 'no regret'-maatregelen. Een goed voorbeeld van zo'n maatregel is een voetbalpleintje dat bij hevige neerslag kan worden ingeschakeld als een waterbekken.
- Neem initiatief voor de opmaak van een hemelwaterplan. Maak er samen met uw rioolbeheerder een cruciaal basisinstrument van. In overleg met de partnerwaterbeheerders en de aangrenzende gemeenten krijgt u op die manier zicht op de robuustheid van het regenwatersysteem, op de ontbrekende schakels en knelpunten en op slimme en duurzame oplossingen. Hanteer dit instrument om waterberging te zoeken op privéterrein en in de publieke en semi-publieke ruimte.
- Zoek, over de bestuurlijke grenzen heen, in het kader van projecten samen met uw rioolbeheerder naar de meest optimale waterberging. Het zal u toelaten de kost aanzienlijk te verminderen.

3

WAAROM INVESTEREN IN RIOLERING NOODZAKELIJK IS

Goed onderhouden openbare infrastructuur, zoals wegenis en riolering, is overal ter wereld een noodzakelijke basisvoorwaarde om economische groei op gang te brengen en in stand te houden.

Goed beheer van de bestaande riolen is voor gemeenten erg belangrijk, omdat een lekkende riool dikwijls de oorzaak is van verzakkingen en instortingen in de openbare weg. Slecht onderhouden riolen en dichtgeslibde grachten kunnen leiden tot plaatselijke wateroverlast.

Ongezuiverde lozingen en overstorten zorgen dan weer voor geurhinder voor de omwonenden.

Zuivering van het afvalwater is nodig om de biodiversiteit in de waterlopen te behouden en om verspreiding van ziektes tegen te gaan. Zuiver oppervlaktewater in onze waterlopen en kwaliteitsvol grondwater zijn onontbeerlijk om de productie van drinkwater betaalbaar te houden.

U kan als lokale overheid ervoor zorgen dat de code van goede praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringsystemen wordt toegepast.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Investeer in publieke ruimte, het regenwaterstelsel en de riolering.
- Bespaar kosten en verlaag risico's door een goed assetmanagement van de riolering.
- Pas de code van goede praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringsystemen toe.

4

OPNAME VAN HET RIOOLBELEID IN DE OMGEVINGSANALYSE EN DE MEERJARENPLANNING

De noden voor het rioolstelsel bestaan uit drie pijlers: de aanleg van het ontbrekende net, het in goede staat houden en het tijdig vervangen en de optimalisaties van het bestaande net. Dit kan

bijvoorbeeld door de afkoppeling van regenwater en het voorzien van extra berging om hevige neerslag op te vangen.

U kan hierbij als lokale overheid een belangrijke rol opnemen.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Neem het rioolbeleid mee in uw meerjarenplanning en stem af met de behoeften voor het gemeentelijk openbaar domein.
- Via de zoneringsplannen ziet u of een riool, dan wel een individuele zuivering (IBA) nodig is.
- De gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (de GUP's) bepalen de prioriteiten van de gemeentelijke rioleringsprojecten en de uitvoeringstermijn (zoals die aan Europa is gerapporteerd). Voor elke gemeente is een GUP-projectenlijst ter beschikking. Raadpleeg hiervoor het geoloket waarin u de zonerings- en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen kan terugvinden. Neem deze lijst mee bij de opmaak van de omgevingsanalyse en de meerjarenplanning.
- Overleg hierover in een vroeg stadium met uw rioolbeheerder of stem dit intern af (indien uw gemeente de riolen zelf beheert).
- Overleg zo snel mogelijk met andere besturen met een belangrijke impact op het openbaar domein, zoals Aquafin, AWW, De Lijn, NV De Waterweg,...
- Onderhoud het bestaande rioolstelsel op basis van een goede inventaris en een risico-inschatting. Gerichte inspecties, gecombineerd met een risico-

inschatting, laten een gemeente en haar rioolbeheerder toe de middelen voor rioolbeheer te gebruiken waar ze het meest nodig zijn.

- Voorzie voldoende budget. U kan de noodzakelijke middelen inschatten met een 2% vuistregel. Dit geeft een grof beeld dat best verfijnd wordt op basis van de werkelijke toestand van uw rioolstelsel. De VMM werkt aan een gedetailleerd financieringsmodel met nieuwe eenheidsprijzen. Overleg met uw rioolbeheerder als uw gemeente het rioolbeheer heeft uitbesteed. Voorzie ook altijd voldoende middelen voor de opwaardering van de weg boven de riool. Waarvoor u de ontvangsten van de saneringsbijdrage wel en niet mag gebruiken vindt u terug in de omzendbrief inzake de aanwending van de gemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding.
- Mogelijke ontvangsten voor het beheer van de afvalwaterinfrastructuur zijn: gemeentelijke saneringsbijdrage en saneringsvergoeding voor eigen waterwinners (beiden geïnd via de drinkwaterfactuur), algemene middelen van de gemeenten, gewestelijke rioolsubsidies, overname van een deel van de gemeentelijke saneringsopdracht door het gewest – Lokaal Pact middelen, verhaalbelasting voor aansluiting op de riool of voor de plaatsing van een IBA.

5

GEMEENTELIJK RUIMTELIJK BELEID

RUIMTE VOOR WATER

Met haar ruimtelijk beleid kan de gemeente extra ruimte voor water en dus hogere waterveiligheid creëren.

U heeft hierbij als lokale overheid de hefboomen in handen.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Zet in op verdichting en vrijwaring van de open ruimte. Zo creëert u ook extra mogelijkheden voor waterberging. Deze aanpak laat toe om in

de verdichte kernen met minder infrastructuur meer inwoners van riolering en drinkwater te voorzien.

SCHEIDING VAN AFVALWATER EN REGENWATER

Het is een fabeltje dat tegen 2027 alle bestaande riolen door een gescheiden stelsel moeten worden vervangen. Het is wel zo dat sinds 1 augustus 2008 alle riolen die in Vlaanderen aangelegd of vernieuwd worden, een optimaal gescheiden stelsel moeten zijn. De afkoppeling van de verhardingen van zowel het openbaar domein als van het privéterrein is noodzakelijk.

Binnen het GUP zijn een aantal gebieden afgebakend waar een uitzondering op die verplichte aanleg van een optimaal gescheiden stelsel mogelijk is. Indien een gemeente/rioolbeheerder buiten deze gebieden een uitzondering wil verkrijgen, is het nodig dit te motiveren en te onderbouwen met een gedetailleerd hemelwaterplan van het gebied.

5

GEMEENTELIJK
RUIMTELIJK BELEID**WATER VASTHOUDEN AAN DE BRON EN
PRIVÉWATERAFVOER**

Zuiver regenwater versneld afvoeren via een vuilwaterriool is zinloos. Regenwater versneld afvoeren kan ook wateroverlast veroorzaken. Daarom moeten de inwoners en bedrijven het regenwater van hun privéterrein scheiden van het afvalwater en het ook afkoppelen van de riool.

Afkoppelen is meer dan scheiden. Afkoppelen is het regenwater van privéterrein niet aansluiten op de riool, maar het overschot aan regenwater eerst infiltreren en bufferen op eigen terrein om het dan met een eventuele noodoverloop op een gracht aan te sluiten.

Sinds 1 juli 2011 is een keuring van de privéwaterafvoer van woningen en gebouwen verplicht.

AquaFlanders en VLARIO werken aan een gezamenlijk keuringssysteem voor de privéwaterafvoer. Ook de uitwerking van de inventarisatie en toetsing van de stedenbouwkundige regels zal hierbij gebeuren.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Zet, in uw vergunningenbeleid en bij de handhaving daarvan, maximaal in op het vasthouden van regenwater aan de bron (vermijden van verharding, hergebruik van regenwater, infiltratie op eigen terrein, groendaken, ...).
- Maak, als u zelf het rioolbeheer organiseert, bij de keuring binnenkort gebruik van een eengemaakt systeem.
- Bij een negatieve keuring of een overtreding tegen de stedenbouwkundige regels of stedenbouwkundige vergunning, is opvolging en handhaving nodig. Als lokaal bestuur kan u hiervoor instaan.
- Volg een probleem met de lozing van een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA) op volgens de procedures van het milieuhandhavingsdecreet.

6

KWALITEIT VAN HET
DRINKWATER**LOOD**

Het drinkwater dat in Vlaanderen wordt geleverd, moet voldoen aan de wettelijk opgelegde kwaliteitseisen voor water voor menselijke consumptie op het punt waar het door de abonnee wordt gebruikt. Artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2009 inzake de kwaliteit en levering van water dat bestemd is voor menselijke consumptie, bepaalt dat het drinkwater aan de kraan ten allen tijde gezond en schoon moet zijn.

Artikel 2§2 van vermeld Besluit legt minimale kwaliteitseisen op.

Voor lood bedraagt de norm 10 µg per liter.

Lood is in hoofdzaak afkomstig van materialen waarmee het water in contact komt.

Loden leidingen vormen de belangrijkste bron. Daarnaast kan lood ook als sporenelement voorkomen in legeringen, wat kan zorgen voor een beperkte loodtransfer naar het drinkwater.

Inname van lood kan een invloed hebben op de gezondheid. Dit kan leiden tot neurologische en cardiovasculaire effecten, een verminderde nierfunctie en een lagere vruchtbaarheid.

De drinkwaterbedrijven hebben zich ingeschreven in de uitvoering van het loodactieplan van de VMM. Zij zullen tegen de gemeenteraadsverkiezingen alle loden aansluitingen in het openbaar terrein vervangen hebben. Daarnaast kiezen ze voortaan voor loodarme materialen en legeringen, tot en met de watermeter.

Voor de binneninstallatie is hulp van de lokale overheid gewenst.**Wat kunt u doen als lokale overheid?**

- Werk een actieplan uit waarin de eliminering en vervanging van de loodhoudende materialen in de eigen gebouwen wordt voorzien.
- Sta mee in voor de sensibilisering van de burgers via uw communicatiekanalen.
- Raadpleeg uw drinkwaterbedrijf.

© foto Shutterstock

6

KWALITEIT VAN HET
DRINKWATER**PESTICIDEN**

Om de kwaliteit van het drinkwater op peil te houden, is het belangrijk elke vervuiling bij de bron aan te pakken. Zo is het essentieel ervoor te zorgen dat pesticiden niet in ons grondwater,

rivieren en uiteindelijk in ons drinkwater terechtkomen. Vanaf 19 juli 2017 is het trouwens verboden om glyfosaat, een veel toegepast herbicide, te gebruiken in tuinen, op terrassen en opritten.

U kan als lokale overheid hierbij het voortouw nemen.**Wat kunt u doen als lokale overheid?**

- Pas de Vlaamse regelgeving strikt toe en gebruik geen pesticiden voor het onkruidvrij houden van het openbaar terrein in uw stad of gemeente. Gebruik milieuvriendelijke technieken als alternatief.
- Moedig, via uw informatiekanalen, de burgers aan om uw voorbeeld te volgen.

MEDICIJNEN

Medicijnen die in het water terecht komen, kunnen schadelijk zijn voor het milieu en voor de gezondheid. Veel medicijnen die vervallen zijn, worden in het toilet doorgespoeld. Zo komen ze

via de riolering in de waterlopen en uiteindelijk ook in de waterbronnen van ons drinkwater terecht. Het kost handenvol geld om medicijnen weer uit het water te halen.

U kan als lokale overheid mee instaan voor preventie.**Wat kunt u doen als lokale overheid?**

- Moedig, via uw informatiekanalen, de burgers aan om medicijnresten af te geven bij de apotheker.
- Zet samen met de lokale apothekers sensibiliseringsacties op.

DRINKWATER BESPAREN, EEN OPDRACHT VOOR IEDEREEN

© foto Shutterstock

Vaststellingen bij een aantal rondgangen georganiseerd in gebouwen van diverse gemeenten en steden gaf aanleiding tot heel wat optimalisaties.

Enkele voorbeelden:

- De installatie van digitale meters leidde tot het ontdekken van een continu lek wat voor de gemeente neerkomt op een besparing van € 12.000 per jaar.
- Een uit gebruik genomen wc werd afgesloten en een kapotte overdrukklep hersteld. Dit leverde een besparing van € 9.000 per jaar.
- Een slecht afgestelde ontharder en defect automatisch bijvulstelsel van de hemelwaterput bijgeregeld leidde tot besparing van € 2.100 per jaar.

Deze voorbeelden tonen aan dat er met zeer laagdrempelige ingrepen tot 30% water kan worden bespaard. Dit betekent in de centrumsteden een besparing van € 105.000 tot € 120.000 en in kleinere steden en gemeenten een besparing van € 6.000 tot € 21.000 per jaar.

Naast technische vaststellingen blijkt ook dat binnen een gemeente het reële waterverbruik en de verschillende waterverbruikspunten per gebouw (sportcentra, scholen, kantoren, musea, ontmoetingcentra, ...) niet altijd gekend zijn.

Drinkwater is een kostbaar goed, waarmee we spaarzaam moeten omgaan. Een zorgvuldig en duurzaam watergebruik laat toe om stevig te besparen op de drinkwaterfactuur.

Een waterscan van de installaties in uw overheidsgebouwen is hierbij een ideaal instrument. De mogelijkheden tot besparing, met quick wins, worden hierbij in kaart gebracht door een expert.

Daarnaast kunnen ook huishoudelijke klanten gebaat zijn bij een waterscan van hun installatie. Voor beschermde klanten is de waterscan

bovendien steeds gratis. Voor bepaalde andere huishoudelijke klantengroepen is de waterscan gratis onder voorwaarden: (1) Klanten die worden voorgedragen door een OCMW, al dan niet in het kader van de werking van de Lokale Adviescommissie voor afsluiting; (2) Klanten die worden voorgedragen door een CAW of een andere instelling voor schuldbemiddeling; (3) Klanten bij wie een gratis energiescan werd uitgevoerd en die actief een waterscan aanvragen. De voorwaarden omvatten de bereidheid tot samenwerking en een verbruik dat 50% hoger ligt dan gemiddeld.

U kan als lokale overheid flink besparen op de waterfactuur door een doorlichting van de drinkwaterinstallaties in uw overheidsgebouwen te laten uitvoeren. Daarnaast kan u mee instaan voor de sensibilisering van de burgers over rationeel watergebruik.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Laat een waterscan van uw eigen patrimonium uitvoeren. Deze waterscan brengt de mogelijkheden tot reductie van het verbruik in kaart.
- Raadpleeg uw drinkwaterbedrijf.
- Werk een actieplan uit waarin u maatregelen voorstelt om besparingen te realiseren.
- Zet, samen met de OCMW's, acties op om ook de uitvoering van waterscans bij de burgers te promoten.

8

SPAARZAAM EN DUURZAAM
WATERGEBRUIK

De zomer van 2017 heeft één ding duidelijk gemaakt: waterschaarste is ook een lokale Vlaamse realiteit. Dit leidde tot de aankondiging van maatregelen om spaarzaam om te gaan met drinkwater, zodat de drinkwatervoorziening niet in het gedrang zou komen. Studies tonen aan dat we in de toekomst meer te maken zullen krijgen met hittegolven en droogteperiodes. We moeten

ons hier als maatschappij op voorbereiden. De drinkwaterbedrijven zijn volop bezig om hun plannen bij te stellen. Ook de lokale overheden kunnen een belangrijke rol vervullen: enerzijds door een voorbeeldrol te vervullen en zelf spaarzaam om te gaan met het gebruik van drinkwater, anderzijds door burgers tot spaarzaamheid aan te moedigen.

U kan als lokale overheid het voortouw nemen rond spaarzaam en duurzaam watergebruik in uw gemeente of stad.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Breng het eigen watergebruik in kaart en evalueer de mogelijkheden.
- Vervul een voorbeeldrol naar de burgers toe door zelf spaarzaam om te gaan met het gebruik van kraantjeswater in uw gebouwen en op het publiek domein. Overweeg bijvoorbeeld het gebruik van regenwater voor het besproeien van perken en parken.
- Informeer de burgers over de mogelijkheid tot spaarzaam en duurzaam watergebruik.
- Handhaaf, indien nodig, de toepassing van uitgevaardigde maatregelen op het vlak van watergebruik door de burgers.
- Overweeg een circulair systeem bij de aanleg van nieuwe woonwijken.

9

ROL VAN DE LOKALE OVERHEID IN GEVAL VAN NOOD

De wereld van vandaag heeft te maken met een aantal risico's, zoals cyberaanvallen en terreur. Daar moeten we op een gepaste manier op anticiperen. De drinkwatersector heeft zijn voorzorgen genomen om, ook in moeilijke omstandigheden, zowel de continuïteit van de drinkwaterbevoorrading als de kwaliteit van het drinkwater te kunnen blijven garanderen.

In geval van nood is het essentieel om snel te handelen en een maximale samenwerking met de nood- en hulpdiensten op te zetten. Een afstemming van uw noodplannen en communicatie met uw drinkwaterbedrijf is cruciaal om optimaal voorbereid te zijn. Uw drinkwaterbedrijf staat alvast klaar om nooddrinkwater te leveren indien nodig. Daarnaast werkt het nauw samen met de brandweer om ervoor te zorgen dat ook bluswater beschikbaar is.

Een afstemming van uw noodplannen en communicatie met uw drinkwaterbedrijf is cruciaal om optimaal voorbereid te zijn.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Stem uw noodplannen en communicatie af met uw drinkwatermaatschappij.
- Actualiseer en test uw noodplannen regelmatig.
- Raadpleeg uw drinkwaterbedrijf.

10

KRAANTJESWATER IS DRINKWATER

Kraantjeswater is veilig, gezond en goedkoop. Iedereen kan het zonder problemen drinken.

Het drinkwater wordt op liefst 67 punten gecontroleerd. Zo is drinkwater het strengst

gecontroleerde voedingsmiddel. Wat er uit de kraan komt, voldoet aan de hoogste kwaliteits- en gezondheidsnormen. Bovendien is kraantjeswater lekker, gemakkelijk, altijd beschikbaar en goedkoop.

U kan als lokale overheid het voortouw nemen en kraantjeswater aanwenden als drinkwater.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Overweeg de installatie van drinkwaterfontein op openbare plaatsen en in scholen.
- Sta mee in voor de sensibilisering van de burgers via uw communicatiekanalen.
- Raadpleeg uw drinkwaterbedrijf om samen de mogelijkheden te onderzoeken.

11

CODE VOOR INFRASTRUCTUUR- EN NUTSWERKEN LANGS GEMEENTEWEGEN

De uitvoering van infrastructuur- en nutswerken kan leiden tot heel wat hinder en ongemak indien er geen afspraken gemaakt worden. Er is een code opgemaakt die een afsprakenkader tussen de gemeenten en de netwerkbeheerders omvat.

Deze code moet helpen zorgen voor een goed herstel van straten of trottoirs na nutswerken. Ze zorgt ook voor een betere afstemming van werken

en voor een betere communicatie en aandacht voor omwonenden en (zwakke) weggebruikers. Deze code kwam tot stand na intensief overleg tussen gemeenten, de VVSG, de netwerkbeheerders en de Vlaamse Raad der Netwerkbeheerders (VRN).

De drinkwaterbedrijven en rioolbeheerders engageren zich om deze code te volgen.

U kan als lokale overheid het afsprakenkader toepassen dat opgenomen is in de 'Code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen'.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Onderschrijf de 'Code voor infrastructuur - en nutswerken langs gemeentewegen'.
- Pas het erin opgelegde afsprakenkader toe.

12

ROL VAN DE LOKALE OVERHEID IN GEVAL VAN MOEILIKHEDEN BIJ BETALING VAN DE FACTUUR

Bepaalde klanten die hun drinkwaterfactuur niet langer kunnen betalen, kunnen beroep doen op het OCMW. In deze gevallen is een goede samenwerking tussen het drinkwaterbedrijf en de lokale overheid essentieel om voor de klant een haalbare oplossing te vinden voor de betaling van de drinkwaterfactuur.

Eenzijds voorziet het OCMW in sociale ondersteuning en schuldbemiddeling van klanten met een sociale indicatie of overmatige schuldenlast. Anderzijds bestaat er in de meeste gemeenten een Lokale Adviescommissie (LAC)

die tussenbeide kan komen om schulden via sociale weg in te vorderen. De doelstelling van de LAC bestaat erin dat klanten, met ondersteuning van het OCMW én het drinkwaterbedrijf, tot een oplossing op maat komen waarin alle partijen zich kunnen vinden. De LAC kan ook een akkoord geven om over te gaan tot afsluiting van de drinkwatertoevoer. Deze maatregel is pas toepasbaar als alle mogelijke andere middelen om tot een regeling te komen uitgeput werden en alle partijen daarvan overtuigd zijn.

U kan als lokale overheid een belangrijke rol opnemen in geval van moeilijkheden bij betaling van de facturen.

Wat kunt u doen als lokale overheid?

- Richt een Lokale Adviescommissie op, indien ze nog niet bestaat.
- Gebruik deze commissie voor schuldbemiddeling en invordering van schulden van klanten met sociale indicatie of overmatige schuldenlast.

13

BESLUIT

Een aangenaam en veilig openbaar domein is het visitekaartje van de gemeente. Dit is intens verweven met een goed beheerd rioolstelsel en watersysteem. Daarnaast is een gezonde, veilige en betrouwbare drinkwatervoorziening essentieel. Dit kan alleen bereikt worden door een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Met dit memorandum worden een aantal thema's aangereikt die mee opgenomen kunnen worden in het verkiezingsprogramma, bij de vorming van bestuursakkoorden en bij de opmaak van de gemeentelijke meerjarenplanning.

We staan klaar om u hierbij te ondersteunen. Zo leveren we samen een belangrijke bijdrage tot het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

AquaFlanders vindt het belangrijk dat ook de gemeenten die hun riolen zelf beheren, een stem krijgen. Daarom nodigt AquaFlanders deze gemeenten van harte uit om lid te worden.

© foto Shutterstock

LIJST MET AFKORTINGEN

AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
CIW	Coördinatie Integraal Waterbeleid
GUP	Gebiedsdekkende uitvoeringsplannen
IBA	Individuele behandeling afvalwater
LAC	Lokale Adviescommissie
VLAKWA	Vlaams Kenniscentrum Water
VLARIO	Kenniscentrum voor rioleringen- en afvalwaterzuiveringssector in Vlaanderen
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VRN	Vlaamse Raad der Netwerkbeheerders
WSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

AquaFlanders dankt zijn leden voor het gebruik van foto's in dit memorandum.

 **AQUA
FLANDERS**

MEER INFO?

AquaFlanders • Desguinlei 250 • 2018 Antwerpen
info@aquaflanders.be - www.aquaflanders.be

Bijlage 17. Ecowerf

Memorandum gemeenteraadsverkiezingen 2018

EcoWerk heeft een duidelijke missie **voor ogen: 'EcoWerk voert voor één met haar gemeenten een duurzaam en integraal afvalbeleid, dat vernieuwt en vooruitdenkt om de belangen van de gemeenten en hun inwoners zo goed mogelijk te dienen.'**

In de volgende legislatuur, meer bepaald in 2021, zullen de 27 gemeentevennoten een beslissing nemen over de verlenging van de afvalintercommunale EcoWerk voor de volgende 18 jaar. Een moment om terug te kijken, maar vooral een moment om vooruit te blikken. In dit memorandum willen we kort en bondig antwoorden op suggesties en vragen.

EcoWerk maakt om de 6 jaar, bij elke beleidsperiode op gemeentelijk niveau, een Ondernemingsplan op. Zo werken we nu aan de uitvoering van het Ondernemingsplan 2013-2018. We hebben reeds de krijtlijnen van het Ondernemingsplan 2019-2024 uitgetekend. U kunt beide teksten lezen op onze website. Deze teksten opgemaakt door personeel, management, Directiecomité en Raad van Bestuur van EcoWerk tonen onze middellangetermijnvisie. Zo weten we samen voor wat we staan. Het is de basis om samen met onze gemeentevennoten onze middellange- en langetermijnvisie waar te maken en onze langetermijnaanpak op te zetten. De krijtlijnen van de volgende beleidsperiode moeten in 2019 goedgekeurd worden door de nieuw samengestelde Raad van Bestuur, maar de basis is gelegd.

EcoWerk staat open voor dialoog en wil verdere informatie geven. We willen dit graag verder en meer in detail met u bespreken.

Kiezen voor een verlenging van EcoWerk is kiezen voor een duurzaam afvalbeheer met én voor gemeenten. In het kader van de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2018 is het nuttig dit op te nemen in de **verkiezingsprogramma's**. Zo kan het opgenomen worden in de bestuursakkoorden na de gemeenteraadsverkiezingen en in de **beleidsnota's die ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeenteraden.**

1. Duurzaam afvalbeleid op lange termijn of dagjespolitiek?

Alleen langetermijndenken en een langetermijnaanpak maken een duurzaam en integraal afval- en materialenbeleid mogelijk. Dit op wereldvlak, op Europees vlak, op nationaal en regionaal vlak maar zeker op lokaal vlak. Dicht bij onze burgers begint het sorteren en selectief aanbieden van afval en materialen: aan huis, in glasbollen, in ondergrondse sorteerstraten, in mobiele inzamelpunten en in recyclageparken. De gemeentebesturen hebben de wettelijke bevoegdheid om het lokaal afvalbeleid te bepalen en spelen een belangrijke rol in de uitvoering ervan. De meeste gemeenten in Vlaanderen doen dit niet alleen en hebben zich voor langere tijd verenigd in afvalintercommunales. De afvalintercommunales zijn verenigd binnen Interafval-VVSG om samen oplossingen te zoeken en mee het Vlaams afvalbeleid vorm te geven.

Een langetermijnaanpak maakt de noodzakelijke investeringen in logistiek en infrastructuur mogelijk én verantwoord. **De expertise kan 'in huis' opgebouwd worden.** Dit hebben we de voorbije jaren gedaan en van daaruit zijn we trendsetter in onze regio en hebben we de ambitie om dit te blijven. Dit zijn onze troeven, die willen we volop uitspelen.

2. Kan je dit als gemeente alleen? Of doe je dit best samen?

Een gemeente kan ervoor opteren om dit alleen aan te pakken. Is dit de beste keuze? Onze 27 gemeenten van de regio Oost-Brabant dachten in 2003 van niet. Daarom hebben de gemeenten de afvalintercommunale EcoWerf opgericht en een overeenkomst van 18 jaar afgesloten. Zij hebben ervoor gekozen om een zuivere intercommunale op te richten, volledig in handen van publieke vennoten. De gemeentevennoten bepalen het beleid, zij geven de richting aan en sturen de activiteiten. Zo behartigen we samen de belangen van onze inwoners.

EcoWerf heeft samen met haar gemeenten de voorbije jaren geïnvesteerd in ophaalwagens, recyclageparken, overslaginfrastructuur en een composteringsinstallatie. Voor de sortering van de selectief ingezamelde materialen, de recyclage en thermische verwerking van restafval werkt EcoWerf nauw samen met private bedrijven. Ook voor het transport via de weg en via het water werkt EcoWerf samen met de privésector. 63% van de omzet van EcoWerf komt direct ten goede aan private ondernemingen. EcoWerf is daarbij, net zoals de gemeenten, gehouden aan de wetgeving overheidsopdrachten.

EcoWerf wil verder investeren in logistiek en infrastructuur, zoals een vergistingsinstallatie. EcoWerf staat hier als intercommunale in Vlaanderen niet alleen in. Er is zelfs een duidelijke trend naar het in eigen beheer uitvoeren van de huis-aan-huisophaling, het uitbaten van recyclageparken en het opzetten van andere brengsystemen.

Eigenlijk kan je een intercommunale werking vergelijken met het kiezen voor een samen-aankoop. Door samen containers (van alle formaten) en ophaalwagens aan te kopen, door samen recyclageparken uit te baten, door samen overslaginfrastructuur en een composteringsinstallatie uit te baten, zorgen we ervoor dat we zeer aanvaardbare en marktconforme tarieven kunnen aanbieden aan onze gemeenten en haar inwoners.

Een intergemeentelijke samenwerking heeft belangrijke schaalvoordelen. Zo kunnen langetermijncontracten afgesloten worden. Het langetermijncontract voor de verwerking van restafval en het transport over water is daar een mooi voorbeeld van. Het verder uitvoeren van ons masterplan Recyclageparken en ons masterplan Transport vereist een gemeentegrens-overschrijdende aanpak.

3. Wie heeft het voor het zeggen bij EcoWerf ?

Daar bestaat geen twijfel over. EcoWerf kent een overzichtelijke structuur waarin transparantie en ethisch besturen steeds voorop staan. De bestuursvorm van EcoWerf is vergelijkbaar met die van een gemeentebestuur, met een zelfde hoog democratisch gehalte. De gemeenten sturen via hun vertegenwoordigers in de Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, werkgroepen en Directiecomité de activiteiten van de intercommunale. Zij nemen de beleidsbeslissingen en controleren de uitvoering ervan door management en personeel. Zij keuren jaarlijks de begroting en de resultaten goed en hebben een goed zicht op kosten en baten. Zo hebben alle gemeenten een grote mate van medezeggenschap in de werking van EcoWerf. Wij kunnen steeds rekenen op een grote betrokkenheid van onze bestuurders. De bestuurskosten bedragen 0,24% van de totale kosten.

Door het nieuwe decreet lokaal bestuur, dat er staat aan te komen, zal het aantal bestuurders in de raad van bestuur beperkt worden. Samen met de gemeenten zal EcoWerf er zorg voor dragen dat alle gemeenten goed geïnformeerd zijn en voldoende betrokken zijn én blijven bij het beleid.

4. Waar leggen we nu de focus op in onze activiteiten?

EcoWerf zet afvalpreventieprojecten op en zorgt voor de inzameling en/of verwerking van huishoudelijk afval in 27 gemeenten in Oost-Brabant: Begijnendijk, Bekkevoort, Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Haacht, Herent, Hoegaarden, Holsbeek, Huldenberg, Keerbergen, Kortenaken, Kortenbergh, Landen, Leuven, Linter, Lubbeek, Oud-Heverlee, Rotselaar, Scherpenheuvel-Zichem, Tielt-Winge, Tienen, Tremelo en Zoutleeuw.

EcoWerf staat niet alleen in voor de inzameling en verwerking, maar ook voor het innen van de belastingen op huis-aan-huisophalingen en het ontvangen van de betalingen op de recyclageparken. Ook de hele afvaladministratie en rapportering aan de bevoegde instanties neemt EcoWerf voor haar rekening. EcoWerf verleent ook advies aan de gemeenten en stelt haar expertise ten dienste.

In haar composteerinstallatie verwerkt EcoWerf jaarlijks **zo'n 50.000 ton gft tot waardevolle compost**.

329 medewerkers verzorgen samen de dienstverlening voor 424.000 inwoners. Dagelijks zijn er 60 geavanceerde ophaalwagens en containerwagens, met oog voor veiligheid, ergonomie en milieu, met meer dan 150 laders en chauffeurs op de baan en kunnen inwoners terecht bij 70 parkwachters in 26 recyclageparken en op 338 glasbolsites. EcoWerf is een solide werkgever in de regio, die duurzaam werk verschaft aan veel inwoners van de regio. 37% van de omzet komt ten goede van onze 329 medewerkers (cijfers eind 2017).

EcoWerf is sterk betrokken in de regio en werkt nauw samen met de sociale economie zoals IGO, kringwinkels SPIT en Hageland en De Vlaspit.

5. Waar willen we de volgende periode bijkomend de focus op leggen?

Vernieuwen en continu verbeteren is voor EcoWerf een natuurlijk proces, het zit in ons DNA. EcoWerf doet dit zowel op het vlak van de diensten en producten die zij levert. Als op de wijze waarop ze samenwerkingsverbanden met andere ketenspelers in het materialenbeheer vormgeeft. Als op de wijze waarop ze invulling geeft aan haar maatschappelijke rol.

EcoWerf volgt de ontwikkelingen inzake materiaalbeheer en ruimer circulaire economie op. Daar waar het een meerwaarde biedt, werkt EcoWerf samen met andere kennisinstellingen, neemt deel aan nuttige onderzoeksprojecten en aan overlegfora en netwerking. Zo blijft ze bij met de laatste stand van zaken op het gebied van duurzaam materiaalbeheer, het sluiten van kringlopen en de circulaire economie.

EcoWerf zal haar antennefunctie nog aanscherpen. Zo krijgt ze meer gevoel voor veranderingen in haar omgeving. Zo krijgt ze inzicht in wat deze veranderingen voor haar en de gemeenten betekenen en hoe zij op deze veranderingen kan inspelen.

EcoWerf wil samen met de gemeenten en in overleg met Interleuven en IGO bekijken hoe ze de gemeenten kan ondersteunen in het implementeren van het uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval en de aan de gemeenten toebedeelde taken. In het plan staan concrete aanbevelingen voor lokale besturen. Gemeenten moeten kennis opbouwen en inzichten verwerven over de deeleconomie in het algemeen en over de opportuniteiten op het eigen lokale niveau. Gemeenten moeten een beleid uitwerken dat de sterke en waardevolle ontwikkelingen benoemd en moeten de concrete maatregelen verkennen. Gemeenten moeten

bekijken welke instrumenten en middelen nuttig kunnen zijn zoals repair cafés, instrumentheken en lokale ruilnetwerken. Gemeenten moeten een voorbeeldrol opnemen door delen en hergebruik systematisch te stimuleren en in te bouwen in het eigen aankoopbeleid, proactief ideeën en of praktijken uit de deeleconomie in de eigen werking en organisatie in te bedden. EcoWerf kan met haar expertise de gemeenten hierin ondersteunen en zal hierrond initiatieven opzetten.

Ook op het vlak van de aanpak van zwerfvuil en sluikstorten wil EcoWerf samen met de gemeenten bekijken welke actieve rol het hierin kan spelen.

6. Hebben we dan de beste prijs voor onze inwoners?

Het is een moeilijke rekenoefening om de aangerekende kostprijs van EcoWerf aan de gemeenten te vergelijken met wat een privaat bedrijf zou aanbieden voor bepaalde deelopdrachten. Bovendien moet steeds het totaalplaatje van de integrale dienstverlening bekeken worden. Enkele recente voorbeelden kunnen wel bevestigen wat de meerwaarde van een intergemeentelijke vereniging inhoudt: zo koos de stad Tienen in 2014 voor een samenwerking en volledige toetreding tot EcoWerf. Onze gemeentevennoten zijn dan ook tevreden met de kostprijs die ze dienen te betalen voor de brede en geïntegreerde dienstverlening die we hen en hun inwoners aanrekenen.

Onze intercommunale werkt vanuit een sterk solidariteitsprincipe. Alle door EcoWerf gehanteerde tarieven zijn dezelfde voor alle gemeenten, ongeacht de geografische ligging. Zo kunnen de gemeenten een zo uniform mogelijk beleid voeren en dezelfde tarieven hanteren voor hun inwoners. Zo vermijden we afvaltoerisme binnen onze regio.

EcoWerf zet haar middelen zo efficiënt mogelijk in. We beogen geen winst te maken, meer nog: we moeten dit niet doen. Dit maakt dat de maatstaf om beslissingen te nemen breed is. Een flexibele dienstverlening staat voorop. Daarbij voeren we een lokaal duurzaam afvalbeleid binnen de krijtlijnen van het Vlaams afvalbeleid en streven we naar een minimale impact van onze activiteiten op onze omgeving. Dat alles garandeert de beste prijs/kwaliteit verhouding.

7. Waarom kiezen voor een verlenging van EcoWerf?

De intergemeentelijke samenwerking is een krachtige tool om het lokaal afvalbeleid verder vorm te geven en uit te voeren, nieuwe uitdagingen aan te gaan en dit alles tegen zeer aanvaardbare en marktconforme prijzen. De verlenging van de intergemeentelijke samenwerking in 2021 zal een verdere langetermijnaanpak mogelijk maken.

De afschrijvingstermijn voor rollend materiaal en installaties bedraagt 8 jaar, de afschrijvingstermijn voor sommige installaties bedraagt 15 jaar en voor gebouwen bedraagt dit zelfs 20 jaar. Daarom dat de in het decreet Intergemeentelijke samenwerking bepaalde termijn van 18 jaar te verkiezen is.

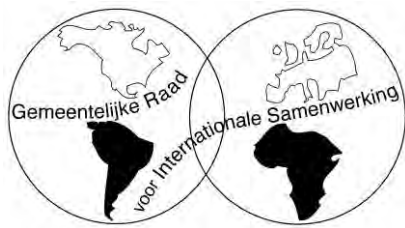
Contactpersoon:

Peter Standaert, algemeen directeur, peter.standaert@ecowerf.be, 0495/52 25 05

Jos Artois, diensthoofd Communicatie, jos.artois@ecowerf.be, 0475/64 21 55

Meer informatie: www.ecowerf.be

Bijlage 18.
GRIS (Gemeentelijke Raad voor Internationale Samenwerking)

Memorandum voor een Duurzaam Lokaal Mondiaal Beleid in Lubbeek

Tekst opgesteld door de GRIS in voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018

Context

In september 2015 ondertekenden alle 193 lidstaten van de Verenigde Naties de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling (Sustainable Development Goals of SDGs). Via 17 doelstellingen streeft de VN naar een duurzame wereld waarin ontwikkeling onlosmakelijk verbonden is met respect voor onze planeet en haar bewoners. Elke actor, waar ook ter wereld, moet zijn verantwoordelijkheid opnemen voor de realisatie van deze inclusieve agenda. Als bestuursniveau dat het dichtst bij de bevolking staat, hebben lokale besturen een belangrijke rol te spelen.

De globale visietekst die we gebruikten bij het opmaken van dit memorandum is de brochure **lokaal mondiaal beleid**, opgesteld door de 11.11.11. koepel (zie bijlage 1).

We volgen de drie aanbevelingen: 1, iedereen aan boord, 2, voorzie mensen en middelen en 3, wees een mondiale gemeente!

Tijdens de Algemene Ledenvergaderingen van de GRIS in 2017 werd de inhoud van dit ambitieuze plan om de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (de DOD's of SDG's) te verwezenlijken besproken, in toepassing op de Lubbeekse situatie.

Hieruit formuleren we het volgende **aanbevelingspakket voor de legislatuur 2019 – 2024**, dat we voorleggen aan alle voorzitters van de politieke partijen in Lubbeek en hun vertegenwoordigers in de GRIS.

1. Behouden en versterken wat er is!

In de loop van de voorbije jaren is er in Lubbeek een goed kader gecreëerd voor een beleid Internationale Samenwerking. Er is én een schepen Internationale Samenwerking, én een meerjarenplan voor de legislatuur met een budget én een erkende adviesraad, de GRIS. Er is ambtelijke ondersteuning én Lubbeek is in 2016 Fairtradegemeente geworden.

Dit zijn belangrijke realisaties dank zij een goede samenwerking tussen de adviesraad en de beleidsverantwoordelijken.

We willen dan ook vooreerst uitdrukkelijk vragen om deze pijlers van het beleid Internationale Samenwerking in Lubbeek te behouden en te versterken.

2. Budget

De legislatuur 2013 – 2018 voorzag een constante financiering van de volgende posten: (1) werking GRIS, 200 euro, (2) fairtrade, 500 euro (3) subsidies werking lidorganisaties, 2300 euro, (4) sponsoring, 2000 euro en (5) projectsubsidies, 14,000 euro. Voor en door het behalen van het fairtradelabel werd er sinds 2016 extra budget voorzien voor de fairtradewerking. De voorbije zes jaar varieerde het globale budget tussen 19.000 en 23.500 euro.

*De GRIS vraagt voor de volgende legislatuur (opnieuw) de invoering van een **groeipad**, waarbij vooral de budgetpost projectsubsidies kan mee groeien met het aantal aanvragen. Tevens vraagt de GRIS een soepelere overheveling van de ene subpost naar de andere in functie van de noodzaak.*

Om het totaalbudget voor Internationale Samenwerking te bepalen, stellen we voor om uit te gaan van een bepaald bedrag per inwoner. Analoog aan het bedrag dat de Lubbekenaar gemiddeld besteedt aan ontwikkelingssamenwerking (zie jaarverslag van de 11.koepel) zou dat bijvoorbeeld 2,50 euro per inwoner kunnen zijn.

3. De Duurzame Ontwikkelingsdoelen en de Agenda 2030

De gemeenteraad heeft eind 2017 de engagementsverklaring voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties onderschreven. Daarmee engageerde het gemeentebestuur zich om tegen 2030 de 17 doelstellingen, opgedeeld in 5 P's (People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership), te implementeren in de Lubbeekse politiek. We noemen dit de Agenda 2030. Annex het advies van de GRIS omtrent de engagementsverklaring is een summier actieplan toegevoegd (zie bijlage 2).

De GRIS vraagt aan alle politieke partijen van Lubbeek om die Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen op te nemen in het partijprogramma waarmee ze naar de kiezer trekken. De GRIS vraagt om op termijn een Raden Generaal voor Duurzame Ontwikkeling op te richten met participatie van alle verenigingen van Lubbeek.

4. Ambtelijke beleidsondersteuning

Momenteel is er een deskundig ambtenaar 10% VTE verantwoordelijk voor Internationale Samenwerking in Lubbeek. Hij ondersteunt de activiteiten van de GRIS zoals het Afrikafilmfestival, de Wereldmarkt en de H-eerlijke markt. Verder is hij de verbindingspersoon tussen het college en de GRIS, en doet hij de voorbereiding van subsidie- en andere vragen voor het college.

*In het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen vraagt de GRIS dat er een **'mondiale'***

ambtenaar wordt aangesteld die niet alleen Internationale Samenwerking behartigt maar die het hele proces naar de Agenda 2030 onder zijn verantwoordelijkheid krijgt.

Hij/zij zou kunnen instaan voor het hele vormings- en communicatieproces die daarvoor op gang moet getrokken worden zowel intern als extern, voor de uitbreiding naar de ander beleidsdomeinen en de noodzakelijke samenwerking tussen de diverse adviesraden, de jeugdverenigingen en de scholen. Hij/zij zou op die manier een Raden Generaal kunnen bijeenroepen om de omvangrijke doelstellingen van de VN op een participatieve wijze in Lubbeek te realiseren. Er kan een 'nulmeting' gemaakt worden om daaraan het beleid constant te evalueren. De GRIS is bereid hieraan mee te werken.

5. Ethisch bankieren

Tussen 2011 en 2015 werd op voorstel van de GRIS het thema Ethisch Bankieren op de agenda van de commissie Financiën gebracht om na te gaan of dit kon worden toegepast op de gemeente Lubbeek. Achtereenvolgens werden Luc Weyns van Netwerk Vlaanderen (nu Fairfin) en Dexia als huisbankier uitgenodigd voor bespreking. Dit leidde in 2015 tot het openen van een spaarrekening bij Triodos, een ethische bank. Naderhand kwam dit agendapunt nooit meer ter sprake.

De GRIS vraagt om in het kader van een duurzaam beleid dit onderwerp opnieuw op de agenda te zetten.

6. Fairtrade en het aankoopbeleid

Het **fairtradelabel** werd behaald in 2016 en bestendigd in 2017 en 2018.

De GRIS vraagt om de bestaande fairtradetrektersgroep te blijven ondersteunen zowel administratief, logistiek als financieel.

In het verleden werd door de gemeenteraad de resolutie van de **Schone Kleren Campagne** ondertekend waardoor de gemeente het engagement neemt om geen aankopen te doen zonder ethisch label zoals bijvoorbeeld tropisch hardhout zonder FSC label of kledij waar mogelijk kinderarbeid bij te pas komt. Dit dossier kende evenwel geen opvolging.

De GRIS vraagt naar een stand van zaken en het herbekijken van het aankoopbeleid in functie van duurzaamheid.

7. Asiel, migratie en diversiteitsbeleid

SIAL (Steunpunt Integratie Asielzoekers Lubbeek) is lid van de GRIS. SIAL volgt de thematiek van asiel en migratie in Lubbeek nauwgezet op in samenwerking met het OCMW Lubbeek en geeft hiervan uitvoerig rapport. Zie hiervoor de jaarverslagen van de GRIS. Het thema kwam meerdere keren op de agenda van de Algemene Ledenvergaderingen.

1. Sinds einde 2015 is er een LOI (Lokaal Opvang Initiatief) opgericht. In de drie woonsten

die hiervoor gehuurd werden, kregen zowel vluchtelingen die nog geen definitieve beslissing over hun asielprocedure de procedure ontvingen, als erkende vluchtelingen en hervestigde vluchtelingen materiële opvang. Sinds september 2017 is er een deskundige en efficiënte ondersteuning van de LOI's vanuit het OCMW in de persoon van een ervaren en gedreven sociaal assistente. De contacten met nieuwkomers met zeer verschillende achtergronden en het spontane engagement van burgers met evenveel verschillende achtergronden, hebben een dynamiek op gang gebracht die langzaam maar zeker de communicatie en het samenleven bevordert tussen al die mensen.

Onlangs besliste de regering om het aantal individuele opvangplaatsen, waaronder voornamelijk de LOI-plaatsen vallen, substantieel te verminderen. De regering verwacht in de eerste plaats spontane voorstellen voor afbouw vanuit de betrokken gemeenten.

De huidige goede werking van de LOI's heeft een positieve impact op het samenleven in Lubbeek voor iedereen.

2. Op 26 april 2017 keurde de gemeenteraad de "vreemdelingentaks" goed. Een van de argumenten was de verhoogde werkingsdruk door de aanwezigheid van het asielcentrum. Dit centrum sloot de deuren in augustus 2017. Lubbeek was de enige gemeente, behalve Antwerpen, die deze taks invoerde voor het maximum toegelaten bedrag.

3. In Lubbeek zijn veel vrijwilligers actief vanuit of in nauwe samenwerking met de GRIS, het OCMW, het CAW Oost Brabant, zorgverstrekkers, onderwijsinstellingen, Ziekenfondsen, Kind en Gezin,... . In 2005 werd een "eerste" vergadering gehouden "Lokaal sociaal overleg", waarbij de verschillende lokale actoren van het middenveld uitgenodigd werden. Nadien is dit overleg niet meer herhaald.

De GRIS vraagt een erkenning van de toegenomen diversiteit in de gemeente en een aangepast humaan lokaal migratie- en diversiteitsbeleid. Dit omvat het behoud van de LOI-werking met het huidig aantal plaatsen, de afschaffing van de vreemdelingentaks en het heropstarten van het Lokaal Sociaal Overleg.

BESLUIT

Aan de **voorzitters van de politieke partijen** van Lubbeek en hun vertegenwoordigers binnen de GRIS vragen we om bij het opmaken van hun partijprogramma voor de komende gemeenteraadsverkiezingen de Duurzame Doelstellingen als kader te gebruiken om een Duurzaam Lokaal Mondiaal Beleid in Lubbeek uit te tekenen. Hiervoor kan een interessant praktisch werkmodel gehanteerd worden: het **spelbord** van de VVSG (Vereniging voor Steden en Gemeenten). Het is een didactisch middel om de SDG's (of DOD's) te implementeren in het partijprogramma voor de komende verkiezingen. Zie bijlage 3.

De GRIS vraagt het behoud van de bestaande structuur voor het beleid Internationale Samenwerking voor de volgende legislatuur, een uitbreiding van de ambtelijke ondersteuning naar een mondiale ambtenaar die de Agenda 2030 promoot en coördineert, een financieel groeppad in functie van een groeiende vraag, fairtrade, aankoopbeleid en ethisch bankieren op de agenda te zetten en een humaan lokaal migratie- en diversiteitsbeleid.

Bijlage 19.

Koepel LDE (Lokale Diensten Economie)

MEMORANDUM 2018

Koepel Lokale Diensteneconomie

De lokale diensteneconomie is met meer dan 2000 voltijdse tewerkstellingsplaatsen actief in nagenoeg elke Vlaamse stad en gemeente. Zij is er actief op uiteenlopende domeinen: van armoedebestrijding tot natuurbeheer, van zorg voor ouderen tot klusjes in de wijk, van fietspunt tot kinderopvang enz...

Elk van die activiteiten vult een lokale nood in. Lokale diensten vormen steeds een schakel in een ruimere keten. Bovendien is elk van die activiteiten gestoeld op sociale tewerkstelling. Onze lokale diensten komen dus ook actief tussen op de lokale arbeidsmarkt. Ze vormen er een brug tussen werkloosheid en een reguliere job.

Heel wat lokale mandatarissen zijn hiermee vertrouwd. Sommigen ijverden zelf voor de komst van de lokale diensteneconomie naar hun stad of gemeente. Anderen leerden appreciëren welke positieve impact een lokale dienst voor de plaatselijke bevolking heeft.

De lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 vormen een gelegenheid om een nieuwe lokale toekomst uit te tekenen. Met het voorliggende memorandum willen we lokale mandatarissen en hun politieke partijen inspireren om daarbij volop de kaart te trekken van de lokale diensteneconomie.

Aan lokale mandatarissen geven daarvoor graag al drie tips:

- 1. Overweeg welke toekomstplannen haalbaar of ronduit beter worden als je daar een lokale dienst voor inschakelt. Op de volgende pagina leggen we daarvoor een en ander uit.*
- 2. Geef in jouw partij plaats aan thema's als lokale diensten en sociale tewerkstelling. Zet ze bij de eerstvolgende coalitiebespreking op de lokale agenda, ook als wij voorlopig alleen in de buurgemeenten actief zijn.*
- 3. Ben je als lokale regisseur al expert in de materie, of volg je de sector ook op vanuit een parlementair mandaat, lees dan ook de bijlage bij dit memorandum. Daarin formuleren we aantal algemenere speerpunten. Lokale belangen moeten immers ook in Brussel worden verdedigd!*

❶ Laat meer lokale noden invullen door lokale diensten

Lokale diensten nemen in de stad of de gemeente aanvullende taken waar. Een van de kenmerken van die diensten is dat ze **noden** invullen die door de (lokale) overheden worden gedetecteerd. Dat zorgt voor een duidelijke **rolverdeling**. Het lokale bestuur regisseert. Terwijl de partner die de lokale diensten aanbiedt op zijn beurt instaat voor de kwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening.

Een lokaal bestuur dat met ondernemingen uit de lokale diensteneconomie samenwerkt, speelt daarmee in op de behoeften van zijn inwoners. **Eindgebruikers** zijn pendelaars, gezinnen met jonge kinderen, mantelzorgers en eenzame of zorgbehoevende senioren, bezoekers van groene domeinen, huurders van minder goed geïsoleerde woningen, jongeren op zoek naar een zinnige vrijetijdsbesteding, nieuwkomers op zoek naar integratie en ga zo maar door.

Sommige spelers uit onze sector groeien vanuit de **buurt**. Ze nemen in de buurt een sleutelrol op en ontwikkelen daar een divers en dynamisch aanbod. Andere spelers zijn bovenlokaal georganiseerd rond één of meer maatschappelijke of ecologische thema's. Ze genereren daarmee een grote **expertise en schaal** die lokaal en op maat inzetbaar zijn. Het zijn **wendbare sociale ondernemingen**.

De lokale diensteneconomie is, mede door het overheidsperspectief, **goed ingebed in lokale en intergemeentelijke netwerken**. Lokale diensten werken doorgaans samen met uiteenlopende gemeentelijke diensten als groen, techniek, toerisme, welzijn, onderwijs, sport en integratie. Het zijn ook actieve partners in de Huizen van het Kind en de in Zorgregio's van de eerste lijn. Ze horen onverkort thuis in de uitvoering van het **lokaal sociaal beleid**.

Daar waar de samenleving de burger oproept tot participatie, ondersteunen lokale diensten die trend. Door het talent van medewerkers in te zetten, vullen ze **blinde vlekken** op in het sociale draagvlak van burgers, families en vrijwilligers aan de ene kant en professionele private en publieke diensten aan de andere kant. Lokale diensten verbinden dat bovendien met een **signaalfunctie** vanuit gebruikers, groepen en wijken naar het beleid. Medewerkers van persoonsgerichte diensten leggen op de lage drempel bruggen tussen gebruikers, tal van voor hen bestemde initiatieven en het OCMW of het lokale zorgbedrijf. Ze onthalen en begeleiden mensen in trajecten op vlak van zorg, herstel, grondrechten, taalverwerving en meer. Hun **ervaringsdeskundigheid** speelt daarin een niet te onderschatten rol.

De lokale diensteneconomie wordt in belangrijke mate **ondersteund door de Vlaamse overheid**, aan te vullen met de bijdrage van gebruikers. De vereiste tussenkomst van het lokale bestuur kan daardoor beperkt blijven. En meteen resulteert deze ook in een **stevig lokaal terugverdieneffect**.

❷ Maak van lokale diensten een schakel in het tewerkstellingsbeleid

Lokale mandatarissen merken als geen ander dat **werk** mensen financiële perspectieven kan bieden, in hun eigenwaarde sterkt en sociale contacten biedt. Terwijl de arbeidsmarkt aantrekt blijft een diverse groep van werkzoekenden – waaronder laaggeschoolden, nieuwkomers en

anderen – structureel van werk verstoken. OCMW's, lokale verenigingen voor materiële hulp en welzijnsdiensten kunnen vaak niet om de sluipende toename van **armoede** heen.

Waar (tekort aan) welzijn en welvaart elkaar kruisen, is het nodig om welzijnsdiensten te flankeren met socio-economische initiatieven om mensen aan het werk te krijgen. De lokale diensteneconomie vindt daarin één van zijn bestaansredenen. Lokale diensten tellen reële werkvloeren waarop we **talenten** van werkzoekenden kunnen valoriseren.

De lokale diensten nemen in het spectrum van begeleidings- en tewerkstellingsmaatregelen een zinvolle plaats in. Ze richten zich op personen voor wie een (onbezoldigde) herscholing of een directe plaatsing met opleiding *on the job* om verschillende redenen te hoog is gegrepen. Een inschakelingstraject in de lokale diensteneconomie start bij **laagdrempelige instroom** en loopt via competentieversterking naar **doorstroming** en duurzame loopbaanperspectieven. Op enkele jaren tijd werken we met hen toe naar relevante ervaringsbewijzen of competentiepaspoorten voor jobs in het reguliere circuit. Daar waar dit om structurele redenen toch geen overgangen toelaat, neemt onze sector een signaalfunctie op en maken we belangrijke werven op de arbeidsmarkt zichtbaar.

Naast het private circuit komen ook diensten van lokale overheden voor uitstroom in aanmerking. Net daarom bieden verschillende lokale diensten ook contact- en logistieke ondersteuning in publieke woonzorgcentra, opvanginitiatieven, lokale dienstencentra, technische en toeristische diensten enz... Zo bouwen we lokale doorstroomperspectieven meteen in het inschakelingstraject in. De **lokale verwevenheid** maakt de cirkel rond. En terwijl het inschakelingstraject loopt, staat de inschakeling van medewerkers in die contexten ook ten dienste van het lokale belang.

BIJLAGE: LOKALE DIENSTEN IN HET VLAAMSE BELEID

① Naar een flankerend beleid voor doorstroming

Sinds 2015 en na een periode van relatieve successen inzake doorstroming, legt het decreet over de lokale diensteneconomie doorstroming van medewerkers uitdrukkelijk op. Lokale diensten zetten daarvoor in op individuele empowerment en competentieversterking. Daartegenover staat het inzicht dat de capaciteit voor doorstroming **intersectoraal** moet worden geregeld. Lokale diensten maar ook reguliere sectoren moeten in deze transitie worden ondersteund.

Er is nood aan flankerend beleid dat toelaat om de **knowhow** van de lokale diensteneconomie over te dragen naar werkvloeren in de privé, de social profit en lokale overheden. Knowhow die betrekking heeft op begeleiding, arbeidsorganisatie en werken op maat in een context van superdiversiteit. Daarenboven hebben reguliere werkgevers ruimte nodig om **alternatieven** uit te werken voor al dan niet wettelijk bepaalde opleidingsdrempels, alsook om jobcarving en andere vormen van **innovatieve arbeidsorganisatie** uit te proberen.

Hefbomen kunnen de vorm aannemen van **sectorconvenanten** tussen lokale diensten enerzijds en anderzijds arbeidsmarktsectoren zoals bijvoorbeeld zorg, welzijn, horeca, groenwerk of lokale overheden. Op meer particuliere schaal zou het Europees Sociaal Fonds (ESF) een rol kunnen spelen voor de opstart van **pilootprojecten**. Als sector pleiten wij daarvoor.

Wij verwijzen verder naar de toenemende krapte op de arbeidsmarkt en de realiteit van bepaalde sectoren die nu al reikhalzend uitkijken naar een grotere instroom. Instroom van kansengroepen – en de bijhorende aanpassingen in de arbeidsorganisatie – worden voor deze sectoren stilaan een **economische realiteit**. De nieuwe regelgeving voor de lokale diensteneconomie valt samen met een nieuwe interesse voor kansengroepen op de markt. Doorstroming is niet langer alleen *nice to have*, ingegeven vanuit een sociaal-ethisch perspectief. Het is intussen ook een *must have*.

Binnen de sociale economie worden op dit vlak van de lokale diensten de **grootste inspanningen** verwacht. Mede gegeven het economische rendement daarvan voor de reguliere sectoren, is een bijkomende ondersteuning hier wel op zijn plaats.

② Naar nieuwe garanties voor het instrumentele kader

De lokale diensteneconomie stoelt op een model van **klaverbladfinanciering** waarin verschillende belanghebbenden een bijdrage betalen. In de praktijk vertaald dragen hogere overheden bij aan de betaalbaarheid van de dienstverlening, hetgeen de gebruikers maar ook lokale overheden ten goede komt (zie hoger). Maar dit model geraakt stilaan uit evenwicht.

Zo vindt de roep naar een structurele verankering én uitbreiding van zogenaamde **Vlaamse klaverbladen** niet langer gehoor. Deze Vlaamse klaverbladen behelzen opdrachten vanuit een aantal Vlaamse beleidsdomeinen. Hiermee ontwikkelt de lokale diensteneconomie lokale en meer regionale activiteiten die voor inwoners van diverse gemeenten betaalbaar en toegankelijk zijn. Een groeistop of krimp in die klaverbladen, verschuift de druk naar het lokale niveau.

Anderzijds kunnen ook wijzigingen in de toepassing van **SINE**, tot voor de 6de Staatshervorming een federale maatregel voor sociale inschakelingseconomie, het klaverbladmodel onder druk zetten. De SINE vormt samen met de vergoeding uit het LDE-decreet de structurele financiering van de lokale diensten. Deze situatie ontstond op een pragmatische manier, meer bepaald in een vorig decennium bij de ontwikkeling van het eerste LDE-decreet. Het tweespan LDE en SINE komt tussen in de loonkost van de werknemers en maakt het mogelijk dat sociale diensten betaalbaar en toegankelijk zijn voor de gebruikers. Vandaag wordt het SINE-kader hervormd. Daarbij is het **uitkijken naar een afdoende en werkbaar kader die de leefbaarheid van de lokale diensteneconomie kan garanderen**.

De sector en de sociale partners van de SERV wezen enkele jaren terug al op dit kritieke punt. Het klaverblad SINE is immers, in combinatie met de vergoeding vanuit het decreet, vitaal voor de leefbaarheid van de lokale diensten. Een opkomend scenario's waarover de sector wel wil meedenken is een **positionering van de lokale diensteneconomie op de as van maatwerk**. Maar dat kan niet 'zonder meer' of door 'reductie' van beide stromen in een fors beperkter pakket voor werkondersteuning. Dit zou een factuur van ca. 2,5 miljoen euro afwentelen op gebruikers en lokale klaverbladen. Diensten zouden die stuk voor stuk lokaal moeten onderhandelen, met een welhaast zeker sociaal faillissement voor werknemers en gebruikers als gevolg.

De sector wil daarom dat de tijdelijke, begeleide tewerkstelling in lokale diensten uitdrukkelijk gekoppeld blijft aan de levering van diensten met een lokaal maatschappelijk surplus. Middelen die in een maatwerkscenario opzij zouden staan, moeten naar de sector terugkeren vanuit een

Vlaams **dienstenfonds**. Dit fonds moet de sector toelaten zijn diensten daar te blijven aanbieden **waar de reguliere markt geen voldoende antwoord biedt**. Een positionering van de lokale diensteneconomie op de as van maatwerk blijft dan ook best gekoppeld aan een **label** (erkenning) en contingent voor deze dubbele taakstelling. Het label en het contingent zijn overigens graadmeters voor activiteit in lokale diensten, ongeacht of die met lokale of Vlaamse opdrachten werken. Ze laten toe dat het dienstenfonds zonder vreemde spreidingsplannen of ingewikkelde constructies eenvoudig en algemeen toepasbaar wordt.

③ Voor een brede notie van sociaal ondernemerschap

Sociale ondernemingen en werkvormen zijn divers en complementair. De samenleving heeft recht op een verscheidenheid of continuüm aan sociale ondernemers. Sociaal ondernemen doorkruist de traditionele opdeling van sectoren. Het verbindt immers ondernemerschap aan een bijdrage met maatschappelijk nut. In de sociale economie stellen we daarbij de jobcreatie voor kansengroepen voorop, met optie op doorstroming naar het reguliere circuit.

De lokale diensteneconomie is een vorm van sociale economie die uniek is omdat ze het ene aan het andere paart. Tijdelijke, begeleide tewerkstelling waarin we talenten valoriseren gaat er samen met diensten met lokaal, maatschappelijk nut.

Diverse overheden hebben er baat bij om deze stroom in het sociaal ondernemerschap te blijven stimuleren. Zowel Vlaamse beleidsdoelstellingen als lokale contexten hebben er baat bij. Lokale diensten zijn actief op uiteenlopende assen zoals

- natuur, milieu en energie
- zorg en welzijn
- sociale innovatie en armoedepreventie
- cultuurparticipatie en lokaal toerisme

LDE-medewerkers vind je dan ook overal: in het groen, in fietspunten, aan huis bij senioren, in centra voor kinderopvang en voor ouderenzorg, in de wijken, in scholen en op speelpleinen, in lokale dienstencentra en inloophuizen, onderweg tussen mensen en het sociaal huis, op culturele locaties in de stad enz....

We willen dat zo houden. Een hoofdstuk 'sociaal ondernemen en lokale tewerkstelling' mag een volwaardig onderdeel zijn van een ambitieus lokaal sociaal beleidsplan. De sector dient zich graag aan als partner om dit lokaal vorm te geven.

De Koepel Lokale Diensteneconomie vzw vertegenwoordigt erkende initiatieven lokale diensteneconomie en buurt- en nabijheidsdiensten in Vlaanderen. Zij ondersteunt de sector in haar economische en maatschappelijke ontwikkeling.

De erkende lokale diensten organiseren toegankelijke en duurzame loopbaanperspectieven aan ruim 3000 werknemers. Tevens creëren ze een waaier van diensten die de lokale levenskwaliteit versterkt.

Koepel Lokale Diensteneconomie vzw

Schaapsdries 2, 3600 Genk

T 089 32 28 14 -

info@lokalediensteneconomie.be

www.lokalediensteneconomie.be

Contactpersonen:

Jan Van Passel, voorzitter

Joeri Vancoillie, verantwoordelijke koepelsecretariaat

Stephanie Bawin, stafmedewerker

Bijlage 20. Minderhedenforum

Hefbomen voor lokale besturen

Lokaal Memorandum 2018

Naar een evenredige en
volwaardige participatie
van personen met een
migratieachtergrond

MINDERHEDEN
F **RUM**

MINDERHEDEN
F **RUM**

Lokaal Memorandum 2018

Het Minderhedenforum is de belangenbehartiger van etnisch-culturele minderheden in Vlaanderen en Brussel. In het politieke en publieke debat willen we etnisch-culturele minderheden een stem geven en een kritisch en constructief tegengewicht vormen. Het Minderhedenforum omvat 19 lidorganisaties en deskundigen. Samen ondersteunen zij meer dan 1800 zelforganisaties en hun ruimere achterban in Vlaanderen en Brussel.

Inhoudstafel

1. Onze 10 prioriteiten	5
2. Hefbomen voor een evenredige en volwaardige participatie van mensen met een migratieachtergrond	8
2.1. Over alle beleidsdomeinen heen	9
2.1.1. Inwoners met een migratieachtergrond geven mee vorm aan de lokale democratie	9
2.1.1.1. Iedereen stemt	9
2.1.1.2. Iedereen kandidaat	9
2.1.1.3. Iedereen hee aak	10
2.1.2. Inwoners met een migratieachtergrond kunnen bij het lokaal bestuur terecht voor een kwalitatief aanbod op maat	11
2.1.3. Het lokaal bestuur erkent het divers verenigingsleven als partner	12
2.1.4. Het lokaal bestuur pakt racisme en discriminatie aan	12
2.1.5. Communicatie en beeldvorming op maat van een superdiverse samenleving	14
2.2. Per beleidsdomein	16
2.2.1. Tewerkstelling	16
2.2.2. Onderwijs & Opvoeding	18
2.2.3. Sociaal Beleid	20
2.2.4. Wonen & ruimtelijke ordening	22
2.2.5. Vrije Tijd	24
2.2.6. Lokaal economisch beleid	25
2.2.7. Veiligheid	26

Inleiding

Het lokaal bestuur is het bestuur dat in onze democratie het dichtst bij de burger staat. En heeft de meeste impact op het lokaal samenleven. Lokaal krijgt een gemeenschap vorm. Onze samenleving is superdivers – nu al wonen er in onze steden mensen samen met een migratieachtergrond in meer dan 130 landen, nu al vormen de jonge generaties met migratieachtergrond in een aantal steden de meerderheid. In zo'n diverse samenleving groeit de rol van het lokale bestuur nog meer: het is het bestuursniveau waarmee iedereen zich kan identificeren.

Een lokaal bestuur dat hierop inspeelt en een inclusief, verbindend beleid realiseert en hierover communiceert, kan deze betrokkenheid vergroten. Zo'n lokaal bestuur zal ook samen met haar bewoners de uitdagingen en problemen kunnen aanpakken.

Lokale besturen hebben belangrijke sleutels in handen om sociale cohesie te bevorderen, maar ook om actief aan een sociaal stijgingsperspectief voor al hun inwoners te werken. Hierbij stimuleert het lokaal bestuur ontmoeting en dialoog tussen al zijn inwoners, maar helpt zijn inwoners ook structureel vooruit. Hij doet dit door maximaal in te zetten op de toegang tot de grondrechten (recht op een woning, een job, onderwijs en kwaliteitsvolle dienstverlening), inwoners in maatschappelijk kwetsbare posities maximaal te ondersteunen en structurele uitsluitingsvormen te detecteren en weg te werken.

Daarom brengen het Minderhedenforum en haar lidverenigingen in wat volgt twee zaken samen:

Eerst volgt een lijst met 10 **prioriteiten**, acties die we aanbevelen aan lokale besturen. Het zijn noodzakelijke initiatieven van een lokaal bestuur om een beleid te voeren dat ook rekening houdt met de diverse samenleving en de maatschappelijke participatie van mensen met een migratieachtergrond versterkt.

Daarna verzamelen we per beleidsdomein heel **concrete adviezen**, die lokale besturen kunnen omzetten in plannen en daden. De lokale verkiezingen en de daarop volgende nieuwe beleidsplanning bieden lokale besturen de opportuniteit om hun beleid te voeden vanuit deze adviezen.

We verzamelden vanuit 17 jaar ervaring en expertiseopbouw heel wat aanbevelingen. Vanuit het Minderhedenforum en de lidverenigingen zijn we graag bereid om als partner mee onze schouders te zetten onder de initiatieven van uw lokaal bestuur. **Om zo te komen tot een lokaal beleid waaraan mensen met een migratieachtergrond evenredig en evenwaardig participeren.**

1. *Onze 10 prioriteiten*

voor een evenredige en volwaardige deelname van mensen met een migratieachtergrond in uw gemeente/stad.

1 Inwoners met een migratieachtergrond participeren aan de lokale besluitvorming en samenleving

Een lokaal bestuur moet erover waken dat al zijn inwoners kunnen deelnemen en deelhebben. Ook de verschillende etnisch-culturele gemeenschappen, zowel nieuwkomers als oudkomers, 1ste generaties als de volgende generaties, zijn inwoners van je gemeente en hebben recht op evenredige en volwaardige participatie. Zorg voor **beleidsparticipatie van alle inwoners**, in alle fasen van een beleidscyclus.

Een lokaal bestuur moet ook een netwerk uitbouwen bij zijn inwoners met een migratieachtergrond, bij sleutelfiguren en verenigingen. Zo kan het beter voeling houden met de noden en behoeften van deze inwoners en hen laten participeren. (meer info zie punt 2.1.1.)

2 Ruimte voor het divers verenigingsleven

Verenigingen van inwoners met een migratieachtergrond worden erkend als **partner in het lokale beleid**. Niet alleen omdat ze beleidsmakers informeren over de noden en behoeften van hun achterban, ook omdat ze een belangrijke motor zijn van participatie en inspraak en zo de lokale democratie ondersteunen. Deze erkenning vertaalt zich o.m. in een beleid dat infrastructuur ter beschikking stelt en in financiële ondersteuning. (meer info zie punt 2.1.3.)

3 Een daadkrachtig antidiscriminatiebeleid

Het lokaal bestuur voert een **antidiscriminatiebeleid dat inzet op nultolerantie ten aanzien van discriminatie** op de lokale **huurmarkt**, in de **horeca**, in het **eigen personeelsbeleid**, naar de **private arbeidsmarkt, de lokale economie** en in het **lokale politiekorps**. Naast sensibilisering draagt het lokaal bestuur bij aan een **actief handhavingsbeleid** met controles door middel van praktijktesten en effectieve sancties. (meer info zie punt 2.1.4.)

4 Lokale dienstverlening op maat van de diverse samenleving

Het lokaal beleid speelt in op de noden van al haar bewoners, met bijzondere aandacht voor wiens grondrechten bedreigd worden. De inwoners met een migratieachtergrond moeten dus kunnen rekenen op een **toegankelijk, laagdrempelig** aanbod op maat, dat **outreaching** is, en positief rekening houdt met **meertaligheid**. Als lokaal bestuur werk je best met **brugfiguren** en investeer je in **vorming** rond omgaan met diversiteit en toegankelijkheid bij hulp- en dienstverleners. **Bouw een band op** met etnisch-culturele minderheden in uw gemeente/stad en doe waar nodig een beroep op de **sociale tolkendiensten**. (meer info zie punt 2.1.2.)

5 Een personeelsbestand dat de diversiteit in de samenleving weerspiegelt

Een lokaal bestuur neemt een **geïntegreerd personeelsbeleid** op in zijn meerjarenplan met ambitieuze prioritaire doelstellingen inzake etnisch-culturele diversiteit. Inclusie van diversiteit binnen al de diensten van een lokaal bestuur (gemeenten, OCMW 's, lokaal politiekorps, brandweer, zorgbedrijven, intercommunales of intergemeentelijke organisaties, gemeentelijke en stedelijke scholen, provincies, e.a) gebeurt met **aandacht voor instroom, retentie en interne mobiliteit** en dit **op alle functieniveaus**. (meer info zie punt 2.2.1.)

6 Niet alleen intenties maar vooral resultaten.

Het lokale bestuur zorgt voor **meetbare doelstellingen** met **streefcijfers**, zeker i.v.m. de diversiteit van het eigen personeel. Bij deze acties focussen lokale besturen zich naast gemeenten, OCMW's en politiezones ook op zorgbedrijven, intercommunales of intergemeentelijke organisaties, gemeentelijke en stedelijke scholen, e.a.

Jaarlijks worden deze doelstellingen **gemonitord** en grondig geëvalueerd met kwalitatieve en kwantitatieve data. Dit is belangrijk om het beleid bij te sturen, om zo de impact van het beleid te versterken. (meer info zie punt 2.2.1)

7 Armoede bestrijden, ook bij personen met een migratieachtergrond

De armoedecijfers, zeker bij vrouwen met een migratieachtergrond zijn veel te hoog. Lokale besturen moeten een initiatief nemen om deze armoede aan te pakken, in dialoog met de verenigingen die deze groepen bereiken. Een actieplan moet meetbare ambities omvatten, die opgevolgd en gemonitord worden. Het **OCMW** moet voorzien in voldoende steun en kan heel wat doen om mensen in armoede te versterken. Omtrent armoede bij personen met een migratieachtergrond verzamelt het lokale bestuur ook **meer cijfergegevens** om er concrete maatregelen tegenover te stellen. In alle initiatieven is er bijzondere aandacht voor de vrouwen met een migratieachtergrond in armoede. (meer info zie punt 2.2.3.)

8 Een ambitieus woonbeleid dat iedereen kwalitatieve huisvesting op maat aanbiedt.

Als stad of gemeente voorzie je via de lokale sociale huisvestingsmaatschappij(en) en de sociale verhuurkantoren in meer sociale woningen. Je voorziet in een woonwagenterrein voor woonwagenbewoners. Op de private huisvestingsmarkt pak je discriminatie aan. Je zorgt ook voor de begeleiding van kwetsbare groepen. (meer info zie punt 2.2.4)

9 Voor een onderwijs dat de onderwijskansen van kinderen met een migratieachtergrond versterkt

Voer een beleid om de hoge schoolfacturen aan te pakken. Ondersteun en stimuleer scholen om samen te werken met de buurtbewoners, verenigingen,... Voorzie en ondersteun flankerende maatregelen. Voer een taalbeleid in het gemeentelijk onderwijs dat integraal aandacht besteedt aan het Nederlands en meertaligheid als een troef beschouwd die ingezet kan worden als succesfactor in de schoolloopbaan van het kind. (meer info zie punt 2.2.2.)

10 Een vrije tijdsaanbod dat de diversiteit in de samenleving weerspiegelt

Ondersteun initiatieven en geef ruimte aan mensen met een migratieachtergrond om mede het vrije tijdsaanbod (cultuur, jeugd en sport) in uw lokaal bestuur te bepalen. Heb specifieke aandacht voor jongeren die zich verenigen (o.a. ook onder andere vormen van of onder experimenteel jeugdwerk en feitelijke verenigingen) en stel ruimte en budget ter beschikking voor initiatieven die niet uitgaan vanuit de reguliere jeugdwerkorganisaties. (meer info zie punt 2.2.5.)

2. *Heffboomen*

voor een evenredige en volwaardige participatie van mensen met een migratieachtergrond.

2.1. Over alle beleidsdomeinen heen

2.1.1. Inwoners met een migratieachtergrond geven mee vorm aan de lokale democratie

2.1.1.1. Iedereen stemt!

Niet-Belgen die al vijf jaar in uw gemeente wonen hebben stemrecht. In de praktijk vinden velen de weg naar het stemlokaal niet. In 2012 waren slechts 1 op de 6 kiesgerechtigden ingeschreven¹. Steden en gemeenten kunnen meer doen om deze stemgerechtigden tot aan de stembus te krijgen.

HOE AAN DE SLAG?

Bouw een communicatiestrategie uit om de niet-Belgen in uw stad of gemeente te bereiken, en hen tijdig te informeren over hun stemrecht en het belang van de lokale verkiezingen. Samenwerken met het verenigingsleven en allerhande sectoren (onderwijs, hulpverlening, ...) die de niet-Belgen in je gemeente of stad bereiken, zal de impact van je communicatie versterken.

Maak de registratie van deze stemgerechtigden zo eenvoudig mogelijk, door bv. het registratieformulier ter beschikking te stellen zowel online als aan de partners in de communicatiecampagne en bij elke nieuwe inschrijving van een stemgerechtigde niet-Belg in de gemeente.

(voor meer info: www.ikstemook.be)

2.1.1.2. Iedereen kandidaat!

Politieke partijen moeten de diversiteit in de samenleving weerspiegelen. Dankzij wetgevend initiatief is de man-vrouw verhouding op de kieslijsten en bij verkozenen geëvolueerd. Etnische-culturele diversiteit bij kandidaten en verkozenen is niet wettelijk geregeld, maar belangrijk in een democratie, waar verkozenen een steeds diverser wordende bevolking vertegenwoordigen.

HOE AAN DE SLAG?

Neem initiatief om meer mensen met een migratieachtergrond actief te betrekken bij de politiek. Zo kan je ook tussen twee verkiezingen als politieke partij actief netwerken met het verenigingsleven van etnisch-culturele minderheden en de **dialog aangaan met sleutelfiguren** die niet tot je eigen netwerk behoren. Verschillende politieke partijen hebben hun eigen traditie bij de samenstelling van verkiezingslijsten. Betrek je in dat proces ook inwoners met een migratieachtergrond, dan zal het gemakkelijker zijn om meer kandidaten met een migratieachtergrond op je lijst te krijgen. Benader kandidaten wel **ruim op tijd** en niet vlak voor de verkiezingen. Dit manoeuvre wordt vaak gehanteerd om nog snel kleur op de lijsten te krijgen, dit kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Streef naar een **volwaardige participatie** en niet naar schijnparticipatie. Tenslotte: als lokale politieke partij omring je mandatarissen met zorg, en dat geldt zeker voor onervaren mandatarissen, ook als die een migratieachtergrond hebben.

2.1.1.3. Iedereen heeft mee inspraak

Als lokaal bestuur maak je de participatie van je inwoners in de besluitvorming mogelijk. Dat gebeurt via adviesraden, door rechtstreeks met burgers of het middenveld in dialoog te gaan, door burgerbegrotingen, ... Daarmee vergroot je als beleidsmaker het draagvlak voor beleidskeuzes en/of laat je burgers mee keuzes maken. Burgers met een migratieachtergrond vinden onvoldoende de weg naar deze inspraakvormen. Het lokaal bestuur moet waken over een evenredige en evenwaardige participatie van deze doelgroep.

HOE AAN DE SLAG?

Betrek je inwoners met een migratieachtergrond door meer **outreaching** te werken, en bv. een inspraakmoment te organiseren op een locatie waar inwoners met een migratieachtergrond samen komen (misschien heeft een lokale etnisch-culturele vereniging een goede vergaderzaal?), door gebruik te maken van laagdrempelige ontmoetingsplaatsen (je kan ouders aan de schoolpoort bevragen), investeer je als lokale overheid in **duurzame relaties met het verenigingsleven en met sleutelfiguren uit gemeenschappen**, dan kan het vertrouwen groeien en de betrokkenheid bij de lokale democratie toenemen. Heel wat steden en gemeenten bewijzen dit. De formele adviesraden verliezen legitimiteit als bewoners met een migratieachtergrond niet betrokken zijn. Je kan als lokale overheid deze legitimiteit in vraag stellen en deze **adviesraden** ondersteunen om werk te maken van een diversiteitsbeleid. Dit kan door meer **variatie in de werkvormen en door te investeren in netwerkvorming met het diverse verenigingsleven** in de stad of gemeente, zo tonen de succesverhalen aan. Voor asielzoekers, vluchtelingen en andere nieuwkomers is participeren via de reguliere inspraakkanalen in een eerste fase dikwijls moeilijk. Lokale overheden kunnen vrijwilligers en hun verenigingen, die deze nieuwkomers in de gemeente mee opvangen, inschakelen, en via hen in dialoog gaan met deze groepen, om hun noodzakelijke inspraak alsnog te realiseren. ■

2.1.2. Inwoners met een migratieachtergrond hebben evenveel toegang tot een kwaliteitsvolle dienstverlening op maat

Het lokaal bestuur levert een divers aanbod van diensten aan zijn inwoners. Die dienstverlening afstemmen op de noden en behoeften van zijn bevolking is een zorg van alle lokale overheden. Toch is niet alle dienstverlening van lokale besturen afgestemd op de noden van een diverser wordende bevolking. Nu kan het nog gebeuren dat een cultuur-, sport of senioren aanbod van een lokaal bestuur ondanks inspanningen de etnisch-culturele minderheden onvoldoende bereikt of aanspreekt.

Een superdiverse samenleving wordt daartoe weerspiegeld in het aanbod van de gemeente- of stadsdiensten, in de communicatie en natuurlijk ook in de (politieke) besluitvorming (zie hoger).

HOE AAN DE SLAG?

Waak in je **communicatieproducten** over een toegankelijk taalgebruik, zodat ook de inwoners wiens moedertaal niet het Nederlands is, de communicatie begrijpen. Zorg ook dat de diversiteit van de bevolking terug te vinden is in het beeldmateriaal (foto's, filmpjes) dat deel uitmaakt van je communicatie.

Ga effectief na of het huidige aanbod ook de inwoners met een migratieachtergrond bereikt, en of dit aanbod is afgestemd op hun noden. Is dit niet zo, ga dan over deze dienstverlening in **dialog** met deze doelgroepen en pas het aanbod aan.

Voer in al je diensten (loketdiensten, gemeentelijk onderwijs, gemeentelijke kinderopvang,...) een **taalbeleid** uit dat de kennis van het Nederlands stimuleert. Dit hoeft niet te beletten dat je hoffelijk omgaat met **anderstaligheid en/of meertaligheid**. Onder meer door pictogrammen en een eenvoudige taal te gebruiken aan de loketten en in je formele briefwisseling zorg je ervoor dat je begrepen wordt.

Het agentschap Integratie en Inburgering kan hierbij ondersteuning bieden. Je kan ook beroep doen op de sociale tolkdiensten.

Ook lokale besturen kiezen steeds meer voor een digitale dienstverlening. Velen zijn zich echter ook bewust van de **digitale kloof**: niet iedereen vindt de weg naar deze digitale dienstverlening. Daarom zetten lokale besturen met succes in op een dubbel beleid: ze bieden een alternatieve dienstverlening aan, aanvullend op de digitale dienstverlening én ze ondersteunen of zetten zelf initiatieven op om mensen wegwijs te maken in de digitale wereld. Dit kan door laagdrempelige vormen aan te bieden en door vindplaatsgericht computers ter beschikking te stellen (bv. in buurthuizen, jeugd ontmoetingsplaatsen, verenigingen, religieuze gebedshuizen, bij noodhulporganisaties,...).

De wetgeving vereist dat nieuwkomers veel frequenter naar het gemeentehuis moeten om hun verblijfsdocumenten te laten vernieuwen. Vaak zitten ze echter in een financieel precaire situatie. Daarom is het belangrijk dat **geen bijkomende kosten** worden aangerekend voor het afleveren van deze verblijfsdocumenten. ■

2.1.3. Het lokaal bestuur erkent het diverse verenigingsleven als partner.

In steeds meer gemeenten of steden is het socio-culturele verenigingsleven van inwoners met een migratieachtergrond actief. Deze verenigingen verdienen een plek in de gemeente of stad want ze ondersteunen burgers om mee een actieve rol op te nemen in de samenleving. Ze zijn ook de geknipte partners in een beleid om het samenleven, de sociale cohesie te versterken in de gemeente of stad. Het socio-culturele verenigingsleven van inwoners met een migratieachtergrond is ook actief in heel wat beleidsdomeinen. Sleutelfiguren en verenigingen bieden niet enkel goede inzichten in de noden en behoeften van doelgroepen, maar ze kunnen ook partner zijn in heel wat beleidsdomeinen.

HOE AAN DE SLAG?

Ondersteun het **verenigingsleven** omdat het mensen samen brengt, of omdat het participeert aan initiatieven die de sociale samenhang in de stad of gemeente vergroten.

Verenigingen hebben ook nood aan **ruimte**, een plek voor hun activiteiten. Dat wordt nog belangrijker als de ruimte steeds schaarser wordt. Ook op dit terrein spelen heel wat lokale overheden een sterke rol: ze stellen eigen infrastructuur open of bemiddelen bij het open stellen van private infrastructuur voor het verenigingsleven. Dat daarmee in één gebouw zeer diverse verenigingen over de vloer komen, en er ook nieuwe vormen van samenwerking groeien, kan de sociale samenhang alleen versterken. Een lokale overheid kan ook secretariaatsruimtes ter beschikking stellen van het verenigingsleven, zoals sommige lokale besturen nu al met succes doen!

Het diverse **verenigingsleven is je partner** – door hen te betrekken kan je je beleid nog meer afstemmen op de noden van de inwoners met een migratieachtergrond. Je kan bv. de verenigingen betrekken bij het welzijnsbeleid omdat ze heel wat welzijnsvragen detecteren en mensen wegwijs maken in het complexe welzijnslandschap. Je kan in je beleid omtrent ontwikkelingssamenwerking de initiatieven van het diverse verenigingsleven ondersteunen en verbinden met NGO's en andere initiatieven in je stad of gemeente. Waar men dit doet zorgt dit voor een boost in de samenwerking tussen lokale overheid en verenigingsleven.

Het lokaal bestuur kan lokale **Roma** gemeenschappen en **woonwagenbewoners** betrekken via brugfiguren of via sleutelfiguren vanuit de gemeenschappen. Gezien de precaire situaties van de Roma en vele woonwagenbewoners is het aangewezen om hier specifieke aandacht voor te hebben en de problematiek met een integrale benadering aan te pakken.

2.1.4. Het lokaal bestuur pakt racisme en discriminatie aan

Als lokale overheid beschik je over de beste kaarten om in te zetten op een beter samenleven. Daarbij is het aanpakken van racisme en discriminatie noodzakelijk. Als lokale overheid voer je een **antidiscriminatiebeleid in het eigen personeelsbeleid, op de huurmarkt, in de horeca, naar de private arbeidsmarkt en lokale economie en in het politiekorps dat verder gaat dan enkel sensibilisering**. Laat discriminatie en racisme niet onbestraft in je gemeente of stad maar maak werk van een actief handhavingsbeleid.

Al deze maatregelen kan je bundelen in een **actieplan omtrent racisme en discriminatie**, dat in vele gemeenten onderdeel is van een breed diversiteitsbeleid. Betrek bij de opmaak van zo een plan zeker ook de doelgroep. Je kan je ook laten inspireren en bijstaan door de Europese coalitie van steden tegen racisme (www.eccar.info) of door VVSG (www.diverscity.be). Samen met alle andere beleidsplannen wordt dit opgenomen in het lokale strategische meerjarenplan.

HOE AAN DE SLAG?

Voer een anti-discriminatieclausule in voor je eigen personeel, voor aanbestedingen, gesubsidieerde organisaties en vergunningen en koppel daar een actief handhavingsbeleid aan met controles door middel van praktijktesten en effectieve sancties.

Intern Personeelsbeleid

Maak in je arbeidsreglement en in de deontologie van toepassing op de personeelsleden duidelijke uitspraken omtrent de aanpak van racisme en discriminatie en neem een duidelijk positie in omtrent diversiteit. Een non-discriminatie clausule in het arbeidsreglement is nodig en dat vergt een concreet vormingsbeleid voor de medewerkers (vb: interculturele competenties, diversiteitsmanagement, etc.) maar ook duidelijke en consequent toegepaste tuchtsancties. De clausule kan worden gecontroleerd via mystery shopping.

Arbeidsmarkt

Doe als lokale overheid niet langer een beroep op leveranciers die in hun aanwervings- en personeelsbeleid discrimineren. Dat vergt een non-discriminatieclausule zowel voor de selectie- als voor de uitvoeringsfase. Met praktijktesten kan je de naleving controleren om contracten met discriminerende leveranciers stop te kunnen zetten.

Subsidiebeleid

Dezelfde werkwijze trek je door naar subsidiereglementen voor bijvoorbeeld culturele en sportverenigingen om te vermijden dat je organisaties subsidieert die discrimineren bij aanwerving of in hun dienstverlening.

Woonmarkt

Verhuurders van huurwoningen of vastgoedmakelaars moeten conform de huurwetgeving gesanctioneerd worden bij niet-affichering van de huurprijs. Via praktijktesten kan het lokale bestuur discriminerende eigenaars of immokantoren opsporen en doorseinen aan officiële meldingsinstanties zodat er gerechtelijk gevolg aan kan worden gegeven. Als stad of gemeente kan je in dat geval gemeentelijke premies of kortingen terugvorderen.

Politie

Laat **politiediensten** actief optreden alsook inbreuken op de discriminatie- en racismewetgeving effectief sanctioneren. Garandeer een degelijke verbalisering van discriminatieklachten door het politiekorps. Waak op voldoende referentieambtenaren bij de politie en investeer in vormingen over de discriminatie-wetgeving. De lokale politie hanteert een nultolerantie voor racisme en discriminatie binnen en door haar korps. Voer de verplichte registratie van de reden voor aanhouding of identiteitscontrole in om ethnic profiling tegen te gaan.

Vergunningsbeleid

Via non-discriminatieclausules in het vestigings- en vergunningsbeleid zorg je als stad/gemeente ervoor dat portiers, horeca-uitbaters, taxibedrijven of andere handelszaken hun vergunning verliezen wanneer ze inbreuken plegen op de discriminatie- en racismewetgeving. Zo voorkom je dat een deel van je plaatselijke bevolking wordt uitgesloten of ongelijk behandeld door deze lokale private dienstverleners.

2.1.5. Communicatie en beeldvorming op maat van een superdiverse samenleving

Sluitstuk van een lokaal beleid dat rekening houdt met de noden en behoeften van alle inwoners is een correcte beeldvorming en een communicatiebeleid dat verbindt.

HOE AAN DE SLAG?

Vermijdt **stigmatisering en polarisatie** in de eigen communicatieproducten en de boodschappen via andere media.

Zorg voor een communicatie die de diversiteit van de bevolking toont. Dat vergroot de herkenbaarheid en betrokkenheid van de ganse bevolking bij de lokale overheid.

Concreet worden termen als 'zigeuner', 'allochtoon', ... als kwetsend en stigmatiserend ervaren en dus beter niet gebruikt.

Werk aan **heldere informatiedoorstroming** in klare taal. Informeer burgers via verschillende kanalen, zeker als het gaat om belangrijke meldingen.

2.2. Concrete voorstellen per beleidsdomein

2.2.1. Tewerkstelling:

Een divers personeelsbeleid

Hoewel de arbeidsmarktpositie van personen uit niet-EU landen verschilt van gemeente tot gemeente, is een lage werkzaamheidsgraad en een hoge werkloosheidsgraad een grote algemene deler. Van alle lidstaten in Europa scoort België het slechtste wat betreft het aantal niet EU-burgers dat aan de slag is. Zowel op Vlaams niveau als op lokaal niveau is er nood aan een inhaaloperatie- om de etnische kloof op de arbeidsmarkt te dichten. Door zelf een toonaangevende voorbeeldfunctie op te nemen, stimuleren lokale besturen diversiteit ook bij andere werkgevers. Het aandeel werknemers van vreemde herkomst in de lokale besturen bedroeg in 2012 10,2%. Daarmee scoorden zij sterk onder het gemiddelde van 14,0% over alle sectoren heen². En onder het potentieel van personen met migratieachtergrond in de potentiële beroepsbevolking. Dat bedroeg in Vlaanderen 18% in 2015³. Meer recente cijfers zijn enkel beschikbaar voor de centrumsteden. Deze cijfers tonen een ondervertegenwoordiging van deze groep in het stadspersoneel aan.

De ervaring leert dat een **lokaal bestuur met meer diversiteit** in eigen rangen het gemakkelijker zal hebben om het eigen beleid af te stemmen op de noden en behoeften van de ganse bevolking. Het is op die manier een wezenlijk onderdeel van **een succesvol diversiteitsbeleid**.

HOE AAN DE SLAG?

Maak als lokaal bestuur werk van een **geïntegreerd personeelsbeleid**, met de nodige focus voor een evenredige arbeidsdeelname van mensen met een migratieachtergrond **bij alle diensten en functietypes** van je organisatie. Door zo'n doorgedreven aanpak voorkom je dat diversiteit enkel een realiteit wordt bij enkele diensten of functietypes (afvalophaling, artikel 60-tewerkstelling), maar niet bij andere (bv. leidinggevende, stedelijk onderwijs...)

Maak hiervoor gebruik van meetbare, ambitieuze doelstellingen – enkel met **streefcijfers per functieniveau en per dienst** is het mogelijk om van de lokale administratie een afspiegeling te maken van de lokale bevolking. Het is cruciaal dat al deze inspanningen ook op hun resultaten beoordeeld, en waar nodig bijgesteld, worden. Jaarlijkse **monitoring en evaluatie** zijn daartoe belangrijke instrumenten.

Een sterkere **instroom** van werknemers met een migratieachtergrond realiseer je niet alleen met goede intenties. Het is ook het resultaat van volgehouden inspanningen in alle onderdelen van het personeelsbeleid. Vermijd bij het uitschrijven van vacatures **onnodige eisen** omtrent diploma, taal of nationaliteit. Bij sommige selecties kan je je dan weer afvragen of een praktische proef niet meer inzichten oplevert dan een schriftelijke proef. Hou je rekening met zowel **eerder als elders verworven competenties**, dan kunnen kandidaten met een migratieachtergrond die als volwassene in ons land toekwamen, toch kandideren. Het testen van taalkennis hoeft niet langer via Selor te gebeuren waardoor je zelf functiespecifieke testen kan opzetten.

Daarnaast maakt het lokale bestuur werk van **resultaatgerichte positieve acties**. Deze richten zich op structureel gediscrimineerde groepen zoals personen met een migratieachtergrond en zetten in op secundaire instroomkanalen zoals vakantiejobs, specifieke opleidingen, vervangingscontracten of de wervingsfase zelf.

Is een kandidaat niet weerhouden, dan doe je er goed aan om **feedback** te bieden. Een **divers samengestelde selectiejury** zorgt ook gemakkelijker voor meer diversiteit bij aanwerving.

Het belang van **wervingskanalen** mag niet onderschat worden om personen met een migratieachtergrond aan te trekken. Daarom is het belangrijk om alle vacatures breed bekend te maken en gericht te verspreiden naar een uitgebreid netwerk van o.a. verenigingen van etnisch-culturele minderheden en andere lokale middenveldorganisaties en intermediairs, die etnisch-culturele minderheden bereiken.

Tenslotte dient je personeelsbeleid ook kansen te bieden aan medewerkers, door aandacht te hebben voor de **groei** van medewerkers. Zo kunnen ook medewerkers met een migratieachtergrond doorgroeien in de organisatie.

Een **kwaliteitsvolle neutrale dienstverlening** maakt deel uit van de diversiteit binnen je organisatiestructuur. Duidelijk wordt aangegeven dat neutraliteit zich richt op het neutraal handelen van personeelsleden en niet op levensbeschouwelijke tekenen. Het dragen van een hoofddoek, tulband of andere **religieuze tekenen** worden toegelaten. Opleidingen voor het personeel worden voorzien i.h.k.v. gelijke kansen, gelijkwaardige behandeling en neutraliteit in de dienstverlening

Om diversiteit in de privé-sector te stimuleren, neem je als lokaal bestuur ook diversiteitscriteria op in de uitvoerings- en in de gunningsfase van overheidsopdrachten. Zo kan je actief bijdragen aan een arbeidsmarkt die een weerspiegeling is van de bevolking. ■

2.2.2. Onderwijs

Onderwijs dat alle leerlingen voorbereidt op de samenleving van morgen.

Het onderwijsbeleid is een bevoegdheid van de Vlaamse Regering maar wordt voor een groot deel ingevuld en uitgevoerd door de onderwijsnetten. Toch kunnen lokale besturen, als bestuur dicht bij het werkveld, heel wat initiatief nemen. Een lokaal bestuur kan werk maken van **gelijke onderwijskansen** en de **toegankelijkheid van de kinderopvang** ook voor kwetsbare gezinnen garanderen. Kinderen met een migratieachtergrond hebben evenveel talent als andere kinderen, toch blijkt uit alle cijfers dat dat talent niet tot ontwikkeling komt. Voor een kansarme leerling is het 4,4 keer waarschijnlijker om schoolse vertraging op te lopen in het lager onderwijs (schooljaar 2013-2014).⁴

HOE AAN DE SLAG?

Zorg voor voldoende aanbod; hiermee begint een succesvolle schoolcarrière. Lokale overheden pakken nu al met succes het capaciteitstekort in hun stad of gemeente aan door als regisseur op te treden.

Zorg voor goede en **toegankelijke informatie**. Maak als lokaal bestuur nieuwkomers in je gemeente of stad wegwijs in het onderwijsaanbod, als onderdeel van een breder onthaalbeleid voor nieuwe inwoners.

Als lokaal bestuur met een eigen onderwijsaanbod kan je nog verder gaan. Bereid kinderen goed voor op een **schoolkeuze**, bv. bij de overgang van lager naar secundair onderwijs, door hen in contact te brengen met beroepen (en dus studierichtingen) waarmee ze in hun eigen context niet in contact komen. Investeer ook in een **naschoolse begeleiding** die de schoolkansen van jongeren versterkt.

Werk aan een **taalbeleid** in het gemeentelijk onderwijs. Onderzoek toont aan dat anderstaligen het best gebaat zijn bij een integrale aandacht voor het Nederlands, gecombineerd met het erkennen van **meertaligheid als een troef**. Een goede beheersing van de thuistaal of -talen, is voor kinderen en volwassenen belangrijk voor de vorming van hun persoonlijkheid en identiteit, maar ook om relaties met familie en gemeenschap te kunnen aangaan en onderhouden. Eén manier om hierin initiatief te nemen is door beroep te doen op de sociale tolkendiensten.

Hoge schoolfacturen brengen gezinnen in armoede in de problemen, en staan een vlotte schoolloopbaan van de kinderen uit deze gezinnen in de weg. Ga als lokaal bestuur dat onderwijs inricht, hiermee aan de slag, o.m. via **www.aanpakschoolfacturen.be**.

Vele scholen zijn goed ingebed in de lokale gemeenschap, en gaan relaties aan met verenigingen van etnisch-culturele minderheden, jeugdwerk, cultuur- en sportverenigingen. Al deze partners komen het lokale gelijke onderwijskansenbeleid ten goede. Als lokale overheid kan je daarom het netwerk tussen de school en buurtbewoners, verenigingen, jeugdwerk, cultuur- en sportverenigingen (bv. de bibliotheek) versterken. Gedeeld gebruik van schoolinfrastructuur is zeker bij nieuwbouw een belangrijk aandachtspunt om van de school een **brede school** te maken. Houd hiermee rekening bij uw bouwvergunningen en informeer scholen hierover proactief. Als gemeente of stad kan je dit steeds bewaken, ook als je niet zelf onderwijs organiseert.

Gelijke onderwijskansen bevorder je ook door een **toegankelijke, betaalbare naschoolse opvang** te realiseren, ook in de schoolvakanties.

2.2.3. Sociaal beleid

Een sterk lokaal sociaal beleid pakt armoede aan

12 % van de kinderen in Vlaanderen groeit op in armoede⁵. Een sociaal beleid gericht op de sociale grondrechten van al je inwoners realiseer je het best lokaal, omdat je daar het best zicht hebt op de noden en behoeften van deze inwoners. Dat belet niet dat hogere overheden, door het beleid omtrent leefloon, kindergeld en de aansturing van de OCMW's en vele welzijnssectoren, talrijke sleutels in handen houden.

Lokale besturen beschikken over de meest betrouwbare gegevens als het op armoede bij haar inwoners aankomt. Het komt erop neer om deze gegevens zo goed mogelijk te analyseren en er concrete maatregelen tegenover te stellen. Toch blijft het een uitdaging om het lokaal beleid aansluiting te doen vinden bij de leefwereld van mensen in armoede. Dit is nog meer het geval bij armoede bij personen met migratieachtergrond.

HOE AAN DE SLAG?

Werk nauw samen met de diverse gemeenschappen, sleutelfiguren en verenigingen. Zij hebben zicht op de sociale noden van inwoners met een migratieachtergrond en heel wat sleutelfiguren gaan zelf aan de slag met deze sociale noden en/of verwijzen door naar het regulier aanbod. Deze sleutelfiguren verdienen ondersteuning.

Betrek het verenigingsleven als partner bij het **uitwerken van outreachende werkvormen**. Dit kan bijvoorbeeld door als OCMW zitdagen te organiseren bij een vereniging van inwoners met een migratieachtergrond. Je kan ook je sociaal aanbod bekend maken op plaatsen waar mensen samenkomen, zoals verenigingen, religieuze voorzieningen, ... Heel wat lokale besturen realiseren op deze manier een **toegankelijke en laagdrempelige dienst- en hulpverlening**. Je kan over de toegankelijkheid van de hulpverlening ook in dialoog gaan met de hulpverleningsdiensten op je grondgebied.

OCMW

Als lokale overheid heb je veel instrumenten in handen om een sterke aanpak van armoede te realiseren. Het **OCMW** heeft de verplichting om alle mensen toe te laten een menswaardig leven te leiden. Hiertoe kan je het leefloon aanvullen met bijkomende financiële steun.

Organiseer je OCMW-dienstverlening zodat activering **emancipeert** en de engagementen in het diverse verenigingsleven erkent. Naar aanleiding van de zesde staatshervorming werd de maatregel 'artikel 60' opgenomen in het stelsel van het traject tijdelijke werkervaring. Dit zorgt voor een nieuw kader binnen de samenwerking tussen VDAB en OCMW. Deze samenwerking biedt kansen in de uitwisseling van informatie ten voordele van de ondersteuning van werkzoekenden. De doelstelling hiervan is competentieversterking, inzet op werkplekleervormen, werken aan een realistisch jobdoelwit en uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt. Een garantie op uitstroom hoeft niet te beletten dat werkzoekenden **op hun niveau opstarten en uitstromen**, zoals bv. de hooggeschoolde nieuwkomers. Specifieke en algemene trajecten kunnen uitgewerkt worden, op basis van competenties, werkervaring en realistische groei mogelijkheden.

Streef naar een **duurzame uitstroom van leefloners**. Het OCMW maakt werk van een divers aanbod aan 'artikel 60/61'-jobs, intern in de organisatie maar ook bij private werkgevers om het superdiverse palet aan personen met een leefloon job- en groeikansen op maat te bieden. Streef als OCMW's ook naar een passende dienstbetrekking die een perspectief biedt naar het jobdoelwit van de inwoners. De betrokkene moet regisseur kunnen blijven van het eigen traject. Dat

vergt een intensieve samenwerking met de VDAB, onderwijspartners en de aanbieders van NT2 en inburgering.

Houdt toezicht op het recht van uw inwoners om te kunnen **studeren met behoud van een leefloon**. Maak deze mogelijkheid ook bekend bij jongeren die ongekwalificeerd uitstroomden uit het onderwijs, bij nieuwkomers zonder (erkende) kwalificaties, bij laaggeschoolden of vrouwen die op latere leeftijd de stap zetten naar de arbeidsmarkt. Vertrouw voor de job oriëntatie, studiekeuze en het bewaken van de studievoortgang de hierin gespecialiseerde instanties.

Geen rijbewijs hebben, leidt vaak tot isolement. Op onze arbeidsmarkt blijft het een handicap, zeker voor ver afgelegen bedrijven en onregelmatige uurregelingen. Vrouwen met migratieachtergrond hebben vaker geen rijbewijs of dat van nieuwkomers wordt niet erkend. De theoretische proeven zijn zwaar en de praktijklessen voor hen vaak onbetaalbaar. OCMW's komen standaard tussen in de kosten om een **rijbewijs** te halen wanneer het nuttig is voor de participatie van haar inwoners.

Gebrek aan **kinderopvang** is vaak een obstakel om met een cursus Nederlands of een andere opleiding te starten of om te gaan werken. Dat leerden we uit de bevraging 'Give her a break!' die het Minderhedenforum in 2015 deed bij vrouwen met een migratieachtergrond in armoede. Voorzie daarom als lokaal bestuur **voldoende, flexibele en betaalbare plaatsen in de kinderopvang**.

Ondersteun noodhulporganisaties om mensen in schrijnende armoede te versterken in andere levensdomeinen. ■

2.2.4. Wonen en ruimtelijk ordening

Iedereen heeft recht op een woning

Huisvesting is een sociaal grondrecht en is een basisvoorwaarde om een menswaardig leven te kunnen leiden. Het percentage sociale woningen is veel te laag in Vlaanderen om aan de reële noden te voldoen. Bovendien zijn de wachtlijsten erg lang. In de grote steden kan het zelfs tot 10 jaren duren vooraleer men een sociale woning toegewezen krijgt. Grote gezinnen riskeren zelfs nooit een sociale woning toegewezen te krijgen. De huurprijzen op de private huurmarkt rijzen de pan uit en discriminatie is er schering en inslag, zo bleek uit onderzoek.⁶

Lokale besturen hebben de verantwoordelijkheid om het lokaal woonoverleg te organiseren. Dit is bij uitstek de bevoegdheid van een lokaal bestuur om woonprojecten en, ruimer, de ruimtelijke ordening binnen de gemeente of stad te regelen en te plannen. Elk lokaal bestuur heeft heel wat handvaten voorhanden om de woonsituatie van haar inwoners te verbeteren.

HOE AAN DE SLAG?

Zorg dat alle inwoners hun recht op wonen realiseren door te voorzien in **voldoende sociale woningen**. Hiervoor dien je in de ruimtelijke ordening voldoende ruimte te voorzien. Hierbij is het ook belangrijk om voldoende diversiteit te voorzien in deze sociale woningen. Momenteel is er bv. een tekort aan sociale woningen voor grote gezinnen.

Als lokaal bestuur regel je ook de toegang tot sociale koop- en huurwoningen. Waak erover dat het **gemeentelijk toewijzingsreglement**, via het invoeren van allerlei extra regels, zoals kennis van het Nederlands, rechtstreeks of onrechtstreeks, mensen met een migratieachtergrond niet uitsluit. ▶

Als lokaal bestuur kan je ook initiatief nemen om bij grootschalige ingrepen in een wijk **sociale verdringing te voorkomen**, door bv. niet alleen duurdere (koop)woningen te voorzien, maar een mix met ook sociale woningen, betaalbare woningen. Je kan er ook over waken dat voldoende gemeenschapsvoorzieningen/ontmoetingsplaatsen voorzien worden op maat van de diverse samenleving. Waarom in een nieuwe wijk niet onmiddellijk ruimte voorzien voor de diverse levensbeschouwingen? Waarom de nieuwe school niet zo bouwen, dat de buurtbewoners er ook na schooltijd gebruik van kunnen maken. Gedeeld ruimtegebruik zorgt ook voor meer samenhang in de samenleving.

Neem maatregelen tegen **discriminatie op de private woningmarkt**, zowel bij particulieren als bij vastgoedmakelaars. Sommige steden en gemeenten deden het al voor, door een politiereglement uit te werken dat zorgt voor een snel en efficiënt optreden tegen particulieren die hun intentie om te discrimineren kenbaar maken in advertenties en affiches of hun huurprijs niet afficheren. Als lokale overheid zie je ook toe op de wettelijke **verplichting om de huurprijs te afficheren**. Zo vermijd je dat bepaalde huurders/kopers worden afgeschrikt met een hogere fictieve huurprijs. Een efficiënte aanpak realiseer je in dit geval door via het lokale politiereglement administratieve **boetes** te voorzien voor verhuurders of makelaars die de wet niet respecteren.. Via **praktijktesten** kan het lokale bestuur discriminerende eigenaars of immokantoren opsporen en doorseinen aan officiële meldingsinstanties zodat er gerechtelijk gevolg aan kan worden gegeven. Als stad of gemeente kan je in dat geval gemeentelijke premies of kortingen terugvorderen.

Door het tekort aan sociale woningen stijgt de druk op de onderste segmenten van de woningmarkt. Als lokaal bestuur kan je **vernieuwende**, soms experimentele **wooninitiatieven** ondersteunen. Het is ook cruciaal om **huisjesmelkerij** onder geen beding toe te laten. De focus ligt daarbij op het straffen van de daders en op zorg voor de slachtoffers. Deze laatste waren immers omwille van hun precaire socio-economische situatie bij de huisjesmelker terechtgekomen. Het lokaal bestuur kan een netwerk van crisiswoningen uitbouwen en slachtoffers begeleiden naar een nieuwe betere woonst.

Begeleid en ondersteun kwetsbare inwoners, zoals asielzoekers, in de zoektocht naar een geschikte woning in de gemeente.

Een lokaal woonoverleg dat kennis heeft van de noden van de kwetsbare huurders, kan beter deze noden aanpakken. Daarom is het belangrijk dat het lokaal bestuur **ervaringsdeskundigen armoede en bewoners laat participeren aan het lokaal woonoverleg**.

Woonwagenbewoners

Zorg ook voor **de huisvesting van woonwagenbewoners** op jullie grondgebied. Voorzie een woonwagenterrein voor de aanwezige woonwagenbewoners. Hiervoor kan het bestuur beroep doen op Vlaamse overheidssubsidies van 100% van de aankoop, inrichtings- en installatiekosten. Bij de aanmaak van dit dossier kan ze geadviseerd en ondersteund worden door het Vlaams Agentschap Wonen. Om de integratie van de woonwagenbewoners in de buurt beter te laten verlopen organiseert het bestuur een participatietraject met de bewoners en de burens.

Zoals enkele gemeenten nu al met succes bewijzen, kan je woonwagenbewoners op doortocht best op een goede manier opvangen, en zo overlast en eventuele conflicten voorkomen. Voor de opvang van grotere groepen rondtrekkenden (woonwagenbewoners op doortocht) voorzie je dan in **een pleisterplaats**. Er is toegang tot stromend water en (mobiele) sanitair. Met de verantwoordelijken van deze groepen worden concrete afspraken gemaakt om hun verblijf goed te laten verlopen (m.b.t. huisvuil, nachtlawaai e.d.).

2.2.5. Vrije tijd

Een lokaal vrije tijdsaanbod dat de diversiteit in de samenleving weerspiegelt

Vrije tijd situeert zich voornamelijk binnen de domeinen Cultuur, Jeugd en Sport. De volwaardige participatie aan vrije tijd van alle inwoners zorgt voor een duurzame sociale cohesie. Het is hierbij belangrijk dat lokale besturen initiatieven ondersteunen en ruimte geven aan mensen met een migratieachtergrond om mede het vrije tijdsaanbod te bepalen. Het lokaal beleid staat het dichtst bij de bevolking en is hierin een belangrijke facilitator.

HOE AAN DE SLAG?

Jeugdbeleid

Ondersteun **initiatieven van jongeren die zich verenigen**. Het is belangrijk dat je hierbij ook oog hebt voor nieuwe, soms experimentele vormen van jeugdwerk en dat je ook feitelijke verenigingen mee ondersteunt. Stel ook ruimtes ter beschikking voor deze vormen van jeugdwerk. Dat is ook belangrijk bij financiële ondersteuning: vaak hebben projectoproepen te hoge drempels (jargon op subsidieaanvragen, te hoge waarborg voor ruimtes, jury die niet vertrouwd is met nieuwe vormen van jeugdwerk en verenigen, spreiding via de oude netwerken). Zorg dat projectoproepen **toegankelijk** zijn **voor iedereen**.

Investeer in voldoende ruimtes waar jongeren kunnen vertoeven en elkaar kunnen ontmoeten en investeer in basiswerk voor jongeren.

Cultuur

Betrek als cultuurcentrum lokale **verenigingen van etnisch-culturele minderheden** voor de invulling van je jaarlijkse programmatie.

Ondanks vele goede praktijken kan het lokaal cultuurbeleid nog heel wat stappen zetten om een representatieve afspiegeling te zijn van de superdiverse samenleving. Lokale overheden kunnen in subsidiebeleid spelregels opnemen omtrent de aanwezigheid van etnisch-culturele diversiteit binnen de kunsten en cultuurorganisaties, zowel omtrent de samenstelling van de Raad van Bestuur, het personeel, de vrijwilligerspool, de publiekswerking als de communicatie.

Erfgoed

Actoren binnen erfgoed **consulteren én betrekken verenigingen** van etnisch-culturele minderheden voor het verzamelen en belichten van hun erfgoed, en met succes. Deze partnerships kunnen zeker uitgebreid worden. Over de gehele cultuursector wordt **aandacht** besteedt **aan communicatie en beeldvorming van etnisch-culturele minderheden**.

Vlaanderen erkende in 2017 de woonwagencultuur als Vlaams immaterieel cultureel erfgoed.

Er is een traject afgelegd met de woonwagebewoners om hun erfgoed te verzamelen en te bewaren. Het erfgoed kan ook gedeeld en bekend gemaakt worden met het ruimere publiek. Het lokaal bestuur kan samen met haar woonwagebewoners activiteiten organiseren waarbij de cultuur en leefwereld van de woonwagebewoners beter bekend geraakt bij de burgers. Dit kan helpen bij de integratie van deze specifieke bewoners bij de komst van een nieuw woonwagenterrein. ■

Sport

Als lokaal bestuur kan je de sportclubs in je gemeente of stad ook concreet ondersteunen in het voeren van een diversiteitsbeleid. Sportclubs hebben een belangrijke rol in het vesterken van de sociale cohesie. Denken we bv. aan voetbalclub City Pirates in Antwerpen of BX Brussels in de hoofdstad. ■

2.2.6. Lokaal economisch beleid

In de lokale economie zien we ook de diversiteit van de economie steeds meer gereflecteerd, en ook daar kan de lokale overheid een gericht beleid voeren. Naast een effectieve aanpak van racisme en discriminatie, gaat in zo'n beleid ook aandacht naar het positief erkennen en ondersteunen van de economische dynamieken van een diverse samenleving.

HOE AAN DE SLAG?

Ondersteun en stuur mee het ondernemerschap van je inwoners met een migratieachtergrond, b.v. door dienstverlening aan ondernemers ook meertalig te maken en door initiatieven te ondersteunen die een divers publiek tot bij de lokale ondernemingen brengt. Het is daarom zinvol om het divers bedrijfsleven **zichtbaar** te maken en te investeren in **netwerken** tussen lokaal bestuur, ondernemers en inwoners met en zonder migratieachtergrond. Bewoners en ondernemers met een migratieachtergrond beschikken dikwijls over een **breed internationaal netwerk**, en kunnen daardoor mee de internationale ontwikkelingen van het ondernemerschap in jouw stad of gemeente versterken. Bovendien kan netwerking leiden tot een beter begrip bij ondernemers van de noden en behoeften van potentiële klanten en toekomstige personeelsleden met een migratieachtergrond. Ondernemingen die weten omgaan met de superdiversiteit hebben een duurzamere toekomst.

Voer een **actief communicatiebeleid** naar ondernemers met migratieachtergrond om hen ook te laten meedingen in openbare aanbestedingsprocedures.

Zorg voor een diverse **samenstelling van lokale handelsraden** opdat die de superdiverse lokale middenstand correct weerspiegelen.

Garandeer, via een duidelijke **non-discriminatiecode** bij toekenning van handelsvergunningen, dat alle inwoners op gelijkwaardige wijze toegang krijgen tot lokale jobs maar ook tot de goederen en diensten van lokale handelaars. Opschorting of intrekking van de vergunning volgt als ongelijke behandeling via praktijktesten kan worden aangetoond.

2.2.7. Lokaal veiligheidsbeleid

Eén van de kerntaken van de overheid is waken over ieders veiligheid. De lokale overheid stuurt mee de lokale politie en brandweer aan. Daarnaast is het veiligheidsbeleid een verantwoordelijkheid van de federale overheid. Op dit moment lijkt de afstand tussen de (lokale) veiligheidsdiensten en vele vooral jonge bewoners met een migratieachtergrond groot. Als bestuursniveau dicht bij de bevolking heeft een lokaal bestuur heel wat hefboomen in handen om hiermee aan de slag te gaan, en het vertrouwen te doen groeien.

Politiekorpsen tellen bijzonder weinig agenten met een migratieachtergrond; bovendien zijn er signalen dat deze politieagenten botsen op een cultuur van wantrouwen en racisme. Ook brandweerkorpsen zijn meestal zowel etnisch als naar gender homogeen.

HOE AAN DE SLAG?

Zorg bij de veiligheidsdiensten - zowel politie als bv. brandweer – voor een personeelsbestand dat een **weerspiegeling is van de maatschappij** (zie hoger 2.1. i.v.m. divers personeelsbeleid). Nu lokale korpsen hun eigen **aanwervingsbeleid** mogen voeren, kunnen ze gebruik maken van positieve acties om de hoogstnoodzakelijke inhaaloperatie te maken in za- ke interne diversiteit. Om succesvol te kunnen rekruteren in de diverse samenleving is het noodzakelijk dat de veiligheidsdiensten een netwerk opbouwen met mensen met een migratieachtergrond. Het loont om te investeren in dialoog met o.m. het jeugd(welzijns)werk en vindplaatsgericht te netwerken (hoeveel politieagenten kwamen al over de vloer bij een lokale tempel of moskee?). De dialoog kan ook het vertrouwen doen groeien. Daardoor groeit ook het begrip voor politieacties en kunnen de politiediensten effectiever optreden.

Laat **politiediensten** actief optreden alsook inbreuken op de discriminatie- en racismewetgeving effectief sanctioneren. Garandeer een degelijke verbalisering van discriminatieklachten door het politiekorps en zet administratieve sancties in. De lokale politie hanteert een **nultolerantie voor racisme en discriminatie** binnen en door haar korps.

Voer de verplichte registratie van de reden voor aanhouding of identiteitscontrole in om **ethnic profiling** tegen te gaan. (meer info zie punt 2.1.4.)

¹ De lokale Inburgerings- en integratiemonitor, 2016:

<http://www.statistiekvlaanderen.be/monitor-lokale-inburgering-en-integratie>

² Cijfers van departement WSE op basis van de KSZ toepassing, 2012

³ Herkomstmonitor 2015: Arbeidsmarktpositie van personen met een buitenlandse herkomst op basis van administratieve gegevens.

⁴ Bron: Verslag aan het Vlaams Parlement Gelijke onderwijskansen in het gewoon basisonderwijs, 26/9/2017, <https://www.ccrek.be/NL/Publicaties/Fiche.html?id=a3841440-80c3-46b8-9d9d-a51fcc4b6b2c>

⁵ Kind en Gezin "Het kind in Vlaanderen 2016", cijfersverslag 2016

⁶ Discriminatie op de huisvestingsmarkt: onderzoek van het Minderhedenforum, 2012.

Onderzoek van UGent en VUB over discriminatie op de Brusselse huisvestingsmarkt, 2017:

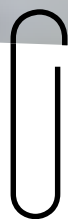
<https://www.ugent.be/nl/actueel/discriminatie-woning-brussel-naam-handicap-beperking-werkloos-pensioen.htm>

UNIA, 2015: <https://www.unia.be/nl/artikels/nieuw-onderzoek-bevestigt-discriminatie-in-huisvesting-blijft-schering-en-inslag>

MINDERHEDEN
F **RUM**

Meer info?

Wenst u meer informatie te verkrijgen over de afgeleverde
trent bovenstaande aanbevelingen en adviezen,
neem dan contact met kathleen.vandendaele@minderhedenforum.be,
tel.: 02/245 88 30

Minderhedenforum vzw
Vooruitgangstraat 323/4
1030 Brussel
info@minderhedenforum.be
tel: 02/245 88 30

Bijlage 21.

Vlario (Overlegplatform)

MEMORANDUM VERKIEZINGEN '18

© Jan Locus

86,44%

THEORETISCHE
RIOLERINGSGRAAD

83,23%

THEORETISCHE
ZUIVERINGSGRAAD

415

MILJOEN EURO

GEMEENTELIJKE
SANERINGSOPBRENGSTEN
2015

280

MILJOEN EURO

VERZEKERINGSKOSTEN
WATEROVERLAST
2016

Actieve participatie van iedere gemeente is nodig om schade door wateroverlast te beperken, een goede waterkwaliteit te garanderen en een duurzaam rioleringsbeleid te voeren!

In Vlaanderen gaan de gevolgen van de klimaatwijziging vooral over waterveiligheid en over schade aan de natuur. Hierbij denken we aan intense zomeronweders die lokale wateroverlast veroorzaken of aan de stijging van de zeespiegel die de afvoercapaciteit van beken en rivieren op de Zeeschelde doet dalen. Ook de natuur en de landbouw komen in het vizier, beiden bedreigd door de droogte en door de vervuiling van grondwater en waterlopen. Alles wijst erop dat er door de klimaatcrisis méér aandacht zal moeten gaan naar waterveiligheid en watervervuiling.

Investerings in waterzuivering verdwijnen meestal onder de grond, nochtans zijn de resultaten ervan wel dégelijk goed zichtbaar voor iedereen! Zuiver water zorgt voor aantrekkelijke beken en rivieren, die letterlijk bulken van het leven. Die blauwgroene linten betekenen daardoor een aanzienlijke meerwaarde voor je gemeente of stad: de leefomgeving wordt aantrekkelijker om in te wonen. Door de overstromings- en droogteproblematiek mee te nemen in ontwerp en beheer, wordt de omgeving ook veiliger.

De afgelopen jaren hebben veel partijen al serieuze inspanningen geleverd om de kwaliteit van onze Vlaamse waterlopen te verbeteren en zo de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water te behalen, namelijk propere waterlopen die vol leven zitten. Maar er zijn extra inspanningen nodig om het einddoel te behalen. Ons rioleringsstelsel dient nog verder te worden uitgebouwd en geoptimaliseerd met uiteraard aansluiting op een zuiveringsstation. Enkele oorzaken van de achterstand zijn de lange looptijd en de complexiteit van rioleringsprojecten. Het is daarom belangrijk om tijdig te beginnen. Gemeenten hebben hierin een grote verantwoordelijkheid voor hun burgers want ze blijven maatschappelijk en politiek verantwoordelijk om een efficiënt en duurzaam (afval)waterbeleid te organiseren, de nodige middelen te voorzien en haar burgers te motiveren/verplichten hiertoe bij te dragen. De wijze van organisatie van dit rioolbeheer staat hier los van.

Het voeren van een duurzaam (afval)waterbeleid gaat verder dan het aanleggen van rioleringen. Een correcte werking van het gemeentelijke rioleringsnet start bij de individuele burger. Die is verantwoordelijk voor een correcte aansluiting van de afvalwaterleiding op de openbare infrastructuur of IBA. Ook het hemelwater moet afzonderlijk opgevangen, hergebruikt, geïnfiltreerd en gebufferd worden alvorens het te lozen op openbaar domein. Als gemeente bent u het best geplaatst om uw burgers te informeren, te ondersteunen en toe te zien op deze verplichting.

Een goed gemeentelijk beleid plaatst volgende punten op de agenda:

- Actief hemelwaterbeleid en actieve handhaving
- Actief inzetten op investeringen en beheer van het openbaar domein en de riolering
- Opmaak van een basisinventarisatie van uw stelsel

1

ACTIEF HEMELWATERBELEID EN ACTIEVE HANDHAVING

Als ons huidige beleid niet wijzigt, zal de wateroverlast, mede door de klimaatverandering, alleen maar toenemen. Ook de ondergrond zal, bij gebrek aan regelmatige neerslag en voldoende infiltratie, verder uitdrogen. Wilt u het tij keren voor uw gemeente? Grijp de klimaatverandering dan aan om van water binnen uw publiek domein een positief en aantrekkelijk beleidselement te maken.

Een van de instrumenten die hierbij kan helpen is het ontwikkelen van een visie op hemelwaterafvoer, en die dan te vertalen in een hemelwaterplan, het blauwe RUP. Wanneer de regenbuien intenser worden, is het ophouden van het hemelwater aan de bron de eerste stap om overlast te voorkomen. Denk hierbij vooral aan de mogelijkheid om infiltratie te plaatsen. Het is ook perfect mogelijk om opvang en infiltratie van regenwater te integreren in het openbaar domein.

Een hemelwaterplan is tegelijkertijd een veiligheidsplan voor de zomeroverstromingen wanneer veel regen op te korte tijd valt. Essentieel hierbij is de vraag waar het afwaterende regenwater naartoe wordt geleid. Dit kan zowel naar een waterloop, een gemengde riolering als naar een regenwaterriool afstromen. Bij de opmaak van het hemelwaterplan moet er niet enkel aandacht worden besteed aan het openbare domein, maar ook aan toekomstige verkavelingen en andere projectontwikkelingen aangezien u als gemeente na overdracht van deze dossiers meestal beheerder wordt van deze projecten.

Sinds 2011 is het verplicht om de riolering te keuren. Uit cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij blijkt dat deze keuring nog niet in iedere gemeente is ingeburgerd. Naarmate de kans op wateroverlast bij intense onweders toeneemt, worden die keuringen belangrijker. Het lijkt contradictorisch maar het is wel realiteit, onze ondergrond droogt uit. Naarmate Vlaanderen zich meer bewust zal worden van zijn preciaire grondwatersituatie en waterbeschikbaarheid, wordt dit punt nog belangrijker.

Als gemeentebestuur hebt u alle troeven in handen om een goed regenwaterbeheer op privaat domein accuraat op te volgen. Het gaat hier om instrumenten zoals omgevings- en verkavelingsvergunningen of stedenbouwkundige verordeningen. Met deze wettelijke instrumenten kan u als gemeente met relatief weinig middelen een uitstekend resultaat bereiken.

HOE KAN VLARIO U HELPEN?

VLARIO beschikt over een onlinesysteem voor o.a. de opvolging van de vereisten die opgelegd worden in de bouwvergunning en Gewestelijke verordening Hemelwater. Dit systeem kan gelinkt worden met de software van de gemeente zodat informatie gemakkelijk kan worden uitgewisseld.

2

ACTIEF INZETTEN OP INVESTERINGEN EN BEHEER VAN HET OPENBAAR DOMEIN EN DE RIOLERING

Voor de opmaak van de meerjarenplanning voor de publieke infrastructuur is het gebiedsdekkend uitvoeringsplan (GUP) een belangrijk instrument. Dit GUP lijst de rioleringsprojecten op die in het buitengebied nog noodzakelijk zijn. Deze lijst is per gemeente beschikbaar, inclusief een indicatieve kostenraming. Een optimale spreiding van de projecten is niet enkel interessant om de hinder voor uw burgers te beperken, maar levert ook een financiële besparing op voor u als gemeente.

Een rioolbreuk leidt tot een grote maatschappelijke, economische en ecologische schade. Daarom blijft het een noodzaak om bestaande rioleringen in goede staat te houden en wanneer nodig te vernieuwen. Zelfs met een beperkt jaarlijks budget kan u een goed preventief rioolbeheer voeren om de risico's aanzienlijk te beperken. Elke openbare weg heeft een bovenbouw die 2 à 3 keer per 100 jaar vernieuwd wordt en een onderbouw die voldoende kwaliteit moet hebben om een eeuw stand te houden. Om kosten te besparen, stelt u deze vervangingsinvesteringen van de boven- en onderbouw best op mekaar af.

HOE KAN VLARIO U HELPEN?

Door het ter beschikking stellen van richtlijnen en sjablonen ondersteunt VLARIO haar leden bij de opmaak van een onderhoudsprogramma en patrimoniumbeheer publieke ruimte.

3

GEEN EFFICIËNT BEHEER ZONDER DATA – 80 GEMEENTEN BESCHIKKEN NOG NIET OVER EEN BASISINVENTARISATIE

Het verkrijgen, bewaren, analyseren en delen van gegevens is een topprioriteit. Correcte en recente informatie is immers de basis van een goed beleid. Een rioolinventaris en de kwaliteitsbeoordeling is dus onmisbaar voor een veilig en efficiënt beheer zonder verrassingen als het gaat over stabiliteit of overlast bij grote regenbuien. Een digitale rioolinventaris is trouwens de eerste stap voor de opmaak van het hemelwaterplan. Met dit plan bent u in staat gerichte investeringen in kaart te brengen, wat uw financiële planning in uw BBC ten goede komt.

Op deze manier kan u uw budget inzetten daar waar het het meest nodig is. Deze basisinventarisatie dient als de onderbouwing van dit budget. Iedereen is er zich van bewust dat efficiënt beheer enkel mogelijk is met betrouwbare data en daarom is de opmaak van een basisinventaris een belangrijk actiepoint voor uw gemeente.

HOE KAN VLARIO U HELPEN?

VLARIO beschikt over modelbestekken om deze inventarisatie te laten uitvoeren.

VLARIO is het overlegplatform, kenniscentrum en aanspreekpunt van en voor de rioleringssector. VLARIO biedt ondersteuning bij de verdere uitbouw en het onderhoud van de openbare en private afvoersystemen (afval- en hemelwater) om een substantiële bijdrage tot de goede toestand van de waterlichamen te leveren.

Bijlage 22.
VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten)

Van Noord-Zuid naar Mondiaal

Naar een lokaal mondiaal beleid

DANKWOORD

Deze publicatie is het werk van veel mensen. De denktank, die ontstond in 2013 om te reflecteren over de toekomst van de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, ligt aan de oorsprong van deze publicatie. Zo analyseerde de denktank actuele tendensen in de sector van de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, van waaruit een duidelijke visie werd ontwikkeld over het gemeentelijk beleid rond internationale solidariteit en samenwerking. VVSG Internationaal nam het initiatief om die visie om te zetten in deze publicatie. Het werd een visie op het lokale mondiaal beleid.

Onze ex-collega Jan Verschueren zorgde nog voor de basislijnen – waarvoor dank, Jan! We danken ook hartelijk alle leden van de denktank voor hun denkwerk, hun feedback op deze tekst, die we meermaals nodig hadden, en hun omzetting van deze visie in de praktijk. Speciale dank gaat zeker uit naar het team lokaal mondiaal beleid van 11.11.11 dat betrokken was bij het hele denkproces. Zij zetten het belang van participatie en de rol van het middenveld extra in de verf. Ook de auteurs van de vorige VVSG-publicaties over het gemeenlijk Noord-Zuidbeleid golden als inspiratiebron. Voorts danken we ook nog hartelijk de lezers van de laatste werkversie voor hun nazicht en suggesties. Ten slotte zijn we onze eigen collega's in het team VVSG Internationaal uiterst dankbaar, zij hielden steeds een oogje in het zeil en zorgden regelmatig voor reflectie en focus, zodat we op het juiste spoor bleven!

Hartelijk dank aan iedereen!

Karliën & Ashley, VVSG Internationaal

Van Noord-Zuid naar Mondiaal

Naar een lokaal mondiaal beleid

GLOBAL GOALS
LOCAL FOCUS

Inleiding	7
------------------	----------

Leeswijzer	9
-------------------	----------

DEEL 1: HET LOKAAL MONDIAAL BELEID

1. Waarom een lokaal mondiaal beleid?	11
1.1 Waarom een mondiaal beleid binnen de gemeente?	11
1.2 Van Noord-Zuid naar mondiaal	13
1.2.1 Het 'rijke Noorden' en het 'arme Zuiden'	13
1.2.2 Klassieke ontwikkelingshulp onder vuur	14
1.2.3 Mondiale tendensen	15
1.2.4 Een nieuw globaal kader: de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen	16
1.2.5 Gevolgen voor het gemeentelijk Noord-Zuidbeleid	18
2. Wat is lokaal mondiaal beleid?	19
2.1 Lokaal mondiaal beleid en internationale kaders	19
2.2 Internationale rechtvaardigheid	20
2.3 Actieterreinen van het lokaal mondiaal beleid	21
2.3.1 Mondiale beleidskeuzes	22
2.3.2 Mondiaal burgerschap	23
2.3.3 Mondiale samenwerking	24
2.3.4 Overlappenden	25
2.4 Principes van lokaal mondiaal beleid	26
2.4.1 Link met duurzaamheid	26
2.4.2 Transversaal thema	27
2.4.3 Interdisciplinair samenwerken	28
2.4.4 De rol van de mondiale schepen, ambtenaar en adviesraad	29

DEEL 2: IN DE PRAKTIJK

1 Mondiale beleidskeuzes	31
1.1 Intern draagvlak	31
1.2 Beleids- en organisatieniveau	32
2 Mondiaal burgerschap	36
2.1 Informeren	37
2.2 Actie	38
2.3 Multiplicatoren	40
2.4 Financiële stimulansen	41
2.5 Platform	41
3 Mondiale samenwerking	43
3.1 Als actor	43
3.2 Als facilitator	43
3.3 Als sturende	44
4 Transversaal werken	45
4.1 Top-down	45

4.1.1	Inhoudelijk	45
4.1.2	Organisatiestructuur en -processen	45
4.2	Bottom-up	46
4.2.1	Informereren	46
4.2.2	Sensibiliseren	47
4.2.3	Activeren	47

DEEL 3: LOKAAL MONDIAAL BELEID: HOE PAK IK HET AAN?

Stap 1	Visie en missie vormen	52
	Wat houdt een goede visie in?	52
	Wat houdt een goede missie in?	53
	Wie ontwerpt de visie en missie?	54
Stap 2	De initiatieven (en betrokkenen) in kaart brengen	55
	Maak een lijst van de initiatieven (en betrokkenen)	55
	Hoe komt u tot de lijst?	57
Stap 3	De actieterreinen in beeld brengen	58
	Verbind de initiatieven (en betrokkenen) met de actieterreinen	58
	Bepaal de actieterreinen waarop de gemeente zich zal concentreren	59
	Bepaal de initiatieven (en relevante actoren) die belangrijk zijn, en de acties om ze te versterken	60
Stap 4	Verankeren in het meerjarenplan van de BBC	63
	De doelstellingen	66
	De subdoelstellingen of 'verwachte resultaten'	66
	De activiteiten/acties/ondersteunende maatregelen	66
	De indicatoren en verificatiebronnen	66
	Tijd plannen voor reflectie, leren, verbeteren	67

DEEL 4: ONDERSTEUNING 71

1	Inhoudelijk	71
1.1	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)	71
1.2	11.11.11	72
1.3	Vierdepijlersteunpunt	72
1.4	Provinciale diensten	72
1.5	Europese overheden en netwerken	73
1.6	Andere mogelijke specifieke partners	73
2	Financieel	74
2.1	Provinciale overheid	74
2.2	Vlaamse overheid	74
2.3	Federale overheid	75
2.4	Europese overheid	75
3	Interessante boeken en websites	76

Bijlagen: Inspirerende praktijken	81
--	-----------

Evergem

Inleiding

Lokaal mondiaal beleid, zegt u? Wel, voor u ligt een publicatie die u kennis laat maken met het concept. Helemaal nieuw is dit concept niet, als schepen of ambtenaar hebt u er ongetwijfeld al aspecten van in de praktijk gebracht. Het presenteert wel een visie op het gemeentelijke beleid voor ontwikkelingssamenwerking die zich heeft aangepast aan de realiteit van vandaag. Het is een visie op hoe steden en gemeenten uiting kunnen geven aan het solidariteitsgevoel en hoe zij, samen met het middenveld en de bevolking, een inspanning kunnen leveren om de onrechtvaardigheid uit de wereld te helpen. De goedkeuring van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) door de Verenigde Naties komt bovendien op een goed moment, want deze doelstellingen zijn een perfecte kapstok om het mondiaal beleid in de gemeente aan op te hangen.

Het concept van het lokaal mondiaal beleid is ontstaan uit de denktank voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking. Dit is een groep van Noord-Zuid-ambtenaren die sinds 2013 in samenwerking met 11.11.11 en de VVSG heeft nagedacht over de toekomst van dit beleidsdomein. Zij wilden immers met hun beleid inspelen op en rekening houden met globale gebeurtenissen, waarvan ook de gemeentebesturen invloed ondervinden. Het resultaat ervan vindt u in deze publicatie.

Uiteraard is elke gemeente anders en gaat elk bestuur hier ook anders mee om. Voel u dus vrij om kritisch tegenover het lokaal mondiaal beleid te staan, zoals het hier wordt voorgesteld. Ga er zelf gerust actief mee aan de slag en pik er de punten uit die u waardevol en belangrijk vindt voor uw bestuur. Moge deze publicatie u inspireren! ●

Sref De Belder Krimms

Leeswijzer

Wat staat er in deze publicatie?

Om te beginnen laten we u kennis maken met het concept van lokaal mondiaal beleid. Wat houdt het in en op welke principes is het gebaseerd? In het tweede deel van deze publicatie leveren we concrete handvaten om hiermee aan de slag te gaan. Aan de hand van voorbeelden geven we een idee van hoe lokaal mondiaal beleid er concreet binnen een lokaal bestuur uit kan zien. Vele besturen zijn al op weg om dit beleid uit te voeren. Voor zij die eerder nieuw zijn, of voor de besturen die hun beleid eens willen herzien of heroriënteren, geven we in het derde deel mee welke stappen u kan volgen. Ten slotte willen we u laten weten dat u er niet alleen voor staat. Verschillende spelers kunnen u zowel inhoudelijk als financieel ondersteunen en mee op weg helpen. U vindt een overzicht in het vierde deel.

Deze publicatie pretendeert helemaal geen blauwdruk te zijn van hoe lokaal mondiaal beleid vorm krijgt in een gemeente. Het is immers een beleidsthema dat blijft evolueren en verder vorm zal krijgen door de praktijk. Enkele voorbeelden, definities en concepten worden hier en daar herhaald in deze publicatie. Daar hebben wij bewust voor gekozen, opdat ook lezers die niet de hele publicatie hebben doorgenomen, er toch voldoende zaken uit kunnen halen.

Voor wie is deze publicatie bestemd?

Ze is in de eerste plaats gericht naar schepenen Noord-Zuid of mondiaal beleid, hun respectieve ambtenaren en adviesraden, het college van burgemeester en schepenen en de andere ambtenaren die betrokken zijn bij het gemeentelijke internationale beleid. We nodigen echter iedereen betrokken bij lokaal mondiaal beleid, uit ze te lezen.

Enkele begrippen

In deze publicatie worden de begrippen 'lokaal bestuur', 'gemeentebestuur', 'gemeente' door elkaar gebruikt. Omdat de doelgroep van deze publicatie in de eerste plaats schepenen, ambtenaren en adviesraden zijn, bedoelen we hier telkens de bestuurlijke aspecten mee. Wanneer we de gemeente als ruim begrip willen gebruiken, met bedrijven, scholen, burgers enzovoort, dan spreken we van 'het gemeentelijk grondgebied'. ●

VVSG internationaal

Het lokaal mondiaal beleid

1. Waarom een lokaal mondiaal beleid?

1.1 Waarom een mondiaal beleid binnen de gemeente?

De gemeente in een mondiale samenleving

Onze wereld is voortdurend in beweging. Meer dan ooit leven we in een geglobaliseerde wereld. Wat aan de andere kant van de wereld gebeurt, is steeds meer voelbaar bij ons en omgekeerd. Dit contact met de wereld biedt kansen, denk maar aan de sociale media, culinaire ontdekkingen, verre reizen, nieuwe afzetmarkten voor onze appels en invloeden van andere muziekgenres. Het daagt ons echter ook uit. De klimaatopwarming stopt niet bij een grens, migratie is een fenomeen in iedere samenleving, de financiële crisis houdt de hele wereld in zijn greep... Dit bewijst dat onze gemeente niet los staat van de buitenwereld en dat wij op lokaal niveau de gevolgen voelen van gebeurtenissen aan de andere kant van de wereld.

We noemen dit een '**mondiale samenleving**' die onze gemeente, ons land, ons continent, op een complexe manier verweeft met andere delen op aarde. Dit leidt ertoe dat het gedrag of beleid in andere landen invloed heeft op ons. De lage lonen in sommige landen trekken bedrijven uit onze streken aan, met herstructureringen en sluitingen in onze gemeenten tot gevolg. Omgekeerd kunnen wij met ons eigen gedrag of beleid invloed uitoefenen op andere regio's. Door bijvoorbeeld als consument te kiezen voor producten met een eerlijke prijs, stimuleren we eerlijke handelsregels. De mondiale samenleving is eigenlijk een **stelsel**, waarin een wijziging of verandering in één onderdeel onvermijdelijk ook invloed heeft op de andere onderdelen.

Deze mondiale samenleving brengt **kansen en uitdagingen** met zich mee die door verschillende mensen en groepen benut en behandeld moeten worden. Dat geldt evengoed voor het lokale bestuur. Natuurlijk kan een gemeentebestuur niet in zijn eentje de spanningen die migratie met zich meebrengt verzachten of de financiële crisis oplossen. Samen met spelers van verschillende beleidsdomeinen binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook daarbuiten – adviesraden, middenveldorganisaties, burgerinitiatieven, andere overheidsniveaus,

internationale instellingen – kan het wel zijn schouders onder de oplossingen zetten. Het lokale bestuur kan dus, rekening houdend met zijn bevoegdheden en middelen, via zijn gedrag of beleid invloed uitoefenen op die mondiale samenleving. Zo neemt het ***zijn (gedeelde) verantwoordelijkheid voor mondiale vraagstukken, die een impact hebben op ons allemaal.***

Lokaal mondiaal beleid voeren blijft een **politieke keuze** van de gemeente. De gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen kunnen dit beleid sturen. De ambtenaren, adviesraden, middenveldorganisaties en burgers zullen dit beleid (normaliter) versterken en/of uitvoeren. Al deze spelers helpen op die manier het lokaal bestuur om haar verantwoordelijkheid op te nemen voor een mondiale samenleving.

Mijn gemeente is geen eiland!

- Technologische vernieuwingen en het internet bieden veel kansen en mogelijkheden om te netwerken, toegang tot informatie te vergemakkelijken en communicatie sneller te doen verlopen. Sociale media brengen Vlamingen in contact met personen aan de andere kant van de wereld, maar helpen bijvoorbeeld terreurgroep IS ook jongeren van onze gemeenten te ronselen.
- De strategie van grote bedrijven om naar lageloonlanden te verhuizen, heeft een impact op de werkloosheid bij ons.
- Massale ontbossing van tropische wouden, verhoogde uitstoot van methaan uit de industriële veeteelt en emissie van koolstofdioxide uit de transportsector verhogen vandaag de temperatuur op aarde en leiden onder andere tot een onomkeerbare klimaatverandering, die ook in onze gemeenten te voelen zal zijn.
- Steeds meer Belgen trekken voor hun beroepsleven naar het buitenland. Ook mensen uit andere werelddelen migreren naar Europa in de hoop vrede of economische zekerheid te vinden. Nieuwkomers in onze gemeenten brengen talenten, inzichten en werkkraft mee die op termijn belangrijk zijn voor het vergrijzende Europa. Toch zijn er ook uitdagingen aan gekoppeld, denk maar aan opvang en integratie.
- Een crisis op de woningmarkt in de Verenigde Staten (2006) breidde zich snel uit tot een wereldwijde financiële crisis. Ook onze economie sputterde, wat bijvoorbeeld de belastinginkomsten van de gemeenten deed verminderen, terwijl de uitgaven van de OCMW's voor allerlei vormen van steun stegen.

De gemeente heeft een opdracht!

Elke Vlaamse gemeente heeft een opdracht die werd verwoord in het Gemeentetedeceet. Artikel 2 luidt als volgt:

De gemeenten beogen om op het lokale niveau bij te dragen tot het welzijn van de burgers en tot de duurzame ontwikkeling van het gemeentelijk gebied.

De bijdrage aan duurzame ontwikkeling heeft betrekking op het eigen grondgebied. Toch kan dit nooit los worden gezien van de mondiale samenleving waarin de gemeente zich bevindt.

Het gemeentebestuur is de overheidsinstantie die het dichtst bij de bevolking staat. Door zelf duurzame ontwikkeling uit te dragen, geeft een lokaal bestuur het goede voorbeeld aan zijn inwoners, bedrijven, scholen en verenigingen. Wanneer het gemeentebestuur een mondiaal beleid voert, geeft het een signaal aan zijn burgers om verder te kijken dan de grenzen van de gemeente. Burgers worden er bewust van gemaakt dat zij zelf een bijdrage kunnen leveren aan de globale uitdagingen. Het middenveld vormt hierbij een essentiële partner en ook bedrijven kunnen hier een belangrijke rol in opnemen. Het gemeentebestuur moet daarnaast inclusief te werk gaan. Duurzame ontwikkeling kan alleen worden bereikt indien alle inwoners, ongeacht leeftijd, sociale klasse of herkomst zich volledig kunnen ontplooiën. Door personen van diverse origine bij het lokale beleid te betrekken wordt de sociale cohesie op het gemeentelijk grondgebied bevorderd.

1.2 Van Noord-Zuid naar mondiaal

Met het lokaal mondiaal beleid willen we de omslag maken van het klassieke 'Noord-Zuid'-model naar 'mondiaal' denken. Een aantal verschuivingen hebben er immers toe geleid dat de klassieke opdeling tussen het Noorden en het Zuiden niet langer houdbaar en relevant is.

1.2.1 Het 'rijke Noorden' en het 'arme Zuiden'

Stijlvolle gebouwen, een werkende sociale zekerheid, een bloeiende economie en groeiende welvaart worden nog vaak geassocieerd met landen uit het Noorden. In schril contrast daarmee staat het arme Zuiden waar economische stagnatie heerst, de bevolking onder armoede gebukt gaat en het onderwijs ondermaats is. Toch is dit beeld en deze opdeling niet meer hedendaags.

Zo hebben verschillende landen uit het '**Zuiden**' zoals China, India, Brazilië op twintig jaar tijd een enorme **economische sprong voorwaarts** gemaakt, terwijl verschillende landen uit het '**Noorden**' aan groei hebben moeten inboeten,

denk maar aan enkele landen in Zuid-Europa. Zo vloeit ontwikkelingsgeld niet meer alleen vanuit Portugal naar zijn voormalige kolonie Brazilië, maar ontvangt het door de crisis geteisterde Zuid-Europese land nu ook Braziliaanse ontwikkelingssteun. Bovendien zetten groeielanden als China, Zuid-Afrika en Turkije in toenemende mate eigen Zuid-Zuid-samenwerking op en aanvaarden ze niet meer dat zij in het hoekje van het 'arme Zuiden' worden geduwd.

De economische kloof tussen verschillende landen is de laatste decennia dan misschien wel gedaald (hoewel er nog steeds grote verschillen bestaan tussen landen), de **binnenlandse ongelijkheid** – en niet het minst in bovenstaande groeielanden – is wereldwijd enorm toegenomen. Grootsteden zoals New York, Parijs, Sydney, maar ook Bangkok, Johannesburg en São Paulo kennen tegelijk zowel enorme rijkdom als schrijnende armoede.

1.2.2 Klassieke ontwikkelingshulp onder vuur

Over ontwikkelingshulp, maar ook ontwikkelingssamenwerking, lokaal Noord-Zuidbeleid en internationale samenwerking is al veel gedebatteerd en geschreven. Het zijn concepten die soms onder vuur liggen, evolueren en zich aanpassen aan de context en het klimaat van hun tijd.

Onderzoek* toont aan dat het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking in België onder druk staat. Een kritische houding bij de Belgische bevolking stelt vaak de relevantie en effectiviteit van de huidige ontwikkelingsprojecten en -programma's in vraag. Wat is eigenlijk de impact van meer dan vijftig jaar ontwikkelingssamenwerking? Komt het ontwikkelingsgeld niet in de verkeerde zakken terecht? Lijdt de impact van projecten niet onder de eigen bureaucratie?

Er is de laatste decennia al veel veranderd. Zo zijn vele initiatiefnemers afgestapt van het ouderwetse concept van ontwikkelingshulp en de donorrol van het Noorden, waarbij de nadruk lag op de transfer van geld, infrastructuur en materiaal in het kader van kortetermijnprojecten. Ondertussen heeft er een hele evolutie plaatsgevonden. Er wordt nu meer geijverd voor structurele verandering met het oog op duurzame ontwikkeling. In het Zuiden zelf worden langetermijnprogramma's opgezet die inwerken op capaciteitsversterking en processen, gebaseerd op de principes van Parijs, zoals eigenaarschap (ownership) en afstemming (alignment). De financiële realiteit noopt klassieke donorlanden echter tot besparen. Door deze besparingen verminderen de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking. Ook komt de focus meer te liggen op wat internationale samenwerking oplevert voor België en ons gemeentelijk grondgebied. We evolueren naar een mondiale samenwerking die voordeel moet opleveren voor alle betrokkenen.

HIVA-K.U.Leuven.
Discussienota
draagvlak voor
ontwikkelings-
samenwerking,
7 maart 2013

1.2.3 Mondiale tendensen

We gaven eerder aan dat we in toenemende mate te maken krijgen met mondiale tendensen. In de eerste plaats bieden deze ons nieuwe kansen en mogelijkheden. Door de nieuwe vormen van communicatie, zoals de sociale media, kunnen besturen rechtstreeks met hun burgers communiceren en kunnen bedrijven hun klanten onmiddellijk bereiken. En in de economische groeielanden, zoals Brazilië of India, liggen ook voor onze bedrijven economische kansen. Andere mondiale tendensen leggen ons het vuur aan de schenen. Voorbeelden zijn de klimaatverandering, de financiële crisis, de migratiestromen, het terrorisme, de grondstoffenschaarste en het beheer van publieke goederen zoals drinkbaar water.

Wat zijn kenmerken van mondiale tendensen?

- Mondiale kansen en uitdagingen laten hun impact **wereldwijd** voelen. Niet enkel in het Zuiden maar evengoed bij ons. In eigen land en op het eigen gemeentelijke grondgebied ondervinden we de invloed van de klimaatverandering, van economische armoede, van de financiële crisis, van migratie et cetera.
- Mondiale kansen en uitdagingen tonen dat **de ene kant van de wereld in verbinding staat met de andere**. Wat begon met een stagnerende huizenmarkt in de Verenigde Staten eindigde in een wereldwijde financiële crisis. De vraag naar biodiesel in West-Europa leidt ertoe dat er in Indonesië meer bos gekapt wordt voor nieuwe palmolieplantages en er meer CO₂ vrijkomt in de atmosfeer. De lage lonen voor textielarbeiders in Bangladesh zetten Europese bedrijven ertoe aan zich daar te vestigen zodat ze grotere winsten kunnen boeken. Deze 'mondiale verbindingen' tonen dat een gebeurtenis in de ene regio een gevolg heeft voor een andere regio in de wereld. Streken, landen, werelddelen zijn onderling verbonden. Dit noemen we onderlinge afhankelijkheid of **interdependentie tussen werelddelen**.
- **Diverse actoren** zijn betrokken bij mondiale kansen en uitdagingen:
 - **Verschillende types actoren**: overheden, organisaties uit de civiele samenleving (non-profit), zelfstandigen en bedrijven (profit), banken, dienstverlenende instellingen (scholen, ziekenhuizen, universiteiten...) et cetera. Denken we bijvoorbeeld aan migranten, dan zien we dat er een hele waaier van actoren bij betrokken is: de overheid in het land van herkomst, een regelgevende overheid in het land van aankomst, de Verenigde Naties, mensensmokkelaars, opvangcentra et cetera.
 - Actoren op **verschillende niveaus**: in het voorbeeld van migratie zijn op lokaal niveau de gemeentelijke overheid, de opvangcentra en scholen betrokken bij het thema, en verder ook de nationale overheden (in herkomstland, in ontvangend land), het middenveld (o.a. adviesraden), supranationale regeringen en organisaties (het Afrika-Europa-Partnerschap, de Europese Unie voor een Europees migratiebeleid, de Verenigde Naties om de bescher-

ming van mensenrechten te verzekeren, de Internationale Organisatie voor Migratie enzovoort).

- **Verschillende disciplines of beleidsdomeinen:** nog steeds in hetzelfde migratievoorbeeld spelen economische factoren een rol (bv. werkloosheid, mensensmokkelaars, Europese welvaart), maar ook ecologische factoren (bv. langdurige droogte in de landbouw, woestijnvorming, toename van orkanen en overstromingen), beleidsfactoren (regelgeving in ontvangend land, oorlog, schendingen van de mensenrechten, corruptie en onrechtvaardig gebruik van publieke middelen in herkomstland), medische en sociaal-culturele factoren (sociale zekerheid) et cetera.
- Actoren **geografisch verspreid over de hele aardbol** zijn betrokken: in het migratievoorbeeld zien we mensen, organisaties, overheden enzovoort vanuit verschillende hoeken van de wereld (bv. herkomstland, transitlanden, aankomstland, maar ook andere regio's die mee aan de basis liggen van de reden waarom er een migrantenstroom ontstaat).
- Een mondiale kans of uitdaging kan niet via één type actor opgenomen of aangepakt worden, noch op één niveau, binnen één discipline, één beleidsdomein of één locatie. Een mondiale uitdaging vergt een 'mondiale behandeling' en is daarom een **gedeelde verantwoordelijkheid**. Ze vergt een bijdrage van verschillende initiatiefnemers uit de politiek, administratie, burgers en civiele samenleving, dienstverlenende sector en profitsector, op zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal niveau, en in verschillende disciplines.

1.2.4 Een nieuw globaal kader: de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

Een terugblik – In het jaar 2000 formuleerden de Verenigde Naties acht 'millenniumdoelstellingen' (*Millennium Development Goals, MDG's*) die ze tegen 2015 wilden bereiken. Ook al is dat niet helemaal gelukt en zijn de resultaten heel erg ongelijk verdeeld over de regio's, er is wel wat vooruitgang geboekt.

De millenniumdoelstellingen reikten een werkkader aan voor iedereen die actief was in Azië, Afrika en Latijns-Amerika en hadden een sterk mobiliserend en enthousiasmerend effect op overheden, ontwikkelingsorganisaties en vele andere spelers om bij te dragen aan een rechtvaardiger wereld. Ze waren overzichtelijk – we konden ze op twee handen tellen – en begrijpelijk geformuleerd, ze betroffen essentiële menselijke behoeften en ze konden omgezet worden in meetbare indicatoren. De klemtoon van de millenniumdoelstellingen lag voornamelijk op sociale uitdagingen in de ontwikkelingslanden. Geïndustrialiseerde of ontwikkelde landen kwamen amper in het vizier. Ze waren bovendien gedefinieerd door internationale experts en consultants, zonder brede consultatie van alle betrokkenen.

Het globale kader – In september 2015 werd de opvolger voor de millenniumdoelstellingen door de Verenigde Naties goedgekeurd, de 'Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen' (*Sustainable Development Goals, SDG's*). Deze doelstellingen combineren verschillende globale agenda's, waaronder de sociale agenda voor ontwikkelingssamenwerking, de agenda Rio+20 voor duurzame ontwikkeling en de milieugenda. Enkele maanden later zette de Klimaatconferentie in Parijs deze doelstellingen kracht bij door de ondertekening van een akkoord dat de opwarming van de aarde moet beperken.

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen moeten behaald worden tegen 2030. Het zijn geen 8 maar 17 doelen, op hun beurt opgesplitst in 169 zogenaamde targets of subdoelstellingen. Anders dan de millenniumdoelstellingen werden ze ontwikkeld via een open en intergouvernementeel consultatieproces met een ruim betrokken middenveld. Ze kijken verder dan de symptomen van armoede, ze hebben ook te maken met vrede, stabiliteit, mensenrechten, klimaat, gelijkheid, migratie en goed bestuur. De nadruk ligt op mondiale uitdagingen die niet enkel Afrikaanse, Zuid-Amerikaanse en Aziatische landen treffen, maar ook voor ontwikkelde landen gelden. Waar het werkerrein van de millenniumdoelstellingen nog beperkt werd tot de 'ontwikkelingslanden', zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen universeel. Door net als 192 andere landen hun handtekening onder deze doelstellingen te zetten, verbonden de Belgische beleidsmakers zich ertoe inspanningen te leveren om deze globale agenda te behalen.

Taak voor onze gemeenten – Ook onze lokale besturen zullen moeten bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Ze hebben veel raakvlakken met verschillende doelstellingen en dragen momenteel al aan meerdere bij. Denk maar aan de OCMW's die elke dag opnieuw armoede op het gemeentelijk grondgebied bestrijden (doelstelling 1), het burgemeestersconvenant die al door meer dan 200 Vlaamse gemeentebesturen werd ondertekend (doelstelling 13),

het stijgende aantal fietspaden op onze wegen (doelstelling 9) en de groeiende transitie-initiatieven die door de lokale besturen worden ondersteund (doelstelling 12). Het komt erop aan deze initiatieven te erkennen, te versterken en uit te breiden.

De elfde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling is de lokale besturen bovendien op het lijf geschreven: '*Doelstelling 11: Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.*' De nadruk op steden is nog nooit zo belangrijk geweest. Momenteel woont de helft van de wereldbevolking in steden en tegen 2050 zal dit zelfs twee derde zijn. Of we andere doelstellingen zoals armoedevermindering, gelijkheid, klimaatoplossingen en welzijn behalen, kan dan ook niet los worden gezien van doelstelling 11. De steden zullen mee bepalen of we inclusieve, duurzame economische groei bereiken en erin slagen de ongelijkheid te verminderen. Het zal in de steden zijn dat mensen opleidingskansen en werk zullen zoeken en moeten vinden. Het succes bij doelstelling 11 is cruciaal bij de realisatie van vele andere doelstellingen.

Kortom, de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn een buitenkans voor alle gemeenten groot en klein om samen met het middenveld, de bevolking, bedrijven en verenigingen, de administratie en de politici, een duurzame wereld uit te bouwen met meer rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid.

1.2.5 Gevolgen voor het gemeentelijk Noord-Zuidbeleid

Uit het bovenstaande leiden we af dat het geen zin meer heeft de klassieke Noord-Zuid-opdeling te behouden. Ontwikkelings- en ontwikkelde landen worden met dezelfde mondiale tendensen geconfronteerd. Verschillende betrokkenen wereldwijd hebben een verantwoordelijkheid om de problemen op te lossen. Ook de gemeenten moeten binnen hun eigen middelen en bevoegdheden hun verantwoordelijkheid nemen, en ze doen dat geregeld ook al. In deze publicatie bekijken we wat zij kunnen doen met deze mondiale tendensen vanuit het solidariteitsgevoel. We noemen het *lokaal mondiaal beleid*.

Het Noord-Zuidbeleid verandert in mondiaal beleid, vandaar dat we verder in deze publicatie ook spreken van een mondiale dienst met een mondiale schepen en een mondiale ambtenaar. Dat is niet zomaar een ander woord, ook het takenpakket van een mondiale dienst zal wijzigingen ondervinden. We geven u verderop in deze publicatie mee hoe de opdracht van deze mondiale schepen en ambtenaar kan worden ingevuld. Uiteraard vraagt zo'n evolutie tijd. Staps-gewijs zal het mondiaal beleid meer vorm krijgen binnen de gemeente en zullen de mondiale schepen en ambtenaar hun rol binnen het gemeentebestuur bijsturen.

2. Wat is lokaal mondiaal beleid?

Veel Vlaamse gemeenten werken al jaar en dag aan Noord-Zuidbeleid, beleid voor ontwikkelingssamenwerking of voor internationale solidariteit. Met het lokaal mondiaal beleid willen we al die inspanningen en dat gevoerde beleid heroriënteren, rekening houdend met de tendensen die we in het vorige hoofdstuk beschreven.

Lokaal mondiaal beleid is een coherent, transversaal en gemeentebreed beleid dat bijdraagt aan meer internationale rechtvaardigheid via mondiale beleidskeuzes, mondiaal burgerschap en mondiale samenwerking.

We zeiden het al, dit is meer dan een naamsverandering. Het gaat om een visie op hoe we met ons gemeentebestuur een bijdrage kunnen leveren aan meer internationale rechtvaardigheid. Een vaststaand concept is dit niet. De sector van ontwikkelingssamenwerking is in beweging en ons gemeentelijk beleid evolueert mee. Sommigen zullen zich in dit mondiaal beleid herkennen, terwijl het voor anderen nog ver van hun bed lijkt. De lokale besturen zullen als actor in ieder geval de komende jaren zelf nog verder mee vorm geven aan de heroriëntering van ontwikkelingssamenwerking naar lokaal mondiaal beleid, net zoals adviesraden, het middenveld en andere betrokken actoren.

2.1 Lokaal mondiaal beleid en internationale kaders

Meestal worden er over ons hoofd heen nieuwe werkkaders ontwikkeld en uitgevaardigd. Zo keurden de Verenigde Naties in 1948, met de gruwelijke wereldoorlog nog in het achterhoofd, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens goed. De rechten en vrijheden die daarin werden beschreven, gelden ook voor onze gemeenten. Eind jaren tachtig verschoof de klemtoon naar duurzame ontwikkeling, o.a. met de VN-commissie-Brundlandt*. Dat is ontwikkeling die de toekomst van de volgende generaties niet in gevaar brengt en een evenwicht nastreeft tussen ecologische, economische en sociale belangen. Na verschillende andere wereldwijde initiatieven (waaronder Rio, Rio+, de Millenniumdoelstellingen) werden in 2015 de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) aangenomen, door alle leden van de VN, waaronder uiteraard ook België. Zij vormen een nieuw kader dat het beleid van de komende jaren vorm wil geven. Het zijn doelstellingen voor elke burger, vereniging, instelling, bedrijf of overheid. België heeft zich bij monde van zijn eerste minister sterk geëngageerd. Die vermeldde in zijn toespraak in New York immers dat alle institutionele onderdelen van België door dit akkoord gevat zijn. Lokale besturen dragen dus ook bij aan dit internationale kader. Via hun eigen mechanismen van participatie en co-creatie betrekken ze daar de brede bevolking en bottom-up initiatieven bij.

Het Brundtland-rapport is de naam waaronder het rapport *Our common future* uit 1987 bekend is geworden. De belangrijkste conclusie van het rapport was dat de belangrijkste mondiale milieuproblemen het gevolg waren van de armoede in het ene deel van de wereld, en de niet-duurzame consumptie en productie van het andere deel van de wereld. Het rapport riep voor het eerst op tot duurzame ontwikkeling.

Het lokaal mondiaal beleid dat wij in deze publicatie voorstellen, is een visie of ideaalbeeld van het gemeentelijke beleid dat bijdraagt aan internationale rechtvaardigheid. Internationale kaders, waarin de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen nu een vooraanstaande positie innemen, geven houvast in het streven naar dit mondiaal beleid. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn een van de wegen waarmee we een bijdrage kunnen leveren aan meer internationale rechtvaardigheid.

2.2 Internationale rechtvaardigheid

Het lokaal mondiaal beleid vertrekt van het besef dat er grote ongelijkheden bestaan zowel tussen landen onderling als binnen landen zelf en dat de wereld vandaag nog erg onrechtvaardig is. Het gemeentebestuur dient zich ervan bewust te zijn dat alles tegenwoordig wereldwijd onderling verbonden is. Omdat het lokale bestuur beseft dat zijn gedrag, beleid en acties elders in de wereld invloed kunnen hebben, kan het deze zodanig aanpassen dat ze bijdragen aan een rechtvaardiger wereld.

Het lokaal mondiaal beleid streeft naar meer internationale rechtvaardigheid vanuit een ingesteldheid van solidariteit met landen, gemeenschappen en mensen.

Deze internationale rechtvaardigheid en solidariteit kan vanuit **diverse perspectieven** worden bekeken

- **sociaaleconomische** rechtvaardigheid: bv. met een doorgedreven fairtrade-aankoopbeleid signaleert de gemeente dat ze ijvert voor eerlijke handelsregels wereldwijd.
- **(sociaal)ecologische** rechtvaardigheid: bv. door het gebruik van duurzame bouwmaterialen draagt de gemeente bij aan het behoud of herstel van ecosystemen elders in de wereld.
- **politieke** rechtvaardigheid: bv. de gemeente erkent en ondersteunt voorstellen en initiatieven van burgers en middenveld, in de eigen gemeente maar ook in de samenwerkingen met partnergemeenten.
- **culturele** rechtvaardigheid: bv. door culturele uitwisseling met een partnergemeente wordt etnisch-culturele diversiteit zowel in de eigen gemeente als in de regio van de partnergemeente meer gewaardeerd.

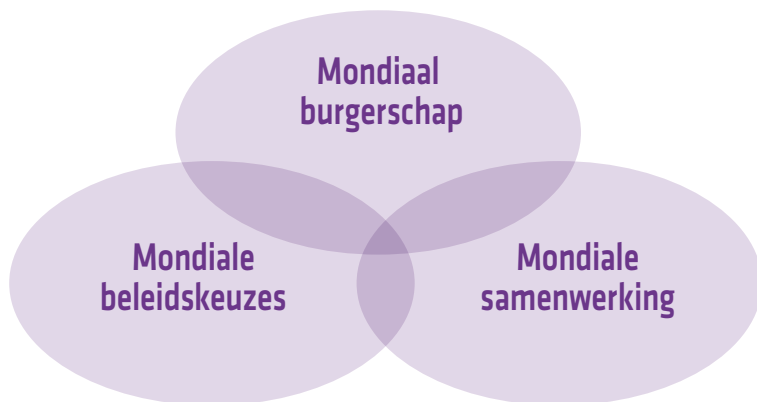
Opgepast: niet alle internationale aspecten van het gemeentelijke beleid vallen automatisch onder lokaal mondiaal beleid. Wanneer het 'eigenbelang' van de gemeente vooropstaat en er niet specifiek naar internationale rechtvaardigheid

wordt gestreefd, zien we dit niet als mondiaal beleid. Wanneer bijvoorbeeld internationale economische deals of bepaalde partnerschappen tussen havensteden enkel financiële voordelen nastreven en geen sociale, ethische en ecologische criteria in acht nemen, dan maken ze geen deel uit van het lokaal mondiaal beleid. De gemeente die een mondiaal beleid implementeert, zal ook bij commerciële of financiële samenwerkingen internationaal rechtvaardige, duurzame doelstellingen vooropstellen.

De **geografische klemtoon** van het lokaal mondiaal beleid op de traditionele 'ontwikkelingslanden' lijkt in de toekomst steeds minder relevant te worden om te bepalen of een handelwijze of actie onder mondiaal beleid valt of niet. Als we de Noord-Zuidopdeling daadwerkelijk willen loslaten en resoluut kiezen voor mondiaal beleid waarmee de gemeente haar internationale bijdrage levert aan mondiale uitdagingen, dan verliest een strikte lijst met partnerlanden zijn waarde. Dit heeft tot gevolg dat bijvoorbeeld ook intra-Europese solidariteitsacties onder lokaal mondiaal beleid kunnen vallen, op voorwaarde dat ook deze acties bijdragen aan internationale rechtvaardigheid. Een dergelijke beslissing blijft uiteraard de eigen keuze van de gemeente.

2.3 Actieterreinen van het lokaal mondiaal beleid

De drie cirkels op de onderstaande figuur stellen de drie actieterreinen voor waarop gemeentebesturen actief kunnen zijn in het kader van hun lokaal mondiaal beleid. Gemeentelijke acties ter versterking van de internationale rechtvaardigheid kunnen worden gesitueerd onder mondiale beleidskeuzes, mondiaal burgerschap en mondiale samenwerking. Sommige gemeentelijke initiatieven passen onder meer dan één actieterrein. Vandaar dat de cirkels overlappen. In onderstaande paragrafen gaan we dieper in op elk van de drie actieterreinen.

2.3.1 Mondiale beleidskeuzes

Mondiale beleidskeuzes zijn coherente beleidskeuzes van een lokaal bestuur die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

De gemeente die mondiale beleidskeuzes maakt, kijkt specifiek naar de **internationale dimensie** van haar beleidskeuzes. Ze is zich bewust van haar invloed op gebeurtenissen aan de andere kant van de wereld, benut mondiale kansen en neemt haar verantwoordelijkheid in de omgang met mondiale uitdagingen. Zo neemt ze op systematische wijze economische, milieu- en sociale overwegingen op een geïntegreerde manier in haar gehele beleid op.

Een gemeentebestuur dat bijdraagt aan internationale rechtvaardigheid, maakt specifieke beleidskeuzes die betrekking hebben op zijn **interne organisatie**. Zo kan het zijn interne procedures aanpassen (bv. door het aankoopbeleid te verduurzamen of een intern klimaatbeleid te voeren), de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen als achterliggend kader in de verschillende doelstellingen van de beheers- en beleidscyclus (BBC) integreren, internationale rechtvaardigheid mee opnemen in de gemeentelijke visie en missie enzovoort. Door zijn verantwoordelijkheid voor internationale rechtvaardigheid hoog in het vaandel te dragen, geeft het bestuur meteen het goede voorbeeld aan zijn werknemers, politici, inwoners en middenveldorganisaties. Mondiale beleidskeuzes hebben betrekking op de interne organisatiestructuur. Ze worden echter mede beïnvloed en vormgegeven door verschillende spelers op het gemeentelijk grondgebied, zoals de adviesraden.

Idealiter toetst een gemeentebestuur consequent af of zijn beleidskeuzes binnen verschillende beleidsdomeinen bijdragen aan internationale rechtvaardigheid. Het zal dan een **coherent** lokaal mondiaal beleid voeren. Doordat de verschillende beleidsdomeinen met een mondiale bril worden bekeken, kunnen beleidskeuzes beter op elkaar afgestemd worden of zullen ze elkaar niet meer tegenwerken. Denk aan een gemeente die enerzijds investeert in een partnerschap met een Afrikaanse stad in conflictgebied, maar anderzijds belegt bij een grootbank die investeert in de wapenindustrie. Een coherent lokaal mondiaal beleid betekent dat de gemeente de overstap zal maken naar ethisch bankieren en beleggen. Op die manier versterkt de gemeente indirect ook haar investering in de stedenband. Het lokaal mondiaal beleid wordt in dit geval niet enkel uitgevoerd door de mondiale ambtenaar, de financieel beheerder speelt minstens een even belangrijke rol.

2.3.2 Mondiaal burgerschap

Mondiaal burgerschap gaat over kennis, houding en gedrag dat past bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid om zowel hier als elders ter wereld veranderingen door te voeren die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

Een mondiale burger voelt zich betrokken bij de maatschappij en de wereld. Deze burger is er zich van bewust dat in de mondiale samenleving waarin hij leeft, alles sterk met elkaar verweven is. Hij beseft ook dat hij door een aanpassing van zijn eigen houding en gedrag kan bijdragen aan een internationaal rechtvaardigere wereld.

Gedrag staat centraal in mondiaal burgerschap. Gedrag dat rekening houdt met wat er aan de andere kant van de wereld gebeurt en bijdraagt aan internationale rechtvaardigheid. Gedrag dat gerelateerd is aan de economische, ecologische en sociale duurzaamheid van de samenleving.

Mondiaal burgerschap is een zaak van **iedereen**. Het gemeentebestuur stimuleert daarom gedrag dat bij mondiaal burgerschap hoort. Het verhoogt het mondiale bewustzijn bij zijn burgers, organisaties, personeelsleden, bedrijven, jeugdbewegingen, scholen, beleidsmakers, winkeliers... door hen te informeren, sensibiliseren, aan te zetten tot actie of hen te ondersteunen in hun initiatieven.

Een belangrijk aspect hiervan is het consumptiepatroon van al die groepen en individuen. Gemeentebesturen kunnen initiatieven nemen en/of ondersteunen, die actoren ertoe aanzetten zoveel mogelijk voor producten te kiezen die geproduceerd werden met respect voor een 'eerlijke' prijs, het milieu, sociale bescherming op het werk et cetera. Het gemeentebestuur dat zelf het goede voorbeeld geeft, inspireert en stimuleert burgers, bedrijven, scholen en anderen hiertoe. Dit kan met producten zoals voeding, kleding en bouwmaterialen, maar ook mobiele telefonie of duurzame geldbeleggingen verdienen aandacht. Wat bedrijven betreft komt het erop neer ze dat niet alleen 'eerlijk' consumeren, maar ook bij hun eigen productie met respect voor internationale rechtvaardigheid handelen. De principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)* kunnen hiervoor als leidraad genomen worden.

Tot slot gaat het ook over participatie en betrokkenheid bij beleid. Een mondiale burger voelt zich betrokken bij de ontwikkeling van de gemeenschap, hier en elders ter wereld. Hij is een partner van het lokaal bestuur, overal ter wereld, wiens stem en engagement mee vorm geven aan een lokale duurzame ontwikkeling.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een proces waarbij ondernemingen niet enkel economische maar ook milieu- en sociale overwegingen in hun bedrijfsvoering integreren. Maatschappelijk verantwoorde bedrijven streven naar duurzame ontwikkeling die gestoeld is op drie pijlers: economie, milieu en maatschappij. Om deze verantwoordelijkheid op te nemen is het belangrijk dat zij nauw samenwerken met hun stakeholders. Meer informatie op mvovlaanderen.be.

2.3.3 Mondiale samenwerking

Mondiale samenwerking van een lokaal bestuur is een vorm van internationale samenwerking die tot doel heeft als partners bij te dragen aan meer internationale rechtvaardigheid.

Mondiale samenwerking vertrekt niet van een hulpreflex, maar ziet de globalisering als kans voor mensen en instellingen (zoals gemeentebesturen) om wereldwijd op gelijkwaardige basis te overleggen, van elkaar te leren en samen te werken. We stappen af van een donorlogica om te evolueren naar een actorlogica, waarbij **uitwisselen en leren centraal** staat. Bij mondiale samenwerking komen partnerschappen tot stand met internationale actoren, waarbij wordt gestreefd naar internationale rechtvaardigheid.

De 'mondiale' gemeente van de toekomst zal vooral ook naar de eigen werking kijken. Daarom gaat ze samenwerkingsprojecten aan **over mondiale thema's waarmee zowel zichzelf als haar partner(s) te maken hebben** (armoede, verstedelijking, eerlijke handel, klimaat, migratie...). Samen zoeken ze naar oplossingen. Op die manier werkt de gemeente via de internationale samenwerking ook op haar eigen grondgebied aan mondiale uitdagingen.

Een gemeentebestuur kan op verschillende manieren internationale samenwerking ondersteunen:

- Als initiatiefnemer: Gemeentebesturen kunnen wereldwijd met elkaar in contact treden en kennis en ervaring uitwisselen om hun eigen en elkaars bestuurskracht te versterken. Dit geldt zowel voor het politiek luik, de administratie als het middenveld. Ze wisselen informatie uit als collega's vanuit eenzelfde praktijk. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld:
 - via een 1 op 1-relatie zoals een **stedenband**;
 - in een **netwerk van gemeenten** die informatie uitwisselen en leren van elkaar omtrent een beleidsthema;
 - via een **consortium van verschillende types actoren uit de hele wereld**
 - academici, gemeenten, nationale overheden, organisaties uit de civiele samenleving, koepels van de privésector et cetera – kan de gemeente expertise aanleveren of inwinnen, sterke relaties leggen, bepaalde belangen verdedigen of samen met deze spelers breed gedragen projecten realiseren.
- Als facilitator: Gemeentebesturen kunnen internationale samenwerking tussen organisaties (bv. diasporaorganisaties, ziekenhuizen, scholen) ondersteunen door een platform aan te bieden waar deze organisaties elkaar ontmoeten. De gemeente speelt dan de rol van '**facilitator**' om contacten, kennisdeling, netwerking of samenwerking tussen de organisaties te stimuleren.

- Als sturende: Gemeentebesturen kunnen internationale samenwerking naar een duurzamer initiatief sturen, bijvoorbeeld door bij de financiële ondersteuning van verenigingen bepaalde voorwaarden te stellen, zoals het verplicht bijdragen aan een bepaalde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling, het bijwonen van een vorming of de organisatie van een sensibiliseringsactiviteit over een mondiaal thema in België.

2.3.4 Overlappingsen

Veel activiteiten die een gemeente uitvoert in het kader van haar lokaal mondiaal beleid zijn niet eenduidig onder één actieterrein te plaatsen. Zo is FairTradeGemeente bijvoorbeeld een actiemodel dat zowel bij 'mondiaal burgerschap' als bij 'mondiale beleidskeuzes' hoort: enerzijds spoort het gemeentebestuur, samen met het middenveld, haar burgers aan producten uit eerlijke handel te kopen (waarmee de gemeente een burgerschap stimuleert dat rekening houdt met mondiale uitdagingen), anderzijds richt ze zelf haar eigen aankoopbeleid op eerlijke en duurzame producten (een beleidskeuze). Als er in dat kader dan ook nog eens rechtstreeks wordt samengewerkt met partners in het Zuiden (bv. een stedenband waarbij beide partnergemeenten aan een eigen fairtradeaankoopbeleid willen werken), dan valt deze actie ook onder 'mondiale samenwerking'. Een ander voorbeeld zijn 'scholenbanden', die zowel tot 'mondiaal burgerschap' als tot 'mondiale samenwerking' kunnen horen.

Het is niet noodzakelijk op alle drie de actieterreinen even sterk in te zetten. Zo kan een gemeentebestuur beslissen voornamelijk middelen in te zetten op het bereiken van een duurzaam aankoopbeleid in de eigen geledingen en de promotie van mondiaal burgerschap bij haar bevolking. Ze werkt dan minder aan 'mondiale samenwerking' en knoopt bijvoorbeeld geen stedenband aan, maar beperkt zich tot het subsidiëren van verenigingen of ngo's met projecten elders in de wereld die ijveren voor structurele verandering.

2.4 Principes van lokaal mondiaal beleid

Idealiter zit het lokaal mondiaal beleid transversaal vervat in de structuur van het gemeentebestuur en wordt het interdisciplinair benaderd. Belangrijk hierbij is dat een gemeentebestuur ook buiten zijn muren kijkt en hierbij juist andere initiatiefnemers betreft, zoals het middenveld of de bedrijven. De scheidingswanden tussen de gemeentelijke diensten en werkvormen vervagen en er zijn steeds meer sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden met partners uit de wereld.

2.4.1 Link met duurzaamheid

We zien lokaal mondiaal beleid met aandacht voor internationale rechtvaardigheid als een onderdeel van duurzame ontwikkeling.

Duurzame ontwikkeling gaat wereldwijd. In 1987 werd de definitie ervan vastgelegd in het Brundtland-rapport: 'Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.' Het beoogt zoveel mogelijk welvaart en welzijn te creëren voor ons allemaal, maar zo dat ook latere generaties daarvan kunnen genieten, hier en elders op aarde. Duurzame ontwikkeling wordt vaak verengd tot milieubeleid, maar gaat eigenlijk over het 'duurzame' samenspel van economische, sociale en ecologische factoren.

Zo zijn ook de zeventien Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties opgevat als een samenspel van vijf p's van duurzame ontwikkeling:

- **People:** de mens, het sociale, waardigheid en gelijkheid;
- **Prosperity:** welvarend en zinvol bestaan in harmonie met de natuur;
- **Planet:** natuurlijke hulpbronnen van planeet en klimaat beschermen voor toekomstige generaties;
- **Peace:** vrede, rechtvaardigheid en inclusieve gemeenschappen bevorderen;
- **Partnership:** duurzame ontwikkeling via mondiale samenwerking en partnerschap realiseren.

Met zijn lokaal mondiaal beleid creëert een gemeentebestuur blijvende aandacht voor internationale rechtvaardigheid binnen deze brede visie op duurzame ontwikkeling.

2.4.2 Transversaal thema

We kunnen het lokaal mondiaal beleid en het streven naar meer internationale rechtvaardigheid vanuit verschillende beleidsdomeinen benaderen. De mondiale schepen, ambtenaar en adviesraad blijven dan niet op een eiland zitten om alleen het mondiaal beleid uit te tekenen. Ze betrekken collega's van andere beleidsdomeinen in de ontwikkeling en uitvoering. Zo wordt lokaal mondiaal beleid transversaal in het beleid van het gemeentebestuur opgenomen.

Collega-schepenen, ambtenaren en hun adviesraden ontwikkelen in het ideale geval een reflex om met aandacht voor internationale rechtvaardigheid naar hun specifieke werkveld te kijken. Ook vanuit sociaal, milieu-, cultuur-, jeugd- of landbouwbeleid kan worden bijgedragen aan internationale rechtvaardigheid. Zo kan er vanuit het jeugdbeleid worden gewerkt aan sensibilisering omtrent mondiale thema's, kan de aankoopdienst systematisch duurzame criteria opnemen in zijn bestekken en kan de mobiliteitsambtenaar rekening houden met de impact op het milieu. Door met een mondiale bril naar de verschillende beleidsdomeinen te kijken zal de beleidscoherentie alleen maar toenemen en krijgt het lokaal mondiaal beleid meer impact.

Om deze mondiale reflex transversaal in de gemeentestructuur te vervatten kan er op twee manieren worden gewerkt. Enerzijds kan men *vanuit het schepencollege en managementteam* de visie bepalen, een engagement uitspreken, transversale thema's vastleggen en alle acties van de gemeente hieraan 'ophangen', sectoroverschrijdend overleg faciliteren enzovoort. Zo wordt internationale rechtvaardigheid bij alle beleidsdomeinen meegenomen in de analyse. Anderzijds kunnen de mondiale schepen, ambtenaar en adviesraad *vanuit de eigen positie* inspanningen leveren om het mondiale perspectief bekend te maken en te integreren bij collega's. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen vormen hiertoe

een handig kader zowel voor bestuurders van bovenuit met het college van burgemeester en schepenen, de gemeenteraad en het managementteam, als voor de mondiale ambtenaar, andere ambtenaren en adviesraden, om raakvlakken te zien tussen verschillende beleidsthema's en internationale rechtvaardigheid.

Nieuw is dit trouwens niet. Al vele jaren wordt er geprobeerd beleidsoverschrijdend te werk te gaan. Toch kunnen we deze inspanningen nog intensifiëren en erover waken dat dit in de toekomst gewaarborgd blijft.

2.4.3 Interdisciplinair samenwerken

Vanuit de gemeente worden maatschappelijke uitdagingen steeds vaker **interdisciplinair** behandeld. Schepenen en gemeentediensten, elk vanuit het eigen beleidsdomein en discipline, **werken** onderling en met het middenveld en de burger

samen om tot een gezamenlijke coherente strategie te komen. Economische, sociale, milieu-, culturele, financiële, maar ook mondiale diensten leveren elk vanuit hun eigen beleidsdomein een bijdrage aan een maatschappelijke uitdaging. Een gemeentebestuur dat een duurzame voedselstrategie wil ontwikkelen, zal bijvoorbeeld samenwerking stimuleren tussen de diensten en adviesraden landbouw (promotie biolandbouw), lokale economie (bedrijven stimuleren duurzame voeding te gebruiken), onderwijs (scholen als afzetmarkt), mondiaal (eerlijke handel), milieu (ecologische landbouwtechnieken en transport) enzovoort.

Een interdisciplinair perspectief vereist niet enkel samenwerking tussen beleidsdomeinen binnen de gemeente, het kan er ook andere actoren bij halen – lokaal, bovenlokaal, tot zelfs internationaal. In onze duurzame voedselstrategie van hierboven kan het bestuur samenwerken met biolandbouwers of middenveldorganisaties inschakelen voor sensibilisering. Het heft dus de 'tussenschotten' op en gaat elk probleem te lijf als mogelijkheid tot samenwerking tussen de verschillende relevante beleidsdomeinen, diensten, adviesraden, organisaties, verenigingen...

2.4.4 De rol van de mondiale schepen, ambtenaar en adviesraad

Achter een interdisciplinair en transversaal lokaal mondiaal beleid staan een sterke mondiale schepen, ambtenaar en adviesraad. Binnen het gemeentebestuur en de adviesraden moet de mondiale reflex transversaal geïntegreerd zijn,

maar daarnaast moeten er ook voldoende tijd en middelen vrij worden gemaakt voor een apart mondiaal beleidsdomein. Enkele taken die het bestuur van daaruit kan opnemen (zowel op het niveau van de politiek en de administratie als op dat van het middenveld):

- de **transversale inbedding** van het lokaal mondiaal beleid in het gemeentebestuur en de adviesraden;
- in de gaten houden dat collega's het lokaal mondiaal beleid transversaal blijven opnemen;
- het perspectief van internationale rechtvaardigheid bewaken wanneer de gemeente **projectmatig en interdisciplinair** werkt;
- specifieke activiteiten opzetten in het kader van de **actieterreinen** (zie hierboven) van het lokaal mondiaal beleid;
- actoren verbinden met internationale rechtvaardigheid als doel. De transversale en interdisciplinaire strategie overstijgt het niveau van schepenen, ambtenaren en adviesraden. Het lokaal mondiaal beleid vereist niet alleen inbreng van en samenwerking met andere gemeentelijke diensten en disciplines, maar ook van en met organisaties en betrokkenen buiten het gemeentebestuur. Als **verbinder** zal de mondiale ambtenaar dit netwerk van actoren samenbrengen om bij te dragen aan internationale rechtvaardigheid. Zo zal hij bijvoorbeeld ook de 'mondiale' adviesraad stimuleren om raakvlakken te zoeken met andere relevante adviesraden (bv. milieu, jeugd, cultuur, lokale economie) om waar mogelijk samen te werken of de collega's van de dienst onderwijs in contact brengen met wereldburgerschapsorganisaties.

Kortrijk © Davy De Pauw

In de praktijk

In dit deel illustreren we het concept van het lokaal mondiaal beleid met concrete voorbeelden. We geven weer hoe mondiaal beleid er op lokaal niveau uit kan zien en welke acties een gemeentebestuur kan nemen om bij te dragen aan meer internationale rechtvaardigheid.

1 Mondiale beleidskeuzes

Mondiale beleidskeuzes zijn coherente beleidskeuzes van een lokaal bestuur die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

Mondiale beleidskeuzes hebben betrekking op de interne organisatie van het gemeentebestuur en op het beleid dat het bestuur ontwikkelt voor het gemeentelijk grondgebied. Een gemeentebestuur dat mondiaal beleid wilt voeren, durft in de eerste plaats naar zichzelf kijken. De eigen interne organisatie kan worden aangepast zodat er vanuit alle beleidsdomeinen aandacht naar internationale rechtvaardigheid gaat. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen kunnen helpen als kader om prioriteiten te bepalen. Zo zal het gemeentebestuur coherent lokaal mondiaal beleid kunnen voeren.

1.1 Intern draagvlak

Burgemeester, schepenen, raadsleden, gemeentepersoneel en adviesraden zijn allemaal onmisbaar om een volwaardig lokaal mondiaal beleid te ontwikkelen. Dat kan ook enkel worden uitgedragen indien ieder van hen het perspectief van internationale rechtvaardigheid mee in acht neemt. De eerste stap is daarom hun **kennis en bewustzijn** over de mondiale samenleving, de uitdagingen en het belang van internationale rechtvaardigheid te verhogen. Zo worden de lokale politici en ambtenaren zich bewust van de dimensie van internationale rechtvaardigheid en kunnen ze er in hun beleidskeuzes rekening mee houden. Enkele voorbeelden (meer concrete ideeën staan onder het luik 'transversaal werken'):

- vorming over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of over systeemdenken voor mandatarissen, het gemeentepersoneel en de verschillende adviesraden;
- analyse van het bestaande beleid in het licht van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen samen met het managementteam en de duurzaamheidsambtenaar;
- een lunchsessie waarin een mondiale uitdaging wordt besproken of een lunchreeks waarbij telkens één Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling wordt belicht – in samenwerking met de schepenen, ambtenaar en/of externe partners van

het betrokken beleidsdomein (bv. Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling 12: verantwoorde productie & consumptie, i.s.m. dienst milieu, landbouw, lokale economie, voedselteams, Vredeseilanden...);

- een fairtradeontbijt voor het personeel met een quiz over eerlijke handel;
- posters met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen binnen het gemeentehuis en de administratieve gebouwen;
- een mondiale invulling van de jaarlijkse personeelsdag (eerlijk ontbijt, wereldhandelsspel, mondiale sportdag...), bijvoorbeeld omtrent de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen;
- met mandatarissen en ambtenaren op inleefreis naar de stedenbandpartner, met een reflectiemoment enige tijd na terugkomst om te overleggen hoe elke deelnemer binnen zijn bevoegdheid kan bijdragen aan meer internationale rechtvaardigheid;
- als mondiale schepen en ambtenaar overleg plegen met de collega's om de raakvlakken tussen hun beleidsdomein en het lokaal mondiaal beleid en/of de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te verduidelijken.

1.2 Beleids- en organisatieniveau

Een gemeentebestuur kan voor zijn gehele beleid – interne organisatie en beleid voor het gemeentelijk grondgebied – keuzes maken die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

Beleidsverklaring, visie, engagement van de top

Door een beleidsverklaring te ondertekenen en te publiceren die toont dat er een visie en een politiek draagvlak is om rekening te houden met internationale rechtvaardigheid, kan het bestuur binnen de gehele organisatie initiatieven op gang brengen. Enkele voorbeelden:

- een prominente plaats voor werken aan internationale rechtvaardigheid, mondiale duurzame ontwikkeling of de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in de beleidsverklaring voor een gemeentelijke legislatuur;
- ondertekening van een specifieke beleidsverklaring m.b.t. de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen;
- ondertekening van het burgemeestersconvenant;
- ondertekening van een beleidsverklaring m.b.t. de titel FairTradeGemeente;
- een plaats voor internationale rechtvaardigheid in de visie en missie van de gemeente, tot stand gekomen met alle betrokkenen (politici, ambtenaren, adviesraden).

Meerjarenplan

Het **meerjarenplan** van het gemeentebestuur vermeldt systematisch de doelstellingen en acties om bij te dragen aan (een aspect van) internationale recht-

vaardigheid, waardoor de gemeente haar mondiale visie en missie concreetiseert. Enkele voorbeelden:

- bij de opmaak van de meerjarenplannen (in de doelstellingen, activiteiten en indicatoren) in verschillende beleidsdomeinen bewust acties integreren die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid;
- de huidige (meer)jarenplannen aanscherpen in het licht van internationale rechtvaardigheid of in het licht van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Hoe dragen we er al toe bij? Hoe zullen we er nog meer toe bijdragen?);
- de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen inbedden in het hele meerjarenplan.

Een engagementsverklaring, infobrochure en stappenplan om met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen aan de slag te gaan in eigen bestuur, vind je op www.vvsg.be, knop Internationaal, Noord-Zuid, De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Tijd en middelen

Het gemeentebestuur maakt **tijd en middelen** voor mondiaal beleid vrij op **ambtelijk niveau**. Zo krijgt internationale rechtvaardigheid blijvende aandacht en worden er specifieke acties opgezet die hiertoe bijdragen. De inzet van een mondiale ambtenaar, ondersteund door een schepen op politiek niveau, is een heel duidelijk signaal. Bijkomend kan een groeipad worden uitgetekend voor de middelen die ter beschikking worden gesteld.

In Genk kreeg de duurzaamheidsambtenaar het mandaat, en dus tijd en middelen, om op participatieve wijze uit te zoeken wat duurzame ontwikkeling voor de stad kan betekenen (zie bijlage).

Procedures en regels

Het gemeentebestuur vaardigt **procedures en regels** uit met respect voor internationale rechtvaardigheid. Enkele voorbeelden:

- Het gehele aankoopbeleid stapsgewijs verduurzamen door duurzaamheidscriteria systematisch in de bestekken te integreren:
 - consumptie van producten uit de eerlijke handel (bv. met fairtradelabel);
 - aankoop van eerlijke werkkledij voor het gemeentepersoneel. De gemeente Hooglede kocht vanuit de centrale aankoopdienst 'eerlijke' zomerwerkkledij voor de gemeentelijke diensten (o.a. de groendienst, schoonmaakdienst, buitenschoolse kinderopvang...) (zie bijlage);
 - bij aankopen binnen de gemeente systematisch het oordeel van verschillende ambtenaren vragen, zodat die er elk vanuit hun domein voor kunnen zorgen dat de aankoop rechtvaardig is (duurzaamheidsambtenaar voor het ecologisch perspectief, de mondiale ambtenaar voor het perspectief van sociale rechtvaardigheid...);
 - (gratis) begeleiding vragen van het Steunpunt Duurzame Lokale Overheidsopdrachten om het aankoopbeleid van de gemeente stapsgewijs te verduurzamen.
- De gemeentelijke middelen worden ethisch beheerd en belegd. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op organisaties als Fairfin om het bestuur te informeren

en het (financieel) personeel te vormen.

- Het gemeentebestuur voert een intern klimaatbeleid en onderneemt de nodige stappen om de eigen CO₂-uitstoot te verminderen. Dit betekent onder meer:
 - alle gebouwen energiezuinig maken;
 - subsidies verstrekken die het subsidiebeleid van de Vlaamse en federale overheden versterken;
 - straatverlichting energie-efficiënt gebruiken;
 - het volledige wagenpark verduurzamen;
 - de gemeentelijke wagens na de kantooruren ter beschikking stellen van autodeelprojecten;
 - het lokale mobiliteitsplan in het licht van CO₂-vermindering ontwikkelen (met fietsbeleid enzovoort);
 - korte-keteneconomie stimuleren in bijvoorbeeld voedselproductie en consumptie.
- De gemeentelijke handelsrelaties herbekijken in het licht van internationale rechtvaardigheid. Handelspartners worden dan getoetst op sociaaleconomische en ecologische criteria. Samenwerkingsakkoorden en programma's hanteren principes van mondiale duurzame ontwikkeling.

Beleidsbeslissingen

Het gemeentebestuur **neemt concrete beleidsbeslissingen** die actief een bijdrage leveren aan internationale rechtvaardigheid **en voert ze uit**:

- een eerlijk aankoopbeleid voeren;
- (samen met andere lokale actoren) een constructief integratiebeleid voor nieuwkomers voeren;
- proactief diasporaverenigingen ondersteunen en betrekken bij het gemeentelijke beleid;
- het (Europese) burgemeestersconvenant ondertekenen. Dit engageert gemeenten er toe met een actieplan de energie-efficiëntie en het gebruik van duurzame energiebronnen op hun grondgebied te verhogen en zo de CO₂-uitstoot tegen 2020 met 20% te reduceren;
- een klimaatplan ontwikkelen voor het gemeentebestuur en haar grondgebied;
- een lokale duurzame voedselstrategie uitwerken door stimulansen te geven aan stadslandbouw, lokale biologische landbouw, korte keten en voorkomen van voedselverlies. Gentse, Brugse en Kortrijkse gemeentebesturen zijn hier al mee bezig. Het Brugse Food Lab bijvoorbeeld doet dit in het kader van het Brugse klimaatplan (zie bijlage).

Participatie

De gemeente zet in op de participatie van alle bevolkingsgroepen aan het gemeentelijke beleid. Door de aard zelf van participatie zijn hier heel uiteenlopende formules te vinden. Een paar voorbeelden:

- het bestuur kan verschillende adviesraden ondersteunen en stimuleren om (samen) na te denken over mondiale thema's. In Herent werd 'InspirHerent' georganiseerd waarbij de adviesraden van mobiliteit, vrije tijd, welzijn, ontwikkelingssamenwerking, milieu en werk samen kwamen om hun adviezen betreffende duurzaamheid aan het gemeentebestuur samen te voegen en acties op elkaar af te stemmen (zie bijlage).
- het bestuur kan ook etnisch-culturele organisaties betrekken bij de ontwikkeling van beleid of bij activiteiten. Zo ontstond 'Cocina del Mundo' in de gemeente Waregem: een geleide wandeling langs etnisch-culturele en sociale organisaties om diverse keukens en eetculturen te leren kennen (zie bijlage).
- het bestuur kan ontmoetingsdagen faciliteren voor actoren van internationale solidariteit. Door met verschillende Brusselse gemeenten een ontmoetingsdag voor alle actoren van internationale solidariteit te organiseren, is er een versterkte gemeenschapszin ontstaan en werden er krijtlijnen geformuleerd voor het beleid van diverse Brusselse gemeenten (zie bijlage).
- het bestuur kan middenveldorganisaties ondersteunen en samenbrengen en hun adviezen opnemen in het beleid. 'Zet je op de kaart!' is een Leuven netwerk met alle organisaties die op een of andere manier met mondiale thema's bezig zijn. Tijdens de eerste bijeenkomst leerden organisaties elkaar kennen en werden krijtlijnen voor het Leuven beleid voor ontwikkelingssamenwerking vastgelegd (zie bijlage).

Overlegstructuren

De gemeente bekijkt de uitdagingen die ze op haar grondgebied oplost best vanuit een interdisciplinaire invalshoek, waarbij ook de mondiale dimensie aan bod komt. Daartoe kan ze verschillende overlegstructuren opzetten:

- overleg tussen diensthoofden die betrokken zijn bij het thema migratie;
- overleg tussen adviesraden omtrent klimaatverandering;
- werkgroep met diverse schepenen en ambtenaren om een duurzame voedselstrategie uit te werken;
- projectwerkgroep ter voorbereiding van een gemeentebreed evenement (bv. de jaarmarkt of een festival) met samenwerking tussen diverse diensten (mondiaal, jeugd, cultuur, milieu...) en andere (externe) partners.

2 Mondiaal burgerschap

Mondiaal burgerschap gaat over kennis, houding en gedrag dat past bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid om zowel hier als elders ter wereld veranderingen door te voeren die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

Een lokaal bestuur dat inzet op mondiaal burgerschap, stimuleert individuen en organisaties om rekening te houden met ecologische, economische en sociale internationale rechtvaardigheid in hun denken, attitude (bv. tegenover immigranten) en gedrag (bv. aankoopgedrag, consumptiegedrag). Een gemeentebestuur kan het gedrag van de inwoners, het eigen personeel en de instellingen, bedrijven en organisaties op zijn grondgebied op allerlei manieren stimuleren. Het kan dat doen via regelgeving en belastingen, subsidies, promotiecampagnes, projecten et cetera. Idealiter draagt een gemeentebestuur mondiaal burgerschap vanuit alle beleidsdomeinen mee uit naar verschillende partners en doelgroepen: vanuit cultuur, jeugd, sport, milieu, welzijn, lokale economie enzovoort. Transversaal werken is hier dus van belang. Het gemeentebestuur kan hiervoor ook een beroep doen op externe organisaties die kennis hebben opgebouwd in het stimuleren van duurzaamheid en mondiaal burgerschap, zoals Kleur Bekennen, Studio Globo, Globelink, VVOB maar bijvoorbeeld ook MVO Vlaanderen, Cifal Flanders en The Shift.*

- **Kleur Bekennen** stimuleert, inspireert en ondersteunt leerkrachten om in de klas te werken aan een aantal invalshoeken van wereldburgerschap. www.kleurbekennen.be
- **Studio Globo** is een organisatie voor mondiaal en intercultureel leren in basis-, secundair en hoger onderwijs. www.studioglobo.be
- **Jeugdendienst Globelink** is een landelijke jeugddienst die samen met jongeren in de vrije tijd projecten op poten zet vanuit een mondiale, duurzame invalshoek. www.globelink.be
- **De Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB)** is een programmaorganisatie die zich specialiseert in kwaliteitsverbetering van onderwijssystemen. www.vvob.be
- **Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)** is een proces waarbij ondernemingen niet enkel economische maar ook milieu- en sociale overwegingen in hun bedrijfsvoering integreren. Maatschappelijk verantwoorde bedrijven streven naar duurzame ontwikkeling gestoeld op drie pijlers: economie, milieu en maatschappij. www.mvovlaanderen.be
- **CIFAL** wil de capaciteiten van individuen, organisaties en instellingen ontwikkelen zodat globale besluitvoering wordt versterkt, en ondersteunt acties op nationaal niveau die bijdragen aan een betere toekomst. www.cifal-flanders.org
- **The Shift** is het verzamelpunt voor duurzaamheid in België. Samen met de leden en partners wil het de transitie naar een duurzamere maatschappij en economie realiseren. www.theshift.be

2.1 Informeren

Gedrag kun je – zeker in onze kritische maatschappij – meestal niet zomaar veranderen. Mensen moeten ook begrijpen waar het goed voor is. Mondiaal burgerschap stimuleren gaat dus zeker ook gepaard met **informatie delen**, opdat mensen en organisaties de mondiale relaties in onze samenleving leren kennen. **Informatiecampagnes** en het in het licht zetten van **goede praktijken** kunnen daarbij helpen. Enkele voorbeelden en ideeën:

- Informeren over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen:
 - postercampagne rond de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in de gebouwen van het gemeentebestuur om bezoekers en collega's te informeren over het globale kader;
 - organisatie van een debatavond over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen;
 - de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in de kijker zetten in het gemeentelijk informatieblad. Dit kan door elke maand een andere Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling toe te lichten en in de verf te zetten hoe de gemeente hier al toe bijdraagt en welke plannen ze in dat verband nog heeft (cf. meerjarenplan);
 - specifieke bedrijven en non-profitorganisaties in de kijker zetten omdat ze meewerken aan de realisatie van een bepaalde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling (via wedstrijd, via posters in die bedrijven en organisaties...);
 - het jaarlijkse wereldfeest in het teken zetten van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. In Leuven kreeg het jaarlijkse wereldfeest een nieuw elan door middenveldactoren (de adviesraad, ngo's en vierdepijlerorganisaties) actief te betrekken bij het jaarthema, de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, en debatten te organiseren over mondiale thema's (zie bijlage).
- Meedoen met:
 - bestaande campagnes: campagnemateriaal gebruiken, bestaande campagnehandleidingen volgen (bv. campagnes van 11.11.11*, Schone Kleren Campagne*, Oxfam-wereldwinkels, Fairtrade Belgium, Vredeseilanden, Broederlijk Delen...);
 - internationale themadagen aangrijpen om bewustmaking te creëren, bijvoorbeeld de Internationale Vrouwendag op 8 maart (i.s.m. lokale vrouwenverenigingen), de Kinderrechtendag op 20 november of de Wereldwaterdag op 22 maart.
- Werken vanuit een specifiek beleidsdomein, voor een specifieke doelgroep:
 - Cultuur: Organisatie van een filmreeks over mondiale uitdagingen met de lokale cinema (bv. over grondstoffen, klimaat), binnen de kunstschool een project opzetten om kunstenaars uit andere culturen aan te trekken, in de programmatie van het cultureel centrum enkele mondiale thema's aan bod laten komen in de voorstellingen, een filmfestival organiseren... Zo werd

11.11.11 lanceert jaarlijks/tweejaarlijks een campagne rond een welbepaald maatschappelijk thema.
www.11.be

Schone Kleren Campagne voert actie om de arbeidsomstandigheden in de kledingindustrie te helpen verbeteren.
www.schonekleren.be

KRAS is een project van Globelink waarbij deelnemers van de derde graad zich een jaar lang in hun vrije tijd verdiepen in een mondiaal thema. www.globelink.be/kras

- in Sint-Niklaas het MOOOV-filmfestival geprogrammeerd (zie bijlage);
- Jeugd: de jeugddienst organiseert een grabbelpas-dag omtrent duurzame ontwikkeling, een themaweek rond duurzame voeding in de speelpleinwerking;
- Onderwijs: het scholierenparlement (KRAS)* van Globelink ondersteunen voor de secundaire scholen in de gemeente;
- Dienst bevolking: Pasgeborenen (en hun ouders) en nieuwkomers in de gemeente een fairtradecadeau geven. In Hooglede krijgen alle pasgeborenen een T-shirt cadeau dat in veilige arbeidsomstandigheden, voor een eerlijk loon gemaakt is. Nieuwkomers krijgen een bon om er een fairtradeproduct mee te kopen (zie bijlage);
- Economie: Informatiesessies organiseren, een webpage creëren, promotie maken bij bedrijven over de waarde van maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- Lunchcauserieën voor het gemeentepersoneel: op regelmatige basis de collega's samenbrengen voor een (eerlijke) lunch waarbij ook mondiale thema's (eventuele stedenband, Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, Wereldwaterdag...) in de kijker staan.
- Milieu: verschillende adviesraden ondersteunen om samen te werken rond milieu- en duurzaamheidsthema's. In Izegem organiseerden de adviesraden Landbouw, Natuur & Milieu samen een debat voor hun brede achterban over het al dan niet toelaten van producten van de lokale landbouw aan het fairtradeontbijt (zie bijlage).
- Een breed publiek informeren:
 - via een specifiek 'mondiaal festival' of een breder festival, waar ook ruimte wordt gemaakt om burgers te sensibiliseren voor mondiale thema's.
 - via een parcours of stadswandeling. Etterbeek informeert wandelaars over armoede en sociale rechtvaardigheid tijdens zijn 'Parcours van de Solidariteit' (zie bijlage).
 - via een tentoonstelling. Een interactieve fairtradetentoonstelling in Brugge toont hoe we betrokken zijn bij voeding uit eerlijke handel (zie bijlage).

2.2 Actie

Naast informatie delen kunt u 'gedragsverandering' het best stimuleren **via het gedrag zelf**. Dat betekent dat u mensen of organisaties 'in actie' stimuleert. Enkele ideeën:

- Fair trade en duurzame **voeding**:
 - Fairtrade- en bio-**ontbijten** in het gemeentehuis, in scholen, in koffiebars, op de grote markt.
 - Een **fairtradekookboek of kalender**. Zeven gemeenten van het Pajottenland en de Zennevallei promoten samen eerlijke handel. Door de lancering

van een fairtradekookboek en een fairtradekalender willen zij zowel de kleinschalige boer in het Zuiden als de duurzame boer in het Noorden ondersteunen (zie bijlage).

- Een **gids** die gevarieerd en duurzaam **winkelen** promoot. De Ecowijzer is het product van een samenwerking tussen de gemeenten Essen, Brecht, Kalmthout, Wuustwezel. Zowel de consument als de horeca wordt warm gemaakt voor de voordelen van lokale, biologische, eerlijke en andere duurzame producten via een handige aankoopgids (zie bijlage). Gelijkaardige voorbeelden zijn te vinden bij het Ecoplan* in Gent en Mechelen Fair en Veggie*.
- Met verschillende buurgemeenten samenwerken om **fietsroutes** uit te stippelen langs duurzame initiatieven (cf. fairtrade ecocycli in de provincie Antwerpen).
- Een **festival** dat deelnemers actief aanzet om via diverse manieren tot minder voedselafval te komen (cf. het niets-is-verloren festival in Gent).
- Het gemeentebestuur beslist in het kader van haar duurzaam aankoopbeleid duurzame en fairtrade **voeding** te gebruiken in alle grootkeukens van de gemeentelijke scholen, OCMW's en bijhorende zorgcentra.
- Kinderen op **school** zich laten inleven in bepaalde mondiale uitdagingen:
 - Scholieren jaarlijks onderdompelen in het **mondiaal vormingsproject** *Fête Afrique* of *Fiesta Latina* (ism Djapo). Via dit project maken ze kennis met de leefwereld van leeftijdsgenoten elders in de wereld (cf. Morsel, zie bijlage).
 - Een **mondiaal spel** ontwikkelen voor scholen. In Antwerpen werd een multimediaal spel voor scholen ontwikkeld in samenwerking met de havendiensten en het Museum aan de Stroom (zie bijlage).
 - De organisatie van een wereldmeerdagse waarbij leerlingen gedurende enkele dagen/weken kennis maken met mondiale thema's via onder meer een interactieve website, debat, film, wereldmarkt... (cf. Brasschaat, zie bijlage).
- **Duurzaamheid** in al haar diversiteit:
 - Verschillende initiatieven (workshops in scholen, klimaatdag, debat...) organiseren om de bevolking te sensibiliseren rond de klimaatproblematiek (cf. 'Rumst voor een beter klimaat!', zie bijlage).
 - Een 'Niets gaat verloren'-festival organiseren. In Merelbeke organiseren verschillende gemeentelijke diensten samen het Fair-Share-Repair Festival met o.a. een repaircafé, kledingruil, een wereldwinkelbar en een compostmobiel (zie bijlage).
 - Een duurzaam bedrijventerrein opzetten en bestaande bedrijventerreinen verduurzamen. De gemeente Nevele heeft een duurzaam bedrijventerrein opgezet, waar duurzaam ondernemen vooropstaat. De site bestaat uit neutrale en passiefgebouwen, past in de landelijke omgeving (door de aanleg van een groenbuffer) en de bedrijven kopen fairtradedranken die worden aangeboden aan personeel en klanten (zie bijlage).

Het Ecoplan wijst u de weg naar Gentse adressen waar fair trade of biologische producten te vinden zijn, recuperatiemateriaal of producten uit eigen streek, maar ook naar alles wat met ecologie of sociale tewerkstelling te maken heeft. Dit Ecoplan bestaat zowel op papier als in de vorm van een app voor op de telefoon.

Mechelen Fair en Veggie is een handige brochure met meer informatie over Fair Trade, FairTradeGemeente, duurzame verkooppunten en organisaties...

- Een trofee organiseren voor de beste fairtradehorecazaak of het duurzaamste bedrijf inspireert en zet ook anderen aan te volgen.
- Fairtradekleding
 - Initiatieven opzetten om de vraag en het aanbod qua eerlijke mode te vergroten. In Gent wordt er aan de aanbodzijde onder meer een marktonderzoek uitgevoerd en worden bedrijven naar een duurzamer keten begeleid. Om de vraag te verhogen worden het Fair Fashion Fest georganiseerd, een fairtradewandeling uitgestippeld en een ecoplan verspreid (zie bijlage).
 - Via websites burgers op de hoogte brengen van duurzame producten. Heusden-Zolder laat website-bezoekers kennis maken met het lokale aanbod aan duurzame producten, onder meer rond babyspulletjes en trouwfeesten (zie bijlage).
- Een **stedenband** biedt veel kansen om mondiaal burgerschap te promoten.
 - Er kan een uitwisseling tot stand komen tussen de scholen in uw gemeente en scholen elders in de wereld.
 - Het bestuur kan een inleefreis naar de stedenbandpartner organiseren voor het gemeentepersoneel en/of de bevolking.
 - Een inleefkoffer met luchtige informatie over de stedenbandpartner kan in scholen worden gebruikt.
 - Studenten kunnen hun stage doen bij de stedenbandpartner.
 - Jongeren uit beide partnergemeenten kunnen deelnemen aan uitwisselingen. Vanuit Zoersel vertrekken jongeren naar de Beninse stedenbandpartner om in vier sociale projecten (psychiatrisch centrum, speelplein, bouwkamp, hiphoproject) te werken. Dit leidt tot een groter bewustzijn en kennis over wat er in de wereld gebeurt en zet hen aan tot bewuster gedrag dat rekening houdt met anderen in de wereld (zie bijlage).
 - Dit wil natuurlijk niet zeggen dat gemeenten zonder stedenband hier niet mee aan de slag kunnen! Deze voorbeelden kunnen evengoed via vierdepijlerprojecten*, ngo's of internationale samenwerkingsverbanden tot stand komen.

Vierdepijlerprojecten worden georganiseerd door plaatselijke groepen – burgers, organisaties, jongeren, diasporaverenigingen – die met een eigen initiatief de handen uit de mouwen steken voor het Zuiden.

2.3 Multiplicatoren

Via vorming, ondersteuning en begeleiding van instituten of organisaties die hun eigen achterban kunnen stimuleren (**multiplicatoren**), kan het gemeentebestuur een hele waaier aan personen bereiken. Het komt er dan op aan diensthoofden, leerkrachten/scholen, KMO-koepels, jeugdwerkanimatoren, diasporaverenigingen mee op de kar te krijgen om met hun steun hun eigen doelgroep tot wereldburgers om te vormen.

- Bedrijven coachen voor een duurzamer aankoopbeleid, samen met de koepel van ondernemers, opdat zij dit ook naar een ruimer publiek van bedrijven kunnen voortzetten.

- Door leerkrachten te ondersteunen bij de scholenbanden, worden de leerlingen mee ondergedompeld (cf. Antwerpen in bijlage).

2.4 Financiële stimulansen

Door bepaalde voorwaarden te stellen bij het geven van subsidies, verminderde taken... kan mondiaal burgerschap worden uitgedragen en gestimuleerd.

- Een gemeente kan als facilitator optreden door gezinnen, bedrijven, scholen naar financieel voordelige duurzame initiatieven te leiden. Vele Antwerpse gemeenten hebben zo hun burgers warm gemaakt voor de provinciale groepsaankoop groene energie.
- Wanneer de gemeente zelf subsidies aan vierdepijlerorganisaties* geeft, kan ze hier voorwaarden aan verbinden opdat wereldburgerschap wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld subsidie koppelen aan de verplichting een informatieavond te houden, deel te nemen aan de jaarmarkt, in scholen of bedrijven te spreken.

Vierdepijlerorganisaties zijn (groepen) mensen die met een eigen initiatief de handen uit de mouwen steken voor het Zuiden.

2.5 Platform

Ten slotte kunnen gemeenten mondiaal burgerschap stimuleren door een (leer-) **platform** te ondersteunen waar verschillende organisaties elkaar kunnen vinden en elkaar kunnen helpen om acties te ondernemen. De gemeente treedt op als (financiële, inhoudelijke, logistieke...) facilitator voor een platform:

- Gemeenten brengen **vraag** (consumenten) **en aanbod** (producenten) van lokale, ecologische en/of fairtradeproducten samen (voeding, kledij, ICT...).
- Gemeenten faciliteren het **'schooldirectie-overleg'** en zetten hier mondiale thema's op de agenda, door bijvoorbeeld het aanbod aan wereldburgerschaporganisaties voor te stellen.
- Gemeenten creëren een platform waar **bedrijven** elkaar ontmoeten om over duurzaamheidsthema's te overleggen, zodat ze bijvoorbeeld samenwerking opzetten met dezelfde duurzame leveranciers.
- Gemeenten organiseren een platform met allerlei **organisaties** die op het gemeentelijke grondgebied bezig zijn met de **Noord-Zuidproblematiek** of er interesse voor tonen. Centraal staan kennismaking en uitwisseling, maar eventueel ook gezamenlijke acties om de burgers te informeren en sensibiliseren en het lokaal beleid vorm te geven (cf. Leuven, zie bijlage).
- Gemeenten kunnen een platform creëren met verschillende **adviesraden** die samen nadenken over mondiale thema's.
- Gemeenten ondersteunen een platform waar **diasporaverenigingen** allianties kunnen aangaan met specifieke actoren (ondernemerskoepels, scholen, gezondheidscentra, het eigen lokaal bestuur...) om in het land van origine bij te dragen aan meer welzijn voor de burger en op het eigen grondgebied te werken aan meer sociale cohesie (cf. Antwerpen, zie bijlage).

- Gemeenten ondersteunen en stimuleren de adviesraad om met allerlei **externe partners** samen te werken rond een mondiaal thema. In Beernem werkt de GROS met allerlei partners samen rond solidariteit, zowel internationaal als lokaal, met aandacht voor vluchtelingen, tweedehandskledij, lokale eerlijke handel... (zie bijlage). De FairTradeGemeente-trekkersgroep in Kortrijk bracht alle initiatiefnemers in verband met duurzame voeding samen (vegetarisch, stadstuinieren, bio...). Dit netwerk geeft zo een duidelijk signaal aan het stadsbestuur om meer strategisch met voeding om te gaan (zie bijlage). In Gent identificeert en contacteert een stuurgroep van Noord-Zuidverenigingen mogelijke partnerverenigingen om samen Belmundo op te zetten, een activiteitenreeks met een wisselend jaarthema (zie bijlage).

3 Mondiale samenwerking

Mondiale samenwerking van een lokaal bestuur is een vorm van internationale samenwerking met als doel als partners bij te dragen aan meer internationale rechtvaardigheid.

Bij mondiale samenwerking wordt er samen met een internationale partner bijgedragen aan internationale rechtvaardigheid. Gemeenten treden hierbij op als actor, als facilitator of sturen de samenwerking.

3.1 Als actor

De gemeente is zelf een actieve partner in de internationale samenwerking:

- Gemeenten kunnen een **stedenband** aanknopen waarbij de hoofdaandacht gaat naar bestuurskrachtversterking van beide besturen. Zo werkt Oostende met het Gambiaanse Banjul samen voor onder meer ICT en afvalbeheer (zie bijlage).
- Gemeenten kunnen deelnemen aan **een netwerk**.
 - Deelnemen aan een netwerk geeft kansen aan de gemeente om nieuwe samenwerkingsprojecten op te zetten met andere besturen waarmee ze een gemeenschappelijk doel hebben. Een netwerk voor een bepaalde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling behoort tot de mogelijkheden. Dat gebeurt in Duitsland met de zogenaamde klimaatpartnerschappen, waar Duitse en Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse steden kennis en ervaring inzake klimaat uitwisselen.
 - Ook deelname aan een bestaand netwerk is een optie. Brugge neemt deel aan een Europees netwerk *Food Smart Cities for Development* waar aan een lokale voedselstrategie wordt gewerkt (zie bijlage).
- Via een **consortium van verschillende types actoren uit de hele wereld** – academici, gemeenten, nationale overheden, organisaties uit de civiele samenleving, koepels van de privésector et cetera – kan de gemeente expertise aanleveren of inwinnen, sterke relaties leggen, projecten opzetten met diverse initiatiefnemers of bepaalde belangen helpen verdedigen. Via het door de EU gesubsidieerde thematische programma ENRTP* kunnen Europese gemeenten bijvoorbeeld deel uitmaken van een programma bosbeheer in Indonesië en hun expertise ten dienste stellen.
- Gemeenten kunnen **allianties** aangaan, bijvoorbeeld een klimaatalliantie.

Thematic Programme
'Environment
and Sustainable
Management of
Natural Resources
including Energy'

3.2 Als facilitator

Gemeentebesturen kunnen internationale samenwerking tussen organisaties (bv. diasporaorganisaties, ziekenhuizen, scholen) ondersteunen door een **platform** aan te bieden waar deze organisaties elkaar ontmoeten. De gemeente

treedt dan op als '**facilitator**' om contacten, kennisdeling, netwerking of samenwerking tussen deze organisaties te stimuleren.

- **Scholenbanden** worden gestimuleerd tussen scholen op het gemeentelijk grondgebied en scholen elders in de wereld. VVOB biedt hiervoor ondersteuning.
- De stedenband gebruiken om studenten uit het hoger onderwijs de kans te geven **stage** te lopen in een lokale organisatie in de partnergemeente, waardoor zowel wordt bijgedragen aan de capaciteitsopbouw in de betrokken organisaties als een verscherpt internationaal bewustzijn wordt gecreëerd bij de studenten (cf. Oostende, zie bijlage).
- Via een platform van diverse actoren (etnisch-culturele minderheidsverenigingen, hogescholen, lokale besturen in herkomstlanden, bedrijfsleven...) ontwikkelingsprojecten realiseren in de landen van herkomst van minderheden uit de gemeente. De gemeente werpt zich op als coach, matchmaker en co-financierder (cf. Antwerpen, zie bijlage).

3.3 Als sturende

Gemeentebesturen kunnen bestaande internationale samenwerkingen sturen naar een duurzamer initiatief via subsidies, procedures enzovoort:

- Bij de financiële ondersteuning van allerlei initiatieven en organisaties kan een gemeentebestuur voorwaarden stellen zoals verplichte vorming volgen bij het vierdepijlersteunpunt of een sensibiliseringsactiviteit organiseren in België.
- Bestaande vormen van internationale samenwerking kan het gemeentebestuur heroriënteren om internationale rechtvaardigheid voorop te stellen (bv. bestaande internationale leveranciers controleren op duurzaamheidscriteria).

4 Transversaal werken

Lokaal mondiaal beleid is in de eerste plaats coherent beleid. Beleidscoherentie voor internationale rechtvaardigheid komt pas tot stand wanneer het mondiaal beleid transversaal in de gemeente wordt geïntegreerd. Vanuit elk beleidsdomein en -thema wordt internationale rechtvaardigheid in acht genomen. Deze mondiale reflex wordt idealiter tegelijkertijd zowel van bovenuit (politiek niveau, managementteam) aangestuurd als van onderuit (mondiale ambtenaar, collega-ambtenaren) gestimuleerd.

4.1 Top-down

Het politieke bestuur, de gemeentesecretaris en het managementteam kunnen 'van bovenuit' beslissingen nemen die de transversale integratie van lokaal mondiaal beleid stimuleren.

4.1.1 Inhoudelijk

- Het lokale bestuur kan internationale rechtvaardigheid opnemen in de visie en missie van de gemeente.
- Door op politiek niveau de keuze te maken budget toe te kennen aan een mondiale ambtenaar of dienst, geeft het bestuur het signaal dat het internationale rechtvaardigheid ter harte neemt.
- De gemeente kan het perspectief van internationale rechtvaardigheid opnemen in de ontwikkeling van een nieuw meerjarenplan en de beheers- en beleidscyclus (BBC) op het niveau van de thema's en/of de doelstellingen.
- Aan elke activiteit of doelstelling van de verschillende beleidsdomeinen, ook in de beheers- en beleidscyclus (BBC), kan ze de bijhorende Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen koppelen.
- Het college van burgemeester en schepenen kan een verklaring ondertekenen waarin de gemeente haar intentie duidelijk maakt haar verantwoordelijkheid op te nemen voor mondiale uitdagingen (bv. burgemeestersconvenant, FairTradeGemeente, verklaring omtrent de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen).
- Het bestuur kan de politieke beslissing nemen het aankoopbeleid of een deel ervan te verduurzamen (bv. duurzame werkkledij).

4.1.2 Organisatiestructuur en -processen

- Het kan nuttig zijn de mondiale dienst/ambtenaar een andere plaats in het organogram te geven, opdat hij eenvoudiger links kan leggen met de verschillende beleidsdomeinen. In Jette zijn mondiaal beleid en duurzame ontwikkeling onder één dienst geplaatst, bij één kabinet en schepenen. Zo wordt duurzame ontwikkeling niet louter ecologisch bekeken, maar van alle kanten (sociaal, ecologisch, economisch), dus ook vanuit het globale perspectief van interna-

tionale rechtvaardigheid.

- Van bovenaf kan een bestuur een platform van diensthoofden installeren waar systematisch over duurzaamheid en mondiale thema's wordt gesproken.
- Binnen het lokaal bestuur kan een transversale werkgroep voor duurzaamheid worden opgezet (cf. Genk, zie bijlage).

4.2 Bottom-up

Transversaal werken voor internationale rechtvaardigheid, begint in de meeste gevallen onder impuls van de mondiale ambtenaar, zijn dienst of de adviesraad. Zij zijn de voortrekkers van een proces dat tijd en inzet vraagt. Daarom legt de mondiale ambtenaar, in overleg met de schepen, adviesraad en andere betrokkenen, prioriteiten vast en worden stap voor stap de juiste personen en teams aangesproken om hieraan deel te nemen.

De voortrekkers beginnen met het informeren en sensibiliseren van hun collega's voor mondiale thema's en gaan op zoek naar bondgenoten die mee aan de kar kunnen trekken: de duurzaamheidsambtenaar, de integratieambtenaar, het onderwijsteam, de gemeentesecretaris en de beleidsmedewerker, het college, het managementteam, verschillende adviesraden (lokale economie, welzijn, cultuur...)?

Met bepaalde diensten wordt samengewerkt om de eerste stappen te zetten. Dit kan betekenen dat schepenen en personeel geïnformeerd, gevormd en begeleid worden. Zo krijgen ze inzicht in de 'mondiale relaties' betreffende hun beleid en activiteiten, in hoe deze activiteiten internationale rechtvaardigheid en internationale duurzame ontwikkeling positief of negatief beïnvloeden, en wat ze dan eventueel kunnen veranderen om 'mondiaal verantwoord' te handelen.

4.2.1 Informeren

Informatie ligt aan de basis van kennis, bewustzijn en gedrag. Het is noodzakelijk de collega-ambtenaren en politici op regelmatige tijdstippen te blijven informeren over mondiale thema's.

- Vorming over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen voor het gemeentepersoneel: Een ludieke lunchsessie of om de zoveel weken of maanden één Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling belichten.
- Een fairtradeontbijt of -lunch voor het personeel, eventueel aangevuld met een informatieve sessie (cf. Sint-Niklaas, zie bijlage).
- Posters betreffende de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen verspreiden binnen het gemeentehuis en de administratieve gebouwen.
- In de interne nieuwsbrief elke maand een Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling belichten.

4.2.2 Sensibiliseren

Sensibiliseren gaat iets verder dan puur informeren. Mensen worden zich bewust van de bijdrage die ze kunnen leveren aan mondiale uitdagingen of aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Ze leren de praktijk kennen.

- Iemand van de mondiale dienst kan een interactieve sessie 'systeemdenken' voor collega-ambtenaren organiseren (cf. Genk, zie bijlage).
- De mondiale ambtenaar kan proactief met collega's overleggen over elkaars werk en kijken waar er links kunnen worden gelegd met het lokaal mondiaal beleid. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn hiervoor een goed aangrijpingspunt.
 - Bij de uittekening van de **meerjarenplannen** kan de mondiale ambtenaar of dienst samenzitten met collega's om specifieke doelstellingen ter versterking van internationale rechtvaardigheid vast te leggen.
 - De collega's betrekken bij de stedenband is een erg sterk punt. Ze kunnen eens mee op werkbezoek (uitwisseling met collega-ambtenaren) of inleefreis. Daarmee wordt niet alleen de capaciteit bij de partnergemeente versterkt, maar ook de professionele en interculturele competenties bij het eigen gemeentepersoneel en hun inzicht in mondiale relaties.
- De gemeentelijke adviesraden kunnen overleggen over mondiale thema's.
- De jaarlijkse personeelsdag mondiaal invullen. In Balen werd het traditionele fairtradeontbijt omgevormd naar een wereldhandelsspel en de sportactiviteiten kregen een mondiale toets (zie bijlage).

4.2.3 Activeren

We stoppen niet bij denken en praten. We doen. Samen sterker. **Samenwerken** met andere diensten en initiatiefnemers voor mondiale thema's is hierin een eerste stap.

- Met verschillende diensten en adviesraden samenwerken om activiteiten (bv. een festival) te organiseren, waarin er vanuit het mondiale perspectief aandacht is voor sensibilisering van de bevolking rond duurzaamheid en internationale rechtvaardigheid.
- Samenwerken met de diensten internationale samenwerking, dienst integratie, vrijwilligers (waaronder personen van buitenlandse origine) en socio-culturele organisaties voor de organisatie van een culinaire wereldwandeling (cf. Waregem, Cocina del Mundo, zie bijlage).
- Samenwerking tussen de mondiale dienst, musea, bedrijven... om een educatief spel voor scholen te ontwikkelen rond mondiale thema's (cf. Antwerpen, zie bijlage).
- Vanuit de dienst leefmilieu het initiatief nemen om met diverse diensten (waaronder de mondiale dienst) na te denken over een duurzame lokale voedselstrategie (cf. Brugge, zie bijlage).

- Samenwerking tussen verschillende gemeentelijke diensten (mondiaal, milieu, cultuur, jeugd, bibliotheek, buurtwerk) en externe organisaties (bv. Vormingplus) om een 'transitiefestival' te organiseren (cf. Evergem, zie bijlage).
- Samenwerking tussen verschillende adviesraden, gemeentelijke diensten en organisaties om te bevolking te sensibiliseren voor de klimaatproblematiek (cf. Rumst, zie bijlage).
- Bestaande mondiale initiatieven opentrekken, zodat verschillende andere beleidsdomeinen zich meer betrokken voelen. Op initiatief van de Etterbeekse schepen voor ontwikkelingssamenwerking werd de 'Week van de internationale solidariteit' omgedoopt tot 'Week van de Solidariteit'. Nu voelen vele andere diensten en beleidsdomeinen zich hierbij betrokken en is het niet meer alleen iets van de mondiale dienst.
- De stedenband of een vierdepijlerinitiatief benutten om nieuw educatief materiaal te voorzien in scholen en bibliotheken. Uit de stedenband met Bohicon (Benin) groeide in samenwerking met de bibliotheek een aanbod van audio-boeken en boekenpakketten voor scholen in Zoersel (zie bijlage).
- Gemeentelijke aankoopdossiers vanuit verschillende beleidsdomeinen bekijken. In Kortrijk praat de duurzaamheidsambtenaar nu mee over aankoopdossiers, zodat ook ecologische en sociale duurzaamheid daar een plek in krijgen. Door de inbreng van deze expertise in de aankoopdienst gaat er ook meer aandacht naar de communicatie over aankoopbeslissingen (zie bijlage).
- De mondiale ambtenaar of dienst kan voorstellen een of meerdere Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen uit te kiezen om er gedurende een halve (of hele) bestuursperiode op in te zetten. Samen met andere gemeentelijke diensten en externe partners kan daar dan stapsgewijs – met betrokken doelgroepen – aan worden gewerkt. Twee mogelijke voorbeelden: doelstelling 12 duurzame productie- en consumptiepatronen in voeding, als de gemeente wil inzetten op een duurzame lokale voedselstrategie, doelstelling 16 vredevolle en inclusieve samenleving, als de gemeente wil inzetten op integratie van minderheden.

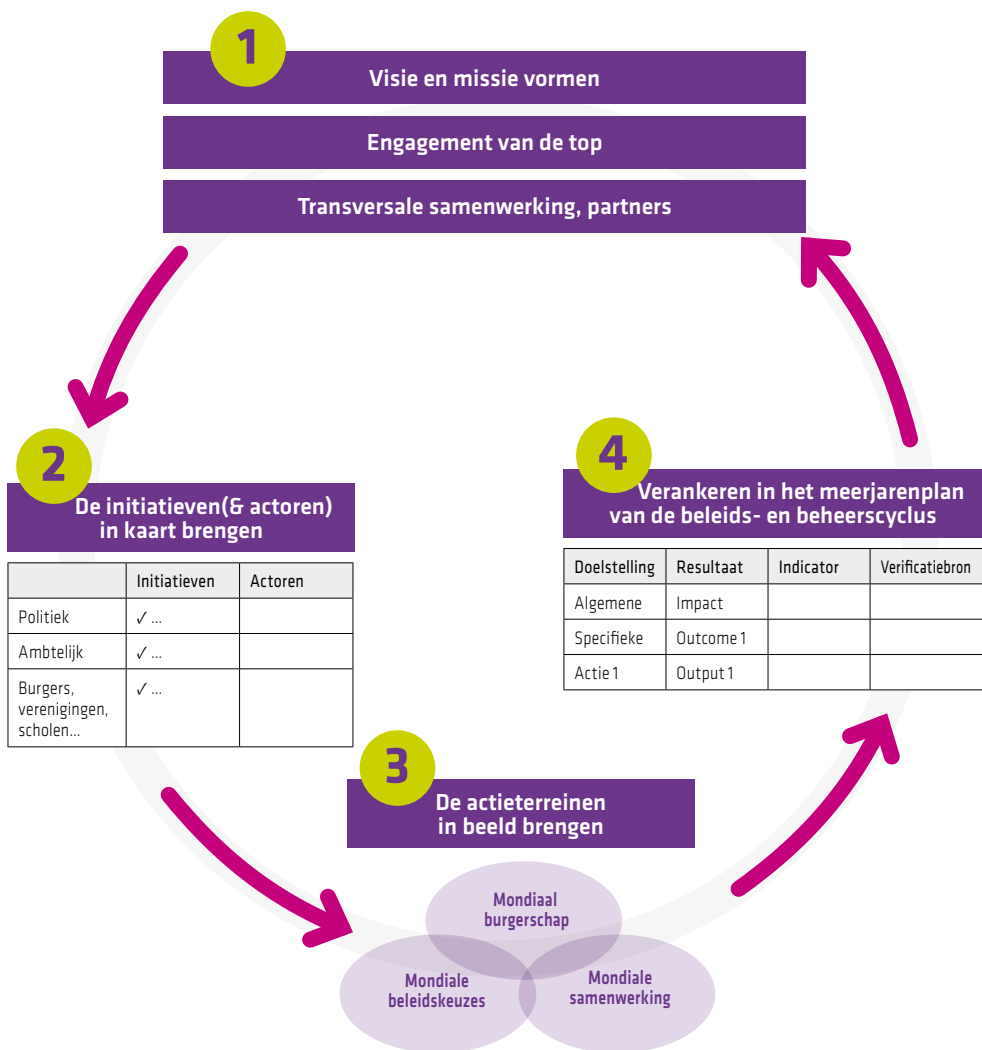
Stef De Belder Krimms

Stef De Belder Krimms

Lokaal mondiaal beleid: Hoe pak ik het aan?

Deel 3 is in de eerste plaats gericht naar ambtenaren die betrokken zijn bij het lokaal mondiaal beleid. Toch biedt dit deel evengoed een houvast voor betrokken schepenen en adviesraden. Ook zij spelen een rol bij elke stap die hieronder wordt beschreven en waken erover dat een strategische aanpak van het lokaal mondiaal beleid de noodzakelijke aandacht blijft krijgen.

1

Stap 1 Visie en missie vormen

Wat houdt een goede visie in?

Een visie is het **uitgangspunt** van een organisatie: hoe ziet ze de wereld vandaag, en hoe ziet volgens haar de gewenste wereld van morgen eruit? Een visie kan de positieve en negatieve kwaliteiten van de huidige situatie beschrijven, met daarbij de **gewenste situatie** waar men naartoe wil op langere termijn. Een visie geeft aan wat het gemeentebestuur belangrijk vindt.

Een visie kan één zin zijn, maar ook een hele tekst met een beschrijving van de hedendaagse wereld, een toelichting bij waarom de organisatie aan internationale rechtvaardigheid wil werken, welke uitdagingen en kansen er zijn, en op welke belangrijke krachtlijnen ze wil inzetten.

Checklist

- ✓ Geeft de visie weer hoe de ideale situatie eruit ziet volgens de gemeente?

Voorbeelden

Eén zin:

De gemeente bouwt mee aan een open, duurzame en rechtvaardige wereld.

Een tekst¹:

Politieke, economische en sociale globalisering is een realiteit geworden. Twee belangrijke sleutelbegrippen hierbij zijn duurzaamheid en samenwerking.

Het is duidelijk dat we ons in een internationale omgeving bevinden waarin 'binnenland' en 'buitenland' steeds moeilijker te scheiden zijn. Regelgeving komt niet meer alleen van de federale en regionale overheid, ze wordt vaak opgesteld vanuit Europa. Er is een toenemende mobiliteit bij burgers en bedrijven en de informatie- en communicatietechnologie brengt de wereld tot in de huiskamer of het kantoor.

Deze internationalisering gaat wel gepaard met de blijvende behoefte aan

1 Bron: Stedelijk strategisch meerjarenplan ontwikkelingssamenwerking stad Eeklo 2014-2019

een sociaal houvast en gevoel van identiteit op het lokale vlak. Het is ook de taak van de lokale overheid om haar burgers te tonen dat lokale internationale samenwerking een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van het lokale bestuur.

Als overheid die het dichtste bij de mensen staat, heeft de stad daarin een belangrijke rol. Geen andere instantie kan beter de mensen inlichten over de Noord-Zuidproblematiek, over hoe de wereldsituatie haar weerslag heeft op Eeklo en over wat burgers en stadsbestuur kunnen doen om te komen tot een rechtvaardiger en duurzamer wereld.

Om het internationale beleid van Eeklo vorm te kunnen geven, is het nodig dat de Stad in de toekomst verder samenwerkt met lokale partners uit Eeklo en regio, met Vlaanderen, andere Europese steden en op wereldvlak.

Internationale samenwerking draagt bij tot de doelstellingen van het Eeklose beleid, een duurzaam, sociaal, energiek beleid. Internationale samenwerking vraagt daarom strategische doelstellingen.

Wat houdt een goede missie in?

Een missie beschrijft de **specifieke rol** die het gemeentebestuur wenst te spelen om de gewenste situatie op lange termijn te bereiken. In een duidelijke missie zitten volgende onderdelen: het werkterrein, de stakeholders, de waarden en overtuigingen, de intenties en ambities.

Probeer het werkterrein zo veel mogelijk af te bakenen in thema's. Dit kunt u ook doen bij stap 2, als u meer zicht hebt op de initiatieven, de betrokkenen en de sterktes in de gemeente.

Checklist

- ✓ Bevat de missie afgebakende thema's waarop het gemeentebestuur wil inzetten?
- ✓ Komen de specifieke waarden duidelijk naar voren?
- ✓ Zijn de stakeholders benoemd waarmee het gemeentebestuur in zee wil gaan?
- ✓ Is de ambitie van het lokale bestuur duidelijk?

Voorbeelden

Breed werkkerrein:

Het gemeentebestuur streeft naar een rechtvaardige samenleving voor iedereen. Dit doet het door beleid te voeren dat rekening houdt met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Het heeft daarin een voorbeeldfunctie. Het stimuleert de burgers en organisaties op zijn grondgebied om ook in hun praktijken rekening te houden met en bij te dragen aan wereldwijde, lokale en internationale rechtvaardigheid.

Afgebakend werkkerrein:

Voorbeeld 1: Het gemeentebestuur bouwt mee aan rechtvaardige wereldhandel. Het spitst zich toe op Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling 12 (verantwoorde consumptie en productie) via lokale en internationale duurzame productie- en consumptiepatronen, zowel in de eigen organisatie, als bij burgers en organisaties, consumenten en producenten op het grondgebied.

Voorbeeld 2: Het gemeentebestuur draagt bij aan een solidaire, open en warme samenleving. Het versterkt de openheid en sociale cohesie tussen burgers en organisaties van diverse culturele achtergrond op zijn grondgebied.

Wie ontwerpt de visie en missie?

De visie en missie worden door de schepenen, de ambtenaar en de adviesraad lokaal mondiaal beleid voorbereid. Ook na de volgende stap (analyse van bestaande en mogelijke initiatieven), kunnen visie en missie nog worden aangepast aan de opgedane inzichten. Het voltallige politieke bestuur (schepencollege) en de gemeenteraad onderschrijven dan de finale visie en missie.

In voorbeeldige gevallen heeft ook de GROS een eigen visie en eigen missie omschreven (bv. visietekst van de adviesraad van Denderleeuw, zie bijlage).

Checklist

- ✓ Zijn verschillende stakeholders geconsulteerd in de voorbereiding van de visie en missie?
- ✓ Zijn de visie en missie afgetoetst bij de adviesraad?
- ✓ Hebben het college van burgemeester en schepenen en de adviesraad de visie en missie van de gemeente onderschreven?
- ✓ Heeft de adviesraad een eigen visie en missie (dat is mogelijk gezien zijn aparte functie om advies te verlenen, een forum voor informatiedeling, kennisuitwisseling en ontmoeting te zijn et cetera)?

Stap 2 De initiatieven (en betrokkenen) in kaart brengen

In de gemeente zijn al veel initiatieven op touw gezet om mee gestalte te geven aan de visie en missie voor lokaal mondiaal beleid. Een hele waaier aan mensen en organisaties is hierbij betrokken. We kijken zowel naar politici, administratie als naar mensen uit adviesraden en organisaties uit het middenveld. Bijvoorbeeld, bij het proces om FairTradeGemeente te worden zijn het schepencollege, de schepen van duurzaamheid en de aankoopdienst betrokken, maar ook enkele horecazaken, scholen, andere bedrijven, of een hele straat. Om een open en solidaire gemeente te worden zijn allerlei culturele en interculturele organisaties belangrijk (diasporaverenigingen, jongerenuitwisselingen, scholenbanden, bedrijven die vrijwilligers sturen naar projecten elders in de wereld, cultuurcentrum, bibliotheek...).

Maak een lijst van de initiatieven (en betrokkenen)

Maak een lijst van bestaande, maar ook mogelijke toekomstige initiatieven die het lokaal mondiaal beleid mee vorm (kunnen) geven. Lijst ook de mensen en organisaties op die aangesproken kunnen worden. Geef hun een kleur:

- **groen**, als het initiatief (met de betrokkenen) al heel goed loopt of goed op weg is,
- **oranje**, als het een nieuw initiatief is van de actoren of als er ondersteuning van de gemeente nodig is,
- **rood**, als de initiatieven nog niet worden ondernomen door de betrokkenen.

Uit deze onvolledige lijst kunt u eventueel inspiratie halen:

Sector	Voorbeelden van initiatieven	Voorbeelden van initiatiefnemers
Lokale politiek	<ul style="list-style-type: none"> • Visie en missie van de gemeente voor meer internationale rechtvaardigheid • De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen als kader voor lokaal beleid, of • Duurzaamheid als een van de grote lijnen van lokaal beleid • Gemeenteraadscommissie internationaal of duurzaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester • Geheel college • Schepen mondiaal beleid • Andere schepenen (duurzaamheid, lokale economie, integratie...) • Gemeenteraad • Andere gemeenten, buurgemeenten

Sector	Voorbeelden van initiatieven	Voorbeelden van initiatiefnemers
Gemeentelijke administratie	<ul style="list-style-type: none"> • Thema duurzaamheid onderdeel van beheers- en beleidscyclus (BBC) en agenda managementteam • Transversale werkgroep om samen sterkere activiteiten te organiseren (bv. fair-share-repair-festival tijdens braderij voor lokale middenstand) • Campagnes voor personeel: fairtradeontbijt, schone werkkledij voor groendienst en kinderopvang... • Cultuurcentrum of cinema's organiseren thematische film- of theaterfestivals (Palestina, water, mijnbouw...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentesecretaris • Managementteam • Gemeentelijke diensten (bv. technische dienst, jeugddienst, dienst milieu, integratie) • Evt. diensthoofd milieu, vrije tijd... • Mondiale ambtenaar • Specifieke collega-ambtenaren (jeugdconsulent, milieuambtenaar, lokale economie...) • Administratie uit andere gemeenten
Middenveld (profit en non-profit)	<ul style="list-style-type: none"> • Visie en missie van de adviesraad ten aanzien van het lokale bestuur en de bevolking • Interculturele ontmoetingen of opendeurdagen • Educatieve sessies over zeemeerminnen en watervervuiling in publiek zwembad • Fietsroute omtrent fair trade en lokale duurzame initiatieven langs lokale landbouwers, horecazaken en middenstand 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviesraad (GROS, milieu & natuur, landbouw, cultuur, jeugd, lokale middenstand...) • Verenigingen actief in de gemeente (ngo's, vzw's, diasporaverenigingen...) • Ziekenfondsen, vakbonden • Scholen (lager, middelbaar, hoger onderwijs) • Jeugdverenigingen/jeugdwerking • Senioren(verenigingen) • Parochies • Ondernemerskoepel • Management bedrijventerrein • Ziekenhuizen, wijkgezondheidscentra • Lokale landbouwkoepel • Cultuurhuizen • Netwerken, ontmoetingsplatformen, koepelorganisaties...

Extra:

Aan het lijstje van de actoren kunt u nog relevante spelers toevoegen uit politiek, administratie en middenveld op **bovenlokaal niveau**, zoals intergemeentelijk overleg, provinciale diensten, Vlaams en federaal minister van Ontwikkelingssamenwerking, Departement Internationaal Vlaanderen, VVSG, 11.11.11, ngo's met een werking in heel Vlaanderen (Protos, Vredeseilanden, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Oxfam-Wereldwinkels, Fairtrade Belgium...). Zij geven subsidies of ondersteuning aan gemeenten, of zijn expert in een bepaald thema (watereducatie, duurzame voedselketen, eerlijke handel...) waarvoor ze graag met de gemeente samenwerken.

Hoe komt u tot de lijst?

Maak zelf eerst een lijst met wat u al kent. Leg die voor aan de schepen lokaal mondiaal beleid en de adviesraad om aanvullingen te maken. Ga langs bij relevante collega-ambtenaren van milieu, duurzaamheid, onderwijs, jeugd, cultuur, integratie, lokale economie... om te horen of zij nog initiatieven kennen die mondiale thema's op de agenda zetten.

Gebruik de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties om te zien waar u initiatieven en partners kunt vinden voor bepaalde doelen die gelinkt zijn aan internationale rechtvaardigheid. Een paar voorbeelden: doelstelling 1: armoede verminderen (mogelijke partner: OCMW, vierdepijlverenigingen), doelstelling 5: gendergelijkheid (personeelsdienst), doelstelling 8: eerlijk werk & economische groei (dienst lokale economie, UNIZO, Oxfam-Wereldwinkels), doelstelling 14: water (dienst milieu, ngo Protos, scholen), doelstelling 17: partnerschappen (scholenbanden, projecten elders in de wereld).

Indien u nóg verder wilt gaan, kunt u ook een oproepje lanceren in het gemeenteblad om zo de initiatieven omtrent mondiale thema's te leren kennen en in contact te komen met specifieke mensen, groepen of organisaties (bv. duurzaam aankoopbeleid of de verkoop van fairtradeproducten in bedrijven/winkels, interculturele uitwisselingen georganiseerd door migrantenverenigingen).

Checklist

- ✓ Hebt u een lijst van relevante initiatieven (en de betrokkenen)?
- ✓ Staan in de lijst zowel politici en ambtenaren als middenveldactoren uit de gemeente – elk met hun belangrijke inbreng?
- ✓ Is de lijst voorgesteld aan, besproken met en/of aangevuld door de schepen, het diensthoofd, collega-ambtenaren en schepenen van relevante beleidsdomeinen (jeugd, milieu, cultuur, integratie...), en de betrokken adviesraad/raden?

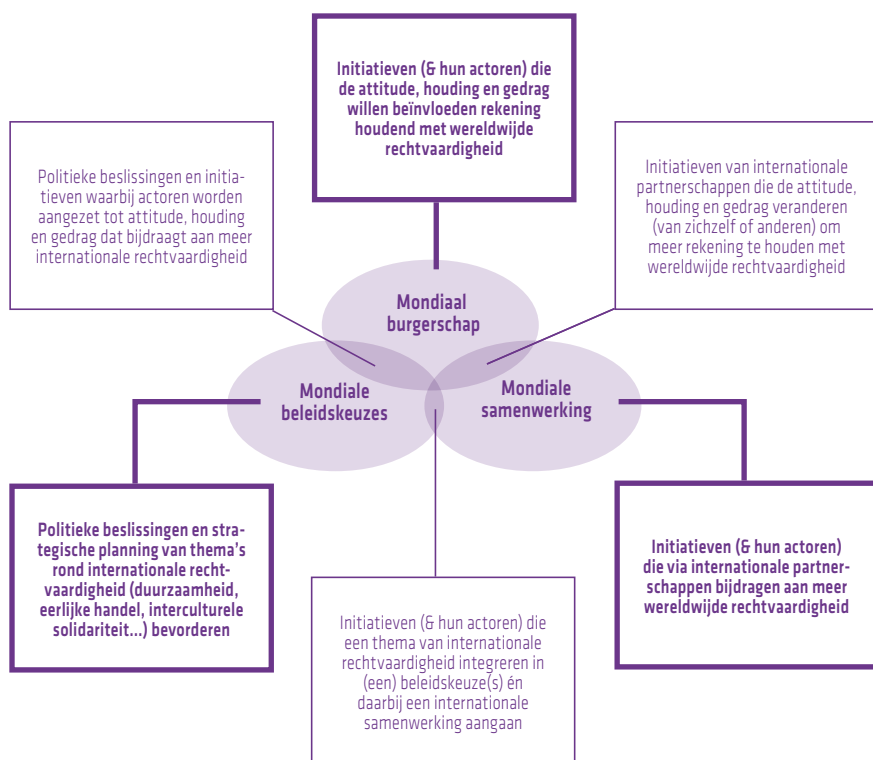
3

Stap 3 De actieterreinen in beeld brengen

Er zijn drie actieterreinen voor lokaal mondiaal beleid: coherente mondiale beleidskeuzes, mondiaal burgerschap (wereldburgerschap), en mondiale (*internationale*) samenwerking.

Verbind de initiatieven (en betrokkenen) met de actieterreinen

Neem de lijst met initiatieven die uw lokaal mondiaal beleid (kunnen) invullen. Zet elk initiatief (in groene, oranje of rode kleur) in een van de drie cirkels of op de overlappende delen². Onderstaande omschrijvingen kunnen u helpen om de juiste positie te bepalen:

² U kunt hiervoor bijvoorbeeld de drie cirkels op een groot blad tekenen, en elk initiatief met bijhorende actor(en) in een van de drie kleuren op een post-it schrijven. Daarna plakt u de post-its op een plek in de drie cirkels, volgens uw eigen inzichten. Nadien, in nabespreking met diensthoofd, schepen, adviesraad..., kunt u dan nog dingen verschuiven.

Zo ontstaat een overzicht van alle initiatieven met hun relevante actoren die worden opgezet in het kader van het lokaal mondiaal beleid (bestaande initiatieven, maar ook eventuele toekomstige). U hebt nu, via de ingevulde cirkels, een inzicht in:

- welke initiatieven (en actoren) relevant of nodig zijn:
 - om mondiale beleidskeuzes te maken;
 - om meer wereldburgerschap te bereiken;
 - om via internationale partnerschappen te werken aan meer internationale rechtvaardigheid.
- welke actieterreinen:
 - voornamelijk door *bestaande* initiatieven en actoren vorm worden gegeven (groene kleur, oranje kleur);
 - door *mogelijke (toekomstige)* initiatieven en actoren realiteit kunnen worden (rode kleur).

Bepaal de actieterreinen waarop de gemeente zich zal concentreren

De bovenstaande oefening roept nu vragen op:

- Welke actieterreinen zijn zeer 'groen ingevuld' en dus sterk?
 - Wil de gemeente deze sterkten blijven ondersteunen? Dragen ze bij aan de missie van de gemeente en de afgebakende thema's? Zal het mondiaal beleid met die ondersteuning beter zijn doel bereiken?
- Welke actieterreinen zijn zeer 'rood ingevuld' en waar gaapt er dus een leemte?
 - Wil de gemeente deze leemte wegwerken? Draagt dit dan bij aan de missie van de gemeente en de afgebakende thema's? Zal het mondiaal beleid met die ondersteuning beter zijn doel bereiken?
- In welke actieterreinen gebeurt er iets, maar is het nog nieuw of zwak (oranje initiatieven en actoren)?
 - Wil de gemeente hier steun aan verlenen? Past dit binnen de missie van de gemeente en de afgebakende thema's? Zal het mondiaal beleid met die ondersteuning beter zijn doel bereiken?

De antwoorden op bovenstaande vragen geven aan wat de **prioriteiten** van het gemeentebestuur (kunnen) zijn om het lokaal mondiaal beleid te versterken. Op welke actieterreinen zal het sterker inzetten, passend **binnen de afgebakende thema's van zijn missie**?

Bijvoorbeeld, uit de oefening blijkt dat er veel mogelijke toekomstige initiatieven en actoren (rode kleur) in het actieterrein 'mondiale beleidskeuzes' staan (bv. visie en engagement van het schepencollege om duurzaam aankoopbeleid op te zetten). Dan moet de gemeente nu beslissen of ze hier sterk op wil inzetten of niet – als dit past in haar missie om bv. een voortrekker te zijn in eerlijke

wereldhandel en bij te dragen aan Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling 12.

Een ander voorbeeld: er zijn veel sterke spelers actief in het actieterrein 'mondiale samenwerking'. Dan kan de gemeente beslissen deze spelers nog meer te versterken in de toekomst (bv. via gerichte subsidies voor Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, via coaching of vorming, via de organisatie van een ontmoetingsplatform om synergieën te stimuleren).

Checklist

- ✓ Op welke actieterreinen wil de gemeente inzetten?
- ✓ Past die inzet binnen de afgebakende thema's van de missie van de gemeente?

Bepaal de initiatieven (en relevante actoren) die belangrijk zijn, en de acties om ze te versterken

De gemeente heeft nu beslist op welke actieterreinen ze inzet, passend binnen haar missie en afgebakende thema. Daar passen dan weer initiatieven bij die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid. Per initiatief spelen bepaalde mensen, groepen of organisaties een belangrijke rol om succesvol tot bepaalde veranderingen te komen. Zij kunnen door hun engagement, hun beslissing, hun netwerk, hun geld... iets anders in gang zetten of stimuleren, een sneeuwbal-effect veroorzaken bij andere mensen, een massale verandering op gang brengen omdat ze een grote groep zijn et cetera.

- Welke **initiatieven of acties** worden genomen of moeten worden genomen om successen te boeken op het gekozen actieterrein? Bepaal de relevantste acties: politieke beslissing nemen, vorming volgen, een nieuwe transversale werkgroep opzetten, de huidige subsidieregeling vernieuwen, een begeleidingstraject ontwikkelen voor scholen, diasporaorganisaties of bedrijven, een fairtradefestival organiseren enzovoort.
- Wie zijn de **mensen of groepen** die aangesproken moeten worden?
- Welke **maatregelen** van de schepen, ambtenaar en adviesraad mondiaal beleid kunnen die initiatieven of acties in gang helpen zetten of verbeteren? Bepaal de meest relevante en realistische. Bepaal ook of de ondersteunende maatregelen in verschillende stappen moeten gebeuren.

Enkele voorbeelden voor missies met een afgebakend thema.

Voorbeeld 1 Het gemeentebestuur bouwt mee aan rechtvaardige wereldhandel. Ze spitst zich toe op Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling 12 (verantwoorde consumptie en productie) via lokale en internationale duurzame productie- en consumptiepatronen, zowel in de eigen organisatie, als bij burgers en organisaties, consumenten en producenten op het grondgebied.

Meest relevante initiatieven of acties die bijdragen aan de missie	Meest relevante actoren	Meest relevante maatregelen om hen te ondersteunen
Gekozen actieterrein: mondiale beleidskeuzes		
Duurzaam aankoopbeleid: Stap 1: Fairtrade- en andere duurzaamheidscriteria opnemen in eenvoudige aankoopprocedures (koffie, wijn, onderhoudsproducten, werkklédij...) Stap 2: alle bestekken van duurzaamheidscriteria voorzien	Bv. Schepencollege, secretaris & aankoopdienst gemeente	Schepen duurzaamheid & mondiaal beleid informeren of vormen zich en pleiten voor duurzaam aankoopbeleid in de gemeente Aankoopdienst e.a. volgen bv. vorming of begeleiding op maat bij Steunpunt Duurzame Lokale Overheidsopdrachten
Fairtrade- en lokale producten gebruiken voor de eigen activiteiten	Alle diensten die aankopen doen	Informatie geven, mogelijkheden bieden i.s.m. de aankoopdienst en de secretaris
Gekozen actieterrein: mondiaal burgerschap		
Groot aanbod aan fairtrade-, ecologische en lokale producten in de gemeente, met bijhorende promotie	Oxfam-wereldwinkel, horecazaken, kledingwinkels...	Promotie van de ondernemers die dit aanbieden via wedstrijd, lokaal magazine, ecostadsplan, fairtrade-festival met stands, fietsroute...
Gekozen actieterrein: mondiale samenwerking		
Projecten die de capaciteit van partnerorganisaties elders in de wereld versterken waarbij duurzame productie en consumptie het doel zijn (bv. duurzame landbouw)	Verenigingen en bedrijven met projecten elders in de wereld omtrent landbouw, onderwijs, lokale economie, jongerentewerking... stelling...	Subsidiebeleid aanpassen met nieuwe criteria (bv. bijdrage aan Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 11 en 12, meer capaciteitsversterking bij de partnerorganisatie), ontmoeting faciliteren tussen bedrijven hier en producenten elders in de wereld (i.s.m. Vredeseilanden, The Shift...)
Collega-tot-collega-uitwisseling en peer-to-peer-evaluaties tussen ambtenaren en experts betrokken bij het thema, om lessen te trekken uit elkaars werking en deze te inspireren	Bv. internationaal netwerk van gemeenten die werken aan het verbeteren van (elkaars) lokale ondersteuning voor duurzame productieketens	Deelnemen aan het netwerk, de uitwisseling initiëren, coördineren, opvolgen, externe partners inbrengen...

Voorbeeld 2 Het gemeentebestuur draagt bij aan een solidaire, open en warme samenleving. Het versterkt de openheid en sociale cohesie tussen burgers en organisaties van diverse culturele achtergrond op zijn grondgebied.

Meest relevante initiatieven of acties die bijdragen aan de missie	Meest relevante actoren	Meest relevante maatregelen om hen te ondersteunen
Gekozen actieterrein: mondiale beleidskeuzes		
Samenwerken over verschillende gemeentelijke diensten heen en gebruik maken van elkaars expertise en evenementen, en elkaars doelgroepen met elkaar in contact brengen	OCMW, diensten sociaal beleid, mondiaal beleid, integratie, cultuur, jeugdendienst...	Als dienst mondiaal beleid collega-diensten uitnodigen voor gesprek en kennismaking van elkaars werking, en zoektocht naar sterke samenwerkingsprojecten
Gekozen actieterrein: mondiaal burgerschap		
Interculturele ontmoeting, openheid en begrip stimuleren door samen te werken en gebruik te maken van de expertise en achterban van verschillende organisaties	Diaspora-organisaties & socio-culturele organisaties	Ontmoeting en kennismaking tussen de organisaties stimuleren via geleide vergaderingen, events, bezoeken of logistieke ondersteuning
Gekozen actieterrein: mondiale samenwerking		
Allerhande interculturele uitwisselingen in het kader van projecten elders in de wereld of in de eigen gemeente (cultuurprojecten, jeugdprojecten, vakbondsactiviteiten...)	Diaspora-organisaties, verenigingen, scholen, vakbonden, ziekenhuizen en bedrijven met projecten in het Zuiden	Ontmoeting, kennismaking en samenwerking tussen de organisaties onderling stimuleren (via netwerk-events, via regelmatig overleg, via projectoproepen, via subsidies...), subsidiereglement

Bereid deze hele oefening voor (stap 3) en bespreek ze met de betrokken schepen(en), secretaris, diensthoofd, collega's en adviesraad/raden. Zo bouwt u een draagvlak op voor de keuzes die het gemeentebestuur maakt en wordt de oefening verrijkt met inzichten van de anderen.

Checklist

- ✓ Zijn de meest relevante initiatieven of acties bepaald voor de gekozen actieterreinen (zie vorige stap)?
- ✓ Is het duidelijk welke mensen of groepen bij deze initiatieven of acties moeten worden betrokken?
- ✓ Is duidelijk welke maatregelen (activiteiten) het gemeentebestuur of de dienst mondiaal beleid moet ondernemen om deze initiatieven te stimuleren of te versterken?
- ✓ Is deze oefening besproken met diverse betrokkenen (schepen, diensthoofd/ambtenaren-collega's, adviesraad)?

Stap 4 Verankeren in het meerjarenplan van de beleids- en beheerscyclus

Het gemeentebestuur heeft nu een zicht op de maatregelen of activiteiten die nodig zijn vanuit het lokaal bestuur en de dienst mondiaal beleid. Het weet welke initiatieven er nodig zijn en welke mensen en organisaties best meewerken om de missie van de gemeente te helpen uitvoeren.

Nu gieten we al deze informatie in het planningschema van de beleids- en beheerscyclus (BBC). Dit schema heeft grosso modo volgende onderdelen (afhankelijk van de software die de gemeente gebruikt): doelstellingen, subdoelstellingen of verwachte resultaten, activiteiten/acties, en soms ook indicatoren en verificatiebronnen.

We voegen er nog aan toe: tijd voor reflectiemomenten en verbeteringen.

Voorbeeld 1: Het gemeentebestuur is een speler van rechtvaardige wereldhandel. Het legt zich toe op Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling 12 (verantwoorde consumptie en productie) via lokale en internationale duurzame productie- en consumptiepatronen, zowel in de eigen organisatie, als bij burgers en organisaties op zijn grondgebied.

Subdoelstelling/verwacht resultaat	Activiteiten/acties	Reflectie-moment
Doelstelling 1 (actieterrein mondiale beleidskeuzes): Het gemeentebestuur heeft een duurzaam aankoopbeleid.		
1. Aankoopdienst neemt fairtrade- en andere duurzaamheidscriteria op in eenvoudige aankoopprocedures (koffie, wijn, onderhoudsproducten, werk-kledij...).	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Schepenen duurzaamheid en mondiaal informeren of vormen zich en pleiten voor duurzaam aankoopbeleid in de gemeente. ✓ Aankoopdienst e.a. volgen vorming of begeleiding op maat bij Steunpunt Duurzame Lokale Overheidsopdrachten. 	Na 6 maanden, na 1 jaar
2. Aankoopdienst voorziet alle bestekken van duurzaamheids-criteria.		
3. Alle diensten die aankopen doen, gebruiken fairtrade-, duurzame en lokale producten voor de eigen activiteiten.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dienst mondiaal en/of aankoopdienst geven informatie en presenteren mogelijkheden. ✓ Dienst mondiaal werkt proactief met de collega-diensten samen om fairtrade- en duurzame producten te kiezen op hun evenementen. 	Na 2-4-6 jaar

Subdoelstelling/verwacht resultaat	Activiteiten/acties	Reflectie-moment
Doelstelling 2 (actieterrein mondiaal burgerschap):		
Het aanbod van duurzame en fairtradeproducten aan de consument binnen de gemeente is verhoogd.		
1. 20% van de horecazaken en andere winkels biedt fairtrade-, ecologische en lokale producten aan.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dienst mondiaal, i.s.m. dienst communicatie e.a. voeren promotie voor de ondernemers die fairtrade- en duurzame producten aanbieden via wedstrijd, communicatie in lokaal magazine, ontwikkeling van een ecostadsplan, fairtradefestival met stands, fietsroute enzovoort. 	Na 2-4-6 jaar
Doelstelling 3 (actieterrein mondiale samenwerking):		
Het gemeentebestuur is een partner van regio's in ontwikkeling om duurzame productie en consumptie te stimuleren.		
1. Projecten van verenigingen en bedrijven met partners elders in de wereld voor duurzame productie en consumptie zijn versterkt.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dienst mondiaal past subsidiebeleid aan met nieuwe criteria (bv. voorwaarde is bijdragen Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 11 en 12, meer capaciteitsversterking bij de partnerorganisatie). ✓ Dienst mondiaal i.s.m. collega-diensten en andere organisaties (bv. The Shift, Cifal) faciliteert ontmoeting tussen bedrijven hier en producenten elders in de wereld. 	Na 2-4-6 jaar
2. Het gemeentebestuur verbetert de eigen lokale ondersteuning voor duurzame productieketens door lessen te trekken uit buitenlandse ervaringen.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gemeentebestuur neemt deel aan een internationaal netwerk, dienst mondiaal kan dit initiëren voor collega-diensten en verder opvolgen. ✓ Collega-ambtenaren nemen deel aan uitwisselingen en peer-to-peer-evaluaties en integreren relevante lessen in de eigen praktijk. 	Na 2-4-6 jaar

Voorbeeld 2: Het gemeentebestuur draagt bij aan een solidaire, open en warme samenleving. Het versterkt de openheid en sociale cohesie tussen burgers en organisaties van diverse culturele achtergrond op zijn grondgebied.

Subdoelstelling/verwacht resultaat	Activiteiten/acties	Reflectie-moment
Doelstelling 1 (actieterrein mondiale beleidskeuzes): Het gemeentebestuur integreert de participatie van diverse culturele, religieuze en sociale groepen in zijn beleidskeuzes en activiteiten.		
Diverse diensten van het gemeentebestuur maken ruimte voor participatie van diverse culturele, religieuze en sociale groepen in hun activiteiten.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dienst mondiaal beleid nodigt de collegadiensten uit voor een gesprek met kennismaking van elkaars werking, en zoekt naar samenwerkingsvormen waar iedereen bij wint. ✓ De dienst mondiaal beleid organiseert enkele activiteiten samen met andere diensten en schakelt daarbij diverse culturele, religieuze en sociale groepen in. 	Na 2-4-6 jaar
Doelstelling 2 (actieterrein mondiaal burgerschap): Burgerinitiatieven en organisaties van diverse socio-culturele achtergrond werken meer samen.		
Diaspora- en socio-culturele organisaties ontmoeten elkaar en maken meer gebruik van elkaars expertise, organiseren samen activiteiten, doen hun diverse achterban elkaar ontmoeten	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ontmoeting en kennismaking tussen de organisaties stimuleren door geleide vergaderingen, events, bezoeken of logistieke ondersteuning te voorzien. ✓ Subsidiereglement of projectoproep met criterium voor samenwerking opstellen. 	Na 2-4-6 jaar
Doelstelling 3 (actieterrein mondiale samenwerking): de gemeente stimuleert interculturele uitwisseling met het buitenland.		
Diaspora-organisaties, verenigingen, scholen, vakbonden, ziekenhuizen en bedrijven met projecten elders in de wereld organiseren meer interculturele uitwisseling in eigen gemeente of in het buitenland.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ontmoeting, kennismaking en samenwerking tussen de organisaties onderling stimuleren (via netwerkevents, via regelmatig overleg, via projectoproepen, via subsidies...) ✓ Subsidiereglement 	Na 2-4-6 jaar

De doelstellingen

De doelstellingen zijn gebaseerd op de missie en ze zijn **specifiek voor elk actie-terrein**: een doelstelling voor het gemeentebestuur als voorbeeld in het streven naar internationale rechtvaardigheid (mondiale beleidskeuzes), een doelstelling om wereldburgerschap te stimuleren bij burgers en organisaties in de gemeente (mondiaal burgerschap), en een doelstelling om eventueel via internationale samenwerking iets te bereiken.

De doelstelling geeft aan wie in welke ideale situatie terecht zou moeten komen. Deze 'ideale situatie' kan gewenst gedrag zijn, een verbeterde manier van werken, regelmatige samenwerking enzovoort. De doelstelling mag ambitieus zijn. Bijvoorbeeld: de stedenband is op diverse wijze 'ingeburgerd' in de gemeente; het gemeentebestuur is een partner voor duurzame productie en consumptie, lokaal en internationaal.

De subdoelstellingen of 'verwachte resultaten'

De subdoelstellingen of verwachte resultaten zijn de specifieke **veranderingen** die u wilt vaststellen **bij de doelgroep of actoren waarmee u samenwerkt**. Het zijn bijvoorbeeld goed te detecteren veranderingen in het beleid van de betrokken politici en ambtenaren (bv. nieuwe beslissingen, aangepaste visie, missie en strategie, duidelijke criteria in een bijgewerkt subsidiereglement, nieuwe transversale werkgroep opgericht). Het kunnen veranderingen zijn in hun relaties met andere organisaties (bv. nieuwe samenwerkingsvormen opgezet, meer bestaande expertise van andere organisaties ingezet) of ook in het consumptiegedrag (bv. jeugdverenigingen gebruiken meer fairtrade- en duurzame producten tijdens hun kampen) enzovoort.

De activiteiten/acties/ondersteunende maatregelen

De lokale mondiale ambtenaar zal, samen met andere actoren (o.a. de adviesraad) diverse stappen zetten en activiteiten organiseren om de beoogde veranderingen te helpen verwezenlijken. Die **ondersteunende acties** zijn belangrijk en ze worden best goed voorbereid, soms in samenwerking met diverse partners. Dikwijls moet u voor die voorbereiding veel tijd uittrekken.

De indicatoren en verificatiebronnen

Indicatoren en verificatiebronnen worden niet altijd verwacht in de beheers- en beleidscyclus (BBC)-planningsschema's.

Indicatoren zijn kwantitatief en/of kwalitatief:

- kwantitatieve indicatoren spreken over aantallen, prijzen, scores...;
- kwalitatieve indicatoren spreken over gedrag (bv. projecten *samen* organiseren),

een standaard (bv. duurzaamheidscriteria opgenomen in de bestekken voor koffie, wijn...), een engagement of beleidsdocument (bv. burgemeestersconvenant), een vorm van zich organiseren en verbinden (bv. nieuwe transversale werkgroep) enzovoort.

Soms combineert u beide beter in één indicator. Bijvoorbeeld:

- aantal horecazaken die fairtradeproducten verkopen
- aantal Noord-Zuidverenigingen die samen activiteiten opzetten met andere actoren (cultuurvereniging, vrouwenbond, jeugdhuis, hogeschool, waterzui-veringsbedrijf...).

Hoe geraakt u aan die data? Dit heet de 'verificatiebron', oftewel het bewijs dat er iets is veranderd.

Kies indicatoren waarvan u het bewijs makkelijk zelf kunt vaststellen. Bijvoorbeeld:

- beleids- en beheersdocumenten van de gemeente (de bestekken van producten x, y en z waarin duurzaamheidscriteria zijn opgenomen, het burgemeestersconvenant, de resoluties rond FairTradeGemeente, de visietekst van het college enz.);
- activiteiten waarin de GROS, de dienst mondiaal of andere gemeentelijke diensten zijn betrokken (die kunt u opvragen en tellen).

Tijd plannen voor reflectie, leren, verbeteren

Ook al wordt het niet gevraagd in de planning van de beheers- en beleidscyclus (BBC), toch is het raadzaam er tussentijds even met alle betrokkenen (collega's van andere diensten, doelgroep, externe partners...) bij stil te staan of de georganiseerde activiteiten effectief een ondersteuning waren om de beoogde veranderingen te verwezenlijken. Plan daarom **een reflectiemoment voor elk van de actieterreinen**, telkens één op korte en/of middellange en op lange termijn.

Checklist

- ✓ Geeft de doelstelling aan over wie het gaat en welke ideale situatie (omgeving, gedrag) u voor ogen hebt?
- ✓ Zijn de beoogde resultaten veranderingen die u kunt vaststellen in het beleid, het gedrag, de relaties van de doelgroep of partner?
- ✓ Zijn de acties van de dienst mondiaal beleid ondersteunend genoeg om de beoogde veranderingen bij de doelgroep of partner te helpen realiseren?
- ✓ Spreken de indicatoren zowel over een kwantiteit als over een kwaliteit (gedrag, standaard, beleidsdocument...)?
- ✓ Is er in de planning tijd gereserveerd om te reflecteren over de effectiviteit van de ondersteunende acties?

VVSC.internationaal

Ondersteuning

Hieronder presenteren we organisaties die lokale besturen inhoudelijk en/of financieel ondersteunen in hun lokaal mondiaal beleid.

1 Inhoudelijk

1.1 Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten is de ledenorganisatie van alle Vlaamse gemeenten (308), alle OCMW's (308), bijna alle politiezones (107), afvalintercommunales (26), intercommunales voor streekontwikkeling (11) en andere intercommunale verbanden (22).

Wat doet ze voor lokale besturen?

De VVSG heeft drie kerntaken:

- de belangen van de lokale besturen bij andere overheden behartigen;
- ondersteuning en dienstverlening aan de leden bieden, o.m. via informatie, advies en vorming;
- de beweging van de eerstelijnsverhouding versterken en als netwerkorganisatie optreden.

De VVSG is actief op bijna elk domein waarvoor de lokale besturen bevoegd zijn: lokale economie, ruimtelijke ordening, milieu en duurzaamheid, welzijn, veiligheid, cultuur, jeugd, sport, plattelandsgemeenten, internationale samenwerking enzovoort.

De dienst VVSG Internationaal richt zich op het Europese en internationale beleid van gemeentebesturen, waarvan mondiaal beleid ('gemeentelijke ontwikkelings-samenwerking') een aanzienlijk deel uitmaakt. VVSG Internationaal organiseert netwerking en vorming omtrent diverse thema's, geeft advies en individuele begeleiding op maat, maar ook coaching via leertrajecten aan groepen van lokale besturen. VVSG Internationaal werkt samen met diverse andere VVSG-diensten voor beleidsoverschrijdende thema's van het lokaal mondiaal beleid zoals klimaat, integratie, afvalbeheer of duurzaam aankoopbeleid. Het e-zine en diverse publicaties houden lokale besturen op de hoogte over actuele thema's die te maken hebben met gemeenten en internationale solidariteit en rechtvaardigheid. De VVSG is een partner van de Vlaamse en federale overheid om het lokaal mondiaal beleid van de Vlaamse lokale besturen te versterken.

Meer informatie en contact: www.vvsg.be/internationaal.

Voor wie specifiek?

Politieke mandatarissen, ambtenaren, leden van de adviesraden.

1.2 11.11.11.

11.11.11. is de koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging. Ze heeft een lange traditie in het ondersteunen van het gemeentelijk ontwikkelingsbeleid. Vele vrijwilligers zijn lokaal nauw betrokken bij de uitwerking van het ontwikkelingsbeleid via de Gemeentelijke Raden voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS).

Wat doet ze voor lokale besturen?

Het Team Lokaal Mondiaal Beleid van 11.11.11 is steeds beschikbaar om de GROS lokaal te begeleiden en advies te verstrekken bij de uitwerking van het beleid. 11.11.11 organiseert jaarlijks regionale ontmoetings- en vormingsmomenten voor GROS-vrijwilligers, schepenen en ambtenaren. Op hun inspiratiewebsite www.noordzuidinspiratie.be kunt u terecht voor tal van mondiale ideeën. Meer informatie en contact: <http://www.11.be/gemeenten> of gros@11.be

Voor wie specifiek?

Adviesraden, middenveldorganisaties en al wie verder nog betrokken is bij het lokaal mondiaal beleid.

1.3 Vierdepijlersteunpunt

Het Vierdepijlersteunpunt is een afdeling van 11.11.11 (zie hierboven).

Wat doet ze voor lokale besturen?

Steeds meer burgers, organisaties, jongeren, diasporaverenigingen steken de handen uit de mouwen voor het Zuiden met een eigen initiatief. Deze verhalen van concrete solidariteit en samenwerking verdienen een eigen plaats binnen ontwikkelingsamenwerking. Met het Vierdepijlersteunpunt geeft 11.11.11 deze kleinschalige ontwikkelingsinitiatieven de nodige ondersteuning en dienstverlening en een plaats binnen de Noord-Zuidbeweging. Op www.4depijler.be kunt u kennismaken met meer dan 600 Vlaamse initiatieven verspreid over de hele wereld. U kunt er ook **projecten registreren**. Op de helpdeskfunctie kunnen vierdepijlerorganisaties met al hun vragen terecht. Daarnaast organiseert het steunpunt ook **vorming en ontmoetingsmomenten**, zoals de jaarlijkse 'Dag van de 4de Pijler'.

Meer informatie en contact: www.4depijler.be

Voor wie specifiek?

Iedereen die vrijwillig actief is in of voor het Zuiden.

1.4 Provinciale diensten

Elke Vlaamse provincie heeft (tot op heden) een dienst die de Noord-Zuidbeweging in de eigen provincie ondersteunt. Zowel lokale besturen als organisaties en projecten die bijdragen aan meer internationale rechtvaardigheid kunnen daar terecht.

Wat doet ze voor lokale besturen?

Het aanbod verschilt van provincie tot provincie. Sommige provincies bieden beperkte inhoudelijke ondersteuning aan lokale besturen, terwijl andere in hun aanbod diverse soorten vorming, kant-en-klaar sensibiliseringsmateriaal, persoonlijke begeleiding, uitwisselingsmomenten voor schepenen en ambtenaren en nog veel meer beschikbaar hebben. De meeste provinciale diensten bieden zowel inhoudelijke als financiële ondersteuning voor wereldburgerschapeducatie ('mondiale vorming') en voor projectwerking in het Zuiden.

De lokale afdelingen van Kleur Bekennen vinden ook hun plaats in de provinciale diensten. Kleur Bekennen stimuleert, inspireert en ondersteunt leerkrachten om vanuit verschillende invalshoeken in de klas aan wereldburgerschap te werken. Ook in het kader van lokaal mondiaal beleid kunnen zij gemeentebesturen bijstaan om de scholen bij mondiaal burgerschap te betrekken. Bovendien bestaat er in elke provincie een documentatiecentrum met educatief materiaal waarvan gemeenten gebruik kunnen maken.

Meer informatie en contact: zie websites van de verschillende provincies

Voor wie specifiek?

Politieke mandatarissen, ambtenaren, adviesraden, middenveldorganisaties.

1.5 Europese overheden en netwerken

Op Europees niveau bestaan er diverse online ondersteuningsvormen en -netwerken om onder andere lokale besturen te versterken in thema's van internationale samenwerking en rechtvaardigheid. Zo ontwikkelde EuropeAid (Europese Commissie) de Tools & Methods Series³: een lijst van methodologische documenten omtrent gender, decentralisatie, capaciteitsontwikkeling enzovoort. Het onlineplatform Capacity4Dev.eu is opgericht om iedereen die in de Europese Unie met ontwikkelingssamenwerking bezig is, met elkaar in verbinding te brengen.

1.6 Andere mogelijke specifieke partners

Afhankelijk van de thema's waarmee gemeentebesturen werken en de klemtoon die ze in hun beleid willen leggen, zijn er nog andere organisaties en netwerken die als partner mee ondersteuning kunnen bieden. Zeker wanneer het bestuur wil inzetten op een bepaalde Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling, kan het nuttig zijn gespecialiseerde organisaties aan te spreken. Ook binnen eigen gemeentelijke diensten en in adviesraden zitten ongetwijfeld nog veel personen of groepen die het lokaal mondiaal beleid mee kunnen helpen verwezenlijken.

³ <http://capacity4dev.ec.europa.eu/t-and-m-series/minisite/list-available-publications>

Enkele voorbeelden voor onderstaande thema's:

- Water: Protos, waterintercommunales;
- Lokale economie: Unizo, the Shift, Cifal Flanders, Verbond van Belgische Ondernemingen, MVO Vlaanderen;
- Eerlijke handel: BTC-Trade for Development, Fairtrade Belgium, Oxfam-Wereldwinkels;
- Duurzame landbouw en voedsel: Vredeseilanden, Voedselteams, BioForum, Velt, Landwijzer, innovatiesteunpunt Boerenbond, Wervel;
- Klimaat: Burgemeestersconvenant, Bond Beter Leefmilieu;
- Natuur: Bos+, Natuurpunt;
- Wereldburgerschap op school: Globelink, Djapo, Studio Globo, Kleur Bekennen, VVOB;
- Mensenrechten: Amnesty International, Liga voor Mensenrechten, Vrede vzw.

2 Financieel

2.1 Provinciale overheid

In alle provincies bestaan reglementen voor subsidies, ze verschillen echter per provincie. Naast andere initiatiefnemers zoals scholen en vierdepijlerorganisaties kunnen vaak ook gemeentebesturen hier gebruik van maken. Neem dus een kijkje op de website van uw provincie of neem contact op met de provinciale ambtenaar van de mondiale dienst om te achterhalen of ook uw gemeente aanspraak kan maken op extra financiële middelen.

2.2 Vlaamse overheid

In opvolging van het Vlaamse convenant gemeentelijke ontwikkelings samenwerking ontvingen 88 lokale overheden in 2014 een impulssubsidie van het Departement Internationaal Vlaanderen. De Vlaamse overheid gaf zo een krachtig signaal dat ze waarde blijft hechten aan lokaal mondiaal beleid en dat ze dit mee wil blijven ondersteunen (2014-2019). Net als tijdens de convenantperiode die aan het impulsbeleid voorafging, kreeg de VVSG de opdracht de impulsgemeenten, maar ook alle lokale besturen in het algemeen, te ondersteunen in de kwaliteitsverhoging van hun lokaal mondiaal beleid.

Met deze impulssubsidie, die aanvankelijk voor een periode van zes jaar werd toegekend, worden gemeentebesturen aangemoedigd het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking te versterken en te verbreden in Vlaanderen, met de klemtoon op mondiale beleidskeuzes en mondiaal burgerschap. Daarnaast kan een lokaal bestuur de subsidie ook gebruiken om mondiale samenwerking op te zetten met een partnergemeente elders in de wereld.

In het kader van de autonomie van de steden en gemeenten besliste de Vlaamse overheid dan weer vanaf 2016 verscheidene sectorale subsidies, waaronder jeugd, sport, flankerend onderwijs en ontwikkelingsamenwerking, via het ge-

meentefonds door te storten naar de lokale besturen. Dit wil zeggen dat deze middelen vanaf 2016 niet meer geoormerkt zijn en dat gemeentebesturen ze volledig autonoom beheren. Het Departement Internationaal Vlaanderen lanceert vanaf 2016 een nieuwe tweejaarlijkse oproep voor projecten van ontwikkelingseducatie, waarin lokale besturen een belangrijke partner (kunnen) zijn.

2.3 Federale overheid

Sinds 2000 ondersteunt de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DG-D) van de federale overheid de gemeenten via meerjarenprogramma's. Deze programma's worden door VVSG Internationaal beheerd. Ze streven ernaar de lokale bestuurskracht in het Zuiden te versterken aan de hand van stedenbanden en samenwerking tussen de VVSG en 'zusterkoepels' van steden en gemeenten in het Zuiden. In het huidige programma, dat loopt van 2014-2016, zijn veertien stedenbanden actief. Een eventueel nieuw federaal gesubsidieerd programma zal lopen over een periode van vijf jaar (2017-2021).

2.4 Europese overheid

De Europese Unie is een van de belangrijkste donoren voor ontwikkelingsamenwerking. Ze heeft tal van akkoorden met landen wereldwijd en een specifiek partnerschap met de ACP-landen (landen in Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan). De voorbije tien jaar is de Europese aandacht voor de rol en het potentieel van lokale besturen voor ontwikkeling toegenomen (mededeling in 2008 en in 2013). In de huidige (2014-2021) Europese beleidsperiode kunnen lokale besturen aan het thematische programma 'Non-State actors and Local Authorities in Development' deelnemen⁴. Dit programma wordt beheerd door het Directoraat-Generaal voor Internationale Samenwerking en Ontwikkeling (DG DEVCO). Het bestaat uit drie pijlers waarvoor budget voorzien is:

- Open oproepen vanuit de EU-delegaties in ontwikkelingslanden (en waaraan lokale besturen in die landen kunnen deelnemen). Stedenbanden en Vlaamse besturen kunnen hierin betrokken zijn.
- Projecten waarin de klemtoon ligt op ontwikkelingseducatie en op de rol die Europese lokale besturen hierin kunnen spelen ('DEAR': Development Education and Awareness Raising).
- Netwerken en associaties van lokale besturen en civiele organisaties in ontwikkelingslanden versterken.

PLATFORMA, het Europese netwerk voor lokale overheden betrokken in ontwikkelingsamenwerking waarvan de VVSG deel uitmaakt, werkt aan een gids met het overzicht van alle subsidiemogelijkheden voor lokale besturen⁵.

4 https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/aidco/images/2/2b/CSO_LA_MIP_CSQ_LA_2014_2020_EN.pdf

5 Een eerste overzicht: www.platforma-dev.eu/page.php?parent_id=56&page_id=135

3 Interessante boeken en websites

Er werd in het verleden al aardig wat op papier en websites gezet om de gemeentebesturen te ondersteunen bij hun lokaal mondiaal beleid. We geven u nog enkele interessante bronnen mee:

VVSG Internationaal:

- [‘Ondersteuning aan lokale besturen over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen’](#)
- ‘Europa, kansen voor lokale besturen’, Betty De Wachter, Politeia, 2014⁶.
- [‘Onder de indruk van gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking. Europees Jaar voor Ontwikkeling 2015.’](#), Anne Geens en VVSG Internationaal, 2015⁷.
- ‘De gemeente en de wereld. Inspiratie voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking’, Bert Janssens, Daan Janssens, Jan Verschueren, Politeia, 2014.
- ‘Mag het wat M&Eer zijn? Introductie tot monitoring en evaluatie voor gemeentelijke internationale samenwerking’, Corina Dhaene en Bert Janssens, Politeia, 2013.
- ‘De Interculturele dialoog’, Marc Colpaert, Luc Lippens en Bob Elsen, Politeia, 2013.
- ‘De Basics van het Noord-Zuidbeleid voor lokale besturen’, Betty De Wachter, Bert Janssens, Christophe Ramont, Ilse Renard en Tine Van Laer, Politeia, 2011.
- ‘De stedenband. Over directe samenwerking tussen besturen’, Ilse Renard, Betty De Wachter, Bert Janssens en Christophe Ramont, Politeia, 2011.
- ‘Gemeenten ondersteunen 4de pijlerinitiatieven: instrumenten en criteria om vorm te geven aan het gemeentelijke ondersteuningsbeleid van projecten’, Jacques Mevis en Valentien Goethals, Politeia, 2010⁸.
- ‘Gemeentelijke internationale samenwerking. Handleiding voor werkbezoeken, Ilse Renard en Tine Van Laer, Politeia, 2010.
- ‘Handboek Noord-Zuid voor Lokale Besturen’, VVSG, Politeia, 2007.
- Alles over stedenbanden in 6 thematische fiches⁹.

11.11.11:

- Handige fiches als handleiding voor een lokaal Noord-Zuidbeleid¹⁰.
- Op de website “Laat je inspireren” vind je een heleboel **inspirerende voorbeelden**, initiatieven van gemeenten en organisaties die het enthousiasme voor mondiale thema’s in hun buurt willen aanwakkeren. www.noordzuidinspiratie.be

6 <http://www.politeia.be/nl-be/book/europa-kansen-voor-lokale-besturen-e-book/EUROPA5100.htm>

7 http://www.vvsg.be/Internationaal/Documents/EYD2015_publicatie_1203.pdf

8 <http://www.11.be/wat-doet-11-11-11/lokaal-beleid/lokaal-os-beleid/item/onze-publicaties>

9 <http://www.vvsg.be/Internationaal/Noord-Zuid/Stedenbanden/Pages/default.aspx>

10 <http://www.11.be/wat-doet-11-11-11/lokaal-beleid/lokaal-os-beleid/item/onze-publicaties>

MVO Vlaanderen

MVO Vlaanderen is een initiatief van de Vlaamse overheid, departement Werk en Sociale Economie. Het is een start- en ontmoetingsplaats voor iedereen met een interesse in maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het bevat een ruim aanbod instrumenten en informatie met als doel organisaties te helpen om mvo in praktijk om te zetten: www.mvovlaanderen.be

Steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten

Steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten: Hebt u als lokaal bestuur vragen over hoe u uw aankopen milieuvriendelijker kan maken? Of hoe u uw opdrachten ten goede kan laten komen aan sociale doelgroepen? Met deze en andere vragen kunnen medewerkers en mandatarissen van lokale besturen terecht bij het Steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten van de VVSG¹¹.

CIFAL Flanders

CIFAL Flanders (www.cifal-flanders.org) is een nieuw opleidings- en onderzoekscentrum van de Verenigde Naties in Vlaanderen. CIFAL Flanders is één van de 15 regionale centra van UNITAR (www.unitar.org). CIFAL Flanders ging van start in oktober 2015 n.a.v. de 70ste verjaardag van de VN. De kerntaak is om via opleidingen en gastlezingen toelichting te geven bij de VN-normen en -verklaringen en door gebruik van praktijkgerichte methodes ondersteuning te bieden bij de implementatie ervan in overheden, maatschappelijke organisaties, kenniscentra en de bedrijfswereld. De focus ligt op de disseminatie van de 17 nieuwe VN Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (2016-2030) ter versterking van mensenrechten en van lokale en mondiale duurzaamheid waarbij slimme technologie wordt geïntegreerd: 'Action Learning for Smart Sustainability'.

Europese Commissie, Directoraat-Generaal :

- Subsidies voor het thematische programma 'Civil Society Organisations and Local Authorities'¹².
- Tools & methods series: een collectie van handleidingen, referentiedocumenten en concept papers voor overheden actief in ontwikkelingssamenwerking¹³.

11 www.vvsg.be/Werking_Organisatie/Overheidsopdrachten/Pages/duurzame_overheidsopdrachten.aspx

12 https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/aidco/images/2/2b/CSO_LA_MIP_CSO_LA_2014_2020_EN.pdf

13 <http://capacity4dev.ec.europa.eu/t-and-m-series/minisite/list-available-publications>

Gent © Lien Van Oyen Photography

Inspirerende praktijken

Hieronder geven we u een aantal inspirerende praktijken mee. Telkens geven we ook aan tot welke Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen ze bijdragen, en onder welke actieterreinen van het lokaal mondiaal beleid we ze zien. Dit blijven uiteraard sterke indicaties, want door de onderlinge verbondenheid van de verschillende Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen draagt een praktijk automatisch bij aan meerdere doelstellingen.

Antwerpen

- Bar del Mundo
- Scholenbanden met Marokko en Congo
- Migratie en Ontwikkelingssamenwerking

Balen

- Mondiale sportdag met fairtradeontbijt

Beernem

- GROS = internationaal én lokaal solidair

Brasschaat

- Wereldmeerdaagse

Brugge

- Foodlab
- Reizende Fair Trade Expo
- Ontmoetingsdag voor alle actoren van internationale solidariteit

Essen-Brecht-Kalmthout-Wuustwezel

- Ecowijzer

Etterbeek

- Parcours van de solidariteit

Evergem

- Stroomopwaarts - transitiefestival

Gent

- Belmundo
- Eerlijke Mode

Genk

- Transitie naar een duurzame stadsorganisatie

Herent

- Raden-generaal inspirHerent

Heusden-Zolder

- Fairtrade weddingplanner- babyplanner - horecaplanner

Hooglede

- Schone werkkledij

Izegem

- Duurzame voedselconsumptie

Kortrijk

- Duurzaam aankopen
- FairTradeGemeente/Duurzame voeding

Leuven

- Wereldfeest
- Zet je op de kaart! Netwerk

Merelbeke

- Fair Share Repair Festival

Mortsel

- Mondiaal vormingsproject basisscholen

Nevele

- Duurzaam bedrijventerrein

Oostende & Banjul

- Lokale bestuurskracht opbouwen via peer-to-peer-uitwisseling
- Stages voor studenten in zusterstad

Pajottenland

- Fair trade Pajottenland-Zennevallei

Rumst

- Rumst voor een beter klimaat

Sint-Niklaas

- Lunch causerieën
- M000V

Waregem

- Cocina del mundo

Zoersel & Bohicon

- Bibliotheek
- Jongerencultuuruitwisseling

GROS Denderleeuw

- Visietekst gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking

Antwerpen

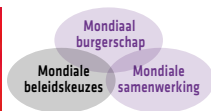
Bar del Mundo

multimediaal educatief spel over eerlijke handel voor scholen

Doel	Wereldburgerschap stimuleren via concrete projecten dicht bij de digitale leefwereld van kinderen, met een link naar eerlijke handel, de reis die producten afleggen voordat ze in de winkel liggen, de werking van de haven van Antwerpen, waterverbruik en voedselverspilling.
Doelgroep	Leerlingen 1ste graad secundair onderwijs (alle types) Families met kinderen tussen 10 en 14 jaar (Jeugdverenigingen)
Activiteit/ methodiek	Educatief multimediaal spel op en rond het Eilandje, het historische havenkwartier App voor tablets Eerlijke handel, waterverbruik, voedselverspilling, werking haven van Antwerpen (http://bardelmundo.be : website met uitleg spel)
Resultaat	Output: Bar del Mundo is een multimediaal spel voor jongeren van 12 tot 14 jaar. In groep kunnen ze locaties op en rond het Eilandje bezoeken terwijl ze opdrachten uitvoeren in verband met eerlijke handel, de haven, voedselverspilling en waterverbruik. Het spel werd in 2015 verruimd en omgezet in een gratis app. Outcome: Door dit spel te spelen komen jongeren op een concrete manier in aanraking met eerlijke handel en worden ze gestimuleerd eerlijk te handelen en na te denken over de verschillende p's* van duurzaamheid. Ze leren er naast eerlijke handel via digitale weg over de haven, de lange reis die bepaalde producten afleggen voor ze op ons bord belanden, ons immense waterverbruik en de onnodige voedselverspilling.
Samenwerking	Binnen stadsbestuur: haven van Antwerpen en vooral MAS-havenpaviljoen, algemeen onderwijsbeleid (klasopstap) Extern: provincie Antwerpen, Centrum voor Informatieve Spelen, scholen in en om Antwerpen
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Duurzame ontwikkeling via de vijf P-pijlers stimuleren.

* People, Planet, Prosperity, Partnership en Peace. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen kunnen gegroepeerd worden in deze vijf pijlers.

Doel	Wereldburgerschap stimuleren via concrete projecten dicht bij de leefwereld van vele leerlingen in Antwerpen, nl. via scholenbanden met Marokko en projecten omtrent Congo.
Doelgroep	Leerlingen en leerkrachten lager onderwijs
Activiteit/ methodiek	7 scholenbanden tussen Antwerpse en Marokkaanse scholen 1 scholenband van een Antwerpse school met een school in Ghana 2 mondiale vormingsprojecten omtrent Congo i.s.m. de Congolese diaspora
Resultaat	<ul style="list-style-type: none">• Scholieren zijn in staat de origine van een groot aantal (allochtone) kinderen in Antwerpen te begrijpen en omgekeerd, de Marokkaanse, Congolese of Ghanese scholieren zien makkelijker de context waarin kinderen van andere origine in Antwerpen leven.• Leerkrachten leren samenwerken met collega's uit een andere cultuur en expertise uitwisselen om uitdagingen aan te gaan binnen het onderwijs.
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none">• Binnen de stadsorganisatie werken de diensten ontwikkelingssamenwerking en stedelijk onderwijs hiervoor samen.• Externe partners zijn Marokkaanse en Congolese diaspora-organisaties, Studio Globo en de betrokken scholen.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Scholenbanden verruimen het wereldbeeld en bevorderen interculturele kennis, begrip en contact bij leerlingen en leerkrachten.

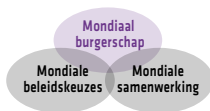
Antwerpen Migratie en ontwikkelingssamenwerking

Doel	Vanuit een breed netwerk van betrokkenen wil de stad ontwikkelingsprojecten realiseren in de landen van herkomst van minderheden in Antwerpen (Congo, Ghana en Marokko). Hierdoor versterkt ze ook de sociale cohesie in Antwerpen. In dit brede netwerk horen ook Antwerpse bedrijven. Een ervan werkt mee aan een waterproject in Marokko.
Doelgroep	Actief betrokkenen: Antwerpse etnisch-culturele minderheidsverenigingen, hogescholen, lokaal bestuur in Marokko en Antwerps bedrijfsleven Begunstigden: 300 inwoners in afgelegen deelgemeente in ruraal bestuur Ouled Daoud
Activiteit/ methodiek	De stad brengt alle betrokkenen samen in zelfsturende projectgroepen en werpt zich op als coach, matchmaker en co-financier van deze projecten en groepen. Zo maakte ze in 2015 de match tussen een groot Antwerps bedrijf dat al jarenlang binnen zijn MVO*-beleid middelen en expertise beschikbaar stelt voor waterprojecten met een Antwerps-Marokkaanse migrantenvereniging en een lokaal bestuur in Marokko dat drinkwatervoorziening onder zijn bevoegdheden heeft. Dit versterkt het MVO-beleid van het bedrijf en slaat een brug met de personeelsleden van Marokkaanse origine in het bedrijf.
Resultaat	Output: drinkwaterproject in een deelgemeente van Ouled Daoud. Outcome: Er komen Antwerpse netwerken tot stand in landen van herkomst, waarbij elke partner zijn specifieke toegevoegde waarde kan bieden.
Samenwerking	Extern: samenwerking met bovenvermelde Antwerpse organisaties met expertise op verschillende vlakken (zie Doelgroep: 'actief betrokkenen').
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Vaak hebben etnisch-culturele minderheidsverenigingen, gevestigd in Vlaamse gemeenten, een link naar hun land van herkomst. Deze diaspora-organisaties (ecm-verenigingen** die een rol spelen in hun landen van herkomst) hebben vaak projecten lopen in hun dorp, regio of land van herkomst. Zij zijn een onmisbare schakel tussen Antwerpse partners van het project en het geboorteland van hun ouders of familie. Ze hebben interculturele competenties en beschikken over netwerken in deze landen. Door samen te werken met diverse partners bouwen ze bruggen tussen Antwerpen en de landen van herkomst. De stad versterkt zo de sociale cohesie/rechtvaardigheid in zowel het Zuiden als in de stad en legt een concrete link tussen migratie en ontwikkeling(ssamenwerking).

* Maatschappelijk verantwoord ondernemen

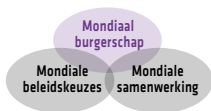
** Verenigingen van etnisch-culturele minderheden

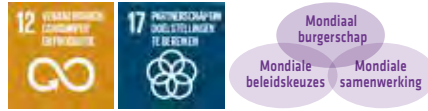
Doel	De collega-ambtenaren van de gemeente bewust maken van mondiale thema's en onrechtvaardigheid.
Doelgroep	Collega's van de gemeente
Activiteit/ methodiek	<p>De jaarlijkse teamdag waaraan ambtenaren van de gemeenten Balén deelnemen, heeft in Balén een mondiale toets gekregen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een fairtradeontbijt in de vorm van een wereldhandelsspel: deelnemers werd een land toegewezen en kregen dus weinig (enkel confituur en brood) of veel (yoghurt, koffiekoeken, sandwiches...) etenswaren toegewezen. Via een ruilsysteem konden ook de deelnemers uit de armere landen met een goed gevulde maag aan de dag beginnen. • Tijdens de sportvoormiddag waren er spelen waarbij de deelnemers een voordeel (bv. extra bal) of nadeel (bv. verouderd materiaal) kregen, afhankelijk van het land waartoe ze behoorden. • In de namiddag werd er tijdens een fiets of -wandeltocht nagekaart en verder gediscussieerd over mondiale thema's.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • De collega's worden zich meer bewust van mondiale thema's, de wereldhandelsverhoudingen...
Samenwerking	Binnen het gemeentebestuur van Balén: dienst mondiaal beleid, personeelskring De Welvaart
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Collega's krijgen een groter bewustzijn en meer kennis over wat er in de wereld gebeurt. Dit zet hen aan tot bewuster gedrag dat rekening houdt met anderen in de wereld. Dit is een eerste stap om collega's ertoe aan te zetten bij hun beleidskeuzes rekening te houden met internationale rechtvaardigheid.

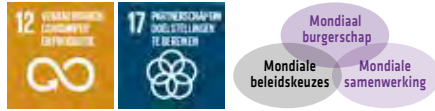
Doel	Lokale en internationale solidariteit aan elkaar linken
Doelgroep	Gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking en alle mogelijke partners voor solidariteit (en bij uitbreiding de hele bevolking)
Activiteit/ methodiek	De gemeentelijke adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking (GROS) houdt zich al jaar en dag bezig met internationale solidariteit. In de loop der jaren groeide ook de samenwerking met initiatieven voor lokale solidariteit: de werkgroep vluchtelingen, de Kapstok (tweedehandskledij aan zeer lage prijzen voor kansarmen), de Notenkraaker (sociale superette), het sociaal huis... De achterliggende redenering is dat mensen in moeilijkheden helpen in het Zuiden en hier bij ons bij elkaar aansluit. Ook eerlijke handel met de boeren in het Zuiden gaat hand in hand met eerlijke handel met de boeren bij ons. Daarom stimuleert de GROS via hun brochure 'Beernem lekker fair' onze inwoners om enerzijds lokale hoeveproducten te kopen die hier gekweekt worden (korte keten) en anderzijds bij exotische producten zoals bananen te kiezen voor fair trade.
Resultaat	Een aparte vzw 'De Notenkraaker' coördineert de samenwerking tussen initiatieven die allemaal op hun manier bezig zijn met solidariteit. Door de verschillende werkingen samen te brengen komen er meer vrijwilligers, meer mogelijkheden, meer ondersteuning, meer geloofwaardigheid bij de bevolking, meer overtuigingskracht tegenover de politiek.
Samenwerking	Samenwerking (of op zijn minst overleg) met zoveel mogelijk partners voor solidariteit: gemeente, sociaal huis, adviesraden, voedselbank, kringwinkel, lokale armoedeorganisaties, organisaties voor mensen met een handicap, vrijwilligersinitiatieven in verband met vluchtelingen en/of kansarmoede, initiatieven omtrent fair trade, vierdepijlerorganisaties... Nog meer samenwerking mogelijk in de toekomst, met bijvoorbeeld geefpleinen (weggeefwinkelprincipe) of repaircafé
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Door niet in hokjes van internationaal en lokaal te denken kunnen problemen breder/structureler behandeld worden. Draagkracht en geloofwaardigheid nemen ook toe doordat je jezelf niet verliest in een 'wij-zij'-verhaal.

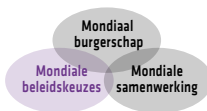
Doel	Leerlingen van de 1ste graad middelbaar laten kennismaken met de thema's van Noord-Zuid.
Doelgroep	1ste graad secundaire scholen van Brasschaat en omgeving
Activiteit/ methodiek	<p>De wereldmeerdaagse duurt twee weken en ontvangt een 6000-tal leerlingen (2015), die via hun deelname aan de interactieve wereldmarkt in contact komen met een mondiaal thema (in 2015: de millenniumdoelstellingen). Naar analogie met de echte wereldmarkt kunnen de leerlingen hier duro's verdienen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor en na de wereldmarkt: aansluitend educatief lesaanbod in de klas (o.a. via interactieve website en webquest voor leerlingen en leerkrachten) • Tijdens de wereldmarkt: bezoek aan het cultuurcentrum voor filmvoorstelling en omkadering + interactieve wereldmarkt met 40 doe-stands van diverse ngo's en andere organisaties. • Randactiviteiten voor een breder publiek (debat, film, vorming, quiz, wereldmarkt). <p>De wereldmeerdaagse vindt om de twee jaar plaats. De voorbereiding start een jaar op voorhand.</p>
Resultaat	<p>Er werd een wereldmarkt met 40 interactieve stands gecreëerd, een interactieve website, een webquest, filmvoorstellingen en activiteiten voor een breder publiek.</p> <p>6500 mensen uit 30 onderwijsinstellingen van omgeving Brasschaat en Antwerpen hoorden over de millenniumdoelstellingen.</p>
Samenwerking	Vzw Mundio werkt het geheel uit in opdracht van de GROS, daarin ondersteund door de Dienst Ontwikkelingssamenwerking van de gemeente Brasschaat. Voor de uitwerking van de standen wordt een beroep gedaan op een 30-tal ngo's en verenigingen die werken rond Noord-Zuid, milieu, duurzaamheid, integratie et cetera. Zij maken in overleg met de kerngroep een concept voor hun interactieve stand. Hun vele medewerkers en vrijwilligers verzorgen de begeleiding van de doe-opdrachten.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	6500-tal leerlingen en leerkrachten worden zich bewust van een mondiaal thema (onderwijs, water, hygiëne, genderverschillen, klimaat...) vanuit hun eigen leefwereld. Dit is een eerste stap naar bewust gedrag dat bijdraagt aan meer mondiale rechtvaardigheid.

Doel	Het Brugse Food Lab maakt werk van een lokale duurzame voedselstrategie door nieuwe initiatieven op te zetten voor stadslandbouw en korte keten en tegen voedselverlies.
Doelgroep	Bruggelingen
Activiteit/ methodiek	Vanuit het netwerk Food Smart Cities for Development werkt Brugge samen met negen andere Europese steden aan de ontwikkeling en invoering van een duurzaam, inclusief, flexibel, effectief en efficiënt stedelijk voedselsysteem. Het Brugse Food Lab is daar een project van en kadert binnen het Brugse Klimaatplan. Het Food Lab is een kennis- en ontmoetingsplatform van meer dan veertig middenveldorganisaties en lokale beleidsmakers (vertegenwoordigd door de Dienst Leefmilieu, de Europese cel en de Noord-Zuiddienst).
Resultaat	Op Europees niveau wordt in het netwerk <i>Food Smart Cities for Development</i> een voedselstrategie ontwikkeld en worden 'food guidelines' uitgewerkt. Op lokaal niveau worden in Brugge in 2016 diverse initiatieven opgezet door het Brugs Food Lab zoals: een tweedaags Foodfestival, uitwisselings- en vormingsmomenten betreffende duurzaam voedselbeleid met aandacht voor fair trade en lokale duurzame voeding, concrete acties betreffende stadslandbouw, korte keten en voedselverlies met grote betrokkenheid van middenveldorganisaties, burgers/ consumenten, bedrijven, acties om de stadslandbouw te heroriënteren en te verduurzamen (bv. het verbinden van vraag en aanbod van gronden voor stadstuinieren/-landbouw, het stimuleren van stadstuinieren), het ontwikkelen van een handleiding betreffende duurzame voeding voor evenementen en het stimuleren van koksscholen om duurzaamheid een prominenter plaats te geven.
Samenwerking	Binnen de stadsorganisatie: Dienst Leefmilieu i.s.m. Europese cel en Noord-Zuiddienst. Extern: Samenwerking met lokale middenveldorganisaties zoals VELT, EVA, Voka Brugge, Vredeseilanden, Vormingsplus, Handmade in Brugge.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Food Lab informeert met al zijn activiteiten de deelnemers en bezoekers op een correcte manier en maakt hun duidelijk dat hun consumptiegedrag niet los staat van klimaatverandering wereldwijd, van de manier waarop wereldwijd handel wordt gedreven of met natuurlijke bronnen wordt omgegaan. Food Lab biedt een handelingsperspectief: het zet mensen aan tot het kopen van duurzame lokale voeding en fairtradeproducten.

Doel	De reizende Fair Trade Expo zet de (Europese) bezoeker aan tot (meer) aankoop van fairtrade- en duurzame producten. Anderzijds geeft ze de betrokken stakeholders van de campagne zoals de lokale overheid, bedrijven en scholen meer zichtbaarheid in hun rol voor wereldwijde eerlijke handel.
Doelgroep	Europese burgers, bezoekers in Brugge
Activiteit/ methodiek	Het netwerk Food Smart Cities for Development brengt steden en andere organisaties samen om aan een duurzame voedselstrategie te werken. Vanuit dit netwerk zijn er zes steden die zich engageren om een reizende meertalige Fair Trade Expo te ontwikkelen: Bilbao, Brugge, Gent, Milaan, Thessaloniki en Utrecht. Brugge bijt de spits af in mei 2016 en brengt daarmee ook enkele sterke fairtrade-realisaties in beeld die sterk spelen in Brugge: de FT-voetbal, FT-chocolade, FT-bier en de FT-kook-'battles'.
Resultaat	De Fair Trade Expo bestaat uit verschillende interactieve modules. Naast algemene informatie over eerlijke handel en de link met lokale duurzame voeding biedt elke stad ook een eigen invulling over wat ze doet in verband met Fair Trade. In 2016 reist de expo rond naar de deelnemende partnersteden.
Samenwerking	De Fair Trade Expo is een samenwerking tussen de Brugse Noord-Zuiddienst en de diensten Internationale Samenwerking van de partnersteden Bilbao, Brugge, Gent, Milaan, Thessaloniki en Utrecht.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	De Fair Trade Expo zet de (Europese) bezoeker aan tot (meer) aankoop van fairtrade- en duurzame producten. De stad Brugge stimuleert daarmee duurzame ontwikkeling bij haar bevolking door een voedselstrategie op te bouwen die bijdraagt aan lokale en mondiale voedselzekerheid.

Doel Alle Brusselse actoren voor internationale solidariteit samenbrengen rond enkele sleutelthema's van internationale solidariteit in de context van de Brusselse gemeenten

Doelgroep Brusselaars actief rondom en/of geboeid door internationale solidariteit

Activiteit/methodiek Ontmoetingsdag met verschillende workshops en plenair moment met de voorstelling van enkele bovenlokale organisaties (11.11.11., CNCD, Vierdepijlersteunpunt, CASIW, Kabinet Bianca De Baets)

Resultaat

- Samenkomst en kennismaking van diverse actoren onder de noemer 'internationale solidariteit' (individuele burgers, vierdepijlerorganisaties, leden van adviesraden, ngo's).
- Denktafels en workshops over volgende thema's: 'Rol van een adviesraad', 'Interculturalisering', 'Globaal denken, lokaal doen: een aantal Brusselse casestudies'.
- Verslag met krijtlijnen voor het beleid ontwikkelingsamenwerking van de Brusselse gemeenten
- Adviezen m.b.t. faciliteiten en dienstverlening aan de Brusselse initiatiefnemers van internationale solidariteit

Er is een versterkte gemeenschapszin ontstaan tussen de Brusselse actoren van internationale solidariteit en wereldburgerschap, door ze samen te brengen en hun opmerkingen mee te nemen naar de lokale beleidsmakers voor ontwikkelingsamenwerking in de Brusselse gemeenten.

Samenwerking

Vanuit de gemeentebesturen:

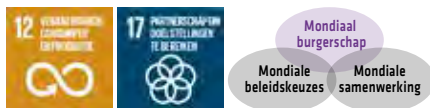
- Stad Brussel: internationale cel en de Stedelijke Adviesraad Internationale Solidariteit – GROS van Brussel
- Gemeente Etterbeek: Noord-Zuidambtenaar
- Gemeente Sint-Joost-ten-Node: ambtenaar dienst lokale en internationale solidariteit-Internationale Betrekkingen

Externe partners:

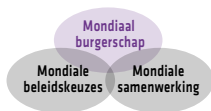
- 11.11.11. – GROS-ondersteuner
- CNCD – Brussel regiowerker
- Periferia – consultancybureau werken rond participatie

Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?

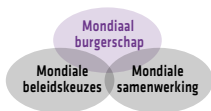
Het beleid van de Brusselse gemeenten is heel verschillend van gemeente tot gemeente. Eén gemeenschappelijke doelstelling is wel dat ze een middenveld samenbrengen dat enerzijds bijdraagt aan sensibilisering en het informeren van Brusselaars over mondiale thema's en dat anderzijds het beleid mee vorm kan geven. Participatie speelt voor de Brusselse gemeenten een sleutelrol. Het betrekken van middenveldactoren en het faciliteren van inspraak is noodzakelijk om een lokaal mondiaal beleid in de Brusselse context mee vorm te geven.

Doel	De consument en horeca warm maken voor de voordelen van lokale, biologische, eerlijke en andere duurzame producten via een handige aankoopgids die gevarieerd en duurzaam winkelen promoot.
Doelgroep	Inwoners van Essen, Brecht, Kalmthout, Wuustwezel, in hoofdzaak de consumenten en horeca
Activiteit/ methodiek	De ambtenaren en schepenen van de werkgroep Fair Trade Noord gebruiken het overleg tussen de vier gemeenten (± 3x/jaar) om zowel samen concrete activiteiten uit te werken als hun visie af te toetsen op het overlegplatform. Voorbeelden van dat eerste zijn de Ecowijzer en de Fairlicious-campagne waarbij de horecazaken van de vier gemeenten gemotiveerd worden om gedurende een maand een eerlijk biomenu op de suggestiekaart te plaatsen.
Resultaat	De Ecowijzer is een brochure van 30 bladzijden, onderverdeeld in verkooppunten van lokale, biologische, eerlijke en duurzame producten. De aankoopgids vermeldt tips, labels en merken. De gids is in papiervorm en digitaal te verkrijgen. Om de drie jaar worden alle gegevens gecheckt voor een update. De gids is het basisstuk van de FairTradeCampagne en de duurzaamheidscel. Fairtradeactiviteiten maken gebruik van de verkooppunten in de gids. Bij allerlei campagnes en activiteiten zoals de koffie-, wijn- en bierproeverij voor horeca en verenigingen of de Fairlicious-campagne dient de gids als vertrekpunt om lokaal een menu samen te stellen en ingrediënten aan te kopen. Daarnaast bezorgt de gids naambekendheid aan de verkooppunten bij het gemeentepersoneel, het gemeentebestuur en bij de lezers van de gids, wat de drempel naar verkooppunten van duurzame producten verlaagt.
Samenwerking	De werkgroep Fair Trade Noord is een bovenlokaal netwerk tussen de vier gemeenten: Brecht, Wuustwezel, Kalmthout en Essen. Essen was lange tijd de trekker, maar in de loop der jaren zijn de taken beter verdeeld. In Essen werken de Noord-Zuidambtenaar en de duurzaamheidsambtenaar nauw samen in een duurzaamheidscel voor thema's als klimaatneutraal vliegen, Schoneklerencampagne, duurzaamheid in de stedenband, interne sensibilisatie en FairTradeGemeentecampagne.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Via de sensibiliseringcampagnes wordt met het aankopen van fairtrade-producten rechtstreeks gewezen op de voordelen voor de producent in het Zuiden. Via verkoop van biologische en duurzame producten richten we ons op de voordelen van een duurzamere leefomgeving in Noord én Zuid in het bredere kader van klimaatopwarming.

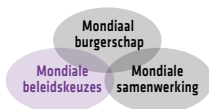

Doel	Sensibiliseren over armoede in de wereld en sociale rechtvaardigheid
Doelgroep	Leerlingen uit de 2de en 3de graad middelbaar onderwijs Alfabetiseringsgroepen Medewerkers van sociaal-culturele verenigingen in de gemeente Toevallige voorbijgangers
Activiteit/ methodiek	Parcours in de openbare ruimte, aan elkaar gelinkt met banken (symbool voor ontmoeting), met stands die op eigenzinnige wijze het verleden, heden en morgen van 'sociale rechtvaardigheid' in beeld brengen.
Resultaat	<p>Wat hebben we georganiseerd? Het parcours:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stand 'gisteren': de sociale strijd in het verleden, aan de hand van kamishibai-verteltheater gemaakt door mensen in armoede, getuigenissen van mensen in armoede in haardrogerinstallatie. • Stand 'vandaag': rollenspel over de verschillende soorten solidariteit (institutioneel en interpersoonlijk) en over de lokale initiatieven die streven naar meer sociale rechtvaardigheid. • Stand 'morgen': dromen over sociale rechtvaardigheid in een wereld waar geld en tijd geen rol spelen. <p>Wat is er veranderd?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelnemers zijn zich bewust van schendingen van de mensenrechten, de kracht van mensen en verenigingen in de sociale strijd voor meer rechtvaardigheid, de plaats en rol van maatschappelijke instellingen, het maatschappelijk systeem dat ongelijkheid in de hand werkt. • De deelnemers kunnen zich verplaatsen in verschillende situaties van onrechtvaardigheid.
Samenwerking	Wijkhuis Chambéry, het programma van Sociale Cohesie, Gemeente Etterbeek dienst Internationale Solidariteit, Nederlandstalige Cultuur, Europese Aangelegenheden, Duurzame Ontwikkeling, vzw Habitat et Rénovation, le réseau R.E.S. 59, het OCMW van Etterbeek, CSBSE, la Maison médicale du Maelbeek, vzw Le Pivot, de dienst Contact Plus, in samenwerking met andere verenigingen en wijkbewoners.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	<p>De activiteit vertrekt van de Algemene Verklaring van de Rechten van de Mens. Armoede en sociale onrechtvaardigheid worden vanuit een systemische benadering belicht.</p> <p>Vernieuwend is dat dit georganiseerd werd in samenwerking met verenigingen actief binnen sociale cohesie, die dus lokaal omtrent armoede werken. Tijdens de voorbereiding van dit parcours bezochten we samen het Musée du Capitalisme. Dit initiatief kadert in de Maand van de Solidariteit, die de link legt tussen lokale en internationale solidariteit en rechtvaardigheid.</p>

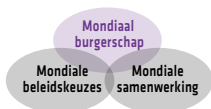

Doel	Een brede groep inwoners maakt kennis met duurzame alternatieven.
Doelgroep	Gezinnen, buurtbewoners, jongeren
Activiteit/ methodiek	<p>Festival:</p> <ul style="list-style-type: none"> • markt met aanbod van lokale producenten en organisaties • optredens • workshops en animatie • picknick en stopplaats fietstocht
Resultaat	<p>'Transitiemarkt' met een 20-tal stands waarop alle lokale organisaties die een duurzaam alternatief kunnen bieden, waren uitgenodigd. Daarnaast waren er ludieke optredens van onder meer de Low Impact Man. Er werden alternatieven voorgesteld voor het mobiliteitsprobleem (workshops over elektrisch fietsen of fietsmobielen).</p> <p>Het transitieplein (markt en picknicktent) werd opgenomen als stopplaats in de provinciale fietstocht (vanuit Gent) waarbij fietsers een gratis consumptie kregen.</p> <p>Als locatie werd gekozen voor een afgelegen deelgemeente, deze buurt werd hierdoor in de kijker gezet. De opkomst was verrassend groot.</p> <p>Er ontstond bij organisatoren en deelnemers een gevoel van samenhang, van gedeeld engagement.</p> <p>De werkgroep Stroomopwaarts kreeg meer naam bekendheid.</p>
Samenwerking	<p>De diensten internationale samenwerking, milieu, cultuur, jeugd, bibliotheek, buurtwerk kwamen samen met Vormingplus tot het concept van het 'transitiefestival'.</p> <p>Locatie voor het transitiefestival werd de wat afgelegen deelgemeente Doornzele (ingesloten in de Gentse haven) waar het buurtwerkcentrum 'iets' wenste te organiseren.</p> <p>Diverse organisaties en aanbieders namen deel voor de stands, workshops et cetera (Voedselteams, Oxfam Wereldwinkel, lokale handelaars en ambachtslui, bio-boeren incl. de ijsboer).</p>
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Inwoners van de gemeente ervaren dat ze niet alleen staan in hun keuze voor duurzame alternatieven: er bestaat een lokaal aanbod van duurzame producten en een gedeeld engagement.

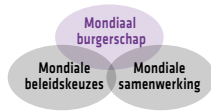
Tip: Om aan te tonen hoe ons gedrag een impact heeft op het Zuiden greep Evergem zijn stedenband met Guaranda (Ecuador) aan om zijn inwoners duidelijk te maken waarom de toppen van de Chimborazo er snel smelten. Zo werd de klimaatproblematiek vanzelf tastbaarder.

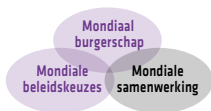
Doel	Transitietraject doorlopen naar een duurzame Genkse stadsorganisatie
Doelgroep	Hele stadsorganisatie
Activiteit/ methodiek	<p>2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanstelling duurzaamheidsambtenaar (DZA) met o.a. als mandaat transversale invulling van 'duurzaamheid' in de stad tot stand brengen. • DZA doet onderzoek naar concept 'duurzaamheid' en stelt vast dat Genk dit voornamelijk eenzijdig ecologisch invult, in plaats van als strategisch langtermijnconcept dat systemische verandering voor een sociaal-ecologisch-economisch evenwicht nastreeft. • DZA doet ronde bij diverse stadsdiensten (cultuur, economie, sociale zaken, strategisch stadsbeleid, ruimtelijke ordening enz.), het managementteam en het college om het concept duurzaamheid uit te leggen en om toe te lichten hoe de DZA in de toekomst met deze diensten zou willen samenwerken (bv. dienst lokale economie: inzetten op circulaire economie om sluiting Ford Genk op te vangen in de toekomst). • Start deelname aan VITO-begeleiding voor transitietraject met TRAKSIS, opstart transitieleergroep (leden: dienst wijkontwikkeling, participatieambtenaar, beleidsplanning, duurzaamheid, leefmilieu), TRAKSIS-infosessie aan alle projectcoördinatoren van de 60 horizontale projecten die Genk plant in meerjarenplan, 6-tal projectcoördinatoren laten hun project scannen. <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Twee masterclasses voor collega's in de Genkse stadsorganisatie: Systeemdenken (ism greenbridges.nl) en Visievorming (ism pantopicon.be). • Reflectie binnen de transitieleergroep: wat hebben we geleerd? Hoe willen we verder? Volgende stappen, waarop focussen we: keuze of combinatie van (1) organisatie binnen stadhuis, (2) de buitenwereld, burgers, verenigingen, bedrijven, universiteiten et cetera.
Resultaat	<p>Resultaat na de eerste twee jaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diverse collega's zijn geïnformeerd en meer bewust over het concept 'duurzaamheid' en hoe de stad en de eigen dienst daaraan kunnen bijdragen, sommigen scanden hun project op duurzaamheid, anderen hebben meer leren 'systeemdenken' en vanuit een visie werken. • Reflectie en geleerde lessen + bepaling volgende focus en stappen.
Samenwerking	Binnen de stadsorganisatie: transitieleergroep met collega's van dienst wijkontwikkeling, participatieambtenaar, beleidsplanning, duurzaamheid, leefmilieu Externe begeleiding: VITO
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Het traject informeert collega's over wat duurzame ontwikkeling allemaal inhoudt. Als elke stadsdienst met een systemische blik naar zijn beleidsdomein leert kijken, zal hij automatisch bijdragen aan (mondiale) duurzame ontwikkeling.

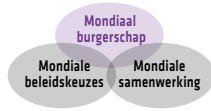
Doel	Inwoners en lokale verenigingen betrekken bij thema's van internationale solidariteit
Doelgroep	Alle inwoners Lokale jeugd-, milieu-, integratieverenigingen
Activiteit/metho- diek	Activiteitenreeks van één maand lang met een wisselend jaarthema, i.s.m. diverse partners en op diverse locaties (in cinema, theater, sportcentrum, de haven, repaircafés, bars en restaurants, het stadhuis etc.). Doel is het bestaande aanbod in Gent zichtbaarder te maken en om Noord-Zuidverenigingen in contact te brengen met andere Gentse verenigingen.
Resultaat	Belmundo begon zes jaar geleden als een activiteitenreeks van Noord-Zuidactiviteiten. Sinds drie jaar werkt Belmundo met een wisselend jaarthema (vrede, grondstoffen, water). Dit verbindt verenigingen met een lokale focus op een heel effectieve manier met Noord-Zuidverenigingen. Zo wordt het lokale en globale verbonden in concrete activiteiten, leren organisaties elkaar kennen en kruisen ze hun achterban.
Samenwerking	Samenwerking is afhankelijk van het thema. Een stuurgroep van Noord-Zuidverenigingen kiest dat en gaat dan op zoek naar partnerverenigingen.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale recht- vaardigheid?	Het jaarthema wordt inhoudelijk onderbouwd vanuit de stuurgroep. Dat geeft Noord-Zuidverenigingen een kapstok aan argumenten en toegangspoorten om contact op te nemen met lokale verenigingen in andere sectoren. Door samen een activiteit te organiseren leren verenigingen met lokale en globale scope elkaar kennen en begrijpen ze dat hun strijd verbonden is.

Doel	Vraag en aanbod van eerlijke mode vergroten
Doelgroep	Alle inwoners Ondernemers in segment mode
Activiteit/ methodiek	Communicatie Events Lerend inspiratienetwerk ethische ondernemers
Resultaat	<p>Tools om het bestaande aanbod zichtbaarder te maken (Ecoplan 120.000 prints, Ecoplan app, Fair Trade Wandeling, www.gentfairtrade.be) om consumenten naar het aanbod te leiden.</p> <p>Evenementen om het belang te benadrukken en de omvang van de publieke interesse te tonen (Fair Fashion Fest 1/3/2015: 3000 deelnemers, Fashion Revolution Ghent). Consumenten zien dat mode uit eerlijke handel kan, ondernemers zien dat er vraag naar is.</p> <p>Social Mapping om de relevante actoren (zowel aanraders als remmers) in beeld te brengen (cf. onderzoek voor dat uitgevoerd wordt door South Research voor de Stad Gent).</p> <p>Netwerk van (toekomstige) ondernemers die interesse hebben om de ethische screening van hun aanbod sterker te maken.</p>
Samenwerking	<p>Binnen de stadsorganisatie: Dienst Internationale Solidariteit werkt samen met MIAT (Museum met textielverleden van Gent), Dienst Economie, Stadsmarketing.</p> <p>Extern: veel niet-gebonden vrijwilligers rond thema 'fashion', startende ondernemers, experts in eerlijke mode (doorgaans buiten Vlaanderen/België moeten zoeken), FTAO, Comité van de Regio's, UGent.</p>
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	<p>Aankopen zijn een heel concrete manier waarop we in Europa verbonden zijn met de rest van de wereld. Zeker in kleding is dit vaak niet op een heel ethisch verantwoorde, sociaal rechtvaardige of milieuvriendelijke manier.</p> <p>Het bewustzijn over de problematiek vergroten en mensen op weg zetten naar een positieve bijdrage (zowel aan vraag- als aan aanbodzijde) creëert een positieve impact. Het vermijdt uitbuiting in productieketens en het geeft een impuls aan de lokale economie in Gent.</p>

Doel	De gemeentelijke adviesraden van Herent werken samen aan een gemeenschappelijk thema om als middenveld sterker te staan tegenover het gemeentebestuur van Herent en er als serieuze beleidspartner door te worden aangezien. Het thema 'duurzame ontwikkeling' is het eerste waarvoor deze 'gevoerde samenwerking' is opgezet.
Doelgroep	Alle gemeentelijke adviesraden van de gemeente
Activiteit/ methodiek	Een programmabrochure 'InspirHerent' licht de betekenis van de Raden-Generaal en het concept duurzame ontwikkeling en de SDG's toe, met aandacht voor wat de diverse raden beogen en welke duurzame initiatieven al bestaan in Herent. De eerste samenkomst van de Raden-Generaal was op 11 november 2015. 70 mensen kwamen bijeen om het thema 'een duurzaam Herent' uit te spitten.
Resultaat	Er is een gemeenschappelijke invalshoek gerealiseerd door de adviesraden i.v.m. ruimere thema's dan die van ieders beleidsdomein apart. Er zijn heel concrete 'duurzame' aanbevelingen gedaan aan bestuur en middenveld.
Samenwerking	Het initiatief kwam uit de GROSH (adviesraad ontwikkelingssamenwerking Herent). Op zijn minst zes adviesraden werkten hiervoor samen (mobiliteit, vrije tijd, welzijn, ontwikkelingsamenwerking, milieu en werk).
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Iedereen, zowel in ontwikkelingslanden als in onze zogenaamde ontwikkelde landen, is verantwoordelijk voor de eigen bijdrage aan wereldwijde duurzaamheid.

Doel Sensibiliseren en het aankoopgedrag van de moderne consument beïnvloeden door waardige duurzame en lokale alternatieven aan te bieden.

Doelgroep De bredere bevolking (met een focus op jonge ouders, personen die gaan trouwen en horeca uitbaters).

Activiteit / methodiek Via de fairtradeweddingplanner, de fairtradebabyplanner en de fairtradehorecaplanner wordt het lokale fairtrade en duurzaam aanbod bekend gemaakt. Door trouwers, kersverse ouders en horeca uitbaters op een laagdrempelige manier te informeren over de alternatieven en ze toe te leiden naar de lokale verkooppunten, beïnvloed je het koopgedrag en verhoog je op een gemakkelijke manier de fairtrade-omzet in je gemeente. Het verhaal blijft eenvoudig: hoe meer fairtrade we kopen en verkopen, hoe beter voor de boeren en hun gezinnen in het Zuiden.

Resultaat Het resultaat zijn 3 websites:

- www.fairtradeweddingplanner.be
- www.fairtradebabyplanner.be
- www.fairtradehorecaplanner.be

De gratis online tools laten bezoekers kennis maken met het lokale aanbod aan duurzame producten. De planners bevatten info, tips en suggesties maar ook toelichting over duurzaamheidslabels, boeiende weetjes, eerlijke merken en de gegevens van de lokale verkooppunten en webwinkels.

Via de fairtradeweddingplanner krijgen trouwers info en tips om hun trouwfeest op een andere, duurzame en eerlijke manier te plannen zoals duurzame alternatieven voor de outfit, de ringen, de uitnodigingen, de bloemen en het feest. Jonge ouders staan meer dan ooit stil bij de toekomst van hun kleine spruit. Via de fairtradebabyplanner krijgen ze duurzame alternatieven en verkoopadressen over opvoeden, verzorgen, koken, kopen, feesten en spelen.

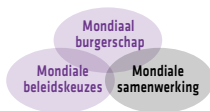
Ten slotte krijgen de horecauitbaters tips en tricks om hun zaak te verduurzamen en om hun bewuste klant de juiste producten aan te bieden.

Samenwerking De gemeente Heusden-Zolder werkte voor deze websites samen met de fairtradetrekkeergroep, de gemeentelijke adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking en de lokale handelaars. Voor de fairtradebabyplanner wordt er ondertussen intergemeentelijk samengewerkt met de stad Hasselt en de fairtradetrekkeergroep Beringen (en binnenkort ook met de stad en fairtradetrekkeergroep Sint-Truiden).

Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid? De gratis online tools maken de moderne klant bewust van alternatieve en duurzame manieren van consumeren. Door consumenten een handig overzicht te geven van het lokale aanbod aan duurzame producten beïnvloed je op een laagdrempelige manier het aankoopgedrag. Duurzame producten aankopen en gebruiken is een eenvoudige manier om iets te veranderen in de wereld.

Hooglede

Schone Werkkledij

Doel	Hooglede wil het goede voorbeeld geven aan zijn inwoners door kledij aan te kopen uit kledingketens die oog hebben voor 'schone eerlijke kledij'.
Doelgroep	Alle inwoners van de gemeente Hooglede-Gits
Activiteit/ methodiek	De gemeente kocht vanuit de centrale aankoopdienst 'eerlijke' zomerwerkkledij voor de gemeentelijke technische dienst, de groendienst, schoonmaakdienst, dienst evenementen en buitenschoolse kinderopvang. Deze diensten komen dagelijks in contact met heel veel bewoners in Hooglede-Gits. Op die manier zien inwoners dat hun gemeente daadwerkelijk kiest voor schone werkkledij. Bovendien krijgen pasgeboren baby's bij hun geboorteregistratie van de burgerlijke stand automatisch een T-shirtje uit eerlijke handel. Dit vervangt een kleurrijke reclamefolder over eerlijke handel, die misschien wel gelezen werd maar wellicht opzij gelegd of zelfs in de papierbak gestopt.
Resultaat	Niet alleen zijn 'schone kleren' via het gemeentelijk personeel nu meer aanwezig in het straatbeeld, bij sommige diensten dringt dat zelfde personeel nu al aan op de aankoop van eerlijke winterkledij. Van enthousiasme gesproken! Baby's die het T-shirt dragen, promoten overal waar ze komen het dragen van eerlijke kledij: bij de dagmoeder, familie, vrienden, slager, bakker...
Samenwerking	Beide acties werden in werkgroepen van de wereldraad (GROS) voorbereid. De logo's werden ontworpen door de wereldraadvoorzitster die ook de aankoop van de T-shirts regelde. Binnen het gemeentebestuur werkten de diensthoofden en de centrale aankoopdienst hiervoor mee. Andere partners waren de leden van de Wereldraad en de fairtradeambassadeurs.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Inwoners krijgen een duwtje in de rug om voor eerlijke kleding te kiezen, ook al kost die wat meer, beseffende dat er met een T-shirt van € 3 iets niet pluis is.

Doel Meer draagvlak en samenwerking creëren voor duurzame voedselconsumptie in Izegem

Doelgroep De Adviesraden Landbouw, Natuur & Milieu en Ontwikkelingssamenwerking en hun achterban; de Izegemse burger

Activiteit / methodiek Het jaarlijkse 'Eerlijk Ontbijt' van de stad Izegem kent reeds enige tijd sterke voor- en tegenstanders om ook vleesproducten van lokale producenten op de menu toe te laten. De adviesraden Landbouw, Natuur & Milieu en Ontwikkelingssamenwerking sloegen daarom de handen in mekaar en organiseerden een groot debat 'To meat or not to meat' met bekende koppen (Europarlementslid Bart Staes, Peter Van Bossuyt Boerenbond, Dirk Lips K.U.Leuven) om mensen te informeren over thema's als vleesconsumptie, eerlijke handel, dierenwelzijn, vrijhandelsakkoorden en de vrije keuze.

Resultaat

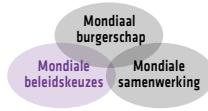
- 80 deelnemers aan de debatavond – waaronder vele leden van de drie adviesraden – kregen veel info mee om in eer en geweten te beslissen over eigen consumptiekeuzes in het dagelijkse leven.
- In de drie adviesraden (Landbouwwraad, Minaraad, GROS) wordt een stemming georganiseerd over de al dan niet-deelname van de Landbouwwraad (en lokale vleesproducten) aan het Izegemse Eerlijk Ontbijt in 2016.
- De samenwerking tussen de drie adviesraden was hartelijk en betekent alvast een eerste (?) kruisbestuiving van de beleidsthema's internationale solidariteit, landbouw en milieu.

Samenwerking Vanuit de stadsorganisatie namen het initiatief:

- 3 adviesraden: Landbouw, Natuur & Milieu en Ontwikkelingssamenwerking en het aparte engagement van hun drie voorzitters;
- De 3 betrokken gemeentediensten
- 2 schepenen ontwikkelingsamenwerking en milieu; landbouw;

De debatavond werd ook mogelijk gemaakt m.m.v. de panelleden, de moderator en de pers.

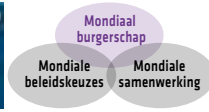
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid? De Izegemnaar die deelnam aan het debat kan een beter geïnformeerde keuze maken in het dagelijkse leven wat betreft zijn consumptiegedrag (bv. met de auto of de fiets, lokaal voedsel, bio of niet, vleesmatiging, ...). Dit zou moeten leiden tot een verkleinde ecologische voetafdruk.

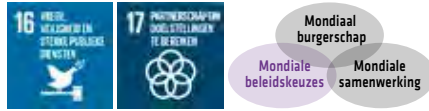
Doel	De aankopen van de stad duurzamer maken
Doelgroep	Stadspersoneel
Activiteit/ methodiek	Expertise m.b.t. duurzaamheidsaspecten in aankoopdossiers samenbrengen: Vanuit de aankoopdienst is er een grote bereidheid om duurzaamheidsaspecten op te nemen in de aankopen, maar ze hebben vaak niet de tijd om specifieke expertise op te bouwen. Op basis van de planning van de aankoopdienst bekijken duurzaamheids- en Noord-Zuidmedewerkers voor welke dossiers ze extra input willen geven. Daarbij tellen de impact en aanwezigheid van alternatieven. De duurzaamheidsmedewerkers bekijken vooral het ecologische luik, de Noord-Zuidmedewerker heeft meer oog voor het sociale aspect. Door de inbreng van deze expertise in de aankoopdienst gaat er ook meer aandacht naar de communicatie over aankoopbeslissingen.
Resultaat	<p>Output:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een stapsgewijze verduurzaming van aankopen (2015: kantoomateriaal, werkkledij). • Er is jaarlijks overleg over voor welke aankoopdossiers expertise aangevoerd kan worden. • Communicatie en betrokkenheid van medewerkers bij voor hen relevante aankoopdossiers zorgt voor meer gedragenheid. • Efficiëntie en besparing: Het aankoopdossier kantoomateriaal bracht bijvoorbeeld een inzamelactie op gang van allerlei niet-gebruikt materiaal dat in de kasten bleef liggen. Dit wordt nu centraal beheerd en kan gericht verdeeld worden. Dit levert een besparing op, doordat er minder gekocht hoeft te worden. <p>Outcome:</p> <p>Er is een duidelijker definiëring van de rol van de verschillende medewerkers (duurzaamheids- en NZ-ambtenaar als inhoudelijke experts, aankopers als experts in de procedure). Dit leidt tot wederzijds begrip en respect voor elke betrokkene.</p>
Samenwerking	Betere samenwerking tussen harde sector (aankoopdossiers met strikte procedures) en zachte sector (idealen van duurzaamheid), gebaseerd op concrete dossiers.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Duurzaam aankopen als een belangrijke trigger tot meer internationale rechtvaardigheid. Indien we duurzame criteria (op verschillende vlakken) kunnen integreren in de aankopen van het stadsbestuur, stimuleren we de ontwikkeling van duurzame alternatieven. Zo ontstaat zowel bij de aanbieders als bij de aankopers een mentaliteitswijziging.

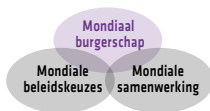
Doel	Bewustzijn over duurzame voeding en eerlijke handel verhogen
Doelgroep	Partners van duurzame voeding
Activiteit/ methodiek	Kortrijk draagt al tien jaar de titel van FairTradeGemeente. Bij de trekkersgroep leefde al een tijd het gevoel dat er gezocht moest worden naar meer (structurele) samenwerking tussen de nieuwe actoren die bezig zijn met (lokale) duurzame voeding (stadstuinieren, veggie, bio...). De trekkersgroep bracht alle bekende actoren samen en liet hen zelf vertellen met welke problemen/uitdagingen ze zaten. Zo moest er een proces ontstaan waarbij verenigingen elkaar ondersteunen en versterken bij het zoeken naar oplossingen. Het was eerder een netwerkmoment dan een klassieke vergadering. De uitkomst van de bijeenkomst was een duidelijk signaal: er was een gemeenschappelijke vlag nodig waarachter de verschillende organisaties zich kunnen scharen (FairTradeGemeente dekt de lading niet meer). Van daaruit kan dan verdere samenwerking groeien.
Resultaat	<p>Output:</p> <p>De organisatie van een netwerkmoment omtrent eerlijke handel en duurzame landbouw. + Er is een overzicht van Kortrijkse organisaties die zich voor deze thema's engageren. + Er is zin bij de organisaties (middenveld) om dit netwerk verder uit te spinnen op voorwaarde dat het concreet gebeurt en dus niet blijft hangen in abstracte ideeën en dromen.</p> <p>Outcome:</p> <p>Er is een duidelijk signaal naar het stadsbestuur om dit thema op een andere, meer gestructureerde manier te behandelen. De trekkersgroep FairTradeGemeente moet zijn eigen rol hierin opnieuw definiëren. Gaan ze op in dit bredere verhaal of blijven ze apart bestaan met een klemtoon op eerlijke handel? Ook binnen de stad is het slim andere medewerkers aan te spreken (niet enkel de Noord-Zuid- of duurzaamheidsmedewerker). Het netwerk wil de rol van de stad herbekijken: wordt het stadsbestuur gewoon deelnemer van het netwerk of wordt er een actievere rol van verwacht?</p>
Samenwerking	<p>Intern in het stadsbestuur: met de steun van de schepen van Klimaat/Noord-Zuid ontstaat samenwerking tussen collega's die initiatieven voor stadstuinieren, veggie, fair trade enzovoort ondersteunen. Het is niet meer enkel de rol van een duurzaamheids- of Noord-Zuidmedewerker.</p> <p>Externe partners: samenwerking wordt opgezet los van de klassieke milieu/landbouw/Noord-Zuidbeweging, maar wel met één thema: duurzame landbouw en eerlijke handel, zowel in Noord als Zuid.</p>
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Voeding als een verbindend middel. Door in te zetten op een bredere samenwerking komt er een breder bewustzijn betreffende deze thema's tot stand, zowel bij de organisaties zelf als bij de burgers die bereikt worden. Op die manier hebben duurzame alternatieven voor landbouw en handel echt kans op slagen.

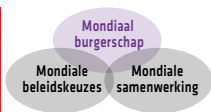
Doel	Een wereldfeest van de Noord-Zuidbeweging in Leuven
Doelgroep	Leuvenaars en alle geïnteresseerden in wereldmuziek en het thema van het wereldfeest
Activiteit/metho- diek	<p>Het Wereldfeest blijft evolueren, op tal van vlakken. In 2015 deed het inspanningen om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een overeengekomen Noord-Zuidthema aan de bezoeker over te brengen naast een werelds muziekprogramma, • de regionale Noord-Zuidbeweging bij de organisatie van het feest te betrekken en aan een gemeenschappelijk thema te werken.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Het thema van het Wereldfeest 'Action 2015 Belgium voor de SDG's' werd in 2015 extra in de verf gezet met een centrale actiestand. Meer dan 1200 bezoekers werden in de loop van de dag 'getatoeëerd' en scharen zich (tijdelijk) achter het behalen van de 17 duurzaamheidsdoelstellingen. Op het einde van de dag overhandigde algemeen secretaris van 11.11.11 Bogdan Vandenberghe de petitie officieel aan de Leuvense schepen voor Ontwikkelings Samenwerking Denise Vandevorst. • Nieuw: de wereldfeestdebatten. Met gepeperde inhoudelijke debatten in een tent in het park zette het wereldfeest een inhoudelijke verdieping in. De thema's in 2015: 'TTIP: vrijhandel versus democratie?' en 'Sociale Bescherming voor iedereen: haalbare kaart?'
Samenwerking	Stad Leuven, Provincie Vlaams-Brabant Vrijwilligers, NZ-actoren regio Leuven (Vlaams-Brabant)
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale recht- vaardigheid?	Dankzij het versterken van participatie en inspraak van de NZ-beweging in Leuven creëren we een breed draagvlak voor het mondiaal jaarthema van het wereldfeest.

Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alle organisaties die met de Noord-Zuidproblematiek bezig zijn, in kaart brengen. 2. Deze organisaties kennis met elkaar laten maken en hun ervaringen laten uitwisselen. 3. De Noord-Zuidbeweging in Leuven versterken en alle organisaties die met Noord-Zuid bezig zijn, hier actief bij betrekken.
Doelgroep	Alle organisaties in de provinciestad Leuven die op een of andere manier bezig zijn met Noord-Zuidproblematiek.
Activiteit/metho- diek	Netwerkevenement met een uitgebreid programma waar zowel workshops plaatsvonden, denktafels werden georganiseerd als kennismaking werd gestimuleerd.
Resultaat	<p>Output: Er zijn krijtlijnen gelegd door de Leuvense Noord-Zuidorganisaties voor het Leuvens beleid voor ontwikkelingssamenwerking. Er is nagedacht over het verbinden van de organisaties (pluralistisch) en het versterken van de organisaties onderling.</p> <p>Outcome: Leuvense organisaties hebben kennism gemaakt met de brede waaier aan Noord-Zuidorganisaties van Leuven. Zowel de stad Leuven als de Leuvense Noord-Zuidorganisaties erkennen de diverse kennis en ervaring die de Noord-Zuidorganisaties in Leuven huizen en gaan hiermee aan de slag. Rode draad: zoeken naar wat verbindt, maar ruimte laten voor diverse meningen.</p>
Samenwerking	<p>Intern uit het stadsbestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3e Wereldraad (GROS van Leuven) • Noord-Zuidwerking Stad Leuven • Noord-Zuidconsulent Dagmar Van Grunderbeeck • Schepen ontwikkelingssamenwerking Denise Vervoort <p>Externe partners:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vormingplus • Leuvense Noord-Zuidorganisaties
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale recht- vaardigheid?	De Noord-Zuidbeweging in Leuven ontstond al in de jaren zestig, maar de huidige context is versplinterd en gefragmenteerd. Samenwerking tussen en verbondenheid van alle Noord-Zuidorganisaties is nodig om het draagvlak te versterken en te verbreden. Naast het verbinden is het immers belangrijk van de Noord-Zuidbeweging verder te laten verdiepen rond gemeenschappelijke thema's en dit op een pluralistische manier, zodat de Noord-Zuidbeweging verder kan groeien, met behoud van haar veelzijdigheid.

Doel	Feesten doe je samen, en dan liefst met zoveel mogelijk mensen. De afgelopen jaren daalden de klassieke wereldfeesten in populariteit. Organisatoren hebben vaak het gevoel steeds dezelfde mensen aan te spreken. Door de invalshoek van internationale solidariteit te behouden en tegelijkertijd ook verschillende aspecten van duurzaamheid aan bod te laten komen bereikt men een ander publiek. Een groter publiek ook, dat vaak (nog) niet vertrouwd is met de inspanningen van de gemeente rond ontwikkelingssamenwerking.
Doelgroep	Merelbenaars
Activiteit/methode	<p>'Niets gaat verloren'-festival met verschillende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de bibliotheek is er een tweedehandsboekenverkoop en her-boekactie om boeken tweede leven te geven. • In het repaircafé krijgen bezoekers gereedschap en materiaal ter beschikking om, met hulp van deskundigen, hun kapotte spullen te repareren. • Deelnemers brengen gratis afgedankte elektrische en elektronische apparaten naar Recupel-on-tour. • De compostmobiel en de Merelbeekse compostmeesters wijzen deelnemers op het belang van composteren en kringlooptuinieren om groenafval en kosten te vermijden. • Vrouwelijke eco-fashionistas kunnen hun kleding ruilen voor een nieuwe hippe outfit (i.s.m. KVLV). • Wereldwinkelbar met eerlijke brunch, fairtradeproducten en dessertbuffet. • Creatief omgaan met afvalmateriaal in de Afrikaanse getinte workshops met culturele duiding in Afrika@Merelbeke. • In de workshop Muziek Van Slag leren deelnemers trommelen op ecologisch gerecycleerde materialen o.l.v. toppercussionisten.
Resultaat	Dit wereldfestival breekt uit de typische doelgroep (vaak van 'al overtuigden'), trekt nieuwe mensen aan en zorgt voor kruisbestuiving. Het inspireert Merelbenaars met actieve voorbeelden hoe je duurzamer omgaat met materiaal. Niets gaat verloren!
Samenwerking	De organisatoren (verschillende gemeentelijke diensten waaronder de dienst duurzaamheid en Noord-Zuid, bibliotheek, OCMW), de adviesraad (GROS) en het middenveld worden extra gemotiveerd door het feit dat er veel bezoekers en veel nieuwe gezichten zijn en er een goede sfeer heerst.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	We dragen bij aan mondiale duurzame ontwikkeling door onze eigen acties (materiaalgebruik, consumptiegedrag) duurzamer te maken.

Doel	Leerlingen van het lager onderwijs maken kennis met mondiale thema's.
Doelgroep	Leerlingen van het 4de leerjaar van de basisscholen van Mortsel
Activiteit/methode/diek	De kinderen worden een maand lang ondergedompeld in het leven van leeftijdsgenootjes uit de Andes of Senegal. Het project bestaat uit verschillende stappen: opstart in de klas met de leerkracht, een begeleide workshop 'filosoferen' door Djapo vzw, een zoektocht in de bibliotheek, creatieve verwerking in de klas en een gezamenlijk slotfeest. Twee klassen brengen een nachtje door in de bibliotheek van Mortsel en genieten er van een mythisch verhaal en een heerlijk fairtradeontbijt.
Resultaat	200 leerlingen van het 4de leerjaar nemen jaarlijks deel aan het mondiaal vormingsproject Fête Afrique of Fiesta Latina. Ze ervaren de verbondenheid tussen onze leefwereld en die in een zuiders land. De kinderen maken kennis met andere mondiale thema's zoals eerlijke handel, klimaat en water.
Samenwerking	Binnen de stadsorganisatie is er samenwerking met het Cultureel Centrum Mortsel, de dienst onderwijs en de bibliotheek. Externe partner: Djapo vzw
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Het stadsbestuur van Mortsel, de zes basisscholen en vzw Djapo werken samen aan een open houding tegenover andere culturen bij de leerlingen. Samenleven in diversiteit in Mortsel staat ook centraal. Zorg en respect voor elkaar en onze planeet is dan ook een basishouding waar we samen aan werken.

Weetje: Klinken Fête Afrique en Fiesta Latina u bekend in de oren? Vroeger werd dit project bijna volledig gedragen en georganiseerd door Djapo vzw en leverden de gemeentelijke Noord-Zuiddiensten eerder de logistieke ondersteuning. Djapo onderging een reorganisatie, waardoor de samenwerking op een andere boeg moest worden geschoeid. In Mortsel hielden de leerkrachten van de zes basisscholen erg vast aan het bestaande concept omdat het al zo ingeburgerd is. Daarom besliste het gemeentebestuur een aantal stappen in het project volledig door de Noord-Zuiddienst te laten opnemen: de organisatie van de slotdag met workshops, het slotfeest (i.s.m. CC) en 'Hotel BiB' (i.s.m. de bibliotheek). Djapo spitst zich nu vooral toe op 'coaching in de klas' en nascholing voor leerkrachten en het stelt materiaal ter beschikking.

Nevele

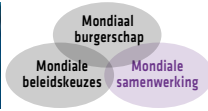
Duurzaam bedrijventerrein

Doel	Duurzaam bedrijventerrein
Doelgroep	Bedrijven (en hun klanten)
Activiteit/methode	Het bedrijventerrein biedt plaats aan negen lokale ambachtelijke bedrijven die vroeger zonevreemd waren of die uitwijkmogelijkheden zochten. Verder huisvest het terrein ook acht bedrijven die afkomstig zijn van buiten Nevele. Al deze bedrijven zijn CO ₂ -neutraal wat betreft hun elektriciteitsverbruik door bijvoorbeeld zelf elektriciteit op te wekken en een groenestroomcontract af te sluiten met hun energieleverancier. Al deze bedrijven hebben zich er bovendien toe geëngageerd van hun bedrijfs-site een aantrekkelijk geheel te maken waar bedrijvigheid, architectuur en groenvoorzieningen mooi gecombineerd worden. Veneco ² zelf voorziet ook in een groenaanleg op het openbaar domein dat aansluit op het omliggende landschap en bij de neogotische kapel O.L.V. van Lourdes (1888). Jaarlijks wordt op het bedrijventerrein ook een duurzaam marktje georganiseerd.
Resultaat	CO ₂ -neutrale en passiefgebouwen, fairtradedranken die verkocht en aangeboden worden aan personeel en klanten, inpassing van bedrijven in landelijke omgeving, met groenbuffer.
Samenwerking	Gemeente Nevele, Veneco ² , diverse bedrijven (Ecopuur, Prik&Tik)
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Duurzaam ondernemen is ondernemen met respect voor mensen hier en in het Zuiden, maar ook voor de planeet. Producten uit eerlijke handel verkopen of aanbieden aan het personeel heeft een direct effect op producenten in het Zuiden. Tegelijk de ecologische voetafdruk van de gebouwen en productieprocessen in het oog houden draagt bij aan een schoner milieu. De klimaatverandering is grotendeels te wijten aan vervuiling en uitstoot door allerhande industrieën en bedreigt nu al het leven van honderden miljoenen mensen. Nét die mensen die weinig vervuild hebben. Schonere productie en duurzaam ondernemerschap zullen een must zijn in de toekomst.

Oostende & Banjul

Lokale bestuurskracht opbouwen via peer-to-peer-uitwisseling*

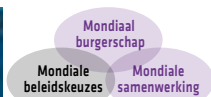
Doel	<ul style="list-style-type: none">• Capaciteitsopbouw van het lokale bestuur in Banjul, Gambia• Oostendse politici en ambtenaren sensibiliseren over mondiale thema's
Doelgroep	Stadspersoneel
Activiteit/methode	Peer-to-peeruitwisseling tussen stadspersoneel van Oostende en Banjul, bv. tussen ICT-diensten, team afvalbeheer.
Resultaat	Samenwerking met collega's uit de zusterstad is een zeer boeiende manier van internationale samenwerking op de werkvloer. De resultaten zijn zeer concreet en tastbaar. Ondanks de verschillen in de werkomgeving blijken de uitdagingen vaak gelijk te zijn. De ontmoeting an sich wordt ook als heel waardevol ervaren.
Samenwerking	Er werd al samengewerkt tussen collega's voor ICT (realisatie computernetwerk, opleiding personeel, integratie binnen administratie en financieel beheer) en afvalbeheer (analyse afvalstroom, begeleiding bij de integratie van afvalperswagens en bakfietsen bij de afvalophaling).
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Versterking van de capaciteit van het lokale bestuur in Banjul en versterking van de internationale en interculturele competenties bij het stadspersoneel in Oostende

Weetje. In het kader van de stedenband wordt er regelmatig met het vliegtuig gereisd. Een heen- en terugreis tussen beide steden veroorzaakt ongeveer 2,5 ton CO₂-uitstoot. Er wordt naar gestreefd per heen- en terugreis minstens 40 bomen te planten in Oostende en Banjul. Groeiende bomen halen immers CO₂ uit de atmosfeer. In het ideale geval planten de reizigers zelf hun bomen. Oostende wil de reizigers daarmee op hun ecologische voetafdruk wijzen en in herstel van natuur en milieu investeren. Het initiatief wordt uitgevoerd in samenwerking met de stadsbesturen van Oostende en Banjul, scholen in beide steden en Buitengoed bvba.

* In Vlaanderen vindt u nog een 20-tal andere inspirerende [stedenbanden](#) waar 'peer-to-peer'-uitwisseling tussen ambtenaren en lokale mandatarissen een manier is om elkaars bestuurskracht te inspireren of versterken.

Oostende & Banjul

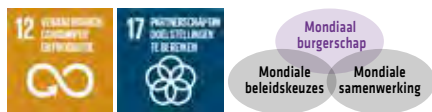
Stages voor studenten in zusterstad

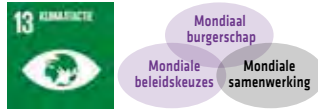
Doel	Buitenlandse ervaringen, interculturele ontmoeting, wederzijds leren
Doelgroep	Studenten hoger onderwijs
Activiteit/methode	Stage van drie tot vijf maanden bij een organisatie in Banjul. Regelmatig gaan er studenten lerarenopleiding, verpleegkunde of sociaal werk naar Banjul, maar ook studenten bouwkundig ingenieur, film, fotografie, communicatie, milieuwetenschappen, kinesitherapie en industrieel productontwerpen deden dat al. Vaak wordt er ook een eindwerk gekoppeld aan het verblijf in Gambia.
Resultaat	Boeiende stage, interculturele ontmoeting, interessante eindwerken die relevant zijn voor de stedenband, sensibilisatiecampagnes, filmvoorstellingen, fototoonstellingen...
Samenwerking	De stages komen tot stand in samenwerking met de Banjul City Council, betrokken scholen in Banjul, Red Cross Gambia Banjul branch, Francis Small Teaching Hospital, stadsbestuur Oostende en de betrokken hogescholen en universiteiten in België.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Kennisuitwisseling gedurende een langdurig verblijf draagt bij tot capaciteitsopbouw in de betrokken organisaties in Banjul en tot een verscherpt internationaal bewustzijn bij de betrokken studenten.

Asse, Beersel, Dilbeek, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Liedekerke, Pepingen, Sint-Pieters-Leeuw en Ternat

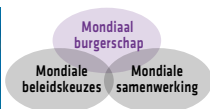
Fair trade Pajottenland-Zennevallei

Doel	Fairtradetrekters uit zeven gemeenten (ondertussen uitgebreid tot elf) van het Pajottenland en de Zennevallei slaan de handen in elkaar en promoten fair trade regionaal. Zo willen ze zowel de kleinschalige boer in het Zuiden als de duurzame boer in het Noorden ondersteunen.
Doelgroep	Breed publiek
Activiteit/ methodiek	Fairtradekalender We brengen fairtradeproducten en lokale, duurzame producten in onze activiteiten het hele jaar door onder de aandacht. Eerst werden de fairtradeacties van een heel jaar van de zeven deelnemende gemeenten gebundeld in een streekkalender. De kalender werd gelanceerd tijdens een startmoment in het educatief centrum De Paddenbroek in Gooik. Een jaar later werd de actie afgesloten met een fairtradezoekspel. Per gemeente werd een mand met fairtradeproducten verstoppt. Fairtradekookboekje Het vervolg van de kalender zal een kookboekje zijn met twee verschillende recepten per gemeente gelinkt aan een 'integratieverhaal' van nieuwkomers. Hun ervaringen worden als quotes in het kookboek opgenomen. Het kookboekje is bedoeld om de verkoop van fairtradeproducten een duwtje te geven en tegelijk het integratieverhaal van de koks te vertellen. Er komt ook een lijst in met producenten van duurzame streekproducten en fair trade. De gemeenten kunnen het kookboekje bijvoorbeeld als relatiegeschenk gebruiken of het via de wereldwinkels verdelen. Op zaterdag 8 oktober 2016 wordt het kookboek gelanceerd op de Grote Markt van Halle.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none">• Kalender, kookboek• Meer mensen zijn op de hoogte van eerlijke handel en duurzame streekproducten.
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none">• Fairtradetrektersgroepen van de verschillende gemeenten met vrijwilligers, politici en ambtenaren. De situatie is verschillend naar gelang van de gemeente. Er is samenwerking met Noord-Zuidambtenaar, integratieambtenaar, jeugdconsulent...• Subsidies van BTC (Belgische Technische Coöperatie) en provincie Vlaams Brabant. Samenwerking met Fairtrade Belgium, 11.11.11 en FairTradeGemeenten
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Fair Trade draagt bij aan een duurzame ontwikkeling voor de kleinschalige producent in het Zuiden. Dit is gebaseerd op het principe 'trade, not aid'. Duurzame ontwikkeling bevat drie pijlers die ook terug te vinden zijn in fair trade: economische ontwikkeling, sociale ontwikkeling, ecologisch verantwoorde ontwikkeling.

Doel	Samenwerking versterken tussen adviesraden, verenigingen, gemeentebestuur... met als doel de bevolking te sensibiliseren omtrent de klimaatproblematiek.
Doelgroep	Brede bevolking, met aandacht voor scholen en verenigingen
Activiteit/metho- diek	Klimaatworkshop in scholen, sensibiliserende avond met de Low Impact Man, grote klimaatactiedag met verschillende activiteiten (markt en infostands, fietstocht, wandeling, groentepakketten, fairtradecafé, modeshow, film, panelgesprek, ondertekening Burgemeestersconvenant...)
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeestersconvenant ondertekend, een sensibiliserende campagne, een 150-tal persoonlijke klimaatakkoorden... We hadden wel op meer volk en dynamiek gehoopt. Leerpunt: samenwerking vergt veel tijd. • Geen structurele veranderingen, maar toch even op de gemeentelijke agenda geplaatst. Een zeker gevoel van samenhang betreffende klimaat.
Samenwerking	In het gemeentebestuur samenwerking tussen diensten ontwikkelingssamenwerking, milieu, vrije tijd, cultuur en verschillende adviesraden. Externe partners: KWB, landelijke gilden, OWW, 11.11.11, fietsclub, provincie, vierdepijlerorganisaties, scholen...
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale recht- vaardigheid?	Klimaatopwarming is een mondiaal thema dat tot structurele veranderingen leidt, zowel in het Zuiden als in het Noorden. Het biedt kansen tot sensibilisering, tot concrete handelingsperspectieven en solidariteit.

Doel

Collega's (ambtenaren en politici) doen kennismaken met mondiale thema's

Doelgroep

Collega-ambtenaren en politici

**Activiteit/
methodiek**

Bij een lekkere lunch, klaargemaakt door sociale werkplaats De Variant, een inhoudelijk gestoffeerd lunchgesprek (van 60 minuten) om collega's 'op het stadhuis' op een aangename manier te sensibiliseren en te informeren over mondiale thema's.

Resultaat

Recente lunchcauserieën:

- Verslag over het werkbezoek aan zusterstad Tambacounda (Senegal) en de verwezenlijkingen binnen de stedenband, met toelichting van een docente die meereisde (om stages voor verpleegkundig personeel voor te bereiden) en van de burgemeester (persoonlijke impressies van zijn eerste werkbezoek aan Tambacounda en zijn deelname aan de regionale conferentie)
- Spreker van ngo Protos in het kader van Wereldwaterdag over hoe de consumptie van water bij ons een effect heeft op de rest van de wereld en meer bepaald op ontwikkelingslanden.

Meer collega's zijn op de hoogte en hun interesse voor deze thema's is gewekt. Tegelijk leren diensten elkaar en hun werking beter kennen, ze ontdekken synergieën, wat dan weer kan leiden tot meer samenwerking.

Samenwerking

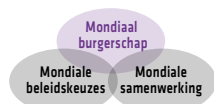
Initiatief vanuit dienst Internationale samenwerking, i.s.m. sociale werkplaats De Variant.

**Hoe draagt deze
praktijk bij aan mondiale
rechtvaardigheid?**

Collega's binnen de stadsorganisatie informeren over mondiale thema's verhoogt kennis en begrip ervoor, wat kan leiden tot meer integratie ervan in de beleidsdomeinen waarbinnen zij actief zijn.

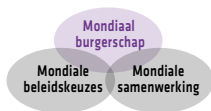
Sint-Niklaas (en andere gemeenten)

MOOOV festival

Doel	Via een wereldfilmfestival van een week een breed publiek op sociaal, emotioneel en maatschappelijk vlak aanspreken, zodat mensen hun visie over bepaalde thema's bijstellen.
Doelgroep	Film liefhebbers, mensen uit de Noord-Zuidsector, geëngageerde burgers... (uitbreiden naar jongeren, scholen, vluchtelingen en ondernemers)
Activiteit/ methodiek	Wereldfilmfestival met omkadering (inleidingen, fototentoonstelling, gratis films voor vluchtelingen, randactiviteiten)
Resultaat	<ul style="list-style-type: none">• Filmfestival met wereldcinema.• Grote deelname van een breed publiek, dat geïnformeerd en gesensibiliseerd werd over bepaalde thema's. Mensen werden ontroerd en stelden wellicht hun visie over bepaalde thema's bij.
Samenwerking	Dienst Internationale samenwerking, cultuurcentrum, bibliotheek Sint-Niklaas. Externe partners: MOOOV, Vormingplus, Oxfam-Wereldwinkels, enkele leden van de AAS (Actie- en Adviesraad Solidariteit, de GROS van Sint-Niklaas), Rode Kruis Opvangcentrum, de Foyer.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	De films uit het programma van MOOOV nodigen de kijkers uit andere culturen te leren kennen en begrip op te brengen voor zaken die soms ver van ons bed liggen. MOOOV kan zo ook iets in beweging zetten, kan mensen beroeren op sociaal, emotioneel en maatschappelijk vlak.

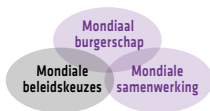
Weetje: In West-Vlaanderen en Antwerpen wordt MOOOV gesubsidieerd door de provincie (CinéHorizon). Gemeenten betalen daardoor een zeer laag tarief om de films te projecteren. Enige voorwaarde is een zaal waar de films op een degelijke manier geprojecteerd kunnen worden. Diksmuide ging in op dit aanbod en vond de lokale filmclub bereid MOOOV in zijn programmatie op te nemen. Vóór de eerste vertoning gaf de gemeente een introductie over Noord-Zuidbeleid, waar burgers en organisaties zelf ook concrete voorstellen konden lanceren.

Doel	Een breed forum voor uitwisseling tussen Noord-Zuid-geïnteresseerden in Waregem creëren.
Doelgroep	Alle Noord-Zuidorganisaties, individuele Noord-Zuid-geïnteresseerden, inwoners van andere origine, allochtone zelforganisaties en wereldburgers van Waregem
Activiteit/ methodiek	Culinaire wereldwandeling Cocina del Mundo: herfstwandeling langs de leukste plekjes van Waregem met vijf tussenstops waar wandelaars proeven van culinaire hapjes en een cultuurbeleving uit een ander continent. Hapjes worden bereid door vierdepijlerorganisaties en allochtone zelforganisaties. Op elke stopplaats was er 'cultuurbeleving' en werd een bepaald thema in de kijker gezet: schoolmaaltijden in Afrika, modeshow met traditionele klederdracht en cultuur in Indonesië, opendeur in de lokalen van vzw De Brug (Marokkaanse zelforganisatie), kennismaking met de werking van 't Kelderke (voedselafhaalpunt voor mensen die onder de armoedegrens leven), noodhulp aan de Filipijnen na taifoen Haiyan en opendeur in de Dienst Internationale Samenwerking.
Resultaat	Grote opkomst van Waregemnaren die minder vertrouwd zijn met de Noord-Zuidwerking en de integratiewerking van de stad. Betere bekendheid van Noord-Zuidwerking van de stad Waregem. Informele uitwisseling tussen deelnemers over specifieke thema's die aan bod kwamen tijdens de wandeling: voedselproblematiek, armoede in Noord en Zuid, klimaat, samenleven in diversiteit...
Samenwerking	Dienst internationale samenwerking, dienst Integratie, i.s.m. twee nieuwe werkgroepen: Waregem Wereldwijd (vertegenwoordigers Noord-Zuidorganisaties) en Waregem Internationaal (inwoners van andere origine). Externe partners: sociale organisaties in Waregem (vzw De Brug en 't Kelderke) en Waregemse vierdepijlerorganisaties (UPB, vzw Sprinkle, Samaccol Binshua).
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Diverse belevenismomenten (bv. kennismaking vzw 't Kelderke, fototentoonstelling schoolmaaltijden over de wereld, fototentoonstelling 'What the world eats') illustreerden zowel de ongelijkheid in de wereld, de scheefgetrokken Noord-Zuidverhoudingen als de verschillen tussen arm en rijk in Waregem. De grote interesse voor de kennismaking met allochtone burgers en de werking van allochtone zelforganisaties bewijzen dat er nog een lange weg afgelegd moet worden naar een rechtvaardige en diverse samenleving waarin iedereen de kans heeft om zijn cultuur en religie te beleven en dit in onderling respect. Op elke stopplaats was er informele uitwisseling.

Doel	Opzet van de bibliotheekwerking
Doelgroep	Bibliotheekbezoekers, meer specifiek kinderen en jongeren van Bohicon (Benin) en Zoersel en bibliotheekpersoneel
Activiteit/metho- die	Door samenwerking van beide bibliothecarissen, zowel fysiek als virtueel door onder andere gezamenlijke plaatsbezoeken, vorming enzovoort, de werking van de bibliotheek in Bohicon uitbouwen tot een aangepaste en volwaardige stadsbibliotheek.
Resultaat	De collectie werd uitgebreid met Afrikaanse (kinder)boeken, die gezamenlijk in Benin werden aangekocht. Er werd een catalogisering doorgevoerd en fiches aangemaakt. Er werden vorming en voorbeelden gegeven. Er werd een systeem voor handen wassen aan de bibliotheek geplaatst. Intussen zijn er vijf audioverhalen in het Frans, Fon en Nederlands van Bohiconese verhalen. Deze worden in de bibliotheken in Zoersel en Bohicon aangeboden via hoofdtelefoons. Er zijn boekenpakketten gemaakt voor lagere scholen, die via een bibliomobile (brommer) naar de scholen wordt gebracht en om de zes weken worden ingewisseld. De bibliotheek werd als volwaardig onderdeel van de stedelijke werking ontwikkeld. De stad Bohicon investeert in onderwijs en ziet de bibliotheek nu als een van de pijlers waarmee zij zelf aan dit thema kan werken. Er kwam ook een computerlokaal met vijftien pc's waarvan veel jongeren en kinderen gebruik maken. Dit werd mede mogelijk gemaakt door in te zetten op internet en intranet. Door de audioverhalen worden ook analfabeten bereikt die de stap naar een bibliotheek te groot vonden. Deze samenwerking gaf ook onze bibliotheek een duidelijke plaats in een mondiale samenleving.
Samenwerking	Zoersel: bibliotheek, cultuur, onderwijs, jeugd. Daarbuiten: collega's in Bohicon, collega's in andere partnergemeenten, andere inspirerende projecten in Europa en Benin.
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale rechtvaardigheid?	Bohicon en de wereld van Benin zijn nu onderdeel van de Zoerselse bibliotheek, waardoor Zoerselse volwassenen en kinderen meer kunnen leren over de wereld in Benin. Kinderen in Bohicon hebben betere toegang tot kennis en informatie.

Doel	Jongerencultuuruitwisseling via sociale projecten met jongeren van Zoersel en Bohicon (Benin)
Doelgroep	Jongeren van het Zoerselse jeugdverenigingsleven + jongeren en kinderen in Bohicon
Activiteit/metho- diek	Deelname van dertig Zoerselse jongeren aan twee tot vier weken durend bezoek aan Bohicon waar ze vier sociale projecten opzetten of ondersteunen: meehelpen in activeringsbeleid in psychiatrisch centrum, mobiel speelplein met lijnbus, zomerklas, bouwkamp met scouts van Bohicon, hiphopproject.
Resultaat	<p>Jongeren uit Zoersel werkten in vier groepen samen met jongeren uit Bohicon. Het mobiele speelplein bereikte ongeveer 200 kinderen per dag. Het belang van spelen werd in de verf gezet, i.p.v. enkel sporten.</p> <p>Door psychiatrische patiënten activiteiten zoals schilderen, knutselen en spelen aan te bieden werd hun leefwereld een beetje verruimd. Het Hiphopproject komt op YouTube. Tegen juni 2016 zijn er zes liedjes af die samen worden gemaakt. Dan zou de groep in Europa en Benin samen toeren (met Europese steun). www.facebook.com/jongerenvoorbohicon</p> <p>Jongeren onderling krijgen meer respect voor elkaars realiteit, werken samen aan projecten. Voor gastgezinnen is dit een diepgaandere manier om Europeanen te leren kennen en vice versa. Het belang van spelen krijgt erkenning. De stedenband wordt bekender in Zoersel en Bohicon. Door benefietactiviteiten ontstaat veel sensibilisering over de stedenband in Zoersel en een groter draagvlak en betrokkenheid door jongeren, ouders, familie en omgeving.</p>
Samenwerking	<p>Zoersels gemeentebestuur: dienst internationaal, in samenwerking met jeugd-dienst en schepen van Jeugd</p> <p>Jongeren en verenigingen onderling</p> <p>Andere partners: collega politici en ambtenaren in Bohicon, jongeren tussen Zoersel en Bohicon, gastgezinnen, sponsors zoals Trappisten Westmalle, SN Brussels Airlines et cetera</p>
Hoe draagt deze praktijk bij aan mondiale recht- vaardigheid?	Grotere bewustzijn en kennis over wat er in de wereld gebeurt bij de jongeren zet hen aan tot bewuster gedrag dat rekening houdt met anderen in de wereld.

* In Vlaanderen zijn er nog meer jongerencultuuruitwisselingen in het kader van een stedenband

We zijn in deze geglobaliseerde wereld steeds afhankelijker van elkaar. Ieder van ons – zowel individueel als als lid van een lokale gemeenschap – is willens nillens betrokken bij de internationale handel en de scheefgegroeide verhoudingen tussen Noord en Zuid.

Het fruit dat we eten, de koffie en wijn die we drinken, de kledij die we dragen, het materiaal waarmee we onze huizen bouwen, aardolie om onze economie draaiende te houden..., het komt allemaal uit het Zuiden.

De huidige globalisering leidt tot een groeiende kloof tussen Noord en Zuid, tussen arm en rijk zowel hier als ginder. Rijke landen proberen de controle te houden over rijkdommen, olievelden en grondstoffen en bestendigen het onrecht.

Ook in onze lokale gemeenschap worden we geconfronteerd met gevolgen van de huidige onrechtvaardige verhoudingen tussen Noord en Zuid en de ongunstige leef- en arbeidsomstandigheden elders in de wereld, kijk maar naar de groeiende toevloed aan migranten, vluchtelingen en slachtoffers van mensenhandel.

Ook als is onze rol op het vlak van de wereldeconomie klein, toch kunnen het gemeentebestuur én de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking inspanningen leveren voor een betere wereld.

De Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking wil als adviesorgaan het gemeentebestuur adviseren en samen met haar initiatieven nemen en ondersteunen die de oneerlijke verhoudingen tussen Noord en Zuid in de wereld willen verbeteren. Samen met het gemeentebestuur wil de GROS ontwikkelingssamenwerking op de politieke agenda plaatsen.

De GROS wil een samenwerking aangaan met de inwoners van de gemeente die zich engageren voor een eerlijke Noord-Zuid verhouding en wil andere inwoners warm maken voor een grotere solidariteit met het Zuiden. De GROS wil dit doen door financiële steun te verlenen aan betrouwbare en degelijke projecten in achtergestelde gebieden. Dit kunnen zowel projecten van NGO's zijn als kleinschalige projecten van Denderleeuwse burgers ergens in de wereld.

De GROS wil de bevolking van Denderleeuw bewustmaken van de mistoestanden in de wereld via informatie en educatie en het opzetten van gezamenlijke projecten.

De GROS wil onmiddellijk kunnen inspelen op de vraag naar dringende hulpverlening in geval van humanitaire rampen, indien die hulpverlening de doelstellingen van het GROS kan helpen verwezenlijken. De GROS wil deze hulpacties coördineren.

VVSG internationaal

REDACTIE

Dienst Internationaal

FOTOGRAFIE

VVSG Internationaal

VORM

Ties Bekaert,
communicatiedienst VVSG

Vereniging van Vlaamse
Steden en Gemeenten
Paviljoenstraat 9
1030 Brussel
T 02 211 55 00
F 02 211 56 00
internationaal@vmsg.be
www.vmsg.be

DISCLAIMER

Deze publicatie is in de eerste
plaats een werk van VVSG. De
Vlaamse overheid is in geen
geval verantwoordelijk voor de
inhoud ervan.

